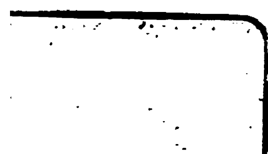

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 02284903 2

ATUAGARSSUIT,

tássa

agdlagkat ivdlernartut

tamarmiussut,

tastamantitorĸamigdlo tastamantitâmigdlo

agdlagkat,

imáipoĸ:

Gûtip angerusianik

sujugdlermigdlo kingugdlermigdlò oĸausigdlit...

nugtigkat sujugdlît narĸigdlugit nugterĸigsârsimassut,
agdlagsimassoĸatainigdlo nalerĸútunik kapitalitdlo ĸanoĸ imaĸarssusînik
ilalersorsimassut.

Kjøbenhavn.
A. Rosenbergs Bogtrykkeri.
1900.

TASTAMANTITORKAMIK

agdlagkat ivdlernartut.

I.

inatsisit ilagissaitdlo.

tastamantitorĸamut

atassut agdlagkat imáiput:

I.

inatsisit ilagissaitdlo:

II.

tugsiautit ilagissaitdlo:

pruvfîtit agdlagait:

inatsisit,

imáitut:

Môrsasip agdlagai

tatdlimaussut.

uko Môrsasip agdlagai *S. Kleinschmidt*-iugaluap ĸavdlunânigdlo kalâtdlinigdlo ikiorteĸartardlune agdlagsimarĸârssusiánit nugtigai, nûngme naĸitigai ássilīnardlugit palasinik misigssuissut naĸiterĸerĸuvait.

naĸiterĸigsitdlugit iliorĸagkanik kúkunersiuissoĸ palaseĸatiga J. Kjer áiparalugo tássauvunga autdlarĸautânit nugtereĸatâ

H. F. Jørgensen,
palasigssat ajoĸersortât
kalâtdlit oĸausînik,
nûngme palasiugaluaĸ.

Môrsasip agdlagai sujugdlît

kapitale 1.

silarssûp píngortíneĸarneranik.

1 pilerĸârneráne ĸilagdlo nunalo Gûtip píngortípai. 2 nunalo Juán. 1,1. s.
ilisarssáungilaĸ soĸarnanilo, itinerssûvdlo ĸulâ târpoĸ, Gûtivdlo
anernerata ermit ĸulangerpai. 3 Gûtilo oĸarpoĸ: ĸáumardle. tauva
ĸáumarpoĸ. 4 Gûtivdlo ĸaumassoĸ takuvâ ajúngitsoĸ; tauva Gû- 2 Kor. 4,6.
-tip ĸaumassordlo târtordlo avigsârtípai. 5 ĸaumassordlo Gûtip
uvdlormik taivâ, târtordlo únuamik. tauva únúngorpoĸ uvdlãngor-
-dlunilo, uvdloĸ sujugdleĸ.
6 Gûtilo oĸarpoĸ: isuísimassoĸ píngordle ermit akornáne, er-
-mit avigsârterĸuvdlugit. 7 Gûtip tauva isuísimassoĸ piliarâ, avig-
-sârtitdlugit ermit isuísimassup atânītut ermitdlo isuísimassup ĸu- tugs. 148,4.
-lânītut; taimalo ilivoĸ. 8 isuísimassordlo Gûtip ĸilangmik taivâ.
tauva únúngorpoĸ uvdlãngordlunilo, uvdlup áipâ.
9 Gûtilo oĸarpoĸ: ermit ĸilaup atânītut atautsimut katerssor-
-dlit, panertoĸ takugssaorĸuvdlugo; taimalo ilivoĸ. 10 panertordlo
Gûtip nunamik taivâ, ermitdlo atautsimut katerssortut ímamik
taivai. Gûtivdlo takuvâ ajúngitsoĸ. 11 Gûtilo oĸarpoĸ: nunamit
naulerdlit tungujortut, nautsîat kingunigssagdlit, orpîtdlo paor-
-magdlit paormanik nautitsissartut ingmingne kingunigssaĸartar-
-tunik nuname, tamarmik ingmíkut píssussigdlit; taimalo ilivoĸ.
12 nunamitdlo naulerput tungujortut, nautsîat kingunigssagdlit, ta-
-marmik ingmíkut píssusigdlit, orpîtdlo paormanik nautitsissartut
ingmingne kingunigssaĸartartunik, tamarmik ingmíkut píssusigdlit.
Gûtivdlo takuvâ ajúngitsoĸ. 13 tauva únúngorpoĸ uvdlãngordlu-
-nilo, uvdlut pingajuat.
14 Gûtilo oĸarpoĸ: ĸilangme isuísimassume píngordlit ĸáu-
-marĸutit uvdlormigdlo únuamigdlo avigsârtitsissut, nagdliútunut-
-dlo uvdlunutdlo ukiunutdlo nalunaerĸutigssat, 15 ĸáumarĸutáusa-
-ssut ĸilangme isuísimassume, nunamut ĸaumassugssat; taimalo
ilivoĸ. 16 Gûtivdlo piliarai ĸáumarĸússuit tagpíko mardluk, ĸáu-

-marĸut angneĸ uvdlúkut nâlagagssaĸ, ĸáumarĸutdlo mingneĸ ú-
-nuákut nâlagagssaĸ, uvdloríssatdlo. 17 Gûtivdlo ĸilangmut isuísi-
-massumut ilivai, ĸaumarĸuvdlugit nunamut, 18 nâlagaorĸuvdlugit-
-dlo uvdlúkutdlo únuákutdlo, avigsârtitserĸuvdlugitdlo ĸaumassu-
-migdlo târtumigdlo. Gûtivdlo takuvâ ajúngitsoĸ. 19 tauva únú-
-ngorpoĸ uvdlãngordlunilo, uvdlut sisamât.
20 Gûtilo oĸarpoĸ: imaĸ ujamerialerdle ûmassunik tarniling-
-nik ujameríssanik, tingmíssatdlo tingmissalerdlit nuname ĸilaup
isuísimassup nalâne. 21 Gûtivdlo píngortípai imarmiorssuit táuko
angisût, ûmassutdlo tarnigdlit tamaisa aulavdlutik ímame ujame-
-riagtut, tamarmik ingmíkut píssusigdlit, tingmíssatdlo isarugdlit
tamaisa, tamarmik ingmíkut píssusigdlit. Gûtivdlo takuvâ ajú-
1,28. -ngitsoĸ. 22 Gûtivdlo pivdluarĸuvai oĸardlune: kinguâgssissardluse
8,17. amerdliartoritse ímap imâ tamákerdlugo, tingmíssatdlo amerdliar-
-tordlit nuname. 23 tauva únúngorpoĸ uvdlãngordlunilo, uvdlut
tatdlimât.
24 Gûtilo oĸarpoĸ: nunamit píngordlit ûmassut tarnigdlit, ta-
-marmik ingmíkut píssusigdlit: nerssutautit, paormortutdlo, nunav-
-dlo nerssutai, tamarmik ingmíkut píssusigdlit; taimalo ilivoĸ.
25 Gûtivdlo piliarai nunap nerssutai, tamarmik ingmíkut píssusig-
-dlit, nerssutautitdlo ingmíkut píssusigdlit, tamaisalo ivssume paor-
-mortut, tamarmik ingmíkut píssusigdlit. Gûtivdlo takuvâ ajú-
5,1. 9,6. -ngitsoĸ. 26 Gûtilo oĸarpoĸ: inuliorta ássilivdluta, uvavtitut ítug-
-ssanik, nâlagáusassunik aulisagkanut ímamītunut, tingmíssanutdlo
ĸilaup atânītunut, nerssutautinutdlo, nunamutdlo tamarssuarmut,
Evf. 4,24. paormortunutdlo tamanut nuname aulassunut. 27 Gûtivdlo inuk
Mat. 19,4. píngortípâ ingminik ássilivdlune, Gûte ássilivdlugo píngortípâ;
angutdlo arnardlo píngortípai. 28 Gûtivdlo pivdluarĸuvai oĸarfiga-
1,22. 9,1.7. -lugit: kinguâgssissardluse amerdliartoritse nuna tamákerdlugo,
nâlagtigititdlugulo ilivsínut; nâlagaugitsilo aulisagkanut ímamītunut,
tingmíssanutdlo ĸilaup atânītunut, ûmassunutdlo tamanut nuname
aulassunut. 29 Gûtilo oĸarpoĸ: takuvase ilivsínut túniúpáka naut-
-sîat kingunigssagdlit tamaisa nuname tamarssuarme, orpîtdlo ta-
3,18. 9,3. -maisa kingunigssalingnik paormagdlit, táuko nerissagssarisigik.
30 nunavdlo nerssutainut tamanut tingmíssanutdlo ĸilaup atânītu-
Is. 11,7. -nut tamanut nunamilo aulassunut tamanut ûmassunik tarnilingnut
túniúpáka naussut tungujortue, nerissagssarerĸuvdlugit. taimalo
Mák. 7,37. ilivoĸ. 31 Gûtivdlo issigigamigit piliane tamaisa, takuvai ajúngi-
-ngârtut. tauva únúngorpoĸ uvdlãngordlunilo, uvdlut arfernat.

kapitalit 2.

sapāmik. paratîsimik. arnaĸ píngortitaussoĸ.

1 inerput tauva ĸilagdlo nunalo perpagssuilo tamarmik. 2 uv-
-dlut arfineĸ áipāne Gûtip inersimagai suliane piliarissane, uvdlut 2 Môr. 20,
arfineĸ áipāne sulísaerdlune suliaminik tamanik piliarissaminik. 8-11. Epr. 4,4.
3 Gûtivdlo pivdluarĸuvâ uvdlut arfineĸ áipât, ingmíkôrtitdlugulo,
sulísaerfigigamiuk suliaminik tamanik, Gûte suliordlune píngor-
-titsigame.
4 tamássa ĸilauvdlo nunavdlo píngornerat píngortitaugamik,
taimane Gûtip Nâlagkap nunalo ĸilagdlo piliaringmagit, 5 narssav-
-dlo orpigai tamaisa sujornagut nuname peĸángitsut, narssamilo
nautsîat tamaisa sujornagut nausimángitsut; sulime Gûte Nâlagaĸ
siagdlersitsíngingmat nuname, inoĸángingmatdlo nunamik sanarfi-
-ssugssamik. 6 kisiáne pujoĸ nunamit ĸangátarpoĸ, matsagterdlu-
-go nunap tamarme ĸâ. 7 Gûtivdlo Nâlagkap inuk sanavâ iv- 1,27.
-ssoĸ nunap ilâ, suvdluardlugulo ĸingaisigut anersârnermik ûmássu-
-taussumik; taima ilivdlune inuk tarnilíngorpoĸ ûmassoĸ. 8 Gû- 1 Kor. 15,45.
-tilo Nâlagaĸ nautsîviliorpoĸ nuánersume, kangiane, tássungalo ilivâ
inuk sanâne. 9 Gûtivdlo Nâlagkap nunamit naulersípai orpît na-
-lingínait, takoránersut nerivfigiuminartut, orpigdlo inûnartoĸ naut- sarĸ. 2,7;
-sîviup ĸerĸane, āma orpik ajúngitsumigdlo ajortumigdlo siani- — 22,2.
-nartoĸ. 10 kûgssuardlo nuánersumit kûgpoĸ nautsîvik matsagter-
-dlugo, tássûnalo avigdlune sisamángordlune kûgssuángorpoĸ. 11 kûp
sujugdliup aterâ Pîsût, táuna Hâvilâp nunâta tamarme avatâgut
kûgpoĸ, tássane kûlteĸarpoĸ. 12 nunavdlo táussuma kûltia ajú-
-ngeĸaoĸ, āma kutsuk tipigigsaut tássane navssaussarpoĸ, aligordlo
tungujortoĸ. 13 kûp áipâta aterâ Gîgût, táuna Kússip nunâta ta-
-marme avatâgut kûgpoĸ. 14 kûit pingajuata aterâ Hitīkale, táuna
Asôriap kangiagut kûgpoĸ. kûit sisamât tássa Aivfarat. 15 Gû-
-tivdlo Nâlagkap inuk tiguvâ, nautsîvingmut nuánersumītumut ilivdlu-
-go, sanarfísangmago pâralugulo. 16 Gûtivdlo Nâlagkap inuk inápâ
oĸardlune: nautsîviup orpê nalingínait nerivfigisínauvatit, 17 kisiáne 3,1. 3. 11.
orpik ajúngitsumigdlo ajortumigdlo sianinartoĸ nerivfigísángilat;
mássa nerivfigigaluarugko toĸumik toĸujumârputit. 18 Gûtilo Nâ- Rûm. 6,23.
-lagaĸ oĸarpoĸ: iluángilaĸ inuk kisimîngmat, ikiortigssiúsavara na-
-jortigssânik. 19 mássa Gûtip Nâlagkap ivssumit piliarigamigit
narssap nerssutai tamaisa, tingmíssatdlo tamaisa ĸilaup atânîtut,
inungmut āpai, takujumavdlune ĸanoĸ taiumârai; mássa ûmassut

tarnigdlit nalingínait inûp ĸanoĸ taigunigit tássa atigssait. [20]inûv-
-dlo atsersorpai nerssutautit tamaisa, tingmíssatdlo ĸilaup atânītut,
narssavdlo nerssutai tamaisa, kisiáne inuk ikiortigssarsíngilaĸ na-
-jortigssaminik. [21]tauva Gûtip Nâlagkap inuk siningârtípâ, sinig-
-titdlugulo tulimaisa ardlât tiguvâ, inâ miligdlugo uviningmik.
1 Kor. 11, [22]Gûtivdlo Nâlagkap arnaliarâ tulimâĸ inungmit tigussane, táussu-
8-12. -múngalo ãpâ.
[23]tauva inuk oĸarpoĸ: tamássa sauneĸ saunerma ilâ, uvi-
-nigdlo uviningma ilâ; angutip áipânik taineĸásavoĸ una, angúmit
Mat. 19,5. tigussaugame. [24]tamána pivdlugo angutip angúnilo arnilo ĸimásavai,
Evf. 5,31. nulîlo átavigalugo, uviniúsáputdlo atauseĸ. [25]tamarmigdlo ta-
3,7. -maĸángitdlat, Aatamilo nulialo, káugusungnatigdlo.

kapitalit 3.

ajortilíngortut. perdlorĸússut ûnersûtdlo.

[1]pulateriârssugdle perĸusersûneruvoĸ narssap nerssutainit ta-
-manit Gûtip Nâlagkap piliarissainit, oĸarpordlo arnamut: ilumut
2,16. 17. Gûte oĸaraluarnersoĸ: nautsîviup orpê nalingínait nerivfigísángi-
-lase? [2]arnap tauva pulateriârssuk oĸarfigâ: nautsîviup orpîsa
paormainik nerissarpugut, [3]kisiáne orpiup nautsîviup ĸerĸanītup
paormai pivdlugit Gûte oĸarpoĸ: nerivfigísángilarse, agtornagu-
-lūnit agdlât, toĸoĸinavuse. [4]tauva pulateriârssuk arnamut oĸar-
Juán. 8,44. -poĸ: nâme toĸúsángilase; [5]kisiáne Gûte nalúngilaĸ nerivfigiga-
Is. 14,14 t. -luaruvsiuk issise uisitaujumârtut, Gûtisutdlo ilerumârtuse, ajúngit-
2 Tas. 2,4. -sordlo ajortordlo sianigalugo. [6]arnavdlo orpik issigilerpâ nerivfi-
-giuminartoĸ issigiuminartordlo, orpik pitsaorĸajartoĸ sianinarmat;
tigusivordlo paormaisa ilainik, nerivdlunilo, uvinísaoĸ tunivdlugo
ilagititdlune, táunalo nerivoĸ. [7]uisitáuput tauva tamarmik issait,
2,25. malugilerputdlo tamaĸaratik, fîgeĸutivdlo pilutainik katiteríput ug-
-pateĸutigssamingnik. [8]tusalerpâtdlo Gûtip Nâlagkap nipâ, naut-
-sîvingme saĸissârmat uvdlup anordlernerane. tauva Aatame nu-
-lialo Gûtip Nâlagkap kînânit issertorput nautsîviup orpîsa akor-
-nánut. [9]Gûtivdlo Nâlagkap Aatame ĸaerĸuvâ oĸarfigalugo: su-
-mīpit? [10]oĸarpordlo: nipit nautsîvingme tusariga, sujôralerdlungalo
tamaĸángínama, taimáitumik issertorpunga. [11]oĸarpordle: kia na-
2,17. -lunaerfigâtit tamaĸángínavit? orpingmit ilingnut nerivfigerĸúngi-
-savnit nerivit? [12]Aatamilo oĸarpoĸ: arnap uvavnut áiparititavit
tássánga orpingmit tuningmanga nerivunga. [13]tauva Gûtip Nâlag-

-kap arnaĸ oĸarfigâ: sôĸ taimailiorpit? arnardlo oĸarpoĸ: pula-
-teriârssûp sagdloĸítarmanga nerivunga. 14tauva Gûtip Nâlagkap
pulateriârssuk oĸarfigâ: taimailioravit, perdlorĸunarsît nerssutau-
-tinit tamanit, narssavdlo nerssutainit tamanit; nássangnik anga-
-lásautit, ivssortortardlutitdlo inûnerit tamât nâvdlugo. 15akera- Is. 65,25.
-rîgsíkumârpavsilo ivdlitdlo arnardlo, ivdlit kinguâgssat táussumalo
kinguâgssâ; táussuma niarĸut aserortísavâ, ivdlitdle kingmia ase- Rûm. 16,20.
-rorterumârpat. 16arnardlo oĸarfigâ: amerdlisangârumârpáka er- 1 Juán. 3,8.
-dloĸíssutitit nârtulerângavit; ániardlutit ernissarumârputit; kaju-
-ngerissatdlo uvingnîsavoĸ, táunalo ilingnut nâlagáusavoĸ. 17Aa- 1 Tim. 2,
-tamilo oĸarfigâ: nuliavit nipâ nâlagkagko, nerivdlutitdlo orping- 11-15.
-mit nerivfigerĸúngisavnit: nuna perdlorĸunarsile ivdlit pivdlutit; Rûm. 8,20.
nâgdliugdlutit inûtigssarsiorfigísavat inûnerit tamât nâvdlugo. 18ka- 2 Tas. 3,10.
-kitdlarnaĸutinik naussupilunguigdlo naggordlúsavoĸ ilingnut, nerí-
-savatitdlo narssame nautsîat. 19kiangmiuvdlutit neĸigssarsiúsautit
nunamut uterfigssat tikitdlugo, tássánga tigussaugavit; mássa iv- akugdl. 12,7. 1 Kor. 15,22.
-ssûvutit, ivssúngúsavdlutitdlo kingumut. 20Aatamivdlo nulê Ei- 50. 53.
-vamik atserpâ, inûssut tamarmik arnaringmássuk. 21Gûtivdlo
Nâlagkap Aatamilo nulialo ánorâliorpai áminik, táukuníngalo ati-
-titdlugit.

22Gûtilo Nâlagaĸ oĸarpoĸ: tássa Aatame ardlavtitut iler-
-poĸ, ajúngitsordlo ajortordlo sianigâ. mãnale isagtoĸinavoĸ or- Epr. 5,14.
-pingmit inûnartumítaoĸ tigusivdlune, nerivdlunilo soraiuitsumik Is. 35,10.
inûlerdlune: 23tauva Gûtip Nâlagkap autdlartípâ nautsîvingmit Rûm. 5, 18. 19.
nuánersumîtumit, nuna sanarferĸuvdlugo tássánga tigussaugame.
24anisípâlo inuk, nautsîviuvdlo nuánersumîtup sânîtípai kêrupît pa-
-navdlo aulassup ulorianarnera, orpingmut inûnartumut avĸut pâ-
-rerĸuvdlugo.

kapitalit 4.

Kainilo Aapililo. Kainíkut kinguârît. Sâte.

1Aatamivdlo nulê Eiva ilisaringmago nârtulerpoĸ, Kainilo er-
-nertârâ, oĸardlune: angut pigilerpara Nâlagaussoĸ. 2ernerĸigdlu-
-nilo ernertârâ nukâ Aapile. Aapililo savautiliulerpoĸ, Kainile
naussorigsaissûlerpoĸ. 3pivordle kingornagut, Kaine Nâlagkamut
tunississoĸ nunap naussuisa ilainik, 4ãmátaoĸ Aapile tunississoĸ
savautime pernautaisa ilainik, pualasôrtainigdlo. Nâlagkavdlo Aa- Epr. 11,4.
-pile tunissutâlo ĸimerdlôrpai, 5Kainile tunissutâlo ĸimerdlûngilai.
tauva Kaine ajuatdlaĸaoĸ, táutualo ínardlerpoĸ. 6Nâlagkap tauva

Kaine oκarfigâ: sôκ ajuatdlagpit? sôκ táutut ínardlerpa? [7]imái-
Rûm. 6, -ngila: iluartoκ kajungerigugko kajumigputit, iluartordle kajunge-
12. 16. -ríngíkugko ajortuliagssaκ matup kigdlingane κamavoκ. kajunge-
-rissâlo ilingnīsavoκ, ivdlitdle táussumúnga nâlagáusautit. [8]tauva
Kainip nugke Aapile oκaloκatigâ. pivordle narssamikamik, Kainip
1 Juán. 3,12. nugke Aapile ornigkâ toκutdlugulo. [9]tauva Nâlagkap Kaine oκar-
-figâ: nauk nugkat Aapile? oκarpoκ: naluvara, nugkama pârssi-
Epr. 12,24. -ssiginerpânga? [10]oκarpordlo: suvit? nugkavit auata nipâta nu-
-namit tordlorfigânga. [11]tássa perdlorκunarsît nunamit, táussuma
κarne angmarpâ nugkavit aua agssangnit pissaralugo. [12]nuna sa-
-narfigaluarugko piminik tunísángilâtit kingornagut; ilerasuínalísau-
Mat. 27,4. 5. -tit inigssaisuavdlutitdlo nuname. [13]Kainivdlo Nâlagaκ akivâ: ajor-
-tuliara nangmagausínáungilaκ. [14]ârit uvdlume nunamit κimâtí-
Jûp. 15. -parma, kīnangnitdlo issertortalísaunga, ilerasuínalerdlungalo inig-
20-25. -ssaisuásaunga nuname, piumârpordlo nâpitsissima toκúkumârânga.
[15]Nâlagkavdle oκarfigâ: nâgga, kisiáne Kainimik toκutsissoκarpat
arfineκ mardlungnik akiniutigineκásavoκ. Nâlagkavdlo Kaine na-
-lunaerκutserpâ, nâpitsissainut toκorκunago. [16]tauva Kaine Nâ-
-lagkap kînânit autdlarpoκ, inigssaisuassut nunāne nunaκalerdlune,
nuánersup kangiane.

[17]Kainivdlo nulê ilisaringmago nârtulerpoκ, Hânôrdlo erner-
-târâ. ungalûgardlo*) igdluliorpâ, Hânôrmik atserdlugo erne atsiut-
-dlugo. [18]Hânûvdle ernertârâ Jêrât, Jêrâtip ernertârâ Magûjaitdle,
Magûjaitdlip ernertârâ Matûsaitdle, Matûsaitdlip ernertârâ Lâmak.
[19]Lâmagdlo mardlungnik nuliarpoκ; áipâta aterâ Aata, áipâta
Sitdla. [20]Aatavdlo ernertârâ Jâpale, táuna sujugdlerât tupeκardlu-
-tik nerssutautigdlit. [21]nukâlo ateκarpoκ Jûpalimik, táuna sujug-
-dlerât kúkilagtartut κardlortartutdlo tamarmik. [22]āma Sitdla er-
-nivoκ, Tûpalkaine ernertâralugo, kangnúsangnik savingnigdlo sag-
-fiortut tamarmik ilíniarfigissât. Tûpalkainivdlo najagâ Nâma.
[23]Lâmagdlo nuliaminut oκarpoκ: Aatalo Sitdlalo oκausera tusar-
-siuk; Lâmaup nuliai ukorsê, erκaisiuk oκautigissara: angúmik
toκutsivunga ikeκautigssavnik, nukagpiánguamik toκutsivunga una-
-tarneκautigssavnik; [24]kisiáne Kaine arfineκ mardlungnik akiniu-
-tigineκásaugmat, Lâmak akiniutigineκásavoκ arfineκ mardlungnik
κulilingnik arfineκ mardlungnigdlo.

[25]Aatamip nulê ilisarerκingmago ernertârpoκ, atserdlugulo Sá-

*) igdlorpagdlit ungalulersarmatigik, ungalûgkanik taissartagauput.
H. F. J.

-timik, Gûtivngôĸ kinguâgssavnik avdlamik taorsermago Aapile 2 Mór. 34,
Kainip toĸutâ. [26]āma Sáte ernertârpoĸ, atserdlugulo Einorsimik; 6-7.
taimane Nâlagaĸ arĸagut tordlorfigissalerpât.

kapitalit 5.

Sátíkut Aatamimit kinguârît Nûa tikitdlugo.

[1]tamássa agdlagkat inuit kinguârîgssusiánik: taimane Gûtip
inuk píngortíkamiuk, piliarâ Gûtisut ititdlugo, [2]píngortípailo angut- 1,27.
-dlo arnardlo, pivdluarĸuvailo, atserdlugitdlo inungnik, taimane pí-
-ngortíneĸarmata. [3]Aatamilo untritilingnik pingasunigdlo ĸuli-
-lingnik ukioĸarame ernertârâ ingmisut ítoĸ ássine, atserdlugulo
Sátimik, [4]kingornagutdlo inûvoĸ ukiut arfineĸ pingasunik untri- 4,25.
-tigdlit, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo, [5]inûnerminik inûvfi-
-gissaminik nâsimavdlugit ukiut arfineĸ sisamanik untritigdlit pi-
-ngasunigdlo ĸuligdlit; toĸuvordlo.
[6]Sáte untritilingnik tatdlimanigdlo ukioĸarame ernertârâ Ei- 4,26.
-norse, [7]kingornagutdlo inûvoĸ ukiut arfineĸ pingasunik untritigdlit
arfineĸ mardlugdlo, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo, [8]inûner-
-minik nâsimavdlugit ukiut arfineĸ sisamanik untritigdlit arĸaneĸ
mardlugdlo; toĸuvordlo. [9]Einorse arfineĸ sisamanik ĸulilingnik
ukioĸarame ernertârâ Kînât, [10]kingornagutdlo inûvoĸ ukiut arfineĸ
pingasunik untritigdlit arĸaneĸ tatdlimatdlo, ernertârtardlunilo pa-
-nigsârtardlunilo, [11]inûnerminik nâsimavdlugit ukiut arfineĸ sisa-
-manik untritigdlit tatdlimatdlo; toĸuvordlo. [12]Kînât arfineĸ
mardlungnik ĸulilingnik ukioĸarame ernertârâ Magalâlîle, [13]kingor-
-nagutdlo inûvoĸ ukiut arfineĸ pingasunik untritigdlit sisamanigdlo
ĸuligdlit, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo, [14]inûnerminik nâsi-
-mavdlugit ukiut arfineĸ sisamanik untritigdlit ĸulitdlo; toĸuvor-
-dlo. [15]Magalâlîle arfinilingnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukio-
-ĸarame ernertârâ Jârat, [16]kingornagutdlo inûvoĸ ukiut arfineĸ
pingasunik untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit, ernertârtardlunilo
panigsârtardlunilo, [17]inûnerminik nâsimavdlugit ukiut arfineĸ pi-
-ngasunik untritigdlit arfineĸ sisamanigdlo ĸuligdlit tatdlimatdlo;
toĸuvordlo. [18]Jârat untritilingnik arfinilingnigdlo ĸulilingnik mar-
-dlungnigdlo ukioĸarame ernertârâ Einoĸ, [19]kingornagutdlo inû-
-voĸ ukiut arfineĸ pingasunik untritigdlit, ernertârtardlunilo panig-
-sârtardlunilo, [20]inûnerminik nâsimavdlugit ukiut arfineĸ sisama-
-nik untritigdlit arfinilingnigdlo ĸuligdlit mardlugdlo; toĸuvordlo.

21 Einoĸ arfinilingnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸarame erner-
-târâ Mitûsalâ, 22 kingornagutdlo Gûte saĸeĸatigâ ukiut pingasunik
untritigdlit, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo, 23 inûnerminik nâ-
Jût. 14 t. -simavdlugit ukiut pingasunik untritigdlit arfinilingnigdlo ĸuligdlit
Epr. 11,5. tatdlimatdlo. 24 Gûtilo saĸeĸatigititdlugo erssíkungnaerpoĸ, Gûtip
2 kúng. 2,11. -tigungmago. 25 Mitûsalâ untritilingnik arfineĸ pingasunigdlo ĸuli-
-lingnik arfineĸ mardlungnigdlo ukioĸarame ernertârâ Lâmak, 26 ki-
-ngornagutdlo inûvoĸ ukiut arfineĸ mardlungnik untritigdlit arfineĸ
pingasunigdlo ĸuligdlit mardlugdlo, ernertârtardlunilo panigsârtar-
-dlunilo, 27 inûnerminik nâsimavdlugit ukiut arfineĸ sisamanik untri-
-tigdlit arfinilingnigdlo ĸuligdlit arfineĸ sisamatdlo; toĸuvordlo.
28 Lâmak untritilingnik arfineĸ pingasunigdlo ĸulilingnik mardlung-
-nigdlo ukioĸarame ernertârpoĸ, 29 atserdlugulo Nûamik, oĸardlune:
táussuma tugpatdlersarumârpâtigut erdloĸíssutivtíne agssavtalo pi-
-niarnerâne nuname Nâlagkap perdlorĸussâne. 30 kingornagutdlo
inûvoĸ ukiut tatdlimanik untritigdlit arfineĸ sisamanigdlo ĸuligdlit
tatdlimatdlo, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo, 31 inûnerminik
nâsimavdlugit ukiut arfineĸ mardlungnik untritigdlit arfineĸ mar-
-dlungnigdlo ĸuligdlit arfineĸ mardlugdlo; toĸuvordlo. 32 Nûa
tatdlimanik untritilingnik ukioĸarame ernertârai Símilo Kámilo
10,1. Jâvfatdlo.

kapitalit 6.

inuit ajorssusiat. ulerssuaĸásassoĸ. Nûap umiarssuanik.

1 pivordlo inuit amerdlilermata nuname, panigsârtalermatalo,
2 Gûtip ernerisa tauva inuit panê issigissarpait pínaralugit, nali-
-ngínaitdlo ĸinigkatik ingmingnut nulíssiúpait. 3 tauva Nâlagaĸ
oĸarpoĸ: aĝernerma inuit erĸartûtuínásángilai, uviniungmata; uv-
-dlugssait tássáusáput ukiut untritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit.
4 taimane nuname inugssuaĸarpoĸ kingornalo, Gûtip ernerisa inuit
panê iseĸatigissarângatigik ĸitornartârfigalugitdlo; tássáuput táuko
píssarssuit itsaĸ tusâmassat. 5 Nâlagkavdlo takulerpâ inuit a-
8,21. -jorssusiat angingârtoĸ nuname, ũmataisalo erĸarsautaisa isumaliû-
Rûm. 8,7. -tigissait ajorsínartut uvdlut tamaisa. 6 Nâlagaĸ tauva perĸigsi-
-milerpoĸ inuit píngortíkamigit nuname, ũmámigutdlo aliasûtigâ.
7 Nâlagardlo oĸarpoĸ: inuit píngortitáka nunamit piásaváka, inuit-
-dlo nerssutautitdlo paormortutdlo tingmíssatdlo agdlât ĸilaup a-

-tânītut, perĸigsimigama píngortíkavkit. [8]Nûale sáimáunarsivoĸ 2 Pît. 2,5.
Nâlagkap issainut.
[9]tamássa Nûamik agdlagkat: Nûa inôĸatimine angutauvoĸ
iluartoĸ inûsia tamarmiussoĸ; Gûte saĸeĸatigâ. [10]pingasutdlo er- 5,32.
-nertârai: Símilo Kámilo Jâvfatdlo. [11]nunale aserorsimavoĸ Gû-
-tip tákuane, iluaitsuliornernik ulivkârdlune. [12]Gûtip tauva nuna
issigilerpâ ârit aserorsimassoĸ, uvinigdlit tamarmik avĸutertik ase-
-rorsimangmássuk nuname. [13]tauva Gûtip Nûa oĸarfigâ: uvi-
-nigdlit tamarmik naggatigssât nagdliúpoĸ tákuvnut, nuna ulivkâr-
-mat iluaitsuliornerinik, tássa aserúsaváka nuna táputdlugo. [14]iling-
-nut umiarssualiorit pingermik, agfardlilersardlugo, uvserúmik uv-
-sigsardlugo iluagutdlo ĸâgutdlo. [15]imailiúsavat: tatdlit pingasunik
untritigdlit takíssuserísavai, tatdlit tatdlimanik ĸuligdlit siligssuse-
-rísavai, tatdlitdlo pingasunik ĸuligdlit portússuserísavai. [16]ĸáu-
-marfilísavat umiarssuaĸ, talertut portutigissúngordlugo ĸulânit;
isertarfilísavatdlo sanerâgut, ikialerdlugulo atdlermigdlo ĸiterdler-
-migdlo ĸutdlermigdlo. [17]ulerssuarmik nagdliutitsiumârama nuna-
-mut, aserorumavdlugit uvinigdlit tamaisa ĸilaup atânītut ûmássu-
-taussumik anernigdlit; tamarmik nunamītut ipísâput. [18]ivdlitdle
angerfigâvkit; umiarssuarmut ikísautit, ivdlit ernititdlo nuliatdlo
ernivitdlo nuliait ilagalugit; [19]ûmassutdlo nalingínait uvinigdlit ta-
-marmik ilait umiarssuarmut ikitísavatit inôĸatigerĸuvdlutit, nu- 7,9.
-ngutdlugit nuliarîgsítardlugit. [20]tingmíssat ingmíkut píssusigdlit,
nerssutautitdlo ingmíkut píssusigdlit, nunamilo paormortut tamar-
-mik ingmíkut píssusigdlit, táukua tamarmik ilaisa áiparîgsardlutik
ornísavâtit inôrĸuvdlugit. [21]neĸigssanigdlo nalingínarnik nerissau-
-ssartunik tigusivdlutit katerssuigit, ivdlitdlo táukualo nerissagssa-
-mautigssavsínik. [22]Nûalo taimailiorpoĸ, sôrdlo Gûtip inákâne Ebr. 11,7.
taimardluínaĸ iliorpoĸ.

kapitalit 7.

ulerssuaĸalersoĸ.

[1]Nâlagkavdlo Nûa oĸarfigâ: umiarssuarmut ikiartorit, ivdlit
inoĸutititdlo tamákerdluse, misigigavkit iluartutit erĸardlerîngne
mákunane. [2]nerssutit mingungnaitsut tamaisa ilangersákit ilag- 3 Môs. 11.
-ssangnik nungutdlugit nuliarîgsunik arfineĸ mardlungnik, nerssu-
-titdlo mingungnartut nungutdlugit nuliarîgsunik atautsinik; [3]âma
tingmíssat ĸilaup atânîtut nungutdlugit nuliarîgsunik arfineĸ mar-

-dlungnik; nuname tamarssuarme kinguâgssiortugssanik inûssoĸar-
-ĸuvdlugo. [4]mássa uvdlut arfineĸ mardluk ĸimûgpata nunamut
siagdlersitsiumârama uvdlut sisamanik ĸuligdlit únuatdlo sisama-
-nik ĸuligdlit, nunamit pîardlugit sût ûmassut tamaisa piliarissáka.
6,22. [5]Nûalo taimardluínaĸ iliorpoĸ sôrdlo Nâlagkap inákâne. [6]Nûa
arfinilingnik untritilingnik ukioĸarmat ulerssûp nuna ulúpâ; [7]Nûalo
Mat. 24, 37-39. umiarssuarmut ikiartorpoĸ, erninilo nulîlo ernimilo nuliait ilaga-
-lugit, ulerssûp ulilernerata sujornagut. [8]nerssutit mingungnait-
-sut ilaisa, nerssutitdlo mingungnartut ilaisa, tingmíssatdlo ilaisa,
tamarmigdlo nuname aulassut ilaisa [9]Nûa umiarssuarmut ornigpât
6,19. nuliarîgsardlutik, sôrdlo Gûtip Nûa inákâ. [10]uvdlutdlo táuko ar-
-fineĸ mardluk ĸimûngmata ulerssûp nuna ulúpâ. [11]Nûa arfini-
-lingnik untritilingnik ukioĸarmat, ĸáumatip áipâta uvdluisa arfer-
-sanek áipãne, uvdloĸ táuna itinerssûp puilassue tamarmik puit-
-dlarput, ĸilauvdlo súpivê angmarput, [12]sialuitdlo nunamut tugtí-
-put uvdlut sisamanik ĸuligdlit únuatdlo sisamanik ĸuligdlit. [13]uv-
-dloĸ táunarpiaĸ Nûa umiarssuarmut ikivoĸ, Símilo Kámilo Jâv-
-fatdlo ernine nulîlo ernimilo nuliait pingasut ilagalugit; [14]táukulo
ûmassutdlo nalingínait ingmíkut píssusigdlit, nerssutautitdlo nali-
-ngínait ingmíkut píssusigdlit, paormortutdlo nunap ĸâne aulassut
nalingínait ingmíkut píssusigdlit, tingmíssatdlo nalingínait ingmí-
-kut píssusigdlit, tingmissartut nalingínait nalingínarnik isarugdlit,
[15]táuko Nûamut umiarssuarmut ikiartorput áiparîgsardlutik, uvi-
-nigdlit ûmássutaussumik anernigdlit tamarmik ilait. [16]nungutdlu-
-dlutik nuliarîgdlutik aggersarput ikiartortut uvinigdlit tamarmik
ilait, sôrdlo Gûtip inákâ. Nâlagardlo matussivoĸ kingornagut.
[17]tauva ulerssuaĸ nunamut nagdliutilerpoĸ uvdlut sisamanik ĸu-
-ligdlit, imerssuardlo agdliartorpoĸ umiarssuaĸ ĸagfardlugo ĸangá-
-tartitdlugulo nunap ĸânit. [18]imerssuardlo ĸagtusivoĸ nuname
agdliartungârdlune, umiarssuardlo imerssûp ĸâgut ingerdlavoĸ.
[19]imerssuardlo nuname ĸagtusiartorpoĸ agsut, ĸáĸarssuit tamaisa
ĸilaup tamarme atânîtut morssugtitdlugit; [20]tatdlisut arĸaneĸ tat-
-dlimatut ititigissumik imerssûp ĸarssúpai, ĸáĸat morssugtitdlugit.
1 Pît. 3, 19-21. [21]tauva ipíput uvinigdlit tamarmik nuname aulassut, tingmíssat-
-dlo nerssutautitdlo ûmassutdlo nalingínait, ujamerissat tamarmik
nuname ujameriagtut, inuitdlo tamarmik. [22]tamarmik panertu-
-mîtartut anernermik ûmássutaussumik ĸíngamíkut anersârtartut
toĸúput. [23]pêrput tauva sût ûmassut tamarmik nunamîtut, inuit-
-dlo nerssutautitdlo paormortutdlo tingmíssatdlo ĸilaup atânîtut

agdlât; nunamit pêrput, Nûalo kisime amiákûvoĸ umiarssuarmê-
-ĸatailo. [24]imerssuardlo nuname ĸagtuvoĸ uvdlut untritigdlit tat-
-dlimanigdlo ĸuligdlit.

kapitalit 8.

ulerssuaĸ soraersoĸ.

[1]Gûtivdle Nûa erĸaivâ, ûmassutdlo nalingínait nerssutautit-
-dlo umiarssuarmêĸatai, anorimigdlo anordlersitsivoĸ nunap ĸâgut,
imerssuardlo áparpoĸ. [2]itinerssûvdlo puilassue miligput ĸilauv- 7,11.
-dlo súpivê, sialuitdlo ĸilangmit tugtítut unigtitáuput; [3]imer-
-ssûvdlo nuna kingumut ĸimalerpâ ĸimagkiartordlugo, imerssuardlo
migdlivoĸ uvdlut untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit ĸímûngmata.
[4]ĸáumatit arfineĸ áipâta uvdluisa arfersaneĸ áipâne umiarssuaĸ
tinúpoĸ Ararâtip ĸáĸaine. [5]imerssuardlo migdliartorpoĸ ĸáuma-
-tit ĸulingat tikitdlugo; ĸáumatit ĸulingata uvdluisa sujugdliáne
ĸáĸat ĸârpiait nuíput. [6]uvdlutdlo sisamanik ĸuligdlit ĸímûngmata.
Nûap magperpâ umiarssuarme igalâĸ sanâne, [7]tuluvardlo anisípâ,
táuna autdlarpoĸ utertardlunilo, imerssuaĸ nuname tigssorser-
-dlugo. [8]tuínguardlo anisípâ, misigiumavdlugo imerssuaĸ nuname
migdlisimanersoĸ. [9]tuínguardle isigkame tugfigssânik navssângí-
-name umiarssuarmut uterfigâ, imerssûp sule nuna tamât ĸarssú-
-simangmago; isagtordlugo tiguvâ tauva, ingminut pisitdlugo umiar-
-ssuarmut. [10]nautsorssuivordlo âma uvdlut arfineĸ mardluk, âma
tuínguaĸ anisitdlugo umiarssuarmit; [11]tuíngûp táussuma uterfigâ
únulermat, sunauvfalo ûliaĸutip pilutânik ũmarmik kingmiartoĸ.
tauva Nûap malugâ imerssuaĸ nuname migdlisimassoĸ. [12]sulilo
nautsorssuivoĸ âma uvdlut arfineĸ mardluk, tuínguardlo anising-
-mago táussuma utérfigíngilâ. [13]ukiut arfinilingnik untritigdlit su-
-jugdliáne ĸáumatip sujugdliup uvdluisa sujugdliáne imerssuaĸ nu-
-name tigssorpoĸ; tauva Nûap umiarssûp ĸulâ pêrpâ nunap ĸâ
nasitdlugo, ârit panilersoĸ. [14]ĸáumativdlo áipâta uvdluisa mar-
-dlungnik ĸuligdlit arfineĸ áipãne nuna panerdluínarpoĸ. [15]tauva
Gûtip Nûa oĸalugfigâ oĸardlune: [16]umiarssuarmit anît, ivdlit nu-
-liatdlo ernititdlo ernivitdlo nuliait ilagalugit. [17]ûmassut tamar-
-mik ilingnîtut uvinigdlit tamarmik ilagissait, tingmíssatdlo ner-
-ssutautitdlo paormortutdlo nalingínait nuname aulassut ilagissait
ilagalutit anilit, ujameriásáputdlo nuname, kinguâgssissardlutigdlo 1,22.
amerdliartúsáput nuname. [18]tauva Nûa anivoĸ erninilo nulîlo er-

-nimilo nuliait ilagalugit. [19]ûmassut nalingínait, paormortutdlo na-
-lingínait, tingmíssatdlo nalingínait, tamarmik nuname aulassut
ingmíkut erĸardlerît umiarssuarmit aníput. [20]Nûalo Nâlagkamut
tunissiviliorpoĸ, tigusivdlunilo nerssutit mingungnaitsut nalingínait
ilainik, tingmíssatdlo mingungnaitsut nalingínait ilainik, ikivkagag-
-ssamik pigdlîvdlune tunissiviup ĸâne. [21]Nâlagkavdlo naimavâ tipik
naimajuminartoĸ, ũmámigutdlo oĸarpoĸ: kingorna nuna perdlor-
6,5. -ĸúsángilara inuit pivdlugit, inuit ũmataisa isumaliûtigissait ajorsí-
Is. 54,9. -narmata merdlertûneránit, patísángilákalo kingorna sût ûmassut
2 Pît. 3,5-13. tamaisa sôrdlo iliorsimassunga. [22]kingorna silarssuaĸ silârssûtit-
-dlugo siaruartigkatdlo katerssugkatdlo íssigtordlo kiagtordlo au-
-ssardlo ukiordlo uvdlordlo únuardlo kipísáisáput.

kapitalit 9.

kingugdlernut inatsisit, Gûtivdlo angerusia.

Nûap takordlûgkerssârutâ.

[1]Gûtivdlo pivdluarĸuvai Nûalo ernerilo, oĸarfigalugit: kinguâg-
1,28. -ssissardluse amerdliartoritse nuna tamákerdlugo. [2]ersigalusilo
ánilârutigísavâse ûmassut tamarmik nunamîtut, tingmíssatdlo ta-
-marmik ĸilaup atânîtut, nunamilo aulassut tamarmik aulisagkatdlo
ímamîtut tamarmik; agssavsínut túniússáuput. [3]sût tamaisa au-
1,29. -lavdlutik ûmassut nerissagssarisigik; naussut tungujortuisut ilivsí-
3 Môr. 17, -nut túniúpáka tamaisa. [4]kisiáne neĸe aungminik sule ûmássu-
10-14. -silik nerísángilarse. [5]augse inũssuserse ilumut aperĸutigiumâ-
-ravko, ûmassunut tamanut aperĸutigiumârpara; inûp inũssusia a-
-perĸutigiumârpara inungmut nalingínarmut ĸatángutânut. [6]inûp
Mat. 26,52. auanik kuississup aua ãma inungnit kuineĸásavoĸ, Gûtip inuk pi-
-liaringmago ingminik ássilivdlune. [7]kinguâgssissardluse amerdliar-
-toritse; nuname ujameriagitse amerdliartorfigalugo.

[8]Gûtivdlo Nûalo ernerilo oĸalugfigerĸigpai oĸardlune: [9]ata,
ilivsínut angerpunga kinguâgssavsínutdlo kingunivsigut, [10]tarniling-
-nutdlo ûmassunut tamanut ilivsinîtunut; tingmíssanutdlo nerssu-
-tautinutdlo nunavdlo nerssutainut tamanut najortivsínut, umiar-
-ssuarmit anissut ilagissainut tamanut, tássa nunap ûmassuinut ta-
8,21 f. -manut: [11]ilivsínut angerpunga, kingorna ulerssûp ulíneranik nu-
-ngorĸísángingmata uvinigdlit tamarmik; kingorna ulerssuaĸásá-
-ngilaĸ nuna aserúsavdlugo. [12]Gûtilo oĸarpoĸ: tamássa nulanaer-
-ĸutigssaĸ, ilivsínut angerama tarnilingnutdlo ûmassunut tamanut

ilivsínîtunut kingugdlerpâgssanut agdlât: [13]neriussâĸ nuiamut ili-
-vara; táuna naluuaerĸutáusavoĸ nunamut angerama; [14]nuiamigdlo 2,5. 6.
majortitsissarângama nunap ĸâgut, neriussâĸ takúsavât nuiame.
[15]tauva erĸaiumârpara angerusiga ilivsínut angerama, tarnilingnut-
-dlo ûmassunut tamanut uvinigdlit tamarmik ilagissainut, kingorna
ulerssûp nuna ulúsángingmago uvinigdlit tamaisa aserúsavdlugit.
[16]tamána pivdlugo neriussâĸ nuiamîsavoĸ: takuvdlugulo erĸáisa-
-gavko angerusеĸ isuanut ítugssaĸ, tarnigdlit ûmassut tamaisa uvi-
-nigdlit nunamiussut tamarmik ilagissait Gûtip angerfigigamigit.
[17]Gûtilo Nûamut oĸarpoĸ: tamássa nalunaerĸutigssaĸ, angerusiga
uvavnutdlo uvinilingnutdlo tamanut nunamiussunut akúnermiliú-
-kavko.

[18]tamássa Nûap ernere umiarssuarmit anissut: Símilo Ká-
-milo Jâvfatdlo. Kámile Kânâp angutigâ. [19]táuko pingasut Nûap
ernerai, táukunínga nuna tamarme siámarfigissauvoĸ. [20]Nûale
naussorigsaissûlerpoĸ, vîneĸutilingmigdlo nautsîviliorpoĸ. [21]vîniv-
-dlo ilânik imerame putumalerpoĸ, tupermilo iluane nalavoĸ ĸi-
-pîarsimavdlune. [22]Kámivdlo Kânâp angutâta takugamiuk angú-
-me kángugissâ, ĸatángutiminut ĸamanîtunut oĸautigâ. [23]tauva
Símivdlo Jâvfativdlo ĸipigssaĸ tiguvât, tuvimingnutdlo ilivdlugo
tunuporssordlutik ornigpât, angúmik kángugissâ matuvdlugo; kî-
-naitdlo tunúngáput, angúmik kángugissâ takúngilât. [24]Nûale eĸê-
-rame vînisornerminit, tusaramilo ernerme nukardliup ĸanoĸ pi-
-gâne, [25]oĸarpoĸ: perdlorĸunarsile Kânât, kivfanut kivfáusavoĸ
ĸatángutimine. [26]âma oĸarpoĸ: ĸujanarsile Nâlagaĸ Símip Gûtia,
Kânâtdlo kivfarísavât. [27]Gûtip Jâvfat siârdliuk, ineĸartitdlugo Sí-
-mip inaine, Kânâtdlo kivfarísavât.

[28]Nûale ulerssûp kingornagut inûvoĸ ukiut pingasunik untri-
-tigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit, [29]inûnerminik nâsimavdlugit ukiut
arfineĸ sisamanik untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit; toĸuvordlo.

kapitalit 10.

inuiaĸatigît agdlagsimavfiat.

[1]tamássa Nûap ernerisa sugissait, Símivdlo Kámivdlo Jâvfa-
-tivdlo, ĸitornartârtaramik ulerssûp kingornagut:

[2]Jâvfatip kinguai: Gûmer, Mâkôĸ, Mâtai, Jâvan, Tûpal, Mî- 1 nal. 1,5 tt.
-sak, Têras. [3]Gûmerip kinguai: Askanâs, Rivfât, Tukarmâ. [4]Jâ-
-vanip kinguai: Elîsa, Tarsis, Kítîtdlo Dûtanîtdlo. [5]táukunínga

siámarfigissáuput akimángitsut sineriait nunaĸarfîsigut, ingmíkut
oĸausilingnik ingmíkut erĸardlerîgsunik ingmíkut inuiangnik.
6 Kámip kinguai: Kúss, Misra, Pút, Kânât. 7 Kússip ki-
-nguai: Sîpa, Hâvilâ, Savta, Raima, Savtikâ. Raimap kinguai:
Ssîpa, Dîtan. 8 Kússivdlo ernertârâ Nimrut, táuna píssarssûler-
-poĸ nuname, 9 pinerrarigsorssûvdlune Nâlagkap tákuane. taimái-
-tumik oĸararaut: pinerrarigsorssuaĸ tássa Nâlagkap tákuane, sôrdlo
Nimrut. 10 nâlagauvfiatalo autdlarnîviga Bâpale, Eeragdlo Agkatdlo
Kalnilo, Sîniarip nunâne. 11 tássânga autdlarpoĸ Asôriamut, Nî-
-nivilo igdluliorpâ, Riupûtdlo ungalûgaĸ, Kâlalo, 12 Rîsalo Nîniviv-
-dlo Kâlavdlo akornáne, tássa ungalûgaĸ angisôĸ. 13 Misrap ki-
-nguârai Lûtît, Anamîtdlo, Liupîtdlo, Navtugîtdlo, 14 Pâtrusîtdlo,
Kaslugîtdlo, tássánga Filisterit pisimáput, Kavtorîtdlo. 15 Kânâv-
-dlo kinguârai Sîtût angajugdliliane, Hîtilo, 16 Jîpusíkutdlo, Amorí-
-kutdlo, Gerrâsíkutdlo, 17 Hîvíkutdlo, Aarĸíkutdlo, Sîníkutdlo, 18 Aa-
-ruatíkutdlo, Simârikutdlo, Hâmatíkutdlo; tássánga siámarsimáput
Kânākut erĸardlerîgsortait. 19 Kânākutdlo Sîtûmit kigdleĸarput
Gêrâre avĸutigalugo Gâsamut, Sûtumalo Gumôralo Aatamalo Sî-
-puîtdlo avĸutigalugit Lâsamut. 20 tamássa Kámip kinguai ing-
-míkut erĸardlerît ingmíkut oĸausigdlit ingmíkut nunagdlit ingmí-
-kut inuiait.
21 āma Síme ĸitornaĸarpoĸ: Eiperip kinguaisa tamarmik
nagguvigât táuna Jâvfatip angajugdliup ĸatángutâ. 22 Símip ki-
-nguai tássa: Eilam, Asôr, Arfagsât, Lût, Aaram. 23 Aaramip
11,12 tt. kinguai: Us, Hûl, Gîter, Mâs. 24 Arfagsâtip ernertâra Sâlâ, Sâlâp
ernertârâ Eipere, 25 Eiperip ernertârai mardluk: áipâta aterâ Pîlak,
nuna taimane avingmat; nukâta aterâ Joĸtân. 26 Joĸtânivdlo er-
-nertârai Almûtat Sâlavfilo Hásarmâvatdlo Jâralo 27 Hâtorâtdlo
Uusalilo Díkilalo 28 Oupalilo Apimaililo Ssîpalo 29 Ouvferilo Hâvi-
-lâlo Jûpalo; táuko tamaisa Joĸtânip kinguârai, 30 nunaĸarputdlo
Mîsamit Sîvfare tikitdlugo tunuata ĸáĸâ. 31 tamássa Símip ki-
-nguai ingmíkut erĸardlerît ingmíkut oĸausigdlit ingmíkut nunag-
-dlit ingmíkut inuiait.
5 Môr. 32,8. 32 tássáuput Nûap kinguaisa erĸardlerîgsortait ingmíkut su-
-gîgsut ingmíkut inuiait; táukunánga siámarsimáput nuname inuit
ulerssûp kingornagut.

kapitalit 11.

Bâpalime ĸaĸivfiliarssualiortut. akimángitsúngortut.
Símíkut kinguârît Aapera tikitdlugo.

1 nunamiut tamarmik taimane atausiussumik oĸalûseĸardlutik
atausiussunik oĸauseĸarput, 2 pivordlo pavánga autdlaramik, nar-
-ssarssuaĸ tikíkât Sîniarip nunâne, tássane nunaĸalerdlutik. 3 oĸa-
-loĸatigîgputdlo: ĸâ, ĸarmasigssialiorta, ingnermut sikagterĸigsâr-
-dlugit. tauva ĸarmasigssiat ujarautigait, uvserutaussardlo marrar-
-terutigalugo, 4 oĸarputdlo: ĸâ, ungalûgkamik ĸarmaisa, ĸaĸivfilia-
-migdlo, kârfa ĸilangmut apigsisitdlugo, tusâmassângorĸuvdluta,
nunanut tamanut siámartitaoĸinavugut. 5 tauva Nâlagaĸ arĸarpoĸ, 18,21.
ungalûgaĸ takujartordlugo ĸaĸivfiliardlo inuit ĸitornaisa ĸarmaligât.
6 Nâlagardlo oĸarpoĸ: tássa inuiait atausiúput, tamarmigdlo atau-
-siussunik oĸauseĸarput; tamássa piliaisa autdlarĸautât, kigdliga-
-lugo pilerssâgait kipísaileralugtuarput. 7 ĸâ, arĸarta, oĸausê tá-
-ssane ilagtitdlugit, áiparme oĸausianik tusâssuerutdlugit. 8 Nâlag-
-kavdlo tássánga siámarpai nunanut tamanut, ungalûgardlo ĸar-
-marniagartik soraerúpât. 9 tamána pivdlugo Bâpalimik ateĸar-
-poĸ, Nâlagkap tássane ilagtingmagit nunamiut tamarmik oĸausê,
tássángalo Nâlagkap siámarmagit nunanut tamanut.

10 tamássa Símip sugissai: Síme untritilingnik ukioĸarame
ernertârâ Arfagsât, ukiut mardluk ulerssûp kingornagut, 11 kingor-
-nagutdlo inûvoĸ ukiut tatdlimanik untritigdlit, ernertârtardlunilo
panigsârtardlunilo. 12 Arfagsât pingasunik ĸulilingnik tatdlima- 10,24.
-nigdlo ukioĸarame ernertârâ Sâlâ, 13 kingornagutdlo inûvoĸ ukiut
sisamanik untritigdlit pingasutdlo, ernertârtardlunilo panigsârtar-
-dlunilo. 14 Sâlâ pingasunik ĸulilingnik ukioĸarame ernertârâ
Eipere, 15 kingornagutdlo inûvoĸ ukiut sisamanik untritigdlit pinga-
-sutdlo, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo. 16 Eipere pinga-
-sunik ĸulilingnik sisamanigdlo ukioĸarame ernertârâ Pîlak, 17 ki-
-ngornagutdlo inûvoĸ ukiut sisamanik untritigdlit pingasunigdlo
ĸuligdlit, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo. 18 Pîlak pinga-
-sunik ĸulilingnik ukioĸarame ernertârâ Rîgô, 19 kingornagutdlo
inûvoĸ ukiut mardlungnik untritigdlit arfineĸ sisamatdlo, ernertâr-
-tardlunilo panigsârtardlunilo. 20 Rîgô pingasunik ĸulilingnik
mardlungnigdlo ukioĸarame ernertârâ Sêruk, 21 kingornagutdlo inû-
-voĸ ukiut mardlungnik untritigdlit arfineĸ mardlugdlo, ernertâr-
-tardlunilo panigsârtardlunilo. 22 Sêruk pingasunik ĸulilingnik

ukioĸarame ernertârâ Nâgôre, 23 kingornagutdlo inûvoĸ ukiut mar-
-dlungnik untritigdlit, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo. 24 Nâ-
-gôre mardlungnik ĸulilingnik arfineĸ sisamanigdlo ukioĸarame er-
-nertârâ Târâ, 25 kingornagutdlo inûvoĸ ukiut untritigdlit arfersaneĸ
sisamatdlo, ernertârtardlunilo panigsârtardlunilo. 26 Târâ arfineĸ
mardlungnik ĸulilingnik ukioĸarame ernertârai Aaperalo Nâgôrilo
Hâranilo.

27 tamássa Târâp sugissai: Târâp ernertârai Aaperalo Nâgôrilo
Hâranilo, Hâranivdlo ernertârâ Lúte. 28 Hâranile toĸuvoĸ angúme
Târâp tákuane, nunamine Uerime Kaltîarit pigissãne. 29 Aaperalo
Nâgôrilo nuliarput; Aaperap nuliarâ Sârai, Nâgôrip nuliâra Milka
Hâranip pania, Milkavdlo Jiskavdlo angutâta. 30 kisiáne Sârai er-
-nisuípoĸ; ĸitornaĸángilaĸ. 31 Târâvdlo ilaserai Aapera erne, Lú-
-tilo Hâranip ernera ernutane, Sârailo ukue, ernerme Aaperap nu-
-lia, autdlaĸatigâtdlo Uerimit Kaltîarit pigissãnit, Kânâp nunânut
piartordlutik; Hâranimutdle pigamik tássane nunaĸalerput. 32 Tâ-
-râlo inûvoĸ ukiut mardlungnik untritigdlit tatdlimatdlo, toĸuvor-
-dlo Hâranime.

kapitalit 12.

Aapera ingmíkôrtitaussoĸ, takornartaulersordlo.

Epr. 11,8. 1 Nâlagkavdlo Aapera oĸarfigâ: autdlarit nunangnit erĸardling-
-nitdlo atâtavitdlo igdluanit, nunamut ilingnut takutitagssavnut. 2 inui-
ap. sul. 3,25. -agssuángortíkumârpavkit, pivdluarĸuvdlutitdlo, arĸitdlo agdlisíku-
-mârpara, pivdluautigssáusautitdlo. 3 pivdluarĸujumârpáka ilingnik
pivdluarĸussissut, perdlorĸujumârpákalo ilingnik perdlorĸussissut.
Gal. 3,8. iligkutdlo pivdluarĸunarsísáput nuname erĸardlerît tamarmik.
4 tauva Aapera autdlarpoĸ, sôrdlo Nâlagkap oĸarfigigâne, Lútilo ilagâ.
arfineĸ mardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo Aapera ukioĸarpoĸ
Hâranimit autdlarame. 5 tauva Aaperap ilaserai nulê Sârai, Lú-
-tilo ĸangiane, peĸutitigdlo tamaisa pisârissatik, tarnigdlitdlo Hâ-
-ranime pisiatik ilaliutdlugit, autdlarputdlo Kânâp nunânut piar-
-tordlutik, tikípâtdlo Kânâp nunâ. 6 Aaperalo ingerdlavoĸ tássûna
nunákut Siggîmip inânut, Môrip orpigssuinut; mássalo Kânãkut
taimane tássane nunaĸarput. 7 Nâlagkavdlo Aapera sarĸúmerfigâ
ap. sul. 7,5. oĸardlune: kinguâgssangnut nuna mána túniúkumârpara. tauva
tunissiviliorpoĸ tássane Nâlagkamut sarĸúmerfigissiminut. 8 tássá-
28,19. -ngalo nûgpoĸ ĸáĸamut Bîtilip kangilianut, tovĸilo nápartípâ Bîtile
kitdleralugo Ailo kangileralugo, tássanilo Nâlagkamut tunissivilior-

-poĸ, Nâlagardlo arĸagut tordlorfigâ. 9 ãma tauva Aapera aut-
-dlarĸigpoĸ, kujatânut pivdlune.
10 kângnerdle nunamut nagdliungmat, Aapera samungnarpoĸ
Egivtinimut, tássane takornartauniardlune, kângneĸ angeĸingmat
nuname. 11 pivordlo Egivtine patdlileramiuk, Sârai nulê oĸarfigâ:
ata, nalúngilavkit arnaussutit táutugkut pínersutit. 12 atagule Egiv-
-tinimiut takugunisit, oĸarunigdlo: tássa nulia, tauva toĸúkumâr-
-pãnga, ivdlitdlo inûtitdlutit. 13 najagigivkit oĸarna-ait? perdlo-
-ĸángerĸuvdlunga ivdlit pivdlutit, tarnigalo inôrĸuvdlugo iligkut.
14 pivordlo Aapera Egivtinimut piugmat, Egivtinimiut nulia takuvât
pínaringârdlugo. 15 Fâraûvdlo nâlagartaisa takuvât, nersordlugulo
Fâraûmut, tigussauvordlo nulia Fâraûp igdluanut. 16 Aaperalo a-
-júngitsulivfigâ táuna pivdlugo, savanigdlo ugsingnigdlo siutitûnigdlo
kivfanigdlo angutinik kivfanigdlo arnanik siutitûnigdlo ĸimugtiging-
-nernik ĸatigagtûnigdlo peĸartilerdlugo. 17 kisiáne Nâlagkap Fâraô tugs. 105,
patigpâ patingnernik angisûnik, inoĸutailo, Sârai Aaperap nulia 14. 15.
pivdlugo. 18 tauva Fâraûp Aapera ĸaerĸuvâ oĸardlune: sôĸ tai-
-mailiorfigainga? sôĸ naluuaerfigíngilinga nuliarigagko? 19 sôĸ na-
-jagalugo oĸarpit? tigugigalo nuliariumavdlugo; tássa nuliarât, ti-
-gûk autdlardlutitdlo. 20 Fâraûvdlo angutitane perĸuvai ĸanísagât,
nulialo pigissailo tamaisa.

kapitalit 13.

Aaperalo Lútilo avigsârtut. Nâlagkap únersûne nangíkâ.

1 Aaperalo majuarpoĸ Egivtinimit, nangmineĸ nulialo pigissailo
tamarmik, Lútilo ilagalugo, kujatânut. 2 Aaperalo pisûngârpoĸ
nerssutautinik sîlvinigdlo kûltinigdlo. 3 ingerdlavordlo angalaner-
-mine kujatânit Bĩtilimut, perĸârnermine tupeĸarfingminut, Bĩti-
-livdlo Aivdlo akornánut, 4 sujornagut tássane tunissiviliame inânut, 12,8.
tássanilo Nâlagaĸ arĸagut tordlorfigâ. 5 kisiáne ãma Lútip, Aape-
-rap ingerdlaĸatâta, savatdlo ugsigitdlo tovĸitdlo pigai. 6 nunavdlo
artorpai nunaĸatigîgsitdlugit, peĸutait amerdlaĸingmata nunaĸati-
-gîgsináungitdlat. 7 saĸitsáutarputdlo Aaperap nerssutautainik pâr-
-ssissut Lútivdlo nerssutautainik pârssissut; mássalo Kânãkut Fê-
-risíkutdlo taimane tássane nunaĸarput. 8 tauva Aaperap Lúte
oĸarfigâ: ata, saĸitsáutásángitsugut uvangalo ivdlitdlo, pârssissor-
-tákalo pârssissortatitdlo, ĸatángutigîgkavta. 9 nuna tamarme
sângnĩngila? avigsârta-ait? ivdlit sâmiup tungânut piumaguvit
uvanga talerpiup tungânut písaunga; ivdlitdlũnĩt talerpiup tungânut

piumaguvit uvanga sâmiup tungânut písaunga. 10 Lútivdlo issine
ârdlortípai, Jôrtanip nerutorna tamât issigalugo, tamarme imi-
-lik, Sûtumalo Gumôralo Nâlagkap aserúngíkatdlarmagit, sôrdlo
Nâlagkap nautsîvia, sôrdlo Egivtine, Sûare tikitdlugo. 11 tauva
Lútip ingminut ĸinerpâ Jôrtanip nerutorna tamât, kangimut aut-
-dlardlune; taimalo avigsârput. 12 Aapera nunaĸarpoĸ Kânâp nu-
-nâne, Lútilo nunaĸarpoĸ ungalûgkane nerutornane; tupersar-
18,20. -dlune angalavoĸ Sûtuma tikitdlugo. 13 kisiáne Sûtumap inue a-
19,4 tt. -jorput, Nâlagaĸ ajortuliarfigingârdlugo. 14 Nâlagkavdlo Aapera
oĸarfigâ Lútip avigsârmago kingorna: ata issitit ârdlortísagitit,
takuniardlutitdlo najugkangnit avungalo ĸavungalo pavungalo sa-
-mungalo; 15 nuna takussat tamât ilingnut kinguâgssangnutdlo tú-
12,7. -niúkumâravko, isuanut pigerĸuvdlugo. 16 kinguâgssatitdlo nuna-
15,5. -me ĸassernernut ássigitíkumârpáka: nuname ĸassernernik kisit-
-sigínaussoĸarpat kinguâgssatítaoĸ kisíneĸásáput. 17 pikigit, nuna
ingerdlavigûk tukimutdlo sanimutdlo, ilingnut túniúkumâravko.
18 tauva Aapera tupersardlune angalavoĸ, tikiutdlunilo nunaĸaler-
14,13. -poĸ Mámerip orpigssuine Hîprûnimîtune, tássanilo Nâlagkamut
18,1 tt. tunissiviliorpoĸ.

kapitalit 14.

kúngerpait sorssûtut. Aapera Milkisîtaup pivdluarĸugâ.

1 pivordlo Amrâvfale kúngiutitdlugo Sîniarime, Aariôrdlo kú-
-ngiutitdlugo Alâsarime, Kîtorilaumerilo kúngiutitdlugo Eilamime.
Tîtiâlilo kúngiutitdlugo akimángitsune, 2 táukua sorssugkait Bêra
Sûtumap kúngia, Bêrsalo Gumôrap kúngia, Sînialo Aatamap kú-
19,22. -ngia, Simîperilo Sîpuîp kúngia, Bîlavdlo kúngia; Bîla tássa Sûare.
3 táuko tamarmik iligîgdlutik Sitîp ĸôruanut píput, tássa tatsimut
tarajornitsumut. 4 ukiut arĸaneĸ mardluk Kîtorilaumerimut kiv-
-faugamik, ukiut arĸaneĸ pingajuáne nâlagkumajungnaerpât. 5 ukiut-
-dlo arĸaneĸ sisamâne Kîtorilaumere tikiúpoĸ kúngitdlo táuko ila-
-gissai, saperssisípaitdlo Rîvfait Astarût-Karnâme, Sûsîtdlo Aa-
5 Môr. 2, -mime, Eimîtdlo Kêriátâp narssâne, 6 Hôríkutdlo Sîarime ĸáĸaine,
10-12. Pâranip orpigssue tikitdlugit puilassuitsumut tugdliussut. 7 uter-
-dlutigdlo tikípât puilassoĸ Mispat, tássa Kâtas, perdlugtípâtdlo
2 nal. 20,2. Amalákut nunât tamât, Amoríkutdlo Hâtsatsûn-Tâmarimîtut tá-
-putdlugit. 8 tauva aníput Sûtumap kúngia, Gumôravdlo kúngia,
Aatamavdlo kúngia, Sîpuîvdlo kúngia, Bîlavdlo kúngia, tássa Sûa-

-rip, siagputdlo táukunúnga sorssúsavdlutik Sitîp ĸôruane, 9 Kîto-
-rilaumerimut Eilamip kúngianut, Tîtiâlimutdlo akimángitsut kú-
-ngiánut, Amrâvfalimutdlo Sîniarip kúngianut, Aariûmutdlo Alâ-
-sarip kúngianut, kúngit sisamat tatdlimanut. 10 tamánale Sitîp ĸô-
-rua tamatigut uvserutaussalingnik iterssaĸarpoĸ; ĸimâgamigdlo 11,3.
Sûtumavdlo Gumôravdlo kúngê, [ilait] tássane ordlorarput, amiá-
-kûssutdlo ĸáĸanut ĸimâput. 11 tauva peĸutit tamaisa Sûtumame
Gumôramilo ítut tiguvait, neĸigssautitdlo tamaisa, autdlardlutigdlo;
12 Lútilo Aaperap ĸangia peĸutailo nagsarpait autdlaramik, Sûtu-
-mame nunaĸarmat. 13 tikiúpordlo aniguissoĸ atauseĸ, oĸautigiar-
-tordlugo Aaperamut Eiperíkûssumut, orpigssuarne nunaĸarmat
Askûlivdlo Aanerivdlo ĸatángutâta Mámerip Amoríkûssup pigi-
-ssaine; táukulo Aaperalo angersigîgput. 14 Aaperavdlo ĸatángúne
tusaramiuk tigussaussoĸ, ilíkarsagkane pingasunik untritigdlit arfer-
-saneĸ pingasutdlo sákulersorpai, igdlumine inúngortut, malerssor-
-pailo Dáne tikitdlugo. 15 únuákutdlo avatíkârpai nangminerdlo erĸ. 18,29.
kivfaisalo, perdlugtitdlugitdlo; malerssordlugitdlo Hûpa tikitdlugo
Damaskusip avangnardlia, 16 peĸutitdlo tamaisa utertípai, Lútilo
ĸatángúne peĸutailo, arnatdlo inoĸutitdlo táputdlugit. 17 Sûtumav-
-dlo kúngia anivoĸ pâriartordlugo, Kîtorilaumerimut kúnginutdlo
ilagissainut ajugausimavdlune utermat, ĸôrĸumut narssartûmut, tássa
kúngip ĸôruanut. 18 Milkisîtagdle Salâp kúngia timiussamigdlo vî- Epr. 7,1 tt.
-nimigdlo savssaivoĸ; Gûtip ĸutsingneruvsârtup palasertarâ táuna. tugs. 110,4.
19 pivdluarĸuvâlo oĸardlune: pivdluarĸunarsile Aapera Gûtimut ĸut-
-singneruvsârtumut, ĸilangmigdlo nunamigdlo pigingnigtumut; 20 ĸu-
-janarsililo Gûte ĸutsingneruvsârtoĸ, angnikitdliortitsissingnik ag-
-ssangnut túniússissoĸ. táussumúnga Aaperap [tigussame] tamar-
-mik ĸulinge túniúpai. 21 tauva Sûtumap kúngia Aaperamut o-
-ĸarpoĸ: inuit uvavnut túniúkit, peĸutit ivdlit tigúkit. 22 Aaperale
Sûtumap kúngianut oĸarpoĸ: agssáka ĸutdlarpáka Nâlagkamut
Gûtimut ĸutsingneruvsârtumut, ĸilangmigdlo nunamigdlo piging-
-nigtumut, 23 tamanit ivdlit pigissangnit ujalugssardlũnît agdlât si-
-ngigssardlũnît tigúsánginavko, oĸaĸinavutit Aapera pisũngortísi-
-mavdlugo. 24 inûsugtut nerissait kisîsa písaváka, angutitdlo ilagi-
-ssama pigssait, Aanerivdlo Askûlivdlo Mámerivdlo, táukua pig-
-ssatik tigulisigik.

kapitalit 15.

Aapera ugpernerminik iluarssuseĸartitaussoĸ.
Nâlagkap angerfigigâ.

1 tamákua taimailissut kingornatigut Nâlagkap oĸausia Aape-
-ramut pivoĸ takordlôrníkut, oĸardlune: sujôranak Aapera, uvanga
tássa erĸornavêrĸutit akigssatdlo angingârtoĸ. 2 Aaperale oĸarpoĸ:
nâlagara Nâlagaĸ, sumik tuniumavinga? ĸitornaĸarnanga angala-
-ssunga, igdluvnilo pingârnerussoĸ tássa Eliâsare Damaskusimio.
3 oĸarĸigpordlo Aapera: takuvat kinguâgssaĸartíngilarma, kivfav-
-nilo inûssup kingornutísavânga. 4 atale Nâlagkap oĸausia táussu-
-múnga oĸartoĸ: kingornutísángilâtit táussuma, timingnitdle pí-
-ngortup kingornutísavâtit. 5 anisípâlo silamut, oĸardlune: ata ĸi-
13,16. -lak issigísagit, uvdloríssatdlo kisísagitit, kisíneĸ sapíngíkugkit;
oĸarfigâlo: taimáisáput kinguâgssatit. 6 ugperingmanilo Nâlagkap
Rûm. 4,3. 18. iluarssuseĸartípâ. 7 oĸarfigâlo: uvanga tássa Nâlagaĸ, Uerimit
Kaltîarit pigissãnit ilingnik tasíssersuissoĸ, nuna mána ilingnut pi-
-gitíkumavdlugo. 8 oĸarpordlo: nâlagara Nâlagaĸ, sumit ilisimá-
-savara pigiumâriga? 9 oĸarfigâlo: uvavnut tigúkit ugsik pingasunik
ukiulik, savaussardlo pingasunik ukiulik, savarssuardlo pingasunik
ukiulik, tuínguardlo ĸuluartartoĸ, tuínguardlo piaraĸ. 10 tauva táuko
tamaisa tiguvai, ĸerĸisigut avgordlugit, agfaitdlo akilerîgsitdlugit
ilivai, kisiáne tingmíssat avgúngilai. 11 tingmiarssuitdlo mivfigissar-
-pait táuko toĸutai, Aaperavdle nujuarsartarpai. 12 pivordlo seĸi-
-neĸ tarrilermat, tauva Aapera siningâlerpoĸ, atalo ánilârnerup
târnerssûvdlo naláupâ. 13 tauva Aapera oĸarfigâ: ilisimásautit ki-
2 Môr. 12, 40 t. -nguâgssatit takornartaujumârtut nuname pigíngisamingne, kivfar-
ap. sul. 7,6 t. -tortitdlugitdlo nâgdliugtíkumârpait, ukiut sisamanik untritigdlit.
14 kisiánile inuiait táuko kivfartorfigissait uvanga erĸartũkumârpáka,
kingornalo aniumârput peĸuteĸangârdlutik. 15 ivdlitdle sujuaissang-
-nut isísautit erĸigdlutit, iluartumik utorĸalisimavdlutit ilineĸaru-
-mârputit. 16 kisiáne kinguârîgsortaisa sisamagssait maunga utc-
5 Môr. 9,4. -mârput, Amoríkut ajortulinerat sule nãmagtíngingmat. 17 pivordlo
seĸineĸ tarringmat, târsivdluínarmatdlo, ûtsivik sunauvfa tássa pu-
Jer. 34,18. -jortoĸ ingneruvdlo ikualanera, avgugkat táukua akornisigut inger-
-dlassoĸ. 18 uvdloĸ táuna Nâlagkap Aapera angerfigâ, oĸardlune:
kinguâgssangnut túniúkumârpara nuna mána, Egivtinip kûanit kûg-
-ssuarmut Aivfaratimut: 19 Kînîkutdlo Kinîsíkutdlo Katmûníkutdlo
20 Hĩtíkutdlo Fêrisíkutdlo Rîvfaitdlo 21 Amoríkutdlo Kânãkutdlo
Gerrâsíkutdlo Jîpusíkutdlo.

kapitalit 16.

Ismaîle inûssoĸ.

[1]Sârai Aaperap nulia táussumúnga erníngilaĸ; arnardle Egiv-
-tinimiussoĸ kivfarâ Hâggamik atilik. [2]Sârailo Aaperamut oĸar-
-poĸ: ata, Nâlagkap matuvânga ernitsailivdlunga; kivfara iseĸati-
-gûk-ait? táussumûna ineriartúsasoralunga. Aaperavdlo tusarpâ
Sâraip nipâ. [3]tauva Sâraip, Aaperap nuliata, tiguvâ Hâgga ar-
-naĸ táuna Egivtinimiussoĸ kivfe, túniúpâlo Aaperamut uviminut,
nuliarerĸuvdlugo, ukiut ĸulit nâvdlugit Kânâp nunâne nunaĸara-
-mik. [4]Hâggalo iseĸatigingmago nârtulerpoĸ, misigileramilo nâr-
-tulersimavdlune, nâlagke asigilerpâ. [5]tauva Sâraip Aapera oĸar-
-figâ: pinerdlugfigineĸarnera ivdlit pigât; kivfara sângnut túniú-
-kiga, misigileramilo nârtulersimavdlune, asigilerpânga; Nâlagaĸ
erĸartûssile uvavnutdlo ilingnutdlo. [6]Aaperavdlo Sârai oĸarfigâ:
tássa kivfat pigât, iluarissangnik ilioruk. tauva Sâraip ĸunutí-
-niarmane tákuanit ĸimâvoĸ. [7]Nâlagkavdlo íngiliata puilassúkut
nâpípâ puilassuitsume, puilassúkut Suerip avĸutânîtúkut, [8]oĸar- 2 Môr. 15,22.
-dlunilo: Hâgga Sâraip kivfâ, sumit pivit, sumutdlo ingerdlavit?
oĸarpordlo: nâlagkama Sâraip tákuanit ĸimâvunga. [9]Nâlagkavdlo
íngiliata akivâ: nâlagkangnut uterit, manigûtdlutitdlo agssainut.
[10]āma Nâlagkap íngiliata oĸarfigâ: kinguâgssatit amerdlisangâru- 17,20.
-mârpáka, kisíneĸ ajornarsisitdlugit amerdlanermit. [11]āma tauva
Nâlagkap íngiliata oĸarfigâ: tássa nârtuvutit, ernermigdlo erniu-
-mârputit, táuna Ismaîlimik atsísavat, ĸunutitaussutit Nâlagkap
tusarmatit. [12]táunalo inûjumârpoĸ ĸunutitagssáungitsoĸ: agssai
tamanut sâgtut, tamarmigdlo agssait táussumúnga sâgtut; ĸatá-
-ngutimilo tamarmik sât nunagísavâ. [13]tauva Nâlagkap oĸalugfi-
-gissime arĸa taivâ: ivdlit Gûtiuvutit erssersartoĸ; oĸarame: tá-
-ssanilûnît takusimángínerpara uvavnik issigissoĸ? [14]tamána piv-
-dlugo puilassuliaĸ táuna taissarpât issigissima ûmassup puilassua-
-nik; Kâtasivdlo Bârativdlo akornánîpoĸ. [15]Hâggavdlo Aapera er- Gal. 4,22. 23.
-nertáupâ, Aaperavdlo erne Hâggap erniâ Ismaîlimik atserpâ.
[16]Aaperalo arfineĸ pingasunik ĸulilingnik arfinilingnigdlo ukioĸar-
-poĸ, Hâggap Ismaîlimik ernertaungmane.

kapitalit 17.

Iisâĸ únersûtigissaussoĸ. Aaperalo Sârailo atertârtut. kipineĸarnigssamik.

[1]Aaperalo arfineĸ sisamanik ĸulilingnik arfineĸ sisamanigdlo
ukioĸarmat Nâlagkap sarĸúmerfigâ oĸarfigalugo: uvanga tássa Gûte
2 Môr. 6,3. ajugaĸángitsoĸ; kînama sâne saĸît, inûtsitdlo tamarmiule. [2]ange-
-rusiga uvavnutdlo ilingnutdlo akúnermiliúsagavko, amerdlisangâ-
13,16. -mârdlutit agsut. [3]tauva Aapera patdlorpoĸ, Gûtivdlo oĸalug-
-figâ, oĸardlune: [4]uvanga tamássa angerusiga pigât; akimángitsut
Rûm. 4, ujameriagssuit atâtagísavâtit. [5]kingorna Aapera aterísángilat; a-
16. 17, -tigssat tássa Aaperât, akimángitsunut ujameriagssuarnut atâtagití-
-kavkit. [6]kinguâgssisingârumârpavkitdlo agsut, inuiaĸatigîgsúngor-
35,11. -dlutitdlo, kúngitdlo ilingnit aniumârput. [7]angerusigalo akúner-
-miliúsavara uvavnutdlo ilingnutdlo, kinguâgssangnutdlo kingunig-
-kut kingulerîgsuisigut, angeruseĸ isuanut ítugssaĸ, ilingnut Gûtiu-
-jumavdlunga, kinguâgssangnutdlo kingunigkut. [8]nunalo takornar-
Epr. 11,9. 18. -tauvfît Kânâp nunâ tamât ilingnut túniúkumârpara, kinguâgssang-
-nutdlo kingunigkut, isuanut pigerĸuvdlugo, Gûtigísavãngalo. [9]ãma
Gûtip Aaperât oĸarfigâ: ivdlitdlo angerusiga aulajangiúsavat, ivdlit-
-dlo kinguâgssavitdlo kingunigkut kingulerîgsuisigut. [10]tamássa
angerutsima pia aulajangiússagssarse uvavnutdlo ilivsínutdlo, ki-
-nguâgssangnutdlo kingunigkut: angutitase tamarmik kipineĸásá-
Rûm. 4,11. -put. [11]kipineĸángíssutsivse uvingna kipísavarse; tássa nulunaer-
-ĸutigssaĸ ilivsínut angerama. [12]angutínguit arfineĸ pingasunik
uvdloĸartut nungutdlugit kipineĸásáput ilivsíne, kingulerîgsugssav-
-síne, igdlume inûssut aningaussanigdlo pisiat takornartanit nali-
-ngínarnit kinguâgssavit ilagíngisainit. [13]tamarmik kipineĸásáput,
igdlungne inûssut aningaussautingnigdlo pisiat, angerusiga uviniv-
-sínêrĸuvdlugo, angeruseĸ isuanut ítugssaĸ. [14]angutdlo kipineĸá-
-ngitsoĸ, kipineĸángíssusiata uvingna kipineĸángigpat, táussuma
tarnâ ínugtainit pîagáusavoĸ, angerusiga uniorĸutingmago.

[15]ãmalo Aaperât oĸarfigâ: Sârai nuliat Sâraimik táisáisavat,
Sâraĸ tássa atigssâ. [16]pivdluarĸujumâravko, ernermik tunivdlutit
táussumánga; pivdluarĸujumâravko inuiángúsavoĸ, inuiangnutdlo
kúngiussut táussumánga píngúsáput. [17]tauva Aaperât kînaminik
patdlorpoĸ igdlardlunilo, ũmámigutdlo oĸarpoĸ: untritilingnik ukio-
-ĸardlunga ernertãsassunga, Sârardlo arfineĸ sisamanik ĸulilingnik
ukioĸardlune ernísassoĸ? [18]Aaperâvdlo Gûte oĸarfigâ: ĸanortoĸ

Ismaîle kînavit sâne inûgile. [19]Gûtilo oĸarpoĸ: ilumut Sâraĸ nu- 21,1-8.
-liat ilingnut ernertăsavoĸ, Iisâmigdlo atsísavat, angerusigalo táu-
-ssumúnga nangíkumârpara, angeruseĸ isuanut ítugssaĸ, kinguâg-
-ssaisa kingornagut pigissagssât. [20]ăma Ismaîle pivdlugo tusar-
-pavkit; takuvat pivdluarĸuvara, kinguâgssisíkumârdlugulo amer- 16,10.
-dlisangârdlugulo agsut. sujulerssuissut arĸaneĸ mardluk ernertâ- 25,16.
-rísavai, inuiagssuángortíkumârparalo. [21]kisiáne angerusiga na-
-ngíkumârpara Iisâmut, Sârĸap ilingnut erniagssânut áipâgut mána 18,10.
nagdlerpago. [22]oĸautsinilo nâgamigit Gûte Aaperâmit ĸangátarpoĸ.
[23]tauva Aaperâp tiguvâ Ismaîle erne, tamaisalo igdlumine
inûssut, tamaisalo aningaussautiminik pisiane, inoĸutime angutitait
tamaisa, kipineĸángíssusiatalo uvingna kipivâ uvdloĸ táuna, sôrdlo
Gûtip oĸarfigigâne. [24]Aaperât arfineĸ sisamanik ĸulilingnik arfineĸ
sisamanigdlo ukioĸarpoĸ kipineĸángíssusiata uvingna kipineĸarmat;
[25]Ismaîlilo ernera arĸaneĸ pingasunik ukioĸarpoĸ kipineĸángíssu-
-siata uvingna kipineĸarmat. [26]uvdloĸ táuna Aaperâtdlo erneralo
Ismaîle kipineĸarput, [27]inoĸutaisalo angutitait tamarmik, igdluane
inûssut aningaussanigdlo takornartanit pisiat kipineĸarput ilagalugo.

kapitalit 18.

Nâlagkap Aaperât tikerârfigigâ. Sûtuma pîagáusassoĸ.
Aaperâp tugsiúkâ.

[1] Nâlagkavdlo sarĸúmerfigâ Mámerip orpigssuine, tuperme pâ-
-ne igsiatitdlugo uvdlup kiangnerane. [2]issinilo ârdlortíkamigit ta-
-kuniardlunilo, angutit pingasut takulerpai naláukăne. takulera-
-migitdlo arpagdlune pâriartorpai tuperme pânit, nunamut sikig-
-dlune, [3]oĸardlunilo: nâlagara, issingnut sáimáunarsiguma kivfat Epr. 13,2.
ĸângernago pina. [4]imermik aigdlitsiardlit-ait, isigkasilo uvfarsi-
-gik, orpiuvdlo atânut natdlardluse. [5]timiussaminínguamik aigdlí-
-saunga, tumánguersaratdlardluse kingorna ingerdlajumârpuse; ta-
-máname pivdlugo kivfavsigut ingerdlavuse. oĸarputdlo: taimai-
-liorit, sôrdlo oĸartutit. [6]Aaperâtdlo tupermut tuaviorpoĸ Sâr-
-ĸamut, oĸardlune: tuaviordlutit ûgtût pingasoriardlugo ĸajûssanik
tigusît, naĸítaivdlutitdlo sătuliorit. [7]nerssutautinutdlo Aaperât
arpagpoĸ, norránguaĸ pitsaussoĸ piartordlugo, inûsugtutdlo ilănut
túniutdlugo, táussuma tuaviordlune pissarêrsarpâ. [8]ímugdlo tiguvâ
mikiartordlo nutârdlo, norrardlo pissarêrsagke, savssaivfigalugitdlo;
nerilermatalo săne ĸeĸarpoĸ orpiup atâne. [9]tauva aperât: nauk

Sâraĸ, nuliat? akivailo: tarĸama tuperme. [10]oĸarpordlo: ilingnut
17,21. uterumârpunga tamána nagdlerĸigpago, tauvalo nuliat Sâraĸ erne-
-ĸásavoĸ. Sârĸavdle tusâvâ tovĸup pânit tunuanit; [11]mássa Aape-
-râtdlo Sârardlo utorĸaussut, ukiorpagssuit angusimavdlugit; arnat
ilerĸuat Sârĸamut nagdliúsaersoĸ. [12]taimáitumik Sâraĸ ingmine
1 Pît. 3,6. igdlarpoĸ, oĸardlune: nuánãsassunga utorĸauvdlunga, nâlagaralo u-
-torĸaussoĸ. [13]tauva Nâlagkap Aaperât oĸarfigâ: sôĸ Sâraĸ ig-
-dlarpa, oĸardlune: ilumut ernísanerpunga nauk utorĸaussunga?
Lúk. 1,37. [14]Nâlagkamut ajornartoĸarnerpa? nagdlerpago ilingnut uterumâr-
-punga, tamána nagdlerĸigpago, tauva Sâraĸ erneĸásavoĸ. [15]Sâ-
-rardle misiarpoĸ, oĸardlune: igdlángilanga; sujôragame; oĸarpor-
-dle: nâgga, igdlarputit. [16]tauva angutit táuko nikuíput tássá-
-nga, Sûtumap tungâ alákariartordlugo, Aaperâvdlo áiparai ĸaniu-
-mavdlugit. [17]tauva Nâlagaĸ oĸarpoĸ: Aaperât ángiúsaneriga ĸa-
-noĸ iliornigssavnik? [18]mássa inuiángorumârtoĸ angisût píssaussut,
12,3. táussumûnalo nuname inuiaĸatigît tamarmik pivdluarĸunarsísassut.
5 Môr. 6,7. [19]ilisimavarame ĸitornane perĸujumârai inoĸutinilo kinguâgssane,
Nâlagkap avĸutâ maleruásagât, iluartuliordlutigdlo agssuarnaitdlu-
-tigdlo, Nâlagkap Aaperâmut piserĸuvdlugit táussumúnga oĸauti-
-gissane. [20]Nâlagardlo oĸarpoĸ: Sûtumalo Gumôralo pivdlugit
Hsk. 16, nivdlianeĸ angeĸingmat, ajortuliausiatdlo sualungâĸingmat, [21]arĸa-
48-50. -ratdlardlanga takusardlugit, taimardluínaĸ iliornersut sôrdlo niv-
11,5. -dliavfigineĸartunga, taimailiúngínersutdlûnît, ilisimajumavdlugo.
[22]tauva angutit táuko tunússíput, Sûtumamut ingerdlavdlutik;
Aaperâtdle sule unigpoĸ Nâlagkap sâne. [23]tauva Aaperât sav-
-ssarpoĸ oĸardlune: tássa iluartoĸ iluaitsumut ilángutdlugo pîása-
-viuk? [24]ímaĸa iluartut tatdlimanik ĸuligdlit tássane ungalûgkame
ínersut, taimáitoĸ pîásavigit, nunaĸarfik táuna isumákêrfigiumanago
iluartut tatdlimanik ĸuligdlit tássanînersut pivdlugit? [25]taimailior-
-neĸ ajornaĸaoĸ ilingnut, iluartoĸ toĸúsavdlugo iluaitsumut ilángut-
-dlugo, iluartordlo iluaitsordlo ássigîgsísavdlugit; ajornaĸaoĸ iling-
-nut; silarssuarmut erĸartũssissoĸ iluángitsumik iliúsanersoĸ?
[26]Nâlagardlo oĸarpoĸ: Sûtumame ungalûgkame iluartut tatdlima-
-nik ĸuligdlit navssâriguvkit, nunaĸarfik tamât isumákêrfigísavara
táuko pivdlugit. [27]Aaperâtdlo akivoĸ oĸardlune: ata, nâlagkavnut
oĸalulerpunga, uvanga ivssûvdlunga arssaussunga. [28]ímaĸa táukua
iluartut tatdlimanik ĸuligdlit tatdlimanik inoruníkik, ungalûgaĸ ta-
-mât aserúsaviuk táuko tatdlimat pivdlugit? akivâlo: aserúsángi-
-lara, sisamanik ĸuligdlit tatdlimatdlo tássane navssâriguvkit.

29 ãmalo oĸalugfigerĸigpâ oĸardlune: ímaĸa sisamanik ĸulilingnik
tássane navssârunik? akivâlo: ĸanoĸ iliúsángilanga, táuko sisama-
-nik ĸuligdlit pivdlugit. 30 oĸarpordlo: ata níngaĸinak nâlagara,
oĸarĸigkuma: ímaĸa pingasunik ĸulilingnik tássane navssârunik?
akivâlo: ĸanoĸ iliúsángilanga, pingasunik ĸulilingnik navssârfigi-
-guvko. 31 oĸarpordlo: ata takuvarma nâlagkavnut oĸalulersima-
-ssunga: ímaĸa mardlungnik ĸulilingnik tássane navssârunik? aki-
-vâlo: aserúsángilara, táuko mardlungnik ĸuligdlit pivdlugit. 32 o-
-ĸarpordlo: ata níngaĸinak nâlagara, tamatumûnáinaĸ oĸarĸigkuma:
ímaĸa ĸulinik tássane navssârunik? akivâlo: aserúsángilara, táuko
ĸulit pivdlugit. 33 tauva Nâlagaĸ autdlarpoĸ Aaperâmut oĸalorê-
-rame, Aaperâtdlo uterpoĸ nunaĸarfingminut.

kapitalit 19.

Sûtuma pîagaussoĸ. Lútikúnik.

1 íngilitdle táuko mardluk Sûtumamut píput, Lúte Sûtumap
isâvfiane igsiassoĸ. Lútivdlo takuleramigit nikuípoĸ pâriartordlugit,
nunamut sikigdlune 2 oĸardlunilo: ukorsê nâlagkáka, kivfavse ig-
-dluanut saĸigitse-ait únuivdluse, isigkasilo uvfarsigik; aĸago ma-
-kiârdluse ingerdlavivsigut ingerdlajumârpuse. oĸarputdle: nâgga,
igdlut akornáne únuísaugut. 3 kisiáne kimigîserfigingârmatik táu-
-ssumúnga saĸigput, igdluanut iserdlutik; ĸagssimiuârtípailo sêrna-
-ĸángitsunik ûterivdlune, nerípútdlo. 4 sulile ínartínagit ungalûg-
-kap inuisa Sûtumap inuisa igdlo avatangerpât, inûsugtutdlo utor- erĸ. 19,22.
-ĸaitdlo inuit tamarmik tamagingnit. 5 Lútilo tordlorpât oĸardlu-
-tik: nauk táuko angutit únuaĸ ilingnut isertut? uvavtínut anisí-
-kit ilisarísagavtigik. 6 Lútivdle ánivigai pâmut, mato parnaer-
-dlugo kingunermigut, 7 oĸardlunilo: ata ĸatángutíka, ajortumik pe- erĸ. 19,23.
-ĸinase. 8 ata, paníka mardluk tamássa angúmik sule ilisarssí-
-ngitsut, táuko ilivsínut anisísavâka, iluarissavsínigdlo piumârpase,
kisiáne angutit uko ĸanoĸ peĸinasigik, tamáname pivdlugo igdluv-
-nut orĸiorput. 9 oĸarputdle: tássánga pêrit; âma oĸarput: una
atauseĸ takornartauvdlune tikiútoĸ nâlagauniássassoĸ; aitsât ivku-
-nánga ajornerussumik písavavtigit. erdlorĸutingâlerpâtdlo angut
táuna Lúte, savssardlutigdlo mato aserornialerpât. 10 tauva angutit
tarĸavko isagtorput, Lúte isertitdlugo ingmingnut igdlumut, ma-
-tulo parnaerpât. 11 angutitdlo igdlup pânîtut patigpait tagpîtdli-
-sitdlugit, inûsugtutdlo utorĸaitdlo; tauva pâĸ naniniardlugo ĸat- 2 kúng. 6,18.

-súpât. 12 angutitdlo táuko Lútimut oĸarput: sule tamâne sugi-
-ssaĸaruvit ningaumigdlũnît ernernigdlũnît paningnigdlũnît, nalingí-
-nait ungalûgkame sugissatit tássánga anisíkit, 13 aserúsagavtigo nu-
-naĸarfik mána; inue pivdlugit Nâlagkap sâne nivdlianeĸ ange-
-ĸingmat Nâlagkap autdlartípâtigut aserorĸuvdlugo. 14 tauva Lúte
anivoĸ ningaugssane oĸalugfigalugit paningme uvigssait, oĸardlune:
Lúk. 17, 28–30. nikuigitse, tássánga anivdluse, Nâlagkap ungalûgaĸ aserorumang-
2 Pît. 2,6. 7. -mago. ningaugssaisale ĸuiatsautigât. 15 ĸaulermatdlo íngilit Lúte
tuavisârpât oĸardlutik: nikuigit, nuliatdlo panisitdlo mardluk ila-
-seralugit najortut, ungalûgkap ajortuliâne pîagaoĸinavutit. 16 arrîng-
-matdle, angutit táukua agssaisigut tiguvât nulialo panîlo mar-
-dluk, Nâlagkap nâkigingmago; anisípâtdlo, ungalûgkap avatânut
ĸimagdlugo. 17 pivordlo avatânut anisingmássuk, oĸarpoĸ: inûnerit
ánagtíssuk, tunungmut ĸiviarnatit uningnatitdlo mâne nerutornata
ilâne; ĸáĸamut ánangniarit, pîagaoĸinavutit. 18 Lútivdle oĸarfigai:
ata nâlagara, 19 takuvat kivfat sáimáunarsivoĸ issingnut, mikíngit-
-sumigdlo isumagârma tarniga inûtíkagko, kisiáne ĸáĸamut ánagsí-
-náungilanga, perdlungmut ĸaníngartitdlunga toĸoĸinavunga. 20 ta-
-kuvat una ungalûgaĸ ĸaneĸaoĸ ĸimâvfigssaraluara, mikissúngûv-
-dlunilo, tássunga ánagdlanga-ait? mikissúngûvoĸ ilâ? tarniga
tauva inũsassoĸ. 21 akivâlo: takuvat tamatumûnátaoĸ ĸinunerdlug-
-tíngilavkit, ungalûgaĸ táuna oĸautigissat mumísángínavko. 22 tua-
-viordlutit tássunga ánangniarit, apûtínatit ĸanoĸ iliorsínáungínama.
14,2. tamána pivdlugo ungalûgaĸ táuna Sûarimik ateĸarpoĸ. 23 seĸineĸ
5 Môr. 29, nunamut nuilersoĸ Lúte Sûarimut apũpoĸ. 24 tauva Nâlagaĸ Sû-
23 tt. -tumamut Gumôramutdlo siagdlersitsivoĸ ikuatdlagsáumik ingner-
2 Pît. 2,6. -migdlo, Nâlagkamit ĸilangmit. 25 mumípailo ungalûgkat táuko,
nerutornalo tamât, tamaisalo ungalûgkane nunaĸartut, nunavdlo
naussue. 26 Lútivdle nulia tunungmut ĸiviarame napassúngorpoĸ
tarajoĸ.

27 Aaperâtdle makiârdlune uvdlârorpoĸ Nâlagkap sâne unigfi-
-gigaluaminut, 28 Sûtumavdlo Gumôravdlo tungât alákardlugo, ne-
-rutornalo nuna tamât; takugamiugdlo sunauvfa pujoĸ nunamit
ĸangátartoĸ, sôrdlo augtitsivigssûp pujua. 29 mássale nerutornane
ungalûgkat Gûtip aseroramigit Aaperât erĸaigâ, Lúte autdlartit-
-dlugo mumitsinermit, ungalûgkat Lútip nunaĸarfê mumíkamigit.

30 Lútile Sûarimit majuarpoĸ, ĸáĸame unigdlune panine mar-
-dluk ilagalugit, Sûarime uningneĸ sujôragame; ĸârusungmilo ine-
-ĸarput táunalo panîlo mardluk. 31 angajugdleĸ tauva nugkaminut

oĸarpoĸ: atâtarput utorĸauvoĸ, anguteĸángilardlo nuname uvavtí-
-nut pissugssamik nunamiut tamarmik ilerĸuatut. 32 ĸâ, atâtarput 3 Môr. 18,7.
vînisortitdlarput, ínautdlugulo; kinguâgssarserĸuvdluta atâtavtínit.
33 tauva atâtartik vînisortípât únuaĸ táuna, angajugdlerdlo iserpoĸ
angúne ínautdlugo; misigíngilâlo ínarmatdlûnît makingmatdlûnît.
34 aĸagûngmatdlo angajugdleĸ nugkaminut oĸarpoĸ: takuvat igpag-
-ssaĸ atâtaga ínáupara; únuaĸ âma tauva vînisortitdlarput, ivdlit
tauva iserumârputit ínautdlugulo, kinguâgssarserĸuvdluta atâtav-
-tínit. 35 tauva atâtartik vînisortípât âma únuaĸ táuna, nukardler-
-dlo nikuípoĸ ínautdlugulo; misigíngilâlo ínarmatdlûnît making-
-matdlûnît. 36 nârtulerputdlo Lútip panê tamarmik angúmingnit;
37 angajugdlerdlo ernertârpoĸ, atserdlugulo Mûapimik; táuna Mûa-
-pikut nagguvigât sule tássaussut. 38 âma nukardleĸ ernertârpoĸ,
atserdlugulo Bîn-Amimik; táuna Amunip kinguaisa nagguvigât
sule tássaussut.

kapitalit 20.

Sâraĸ Apimîlaup tigugaluarâ.

1 Aaperâtdlo tássánga autdlarpoĸ nunap kujatânut, Kâtasiv-
-dlo Suerivdlo akornáne nunaĸalerdlune, Gêrârime takornartauv-
-dlune. 2 Aaperâvdlo nulê Sâraĸ oĸautigingmago najagalugo, Api-
-mîlak Gêrârip kúngia tauva autdlartitsivoĸ Sâraĸ piartortitdlugo. 12,13.
3 Gûtivdlo Apimîlak ornigpâ únuákut singnagtortitdlugo, oĸarfiga- 26,1. 7.
-lugo: takuvat toĸúsautit arnaĸ táuna tigussat pivdlugo, angutip
nuliaringmago. 4 Apimîlauvdle patdlíngínamiuk oĸarpoĸ: nâlagara,
inuk iluartordlûnît toĸútarpiuk? 5 najagalugo uvavnut oĸángínerpa?
âma táuna arnaĸ nangmineĸ oĸarpoĸ anigalugo; ûmativkut ilumôr-
-dlunga agssavkutdlo píngitsûvdlunga taimailiorpunga. 6 Gûtivdlo
oĸarfigâ singnagtortitdlugo: uvangátaoĸ ilisimavavkit ûmatigkut ilu-
-môrdlutit taimailiortutit, tamáname pivdlugo uvavnut ajortulior-
-tailivavkit ilingnut agtornavêrsardlugo. 7 mânalo uviata nulê ki-
-ngumut piliuk, mássa pruvfîtiuvoĸ, tugsiúkumârpâtitdlo inôrĸuv- Jûp. 42,8.
-dlutit; utertíngíkugkule ilisimásautit toĸúsassutit, sugissatitdlo ta-
-marmik. 8 tauva Apimîlak uvdlâkut makiârpoĸ, kivfane tamaisa
ĸaerĸuvdlugit, tamákulo tamaisa oĸalûseralugit tusâtitdlugit, angu-
-titdlo táuko sujôrangâlerput. 9 Apimîlauvdlo Aaperât ĸaerĸuvâ,
oĸarfigalugo: ĸanoĸ iliorfigaisigut? ĸanoĸ ítumik ajortuliorfigigav- 12,18.
-kit taima agtigissumik ajortuliortípisigut uvangalo nâlagauvfingmalo 26,10.

inue? ilerĸugssáungitsumik uvavnut iliorputit. [10]Apimîlagdlo Aa-
-perâmut oĸarpoĸ: suna takugagko taimailiorpit? [11]Aaperâtdlo
oĸarpoĸ: isumagama: atago Gûtimik mianeringnigtoĸásángilaĸ ta-
-mâne; toĸúkalugtuarpānga nuliara pivdlugo. [12]mássalo ilumut
najagâra, atâtama panigâ, kisiáne anânama panigíngilâ, nuliariler-
-paralo. [13]Gûtivdlo autdlarĸungmanga atâtama igdluanit, taimane
oĸarfigâra: matumínga isumagísavarma tamane tikisagssavtíne, ani-
-galunga oĸásagavit. [14]tauva Apimîlak tigusivoĸ savanik ugsing-
-nigdlo kivfanigdlo angutinik, kivfanigdlo arnanik, Aaperâmut tú-
12,19. -niutdlugit, nulialo Sâraĸ táussumúnga utertitdlugo, [15]oĸardlunilo:
tássa nunaga sângnīpoĸ, iluarissangne nunasît. [16]Sârardlo oĸar-
-figâ: takuvat aningnut túniúpáka sîlvit tûsintigdlit, tássa issingnut
matugssaĸ najortingne tamane nalingínarnilo; taima inertigauvoĸ.
[17]Aaperâtdlo Gûtimut tugsiarpoĸ, Gûtivdlo Apimîlak katsorsarpâ
nulialo kivfailo arnat, ernissalerputdlo. [18]Nâlagkap matuvdluína-
-raluarmagit arnat timait tamaisa Apimîlaup igdluane, Sâraĸ Aape-
-râp nulia pivdlugo.

kapitalit 21.

Iisâĸ inûssoĸ. Ismaîle pêrsitaussoĸ.
Aaperâtdlo Apimîlagdlo angerfigeĸatigîgsut.

[1]Nâlagkavdlo Sâraĸ takusarpâ sôrdlo oĸarame, taimailiorfi-
17,19. -galugo sôrdlo oĸalugkame. [2]Sârardlo nârtulerpoĸ, Aaperâmut
Epr. 11,11. ernertârdlune utorĸaunerane, Gûtip táussumúnga oĸautigissâ nag-
-dlermago. [3]Aaperâvdlo ernertâne Sârĸap erniarissâ Iisâmik at-
17,12. -serpâ, [4]kipivâlo erne Iisâĸ arfineĸ pingasunik uvdloĸarmat, sôrdlo
Gûtip inákâne. [5]Aaperâtdlo untritilingnik ukioĸarpoĸ Iisâĸ er-
-nertârigamiuk. [6]Sârardlo oĸarpoĸ: Gûtip igdlarnartípânga; tu-
-sartut tamarmik igdlautigísavānga. [7]oĸarpordlo: kiname Aape-
-râmut oĸásagaluarmat: Sâraĸ milugtitsísavoĸ? taimáitoĸ erner-
-táupara utorĸaunerane. [8]nâlungiardlo agdliartorpoĸ, milúsaersi-
-tauvdlunilo; Aaperâtdlo angisûmik ĸagssimiuârtitsivoĸ taimane
Iisâĸ milúsaersitaungmat.

[9]Sârĸavdlo malugâ Hâggap arnap Egivtinimiussup ernera Aa-
-perâmut ernertârissâ, mitagdlersûssoĸ. [10]oĸarpordlo Aaperâmut:
Gal. 4,30. kivfaĸ táuna erneralo autdlarĸúkit, kivfap táussuma ernerata ki-
-ngornússeĸatigísángingmago ernera Iisâĸ. [11]oĸauserdle tamána
Aaperâp iluaríngeĸâ, erne píssutigalugo. [12]Gûtivdle Aaperât oĸar-

-figâ: [oĸausia] ajorísángilat merdlertoĸ pivdlugo, kivfatdlo piv-
-dlugo; Sârĸap ĸanoĸ oĸarfigingmatit nâláinaruk. mássa lisãkut 17,21.
taisivfigineĸásautit kinguâgssangnik. [13]taimáitoĸ ãma kivfap er- Rûm. 9,7. 16,10.
-nera inuiángortíkumârpara, táunátaoĸ ivdlit kinguâgssarigagko.
[14]tauva Aaperât uvdlãkut makiârpoĸ, taĸuagssardlo puiaussardlo
imermik imalik tiguvdlugit, Hâggamutdlo túniúpai ĸatigainut iliv-
-dlugit, merdlertordlo túniúpâ, autdlartitdlugulo. tauva autdlarpoĸ,
támardlunilo Bêrsâpap puilassuitsuane. [15]imerdlo puiaussamĩtoĸ 21,31.
nungungmat, merdlertoĸ orpigkat ilâta atânut igípâ, [16]ingerdlav-
-dlunilo akianut ingípoĸ, pisigsariatut ungasigsigalugo, oĸarame:
merdlertoĸ toĸulersoĸ issigisínáungilara. igsiavordlo akiane, nipine
anitdlugo ĸiavdlunilo. [17]Gûtip tauva tusarpâ merdlertup nipâ,
Gûtivdlo íngilia Hâggamut tordlorpoĸ ĸilangmit, oĸarfigalugo: su-
-vit Hâgga? sujôranak, Gûtip tusarmago merdlertup nipâ inânit.
[18]nikuigit, merdlertoĸ tigûk, agssangnik tasiordlugo, inuiagssuá-
-ngortíkumâravko. [19]Gûtivdlo uisípai issai, puilassuliamik takutit-
-dlugo; puiaussaĸ tauva ímerpâ merdlertoĸ ímitdlugo. [20]Gûtivdlo
merdlertoĸ áiparâ, agdliartorpordlo táuna, puilassuitsume nunaĸar-
-dlune, agdligamilo pisigsartúngorpoĸ. [21]Pâranip puilassuitsuane
nunaĸarpoĸ, arnâtalo Egivtinimit nuliarsarpâ.

[22]taimane Apimĩlak Aaperâmut oĸalugpoĸ Piggûlilo sákutûisa 26,26 ff.
nâlagât, oĸardlune: ĸanoĸ iliorângavit nungutdlugit Gûtip áiparâ-
-tit; [23]ugpernarsaivfiginga tauva mâne Gûte narĸigsigalugo, uvav-
-nutdlũnît ĸitornavnutdlũnît ernutavnutdlũnît sagdlúsánginavit, isu-
-magssuinerdle ilingnut ilerĸorissara ilerĸorísagagko uvavnut, nu-
-namutdlo takornartauvfingnut. [24]Aaperâtdlo oĸarpoĸ: ugpernar-
-saiumavunga. [25]tauva Aaperâp Apimĩlak inerterpâ puilassuliaĸ
pivdlugo, Apimĩlaup kivfaisa táussumínga arsârmáne. [26]Apimĩlag- 26,15. 18.
-dle oĸarpoĸ: kina taimailiortoĸ naluvara; ivdlitdlũnît nalunaerfi-
-gíngilarma, uvangalũnît tusángilanga, kisiáne uvdlume. [27]tauva
Aaperât savanigdlo ugsingnigdlo tigusivoĸ, Apimĩlangmut túniut-
-dlugit, angerfigeĸatigîgputdlo. [28]Aaperâvdle savat ilait savârĸat
arfineĸ mardluk ingmíkôrtingmagit, [29]Apimĩlaup aperâ: sugssatit
uko savârĸat arfineĸ mardluk, uko ingmíkôrtitatit? [30]akivâlo: sa-
-vârĸat táuko arfineĸ mardluk uvavnit tigúsavatit, nalunaiautigísa-
-gavkit puilassuliaĸ una uvanga agssagkavko. [31]tamána pivdlugo
nunaĸarfik táuna Bêrsâpamik taissarpât, tássane ugpernarsaeĸati- 26,33.
-gîngmata. [32]Bêrsâpame angerfigeĸatigîgkamik Apimĩlak nikuípoĸ,
Piggûlilo sákutûisa nàlagât, angerdlarputdlo Filisterit nunãnut.

33 Aaperâtdlo Bêrsâpame orpingnik mángortûnik íkússuivoĸ, Nâla-
-gardlo isuanit Gûtiussoĸ tássane arĸagut tordlorfigâ. 34 sivisû-
-migdlo takornartauvoĸ Filisterit nunãne.

kapitalit 22.

Iisâĸ pigdliarineĸásassoĸ. Nâlagkap ugpernarsautâ.
Nâgôrip kinguainik.

1 pivordlo tamákua tamailissut kingornatigut, Gûtip Aaperât
ússerâ oĸarfigalugo: Aaperât-â; akivâlo: tássauvunga. 2 oĸarpor-
-dlo: ernerit tigûk, pisuat, asassat, Iisâĸ, autdlardlutitdlo nunamut
2 Mal. 3,1. Môriamut, tássanilo ikivkagagssatut pigdliarûk ĸáĸat ardlãne iling-
-nut taissagssavne. 3 tauva Aaperât uvdlãkut makiârpoĸ, siutitû-
-nilo igsiautserdlugo, inûsugtortamilo ilait mardluk ilaseralugit
Epr. 11,17. Iisârdlo erne, ĸissugssatdlo ĸuvdlordlugit ikivkagagssamut; pikiga-
-milo autdlarpoĸ tássunga Gûtip ingminut oĸautigissânut. 4 uv-
-dlutdlo pingajuáne Aaperâp issine ârdlortíkamigit patdligagssaĸ
takuvâ ungasigsumit, 5 oĸardlunilo inûsugtortaminut: tamâne uni-
-gitse siutitôrdlo; uvangalo nukagpiánguardlo tássunga ingerdlásau-
-gut; patdlorêruvta uterfigiumârpavse. 6 Aaperâvdlo tiguvai ĸissug-
-ssat ikivkagagssamut, Iisâmut ernerminut ilivdlugit; nangminerdlo
tiguvai ingnerdlo savigdlo, ingerdlaĸatigîgputdlo. 7 tauva Iisâĸ oĸar-
-poĸ Aaperâmut atâtaminut: atâtaga-â; akivâlo: tássauvunga ernera.
oĸarpordlo: tamássa ingneĸ ĸissugssatdlo, kisiáne savâraĸ ikivka-
-gagssaĸ nauk? 8 Aaperâvdlo akivâ: Gûte savârĸamik ikivkagagssa-
-mik issigissaĸarpoĸ ernera; ingerdlaĸatigîgputdlo. 9 patdligagssaĸ
Gûtip oĸautigissâ tikíkamíko Aaperât tássane tunissiviliorpoĸ, ĸi-
-ssugssatdlo iliorarpai, Iisârdlo erne ĸilerssorpâ, tunissivingmut
Jãk. 2;21. ilivdlugo ĸissugssat ĸãnut, 10 isagtordlunilo savik tiguvâ, erne to-
-ĸúsavdlugo. 11 tauva Nâlagkap íngiliata tordlorfigâ ĸilangmit,
oĸardlune: Aaperât, Aaperât-â; akivâlo: tássauvunga. 12 oĸarpor-
-dlo: nukagpiánguaĸ isagtukisaruk, súnguamigdlũnît pínago; mãna
ilisimavavkit Gûte mianerigit, ernituangnik erdligûtínginangma.
13 tauva Aaperâp issine ârdlortíkamigit takuniardlune, takulerpâ tu-
-numine savarssuaĸ nagssungminik orpigkanut nâgtisimassoĸ; táuna
Aaperâp tigujartorpâ, ikivkagagssatut pigdliaralugo erne sivnerdlugo.
14 Aaperâvdlo najugke tamána atserpâ Nâlagkap issigissânik; tai-
-máitumik sule uvdlumíkut oĸartarput: Nâlagkap ĸáĸâne issigine-
-ĸásavoĸ. 15 Nâlagkavdlo íngiliata Aaperât áipagssânik tordlorfigâ

ĸilangmit, [16]oĸardlune: ingminik narĸigsigalunga ugpernarsaivunga, Epr. 6,13 t.
oĸarpoĸ Nâlagaĸ, ima: taima ilioravit, ernituat erdligîngînagko, [17]ta-
-mâna pivdlugo pivdluarĸuvdluínarpavkit, kinguâgssatitdlo amerdli-
-sangârumârpáka ĸilaup uvdloriaisut ímavdlo sioraisut, kinguâgssa- 15,5.
-vitdlo akerĸamik isâvfiat pigísavât. [18]kinguâgssagkutdlo nuname Gal. 3,8.
inuiaĸatigît tamarmik pivdluarĸunarsísáput, tamána pivdlugo, ni- 14. 16.
-piga nâlagkagko. [19]tauva Aaperâp inûsugtortane uterfigai, pikiv-
-dlutigdlo ingerdlaĸatigîgput Bêrsâpamut, Aaperât Bêrsâpame nu-
-naĸarmat.

[20]pivordlo tamákua taimailissut kingornatigut, Aaperât nalu-
-naerfigigât oĸardlutik: Milkátaoĸ ernertârtarpoĸ Nâgôrimut ĸatá- 11,29.
-ngutingnut. [21]tamássa ernere: Us angajugdleĸ, Bûsilo nukâ, Jûp. 1,1.
Kîmuililo Aaramip angutâ, [22]Kîsatdlo, Hásûlo, Piltarsilo, Jitdlavfilo,
Bītuililo. [23]Bītuilivdlo panigsârâ Ripíka. táuko arfineĸ pingasut
Milkap ernertârai Nâgôrimut Aaperâp ĸatángutânut. [24]āma pa-
-nerfâ Riûmamik atilik ernertârtarpoĸ; tamássa ernere: Tîpa,
Gâgam, Tâgas, Mâgga.

kapitalit 23.

Sâraĸ toĸussoĸ. ilivigssaĸ Aaperâp pisiarigâ.

[1] Sâraĸ inûvoĸ ukiut untritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit ar-
-fineĸ mardlugdlo, [2]toĸuvordlo Kêriat-Arapame, tássa Hîprûnime Jôrs. 15,13.
Kânâp nunâne. Aaperâp tauva Sâraĸ aliatsautigiartorpâ ĸiavdlu-
-gulo. [3]nikuípordlo toĸussortame sânit, Hītivdlo kinguai oĸalug-
-figai oĸardlune: [4]takornartauvdlunga nunasivunga ilivsíne, iliver- 1 nal. 29,15.
-siagssavnik tunisinga ilivsíne, toĸussortara sâvnītoĸ ilerĸuvdlugo.
[5]tauva Hītip kinguaisa Aaperât akivât oĸardlutik: [6]tusartigut nâ-
-lagara. Gûtip sujulerssuissorâtit akornavtíne, toĸussortat ilivig-
-ssavta ajúngínerssãnut iliuk; uvavtíne erdligûneĸásángilatit iliver-
-mik toĸussortavit ilivigssânik. [7]tauva Aaperât nikuípoĸ, sikigfi-
-galugit nunap inue Hītip kinguai, [8]oĸalugfigailo oĸardlune: isu-
-marse taimaigpat, toĸussortara sâvnītoĸ ilísagiga, tusarsinga tauva,
pivdlungalo ĸínuvigisiuk Eivfrûne Sûggarip ernera, [9]uvavnut tuner-
-ĸuvdlugo Magpîlap ĸârusua pigisse, nautsîviata isuanītoĸ; sîlvi-
-mik nāmagdluartumik akilersitdlugo uvavnut tuniliuk, akornavsíne
iliversiarerĸuvdlugo. [10]Eivfrûnilo igsiassoĸ Hītip kinguaisa akor-
-náne. tauva Eivfrûnip Hītíkûssup Aaperât akivâ Hītip kinguai
tusâtitdlugit, igdloĸarfingme isâvfiane isersimassut tamaisa najor-

-titdlugit, oĸardlune: [11]nâgga nâlagara, tusánga. nautsîvik iling-
-nut túniúpara, ĸârusualo ilingnut túniúpara, nagguveĸatíka issigi-
-titdlugit ilingnut túniúpara, toĸussortat iliuk. [12]tauva Aaperâp
nunap inue sikigfigai, [13]Eivfrûnilo oĸalugfigâ nunap inue tusâtit-
-dlugit, oĸardlune: kisiánile tusásagingma. sîlvit túniúsaváka naut-
-sîviup naligssai, tigúkit uvavnit, tauva toĸussortara tássunga iliu-
-mârpara. [14]tauva Eivfrûnip Aaperât akivâ oĸarfigalugo: [15]nâla-
-gara tusánga. nunamineĸ sĩkilitut sisamanik untritiligtut sîlvinik
naleĸartoĸ uvavnutdlo ilingnutdlo sûva? toĸussortat ilisínauk.
[16]Aaperâvdlo Eivfrûne nâlagpâ, sîlvimik oĸautigissânik ûgtorfiga-
-lugo Hĩtip kinguai tusâtitdlugit, sĩkilitut sisamanik untritiligtut,
sîlvinik niuverniat tigussartagainik. [17]taima aulajangersarpât Eiv-
49,30. -frûnip nautsîvia Magpîlame Mámerip akiane ítoĸ, nautsîvigdlo ĸâ-
-rusualo orpîtdlo tamaisa nautsîvingme ungaluanilo ítut; [18]Aape-
-râmut pigitípait Hĩtip kinguai issigititdlugit, igdloĸarfiata isâvfiane
isersimassut tamaisa najortitdlugit. [19]tauva Aaperâp nuliarigalue
Sâraĸ ilivâ, ĸârusungmut Magpîlame nautsîvingme ítumut Mámerip
akiane, tássa Hîprûnime Kânâp nunâne. [20]taima nautsîvik ĸâru-
-sualo aulajangersarpât Aaperâmut iliversiarititdlugo Hĩtip kinguainit.

kapitalit 24.

Iisâĸ nuliartoĸ.

[1]Aaperâtdlo utorĸaligame ukiorpagssuit angusimavdlugit, Nâ-
-lagkavdlo tamatigut pivdluarĸusimangmane, [2]oĸarpoĸ kivfaminut
15,2. igdlumine utorĸaussumut, pime tamarmik pârssissãnut: agssatit
sivfiama atãnut ilíkit-ait, [3]ugpernarsaivfigalunga Nâlagaĸ ĸilaup
Gûtia nunavdlo Gûtia narĸigsigalugo, ernera nuliarsásángínagko
28,1. Kânãkut panînit, táukua akornáne nunaĸartunga; [4]kisiáne nunav-
-nut erĸardlivnutdlo autdlardlutit ernera Iisâĸ nuliarsásavat. [5]kiv-
-favdle sãpâ: ímaĸale arnap táussuma nunamut matumúnga ma-
-ligkumángigpanga, ernerit tauva utersásavara nunamut ivssumúnga
ĸimagkangnut? [6]Aaperâvdle akivâ: misigssorit ernera tássunga
utersarĸunago. [7]Nâlagkap ĸilaup Gûtiata tigugaminga atâtama ig-
-dluanit erĸardlimalo nunãnit, oĸalugfigalungalo ugpernarsaivfiga-
12,7. -lungalo oĸardlune: kinguâgssangnut túniúkumârpara nuna mána:
táussuma íngiline sujunigkut autdlartíkumârpâ, erneralo tássánga
nuliarsarumârpat. [8]arnavdle táussuma maligkumángigpatit uvav-
-nut ugpernarsautivit písángilâtit; kisiáne ernera tássunga utersá-

-sángilat. [9]tauva kivfap agssane nâlagkame Aaperâp sivfiâta atâ-
-nut ilivai, ugpernarsaivfigalugulo taimailiúsagame. [10]kivfavdlo
tiguvai ĸatigagtût ĸulit nâlagkame ĸatigagtûtaisa ilait, autdlardlu-
-nilo, nalingínait ajúngitsut nâlagkame pê nagsardlugit; pikivdlu-
-nilo autdlarpoĸ Misuputâmiamut Nâgôrip igdlorĸarfianut. [11]tau-
-valo ĸatigagtût aĸupisípai ungalûgkap avatâne puilassuliame únu-
-lersúkut, arnat imertartarfiata nalâgut, [12]oĸardlunilo: Nâlagaĸ,
nâlagkama Aaperâp Gûtia. nâpitsivdluarnaunga uvdlume, nâlaga-
-ralo Aaperât isumagigiuk. [13]takuvarma mâne puilassume ĸeĸar-
-tunga, ungalûgkavdlo inuisa panê aniumârput imertariartordlutik.
[14]inûsugtortaisalo ilãnut oĸaruma: imertautit uvertísagit-ait, ímit-
-dlunga; oĸarpatdlo: imerniarit, ĸatigagtûtitítaoĸ ímísaváka; táu-
-naugile kivfangnut Iisâmut perĸussat, tássángalo ilisimásassunga
nâlagara isumagigit. [15]sulilo oĸautsine nãngíkatdlarmagit ârit
Ripíka anivoĸ Bĩtuilip pania, Aaperâp ĸatángutâta Nâgôrip nu- 22,23.
-liata Milkap ernerata pania, imertáunilo tuvimiugâ. [16]inûsugtû-
-vordlo issigalugo pínersoĸ, niviarsiaĸ, angúmik sule ilisarssíngit-
-soĸ; aterpordlo puilassumut, imertáune ímerdlugo, majuardlunilo.
[17]kivfaĸ tauva arpagpoĸ pâriartordlugo, oĸardlunilo: imertautingnit
imitdlatsiardlanga-ait? [18]oĸarpordlo: imerniarit nâlagara; imer-
-táunilo arĸarasuarpâ agssangminut, ímitdlugulo. [19]ímíkamiugdlo
oĸarpoĸ: ĸatigagtûtingnútaoĸ imertásaunga, imerusuersardlugit.
[20]imertáunilo kuinasuarpâ ímitsivingmut, kingumut puilassuliamut
arpagdlune imertardlunilo, ĸatigagtûtai tamaisa imertautdlugit.
[21]angutivdlo táussuma tupigeĸâ, nipangerdlunile, ilisimajumavdlune
Nâlagkap ingerdlavdluartínerânilũnît píngínerânilũnît. [22]ĸatigag-
-tûtdlo imerusuersarêrmata, angutip táussuma tiguvâ tugdlerut
kûltiussoĸ sĩkilip ĸerĸata nalinga, tatsatdlo mardluk pavfínut sĩ-
-kilit ĸulit nalinge kûltiussut, [23]oĸardlunilo: kia panigâtit? nalu-
-naerfigínga-ait? atâtavit igdluane inigssaĸarpa únuivfigssavtínik?
[24]akivâlo: Bĩtuilip panigânga Milkap ernerata, Nâgôrimut ernertâ-
-rissâta. [25]ãma oĸarfigâ: karrîarnikut ivigkatdlo amerdlaĸaut u-
-vavtíne, inigssaĸarpordlo únuivfigssamik. [26]tauva angut táuna si-
-kigpoĸ Nâlagaĸ patdlorfigalugo, [27]oĸardlunilo: ĸujanarsile Nâlagaĸ
nâlagkama Aaperâp Gûtia, nâlagkavnut isumagingnigssutse ilumôr-
-ssutsilo iperángingmago; uvangalo Nâlagkap tasiorpânga avĸutíkut
nâlagkama ĸatángutâta igdluanut. [28]niviarsiavdlo arpagdlune má-
-ko tamaisa oĸalûserai anânane igdluane. [29]Ripíkale angúmik
ĸatánguteĸarpoĸ Lâpamik atilingmik, táuna silamut arpagpoĸ

puilassumut, angut táuna ornigdlugo; 30takusimagamigit tugdlerut
tatsatdlo ĸatángúme agssaine, tusarsimavdlugitdlo ĸatángúme Ri-
-píkap oĸausê, oĸarmat: ima oĸalugfigânga angutip táussuma; ti-
-kíkamiugdlo tássa puilassume ĸeĸartoĸ ĸatigagtût najordlugit.
31oĸarpordlo: iserit Nâlagkap pivdluarĸussâ ûmâ, sôĸ silame ĸe-
-ĸarpit? igdlo pissarêrpara, ĸatigagtûtdlo inigssât. 32tauva iser-
-poĸ angut táuna, ĸatigagtûtdlo anuerpait, karrîarnikunigdlo ivig-
-kanigdlo tunivdlugit, imerdlo erĸúpât táussumalo ilagissaisalo
isigaisa uvfautigssât, 33nerissagssânigdlo savssaivfigât. oĸarpordle:
nerísángilanga oĸausigssáka oĸauseritínagit. oĸarputdlo: oĸalugit.
34oĸarpoĸ tauva: Aaperâp kivfarânga. 35Nâlagkavdlo nâlagara
pivdluartingârpâ agdlisitdlugulo, tunivdlugulo savanik ugsingnigdlo
13,2. sîlvinigdlo kûltinigdlo kivfanigdlo angutinik kivfanigdlo arnanik ĸa-
-tigagtûnigdlo siutitûnigdlo. 36Sârardlo nâlagkama nulia nâlag-
-kavnut ernertârpoĸ utorĸángorêrame; táussumúnga túniúpai pigi-
-ssane tamaisa. 37nâlagkamalo ugpernarsaisípânga oĸardlune: er-
-nera nuliarsásángilat Kânãkut panînit, táukua nunãne nunaĸar-
-tunga; 38kisiáne atâtama igdluanut erĸardlivnutdlo autdlardlutit
ernera nuliarsásavat. 39uvangale nâlagkavnut oĸarpunga: ímaĸale
arnap táussuma maligkumángigpanga? 40akivânga tauva: Nâlagkap,
táussuma kînâta sâne saĸissunga, táussuma íngiline ilingnut áipa-
-ritíkumârpâ, ingerdlavdluartitdlutitdlo, ernera nuliarsarĸuvdlugo
erĸardlivnit atâtamalo igdluanit. 41uvavnut ugpernarsautivit písái-
-savâtit erĸardlivnut piguvit; erdligûgpatit uvavnut ugpernarsauti-
-vit písángilâtit. 42uvdlumilo puilassumut pivunga, oĸardlunga:
Nâlagaĸ, nâlagkama Aaperâp Gûtia, ingerdlavdluartíkungma mau-
-nga ingerdlanivkut, 43takuvarmame mâne puilassume ĸeĸartunga:
arnamik uvinigtugssamik anissoĸarpat imertarniartumik, oĸarfigi-
-guvkulo: imertautingnit imitdlatsiardlanga-ait? 44akigpangalo:
imerniarit, ĸatigagtûtitítaoĸ imertáusaváka; táunaugile arnaĸ Nâ-
-lagkap perĸussâ nâlagkama erneranut. 45sulilo oĸautsíka nãngí-
-katdlaravkit ũmativkut, ârit Ripíka anivoĸ imertaut tuvimiuga-
-lugo, puilassumutdlo aterdlune, imertardlunilo. tauva oĸarfigâra:
ímíkatdlánga-ait? 46tauva imertáune arĸarasuarpâ tuviminit, oĸar-
-dlune: imerniarit, ĸatigagtûtitítaoĸ ímisaváka. imeramalo ĸati-
-gagtũtaoĸ ímípai. 47aperâralo oĸardlunga: kia panigâtit? akivâ-
-ngalo: Bĩtuilip panigânga Nâgôrip ernerata, Milkap táussumúnga
ernertârissâta. tauva tugdlerut ivertípara kînânut, tatsatdlo pav-
-fînut, 48sikigpungalo Nâlagaĸ patdlorfigalugo, ĸutsavigâralo Nâla-

-gaĸ, nâlagkama Aaperâp Gûtia, tasiormanga avĸutíkut iluartúkut, nâlagkama ĸatángutâta pania tigorĸuvdlugo erneranut. 49 māna ilivse nâlagara ilumôrtumik isumagiumaguvsiuk nalunaerfigisinga, piumángíkuvsilūnît nalunaerfigisinga, talerpiuvdlūnît sâmiuvdlūnît tungânut sāsassunga. 50 tauva Lâpavdlo Bītuilivdlo akivât oĸar-dlutik: Nâlagkamit tamána pivoĸ; oĸarneĸ saperpugut ilingnut, ajortumigdlūnît ajúngitsumigdlūnît. 51 Ripíka tássa sângnīpoĸ; tigûk ingerdlavdlutitdlo, nâlagkavit erneranut nulíarerĸuvdlugo, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugtoĸ. 52 tamákulo oĸausê Aaperâp kivfâta tusaramigit Nâlagaĸ nunamut patdlorfigâ. 53 kivfavdlo amuvai pe-ĸutit sîlviussut peĸutitdlo kûltiussut atissagssatdlo, Ripíkamutdlo túniúpai; ĸatángutâle arnâlo erdlingnartulianik tunivai. 54 tauva nerivdlunilo imerpoĸ angutit ilagissane ilagalugit, únuíputdlo. uv-dlākutdlo makíkamik oĸarpoĸ: nâlagkavnut autdlartísinga. 55 ĸa-tángutâle arnâlo oĸarput: inûsugtortarput unigkatdlardle uvdlut ĸulitdlūnît; kingorna autdlarumârputit. 56 akivaile: unigtíngíniar-singa, Nâlagkap ingerdlavdluartingmanga autdlartísinga, nâlagkav-nut ingerdlarĸuvdlunga. 57 oĸarputdlo: inûsugtortarput ĸaerĸu-larput, sujunersiordlugo. 58 Ripíkalo ĸaerĸuvât aperalugulo: angut una ingerdlaĸatigísaviuk? akivailo: âp, ingerdlaĸatigísavara. 59 tauva autdlartípât Ripíka ĸatángutertik, milugtitsissâlo, Aaperâp kivfâ-nut angutitainutdlo ilagititdlugo. 60 Ripíkalo pivdluarĸuvât oĸar-dlutik: ĸatánguterput ûmâ, ĸulinik tûsintilingnik tûsintilíngorit, kinguâgssavitdlo akerĸamik isâvfiat pigísavât. 61 tauva Ripíka pi- 22,17.
-kivoĸ inûsugtortailo, ĸatigagtûnutdlo ingitdlutik angut táuna ma-ligpât; kivfavdlo Ripíka tigugamiuk autdlarpoĸ. 62 Iisârdle agger-poĸ issigissima ûmassup puilassuata tungânit, nunap kujatâne 16,14.
nunaĸarame. 63 anisimagamilo únulersúkut narssame isumalior-niardlune, issine ârdlortitdlugit takuniarame takulerpai ĸatigagtût aggersut. 64 Ripíkavdlo issine ârdlortíkamigit Iisâĸ takulerdlugo, tauva ĸatigagtûmit arĸarpoĸ, 65 kivfardlo aperâ: kinauna angut pâ-riartordluta narssákut aggersoĸ? kivfavdlo akivâ: tamássa nâla-gara. tauva kīnamut sâgoĸ tiguvâ, sâguvdlunilo. 66 kivfavdlo uko ĸanoĸ iliornine tamaisa Iisâmut oĸalugtuarai. 67 tauva Iisâp iser-tîpâ anâname Sârĸap tovĸanut, Ripíka tiguvdlugo nuliarilerdlu- 25,20.
-gulo asavdlugulo. taima Iisâĸ tugpatdlersitauvoĸ anâname ki-ngornagut.

kapitalit 25.

Aaperâp ernere Kítûaramit Aaperât toĸussoĸ. Ismaîlip kinguai.
Eisauilo Jākulo. Eisaûp angajugdliússutse akigigâ.

1 Aaperâtdlo nuliarĸigpoĸ Kítûaramik atilingmik. 2 táussu-
1 nal. 1,32 t. -mángalo ernertârai Símeratdlo Joĸassânilo Mîtatdlo Mîtiâtdlo
10,7. Jispaglo Suarrilo. 3 Joĸassânivdlo ernertârai Ssîpalo Dîtanilo.
Is. 60,6. Dîtanivdlo kinguârai Asôrîtdlo Latûsîtdlo Liumîtdlo. 4 Mîtiâvdlo
kinguârai Eivfalo Eivferilo Hânôrdlo Apitâlo Eiltâgalo. táuko ta-
-maisa Kítûarap kinguârai. 5 Aaperâvdlo pigissane tamaisa Iisâ-
-mut túniúpai; 6 panerfaminitdlo ĸitornartâne tunissutinik tunivai.
autdlartípailo ernerminit Iisâmit sule inûtitdlune, pavunga nunap
timânut. 7 tamássalo ukiut Aaperâp inûvfigissaisa amerdlássusê:
ukiut untritigdlit arfineĸ mardlungnigdlo ĸuligdlit tatdlimatdlo.
8 Aaperâtdlo anerningerdlune toĸuvoĸ, iluartumik ĸêrsûvdlune utor-
-ĸaunermigdlo nāmagsisimavdlune, inugtaminutdlo katerssugauvoĸ.
9 ernerisalo ilivât, Iisâvdlo Ismaîlivdlo, Magpîlap ĸârusuanut Eiv-
-frûnip Sûggarip ernerata Hîtíkûssup nautsîvianut, Mámerip akia-
23,17. -nîtumut, 10 nautsîvingmut Aaperâp Hîtip kinguainit pisiarissânut:
tássane Aaperât ilissauvoĸ, Sârardlo nulia. 11 Aaperâtdlo to-
-ĸungmat kingorna Gûtip pivdluartípâ ernera Iisâĸ; Iisârdlo nu-
16,14. -naĸarpoĸ issigissima ûmassup puilassuane.
1 nal. 1,29 tt. 12 tamássa Ismaîlimik agdlagkat Aaperâp erneranik, Hâggap
Egivtinimiussup Sârĸap kivfâta Aaperâmut ernertârissânik, 13 ta-
-mássalo Ismaîlip ernerisa arĸe, erĸardlerîgsortaisa ateĸautait:
Is. 60,6. Nipâjût Ismaîlip angajugdliliâ, Kîtar, Atpîl, Mivsam, 14 Míssima,
Dûma, Māsa, 15 Hâtar, Tîma, Jítor, Nâvfiss, Kîtama. 16 tássáuput
17,20. Ismaîlip ernere arĸisigut tangmârfîsigutdlo ungalulîsigutdlo, inugta-
-mingnut sujulerssuissut arĸaneĸ mardluk. 17 tamássalo ukiut Is-
-maîlip inûvfigissai: ukiut untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit arfineĸ
mardlugdlo; anerningerdlunilo toĸuvoĸ, inugtaminutdlo katerssu-
-gauvoĸ. 18 nunaĸarputdlo Hâvilâmit Suere tikitdlugo Egivtinip
16,12. tungâniîtoĸ Asôriap avĸutâne; taima ĸatángutime tamarmik sât
nunagâ.
19 tamássa Iisâmik agdlagkat Aaperâp erneranik: Aaperâp
ernertârâ Iisâĸ. 20 Iisârdlo sisamanik ĸulilingnik ukioĸarpoĸ Ri-
-píka nuliarileramiuk, Bîtuilip Sêriamiup pania Misuputâmiamit
Lâpap Sêriamiup ĸatángutâ. 21 Iisâvdlo Nâlagaĸ tugsiarfigâ nulê
pivdlugo, ernisuingmat. Nâlagkavdlo tusarpâ, Ripíkalo nulia nâr-

-tulerpoĸ. 22ilumiuilo aportáuput timâta iluane; oĸarpoĸ tauva:
taimáisagpat suvdlunga taimailivunga? Nâlagardlo sujunersioriar-
-torpâ. 23Nâlagkavdlo oĸarfigâ: inuiait mardluvît timivit iluanī-
-put, inôĸatigîtdlo mardluviussut erdlavingnit siámarumârput;
inuiait ardlait píssaujumârput ardlamingnut, angnerdlo kivfáusavoĸ Rûm. 9,11 tt.
mingnermut. 24nagdliungmatdlo ernivigssâ, ârit tauva mardluliat
timâta iluanīput. 25sujugdlerdlo anivoĸ augpalugtoĸ, tamarme
sôrdlo ĸagdlersaut merĸulik; táuna Eisauimik atserpât. 26ki-
-ngornagut anivoĸ nukâ, agssaisa Eisauip kingmia tigúmigât; táuna Hús. 12,4.
atserpât Jãkumik. Iisârdlo arfinilingnik ĸulilingnik ukioĸarpoĸ er-
-niungmata. 27merdlertutdlo agdligamik, Eisaue pinerrarigsú-
-ngorpoĸ narssame angalassartoĸ, Jãkule iluartúngûvoĸ tupermiuv-
-dlune. 28Iisâvdlo Eisaue asavâ, piniagkerigame, Ripíkavdle Jãko
asavâ. 29ilãnilo Jãko igâminik igangmat, Eisaue narssamit tikípoĸ
ĸasuvdlune; 30Jãkulo oĸarfigâ: augpalugtoĸ táuna ôĸátârdlara-ait?
mána augpalugtoĸ, ĸasoĸigama. tamána pivdlugo Eitume ateri-
-lerpâ. 31Jãkule oĸarpoĸ: angajugdliússutsit mãna pisiarilara.
32Eisauilo oĸarpoĸ: toĸujartorpunga tássa, angajugdliússusera su-
-gísagiga? 33Jãkulo oĸarpoĸ: tauva ugpernarsaivfigínga mãna.
ugpernarsaivfigâ tauva, angajugdliússutse Jãkumut akigalugo. 34Jã- Epr. 12,16.
-kuvdlo Eisauimut túniúpai timiussardlo igânilo ĸáĸuaussat, táu-
-nalo nerivoĸ imerdlunilo, nikuitdlunilo autdlardlunilo, angajugdliú-
-ssutse sugssaringínamiuk.

kapitalit 26.

Iisâĸ Filisterine nunaĸaleraluardlune Bêrsâpamut utertoĸ.

1kângnerdlo nunamut nagdliúpoĸ, kângneĸ taivnáungitsoĸ su-
-jugdleĸ Aaperât inûtitdlugo nagdliútoĸ; tauva Iisâp Apimîlak Fi- 12,10.
-listerit kúngiat ornigpâ Gêrârimut. 2Nâlagkavdlo sarĸúmerfigâ
oĸardlune: Egivtinimut samungnásângilatit; nuna ilingnut oĸauti-
-gissara unigfigûk. 3takornartáusautit nuname matumane; uva-
-ngalo áipariumârpavkit pivdluarĸuvdlutitdlo, ilingnut kinguâgssang-
-nutdlo nunat máko tamaisa túniúkumâravkit, ugpernarsautdlo atâ-
-tangnut Aaperâmut ugpernarsautigissara aulajangersarumârpara. 17,21.
4kinguâgssatitdlo amerdlisangârumârpáka ĸilaup uvdloriaisut, nu-
-natdlo máko tamaisa kinguâgssangnut túniúkumârpáka, kinguâg-
-ssagkutdlo nuname inuiaĸatigît tamarmik pivdluarĸunarsísáput; 22,17 t.
5imáitoĸ pivdlugo: Aaperâp nipiga nâlangmago, maleruarĸussákalo

maleruarmagit, inássutíkalo ilerĸorerĸussákalo inatsisíkalo. [6]Ii-
-sâĸ tauva Gêrârime unigpoĸ. [7]inuitdlo tássanītut nulia aperĸu-
12,18. -tigissarângássuk oĸararaoĸ: najagâra; nuliaralugo oĸarneĸ sujôra-
20,2. -game, [isumavdlune:] tamânimiut toĸoĸinavānga Ripíka pivdlugo,
issigalugo pínersûngmat. [8]pivordlo tássanīmersulermat, ilāne
Apimîlak Filisterit kúngiat igalākut itsuartoĸ, takulerdlugulo su-
-nauvfa Iisâp nulê Ripíka umerâ. [9]tauva Apimîlaup Iisâĸ ĸaer-
-ĸuvâ oĸardlune: sunauvfa tássa nuliarât; ĸanorme tauva najaga-
20,11. -lugo oĸarpit? Iisâvdlo akivâ: isumagama: toĸutaoĸinavunga piv-
20,9. -dlugo. [10]Apimîlagdlo oĸarpoĸ: sôĸ taimailiorpisigut? ilumutdlo
inuit ilâta nuliat ínáukaluarpago, pitdlagagssauterĸajarpavtigut.
[11]Apimîlagdlo inungnut tamanut perĸussivoĸ oĸardlune: nalingí-
-naĸ angúmik táussumínga nulianigdlūnît agtuissoĸ toĸutáusavoĸ.
[12]Iisârdlo nuname táussumane siaruarterivoĸ, ukiordlo táuna
siaruartigkane untritilíngordlugit katerssuivoĸ, Nâlagkap pivdluar-
-ĸungmane. [13]angutdlo táuna agdliartorpoĸ, agdliartortuínardlu-
-nilo kîsa angingâlerpoĸ, [14]savatdlo ugsigitdlo kivfatdlo amerdla-
-sût pigilerdlugit; tamána pivdlugo Filisterit síngagilerpât. [15]pui-
-lassuliatdlo tamaisa angutâ Aaperât inûtitdlugo kivfaisa agssagait
Filisterit miligpait, ivssumik ímerdlugit. [16]Apimîlagdlo Iisâmut
oĸarpoĸ: ĸimagtigut, uvavtínut píssauvatdlâleravit. [17]tauva Iisâĸ
tássánga autdlarpoĸ, tuperdlune Gêrârip ĸôruane, tássanilo nuna-
-ĸalerdlune. [18]puilassuliatdlo kingumut agssagpai angúne Aaperât
inûtitdlugo agssagkatik, Filisterit miligait Aaperât toĸungmat ki-
-ngorna, atserpailo angúme táukunúnga aterititainik. [19]ĸôrĸu-
-milo agssaigamik Iisâp kivfai, puilassuliamingne puilassuvik nav-
-ssârât. [20]kisiáne Gêrârime pârssissut saĸitsáupait Iisâp pârssi-
-ssue, oĸardlutik: uvagut tássa imerput. tauva puilassuliaĸ táuna
agssuardlerfingmik atserpâ, tássûna agssuaringmáne. [21]avdlalo
puilassuliaĸ agssagkamíko āma saĸitsautigât; tamána pivdlugo ag-
-ssortûvfingmik atserpâ. [22]tássángalo nûgpoĸ, puilassuliaĸ avdla
agssagdlugo, táuna saĸitsautigíngilât; tamána pivdlugo asîtdlarner-
-mik atserpâ, oĸardlune: tamatumûna Nâlagkap asîtdlarsarmatigut,
nuname agdlisitdluta. [23]tássángalo autdlarpoĸ Bêrsâpamut.
Mat. 22,31 f. [24]Nâlagkavdlo sarĸúmerfigâ únuaĸ táuna, oĸardlune: uvanga tássa
atâtavit Aaperâp Gûtia; sujôranak, áiparâvkit, pivdluarĸujumâr-
-pavkitdlo kinguâgssatitdlo amerdlisardlugit, kivfara Aaperât piv-
-dlugo. [25]tauva tunissiviliorpoĸ tássane, Nâlagaĸ arĸagut tordlor-
-figalugo, tuperdlunilo tássane, Iisâvdlo kivfaisa tássane puilassu-

-liaĸ agssagpât. 26 Apimîlauvdlo ornigpâ Gêrârimit, ikíngutâ- 21,22.
-talo Agusâp, sákutûisalo nâlagâta Piggûlip. 27 Iisâvdle oĸarfigai:
suna pivdlugo ornigpisinga, nauk ĸíngarigivsinga, ilivsínitdlo aut-
-dlartitdlunga? 28 oĸarputdlo: misigivdluarpavtigit Nâlagkap áipa-
-rigâtit, tamána pivdlugo oĸarpugut: ugpernarsaeĸatigîngnaugut,
uvagutdlo ivdlitdlo; angerfigeĸatigilavtigit, 29 ajortumik písángínav-
-tigut, sôrdlo uvagut agtúngíkivtigit, sôrdlulo ajúngitsuínarmik pi-
-givtigit, ajúngitsumigdlo autdlartitdlutit; ivdlit tássa Nâlagkap
pivdluarĸussarâtit. 30 tauva nerdlîvfigai, neríputdlo imerdlutigdlo.
31 uvdlăkutdlo makíkamik ugpernarsaivfigeĸatigîgput; Iisâvdlo ĸa-
-nivai, ajúngitsumigdlo ĸimagpât. 32 uvdloĸ táuna Iisâp kivfai ti-
-kiúput, nalunaerfigalugulo puilassuliaĸ agssagartik pivdlugo, oĸar-
-dlutik: imermik navssârpugut. 33 tauva Sîpiamik taivâ, tamána
pivdlugo ungalûgkap táussuma sule uvdlume Bêrsâpa aterâ. 21,31.
34 Eisauilo sisamanik ĸulilingnik ukioĸarame nuliarilerpâ Jûtíta
Bêrip Hĭtíkûssup pania, Basmătalo Eilûnip Hĭtíkûssup pania; 36,2 f.
35 táuko erdloĸíssutáuput Iisâmutdlo Ripíkamutdlo.

kapitalit 27.

angajugdlermut pivdluarĸússut Jăkup pigilerâ, ĸimâvdlunilo.

1 pivordlo Iisâĸ utorĸalisimagame, tagpingersimavdlune issi-
-givdluarungnaerame, Eisaue ĸaerĸuvâ erne angajugdleĸ, oĸarfiga-
-lugo: ernera-â; akivâlo: tássauvunga. 2 oĸarpordlo: takuvarma
utorĸalissunga, toĸuvfigssaralo naluvara. 3 taimáitumik măna sá-
-kutit tigúkit-ait, ĸarssulivîtdlo pisigsitdlo, narssamutdlo autdlar-
-dlutit piniagagssamik piniúnga, 4 nerissagssiordlungalo mamartumik
igdligissavnik, âtsivigalungalo nererĸuvdlunga, tarnima pivdluarĸú-
-sangmatit toĸúngíkatdlartitdlunga. 5 Ripíkavdle tusâvâ Iisâĸ er-
-nerminut Eisauimut oĸalugtoĸ. Eisauilo autdlarpoĸ narssamut,
piniagagssamik piniardlune âtagssaminik. 6 Ripíkap tauva erne
Jăko oĸarfigâ oĸardlune: ata, atâtat tusâvara Eisauimut angajung-
-nut ima oĸalugtoĸ: 7 piniagagssamik aigdliúnga, nerissagssiordlu-
-ngalo mamartumik nerissagssavnik, pivdluarĸujumagavkit Nâlagkap
sâne toĸugssama sujornagut. 8 nipiga măna tusaruk ernera, ĸa-
-noĸ inásagivkit. 9 savautinut piartorit-ait, tássánga aigdliutdlu-
-nga savaussârĸanik mardlungnik ajúngitsunik, atâtat táukuninga
nerissagssiúsagavko mamartumik igdligissânik. 10 atâtat tauva ât-
-sivigisavat nererĸuvdlugo, pivdluarĸúsangmatit toĸugssame sujor-

-nagut. [11]Jăkule oĸarpoĸ Ripíkamut anânaminut: ata, angajuga
25,25. Eisaue merĸuliuvoĸ, uvangale merĸuípunga; [12]ímaĸa atâtama sav-
-tíkaluaruninga, sagdloĸítaissutut ísassunga issainut; perdlorĸússut
tauva uvavnut piserĸajaĸâra pivdluarĸússut pínago. [13]anânâta
tauva oĸarfigâ: ilingnut perdlorĸússut uvavnut tugkile ernera; ni-
-piga nâlagsínauk, aigdleriartorfigalunga. [14]tauva aigdleriartorpoĸ,
anâne âtsivigalugo, anânâlo nerissagssiorpoĸ mamartumik, atâtâta
igdligissânik. [15]Ripíkap tauva tiguvai Eisauip ernerme angajug-
-dliup ássûtai igdlume pârissane, Jăkumutdlo atitípai ernerminut
nukardlermut, [16]savaussârĸatdlo amînik atitípâ agssaisigut, ĸunga-
-siagutdlo merĸoĸángitsuagut, [17]nerissagssardlo mamartoĸ timiú-
-ssardlo pissarîgkane ernerminut Jăkumut túniúpai. [18]iserpordlo
atâtaminut, oĸardlune: atâtaga-â; akivâlo: tássauvunga, kinauvit er-
-nera? [19]Jăkulo atâtaminut oĸarpoĸ: Eisauiuvunga angajugdliliat,
taimailiorpunga sôrdlo oĸáukingma; makísassutit, ingitdlutit neri-
-niarit piniagkavnit, tarnivit pivdluarĸúsangmanga. [20]Iisârdle er-
-nerminut oĸarpoĸ: ĸanorme ilivdlutit navssâlertoĸait ernera? aki-
-vâlo: Nâlagkap Gûtivit nâpitsisingmanga. [21]Iisârdlo Jăkumut
oĸarpoĸ: ĸarrît ernera, savtísagivkit, tássaunersutit ernera Eisaue,
táunáungínersutitdlũnît. [22]Jăkulo atâtaminut Iisâmut savssarmat
savtíkamiugdlo oĸarpoĸ: erinâ tássa Jăkup erinâ, agssaile tássa
Eisauip agssai. [23]ilisaríngilâlo, agssai merĸuliungmata angajuata
Eisauip agssaisut, pivdluarĸuvâlo. [24]aperâlo: tássauvit ernera
Eisaue? akivâlo: tássame. [25]tauva oĸarpoĸ: ĸáissuk, ernerma
piniagânit nerilanga, tarnima pivdluarĸúsangmatit. âtsivigingma-
-nilo nerivoĸ, vînimigdlo âtsivigingmane imerpoĸ. [26]tauvalo angu-
-tâta Iisâp oĸarfigâ: ĸarrît ernera, kunínga. [27]ornigpâ tauva, ku-
Epr. 11,20. -nigdlugulo. atissaisalo tivkat naigamiuk pivdluarĸuvâ oĸardlune:
ârit ernerma tivka sôrdlo narssap Nâlagkap pivdluarĸussâta tivka.
[28]Gûtip tunilisit ĸilaup isugutarnanik, nunavdlo naggoringneranik,
karrinigdlo vînigssatdlo tunguánik peĸangârtitdlisit. [29]inuiait iling-
-nut kivfartúsáput, inôĸatigît patdlorfigísavâtit. nâlagaugit ĸa-
25,23. -tángutingnut, arnavit ĸitornaisa patdlorfigísavâtit. perdlorĸunar-
4 Môr. 24,9. -sile ilingnik perdlorĸussissoĸ, pivdluarĸunarsile ilingnik pivdluar-
-ĸussissoĸ. [30]pivordlo Iisâp nángmago Jăkumut pivdluarĸússúne,
Jăkulo aitsât aningmat angúminit Iisâmit, Eisaue angajua tikípoĸ
piniarnerminit, [31]taimatut mamartumik nerissagssiordlune, atâtilo
âtsivigalugo oĸarfigalugulo: atâtaga makíkile, nerivdlunilo erneme
piniagânit, tarnivit pivdluarĸúsangmanga. [32]atâtâtalo Iisâp aperâ:

kinauvit? akivâlo: Eisauiuvunga ernerit angajugdliliat. [33] tauva Isâĸ agsut ánilângârpoĸ ánilârnerssuarmik, oĸardlune: kiname tauva piniartoĸ ivna uvavnut âtsissoĸ, tamanitdlo nerissunga isí-ngíkatdlaravit, pivdluarĸugigalo? tássa pivdluarĸussauvoĸ. [34] Eisauip tusaramiuk atâtame oĸausia, nivdlianerssuarmik nivdliavoĸ agsut ajuatdlangârame, oĸardlunilo atâtaminut: uvangâtaoĸ pivdluarĸúnga atâtaga. [35] oĸarpordle: nugkat sagdloĸítaivdlune iserame ilingnut pivdluarĸússutigssaugaluaĸ perêrpâ. [36] oĸarpordlo: sôrme Jãkumik ateĸaĸile, tássa mardloriardlune terdlinganêrpânga; angajugdliússusera perêramiuk ãma uvavnut pivdluarĸússutigssaugaluaĸ mãna pivâ. oĸarpordlo: uvavnut pivdluarĸússúmik torĸorsíngilatit? [37] Iisâvdlo Eisaue akivâ oĸardlune: nâlagautípara ilingnut, ĸatángutailo tamaisa táussumúnga kivfaritípáka, karrinigdlo vînigssatdlo tunguánik tunivara; ĸanorme ivdlit písavavkit ernera? [38] Eisauilo atâtaminut oĸarpoĸ: pivdluarĸússut táunáinaĸ pigaiuk atâtaga? uvangátaoĸ pivdluarĸúnga atâtaga. nipinilo Eisauip anípâ ĸiavdlunilo. [39] tauva atâtâta Iisâp akivâ oĸardlune: takuvat nunap naggoringneranik pigissaĸásautit inigssangnik, ĸilauvdlo isugutarnanik ĸulingnit; [40] panangnit inûtigssaĸásautit, nugkangnutdlo kivfauvdlutit. piumârpordle nâlagaitsûniaruvit, tauva uniusiússâ ĸungatsingnit navdlorumârpat. Epr. 12,17.

[41] Eisauivdlo Jãko ûmigssulerpâ pivdluarĸússut pivdlugo atâtame táussumúnga pivdluarĸússutigissâ, oĸarpordlo Eisaue ũmámigut: nagdliuterĸajâlerpoĸ atâtaga pivdlugo aliasugfigssaĸ, nukara Jãko toĸúkumârpara tauva. [42] Ripíkamutdlo nalunaermatigik tamáko ernerata angajugdliup Eisauip oĸausê, autdlartitsivoĸ erne nukardleĸ Jãko ĸaerĸuvdlugo, oĸarfigalugulo: ata, angajut Eisaue tugdlûtilerpoĸ pivdlutit, toĸúkumavdlutit. [43] taimáitumik mãna nipiga tusaruk ernera: pikigit, Hâranimutdlo ĸimâvdlutit Lâpamut ĸatángutivnut, [44] unigfigitdlatsiardlugulo angajuvit kamangnera kingumut soraerserdlugo, [45] angajuvit ilingnut níngangnera kingumut soraerserdlugo, puiorserdlugo ĸanoĸ iliorfigigit; tauva autdlartitsivigiumârpavkit, tássánga ĸaerĸuvdlutit. sôĸ tamavsínik ĸitornaerutísaunga atautsíkut? [46] Iisâmutdlo Ripíka oĸarpoĸ: avâĸaunga Hîtíkut panê inôĸatigísavdlugit; Jãko Hîtíkut panîsa ilãnik nuliaraluarpat, ukutut mânimiut panîsut ítumik, suvdlunga inũsassunga?

kapitalit 28.

Jãkup Misuputâmialiardlune kilangmut majuartarfît singnagtorigai.

1 Iisâp tauva Jãko kaerkuvâ, pivdluarkuvdlugulo inatdlugulo
24,3. okarfigalugo: nuliásángilatit Kânãkut panîsa ilãnik; 2 pikivdlutit
autdlarit Misuputâmiamut anânavit angutâta Bĩtuilip igdluanut, tá-
24,29. -ssángalo nuliarniarit angavit Lâpap panîsa ilãnik. 3 Gûtivdlo aju-
-gakángitsup pivdluarkulisit, kinguâgssissartitdlutitdlo amerdliar-
-tortitdlisit inuiakatigîgsorpagssuángordlutit. 4 tunilisitdlo Aape-
12,3. -râmut pivdluarkússutigissaminik, ivdlitdlo kinguâgssatitdlo kingu-
-nigkut, nuna takornartauvfît ilingnut kingornússarerkuvdlugo, Gû-
-tip Aaperâmut túniússâ. 5 Iisâvdlo autdlartingmane Jãko inger-
-dlavok Misuputâmiamut, Lâpamut Sêriamiumut Bĩtuilip erneranut
Jãkuvdlo Eisauivdlo arnâta Ripíkap katángutânut. 6 Eisauivdle
takugamiuk Jãko Iisâp pivdluarkugâ, Misuputâmiamutdlo autdlar-
-tíkâ tássánga nuliarkuvdlugo, inákâlo pivdluarkugamiuk okardlune:
nuliásángilatit Kânãkut panîsa ilãnik; 7 Jãkuvdlo angajorkâne nâ-
-lagkai Misuputâmiamut autdlardlune; 8 malugileramilo Eisaue,
angúme Iisâp iluaríngíkai Kânãkut panê, 9 tauva Ismaîle ornigpâ,
36,3. Mâgalat Aaperâp ernerata Ismaîlip pania Nipâjûtip najâ nuliami-
-nut sujugdlernut ilaliutdlugo.
10 Jãkule Bêrsâpamit autdlarpok, Hâranimut ingerdlavdlune.
11 tikisamilo ilãne únuigame, sekinek tarrisimangmat, tigusigamilo
tássane ujarkat ilãnik, niarkume inigssânut ilivdlugo, tássungalo
ínarame, 12 singnagtulerpok sunauvfa majuartarfît nuname napassut,
Juán. 1,52. isuatalo kilak agtorâ, sunauvfalo Gûtip íngilê tássûna majuartar-
-dlutik arkartartut; 13 sunauvfalo kulâne Nâlagak kekartok, okar-
-tordlo: uvanga tássa Nâlagak, atâtavit Aaperâp Gûtia, Iisâvdlo
17,8. Gûtia; nuna ínangavît ilingnut túniúpara kinguâgssangnutdlo. 14 ki-
13,16. -nguâgssatitdlo nuname kassernertut ísáput, siámásautitdlo samu-
-ngalo pavungalo avungalo kavungalo; iligkutdlo kinguâgssagkutdlo
26,4. nuname erkardlerît tamarmik pivdluarkunarsísáput. 15 âritdlo ai-
Is. 43,2. -parâvkit, sernigísavavkitdlo tamatigut súkut ingerdlassarângavit,
utersarumârpavkitdlo matumúnga nunamut; iperásángínavkit tai-
-mailiorêrserdlunga sôrdlo okalugfigigivkit. 16 Jãkulo siningminit
ap.sul. 17,27. iterame okarpok: ilumut tássa Nâlagkap najugâ, uvangalo nalugiga.
17 ersilerpordlo okardlune: ata mianernangârtok tamána; avdláu-
-ngilak Gûtip igdlugâ, kilangmut isâvfiuvok. 18 uvdlãkutdlo Jãko
makíkame, ujarak tiguvâ niarkume inigssânut ilissane, nápardlu-

-gulo napassuliaralugo, ûliamigdlo kuivdlugo kârfanit, 19 najugkilo
tamána Bītilimik atserpâ; ungalûgaĸ Lûsimik ateĸaraluartoĸ su-
-jornagut. 20 Jākulo únersūmik únersuivoĸ, oĸardlune: Gûtip áipa-
-rigpanga, sernigalungalo avĸutivkut matumûna ingerdlavigissavkut,
neĸigssamigdlo tunigpanga nerissagssavnik, ánorâgssanigdlo ati-
-ssagssavnik, 21 atâtamalo igdluanut uteruma perdloĸarnanga, tauva
Nâlagaĸ Gûtigísavara, 22 ujaragdlo mána nápartitara nupassuliara
Gûtimut igdlugssáusavoĸ; tamarmik uvavnut túniússavit ĸulinge
ilingnut túniúkumârpâka.

kapitalit 29.

Jākup Lîalo Râgîtdlilo nuliarsiarigai.

1 Jākulo autdlarĸigpoĸ pavángarnitsat nunānut piartordlune.
2 takuniaramilo takulerpâ puilassuliaĸ narssame, savatdlo ungûgkat
pingasuvît saniane aĸupissut, puilassumit táussumánga ungûgkat
ímítarmatigik; ujaragssuardlo puilassuliap pânīpoĸ. 3 ungûgkat
tássunga atautsimut pisítarângatigik, ujarak puilassuliap pânit ag-
-ssatdlagdlugo savat ímítarpait, ujaragdlo kingumut piulassuliap
pânut ilivdlugo inânut. 4 Jākuvdlo aperai: sumiûvise ĸatángutika?
akivâtdlo: Hâranimiuvugut. 5 āma aperai: Lâpat Nâgôrip ernera 24,29.
ilisimavisiuk? akivâtdlo: ilisimavarput. 6 apererĸigpai: ajúngila?
akivâtdlo: ajúngilaĸ; tamássalo pania Râgîtdle savautainik aggiú-
-ssissoĸ. 7 oĸarpordlo: takuvarse sule uvdlûmaĸaoĸ, nerssutau-
-tinik atautsimut pisitsiviúngíkatdlarpoĸ; savat ímitdlugit pârīna-
-ratdlarsigik. 8 oĸarputdle: kisiáne ungûgkat tamarmik atautsi-
-mut pigpata ujarak puilassuliap pânit agssatdlagsínauvarput sa-
-vatdlo ímitdlugit. 9 sulilo oĸaloĸatigîgsitdlugit Râgîtdlip angúme
savautai tikiúpai, táukuninga pârssissûgame. 10 Jākuvdle Râgîtdle
takuleramiuk angame Lâpap pania, savatdlo angame Lâpap sa-
-vautai, tauva savssarpoĸ, ujarak agssatdlagdlugo puilassuliap pâ-
-nit, angame Lâpap savautai ímitdlugit. 11 Jākuvdlo Râgîtdle ku-
-nigpâ, nipinilo anípâ ĸiavdlunilo. 12 Râgîtdlilo Jākup nalunaer-
-figingmane igdlorigâne, Ripíkap ernerigâne, arpagpoĸ atâtaminut
oĸautigiartordlugo. 13 ujoruminik Jākumik oĸalugtoĸ Lâpap tusa-
-ramiuk arpagpoĸ pâriartordlugo, eĸitdlugulo kunigpâ, igdlumi-
-nutdlo isertípâ; tauva Lâpamut oĸalûserai tamáko tamaisa.
14 Lâpavdlo oĸarfigâ: ilumut saunermalo uviningmalo ilagâtit. ĸáu-
-matdlo nâvdlugo unigfigingmane 15 Lâpap Jāko oĸarfigâ: ĸatángu-

-tigigavkit akeĸángitsumik kivfartorfigísavinga? nalunaerfigínga ĸa-
-noĸ akilísagivkit. 16 Lâpatdle mardlungnik paneĸarpoĸ; angajug-
-dliup aterâ Lîa, nukardliup aterâ Râgîtdle. 17 Lîalo issigigsũ-
-ngilaĸ, Râgîtdlile inugigdlunilo pínerpoĸ. 18 Jãkuvdlo Râgîtdle
asagamiuk oĸarpoĸ: panît nukardleĸ Râgîtdle ukiut arfineĸ mar-
-dluk ilingnut kivfartûtigísavara. 19 Lâpavdlo akivâ: túniúsavdlugo
ivdlit iluarineruvavkit angúmit avdlamit; unigfigĩnánga. 20 Jãkuv-
-dlo Râgîtdle kivfartûtigâ ukiut arfineĸ mardluk, kisiáne uvdluí-
-nausorai ĸavsínguit, asangâramiuk. 21 Jãko tauva Lâpamut oĸar-
-poĸ: nuliagssara pilara; uvdlugssáka nãput, iseĸatigísavara. 22 Lâ-
-pavdlo tássanimiut tamaisa atautsimut ĸaerĸuvai, ĸagssimiuârtit-
-sivdlunilo. 23 únungmatdlo panine Lîa tiguvâ, táussumúnga ise-
-ĸatigititdlugo, iseĸatigâlo táussuma. 24 Lâpavdlo kivfe arnaĸ
Silpa paniminut Lîamut kivfaritípâ. 25 uvdlaungmatdle, sunauv-
-fa-una Lîa. tauva Lâpamut oĸarpoĸ: sôĸ taima pivinga? usiuvfa
Râgîtdle ilingnut kivfartûtigigiga? sôrme sagdloĸítarpinga? 26 Lâ-
-pavdlo akivâ: tamâne ilerĸoríngilarput nukardleĸ túniutdlugo a-
-ngajuanit sujugdlíngordlugo. 27 sapâtip akúnerata uvdlue ûmúnga
nâgugkit ivnátaoĸ ilingnut túniúkumârparput, sule ukiut arfineĸ
mardluk avdlat kivfartorfigísagangma. 28 Jãkulo taimailiorpmat, sa-
-pâtip akúnerata uvdlue táussumúnga nângmagit, panine Râgîtdle
táussumúnga nulíssiúpâ. 29 Lâpavdlo kivfe arnaĸ Bîgdla paniminut
Râgîtdlimut kivfaritípâ. 30 tauva Râgîtdlísaoĸ iseĸatigâ, Râgîtdle
asavdlugo Lîamit angnermik; kivfartorfigâlo sule ukiut arfineĸ
mardluk avdlat.

31 Nâlagkavdle Lîa ĸíngarissaussoĸ takugamiuk timâ ang-
-marpâ, Râgîtdlile ernisuípoĸ. 32 Lîalo nârtulerpoĸ ernertârdlu-
-nilo, atserdlugulo Rûpinimik, oĸarame: Nâlagkap nâgdliugssusera
issigisimavâ; mãna uvima asalísavânga. 33 ãma nârtulerpoĸ erner-
-târdlunilo, oĸardlunilo: Nâlagkap ĸíngarissaussunga tusaraminga
táussumíngátaoĸ tunivânga; atserpâlo Símiûmik. 34 ãma nârtuler-
-poĸ ernertârdlunilo, oĸardlunilo: aitsât tamatumûna uvima átavi-
-gísavânga, pingasunik ernertáukavko; tamána pivdlugo Lîvimik
atserpâ. 35 ãma nârtulerpoĸ ernertârdlunilo, oĸardlunilo: tamatu-
49,8 tt. -mûna Nâlagaĸ únersiutigísavara; tamána pivdlugo Jûtamik at-
-serpâ. ernísaerpordlo.

kapitalit 30.

nulîsa Jăko kivfamingnik panerfaкartîkât. Jăko pisûngortoк.

1 Râgîtdlile misigilerame Jăko кitornartáungínamiuk, angajune
síngagilerpâ, Jăkulo oкarfigâ: кitornartârtínga; píngíkuvit toкú-
-saunga. 2 tauva Jăkup níngangnera katsungailerpoк Râgîtdlimut,
oкarpordlo: Gûtip sivnersiginerpânga, timivit ilumiugssainik iling-
-nut erdligingnigtup? 3 akivâlo: kivfara Bîgdla tássa, táuna iseкa-
-tigûk, sâvnut ernigpat uvangátaoк táussumûna ineriartorкuvdlunga. 16,2.
4 kivfilo Bîgdla táussumúnga túniúpâ nuliarerкuvdlugo, táunalo Jă-
-kup iseкatigâ. 5 Bîgdlalo nârtulerpoк, Jăkumut ernertârdlune;
6 tauva Râgîtdle oкarpoк: Gûtip erкartûpânga, nipigalo tusarpâ
ernermik tunivdlunga; tamána pivdlugo Dánimik atserpâ. 7 Bîg-
-dlalo Râgîtdlip kivfâ ăma nârtulerpoк, áipagssânik Jăkumut er-
-nertârdlune; 8 tauva Râgîtdle oкarpoк: Gûtimut agsorornernik
angajuga agsorûpara, ajugauvdlungalo; atserpâlo Navtalîmik. 9 Lîalo
misigilerame ernísaerame, kivfe Silpa tiguvâ, Jăkumut túniutdlugo
nuliarerкuvdlugo. 10 Silpalo Lîap kivfâ Jăkumut ernertârpoк;
11 tauva Lîa oкarpoк: pivdluaut aggerpoк; atserpâlo Gâtimik.
12 Silpalo Lîap kivfâ áipagssânik Jăkumut ernertârpoк; 13 tauva Lîa
oкarpoк: usornarsissunga, [inuit] panîsa pivdluarnerásavănga; at-
-serpâlo Agseramik. 14 ilăne Rûpine pisugtuarame кajûssiagssat
katerssorfiata nalâgut, kingmernatsiainik navssârpoк narssame, anâ-
-naminutdlo Lîamut ăpai. Râgîtdlilo Lîamut oкarpoк: ernerpit
kingmernatsiartaisa ilainik tunínga-ait? 15 akivâle: sugdlugaiuk uviga
pigagko, ăma ernerma kingmernatsiartai písavigit? Râgîtdlile oкar-
-poк: súsassoк ivdlit ínautdlisit únuaк, ernerpit kingmernatsiartaisa
taortigssănik. 16 únúkutdlo Jăko narssamit tikingmat, Lîa anivoк
nâpíkiartordlugo, oкardlunilo: uvanga iseкatigísavarma, akilîvdlunga
piniaravkit ernerma kingmernatsiartainik. ínáupâ tauva únuaк
táuna. 17 Gûtivdlo Lîa tusarpâ, nârtulerpordlo, tatdlimagssânik
Jăkumut ernertârdlune. 18 Lîalo oкarpoк: Gûtip akilerpânga, kiv-
-fara uvivnut túniúkavko; atserpâlo Iisagssârimik. 19 ămalo Lîa
nârtulerpoк, arfinigssânik Jăkumut ernertârdlune; 20 oкarpordlo:
Gûtip ajúngitsumik pajugpânga, tamatumûna uvima najúsavânga,
arfinilingnik ernertáukavko; atserpâlo Sîpulûmik. 21 kingornalo pa-
-nigsârpoк, táuna Dînamik atserpâ. 22 Gûtivdle Râgîtdle erкaivâ
tusardlugulo, timâlo angmarpâ. 23 nârtulerpordlo ernertârdlunilo,

oĸardlunilo: mitangnarssusera Gûtip pîarpâ; [24]atserpâlo Jûserfi-
-mik, oĸarame: Nâlagkap ilajumârpâ ernigssavnik avdlamik.
[25]pivordlo Râgîtdlip Jûserfe ernertâringmago, Jãkup tauva
Lâpat oĸarfigâ: autdlartînga, nunavnut najugagssavnut piartorĸuv-
31,41. -dlunga. [26]nuliákalo ĸitornákalo piláka ilingnut kivfartûtigissáka,
autdlardlangalo; mássa kivfartornera ilisimavat, ĸanoĸ kivfartorfi-
-gigivkit. [27]Lâpavdlo akivâ: ata, sáimáunarsinaunga issingnut.
39,5. isumaĸalerpunga Nâlagkap pivdluartíkânga ivdlit pivdlutit. [28]ãma
oĸarpoĸ: akigssarsiagssangnik navsuerfigínga, tunísavavkit tauva.
[29]akivâlo: ilisimavutit ĸanoĸ kivfartorfigigivkit, ĸanordlo nerssu-
-tautitit ilissut uvavne. [30]mássa pigissatit ikigtut tikípáka, mã-
-nalo siagput amerdlasûvdlutik, Nâlagkavdlo pivdluartípâtit anga-
-lanivkut; kisiánile ĸaĸugo nangmineĸ inoĸutíka sulíssutigilísaváka?
[31]oĸarpordlo: sumik tunísavavkit? Jãkuvdle akivâ: sumik tuní-
-sángilarma; aitsât oĸautigissagssavnik pigungma savautitit kingu-
-mut pârísaváka sernigssordlugitdlo. [32]savautitit tamaisa uvdlume
ingerdlavigísaváka, ivdlit tauva táukunánga saĸigtíkit milakulârtut
milagtûtdlo tamaisa, ĸernertutdlo tamaisa savanîtut, milagtûtdlo
milakulârtutdlo savaussanîtut; tauva akigssarsilísaunga. [33]iluar-
-ssuseralo nalunaiaissigísavara, ĸaĸugo akigssarsiagssara ilingnut
sarĸúmísagpat: savaussat milaĸángitsut savatdlo ĸerníngitsut ta-
-maisa uvavnîtut tigdligarísaváka. [34]Lâpatdlo oĸarpoĸ: âp, tai-
-máikile sôrdlo oĸartutit. [35]saĸigtípai tauva uvdloĸ táuna savau-
-ssarssuit nivnerutitût milagtûtdlo, savaussatdlo milakulârtut mi-
-lagtûtdlo tamaisa, ĸaĸortumik akúnigdlit tamaisa, ĸernertutdlo
tamaisa savanîtut, ernerminutdlo pâritípai; [36]uvdlutdlo pingasut
ingerdlassariaĸ akúneritípâ ingminutdlo Jãkumutdlo, Jãkuvdlo pâ-
-rai Lâpap savautai sivnerussut. [37]tauvale Jãkup tiguvai ĸissuit
ũmât, kutsorigsutdlo sivkerĸârneritdlo kâverĸortûtdlo avaleĸutait,
ameraiarpailo ĸaĸortunik ameraiarnilerdlugit, ĸaĸortoĸ ĸissungnîtoĸ
erssersitdlugo. [38]ĸissuit táuko ameraiagkane imermik kueraiv-
-fingnut ilivai ímitsivingnut, savat imeriartorfînut savat sangmi-
-ssagssãnut, ilumilersarputdlo imeriartordlutik. [39]savatdlo ilumi-
31,10. -lerângamik ĸissuit nalaisigut, ernissarput nivnerutitûnik milaku-
-lârtunigdlo milagtûnigdlo. [40]ãma savat Jãkup avigsârtípai, niv-
-nerutitûnut nalingínarnigdlo ĸernertulingnut Lâpap savautainîtunut
sangmisitdlugit; ingminutdlo pigssiorpoĸ ingmíkut ungûgkanik, táuko
Lâpap savautainut pisíngilai. [41]nungutdlugitdlo savat piârtut nu-
-lialísagângata ĸissuit Jãkup ilissarpai savat issigissãnut kueraiv-

-fingnut, ĸissuit nalãne ilumilerĸuvdlugit; [42]kingorĸutsissunutdle
ilissaríngilai. taimáitumik kingorĸutsissut Lâpap pigilerpai, piâr-
-tutdlo Jãkup pigilerpai. [43]taimáitumik augut táuna agsut pisû-
-ngâlerpoĸ, savat amerdlasût pigilerdlugit, kivfatdlo arnat kivfat- 24,35.
-dlo angutit ĸatigagtûtdlo siutitûtdlo.

kapitalit 31.

Jãko Lâpamit ĸimâssoĸ. angungmane avigsârdluartut.

[1]tusarpailo Lâpap ernerisa oĸausê, oĸarmata: Jãkup tiguvai
atâtavta pigissai tamaisa; atâtavta pigissainit tamákorpagssuarnik
peĸuteĸalerpoĸ. [2]Jãkuvdlo takuvâ Lâpap táutua sunauvfa sujor-
-nagutut íkungnaersoĸ ingminut. [3]Nâlagkavdlo Jãko oĸarfigâ: u-
-terit sujuaissavit nunãnut erĸardlingnutdlo, áiparísavavkit. [4]Jã-
-kulo autdlartitsivoĸ Râgîtdlilo Lîalo ĸaerĸuvdlugit narssamut sa-
-vautiminut, [5]oĸarfigalugitdlo: atâtavse táutua takuvara sujornagu-
-tut íkungnaersoĸ uvavnut, kisiáne atâtama Gûtiata áiparânga.
[6]ilivsime nalúngilase, ĸanoĸ atâtavsínut kivfartortunga nukivnik
tamanik, [7]atâtavsile sagdloĸítarpânga, akigssarsiagssaralo avdlá-
-ngortítarpâ ĸuleriardlune; kisiáne Gûtip uvavnut ajortumik ilior-
-ĸúngilâ. [8]oĸarângat: milakulârtut akigssarsiarísavatit, savat ta-
-marmik milakulârtunik ernissaraut; oĸarângatdlo: nivnerutitût a-
-kigssarsiarísavatit, savat tamarmik nivnerutitûnik ernissaraut.
[9]taimáitumik atâtavse nerssutautai Gûtip tiguvai uvavnut túniutdlugit.
[10]ilãnile savat ilumilerfiat nagdliungmat, issíka ârdlortípáka takuv-
-dlungalo singnagtortitdlunga, sunauvfalo savarssuit savanut ĸaĸi-
-ssut nivnerutitût milakulârtutdlo agdlagdlitdlo. [11]Gûtivdlo íngi-
-liata oĸarfigânga singnagtortitdlunga: Jãko-â; akivaralo: tássau-
-vunga. [12]oĸarpordlo: issitit ârdlortísagitit, takuvatit savarssuit
tamarmik savanut ĸaĸissut nivnerutitût milakulârtutdlo agdlagdlit-
-dlo; tamaisa takugavkit Lâpap ĸanoĸ iliorfigigâtit. [13]uvanga tá-
-ssa Gûte Bîtilime [takussat], tássane napassuliat tanípat, únersũ- 28,18 tt.
-migdlo únersuivfigalunga; pikigit mãna, autdlardlutit nunamit ma-
-tumánga, erĸardlivit nunãnut uterdlutit. [14]Râgîtdlivdlo Lîavdlo
tauva akivât oĸardlutik: kingornússagssamik pigssaĸarnerpugut a-
-tâtavta igdluane? [15]avdlanertautíngínerpâtigut? mássa akigâtigut,
taortisianilo nungúpai. [16]mássa pisũssutit tamaisa Gûtip atâtav-
-tínit tigussai uvagut pigâvut ĸitornavtalo. mãnalo taimardluínaĸ
iliorit, sôrdlo Gûtip oĸarfigigâtit. [17]tauva Jãko pikivoĸ, ĸitorna-

-nilo nulianilo ĸatigagtûnut ingititdlugit, 18 autdlarúpailo nerssutau-
-tine tamaisa, peĸutinilo tamaisa pisârissane, nerssutautit nangmi-
-nersiane Misuputâmiame pisâne, Iisâmut atâtaminut Kânâp nu-
-nânut pilerssârdlune. 19 Lâpatdle autdlarsimassoĸ savautine kiv-
-ssariartordlugit; Râgîtdlivdlo tigdligpai atâtame Gûtiliautai. 20 Jã-
-kuvdle terdlisârpâ Lâpat Sêriamio, nalunaerfigíngínamiuk ĸimâ-
-game. 21 tauva ĸimâvoĸ, pigissailo tamarmik, pikivdlunilo kûgâr-
-toĸ ikârpâ Gîliatip ĸáĸânut sâgdlune. 22 uvdlutdlo pingajuáne
Lâpamut oĸautigât Jãko ĸimâssoĸ. 23 tauva ĸatángutine ilaserai,
malerssordlugulo uvdlut arfineĸ mardluk ingerdlassariákut, angu-
20,3. -vâlo Gîliatip ĸáĸâne. 24 Gûtivdle Lâpat Sêriamio ornigpâ sing-
-nagtortitdlugo únuame, oĸarfigalugo: misigssorit Jãko oĸalugfigi-
-gugko, ajúngitsumit ajortumut sârĸunatit. 25 Lâpavdlo Jãko pat-
-dligpâ, Jãko ĸáĸame tangmârêrsimassoĸ, Lâpap ĸatángutine tang-
-mârtíkamigit Gîliatip ĸáĸâne. 26 Lâpavdlo Jãko oĸarfigâ: suvdlu-
-tit terdlisârpinga, paníkalo autdlarutdlugit sôrdlo panamik tigu-
-ssat? 27 sôĸ ángiortumik ĸimâvit tigdligtutut, nalunaerfiginangalo.
mássa ĸanísagaluarivkit tipaitsugdlunga, erínersârdlunga ĸilausi-
-ssardlunga kúkilagtarialissardlungalo? 28 erníkalo paníkalo uvav-
-nut kunigtíngilatitdlûnît. tamatumûna sujuneĸángitsutut iliorputit.
29 ajortumik pisínaugaluarpavse, kisiáne atâtavse Gûtiata únuaĸ o-
-ĸarfigânga oĸardlune: misigssorit Jãko oĸalugfigigugko, ajúngitsu-
-mit ajortumut sârĸunatit. 30 kisiánile mãna autdlarumaĸigavit, a-
-tâtavit igdluanut uterumatdleĸigavit, sôĸ Gûtíka tigdligpigit?
31 Jãkuvdlo Lâpat akivâ oĸardlune: ersigama; isumagama: paning-
-nik arsâĸinavarma; 32 kisiáne Gûtingnik navssârfigissat inũsángi-
-laĸ. ĸatángutivta tákuáne pisit uvavnînersut takuniákit tiguvdlu-
-gitdlo; mássale Jãkup nalugai Râgîtdlip tigdligkai. 33 Lâpat tau-
-va iserpoĸ Jãkup tovĸanut, Lîavdlo tovĸanut, kivfaisalo arnat
táukua mardluk tovĸánut, navssârnanilo; anivordlo Lîap tovĸanit,
Râgîtdlip tovĸanut iserdlune. 34 Râgîtdlivdle Gûtiliautit tiguvdlu-
-git ĸatigagtûp igsiautserfianut ilivdlugit igsiavfigingmagit, Lâpap
tupeĸ tamât savtípâ navssârnane. 35 Râgîtdlilo oĸarpoĸ atâtami-
-nut: nâlagkama katsungáissutigíngíkilinga nikuivfigisínáungínavkit,
arnat ilerĸuat atoravko. ujardleraluaramilo Gûtiliautit naníngilai.
36 tauva Jãko kamalerpoĸ, Lâpatdlo saĸitsautdlugo sãpâ oĸardlune:
sumik pinerdlugpunga, sumik ajortuliorpunga, malerssutdlaĸigang-
-ma? 37 píka tamaisa savtíkagkit suna igdluvit pia navssâraiuk?
mãna sarĸúmersíssuk ĸatángutimalo ĸatángutivitdlo tákuáne, er-

-ĸartũsserĸuvdlugit akornavtíne. 38 uko ukiut mardlungnik ĸulig-
-dlit najoravkit savautititdlo savaussautititdlo erninerdlúngitdlat,
savautivit savarssuartait neríngiláka; 39 aligtugkat ilingnut ãtaríngi-
-láka, uvanga taorserarãka, uvavnit piniartarpatit uvdlúkutdlũnît
tigdligkat únuákutdlũnît tigdligkat. 40 imáipunga: uvdlûtitdlugo
kiangmit sûjungnaeraraunga, únuautitdlugulo ĸîanermit, issíkalo si-
-nigssaĸaráingitdlat. 41 taima ukiut mardlungnik ĸuligdlit igdlung-
-nîpunga; ukiut arĸaneĸ sisamat ilingnut kivfartûtigãka panisit, 29,18. 30.
ukiutdlo arfinigdlit savautitit; akigssarsiagssaralo avdlángortítarpat
ĸuleriardlutit. 42 ilumutdlo atâtama Gûtiata najúngigpanga, Aape-
-râp Gûtiata Iisâp mianerissâta, soĸartínanga autdlarterĸajaĸârma;
nâgdliugssuserale agssangmalo sulinerssuatį Gûtip issigigamigit ú- 2 Môr. 3,7.
-nuaĸ inerterpâtit. 43 Lâpavdlo Jãko akivâ oĸardlune: uvanga-uko
paníka, uvanga-uko erníka, uvanga-uko savautíka, tamaisa issigissa-
-tit uvanga pigãka; paníkalo uko ĸanoĸ písaváka uvdlume, ĸitor-
-naitdlũnît táukua ĸitornartârissait? 44 ĸâ, angerfigeĸatigîgsa, uva-
-ngalo ivdlitdlo, uvavnutdlo ilingnutdlo narĸiutigssamik. 45 tauva
Jãkup ujarak tiguvâ, nápardlugulo napassuliaralugo; 46 ĸatánguti-
-nilo Jãkup oĸarfigai: ujarĸanik katerssuigitse. tauva ujarĸanik
tigusíput inugsûssiaralugit, neríputdlo tássane inugsûssap ĸâne.
47 Lâpavdlo taivâ Jigarsâtũtamik, Jãkuvdlo taivâ Gâlîtimik. 48 Lâ-
-patdlo oĸarpoĸ: inugsûssaĸ mána narĸiutáusavoĸ uvdlume uvav-
-nutdlo ilingnutdlo; tamána pivdlugo Gâlîtimik taissarpât, 49 ãma
Mispamik, oĸarmat: Nâlagaĸ issigísavoĸ uvavnutdlo ilingnutdlo,
ingmivtínik takúsaeruvta. 50 paníka narrunarsarugkit, avdlanigdlũ-
-nît nuliaruvit paningma ilagssainik, tauva inungmik uvavtínîtoĸá-
-ngilaĸ; Gûtile issigísavoĸ, uvavnutdlo ilingnutdlo ilisimangnigtûv-
-dlune. 51 ãma Lâpap Jãko oĸarfigâ: auna inugsûssaĸ, aunalo na-
-passuliaĸ, nápartitara uvavnutdlo ilingnutdlo. 52 inugsûssaĸ mána
narĸiutáusavoĸ, napassuliardlo mána narĸiutáusavoĸ, uvanga iling-
-nut ingerdlavigísángínavko mána inugsûssaĸ, ivdlitdlũnît uvavnut
ingerdlavigísángínagko mána inugsûssaĸ mánalo napassuliaĸ, ajor-
-tumik. 53 Aaperâp Gûtia Nâgôrivdlo Gûtia sujuaissaisa Gûtiat
erĸartũssísavoĸ uvavtínut. Jãkulo ugpernarsaivoĸ atâtame lisâp
mianerissâ narĸigsîgalugo. 54 tauva Jãko pigdliutinik pigdlîvoĸ ĸá-
-ĸame, ĸatángutinilo ĸaerĸuvai neriartorĸuvdlugit; nererêramigdlo
ĸáĸame únuíput. 55 Lâpatdlo uvdlãkut makiârpoĸ, erninilo pani-
-nilo kunigdlugit, pivdluarĸuvdlugitdlo; tauvalo Lâpat kingumut
angerdlarpoĸ.

kapitalit 32.

Jãko sujôravdlune tugsiartoĸ, Nâlagkamutdlo agsorũtoĸ.

tugs. 34,8. 1 Jãkule ingerdlavingmigut ingerdlavoĸ, Gûtivdlo íngilîsa na-
2 kúng. 6,17. -láupât. 2 takuleramigitdlo oĸarpoĸ: tamássa Gûtip katerssai; at-
-serpâlo tamána Maranâmik.
3 Jãkulo sujunermigut arpârtugssanik autdlartitsivoĸ Eisaui-
-mut angajuminut, Sîarip nunânut Eitumip narssânut; 4 inápailo
oĸardlune: ima oĸásause nâlagkavnut Eisauimut: kivfat Jãko ima
oĸáussivoĸ: takornartauvdlunga Lâpame muluvunga mána tikitdlu-
-go, 5 pigissaĸarpungalo ugsingnik siutitûnigdlo savanigdlo kivfa-
-nigdlo angutinik kivfanigdlo arnanik, autdlartitsivungalo nâlagara
nalunaerfigiumavdlugo, issingnut sáimáunarserĸuvdlunga. 6 arpâr-
-tutdle Jãkumut uterput oĸardlutik: angajut Eisaue tikíparput pâ-
-riartordlutit autdlarêrsoĸ; angutit sisamanik untritigdlit ilagai.
7 tauva Jãko sujôraleĸaoĸ ĸîmajungnaerdlune, avigsârtípailo inuit
ilagissane, savatdlo ugsigitdlo ĸatigagtûtdlo, katerssat mardluví-
-ngordlugit, 8 isumaĸardlune: katerssat ardlait Eisauip tikíkaluar-
-dlugit perdlugtigpagit katerssat áipait aniguiumârput. 9 oĸar-
-pordlo Jãko: Nâlagaĸ, atâtama Aaperâp Gûtia atâtamalo Isâp
31,3. Gûtia, uvavnut oĸarputit: nunangnut uterit erĸardlingnutdlo, ajú-
2 Sâm. 7,18. -ngitsulivfigiumârpavkit; 10 ĸíngarĸuvfigeĸãka isumagssuinerit tamai-
-sa ilumôrneritdlo tamaisa kivfangnut ilerĸorissatit; ajáupiara pi-
-galugo Jôrtane mána ikâravko, mãnalo katerssat mardluvît pigã-
-ka. 11 angajuma agssainit ánáunga-ait, Eisauip agssainit, ersigi-
-gavko; tikiuteĸinavoĸ arnatdlo ĸitornaitdlo perdlugtitdlugit. 12 má-
-ssa oĸarputit: ajúngitsulivfigiumârpavkit, kinguâgssatitdlo ímame
28,14. siorĸanut ássigitíkumârpáka, kisíneĸ ajornarsisitdlugit amerdlaner-
-mit. 13 tássanilo únuivoĸ únuaĸ tauna, piminitdlo ĸaningnernit
tiguvai angajuminut Eisauimut pajugutigssane: 14 savaussat mar-
-dlungnik untritigdlit savaussarssuitdlo mardlungnik ĸuligdlit, savat
mardlungnik untritigdlit savarssuitdlo mardlungnik ĸuligdlit, 15 ĸa-
-tigagtût milugtugdlit pingasunik ĸuligdlit piaraitdlo, ugsigit arna-
-víssat sisamanik ĸuligdlit ugsigitdlo angutivíssat ĸulit, siutitût ĸi-
-mugtigingnerit mardlungnik ĸuligdlit, siutitûtdlo ĸimugtugssarigsut
ĸulit. 16 táuko kivfaminut pisípai, ungûgkat ingmíkôrtitârdlugit,
oĸarfigalugitdlo kivfane: sujuarniaritse, ungûgkat akúneĸartítardlu-
-git. 17 sujugdlerdlo inápâ oĸardlune: angajuma Eisauip nâpigpa-
-tit, aperalutitdlo oĸarpat: kia pigâtit? sumutdlo písavit? kialo

uko pigai sângnītut? [18]oĸásautit tauva: kivfavit Jãkup pê tássa,
nâlagkavnut Eisauimut pajugutai, tássalo maligpâtigut. [19]ãma ái-
-pâ taima inápâ, ãma pingajuat, tamaisalo ungûgkanik táukuninga
ungôrsissut, oĸardlune: taima Eisauimut oĸásause nâpíkuvsiuk,
[20]imalo oĸartaraiIuse: kivfavit Jãkup tássa maligpâtigut. isuma-
-game: sáimarsásavara pajugutinik ukuninga sujuartunik, kingorni-
-sigutdlo takujumârpara, ilagsiumârnerpânga. [21]pajugutit tauva
sujuarput, nangminerdle katerssat únuivfigai únuaĸ táuna.
[22]makípordlo únuaĸ táuna, nuliane mardluk kivfanilo arnat
mardluk ĸitornanilo arĸanigdlit tiguvdlugit, Jâpup ikâriâ ikâru-
-mavdlugo. [23]tiguvdlugit kũkut ikáukamigit, pigissanilo ikáukami-
-git, [24]Jãko kisíngorúpoĸ. tauva angutip pâlerpâ ĸaulerserdlugo. Hús. 12,4.
[25]misigileramilo artulerine, sivfiâta nagfâgut agtorpâ, Jãkup sivfiâ-
-ta nagfâ pigdlugtitdlugo pâtitdlutik. [26]oĸarpordlo: iperánga, ĸau-
-lerpoĸ. akivâle: iperásángilavkit, kisiáne pivdluarĸugungma. [27]a-
-perâlo: suna ateraiuk? akivâ: Jãko. [28]oĸarpordlo: Jãko aterí- 17,5. 15.
-sángilat kingorna, Israîle aterísavat; Gûtimutdlo inungnutdlo ag-
-sorũkavit ajugauvdlutitdlo. [29]Jãkuvdlo aperâ oĸardlune: arĸit erĸ. 13,17. 18.
tusardlara-ait? akivâle: sôĸ atera aperĸutigaiuk? pivdluarĸuvâlo
tássane. [30]Jãkuvdlo najugke táuna atserpâ Pinûîlimik; Gûtigôĸ tugs. 80,4.
takugavko kînarsivdlugo, tarnigalo ánagpoĸ. [31]seĸernuvdlo nuiv-
-figâ Pinûîlimit ingerdlalersoĸ, tusiagpordlo sivfiamigut. [32]tamána
pivdlugo Israîlip kinguaisa sivfíssap nagfânītup ujalup noĸarutâ
nerissaríngilât uvdlumimut agdlât, Jãko agtorsimangmago sivfiâta
nagfâgut ujaluata noĸarutâgut.

kapitalit 33.

Jãkulo Eisauilo nâpeĸatigîgsut.

[1]Jãkuvdlo issine ârdlortíkamigit, takulerpâ sunauvfa Eisaue
aggersoĸ angutit sisamanik untritigdlit ilagalugit. ĸitornane tauva 32,6.
avigsârtípai, Lîamutdlo Râgîtdlimutdlo kivfanutdlo arnanut táuku-
-núnga mardlungnut pisitdlugit; [2]kivfatdlo arnat táuko ĸitornait-
-dlo sujugdliutípai, Lîalo ĸitornailo táukua kingornánîtípai, Râgît-
-dlilo Jûserfilo kingugdliutípai; [3]nangminerdle sujuarpoĸ, nuna-
-mut sikigtardlune arfineĸ mardloriardlune, angajune tikitserdlugo.
[4]Eisauile arpagpoĸ pâriartordlugo, talerminigdlo isagfigâ ĸunga-
-sianut tulordlune kunigdlugulo, ĸiáputdlo. [5]issinilo ârdlortíka-
-migit arnatdlo merdlertutdlo takulerdlugit, oĸarpoĸ: kíkut-uko

ilagissatit? akivâlo: ĸitornáka tássa Gûtip kivfangnut tuníssutai
6 kivfatdlo arnat táuko savssarput ĸitornaitdlo sikigdlutigdlo; 7 ā-
-ma Lîa ĸitornailo savssarput sikigdlutigdlo; kingornisigutdlo Jū-
-serfilo Râgîtdlilo savssarput sikigdlutigdlo. 8 oĸarpordlo: sug-
-ssamârpigit uko katerssat tamaisa nâpitáka? akivâlo sáimáunar-
-serĸuvdlunga nâlagkama issainut. 9 Eisauile oĸarpoĸ: pigissaĸa-
-ĸaunga, ĸatángutiga, pigīnákit. 10 Jākuvdle akivâ: ila nâgga: i-
-ssingnut sáimáunarsiguma pajugutíka uvavnit tigúkit-ait? tamána
pivdlugo kīnat takugavko, sôrdlo Gûtip kînâ takugáine, ilagsigangma.
11 pivdluarĸússutíka tigúkit-ait, ilingnut âtitáka; Gûtip tuningma-
-nga tamanik peĸarpunga. kimigîserfigingmanilo tiguvai. 12 oĸar-
-pordlo: autdlardluta ingerdlaniarta, ingerdlaĸatigísavavkit. 13 aki-
-vâle: nâlagara nalúngilaĸ merdlertúnguanik ilaĸarama, savanigdlo
ugsingnigdlo ernerdlânik; uvdloĸ atauserdlūnît ungôrpatdlârpatik
savat tamarmik toĸorĸajaĸaut. 14 nâlagara sujuarile-ait kivfame
sujornagut, uvanga kigaitsumik ingerdlajumârpunga, pássutagssama
nāmagissānik, merdlertutdlo pisungneĸ sapíngisānik, nâlagkavnut
apûtserdlunga Sîarimut. 15 Eisauile oĸarpoĸ: inuit ilagissama ilait
ilingnut ilagitísaváka-ait? akivâle: súsangmat? sáimáunarsinaunga
nâlagkama issainut. 16 tauva Eisaue uvdloĸ táuna Sîarimut uter-
-poĸ avĸutigissamigut; 17 Jākulo autdlarpoĸ Suggûtimut, ingminut
igdluliordlune, nerssutautiminutdlo iniliordlune, tamána pivdlugo
táuna Suggûtimik taissarpât.
18 Jākulo ajorane apūpoĸ Siggîmip igdloĸarfianut Kânâp nu-
-nânītumut, Misuputâmiamit tikíkame; tangmârpordlo ungalûgkap
Jôrs. 24,32. sâne. 19 nunaminerdlo táuna tuperfigisse pisiarâ Siggîmip angutâta
Hîmorip ĸitornainit aningaussanik ûgtorîgkanik untritilingnik. 20 tu-
-nissiviliorpordlo tássane, atserdlugulo [oĸardlune]: ajugaĸángitsoĸ
Israîlip Gûtigâ.

kapitalit 34.

Dîna narrunarsarmássuk ĸatángutaisa akiniúkât.

30,21. 1 Dîna Lîap pania Jākumit panigsâ ilāne anivoĸ nunap inui-
-sa panê takujartordlugit. 2 táuna Siggîmip takugamiuk Hîmorip
Hîvíkûssup nunap sujulerssortâta ernerata, tiguvâ ínautdlugulo,
narrunarsardlugulo. 3 tarnâtalo ungagâ Dîna Jākup pania, asavâlo
arnaĸ táuna inûsugtoĸ, ūmatânutdlo oĸalugdlune. 4 Siggîmivdlo
angúne Hîmore oĸarfigâ oĸardlune: arnánguamik táussumínga nu-

-liarsánga. 5 Jākuvdle tusarpâ páne Dîna mingugtíkâ; kisiáne
ernere nerssutautine narssamîngmata tikisínagit Jāko oкángilaк.
6 Hîmorilo Siggîmip angutâ Jākumut aningmat oкalugfigiumavdlugo,
7 Jākup ernere tikíput narssamit, tusaramíkulo angutit-táuko ajuat-
-dlagput, agsut níngalerdlutik, silaerssordlune iliormat Israîlime, 5 Môr. 22,21.
Jākup pania ínáukamiuk, mássalo taimáisángitsoк. 8 Hîmorip tau-
-va oкalugfigai oкardlune: ernerma Siggîmip tarnâta panigse unga-
-gâ; táussumúnga nulíssiutísiuk-ait? 9 ningáussiúniaritse uvavtínut,
panivsínik tunisigut, panivutdlo tigusigik, 10 nunaкatigalutalo; nuna
sâvsínīpoк, nunagalugulo angalavfigalugulo pigissaкarfigisiuk. 11 Siggî-
-mivdlo oкarfigai Dînap angutâ кatángutailo: sáimáunarsinaunga
issivsínut, taiumassavsínik tunísavavse. 12 amerdlasûnik piniarfigî-
-narsinga tuníssutinik katernáussutigssanik pisârutigssainigdlo, tuní-
-savavse кanoк piniarfigiumaguvsinga, inûsugtortarse uvavnut nulí- 24,10.
-ssiuterкuvdlugo. 13 tauva Jākup ernerisa Siggîme angutâlo Hî-
-more akivait sagdloкítaivdlutik, кatángutertik Dîna mingugting-
-mago, 14 oкarfigalugitdlo: taimailiorneк saperpugut, кatánguterput
túniúsavdlugo angúmut kipineкángitsumut; tamána uvavtínut narru-
-nautaorкajaкaoк. 15 kisiáne imána akuerísavavse: uvavtitut ile-
-ruvse, angutitase tamaisa kipineкartíkuvsigik, 16 tauva panivut tú-
-niútarumârpavut ilivsínut, panisilo tigussardlugit uvavtínut, nuna-
-кatigalusilo inuiauvdlutalo atautsit. 17 tamatumíngale tusángíkuvsi-
-gut, kipineкartíngíkuvse, panigput tiguvdlugo autdlarumârpugut.
18 oкausiat táuna Hîmorip erneratalo Siggîmip iluarât. 19 inûsug-
-tordlo táuna nangāngilaк taimailiúsavdlune, Jākup pania kajumi-
-gigamiuk; atarкissauvordlo tamanit atâtame inoкutainit. 20 Hîmo-
-rilo erneralo Siggîme tikiúput igdloкarfingmik isâvfianut, oкalug-
-figaitdlo igdloкarfingmik angutitai, oкardlutik: 21 angutit uko ajor-
-tumik pissaríngitdlat uvavtíne, nunalo nunagalugulo angalavfigiuma-
-vât; mássame nuna tamagingnut iuitoкaoк táukunúnga; panînik
nuliartarumârpugut, panivutdlo táukunúnga túniútardlugit. 22 kisiáne
imána akueriumavâtigut angutit táukua, nunaкatigísavdluta inuiaкa-
-tigísavdlutalo: angutitavut tamaisa kipineкartíkuvtigik, sôrdlo táuko
kipineкartut. 23 nerssutautaitdlo peкutaitdlo кimugtûtaitdlo tamai-
-sa uvagut pigilerumârpavut, akueriguvtigik nunaкatigilerdlugitdlo.
24 tauva tamarmik igdloкarfiata isâvfiagut anissartut Hîmore erne-
-ralo Siggîme nâlagpait, angutitaitdlo tamarmik kipineкartíput, ta-
-marmik igdloкarfiata isâvfiagut anissartut. 25 pivordlo uvdlut pi-
-ngajuáne, ániarilermássuk, Jākup ernerisa mardluk Símiûvdlo Lî- 49,5 tt.

-vivdlo Dînap ĸatángutaisa tamarmik panatik tiguvait, ungalûgka-
-mutdlo iserput ersiornatik, angutitdlo tamaisa toĸorarpait; 26 Hî-
-morilo erneralo Siggîme toĸúpait pauap kînânik, Dînalo tiguvât
Siggîmip igdluanit, autdlardlutigdlo. 27 Jãkup ernerisa tauva to-
-ĸutat tikípait, ungalûgardlo ujajârpât, ĸatánguterttik mingugting-
-mássuk. 28 savautaitdlo ugsiutaitdlo siutitûtaitdlo tiguvait, unga-
-lûgkamītutdlo narssamītutdlo, 29 peĸutaitdlo tamaisa mêrartaitdlo
tamaisa nuliaitdlo autdlarúpait, igdlutdlo peĸutait tamaisa ujajâr-
-pait. 30 Jãkuvdle Símiûtdlo Lîvilo oĸarfigai: nâlaiserdlugtípavsi-
-nga, ûminarsaravsinga nunap inuinut, Kânãkúnut Fêrisíkúnutdlo:
uvangalo ínugtakitsúngûssunga; katilerumârputdlo uvavnut perdlug-
-titdlungalo, nungutitdlardlungalo uvangalo inoĸutíkalo. 31 akivât-
-dle: ĸatánguterput uverssartutut iliorfigísaneramiuk?

kapitalit 35.

Gûtip Jãko sarĸúmerfigerĸigkâ Bîtilime. Râgîtdle toĸussoĸ,
Iisârdlo. Jãkup ernere.

1 Gûtivdlo Jãko oĸarfigâ: pikigit, Bītilimut majuardlutit, tá-
28,12 tt. -ssanilo nunaĸalerdlutit, tunissiviliordlutitdlo tássane Gûtimut iling-
-nut sarĸúmersimassumut taimane angajungnit Eisauimit ĸimâgavit.
31,19. 2 Jãkup tauva inoĸutine ilagissanilo tamaisa oĸarfigai: Gûtit avdla-
-nertat akornavsínītut pêrsigik, minguersardlusilo avdlanigdlo ánorâr-
-tordluse; 3 pikivdlutalo majuarta Bītilimut, tássane tunissiviliúsa-
28,20 tt. -gama Gûtimut, táussuma tusarânga taimane angnikitdligama, ái-
-parigângalo avĸutivkut ingerdlavigissavkut. 4 tauva Jãkumut tú-
-niúpait Gûtit avdlanertat tamaisa pigissatik iverutitigdlo siúmiu-
-tik; Jãkuvdlo issertorpai orpiup mángertûssap Siggîmimītup atâ-
-nut. 5 tauva autdlarput; Gûtimitdlo ánilârneĸ túngavoĸ ungalûg-
-kanut erĸãne ítunut, Jãkup ernerinik malerssuitsailivdlugit. 6 Jã-
-kulo apũpoĸ Lûsimut Kânâp nunânītumut, tássa Bītilimut, táu-
-nalo inuitdlo ilagissai tamarmik. 7 tunissiviliorpordlo tássane,
atserdlugulo najugke Eil-Bītilimik; Gûtip tássane sarĸúmerfiging-
24,59. -mane angajuminit ĸimâgame. 8 Dipôralo Ripíkap milugtitsissâ
toĸuvoĸ, ilissauvdlunilo Bītilip atâne, orpiup mángertup atânut
atserpâtdlo mángertumik ĸiavfingmik.
9 Gûtilo Jãkumut takuterĸigpoĸ Misuputâmiamit tikingmat
1 kúng. kingorna, pivdluarĸuvdlugulo. 10 Gûtivdlo oĸarfigâ: Jãko aterât;
18,31. kingorna Jãkumik táisángilâtit, Israîle aterísagagko; atserpâlo Is-

-raîlimik. 11 Gûtivdlo oĸarfigâ: uvanga tássa Gûte ajugaĸángitsoĸ:
kinguâgssissardlutitdlo amerdliartorit; inuiait inuiaĸatigîgsorpag-
-ssuitdlo ilingnit píngúsáput, kúngitdlo ĸitingnit aniumârput. 12 nu-
-nalo Aaperâmut Iisâmutdlo túniússara ilingnut túniúpara, ki- 17,22.
nguâgssangnutdlo kingunigkut túniúkumârpara nuna. 13 Gûtilo ĸa-
-ngátarpoĸ, oĸaloĸatigîgfingmingnut ĸimagdlugo. 14 Jākulo napa-
-ssuliorpoĸ tássane oĸaloĸatigîgfingmingne, ujaragdlo napassuliarâ,
tunissúmik kueragagssamik kuerardlugo, ûliamigdlo kuivdlugo.
15 Jākuvdlo Bītilimik atserpâ tamána Gûtilo oĸaloĸatigîgfigsik.

16 Bītilimit tauva autdlarput. sulilo nunákut ûgtorneĸ atau-
-seĸ Eivfaratimut nāngínamíko Râgîtdle ernivoĸ; kisiáne ajornar-
-tôrpoĸ ernisagame. 17 ernisavdlune taima ajornartôrmat ernisug-
-siortup oĸarfigâ: sujôranak, tamatumûnátaoĸ ernertāsagavit. 18 tar-
-nâlo aningmat, toĸugamime, Binûnimik atserpâ, angutâtale Bînja-
-mînik taivâ. 19 Râgîtdlilo toĸuvoĸ, ilissauvordlo Eivfaratip tássa 1 Sâm. 10,2.
Bîtdlîmip avĸutâne. 20 Jākulo napassuliorpoĸ ilerfata ĸâne, ta-
-mássa Râgîtdlip ilerfata napassua sule uvdlume. 21 Israîlilo
autdlarĸigpoĸ, tovĸe nápardlugo ungûgkanut ĸinerdlerfiliap unga-
-tâne. 22 pivordlo Israîle nuname uníngatitdlugo, Rûpinip ilāne 49,4.
Bîgdla angúme panerfâ ínáukâ; Israîlivdlo tusarpâ.

Jākuvdlo ernere arĸaneĸ mardlūput: 23 Lîap ernere: Jākup
angajugdliliâ Rûpine, Símiût, Lîve, Jûta, Iisagssâre, Sîpulût. 24 Râ-
-gîtdlip ernere: Jûserfilo Bînjamîtdlo. 25 Bîgdlap ernere Râgîtdlip
kivfâta: Dánilo Navtalîlo. 26 Silpap ernere Lîap kivfâta: Gâtilo
Agseralo. tamássa Jākup ernere, Misuputâmiame ernertârissai.
27 Jākuvdlo angúne Iisâĸ tikípâ Mámerime, Kêriat-Arapame, tássa 13,18.
Hîprûnime, Aaperâvdlo Iisâvdlo takornartauvfiáne. 28 tamássa Ii-
-sâp ukiue: ukiut untritigdlit arfineĸ pingasunigdlo ĸuligdlit. 29 Ii-
-sârdlo anerningerdlune toĸuvoĸ, ínugtaminutdlo katerssugauvoĸ, 25,8.
utorĸauvdlune inûnerminigdlo nāmagsisimavdlune; ernerisalo Ei-
-sauivdlo Jākuvdlo ilivât.

kapitalit 36.

Eisauíkut kinguârît.

1 tamássa Eisauimik agdlagkat, Eitumiussumik: 2 Eisauip ing-
-minut nulíssiúpai Kânākut panîsa ilait: Aata Eilunip Hītíkûssup 26,34.
pania, Oulipâmalo Aanap pania, Sîpiunip Hîvíkûssup ernutâ;
3 Basmātalo Ismaîlip pania Nipâjûtip najâ. 4 Aatavdlo Eisauimut 28,9.
ernertârâ Eilivfarse, Basmātavdlo ernertârâ Rîguile. 5 Oulipâmav-

-dlo ernertârai Jîgusilo Jâgdlalo Kôralo. tamássa Eisauip ernere,
Kânâp nunâne ernertârissai. [6] Eisauivdlo tiguvai nuliane erninilo
paninilo tarnigdlitdlo tamaisa igdlume pê, nerssutautinilo, ĸimug-
-tûtinilo tamaisa, peĸutinilo tamaisa Kânâp nunâne pisârissane,
nunasiartordlunilo nugke Jāko ĸimagdlugo; [7] peĸutitûvatdlâramik
nunaĸatigīsavdlutik, nunavdlo takornartauvfingmik artormatik ner-
-ssutautitik pivdlugit. [8] taimáitumik Eisaue Sîarip ĸáĸaine nuna-
1 nal. 1,35 tt. -ĸarpoĸ. Eisaue tássa Eitume. [9] tamássa Eisauip sugissai, táu-
-na Eitumíkut nagguvigât Sîarip ĸáĸainītut; [10] tamássalo Eisauip
ernerisa arĸe: Eilivfarse Aatap ernera Eisauip nuliata; Rîguile
Basmātap ernera Eisauip nuliata. [11] Eilivfarsip ernere tássa:
Tîman, Oumar, Sivfo, Gáitam, Kînas. [12] Eilivfarsivdlo Eisauip
ernerata panerfarâ Tivna, táussuma Eilivfarsimut ernertârâ Amalak.
tássáuput Aatap kinguai Eisauip nuliata. [13] Rîguilip ernere tássa:
Nâgat, Sêra, Sáma, Mísa. tássáuput Basmātap kinguai Eisauip
nuliata. [14] uko Oulipâmap ernerai Aanap paniata Sîpiunip ernu-
-tâta, Eisauip nuliata: Jîgusilo Jâgdlalo Kôralo Eisauimut erner-
-târai. [15] tamássa Eisauip kinguaisa nâlagkersortait: Eilivfarsip
Eisauip angajugdliliâta ernere: nâlagkersuissut Tîman, Oumar,
Sivfo, Kînas, [16] Kôra, Gáitam, Amalak. tássáuput Eilivfarsíkut
nâlagkersortait Eitumip nunâne; Aatap táuko kinguârai. [17] ukulo
tássa Rîguilip ernere Eisauip ernerata: nâlagkersuissut Nâgat, Sê-
-ra, Sáma, Mísa. tássáuput Rîguilíkut nâlagkersortait Eitumip
nunâne; Basmātap táuko kinguârai Eisauip nuliata. [18] ukulo tá-
-ssa Oulipâmap ernere Eisauip nuliata: nâlagkersuissut Jîgus, Jâg-
-dla, Kôra. tássáuput Oulipâmákut nâlagkersortait, Aanap pania-
-ta Eisaup nuliata. [19] tássáuput Eisauip kinguai, tássáuputdlo
nâlagkersortait; Eitume tamássa.
1 nal. 1,38 tt. [20] tamássa Sîarip Hôríkûssup ernere nunap inue: Lūtan, Sû-
-pal, Sîpiun, Aana, [21] Dîsun, Eitser, Dîsan. tássáuput Sîarip er-
-nere, Hôríkut nâlagkersortigissait Eitumip nunâne. [22] Lūtanip
ernerai Hôrilo Eimanilo, Tivnalo Lūtanip najagâ. [23] ukulo Sûpa-
-lip ernerai: Aaluan, Manâgat, Eipal, Sîvfo, Ounam. [24] Sîpiuniv-
-dlo ernerai Ajalo Aanalo; Aana táunauvoĸ puilassunik ûnartunik
navssârtoĸ puilassuitsume, angúme Sîpiunip siutitûtai pârigamigit.
[25] tamássalo Aanap ĸitornai: Dîsun, Oulipâmalo Aanap panigâ.
[26] ukulo Dîsunip ernerai: Hamatan, Eispan, Jītaran, Kêran. [27] u-
-ko Eitserip ernerai: Bîlan, Sâgavan, Aĸan. [28] uko Dîsanip er-
-nerai: Us, Aran. [29] táuko Hôríkut nâlagkersortigait: nâlagker-

-suissut Lũtan, Sûpal, Sîpiun, Aana, [30]Dîsun, Eitser, Dîsan. tá-
-ssáuput Hôríkut nâlagkersortait, Sîarip nunâne nâlagkersortigissait.
[31]tamássa kúngit Eitumip nunâne kúngiussut Israîlip kinguai 1 nal. 1,43 tt.
kúngeĸángíkatdlarmata: [32]Eitumip kúngia Bîla Biorip ernera; ig-
-dloĸarfialo Dínâpamik ateĸarpoĸ. [33]Bîla toĸungmat kingornagut
kúngiuvoĸ Jûpa Sêrap ernera, Bûsramit. [34]Jûpa toĸungmat ki-
-ngornagut kúngiuvoĸ Hûsât, Tîmaníkut nunãnit. [35]Hûsât toĸung-
-mat kingornagut kúngiuvoĸ Hâtat Bîtatip ernera, táussuma Mî-
-tiãkut saperssisípai Mûapíkut narssãne; igdloĸarfialo Avîtimik a-
-teĸarpoĸ. [36]Hâtat toĸungmat kingornagut kúngiuvoĸ Sámala,
Maserĩkamit. [37]Sámala toĸungmat kingornagut kúngiuvoĸ Sâvdle,
Riupûtimit kûgssûp sinâuĩtumit. [38]Sâvdle toĸungmat kingornagut
kúngiuvoĸ Bâl-Hânat Agpôrip ernera. [39]Bâl-Hânat Agpôrip er-
-nera toĸungmat kingornagut kúngiuvoĸ Hâtare; igdloĸarfia Pâgû-
-mik ateĸarpoĸ, nulialo Mĩtapîlimik, Mâtrîtip panigâ Mîsâp paniata.
[40]tamássa Eisauíkut nâlagkersortaisa arĸe, ingmíkut erĸar-
-dlerîgsortagdlit ingmíkut najugagdlit ĸanoĸ ateĸartut: nâlagker- 1 nal. 1,51 tt.
-suissut Tivna, Aalua, Jĩtît, [41]Oulipâma, Eila, Pinûn, [42]Kînas,
Tîman, Mivsar, [43]Magtial, Jêram. tássáuput Eitumíkut nâlagker-
-sortigissait, ĸanoĸ nunamingne pigissamingne nunaĸartut. Eisaue
táuna Eitumíkut nagguvigât.

kapitalit 37.

Jûserfe ĸatángutaisa Egivtinilianut tunigât.

[1]Jãkulo nunaĸarpoĸ angúme takornartauvfiane Kânâp nunâ- 35,27.
-ne. [2]tamássa Jãkumik agdlagkat: Jûserfe arfersaneĸ mardlung-
-nik ukioĸarame savanik pârssissûvoĸ ĸatángutine ilagalugit, inû-
-sugtortauvdlune Bîgdlavdlo Silpavdlo angúme nuliaisa ĸitornaine. 35,25 t.
Jûserfivdlo atâtãnut oĸautigissarai únerdlûtigineĸarângata. [3]Israî-
-livdle Jûserfe asavâ ĸitornaminit tamanit, utorĸauuermine erner-
-târigamiuk, ánorârtârtípâlo agdlalingmik. [4]ĸatángutaisale malu- 2 Sâm. 13,18.
-gigamíko atâtâta asanerugâ ĸatángutainit tamanit, ĸíngarilerpât,
ajúngitsumik oĸalugfiginеĸ sapilerdlugo. [5]Jûserfilo singnagtugka-
-mik singnagtormat ĸatángutiminut oĸautigalugo, angnermik ĸínga-
-rilerpât. [6]ima oĸarfigingmatik: ata singnagtugara tusásagigse,
ĸanoĸ singnagtortunga: [7]eĸitigkanik ĸilerssuissugut narssame, su-
-nauvfalo ĸilerssugara makítoĸ, náparigsivdlunilo, avatânitdlo ĸiler-
-ssugkavse sikigfigigât ĸilerssugara. [8]ĸatángutaisale akivât: ivdlit 43,27.

uvavtínut kúngiúsagavit? nâlagáusagavitdlūnît uvavtíne? angner-
-migdlo ĸíngarilerpât singnagtugai pivdlugit, oĸausîlo pivdlugit.
9 avdlamigdlo singnagtorpoĸ kingorna, ĸatángutiminutdlo oĸalug-
-tuarâ oĸardlune: ata singnagtortunga singnagtugkamik avdlamik:
seĸernuvdlo ĸáumativdlo uvdloríssatdlo arĸanigdlit sikigfigigānga.
10 oĸalugtuaringmagulo atâtaminut ĸatángutiminutdlo, angutâta ag-
-pisalūpâ, oĸarfigalugo: ĸanoĸ singnagtuleĸait? uvangalo anânatdlo
ĸatángutititdlo aggísassugut, nunamut sikigfigalutit? 11 ĸatángutai-
-salo síngáupât; angutâtale oĸautsit táuko torĸorpai. 12 ĸatángu-
-tailo autdlarput angúmik savautai pâralugit Siggîmime. 13 Israî-
-lip tauva Jûserfe oĸarfigâ: ĸatángutitit Siggîmime pârssíput ilâ?
autdlarniarit, táukunúnga autdlartísavavkit. akivâ: tássauvunga.
14 oĸarfigâlo: autdlarit-ait, ĸatángutitit takusardlugit ajúngínersut,
savatdlo ajúngínersut, kingumutdlo oĸariartorfigalunga. autdlartí-
-pâlo Hîprûnip ĸȏruanit. Siggîmimutdlo apûngmat, 15 narssame
támalersoĸ angutip nâpípâ, táussuma aperâ: suna ujarpiuk? 16 a-
-kivâ: ĸatángutíka ujarpáka, nalunaerfigínga-ait, sume pârssípat?
17 angutivdlo táussuma akivâ: māŋga autdlarsimáput, tusaravkit
oĸartut: Dūtanimut autdlarta. Jûserfip tauva ĸatángutine malig-
-pai, nanivdlugitdlo Dūtanime. 18 takuleramíkulo ungasigsumit, sule
Mat. 26,4. patdlíngíkatdlarâtik, isumalioĸatigîlerput toĸúkumavdlugo; 19 oĸalo-
-ĸatigîlerdlutik: takuvarse singnagtortorssuaĸ auna aggerpoĸ. 20 ĸâ,
toĸoĸisigo, iterssaliat ardlānut igitdlugo, oĸardlutalo nerssutipilûp
nerigâ; ímaĸa singnagtugai ĸanoĸ iliumârtut. 21 Rûpinivdle tusa-
42,22. -ramigit ánáuniarpâ, oĸardlune: inuartarísángilarput. 22 oĸarfigailo
Rûpinip: aungmik kuisseĸinase, kisiáne iterssaliamut matumúnga
puilassuitsumītumut igísiuk, isagtoĸinagulo; tássa ánáukumagamiuk,
angutânutdlo utersarumavdlugo. 23 Jûserfip tauva ĸatángutine ti-
-kingmagit, ánorânik mátarpât, ánorânik táussumínga agdlalingmik
atisimassânik, 24 tiguvdlugulo iterssaliamutdlo igitdlugo: mássale i-
-terssaliaĸ imaerútoĸ, ilua imeĸángitsoĸ; 25 ingíputdlo neriumavdlu-
-tik. issitigdlo ârdlortíkamíkik takulerpait sunauvfa inuilârsioĸati-
-gît Ismaîlíkûssut Gîliatimit aggersut, ĸatigagtûtaitdlo tarnúmik
kutsungnigdlo perĸigsautigssanik nangmagtut, Egivtinimut samung-
-nartut. 26 Jûtap tauva ĸatángutine oĸarfigai: suna pissarísavarput
ĸatángúput toĸúkuvtigo aualo issertordlugo? 27 ĸâ, ukunúnga Is-
-maîlíkúnut tunisigo, agssavta sāsángilât tauva; mássa ĸatánguti-
-gârput uvineĸatigalugulo. ĸatángutaisalo nâlagpât. 28 angutitdlo
25,2. 4. táuko Mîtiākûssut sarssungmata, Jûserfe amuvât iterssaliamit ĸa-

-ĸitdlugo, Ismaîlíkúnutdlo táukunúnga tunivât sîlvinik mardlungnik
ĸulilingnik; táukualo Jûserfe Egivtinimut nagsarpât. 29 Rûpinile
iterssaliamut utermat, sunauvfa Jûserfeĸángilaĸ iterssaliame; áno-
-rássane tauva aligpai, 30 kingumut ĸatángutiminut pivdlune oĸar-
-dlunilo: merdlertoĸ peĸángilaĸ, sumut písaunga uvanga? 31 tauva
Jûserfip ánorâ tiguvât, savaussarssuaĸ toĸutdlugo auanut ánorâ
misugdlugo, 32 autdlartípâtdlo ánorâ táuna agdlalik, atâtamingnut
píssutdlugo oĸardlutigdlo: mána navssârârput, ata misilísagit, er-
-nerpit ánorârinerpâ? 33 ilisarâlo oĸardlune: tássa ernerma ánorâ,
nerssutipilûp nerisimavâ; Jûserfe aligtorneĸarsimavoĸ. 34 Jãkuvdlo
ánorássane aligpai. pûgssiamik atissivdlune ĸitermigut, ernilo alia-
-sûtigâ uvdlorpagssuit. 35 ernerilo panîlo tamarmik savssarput tug-
-patdlersarumavdlugo; kisiáne tugpatdlersarĸúngilaĸ, oĸardlunilo:
aliasugdlunga ernivnut samungnarumârpunga unerivfingmut. angu-
-tâtalo ĸiavâ. 36 Mîtiãkutdle táukua Egivtinime tunivât Pûtivfâri- tugs. 105,17.
-mut Fâraûp saĸissartuanut, kúngimik pârssissut nâlagãnut.

kapitalit 38.

Jûtalo Tâmarilo.

1 taimane ilãne Jûta ĸatángutiminit aterpoĸ, angut Atulâmio
najulerdlugo Hêramik atilik. 2 tássanilo Jûtap takuvâ angutip Kâ-
-nãkut ilâta Sûamik atigdlup pania, tiguvdlugulo iseĸatigalugulo.
3 nârtulerpordlo ernertârdlunilo, atserdlugulo Gêrimik. 4 ãma nâr-
-tulerpoĸ ernertârdlunilo, táuna atserpâ Ounânimik. 5 ãmalo ki-
-ngugdlermik ernertârpoĸ, táuna atserpâ Sîlamik. Jûtale Kisipi-
-mĩpoĸ erniaringmago. 6 Jûtavdlo Gêre angajugdliliane nuliarsar-
-pâ Tâmarimik atilingmik. 7 kisiáne Gêre Jûtap angajugdliliâ a-
-jortûvoĸ Nâlagkap issainut, taimáitumik Nâlagkap toĸúpa. 8 Jûtap
tauva Ounâne oĸarfigâ: angajuvit nulia iseĸatigûk, katitdlugulo ĸa- 5 Môr. 25,5 f.
-tángutit kinguârdlugo, ĸatángutit kinguâgssiorĸuvdlugo. 9 Ounâ-
-nile nalúngíname kinguâgssaĸ pigísángíkine, ĸatángúme nulia ise-
-ĸatigísavdlugo nunamut aseruissaraoĸ, ĸatángúne kinguâgssânik
tuniumanago. 10 taimailiorneralo ajortûngmat Nâlagkap issainut, táu-
-nátaoĸ toĸúpâ. 11 Jûtavdlo ukússe Tâmare oĸarfigâ: uvigdlarneruv-
-dlutit unigit atâtavit igdluane, ernera Sîla agdlitserdlugo; isuma-
-game: táunátaoĸ toĸoĸinavoĸ ĸatángutimisut. Tâmarilo autdlar-
-poĸ, unigdlunilo atâtame igdluane. 12 kinguningâtsiâgut Sûap pa-
-nia Jûtap nulia toĸuvoĸ. Jûtalo aliasugkungnaerame, savautimi-

-nik kivssaissunut majuarpoĸ Tivnâmut, ikíngúne Hêra Atulâmio
ilagalugo. 13 Tâmarilo nalunaerfigât oĸardlutik: sakit Tivnâmut
majuarpoĸ savautine kivssariartordlugit. 14 tauva uvigdlarnertut
atissane iperarpai, sâgumik sâguvdlune uligdlunilo, ingitdlunilo Ei-
-nâp Tivnâp avĸutânītup isâvfianut; tássa takugamiuk Sîla agdli-
-simassoĸ, taimáitordle táussumúnga nulíssiutíngíkâne. 15 Jûtavdlo
takuleramiuk uverssartûsorâ, kīne sâgusimangmago. 16 sāpâlo av-
3 Mör. 18,15. -ĸusinerme, oĸardlune: ĸâ, iseĸatigilavkit-ait? nalugamiuk ukuari-
-gine. akivâlo: sumik tunísavinga iseĸatigiumavdlunga? 17 oĸarpor-
-dlo: savaussârĸamik nagsitsivigiumârpavkit savautivnit. akivâle:
sagdlunavêrúmik tunigatdlánga nagsiutserdlugo. 18 oĸarpordlo: suna
sagdlunavêrut ilingnut túniúsavara? akivâlo: naĸitsisit pitûtâlo
ajáupíssatdlo tigumiagkat. tauva túniúpai táuko, iseĸatigalugulo,
arnardlo táussumánga nârtulerpoĸ. 19 tauvalo nikuitdlune autdlar-
-poĸ, sâgune iperardlugo, uvigdlarnertut atissane ativdlugit. 20 Jû-
-tavdlo savaussâraĸ nagsiúpâ ikíngúminut Atulâmiumut, sagdluna-
-vêrutine arnamit uterterĸuvdlugit, kisiáne naníngilâ. 21 aperailo
inuit tássanimiut, oĸardlune: sumīpa táuna uverssarniaĸ Einâme
avĸusinerme igsiassoĸ? akivâtdlo: uverssarniamik tássanītoĸángi-
-laĸ. 22 Jûtamutdlo uterpoĸ oĸardlune: naníngilara, inuitdlo tássa-
-nimiut oĸarput uverssarniamik tássanītoĸángitsorôĸ. 23 Jûtavdlo
akivâ: pigīnardligit, kángusûtigísángínerparput; mássa savaussâr-
-ĸamik matumínga nagsitsivigâra, kisiáne naníngilat. 24 pivordlo
ĸáumatit pingasúngulermata, Jûta nalunaerfigât oĸardlutik: ukússat
Tâmare uverssarpoĸ, mássame uverssarame nârtulerpoĸ. Jûtalo
oĸarpoĸ: anisísiuk, ikivkagáusavoĸ. 25 anisingmánilo sakiminut
autdlartitsivoĸ, oĸardlune: mákua inuánit nârtulerpunga; ilisarísa-
-gitit, kia piginerpai, mána naĸitsit pitûtâlo ajáupiardlo? 26 Jû-
-tavdlo ilisarai oĸardlunilo: uvavnit iluarneruvoĸ, tássa ernivnut
Sîlamut pisíngínavko. ilisarerĸíngilâlo kingorna. 27 pivordlo erni-
-sagame, sunauvfa mardlulianik ilumioĸarpoĸ. 28 ernilermatdlo,
agssait sarĸúmerput; ernisugsiortup tauva augpatdlarigsuminíngua
tiguvâ, pavfianut ĸilerutdlugo, oĸardlunilo: táuna sujugdliuvdlune
anísavoĸ. 29 pivordlo agssane kingumut isertingmagit ĸatánguta
sunauvfa anivoĸ; oĸarpoĸ tauva: sôĸ agdlikarpit? ivdlit pigísa-
Mât. 1,3. -vat; atserpâtdlo Pêrásimik. 30 kingornagutdlo anivoĸ ĸatánguta
augpatdlarigsuminermik pavfingmiulik, atserpâtdlo Sêramik.

kapitalit 39.

Jûserfe parnaerússaulersoĸ.

1 Jûserfile samungnáupât Egivtinimut, Pûtivfârivdlo Fâraûp 37,36.
saĸissartuata kúngimik pârssissut nâlagâta angutip Egivtinimiussup
pisiarâ Ismaîlíkúnit tássunga samungnáussissainit. 2 Nâlagkavdlo ap. sul. 7,9.
Jûserfe áiparâ, angutaulerpordlo pivdluartoĸ, nâlagkame Egivtini-
-miussup igdluanîtdlune. 3 nâlagâtalo malugâ Nâlagkap áiparigâ,
suliarissai tamaisa Nâlagkap pivdluarsarmagit tigussarângagit; 4 Jû-
-serfilo sáimáunarsivoĸ issainut, kivfartûtdlugulo. takusaissûtípâlo
igdluminut, pigissanilo tamaisa táussumúnga pâritípai. 5 pivordlo
takusaissûtingmago igdluminut tamanutdlo pigissaminut, kigdliga-
-lugo Nâlagkap pivdluarĸugâ Egivtinimiup igdlua Jûserfe pivdlugo, 30,27.
Nâlagkavdlo pivdluarĸussinera pigissainut tamanut atavoĸ igdlumi-
-lo narssamilo. 6 taimáitumik pigissane tamaisa Jûserfimut pâri-
-típai; sût nalingínait misigssúngilai táussumanîtitdlugit, neĸigssaĸ 43,32.
kisiat nerissagssane. Jûserfile pínerdlunilo inugigpoĸ. 7 pivordlo
tamákua taimailissut kingornatigut, nâlagâta nuliata issine ârdlor-
-tíkai Jûserfimut, oĸardlunilo: ínáunga. 8 kisiáne piumángilaĸ, o-
-ĸarfigalugulo nâlagkame nulia: takuvat nâlagkama sût igdlumîtut
misigssúngilai uvavnîtitdlugit, pigissanilo tamaisa uvavnut pâritípai.
9 uvavnit angnerussoĸángilaĸ matumane igdlume, sunigdlo nalingí-
-narnik erdligûtingilânga, ilingnik kisiáne, nuliarigamisit; ĸanorme
tauva ajortorssuaĸ mána piliarísagiga Gûtimut ajortulivdlunga?
10 nâlángilâlo Jûserfip, sanianut ínásavdlune najúsavdlugulûnît, nauk erĸ. 16,16.
uvdlut tamaisa oĸalugfigissarâne. 11 pivordlo taimane ilâne igdlu-
-mut isermat, pássutagssane suliariumavdlugit, inoĸángitsordlo tá-
-ssane igdlume igdlup ínugtaisa ilainik, 12 tauva atissâgut tiguvâ,
oĸardlune: ínáunga. kisiáne atissane agssainut ĸimagdlugo sila-
-mut ĸimâvoĸ. 13 arnavdle takugamiuk atissane tássunga ĸimag-
-dlugo silamut ĸimâssoĸ, 14 tauva igdlume ínugtai ĸaerĸuvai, oĸar-
-figilerpailo oĸardlune: takuvarse angut táuna Eiperíkûssoĸ uvav-
-tínut isertípâ mitangnarsísagavta; uvavnut iserpoĸ ínáukumavdlu-
-nga, kisiáne niperssuarmik tordlulavunga. 15 tusaramingalo nipiga
aníkiga tordlulavdlungalo, atissane sanivnut ĸimagdlugo silamut ĸi-
-mâvoĸ. 16 tauva atissâ sanimine unigtípâ nâlagâ tikitserdlugo.
17 oĸalugfigâlo oĸautsinik táukuninga, oĸardlune: kivfap Eiperíkû-
-ssup táussuma uvavtínut isertitavit iserfigânga mitangnarsarumav-
-dlunga; 18 kisiáne nipiga aníkavko tordlulavdlungalo, atissane sa-

-nivnut ĸimagdlugo silamut ĸimâvoĸ. [19]nâlagâtalo tusaramigit
nuliame oĸausê, ĸanoĸ oĸalugfigigâne oĸardlune: taima kivfavit
iliorpânga, tauva níngangnera katsungailerpoĸ. [20]nâlagâtalo Jû-
-serfe tiguvâ, parnaerússivingmut pisitdlugo kúngip parnaerutitaisa
parnaerússauvfiánut; tássanîlerpordlo parnaerússivingme. [21]Nâlag-
-kavdle Jûserfe áiparâ, isumagingnigssutse táussumúnga sangutit-
-dlugo, sáimáunarsisitdlugulo parnaerússiviup nâlagâta issainut.
[22]parnaerússiviuvdlo nâlagâta parnaerússat tamaisa parnaerússi-
-vingmîtut Jûserfimut pâritípai, tamaisalo tássane suliagssaussut
táussuma suliarai. [23]sût nalingínait pârissai tamaisa parnaerússi-
tugs. 1,1 tt. -viup nâlagâta takusartaríngilai, Nâlagkap áiparingmago, suliari-
-ssailo Nâlagkap pivdluarsarmagit.

kapitalit 40.

Jûserfip parnaerússaoĸatime singnagtugai navsuiarai.

[1]pivordlo tamákua taimailissut kingornatigut, Egivtinip kú-
-ngiata ímitsissâ ûterissualo ajortulissut nâlagkamingnut Egivtinip
kúngianut. [2]Fâraûvdlo níngautilerpai saĸissartune táuko mardluk,
ímitsissut nâlagât ûterissutdlo nâlagât; [3]parnaerutípailo kúngimik
39,20. pârssissut nâlagâta igdluanut, parnaerússivingmut Jûserfip parnae-
-rússauvfianut. [4]kúngimigdlo pârssissut nâlagâta Jûserfe táuku-
-nínga takusaissûtípâ kivfartôrĸuvdlugit, parnaerússivingmîputdlo
uvdlut ĸavsît. [5]ilãnilo singnagtorput táuko mardluk, Egivtinip
kúngiata ímitsissâlo ûterissualo, parnaerússivingme parnaerússau-
-ssut, tamarmik ingmíkut singnagtordlutik únuame atautsime; ta-
-marmik singnagtugkamik ingmíkut sukuiautigssâ nâpertordlugo.
[6]Jûserfivdlo uvdlãkut iserfigigamigit, takulerpai sunauvfa ĸîmángit-
-sut. [7]aperailo Fâraûp saĸissartue nâlagkame igdluane parnaerú-
-ssaoĸatine, oĸardlune; sôĸ táutordlugpise uvdlume? [8]akivâtdlo:
singnagtoravta, sukuiaissugssaĸartínagulo. Jûserfivdle oĸarfigai:
sukuiautigssat Gûtip pigíngínerpai? uvavnut oĸalugtuarisigik-ait?
[9]tauva ímitsissut nâlagâta singnagtugke Jûserfimut oĸalugtuarâ o-
-ĸarfigalugo: singnagtorpunga vîneĸut sâvnîtoĸ, [10]vîneĸúmîtutdlo
avaleĸutínguit pingasut, sôrdlulo tungujorsissoĸ, pilutai naulersut,
paormiorfîsalo ineritíkait vînigssai. [11]Fâraûvdlo ermusia tigumia-
-riga, vînigssatdlo tigugíka, siggordlugitdlo Fâraûp ermusianut, er-
-muserdlo túniúkiga Fâraûp agssainut. [12]Jûserfivdlo akivâ: ta-
-mássa sukuiautigssâ: avaleĸutínguit pingasut tássa uvdlut pinga-

-sut. 13 uvdlut pingasut nâtínagit Fâraûp niarĸut makitíkumârpâ,
inigigaluangnut kingumut pisitdlutit, Fâraûvdlo ermusia agssainut
túniúkumârpat ilerĸugtut sujugdlersut, ímitsissigigatdlarmatit. 14 ki-
-siáne erĸaiginga inûvdlualeruvit, isumaginiángalo, Fâraûmut er-
-ĸartordlunga igdlumit matumánga aniserĸuvdlunga. 15 ángiortumik
tigdligaugama Eiperíkut nunãnit, ãma tamâne súnguamik iliúngi- 37,28.
-langa parnaerungmánga. 16 ûterissutdlo nâlagâta takugamiuk ajú-
-ngitsumik sukuiaissoĸ, oĸarpoĸ Jûserfimut: uvangátaoĸ singnag-
-torpunga, ĸaĸortugssianut nuioragkat pingasut kakagkíka, 17 nuio-
-ragkamilo ĸutdlerme ítut ûtigkat nalingínait Fâraûp nerissagssai,
tingmíssatdlo nerivait nuioragkamit kakagkavnit. 18 Jûserfivdlo a-
-kivâ oĸardlune: tamássa sukuiautigssâ: nuioragkat pingasut tássa
uvdlut pingasut. 19 uvdlut pingasut nâtínagit Fâraûp niarĸut ma-
-kitíkumârpâ ilingnit pêrdlugo, nivíngardlutitdlo ĸissungmut, ting-
-míssatdlo neĸit neriumârpât ilingnit. 20 pivordlo uvdlut pinga-
-juáne, Fâraûp inûvfiane, kivfane tamaisa avalaivfigigai, tauvalo
makitípâ ímitsissut nâlagâta niaĸua ûterissutdlo nâlagâta niaĸua
kivfame akornáne, 21 ímitsissut nâlagât kingumut ímitsissigilerdlugo,
ermuseĸ táussumúnga túniutititdlugo Fâraûp agssainut, 22 ûteri-
-ssutdlo nâlagât nivíngardlugo, sôrdlo Jûserfip sukuiaivfigigai.
23 kisiáne ímitsissut nâlagâta Jûserfe erĸáisavdlugo puiorpâ.

kapitalit 41.

Jûserfe nuname nâlagaulersoĸ. kângnerssuaĸ pilersoĸ.

1 pivordlo ukiut mardluk nângmata, Fâraô singnagtortoĸ kû-
-gârtume ĸeĸardlune. 2 sunauvfalo kûgârtumit ĸaĸissut ugsigit
arnavíssat arfineĸ mardluk pínersut pualasût, ivigssuarne mangia-
-lerdlutik. 3 sunauvfalo kingornisigut kûgârtumit ĸaĸissut ugsigit
arnavíssat arfineĸ mardluk avdlat, pínîtsut sagdlûssut, kûgârtup
sinâne ugsigit ivkua saniáne unigdlutik. 4 ugsigitdlo táukua pí-
-nîtsut sagdlûssut nerigait ivko ugsigit arfineĸ mardluk pínersut
pualasût; tauva Fâraô iterpoĸ. 5 kingumutdlo sinilerpoĸ, sing-
-nagtulerdlunilo áipagssânik, sunauvfa karrit arfineĸ mardluk nau-
-lersut ivingmit atautsimit, siligtut ajúngitsut. 6 sunauvfalo ki-
-ngornisigut naulersut karrit arfineĸ mardluk amitsut agsarnerup
ûtai, 7 karritdlo táukua amitsut îvait ivko karrit arfineĸ mardluk
siligtut ulivkârtut; tauva Fâraô iterpoĸ, sunauvfa singnagtorsimav-
-dlune. 8 ĸaulermatdlo anernera erdloĸivoĸ, autdlartitsivordlo

Dân. 2,1. ĸaerĸuvdlugit titagarsiortut tamaisa ilisimassutdlo tamaisa Egivti-
-nimîtut, Fâraûvdlo singnagtugke táukunúnga oĸalugtuarâ, kisiáne
sukuiaissugssaĸángilaĸ Fâraûmut. [9]tauva ímitsissut nâlagâta Fâ-
-raô oĸalugfigilerpâ oĸardlune: ajortuliara uvdlume erĸailerpara.
[10]taimane Fâraûp kivfane níngautilermagit, parnaerutitdlunga kú-
-ngimik pârssissut nâlagâta igdluanut, uvangalo ûterissutdlo nâ-
-lagât, [11]taimane singnagtorpugut únuame atautsime, uvangalo táu-
-nalo, tamavta singnagtugkavta ingmíkut sukuiautigssâ nâpertor-
-dlugo. [12]tássanilo ilagârput inûsugtoĸ Eiperíkûssoĸ, kúngimik
pârssissut nâlagâta kivfâ, táussumúnga oĸalugtuarigavtigik sing-
-nagtugkavtínik sukuiaivfigâtigut, tamavta singnagtugkavut nâper-
-tordlugit sukuiarpai. [13]sôrdlulo sukuiaivfigigâtigut taima ilivoĸ:
uvanga inivnut utertitauvunga, ivnale nivíngarpât. [14]Fâraô tauva
autdlartitsivoĸ Jûserfe ĸaerĸuvdlugo, ainasuarpâtdlo parnaerússi-
-vingmit; nutsanilo kipitíkamigit avdlanigdlo ánorârtorame Fâraû-
-mut iserpoĸ. [15]Fâraûvdlo Jûserfe oĸarfigâ: singnagtorpunga su-
-kuiaissugssaĸartínagulo; ivdlitdle tusarpavkit oĸautigigâtit sing-
-nagtugaĸ tusarugko sukuiarneĸ sapíngíkit. [16]Jûserfivdlo Fâraô
Dân. 2,30. akivâ oĸardlune: uvanga pínanga, Gûtip Fâraô ajúngitsumik aki-
-savâ. [17]Fâraûp tauva Jûserfe oĸalugtûtilerpâ: singnagtorpunga
kûgârtup sinâne ĸeĸardlunga, [18]sunauvfalo kûgârtumit ĸaĸissut
ugsigit arnavíssat arfineĸ mardluk pualasût kussanartut, ivigssuarne
mangialerdlutik. [19]sunauvfalo kingornisigut ĸaĸissut ugsigit ar-
-navíssat arfineĸ mardluk avdlat, úperĸajâssut agsut kussanaitsut
sagdlûssut; taima ajortigissunik Egivtinime tamarssuarme takussa-
-ĸángilanga. [20]ugsigitdlo táukua sagdlûssut ajortut nerivait ivko
ugsigit arfineĸ mardluk sujugdlît pualasût. [21]ilumingnutdlo iser-
-tingmatigik malungnángitdlat ilumingnut isertoĸartut, taimatut pi-
-nîtsigînarput. tauva iterpunga. [22]âma singnagtulerpunga sunauvfa
karrit arfineĸ mardluk naulersut ivingmit atautsimit, ulivkârtut
ajúngitsut. [23]sunauvfalo kingornisigut naulersut karrit arfineĸ
mardluk panertut amitsut agsarnerup ûtai; [24]karritdlo táukua a-
-mitsut îvait ivko karrit arfineĸ mardluk ajúngitsut. oĸautigâralo
titagarsiortunut, kisiáne navsuiaivfigisínáungilânga. [25]Jûserfivdlo
Fâraô akivâ: Fâraûp singnagtugâ atausiuvoĸ; Gûtip suliariligkane
Fâraûmut navsuerpâ. [26]ugsigit táuko arfineĸ mardluk ajúngitsut
tássa ukiut arfineĸ mardluk, karritdlo táuko arfineĸ mardluk ajú-
-ngitsut tássa ukiut arfineĸ mardluk; singnagtugaĸ atausiuvoĸ.
[27]ugsigitdlo táuko arfineĸ mardluk sagdlûssut ajortut kingugdliuv-

-dlutik ĸaĸissut tássa ukiut arfineĸ mardluk, karritdlo táuko ar-
-fineĸ mardluk amitsut agsarnerup ûtai tássa ukiut arfineĸ mar-
-dluk kângnartut. 28 taimáipoĸ sôrdlo Fâraûmut oĸartunga: Gûtip
suliariligkane Fâraûmut nivtarpâ. 29 takuvat ukiut arfineĸ mardluk
agsut ĸârsitdlarnartut nagdliúkumârput Egivtinimut tamarmut, 30 ki-
-ngornisigutdlo ukiut arfineĸ mardluk kângnartut píngorumârput, 2 kúng. 8,1.
Egivtinip ĸârsitdlarnarssusia tamât puiornarsisitdlugo, kângneruv-
-dlo nuna tamákísavâ; 31 ĸârsitdlarnartumigdlo nuname ilisimajung-
-náisáput kângnermit kingornagut piumârtugssamit, agsut angísa-
-ĸingmat. 32 Fâraûvdlo áipagssânik singnagtoringmago, mardloriar-
-dlugo, tássa Gûtime aulajangersagaungmat tamána; katsornane
Gûtip suliarísangmago. 33 taimáitumik māna Fâraô takuniardle a-
-ngúmik sujuneĸartumik ilisimassumik, Egivtinimut ivertitagssa-
-minik; 34 taimailiordlunilo Fâraô takusaissugssanik ivertitsigile,
naussut tatdlimainik tunioraisitsivdlune Egivtinime, ukiut táuko
arfineĸ mardluk ĸârsitdlarnartut ukiûtitdlugit; 35 nerissagssanigdlo
nalingínarnik táuko katerssuísassut ukiut táuko ajúngitsut nagdliú-
-kumârtugssat ukiûtitdlugit, karrinik ĸimatulivdlutik Fâraûp pâri-
-ssagssainik, ungalûgkane nerissagssamausiagssanik, torĸordlugitdlo;
36 nerissagssatdlo tamáko nunamut pigssamârtitáusáput ukiunut
táukunúnga arfineĸ mardlungnut kângnartunut, Egivtinimut nag-
-dliúkumârtunut, nuna kângnermit asiuterĸunago. 37 oĸausialo táuna
Fâraûvdlo kivfaisalo tamarmik iluarât. 38 Fâraûvdlo kivfane oĸar-
-figai: navssâsanerpugut angúmik ûma ássinganik, Gûtip anerne-
-ranik ilumiulingmik? 39 Fâraûvdlo Jûserfe oĸarfigâ: Gûtip máko
tamaisa ilingnut nalunaermagit, tamána pivdlugo iligtut sujuneĸar-
-tigissumik ilisimassoĸángilaĸ. 40 ivdlit igdluvne angnerúsautit,
inugtamalo tamarmik ĸarnit nalunaerssúsavât; igsiavfik ĸilâlik ki-
-siat ilingnit angnerússutigísavara. 41 āma Fâraûp Jûserfe oĸarfigâ:
takuvat Egivtinimut tamarmut ivertípavkit. 42 Fâraûvdlo agssang- tugs. 37,37.
-miune naĸitsit agssangminit pêrpâ Jûserfip agssânut ivertitdlugo,
ánorârtârtitdlugulo ilupâgssiamik ĸaugdlorigsumik, kalivnêrĸatdlo
kûltit ĸungasianut ujamiliutdlugit; 43 ĸimugsersípâlo ĸamutime ái-
-painik, tordlorputdlo sujornagut: sêrĸúmeritse. taima Egivtinimut
tamarmut ivertípâ. 44 Fâraûlo Jûserfimut oĸarpoĸ: uvanga tássa
Fâraô; ivdlitdle perĸúngisangnik agssangminigdlūnît isigkaminig-
-dlūnît aulatsissoĸásángilaĸ Egivtinime tamarssuarme. 45 Fâraûvdlo
Jûserfe atserpâ issertut erssersitsissānik; táussumúngalo nulíssiúpâ
Asnāta Pûtivfêrap Ounime palasip pania. Jûserfip tauva Egivtine

angalajartorpâ. 46pingasunik ĸulilingnik Jûserfe ukioĸarpoĸ Fâ-
-raûp Egivtinip kúngiata sâne ĸeĸarame; anivordlo Fâraûp sânit,
Egivtine tamât ingerdlavigalugo. 47nunalo eĸimassorssuarnik
naussoĸarpoĸ ukiut táuko arfineĸ mardluk ĸârsitdlarnartut. 48u-
-kiutdlo táuko arfineĸ mardluk ukiûtitdlugit nerissagssanik nali-
-ngínarnik Egivtinimĩtunik katerssuíput ungalûgkanut píssutdlugit;
nungutdlugit nerissagssat ungalûgkap erĸâne naussut iluanut pí-
-ssútarait. 49Jûserfilo karrinik ĸimatulivoĸ agsut amerdlasûnik,
ímap sioraisut isivdlugit; kîsa kisísaerpait kisigssáungingmata.

50Jûserfilo mardlungnik ernertârpoĸ ukiut kângnartut nagdliu-
-tínagit, táukunínga ernertáupâ Asnãtap, Pûtivfêrap Ounime palasip
paniata. 51Jûserfivdlo angajugdleĸ Mânarsimik atserpâ, [oĸar-
-dlune]: Gûtip puiortingmanga erdloĸíssutsivnik tamanik, atâtamalo
48,5. igdluata pînik tamanik. 52áipâlo atserpâ Eivfarâmik, [oĸardlune]:
Gûtip nauvdluartingmanga nuname nâgdliugfivne.

53ukiutdlo táuko arfineĸ mardluk ĸârsitdlarnartut Egivtinimut
nagdliútut nângmata, 54ukiut táuko arfineĸ mardluk kângnartut
nagdliutilerput, sôrdlo Jûserfe oĸarsimassoĸ, kângneruvdlo nunat
tugs. 105,16. tamaisa tikípai; Egivtinime kisiáne tamatigut neĸigssaĸarpoĸ.
55Egivtinimiutdlo tamarmik kâleramik, inuit Fâraûmut nivdliáput
neĸigssamik, Fâraûvdle Egivtinimiut akissarai: Jûserfe ornigsiuk:
ĸanoĸ oĸarfigissarângase taimailioritse. 56kângneruvdlo nuna ta-
-mât nanertormago, Jûserfip mátússat tamaisa matuerpai Egivti-
-nimiunut tunissardlugit, kângneĸ suángarmat Egivtinime. 57nu-
-nanitdlo tamanit Egivtinimut aggerput, Jûserfe pisiniarfigalugo,
12,10. kângneĸ suángarmat nunane tamane.

kapitalit 42.

Jãkup ernere ĸulit Egivtiniliartut.

1Jãkuvdle takugamiuk Egivtinime karrinik pisiagssaĸartoĸ,
ernine oĸarfigai: sôĸ ingmivsínik issigĩnarpise? 2oĸarpordlo: ata
tusarpunga Egivtinime karrinik pisiagssaĸartoĸ; tasamungnaritse,
inûtigssavtínik tasamánga pisiniutdluta, toĸorĸunata. 3tauva Jû-
-serfip ĸatángutai ĸulit tasamungnarput, karrisiniardlutik. 4ki-
-siáne Bînjamît Jûserfip nukâ Jãkup autdlaĸatigitíngilâ ĸatángu-
-tainut, oĸarame: perdlûp ĸaníngaĸinavâ. 5tauva Israîlip ernere
tikiúput karrisiniariartortut ilagalugit, Kânâp nunâ kângnerup ti-
-kingmago. 6Jûserfile nuname nâlagaunertaussoĸ, táussuma karrit

tunissarpai nunap inuinut tamanut. Jûserfivdlo ĸatángutai tikiú-
-put, nunamut sikigfigalugo. 7Jûserfivdle ĸatángutine takugamigit 37,7.
ilisarai, ilisaríngitsûssârdlugitdle, sukangnersumigdlo oĸalugfigai o-
-ĸardlune: sumit aggerpise? akivâtdlo: Kânâp nunânit, nerissag-
-ssarsiniardluta. 8Jûserfivdle ĸatángutine ilisarai, táukuale ilisa-
-ríngilât. 9Jûserfivdlo singnagtugkane erĸaivai, ĸanoĸ singnagto-
-rame, oĸarpordlo: misiliartortûvuse, nunap sernigineĸángíssusia
takuniarparse. 10akivâtdlo: nâgga nâlagara, kivfatit nerissagssar-
-siniarput. 11tamavta angutip atautsip ernerâtigut, perĸuserdlú-
-ngilagut, kivfatit misiliartortũngitdlat. 12oĸarfigaile: nâgga, ki-
-siáne nunap sernigineĸángíssusia takuniarparse. 13akivâtdlo: u-
-vagut kivfatit angutip atautsip Kânâp nunâne ítup ernerâtigut,
arĸaneĸ mardlûgaluartugut ĸatángutigít, nukardleĸ sule tagpava
atâtavtíne, atauserdlo peĸángilaĸ. 14Jûserfivdle oĸarfigai: taimái-
-poĸ sôrdlo oĸarfigigivse: misiliartortûvuse. 15matumínga misilí-
-savavse: ilumut ûmangmat Fâraô: tâssánga anísángilase, kisiáne
nukardlersarse maunga pigpat. 16ilarse atauseĸ autdlartísiuk ĸa-
-tánguterse aerĸuvdlugo, ilivsilo parnaerússáusause. oĸautsise
misilísaváka ilumôrnersuse; taimáingigpat: ilumut ûmangmat Fâraô:
misiliartortûtísavavse. 17tauva atautsimut pisitdlugit pârissautípai
uvdlut pingasut. 18uvdlutdlo pingajuáne Jûserfip oĸarfigai: imai-
-lioritse, tauva inũsause; uvanga Gûte mianerâra. 19perĸuserdlú-
-ngíkuvse ilarse atauseĸ ĸilerssorsimagile igdlume pârissauvfivsíne,
ilivsile autdlaritse inoĸutivse perdlernavêrutigssait pisiase anger-
-dlautdlugit. 20nukardlersarsilo tikiúsiuk uvavnut, oĸautsise tauva
ugperineĸásáput, toĸúsángilasilo. taimailiorput tauva. 21oĸaloĸa-
-tigígputdlo: ilumúme pitdlagagssauvugut ĸatánguterput pivdlugo,
tarnâta nâgdliugssusia takugavtigo nãkigerĸuvdlune ĸínuvigingma-
-tigut, tusarumángíkigputdlo; tamána pivdlugo nâgdliunguartup ta-
-matuma naláupâtigut. 22Rûpinivdlo akivai oĸardlune: oĸarfigí-
-nginerpavse taimane, oĸardlunga: merdlertoĸ ajortulivfigeĸinasiuk; 37,21 t.
kisiáne tusarumángilase; ârit tássa aua aperĸutigissaulerpoĸ. 23ili-
-simángitdlatdlo Jûserfip tusâgâtik, nugterissoĸardlune oĸalugfiging-
-matik. 24tunúpailo ĸiavdlune; kingumutdlo sâgpai oĸalugfigalugit,
Símiûtdlo tiguvâ akornánit, ĸilerssortitdlugulo issigititdlugit. 25Jû-
-serfilo perĸussivoĸ pûgssautait karrinik ímísagait, nungutdlugit
aningaussautait kingumut pûinut ilivdlugit, taĸuagssainigdlo tuní-
-sagait; taimalo iliorfigait. 26tauva karrisiatik siutitûtimingnut
nangmagkiúpait tássángalo autdlardlutik. 27ardlâtale pûne ang-

-marmago, siutitũne ivigkanik tuniumavdlugo akungnigtarfingme,
aningaussautine takulerpai pûmine ĸagdliussut. [28]oĸarpordlo ĸa-
-tángutiminut: aningaussautíka kingumut piváka, takuvase tássa
pûvnīput. tauva nâsângalerput, ánilâĸatigîgdlutik oĸardlutigdlo:
sôrme Gûtip taima pivâtigut? [29]atâtamingnutdlo Jãkumut apũ-
-kamik Kânâp nunânut, nalunaerfigât tamanik ingmingnut nalaut-
-sortunik, oĸardlutik: [30]angutip táussuma nuname nâlagaussup su-
-kangnersumik oĸalugfigâtigut, nunamik misilîartortûsoraluta. [31]a-
-kivarputdle: perĸuserdlúngilagut, misilîartortũngilagut. [32]arĸaneĸ
mardlûvugut ĸatángutigît, kisiáne atauseĸ peĸángilaĸ, nukardlerdlo
sule atâtavtínīpoĸ Kânâp nunâne. [33]tauva angutip táussuma nu-
-name nâlagaussup oĸarfigâtigut: matumínga misigísavavse perĸu-
-serdlúngitsuse: ilarse atauseĸ uvavne unigdle, ilivsile inoĸutivse
perdlernavêrutigssait tiguvdlugit angerdlaritse. [34]nukardlersarsilo
tikiúsiuk uvavnut; tauva misigiguvse misilîartortũngitsuse perĸuser-
-dlúngitsuse, ĸatánguterse ilivsínut túniúkumârpara, niuverniaru-
-mârpusilo nuname. [35]pivordlo pûtik imaiaramíkik, sunauvfa ta-
-marmik aningaussautait ĸilersimassut pûinīput, takuleramíkigdlo
aningaussautitik ĸilersimassut táukualo angutâtalo, sujôralerput.
[36]angutâta Jãkup tauva oĸarfigai: ĸitornaerutilerpavsinga; Jûserfe
peĸángilaĸ, Símiût peĸángilaĸ, Bînjamît tiguniarparse; uvavnut
tamarmik nalautsorput. [37]Rûpinivdle angúne akivâ oĸardlune: er-
-níka mardluk toĸúsavatit ilingnut utertíngíkuvko; agssavnut tú-
-niúsínauk, ilingnut utertísavara. [38]oĸarpordle: ernerma samung-
-naĸatigísángilâse, angajua toĸungmat, táunalo kisime amiákûng-
-mat; ingerdlatitdluse perdlûp ĸaníngaraluarpago ĸêrsûssunga alia-
37,35. -sugtitdlunga samungnarterĸajarivsinga unerivfingmut.

kapitalit 43.

Jãkup ernere Bînjamît ilagalugo Egivtiniliartut.

[1]kângnerdle angeĸaoĸ nuname. [2]tauva nungúkamíkik karrit
Egivtinimit tikiússatik, angutâta oĸarfigai: autdlarĸigitse, nerissag-
-ssánguamik pisiniutdluta. [3]Jûtap tauva akivâ oĸardlune: angutip
42,20. táussuma narĸigssorĸigsârpâtigut oĸardlune: kînara takúsángilarse,
kisiánc ĸatánguterse ilagiguvsiuk. [4]taimáitumik ĸatánguterput u-
-vavtínut ilaorĸugugko samungnarumârpugut nerissagssamik pisi-
-niutdlutit; [5]ilaorĸúngíkugkule samungnásángilagut, angutip táu-
-ssuma oĸarfigingmatigut: kînara takúsángilarse, kisiáne ĸatángu-

-terse ilagiguvsiuk. 6Israîlile oĸarpoĸ: sôĸ ajortumik pivisinga,
angut táuna nalunaerfigigavsiuk avdlamik ĸatángutekartuse? 7aki-
-vâtdlo: angutip táussuma aperĸutigerĸigsârmatigut erĸardlivutdlo,
oĸardlune: atâtarse sule inûva? avdlamik ĸatángutekarpise? na-
-lunaerfigârput tauva sôrdlo aperigâtigut; ĸanorme ilisimásagigput
oĸarumârtoĸ: ĸatánguterse tamaunguartísiuk? 8Jûtalo oĸarpoĸ
atâtaminut Israîlimut: inûsugtortarput uvavnut ilaorĸuguk, tauva
pikivdluta autdlarumârpugut, inôrĸuvdluta, uvagutdlo ivdlitdlo ĸi-
-tornánguavutdlo toĸorĸunata. 9uvanga sivnísavara, uvanga pissû-
-tísavarma; ilingnut utertíngíkuvko kînavit sânut pisítdlugo, inûtit-
-dlunga ajortuliorfigisimásavavkit tauva. 10mássa arrîngíkuvta
mardloriardluta utertarêrĸajaĸaugut. 11tauva angutâta Israîlip o-
-ĸarfigai: taimardluínaĸ isagpat imailioritse: nunap tusâmassáussu-
-taisa ilainik pûgssautivsínut ikissivdluse angúmut táussumúnga
pajugutigssanik nagsaritse: tarnutimininguamik, tungusungnitsûsia-
-mininguamigdlo, kutsungnigdlo perĸigsautinik, paormanigdlo pilu-
-taussanik, káĸortaríssanigdlo; 12aningaussanigdlo avdlanik nagsa-
-ritse, táukulo aningaussat pûvsíne ĸagdliuvdlutik utersimassut ki-
-ngumut nagsardlugit, kúkusimasoralugit. 13ĸatángutersilo ilagi-
-siuk, pikivdlusilo angut táuna kingumut ornigdlugo. 14Gûtivdle
ajugaĸángitsup angajorĸautserfigilise angutip táussuma sâne, ĸatá-
-ngutivse áipâ ilivsínut iperarĸuvdlugo Bînjamîtdlo. uvangákuluk
ĸitornaerúkalugtuartunga. 15tauva angutit táukua tiguvait paju-
-gutigssatik, aningaussatdlo mardluvigssat, Bînjamîtdlo, pikivdlu-
-tigdlo autdlarput Egivtinimut, Jûserfimutdlo patdligúput. 16Jû-
-serfivdlo takugamigit Bînjamît ilagigât, igdlumine angneĸ oĸarfigâ:
angutit uko igdlumut isertíkit, nerdlîagssanigdlo toĸutsivdlutit upa-
-lungaersaigit, uvdlup ĸerĸane nereĸatigísangmánga. 17taimailior-
-pordlo táuna sôrdlo Jûserfe oĸartoĸ, angutit táuko Jûserfip ig-
-dluanut isertitdlugit. 18sujôralerputdle Jûserfip igdluanut iser-
-tílermatik, oĸarputdlo: aningaussat táuko sujugdlermik pûvtínut
utersimassut pivdlugit isertilerpâtigut, tássángáinaĸ perssûkumav-
-dluta tigujumavdlutalo, kivfaorĸuvdluta uvagut siutitûtivutdlo.
19tauva Jûserfip igdluane angneĸ savssarfigât, oĸalugfigalugulo ig-
-dlup pâne, 20oĸardlutik: ata nâlagara, sujugdlermik tamaungna-
-ravta nerissagssanik pisiniardluta, 21akungnigtarfingmut pissugut
pûvut angmaravtigik, sunauvfa tamavta aningaussautivut pûvtíne
ĸagdliúput, ûgtornerat aulagsángitsoĸ; tamássa nagsatarâvut. 22a-
-ningaussanigdlo avdlanik nagsarpugut nerissagssarsiutigssavtínik;

naluvarput kia aningaussautivut pûvtínut ilinerai. 23akivaile: er-
-ĸigsīnaritse, sujôraĸinasilo; Gûtivse atâtavsilo Gûtiata navssâgag-
-ssamik tunivâse pûvsínut; aningaussautise piváka. tauva Símiût
42,24. anisípâ táukunúnga, 24isertitdlugitdlo Jûserfip igdluanut, imermig-
-dlo ĸaitsíput isigait uvfardlugit; siutitûtaitdlo ivigkanik tunivai.
25táukuale pajugutigssatik upalungaersarpait Jûserfe iserserdlugo
uvdlup ĸerĸane, tusaramik tássane nerísavdlutik. 26Jûserfilo ig-
-dlumut isermat, pajugutit nagsagkatik táussumúnga āpait igdlu-
37,7. -mut, nunamut sikigfigalugo. 27táussumale ájúngíssusiánik aperai.
oĸardlune: atâtarse ajúngila utorĸaĸ táuna oĸautigissarse? sule
inûva? 28akivâtdlo: kivfat atâtarput ajúngilaĸ, sule inûvoĸ; sikig-
-putdlo patdlorfigalugulo. 29issinilo ârdlortíkamigit Bînjamît ta-
-kulerdlugo nugke, anâname ernera, oĸarpoĸ: tamássa nukardler-
-sarse uvavnut oĸautigissarse? oĸardlunilo: Gûtip sáimautdlisit
ernera. 30Jûserfile tuaviulerpoĸ, ilumigut kíssalilerame nugka-
minut, ĸiavfigssaminigdlo ĸinerniardlune ilordlermut iserpoĸ, tá-
-ssane ĸiavdlune. 31ermigkamilo anivoĸ nunuvdlunilo, oĸardlunilo:
avalaigitse. 32aváláiput tauva táussumúnga ingmíkut, ivkunúngalo
ingmíkut, Egivtinimiuputdlo nereĸatainut ingmíkut; Egivtinimiut
46,34. nereĸatigisínáungínamíkik Eiperíkut, Egivtinimiunut tamána mau-
-jungnarmat. 33ingitípaitdlo táussuma sânut, angajugdleĸ angajug-
-dlersut, nukardlerdlo nukardlersut; tamána ingmingnut tupigusû-
-tigât angutit táukua. 34âtsivigaitdlo nerdliutinik Jûserfip sânit,
Bînjamît âtsivigalugo ilaisa pigssait tatdlimariardlugit; imerputdlo,
imernermik nāmagsivdlutik ilagalugo.

kapitalit 44.

Jûserfip ĸatángutaisa pinerdlugssusertik artulerât.

1tauva igdlumine angneĸ inápâ oĸardlune: angutit táukua
pûe nerissagssanik ímíkit nagsarneĸ sapíngisainik, nungutdlugit
aningaussautait pûinut ĸagdlíngordlugit. 2ermusigalo ermuseĸ
táuna sîlviussoĸ nukardliup pûanut ĸagdlíngúsavat, aningaussatdlo
karrisiutai. taimailiorpordlo sôrdlo Jûserfip oĸarfigigâne. 3aĸa-
-guane ĸáumarmat angutit táuko siutitûtaitdlo autdlartípait. 4unga-
-lûgkamitdle aningmata, sule ungasigsumut píngitsut Jûserfip ig-
-dlumine angneĸ oĸarfigâ: ĸâ, malerssúkit angutit táuko, angugug-
-kitdlo oĸarfigísavatit: sôĸ ajúngitsoĸ ajortumik akilerpisiuk? 5tá-
-ssáungila nâlagkama ermuserissartagâ? táussuma erĸuiniutigissar-

-tagâ? ajortumik taimailiorpuse. [6]angugamigitdlo tamáko oĸau-
-serai. [7]akivâtdle: sôĸ nâlagara tamákunínga oĸauseĸarpa? tai-
-mailiorneĸ ajornaĸaoĸ kivfanguut; [8]takuvat aningaussat pûvtíne
ĸagdliussut navssârigavtigik ilingnut utertípavut Kânâp nunânit;
ĸanorme ilivdluta nâlagkavit igdluanit sîlvimigdlũnît kûltimigdlũnît
tigdlísassugut? [9]nalingínaĸ kivfavit ilât táussumínga navssârfigine- 31,32.
-ĸartoĸ toĸúsavoĸ, ãma uvagut nâlagkavtínut kivfáusaugut. [10]oĸar-
-pordlo: âp, taimáisavoĸ sôrdlo oĸartuse: nalingínaĸ táussumínga
navssârfigineĸartoĸ uvavnut kivfáusavoĸ, ilivsile píngitsũsause.
[11]tauva tamarmik pûtik arĸarasuarpait nunamut, tamarmigdlo pûtik
angmarpait. [12]tauvalo ujardlerfigai, angajugdlermit autdlardlugit
nukardlermut nâvdlugit, ermuserdlo navssârâ Bînjamîp pûane.
[13]tauva ánorássatik aligpait, tamarmigdlo siutitûtimingnut ĸaĸitsiv-
-dlutik ungalûgkamut uterput. [14]Jûtalo ĸatángutailo Jûserfip ig-
-dluanut píput sule tássanîtitdlugo, sânutdlo patdlorput. [15]Jûser- 37,7.
-fivdlo oĸarfigai: ĸanoĸ ítumik iliorpise? ilisimángilase angut u-
-vavtut ítoĸ erĸuiniarumârtoĸ? [16]tauva Jûta oĸarpoĸ: ĸanoĸ oĸá-
-saugut nâlagkavtínut? ĸanoĸ oĸalúsaugut? ĸanordlo iluartûtí-
-saugut? Gûtip nâpísimavâ kivfavit ajortuliât. tássa nâlagkavtínut 42,21 f.
kivfauvugut, uvagutdlo táunalo ermutsimik navssârfigissaĸ. [17]oĸar-
-pordle: taimailiorneĸ ajornaĸaoĸ uvavnut; ermutsimik navssârfi-
-gissaĸ uvavnut kivfáusavoĸ, ilivsile ĸanoĸ pineĸarnase pavungná-
-sause atâtavsínut.

[18]tauva Jûtap savssarfigâ oĸardlune: ata nâlagara, kivfat oĸa-
-lugdle-ait nâlagara tusâtitdlugo, níngangneritdlo katsungailíngíkile
kivfangnut, mássa Fâraûtut íputit. [19]nâlagkama kivfane apering-
-magit oĸardlune: atâtaĸarpise, ĸatángutekardlusilũnît? [20]oĸarpu-
-gut tauva nâlagkavtínut: atâtarput tagpava utorĸaussoĸ, erneralo
utorĸaunerane inûssoĸ, táussuma angajua toĸuvoĸ, kisimilo amiá-
-kûvoĸ anânânit, atâtâtalo asavâ. [21]tauva kivfangnut oĸarputit:
tamaungnartísiuk uvavnut, issigiumârpara. [22]oĸarpugutdlo nâlag-
-kavnut: atâtane ĸimagsínáungilâ táussuma inûsugtup; ĸimagka-
-luarpane toĸúsavoĸ. [23]tauva kivfangnut oĸarputit: nukardlersarse
tamaungnaĸatigíngíkuvsiuk kînara takorĸísángilarse. [24]tauva pa-
-vungnarpugut kivfangnut atâtavtínut, nalunaerfigalugo nâlagkama
oĸausînik. [25]atâtarputdlo oĸarpoĸ: autdlarĸigitse, nerissagssá-
-nguamik pisiniutdluta. [26]oĸarpugut tauva: tasamungnarsínáungi-
-lagut, kisiáne nukardlersarput samungnaĸatigiguvtigo; angutip táu-
-ssuma kînâ takusínáungínavtigo nukardlersarput ilaginago. [27]kiv-

-favitdlo atâtavta akivâtigut: ilisimavuse nuliama ernertáukânga
mardlungnik. 28áipâ uvavnit autdlarpoĸ, oĸarpungalo: aligtugauvoĸ,
37,33. takúngilaralo mána tikitdlugo. 29unátaoĸ issigissavnit autdlarú-
-kuvsiuk, perdlûp ĸaníngaraluarpago ĸêrsûssunga ajortumik sa-
42,38. -mungnarteĸajaĸâvsinga unerivfingmut. 30mãnalo kivfat atâtaga
tikíkuvko inûsugtortarput ilaginago, mássalo tarnâta átavigâ táu-
-ssuma tarnâ, 31tauvalo takuleruniuk inûsugtortarput peĸángitsoĸ,
toĸúsavoĸ, kivfavitdlo kivfat atâtarput ĸêrsôĸ aliasugtitdlugo sa-
-mungnarteĸajaĸât unerivfingmut. 32mássa uvanga kivfat atâtavnut
oĸarpunga inûsugtoĸ táuna sivnísavdlugo, oĸardlunga: ilingnut u-
43,9. -tertíngíkuvko inûtitdlunga atâtaga ajortuliorfigisimásavara. 33tai-
-máitumik mãna kivfat nâlagkavnut kivfauvdlune unigdle-ait, inû-
-sugtoĸ táuna sivnerdlugo, táuna pavungnarĸuvdlugo ĸatángutine
ilagalugit. 34ĸanorme ilivdlunga atâtavnut pavungnásassunga inû-
-sugtoĸ táuna ilaginago; ajortoĸ takúsagiga atâtavnut nagdliúka-
-lugtuartoĸ.

kapitalit 45.

Jûserfe ĸatángutiminut nalunaersoĸ.

1tauva Jûserfe sapilerpoĸ, najortine tamaisa pivdlugit nunu-
-galuarame, tordlorpordlo: tamarmik uvavnit anilit; najortoĸángi-
-lardlo Jûserfe ĸatángutiminut nalunaermat. 2nipine tauva anípâ
ĸiavdlune, Egivtinimiut tusâtitdlugit, Fâraûvdlo inoĸutai tusâtit-
-dlugit. 3Jûserfilo oĸarpoĸ ĸatángutiminut: uvanga Jûserfiuvunga,
atâtaga sule inûva? kisiáne ĸatángutaisa akineĸ saperpât, ánilâ-
-rutigingâramíko. 4Jûserfile ĸatángutiminut oĸarpoĸ: ornigsínar-
-singa; ornigpât tauva. oĸarpordlo: uvanga Jûserfiuvunga ĸatá-
-nguterse, Egivtinimut tunissarse. 5kisiáne isumâlúsángilase mãna,
ûmitsangnasilo maunga tunigavsinga, inûnigssarse pivdlugo Gûtip
sujunivsigut autdlartingmanga. 6tamássa ukiut mardluk kângnar-
-simassut, sulilo ukiut tatdlimat ivssumik agssatdlagterissoĸarna-
-nilo katerssuissoĸásángilaĸ. 7kisiáne Gûtip autdlartípânga su-
-junivsigut, amiákoĸartíkumavdluse nuname, inûtíkumavdlusilo ani-
-guivfigssamut angisûmut. 8taimáitumik ilivse maunga autdlarti-
tugs. 105,17. -ngilavsinga, mássa Gûtip taimailivânga; táussuma Fâraûmut atâ-
-tagitípânga, nâlagautitdlungalo igdluanut tamarmut, Egivtinime
tamarssuarme perĸussissûtitdlunga. 9pavungnarasuaritse atâtavnut,
oĸarfigalugulo: ima oĸáussivoĸ ernerit Jûserfe: Gûtip Egivtinimut
tamarssuarmut nâlagautípânga, katsornatit tamaungnarit uvavnut.

10 Gûsanime nunaĸásautit uvavnut ĸanigtûvdlutit, ivdlitdlo ĸitorna- 47,11.
-titdlo ernutatitdlo savautititdlo ugsiutititdlo pigissatitdlo tamarmik.
11 pigssitsarumârpavkitdlo tássane, sule ukiut tatdlimat kângná-
-sangmata; pîtsúngorĸunatit ivdlit inoĸutititdlo pigissatitdlo ilá-
-ngutdlugit. 12 ârit issigâvsinga, nugkamalo Bînjamîp issigânga,
ĸanivnik oĸalugfigigivse; 13 atâtavnut nalunaersiuk usornarssusera
tamât Egivtinime pigissara, takussasilo tamaisa, atâtagalo tamaung-
-náukasuarsiuk. 14 nugkamilo Bînjamîp ĸungasianut tulorpoĸ ĸiav-
-dlunilo, Bînjamîtdlo ĸiavoĸ ĸungasiane. 15 kunigpailo ĸatángutine
tamaisa, ĸiavfigalugitdlo, kingornalo ĸatángutaisa oĸaloĸatigât.
16 Fâraûvdle igdluane kalerríput oĸarmata: Jûserfip ĸatángutai ti-
-kiúput; tamánalo Fâraûp iluarâ kivfaisalo. 17 Fâraûvdlo Jûserfe
oĸarfigâ: ĸatángutitit oĸarfigíkit: imailioritse: siutitûtise ĸimugtug-
-ssarigsut nangmagkersorsigik, angerdlardlusilo Kânâp nunânut; 18 a-
-tâtarsilo ilaserisiuk inoĸutisilo, aggerdlusilo uvavnut; Egivtinip
ajúngitsûtainik tuniumârpavse, nunavdlo píkunartue neriumârpase.
19 ivdlit ináneĸarputit, imailiorĸuvdluse: Egivtinimit tigusigitse ĸa-
-mutinik ĸitornánguavsínut nuliavsínutdlo atâtarsilo ĸaĸititdlugo agge-
-ritse. 20 issigísángilasilo peĸutise, Egivtinip tamarme ajúngitsûtai
pigísagavsigik. 21 taimailiorputdlo Israîlip ernere, Jûserfivdlo ĸamuti-
-nik tunivai, sôrdlo Fâraûp perĸugâne, taĸuagssainigdlo. 22 tamaisalo
tunivai nungutdlugit ardlautagssanik atautsinik, Bînjamîtdlo tunivâ
sîlvinik pingasunik untritilingnik, ardlautagssanigdlo tatdlimanik.
23 âma tauva atâtaminut pajugutigai siutitût ĸulit Egivtinip ajúngit-
-sûtainik nangmagtut, siutitûtdlo ĸimugtigingnerit ĸulit karrinik
nangmagtut, timiussamigdlo atâtamilo taĸuagssainik. 24 tauva ĸa-
-tángutine autdlartípai, autdlalermatalo oĸarfigai: saĸitsautileĸinase
ingerdlatitdluse. 25 Egivtinimitdlo pavungnaramik Kânâp nunânut
apũput atâtamingnut Jãkumut; 26 nalunaerfigâtdlo oĸardlutik: Jû-
-serfe sule inûvoĸ, Egivtinime tamarssuarme perĸussissûvoĸ; ki-
-siáne ũmatâ kíssángilaĸ, ugperínginamigit. 27 tauva oĸalugtũpât
Jûserfip oĸauserissainik tamanik, ĸanoĸ oĸalugfigigâtik; ĸamutitdlo
takuleramigit Jûserfip pajugutai ĸimugserfigssane, tauva atâtâta
Jãkup anernera ũmarpoĸ. 28 oĸarpordlo Israîle: nãmagpoĸ, ernera
Jûserfe sule inûvoĸ; autdlásaunga, takujumârparalo toĸúngíkat-
-dlartitdlunga.

kapitalit 46.

Jākúkut Egivtinimut nûgtut.

1 tauva Israîle autdlarpoĸ pigissane tamaisa ilagalugit; Bêr-
21,31 tt. -sâpamutdlo apūkame tunissúmik pigdlîvoĸ angúme Iisâp Gûtianut.
2 Gûtivdlo Israîle oĸarfigâ takordlôrníkut únuame, oĸardlune: Jāko,
Jāko-â; akivâlo: tássauvunga. 3 oĸarpordlo: uvanga Gûtiuvunga
15,13. atâtavit Gûtia, sujôranak samungnásagavit Egivtinimut, inuiagssuá-
-ngortíkumâravkit tássane. 4 uvanga samungnaĸatigísavavkit Egiv-
-tinimut, uvangalo kingumut pavungnáukumârpavkit; Jûserfivdlo
agssane issingnut ilísavai. 5 tauva Jāko pikivoĸ Bêrsâpamit aut-
-dlásavdlune, Israîlivdlo ernerisa atâtartik Jāko ĸitornánguatigdlo
45,21. nuliatigdlo ĸimugsersípait ĸamutinik Fâraûp pajugutainik ĸamuti-
-gerĸussainik. 6 tiguvaitdlo nerssutautitik peĸutitigdlo tamaisa
Kânâp nunâne pisârissatik, Egivtinimutdlo píput, Jākulo kinguâg-
-ssailo tamarmik; 7 erninilo ernimilo ernere paninilo ernimilo panê
kinguâgssanilo tamaisa Egivtinimut ilagai.
8 tamássalo Israîlip kinguaisa Egivtinimut pissut arĸe: Jākulo
4 Môr. 26. ernerilo; Jākup angajugdliliâ: Rûpine. 9 Rûpinip ernere: Hânôĸ,
Palô, Hîtserûn, Karme. 10 Símiûp ernere: Jîmuil, Jâmin, Ouât,
Jākin, Sûggar; Sâvdlilo arnap Kânākûssup ernera. 11 Lîvip er-
-nere: Gêrsûn, Kâgat, Merâre. 12 Jûtap ernere: Gêr, Ounân, Sîla,
38,7. 10. Pêrás, Sêra; kisiáne Gêrilo Ounânilo toĸúput Kânâp nunâne, Pê-
-rásivdlo ernerai Hîtserûnilo Hâmulilo. 13 Iisagssârip ernere: Tûla,
Puva, Jûve, Símerun. 14 Sîpulûp ernere: Sêrat, Eilun, Jâlîl. 15 tá-
-ssa Lîap ĸitornai, Misuputâmiame Jākumut ernertârissai, Dînalo
panigâ. tarnigdlit tamaisa ernerilo panîlo katitdlugit tássa pinga-
-sunik ĸuligdlit pingasutdlo. 16 Gâtip ernere: Sivfiun, Hake,
Sûne, Eispun, Eere, Arûte, Arîle. 17 Agserap ernere: Jivna, Jí-
-ssua, Jíssue, Berîa: najâtdlo Sêra; Berîavdlo ernere: Hîper,
Malkîl. 18 tássa Silpap ĸitornai Lâpap paningminut Lîamut tú-
-niússâta; táuko Jākumut ernertârai, tarnigdlit arfersanigdlit.
19 Râgîtdlip Jākup nuliata ernere: Jûserfilo Bînjamîtdlo. 20 Jû-
41,50 tt. -serfivdlo Egivtinime ernertârai Pûtivfêrap Ounime palasip paniata
Asnātap táussumúnga ernertârissai: Mánarsilo Eivfarâtdlo. 21 Bîn-
-jamîp ernere: Bîla, Bîker, Aspîl, Gêra, Nâman, Eige, Rúss,
Múpim, Húpim, Aarit. 22 tássa Râgîtdlip ĸitornai Jākumut inû-
-ssut, katitdlugit tarnigdlit arĸaneĸ sisamat. 23 Dánip ernera:
Húsim. 24 Navtalîp ernere: Jâtsîl, Gûne, Jîtser, Silîm. 25 tássa

Bîgdlap ĸitornai Lâpap paningminut Râgîtdlimut túniússâta; táuko
Jākumut ernertârai, katitdlugit tarnigdlit arfineĸ mardluk. 26tar-
-nigdlit Jākup Egivtiniliaĸatai ĸerĸanit anissut tamaisa katitdlugit
tássa tarnigdlit arfinilingnik ĸuligdlit arfinigdlitdlo, Jākup ernerisa
nuliait pínagit. 27Jûserfivdlo ernere Egivtinime táussumúnga inû-
-ssut tássa tarnigdlit mardluk; Jākúkut Egivtinimut pissut tamaisa 2 Môr. 1,5.
katitdlugit tássa tarnigdlit arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit.
28Jûtalo sujunermigut autdlartípâ Jûserfimut, sujunermigut
Gûsanimut únersûterĸuvdlune; Gûsanimutdlo apūput. 29tauva Jû-
-serfip ĸamutine ĸimugtugssalersípai, pavungnardlune Gûsanimut
angúne Israîle pâriartordlugo; takoĸatigîleramigdlo ĸungasianut tu-
-lorpoĸ, ĸiámersordlune ĸungasiane. 30Israîlilo Jûserfimut oĸarpoĸ:
māna toĸugínarnaunga, kīnat takugavko sule inûssutit. 31Jûser- 45,28.
-fivdlo ĸatángutine atâtamilo inoĸutai oĸarfigai: majuásaunga Fâraô
nalunaerfigiartordlugo, oĸarfigiumârparalo: ĸatángutíka atâtamalo
inoĸutai Kânâp nunânit uvavnut tikiúput, 32angutitdlo táuko sa-
-vanik pârssissūput, nerssutautiliugamik; savautitigdlo nerssutau-
-titigdlo pigissatigdlo tamaisa nagsarpait. 33Fâraûvdlo ĸaerĸug-
-pase aperiumârdluse: suna suliarissarpisiuk? 34akísavarse tauva:
kivfatit nerssutautiliúput inûsungnivtínit mánalo tikitdlugo, uvagut-
-dlo sujuaissavutdlo; tássa Gûsanime nunaĸarĸuvdluse, tamarmik
savanik pârssissut Egivtinimiunut maujungnarmata. 43,32.

kapitalit 47.

Jākúkut Gûsanime nunaĸalersut. kângnerssuaĸ sualugtítoĸ.

1Jûserfivdlo Fâraô nalunaerfigiartorpâ oĸardlune: atâtagalo
ĸatángutíkalo savautaitdlo ugsiûtaitdlo pigissaitdlo tamarmik ti-
-kiúput Kânâp nunânit; tamássa Gûsanimīput. 2ĸatángutiminitdlo
tamanit tatdlimat tiguvai, Fâraûp sânut pisitdlugit. 3Fâraûvdlo
aperai ĸatángutai: suna suliarissarpisiuk? akivâtdlo: kivfatit sa- 46,33 f.
-vanik pârssissūput, uvagutdlo sujuaissavutdlo. 4āma oĸarput
Fâraûmut: tikiúpugut nuname takornartauniardluta, kivfavit sa-
-vautait mangiarfigssaerungmata, kângneĸ angeĸingmat Kânâp nu-
-nâne; taimáitumik kivfatit māna Gûsanime nunaĸaratdlardlit-ait?
5Fâraûvdlo Jûserfe oĸalugfigâ oĸardlune: atâtatdlo ĸatángutititdlo
tássa ilingnut tikiúput; 6Egivtine sângnīpoĸ, nunap ajúnginerssâne
nunaĸartíkit atâtatdlo ĸatángutititdlo; Gûsanime nunaĸardlit, ilisi-
-magugkitdlo pímaussunik ilaĸartut, táuko nerssutautivnut pârssi-

-ssûnerutíkit. 7 Jûserfivdlo angúne Jãko isertípâ, Fâraûp sânut
pisitdlugo; Jãkuvdlo Fâraô pivdluarĸuvâ. 8 Fâraûvdlo Jãko aperâ:
ukiut inûvfigissatit ĸavsiúpat? 9 Jãkuvdlo akivâ: ukiut takornar-
Epr. 11,13. -tauvfigissáka tássa ukiut untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit; ikig-
-dlutigdlo ajorput ukiut inûvfigissáka, patdlíngilaitdlo ukiut sujuai-
-ssama inûvfigissait takornartauuermingne. 10 Jãkuvdlo Fâraô piv-
-dluarĸuvâ, anivdlunilo Fâraûp sânit. 11 Jûserfivdlo angúne ĸatá-
-ngutinilo nunagssaĸartípai, pigissagssainik tunivdlugit Egivtinime
2 Mór. 1,11. nunap ajúngínerssâne, Râmsasip nunâne, sôrdlo Fâraûp perĸugâne.
12 Jûserfivdlo angúne ĸatángutinilo angúmilo inoĸutai tamaisa ne-
-ĸigssainik pigssípai, nungutdlugit ĸitornaisa amerdlássusê mig-
-ssiliordlugit.

13 neĸigssaĸángilardlo nuna tamarme, kângneĸ angingâĸingmat,
Egivtinimilo Kânâvdlo nunâne tumángulersitdlugit kângnermit.
14 Jûserfivdlo aningaussat tamaisa tigussarilerpai Egivtinime Kâ-
-nâvdlo nunâne ítut, karrinut pisiainut akigititdlugit; Jûserfivdlo
aningaussat Fâraûp igdluanut pisípai. 15 aningaussatdlo nungung-
-mata Egivtinime Kânâvdlo nunâne, Egivtinimiut tamarmik Jûserfe
ornigpât oĸardlutik: nerissagssavtínik tunisigut; sôĸ tákungne to-
-ĸúsaugut, aningaussat núngutaermata? 16 Jûserfilo oĸarpoĸ: ner-
-ssutautise ĸáisigik, tuniumârpavse tauva nerssutautivse akigssainik,
aningaussat núngutaermata. 17 tauva nerssutautitik Jûserfimut aggi-
-úpait, Jûserfivdlo neĸigssainik tunivai ĸimugtuarssungnutdlo sa-
-vanutdlo ugsingnutdlo pigissainut siutitûnutdlo akigititdlugit; taima
neĸigssainik ikiorpai ukioĸ táuna, nerssutautainut akigititdlugit.
18 ukiordlo táuna nângmat, áipâgut ãma ornigpât oĸarfigalugo: nâ-
-lagarput ángiúkumángilarput, aningaussat nungungmata nerssutau-
-tivta maligkait nâlagkavtínut; amiákoĸángilaĸ nâlagkavtínut, kisiáne
timivutdlo nunautivutdlo amiákũput. 19 sôĸ toĸúsaugut issigitit-
-dlutit, uvagutdlo nunautivutdlo? pisiarisigut nunautivutdlo, neĸig-
-ssamut akigititdluta; Fâraûmut kivfáusaugut uvagutdlo nunauti-
-vutdlo, nautsîagssanigdlo tunísavavtigut inûtigssavtínik, toĸorĸu-
-nata, nunautivutdlo inuerorĸunagit. 20 tauva Jûserfip Egivtinimiut
nunautait tamaisa pisiarai Fâraûmut, Egivtinimiut tamarmik nar-
-ssautitik tuningmatigik, kângneĸ táukunúnga suángarmat; Fâraûvdlo
nuna pigilerpâ. 21 inuitdlo nûgtípai ungalûgkanut, Egivtinimiut kig-
-dligissâta isuanit isuata áipânut. 22 kisiáne palasit nunautait pi-
-siaríngilai, palasinut pigssiaĸarmat Fâraûmit, nerissaraitdlo ing-
-mingnut pigssiaussut, Fâraûp ingmingnut pigssiai; tamána piv-

-dlugo nunautitik tunîngilait. 23 Jûserfilo inungnut oκarpoκ: tâssa
mãna Fâraûmut pisiarâvse nunautisilo; auko nautsîagssase, nuna
siaruarterfigisiuk. 24 imâisavordlo kingunere pivdlugit: tatdlimait
Fâraûmut túniúsavase, avgornerilo sisamat ilivse pigísavase, nar-
-ssamut siaruartigagssat nerissagssasilo, inoκutivsilo κitornánguav-
-silo nerissagssait. 25 oκarputdlo: inûtípavtigut; sáimáunarsinaugut
nâlagkavta issainut, Fâraûmut kivfáusaugut. 26 Jûserfivdlo Egivti-
-nimiut nunautait pivdlugit ilerκugssautípâ uvdloκ mána tikitdlugo:
naussuisa tatdlimait Fâraûp pisagai; palasit nunautait kisîsa pí-
-nagit, táuko Fâraûp pigilíngilai. 27 Israîlilo Egivtinime nunaκarpoκ
Gûsanime, pigissaκalerputdlo tássane, kinguâgssissardlutigdlo agsut 2 Môr. 1,7.
amerdliartordlutik.

28 Jãkulo Egivtinime inûvoκ ukiut arfersaneκ mardluk, ukiutdlo
inûvfigissai tássa ukiut untritigdlit sisamanigdlo κuligdlit arfineκ
mardlugdlo. 29 κanigdlingmatdlo Israîlip pivfigssâ toκúsagame,
erne Jûserfe κaerκuvâ oκarfigalugo: ata, sáimáunarsiguma issingnut,
agssatit tauva sivfiama atânut ilíkit-ait, [nalunaerdlutit] ilumôrtumik 24,2.
isumagísagingma, Egivtinime ilerfiornanga; 30 sujuaissavnutdle íná-
-saunga, majûtísavarmalo Egivtinimit, ilerfánut ilivdlunga. akivâ: 23,19.
taimailiorumârpunga sôrdlo oκartutit. 31 oκarpordle: ugpernarsaiv-
-figinga; ugpernarsaivfigâ tauva. Israîlilo patdlorpoκ ínángavingme 1 kúng. 1,47.
kigdlisautânut.

kapitalit 48.

Jûserfip ernere Jãkup pivdluarκugai.

1 pivordlo tamákua kingornatigut, Jûserfe oκarfigigât: atâtat
náparpoκ. tauva ernine mardluk ilaserai, Mánarsilo Eivfarâtdlo.
2 Jãkulo nalunaerfigât oκardlutik: ernerpit Jûserfip ornigpâtit.
tauva Israîle pinertusârpoκ, ínángavingmine igsiavdlune. 3 Jãkuvdlo
Jûserfe oκarfigâ: Gûtip ajugaκángitsup sarκúmerfigânga Lûsime 28,12 tt.
Kânâp nunâne, pivdluarκuvdlungalo 4 oκarfigalunga: kinguâgssissar-
-tíkumârpavkit amerdlisardlutitdlo, inuiaκatigîgsorpagssuángordlutit,
nunalo mána kinguâgssangnut kingunigkut túniúkumârpara pigítuí- 35,11 t.
-narκuvdlugo. 5 taimáitumik mãna ernitit táuko mardluk, Egiv-
-tinime ernertâtit ilingnut píngíkatdlarama Egivtinimut, uvanga Jôrs. 17,17.
táuko pigísaváka; Eivfarâtdlo Mánarsilo Rûpinisut Símiûtutdlo pi-
-gísaváka. 6 kingornisigutdle ernertâraluaruvit ivdlit táuko pigí-
-savatit, κatángutimik arκinik tainеκásáput kingornússagssamingne.
7 tássa uvanga Misuputâmiamit tikíkama Râgîtdle áiparigaluara to- 35,19.

-ĸuvoĸ Kânâp nunâne ingerdlatitdluta, nunákut ûgtorneĸ atauseĸ
sule nãngínavtigo Eivfaratimut, ilivaralo tássane Eivfaratip avĸu-
-tâne (Eivfarat tássa Bîtdlîme). [8]Israîlivdlo takuleramigit Jû-
-serfîp ernere, oĸarpoĸ: kíkut-uko? [9]Jûserfîvdlo atâtane akivâ:
tássa erníka, Gûtip tamâne uvavnut túniússai. oĸarpordlo: uvav-
-nut ĸáikit-ait, pivdluarĸúsaváka. [10]mássale Israîlip issai tagpi-
-ngersimassut utorĸaunermit; issigivdluarneĸ ajulersoĸ. savssar-
-tingmagitdlo kunigpai eĸitdlugitdlo. [11]Israîlivdlo Jûserfe oĸarfigâ:
isumángíkaluarpunga kĩnat takúsavdlugo, sunauvfale kinguâgssatit
agdlât Gûtip uvavnut takutípai. [12]Jûserfivdlo avalagtípai sêrĸuinit,
nunamut sikigdlune. [13]tauva Jûserfîp tiguvai táuko mardluk, Eiv-
-farât talerpingmiuik Israîlip sâmianut, Mánarsilo sâmingminik Is-
-raîlip talerpiaunut, táussumúnga savssartitdlugit. [14]Israîlile isag-
-torpoĸ talerpingminik Eivfarâp niaĸua patigdlugo, nauk nukar-
41,51. -dliussoĸ táuna, sâmingminigdlo Mánarsip niaĸua patigdlugo; sia-
-nigalugit agssane taimailivai, mássa Mánarse angajugdliussoĸ.
Epr. 11,21. [15]Jûserfîlo pivdluarĸuvâ oĸardlune: Gûtip pigssuma, táussuma kî-
-nâta sâne sujuaissáka saĸissut, Aaperâtdlo Iisârdlo, Gûtip uvavnik
pârssissup inûlerĸârnivnit uvdluminut agdlât, [16]íngilip ivssuma
ajortunit tamanit uvavnik utertitsissup, táussuma pivdluarĸuligit
32,24-30. uko inûsugtut, ativnik taineĸarĸuvdlugit sujuaissamalo arĸinik,
Aaperâvdlo Iisâvdlo, amerdlasôrssuángorĸuvdlugitdlo nuname. [17]Jû-
-serfivdle atâtane takugamiuk talerpingminik Eivfarâp niaĸua pa-
-tigkâ, iluaríngilâ, tiguvailo atâtame agssai, Eivfarâp niaĸuanit
Mánarsip niaĸuanut nûgkumavdlugit, [18]oĸardlunilo atâtaminut:
taima pínak atâtaga; una angajugdliuvoĸ, táussuma niaĸua taler-
-pingnik patísagit. [19]kisiáne angutâ piumángilaĸ, oĸardlunilo: na-
-lúngilanga ernera, nalúngilanga; táunátaoĸ inuiángorumârpoĸ.
angisũngúsavdlunilo, nukâle táussumánga angníngúsavoĸ, inuiait
tátũtut kinguârísavai. [20]taima pivdluarĸuvai uvdloĸ táuna, oĸar-
-dlune: ivdlit Israîlíkut pivdluarĸússutigilisit oĸardlutik: Gûtip Eiv-
-farâmutdlo Mánarsimutdlo ássigititdlisit; mássa Eivfarât Mánar-
-simit sujugdliutíkâ. [21]Israîlilo Jûserfimut oĸarpoĸ: takuvarma
toĸulersunga, Gûtivdle najúsavâse, utersardlusilo sujuaissavse nu-
-nãnut. [22]uvangalo ilingnut túniúpara nunamineĸ atauseĸ ĸatá-
-ngutingnit perĸautigssat, panavnigdlo pisigsivnigdlo Amoríkúnit
tigussara.

kapitalit 49.

Jākup takordlûgkerssârutâ. toĸussordlo.

1 Jākuvdlo ernine ĸaerĸuvai oĸardlune: atautsimut ĸaigitse,
nalunaerfigísavavse ilivsínut nagdliúkumârtugssanik uvdlugssane ki- 5Mòr.33,1 tt.
-ngugdlerne. 2 katerssoriartoritse tusarniardluse, Jākup ernere u-
-korsê, atâtarse Israîle tusarsiuk.
3 Rûpine, ivdlit tássa angajugdliliara, nukiga pigínaunermalo
pernautâ; akitsivdlune ĸutsigsoĸ, akitsivdlune píssaussoĸ. 4 imertut
utserssorputit; akitsísángilatit, atâtavit ínarfianut ĸaĸigavit; taimane 1 nal. 5,1. 2.
nalingínautípat; natdlarfiga ĸaĸivâ. 35,22.
5 Símiûtdlo Lîvilo ĸatángutigîgput; iluaitsuliornermut sákũput
panait. 6 tarnima ornísángilâ atautsimîvfiat, nâlangnarssusera ká-
-túsángilaĸ ilagîgsortainut; níngagdlutik inuarmata, nuánâpilug- 34,25 tt.
-dlutik ugsik ujaluermássuk. 7 perdlorĸunarsile níngangnerat pí-
-ssauvatdlârtoĸ, arrangneratdlo suangavatdlârtoĸ; avgúsaváka Jā- Jòrs. 19,1;
-kumut siámardlugitdlo Israîlimut. — 21,3.
8 ivdlit Jûta, ivdlit nersúsavâtit ĸatángutivit. agssatit aker-
-ĸavit pukusuinîsáput; sikigfigísavâtit atâtavit ĸitornaisa. 9 lîuvê-
-rauvoĸ Jûta; îorainermit agdlivutit, ernera. púpoĸ, aĸupivoĸ lîu-
-visut, lîuvisut utorĸartut; kia nikuitísavâ? 10 kúngip tigumiâ sarĸ. 5,5.
Jûtamit pîsángilaĸ, ilitsersûtdlũnît isigaisa akornánit, erĸigsisaissoĸ
tikiutserdlugo; táunalo inuiait katerssorfigísavât. 11 siutitũne ĸi- Is. 9,6.
-mugtugssarigsoĸ vîneĸúmut pitúsavâ, siutitũmilo ĸimugtigingnerup
ernera vîneĸúmut pitsaunermut. atissane errúsavâ vînimut, ĸag- Is. 63, 1-3.
-dlersáunilo vîneĸutip paormaisa tunguánut. 12 issai eĸiánípul vî-
-nimit, kigutailo ĸaĸorpul ímungmit.
13 Sîpulût nunaĸásavoĸ ímap sinâne, umiarssuit tulagfigissãne; Jòrs. 19,10 t.
isordlialo Sîtûmut atásavoĸ.
14 Iisagssâre siutitûvoĸ saunerĸortôĸ, ungalôrsimavfît mardluk
akornáne aĸupissoĸ. 15 uníngavdlune ajúngitsoĸ malugigamiuk,
nunalo takugamiuk nuánersoĸ, ĸatigge manivâ nangmangnermut,
kivfángordlune akilerârtartoĸ.
16 Dánip ínugtane erĸartũsavai Israîlip nagguveĸatigîgsortaisa
ardlãtut. 17 Dáne pulateriârssûvoĸ avĸusinermiussoĸ, pulateriâr-
-ssugssuaĸ toĸunartulik ingerdlaviussartume ítoĸ; ĸimugtuarssuk
kingmiagut kîgpago ĸimugsersoĸ niverdlune nákásavoĸ.
18 Nâlagaĸ, ánáussinigssat utarĸivara.

[19] Gâte katerssat angnikitdlisísavât; táussumale kingugdlît
angnikitdlisísavai.
[20] Agserap neĸigssautâ orssuliuvoĸ; kúngit mamarissainik tú-
-niússísavoĸ.
Is. 9,1. [21] Navtalê kulavauvoĸ ĸîlasôĸ, tusaruminartunik oĸausilik.
[22] kingunigssartûp ernera tássa Jûserfe, kingunigssartûp ernera
4Môr.27,1-7. puilassumītup; panîsa ĸarmaĸ ĸaĸivât. [23] pisigsatdlarĸigsut erĸig-
-sivigssaerúpât pisigsardlugulo ûmigssordlugulo; [24] taimáitordle pi-
-sigsia ĸitugdligssáungilaĸ, agssaisalo nukinge eĸartíngitdlat; Jākup
ajugaussuata ikiormane, Israîlip ĸaersuata pârssissup pingmane.
[25] atâtavit Gûtianit tamána pivoĸ, táussuma ikiorpâtit; ajugaĸá-
-ngitsup pivdluarĸuvâtit pivdluarĸussinernik ĸilangmit pavánga.
pivdluarĸussinernik itinerssuarmit samane uníngassumit, pivdluar-
5 Môr. 33, -ĸussinernik milugtitsissunutdlo ernissugssanutdlo. [26] atâtavit piv-
13-16. -dluarĸussinerisa pitarpât ĸáĸat aulajaitsut pivdluarnartuat, ĸáĸá-
-nguit isuanit ítut kajungernartuat; Jûserfip niaĸuanut písáput
ĸatángutiminit ingmíkôrtitaussup kavsseranut.
erĸ. 20,25. [27] Bînjamît amarûvoĸ aligtuissoĸ, uvdlākut pissane nerigunigit
únúkut paggatigissat avguásavai.
[28] tássáuput tamarmik Israîlip nagguveĸatigîgsortai arĸaneĸ
mardluk, tássáuputdlo angutâta táukunúnga oĸauserissai pivdluar-
-ĸugamigit; nungutdlugit ĸanoĸ pivdluarĸuneĸarnigssainik pivdluar-
-ĸuvai. [29] inápailo oĸarfigalugit: ínugtavnut katerssugauguma, ili-
-savavsinga sujuaissavnut, ĸârusungmut Eivfrûnip Hītíkûssup naut-
-sîvianītumut, [30] Magpîlap narssâta ĸârusuanut Mámerip akiane
23,19. 20. Kânâp nunâne ítumut, táuna Aaperâp pisiarâ narssâ ilángutdlugo.
Eivfrûnimit Hītíkûssumit iliversiaralugo. [31] tássunga Aaperât ilivât
nulialo Sâraĸ; tássunga Iisâĸ ilivât nulialo Ripíka; tássungalo Lía
ilivara; [32] nautsîvik táuna ĸârusualo pisiáuput Hītip kinguainit.
[33] Jākuvdlo nâgamigit ernerminut inássutine, isigkane atautsimut
ilivai ínángavingminut anerningerdlunilo, ínugtaminutdlo kater-
-ssugauvoĸ.

kapitalit 50.

Jāko ilissaussoĸ. Jûserfe toĸussoĸ.

46,4. [1] Jûserfile atâtame kînânut patdlorpoĸ ĸiavfigalugulo kunig-
-dlugulo. [2] Jûserfivdlo perĸuvai kivfane nakorsat, atâtane tar-
-nusersorĸuvdlugo. tauva nakorsat Israîle tarnusersorpât, [3] uvdlut
sisamanik ĸuligdlit táussumúnga nâvdlugit, uvdlut taimánat nâssa-

-riaĸarmata tarnusersugagssanut. Egivtinimiutdlo ĸiavât uvdlut
arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit. 4 uvdlutdlo ĸiavfît ĸimûngmata,
Jûserfip oĸalugfigai Fâraûp inoĸutai oĸardlune: ata, sáimáunarsi-
-guma issivsínut, Fâraûmut ima oĸalugitse-ait: 5 atâtama ugper-
-narsaisípânga oĸardlune: takuvarma toĸulersunga, ilivigssavnut 47,29 t.
Kânâp nunâne uvavnut pissarîgkavnut ilísavarma; taimáitumik
mãna pavungnardlanga-ait, atâtaga iliartordlugo; uterumârpunga.
6 Fâraûlo oĸarpoĸ: tagpavungnarniarit atâtat iliartordlugo, sôrdlo
ugpernarsaisíkâtit. 7 Jûserfilo tagpavungnarpoĸ atâtane iliartor-
-dlugo, Fâraûvdlo kivfai tamarmik ilagalugo tagpavungnarput, ino-
-ĸutaisa utorĸaunertait Egivtinimilo utorĸaunertat tamarmik, 8 Jû-
-serfivdlo inoĸutai ĸatángutailo atâtâtalo inoĸutai; ĸitornánguatik
kisîsa savautitigdlo ugsiutitigdlo Gûsanimut ĸimagpait. 9 ãma ĸi-
-mugsersut ĸimugtigdlitdlo ilagalugo tagpavungnarput, katerssat
amerdlangârtut. 10 tikíkamíkulo túkartuivfik Aâtat Jôrtanip unga-
-tânītoĸ, kápialáput kápialanermik angisûmik ilungersornartor-
-ssuarmik, atâtâ pivdlugo aliasungneĸ atordlugo uvdlut arfineĸ
mardluk. 11 nunavdlo inuisa Kânākut takugamíko aliasungnerat
túkartuivfingme Aâtatime, oĸarput: tamatumûna Egivtinimiut ilu-
-ngersordlutik aliasugput; tamána pivdlugo Egivtinimiut aliasug-
-fiánik atserpât tamána, Jôrtanip ungatânīpoĸ. 12 ernerisalo tai-
-mailiorfigât sôrdlo perĸugâtik, 13 pavungnautdlugulo Kânâp nu-
-nânut, ilivdlugulo Magpīlap narssâta ĸârusuanut Aaperâp pisiânut, 23,16.
narssâ ilángutdlugo Eivfrûnimit Hītíkûssumit iliversiânut, Mámerip
akianītumut. 14 Jûserfivdlo atâtane ilerêramiuk Egivtinimut uterpoĸ,
táunalo ĸatángutailo tamarmigdlo ilagalugo pavungnarsimassut a-
-tâtâ iliartordlugo.

15 Jûserfivdle ĸatángutai sujôralerput atâtartik toĸungmat, o-
-ĸardlutik: Jûserfip ûmigigaluarnerdluta ajortut tamaisa uvavtínut
akiniutigigalugtuarpai, ĸanoĸ táussumúnga iliortugut. 16 oĸáussí-
-putdlo Jûserfimut, oĸardlutik: atâtat perĸussivoĸ toĸutínane,
oĸardlune: 17 ima oĸásause Jûserfimut: ĸatángutivit pinerdlungnerat
isumákêruk-ait ajortuliausiatdlo, ajortumik pingmatit; taimáitumik
mãna atâtavit Gûtiata kivfaisa pinerdlungnerat isumákêruk-ait?
Jûserfile ĸiavoĸ taima oĸalugfigingmáne. 18 ĸatángutaisalo ornig-
-pât patdlorfigalugulo oĸardlutik: tássa ilingnut kivfauvugut. 19 Jû-
-serfivdle akivai: sujôraĸinase; Gûtip sivnersiginerpânga? 20 ilivse 30,2.
ajortumik erĸarsautigigaluaravsinga Gûtip iluartoĸ erĸarsautigâ,
taimailiorumavdlune sôrdlo mānákut erssitsoĸ, inuiagssuit inûtíku- 45,5.

-mavdlugit. 21 taimáitumik māna sujôrásángilase; uvanga pigssí-
-kumârpavse ĸitornánguasilo. tugpatdlersarpailo ũmatainut oĸa-
-lugdlune. 22 taima Jûserfe Egivtinime nunaĸarpoĸ, táunalo atâ-
-tâtalo inoĸutai; inûvordlo Jûserfe ukiut untritigdlit ĸulitdlo.
23 Jûserfivdlo takuvai Eivfarâp kinguaisa pingajugssait; āma Mâgge-
-rip, Mánarsip ernerata, ernere inũput Jûserfip sêrĸuinut. 24 Jû-
-serfilo ĸatángutiminut oĸarpoĸ: uvanga toĸulerpunga, Gûtivdle
Epr. 11,22. takusarumârpâse nunamit matumánga pavungnartitdluse nunamut
Aaperâmut lisâmutdlo Jākumutdlo ugpernarsáissutigissaminut. 25 Jû-
-serfivdlo ugpernarsaisípai Israîlip kinguai oĸardlune: Gûtip ta-
2 Môr. 13,19. -kusarumârpâse, tauvalo sauníka tamānga pavungnautísavase. 26 Jû-
-serfilo toĸuvoĸ untritilingnik ĸulinigdlo ukioĸarame; tarnusersor-
-pâtdlo igdlerfingmut ilivdlugo Egivtinime.

Môrsasip agdlagaisa áipait.

kapitale 1.

Israîlíkut Egivtinime kivfaulersut.

1 Môr. 46,8 tt. 1 tamássa Israîlip ernerisa Jākup Egivtiniliaĸataisa arĸe, nu-
-ngutdlutik inoĸutitik ilagait: 2 Rûpine, Símiût, Lîve, Jûta, 3 Ii-
-sagssâre, Sîpulût, Bînjamît, 4 Dáne, Navtalê, Gâte, Agsera.
5 tarnigdlitdlo Jākup ĸerĸanit anissut tamaisa katitdlugit tássa
1 Môr. 46,27. tarnigdlit arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit; Jûserfile Egivtinimêrérsoĸ.
6 Jûserfilo ĸatángutailo tamarmik inôĸatigîtdlo táuko tamarmik to-
-ĸungmata, 7 Israîlip kinguai kinguâgssissardlutik ujameriagput
ap. sul. 7,17. amerdliartordlutigdlo kisíneritsorssuángoĸalutigdlo, nunalo tamá-
-kerpât.
8 tauva Egivtinime avdla kúngiulerpoĸ Jûserfimik sujuneĸá-
-ngitsoĸ, 9 táussuma ínugtane oĸarfigai: takuvase inuit uko Is-
-raîlip kinguai amerdlaĸissut uvavtínit kisíneritsûnerulersut. 10 ĸá,
ilisimatusârdluta pilavut, amerdliartorĸunagit; mássa sorssugtoĸa-
-leraluarpat táukútaoĸ ĸíngarssortivtínut ilaoĸináput sorssugfiga-
-lutalo nunalo ĸimagdlugo. 11 tauva táukunúnga ivertípait akile-
-rârtartugssanik kivfartortitsissugssat, kivfartûtinik uniorĸúnavêrsi-
-tanik nâgdliugterĸuvdlugit; ungalûgkat Fâraûp peĸûsivigssai ĸar-

-másangmata, Pítûmilo Râmsasilo. 12angnermigdle nâgdliugting- 1 Môr. 47,11.
-matik angnermik amerdliartorput siámariartordlutigdlo; kîsa su-
-jôragilerpait Israîlip kinguai. 13tauva Egivtinimiut sualugpat-
-dlârtumik kivfartortípait Israîlip kinguai; 14inûneratdlo angnikit-
-dliornartípât artornartumik kivfartortitdlugit, marriortitdlugit ĸar-
-masigssiortitdlugitdlo, narssamilo nalingínarnik kivfartortitdlugit,
avdlanigdlo nalingínarnik kivfartortítardlugit sualugpatdlârtumik.
15Egivtinivdlo kúngiata inápai Eiperíkut ernisugsiortait, táukua
ardlât Sivfaramik ateĸartoĸ áipâlo Puamik, 16oĸardlune: Eiperíkut
arnartait ernisugsiortarângavsigik, erniviánilo takuguvsiuk angutí-
-ngûssoĸ, tauva inuásavarse; arnángûgpatdle inûtísiuk. 17ernisug-
-siortutdle Gûte mianerât, taimailiornatigdlo sôrdlo Egivtinip kú- ap. sul. 4,19.
-ngiata inákaluarâtik; kisiáne angutínguit inûtípait. 18tauva Egiv-
-tinip kúngiata ernisugsiortut ĸaerĸuvai oĸarfigalugit: sôĸ taimai-
-liorpise, angutínguit inûtíkavsigik? 19ernisugsiortutdle Fâraô a-
-kivât: Eiperíkut arnartait Egivtinimiut arnartaisut ínginamik, sá-
-ngeĸigamik táuko; ernisugsiortup tikíngíkâtik ernerêrsimassaraut.
20taimáitumik Gûtip ernisugsiortut ajúngitsuliorfigai, inuitdlo amer-
-dliartorput kisíneritsorssuángordlutik. 21pivordle ernisugsiortut
Gûte mianeringmássuk, inoĸutitârtingmagitdlo, 22Fâraûp tauva í-
-nugtane tamaisa inápai oĸardlune: ernertait tamaisa kûgârtumut
erĸarsigik, panigsaitdle tamaisa inûtitdlugit.

kapitalit 2.

Môrsasimik.

1taimane angut Lîvíkut ilât nuliartoĸ Lîvip panîsa ilãnik. 6,20.
2arnardlo táuna nârtulerpoĸ ernertârdlunilo, inugigsúngûssordlo
takugamiuk ĸáumatit pingasut issertorpâ. 3issertormersornerdle Epr. 11,23.
sapileramiuk umiaussánguaĸ ivigssuaĸ táussumúnga tiguvâ uvsig-
-sardlugulo uvserutaussamik kutsungmigdlo ûssumik, nâlungiardlo
tássunga ikivdlugo ivigssuit akornánut kûgârtup sinânut ilivâ.
4aleĸâle asiane ĸeĸarpoĸ, alapernaiserdlugo ĸanoĸ pineĸarumâr- 15,20.
-nersoĸ. 5tauva Fâraûp pania aterpoĸ kûgârtumut uvfariartor-
-dlune; niviarsiartailo kûgârtup sinâne saĸissârput. umiaussá-
-nguardlo ivigssuit akornáne takugamiuk kivfe arnaĸ autdlartípâ
piartorĸuvdlugo. 6magperamiugdlo nâlungiaĸ takulerpâ, atalo
nukagpiaránguaĸ ĸiassoĸ; nagdligilerpâ tauva oĸardlunilo: Eipe-
-ríkut ernínguisa ilagisimavât. 7aleĸâtale Fâraûp pania oĸarfigâ:

Eiperíkut arnartaisa ilât milugtitsissoĸ ĸaerĸujartúsanerpara, nâ-
-lungiaĸ ilingnut milugtitarerĸuvdlugo? 8 Fâraûvdlo paniata akivâ:
ĸâ. tauva niviarsiaĸ autdlarpoĸ nâlungiap arnâ ĸaerĸuvdlugo;
9 táunalo Fâraûp paniata oĸarfigâ: una nâlungiaĸ nagsaruk uvavnut
milugtitaralugo; akilerumârpavkit. tauva arnap nâlungiaĸ tiguvâ
milugtitaralugulo. 10 nukagpiánguardlo agdlisimangmat Fâraûp pa-
-nianut āpâ, táussumalo ernersiarâ; atserpâlo Môrsasimik, oĸa-
-rame: imermit ĸaĸíkavko.

11 pivordlo taimane Môrsase agdlisimagame, ilāne ĸatánguti-
-minut anigame kivfartûtait uniorĸúnavêrsitat takuniardlugit, ta-
Epr. 11, -kulerpâ angut Eiperíkûssoĸ ĸatángutime ilât angutip Egivtini-
24-26. -miussup toĸúnialerâ. 12 tamagingnut ĸiviardlune inoĸángitsoĸ ta-
-kugamiuk Egivtinimio táuna toĸúpâ siorĸanut issertordlugo.
13 aĸagûngmat āma anigame takulerpai angutit mardluk Eiperíkûssut
pâssut; ínardlîssoĸ tauva oĸarfigâ: sôĸ tugdlit toĸúniarpiuk?
14 sāpâle: kia uvavtínut nâlagángortípâtit erĸartūtarĸuvdluta? uva-
-ngátaoĸ toĸúkumavinga, sôrdlo Egivtinimio toĸúkit? tauva Môr-
-sase ersilerpoĸ oĸardlune: sunauvfa-una malungnarsissoĸ. 15 Fâ-
-raûvdle tamána tusaramiuk Môrsase toĸúniaraluarpâ, Môrsasile
Epr. 11,27. ĸimâvoĸ Fâraûp tákuanit, Mîtiākutdlo nunât uníngavigilerdlugo pui-
-lassuliap saniane unigpoĸ. 16 Mîtiākutdle palasiat arfineĸ mar-
-dlungnik paneĸarpoĸ, táuko tássungnarput imertariartordlutik.
kueraivfîtdlo ímerpait angúmik savautai ímíkumavdlugit. 17 tauva
savanik pârssissut tikiúput tássánga ajagdlugit; Môrsasile nikuípoĸ
ikiordlugitdlo, savautaitdlo ímípai. 18 angutâtdlo Rîguile tiking-
-máne oĸarpoĸ: sôĸ uvdlume tikilertoĸaise? 19 akivât: angutip
Egivtinimiussup pârssissunit ánáupâtigut ĸalôrutdlutalo savatdlo
ímitdlugit. 20 tauva panine oĸarfigai: naungme táuna? sôĸ angut
táuna ĸimagpisiuk? ĸaerĸuniarsiuk nereĸatigiartorĸuvdluta. 21 Môr-
-sasivdlo akuerâ angut táuna unigfigísavdlugo, táussumalo páne
Sípôra Môrsasimut túniúpâ. 22 ernertaungmanilo ernertâne Gêr-
18,3. 4. -sûmimik atserpâ, oĸarame: takornartaulerpunga nuname avdla-
-nertame.

23 kingunerssuagutdlo Egivtinip kúngia toĸuvoĸ. Israîlivdlo
kinguaisa kivfartornerssuartik anersâmíssutigât tordlulavdlutigdlo:
tordlulaneratdlo kivfartornerssuánit Gûtimut ĸangátarpoĸ. 24 Gû-
-tivdlo tusarpai nimârnere, angerutsilo erĸaivâ Aaperâmutdlo li-
-sâmutdlo Jākumutdlo angerusigissane; 25 Israîlivdlo kinguai Gûtip
3,7. issigai ilisaralugitdlo.

kapitalit 3.

Môrsase Gûtip kivfarsiarigâ.

1 Môrsasivdle pârai sakime Jîtrup Mîtiãkut palasiata savautai;
ilãnilo savat ungôrpai puilassuitsup ĸínguanut, Gûtivdlo ĸáĸâ
Hôrîpe tikípâ. 2 tauva Nâlagkap íngiliata sarĸúmerfigâ ingnerup ap. sul. 7,
ikualanerane orpitsiait kakitdlarnaĸutaussat akornánit; takungnile- 29. 30.
-ramilo takulerpai orpitsiait kakitdlarnaĸutaussat ingnermik iku-
-massut, ikivkarnatigdle. 3 tauva Môrsase oĸarpoĸ: ornigdlara
takungningnerssuaĸ tamána takuniardlugo, suna pivdlugo orpitsiait
kakitdlarnaĸutaussat ikivkarneĸ ajortut. 4 Nâlagkavdle takugamiuk
ornilerâ takuniardlugo, Gûtip tauva tordlorfigâ orpitsiait kakit-
-dlarnaĸutaussat akornánit oĸardlune: Môrsase, Môrsase-â; aki-
-vâlo: tássauvunga. 5 oĸarpordlo: patdligtũnak maunga; isigang-
-mâtit isigkangnit pĩkit, ĸeĸarfigissat tássa nuna ivdlernartoĸ. Jôrs. 5,15.
6 oĸarpordlo ãma: uvanga tássa atâtavit Gûtia, Aaperâp Gûtia Mat. 22,
Iisâvdlo Gûtia Jãkuvdlo Gûtia. tauva Môrsasip kîne uligpâ, Gûte 31. 32.
issigísavdlugo sujôragame. 7 Nâlagardlo oĸarpoĸ: ínugtama Egiv- tugs. 34,16.
-tinime nâgdliugssusiat takuvdluarpara, tusarpákalo unigtailissi-
-ssitik tordlulássutigingmatigik; erdloĸíssutait nalúngiláka. 8 ar- 1 Môr. 11,5.
-ĸarpungalo Egivtinimiut agssainit ánáukumavdlugit, nunamitdlo
matumánga majuartíkumavdlugit nunamut ajúngitsumut initûmut,
nunamut ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtumut, Kânãkut Hĩ-
-tíkutdlo Amoríkutdlo Fêrisíkutdlo Hîvíkutdlo Jîpusíkutdlo naju-
-gãnut. 9 mãnalo ata, Israîlip kinguaisa nivdlianerat uvavnut apũ-
-simavoĸ, ãmátaoĸ ĸunutíneĸarnerat takuvara ĸanoĸ Egivtinimiut
ĸunutítarait; 10 taimáitumik mãna piartorit, Fâraûmut autdlartísa-
-vavkit, ínugtáka Israîlip kinguai Egivtinimit aniserĸuvdlugit.
11 Môrsasivdle Gûte oĸarfigâ: ĸanoĸ íkama Fâraûmut písaunga
Israîlivdlo kinguai Egivtinimit anisísavdlugit? 12 akivâle: uvanga
áiparísavavkit; imáitordlo nalunaerĸutigísavat uvanga autdlartíkivkit:
inuit Egivtinimit anisíkugkit ĸáĸap matuma erĸâne Gûte kivfar-
-torfigiumârparse. 13 Môrsasivdle Gûte oĸarfigâ: ata, Israîlip ki-
-nguai ornigkuvkit, oĸarfigiguvkitdlo: sujuaissavse Gûtiata ilivsínut
autdlartípânga; táukualo akigpánga: arĸa ĸanoĸ ípa? ĸanoĸ tauva
oĸarfigísaváka? 14 Gûtivdlo Môrsase akivâ: táunáusassunga táu-
-náusaunga; oĸarpordlo: taima oĸarfigísavatit Israîlip kinguai: sarĸ. 1,4. 8.
táunáusassunga; táussumagôĸ ilivsínut autdlartípânga. 15 ãma
Gûtip Môrsase oĸarfigâ: ima oĸásautit Israîlip kinguainut: Nâ-

-lagkap ilivsínut autdlartípânga sujuaissavse Gûtiata, Aaperâp Gû-
-tiata Iisâvdlo Gûtiata Jăkuvdlo Gûtiata; tamássa atera nâgssáu-
tugs. 135,13. -ngitsumik pigissagssara, kinguârĭgsoĸartitdlugo erĸaineĸautigssara.
16 tássa Israîlíkut utorĸaunertait katerssoriartúkit oĸarfigalugitdlo:
Nâlagaĸ sujuaissavse Gûtiat uvavnut sarĸúmerpoĸ, Aaperâvdlo Ii-
-sâvdlo Jăkuvdlo Gûtiat, oĸardlune: takusarpavse, ĸanordlo Egiv-
-tinime pineĸartuse; 17 oĸardlungalo: Egivtinip nâgdliungnartuinit
majuartíkumârpavse Kânăkut Hĭtíkutdlo Amoríkutdlo Fêrisíkutdlo
Hĭvíkutdlo Jĭpusíkutdlo nunănut, nunamut ímungmik tungusung-
-nitsũmigdlo kûgtumut. 18 nipit tauva nâlásavât; iserumârpusilo
ivdlit Israîlíkutdlo utorĸaunertait Egivtinip kúngianut oĸarfigalu-
-gulo: Nâlagkap Eiperíkut Gûtiata ersserfigâtigut; mănalo aut-
5,3. -dlardlata-ait uvdlut pingasut ingerdlassariamut puilassuitsumut,
Nâlagkamut Gûtivtínut tunissiartordluta. 19 uvangale nalúngi-
-langa Egivtinip kúngiata autdlarĸúsángíkâse, agssangnik píssar-
-ssuarnik pineĸaraluarunilũnît. 20 kisiáne agssáka isagtitdlugit
Egivtine patigkumârpara tupingnartuliavnik nalingínarnik tássane
suliarissagssavnik; tauvalo autdlarĸujumârpâse. 21 inuitdlo sáimáu-
-narsisíkumârpáka Egivtinimiut issainut, autdlásaguvse autdlarĸu-
-nase soĸartínase; 22 nungutdlutigdle arnat sanilisik igdloĸatitigdlo
12,35 t. piniarfigísavait igssoraivfingnik sĭlviussunik kûltiussunigdlo ánorá-
-ssanigdlo, táuko ernivsínutdlo panivsínutdlo iliumârpase Egivti-
-nimiunit tigussaralugit.

kapitalit 4.

Môrsase tupingnartuliorsínăngortitaussoĸ, Egivtiniliartordlo.

1 Môrsasivdle akivâ oĸardlune: atago ugperísángilănga, nipi-
-galo tusarumásángilât; kisiáne oĸarumârput: Nâlagkap sarĸúmer-
-figíngilâtit. 2 Nâlagkavdle oĸarfigâ: suna tigumiaraiuk? akivâ:
ajáupiaĸ. 3 oĸarpordlo: nunamut naluguk. nunamutdlo nalung-
7,10. -mago pulateriârssúngorpoĸ, Môrsasivdlo ĸimarratigâ. 4 Nâlag-
-kavdle oĸarfigâ: isagtordlugo pamiuagut tigûk. tauva isagtordlugo
tigúmilermago itumâne ajáupiángorpoĸ. 5 tássa ugpererĸuvdlutit
Nâlagaĸ sujuaissaisa Gûtiat ilingnut sarĸúmersimangmat, Aaperâp
Gûtia Iisâvdlo Gûtia Jăkuvdlo Gûtia. 6 ăma Nâlagkap oĸarfigâ:
agssatit sângnut mangúsagitit. tauva agssane sâminut mangúpai.
amugamigitdlo sunauvfa-uko pupigsut aputitut ĸaĸortigalutik. 7 o-
-ĸarpordlo: agssatit kingumut sângnut mangúkit. kingumutdlo

mangúkamigit amugamigitdlo sunauvfa-uko kingumut ilerĸumigsut
ilissut. 8 tauva ugperiumángíkunisit oĸautsisitdlo tusarumanagit
nalunaerĸutíkut sujugdlíkut, oĸautsisit ugperísavait nalunaerĸutíkut
kingugdlíkut; 9 tamákule nalunaerĸutit mardluk agdlât ugperiu-
-mángigpatigik oĸautsisitdlo tusarumanagit, kûgârtumit imermik ĸa-
-lussivdlutit nunamut panertumut kuísavat; tauva imeĸ kûgârtumit
ĸalussat áungorumârpoĸ nuname panertume. 10 Mórsasivdle Nâ- 7,20.
-lagaĸ oĸarfigâ: ata nâlagara, uvanga oĸalutdlarĸíngisáinarpunga, 6,12. 30.
mãnalũnît kivfangnut oĸaluleravit oĸalutdlarĸigsíngilanga, ĸaneralo
oĸaralo tamarmik artornaĸingmata. 11 Nâlagkavdle akivâ: kia inuit
ĸaneĸartípai? kialũnît oĸajuitsutdlo tusilartutdlo tagpigsutdlo tag-
-pîtsutdlo taimailivai? uvanga Nâlagaĸ píngínerpunga? 12 tássa
autdlarit, uvanga ĸarnit najorumârpara, ajoĸersorumârpavkitdlo Mat. 10,19.
ĸanoĸ oĸásassutit. 13 oĸarpordle: ata nâlagara, ĸanortoĸ autdlar-
-tíkuminartorissat autdlartíkiuk. 14 tauva Nâlagkap níngangnera
katsungailerpoĸ Mórsasimut, oĸarpordlo: angajut Aarune Lîvíkû-
-ssoĸ ilisimángínerpara oĸalutdlarĸigsoĸ? tássalo nâpíkiartorpâtit,
takulerunisitdlo ũmámigut tipaitsugkumârpoĸ. 15 ivdlit oĸalugfigi-
-ssásavat orĸersordlugulo, uvangalo ĸarnit najorumârpara táussu-
-malo ĸarna, ajoĸersorumârpavsilo ĸanoĸ iliúsassuse. 16 táunalo
inungnut oĸalugtigísavat; ilingnut ĸanertut ísavoĸ, ivdlitdlo táu- 7,1.
-ssumúnga Gûtisut ísautit. 17 ajáupiardlo mána tigûk nalunaer-
-ĸutiliûtigssat.

18 tauva Mórsase autdlardlune sakiminut Jîtrumut uterpoĸ
oĸarfigalugulo: autdlardlanga-ait, ĸatángutíka Egivtinimîtut kingu-
-mut ornigdláka, takujumavdlugit sule inûnersut. Jîtruvdlo Mór-
-sase akivâ: erĸigsivdlutit autdlarit. 19 Nâlagkavdlo Mórsase oĸar-
-figâ Mîtiãkúnîtitdlugo: ĸâ, Egivtinimut uterit, angutit táuko inũ- Mat. 2,20.
-ssutsingnik ĸinugingnigtut tamarmik toĸungmata. 20 tauva Mór-
-sasip nulê erninilo ilaserai siutitûne ĸimugsersitdlugit, Egiv-
-tinimut uterniardlune; Gûtivdlo ajáupiâ tigumiarâ. 21 Nâlagkavdlo
Mórsase oĸarfigâ: kingumut Egivtinimut piguvit, nalunaerssuigit
tupingnartuliagssat máko agssangnut pisitáka tamaisa suliarísa-
-gagkit Fâraûp issigernane; uvangale mángertíkumârpara ũmatâ, 7,3.
inuitdlo autdlarĸujumásángilai. 22 tauva Fâraô oĸarfigísavat: Nâ-
-lagaĸ ima oĸarpoĸ: Israîle tássa ernera angajugdleĸ; 23 oĸáupav-
-kitdlo ernera autdlarĸúsagit, kivfartôrĸuvdlunga; autdlarĸujumá-
-ngíkugkule ata, ernerit angajugdleĸ toĸúkumârpara. 24 inger- 12,29.
-dlatitdlugulo ilãne akungnigtarfingme Nâlagkap nâpípâ toĸúnia-

-raluardlugulo. [25] tauva Sípôrap savik ujaraussoĸ tiguvâ, erner-
-milo kipineĸángíssutâ kipivâ isigainut igitdlugo, oĸardlunilo:
aungmik uvigssarsiarâvkit. [26] tauva taimaitípâ. taimane oĸarpoĸ:
aungmik uvigssarsiaĸ, kipineĸarneĸ pivdlugo.
[27] Nâlagkavdlo Aarune oĸarfigâ: autdlarit Môrsase pâriartor-
-dlugo puilassuitsumut. autdlaramilo Gûtip ĸáĸâgut nâpípâ ku-
-nigdlugulo. [28] Môrsasivdlo Aarunimut oĸautigai tamaisa Nâlagkap
autdlartitsissime oĸausê, sunigdlo nalunaerĸutiliorĸugâne. [29] tauva
Môrsasilo Aarunilo autdlarput Israîlip kinguaisa utorĸaunertait
tamaisa katerssordlugit; [30] Aarunilo oĸalulerpoĸ tamanik Nâlagkap
Môrsasimut oĸauserissainik, nalunaerĸutiliorpordlo táukunínga inuit
issigernáne. [31] inuitdlo ugperput, tusaramigdlo Nâlagkap taku-
-sarsimagai Israîlip kinguai nâgdliugssusiatdlo takuvdlugo, tauva
sikigdlutik patdlorput.

kapitalit 5.

**Môrsase Fâraûp tusarumángíkâ, inuitdlo angnermik
nâgdliugtitaulersut.**

[1] kingorna Môrsasilo Aarunilo iserput Fâraô oĸarfigalugo:
ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ Israîlip Gûtia: ínugtáka autdlarĸúkit, pui-
-lassuitsume uvavnut nagdliússísangmata. [2] Fâraûvdle akivai: ki-
-nauna táuna Nâlagaĸ, táussuma nipâ tusásagiga Israîlíkut aut-
-dlarĸúsavdlugit? Nâlagaĸ táuna naluvara, Israîlíkutdlo autdlar-
3,18. -ĸúsángiláka. [3] oĸarputdlo: Eiperíkut Gûtiata ersserfigâtigut; pui-
-lassuitsumut autdlardlata-ait uvdlut pingasut ingerdlassariamut.
Nâlagkamut Gûtivtínut tunissiartordluta; toĸorarnermigdlũnît pa-
-namigdlũnît uvavtínut orniguteĸinavoĸ. [4] Egivtinivdle kúngiata
sãpai; ukorsê Môrsase Aarunilo, sôĸ inuit suliagssainit nigorti-
-niarpisigik? kivfartûtise uniorĸúnavêrsitat ornigsigik. [5] oĸar-
-pordlo Fâraô: takuvase inuit mãnákut nuname amerdlaĸissut:
taimáitoĸ kivfartûtainik uniorĸúnavêrsitanik sulísaersíniarpase. [6] Fâ-
-raûvdlo uvdloĸ táuna inápai inuit unigtailississait misigssortaitdlo
oĸardlune: [7] inuit karrîarnikunik ĸarmasigssialiûtigssainik tunissar-
-taravsigik kingorna tunísángilase; nangmineĸ karrîarnikunik atu-
-gagssamingnik katerssoriartordlit; [8] ĸarmasigssiatdle inertagagssait
sujornagutut amerdlatigitísavase, ikigdlisísángilase; mássa uninga-
-ssaramik nivdlialerput oĸardlutik: Gûtivtínut tunissiartordlata.
[9] kivfartornerssuaĸ angutinut artornáinardle, suliagssaĸarĸuvdlugit,
oĸautsitdlo sagdlunerínaussut nalunaerssorĸunagit. [10] tauva aníput

inuit unigtailississait misigssortaitdlo, inuitdlo oĸarfigait: Fâraô
ima oĸarpoĸ: karrîarnikunik tunísáisavavse; 11 ilivse nangmineĸ
karrîarnikunik navssârsioritse; kisiáne kivfartûtigssase ingmánguar-
-dlũnît ikigdlisíneĸásángitdlat. 12 tauva inuit Egivtinimut tamarmut
siámarput ivigssuarnik kivdlornikunik katerssuivdlutik karrîarni-
-kutut atugagssamingnik. 13 unigtailississutdle tuaverssuíput oĸar-
-dlutik: suliagssase inerniarsigik, uvdluínaĸ inigagssat uvdluínaĸ
inerdlugit, taimanisut karrîarnikunik pissaratdlaravse. 14 Israîlivdlo
kinguaisa misigssortait Fâraûp unigtailississûtitaisa táukunúnga
ivertitait unatarneĸarput, oĸarfigaitdlo: ĸarmasigssialiagssase sujor-
-nagutut amerdlatigísássut sôĸ igpagssardlũnît uvdlumilũnît iníngi-
-lisigik? 15 tauva Israîlip kinguaisa misigssortaisa iserdlutik Fâraô
tordlulavfigât oĸardlutik: sôĸ kivfatit taimailiorfigaigit? 16 karrîarni-
-kunik tunineĸángitdlat kivfatit, taimáitordle oĸarfigissarâtigut: ĸar-
-masigssialioritse; tássalo kivfatit unatarneĸarput, ínugtatit ajortu-
-liorsimáput. 17 akivaile: uníngassarpuse; uníngassaravse oĸarpuse:
Nâlagkamut tunissiartordlata. 18 tássa autdlaritse kivfartorniar- 5,8.
-dluse; karrîarnikunik tunineĸásángilase, ĸarmasigssiatdle túniúta-
-gagssase aulagsásángitdlat. 19 tauva Israîlip kinguaisa misigssor-
-tait nalujungnaerput erĸanarsileramik, oĸarfigingmatik: ĸarmasig-
-ssialiagssase ikigdlisíneĸásángitdlat; uvdluínaĸ inigagssat uvdluínaĸ
inísavase. 20 Fâraûmitdle anigamik Môrsasilo Aarunilo naláupait
akimingne ĸeĸartut, 21 oĸarfigaitdlo: Nâlagkap takuniardlise erĸar-
-tũssivdlunilo, ûminarsaravsigut Fâraûmut kivfainutdlo, pana ag-
-ssainut túniutdlugo toĸorĸuvdluta. 22 Môrsasip tauva Nâlagaĸ
sâgpâ oĸardlune: nâlagara, sôĸ inuit uko perdlugtitdlarpigit? sôrme
autdlartípinga? 23 Fâraûmut pivdlunga oĸalugfigileravko arĸit pi-
-galugo, kigdligalugo inuit uko perdlugtingâlerpai, ánáungitdluínar-
-patitdlo ínugtatit.

kapitalit 6.

Nâlagkap Môrsasimut únersûtâ. Môrsasip sujuaissainik.

1 Nâlagkavdle Môrsase oĸarfigâ: mãna takujumârpat Fâraû-
-mut ĸanoĸ iliorumârtunga; agssangnik píssarssuarnik pineĸar- 4Môr.33,3.4.
-dlune autdlarĸúsangmagit, agssangnik píssarssuarnik pineĸardlune
nunaminit ĸimâtísavdlugit agdlât.

2 Gûtivdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: uvanga tássa Nâ-
-lagaĸ. 3 sarĸúmersarpungalo Aaperâmut Iisâmutdlo Jãkumutdlo 1 Môr. 15,7. — 28,13.
Gûtisut ajugaĸángitsutut, unale atera: Nâlagaĸ, táukunúnga ilisar- — 17,8.

-narsíssutigíngilara. [4]uvanga táukunúnga angerpunga Kânâp nu-
-nânik tuniumavdlugit, nunamik takornartauvfiánik, takornartauv-
-dlutik angalavfigissãnik; [5]ãmátaoĸ uvanga tusarpáka Israîlip ki-
-nguaisa nimârnere, Egivtinimiut kivfartortingârmatik; angerusi-
-galo erĸaivara. [6]tamána pivdlugo Israîlip kinguainut oĸarit
uvanga tássa Nâlagaĸ; Egivtinimiut kivfartûtigerĸussainit unior-
-ĸúnavêrsitanit anisíkumârpavse, kivfartortingârmase aniguisís-
-vavse, talermik isagsimassumik erĸartũssutinigdlo angisûnik utei-
-tíkumârpavse. [7]ilasiariumârpavsilo ínugtariumavdluse, ilivsil
Gûtigísavavsinga; misigísausilo uvangaugama Nâlagaĸ Gûterse, Egiv-
-tinimiut kivfartûtigerĸussainit uniorĸúnavêrsitanit ilivsínik anisit-
-sissoĸ. [8]isertíkumârpavsilo nunamut agssavnik ĸutdláissutigi-
-ssavnut Aaperâmut lisâmutdlo Jãkumutdlo túniúkumavdlugo
ilivsínut tamána túniúkumârpara pigerĸuvdlugo, uvanga tássa Nâ-
-lagaĸ. [9]Môrsasilo taima oĸalugpoĸ Israîlip kinguainut, tusi-
-ngilâtdle angnikitdliornermit artornartumigdlo kivfartornermit.
[10]tauva Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [11]iserdlut
Fâraô oĸalugfigûk Egivtinip kúngia, Israîlip kinguai nunamini
autdlarterĸuvdlugit. [12]Môrsasile oĸalulerpoĸ Nâlagkap sâne, o-
-ĸardlune: takuvat Israîlip kinguaisa tusarneĸ ajorpãnga, ĸanorm
4,10. tauva Fâraûp tusásagânga? mássalo ĸardluvkut kipineĸángitsuvunga
[13]Nâlagkavdle Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai, Israîlip ki-
7,1 tt. -nguainut Fâraûmutdlo Egivtinip kúngianut inássutigssaĸartitdlugit
Israîlip kinguai Egivtinimit aniserĸuvdlugit. [14]tamássa sujuai-
1Môr.46,9 tt. -ssaĸatigîgsortaine nâlagaussut: Rûpinip ernere Israîlip angajug-
-dliliâta: Hânôĸ, Palô, Hîtserûn, Karme; tássa Rûpiníkut erĸar-
-dlerîgsortait. [15]Símiûp ernere: Jîmuil, Jâmin, Ouât, Jãkin,
Sûggar; Sâvdlilo arnap Kânãkûssup ernera; tássa Símiũkut er-
1 nal. 6,1-53. -ĸardlerîgsortait. [16]ukulo tássa Lîvip ernerisa arĸe sugîgsor-
-taitdlo: Gêrsun, Kâgat, Merâre. ukiutdlo Lîvip inûvfigissai tássa
ukiut untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit arfineĸ mardlugdlo. [17]Gêr-
-sunip ernerai Lipnilo Símîlo erĸardlerîgsortaitdlo. [18]Kâgatip
ernerai Amrâtdlo Jitsiârilo Hîprûnilo Usîlilo. ukiutdlo Kâgatip
inûvfigissai tássa ukiut untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit pinga-
-sutdlo. [19]Merârip ernerai Mâgililo Mússilo. tássa Lîvíkut er-
-ĸardlerîgsortait ingmíkut sugîgsut. [20]Amrâvdlo nuliarilerpâ atse
Jûkîpa, táussumánga ernertârai Aarunilo Môrsasilo. ukiutdlo
Amrâp inûvfigissai tássa ukiut untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit
arfineĸ mardlugdlo. [21]Jitsiârip ernerai Kôralo Nivfagdlo Siggerilo.

'Usîlip ernerai Mîsaililo Elisâvfatdlo Síterilo. [23]Aarunivdlo
uliarilerpâ Elisîpa Aminâtap pania Nagásûp najâ, táussumánga
rnertârai Nâtalo Aapigûlo Eliâsarilo Igtamârilo. [24]Kôravdlo er-
nerai Asêrilo Elkânalo Aapiasavfilo; tássa Kôrákut erкardlerîg-
sortait. [25]Eliâsarivdle Aarunip ernerata nuliarilerpâ Pútialip pa-
nîsa ilât, táussumánga ernertârâ Pîniarse. tássáuput Lîvíkut 4 Môr. 25,
ioкutiligtaisa nâlagait erкardlerîgsortaisigut. [26]tássa-uko Aaru- 7-13.
nilo Môrsasilo, táuko Nâlagkap oкarfigigai: Israîlip kinguai Egiv-
tinimit anisísigik, ingmíkut katerssat ingmíkôrtítardlugit; [27]tá-
ssáuput Fâraûmut Egivtinip kúngianut oкalugtut Israîlip kinguai
Egivtinimit aniserкuvdlugit; Môrsase táuna Aarunilo. [28]pivordlo
uimane Nâlagkap Môrsase oкalugfigingmago Egivtinime, [29]oкa-
lugfigingmane oкardlune: uvanga tássa Nâlagaк; tamaisa ilingnut
кauserissáka Fâraûmut Egivtinip kúngianut oкauseríkit; [30]tauva
Môrsase oкarpoк Nâlagkap sâne: takuvarma кardluvkut kipine-
кángitsunga, кanorme Fâraûp tusásagânga?

kapitalit 7.

perdluit pilersut: imeк áungortoк.

1 Nâlagkap tauva Môrsase oкarfigâ: takuvat Fâraûmut Gû-
tisut itípavkit, Aarunilo angajut pruvfîtigísavat. [2]ivdlit oкalú- 6,13.
sautit tamanik ilingnut inássutigiumassavnik, Aarunile angajut 4,16.
oкalugkumârpoк Fâraûmut, Israîlip kinguai nunaminit autdlarter-
кuvdlugit. [3]uvangale mángertíkumârpara Fâraûp ũmatâ, nalu-
naerкutiliáka tupingnartuliákalo Egivtinime amerdlangârкuvdlugit.
Fâraûvdlo tusarumásángilâse; tauvalo agssáka Egivtinimiunut tug-
tíkumârpáka, katerssarssuáka ínugtáka Israîlip kinguai Egivtini-
mit anisitdlugit erкartũssutinik angisûnik. [5]Egivtinimiutdlo mi-
sigísáput uvangaugama Nâlagaк, agssáka Egivtinimut isagtíkuvkit,
sraîlivdlo kinguai akornánit anisileruvkit. [6]Môrsasile Aarunilo
aimailiorput; sôrdlo Nâlagkap inákâtik taima iliorput. [7]Môrsase
arfineк pingasunik кulilingnik ukioкarpoк, Aarunilo arfineк pinga-
sunik кulilingnik pingasunigdlo ukioкarpoк, taimane Fâraûmut
oкalugkamik.

[8]Nâlagkavdlo Môrsasilo Aarunilo oкarfigai: [9]Fâraûp oкa-
lugfigigpase oкardlune: tupingnartuliamik nalunaeritse; tauva Aa-
rune oкarfigiumârpat: ajáupíssat tiguvdlugo Fâraûp sânut naluguk
pulateriârssúngortitdlugo. [10]tauva Môrsasilo Aarunilo Fâraûmut

iserput taimailiordlutigdlo sôrdlo Nâlagkap inákâtik; Aarunivdlo
4,3. ajáupísse nalugpâ Fâraûvdlo kivfaisalo sãnut, pulateriârssúngortit-
-dlugo. 11 tauva Fâraûp ilisimassut angákutdlo ĸaerĸuvai, táukulo
2 Tim. 3,8. Egivtinimiut titagarsiortortait taimatut iliorput serratimingnik, 12 nu-
-ngutdlutik ajáupíssatik nalugpait pulateriârssúngortitdlugit; kisiáne
Aarunip ajáupiâta ívai táukua ajáupiait. 13 taimáitumik Fâraûp
ũmatâ mángertípoĸ, tusarumángilailo, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugsi-
-massoĸ.
14 Nâlagkap tauva Môrsase oĸarfigâ: Fâraûp ũmatâ kivdlig-
-ssáungilaĸ; inuit autdlarĸujumángilai. 15 Fâraô orniguk uvdlãkut
mássa imermut aniumârpoĸ; savssarumârputitdlo kûgârtup sinâgut
akileralugo, ajáupiardlo pulateriârssúngorsimagaluaĸ tigumiarísavat.
16 oĸarfigísavatdlo: Nâlagkap Eiperíkut Gûtiata ilingnut autdlarti-
-pânga oĸarĸuvdlunga: ínugtáka autdlarĸúkit, puilassuitsume kiv-
4,9. -fartũsangmánga; kisiánile mána tikitdlugo tusarumángilatit. 17 ima
oĸarpoĸ Nâlagaĸ: matumánga misigísautit uvangaugama Nâlagaĸ:
takuvat ajáupíssamik matumínga tigumiagkavnik kûgârtup erma
anauguvko mumíkumârpoĸ áungordlune; 18 aulisagkatdlo kûgârtu-
-mĩtut toĸúsáput, kûgârtordlo tipitũngúsavoĸ, Egivtinimiutdlo mau-
-jugilísavât kûgârtumit imísavdlutik. 19 ãma Nâlagkap Môrsase
oĸarfigâ: Aarunimut oĸarit: ajáupíssat tiguvdlugo agssatit isagtíkit
Egivtinip ermisa ĸulâtigut, kûgssuisalo kûgârtuisalo tasîsalo tase-
-rârssuisalo tamarmik ĸulâtigut, áungorĸuvdlugit; aoĸalísavoĸ tauva
Egivtinime tamarssuarme, kueraivfingne agdlât ĸissûssune ujarau-
-ssunilo. 20 tauva Môrsasilo Aarunilo taimailiorput sôrdlo Nâlagaĸ
inatsissoĸ, Fâraûp issigernane kivfaisalo issigernáne ajáupiaĸ si-
-lugtitdlugo kûgârtup erma anaungmago tamarme mumípoĸ áu-
-ngordlune. 21 aulisagkatdlo kûgârtumĩtut toĸúput, kûgârtordlo
tipitũngorpoĸ Egivtinimiut kûgârtumit imerneĸ ajulersitdlugit;
Egivtinimilo tamarssuarme aoĸalerpoĸ. 22 Egivtinimiutdle titagar-
-siortortait taimatut iliorput serratimingnik; taimáitumik Fâraûp
ũmatâ mángertípoĸ, tusarumángilailo, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugsi-
-massoĸ. 23 tauva Fâraô tunússivoĸ angerdlardlune, tamánalũnît
ũmámigut erĸarsautiginago. 24 Egivtinimiutdle tamarmik kûgârtup
avatâgut niváiput imigssamingnik imersiordlutik, kûgârtumit imer-
-sínáunginamik. 25 uvdlutdlo arfineĸ mardluk nâput Nâlagkap kû-
-gârtoĸ patingmago kingorna.

kapitalit 8.

naratsit; ípernat; niviuvkat.

1 Nâlagkap tauva Môrsase oĸarfigâ: Fâraûmut iserdlutit oĸar-
-figûk: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: ínugtáka autdlarĸúkit, kivfartũsang-
-mánga. 2 autdlarĸujumángíkugkitdle ata, nunagissat tamât per-
-dlugtíkumârpara naratsinik. 3 kûgârtordlo naratsinik ujameriá-
-savoĸ, ĸaĸivdlutigdlo igdlungnut písáput sinigtarfingnutdlo ínar-
-tarfingnutdlo kivfavitdlo igdluinut ínugtangnutdlo ûterivinguutdlo
naĸítaivingnutdlo; 4 ilingnutdlo ínugtangnutdlo kivfangnutdlo ta-
-manut ĸaĸísáput. 5 ãma Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ: Aaru-
-nimut oĸarit: ajáupíssangnik isagtorit kûgssuitdlo kûgârtutdlo
tatsitdlo ĸulâtigut, naratsit Egivtinimut ĸagssorarĸuvdlugit. 6 tauva
Aarunip agssane isagtípai Egivtinip ermisa ĸulâtigut, naratsitdlo
ĸagssorarput Egivtine matôrdlugo. 7 titagarsiortutdle taimatut
iliorput serratimingnik, naratsinik Egivtinimut ĸagssorartitsivdlutik.
8 taimáitoĸ Fâraûp Môrsasilo Aarunilo ĸaerĸuvdlugit oĸarfigai:
Nâlagkamut tugsiaritse naratsit uvavnit ínugtavnitdlo pêrĸuvdlugit;
tauva inuit autdlarĸujumârpáka, Nâlagkamut tunissiartorĸuvdlugit.
9 Môrsasivdle Fâraô sãpâ: ivdlit angnerugatdlait, oĸardlutit ĸa-
-ĸugo tugsiúsagivkit kivfatitdlo ínugtatitdlo, naratsit ilingnit ig-
-dlungnitdlo pîarĸuvdlugit; kûgârtoĸ kisime peĸásavoĸ. 10 oĸarpoĸ
tauva: aĸago. akivâlo: sôrdlo oĸartutit; tássa misigerĸuvdlutit
Nâlagaĸ Gûterput naleĸángingmat. 11 tauva naratsit pĩsáput iling- 15,11.
-nit igdlungnitdlo kivfangnitdlo ínugtangnitdlo; kûgârtoĸ kisime
peĸásavoĸ. 12 tauva Môrsasilo Aarunilo Fâraûmit aníput, Môrsa-
-sivdlo Nâlagaĸ tordlulavfigâ naratsit táuko Fâraûmut pisitai piv-
-dlugit. 13 Nâlagardlo taimailiorpoĸ Môrsasip oĸausia maligdlugo,
naratsitdlo toĸorarput igdlune ungalulingnilo narssanilo. 14 ka-
-terssorpaitdlo agtakúngortítardlugit; nunalo tipigtorssuángorpoĸ.
15 Fâraûle misigilerame nivniortitaujungnaerdlune, tauva ũmáne
mángertípâ tusarumanagitdlo, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugsimassoĸ.

16 Nâlagkap tauva Môrsase oĸarfigâ: Aarunimut oĸarit: ajáu-
-píssat isagtitdlugo nunap ĸassernere anáukit, ípernángorĸuvdlugit
Egivtinime tamarssuarme. 17 taimailiorput tauva: ajáupíssaminik
isagtordlune nunap ĸassernere Aarunip anaungmagit ípernángorput
inungnilo nerssutautinilo; nunap ĸassernere tamarmik ípernángor-
-put Egivtinime tamarssuarme. 18 titagarsiortutdlo taimatut iliorput
serratimingnik, ípernanik anitdlagtitsiniaraluardlutik, saperdlutigdle;

ípernatdlo inungnilo nerssutautinilo íput. [19] tauva titagarsiortut
Lûk. 11,20. Fâraûmut oкarput: tamássa Gûtip agssâ; Fâraûvdle ũmatâ má-
-ngertípoк, tusarumángilailo, sôrdlo Nâlagaк oкalugsimassoк.
[20] Nâlagkap tauva Môrsase oкarfiga: aкago makiârdlutit Fâ-
-raûmut savssariartorit, mássa imermut aniumârpoк; oкarfigisa-
-vatdlo: ima oкarpoк Nâlagaк: ínugtáka autdlarкúkit, kivfartũ-
-sangmánga. [21] autdlarкujumángíkugkitdle ínugtáka, ata, niviuvkat
autdlartíkumârpáka ilingnut kivfangnutdlo ínugtangnutdlo igdlung-
-nutdlo, Egivtinimiut igdlue niviuvkanik tamákerdlugit, nunalo nu-
-nagissât. [22] tamatumûnalo Gûsane ínugtama najugât ingmíkôrtu-
-kumârpara, niviuvkat tássanêrкunagit, misigerкuvdlutit uvanga
tássaussunga Nâlagaк mâne nuname; [23] pineкángíssutdlo ínugtámalo
ínugtavitdlo akornánîtíkumârpara; aкago nalunaerкut tamána piu-
-mârpoк. [24] tauvalo Nâlagaк taimailiorpoк, niviuvkatdlo amerdla-
-sôrssuit pitorarput Fâraûp igdluanut kivfaisalo igdluinut, Egivtini-
-milo tamarssuarme nuna piujungnaerpoк niviuvkanit. [25] tauva Fâ-
-raûp Môrsasilo Aarunilo кaerкuvdlugit oкarfigai: Gûtivsínut tuni-
-ssiartoritse nuname tamâne. [26] Môrsasivdle akivâ: taimailioruvta
1 Môr. 43,31. iluásángilaк, Egivtinimiut maujugissainik tunissísaneravta Nâlagka-
-mut Gûtivtínut; mássalo Egivtinimiut maujugissainik tunissigalua-
-ruvta issigititdlugit, ujarкanik mitdlũsángínerpâtigut? [27] uvdlut pi-
3,18. -ngasut ingerdlassariamut ingerdlajumârpugut puilassuitsumut, Nâ-
-lagkamut Gûtivtínut tunissiartordluta, sôrdlo perкugâtigut. [28] Fâraô
tauva oкarpoк: autdlarкúsavavse; Nâlagkamut Gûtivsínut tuni-
-ssiartoritse puilassuitsumut, kisiáne ungasingnermut piartúsángi-
-lase; tugsiúniarsingalo. [29] Môrsasilo oкarpoк: tássa ilingnit anigu-
-ma Nâlagkamut tugsiarumârpunga, niviuvkat Fâraûmit kivfainitdlo
ínugtainitdlo nigorкuvdlugit aкagûgpat; kisiáne Fâraô sagdloкi-
-taiungnaerile, inuit Nâlagkamut tunissiartortailiungnaerdlugit.
[30] tauva Môrsase Fâraûmit anivdlunilo Nâlagkamut tugsiarpoк.
[31] Nâlagardlo taimailiorpoк Môrsasip oкausia maligdlugo, niviuv-
-katdlo nigortípai Fâraûmit kivfainitdlo ínugtainitdlo; atautsimig-
-dlũnît amiákoкángitdlat. [32] Fâraûvdle ũmáne mángertípâ tama-
-tumûnátaoк, inuitdlo autdlarкúngilai.

kapitalit 9.

nerssutautit toкorartut; ajússat; natarкornat.

[1] Nâlagkap tauva Môrsase oкarfigâ: Fâraûmut iserdlutit oкar-
-figûk: ima oкarpoк Nâlagaк Eiperíkut Gûtiat: ínugtáka autdlar-

-ĸúkit, kivfartũsangmánga. [2]autdlarĸujumángíkugkitdle, sule
unigtíniarugkit, [3]ata, Nâlagkap agssai tauva nerssutautingnut nar-
-ssamītunut túngásáput, ĸimugtuarssungnutdlo siutitûnutdlo ĸa-
-tigagtûnutdlo ugsingnutdlo savanutdlo, sualungârtumik toĸorar-
-titdlugit. [4]Nâlagkavdlo ingmíkôrtísavai Israîlíkut nerssutautait 8,22.
Egivtinimiutdlo nerssutautait; Israîlip kinguaisa pigissait tamarmik
atautsimigdlũnît toĸussoĸásángitdlat. [5]Nâlagkavdlo taivâ tai-
-mailivfigssâ, oĸardlune: aĸago Nâlagkap tamána nãmagsísavâ
nuname. [6]aĸagûngmatdlo Nâlagkap tamána nãmagsivâ; Egivti-
-nimiut nerssutautait tamarmik toĸorarput, Israîlivdle kinguaisa
pigissait atautsimigdlũnît toĸussoĸángitdlat. [7]Fâraûle takusai-
-sitsingmat, ârit Israîlíkut pigissait atautsimigdlũnît toĸussoĸá-
-ngitdlat. taimáitoĸ Fâraûp ũmatâ mángertípoĸ, inuitdlo aut-
-dlarĸúngilai.

[8]Nâlagkap tauva Môrsasilo Aarunilo oĸarfigai: ûtsivigssuar-
-mit arssanik tigusigitse itúmavse imagssainik. Môrsasivdlo tamáko
ĸilaup tungânut siámásavai Fâraô issigititdlugo, [9]Egivtinimut ta-
-marmut pujoralarĸuvdlugit, ajuángorĸuvdlugitdlo tinumanernik
naorartut inungnilo nerssutautinilo Egivtinime tamarssuarme.
[10]tauva arssanik tigusíput ûtsivigssuarmit, Fâraô sarĸangerdlugo,
Môrsasivdlo tamáko ĸilaup tungânut siámarmagit ajuángorput ti-
-numanernik naorartut inungnilo nerssutautinilo; [11]titagarsiortut- 7,11. 22.
-dlo Môrsasip sâne ĸeĸarneĸ ajulerput ajússanit, ajualigssûgamik 8,7. 18.
titagarsiortut Egivtinimiutdlo tamarmik. [12]Nâlagkavdle mánger-
-tipâ Fâraûp ũmatâ, tusarumángilailo táussuma, sôrdlo Nâlagaĸ
Môrsasimut oĸalugsimassoĸ.

[13]Nâlagkap tauva Môrsase oĸarfigâ: aĸago makiârdlutit Fâ-
-raûmut savssariartorit, oĸarfigísavatdlo: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ
Eiperíkut Gûtiat: ínugtáka autdlarĸúkit, kivfartũsangmánga. [14]pí-
-ngíkuvit tamatumûna perdlugssiáka tamaisa autdlartíkumârpáka
ũmatingnut kivfangnutdlo ínugtangnutdlo; misigerĸuvdlutit uvav-
-tut ítoĸángingmat nuname tamarssuarme. [15]mássa agssáka i-
-sagtíkaluaríka ivdlitdlo ínugtatitdlo toĸorarnermik patigkumav-
-dluse, tauvalo nunamit pîagaorĸajaĸautit; [16]tamánale pivdlugo
atatípavkit, píssaunera ilingnut takutíkumavdlugo, ateralo oĸauti- Rûm. 9,17 f.
-gineĸarĸuvdlugo nunane tamane. [17]sule ínugtáka avssiaĸutser-
-niarugkit autdlarĸujumanagitdlo, [18]ata, aĸago taimailigpat agso-
-rujugssuaĸ natarĸornartísavara, nunaulerĸârneranit mánalo tikit-
-dlugo Egivtinime naleĸángisáinartumik. [19]taimáitumik mãna

autdlartitsivdlutit nerssutautitit tamaisalo narssame pigissatit tor-
-ĸortíkit, mássa inuit tamarmik nerssutautitdlo narssame ĸani-
-ngarneĸartut igdlumut katerssorneĸángitsut natarĸornat nákar-
-figigpatik toĸúsáput. [20] tauva Fâraûp kivfaisa ilaisa Nâlagkap
oĸausianik mianeringnigtut nungutdlutik kivfatik nerssutautitigdlo
igdlunut ĸimârĸuvait; [21] ilaisale Nâlagkap oĸausianik asigínaissut
kivfatik nerssutautitigdlo narssamîtînarpait. [22] tauva Nâlagkap
Môrsase oĸarfigâ: agssatit isagtíkit ĸilaup tungânut, natarĸornar-
-ĸuvdlugo Egivtinimut tamarmut, inungnutdlo nerssutautinutdlo
narssavdlo naussuinut tamanut Egivtinime ítunut. [23] Môrsasivdlo
ajáupísse isagtingmago ĸilaup tungânut, tauva Nâlagaĸ kagdler-
-sitsivdlunilo natarĸornartitsivoĸ, ingnâtdlagtarneritdlo nunamut
torarput, natarĸornatdlo Nâlagkap Egivtinimut tugtípai, [24] agso-
Hsk. 1,4. -rujugssuaĸ natarĸornartitdlugo, ingnerdlo ingminut sâgtartoĸ na-
-tarĸornat akugissarât; inoĸalerĸârneranit ássinganik píngisáinar-
-toĸ Egivtinime ilânilũnît nâme. [25] natarĸornatdlo Egivtinime ta-
-marssuarme sût tamaisa narssamĩtut natdlautípait; inuitdlo ner-
-ssutautitdlo narssavdlo naussue tamaisa natarĸornat natdlauti-
-pait orpîtdlo tamaisa narssamĩtut navdlordlugit. [26] kisiáne Gû-
-sanime Israîlip kinguaisa najugãne natarĸornaĸángilaĸ. [27] tauva
Fâraô arpârtitsivoĸ Môrsasilo Aarunilo ĸaerĸuvdlugit oĸarfigalu-
-gitdlo: tamatumûna ajortuliorpunga; Nâlagaĸ iluartûvoĸ, uvangale
ínugtákalo iluaitsûvugut. [28] Nâlagkamut tugsiaritse Gûtip kag-
-dlernere natarĸornatdlo soraerĸuvdlugit; tauva autdlarĸujumâr-
-pavse, utarĸiungnáisause. [29] Môrsasivdle akivâ: ungalûgkamit
aniguma agssáka siârumârpáka Nâlagkamut, tauvalo kagdlísaer-
-dlunilo natarĸornarungnáisavoĸ, misigerĸuvdlutit Nâlagkap nuna
tugs. 24,1. pigingmago; [30] kisiáne nalúngilavse ivdlitdlo kivfatitdlo, sule Gûte
Nâlagaĸ mianeríngíkigse. [31] tássa ilupâgssiagssat suaussiagssatdlo
natdlautísimassut, suaussiagssat karreĸaleraluarmata, ilupâgssiag-
-ssatdlo kâveĸutigssaĸalerdlutik; [32] ĸajûssiagssatdle igfiagssatdlo
umîtsut natdlautísimángitsut, kingorĸutsissûgamik. [33] tauva Môr-
-sase Fâraûmit anivoĸ ungalûgkamitdlo, agssanilo Nâlagkamut
siârmagit kagdlísaerdlunilo natarĸornásaerpoĸ, sialuitdlo nunamut
tugkungnaerput. [34] Fâraûvdle takugamiuk siagdlísaersoĸ natar-
-ĸornásaersoĸ kagdlísaersoĸ, ajortuliuarsínarpoĸ ãma, táussumalo
kivfaisalo ũmatitik mángertípait. [35] taimáitumik Fâraûp ũmatâ
kivdligssáungilaĸ, autdlarĸúngilailo Israîlip kinguai, sôrdlo Nâlagaĸ
Môrsasíkut oĸalugsimassoĸ.

kapitalit 10.

pigdlertat; târnerssuaĸ.

1 Nâlagkap tauva Môrsase oĸarfigâ: Fâraûmut iserit; mássa
ũmatâ mángertípara kivfaisalo ũmatait, nalunaerĸutiliáka tamáko
akornáne nãmagsiumavdlugit; 2 ivdlitdlo ĸitornangnut ernutang-
-nutdlo oĸalugtuarísagagkit Egivtinime pilissáka nalunaerĸutiliá-
-kalo táukunúnga atugkáka, misigerĸuvdluse uvangaugama Nâlagaĸ.
3 tauva Môrsasilo Aarunilo Fâraûmut iserput oĸarfigalugo: ima
oĸarpoĸ Nâlagaĸ Eiperíkut Gûtiat: ĸanoĸ sivisutigissumik sule
uteríserniarpit uvavnut manigũkumanatit? ínugtáka autdlarĸúkit,
kivfartũsangmánga. 4 autdlarĸujumángíkugkitdle ínugtáka, ata,
aĸago pigdlertat nunagissangnut nagdliutísaváka; 5 táukua nunap
ĸâ matôrumârpât nuna takugssaujungnaersitdlugo; natarĸornanit-
-dlo pineĸángitsut ilivsínut amiákûlersut núngutaerdlugit nerísa- Jûitd. 1,4.
-vait orpîtdlo tamaisa narssame ilivsínut naussut nungúsavdlugit; sarĸ. 9,3. 7.
6 igdlutitdlo kivfavitdlo tamarmik igdlue Egivtinimiutdlo tamarmik
igdlue tamákísavait; taimailissut sujuaissavitdlũnît sujuaissavit
sujuaissaisalũnît takúngisáinarait, nuname inûssoĸalerĸâramik má-
-nalo tikitdlugo nâme. tunússivdlunilo Fâraûmit anivoĸ. 7 Fâraô
tauva kivfaisa oĸarfigât: ĸanoĸ sivisutigissumik táuna perdlugsiu-
-tigísavarput? angutit táuko autdlarĸúkit Nâlagkamut Gûtiming-
-nut kivfartorĸuvdlugit; Egivtine piunêrutilersoĸ sule naluviuk?
8 tauva Môrsasilo Aarunilo Fâraûmut utersarpait, táussumalo o-
-ĸarfigai: autdlardluse Nâlagaĸ Gûterse kivfartũniarsiuk; kíkúme
autdlarumápat? 9 Môrsasip akivâ: autdlarniarpugut inûsugtutdlo
utorĸaitdlo tamavta, ernivutdlo panivutdlo savautivutdlo ugsiuti-
-vutdlo ilagalugit autdlarniarpugut, Nâlagkamut nagdliússísagavta.
10 sãpaile: Nâlagkap taima najordlise, sôrdlo autdlarĸujumârivse
ĸitornánguase ilagititdlugit; ârit ajortoĸ sujunertarârse. 11 taimái-
-sángilaĸ; ilivse angutit autdlaritse Nâlagaĸ kivfartûtdlugo, ta-
-máname ĸínutigârse. tauva Fâraûmit anisípait. 12 tauva Nâ-
-lagkap Môrsase oĸarfigâ: agssatit Egivtinip ĸulâgut isagtíkit
pigdlertanut, Egivtinimut majorĸuvdlugit, nunavdlo naussue ta-
-maisa nererĸuvdlugit, tamaisame natarĸornat amiákûtitait. 13 Môr-
-sasivdlo ajáupísse isagtingmago Egivtinip ĸulâgut, tauva Nâlagkap
agsarnerssuaĸ nunamut pitorartípâ uvdloĸ táuna tamât únuardlo
tamât, uvdlãkutdlo agsarnerssûp pigdlertat tikiúpai. 14 tauva pig- tugs. 78,
-dlertat majorput Egivtinimut tamarmut, tamatigut Egivtinime 43-49.

merardlutik amerdlasôrujugssuit, sujornatigut taimatut pigdlerta-
-ĸángisáinartoĸ kingornatigutdlo taimatut peĸásanane; 15 mássa
nunap tamarme ĸâ matôrpât nuna târtúngordlugo, nunavdlo nau-
-ssue tamaisa orpîtdlo ineritítait tamaisa nungúpait nataĸĸornat
amiákûtitait; Egivtinime tamarssuarme súnguamigdlũnît ũmaussu-
-mik amiákoĸángilaĸ, orpingnilũnît narssap naussuinilũnît nâme.
16 tauva Fâraûp tuaviordlune Môrsasilo Aarunilo ĸaerĸuvai oĸar-
-figalugitdlo: ajortulioĸaunga Nâlagkamut Gûtivsínut ilivsínutdlo.
17 mãnale ajortuliara isumákêrsiuk-ait tamatumûnáinaĸ, tugsiarit-
-silo Nâlagkamut Gûtivsínut, uvavnit nigorterĸuvdlugo toĸússu-
-tigssaĸ tamána kisiat. 18 tauva Fâraûmit anivdlune Nâlagkamut
tugsiarpoĸ, 19 Nâlagkavdlo anore mumigpâ kanangnersorujugssuá-
-ngordlugo, táussuma pigdlertat tingípai ímamut ĸerĸuartûmut
nákaivdlugit; pigdlertamik atautsimigdlũnît amiákuerúpoĸ Egivti-
-nime tamarssuarme. 20 Nâlagkavdle mángertípâ Fâraûp ũmatâ.
Israîlivdlo kinguai autdlarĸúngilai táussuma.
21 tauva Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ: agssatit isagtíkit ĸilaup
Is. 50,3. tungânut, Egivtine tamât târtorssuángorĸuvdlugo, târnerssuaĸ
tugs. 105, 28 tt. savtínartúngordlugo. 22 Môrsasivdlo agssane ĸilaup tungânut i-
-sagtingmagit taggarigsorssuángorpoĸ Egivtinime tamarssuarme
uvdlut pingasut; 23 áiparminik issigissoĸángilaĸ, iniminitdlo nikui-
-toĸángilaĸ uvdlut pingasut; kisiáne Israîlip kinguaisa najugaine
tamane ĸaumavoĸ. 24 tauva Fâraûp Môrsase ĸaerĸuvdlugo oĸar-
-figâ: autdlardluse Nâlagaĸ kivfartũniarsiuk, savautise ugsiutisilo
kisîsa ĸimagdlugit; ãma ĸitornánguase ilagisigik. 25 Môrsa-
-sivdle akivâ: tunísavavtigútaoĸ tuníssutigssanik toĸutagssanik
tuníssutigssanigdlo ikivkagagssanik, Nâlagkamut Gûtivtínut pig-
-dliarissagssavtínik; 26 ãmâtaoĸ nerssutautivut nagsatarísavavut,
kukigssualik atauserdlũnît ĸimagáusángilaĸ, táukunánga tigusísa-
-gavta Nâlagaĸ Gûterput kivfartũsavdlugo; nalugavtame sumik
Nâlagaĸ kivfartũsagigput tássungnángisitdluta. 27 Nâlagkavdle
mángertípâ Fâraûp ũmatâ, autdlarĸujumángilailo táussuma. 28 tau-
-va Fâraûp sãpâ: ĸimánga, mianerssordlutitdlo kînara takorĸu-
-nago kingorna; mássa ĸaĸugo kînara takorĸigkaluarugko uvdloĸ
táuna toĸúsautit. 29 Môrsasivdlo akivâ: oĸardluarputit; kînat ki-
11,4-8. -ngorna takorĸísángilara.

kapitalit 11.

perdlugssaĸ kingugdleĸ Môrsasip nalunaerêrâ.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: sule perdlugssaĸ atauseĸ
nagdliutíkumârpara Fâraûmut Egivtinimiunutdlo, kingorna tamãnga
autdlarĸujumârpâse; autdlarĸuvdluínardluse tamãnga tuavisârtor-
-ssûjumârpâse agdlât. 2 inuit oĸalugfigísagitit tusâtitdlugit, angu-
-titdlo arnatdlo nungutdlutik tugdlisik piniarfigísagait igssoraiv- 3,21 f.
-fingnik sîlviussunik kûltiussunigdlo. 3 Nâlagkavdlo inuit sáimáu-
-narsisípai Egivtinimiut issainut, ãmátaoĸ angut táuna Môrsase
Egivtinime nâlangnartorssûvoĸ Fâraûp kivfaisa issainut inuitdlo
issainut.
4 Môrsasilo oĸarpoĸ: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: únuap ĸiterar-
-neragut aniumârpunga Egivtine avĸutigalugo, 5 tauvalo Egivti-
-nime angajugdliliaussut tamarmik toĸúsáput, Fâraûp igsiav-
-fingmine ĸilâlingme igsiassup angajugdliliânit arnap kivfaussup
aserorterivingmik aulaterissup angajugdliliânut agdlât, ner- 4,23.
-ssutautitdlo angajugdliliait tamarmik. 6 kápialanerssuaĸ tauva
angísaĸaoĸ Egivtinime tamarssuarme, sujornagut naleĸángisáinar-
-toĸ kingornalo naleĸásángitsoĸ; 7 Israîlivdle kinguaine tamane
ĸingmimik ĸilugtoĸásángilaĸ, inungmutdlũnît nerssúmutdlũnît nâ-
-me; misigerĸuvdluse Nâlagkap Egivtinimiutdlo Israîlíkutdlo ing-
-míkôrtíkai. 8 tauva kivfatit uko tamarmik uvavnut aterarumâr-
-put patdlorfigalungalo oĸardlutik: anît, ivdlit inuitdlo tamarmik
ilingnik malingnigtut; kingornalo aniumârpunga. tauvalo Fâraô
ĸimagpâ kamangârdlune. 9 Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: Fâ- 10,29.
-raûp tusarumásángilâse, tupingnartuliáka Egivtinime amerdli-
-ngârĸuvdlugit. 10 Môrsasivdlo Aarunivdlo tupingnartuliat tamáko
tamaisa nãmagsivait Fâraûp issigernane; Nâlagkavdle mángertípâ
Fâraûp ũmatâ, táussumalo Israîlip kinguai nunaminit autdlar-
-ĸúngilai.

kapitalit 12.

ĸângîvfigsiutigssamik. angajugdliliat toĸutaussut. Israîlíkut autdlalersut.

1 Nâlagkavdlo Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai Egivtinime o-
-ĸardlune: 2 ĸáumat tamána ilivsíne ĸáumatit autdlarĸautigísavât;
ukiup ĸáumataisa ilivsíne táuna sujugdlersarísavât. 3 Israîlíkut
ilagît ilũngaisa oĸalugfigisigik oĸardluse: ĸáumatip tamatuma uv-
-dluisa ĸulingáne inoĸutigît nâlagait nungutdlutik savârĸamik ti-

-gusísáput inoĸutimingnut; 4 kisiáne inoĸutigît savârĸamut ikig-
-patdlârângata táunalo sanilialo igdluanut ĸaningneĸ kátutdlutik
tigusísáput tarnigdlit amerdlássusiat nâpertordlugo; nungutdlugit
nerisínaunerat migssiliordlugo savârĸamut kisísavase. 5 savârаĸ
malungnaitsoĸ angutaussoĸ atautsimik ukiulik tássa tigussag-
-ssarse; savanitdlũnît savaussanitdlũnît tigusínauvarse. 6 torĸor-
-tarísavarsilo ĸáumatip tamatuma uvdluisa arĸaneĸ sisamât nag-
-dliutserdlugo, tauvalo Israîlíkut ilagît katisimassut tamarmik to-
5 Mór. 16,6. -ĸúsavât únungnerisa akornatigut. 7 auatalo ilâ tigúsavât igdlut
nerivfingmik matuisa sanerarutainut ĸuleĸutainutdlo tarnusiut-
-dlugo. 8 neĸâlo nerísavât únuaĸ tamána, ingnermik sujataĸ, ti-
1 Kor. 5,7. 8. -miussatdlo sêrnaĸángitsut; naussunik ĸasilitsunik igdlulerdlugo
nerísavarse. 9 nerísángilarse ilâ aipassoĸ imermigdlũnît ûtaĸ.
kisiáne ingnermik sujataĸ niaĸualo niuilo erdlavîlo táputdlugit.
10 sivneĸartísángilarsilo aĸagugssamut; aĸagugssamut sivnigssaĸa-
-raluarpat [sivnigssaralua] ingnermik ikivkásavarse. 11 imalo ne-
-rísavarse: ĸitivsigut ĸiterusersimavdluse isigangmâsilo atissara-
-lugit ajáupíssasilo tigumiaralugit; nerísavarsilo avĸalasâgínaĸ.
Nâlagkap ĸângîvfia tássaungmat. 12 únuaĸ tamána Egivtine inger-
tugs. 136,10. -dlavigiumâravko Egivtinime angajugdliliaussut tamaisa patigdlu-
-git, inungnilo nerssutautinilo agdlât; Egivtinimiutdlo Gûtigissait
tamaisa erĸartũssivigiumârpáka; uvanga tássa Nâlagaĸ. 13 tau-
-valo auk tamána ilivsínut nalunaerĸutáusavoĸ igdlune inigissav-
-síne, auk takuvdlugo ĸângerumâravse; aserûtaussumik perdlug-
-ssaĸásángilaĸ tauva ilivsíne, Egivtine patigkuvko. 14 uvdlordlo
tamána ilivsínut erĸainiarfiúsavoĸ, nagdliútorssuartutdlo Nâlagka-
-mut nagdliússissásavarse; kingulerîgsugssavsigut nagdliússissása-
-varse, ilerĸugssaĸ tássa ítuínartugssaĸ. 15 uvdlut arfineĸ mar-
-dluk sêrnaĸángitsunik timiussartúsause, uvdlorme sujugdlerme
sêrnarsaut igdluvsínit pîásavarse; mássa uvdlormit sujugdlermit
uvdlutdlo arfineĸ áipãnut sêrnarsagkamik timiussartortoĸarpat.
inûp táussuma tarnâ Israîlíkúnit pîagáusavoĸ. 16 uvdlorme sujug-
-dlerme ivdlernartumik katisimavfeĸásause, ãma uvdlut arfineĸ
áipãne ivdlernartumik katisimavfeĸásause; tauva sumigdlũnît su-
-liortoĸásángilaĸ, kisiáne tarnilingnut nalingínarnut neĸigssáusa-
-ssut, táuko kisîsa suliarisínauvase. 17 timiussatdlo sêrnaĸángitsut
aulajangiúsavase, uvdloĸ táunarpiaĸ Egivtinimit anisíkavse kater-
-ssarssûtitdluse; taimáitumik uvdloĸ tamána aulajangiúsavarse
kingulerîgsugssavsigut, ilerĸugssaĸ tássa ítuínartugssaĸ. 18 ĸáu-

-matip sujugdliup uvdluisa arкaneк sisamãne únúkut sêrnaкángit-
-sunik timiussartúsause, кáumatip uvdluisa mardlungnik кuligdlit
sujugdliáne únuk tikitdlugo. 19 uvdlut arfineк mardluk sêrnar-
-sauteкásángilaк igdluvsíne, mássa sêrnarsagkamik timiussartor-
-toкarpat, inûp táussuma tarnâ Israîlíkúnit ilagîngnit pîagáusavoк,
takornartaugunilũnît nuname inúngortûgunilũnît. 20 sumigdlũnît
sêrnarsagkamik nerísángilase; inigissavsíne tamane sêrnaкángit-
-sunik timiussartúsause.
21 tauva Môrsasip Israîlíkut utorкaunertait tamaisa кaerкuvai
oкarfigalugitdlo: savanik tigussagssavsínik кinerdleritse erкardle-
-rîgsortavsínut, кângîvfigsiutigssamigdlo toкutsigitse. 22 îsûpinigdlo Juán. 19,29.
кilertanik tigusigitse aungmut pûgutarssuarmĩtumut misugdlugit,
tamatumíngalo matup кuleкutâ sanerarutailo tanísavase, aup pû-
-gutarssuarmĩtup ilânik; uvdlaulersínagulo igdluvse matuisa sila-
-tãnut anissoкásángilase. 23 Nâlagaк tássûna ingerdlajumârmat
Egivtinimiut perdlugtíkumavdlugit, tauvalo matup кuleкutâne sa-
-nerarutainilo auk takuguniuk mato кângerumârpâ, aseruissordlo
igdluvsínut perdlugtitsiartorкúsángilâ. 24 maleruarsiuk tauva per- Epr. 11,28.
-кussaк tamána, ilingnut кitornagssangnutdlo ilerкugssaussoк ítuí-
-nartugssaк. 25 nunalo tikíkuvsiuk Nâlagkap ilivsínut túniúku-
-massâ, sôrdlo oкalugkame, tauva kivfartûtigssaк tamána male-
-ruásavarse. 26 кitornagssavsilo кaкugo aperigpase: suna mána
kivfartûtigissarse? 27 tauva akiumârpase: Nâlagkamut tuníssut
кângîvfigsiutigssaк tamássa, táussuma Israîlip kinguaisa igdlue
кângerai Egivtinime, taimane Egivtinimiut perdlugtíkamigit, ino-
-кutivutdlo aniguisitdlugit. tauva inuit sikigdlutik patdlorput.
28 Israîlivdlo kinguai taimailioriartorput; sôrdlo Nâlagkap Môrsa-
-silo Aarunilo inákai taima iliorput.
29 pivordlo únuaк кiterarmat, tauva Nâlagkap patigpai Egiv-
-tinime angajugdliliaussut tamaisa, Fâraûp igsiavfingmine кilâ-
-lingme igsiassup angajugdliliânit tigussaussup parnaerússiving-
-mĩtup angajugdliliânut agdlât, nerssutautitdlo angajugdliliait ta-
-maisa. 30 tauva Fâraô makípoк únuame, kivfailo tamarmik Egiv-
-tinimiutdlo tamarmik, kápialanerssuardlo angeкaoк Egivtinime,
igdloкángingmat toкussuliúngitsumik. 31 Môrsasilo Aarunilo кaer-
-кuvai únuame oкardlunilo: pikigitse, ínugtama akornánit aut-
-dlaritse, ilivsilo Israîlivdlo kinguai, Nâlagardlo kivfartũkiartor-
-siuk, sôrdlo oкartuse. 32 ãmátaoк savautisilo ugsiutisilo nagsar-
-sigik, sôrdlo oкartuse, pivdluarкusingalo uvangátaoк. 33 Egivti-

6,1. -nimiutdle inungnut tatingningârput tuavisârdlugit nunamit aut-
-dlarĸuvdlugit, oĸaramik: tamavta toĸoĸinavugut. [34]tauva inuit
timiussiariligkatik sêrnalersimángitsut tigôrĸarpait naĸítaivigsik
ánorássamingnut ímutdlugit erssugdlugitdlo. [35]Israîlivdlo kinguai
taimailiorsimassut sôrdlo Môrsase oĸartoĸ, Egivtinimiut piniarfi-
-gisimavdlugit igssoraivfingnik sîlviussunik kûltiussunigdlo ánorá-
-ssanigdlo; [36]Nâlagkavdlo inuit sáimáunarsisíkai Egivtinimiut i-
-ssainut, piniarfigingmatik ilagsisitdlugit, taimalo Egivtinimiunit
tigussarait.
[37]tauva Israîlip kinguai ingerdlalerput Râmsasimit Suggûti-
-mut, angutit pisuínait arfinilingnik untritilingnik tûsintigdlit mig-
-ssiliorait, merdlertut kisínagit. [38]ãmátaoĸ ilauniartorpagssuit
majuarput ilagalugit, savatdlo ugsigitdlo nerssutautit amerdla-
-sôrssuit. [39]timiussiariligkatigdlo Egivtinimit nagsagkatik sêrna-
-ĸángitsuliarait sãtúngordlugit, sêrnalersimángingmata, Egivtinimit
ĸimâtitaugamik mulusínaunatigdlo; avdlamigdlo taĸuagssiúngi-
-namik. [40]Israîlivdle kinguaisa nunaĸarnerata sivisússusia
1 Môr. 15,13. táukua Egivtinime nunaĸarsimassut, tássa ukiut sisamanik untri-
-tigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit. [41]ukiutdlo táuko sisamanik un-
-tritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit nângmata, uvdloĸ táunarpiaĸ
Nâlagkap katerssarssue ilũngarmik Egivtinimit aníput. [42]únuaĸ
nalunaerssuivfiussoĸ tamássa Nâlagkap pia, Egivtinimit anising-
-magit; únuaĸ tamána Nâlagkap pigâ, Israîlip kinguaisa tamarmik
nalunaerssuivfigssât kingulerîgsugssamíkut.
[43]Nâlagkavdlo Môrsasilo Aarunilo oĸarfigai: tamássa ĸângîv-
-figsiutigssamut ilerĸorissagssaĸ: avdlanertap ilangísángilâ. [44]ki-
-siáne kivfap aningaussanik pisiaussup ilangersínauvâ kipineĸar-
-tíkugko. [45]tikeraussup kivfavdlũnît kivfartuínartup ilangísángilâ.
[46]igdlume atausiussume nerineĸásavoĸ; neĸâta ilânik igdlup sila-
Juán. 19,36. -tânut anisitsísángilase, saornilo navdlúsángilase. [47]Israîlíkut i-
-lagît ilũngarmik taimailiúsáput. [48]takornartardle ilingne nuna-
-ĸarune, ĸângîvfigsiorfigdlo Nâlagkamut nagdliússiumaguniuk, táu-
-ssuma angutitai tamarmik kipineĸásáput, tauvalo patdligutdlune
nagdliússiliuk, tássane nuname inúngortutut ísavoĸ; kisiáne kipi-
-neĸángitsup ilangísángilâ. [49]inatsit atausiúsavoĸ nuname inú-
-ngortumut takornartamutdlo ilivsíne nunaĸartumut. [50]Israî-
-livdlo kinguai tamarmik taimailiorput; sôrdlo Nâlagkap Môrsa-
-silo Aarunilo inákai taima iliorput. [51]uvdloĸ táunarpiaĸ Is-
-raîlip kinguai Nâlagkap Egivtinimit anisípai katerssáussusîsigut.

kapitalit 13.

Israîlikúne angajugdliliat ingmíkôrtitaussut. ingerdlavê sujugdlît.
napassoĸ nuiaussoĸ ingnerussoĸ.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 ivdlernartutut
uvavnut pigitíkit angajugdliliat tamaisa, igdlíssanik nalingínarnik
angmaissut Israîlikúne, inungnilo nerssutautinilo; uvanga táuko Lúk. 2,22 t.
pigāka. 3 tauva Môrsasip inuit oĸarfigai: erĸainiarsiuk uvdloĸ
mána, Egivtinimit kivfartorfingmit anivfigse, agssangnik píssau-
-ssunik Nâlagkap tássánga anisingmase. sêrnarsagkamigdlo ti-
-miussartortoĸásángilaĸ. 4 uvdlume anivuse, ĸáumáme Aapîvime.
5 tauva Nâlagkap apûtigpatit Kânākutdlo Hītíkutdlo Amoríkutdlo
Hîvíkutdlo Jîpusíkutdlo nunānut, tamána ilingnut túniúkumav-
-dlugo sujuaissatit ugpernarsaivfigigai, nuna ímungmik tungusung-
-nitsūmigdlo kûgtoĸ, tauva kivfartût tamána kivfartûtigísavat
ĸáumáme matumane. 6 uvdlut arfineĸ mardluk sêrnaĸángitsunik
timiussartúsautit, uvdlutdlo arfineĸ áipât nagdliússiviuvoĸ Nâlag-
-kap pia. 7 sêrnaĸángitsunik timiussartúsáput uvdlut táuko ar-
-fineĸ mardluk uvdlûtitdlugit, sêrnarsagkamigdlo takugssaussoĸá-
-sángilaĸ ilingne, sêrnarsáumigdlūnît takugssaussoĸásángilaĸ i-
-lingne erĸangne tamane. 8 erneritdlo nalunaerfigísavat uvdlorme
tamatumane oĸardlutit: tássa Nâlagkap uvavnut nāmagsissâ piv-
-dlugo, taimane Egivtinimit anigama. 9 nalunaerĸutigísavatdlo
tamána agssagkut erĸainiutigalugulo issivit akornatigut, Nâlagkap Mat. 23,5.
inatsisai ĸaningnêrĸuvdlugit, agssangnik píssaussunik Nâlagkap
anisingmatit Egivtinimit. 10 ilerĸugssardlo tamána maleruásavat
taimaivfigssâgut ukiut nungutdlugit. 11 tauva Nâlagkap apûtig-
-patit Kânākut nunānut, sôrdlo ivdlitdlo sujuaissatitdlo ugper-
-narsaivfigigâse, ilingnut túniúkumavdlugo, 12 tauva Nâlagkamut
pigitísavatit igdlíssamik angmaissut tamaisa, nerssutautitdlo pigi-
-ssavit enerĸautait angutaussut tamaisa Nâlagkap pigísavai. 13 siu-
-titûtdle enerĸautait nungutdlugit savârĸamik taorserdlugit uter-
-tísavatit, utertíkumángíkugkule ĸungasîásavat. inuitdle angajug- 4 Môr. 3,
-dliliait ernivit ilagissait tamaisa taorserdlugit utertísavatit. 14 er- 11-13.
-nerpitdlo ĸaĸugo aperigaluarpatit oĸardlune: sugssaĸ tamána?
tauva akiumârpat: agssangnik píssaussunik Nâlagkap anisípâtigut
Egivtinimit kivfartorfingmit; 15 Fâraûlo mángertingmat autdlarĸu-
-jumanatalo, tauva Nâlagkap toĸorarpai Egivtinime angajugdli-
-liaussut tamaisa, inuit angajugdliliainit nerssutautitdlo angajug-

-dliliainut agdlât. tamána pivdlugo pigdliutitut Nâlagkamut tú-
-niútarãka igdlíssamik angmaissut angutaussut tamaisa, ernimalo
angajugdliliait tamaisa taorserdlugit utertítarãka. [16] nalunaerĸuti-
-gísavatdlo tamána agssagkut nermússartaralugulo issivit akor-
-natigut, Nâlagkap agssangnik píssaussunik Egivtinimit anising-
-matigut.
[17] pivordlo Fâraûp inuit autdlarĸungmagit, Gûtip tauva tasi-
-ssersũngilai avĸutíkut Filisterit nunãnut avĸutaussúkut, nauk
ĸaningnerussoĸ tamána; Gûte oĸarame: inuit perĸigsimeĸinápui
sorssungnigssaĸ takuleruníko, Egivtinimutdlo uterniaĸinâput. [18] Gû-
-tip tauva inuit sangutípai ímap ĸerĸuartûp puilassuitsuata av-
-ĸutâgut; Israêlivdlo kinguai sorssungnermut pissarêrsimassutut
Egivtinimit majuarput. [19] Môrsasivdlo nagsatarai Jûserfip saor-
1 Môr. 50,25. -ne, Israêlip kinguai táussuma ugpernarsaingârĸusimangmagit o-
-ĸardlune: Gûtip takusarumârpâse, tauvalo sauníka tamãnga pa-
-vungnautísavase. [20] tauva Suggûtimit autdlaramik Eítamimut
tangmârput puilassuitsup isuanut. [21] Nâlagardlo sujornatigut i-
-ngerdlassarpoĸ, uvdlúkut napassoĸ nuiaussoĸ inigalugo, avĸutig-
-ssâtigut tasíssersũniardlugit, únuákutdlo napassoĸ ingnerussoĸ i-
-nigalugo, ĸáumarsarniardlugit, uvdlúkutdlo únuákutdlo ingerdla-
-sínaorĸuvdlugit. [22] inuit issigernánit nigorĸúngilâ napassoĸ nuiau-
-ssoĸ uvdlúkut, napassordlũnît ingnerussoĸ únuákut.

kapitalit 14.

imaĸ ĸerĸuartôĸ ikârât. Fâraũkut ipissut.

[1] Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [2] Israêlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit sangutsiarĸuvdlugit, tangmârumârputdlo Pi-
aggerûtip nalâne, Migtûlivdlo ímavdlo akornáne, Bâle-Sivfûnip
nalâne; tamatuma sangmissâne tangmârumârpuse ímap kigdlingane.
[3] Fâraô Israêlip kinguai pivdlugit oĸarumârmat: támalersimáput
nuname, puilassuitsup avĸutigssaerúpai. [4] Fâraûvdlo ũmatâ má-
-ngertíkumârpara malerssorĸuvdlugit; tauvalo Fâraô sákutôrpag-
-ssuilo tamaisa nâlangnarsivigiumârpáka, Egivtinimiutdlo misigi-
-sáput uvangaussunga Nâlagaĸ. tauva taimailiorput. [5] Egivti-
-nivdlo kúngia inungnik ĸimâssunik nalunaerfiginеĸarame, tauva
Fâraûp ũmatâ kivfaisalo ũmatait avdlángorput inungnut, oĸar-
-putdlo: sôrme taimailiornerpugut, Israêlíkut autdlartíkavtigik kiv-
-fariungnáisavdlugit? [6] tauva ĸamutine ĸimugtugssalersípai, inug-

-tanilo ilaserai. [7]ĸamutitdlo arfinilingnik untritigdlit ĸinigkat i-
-laserai, ĸamutitdlo tamaisa Egivtinimĩtut, sákutôrĸingneritdlo
táukua tamarmik inugssait. [8]Nâlagkap mángertingmago Fâraûp
Egivtinip kúngiata ũmatâ, taimáitumik Israîlip kinguai malerssor-
-niarpai; Israîlivdle kinguai anisimassut agssangnik ĸutsigsunik
pineĸardlutik. [9]tauva Egivtinimiut malerssorpait táuko anguv-
-dlugitdlo ímap kigdlingane tangmârsimassut; Fâraûp ĸimugtuar-
-ssuisalo ĸamutaisalo ĸimugtilîsalo sákutôrpagssuisalo tamarmik
anguvait Pi-aggerûtip erĸâne Bâle-Sivfûnip nalâne. [10]Fâraûlo
ĸanigdlingmat Israîlip kinguaisa issitik árdlortípait, sunauvfalo
Egivtinimiut maligkâtik; tauva Israîlip kinguai ersingâlerput, Nâ-
-lagardlo tordlorfigât. [11]Môrsasimutdlo oĸarput: Egivtinime ili- tugs. 106,7.
-vigssaĸángínermat autdlarúpisigut puilassuitsume toĸorĸuvdluta?
sôĸ taimailiorfigaisigut Egivtinimit anisitdluta? [12]tássáungínerpa
Egivtinime ilingnut oĸauserissarput, oĸaravta: taimaitísínartigut,
Egivtinimiut kivfartorfigisínardlavut; Egivtinimiunut kivfartorneĸ
ajúngínerutíkavtigo puilassuitsume toĸunigssavtínit. [13]Môrsasip
tauva inuit oĸarfigai: erseĸinase, ĸeĸarsínardluse Nâlagkap ánáu-
-ssinigssâ takuniarsiuk uvdlume ilivsínut nãmagsissagssâ, Egivti-
-nimiut uko uvdlumíkut issigissase kingorna takunavêrdluínása-
-gavsigik. [14]Nâlagaĸ sorssugkumârpoĸ igdlersordluse, ilivsilo ni-
-pangísause. [15]Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: sôĸ nivdliavfi-
-gainga? Israîlip kinguainut oĸarit, ingerdlarĸuvdlugit. [16]ivdlit-
-dlo ajáupíssat ĸutdlaruk, agssatitdlo isagtíkit ímap ĸulânut, a-
-vigsârtitdlugulo, tauvalo Israîlip kinguai ímap ĸerĸagut inger-
-dlásáput panertúkut. [17]uvangale ata, Egivtinimiut ũmatait má-
-ngertíkumârpáka, malerĸuvdluse; tauvalo Fâraô sákutôrpagssuilo
ĸamutailo ĸimugtilîlo tamaisa nâlangnarsivigiumârpáka. [18]Egiv-
-tinimiutdlo misigísáput uvangaussunga Nâlagaĸ, Fâraô ĸamutailo
ĸimugtilîlo nâlangnarsivigiguvkit. [19]tauva Gûtip íngilia táuna Is-
-raîlíkut katerssat sujornatigut ingerdlassoĸ autdlalerpoĸ, kingor-
-nánutdlo pivdlune; napassordlo nuiaussoĸ sãnit autdlarpoĸ ki- 13,21.
-ngornáne napavdlune; [20]ĸiterdlíngorpordlo Egivtinimiut katerssat
Israîlíkutdlo katerssat akornáne. nuialo târtorssûvoĸ [ivkunúnga],
únuardlo ĸaumatípâ [ukunúnga]; ivkulo ukunúnga patdligúngitdlat
únuaĸ tamât. [21]Môrsasivdle agssane isagtingmagit ímap ĸulâ-
-nut, tauva Nâlagkap imaĸ terĸartípâ agsarnerssuákut únuaĸ nâv-
-dlugo anordlersúkut, imaugaluartordlo panertúngortípâ, ermitdlo
avigsârput. [22]tauva Israîlip kinguai ímap ĸerĸagut ingerdláput Epr. 11,29.

panertúkut, imardlo ungalorssuartut sanilerât talerpiuvdlo tungâ-
-gut sâmiuvdlo tungâgut. [23] Egivtinimiutdle malerssuiniardlutik ki-
-ngornatigut ingerdláput, Fâraûp ĸimugtuarssue ĸamutailo ĸimug-
-tilîlo tamarmik, ímap ĸerĸanut agdlât. [24] pivordlo uvdlâgssákut
pigârfiup nalâgut, tauva Nâlagkap Egivtinimiut katerssat ĸiviarpai
napassumit ingnerussumit nuiaussumit, ánilârsarpailo Egivtinimiut
katerssat. [25] ĸamutaisalo agssakâssue kagdluarpai katagtitdlugit,
ingerdlangârniaraluartípailo ajornartôrtítardlugit. tauva Egivtini-
-miut oĸarput: Israîlíkúnit ĸimâlanga, Nâlagkap sorssugdlune ig-
-dlersormagit Egivtinimiunut. [26] Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ:
agssatit isagtíkit ímap ĸulânut, ermitdlo Egivtinimiunut ĸamutainut-
-dlo ĸimugtilînutdlo utísáput ulutdlugit. [27] tauva Môrsasip agssane
isagtípai ímap ĸulânut, imardlo uvdlâgssap tungâgut sarfarfigi-
-ssartagkaminut uterpoĸ, Egivtinimiutdlo ĸimâput ornigdlugo.
taima Nâlagkap Egivtinimiut ímap ĸerĸanut ajagtorpai; [28] ermitdlo
uterput ĸamutitdlo ĸimugtigdlitdlo Fâraûvdlo sákutôrpagssue
táukunínga malingnausimassut tamaisa matôrdlugit; atautsimig-
-dlũnît amiákoĸángitdlat. [29] Israîlivdle kinguai panertúkut inger-
-dláput ímap ĸerĸagut, imardlo ungalorssuartut sanilerât taler-
-piuvdlo tungâgut sâmiuvdlo tungâgut. [30] taima Nâlagkap uv-
-dlorme tamatumane Israîlíkut ánáupai Egivtinimiut agssainit.
Israîlíkutdlo Egivtinimiut takuvait toĸungassut ímap sinâne. [31] Is-
-raîlíkutdlo takugamíko píssaunerssuaĸ Nâlagkap Egivtinimiune
malungnartitâ, tauva inuit Nâlagaĸ mianerilerpât ugperdlutigdlo
Nâlagkamut kivfânutdlo Môrsasimut.

kapitalit 15.

Môrsasip ĸujaniutâ. imeĸ sungarnitsoĸ iluarsissoĸ.

[1] tauva Môrsasip Israîlivdlo kinguaisa eríniugaĸ mána ator-
sarĸ. 15,3. -pât Nâlagkamut, ima oĸauseĸardlutik: Nâlagaĸ erínersârfigi-
-savara, inornangârmat; ĸimugtuarssugdlo ĸânilo igsiassoĸ íma-
-mut igípai. [2] Nâlagaĸ tássa píssagtíssutiga erinalerssûtigissara,
Is. 12,2. táuna ánássutigâra. tássa-una Gûtiga, únersiutigísavara; sujuai-
-ssama Gûtigât, angisûtísavara. [3] Nâlagaĸ sorssungneĸ nalú-
-ngilaĸ; Nâlagaĸ tássa arĸa. [4] Fâraûp ĸamutai sákutôrpagssuilo
ímamut nalugpai; sákutôrĸingnertailo ĸinigkat ímamut ĸerĸuar-
-tûmut issíput. [5] itinerssûp matôrpai; ímap itineranut samung-
-narput ujarĸatut. [6] Nâlagaĸ, talerpît misingnartingârpoĸ píssau-

-nikut; Nâlagaĸ, talerpingnik ĸíngarssuissoĸ seĸumisípat. [7]inor- tugs.76,4.13.
-narssutsivit angíssusianik akerartortitit piunêrúpatit; níngang-
-nerit autdlartíkagko tamatuma nungúpai karrîarnikutut isivdlugit.
[8]sordlungmigarningnit ermit ĸagfarput; sarfartartut ĸalerîgsitatut
unigput; magdlit igssorput ímap ĸerĸane. [9]ĸíngarssuissoĸ oĸa-
-raluarmat: malerssúsaváka anguvdlugitdlo paggatigissatdlo av-
-guardlugit; tarniga táukunane nãmagsisísavara; agssangma sû-
-jungnaersísavait; [10]tauva anoringnik suvdluarfigigagkit ímap ma-
-tôrpai; aĸerdlutut kivíput imerssuarmut píssaussumut. [11]kina
Gûtine iligtut ípa, Nâlagaĸ? kina iligtut nâlangnarsiva ivdlernar-
-tûvdlune, mianernangârdlune únersiutigissagssauvdlune tuping-
-nartuliortardlunilo? [12]talerpît isagtíkagko nunap îvai. [13]inuiait
uko utertitatit tasíssersũpatit isumagssuinigkut, píssaunigkut ta-
-siorpatit iningnut ivdlernartumut. [14]inuiaĸatigît tamána tusara-
-míko ûligput; nimârnerup tigutdlarpai Filisterit nunãne nunagdlit.
[15]tauva ánilârput Eitumíkut sujulerssortait; Mûapíkut píssar-
-ssuartait ûlingnerup tigutdlarpai; Kânãkúne nunagdlit tamarmik
nàsângalerput. [16]ánilârnartup sujôranartuvdlo tugfigilisigik táuko;
talerpigpit nakũssusiagut nipangerdlit ujarĸatut, ínugtatit apût-
-serdlugit, Nâlagaĸ-â, inuiait pisiarissatit apûtserdlugit. [17]iserti-
-kumârpatit íkússordlugitdlo ĸáĸamut kingornússangnut; naju-
-gagssaĸ inigiumassat piliarât, Nâlagaĸ-â, ivdlernartûtigssaĸ ag-
-ssavit pissarêrpât, Nâlagaĸ-â. [18]Nâlagaĸ kúngiútuínásavoĸ nâg-
-ssáungitsumik. [19]mássa Fâraûp ĸimugtuarssue ímamut piartor-
-put ĸamutai ĸimugtilîlo nagsataralugit, tauvalo Nâlagkap ímap
erme táukunúnga uterĸuvai; Israîlivdle kinguai panertúkut inger-
-dláput ímap ĸerĸagut. [20]Merjavdlo arnap pruvfîtiussup Aa-
-runip aleĸâta ĸilaut tiguvâ, arnatdlo tamarmik aníput maligdlugo,
ĸilauterssordlutik kâvigdlutigdlo. [21]Merjavdlo ivko akissarpai [o-
-ĸardlune]: Nâlagaĸ erínersârfigisiuk, inornangârmat; ĸimugtuar-
-ssugdlo ĸânilo igsiassoĸ ímamut igípai.

[22]Môrsasivdlo Israîlíkut ímamit ĸerĸuartûmit autdlalerĸuvai,
tauvalo autdlarput Suerip puilassuitsuanut, uvdlut pingasut pui- 1 Môr. 25.18.
-lassuitsúkut ingerdláput imersinatik. [23]tauva Mâra tikípât, Mâ-
-ravdle erma imersínáungilât, sungarneĸingmat; tamána pivdlugo
tikisartik Mâramik atserpât. [24]inuitdlo Môrsasimut oĸalorujuler-
-put oĸardlutik: suna imísavarput? [25]tauva [Môrsasip] Nâlagaĸ
nivdliavfigâ, Nâlagkavdlo orpingmik takutípâ, tamatuma ĸissua
imermut igingmago imeĸ ajorungnaerpoĸ. tássane ilerĸugssaĸar-

-típai erĸartũssisigssaĸartitdlugitdlo, tássanilo ússerpai, [26] oĸa-
-rame: Nâlagkap Gûtivit nipâ nâlagdluarugko iluarissânigdlo i-
-liordlutit, siúmigsaruvitdlo inássutainut ilerĸorerĸussailo tamaisa
maleruardlugit, tauva nápautit Egivtinimiunut tugtitama ilâtdlũnît
ilingnut tugtísángilara, uvanga tássaugama Nâlagaĸ katsorsaissi-
-gissat. [27] tauva Eilîme tikípât, tássanîput puilassut arĸaneĸ
mardluk palmitdlo arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit, tássungalo tang-
-mârput imilingmut.

kapitalit 16.

Sînip puilassuitsuanîlersut. aĸigssiarssuit. mánat.

[1] Eilîmimit autdlaramik Israîlip kinguai ilagît ilũngarmik a-
-pũput Sînip puilassuitsuanut, Eilîmivdlo Sînaivdlo akornánîtu-
-mut, ĸáumatip áipâta uvdluisa arĸaneĸ tatdlimãne Egivtinimit
anigamik kingorna. [2] Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngarmik Môr-
1 Kor. 10, 10 f. -sasimutdlo Aarunimutdlo oĸalorujulerput puilassuitsume, [3] táu-
-kunúngalo oĸarput Israîlip kinguai: ilumutdle Egivtinime toĸu-
-simaguvta Nâlagkap agssaisigut, igap ûvigdlup saniane igsiassa-
-ratdlaravta, timiussartortaratdlaravta ĸârsitdlardluta; ilivse pui-
-lassuitsumut matumúnga anisíkavsigut, ilagît uko ilũngaisa per-
-dlerĸuvdlugit. [4] Nâlagkap tauva Môrsase oĸarfigâ: ata, timiu-
-ssautigssavsínik ĸilangmit siagdlersitsiumârpunga, inuitdlo ani-
-sáput katerssuivdlutik, uvdlut nungutdlugit uvdlup pigssânik,
ússerumavdlugit inatsisíka maligkumârneraitdlũnît maligkumãngi-
-neraitdlũnît. [5] piumârpordlo uvdlut arfernáne angerdláussatik
neĸigssiarissarângatigik, tauva uvdlormut katerssugarissartagaisut
mardloriagkatut amerdlatigísáput. [6] tauva Môrsasilo Aarunilo Is-
-raîlip kinguainut tamanut oĸarput: únulerpat misigísause Nâ-
-lagkap Egivtinimit anisíkâse; [7] uvdlãkutdlo Nâlagkap nâlangnar-
-ssusia takujumârparse, Nâlagkamut oĸalorujungnerse tusarmago.
uvagúme sûgavta oĸalorujugfigaisigut? [8] Môrsasilo oĸarpoĸ:
[misigísavarse] Nâlagkap tunigpase únúkut neĸimik nerissag-
-ssavsínik uvdlãkutdlo timiussamik ĸârsitdlautigssavsínik, oĸa-
-lorujungnerse Nâlagkap tusaramiuk oĸalorujugfigigavsíne. u-
-vagúme sûgavta? oĸalorujungnivsínik uvagut píngilavsigut, Nâ-
-lagaĸ pivarse. [9] Aarunimutdlo Môrsase oĸarpoĸ: Israîlip ki-
-nguai ilagît ilũngaisa oĸarfigíkit: Nâlagkap sânut patdligúniaritse.
oĸalorujungnerse tusarmago. [10] pivordlo Israîlip kinguai ilagît

ilüngaisa Aarunip oĸalugfigingmagit, tauva puilassuitsup tungânut
ĸiviaramik sunauvfa Nâlagkap nâlangnarssusia takutítoĸ nuiame.
11 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 12 Israîlip kinguaisa
oĸalorujungnerat tusarpara. oĸalugfigíkit oĸardlutit: únungnerisa
akornatigut neĸitorumârpuse, uvdlãkutdlo timiussat ĸârsitdlauti-
-gisavase; misigísausilo uvangaussunga Nâlagaĸ Gûterse. 13 pi-
-vordlo únulermat, tauva aĸigssiarssuit pitorarput tangmârfik ma-
-tôrdlugo; uvdlângormatdlo kanernerit tugsimáput tangmârfiup
avatâne. 14 kaneneritdlo nungungmata sunauvfa sût sãtúnguit tugs. 78,
angmalortut puilassuitsup ĸânĩtut, sôrdlo nuna sãtumik ĸaĸor- 23-27. Juán.6,31-35.
-nagsimassoĸ. 15 Israîlivdlo kinguaisa tamána takugamíko nungut-
-dlutik áiparmingnut oĸarput: sunauna mána? sunaussoĸ nalu-
-gamíko. Môrsasile táukunúnga oĸarpoĸ: tamássa timiussaĸ Nâ-
-lagkap ilivsínut túniússâ nererĸuvdlugo. 16 imáitoĸ Nâlagkap
perĸússutigâ: ilânik katerssuiniaritse nungutdluse nerissagssase
nãmagtitdlugit, kûmerip imânik inungmut atautsimut, inoĸutivse
amerdlássusê nâpertordlugit nungutdluse tupeĸativse nãmagissag-
-ssânik tigusísause. 17 tauva Israîlip kinguai taimailiorput, ka-
-terssuivdlutigdlo, ilait amerdlanernik ilaitdlo ikingnernik. 18 kû-
-merimutdle ûgtoramíkik amerdlasûnik katersuissup pê sivneĸá- 2 Kor. 8,
-ngitdlat, ikigtunigdlo katerssuissup pê amigángitdlat; nungut- 13-15.
-dlutik katerssuisimassut nerissagssatik nãmagtitdlugit. 19 Môr-
-sasivdlo oĸarfigai: tamatuma ilânik aĸagugssamut amiákoĸartit-
-sissoĸásángilaĸ. 20 kisiáne Môrsase nâlángilât, ilait tamatuma
ilânik aĸagugssamut amiákoĸartitsíput; tauva ĸuperdlorsimassa-
-raoĸ tipigtúngorsimavdlunilo. Môrsasivdlo táuko níngautilerpai.
21 tamákuníngale katerssuissarput uvdlât nungutdlugit, nungutdlu-
-tik nerissagssatik nãmagtitdlugit; seĸinerdle kiagtilerângat augta-
-raut. 22 pivordlo uvdlut arfernáne, tauva timiussanik mardlo-
-riautigssanik katerssugaĸarput, kûmerip imâ atausiagaussartoĸ
mardloriardlugo; tauva ilagît sujulerssortaisa tamarmik Môrsase
ornigpât nalunaerfigiartordlugo. 23 táussumalo oĸarfigai: tamássa
Nâlagkap oĸauserissâ: aĸago sapât nagdliúsavoĸ, sulísaerfik iv-
-dlernartoĸ Nâlagkap pia; ûterumassase ûterniarsigik, igajuma-
-ssasilo iganiarsigik, sivnerile tamaisa torĸorsigik aĸagugssamut
pigssamârdlugit. 24 tauva torĸorpait aĸagugssamut, sôrdlo Môr-
-sasip inákâtik, tamákulo tipigtúngúngitdlat ĸuperdloĸaratigdlo.
25 Môrsasilo oĸarpoĸ: tamáko uvdlume nerisigik, uvdlume tá-
-ssaungmat sapât Nâlagkap pia; uvdlume narssame navssârísá-

-ngilase. 26 uvdlut arfinigdlit uvdlûtitdlugit katerssúsavase, uv-
-dlutdle arfineĸ áipât tássa sapât, tauva peĸásángilaĸ. 27 ilãnile
uvdlut arfineĸ áipãne inuit ilait aníput katerssuiniardlutik, nav-
-ssârnatigdle. 28 Nâlagaĸ tauva Môrsasimut oĸarpoĸ: ĸanoĸ si-
-visutigissumik perĸussáka inatsisíkalo maleruarumángilisigik?
29 misiginiaritse Nâlagkap sapãmik tuningmase; tamána pivdlugo
uvdlut arfernáne timiussamik uvdlunut mardlungnut nãmagtug-
-ssamik tunissarpâse. nungutdluse inivsíne uníngagitse; najug-
-kaminit anissoĸarnavêrdle uvdlut arfineĸ áipãne. 30 tauva inuit
sulísaerput uvdlut arfineĸ áipãne. 31 Israîlíkutdlo tamáko taissar-
4Môr.11,7-9. -pait mánanik, tamákulo kuániarssuit nautsîagssartaisut íput ĸa-
-ĸordlutik, tipeĸarputdlo sôrdlo ûtigaĸ sãtuliaĸ tungusungnit-
-sûmik ilalik. 32 Môrsasilo oĸarpoĸ: imáitoĸ Nâlagkap perĸú-
-ssutigâ: kûmere tamákuninga ímersiuk, kinguâgssavsínut torĸor-
-simassugssanik, takorĸuvdlugo timiussaĸ puilassuitsume ilivsínut
nerdliutigissara taimane Egivtinimit anisíkavse. 33 Môrsasilo Aa-
Epr. 9,4. -runimut oĸarpoĸ: ĸúmuátamik tigusît, mánatdlo kûmerip imai
tássunga ímiúkit, Nâlagkavdlo sânut iliuk, kinguâgssavsínut tor-
-ĸorsimassugssaĸ. 34 Nâlagkap Môrsasimut inássutigissâ malig-
-dlugo Aarunip ilivâ nalunaiautip sânut, torĸorsimassugssaĸ.
Jôrs. 5,10-12. 35 Israîlivdlo kinguai mánatorput ukiut sisamanik ĸuligdlit nâv-
-dlugit, nunamut inoĸartumut apûtserdlutik; Kânâp nunâta kig-
-dlinganut apûtserdlutik mánatorput. 36 kûmere tássa îvfap av-
-gornerisa ĸulingat.

kapitalit 17.

ĸaersumit imersissut. Amalákúnut ajugaussut.

1 Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngarmik Sînip puilassuitsuanit
autdlarput, autdlartardlutik Nâlagkap ĸarna ilitsersortigalugo;
4 Môr. 33, tangmârputdlo Rivfitîmut, tássane inuit imigssarsíngitdlat. 2 tauva
12-14. inuit Môrsasimut saĸitsailerput oĸardlutik: imermik tunisigut i-
-migssavtínik. Môrsasivdle akivai: suvdluse saĸitsáupisinga?
suvdluse Nâlagaĸ ússerpisiuk? 3 inuitdle tássane ĸilaleramik Môr-
-sasimut oĸalorujulerput oĸardlutik: sôĸ Egivtinimit majuartipi-
-sigut, uvagutdlo ĸitornavutdlo nerssutautivutdlo ĸilarĸuvdluta?
4 tauva Môrsase Nâlagkamut nivdliavoĸ oĸardlune: inuit uko ĸa-
4 Môr. 14,10. -noĸ písavâka? ujarĸanik mitdlôrĸajâlerpãnga. 5 Nâlagardle
Môrsasimut oĸarpoĸ: inuit sãnut savssariartorit, Israîlíkut utor-

-ĸaunertaisa ilait ilaseralugit, ajáupíssatdlo kûgârtumut anáussu-
-tigissat tigumiardlugo ingerdlagit. 6 ata, tássane sângne ĸeĸa-
-rumârpunga ivnap ĸâne Hôrîpime, ivdlitdlo ivnaĸ anáusavat,
tauva imeĸ tåssånga anísavoĸ, inuitdlo imísåput. Môrsasilo tai-
-mailiorpoĸ Israîlíkut utorĸaunertait issigititdlugit. 7 tauva na-
-jugaĸ tamána taivâ ússerneĸarfingmik saĸitsaivfingmik, Israîlip
kinguaisa saĸitsainerat pivdlugo, Nâlagaĸ ússermássuk oĸardlutik: Epr. 3,7-11.
Nâlagaĸ akornavtínînerpalûnît píngínerpalûnit?
8 Amalákutdle tikiúput Israîlíkúnut sorssugdlutik Rivfitîme.
9 Môrsase tauva Jôrsuamut oĸarpoĸ: angutinik ĸinerdliúniartigut,
anivdlutitdlo Amalákúnut sorssugdlutit; aĸago ĸáĸángûp ĸârpiâne
ĸeĸarumârpunga ajáupiaĸ Gûtip pia tigumiaralugo. 10 Jôrsualo
taimailiorpoĸ sôrdlo Môrsasip oĸáukâne Amalákúnut sorssorĸuv-
-dlune; Môrsasile Aarunilo Huerilo ĸáĸángûp ĸârpiânut majuar-
-put. 11 pivordlo Môrsasip agssane ĸutdlarângagit Israîlíkut aju-
-gaussarput, nákaissarângagitdle Amalákut ajugaussarput. 12 Môr-
-sasivdle agssai ĸasulermata ujarĸamik tigusíput atânut ilivdlugo,
tássungalo ingípoĸ; Aarunivdlo Huerivdlo najúmivait agssai, ái-
-pâta igdluanit áipâtalo igdluanit; taimaisivdlugit agssai aula-
-jangerput seĸíneĸ tarritserdlugo. 13 Jôrsuavdlo Amalákut ínug-
-taitdlo artorssartípai panap kînânik. 14 Nâlagkavdlo Môrsase
oĸarfigâ: mána erĸaissagssaĸ magpersagkanut agdlaguk, Jôrsuav-
-dlo siutainut mangutdlugo, imáitoĸ: Amalákut erĸaineĸarnerat 5 Môr. 25,
pîardluínarumâravko ĸilaup atânit. 15 Môrsasilo tunissiviliorpoĸ 17-19.
imalo atserdlugo: Nâlagaĸ tássa katíngatigssara. 16 oĸarpordlo:
agssait tamássa Nâlagkap igsiavfiane ĸilâlingme, Nâlagaĸ Amalá-
-kúnut sorssugkumârmat kinguârîgsoĸartitdlugo.

kapitalit 18.

Jîtro tikiútoĸ. erĸartûssissugssat ivertitaussut.

1 Môrsasivdle sakiata Mîtiãkut palasiata Jîtrup tamaisa tu-
-saramigit ĸanoĸ Gûtip Môrsase ínugtanilo Israîlíkut iliorfigigai,
Nâlagkap Israîlíkut Egivtinimit anisíkai, 2 tauva Jîtrup Môrsasip
sakiata ilaserai Sípôra Môrsasip nulia angerdlaratdlartitâ 3 erne-
-rilo mardluk, táukua ardlât Gêrsûmimik atsersimagâ, oĸarame: 2,22.
takornartaulerpunga nuname avdlanertame; 4 áipâlo Eliâsarimik
atsersimagâ, oĸarame: atâtama Gûtiata ikiorpânga ánautdlungalo
Fâraûp panânit. 5 Jîtruvdlo Môrsasip sakiata ernerisalo nuliatalo

Môrsase tikípât puilassuitsume, tássane tangmârfigissâne Gûtip
ĸáĸâta erĸâne. 6 Môrsasimutdlo oĸarĸussivoĸ: uvanga sakit Jîtro
ilingnut tikiúpunga, nuliatdlo tikiúpoĸ ernine mardluk ilagalugit.
7 tauva Môrsase anivoĸ sakine pâriartordlugo, sikigdlunilo kunig-
-dlugulo; perdloĸángíssutsimingnigdlo sujunersioĸatigîgkamik tu-
-permut iserput. 8 Môrsasivdlo sakiminut tamaisa oĸalugtuarai.
ĸanoĸ Nâlagkap Fâraûlo Egivtinimiutdlo iliorfigigai Israîlíkut piv-
-dlugit, sunigdlo nâgdliungnartorsioramik ingerdlatitdlutik, ĸanor-
-dlo Nâlagkap ánagtíkâtik. 9 tauva Jîtrup tipaitsûtigai Nâlagkap
Israîlíkúnut ajúngitsuliornere tamaisa, Egivtinimiut agssainit ánag-
-tingmagit; 10 oĸarpordlo Jîtro: ĸujanarsile Nâlagaĸ, ilivsínik á-
-nagtitsissoĸ Egivtinimiut agssainit Fâraûvdlo agssainit, inungnig-
-dlo ukunínga ánagtitsissoĸ Egivtinimiunit ĸunutitaujungnaersit-
-dlugit. 11 mãna nalujungnaerpara Nâlagaĸ Gûtinit tamanit ang-
-nerussoĸ, mássa makitaniutigissât atordlugo ĸutsingneruvfigai.
12 tauvalo Jîtrup Môrsasip sakiata tuníssutit ikivkagagssat tuni-
-ssutitdlo toĸutagssat Gûtimut aggiúpai, Aarunilo Israîlíkutdlo
utorĸaunertait tamarmik aggerput Môrsasip sakia Gûtip sâne ne-
-reĸatigalugo.

13 pivordlo aĸagúkut, tauva Môrsase ingípoĸ inuit erĸartû-
-tásavdlugit; inuitdlo Môrsase avatangerdlugo ĸeĸarput uvdlau-
-neranit únuk tikitdlugo. 14 Môrsasivdlo sakiata tamaisa takuga-
-migit ĸanoĸ táussuma inuit iliorfigigai, tauva oĸarpoĸ: ĸanoĸ-
una ítoĸ inungnut ilerĸorissat? sôĸ igsiavit kisimîtdlutit, inuit-
-dlo tamarmik sôĸ avatangerdlutit ĸeĸarpat uvdlauneranit únuk
tikitdlugo? 15 Môrsasip tauva sakine akivâ: inuit ornigtarmánga
Gûte sujunersiordlugo. 16 sumik ilamingnut agssortûtigissaĸarà-
-ngamik ornigtarpãnga, erĸartũssissásagama inungmut inoĸatà-
-nutdlo ajoĸersordlugitdlo Gûtip ilerĸorerĸussainik inatsisainigdlo.
17 sakiata tauva Môrsase oĸarfigâ: tamána ilerĸorissat ajúngi-
-ngilaĸ. 18 ivdlitdlo inuitdlo uko ilagissatit taimaitdluse ĸasuvat-
-dlãsause; tamána ilingnut artornarpatdlârmat, kisimîtdlutit su-
-liarisínáungínagko. 19 mãna nipiga tusaruk, sujúnersúsavavkit,
Gûtivdlo najorumârpâtit. ivdlit inuit Gûtimut savssarniutigissà-
-kit, sujunersiutigissaitdlo ivdlit Gûtip sânut pisíkit; 20 ãma nav-
-suiaivfigiumârpatit ilerĸorerĸussanik inatsisinigdlo ilisimalersit-
-dlugitdlo avĸúmik ingerdlavigissagssãnik sulianigdlo suliarissag-
-ssainik. 21 tauvale inungnit ĸinerumârpatit angutit píkorigsut,
Gûtimik mianeringnigtut, angutit ilumôrtut piumatûvatdlârnermik

lmigssuissut; ivertísavatitdlo táukunúnga nâlagaorĸuvdlugit, ilait
ûsintilingnut, ilait untritilingnut, ilait tatdlimanik ĸulilingnut, i-
lait ĸulinut; 22 táukua inuit erĸartũtásavait uvdlut nungutdlugit.
aima sujunersiutigissat angnerit tamaisa ilingnut pisísavait, su-
junersiutigissatdlo mingnerit tamaisa táukua erĸartũssíssutigísa-
vait; [artugagssaraluit] ilingnut oĸilisíniaruk táuko erssoĸatiga-
lugit. 23 taimailioruvit Gûtivdlo perĸugpatit atasínáusautit, ãma
nuit uko tamarmik erĸigsivdlutik najugagssamingnut pigínãngú-
sáput. 24 Môrsasivdlo nâlagpâ sakime nipâ, taimailiordlune sôr-
dlo oĸarsimassoĸ; 25 ĸinerpailo Môrsasip angutit píkorigsut Is-
raĩlikut tamarmik ilait, táukulo nâlagángortípai inungnut, ilait
ûsintilingnut, ilait untritilingnut, ilait tatdlimanik ĸulilingnut, i-
lait ĸulinut; 26 táukua inuit erĸartũtarpait uvdlut nungutdlugit.
ujunersiutigissat ajornarnerit tamaisa Môrsasimut pisísagait, su-
junersiutigissatdlo mingnerit tamaisa nangmineĸ erĸartũssíssuti-
gísagait. 27 Môrsasip tauva sakine autdlartípâ, táunalo nuna-
minut angerdlarpoĸ.

kapitalit 19.

Sînaimut apũtut. inuit upalungaersartut.

1 ĸáumatit pingajuáne Israĩlip kinguai Egivtinimit anigamik ki-
ngorna, uvdloĸ tamánarpiaĸ Sînaip puilassuitsuanut píput. 2 Riv-
fitîmit autdlaramik Sînaip puilassuitsuanut píput puilassuitsumut
angmârdlutik; tássunga ĸáĸap nalânut tangmârput Israĩlíkut.
3 Môrsase tauva majuarpoĸ Gûtimut; Nâlagkavdlo tordlorfigâ
áĸamit oĸardlune: ima oĸásautit Jãkúkúnut Israĩlip kinguai nalu-
naerfigalugit: 4 takusimavavsinga ĸanoĸ iliortunga Egivtinimiu-
nut, ĸanordlo nangmagkivse nagtoragdlup suluisigutdlusôĸ uvav-
nutdlo pisitdluse. 5 nipiga tauva nâlagdluaruvsiuk angnerusi-
galo aulajangiutdlugo, tauva pigissagssarsiariumârpavse inuiaĸa-
tigîngnit tamanit, nuna tamât uvanga pigigavko; 6 pigísavavsilo
alaseĸatigît kúngiuvfiussut, inuiait ivdlernartut. tamássa oĸaut- 1 Pît. 2,9. sarĸ. 1,6.
sit Israĩlip kinguainut oĸauserissagssatit. 7 Môrsasilo tikí-
kame inuit utorĸaunertait ĸaerĸuvai, oĸautsitdlo tamáko Nâlag-
kap ingminut inássutigissai tamaisa táukunúnga sarĸangiúpai.
tauva inuit tamarmik atautsíkut akivât oĸardlutik: Nâlagkap o- 5 Môr. 5, 28. 29.
ĸauserissai tamaisa nãmagsiumârpavut. Môrsasivdlo inuit oĸausê
nâlagkamut íssuarpai.

[9]Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: ata, tikíkumârpavkit nuiame
isortume, inuit tusaerĸuvdlugit oĸaloĸatigiguvkit, ilingnutdlo ug-
-perĸuvdlugit nâgssáungitsumik. Môrsasivdlo Nâlagaĸ nalunaer-
-figâ inuit oĸauserissainik. [10]Nâlagaĸ tauva Môrsasimut oĸar-
-poĸ: inuit orníkit, ivdlernarsardlugitdlo uvdlume aĸagulo, ati-
-ssatigdlo errúsavait; [11]pigínãngorsásáputdlo uvdlut pingajugssâ-
-nut; uvdlut pingajugssãne Nâlagaĸ ĸáĸamut Sînaimut arĸaru-
-mârmat inuit tamaisa issigititdlugit. [12]inuitdlo kigdligfigssaĸar-
-tísavatit avatâgut kaujatdlagdlugo oĸardlutitdlo: misigssoritse
ĸáĸamut majuarniarĸunase, isualũnît agtorĸunago; nalingínaĸ ĸá-
-ĸamik agtuissoĸ toĸúneĸásavoĸ. [13]agssait agtúsángilât táuna
kisiáne ujarĸanik mitdlôrneĸásavoĸ, pisigsimigdlũnît pisingneĸá-
-savoĸ; nerssutautaugpatdlũnît inûgpatdlũnît ûmatíneĸásángilaĸ.
ĸardlortarulût sivisûnik pilerpat uko ĸáĸamut majuásáput. [14]tauva
Môrsase ĸáĸamit aterpoĸ inungnut, inuitdlo ivdlernarsarpai, ati-
-ssatigdlo errorpait. [15]inungnutdlo oĸarpoĸ: pigínãngorsaritse
uvdlut pingajugssãnut arnatdlo patdlingnagit. [16]pivordlo uvdlut
Epr. 12, pingajuáne uvdlaulermat, tauva ĸáĸame tássáuput kagdlerit ing-
18-24. -nâtdlagíssatdlo nuialo isortoĸ suvdluartáussûvdlo nipitôrujugssûp
nipâ; inuitdlo tangmârfingmĩtut tamarmik ánilârput. [17]Môrsasiv-
-dlo inuit tangmârfingmit anisípai Gûte pâriartorĸuvdlugo, ĸa-
-ĸavdlo atâne unigput. [18]ĸáĸardle Sînai ilũngarme pujorpoĸ,
tássa Nâlagaĸ ĸânut arĸarmat ingníkut, pujualo ĸúmukarpoĸ sér-
-dlo ûtsivigssûp pujua; ĸáĸardlo ilũngarme sajungârpoĸ. [19]suv-
-dluartáussûvdlo nipâ agsut nipigtoriartorpoĸ; Môrsase oĸalugpoĸ,
Gûtivdlo akivâ tusarssaussumik. [20]Nâlagardlo arĸarsimagame
ĸáĸap Sînaip ĸânut, ĸáĸap ĸârpiânut, tauva Nâlagkap Môrsase
ĸaerĸuvâ ĸáĸap ĸârpiânut, Môrsasilo majuarpoĸ. [21]Nâlagkavdlo
Môrsase oĸarfigâ: aterit inuit narĸigfigalugit, Nâlagkamut agdli-
-kaĸináput takuniaiumavdlutik, ilarpagssuilo ordloraĸináput. [22]pa-
-lasitdlũnît Nâlagkamut patdligútartut ingmingnik ivdlernarsása-
-put, Nâlagkap ilángaĸinavai. [23]Môrsasilo Nâlagkamut oĸarpoĸ:
inuit ĸáĸamut Sînaimut majuarsínáungitdlat, narĸigfigigavtigut o-
-ĸardlutit: ĸáĸap avatâgut kigdligfigssaliorit ivdlernarsardlugulo.
[24]Nâlagkavdle oĸarfigâ: ateriartorit, ivdlitdlo kingumut majuaru-
-mârputit Aarune áiparalugo; palasitdle inuitdlo agdlikásángitdlat
Nâlagkamut majuarumavdlutik, ilángaĸinavai. [25]tauva Môrsase
inungnut aterpoĸ taimalo oĸarfigalugit.

kapitalit 20.

inatsisit ĸulit. tunissivingmik inatsit.

1 Gûte tauva oĸalugpoĸ oĸautsinik mákunínga tamanik, o-
-ĸardlune: 2 uvanga tássa Nâlagaĸ Gûtit, ilingnik anisitsissoĸ Is. 41,13.
Egivtinimit, kivfartorfingmit. 3 avdlanik Gûteĸásángilatit uva- Mat. 22,
-ngáungitsunik. 4 ilingnut inûssaliúsángilatit ássiliornatitdlo sûv- 36-38.
-dlũnît ássinganik, ĸilangmilũnît pavane ítup nunamilũnît samane
ítup imerssuarnilũnît nunap atâne ítup ássinganik nâme. 5 pat-
-dlorfigísángilatit tamáko kivfartorfigísanagitdlo; uvanga Nâlagaĸ
Gûtit Gûtiugama ilungersortoĸ, sujuaissat ajortuliainik takusaissoĸ
ıitornaine, kinguaisa pingajugssaine sisamagssainilo, ûmigssortivne;
ʾisumagssuinermigdlo pissartoĸ tûsintilingne, asassivne inássutiv- 34,6 t.
-nigdlo maleruaissune. 7 Nâlagkap Gûtivit arĸa atornerdlúsá-
-ngilat, Nâlagkap píngitsûtísángingmago aterminik atornerdluissoĸ.
ˡuvdloĸ sapât erĸainiaruk, ivdlernartísagagko. 9 uvdlut arfinigdlit Hsk. 20,12.
suliniásautit suliagssatit tamaisa suliaralugit; 10 uvdlutdle arfineĸ
ıipât tássa sapât Nâlagkap Gûtivit pia, tauva sumik suliagssamik
ıulísángilatit, ivdlitdlũnît erneritdlũnît panîtdlũnît kivfatdlũnît angut
ıivfatdlũnît arnaĸ nerssutautitdlũnît takornartartatdlũnît isâvfing-
-nîtoĸ nâme. 11 uvdlut arfinigdlit uvdlûtitdlugit Nâlagkap pilia-
-rigamigit ĸilagdlo nunalo imardlo táukunanĩtutdlo tamaisa, uní-
-ngavdlunilo uvdlut arfineĸ áipãne; tamána pivdlugo Nâlagkap
ɔivdluarĸuvâ uvdloĸ sapât ivdlernartitdlugulo. 12 atâtatdlo anâ-
-natdlo atarĸíkit, inũmersorĸuvdlutit nuname Nâlagkap Gûtivit Evf. 6,2.
lingnut túniússâne. 13 inuásángilatit. 14 arnauneĸásángilatit. 15 tig-
-dlísángilatit. 16 tugdlit nalunaiáissutigísángilat sagdluvdlutit. 17 tug-
-dlivit igdlua pileritsautigísángilat. pileritsautigísángilatit tugdlivit
ıulialũnît kivfâlũnît angut kivfâlũnît arnaĸ ugsiutâlũnît siutitûtâ-
-lũnît sûtdlũnît tugdlivit pigissai.

18 inuitdlo tamarmik takugamíkik kagdlerit ikualaneritdlo suv-
-dluartáussûvdlo nipâ ĸáĸardlo pujortoĸ, tamáko takugamíkik û-
-ligdlutik ĸimãput asiane ĸeĸardlutik; 19 Môrsasimutdlo oĸarput:
vdlit oĸalugfigitigut, nâlagkumârpugut; Gûtip oĸalugfigiungnaer-
-dlisigut, toĸoĸinavugut. 20 Môrsasivdle inuit oĸarfigai: erseĸi-
-nase, Gûte tikiungmat ússerumavdluse, mianernarssusialo issing-
-miugísagavsiuk, ajortuliarĸunase. 21 tauva inuit asiane ĸeĸarput;
Môrsasile patdligúpoĸ tarrajugtumut Gûtip najugânut.

22 Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: ima oĸásautit Israîlip ki-
-nguainut: takusimavavsinga ĸilangmit oĸalugfigigivse. 23 sumik
sanivnītugssamik sanásángilase; Gûtinik sîlviussunigdlûnît kûltiu-
-ssunigdlûnît sanásángilase ilivsínut. 24 ivssuínaussumik tunissi-
-viliúsautit uvavnut, tamatumalo ĸâne pigdliariumârpatit tunissu-
-titit ikivkagagssat tunissutititdlo ĸujaniutit, savautititdlo ugsiuti-
5 Môr. 12, -titdlo. sume nalingínarme atera erĸaissagssaorĸuguvko, tássane
5-11. ornigkumârpavkit pivdluarĸuvdlutitdlo. 25 ujaraussumigdlûnît tu-
-nissiviliorumaguvit uvavnut, tauva nápásángilat ujarĸat síkigig-
-sagkat piliutdlugit; mássa síkigigsautit ĸânut atortíkaluarugko
nalingínautísavat. 26 ãma tungmerĸatigut tunissiviutivnut majuá-
-sángilatit, kángugissat ulêrĸunago ĸulâne.

kapitalit 21.

kivfaussunik, toĸutsissunigdlo, arĸunartitsissunigdlo.

1 tamássalo erĸartûssisigssat táukunúnga sarĸangiússagssatit.
3 Môr. 25, 2 kivfaĸ angut Eprîariussoĸ pisiarigugko, tauva ukiut arfinigdlit
39-41. kivfáusavoĸ, ukiutdle arfineĸ áipãne nâlagaitsûvdlune anisísavoĸ
akilînane. 3 kisimîtdlune tikiúsimagune kisitmîtdlune anisísavoĸ:
nuliaĸardlune tikiúsimagune nulê ilagalugo anisísavoĸ. 4 nâlagâta
nuliartísimagpago, nuliatalo ernertáupagulûnît panigsaugpagulûnît,
tauva nulia ĸitornailo nâlagâta pigísavai, táunalo anisísavoĸ kisi-
-mîtdlune. 5 kivfardle táuna ima oĸarpat: nâlagara nuliaralo ĸi-
5 Môr. 15, 16 f. -tornákalo asaváka, nâlagaitsûvdlunga aniserusúngilanga, 6 tauva
nâlagâta Gûtimut savssartísavâ, îgartitdlugulo matumut matuv-
-dlûnît sanerarutânut, siutâlo pútúmik putuvdlugo; tauva kivfarí-
-tuínásavâ. 7 nalingínaup panine akigigpago kivfaorĸuvdlugo, táuna
anisísángilaĸ sôrdlo kivfat angutit anisertartut. 8 nâlagâta anger-
-figigaluardlugo iluarínginkuniuk akigigaluanik utertitagssángortí-
-savâ; inuiangnut avdlanertanut akigisínáungilâ ilumũngitsulivfigi-
-gamiuk. 9 ernerminutdle nulíssiutíkuniuk, tauva paniginеĸartunut
ilerĸorissagssaĸ táussumúnga ilerĸorísavâ. 10 avdla nulíssiutíka-
-luaruniuk, tauva ivssuma inûtigssailo atissagssailo nuliarineĸar-
-neralo migdlisísángilai. 11 tamákuninga pingasunik píngigpane
1 Môr. 9, 6. anisísavoĸ akilînane aningaussaernane. 12 inungmik patitsisso-
-ĸarpat toĸússutigssânik, táuna toĸúneĸásavoĸ. 13 ĸinugisimá-
-ngigpagule, Gûtivdle ivna nâperĸusimagpago táussuma agssainut,
4 Môr. 35, 9 ff. tauva ĸimarravigssâ ilingnut taiumârpara. 14 inûvdle tugdline sor-

-ĸusaivfigigpago toĸutdlugulo perĸuserdlugtumik, taimailiortoĸ
tunissiviutivnit agdlât tigúsavat toĸutaorĸuvdlugo. 15 angúminig-
-dlũnît arnaminigdlũnît patitsissoĸ toĸúneĸásavoĸ. 16 inungmik
tigdligtoĸarpat, táussumalo akigigpago, nâpíneĸarpatdlũnît sule
pigigâ, táuna toĸúneĸásavoĸ. 17 angúminigdlũnît arnaminigdlũnît Mat. 15,4-6.
perdlorĸussissoĸ toĸúneĸásavoĸ. 18 angutinik saĸitsáutoĸarpat,
ardlâtalo áipe milorpagulũnît tigdlugpagulũnît, táunalo toĸúngig-
-pat, ínangavingminile nalagatdlásavdlune, 19 tauvalo makitdlune
silame angalalerpat ajáupiardlune, tauva patitsissoĸ píngitsũsa-
-voĸ, kisiáne unínganerata naligssânik tunísavâ nakorsartitdlugulo.
20 nalingínaup kivfane angutdlũnît arnardlũnît patigpago unatáu-
-mik, táunalo toĸugpat agssaisa atãne, tauva akiniúneĸásavoĸ.
21 kisiáne uvdloĸ atauserdlũnît uvdlut mardlugdlũnît toĸúngíkat-
-dlarpat akiniúneĸásángilaĸ, inuata aningaussaerutigingmago. 22 a-
-ngutinik pâssoĸarpat, ardlâtalo arnaĸ nârtussoĸ perdlugtigpago
ilumiualo anigpat, avdlamigdle arĸunángigpat, tauva pitdlarneĸau-
-tigssânik akilîsíneĸásavoĸ, taima agtigissumik sôrdlo arnap táu-
-ssuma nâlagâta akilêrĸujumârâne; erĸartũssissut iluásangatitât
erĸordlugo akilîsavoĸ. 23 arĸunarsimagpatdle, tauva inûneĸ nale-
-ĸartísavat inûnermik, 24 issilo issimik, kigutdlo kigúmik, ag- Mat. 5,38 tt.
-ssaitdlo agssangnik, isigkatdlo isigkanik, 25 ûnerdlo ûnermik, ikilo
ikimik, tigdlûssardlo tigdlûssamik. 26 nalingínaup kivfane angut-
-dlũnît arnardlũnît issâgut patigkuniuk issâ aserordlugo, tauva
nâlagaitsûtitdlugo autdlartísavâ issâta akigssânik. 27 ãma kivfame
angutivdlũnît arnavdlũnît kigutâ katagtíkuniuk, tauva nâlagaitsû-
-titdlugo autdlartísavâ kigutâta akigssânik. 28 ugsigup inuk
angutdlũnît arnardlũnît nagssungmigarpago toĸutdlugo, ugsik táu-
-na ujarĸanik mitdlôrneĸásavoĸ, neĸâlo nerineĸásángilaĸ; ug-
-siguvdle inua píngitsũsavoĸ. 29 ugsigdle táuna sujornagut nag-
-ssungmigaigajugtûsimagpat, inualo nalunaerfigineĸarsimagaluar-
-pat, táussumale pârisimángigpago, taimalo inuk angutdlũnît ar-
-nardlũnît toĸugpago, tauva ugsik táuna ujarĸanik mitdlôrne-
-ĸásavoĸ, inualo ãmátaoĸ toĸúneĸásavoĸ. 30 sáimáunartitáu-
-ssutigssamigdle akilêrĸugpane, tauva inũssutsime utertíneĸau-
-tigssânik akilîsavoĸ, taimardluínaĸ agtigissumik sôrdlo akilêrĸu-
-jumârâne. 31 ernerineĸartordlũnît panigineĸartordlũnît nagssung-
-migarpago [inua] erĸartũssúmik tamatumínga pineĸásavoĸ. 32 kiv-
-faĸ angutdlũnît arnardlũnît ugsigup nagssungmigarpago, tauva
nâlagâ tunísavâ sîkilinik silviussunik pingasunik ĸulilingnik, ug-

-sigdlo táuna ujarκanik mitdlôrneκásavoκ. 33 nalingínaup puila-ssuliaκ angmarpagulũnĩt agssagpagulũnĩt matunagulo, tássungalo ugsingmigdlũnĩt siutitûmigdlũnĩt nákartoκarpat, 34 tauva puilassu-liap inuata akilísavâ; naligissai aningaussat inuanut túniúsavai, nerssutdlo táuna toκussoκ pigísavâ. 35 nalingínaup ugsiutâta av-dlap ugsiutâ nagssungmigarpago toκutdlugo, tauva ugsik táuna ûmassoκ akigísavât akialo avitdlugo, toκussordlo ãmátaoκ avi-savât. 36 kisiáne ugsik táuna ilisimassaugpat sujornagut nag-ssungmigaigajugtoκ, inuatalo pârisimángíkuniuk, tauva ugsik taorsísavâ ugseκatânik táunalo toκussoκ pigísavdlugo.

kapitalit 22.

tigdligtunik, avdlanigdlo pinerdlugtunik.

1 nalingínaup ugsigdlũnĩt savalũnĩt tigdligkuniuk toκutdlugulo akigalugulũnĩt, tauva ugsik taorsísavâ ugsingnik tatdlimanik, sa-valo savanik sisamanik. 2 tigdligtoκ angmarterinermine κaní-ngarneκarpat, unatagauvdlunilo toκugpat, pitdlaut aup naligssâ atúsángilaκ pivdlugo; 3 seκernuvdle nuisimagpago pitdlaut aup naligssâ atúsavoκ pivdlugo. tigdligtoκ nãmagtumik akilĩsavoκ; pigissaκángigpatdle akigísavât tigdligai pivdlugit. 4 nâpíneκar-patdle tigdligkane sule pigigâ, ugsiunersordlũnĩt siutitûnersor-dlũnĩt savaunersordlũnĩt ûmassoκ, tauva mardloriardlugo akilí-savâ. 5 nalingínaup narssautdlũnĩt nautsĩvigdlũnit vĩneκutilik mangiarfigitíkuniuk nerssutautine isumamingnik angalatitdlugit avdlap narssautâne mangiartitdlugit, tauva narssautime pê pit-saunerit nautsĩvingmilũnĩt vĩneκutigdlup pê pitsaunerit taortigí-savai. 6 ingneκ [nuname] ikiartorpat, kakitdlarnaκutitdlo tikig-pagit, karrĩagagssatdlũnĩt κilerssugkat karrigdlitdlũnĩt kivdlorne-κángitsut narssautdlũnĩt ikivkardlugit, tauva ikuatdlagtitsissoκ akilĩsavoκ. 7 nalingínaup aningaussatdlũnĩt peκutitdlũnĩt tugdli-minut pâritigpagit, tamákulo táussuma igdluanit tigdlingneκar-pata, tauva tigdligtup mardloriardlugit akilísavai nâpíneκarune. 8 tigdligtordle nâpíneκángigpat igdlup inua Gûtimut savssartísavât, [nalunaerκuvdlugo] agssane isagtísimángínerai tugdlime pĩnut. 9 nalingínaκ pigissaκ pivdlugo pinerdlugsorineκartoκarpat, ugsig-dlũnĩt siutitôrdlũnĩt savalũnĩt atissardlũnĩt sunalũnĩt nalingínaκ támartoκ pivdlugo pinerdlugsorineκartoκarpat, oκartoκarpatdlo: tássaussoκ tamána, tauva táukua mardluk píssutigissât Gûtimut

pisíneĸásavoĸ, Gûtivdlo pitdlagagssautitâ áiparminut akilīsavoĸ
mardloriardlugo. 10 nalingínaup siutitôrdlũnĩt ugsigdlũnĩt savalũnĩt
sunalũnĩt nerssutaut tugdliminut pâritigpago, táunalo toĸugpat-
-dlũnĩt arĸunarpatdlũnĩt, ungôrdlugulũnĩt autdlarússaugpat issigi-
-ssoĸángisitdlugo, 11 tauva Nâlagkamut ugpernarsaut táukua mar-
-dluk akornanīsavoĸ, [nalunaerĸuvdlugo] agssane isagtísimángí-
-nerai tugdlime pînut; tamánalo inuata nãmagísavâ, áipâlo akilī-
-sángilaĸ. 12 kisiáne nangminerminit tigdligaugpat inuanut akilí-
-savâ. 13 nerssutip kîsortup aligtorsimagpago nalunaiautigssaĸ
aggiúsavâ; aligtugaĸ akilísángilâ. 14 nalingínaĸ tugdliminit átar-
-tugaĸarpat, tamánalo aserorpatdlũnĩt toĸugpatdlũnĩt, inua na-
-juíngisitdlugo pisimagpat akilísavâ; 15 inuale najuisitdlugo pisi-
-magpat akilísángilâ. akileriaĸartumik átartugaugpat akigssara-
-luatut isumaĸartitáusavoĸ. 16 nalingínaup niviarsiaĸ kimut
angersimángitsoĸ misigíngitsôrtíkuniuk ínautdlugulo, tauva tuní- 5 Môr. 22, 28 t.
-ssúmik katernáussutigssamik tunísavâ nuliarísavdlugulo. 17 angu-
-tâtale táussumúnga nulíssiutíkumángigpago, tauva aningaussanik
ússersaivfigísávâ niviarsiamut katernáussutigssaussartut erĸordlugit.
18 arnaĸ serrassartoĸ inûtísángilat. 19 nalingínaĸ nerssúmik ínáu- 5 Môr. 18, 9-12.
-ssissoĸ toĸúneĸásavoĸ. 20 Nâlagaĸ kiserdluínarme pigdlîvigissag-
-ssaĸ kiserdluínautínago Gûtinut pigdlîssoĸarpat, táuna utertína-
-vêrsarneĸásavoĸ. 21 takornartaĸ nâgdliugtísángilat ĸunutísana-
-gulo, ilivsísaoĸ Egivtinime takornartaugaluaravse. 22 uvigdlar-
-nerdlũnĩt iliarssugdlũnĩt nâgdliugtísángilat, atauserdlũnĩt nâme.
23 nâgdliugtíkaluarugko, táussumalo nivdliavfigigpanga, nivdlianera
uvanga tusarumârpara, 24 níngangneralo katsungailerumârpoĸ; tau-
-valo panamik toĸúkumârpavse nuliase uvigdlarníngortitdlugit
ĸitornasilo iliarssúngortitdlugit. 25 aningaussat atugkiúkugkit ínug-
-tama ilãnut, tássa saningne pîtsûssumut, tauva akiliúmik akimor-
-titsiniartutut písángilat; tapigssamik akîsorsivigísángilat. 26 tug-
-dlivit ĸagdlersautâ sagdlunavêrutitut tigugaluarugko, seĸineĸ
tarrisínago táussumúnga utertísavat; 27 kisiat ĸipigssaringmago
ámiminut uligísavdlugo ínángavigísavdlugulo; nivdliavfigigpangalo
tusásavara, sáimaussûgama. 28 Gûte perdlorĸúsángilat, ínug-
-tangnilo angnertaussoĸ oĸauserdlugfigísángilat. 29 iserterivigpit
ulivkârutai tunguiaivfigpitdlo kutûlanere uvavnut mutdlutísángi-
-latit; ernerit angajugdliliat uvavnut túniúsavat. 30 taimatut iliú- 13,14 t.
-sautit ugsiutingnut savautingnutdlo; uvdlut arfineĸ mardluk ar-

-naminīsavoĸ, uvdlutdlo arfineĸ pingajuáne uvavnut túniúsavat.
31 pigísavavse inuit ivdlernartut; taimáitumik narssame aligtugkap
neĸâ nerísángilarse, ĸingminutdle igísavarse.

kapitalit 23.

erĸartûssissunik, nagdliússivingnigdlo. Kânâkut Gûtip ĸimâtíkumârai.

1 tusâmassaĸ sagdlutaussoĸ oĸautigísángilat; iluaitsoĸ su-
-niaĸatigísángilat nalunaiaissûniardlutit ajoĸutáusassumik. 2 amer-
-dlanerssaussut malísángilatit ajortumut, saĸitsáutoĸarângatdlo a-
-kísángilatit erĸartûssisigssaĸ mumísavdlugo amerdlanerssaussut
maligdlugit. 3 nikanartordlûnît atarĸinartísángilat saĸitsautigi-
-ssâgut. 4 ĸíngarssortivit ugsiutâlûnît siutitûtâlûnît támartoĸ nâpí-
Mat. 5,44. -kugko táussumúnga utersásavat. 5 ûmigssortivit siutitûtâ taku-
-gugko nangmagkame atãne aĸupissoĸ, mianerssorit táussumúnga
ĸimarĸunago; nangmáussaiaeĸatigísavat. 6 ajorssartortangnut er-
-ĸartûssisigssaĸ mumísángilat saĸitsainerane. 7 erĸartûtíssutinit
sagdlutaussunit alisimásautit, píngitsordlo iluartordlo toĸúsángi-
-latit; uvangame iluaitsoĸ iluartûtísángínavko. 8 pajugutinigdlo
tigusísángilatit, pajugutip tagpigsûgaluit tagpîtdlisítarmagit iluartut
erĸartûtíssutait mumitdlugit. 9 takornartardlo ĸunutísángilat; i-
-livsime nalúngilase takornartat misigissartagait, nangmineĸ ta-
-kornartaugaluaravse Egivtinime.
3Môr.25,1-7. 10 ukiut arfinigdlit nunautit siaruarterivfigísavat kingunerilo
5Môr.15,1-8. katerssordlugit, 11 arfineĸ áipãnile taimaitísavat atúsanagulo, ínug-
-tavit ajorssartortainut nerivfigerĸuvdlugo; táukualo sivnerutitait
narssap nerssutaisa neriumârpait. taimatut iliúsautit nautsîving-
-nut vīneĸutilingmut nautsîvingnutdlo ûliaĸutilingmut. 12 uvdlut
arfinigdlit suliatit suliarísavatit, uvdlutdle arfineĸ áipãne sulísái-
-sautit, ugsiutit siutitûtitdlo ĸasuerserĸuvdlugit, kivfavitdlo arnap
ernera takornartardlo ĸîtdlagterĸuvdlugit. 13 tamaisa ilivsínut o-
-ĸauserissáka maleruarsigik. Gûtit avdlat arĸe erĸaimaniásángi-
3 Môr. 23. -lase; ĸanernit tusarneĸásángitdlat. 14 ukiut nungutdlugit pi-
5 Môr. 16. -ngasoriardluse uvavnut nagdliússísause. 15 nagdliússivik sêrna-
-ĸángitsunik timiussartorfik aulajangiúsavat, uvdlut arfineĸ mar-
-dluk sêrnaĸángitsunik timiussartúsavdlutit, sôrdlo inákivkit, ĸáu-
-matip Aapîvip taimailinera erĸordlugo, tamána ĸáumatautitdlugo
Egivtinimit anigavit; soĸatdlánguarnasile kīnavnut takutísángilase.
16 ãma aulajangiúsavat nagdliússivik suliarissavit narssame siaruar-

-tigkavit naorĸârnerisa erĸússornerĸarfiat; ãma nagdliússivik ka-
-terssuerêrfik ukiup nâlernerane, suliarissatit narssamit katersso-
-rêrugkit. [17] ukiut nungutdlugit pingasoriardlutik angutitatit ta-
-marmik takutísáput Nâlagkap nâlagaussup kînânut. [18] uvavnut
pigdliutigissavit aua pigdliarísángilat sêrnarsautilingmik sanileĸar-
-titdlugo; túnordlo uvavnut nagdliússiviussup pigissâ aĸaguanut
unigtíneĸásángilaĸ. [19] nunautingne naorĸârtut sujugdlersait Nâ-
-lagkap Gûtivit igdluanut ãsavatit. savaussâraĸ ũsángilat arnâta
ímuanîtitdlugo. [20] ata, íngile sujunigkut autdlartíkumârpara, 14,19.
avĸutigssangne pârerĸuvdlutit apûterĸuvdlutitdlo najugagssamut
pissarîgkavnut. [21] misigssorit kînânut nipâlo nâlagdlugo, narrut-
-sagteĸinagulo; pinerdlungnise isumákĩsángingmagit, atera táu- 33,14.
-ssumanîngmat. [22] mássa nipâ nâlagdluarugko, taimardluínaĸ i-
-liordlutit sôrdlo oĸartunga, tauva ĸíngarssortitit ĸíngarssorumâr-
-páka angnikitdliortitsissititdlo angnikitdliortitdlugit. [23] íngiliga
sujunigkut ingerdlásangmat apûtitdlutitdlo Amoríkúnut Hĩtíkú-
-nutdlo Fêrisíkúnutdlo Kânãkúnutdlo Hîvíkúnutdlo Jîpusíkúnut-
-dlo; pîarumârpákalo táuko. [24] Gûtigissait patdlorfigísángilatit
kivfartorfigísanagitdlo, taimailiornatitdlo sôrdlo táuko iliortartut;
kisiáne napassuliait úpititdlugitdlo aserortísavatit. [25] Nâlagaĸ Gû-
-terse kivfartũsavarse, tauva neĸigssardlo imerdlo ilingne piv-
-dluarĸujumârpai, nápautitdlo ilingnit alisísavâka. [26] alugsortoĸá-
-sananilo ernisuitsoĸásángilaĸ nunagssangne, uvdlugssavitdlo a-
-merdlássusigssait nãmagtíkumârpáka. [27] uvavnut sujôranigssaĸ
sujunigkut autdlartíkumârpara, inuiaitdlo tikisagssatit tamaisa á-
-nilârsarumârpáka, ĸíngarssortititdlo tamaisa ilingnut túniúkumâr-
-páka tunúngatitdlugit. [28] igutsagssuarnigdlo sujunigkut autdlar-
-titsiumârpunga, táukua Hîvíkutdlo Kânãkutdlo Hĩtíkutdlo suju-
-nigkut ĸimâtísavait. [29] ukiume atautsime ilingnit ĸimâtísángi-
-láka, nuna inuerutekinavoĸ, narssavdlo nerssutai ilingnut amer-
-dlavatdlâleĸináput. [30] kigaitsumik ilingnit ĸimâtíkumârpáka, a-
-merdlitserdlutit nunalo ilingnut pigivdlualerserdlugo. [31] kigdlig-
-feĸartíkumârpavkitdlo ímamit ĸerĸuartûmit Filisterit imãnut
puilassuitsumitdlo kûgssuarmut; nunap inue agssavsínut túniúku-
-mâravkit, ilingnit ĸimâterĸuvdlugit. [32] táukulũnît Gûtigissait-
-dlũnît angerfigísángilatit. [33] nunagssangne ineĸartísángilatit, u-
-vavnut ajortuliarteĸinavâtit; mássa Gûtigissait kivfartorfigigalua-
-rugkit napitivfigísavatit.

kapitalit 24.

inatsisit agdlangneĸartut. angerfigeĸatigîssúmik pigdlîssut.
palasit utorĸaunertatdlo Nâlagaĸ takugât. Môrsase kingumut majuartoĸ.

1 Môrsasimutdlo oĸarpoĸ: majuarit Nâlagkamut, ivdlitdlo
4 Môr. 11, Aarunilo Nâtalo Aapigûlo Israîlíkutdlo utorĸaunertaisa ilait arfineĸ
16 t. 24 t. mardlungnik ĸuligdlit; patdlorumârpusilo asianit. 2 Môrsasile
kisime Nâlagkamut savssásavoĸ; ilai savssásángitdlat, inuitdlo
majuaĸatigísángilât. 3 Môrsase tauva tikiúkame Nâlagkap oĸausê
tamaisa erĸartũssisigerĸussailo tamaisa inungnut oĸalugtuarai; i-
-nuitdlo tamarmik nipimik atautsimik akíput oĸardlutik: oĸautsit
19,8. Nâlagkap oĸauserissai tamaisa nãmagsiumârpavut. 4 Môrsasip
tauva agdlagpai Nâlagkap oĸausê tamaisa, uvdlãkutdlo makiâr-
-dlune ĸáĸap atâgut tunissiviliorpoĸ, napassutdlo arĸaneĸ mar-
-dluk nápartípai Israîlíkut nagguveĸatigîgsortait arĸaneĸ mardluk
nâpertordlugit. 5 Israîlivdlo kinguaisa inûsugtortaisa ilait aut-
-dlartípai, táukulo tuníssutinik ikivkagagssanik tuníssutinigdlo
ĸujaniutinik pigdlîput Nâlagkamut, ugsingnik. 6 Môrsasivdlo ti-
-guvâ auata agfâ pûgútanut kuivdlugo, agfânigdlo tunissivik ser-
-partarpâ. 7 magpersagkatdlo angerutsimik agdlagkat tiguvdlugit
atuarpai inuit tutsãne, táukulo oĸarput: Nâlagkap oĸauserissai
tamaisa nãmagsiumârpavut nâlagdlutalo. 8 Môrsasip tauva auk
Epr. 9,18-20. tiguvâ inuit tamatumínga serpartardlugit oĸardlunilo: ata, ta-
-mássa angerutsimut auk, Nâlagkap angerfigeĸatigingmase oĸaut-
-sit tamáko tamaisa maligagssautitdlugit. 9 tauva Môrsasilo
Aarunilo Nâtalo Aapigûlo Israîlíkutdlo utorĸaunertaisa ilait ar-
-fineĸ mardlungnik ĸuligdlit majuarput; 10 Israîlivdlo Gûtia ta-
-kuvât. isigaisa atãne sôrdlo sanâĸ aligkup atdlarniussap pianik
ĸivdlernilik, sôrdlulo ĸilak nangmineĸ atdlardluínarângat. 11 ag-
-ssanilo isagtíngilai Israîlip kinguaisa pingârtortainut; Gûte ta-
-kuvdluaramíko nerivdlutigdlo imerput.
12 Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: majuarit uvavnut ĸáĸamut,
tássanilo unigit; tauva tuniumârpavkit agdlagfigssianik ujarau-
-ssunik inatsisinigdlo perĸússutinigdlo uvanga agdlagkavnik, táu-
-kunúnga ajoĸersûtigerĸuvdlugit. 13 tauva Môrsase pikivoĸ kiv-
-fâlo Jôrsua, Môrsasilo majuarpoĸ Gûtip ĸáĸânut. 14 utorĸau-
-nertatdlo oĸarfigai: tamâne utarĸisigut ilivsínut uterserdluta:
takuvase Aarunilo Huerilo ilagâse; nalingínaup sujunersiutigissag-
-ssaĸartup táuko ornigdligit. 15 Môrsasilo ĸáĸamut majuarmat

nuiap ĸáĸaĸ matôrpâ. [16]Nâlagkavdlo nâlangnarssusia ĸáĸame
Sînaime ineĸarpoĸ, nuiavdlo matôrpâ uvdlut arfinigdlit, uvdlutdlo
arfineĸ áipâne Môrsase ĸaerĸuvâ nuiap iluanit. [17]Nâlagkavdlo
nâlangnarssusia issigalugo sôrdlo ingneĸ nungutitsissoĸ ĸáĸap
ĸârpiâne, Israîlip kinguaisa issigernáne. [18]Môrsasilo nuiap iluanut
iserpoĸ ĸáĸamutdlo majuardlune; tauvalo Môrsase ĸáĸamîpoĸ
uvdlut sisamanik ĸuligdlit únuatdlo sisamanik ĸuligdlit.

kapitalit 25.

tunissutigssanik ivdlernartûtiliagssanik. igdlerfingmik.
sáimauvfingmigdlo, nerriviussamigdlo, nanerûserfiugmigdlo.

[1]Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [2]Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit: tunissúmik ilioragagssamik tigusísassut u-
-vavnut; angutit ũmatimik kajumigsâgait tamaisa tigusivfigísavase
uvavnut tunissutaussumikilioragagssamik. [3]tamássalo tunissutit
ilioragagssat táukunánga tigussagssase: kûltilo sîlvilo kangnúsag-
-dlo, [4][ujalugssiagssatdlo] tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo aug-
-palujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut savaussatdlo mer-
-ĸue, [5]savarssuitdlo amê augpitdlarsagkat ĸápîtdlo amê ĸissuit-
-dlo mángertínertût, [6]ûlialo ĸáumarĸutigssanut atugagssaĸ, nau-
-ssutdlo tipigigsut ûliamut tarnutigssamut pujôrutigssanutdlo ti-
-pigigsunut atugagssat, [7]ujarĸatdlo tungujuartut ujarĸatdlo issi-
-liússagssat kiapeĸússuarmut sarĸarmiumutdlo atugagssat. [8]iv-
-dlernartûtiliúsáputdlo uvavnut, akornáne ineĸásagama. [9]taimar-
-dluínaĸ sôrdlo ilingnut takutíkumâriga, sôrdlo ineĸarfigssamut
peĸutigssainutdlo tamanut ássilissagssaĸartíkumârivkit, taima sa- 25.40.
-násavarse. [10]tássa sanásavât igdlerfik ĸissûssoĸ mángertíner-
-tôĸ, tatdlit pingajuata ĸerĸatut takitigissoĸ, tatdlip áipâta ĸer-
-ĸatut siligtigissoĸ, tatdlivdlo áipâta ĸerĸatut portutigissoĸ. [11]ta-
-mánalo ĸagdlísavat kûltimik akuitsumik iluagutdlo ĸâgutdlo,
ĸulâgutdlo avatâgut kûltiussumik akerfiniussalerumârpat. [12]ta-
-matumúngalo kuerásavatit akiuserfît kûltiussut sisamat ivertit-
-dlugitdlo teĸerĸuinut sisamanut, mardluk sanerâta igdluanut
mardlugdlo igdluanut. [13]ãma akiutigssaliúsautit ĸissungnik má-
-ngertínertûnik kûltimigdlo ĸagdlerdlugit; [14]tamákulo akiutigssat
mangúsavatit akiuserfingnut igdlerfiup saneraínîtunut, igdlerfik ta-
-mákuninga erssugtarĸuvdlugo. [15]akiutit igdlerfiup akiuserfînîgí-
-násáput tássánga pîsanatik. [16]igdlerfingmutdlo ikísavat nalu-

-naiaut ilingnut túniússagssara. 17 āma sanásavat sáimauvfik
kûltiussoĸ akuitsoĸ, tatdlit pingajuata ĸerĸatut takitigissoĸ, tat-
-dlivdlo áipâta ĸerĸatut siligtigissoĸ. 18 kêrupiussatdlo mardluk
sanásavatit kûltiussut; suíkaussúngordlugit sanásavatit sáimauv-
-fiup isuinut igdlugîngnut ilagititdlugit; 19 kêrupiussaĸ atauseĸ i-
-suata áipânut ilagititdlugo āma kêrupiussaĸ atauseĸ isuata ái-
-pânut ilagititdlugo; sáimauvfingmut ilagititdlugit sanásavase kê-
-rupiussat isuisa igdlugît ĸainîtitdlugit. 20 kêrupiussatdlo sulutik
siârsimásavait ĸulâgut sulungmingnik sáimauvfik uligsordlugo; kī-
-namingnigdlo sâĸatigīsáput sáimauvfik kīnamingnik sangmiviga-
-lugo. 21 sáimauvfigdlo iliumârpat igdlerfiup ĸânut, nalunaiautdlo
ilingnut túniússagssara igdlerfingmut ikísavat. 22 tássanilo nâpíta-
-rumârpavkit oĸalugfigissardlutit sáimauvfiup ĸulânit, kêrupiussat
4 Môr. 7,89. táukua mardluk nalunaiautip igdlerfiata ĸânītut akornánit, sunik
tamanik Israîlip kinguai pivdlugit ilingnut inássutigiumassavnik.
23 āma sanásavat nerriviussaĸ ĸissûssoĸ mángertínertôĸ, tat-
-dlisut mardlugtut takitigissoĸ, tatdlisut atautsitut siligtigissoĸ,
tatdlivdlo áipâta ĸerĸatut portutigissoĸ. 24 tamánalo ĸagdlísavat
kûltimik akuitsumik kûltiussumigdlo akerfiniussalerdlugo avatâgut.
25 sinākuserumârpatdlo avatâgut agssait siligssausiatut siligtigi-
-ssumik, sinākutâlo kûltiussumik akerfiniussalerdlugo avatâgut.
26 tamatumúngalo sanásavatit akiuserfît kûltiussut sisamat, táu-
-kulo akiuserfît ivertísavatit niuluisa sisamaussut teĸerĸuinut si-
-samanut. 27 sinākutâta kigdlinganīsáput akiuserfît, akiutit nerri-
-viussamik erssugtautit tássunga mangorĸuvdlugit. 28 āma akiu-
-tigssaliúsautit ĸissungnik mángertínertûnik kûltimigdlo ĸagdler-
-dlugit; tamákuníngalo nerriviussaĸ erssugtásavât. 29 āma saná-
-savatit pûgutartailo ajánguajârtailo ĸúmuátaussartailo ĸatdluti-
-tailo kuerautigssat; tamáko sanajumârpatit kûltiussut akuitsut.
3Môr.24,5-9. 30 nerriviussavdlo ĸânut iliumârpatit timiussat kīnerĸússutit, kipi-
-suitsumik kīnama sânītugssat. 31 āma sanásavat nanerûserfik
kûltiussoĸ akuitsoĸ; suíkaussúngordlugo sananeĸásavoĸ nanerû-
-serfik, niulualo timitâlo, mángunigfiussartanilo sivkersugssaussar-
-tanilo kâveĸutaussartanilo ilagísavai. 32 avaleĸutit arfinigdlit na-
-nerûserfiup sanerainit anitdlangásáput, igdlugtut pingasut. 33 ĸá-
-ĸortaríssat kâveĸutaisa mángunigfîsut ásseĸartut pingasut avale-
-ĸúme atautsime ísáput, [nungutdlutik] sivkersugssaussamigdlo
kâveĸutaussamigdlo ilagdlit, āma ĸáĸortaríssat kâveĸutaisa má-
-ngunigfîsut ásseĸartut pingasut avaleĸuteĸatâne ísáput, [nungut-

-dlutik] sivkersugssaussamigdlo kâveĸutaussamigdlo ilagdlit; taima
peĸásáput avaleĸutit táuko arfinigdlit nanerûserfingmit anitdla-
-ngassut. 34 nanerûserfiuvdle timitâne ísáput ĸáĸortaríssat kâve-
-ĸutaisa mángunigfîsut ássekartut sisamat, sivkersugssaussartailo
kâveĸutaussartailo. 35 sivkersugssaussaĸ atauseĸ avaleĸutaisa ig-
-dlugît [atdlît] atānītoĸ, sivkersugssaussaĸ atauseĸ avaleĸutaisa
igdlugît [tugdlît] atānītoĸ, sivkersugssaussaĸ atauseĸ avaleĸutaisa
igdlugît [ĸutdlît] atānītoĸ, tássa avaleĸutit táukua arfinigdlit na-
-nerûserfingmit anitdlangassut pigssait. 36 táukualo sivkersug-
-ssaussartait avaleĸutaitdlo ilagísavai; tamarme atausiúsavoĸ suí-
-kaussoĸ kûlte akuitsoĸ. 37 āma sanásavatit ĸutdlersagssai ar-
-fineĸ mardluk, ikumatíneĸásassut sangmissânut ĸaumatitdlugit;
38 ĸiûtitailo ĸiornikôrfigsailo kûltiussut akuitsut. 39 kûlte akuitsoĸ
kíkarip naligissâ piliúsavat tamatumúnga pisatainutdlo tamáku-
-núnga tamanut. 40 misigssoritdlo tamaisa sanásagagkit ássili- Epr. 8,5.
-ssagssaĸ ĸáĸame ilingnut takutitaĸ ássilivdlugo. sarĸ. 15,5.

kapitalit 26.

inekarfingmik.

1 ineĸarfigdlo sanásavat ĸulinik ĸaleragssaliordlutit, ilupâg- 25,8.
-ssiagssat ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat ujalugssiagssatdlo tungut-
-sorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo piliutdlugit; kêru-
-piussalersúsavatit isumaliornartuliaussunik. 2 ĸalerĸap atautsip
takíssuserísavai tatdlit mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ pingasutdlo,
siligssuserísavai tatdlit sisamat; ĸalerĸat tamarmik ássigîgsumik
ûgtûteĸásáput. 3 ĸalerĸat tatdlimat katiterneĸásáput tugdlerîg-
-sitdlugit, āmalo ĸalerĸat tatdlimat katiterneĸásáput tugdlerîg-
-sitdlugit. 4 putuliorumârputitdlo ujalugssiagssat tungutsorigsut
piliutdlugit, ĸalerĸap sujugdliup sinâgut isuagut áiparminut ka-
-titerneĸarfigssâgut, āmalo ĸalerĸap isordliup sinâgut áiparminut
katiterneĸarfigssâgut. 5 tatdlimanik ĸulilingnik putuliúsautit ĸa-
-lerĸame sujugdlerme, āma tatdlimanik ĸulilingnik ĸalerĸap áipâta
isuagut áiparminut katiterneĸarfigssâgut, putut nagdlerîgsítardlugit.
6 āma sanásavatit ĸarsorsartut kûltiussut tatdlimanik ĸuligdlit,
ĸalerĸat ingmingnut katiterdlugit tamákunínga ĸarsorsartunik, ine-
-ĸarfik atausíngortitdlugo. 7 āma ĸaleragssaliúsautit savaussat
merĸuinik, ineĸarfiup ĸâgut tupiússutigssanik; arĸanilíngordlugit
sanásavatit ĸalerĸat tamáko. 8 ĸalerĸap atautsip takíssuserísavai

tatdlit pingasunik ĸuligdlit, siligssuserísavai tatdlit sisamat; ássi-gîgsumik ûgtûteĸásáput ĸalerĸat tamáko arĸanigdlit. [9] ĸalerĸi tatdlimat ingmíkut katiterumârpatit arfinigdlitdlo ingmíkut, ĸa-lerĸat arfernat tapitalerîgsitdlugo tovĸup sâta tungâne. [10] sana-jumârpatitdlo putut tatdlimanik ĸuligdlit ĸalerĸap sujugdliup iso-dliup sinâgut áiparminut katiterneĸarfigssâgut, tatdlimanigdl ĸuligdlit ĸalerĸap áipâta sinâgut áiparminut katiterneĸarfigssâgu [11] ãma sanásavatit ĸarsorsartut kangnúsaussut tatdlimanik ĸulig-dlit, tamákulo ĸarsorsartut putunut ĸarsorsartísavatit, tupeĸ ka-titerdlugo atausíngortitdlugo. [12] tovĸuvdlo ĸaleraisa tangneru-ssutât sivnerussoĸ, ĸalerĸap agfâ sivnerussoĸ, tamána tangneru-ssutautísavat ineĸarfiup tunuata tungâgut. [13] tovĸuvdlo ĸalerais takíssusiata sivnera, igdlugtut tatdlisut takitigissugssaĸ, tamán ineĸarfiup saneraine igdlugtut tangnerússutáusavoĸ ulísavdlug [14] tupermutdlo uligssaliúsautit savarssuit amînik augpitdlarsagka-nik ĸagdlerpâgssamigdlo uligssaliordlutit ĸápît amînik. [15] sag-dliligkatdlo ineĸarfingmut atortut sanásavatit ĸissûssut mánger-tínertût, napassugssat. [16] sagdliligkat nungutdlutik tatdlisut ĸu-litut takitigísáput tatdlivdlo áipâta ĸerĸatut siligtigalutik; [17] nu-ngutdlutigdlo mardlungnik mangútugssaĸásáput nagdlerîgsunik taimailiúsavatit ineĸarfiup sagdliligai tamaisa. [18] imailiúsavatitdl sagdliligkat ineĸarfingmut atortut: sagdliligkat mardlungnik ĸu-ligdlit kujatâta tungânîsáput sarĸâne; [19] táukualo sagdliligka mardlungnik ĸuligdlit atãnut sanásavatit atdlipaĸutit sisamanil ĸuligdlit sîlviussut, nungutdlugit atdlipaĸutit mardluk sagdliligka atautsip atânut, mangútugssainut mardlûssunut. [20] ãma ineĸarfiu igdluane avangnâta tungâne ísáput sagdliligkat mardlungnik ĸu-ligdlit, [21] atdlipaĸutaitdlo sîlviussut sisamanik ĸuligdlit, nungut-dlutik sagdliligkap atautsip atâne mardlûssartut. [22] ineĸarfiuvdl tunuanut kitâta tungânut sanásavatit sagdliligkat arfinigdlit, [23] mar-dlungnigdlo sagdliligkiordlutit ineĸarfiup teĸerĸuinut igdlugîngnut [24] táuko mardluk tamarmik mardlûssaliáusáput samánga, taimait-dlutigdlo mardlûssaliáusáput kâvimingnut agdlât, kaujaluissut atausíngortitdlugit; taimáisáput táuko mardluk teĸerĸuine igdlu-gîngne ítugssat. [25] taimaitdlutik sagdliligkat arfineĸ pingasũsá-put, atdlipaĸutaitdlo sîlviussut arfersaniliúsáput, nungutdlutik sagdliligkap atautsip atâne mardlûssartut. [26] ãma sánerutigssa-liúsautit ĸissungnik mángertínertûnik; tatdlimat sanásavatit ine-ĸarfiup sanerâta igdluata sagdliligainut, [27] ãma tatdlimat igdluata

agdliligainut tatdlimatdlo inekarfiup tunuata sagdliligainut kitâta ungânut. [28] sánerutdlo kiterdlek sagdliligkat kerkánīsavok isordlersãnit isordlersâta áipânut kâmisimavdlune. [29] sagdliligkatdlo ûltimik kagdlisavatit, sánerutserfilo sánerutaisa manguvfigssait anásavatit kûltiussut, sánerutitdlo kûltimik kagdlisavatit. [30] inekarfigdlo nápartisavat ilerkugssâ kákame ilingnut takutitak erkordlugo. [31] ãma sanajumârpat umigssuak, ujalugssiagssat ungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo kaugdlorigsut kiparigsuliat piliutdlugit; kêrupiussalersúsavat sumaliornartuliaussunik. [32] tamánalo nivíngásavat napassunut sisamanut kissûssunut mángertinertûnut kûltimik kagdligkanut, tauko kûltiussunik nârkavigsakásáput sisamanigdlo atdlipakutekardlutik silviussunik. [33] karsorsartut atãnut nivíngásavat umigssuak, nalunaiautivdlo igdlerfia tássunga erkúkumârpat umigssûp unuanut; taimaisivdlugo umigssuak ivdlernartumigdlo ivdlernarnerpâmigdlo avigsârtitsissigisavarse. [34] sáimauvfigdlo iliumârpat alunaiautip igdlerfiata kânut ivdlernarnerpâme. [35] nerriviussardle migssûp silatânut ilisavat, nanerûserfigdlo nerriviussap akianut isavat inekarfiup sanerânut kujatâta tungânut, nerriviussak avangnâta tungânut ilivdlugo. [36] ãma sâguliúsautit tovkup pânut, ujalugssiagssat tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo kaugdlorigsut kiparigsuliat piliutdlugit, putôrtuliaralugo. [37] sâgumutdlo sanásavatit napassut tatdlimat kissûssut mángertinertût kûltimigdlo kagdlerdlugit; táuko kûltiussunik nârkavigsakásáput, atdlipakutigssainigdlo kueraiumârputit tatdlimanik kangnúsaussunik.

kapitalit 27.

tunissivingmik ikivkaivingmik, tovkuvdlo silardlianik, ûliamigdlo ivdlernartumik.

[1] ãma sanajumârpat tunissivik kissûssok mángertinertôk, tatdlisut tatdlimatut takitigissok tatdlisutdlo tatdlimatut siligtigissok; kiparigsūsavok tunissivik, tatdlisutdlo pingasutut portutigisavok. [2] nagssûssaliúsavatdlo tekerkuisigut sisamatigut, tamáko nagssûssane ilagisavai; kagdlerumârpatdlo kangnúsangmik. [3] ãma sanásavatit arssakôrfigsai kalutautitailo pûgutartailo serpartaivfît ajagssáussuartailo aumausivigsailo; pekutai tamaisa sanásavatit kangnúsaussut. [4] tunissivingmutdlo sanásavatit kag-

-ssutaussaliat kangnúsaussut sisamanigdlo kangnúsaussunik akiu-
-serfilerdlugit teĸerĸuisigut sisamatigut. 5 tamákulo ĸagssutau-
-ssat tunissiviup igdlernaussâta kaujaluissup atânîtísavatit samà-
-nga tunissiviup ĸerĸanut kigdligtitdlugit. 6 ãma tunissivingmut
akiutigssaliúsautit ĸissungnik mángertínertûnik kangnúsangmigdlo
ĸagdlerdlugit; 7 tamákulo akiutigssat mangúneĸásáput akiuser-
-fingnut tunissiviup saneraine igdlugîgsitdlugit, tamákuninga er-
-ssugtarĸuvdlugo. 8 iloĸartitdlugo sanásavat, sagdliligaussoĸ; sôr-
-dlo ĸáĸame ilingnut takutíkâ, taimailiúsavât. 9 ineĸarfiuvdlo
silardlia imailiúsavat: ungaloĸutigssai sanásavatit ilupâgssiagssat
ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit; sanerâta igdluanut kuja-
-tâta tungânut sarĸânut sanásavatit katitdlugit tatdlisut untriti-
-ligtut takitigísassut; 10 napassuilo mardlungnik ĸuligdlit tâu-
-kualo atdlipaĸutait mardlungnik ĸuligdlit kangnúsaussut, napa-
-ssutdlo nârĸavigsait ikârutaitdlo sîlviussut. 11 taimátaoĸ tuki-
-ngarnata igdluanut avangnâta tungânut sanásavatit ungaloĸutit
katitdlugit tatdlisut untritiligtut takitigísassut napassuilo mar-
-dlungnik ĸuligdlit táukualo atdlipaĸutait mardlungnik ĸuligdlit
kangnúsaussut, napassutdlo nârĸavigsait ikârutaitdlo sîlviussut.
12 silardliatalo siligssusigssânut kitâta tungânut sanásavatit unga-
-loĸutit katitdlugit tatdlisut tatdlimanik ĸuliligtut takitigísassut
napassuilo ĸulit táukualo atdlipaĸutait ĸulit. 13 kangianilo se-
-ĸernup nuissarfiata tungâne silardlia ãma tatdlisut tatdlimanik
ĸuliligtut siligtigísavoĸ; 14 teĸerĸuata igdluane tatdlisut arĸaneĸ
tatdlimatut takitigissoĸ ungaloĸuteĸásavoĸ; napassue pingasûsá-
-put, táukualo atdlipaĸutait pingasûsáput; 15 ãma teĸerĸuata ig-
-dluane tatdlisut arĸaneĸ tatdlimatut takitigissoĸ ungaloĸuteĸá-
-savoĸ; napassue pingasûsáput, táukualo atdlipaĸutait pingasû-
-sáput. 16 silardliatale iseriânîsavoĸ sâgoĸ tatdlisut mardlungnik
ĸuliligtut takitigissoĸ, ujalugssiagssat tungutsorigsut augpatdlarig-
-sutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparig-
-suliat piliutdlugit sanasimassoĸ putôrtuliaĸ; napassue sisamáu-
-sáput, táukualo atdlipaĸutait sisamáusáput. 17 silardlia kaujat-
-dlagdlugo napassue tamarmik sîlviussunik ikârutеĸardlutik sîl-
-viussunik nârĸavigsaĸásáput, atdlipaĸutaitdlo kangnúsáusáput.
18 silardliata takíssuserísavai tatdlit untritigdlit, tatdlitdlo tatdli-
-manik ĸuligdlit tamatigut siligssuserísavai; ungaloĸutailo tat-
-dlisut tatdlimatut portutigísáput, ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut
ĸíparigsuliat piliutdlugit sanasimassut; napassuisalo atdlipaĸutait

ĸangnúsáusáput. 19 inerarfiuvdlo peĸutai tamarmik atorfigssamíkut
ıalingínákut kivfartûtigissariaĸartut pâgutailo tamarmik silardlia-
-talo ungaluata pâgutai tamarmik kangnúsáusáput.
20 Israīlivdlo kinguai inákumârpatit, ilingnut aggiúsagât ûlia-
-ĸutip ûliâ sorujuitsoĸ kauartaĸ, ĸáumarĸutigssanut atugagssaĸ,
ιutdlīt ikumátuínarĸuvdlugit. 21 tuperme nâpítarfingme, umigssûp 25,22.
ıalunaiautip sânītup silatâne, tássane Aarunivdlo ernerisalo pi-
-ssarêrsásavait únungmit uvdlâmutdlo [ikumarĸuvdlugit] Nâlagkap
ıâne. tamássa Israīlip kinguaisa túniútagagssât, kingulerīgsug-
-ssaine nâgssáungitsumik ilerĸorissagssaĸ.

kapitalit 28.

palasit atissagssainik.

1 Aarunilo angajut ernerilo ilángutdlugit ilingnut savssarĸu-
-jumârpatit Israīlip kinguaisa akornánit, palasisut kivfartorĸuv-
-dlugit uvavnut: Aarune, Nâtalo Aápigûlo Eliâsarilo Igtamârilo
Aarunip ernere. 2 Aarunimutdlo angajungnut atissagssaliúsautit
ivdlernartunik, atarĸinautaussunik pínersautaussunik. 3 oĸalugfi-
-giumârpatitdlo tamaisa ilisimassunik ũmatigdlit, anernermik ili-
-simatitsissumik ilumiuligkáka, Aarunimut atissagssaliorĸuvdlugit
vdlernartíneĸarnigssânut, palasisut kivfartorĸuvdlugo uvavnut.
4 tamássalo atissagssaliagssait: sarĸarmio kiapeĸússuardlo áno-
-rârdlo ĸagdleĸ ánorârdlo ilordleĸ issaussalíngordlugo nuerssagaĸ
ıasaruserssuardlo ĸiterutdlo. taima ivdlernartunik atissagssa-
-liúsáput Aarunimut angajungnut ernerinutdlo, palasisut kivfar-
-torĸuvdlugit uvavnut. 5 piliússagssaitdlo tássa kûlte ujalug-
-ssiagssatdlo tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo
lupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut. 6 kiapeĸússuaĸ sanásavât 39,2.
ĸûltilo ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo aug-
-palujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliut-
-dlugit, isumaliornartumik sanâralugo. 7 igdlugîngnik katitigagssa-
-nik tuveĸásavoĸ isumigut igdlugîgsutigut katitigauvdlunilo. 8 tav-
-sialo ĸânītugssaĸ tássunga ilagititdlugo taimatut sanasimásavoĸ,
ĸûltilo ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpa-
-lujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlu-
-git. 9 tigúsavatitdlo ujarĸat tungujuartut mardluk ĸiperornilerdlu-
-gitdlo Israīlip kinguaisa arĸinik, 10 nungutdlugit arfinigdlit ujarĸame
ıtautsime atsiordlugit, nukarīgssusīsigut tugdlerīgsitdlugit. 11 u-

-jarĸanik ĸiperuissut sanait ássilivdlugit, naĸitsisip ĸiperugáu-
-ssusia ássilivdlugo Israîlip kinguaisa arĸinik ĸiperornilísavatit
ujarĸat tamáko mardluk; kûltimik nuerssagaussaliamik sinilísa-
-vatit. 12 tamákulo ujarĸat mardluk kiapeĸússûp tuvînut iverti-
-savatit, ujarĸat erĸáissutigssat Israîlip kinguainut, arĸe Aarunip
igdlugtut tuvimiugísangmagit Nâlagkap sâne erĸáissutigssamik.
28,11. 13 sanásavatitdlo nuerssagaussaliat kûltiussut [issiliússivigssat].
14 kalivnêrĸatdlo mardluk kûltiussut akuitsut, kalivnikitsúngor-
28,22. -dlugit sanásavatit ĸivssaliaussut; tamákulo kalivnêrĸat ĸivssaliat
ivertísavatit nuerssagaussalianut. 15 sarĸarmio erĸartûssivdluaut
sanásavat isumaliornartumik kiapeĸússûp sananeĸarnera ássiliv-
-dlugo, kûltilo ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut augpatdlarigsut-
-dlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat
piliutdlugit. 16 kíparigsûsavoĸ tapitalerîgdlunilo; takíssuserísavâ
agssait isangnerat, ãmalo agssait isangnerat siligssuserísavâ. 17 ĸâ-
sarĸ. 21,19 t. -gutdlo pilersorumârpat ujarĸanik issiliússanik ujarĸanik ingmíkut
siagtitanik sisamariardlugo. aligoĸ augpalualârtoĸ aligordlo ise-
-riagtûssaĸ aligordlo ĸorsorigsoĸ sanilerîgsitat, tássa siagtitat
sujugdligssait. 18 siagtitat áipagssait tássa aligoĸ aumaussarigsoĸ
aligordlo atdlarniussaĸ aligordlo aligorĸik. 19 siagtitat pingajug-
-ssait tássa aligûssaĸ alángialassoĸ aligûssardlo agdlalik aligor-
-dlo tungutsorigsoĸ. 20 siagtitat sisamagssait tássa Tarsisip ujari
aligordlo tungujuartoĸ aligordlo akisungnertôĸ. kûltiussunik
nuerssagaussaliartaĸásáput issiliússauvfingmíkut. 21 ujarĸatdlo ta-
-máko Israîlip kinguaisa arĸinut nãmagtitáusáput arĸaneĸ mar-
-dlûvdlutik arĸe nâpertordlugit; naĸitsisip ĸiperugáussusia ássi-
-livdlugo nungutdlutik ingmíkut atsiorfigisimásáput nagguveĸatigît
táukua arĸaneĸ mardluk arĸisa ardlãnik. 22 sarĸarmiumutdlo sa-
28,14. -násavatit kalivnêrĸat kalivnikitsut ĸivssaliaussut, kûltiussut akuit-
-sut. 23 ãma sarĸarmiumut sanásavatit orsit mardluk kûltiussut
tamákulo orsit mardluk ivertísavatit sarĸarmiup teĸerĸuinut mar-
-dlungnut; 24 táukulo kalivnêrĸat mardluk ĸivssaliaussut kûltiussut
ivertísavatit orsinut táukunúnga mardlungnut sarĸarmiup teĸerĸui-
-nîtunut. 25 kalivnêrĸatdle táukua mardluk ĸivssaliaussut isue mar-
28,13 t. -dluk ivertísavatit nuerssagaussalianut táukunúnga mardlungnut
kiapeĸússûp tuvînut sâta tungânut ivertitdlugit. 26 sanásavatitdlo
orsit mardluk kûltiussut [avdlat], tamákulo ivertísavatit sarĸarmiup
teĸerĸuisa áipainut, kiluanut ilungmut kiapeĸússuarmut sangmissu-
-mut. 27 ãmalo sanásavatit orsit mardluk kûltiussut, tamákulo

ivertísavatit kiapeĸússûp sanerainut igdlugîngnut, atsingnerussumut
sâta tungânut, kiapeĸússûp katínerata sanianut, tavsiata ĸulânut.
28 tauvalo sarĸarmio orsîsigut kiapeĸússûp orsînut ĸilerssúsavât
perdlaiaussamik ulamertuliamik tungutsorigsumik, kiapeĸússûp tav-
-siata ĸulânêrĸuvdlugo; tássalo sarĸarmio kiapeĸússûp ĸânit pīsá-
-ngilaĸ. 29 Aarunivdlo Israîlip kinguaisa arĸe sarĸarmiúkut erĸar-
-tũssivdluautíkut ũmáme nalânîtísavai ivdlernartumut iserângame, 28,12.
Nâlagkap sâne erĸáissutáutuínásassumik. 30 tássungalo sarĸarmiu-
-mut erĸartũssivdluáumut ikiumârpatit ĸáumarĸut agssuarnaer- 4 Môr. 27,21.
-ĸutdlo, Aarunip ũmatâta nalânêrĸuvdlugit Nâlagkap sânut ise-
-rângame; taimalo Israîlip kinguaisa erĸartûtíssutait Aarunip ũ-
-máme nalânîtítuínásavai Nâlagkap sâne. 31 ánorâĸ ĸagdleĸ
kiapeĸússûp pia sanásavat ujalugssiagssat tungutsorigsut kisîsa
piliutdlugit. 32 ĸulimigutdlo nuilaĸásavoĸ, nuilâlo kaujatdlagdlugo
sinâkuteĸásavoĸ ikârtitigaussumik; ánorâp sorssûtip nuilâtut ítu-
-mik nuilaĸásavoĸ, sêrĸunago. 33 kilúngautânutdlo kingmernar-
-ssuaussaliorumârputit ujalugssiagssat tungutsorigsut augpatdla-
-rigsutdlo augpalujagtutdlo piliutdlugit, kilúngautânut kaujatdlag-
-titdlugit, kûltiussunigdlo avilortuliordlutit kaujatdlagdlugo akor-
-ninîtugssanik; 34 avilortut kûltiussut kingmernarssuaussatdlo akú-
-nerârtitdlugit ánorâp ĸagdliup kilúngautâ kaujatdlagdlugo. 35 Aa-
-runivdlo tamána atissarísavâ kivfartorângame, perpalua tusar-
-ssaorĸuvdlugo ivdlernartumut iserângat Nâlagkap sânut, anissa-
-rângatdlo, toĸorĸunago. 36 sanajumârpatdlo ĸaormiugssaĸ kûl-
-tiussoĸ akuitsoĸ [singartigaĸ] ĸâgutdlo naĸitsisip ĸiperornerisa
issinginik ĸiperornilerdlugo ima: ivdlernartoĸ Nâlagkap pia. 37 ta- Sagg. 14,20.
-mánalo perdlaiaussamut ulamertuliamut tungutsorigsumut iver-
-tísavat nasaruserssuarme sagdlíngortísavdlugo. 38 taimaitdlune
Aarunip ĸauata ĸânîsavoĸ, Aarunivdlo nangmásavai ajortuliat sunut
ivdlernartunut Israîlip kinguaisa ivdlernartitainut atassartut, nu-
-ngutdlugit sumik ivdlernartitamik túniússissarângata; taimáitumik
ĸauata ĸânîtuínásavoĸ, táukua nuánarineĸautigssânik Nâlagkap
sâne. 39 ánorâĸ ilordleĸ nuerssagángortísavat issaussalíngor- Lúk. 2,14.
-dlugo ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut piliutdlugit; āma nasaruser-
-ssualiorumârputit ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut piliutdlugit ĸi-
-terutiliordlutitdlo putôrtuliamik. 40 Aarunivdlo ernerinut sa-
-násavatit ánorássat ilordlît ĸiterutitdlo ĸaorutitdlo, ataĸinau-
-taussut pínersautaussut. 41 tamákuníngalo ánorârumârpatit Aa-
-rune angajut ernerilo tanitdlugitdlo atortugssángortitdlugitdlo 29,22-25.

ivdlernartitdlugitdlo, palasisut kivfartorĸuvdlugit uvavnut. 42 ãma
táukunúnga sanásavatit ĸardlît merĸuluaitsut, uviningmingnut ká-
-ngugissamingnut matôrutigssait, ĸitermit ugpatinut kigdlísassut.
43 tamákulo Aarunip ernerisalo atissarísavait tupermut nâpítar-
-fingmut iserângamik, tunissivingmutdlũnît patdligútarângamik iv-
-dlernartume kivfartúsavdlutik, ajortuliamik toĸússutigssamingnik
nangmagaĸalerĸunagit. tamássa táussumalo kinguâgssaisalo ki-
-ngornagut nâgssáungitsumik ilerĸorissagssât.

kapitalit 29.

palasit ivdlernartitaunigssãnik. tunissúmik kipisuitsumik.

1 imailiorfigísavatitdlo ivdlernartísagugkit palasisut uvavnut
kivfartorĸuvdlugit: tigúsavatit ugsik piaraussoĸ atauseĸ savar-
-ssuitdlo inûsugtut mardluk malungnaitsut, 2 timiussatdlo sêrna-
-ĸángitsut timiussatdlo ĸaĸortugssiat putûgkat sêrnaĸángitsut
ûliamik akussat timiussatdlo ĸaĸortugssiat sãtut sêrnaĸángitsut
ûliamik tanitat; ĸajûssaringnerit tamákunúnga atúsavatit. 3 ta-
-mákulo nuioragkamut atautsimut ilísavatit aggiutdlugitdlo nuio-
-ragkamîtitdlugit ugsingmut savarssuarnutdlo táukunúnga mar-
30,17-21. -dlungnut ilángutdlugit. 4 Aarunilo ernerilo tovĸup nâpítarfiup
pânut patdligutitísavatit imermigdlo uvfardlugit. 5 tauvalo áno-
-rássat ivko tigúsavatit, Aarunimutdlo atitísavatit ánorâĸ ilor-
-dleĸ ánorârdlo ĸagdleĸ kiapeĸússûp pia kiapeĸússuardlo sar-
-ĸarmiulo, tavsigdlugulo kiapeĸússûp tavsianik. 6 nasaruser-
-ssuardlo niaĸuanut atitísavat niaĸorutdlo atarĸinaut ivdlernartoĸ
nasaruserssuarmut ivertitdlugo. 7 ûlialo tarnutigssaĸ tigúsavat
30,22 ff. niaĸuanut kuivdlugo, tanitdlugulo. 8 tauvalo ernere patdligutiti-
-savatit ánorássat ilordlît táukunúnga atititdlugit. 9 ĸiterutinig-
-dlo ĸiterusísavatit Aarunilo ernerilo, ĸaorutitdlo niaĸuinut ĸao-
-rusiutdlugit; tauva palasiússut pigilísavât nâgssáungitsumik iler-
-ĸorísavdlugo, atortugssángortísavatitdlo Aarunilo ernerilo. 10 tá-
-ssa ugsik patdligutitísavat tovĸup nâpítarfiup sânut, Aarunivdlo
3 Môr. 1,3. 4. ernerisalo agssatik ugsigup niaĸuanut tugtísavait. 11 ugsigdlo to-
-ĸúsavat Nâlagkap sâne, tovĸup nâpítarfiup pâta sujorâne. 12 aua-
-talo ilâ tigúsavat agssavit inuvaisa ardlãnik tunissiviup nagssû-
-ssainut tarnutdlugo; ilâle tamât tunissiviup túngavianut kuísavat.
13 tauvalo tigúsavat túnoĸ erdlavîsa ĸãnîtoĸ tamât, kigsautitdlo
tinguata ĸânîtut tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸãnîtoĸ; tamá-

-kulo tipigigsautigdliutigísavatit tunissivingme. 14 ugsiguvdle ne-
-ĸâlo amialo anagssamautailo ingnermik ikivkartísavatit tangmâr-
-fiup avatâne; tuníssut ajortaeruterĸússut tamássa. 15 tauva sa- 3 Mór. 4.
-varssuit ardlât tigúsavat, Aarunivdlo ernerisalo agssatik savar-
-ssûp niaĸuanut tugtísavait. 16 savarssuardlo toĸúsavat, aualo ti-
-gúsavat tunissivik tamatumínga serpartardlugo kaujatdlagdlugo.
17 savarssuardlo avgúsavat navguaisigut, erdlavílo niuilo errortúsa-
-vatit avgornerisalo ĸânut niaĸuatalo ĸânut ilivdlugit; 18 taimalo
savarssuaĸ tamât tipigigsautigdliutigísavat tunissivingme; Nâlag-
-kamut tuníssut ikivkagagssaĸ tamássa, tipik naimajuminartug- 3 Mór. 1.
-ssaĸ, ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ. 19 tauvalo savarssûp áipâ ti-
-gúsavat, Aarunivdlo ernerisalo agssatik savarssûp niaĸuanut tug-
-tísavait. 20 savarssuardlo toĸúsavat, auatalo ilâ tigúsavat tar-
-nutdlugulo Aarunivdlo ernerisalo siutaisa talerpigdlît puainut
kuvdluinutdlo talerpigdlernut putuguinutdlo talerpigdlernut; auv-
-dlo sivneranik tunissivik serpartásavat kaujatdlagdlugo. 21 tigu-
-sisautitdlo aup tunissivingmītup ilânik ûliavdlo tarnutigssap
ilânik Aarunilo atissailo ernerilo táukualo atissait tamatumínga
serpartardlugit; tauva ivdlernartūsavoĸ táuna, atissailo ernerilo
táukualo atissait ilángutdlutik. 22 tauva tigúsavatit savarssûp tú-
-nua pamiualo túnordlo erdlavísa ĸânītoĸ kigsautitdlo tinguata
ĸânītut tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸânītoĸ agssarĸualo
talerpigdleĸ; savarssuaĸ atortugssángûtigssaĸ tássaungmat; 23 ti-
-miussardlo angmalortoĸ atauseĸ timiussardlo ĸaĸortugssiaĸ pu-
-tûgaĸ ûlialik atauseĸ timiussardlo ĸaĸortugssiaĸ sãtoĸ atauseĸ
nuioragkamit sêrnaĸángitsunik imalingmit Nâlagkap sânītumit.
24 tamákulo tamaisa Aarunivdlo ernerisalo itumainut ilísavatit
nivtarterutigssatutdlo nivtarterutigalugit Nâlagkap sâne. 25 tauvalo
agssainit tiguvdlugit tunissivingme tipigigsautigdliutigísavatit tu-
-níssúmut ikivkagagssamut ilaliutdlugit; tipik naimajuminartugssaĸ
tássáusassoĸ Nâlagkap sâne, ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ. 26 âma
tigúsavatit savarssûp táussuma Aarunimut atortugssángûtigititap
sakiai nivtarterutigssatutdlo nivtarterutigalugit Nâlagkap sâne;
tamákulo ivdlit pigssarísavatit. 27 ivdlernartísavatitdlo tamáko
sakíssat nivtarterutigissat agssarĸordlo ilioragagssatut tuníssutigi-
-ssaĸ, savarssûp táussuma Aarunimutdlo ernerinutdlo atortugssá- 29,22.
-ngûtigititap ilángarnere nivtarterutigissat ilioragagssatutdlo tuní-
-ssutigissat; 28 Aarunivdlo ernerisalo tamáko pigssarísavait Is-
-raílip kinguainit, nâgssáungitsumik ilerĸorísavdlugo, tuníssut i-

3 Môr. 7, -lioragagssaĸ tássaungmat; Israĭlivdlo kinguaisa ilioragagssatut
29–34. tunissutigísavait tunissutimingnut ĸujaniutinut ilángautigititdlugit:
ilioragagssatut tunissutigissait Nâlagkap pigai. 29 atissagssatdlo
ivdlernartut Aarunip pigissai ernerisa pigísavait kingornagut; táuko
atissaralugit taníneĸásáput atortugssángortíneĸardlutigdlo. 30 uv-
-dlut arfineĸ mardluk atissarumârpai ernerata kinguârdlugo pa-
-lasiulersup tupermut nâpítarfingmut isertásassup ivdlernartume
kivfartúsavdlune. 31 savarssûvdle atortugssángûtigissap neĸâ
tigúsavat ûtdlugulo inime ivdlernartume; 32 Aarunivdlo ernerisalo
tamána savarssûp neĸâ timiussatdlo ivko nuioragkamĭtut nerísa-
-vait tovĸup nâpítarfiup pâta sujorâne. 33 tamáko sáimáunartit-
-síssutiginеĸartut, atortugssángortísavdlugit ivdlernartísavdlugitdlo
atorsimassut, tamáko nerísavait táukua; pissugssáungitsup nerí-
-sángilai, ivdlernartûngmata. 34 tamatumale tunissutip atortug-
-ssángûtigssap neĸâta ilânik timiussavdlo ilânik ĸarrússagssaĸa-
-raluarpat, tamána sivnerussoĸ ingnermik ikivkartísavat; nerine-
-ĸásángilaĸ, ivdlernartûngmat. 35 taimailiúsautit Aarunimutdlo
ernerinutdlo ilingnut inássutigissáka tamaisa maligdlugit. uvdlut
arfineĸ mardluk nâvdlugit atortugssángortísavatit, 36 uvdlutdlo nu-
-ngutdlugit ugsik pigdliarísavat ajortaeruterĸússutitut tunissuti-
Hsk. 43, -galugo sáimáunartitsíssutigísavdlugo; tunissivigdlo ajortaiásavat
20–22. ĸâne sáimáunartitsivdlutit, tanísavatdlo ivdlernartúngorĸuvdlugo.
37 uvdlut arfineĸ mardluk tunissiviup ĸâne sáimáunartitsísautit iv-
-dlernarsardlugulo, tauvalo tunissivik ivdlernartorssûsavoĸ; nali-
-ngínaĸ tunissivingmik agtuissugssaĸ ivdlernartûsavoĸ.

38 tamássalo tunissivingme pigdliarissagssatit: uvdlut nungut-
-dlugit savat ukiortat mardluk kipisuitsumik taimailineĸásassut.
39 sava sujugdleĸ pigdliarísavat uvdlâkut, áipâlo únungnerisa akor-
-natigut. 40 savamutdlo sujugdlermut ilángúsavatit ĸajûssat ĭvfap
4 Môr. 28,5. imâta avgornerisa ĸulinge ûliamik kauartamik ĭnip imâta avgor-
-nerisa sisamānik akúsimassut vĭnilo ĭnip imâta avgornerisa si-
-samât tunissut kueragagssaĸ. 41 savavdlo áipâ únungnerisa a-
-kornatigut pigdliarissagssat taimatut ilísavat, tunissut neĸigssaĸ
tunissutitâlo kueragagssaĸ uvdlâkutut ilivdlugo; tipik naimajumi-
-nartoĸ tássáusassoĸ, ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ. 42 tamássa tunissut
ikivkagagssaĸ kipisuitsugssaĸ, kingulerĭgsugssavsine taimáisassoĸ,
tovĸup nâpítarfiup pâta sujorâne Nâlagkap sâne pigdliarissagssaĸ,
tássane nâpításagivse ivdlitdlo oĸalugfigissardlutit. 43 tássanilo
nâpítarumârpáka Israĭlip kinguai nâlangnarssutsivkut tamána iv-

-dlernarsisitdlugo. 44 tupeκ nâpítarfik ivdlernarsisíkumârpara tu-
-nissivigdlo, ãma Aarunilo ernerilo ivdlernarsisíkumârpáka pala-
-sisut uvavnut kivfartorκuvdlugit. 45 ineκarumârpungalo Israîlip
kinguaisa akornáne, táukualo Gûtigísavãnga. 46 misigísáputdlo
uvanga tássanssunga Nâlagaκ Gûtiat, táukuninga Egivtinimit ani-
-sitsissunga akornáne ineκarumavdlunga; uvanga tássa Nâlagaκ
Gûtiat.

kapitalit 30.

tipigigsautigdlîvfingmik. ivdlernartũmut tuniorautigssanik.
κátaussarssuarmik, ûliamigdlo tarnutigssamik, tipigigsautigssamigdlo.

1 tunissiviliúsautitdlo tipigigsautigdlîvfingmik tipigigsautinut
atugagssamik; tamána sanásavat κissûssoκ mángertínertôκ, 2 tat-
-dlisut takitigissoκ tatdlisutdlo siligtigissoκ, kíparigsoκ, tatdli-
-sutdlo mardlugtut portutigissoκ; nagssûssanilo ilagísavai. 3 κag-
-dlisavatdlo kûltimik akuitsumik, κâlo sanerailo kaujatdlagdlugo,
nagssûssailo, kûltiussumigdlo akerfiniussalerdlugo avatâgut; 4 mar-
-dlungnigdlo kûltiussunik akiuserfilísavat akerfiniussâta atâgut,
igdlugtut saneraisigut igdlugîgsutigut, akiutit tamatumínga erssug-
-tautit tássunga mangorκuvdlugit. 5 akiutigssatdlo sanásavatit
κissûssut mángertínertût kûltimigdlo κagdlerdlugit. 6 tamánalo
íliumârpat umigssûp nalunaiautip igdlerfiata sânĩtup sânut, sái-
-mauvfiup nalunaiautip κânĩtup ilingnik nâpitsissarfigssama na- 25,22.
-lânut. 7 κânilo Aarune tipigigsautigdlîssásavoκ tipigigsautinik
tipigivfâringnik; uvdlât nungutdlugit κutdlît iluarsartarângamigit
tamáko tipigigsautigdliutigísavai, 8 ãma únungnerisa akornatigut
κutdlît ikítarângamigit tipigigsautigdliutigísavai. tamássa Nâlagkap
sâne tipigigsautigdliut kipisuitsugssaκ, kingulerîgsugssavsíne tai-
-máisassoκ. 9 tipigigsaut avdlanertaκ tamatuma κânut pisísángi-
-larse, tunissutdlũnît ikivkagagssaκ tunissutdlũnît neκigssaκ nâme,
tunissutdlo kueragagssaκ κânut kuerásángilarse. 10 Aarunilo sái-
-máunartitsísavoκ nagssûssaisa κãne ukiut nungutdlugit atausiar-
-dlune; tunissutip ajortaeruterκússutip sáimáunartitsíssutaussup 3 Môr. 16.
auanik sáimáunartitsísavoκ κâne ukiut nungutdlugit atausiardlune;
kingulerîgsugssavsíne taimáisavoκ. ivdlernartorssuaκ tamássa
Nâlagkap pia. 11 ãma Nâlagkap Môrsase oκalugfigâ oκardlune:
12 Israîlip kinguaisa amerdlâgsusê kisíkângagkit nautsorssorneκá-
-sagângata, tauva nungutdlutik tarnimik sáimáunartitáussutigssãnik
Nâlagkamut tunissísáput nautsorssorneκarângamik, perdlugterκu-

-natik nautsorssorneĸarângamik. 13 nautsorssugkanut ilángútut
nungutdlutik túniússagssât tássa sīkilip ĸiterĸúnera, ivdlernartûtip
3 Môr. 27,25. sīkilia erĸordlugo, sīkile kêrat mardlungnik ĸuligdlit naligissât:
sīkilip ĸiterĸúnera tamána tuníssutáusavoĸ ilioragagssaĸ Nâlag-
-kamut. 14 nautsorssugkanut ilángútut, mardlungnik ĸulilingnik
ukioĸartut ĸángiútutdlo, nungutdlutik tuníssut ilioragagssaĸ ta-
-mána túniúsavât Nâlagkamut. 15 pisôĸ angnermik tunissísángilaĸ,
pîtsordlo mingnermik tuníssísángilaĸ, kisiáne sīkilip ĸiterĸúnera
tuníssutáusavoĸ ilioragagssaĸ Nâlagkamut, tarnise sáimáunarterĸuv-
-dlugit. 16 tamákulo aningaussat sáimáunarterĸússutit tigúsavatit
Israîlip kinguainit tuperme nâpítarfingme atugagssángortitdlugit:
Israîlivdlo kinguainut erĸáissutigssáusáput Nâlagkap sâne, tarnise
sáimáunarterĸuvdlugit.

17 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 18 āma sanâ-
-savat ĸátaussarssuaĸ kangnúsaussoĸ, kangnúsaussumik niulû-
-ssartalik, uvfarfigssaĸ; tamánalo iliumârpat tovĸup nâpítarfiup
tunissiviuvdlo akornánut imermigdlo ímerdlugo; 19 Aarunivdlo er-
-nerisalo agssangmingnik isigkamingnigdlo uvfarfigissásavât. 20 tu-
-permut nâpítarfingmut isísagângamik imermik uvfásáput toĸor-
-ĸunatik, tunissivingmutdlūnît patdligútarângamik kivfartúsavdlu-
-tik ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ ikísavdlugo. 21 agssatigdlo isig-
-katigdlo uvfásavait toĸorĸunatik; tamána táussumalo kinguâg-
-ssaisalo kingulerîgsugssamíkut nâgssáungitsumik ilerĸugssarísavât.

22 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 23 tigusît ti-
-pigigsautit pitsaunerssainik: morramik isumaminik sitsersima-
-ssumik sīkilit tatdlimanik untritigdlit oĸimaeĸatānik, kanîlinig-
-dlo tipigingnernik morramut ûgtûtigissaĸ ĸiterĸutdlugo, sīkilit
mardlungnik untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit oĸimaeĸatainik.
kanârtatdlo tipigigsut tipigingnerssainik, sīkilit mardlungnik un-
-tritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit oĸimaeĸatainik, 24 amerángua-
-nigdlo tipigigsunik sīkilit tatdlimanik untritigdlit oĸimaeĸatainik.
ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, ûliaĸutivdlo ûliânik înip imâtut
agtigissumik. 25 tamákulo akūsavatit ûlia tarnutigssángorĸuvdlugo
ivdlernartoĸ tarnutigssatut akûgaliaralugit sanassariaĸarnerat er-
-ĸordlugo; tássáusavoĸ ûlia tarnutigssaĸ ivdlernartoĸ. 26 tama-
-tumíngalo tanísavatit tupeĸ nâpítarfik nalunaiautivdlo igdlerfia
27 nerriviussardlo peĸutailo tamaisa nanerûserfigdlo peĸutailo
tunissivigdlo tipigigsautigdlîvfik 28 tunissivigdlo ikivkaivik. peĸu-
-tailo tamaisa ĸátaussaressuardlo niulûssartâlo; 29 ivdlernarsása-

-vatitdlo ivdlernartorssôrĸuvdlugit; nalingínaĸ tamákunínga ag-
-tuissugssaĸ ivdlernartũsavoĸ. 30 ãma Aarunilo ernerilo tanísa- 29,37.
-vatit ivdlernartitdlugitdlo, palasisut kivfartorĸuvdlugit uvavnut.
31 Israĩlivdlo kinguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ũlia tarnutigssaĸ iv-
-dlernartoĸ tássáusavoĸ pigissagssara, kingulerĩgsugssavsíne tai-
-máisassoĸ. 32 inûp avdlap timânut kuineĸásángilaĸ, taimáituliú-
-sángilasilo tarnusiugáussusia íssuardlugo; ivdlernartûngmat iv-
-dlernarísavarse. 33 nalingínaĸ tamatumatut ítumik tarnusiortoĸ
ilânigdlũnĩt kimut pissugssáungitsumut tarnusiússissoĸ ínugtaminit
pĩagáusavoĸ.

34 ãma Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ: tigusĩt tipigivfâringnik:
orpigánguit kutsuata isumaminik sitsernínguinik siuterĸutdlo mi-
-ligtautainik tipigigsunik kutsungmigdlo orssûssamik tipigigsumik,
tamáko tipigivfârĩt tipigigsautdlo ĸaĸortoĸ sorujuitsoĸ amerdlaĸa-
-tigĩgsitdlugit. 35 tamákulo tipigigsautigssiarísavatit akûgaliara-
-lugit sanassariaĸarnerat erĸordlugo; tipigigsautáusáput taraju-
-ligkat minguitsut ivdlernartut. 36 ilâlo aserorterĸigsârdlugo ta-
-matuma ilâ tupermut nâpítarfingmut iliumârpat nalunaiautip sâ- Ерr. 9,4.
-nut, ilingnik nâpitsissarfigssavnut. tamána ilivsínut ivdlernar-
-torssũsavoĸ. 37 tipigigsautigssiagssavitdlo tamatuma tipigigsau-
-siugáussusia íssuardlugo tipigigsausiúsángilase ilivsínut; ivdler-
-nartũsavoĸ tamána ilingnut Nâlagkamut pigititauvdlune. 38 na-
-lingínaĸ tamatumatut ítumik tipigigsausiortoĸ naimajuminartug-
-ssiariumavdlugo, táuna ínugtaminit pĩagáusavoĸ.

kapitalit 31.

sulissut ilitsersortigssait taineĸartut. sapât aulajangiúneĸásassoĸ.
nalunaiautip agdlagsimavfê Môrsasip pigai.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 takuvat ar-
-ĸagut taivara Bisâlĩle Uerip ernera, Hôrip ernutâ, Jûtákut
nagguveĸatigĩt ilât; 3 ilumiulerparalo Gûtip anerneranik, ilisima-
-nermigdlo sujuneĸarnermigdlo ilisarssinermigdlo, suliagssanigdlo
tamalânik, 4 erĸarsarnartunik isumaliorsínãngortitdlugo kûltimig-
-dlo sĩlvimigdlo kangnúsangmigdlo sanasínãngortitdlugo 5 ujarĸa-
-nigdlo ĸiperugagssanik issiliússagssanigdlo ĸissungnigdlo ĸiperu-
-gagssanik suliaĸarsínãngortitdlugo, suliagssanik tamalânik suli-
-sínãngortitdlugo; 6 takúsagitdlo táussumúnga áiparitíkiga Ogûlia
Agisâmaup ernera, Dáníkut nagguveĸatigĩt ilât; nalingínaitdlo ũma-

-timíkut ilisimassut ũmataisigut ilisimássuseĸartípáka, táukualo
sanásavait tamaisa ilingnut inássutigissáka: [7] tupeĸ nâpítarfik
nalunaiautivdlo igdlerfia sáimauvfigdlo táussuma ĸânĩtoĸ tovĸuv-
-dlo peĸutai tamaisa, [8] nerriviussardlo peĸutailo nanerûserfigdlo
sukuluitsoĸ peĸutailo tamaisa tunissivigdlo tipigigsautigdlivfik,
[9] tunissivigdlo ikivkaivik peĸutailo tamaisa ĸátaussarssuardlo niu-
-lûssartâlo, [10] atissagssatdlo kivfartũssinermut atortut, tássa Aa-
-runip palasip atissagssai ivdlernartut ernerisalo atissagssait pa-
-lasisut kivfartûsigissagssait, [11] ûlialo tarnutigssaĸ tipigigsautdlo
tipigivfârik ivdlernartũme atugagssaĸ. ilingnut inássutigissáka
tamaisa maligdlugit sanásavait. [12] ãma Nâlagkap Môrsase oĸa-
-lugfigâ oĸardlune: [13] Israîlip kinguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ki-
Hsk. 20,12. -siáne sapâtíka aulajangiúniarsigik, nalunaerĸutáusangmata uva-
-ngalo ilivsilo akúnivtíne, kingulerîgsugssavsíne taimáisassut, ili-
-simarĸuvdluse uvanga tássaussunga Nâlagaĸ ilivsíniik ivdlernar-
-titsissoĸ. [14] taimáitumik sapât aulajangiúniarsiuk, ilivsínut iv-
-dlernartũsangmat; tamatumínga nalingínautitsissoĸ toĸúneĸása-
-voĸ; mássa tamatumane sumik suliniartoĸarpat, táussuma tarnâ
Mat.12,1-12. ínugtainit pîagáusavoĸ. [15] uvdlut arfinigdlit suliniarfigssáuput, uv-
-dlutdle arfineĸ áipât tássa sapât, sulísaerfik ivdlernartoĸ Nâ-
-lagkap pia; sapâtíkut sumik suliniartoĸ toĸúneĸásavoĸ. [16] tai-
-maingmat Israîlip kinguaisa sapât aulajangiúniásavât kingulerîg-
-sugssamíkut sapât nagdliússísavdlugo angerutsitut nâgssáungit-
-sutut. [17] uvangalo Israîlivdlo kinguaisa akúnivtíne nâgssáungit-
-sumik nalunaerĸutáusavoĸ; uvdlut arfinigdlit uvdlûtitdlugit Nâ-
-lagkap ĸilagdlo nunalo piliaringmagit, uvdlutdle arfineĸ áipãne
sulísaermat ingminik ĸîtdlagsardlune. [18] tauva ĸáĸame Sînaime
oĸalugfigerêramiuk Môrsasimut túniúpai agdlagfigssiat mardluk
32,15 t. nalunaiautip agdlagsimavfê, agdlagfigssiat ujaraussut Gûtip ag-
-ssânik agdlangneĸartut.

kapitalit 32.

kûltiussumik norraussaliortut.

[1] inuitdle Môrsase malugileramíko ĸáĸamit ateratdlángitsoĸ.
tauva Aarunimut katerssorput oĸarfigalugulo: ĸâ, Gûtiliortigut
sujunivtigut ingerdlassugssanik; Môrsase táuna angut Egivtinimit
majuartitsisserput ĸanoĸ ilinersoĸ nalugavtigo. [2] Aarunip tauva
oĸarfigai: nuliavsilo ernivsilo panivsilo iverutait kûltiussut siú-

-miugissait pêrsigik uvavnutdlo aggiutdlugit. [3]tauva inuit ta-
-marmik iverutitik kûltiussut siúmiugissatik pêrpait Aarunimutdlo
aggiutdlugit. [4]táussumalo [kûlte] tiguvâ agssainit, ĸiperûmigdlo
ássigssalioramiuk norraussaliarâ kueragaĸ. oĸarput tauva: tássa 1 kúng.
Gùtisit, Israîle-â, ilingnik Egivtinimit majuartitsissut. [5]Aarunivdlo 12,28.
taimailissut takugamigit tunissiviliorpoĸ sâne tordlulavdlunilo o-
-ĸardlune: aĸago Nâlagkamut nagdliússiviúsavoĸ. [6]tauva aĸa-
-gûngmat uvdlãkut makiârput tunissutinik ikivkagagssanik pig-
-dlîvdlutik tunissutinigdlo ĸujaniutinik aggiússivdlutik; ingiputdlo
inuit neriumavdlutik imerumavdlutigdlo, nikuípotdlo ikagkumav- 1 Kor. 10,7.
-dlutik.

[7]Nâlagaĸ tauva Môrsasimut oĸarpoĸ: ateriartorit, ínugtatit
Egivtinimit majuartitatit aseruingmata. [8]sangulertoĸaut avĸúmit
táukunúnga atuarĸussaraluavnit; ingmingnut norraussaliorput kue-
-ragkamik patdlorfigalugulo tunissutinigdlo pigdlîvigalugo oĸar-
-dlutigdlo: tássa Gûtisit, Israîle-â, ilingnik Egivtinimit majuartit-
-sissut. [9]âma Nâlagaĸ Môrsasimut oĸarpoĸ: inuit uko issigâka;
takuvatíme inuiaussut sisaussunik pukusugdlit. [10]mãnalo pit-
-sailekinanga, níngangnera táukunúnga katsungailísangmat nu-
-ngúkumârdlugitdlo, tauvalo ivdlit inuiagssuángortíkumârpavkit.
[11]Môrsasile manigûtdlune ĸinuvoĸ Nâlagkap Gûtime sâne, oĸar-
-dlune: Nâlagaĸ-â, sôĸ níngangnerit katsungailísava ínugtangnut
nakũssutsigkut angingârtúkut agssangnigdlo píssaussunik Egivti-
-nimit anisitangnut? [12]sôĸ Egivtinimiut ima oĸalúsápat: perdlû-
-tigssãnik anisípai ĸáĸane toĸorarumavdlugit, nunap ĸânit nu-
-ngutíkumavdlugit. níngangnerpit katsungáissusia tunúkaluariuk,
ínugtavitdlo perdlugssaraluat perĸigsimíssutigigiuk. [13]Aaperâtdlo
Iisârdlo Israîlilo kivfatit erĸaigigit, táuko ugpernarsaivfigigagkit
ingminik narĸigsigalutit ima oĸardlutit: kinguâgssase ĸilaup uv-
-dloriaisut amerdlatigitísaváka, nunalo mána oĸautigissara tamât
kinguâgssavsínut túniúkumârpara nâgssáungitsumik pigerĸuvdlugo.
[14]tauva Nâlagkap perĸigsimíssutigâ perdluk oĸautigissane ínug-
-taminut nagdliutíkumassaraluane. [15]Môrsase tauva tunússivoĸ
ĸáĸamit atilerdlune, agdlagfigssiatdlo táuko mardluk nalunaiautip
agdlagsimavfê tigumiarai, agdlagfigssiat igdlugtut agdlangneĸartut
sâmíkutdlo tunumíkutdlo. [16]agdlagfigssiat táuko Gûtip sanârai,
agdlangnerilo Gûtip agdlagarai agdlagfigssianut ĸiperugaussut.
[17]Jôrsuavdle tusaramiuk inuit nipât, nivdliaĸingmata, tauva Môr-
-sasimut oĸarpoĸ: tangmârfingme sorssugpalugput. [18]akivâle:

ajugaussutdlũnît suaortaĸátáutut artorssartutdlũnît suaortaĸátáutut
nipigíngilât tamána, erinalerssortaĸátârtut nipât tusarpara. 19 tang-
-mârfigdle Môrsasip patdlileramiuk, norraussardlo kâvigtutdlo
takuleramigit, tauva níngangnera katsungailerpoĸ, agdlagfigssiatdlo
táuko tigumiane igípai navdlordlugitdlo ĸáĸap atâne. 20 norrau-
-ssaliâtdlo tiguvâ ingnermik ikivkartitdlugo, aserorterpâlo aseror-
-ternere mikissuarânguángortitdlugit, imermutdlo siaruarterpai
Israîlip kinguainut imigssaritítdlugit. 21 Aarunimutdlo Môrsase
oĸarpoĸ: inuit ukua sungmatit ajortuliarneĸ taima agtigissoĸ táu-
-kunúnga nagdliutípiuk? 22 Aarunivdle akivâ: nâlagkama níngang-
1 Juán. 5,19. -nera katsungailíngíkile; inuit nalúngilatit ajortormiussut. 23 táu-
-kua oĸarfigãnga: Gûtiliortigut sujunivtigut ingerdlassugssanik.
Môrsase táuna angut Egivtinimit majuartitsisserput ĸanoĸ iliner-
-soĸ nalugavtigo. 24 uvangalo oĸarfigãka: nalingínaup kûltimik
peĸartup pêrdliuk. tauva uvavnut túniúpât, ingnermutdlo nalug-
-kavko norraussaĸ tamána píngorpoĸ. 25 Môrsasip tauva inuit
malugigamigit isumamingnik ingerdlalersut, Aarunip isumamingnik
ingerdlalersingmagit akerartortainut mitangnarsisitdlugit, 26 tauva
Môrsase tangmârfiup isâvfianut ĸeĸariartorpoĸ oĸardlunilo: Nâ-
-lagkap pigissai uvavnut pilit. tauva Lîvip kinguai tamarmik
táussumúnga katerssorput. 27 oĸarfigailo: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ
Israîlip Gûtia: nungutdluse panase ĸitivsínut ivertísigik, tangmâr-
-figdlo ingerdlavigisiuk tamatigut, isâvfingmit isâvfingmut, toĸo-
-rarsigigdlo nungutdluse ĸatángutise ikíngutisilo tugdlisilo. 28 Lî-
-vivdlo kinguai taimailiorput sôrdlo Môrsase oĸartoĸ; angutitdlo
uvdloĸ tamána inungne ordlorartut pingasunik tûsintigdlit mig-
-ssiliorpait. 29 Môrsasilo oĸarpoĸ: uvdlume atortugssángorti-
5 Môr. 33,9 t. -niaritse Nâlagkamut, nungutdluse ernivsigut ĸatángutivsigutdlo.
pivdluarĸússut uvdlume ilivsínut túniúneĸarĸuvdlugo. 30 aĸa-
-gûngmatdlo Môrsase inungnut oĸarpoĸ: ajortuliangâĸause; mā-
-nale Nâlagkamut majuásaunga, ajortuliarnerse matôrneĸartísínáu-
-saneriga. 31 Môrsasilo Nâlagkamut uterame oĸarpoĸ: ata, inuit uko
ajortuliangâĸaut, kûltiussunik ingmingnut Gûtiliorput. 32 mãnale
ĸanortoĸ ajortuliarneránik isumákêrfigíkit; isumákêrfigísángíkug-
Rûm. 9,3. -kitdle pîaringa magpersagkanit ivdlit agdlagkangnit. 33 Nâlag-
-kavdle Môrsase oĸarfigâ: nalingínaĸ uvavnut ajortulissoĸ mag-
-persagautivnit pîarumârpara. 34 autdlarsínait, inuit tasíssersũkit
najugkamut ilingnut oĸautigissavnut. takuvat íngiliga sujunigkut

ingerdlásavoĸ; kisiáne uvdloĸ takusaivfigssara nagdliugpat ajor-
-tuliausiat táukunane takusarumârpara. 35 Nâlagkavdlo inuit pit-
-dlarpai Aarunip norraussaliâ piliaringmássuk.

kapitalit 33.

inuit perĸigsimissut. tupeĸ nápartitaussoĸ tangmârfiup avatâne.
Nâlagkap nâlangnarssusia Môrsasip takujumatdlerâ.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: tamãnga majuariartorit, iv-
-dlitdlo inuitdlo uko Egivtinimit majuartitatit, nuna ornigdlugo
Aaperâmut Iisâmutdlo Jãkumutdlo ugpernarsáissutigissara oĸar-
-dlunga: kinguâgssangnut túniúkumârpara. 2 íngile sujunigkut
autdlartíkumârpara Kânãkutdlo Amoríkutdlo Hítíkutdlo Fêrisí-
-kutdlo Hívíkutdlo Jípusíkutdlo ĸimâtitdlugit. 3 nunamut ímung-
-mik tungusungnitsũmigdlo kûgtumut [písause]. kisiáne akornav-
-sinítdlunga majuaĸatigísángilavse, inuiaugavse sisaussunik puku-
-sugdlit; nungoĸinavavse ingerdlatitdluse. 4 inuitdle oĸautsit ta-
-máko tusaruminaitsut tusaramíkik aliasulerput, ássûtiminigdlo
ássuartoĸángilaĸ. 5 Nâlagaĸ Môrsasimut oĸarmat: Israílip ki-
-nguainut oĸarit: inuiauvuse sisaussunik pukusugdlit; seĸungner-
-nerínardlũnít akornavsínítdlunga majuaĸatigigaluaruvse nungúsa-
-galuarpavse. mãnale ássûtise atissase pêratdlarsigik, misiger-
-ĸuvdlunga ĸanoĸ iliorfigísagivse. 6 taimáitumik Israílip kinguaisa
ássûtitik atissatik pêrpait ĸáĸap Hôrípip erĸâne. 7 Môrsasip
tauva tupeĸ tiguvâ ingminut nápartitdlugo tangmârfiup avatâne,
tangmârfik alisimavdlugo, taivdlugulo tupermik nâpítarfingmik;
tauvalo Nâlagkamik sujunersiuiniartut nungutdlutik anísassut tu-
-permut nâpítarfingmut tangmârfiup avatânítumut. 8 Môrsasilo
tupermut anissarângat inuit tamarmik nikuítarput, nungutdlutik
tupermik paine ĸeĸardlutik, kingornanit issigalugo tupermut iser-
-simatserdlugo; 9 tupermutdlo iserângat napassoĸ nuiaussoĸ ápa-
-raraoĸ tovĸup pâta sujorâne napavdlune, Môrsasilo oĸaloĸatigâ. 29,42.
10 inuitdlo tamarmik napassoĸ nuiaussoĸ takussarângamíko tovĸup
pâta sujorâne napassoĸ, tauva nikuítarput sikigdlutigdlo nungut-
-dlutik tupermik painítdlutik. 11 Nâlagkavdle Môrsase oĸalugfigi-
-ssarpâ kínarsivdlugo, taimatut sôrdlo inûp tugdline oĸaloĸatigi- 4 Môr. 12,8.
-ssarâ. tangmârfingmutdlo uterângat kivfâ Jôrsua Núnip ernera
táuna inûsugtoĸ tupermit nigortaríngilaĸ.

12 Môrsasilo Nâlagkamut oĸarpoĸ: ata, uvavnut oĸarputit:

inuit uko majuartíkit; kisiáne nalunaerfigíngilarma kina uvavnut
áiparititdlugo autdlartíkumagit, naugdlo oĸartutit: atigkut ilisa-
-râvkit, sáimáunarsivutitdlo issivnut. 13 atale, issingnut sáimáu-
-narsigaluaruma, tauva avĸutigerĸussangnik nalujungnaersínga-ait,
ilisarerĸuvdlutit, sáimáunarserĸuvdlungalo issingnut. takúsagitit-
-dlo inuit uko ivdlit ínugtarigitit. 14 akivâlo: kînara iláusavoĸ,
Is. 63,9. ĸasuerfigssarsiúsavavkitdlo. 15 tauva oĸarpoĸ: kīnat iláungigpat
tamānga majuarteĸinatigut. 16 sunalo ilisarnaĸutigísavara issingnut
sáimáunarsigavta uvangalo ínugtatitdlo? tamána kisiat ilâ, inger-
-dlaĸatigiguvtigut. tauva uvangalo ínugtatitdlo ingmíkôrtitáusa-
-ssugut inuiaĸatigîngnit nunap ĸânītunit tamanit. 17 Nâlagkavdlo
Môrsase oĸarfigâ: tamatumûnátaoĸ taimailiúsaunga sôrdlo oĸar-
-tutit, issivnut sáimáunarsigavit, atigkutdlo ilisarigavkit. 18 oĸarpor-
-dle: nâlangnarssutsit takunâra-ait? 19 akivâlo: ajúngíssusera tamât
34,5-7. kīnavit sâgut sarssorĸujumârpara, Nâlagardlo arĸagut tordlulauti-
Rûm. 9,15. -giumârpara kīnavit sâne. sáimáussara sáimáusavara, nagdligtuga-
-ralo nagdligtúsavara. 20 āma oĸarpoĸ: kînara takusínáungilat, inûp
takusínáungingmanga inûvdlunilo. 21 āma Nâlagaĸ oĸarpoĸ: takuvat
sanivnīpoĸ najugagssaĸ ĸaersume ĸeĸarfigssat; 22 tauva nâlangnar-
-ssusera sarssutilerpat ĸaersup ĸuvnerane ĸeĸartíkumârpavkit, itú-
-mavnigdlo mátúkumârpavkit sarssuterêrserdlunga. 23 itumagalo
pêruvko kingorĸavnit issigiumârparma, kînarale takussagssáungilaĸ.

kapitalit 34.

agdlagfigssiat nalunaiautip agdlagsimavfê kingugdlît. Nâlagkap nâlangnarssusiata Môrsase sarssúkâ. Gûtip angerusianik. Môrsasip kînâ akisugtoĸ.

1 Nâlagkap āma Môrsase oĸarfigâ: agdlagfigssianik ujarau-
-ssunik mardlungnik ĸuvssaigit sujugdlît ássinginik, tauva oĸautsit
agdlagfigssiane sujugdlerne navdlugkangne ítut táukunúnga ag-
-dlagkumârpáka. 2 aĸagulo pigínāngorit uvdlākut ĸáĸamut Si-
-naimut majuardlutit tássanilo nâpitsîvdlunga ĸáĸap ĸârpiâne.
3 áiparalutit majuartoĸásángilaĸ, inungmigdlo takugssaussoĸása-
-ngilaĸ ĸáĸap ilânilūnît nâme, āma savamigdlūnît ugsingmigdlūnît
mangiartoĸásángilaĸ ĸáĸap tamatuma tungâne. 4 tauva Môrsasip
agdlagfigssiat ujaraussut mardluk ĸuvssarpai sujugdlît ássinge.
uvdlākutdlo makiârdlune ĸáĸamut Sînaimut majuarpoĸ, sôrdlo
Nâlagkap inákâne, agdlagfigssiatdlo táuko mardluk ujaraussut ti-
-gumiarpai. 5 Nâlagardlo arĸarpoĸ nuiákut tássunga ĸeĸariar-

-tordlune sanianut, Nâlagardlo arĸagut tordlulautigâ. 6 Nâlagar-
-dlo sarssugpoĸ kînâta sâgut, tordlorpordlo: Nâlagaĸ, Nâlagaĸ 33,19.
Gûte nagdligtuissoĸ sáimaussoĸ, kamajuitsoĸ isumagssuingârtoĸ
ilumûngârtordlo, 7 isumagssuinermik aulajangîssoĸ tûsintilingnut,
ajortulianigdlo pinerdlungnernigdlo ajortuliautsinigdlo isumákîssoĸ, 20,5. 6.
píngitsûtitsinanile, sujuaissat ajortuliainik takusaissoĸ ĸitornaine
ernutainilo kinguaisalo pingajugssaine sisamagssainilo. 8 tauva
Môrsase nunamut sikingnasuarpoĸ patdlordlunilo; 9 oĸarpordlo:
ata, issingnut sáimáunarsigaluaruma, Nâlagaĸ-â, tauva Nâlagkap
ingerdlaĸatigilîsigûtoĸ akornavtínîtdlune, uko inuiaungmata sisau-
-ssunik pukusugdlit, isumákêrfigitigutdlo ajortuliavtínik ajortuliaut-
-sivtínigdlo kingornússaralutalo. 10 akivâlo: takuvat, angerutsimik
aulajangersáisaunga; ínugtavit tamarmik tákuáne tupingnartulioru-
-mârpunga píngortíneĸángisáinartunik, sumilûnît nuname inuiang-
-nilûnît kíkûgaluartune nâme, inuitdlo akúnerniûvfigissavit tamar-
-mik takúsavât Nâlagkap suliâ, ánilârnarumârmat tamána ilingne
suliarissagssara. 11 maleruákit uvdlume ilingnut inássutigissáka;
takuvat, Amoríkutdlo Kânâkutdlo Hîtíkutdlo Fêrisíkutdlo Hîví-
-kutdlo Jîpusíkutdlo sujunigkut ĸimâtíkumârpáka. 12 mianerssorit
nunap ornigagssavit inue angerfigeĸatigerĸunagit, napitivfigeĸina- 23,32 t.
-vase akúnivsíne; 13 kisiáne tunissivê ũkautísavase napassuliaitdlo
navdlordlugit orpigssuarmiuliaitdlo kivdlordlugit; 14 Gûte avdla
patdlorfigísángínagko. mássa Nâlagaĸ ilungersortumik ateĸarpoĸ,
Gûtiuvoĸ ilungersortoĸ. 15 nunap inue angerfigeĸatigeĸinavatit,
tauvalo uverssarpata Gûtisik maligdlugit, Gûtimingnutdlo tuni-
-ssivdlutik ĸaerĸugpatit tunissutainit nereĸinavutit; 16 panîsalo
ilait erningnut nulíssiuteĸinavatit, táukulo panê uverssarunik Gû-
-tisik maligdlugit, ernitítaoĸ uverssarteĸinavait Gûtimingnik ma- 4 Môr. 25.
-lingnigtitdlugit. 17 ilingnut Gûtiliúsángilatit kueragkanik. 18 nag-
-dliússivik sêrnaĸángitsunik timiussartorfik aulajangiúsavat uv-
-dlut arfineĸ mardluk sêrnaĸángitsunik timiussartúsavdlutit, sôr- 23,15.
-dlo inákivkit, ĸáumatip Aapîvip taimailinera erĸordlugo, Aa-
-pîve ĸáumatautitdlugo Egivtinimit anigavit. 19 igdlíssamik ang-
-maissut tamaisa pigâka tamaisalo nerssutautivit ernerĸautait 13,12 t.
angutaussut, ugsiunersutdlûnît savaunersutdlûnît. 20 siutitûv-
-dle ernerĸautâ savârĸamik taorserdlugo utertísavat, utertíku-
-mángíkugkule ĸungasîásavat. ernivit angajugdliliait tamaisa
taorserdlugit utertísavatit. soĸatdlánguarnasilo kînavnut takutí-
-sángilase. 21 uvdlut arfinigdlit sulissásautit, uvdlutdle arfineĸ 23,12.

áipāne sulísáisautit ivssordlūnīt agssatdlagtigagssak naussutdlūnīt
katerssugagssat suliarísaerdlugit. [22] nagdliússivik sapâtit akúne-
23,16 t. -rinik kisitsivigissariak nagdliússississásavat, kajûssiagssat katerssu-
-gaulerfiáne katerssugaorkârtut ānekarfigssât, nagdliússivigdlo ka-
-terssuerêrfik ukiok nâlerpat. [23] ukiut nungutdlugit pingasoriar-
-dlutik angutitatit tamarmik takutísáput Nâlagkap nâlagaussup
Israîlíkut Gûtiata kînânut. [24] mássa akimángitsut sujunigkut ki-
-mâtíkumârpáka nunavitdlo kigdlinga nerugtorsardlugo; tauvalo
nunangnik piniartokásángilak majuarsimatitdlutit, ukiup akúnerane
pingasoriardlutit Nâlagkap Gûtivit kînânut takutíkiartorângavit.
23,18 t. [25] uvavnut pigdliutigissavit aua pigdliarísángilat sêrnarsautilingmik
sanilekartitdlugo; tunissutdlo tokutagssak kângīvfigsiut akaguanut
unigtínekásángilak. [26] nunautingne naorkârtut sujugdlersait Nâ-
-lagkap Gûtivit igdluanut āsavatit. savaussârak ūsángilat arnâta
ímuanîtitdlugo. [27] tauva Nâlagkap Môrsase okarfigâ: okautsit
tamáko agdlákit pigísavdlugit, okautsit tamáko maligagssautit-
-dlugit ivdlitdlo Israîlíkutdlo angerfigekatigigavse. [28] tássanīpordlo
Nâlagak áiparalugo uvdlut sisamanik kuligdlit únuatdlo sisamanik
kuligdlit nekigssamik nerinane imigssamigdlo imernane. tauva
agdlagfigssianut agdlagpai okautsit angerutsip pê, okautsit táuko
34,1. kulit. [29] pivordlo Môrsase atilerame kákamit Sînaimit, agdlag-
-figssiat táuko mardluk nalunaiautip agdlagsimavfê tigumiaralugit
kákamit arkutileramigit, tauva sianigíngilâ kīname amia akisugtok
okalokatigigamiuk. [30] Aarunivdle Israîlivdlo kinguaisa tamarmik
Môrsase takuleramíko, sunauvfalo kînâta amia akisugtok, tauva
patdlingnek ersigilerpât. [31] Môrsasivdle kaerkungmatik uterfigît
Aarunivdlo ilagîtdlo sujulerssortaisa tamarmik, Môrsasivdlo oka-
-lugfigai. [32] kingornalo Israîlip kinguai tamarmik patdligúput,
táukunúngalo inássutigai tamaisa Nâlagkap kákame Sînaime ing-
2Kor. 3,7-18. -minut okalûtigissai. [33] okalugfigerêramigitdlo Môrsasip kīne sá-
-guvâ; [34] Nâlagkavdle sânut iserângame okalokatigísavdlugo, tauva
sâgok pêrarâ anitserdlune; anissarângamilo Israîlip kinguai oka-
-lugfigissarpai ingminut inássutiginekartunik. [35] Israîlivdlo ki-
-nguaisa takussarângássuk Môrsasip kînâ, kînâta amia akisugtok:
tauva Môrsasip kīne sâgussarâ, kisiáne okalokatigísavdlugo ki-
-ngumut iserângame sâgok pêrarâ.

kapitalit 35.

sapâṭ ivdlernartitáusassoĸ. kajumingnermingnit tunioraissut.
sulissut ilitsersortigssait ivertíneĸartut.

1 Môrsasivdlo Israîlip kinguai ilagît ilũngaisa atautsimut
ĸaerĸuvai oĸarfigalugitdlo: imáitoĸ Nâlagkap inássutigâ taimai-
-liorĸuvdluse: 2 uvdlut arfinigdlit suliniarfigssáuput, uvdlutdle ar-
-fineĸ áipât ilivsínut ivdlernartũsavoĸ, sapâtáusavoĸ sulísaerfik 31,14 t.
Nâlagkap pia; nalingínaĸ tamatumane sumik suliniartoĸ toĸúne-
-ĸásavoĸ. 3 sapâtíkut ingnermik ikitsísángilase inigissavse ar-
-dláinãnilũnît nâme. 4 imalo Môrsasip oĸarfigai Israîlip ki-
-nguai ilagît ilũngaisa: imáitoĸ Nâlagkap inássutigâ oĸardlune:
5 Nâlagkamut tuníssutigssamik ilioragagssamik tigusigitse pivsínit;
nalingínait ũmatimíkut kajumigtut aggiutdlisigik Nâlagkamut tu-
-níssutigssat ilioragagssat: kûltilo sîlvilo kangnúsagdlo, 6 ujalug- 25,2 tt.
-ssiagsatdlo tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo
ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut savaussatdlo merĸue, 7 savar-
-ssuitdlo amê augpitdlarsagkat ĸápîtdlo amê ĸissuitdlo mánger-
-tínertût, 8 ûlialo ĸáumarĸutigssanut atugagssaĸ naussutdlo tipi-
-gigsut ûliamut tarnutigssamut pujôrutigssanutdlo tipigigsunut atu-
-gagssat, 9 ujarĸatdlo tungujuartut ujarĸatdlo issiliússagssat kia-
-peĸússuarmut sarĸarmiumutdlo atugagssat. 10 nalingínaitdlo iliv-
-síne ũmatimíkut ilisimassut aggerdlit Nâlagkap inássutigissai ta-
-maisa sanajartordlugit: 11 ineĸarfigssaĸ tupiússutigssâlo uligssâlo 25,9.
tarsorsartugssailo, sagdliligagssailo sánerutigssailo napassugssailo
itdlipaĸutigssailo, 12 igdlerfigssardlo akiutitagssailo sáimauvfigssar-
-dlo umigssuagssardlo sâgugssaĸ, 13 nerriviussagssardlo akiutitag-
-ssailo peĸutigssailo tamaisa timiussagssatdlo kînerĸússutit, 14 na-
-nerûserfigssardlo ĸáumarĸutigssaĸ pisatagssailo ĸutdlersagssailo
ĸáumarĸutigssavdlo ûliagssâ, 15 tunissivigssardlo tipigigsautigdlîv- 30,1 tt.
-figssaĸ akiutitagssailo ûliagssardlo tarnutigssaĸ pujôrutigssatdlo
tipigigsut sâgugssardlo ineĸarfiup pânut matugssaĸ, 16 tunissivig-
-ssardlo ikivkaivigssaĸ ĸagssutaussartagssailo kangnúsaussut akiu- 27,1 tt.
-titagssailo peĸutitagssailo tamaisa ĸátaussarssuagssardlo niulû-
-ssartagssâlo, 17 silardliatalo ungaloĸutigssai napassugssailo atdli-
-paĸutigssailo, silardliatalo iseriâta sâgugssâ, 18 ineĸarfiuvdlo pâ- 27,9 tt.
-gutigssai táukualo noĸarutitagssait, 19 atissagssatdlo kivfartũssi-
-nermut atúsassut ivdlernartũme kivfartûsigssat: Aarunip palasip 28,1 tt.
atissagssai ivdlernartut ernerisalo atissagssait palasisut kivfartû-

-sigissagssait. [20]tauva Israílip kinguai ilagît ilũngarmik Môr-
-sasip sânit autdlarput. [21]tamarmigdlo ũmatimíkut pilerissut
tamarmigdlo anernermíkut kajumigsissut aggerput Nâlagkamut
tuníssutinik ilioragagssanik aggiússivdlutik, sanâgssanut tovĸup
nâpítarfiup pigssainut tamanutdlo tássunga suliarineĸásassunut
atissagssanutdlo ivdlernartunut atúsassunik. [22]angutitdlo arnatdlo
ũmatimíkut kajumigsissut tamarmik aggiússíput ĸarsorsartunigdlo
tugdlerutinigdlo agssangmiunigdlo sapánganigdlo kûltiussunik, pe-
-ĸutinik kûltiussunik tamalânik; nalingínait kûltimik nivtarteru-
-tigssatut Nâlagkamut nivtarterutigissagssaĸartut aggiússíput.
[23]tamarmigdlo ujalugssiagssanik tungutsorigsunigdlũnît augpatdla-
-rigsunigdlũnît augpalujagtunigdlũnît ilupâgssiagssanigdlũnît ĸaug-
-dlorigsunik savaussatdlũnît merĸuinik savarssuitdlũnît amínik
augpitdlarsagkanik ĸápîtdlũnît amínik pigissaĸartut tamákunínga
aggiússíput. [24]tamarmigdlo sîlvimigdlũnît kangnúsangmigdlũnît
ilioragagssaĸartut tamáko tuníssutitut ilioragagssatut Nâlagkamut
aggiúpait; tamarmigdlo ĸissungnik mángertínertûnik sanâgssanut
suliarineĸásassunut nalingínarnut atorsínaussunik pigissaĸartut ta-
-máko aggiúpait. [25]arnatdlo ũmatimíkut ilisimassut tamarmik
agssangmingnik ĸivssíput, ĸivssatigdlo aggiúpait: tungutsorigsut
augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlo-
-rigsut. [26]arnatdlo ũmatimíkut kajumigtut savaussat merĸuisa
suliarineĸarnigssânik ilisimassut tamarmik tamákunínga ĸivssíput.
[27]sujulerssuissutdlo aggiússíput ujarĸanik tungujuartunik ujarĸa-
-nigdlo issiliússagssanik, kiapeĸússuarmut sarĸarmiumutdlo atu-
-gagssanik, [28]naussunigdlo tipigigsunik ûliamigdlo, ĸáumarĸutig-
-ssanut ûliamutdlo tarnutigssamut pujôrutigssanutdlo tipigigsunut
atugagssanik. [29]angutitdlo arnatdlo Israílip kinguaine ũmatimíkut
kajumigsissut, suliagssanut Nâlagkap Môrsasíkut suliarineĸarĸu-
-ssaisa ilãnut nalingínarmut atugagssanik aggiússiumavdlutik ũma-
-timíkut kajumigsissut, táuko tamarmik kajumingnermingnit tu-
-níssutinik aggiússíput Nâlagkamut. [30]Môrsasilo Israílip ki-
-nguainut oĸarpoĸ: takuvarse, Nâlagkap arĸagut taivâ Bisâlîle
31,1 tt. Uerip ernera Hôrip ernutâ, Jûtákut nagguveĸatigît ilât, [31]ilumiu-
-lerpâlo Gûtip anerneranik ilisimanermigdlo sujuneĸarnermigdlo
ilisarssinermigdlo suliagssanigdlo tamalânik, [32]erĸarsarnartunik
isumaliorsínãngortitdlugo, kûltimigdlo sîlvimigdlo kangnúsangmigdlo
sanasínãngortitdlugo, [33]ujarĸanigdlo ĸiperugagssanik issiliússag-
-ssanigdlo ĸissungnigdlo ĸiperugagssanik suliaĸarsínãngortitdlugo,

suliagssanik erкarsarnartunik tamalânik sulisínãngortitdlugo. [34] ũ-
-mámiugissaкartípâlo ajoкersuisínãngortitdlugo, táunalo Ogûlialo
Agisâmaup ernera, Dánîkut nagguveкatigît ilât. [35] táuko ũmatai-
-sigut ilumiulerpai ilisimanermik suliagssat tamalât táukunúnga
suliarisínãngortitdlugit: кiperuissut suliait ujalugssiagssanigdlo tu-
-ngutsorigsunik augpatdlarigsunigdlo ilupâgssiagssanigdlo кaug-
-dlorigsunik erкarsarnartuliortut putôrtuliortut suliait ikârtiteri-
-ssutdlo suliait, tamalânik suliortut erкarsarnartuliagssanigdlo i-
-sumaliortartut suliait táukunúnga suliarisínãngortitdlugit.

kapitalit 36.

inuit tunioraingârtut. ineкarfigssaк sanagât.

[1] tauva sulilerput Bisâlîle Ogûlialo angutitdlo ũmatimíkut
ilisimassut tamarmik, táuko Nâlagkap ilisimanermik sujuneкar-
-nermigdlo tunisimagai sanâgssat nalingínait ivdlernartũmut su-
-liarineкásassut кanoк iliorneкarnigssãnik ilisimalersitdlugit, táuko
sulilerput Nâlagkap inássutigissai tamaisa maligdlugit. [2] Mórsa-
-sivdlo кaerкuvai Bisâlîlilo Ogûlialo angutitdlo ũmatimíkut ilisi-
-massut Nâlagkap ũmataisigut ilisimássuseкartitai tamaisa, ta-
-maisame ũmatimíkut kajugmigdlutik suliagssanik sulioriartortut
кaerкuvai; [3] táukualo tunissutit ilioragkat Israîlip kinguaisa sa-
-nâgssanut ivdlernartũmut suliarineкásassunut aggiússait tamaisa
Mórsasimit pivait suliarísavdlugit; sulile uvdlât nungutdlugit kaju-
-mingnermingnit tunissutinik táussumúnga aggiússissarput. [4] tauva
ilisimassut tamarmik sanâgssanik ivdlernartũme atúsassunik na-
-lingínarnik sulissut nungutdlutik sanâmingnit suliarissamingnit
aggerput, [5] Mórsasimutdlo ima oкarput: inuit aggiússatik amer-
-dlanâlerpait, sanâgssanut Nâlagkap suliarerкussainut atoriaкartut
amúpait. [6] tauva Mórsase perкussivoк, tangmârfik ingerdlaviga-
-lugo tordlulásassut oкardlutik: angutitdlũnît arnatdlũnît ivdler-
-nartûtip pigssainik ilioragagssanik tunissutigssarsiúsaerdlit. tauva
inuit aggiússísaerput. [7] tamákume nãmangmata sanâgssanut su-
-liarineкásassunut sivneкardlutigdlo. [8] tauva suliamik tamatu-
-mínga sulissut ũmatimikut ilisimassortaisa tamarmik ineкarfik
sanalerpât кulinik кaleragssaliordlutik, ilupâgssiagssat кaugdlo- 26,1 tt.
-rigsut кíparigsuliat ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut augpatdla-
-rigsutdlo augpalujagtutdlo piliutdlugit; kêrupiussalersorpait isu-
-maliornartuliaussunik. [9] кalerкap atautsip takíssuserai tatdlit

mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ pingasutdlo, siligssuserai tatdlit si-
-samat; ĸalerĸat tamarmik ássigîgsumik ûgtûteĸarput. 10 ĸalerĸat
tatdlimat katiterpait tugdlerîgsitdlugit, âmalo ĸalerĸat tatdlimat
katiterpait tugdlerîgsitdlugit. 11 putuliorputdlo ujalugssiagssat tu-
-ngutsorigsut piliutdlugit, ĸalerĸap sujugdliup sinâgut isuagut ái-
-parminut katiterneĸarfigssâgut, âmalo ĸalerĸap isordliup sinâgut
áiparminut katiterneĸarfigssâgut. 12 tatdlimanik ĸulilingnik putu-
-liorput ĸalerĸame sujugdlerme, âma tatdlimanik ĸulilingnik ĸa-
-lerĸap áipâta isuagut áiparminut katiterneĸarfigssâgut, putut
nagdlerîgsîtardlugit. 13 âma sanavait ĸarsorsartut kûltiussut tat-
-dlimanik ĸuligdlit, ĸalerĸat ingmingnut katiterdlugit tamákuninga
ĸarsorsartunik, ineĸarfik atausîngortitdlugo. 14 âma ĸalerag-
-ssaliorput savaussat merĸuinik, ineĸarfiup ĸâgut tupiússutig-
-ssanik, arĸanilîngordlugit sanavait ĸalerĸat tamáko. 15 ĸalerĸap
atautsip takíssuserai tatdlit pingasunik ĸuligdlit, siligssuserai tat-
-dlit sisamat; ássigîgsumik ûgtûteĸarput ĸalerĸat tamáko arĸa-
-nigdlit. 16 ĸalerĸat tatdlimat ingmíkut katiterpait, arfinigdlitdlo
ingmíkut. 17 sanavaitdlo putut tatdlimanik ĸuligdlit ĸalerĸap su-
-jugdliup isordliup sinâgut áiparminut katiterneĸarfigssâgut, tat-
-dlimanigdlo ĸuligdlit ĸalerĸap áipâta sinâgut áiparminut kati-
-terneĸarfigssâgut. 18 âma sanavait ĸarsorsartut kangnúsaussut
tatdlimanik ĸuligdlit, tovĸup katiterneĸautigssai atausîngûtigssai.
19 tupermutdlo uligssaliorput savarssuit amînik augpitdlarsagkanik
ĸagdlerpâgssamigdlo uligssaliordlutik ĸâpît amînik. 20 sagdli-
-ligkatdlo ineĸarfingmut atúsassut sanavait ĸissûssut mángerti-
-nertût napassugssat. 21 sagdliligkat nungutdlutik tatdlisut ĸu-
-litut takitigaut tatdlivdlo áipâta ĸerĸatut siligtigalutik; 22 nu-
-ngutdlutigdlo mardlunguik mangútugssaĸarput nagdlerîgsunik
taimailiorpait ineĸarfiup sagdliligai tamaisa. 23 imailiorpaitdlo sag-
-dliligkat ineĸarfingmut atortut: sagdliligkat mardlungnik ĸulig-
-dlit kujatâta tungânîtut sarĸâne, 24 táukualo sagdliligkat mar-
-dlungnik ĸuligdlit atânut sanavait atdlipaĸutit sisamanik ĸuligdlit
sîlviussut, nungutdlugit atdlipaĸutit mardluk sagdliligkap atautsip
atânut, mangútugssainut mardlûssunut. 25 âma ineĸarfiup igdlua-
-nut avangnâta tungânut sanavait sagdliligkat mardlungnik ĸu-
-ligdlit, 26 atdlipaĸutaitdlo sîlviussut sisamanik ĸuligdlit, nungut-
-dlutik sagdliligkap atautsip atâne mardlûssartut. 27 ineĸarfiuvdl
tunuanut kitâta tungânut sanavait sagdliligkat arfinigdlit; 28 mar-
-dlungnigdlo sagdliligkiorput ineĸarfiup teĸerĸuinut igdlugîngnut

29 táuko mardluk tamarmik mardlûssaliáuput samánga, taimait-
-dlutigdlo mardlûssaliáuput kâvimingnut agdlât, kaujaluissut atau-
-síngortitdlugit; taima sanavait táuko mardluk teĸerĸuine igdlu-
-gîngne ítugssat. 30 taimaitdlutik sagdliligkat arfineĸ pingasũput,
atdlipaĸutaitdlo sîlviussut arfersaniliúput, nungutdlutik sagdliligkap
atautsip atâne mardlûssartut. 31 ãma sánerutigssaliorput ĸissung-
-nik mángertínertûnik; tatdlimat sanavait ineĸarfiup sanerâta ig-
-dluata sagdliligainut, 32 ãma tatdlimat igdluata sagdliligainut, tat-
-dlimatdlo ineĸarfiup tunuata sagdliligainut kitâta tungânut. 33 sá-
-nerutdlo ĸiterdligssaĸ sanavât sagdliligkat ĸerĸatigut isordlersãnit
isordlersâta áipânut kâmitagssángordlugo. 34 sagdliligkatdlo kûltimik
ĸagdlerpait, sánerutserfilo sánerutaisa manguvfigssait sanavait kûl-
-tiussut, sánerutitdlo kûltimik ĸagdlerpait. 35 ãma sanavât umig-
-ssuaĸ ujalugssiagssat tungntsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalu-
-jagtutdlo ilupâgsiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit;
kêrupiussalersorpât isumaliornartuliaussunik. 36 tamatumúngalo sa-
-navait napassut sisamat ĸissûssut mángertínertût, kûltimigdlo ĸag-
-dlerpait; nârĸavigsaitdlo kûltiúput, atdlipaĸutigssainigdlo kueráiput
sisamanik sîlviussunik. 37 ãma sâguliorput tovĸup pânut ujalug-
-ssiagssat tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilu-
-pâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit, putôrtu-
-liaralugo. 38 napassugssailo sanavait tatdlimaussut táukualo nâr-
-ĸavigsagssait; kâveĸutaitdlo ikârutaitdlo kûltimik ĸagdlerpait,
atdlipaĸutaitdlo tatdlimaussut kangnúsáuput.

kapitalit 37.

igdlerfik sanagât, sáimauvfigdlo, nerriviussardlo, sanerûserfigdlo,
tipigigsautigdlîvfigdlo, ûlialo tarnutigssaĸ, tipigigsautigssardlo.

1 ãma Bisâlîlip sanavâ igdlerfik ĸissûssoĸ mángertínertôĸ, 25,10 tt.
tatdlit pingajuata ĸerĸatut takitigissoĸ, tatdlit áipâta ĸerĸatut si-
-ligtigissoĸ tatdlivdlo áipâta ĸerĸatut portutigissoĸ. 2 ĸagdler-
-pâlo kûltimik akuitsumik iluagutdlo ĸâgutdlo, avatâgutdlo kûl-
-tiussumik akerfiniussalerpâ. 3 tamatumúngalo kuerarpai akiu-
-serfît kûltiussut sisamat teĸerĸuinut sisamanut, mardluk sane-
-râta igdluanut mardlugdlo igdluanut. 4 ãma akiutigssaliorpoĸ
ĸissungnik mángertínertûnik kûltimigdlo ĸagdlerdlugit; 5 tamákulo
akiutigssat mangúpai akiuserfingnut igdlerfiup saneraini̇̃tunut, ig-
-dlerfik tamákuninga erssugtarĸuvdlugo. 6 ãma sanavâ sái-

-mauvfik kûltiussoκ akuitsoκ, tatdlit pingajuata κerκatut takiti-
-gissoκ tatdlivdlo áipâta κerκatut siligtigissoκ. [7] kêrupiussatdlo
mardluk sanavai kûltiussut, suíkaussúngordlugit sanavai sáimauv-
-fiup isuinut igdlugîngnut ilagititdlugit, [8] kêrupiussaκ atauseκ i-
-suata áipânut ilagititdlugo āma kêrupiussaκ atauseκ isuata ái-
-pânut ilagititdlugo; sáimauvfingmut ilagititdlugit sanavai kêru-
-piussat isuinut igdlugîngnut ilagititdlugit. [9] kêrupiussatdlo su-
-lutik siârsimagait κulâgut sulungmingnik sáimauvfik uligsordlugo;
kīnamingnigdlo sâκatigîgput sáimauvfik kīnamingnik sangmiviga-
-lugo. [10] āma sanavâ nerriviussaκ κissûssoκ mángertínertôκ,
tatdlisut mardlugtut takitigissoκ, tatdlisut atautsitut siligtigissoκ
tatdlivdlo áipâta κerκatut portutigissoκ. [11] tamánalo κagdlerpâ
kûltimik akuitsumik kûltiussumigdlo akerfiniussalerdlugo avatâgut.
[12] sinākuserpâlo avatâgut agssait siligssusiatut siligtigissumik; si-
-nākutâlo kûltiussumik akerfiniussalerpâ avatâgut. [13] tamatumú-
-ngalo kuerarpai akiuserfît kûltiussut sisamat, táukulo akiuserfît
ivertípai niuluisa sisamaussut teκerκuinut sisamanut. [14] sinākutâta
kigdlinganîtípai akiuserfît, akiutit nerriviussamik erssugtautit tá-
-ssunga mangorκuvdlugit. [15] āma sanavai akiutigssat κissûssut
mángertínertût nerriviussamik erssugtautigssat, kûltimigdlo κag-
-dlerpai. [16] āma sanavai peκutit nerriviussap κânītugssat: pûgu-
-tartailo ajánguajârtailo κatdlutitailo κúmuátaussartailo kuerautig-
-ssat, tamarmik kûltiussut akuitsut. [17] āma sanavâ naneru-
-serfik kûltiussoκ akuitsoκ; suíkaussúngordlugo sanavâ naneru-
-serfik niulualo timitâlo mángunigfiussartailo sivkersugssaussar-
-tailo kâveκutaussartailo táussumúnga ilagititdlugit. [18] avaleκutit
arfinigdlit nanerûserfiup saneraínit anitdlangáput, igdlugtut pingasut.
[19] κáκortaríssat kâveκutaisa mángunigfîsut ásseκartut pingasut a-
-valeκúme atautsime íput, [nungutdlutik] sivkersugssaussamigdlo
kâveκutaussamigdlo ilagdlit, āma κáκortaríssat kâveκutaisa má-
-ngunigfîsut ásseκartut pingasut avaleκuteκatâne íput, [nungut-
-dlutik] sivkersugssaussamigdlo kâveκutaussamigdlo ilagdlit; taima
peκarput avaleκutit táuko arfinigdlit nanerûserfingmit anitdlanga-
-ssut. [20] nanerûserfiuvdle timitâne íput κáκortaríssat kâveκutaisa
mángunigfîsut ásseκartut sisamat sivkersugssaussartailo kâveκu-
-taussartailo. [21] sivkersugssaussaκ atauseκ avaleκutaisa igdlugît
[atdlît] atānītoκ, sivkersugssaussaκ atauseκ avaleκutaisa igdlugît
[tugdlît] atānītoκ, sivkersugssaussaκ atauseκ avaleκutaisa igdlugît
[κutdlît] atānītoκ, tássa avaleκutit táukua arfinigdlit tássánga a-

-nitdlangassut pigissait. [22]táukualo sivkersugssaussartait avale-
-ĸutaitdlo ilagai; tamarme atausiuvoĸ suíkaussoĸ kûlte akuitsoĸ.
[23]āma sanavai ĸutdlersai arfineĸ mardluk ĸiûtitailo ĸiornikôrfig-
-sailo kûltiussut akuitsut. [24]kûlte akuitsoĸ kíkarip naligissâ pi-
-liúpâ tamatumúnga pisatainutdlo tamanut. [25]āma sanavâ tu-
-nissivik tipigigsautigdlítvfik ĸissûssoĸ mángertínertôĸ, tatdlisut 30,1-5.
takitigissoĸ tatdlisutdlo siligtigissoĸ, kíparigsoĸ, tatdlisutdlo mar-
-dlugtut portutigissoĸ, nagssûssailo táussumúnga ilagititdlugit.
[26]ĸagdlerpâlo kûltimik akuitsumik ĸâlo sanerailo, kaujatdlagdlugo,
nagssûssailo; kûltiussumigdlo akerfiniussalerpâ avatâgut. [27]mar-
-dlungnigdlo kûltiussunik akiuserfilerpâ akerfiniussâta atâgut ig-
-dlugtut saneraisigut igdlugîgsutigut, akiutit tamatumínga erssug-
-tautit tâssunga mangorĸuvdlugit. [28]akiutigssatdlo sanavai ĸi-
-ssûssut mángertínertût, kûltimigdlo ĸagdlerpai. [29]ûlialo tarnu- 30,22 tt.
-tigssaĸ ivdlernartoĸ tarnusiarâ, pujôrutigssatdlo tipigigsut suku-
-luitsut piliarai sanassariaĸarnerat erĸordlugo.

kapitalit 38.

tunissivik ikivkaivik sanagât, ĸátaussarssuardlo, silardliatalo ungalua.
kûltitdlo sîlvitdlo kangnúsaitdlo piliússugkat amerdlássusînik.

[1]āma sanavâ tunissivik ikivkaivik ĸissûssoĸ mangertínertôĸ, 27,1 tt.
tatdlisut tatdlimatut takitigissoĸ tatdlisutdlo tatdlimatut siligti-
-gissoĸ, kíparigsoĸ, tatdlisutdlo pingasutut portutigissoĸ. [2]nag-
-ssûssaliorpâlo teĸerĸuisigut sisamatigut nagssûssai táussumúnga
ilagititdlugit; ĸagdlerpâlo kangnúsangmik. [3]āma sanavai tuni-
-ssiviup peĸutai tamaisa: arssakôrfít ĸalutautitdlo pûgútatdlo
serpartaivfít ajagssáussuitdlo aumausivítdlo; peĸutai tamaisa sa-
-navai kangnúsaussut. [4]tunissivingmutdlo sanavai ĸagssutaussa-
-liat kangnúsaussut igdlernaussâta kaujaluissup atânítitdlugit sa-
-mánga ĸerĸanut kigdligtitdlugit. [5]ĸagssutaussaliatdlo kangnú-
-saussut teĸerĸuinut sisamanut kuerarpai akiuserfít sisamat a-
-kiutit manguvfigssait. [6]akiutigssatdlo sanavai ĸissûssut mánger-
-tínertût, kangnúsangmigdlo ĸagdlerpai. [7]akiutitdlo mangúpai
akiuserfingnut tunissiviup saneraínîtunut, tamákunínga erssugtar-
-ĸuvdlugo. iloĸartitdlugo sanavâ sagdliligaussoĸ. [8]āma sa-
-navâ ĸátaussarssuaĸ kangnúsaussoĸ niulûssartâlo kangnúsaussoĸ 30,18.
arnarpagssuit tovĸup nâpítarfiup pânut katerssortut tarrarssûtait
piliutdlugit. [9]silardlialo imailiorpâ: ungaloĸutigssai sanavai 27,9 tt.

ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit, kujatâta tungânut sarĸânut katitdlugit tatdlisut untritiligtut takitigissú--ngordlugit, 10 napassuilo mardlungnik ĸuligdlit táukualo atdlipa--ĸutait mardlungnik ĸuligdlit kangnúsaussut, napassutdlo nârĸa--vigsait ikârutaitdlo sîlviussut. 11 avangnâtalo tungânut [ungalo--ĸutit] katitdlugit tatdlisut untritiligtut takitigissut, napassuilo mardlungnik ĸuligdlit, táukualo atdlipaĸutait mardlungnik ĸuligdlit kangnúsaussut, napassutdlo nârĸavigsait ikârutaitdlo sîlviussut. 12 kitâtalo tungânut ungaloĸutit katitdlugit tatdlisut tatdlimanik ĸuliligtut takitigissut, napassuilo ĸulit táukualo atdlipaĸutait ĸulit, napassutdlo nârĸavigsait ikârutaitdlo sîlviussut. 13 kangianutdlo seĸernup nuissarfiata tungânut taimatut tatdlisut tatdlimanik ĸu--liligtut siligtigissumut: 14 ungaloĸutit katitdlugit tatdlisut arĸaneĸ tatdlimatut takitigissut teĸerĸuata igdluanut, napassuilo pingasut táukualo atdlipaĸutait pingasut. 15 taimátaoĸ teĸerĸuata áipânut, silardliata iseriâta sanîsigut igdlugtut ássigîgsitdlugit: ungaloĸutit katitdlugit tatdlisut arĸaneĸ tatdlimatut takitigissut, napassuilo pingasut táukualo atdlipaĸutait pingasut. 16 silardlia kaujatdlag--dlugo ungaloĸutai tamarmik sanassáuput ilupâgssiagssat ĸaug--dlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit. 17 napassutdlo atdlipaĸutait kangnúsáuput, nârĸavigsaitdle ikârutaitdlo sîlviúput, kâveĸutaitdlo sîlvimik ĸagdligáuput ikârutinigdlo sîlviussunik katitigauvdlutik; silardliata napassue tamarmik taimáiput. 18 silardliatalo iseriâta sâgugssâ sanavâ putôrtuliaralugo, ujalugssiagssat tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit; tatdlisut mardlungnik ĸuliligtut taki--tigaoĸ ĸúmutdlo tatdlimatut siligtigalune silardliata ungaloĸutai portoĸatigalugit. 19 napassuilo sisamáuput, táukualo atdlipaĸutait sisamáuput kangnúsaussut, nârĸavigsaitdlo sîlviúput, kâveĸutaitdlo sîlvimik ĸagdligáuput, ikârutaitdlo sîlviúput. 20 ineĸarfiuvdlo si--lardliatalo pâgutai tamarmik kangnúsáuput tamât kaujatdlag--dlugo.

21 tamássalo ineĸarfingmut nalunaiautip ineĸarfianut atorne--ĸartut nautsorssorneĸarnere, Môrsasip perĸussânik nautsorssor--neĸarmata Lîvíkut kivfartortigalugit, Igtamâre Aarunip palasip ernera misigssortigititdlugo; 22 Nâlagkap Môrsasimut inássutigissai tamaisa Bisâlîlip Uerip ernerata Hôrip ernutâta Jûtákut nagguve--ĸatigît ilagissâta sanangmagit 23 Ogûlia Agisâmaup ernera Dá--níkut nagguveĸatigît ilagissât áiparalugo, táuna ĸiperuitdlarĸigsoĸ

isumaliornartuliutdlarĸigsoĸ ujalugssiagssanigdlo tungutsorigsunik
augpatdlarigsunigdlo augpalujagtunigdlo ilupâgssiagssanigdlo ĸaug-
-dlorigsunik putôrtuliutdlarĸigsoĸ. 24 kûlte tamarme sanânut iv-
-dlernartũmut sanârineĸartunut tamanut piliússorneĸartoĸ, kûlte
nivtarterutigssatut tunissutigissaĸ, tássa kíkarit mardlungnik ĸu- 35,22.
-ligdlit arfineĸ sisamatdlo sĩkilitdlo arfineĸ mardlungnik untritig-
-dlit pingasunigdlo ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sĩkilia er-
-ĸordlugo. 25 sĩlvilo ilagîngne nautsorssorneĸartut túniússât tássa 30,11 tt.
kíkarit untritigdlit sĩkilitdlo tûsintigdlit arfineĸ mardlungnigdlo
untritigdlit arfineĸ mardlungnigdlo ĸuligdlit tatdlimatdlo naligissât,
ivdlernartûtip sĩkilia erĸordlugo. 26 nungutdlutik túniússarigât
ĸúpaĸ, tássa sĩkilip ĸiterĸúnera, ivdlernartûtip sĩkilia erĸordlugo,
nungutdlutik nautsorssugkanut ilángútut, mardlungnik ĸulilingnik
ukioĸartut ĸângiútutdlo, arfinilingnik untritilingnik pingasunigdlo 4 Mór. 1,46 t.
tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit.
27 sĩlve kíkarit untritigdlit naligissât atorpât ivdlernartûtip sag-
-dliligaisa atdlipaĸutait umigssûvdlo napassuisa atdlipaĸutait
kuerarаmíkik, kíkarit untritigdlit naligissât atdlipaĸutinut untriti-
-lingnut piliutdlugit, nungutdlugit kíkarip atautsip naligissâ atdli-
-paĸúmut atautsimut. 28 sĩkilitdle táukua tûsintigdlit arfineĸ
mardlungnigdlo untritigdlit arfineĸ mardlungnigdlo ĸuligdlit tat-
-dlimatdlo naligissât piliúpât napassut nârĸavigsainut kâveĸutai-
-salo ĸagdliutainut ikârutainutdlo. 29 kangnúsagdlo nivtarterutig-
-ssatut tunissutigissaĸ tássa kíkarit arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit
sĩkilitdlo mardlungnik tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit naligi-
-ssât. 30 tamánalo piliúpât tovĸup nâpítarfiup pâta napassuisa at-
-dlipaĸutainut tunissivingmutdlo kangnúsaussumut ĸagssutaussar-
-tainutdlo kangnúsaussunut tunissiviuvdlo peĸutainut tamanut 31 si-
-lardliatalo napassuisa atdlipaĸutainut silardlia kaujatdlagdlugo
silardliatalo iseriâta napassuisa atdlipaĸutainut ineĸarfiuvdlo pâ-
-gutainut tamanut silardliatalo ungaluata pâgutainut tamanut si-
-lardlia kaujatdlagdlugo.

kapitalit 39.

palasit atissagssait sanagait, tamaisalo Môrsasimut ãkait.

1 ujalugssiagssatdle tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpa-
-lujagtutdlo piliúpait atissagssanut kivfartũssinermut atúsassumut,
ivdlernartũme kivfartûsigssanut, ivdlernartunik atissagssaliordlutik

28,1 ff. Aarunip atugagssainik, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 2 tássa
kiapeĸússuaĸ sanavât kûltilo ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut
augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorig-
-sut ĸíparigsuliat piliutdlugit. 3 kûltilo kautdlugo singartiterpât
ujalugssiaussanigdlo kilitsivigissardlugo, tamákulo isumaliornar-
-tumik ikârtiterúpait ujalugssiagssat tungutsorigsut augpatdlarig-
-sutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut akor-
-nánut. 4 katitigagssanik tuviliorpât isuisigut igdlugîgsutigut ka-
-titerdlugo. 5 tavsialo ĸânîtugssaĸ tássunga ilagititdlugo taimatut
sanavât kûltilo ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo
augpalujagtutdlo ilupâgssiagssatdlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat pi-
-liutdlugit, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 6 ujarĸatdlo tungu-
-juartut sanavait kûltimut nuerssagaussaliamut issiliutdlugit, Is-
-raîlivdlo kinguaisa arĸinik ĸiperornilerpait naĸitsisip ĸiperugáu-
-ssusia ássilivdlugo. 7 tamákulo kiapeĸússûp tuvînut ivertípait,
ujarĸat erĸáissutigssat Israîlip kinguainut, sôrdlo Nâlagkap Môr-
-sase inákâ. 8 âma sarĸarmio sanavât isumaliornartumik kia-
-peĸússûp sananeĸarnera ássilivdlugo kûltilo ujalugssiagssatdlo
tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ilupâgssiagssat-
-dlo ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit. 9 kíparigsúngordlugo
tapitalerîgsúngordlugulo sanavât sarĸarmio; takíssuserâ agssait
isangnerat, âmalo agssait isangnerat siligssuserâ tapitalerîgdlunilo.
10 ĸâgutdlo ujarĸanik issiliússanik pilersorpât ingmíkut siagtitanik
sisamariardlugo. aligoĸ augpalualârtoĸ aligordlo iseriagtûssaĸ
aligordlo ĸorsorĸigsoĸ sanilerîgsitat tássa siagtitat sujugdlersait.
11 siagtitat áipait tássa aligoĸ aumaussarigsoĸ aligordlo atdlar-
-niussaĸ aligordlo aligorĸik. 12 siagtitat pingajue tássa aligûssaĸ
alángialassoĸ aligûssardlo agdlalik aligordlo tungutsorigsoĸ. 13 siag-
-titat sisamait tássa Tarsisip ujarâ aligordlo tungujuartoĸ aligordlo
akisungnertôĸ. kûltimik nuerssagaussaliamik siniligáuput issiliú-
-ssauvfingmíkut. 14 ujarĸatdlo tamáko Israîlip kinguaisa arĸinut
nâmagtitáuput arĸaneĸ mardlûvdlutik arĸe nâpertordlugit; naĸit-
-sisip ĸiperugáussusia ássilivdlugo nungutdlutik ingmíkut atsior-
-figissáuput nagguveĸatigît táukua arĸaneĸ mardluk arĸisa ar-
-dlânik. 15 sarĸarmiumutdlo sanavait kalivnêrĸat kalivnikitsut
ĸivssaliaussut, kûltiussut akuitsut. 16 âma sanavait nuerssagau-
-ssaliat mardluk kûltiussut orsitdlo mardluk kûltiussut, tamákulo
orsit mardluk ivertípait sarĸarmiup teĸerĸuinut mardlungnut:
17 táukulo kalivnêrĸat mardluk ĸivssaliaussut kûltiussut ivertípait

orsinut táukunúnga mardlungnut sarĸarmiup teĸerĸuinîtunut. [18]kalivnêrĸatdle táukua mardluk ĸivssaliaussut isue mardluk iver-típait nuerssagaussalianut táukunúnga mardlungnut kiapeĸússûp tuvînut sâta tungânut ivertitdlugit. [19]sanavaitdlo orsit mardluk kûltiussut [avdlat], tamákulo ivertípait sarĸarmiup teĸerĸuisa áipainut, kiluanut ilungmut kiapeĸússuarmut sangmissumut. [20]ā-malo sanavait orsit mardluk kûltiussut, tamákulo ivertípait kia-peĸússûp sanerainut igdlugîngnut, atsingnerussumut sâta tu-ngânut, kiapeĸússûp katínerata sanianut tavsiata ĸulânut. [21]tau-valo sarĸarmio orsîsigut kiapeĸússûp orsînut ĸilerssorpât per-dlaiaussamik ulamertuliamik tungutsorigsumik kiapeĸússûp tav-siata ĸulânîlersitdlugo, taimalo sarĸarmio kiapeĸússûp ĸânit pîuitsúngordlugo, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. [22]ánorârdlo ĸagdleĸ kiapeĸússûp pia sanavât ikârtitigaussoĸ ujalugssiagssat tungutsorigsut kisîsa piliutdlugit. [23]nuilaĸarpordlo ánorâp sor-ssûtip nuilâtut ítumik, nuilâlo kaujatdlagdlugo sinākuteĸarpoĸ sêrĸunago. [24]kilúngautânutdlo kingmernarssuaussaliorput ujalug-ssiagssat tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo ĸí-parigsuliat piliutdlugit [25]avilortuliordlutigdlo kûltiussunik akuit-sunik; tamákulo avilortut ivertípait kingmernarssuaussat akor-ninut ánorâp ĸagdliup kilúngautâ kaujatdlagdlugo kingmer-narssuaussanut akúneĸutigititdlugit, [26]avilortutdlo kingmernar-ssuaussatdlo akúnerârtitdlugit ánorâp ĸagdliup kilúngautâ kau-jatdlagdlugo, kivfartûsigerĸuvdlugo, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. [27]āma sanavait ánorássat ilordlît ilupâgssiagssat ĸaugdlo-rigsut piliutdlugit ikârtitigaussut, Aarunivdlo ernerisalo atugag-ssait, [28]nasaruserssuardlo ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut piliut-dlugit, ĸaorutitdlo niaĸorutit pínersautit ilupâgssiagssat ĸaug-dlorigsut piliutdlugit, ĸardlîtdlo merĸuluaitsut ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat piliutdlugit, [29]ĸiterutdlo ilupâgssiagssat ĸaugdlorigsut ĸíparigsuliat ujalugssiagssatdlo tungutsorigsut aug-patdlarigsutdlo augpalujagtutdlo piliutdlugit putôrtuliaĸ, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. [30]āma sanavât ĸaormiugssaĸ nia-ĸorut atarĸinaut ivdlernartoĸ, kûltiussoĸ akuitsoĸ, ĸâgutdlo ag-dlagpât naĸitsisip ĸiperugáussusia ássilivdlugo ima: ivdlernartoĸ Nâlagkap pia. [31]tamatumúngalo ivertípât perdlaiaussaĸ ulamer-tuliaĸ tungutsorigsoĸ, nasaruserssuarmut ĸagdlíngortíneĸarĸuv-dlugo, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ.

[32]tauva inerput tamarmik ineĸarfingmut tupermut nâpítar-

-fingmut suliarissariaᴋartut, Israîlivdlo kinguaisa sanasimagait
taimardluínaᴋ iliordlutik sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 33 tauva
ineᴋarfik Môrsasimut āpât, tupeᴋ peᴋutailo tamaisa, ᴋarsorsartue
sagdliligailo sánerutailo napassuilo atdlipaᴋutailo 34 uligssardlo sa-
-varssuit amê augpitdlarsagkat uligssardlo ᴋápît amê umigssuardlo
sâgugssaᴋ, 35 nalunaiautivdlo igdlerfia akiutitailo sáimauvfigdlo
36 nerriviussardlo peᴋutailo tamaisa timiussatdlo kīnerᴋússutit,
37 nanerûserfigdlo sukuluitsoᴋ ᴋutdlersailo, ᴋutdlît pissarêrsimassut,
peᴋutailo tamaisa ûlialo ᴋáumarᴋutigssaᴋ, 38 tunissivigdlo kûltiu-
-ssoᴋ ûlialo tarnutigssaᴋ pujôrutigssatdlo tipigigsut tovᴋuvdlo
pâta sâgugssâ, 39 tunissivigdlo kangnúsaussoᴋ ᴋagssutaussartailo
kangnúsaussut akiutitailo peᴋutailo tamaisa ᴋátaussarssuardlo
niulûssartâlo, 40 silardliatalo ungaloᴋutai napassuilo táukualo at-
-dlipaᴋutait silardliatalo iseriâta sâgugssâ napassuisalo noᴋarutait
táukualo pâgutait peᴋutitdlo tamaisa ineᴋarfingmut tupermut nâ-
-pítarfingmut suliarissariaᴋartut, 41 atissagssatdlo kivfartūssinermut
atúsassut ivdlernartūme kivfartûsigssat: Aarunip palasip atissag-
-ssai ivdlernartut ernerisalo atissagssait palasisut kivfartûsigi-
-ssagssait. 42 sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ, taimardluínaᴋ Is-
-raîlip kinguaisa suliarissariaᴋartut tamáko tamaisa suliarait.
43 Môrsasivdlo ᴋimerdlôramigit sanârineᴋartut tamaisa, takuvai
nāmagsigait; Nâlagkap inássutai erᴋordlugit suliarisimagait. Môr-
-sasip tauva pivdluarᴋuvai.

kapitalit 40.

ineᴋarfik nápartíneᴋartoᴋ. Nâlagkap nâlangnarssusiata
ineᴋarfiup ilua tamákerâ.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oᴋalugfigâ oᴋardlune: 2 ᴋáumatip su-
-jugdliup uvdluisa sujugdliáne ineᴋarfik tupeᴋ nâpítarfik náparti-
-savat. 3 tauvalo nalunaiautip igdlerfia tássunga ilísavat umig-
-ssuarmigdlo sâguvdlugo. 4 nerriviussardlo erᴋutísavat ᴋânutdlo
ilissariaᴋartut iliorardlugit; nanerûserfigdlo erᴋutísavat ᴋutdler-
-sailo ikitdlugit. 5 tunissivigdlo kûltiussoᴋ tipigigsautigdlîvfik
nalunaiautip igdlerfiata nalânut ilísavat ineᴋarfiuvdlo pâta sâgug-
-ssâ nivíngardlugo. 6 tunissivigdlo ikivkaivik ilísavat ineᴋarfiup
tovᴋup nâpítarfiup pâta sânut. 7 ᴋátaussarssuardlo ilísavat tovᴋup
nâpítarfiup tunissiviuvdlo akornánut imermigdlo ímerdlugo. 8 si-
-lardliatalo ungalua nápartísavat kaujatdlagdlugo iseriâtalo sâ-

-gugssâ nivíngardlugo. 9 tauvalo ûlia tarnutigssaĸ tigúsavat
ineĸarfigdlo iluanītutdlo tamaisa tanitdlugit; ivdlernarsásavatdlo
peĸutai tamaisa ilángutdlugit, ivdlernartôrĸuvdlugo. 10 tunissivig-
-dlo ikivkaivik tanísavat peĸutailo tamaisa ivdlernarsardlugulo
tunissivik, ivdlernartorssôrĸuvdlugo. 11 āma ĸátaussarssuaĸ taní-
-savat niulûssartâlo ivdlernarsardlugulo. 12 tauva Aarunilo er-
-nerilo tovĸup nâpítarfiup pânut savssartísavatit imermigdlo uv-
-fardlugit. 13 Aarunimutdlo atitísavatit atissagssat táuko ivdler-
-nartut tanitdlugulo ivdlernartitdlugulo, palasisut uvavnut kivfar-
-torĸuvdlugo. 14 ernerilo savssartísavatit ánorássat ilordlīt táuku-
-núnga atititdlugit 15 tanitdlugitdlo sôrdlo atâtât tanísagit, pala-
-sisut uvavnut kivfartorĸuvdlugit; tamánalo taníneĸarnertik nâg-
-ssáungitsumik palasiússutigísavât kingulerīgsugssamíkut.

16 Môrsasilo taimailiorpoĸ; sôrdlo Nâlagkap inákâne taimar-
-dluínaĸ iliorpoĸ. 17 ukiup áipâta ĸáumataisa sujugdliata uvdluisa
sujugdliáne ineĸarfik nápartíneĸarpoĸ. 18 imailivâ Môrsasip ine- 4 Môr. 7,1 f.
-ĸarfik nápartileramiuk: atdlipaĸutigssai ilivai, sagdliligailo iver-
-típai, sánerutailo mangúpai, napassuilo nápartípai; 19 tuperdlo
isuípâ ineĸarfiup ĸânut, tovĸuvdlo uligssâ ĸânut ilivâ ĸagdlíngor-
-dlugo, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 20 nalunaiautdlo tiguvdlugo ig-
-dlerfingmut ikivâ, akiutigssatdlo igdlerfingmut ivertípai, sáimauv- 25,16.
-figdlo igdlerfiup ĸânut ilivâ ĸagdlíngordlugo. 21 tauvalo igdlerfik
ineĸarfingmut erĸúpâ, umigssuardlo sâgugssaĸ ivertípâ nalunaiautip
igdlerfia sâguvdlugo, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 22 nerriviussardlo
tovĸup nâpítarfiup iluanut ilivâ, ineĸarfiup sanerânut avangnâta 26,35.
tungânut, umigssûp silatânut. 23 timiussatdlo ĸânut ilissariaĸartut
iliorarpai Nâlagkap sâne, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 24 āma nane-
-rûserfik tovĸup nâpítarfiup iluanut ilivâ nerriviussap akianut,
ineĸarfiup sanerânut kujatâta tungânut; 25 ĸutdlītdlo ikípai Nâ-
-lagkap sâne, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 26 tunissivigdlo kûltiussoĸ
tovĸup nâpítarfiup iluanut ilivâ umigssûp sânut; 27 ĸânilo tipigig-
-ssautigdlīvoĸ pujôrutigssanik tipigigsunik, sôrdlo Nâlagkap iná-
-kâne. 28 tauvalo ineĸarfiup pâta sâgugssâ nivíngarpâ. 29 tuni-
-ssivigdlo ikivkaivik ilivâ ineĸarfiup tovĸup nâpítarfiup pâta su-
-jorânut; ĸânilo pigdlīvoĸ tunissutinik ikivkagagssanik tunissuti-
-nigdlo neĸigssanik, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 30 ĸátaussarssuar-
-dlo tovĸup nâpítarfiup tunissiviuvdlo akornánut ilivâ imermigdlo
uvfautigssamik ímerdlugo. 31 tássángalo Môrsasivdlo Aarunivdlo
ernerisalo agssatik isigkatigdlo uvfararait; 32 tupermut nâpítar-

-fingmut isísagângamik tunissivingmutdlũnît patdligutísagângam
uvfararaut, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 33 silardliatalo ung
-lua nápartípâ inexarfigdlo tunissivigdlo avatâtigut kaujatdla
-dlugit; silardliatalo iseriâta sâgugssâ nivíngarpâ. taima Môrsas
1kúng.8,10 t. suliagssax tamána inerpâ. 34 tauva tupex nâpítarfik nuiap
-ligpâ, Nâlagkavdlo nâlangnarssusiata inexarfiup ilua tamákerp
35 Môrsasilo tupermut nâpítarfingmut isernex saperpox, nuiap t
-ngavigingmago, Nâlagkavdlo nâlangnarssusiata inexarfiup ilua t
-mákermago. 36 nuia inexarfiup xulânit xangátarângat Israîl
kinguai autdlararaut, autdlartartitdlutik nungutdlugit taimáitarpu
37 nuiale xangátángíkângat autdlartaríngitdlat uvdlox xangátarfigs
4 Môr. 9, utarxivdlugo. 38 Nâlagkap nuiautâ inexarfiup xulânîtuarmat u
15. 16. -dlúkut, ingnerdlo tamatumanîtdlune únuákut, Israîlíkut tamai
issigititdlugit; autdlartartitdlugit nungutdlugit taimáitarpox.

Môrsasip agdlagaisa pingajue.

kapitale 1.

tuníssutinik ikivkagagssanik.

1 Nâlagkavdlo Môrsase xaerxuvâ oxalugfigalugulo tuperm
nâpítarfingmit oxardlune: 2 Israîlip kinguainut oxalugit ima oxar
-figalugit: nalingínaup ilavse pigdliutigssax Nâlagkamut pigdliu
-tigiumaguniuk, tauva pigdliarísavâ nerssutautaussox, ugsigdlũn
6,1-6. savalũnît. 3 ugsik pigdliutigiumaguniuk tuníssutitut ikivkagag
-ssatut, tauva pigdliarísavâ angutaussox malungnaitsox; tovxu
nâpítarfiup pâta sujorânut ãsavâ, Nâlagkap sâne nuánarerxuvdlune
4 agssanilo tuníssutip ikivkagagssap niaxuanut tugtísavai; tauv
nuánarinexautigísavâ sáimáunartitáussutigísavdlugulo. 5 tauval
ugsik táuna piaraussox toxúsavâ Nâlagkap sâne, Aarunivdlo er
-nerisa palasit ãsavât aua tunissivingmut tovxup nâpítarfiup pât
sânîtumut serpartautigalugo kaujatdlagdlugo; 6 tuníssutdlo ikivka
-gagssax amîsavâ navguaisigutdlo avgordlugo. 7 tauva Aarunip
palasip ernere ikitsísáput tunissiviup xâne xissungnigdlo iliorai
-dlutik ingnerup xânut; 8 avgornerilo niaxualo túnualo Aarunip
ernerisa palasit iliorásavait ingnerup tunissivingmîtup xissuis

ânut. [9]erdlavîlo niuilo imermik errortúsavait, palasivdlo tamáko
amaisa tipigigsautigdliutigísavai tunissivingme; tuníssut ikivkagag-
ssak tamássa, ingnek Nâlagkamut naimajuminartugssak. [10]sa-
vautdlũnît pigdliutigiumaguniuk, savalũnît savaussardlũnît, tauva
igdliarísavâ angutaussok malungnaitsok. [11]tokúsavâlo Nâlagkap
âne, tunissiviup saniane avangnâta tungâne; aualo Aarunip er-
nerisa palasit tunissivingmut serpartautigísavât kaujatdlagdlugo.
[12]avgúsavâlo navguaisigut niakualo túnualo avgornerinut ilángut-
dlugit, palasivdlo iliorásavai ingnerup tunissivingmîtup kissuisa
ânut. [13]erdlavîlo niuilo imermik errortúsavait, palasivdlo ta-
máko tamaisa pigdliutigísavai tunissivingme tipigigsautigdliuti-
galugit; tuníssut ikivkagagssak tamássa, ingnek Nâlagkamut nai-
majuminartugssak. [14]tingmiardlũnît Nâlagkamut pigdliutigiu-
maguniuk tuníssutitut ikivkagagssatut, tauva pigdliarísavâ tuí-
nguardlũnît kuluartartok tuínguârardlũnît. [15]palasivdlo tunissi-
vingmut âsavâ, niakualo kivssatdlásavâ tunissivingme tipigigsau-
tigdliutigísavdlugo; aualo kordlortísavâ tunissiviup ivnânut. [16]puiâ-
lo merkuilo pîásavait igitdlugitdlo tunissiviup sanianut kangiata
ingânut arssakunut. [17]suluisigutdlo alísavâ, avingnagule; tau-
valo palasip tunissivingme tipigigsautigdliutigísavâ ingnerup ki-
ssuisa kâne; tuníssut ikivkagagssak tamássa, ingnek Nâlagkamut
aimajuminartugssak.

kapitalit 2.

tuníssutinik nekigssanik.

[1]nalingínaup tuníssut nekigssak Nâlagkamut pigdliutigiuma- 6,7-11.
guniuk, tauva pigdliarísavai kajûssat, tamákulo ûliamik kuísavai
ipigigsáumigdlo kakortumik ilissivfigalugit; [2]aggiúsavailo Aarunip
rnerinut palasinut. palasilo tamákua ilainik tigusísavok itúmane
ilivkârdlugo, kajûssat ilainik ûliartâtalo ilânik, tipigigsautdlo ka-
kortok tamât ilángutdlugo, tamákulo [pigdliutip] erkainekautig-
ssartai tipigigsautigdliutigísavai tunissivingme; ingnek Nâlagkamut
naimajuminartugssak tamássa. [3]tuníssutip nekigssap sivnera Aa-
runivdlo ernerisalo pigísavât; ivdlernartorssûvok Nâlagkamut i-
kitat ilagissât. [4]ûterivingmilũnît ûtigak tuníssutitut nekig-
ssatut pigdliutigiumagugko, tauva kajûssat timiussiaralugit pig-
dliarísavatit timiussat kakortugssiat putûgkat sêrnakángitsut û-
liamik akussat timiussatdlo kakortugssiat sâtut sêrnakángitsut

ûliamik tanitat. [5]sujatsivingmilũnît ûtigaĸ tunissutitut neĸig-
-ssatut pigdliutigiumagugko, tauva pigdliarísavatit ĸajûssat ûlia-
-mik akussat sêrnaĸángitsuliat. [6]tamánalo ûtigkat avgúsavat
avgornerilo ûliamik kuivdlugit; tunissut neĸigssaĸ tamássa.
[7]igamilũnît ûtigaĸ tunissutitut neĸigssatut pigdliutigiumagug-
-ko, tauva ĸajûssat ûliamik akussat pigdliutigssiarísavatit. [8]ta-
-mákua ardlât tunissutitut neĸigssatut Nâlagkamut pigdliutig-
-ssiarigugko palasimut ãsavat, táussumalo tunissivingmut píssú-
-savâ; [9]tunissutdlo tamána neĸigssaĸ palasip ilángásavâ er-
-ĸaineĸautigssartânik, tamánalo tipigigsautigdliutigísavâ tunissi-
-vingme; ingneĸ Nâlagkamut naimajuminartugssaĸ tamássa. [10]tu-
-níssutip neĸigssap sivnera Aarunivdlo ernerisalo pigísavât; iv-
-dlernartorssûvoĸ Nâlagkamut ikitat ilagissât. [11]tunissutit ne-
-ĸigssat Nâlagkamut pigdliutigiumassase tamaisa pigdliarísavase
sêrnaĸángitsut; sêrnarsautdlũnît tungusungnitsûtdlũnît tipigigsau-
-tigdliutigísánginavsigik Nâlagkamut ikitaralugit. [12]tunissutitut
ilángarĸautitut Nâlagkamut pigdliutigisínauvase tamáko, kisiáne
tunissiviup ĸâne naimajuminartugssiarineĸásángitdlat. [13]tamaisalo
Mák. 9,49. tunissutitut neĸigssatut pigdliutigissatit tarajulísavatit tarajoĸ Gù-
-tivit angerusiata pia maĸaissinarnavêrsitdlugo tunissutingne ne-
Kul. 4,6. -ĸigssane; pigdliutigissatit tamaisa taratsumik ilaĸartísavatit.
[14]naorĸârneritdlũnît tunissutitut Nâlagkamut pigdliutigiumagug-
-kit, tauva karrit ingnerme sikagtitat inerítut ũmaussut pigdlia-
-rísavatit pivit naorĸârnerinit neĸigssatut tunissutigalugit; [15]ĸâti-
-gutdlo ûlialísavatit tipigigsáumigdlo ĸaĸortumik ilissivfigalugit
ĸãnut; tunissut neĸigssaĸ tamássa. [16]palasivdlo tipigigsautig-
-dliutigísavai erĸaineĸautigssartait, inerítut ilait ûliartâtalo ilâ ti-
-pigigsautdlo ĸaĸortoĸ tamât ilángutdlugo; ingneĸ Nâlagkamut
ikitaĸ tamássa.

kapitalit 3.

tunissutinik ĸujaniutinik.

7,11-21. [1]pigdliutigiumassâ tunissutaugpat ĸujaniut, ugsiugpatdlo a-
-ngutaussordlũnît arnaussordlũnît, tauva malungnaitsoĸ pigdliari-
-savâ Nâlagkap sâne. [2]agssanilo pigdliutigissame niaĸuanut tug-
-tísavai, tauvalo toĸúsavâ tovĸup nâpítarfiup pâta sujorâne, aualo
Aarunip ernerisa palasit tunissivingmut serpartautigísavât kaujat-
-dlagdlugo. [3]tunissutivdlo ĸujaniutip ilâ pigdliutigísavâ Nâlag-

-kamut ikitaralugo, tássa túnoĸ erdlavîsa ĸãnîtoĸ túnordlo erdla-
-vînut atassoĸ tamât 4 tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸãnîtoĸ,
kûtsînîtoĸ, kigsautitdlo tinguata ĸânîtut tartuinut ilángutdlugit
kipissat. 5 Aarunivdlo ernerisa tamáko tipigigsautigdliutigísavait
tunissivingme tunissúmut ikivkagagssamut ingnerup ĸissuisa ĸã-
-nîtumut ilángutdlugit; ingneĸ Nâlagkamut naimajuminartugssaĸ
tamássa. 6 savautdlûnît tunissutitut ĸujaniutitut Nâlagkamut
pigdliutigiumaguniuk, tauva pigdliarísavâ angutaussordlûnît arnau-
-ssordlûnît malungnaitsoĸ. 7 pigdliutigiumassâ savaugpat, tauva
Nâlagkap sânut aggiúsavâ, 8 agssanilo pigdliutigissame niaĸuanut
tugtísavai, tauvalo toĸúsavâ tovĸup nâpítarfiup pâta sujorâne,
aualo Aarunip ernerisa tunissivingmut serpartautigísavât kaujat-
-dlagdlugo. 9 tunissutivdlo ĸujaniutip ilâ pigdliutigísavâ Nâlag-
-kamut ikitaralugo, tássa túnua pamiualo tamât ĸimerdlut kig-
-dlingatigut kipissaĸ túnordlo erdlavîsa ĸãnîtoĸ túnordlo erdla-
-vînut atassoĸ tamât 10 tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸãnîtoĸ,
kûtsînîtoĸ, kigsautitdlo tinguata ĸânîtut tartuinut ilángutdlugit
kipissat. 11 palasivdlo tamáko tipigigsautigdliutigísavai tunissi-
-vingme; neĸigssaĸ Nâlagkamut ikitaĸ tamássa. 12 pigdliuti-
-giumassâ savaussaugpat, tauva Nâlagkap sânut aggiúsavâ, 13 ag-
-ssanilo niaĸuanut tugtísavai, tauvalo toĸúsavâ tovĸup nâpítarfiup
sujorâne, aualo Aarunip ernerisa tunissivingmut serpartautigísavât
kaujatdlagdlugo. 14 ilâlo pigdliutigissagssane pigdliutigísavâ Nâ-
-lagkamut ikitaralugo, tássa túnoĸ erdlavîsa ĸãnîtoĸ túnordlo er-
-dlavînut atassoĸ tamât 15 tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸã-
-nîtoĸ, kûtsînîtoĸ, kigsautitdlo tinguata ĸânîtut tartuinut ilángut-
-dlugit kipissat. 16 palasivdlo tamáko tipigigsautigdliutigísavai
tunissivingme; neĸigssaĸ ikitaĸ tamássa, tipik naimajuminartug-
-ssaĸ. túnut tamaisa Nâlagkap pigai. 17 tamássa kingulerîgsug- 7,23-27.
-ssavsíne inigissavsíne tamane nâgssáungitsumik ilerĸorissagssaĸ:
túnumigdlûnît aungmigdlûnît neríngitdluínásagavse.

kapitalit 4.

tunissutinik ajortaeruterĸússutinik.

1 âma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip
kinguainut oĸalugit oĸardlutit: nalingínaĸ ajortuliaraluarune tá-
-mardlune, Nâlagkap perĸúngisânik ĸanoĸ ítumigdlûnît iliorsi-
-mavdlune, inatsisaisa ilât atauseĸ sanerĸúsimavdlugo, — 3 pala-

-se tanitaĸ ajortuliaraluarune inuit pitdlagagssáussutigssãnik.
tauva ajortuliarnine ajortuliautigissane pivdlugo ugsik piaraussoĸ
malungnaitsoĸ Nâlagkamut aggiúsavâ tuníssutigssaĸ ajortaeruter-
6,17-23. -ĸússut. 4 táunalo ugsik tovĸup nâpítarfiup pâta sujorânut aggiú-
-savâ Nâlagkap sânut; agssanilo ugsigup niaĸuanut tugtísavai
toĸutdlugulo Nâlagkap sâne. 5 palasilo tanitaĸ tigusísavoĸ ug-
-sigup auata ilânik erĸutdlugulo tupermut nâpítarfingmut; 6 ag-
-ssangmilo inuvaisa ardlât aungmut misúsavâ arfineĸ mardloriar-
-dlune aup ilânik ivdlernartûtip umigssuata tungânut serpartaiv-
-dlune Nâlagkap sâne; 7 ãmalo aup ilâ tarnúsavâ tunissiviup Nâ-
-lagkap sâne tipigigsautigdlîvfiussup tuperme nâpítarfingme ítup
nagssûssainut; ilâle tamât kuísavâ tunissiviup ikivkaiviup tovĸup
nâpítarfiup pâta sujorânîtup túngavianut. 8 ugsiguvdlo táussuma
tuníssutip ajortaeruterĸússutip túnua tamât pêrdlugo tigúsavâ.
tâssa túnoĸ erdlavîsa ĸãnîtoĸ túnordlo erdlavînut atassoĸ tamât
9 tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸãnîtoĸ, kûtsînîtoĸ, kigsautitdlo
tinguata ĸânîtut pîsavai tartuinut ilángutdlugit, 10 taimatut sôrdlo
ugsik tuníssut ĸujaniut ilángarâ; tamákulo palasip tipigigsautig-
-dliutigísavai tunissivingme ikivkaivingme. 11 ugsiguvdle amia ne-
-ĸâlo tamât niaĸualo niuilo ilángutdlugit erdlavîlo anagssamautailo.
Epr. 13,11 t. 12 tâssa ugsik tamât ánísavâ tangmârfiup avatânut, nunap ilânut
minguitsumut, arssat kuerarneĸartarfiánut, ĸissungnigdlo ĸissug-
-ssalerdlugo ikivkásavâ arssat kuerarneĸartarfiáne. 13 Is-
-raîlíkut ilagît ilũngarmik támaraluarunik katisimassut malu-
4 Môr. 15, -gíngisãnik, Nâlagkap perĸúngisânik ĸanoĸ ítumigdlũnît iliorsi-
22-26. -magunik pitdlagagssautísimavdlutik, 14 ajortuliarnerdlo ajortuliau-
-tigissartik kingorna misigileruníko, tauva katisimassut ugsik pia-
-raussoĸ aggiúsavât tuníssutigssaĸ ajortaeruterĸússut tovĸup nâ-
-pítarfiup pâta sujorânut píssutdlugo. 15 ilagîtdlo utorĸaunertaisa
agssatik ugsigup niaĸuanut tugtísavait Nâlagkap sâne, tauvalo
ugsik toĸúsavât Nâlagkap sâne. 16 palasilo tanitaĸ ugsigup auata
ilânik erĸússísavoĸ tupermut nâpítarfingmut; 17 agssangmilo inu-
-vaisa ardlât aungmut misúsavâ arfineĸ mardloriardlune umigssûp
tungânut serpartaivdlune Nâlagkap sâne; 18 ãmalo aup ilâ tarnú-
-savâ tunissiviup Nâlagkap sânîtup tuperme nâpítarfingme ítup
nagssûssainut; ilâle tamât kuísavâ tunissiviup ikivkaiviup tovĸup
nâpítarfiup pâta sujorânîtup túngavianut. 19 túnualo tamât pêr-
-dlugo tigúsavâ tipigigsautigdliutigalugulo tunissivingme. 20 ugsik
taimailiúsavâ sôrdlo ugsik tuníssut ajortaeruterĸússut [ivna] iliorâ:

taimalo palasip sáimáunartísavai, tauva isumákêrfiginekásáput.
[21] ugsigdlo ánísavâ tangmârfiup avatânut ikivkardlugulo sôrdlo
ugsik ivna ikivkarâ. tamássa ilagît tuníssutigssât ajortaeruter-
-kússut. [22] sujulerssuissok ajortuliaraluarune Nâlagkap Gûtime
perkúngisânik kanok ítumigdlũnît iliorsimavdlune, támardlune pit-
-dlagagssautísimavdlunilo, [23] ajortuliarninilo ajortuliautigissane mi-
-sigileruniuk, tauva savaussarssuak malungnaitsok aggiúsavâ pig-
-dliutigísavdlugo; [24] agssanilo savaussarssûp niakuanut tugtísavai
tokutdlugulo tuníssutit ikivkagagssat Nâlagkap sâne tokúnekar-
-tarfiáne; tuníssut ajortaeruterkússut tamássa. [25] palasip tauva
tuníssutip ajortaeruterkússutip auata ilâ tigúsavâ agssangme inu-
-vaisa ardlãnik tarnutdlugulo tunissiviup ikivkaiviup nagssûssainut,
ilâle sivnerussok kuísavâ tunissiviup ikivkaiviup túngavianut. [26] tú-
-nualo tamât tipigigsautigdliutigísavâ tunissivingme, taimatut sôr-
-dlo tuníssutip kujaniutip túnua tipigigsautigdliutigigâ; taimalo
palasip sáimáunartísavâ ajortuliarneranik pîaivfigititdlugo, tauva
isumákêrfiginekásavok. [27] nunavdle inuisa ilât nalingínak ajor-
-tuliaraluarune támardlune, Nâlagkap perkúngisânik kanok ítu- 4 Môr. 15,
-migdlũnît iliorsimavdlune pitdlagagssautísimavdlune, [28] ajortuliar- 27-29.
-ninilo ajortuliautigissane misigileruniuk, tauva savaussak arnau-
-ssok malungnaitsok aggiúsavâ pigdliutigerkuvdlugo ajortuliarnine
ajortuliautigissane pivdlugo; [29] agssanilo tuníssutip ajortaeruter-
-kússutip niakuanut tugtísavai tuníssut ajortaeruterkússut tokut-
-dlugo tuníssutit ikivkagagssat pinekartarfiáne. [30] auatalo ilâ pa-
-lasip tigúsavâ agssangme inuvaisa ardlãnik tarnutdlugulo tuni-
-ssiviup ikivkaiviup nagssûssainut, ilâle tamât kuísavâ tunissiviup
túngavianut. [31] túnualo tamât pîsavâ, taimatut sôrdlo tuníssutip
kujaniutip túnua pêrnekartok, palasivdlo tipigigsautigdliutigísavâ
tunissivingme Nâlagkamut naimajuminartugssiaralugo; taimalo pa-
-lasip sáimáunartísavâ, tauva isumákêrfiginekásavok. [32] savalũnît
aggiúkuniuk tuníssutitut ajortaeruterkússutitut pigdliutigerkuvdlu-
-go, tauva aggiúsavâ arnaussok malungnaitsok; [33] agssanilo tuní-
-ssutip ajortaeruterkússutip niakuanut tugtísavai tokutdlugulo tu-
-níssutit ikivkagagssat tokúnekartarfiáne, ajortaeruterkússutitut
tuníssutigerkuvdlugo. [34] tuníssutivdlo ajortaeruterkússutip auata
ilâ palasip tigúsavâ agssangme inuvaisa ardlãnik tarnutdlugulo
tunissiviup ikivkaiviup nagssûssainut, ilâle tamât kuísavâ tunissi-
-viup túngavianut. [35] túnualo tamât pîsavâ, taimatut sôrdlo savap
kujaniutitut tuníssutaussup túnua pêrnekartok, palasivdlo tipigig-

-sautigdliutigísavâ tunissivingme ingnertut Nâlagkamut ikitatut; taimalo palasip sáimáunartísavâ ajortuliarnera ajortuliautigissâ ma--tôrdlugo, tauva isumákêrfiginexásavok.

kapitalit 5.

tunissutinik pitdlarnavêrkússutinik.

[1] nalingínak ajortuliaraluarune [erkartũssissune] ugpernarsaer--kússut tusarsimavdlugo takussanilũnît malugissanilũnît nalunaiái--ssutigísavdlugo nalunáingíkuniuk, táussuma ajortuliane nanertor--tigísavâ. [2] sunalũnît mingungnartok nalingínaup agtoraluaruniuk. ûmassuvdlũnît mingungnartup kigdlua nerssutautivdlũnît mingung--nartup kigdlua paormortuvdlũnît mingungnartup kigdlua, sianigi-
3Môr.11-15. -nagulo, tauva mingugtísimásavok pitdlagagssautitdlunilo. [3] inug--dlũnît mingugtítok agtoruniuk, mingungnartut nalingínait mingug--tíssutaussarmata, sianigíngíkuniugdlo, tauva misigilerune pitdla--gagssautísimásavok. [4] nalingínardlũnît ugpernarsaigune okaut--simik anissôrdlune, ajokutáusassumigdlũnît iluakutáusassumig--dlũnît, nalingínarnik inuit anissôrtarmata ugpernarsaivdlutik, sia--nigíngíkuniugdlo, tauva misigilerune tamákua ardlaisigut pitdla--gagssautísimásavok. [5] tauva tamákua ardlaisigut pitdlagagssau--tísimagune, nalunaerunilo tamána ajortuliautigigine, [6] tauva tu--níssúne pitdlarnavêrkússut Nâlagkamut aggiúsavâ ajortuliarnine
7,1-7. ajortuliautigissane pivdlugo, savautit ardlât savalũnît savaussar--dlũnît arnaussok, ajortaeruterkússutitut tunissutigísavdlugo; tauva palasip sáimáunartísavâ ajortuliarneranik pîaivfigititdlugo. [7] pigi--ssaile savamut amigarpata, tauva pitdlagagssautínine ajortuliau--tigissane pivdlugo Nâlagkamut aggiúsavai tuínguit kuluartartut--dlũnît mardluk tuínguârkatdlũnît mardluk, áipâ tunissutigssak ikivkagagssak, [8] palasimutdlo ãsavai. táussumalo tunissúmut a--jortaeruterkússúmut atugagssak pigdliutigerkãsavâ, niakualo kiv--ssatdlásavâ pukusuata kigdlingagut, avingnagule; [9] tunissiviuvdlo ivnânut serpartaivdlune tunissutip ajortaeruterkússutip auata ilânik: ilâle sivnerussok kordlortísavâ tunissiviup túngavianut. tunissut
1,14-17. ajortaeruterkússut tamássa. [10] áipâle ikivkagagssatut pigdliutigí--savâ ilerkugssak erkordlugo; taimalo palasip sáimáunartísavâ ajortuliarneranik ajortuliautigissânik pîaivfigititdlugo; tauva isu--mákêrfiginekásavok. [11] pigissaile tuínguanutdlũnît kuluartartunut mardlungnut tuínguârkanutdlũnît mardlungnut amigarpata, tauva

ajortuliarnine pivdlugo tuníssutigssaralugit aggiúsavai ĸajûssat îvfap
imâta avgornerisa ĸulinge ajortaeruterĸússutitut tunissutigísavdlugit.
kisiáne ûliamik pilísángilai tipigigsáumigdlo ĸaĸortumik ilissivfigí-
-sanagit, tuníssutaungmata ajortaeruterĸússutit. [12]tamákulo pa-
-lasimut ãsavai, palasivdlo tássánga tigúsavai itúmame imai, [pig-
-dliutip] erĸaineĸautigssartai, tipigigsautigdliutigalugitdlo tunissi-
-vingme ingnertut Nâlagkamut ikitatut. tuníssut ajortaeruter-
-ĸússut tamássa. [13]taimalo palasip sáimáunartísavâ ajortuliarnera
tamákua ardlaisigut ajortuliautigissâ matôrdlugo, tauva isumákêr-
-figineĸásavoĸ. palasivdlo pigssarísavai, sôrdlo tuníssutit neĸig- 2,3.
-ssat pigssarigai.

[14]ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [15]nalingínaup
suna ivdlernartutut Nâlagkamut pigititaĸ perĸuserdlugtulivfigiga-
-luarniuk ajortuliarfigalugo támardlune, tauva tuníssúne pitdlar-
-navêrĸússut Nâlagkamut aggiúsavâ, savarssuaĸ malungnaitsoĸ
savautit ilagissât, sîlvinik ivdlernartûtip sĩkilia erĸordlugo sĩki-
-limut ûgtũssanik naligssaĸartitagssat, pitdlarnavêrĸússutitut tu-
-níssutigísavdlugo. [16]ivdlernartitákutdlo ajortuliautigissane akilí-
-savâ avgornerisa tatdlimãnik ilavdlugo, tamákulo palasimut tú-
-niúsavai; palasivdlo sáimáunartísavâ savarssuarmik táussumínga
pitdlarnavêrĸússutitut tuníssutaussumik, tauva isumákêrfigineĸá-
-savoĸ. [17]nalingínaĸ ajortuliaraluarune, Nâlagkap perĸúngi-
-sânik ĸanoĸ ítumigdlũnît iliorsimavdlune misigíngitsôrdlune, pit-
-dlagagssautísimavdlunilo, táussuma ajortuliane nanertortigísavâ.
[18]tauvalo savarssuaĸ malungnaitsoĸ savautit ilagissât naligssaĸar-
-titagssat palasimut aggiúsavâ pitdlarnavêrĸússutitut tuníssutigí-
-savdlugo; palasivdlo sáimáunartísavâ támarnera matôrdlugo, mi-
-sigíngitsôrdlune támaraluarmat; tauva isumákêrfigineĸásavoĸ.
[19]tuníssut pitdlarnavêrĸússut tamássa, Nâlagkamut pitdlagagssau-
-tíkaluarame.

[20]ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [21]nalingínaĸ
ajortuliaraluarune Nâlagkamut perĸuserdlugtulivdlune, takusarta- 4 Môr. 5,5-8.
-gagssaraluanilũnît pârissagssaraluanilũnît inoĸáminut miserratigi-
-guniuk, sumik arsârsimavdlugulũnît tigdligfigisimavdlugulũnît ino-
-ĸáne, [22]támartordlũnît nanisimavdlugo, miserratigiguniuk ugper-
-narsáissutigalugulo sagdluvdlune, inuit ajortuliautigissartagaisa
ilâtigut ĸanoĸ ítúkutdlũnît taimailiordlune, [23]taimalo ajortuliarune
pitdlagagssautísimavdlunilo, tauva utertísavâ tamána, arsârutigi-
-ssanilũnît tigdligkanilũnît pârissagssaraluanilũnît támartordlũnît

navssâne, 24 ĸanoĸ ítordlũnît sagdluvdlune ugpernarsáissutigissane,
naligivdluínagânik akilísavâ avgornerisa tatdlimãnik ilavdlugo; uv-
-dloĸ tunissutiminik pitdlarnavêrĸússúmik âtsivine erĸordlugo i-
-nuanut túniúsavâ. 25 tunissúnilo pitdlarnavêrĸússut Nâlagkamut
aggiúsavâ, savarssuaĸ malungnaitsoĸ savautit ilagissât naligssa-
-ĸartitagssat, palasimut âtdlugo pitdlarnavêrĸússutitut tunissuti-
-gísavdlugo; 26 palasivdlo sáimáunartísavâ Nâlagkap sâne, tauva
ĸanoĸ iliorneranik ĸanoĸ íkaluartumik pitdlagagssautíssutigissânik
isumákêrfiginеĸásavoĸ.

kapitalit 6.

tunissutinik uvdlut nungutdlugit âtagssanik, ingnermik ĸamiuitsugssamik, tunissutinik neĸigssanik, palasit tunissutigssainik, tunissutinigdlo ajortaeruterĸússutinik.

1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Aarunilo
2 Môr. 29, ernerilo inákit oĸardlutit: tamássa inatsit tunissutinik ikivkagag-
38–42. -ssanik: tunissut ikivkagagssaĸ tamána únuaĸ tamât tunissiviup
ĸânîsavoĸ ingneĸarfiata ĸâne uvdlâĸ tikitdlugo; mássa tunissiviup
ingnera tássane ikumásavoĸ. 3 palasivdlo atísavâ ánorâne mer-
-ĸuluaitsoĸ ĸardlîtdlo merĸuluaitsut ativdlugit uviningmigut; ar-
-ssatdlo pîsavai tunissut ikivkagagssaĸ tunissiviup ĸânîtoĸ ing-
-nerup nungugpago, tunissiviuvdlo sanianut ilísavai. 4 tauva áno-
-râne iperardlugit ánorássat avdlat atísavai arssatdlo ánitdlugit
tangmârfiup avatânut nunap ilânut minguitsumut. 5 ingneĸ tuni-
-ssiviup ĸâne ikumásavoĸ ĸamísanane; palasivdlo uvdlât tamaisa
ĸissugtúsavâ, ĸânilo tunissut ikivkagagssaĸ pissarîsavâ túnordlo
tunissutinit pissoĸ ĸâne tipigigsautigdliutigalugo. 6 ingneĸ iku-
-mátuínásavoĸ tunissiviup ĸâne, ĸamísángilaĸ. 7 tamássalo i-
-natsit tunissutinik neĸigssanik: Aarunip ernerisa Nâlagkap sânut
3 Môr. 2. ãsavait tunissiviup sânut. 8 itúmaminigdlo tigúsavai tunissutip
neĸigssap ĸajûssartaisa ilait ûliartâtalo ilâ tipigigsautdlo ĸaĸortoĸ
tunissutip neĸigssap ĸânîtoĸ tamât; tamákulo tipigigsautigdliuti-
-gísavai tunissivingme naimajuminartugssiaralugit, Nâlagkamut er-
-ĸáissutigerĸuvdlugit. 9 sivnerile Aarunivdlo ernerisalo nerísavait:
sêrnaĸángisitdlugit nerísavait inime ivdlernartume, tovĸup nâpi-
-tarfiup silardliane. 10 ûterneĸásángitdlat sêrnarsautilerdlugit; táu-
-kunúnga pigssaritípáka uvavnut ikitanit. ivdlernartorssũput, tai-
-matut sôrdlo tunissutit ajortaeruterĸússutit tunissutitdlo pitdlar-
-navêrĸússutit ítut. 11 Aarunip kinguaine angutaussut tamarmik
nerisínáusavait kingulerîgsugssavsíne nâgssáungitsumik ilerĸori-

-ssagssatut pissagssaralugit Nâlagkamut ikitanit; nalingínaĸ ta-
-mákuninga agtuissoĸ ivdlernartũsavoĸ.
12āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 13tamássa
pigdliutigssaĸ Aarunivdlo ernerisalo Nâlagkamut pigdliutigissagssât
nungutdlutik uvdlorme tanínekarfingmingne: ĸajûssat ĭvfap imâta
avgornerisa ĸulinge neĸigssatut tuníssutigísavait kipisuitsumik, Epr. 7,27.
agfait uvdlākut agfaitdlo únúkut. 14ûlialerdlugit sujatsivingme
piliaussut akussaliat aggiúsavatit, tuníssutitut neĸigssatut ûtigkat
pigdliutigísavatit avgorsimavdlugit, Nâlagkamut naimajuminartug-
-ssat. 15erneratalo palasiussup kinguârĸuvdlugo tanitaussup ta-
-máko taimailiúsavai. nâgssâungitsumik ilerĸorissagssaĸ tamássa;
ilũngardlugit Nâlagkamut tipigigsautigdliutigineĸásáput. 16mássa
palasiussup tuníssutai neĸigssat nungutdlutik tuníssutáusáput ilũ-
-ngarsimassut; nerineĸásángitdlat.
17āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 18Aarunilo
ernerilo oĸalugfigíkit oĸardlutit: tamássa inatsit tuníssutinik ajor-
-taeruterĸússutinik: tuníssutit ikivkagagssat toĸúneĸartarfiáne tu- 3 Môr. 4.
-níssutit ajortaeruterĸússutit toĸúneĸásáput Nâlagkap sâne; iv-
-dlernartorssũput. 19palasip tuníssúmik ajortaeruterĸússúmik pig-
-dliutigingnigtup nerísavâ; inime ivdlernartume nerineĸásavoĸ,
tovĸup nâpítarfiup silardliane. 20nalingínaĸ neĸânik agtuissoĸ
ivdlernartũsavoĸ. atissaĸ auata ilânik serpartarfigineĸaraluarpat,
tamána serpartarfigissaĸ errúsavat inime ivdlernartume. 21marrar-
-dlo tamatuma ũneĸarfia aserorneĸásavoĸ, kisiáne ũneĸarfia kang-
-núsaugpat ĸivdlarigsardlugo imermik errortorneĸásavoĸ. 22pa-
-lasine angutaussut tamarmik tamána nerisínáusavât; ivdlernar- 6,11.
-torssûvoĸ. 23tuníssutitdle ajortaeruterĸússutit imáitut: aue tu-
-permut nâpítarfingmut erĸúneĸartut ivdlernartũme sáimáunartit-
-síssutáusavdlutik, táuko nungutdlutik nerineĸásángitdlat, ingner-
-mik ikivkarneĸásáput.

kapitalit 7.

tuníssutinik nalingínarnik. túnordlo augdlo nerineĸásángitsut.
sakíssat agssarĸordlo talerpigdleĸ palasip pigssarigai.

1tamássalo inatsit tuníssutinik pitdlarnavêrĸússutinik: iv- 3 Môr. 5.
-dlernartorssũput. 2tuníssutit ikivkagagssat toĸúneĸartarfiáne
tuníssutit pitdlarnavêrĸússutit toĸúneĸásáput, auilo tunissivingmut
serpartautigineĸásáput kaujatdlagdlugo. 3tuníssutaussuvdlo túnua
tamât pigdliutigísavât, tássa pamiua túnordlo erdlavĭsa ĸānĭtoĸ

[4] tartuilo igdlugît túnordlo táukua ĸãnîtoĸ, kûtsînîtoĸ, kigsautitdlo
tinguata ĸânîtut tartuinut ilángutdlugit kipissat. [5] palasivdlo tu-
-nissivingme tipigigsautigdliutigísavai Nâlagkamut ikitaralugit.
tunissut pitdlarnavêrĸússut tamássa. [6] palasine angutaussut ta-
6,11. 22. -marmik nerisínáusavât, inime ivdlernartume nerineĸásavoĸ; iv-
-dlernartorssûvoĸ. [7] sôrdlo tunissutit ajortaeruterĸússutit ítut
taimátaoĸ tunissutit pitdlarnavêrĸússutit ísáput; inatsit táukunú-
-nga atortoĸ atausiuvoĸ; palasip tamákunatigut sáimáunartitsissup
pigísavai. [8] nalingínauvdlo tunissutâ ikivkagagssaĸ kia palasip
pigdliutigiguniuk, palasip táussuma pigísavâ tunissutip ikivkagag-
-ssap pigdliutigissame amia. [9] tunissutdlo neĸigssaĸ ûteriving-
-milûnît ûtigaĸ igamilûnît sujatsivingmilûnît piliarissaĸ nungut-
-dlugit palasip tamatumínga pigdliutigingnigtup pigísavâ. [10] tuni-
-ssutdlo neĸigssaĸ ûliamik akussardlûnît panertordlûnît nungut-
-dlugit Aarunip kinguaisa tamarmik pigísavât taimaeĸatigîgdlutik.
3 Môr. 3. [11] tamássalo inatsit tunissutinik ĸujaniutinik Nâlagkamut pig-
-dliutigineĸartugssanik: [12] tunissúmik nersuiniúmik âtsiumasso-
-ĸarpat, tauva tunissúmut toĸutagssamut nersuiniúmut ilángut-
-dlugit aggiúsavai timiussat ĸaĸortugssiat putûgkat sêrnaĸángitsut
ûliamik akussat timiussatdlo ĸaĸortugssiat sãtut sêrnaĸángitsut
ûliamik tanitat ĸajûssatdlo akussaliat ĸaĸortugssiat ûliamik akussat.
[13] pigdliúne aggiúsavâ timiussat ĸaĸortugssiat sêrnarsautigdlit ilá-
-ngutdlugit, tunissúmut toĸutagssamut nersuiniúmut ĸujaniutigi-
-ssaminut ilángutdlugit. [14] táukualo ilât atauseĸ pigdliutip ta-
-marme ilángautigssâ Nâlagkamut pigdliutigísavâ tunissutitut ilio-
-ragagssatut; palasivdlo pigísavâ tunissutip ĸujaniutip auanik ser-
-partaissup. [15] tunissutivdlo toĸutagssap nersuiniutip kia ĸuja-
-niutigissâta neĸâ nerineĸásavoĸ uvdlorme pigdliutigineĸarfiane:
uvdlâgssamut amiákoĸartísángilât. [16] tunissutdle toĸutagssaĸ pig-
-dliutigissâ tunissutaugpat únersûtigissaĸ kajumingnermitdlûnît
âtaĸ, tauva nerineĸásavoĸ uvdlorme pigdliutigineĸarfiane; sivne-
-ĸarpatdlo tamána aĸaguane nerisínáusavât; [17] kisiáne tunissutip
neĸâta ilâ uvdlut pingajuánut amiákûgpat ingnermik ikivkarneĸá-
-savoĸ. [18] tunissutâtale ĸujaniutip neĸâta ilânik nerissoĸarpat
uvdlut pingajuáne, tauva nuánarineĸásángilaĸ tamatumínga pig-
-dliutigingnigtoĸ, ajúngitsumik isumaĸarfigissáusángilaĸ, [tunissutâ]
maujugissáusavoĸ; ilânigdlo nerissup ajortuliane nanertortigísavâ.
[19] neĸilo sumik mingungnartumik agtuisimassoĸ nerineĸásángilaĸ.
ingnermik ikivkarneĸásavoĸ. neĸile [mingugtitáungitsoĸ] nalingi-

-naup minguitsup nerisínauvâ. 20 nalingínardlo tuníssutip ĸuja-
-niutip neĸânik Nâlagkap pigissânik nerissoĸ mingugssutse ing-
-miníitdlugo, tarnilik táuna ínugtaminit pîarneĸásavoĸ. 21 nali-
-ngínauvdlo suna mingungnartoĸ agtoruniuk, inugdlũnît mingung-
-nartoĸ nerssutautdlũnît mingungnartoĸ sunalũnît avdla maujung-
-nartoĸ mingungnartoĸ, taimaitdlunilo tuníssutip ĸujaniutip ne-
-ĸânik Nâlagkap pigissânik nerigune, tarnilik táuna ínugtaminit
pîarneĸásavoĸ.

22 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 23 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ugsigitdlũnît savatdlũnît savau-
-ssatdlũnît túnuinik nerisángilase. 24 ĸigdluvdlo túnua aligtug-
-kavdlũnît túnua sunut nalingínarnut atorsínauvarse, nerisángit-
-dluínardlugule. 25 mássa nalingínaĸ nerssutautit táukua Nâlag-
-kamut ikitagssarsiviussartut túnuinik nerigune, tarnilik táuna
nerissoĸ ínugtaminit pîarneĸásavoĸ. 26 aungmigdlo nerisángilase, 17,10-14.
inigissavse ardláinãnilũnît nâme, tingmíssatdlũnît nerssutautitdlũnît
auinik nâme; 27 tarnilik nalingínaĸ sûvdlũnît auanik nerigune, tar-
-nilik táuna ínugtaminit pîarneĸásavoĸ.

28 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 29 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: tuníssutigssaminik ĸujaniúmik Nâ-
-lagkamut âtsiumassup tuníssúme ĸujaniutip ilángarnere Nâlag-
-kamut pigdliutigissagssane aggiúsavai. 30 agssangminik aggiúsavai
Nâlagkamut ikitagssat: túnua sakiailo aggiúsavai; sakiai tássa
nivtarterutigssatut nivtarterutigineĸarĸuvdlugit Nâlagkap sâne.
31 túnoĸ palasip tipigigsautigdliutigísavâ tunissivingme, sakíssatdlo
Aarunip ernerisalo pigísavait. 32 agssarĸordlo talerpigdleĸ tuní-
-ssutitut ilioragagssatut palasimut túniúsavarse tuníssutivsínut
ĸujaniutinut ilángautigititdlugo. 33 Aarunip ernerisa ilâta kia tu-
-níssutip ĸujaniutip auanik túnuanigdlo pigdliutigingnigtup ag-
-ssarĸoĸ talerpigdleĸ pigssarísavâ. 34 mássa sakíssat nivtarteru-
-tigissat agssarĸordlo ilioragagssatut tuníssutigissaĸ tiguváka Is- 2Môr.29,27f.
-raîlip kinguainit tunissutainut ĸujaniutinut ilángautigititdlugit,
Aarunimutdlo palasimut ernerinutdlo túniúpáka, nâgssáungitsumik
ilerĸorissagssatut Israîlip kinguainit pigssarerĸuvdlugit. 35 tá-
-ssauvoĸ Aarunivdlo ernerisalo taníneĸarnermíkut pigssariligât
Nâlagkamut ikitanit, taimane savssartingmagit Nâlagkamut pala-
-siorĸuvdlugit; 36 tamána Nâlagkap inássutigigâ taimane taníka-
-migit, tamákunínga tunineĸartarĸuvdlugit Israîlip kinguainit, nâg-
-ssáungitsumik ilerĸorerĸuvdlugo erĸardlerígsortainut.

tugs.50,1-15. 37 tamássa inatsit tunissutinik ikivkagagssanik tunissutinigdlo
Epr. 10,1-7. neĸigssanik tunissutinigdlo ajortaeruterĸússutinik tunissutinigdlo
pitdlarnavêrĸússutinik tunissutinigdlo atortugssángûtinik tunissu-
-tinigdlo ĸujaniutinik, 38 tamána Nâlagkap Môrsasimut inássutigigâ
ĸáĸame Sînaime, taimane Israîlip kinguai inákamigit Sînaip pui-
-lassuitsuane, tunissutitik Nâlagkamut pigdliutigísagait.

kapitalit 8.

palasit ivdlernartitaunerânik.

1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Aarune
ilaserûk ernerilo ilángutdlugit, ánorássatdlo tigúkit ûlialo tarnu-
2 Môr. 29. -tigssaĸ ugsigdlo tunissutigssaĸ ajortaeruterĸússut savarssuitdlo
mardluk nuioragardlo timiussanik sêrnaĸángitsunik imalik; 3 ila-
-gîtdlo ilũngaisa katisimatíkit tovĸup nâpítarfiup pâta sujorânut.
4 Môrsasilo taimailiorpoĸ sôrdlo Nâlagkap inákâne, ilagîtdlo ka-
-terssorput tovĸup nâpítarfiup pâta sujorânut. 5 Môrsasilo ila-
-gîngnut oĸarpoĸ: tamássa Nâlagkap nãmagserĸussâ. 6 tauva
Môrsasip Aarunilo ernerilo patdligutitípai imermigdlo uvfardlugit.
7 ánorârdlo ilordleĸ táussumúnga atitípâ ĸiterúmigdlo ĸiteruser-
-dlugo; ánorâmigdlo ĸagdlermik ánorârtípâ, kiapeĸússuardlo táu-
-ssumúnga atitípâ, ĸiteruserpâlo tavsianik ĸânîtugssamik tama-
-tumínga tavsigdlugo; 8 sarĸarmiumigdlo ivertitsivigâ ĸáumarĸut
agssuarnaerĸutdlo sarĸarmiumut ikivdlugit; 9 nasaruserssuardlo
niaĸuanut atitípâ, nasaruserssuarmutdlo kînâta nalânut ivertípâ
ĸaormiugssaĸ kûltiussoĸ niaĸorut atarĸinaut ivdlernartoĸ, sôrdlo
Nâlagkap inákâne. 10 Môrsasivdlo tiguvâ ûlia tarnutigssaĸ, ine-
-ĸarfigdlo iluanîtutdlo tamaisa tanípai ivdlernartitdlugitdlo. 11 ilâ-
-nigdlo tunissivingmut serpartaivoĸ arfineĸ mardloriardlune, tuni-
-ssivigdlo peĸutailo tamaisa tanípai ĸátaussarssuardlo niulûssar-
-tâlo, ivdlernarĸuvdlugit. 12 ûliavdlo tarnutigssap ilâ Aarunip nia-
-ĸuanut kuivâ tanitdlugulo ivdlernarĸuvdlugo. 13 Aarunivdlo er-
-nere Môrsasip patdligutitípai ánorássat ilordlît táukunúnga ati-
-titdlugit ĸiterutinigdlo ĸiteruserdlugit ĸaorutitdlo niaĸuinut ĸao-
-rusiutdlugit, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 14 tauva savssartípâ ugsik
tunissutigssaĸ ajortaeruterĸússut, Aarunivdlo ernerisalo agssatik
ugsigup tunissutigssap ajortaeruterĸússutip niaĸuanut tugtípait.
15 toĸúpâtdlo, aualo Môrsasip tiguvâ agssangme inuvaisa ardlãnik
tunissiviup nagssûssainut tarnutdlugo kaujatdlagdlugo, tunissivik

ajortaiardlugo; augdlo [sivnerussoĸ] tunissiviup túngavianut kuivâ tunissivik ivdlernartitdlugo ĸâne sáimáunartitsísavdlune. 16 tigu--vâlo túnoĸ erdlavînut atassoĸ tamât, kigsautitdlo tinguata ĸânî--tut tartuilo igdlugît túnortâtdlo; tamákulo Môrsasip tipigigsautig--dliutigai tunissivingme. 17 ugsiguvdle amialo neĸâlo anagssamautailo ingnermik ikivkartípai tangmârfiup avatâne, sôrdlo Nâlagkap iná--kâne. 18 tauva patdligutitípâ savarssuaĸ tuníssutigssaĸ ikivka--gagssaĸ, Aarunivdlo ernerisalo agssatik savarssûp niaĸuanut tug--típait. 19 toĸúpâtdlo, aualo Môrsasip tunissivingmut serpartau--tigâ kaujatdlagdlugo. 20 savarssuardlo avgorpâ navguaisigut, nia--ĸualo avgornerilo túnualo Môrsasip tipigigsautigdliutigai; 21 er--dlavîlo niuilo imermik errortorpai, taimalo savarssuaĸ tamât Môrsasip tipigigsautigdliutigâ tunissivingme. tuníssut ikivkagag--ssaĸ tamássa, tipik naimajuminartugssaĸ, ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 22 tauva savarssûp áipâ patdligutitípâ, savarssuaĸ atortugssángûtigssaĸ, Aarunivdlo erne--risalo agssatik savarssûp niaĸuanut tugtípait. 23 toĸúpâtdlo, aua--talo ilâ Môrsasip tiguvâ tarnutdlugulo Aarunip siutâta talerpig--dliup puânut kuvdluanutdlo talerpigdlermut putuguanutdlo ta--lerpigdlermut. 24 āma Aarunip ernere Môrsasip patdligutitípai aup ilâ tarnutdlugo siutaisa talerpigdlît puainut kuvdluinutdlo talerpigdlernut putuguinutdlo talerpigdlernut; tunissivingmutdlo auk serpartautigâ kaujatdlagdlugo. 25 túnordlo tiguvâ, pamiualo túnordlo erdlavînut atassoĸ tamât kigsautitdlo tinguata ĸânītut tartuilo igdlugît túnortâtdlo agssarĸordlo talerpigdleĸ. 26 nuio--ragkamitdlo sêrnaĸángitsunik imalingmit Nâlagkap sânîtumit ti--guvai timiussaĸ ĸaĸortugssiaĸ putûgaĸ sêrnaĸángitsoĸ atauseĸ timiussardlo ĸaĸortugssiaĸ putûgaĸ ûlialik atauseĸ timiussardlo ĸaĸortugssiaĸ sātoĸ atauseĸ túnut ĸānut agssarĸuvdlo talerpig--dliup ĸânut ilivdlugit; 27 tamákulo tamaisa Aarunivdlo ernerisalo itumainut ilivai nivtarterutigssatut nivtarterutigalugit Nâlagkap sâne. 28 Môrsasivdlo tiguvai agssainit, tunissivingmilo tipigigsau--tigdliutigai tuníssúmut ikivkagagssamut ilaliutdlugit; tuníssut atortugssángûtigssaĸ tamássa, tipik naimajuminartugssaĸ, ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ. 29 āma Môrsasip tiguvai savarssûp atortug--ssángûtigissap sakiai nivtarterutigssatut nivtarterutigalugit Nâ--lagkap sâne; tamáko Môrsasip pigssarsiarai, sôrdlo Nâlagkap inákâne. 30 tauvalo Môrsase tigusivoĸ ûliap tarnutigssap ilânik auvdlo tunissivingmītup ilânik, tamatumíngalo Aarune serpartarpâ

atissailo ernerilo táukualo atissait táussumúnga ilángutdlugit; iv-
-dlernartípâlo Aarune atissailo ernerilo táukualo atissait táussu-
-múnga ilángutdlugit. 31 Aarunimutdlo ernerinutdlo Môrsase oĸar-
-poĸ: neĸe ũsiuk tovĸup nâpítarfiup pâta sujorâne, tássanilo ne-
-risiuk timiussatdlo nuioragkame tuníssutinik atortugssángûtinik
imalingme ítut ilángutdlugit, sôrdlo inatsissunga oĸardlunga: Aa-
-runivdlo ernerisalo nerísagait. 32 kisiáne neĸivdlo timiussatdlo
sivnere ingnermik ikivkásavase. 33 tovĸuvdlo nâpítarfiup pâ ĸi-
-másángilarse uvdlut arfineĸ mardluk nâtserdlugit, uvdloĸ ator-
-tugssángortíneĸarfivse naggatât nâtserdlugo, uvdlut arfineĸ mar-
-dluk nâvdlugit atortugssángortíneĸásagavse. 34 sôrdlo uvdlorme
matumane pisimassoĸ, taimailiorĸussivoĸ Nâlagaĸ, sáimáunartíne-
-ĸarĸuvdluse. 35 tovĸuvdlo nâpítarfiup pâ najortuásavarse uvdlú-
-kutdlo únuákutdlo uvdlut arfineĸ mardluk nâvdlugit, pârssísau-
-silo Nâlagkap pê isumagalugit, toĸorĸunase; taimame inániĸar-
-punga. 36 Aarunilo ernerilo taimardluínaĸ iliorput sôrdlo Nâ-
-lagaĸ Môrsasíkut inatsisimassoĸ.

kapitalit 9.

Aarunip tunisserĸautâ Nâlagkap ingnerata ikivkarâ.

1 pivordlo uvdlut arfineĸ pingajuáne, tauva Môrsasip Aaru-
-nilo ernerilo Israîlíkutdlo utorĸaunertait ĸaerĸuvai, 2 Aarunimut-
-dlo oĸarpoĸ: ilingnut tigúkit ugsik piaraussoĸ ajortaeruterĸú-
-ssutitut tuníssutigissagssaĸ savarssuardlo inûsugtoĸ ikivkagag-
-ssatut tuníssutigissagssaĸ, tamarmik malungnaitsut, Nâlagkavdlo
sânut aggiúkit. 3 Israîlivdlo kinguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ti-
-gusigik savaussarssuaĸ ajortaeruterĸússutitut tuníssutigissagssaĸ,
ugsigdlo ukiortaĸ savalo ukiortaĸ, tamarmik malungnaitsut, ikiv-
-kagagssatut tuníssutigissagssat, 4 ugsigdlo inertoĸ savarssuardlo
inûsugtoĸ ĸujaniutitut tuníssutigissagssat, Nâlagkap sâne pigdliu-
-tigissagssat, tuníssutigssardlo neĸigssaĸ ûlialersimassoĸ; Nâlag-
-kap uvdlume ersserfigiumârmase. 5 tauva Môrsasip inássutigissai
tovĸup nâpítarfiup sânut ãpait, ilagîtdlo ilũngarmik patdligúput
Nâlagkap sâne ĸeĸardlutik. 6 Môrsasilo oĸarpoĸ: tamássa Nâ-
-lagkap perĸússutâ, taimailiúsause, tauva Nâlagkap nâlangnarssu-
-siata ersserfigiumârpâse. 7 Aarunimutdlo Môrsase oĸarpoĸ: tu-
-nissivingmut patdligúniarit, tuníssutitdlo ajortaeruterĸússut tuní-
-ssutitdlo ikivkagagssaĸ pigdliaríkit ingminik sáimáunartitdlutit

inuitdlo sáimáunartitdlugit; tauvalo inuit pigdliutait pigdliaríkit inuit sáimáunartitdlugit, sôrdlo Nâlagaĸ inatsisimassoĸ. [8]tauva Aarune tunissivingmut patdligúpoĸ, ugsigdlo piaraĸ tuníssut ajor-taeruterĸússut ingminut atortoĸ toĸúpâ. [9]aualo ernerisa Aaru-nimut ãpât, táussumalo agssangme inuvaisa ardlât aungmut mi-sugpâ tunissiviup nagssûssainut tarnússivdlune; augdlo [sivneru-ssoĸ] tunissiviup túngavianut kuivâ. [10]túnuale tartuilo kigsau-titdlo tinguanit pîgkat tuníssúmit ajortaeruterĸússúmit pîgkat tunissivingme tipigigsautigdliutigai, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ; [11]neĸâlo amialo ingnermik ikivkarpai tangmârfiup avatâne. [12]tauva tuníssut ikivkagagssaĸ toĸúpâ, aualo ernerisa Aarunimut túniúpât, táussumalo tunissivingmut serpartautigâ kaujatdlagdlugo. [13]tuní-ssutdlo ikivkagagssaĸ táussumúnga túniúpât avgorêrdlugo, nia-ĸualo; táussumalo tipigigsautigdliutigâ tunissivingme. [14]erdlavîlo errortorpai niuilo tipigigsautigdliutigalugitdlo tunissivingme tuní-ssutip ikivkagagssap ĸâne. [15]tauvalo patdligutitípâ inuit pig-dliutât savaussarssuaĸ tuníssut ajortaeruterĸússut inungnut ator-toĸ tiguvdlugo toĸutdlugulo ajortaeruterĸússutitut tuníssutiga-lugo sujugdlersut. [16]tuníssutdlo ikivkagagssaĸ patdligutitípâ ilerĸugssâtut ilivdlugo. [17]ãma tuníssut neĸigssaĸ aggiúpâ, ilâlo itúmame imâ tipigigsautigdliutigâ tunissivingme uvdlãkut tuníssu-taussumut ikivkagagssamut ardlaliutdlugo. [18]tauvalo toĸúpai ugsigdlo savarssuardlo tuníssutigssat ĸujaniutit inungnut atortut, auilo ernerisa Aarunimut túniúpait, táussumalo tunissivingmut serpartautigai kaujatdlagdlugo. [19]ugsiguvdle túnua tamât savar-ssûvdlo pamiua túnualo erdlavîsa ĸãnîtoĸ tartuilo kigsautitdlo tinguata ĸânîtut, [20]túnut tamáko sakíssat ĸãnut ilivait, tauvalo túnut tipigigsautigdliutigai tunissivingme; [21]sakíssatdle agssar-ĸordlo talerpigdleĸ Aarunip nivtarterutigssatut nivtarterutigai Nâlagkap sâne, sôrdlo Môrsase inatsisimassoĸ. [22]Aarunivdlo ag-ssane ĸutdlarpai inuit tungãnut pivdluarĸuvdlugitdlo, arĸardlu-nilo tuníssut ajortaeruterĸússut tuníssutdlo ikivkagagssaĸ tuní-ssutdlo ĸujaniut pigdliutigerêramigit. [23]tauva Môrsasilo Aaru-nilo tupermut nâpítarfingmut iserput, anigamigdlo inuit pivdluar-ĸuvait; tauvalo Nâlagkap nâlangnarssusia inungnut ersserpoĸ. [24]ingnerdlo anivoĸ Nâlagkap sânit tuníssut ikivkagagssaĸ túnutdlo tunissivingme núngutaerdlugit; inuitdlo tamarmik tamána takuga-míko ĸîmagtarput, kînamingnigdlo patdlorput.

kapitalit 10.

Nâtalo Aapigûlo tokutaussut.

1 Aarunivdle ernerisa, Nâtavdlo Aapigûvdlo, nungutdlutik
aumausivisik tiguvait aumalerdlugit tipigigsáumigdlo ilissivfigalugit,
taimalo ingnek avdlanertak Nâlagkap sânut píssúpât, táukunúnga
inássutigíngisâ. 2 tauva ingnek Nâlagkap sânit anivok nungutit-
-dlugitdlo, Nâlagkap sâne tokutitdlugit. 3 tauva Môrsase Aaru-
-nimut okarpok: tamássa Nâlagkap okauserissâ, okarame: ivdler-
-narsiumârpunga uvavnut patdligútune nâlangnarsivdlungalo inuit
tamarmik tákuáne. Aarunilo nivdlíngilak. 4 Môrsasivdle kaer-
2 Môr. 6,22. -kuvai Mîsaile Elisâvfatdlo, Aarunip ákâta Usîlip ernere, okar-
-figalugitdlo: patdligutdluse katángutise ivdlernartûtip sânit tang-
-mârfiup avatânut akiarsigik. 5 tauva patdligutdlutik tangmârfiup
avatânut akiarpait ánorainik ilordlernik ánorârsimatitdlugit, sôrdlo
Môrsase okarsimassok. 6 Aarunilo ernerilo Eliâsare Igtamârilo
21,10-12. Môrsasip okarfigai: niarkuse ulîsángilase, atissasilo alísángilase,
tokokinavuse, níngangnerssûvdlo ilagît ilũngaisa pekinavai. kisiáne
katángutivse Israîlíkut tamarmik kíssatigilíssuk ikinek tamána
Nâlagkap ikitâ; 7 ilivsile tovkup nâpítarfiup pâ kimásángilarse,
tokokinavuse; ûlia tarnutaussok Nâlagkap pia ilivsíníngmat. tai-
-mailiorputdlo sôrdlo Môrsase okarsimassok.

8 Nâlagkavdlo Aarune okalugfigâ okardlune: 9 ivdlitdlo erni-
-titdlo ilángutdlutik vînimigdlũnît imigssamigdlũnît silaerúnartumik
Hsk. 44, imísángilase tupermut nâpítarfingmut iserângavse, tokokinavuse:
21. 23. tamássa kingulerîgsugssavsíne nâgssáungitsumik ilerkorissagssak:
10 tássa ivdlernartutdlo nalingínaussutdlo mingungnartutdlo mi-
-ngungnaitsutdlo ingmíkôrssusîsigut ilisarisínaorkuvdlusigik, 11 Is-
-raîlivdlo kinguai ajokersorsínaorkuvdlusigik ilerkorerkussanik ta-
-manik Nâlagkap Môrsasíkut táukunúnga okauserissainik. 12 Môr-
-sasivdlo Aarune ernerilo amiákûssut Eliâsare Igtamârilo okar-
-figai: tunîssut nekigssak Nâlagkamut ikitat sivnerissât tigusiuk
nerivdlugulo sêrnakángitsok tunissiviup saniane, ivdlernartorssûng-
-mat. 13 kisiáne inime ivdlernartume nerísavarse, ivdlitdlo erni-
-vitdlo tamána pigssarigavsiuk Nâlagkamut ikitanit; taimame iná-
-nekarpunga. 14 sakíssatdle nivtarterutigissat agssarkordlo iliora-
-gagssatut tunîssutigissak nerísavase inime minguitsume, ivdlit
ernivitdlo panivitdlo ilángutdlutik, ilingnut kitornangnutdlo tamáko
pigssarititaungmata Israîlip kinguaisa tunîssutainit kujaniutinit.

[15]agssarĸoĸ iliorangagssatut tunissutigissagssaĸ sakíssatdlo nivtar-
-terutigissagssat túnunut ikitagssanut ilángutdlugit aggiúsavait,
nivtarterutigssatut nivtarterutigerĸuvdlugit Nâlagkap sâne, ivdlitdlo
ernivitdlo ilángutdlutik nâgssáungitsumik ilerĸorissagssatut pigí-
-savase, sôrdlo Nâlagaĸ inatsisimassoĸ. [16]Môrsasivdlo savau-
-ssarssuaĸ tunissut ajortaeruterĸússut ujaramiuk sunauvfa-una
ikivkarsimassoĸ. tauva níngalerpoĸ Eliâsarimut Igtamârimutdlo
Aarunip ernerinut amiákûssunut oĸardlune: [17]suvdluse tunissut
ajortaeruterĸússut neríngilisiuk inime ivdlernartume? mássame
ivdlernartorssûvoĸ, ilivsínutdlo túniúpâ, ilagît ajortuliait erssúsa-
-gavsigik Nâlagkap sâne sáimáunartísavdlugit. [18]takuvarse aua
ivdlernartûtip iluanut erĸúneĸángitsoĸ; tunissut ivdlernartûme 6,19. 23.
nerisagaluaravsiuk, sôrdlo inatsissunga. [19]Aarunile Môrsasimut
oĸarpoĸ: takuvat uvdlume tunissutertik ajortaeruterĸússut tuní-
-ssutertigdlo ikivkagagssaĸ pigdliutigait Nâlagkap sâne, uvangalo
taima pineĸartunga; taimáitoĸ tunissut ajortaeruterĸússut uvdlume
nerisaneriga, Nâlagkap tamána iluarísagaluarnerâ? [20]tamánale
Môrsasip tusaramiuk iluarilerpâ.

kapitalit 11.

ûmassunik mingungnaitsunik mingungnartunigdlo.

[1]Nâlagkavdlo Môrsase Aarunilo oĸalugfigai oĸarfigalugit:
[2]Israîlip kinguai oĸalugfigisigik oĸardluse: ûmassut máko nerssutit 5 Môr. 14,
nunamîtorpagssuit ilagissait nerisínauvase: [3]ĸúparîngnik kukig- 3-21.
-ssuagdlit, kukigssue ingmíkôrdluartut, nerssutit tamugartortor-
-tait; táuko tamaisa nerisínauvase. [4]mákule tamugartortut ila-
-gissait ĸúparîngnigdlo kukigssuagdlit ilagissait nerísángilase: ĸa-
-tigagtôĸ, tamugartoraluardlune ĸúparîngnik kukigssuaĸángingmat;
ilivsínut mingungnartoĸ tássa; [5]ukalerdlugdlo, tamugartoraluar-
-dlune ĸúparîngnik kukigssuaĸángingmat; ilivsínut mingungnartoĸ
tássa; [6]ukalerdlo, tamugartoraluardlune ĸúparîngnik kukigssua-
-ĸángingmat; ilivsínut mingungnartoĸ tássa; [7]pûlukilo, ĸúparîng-
-nik kukigssuaĸaraluardlune kukigssuilo ingmíkôrdluaraluartut ta-
-mugartúngingmat; ilivsínut mingungnartoĸ tássa. [8]tamákua ne-
-ĸait nerísángilase, ĸigdluilo agtúsángilase; ilivsínut mingungnar-
-tut tássa. [9]imermîtorpagssuit ilagissait máko nerisínauvase:
angûteĸardlutigdlo tavtaussagdlit imermilûnît ímamilûnît kûngni-
-lûnît ítut; táuko tamaisa nerisínauvase. [10]tamarmigdle angûte-

-ĸarnatigdlo tavtaussaĸángitsut imermilũnît kûngnilũnît ítut, imer-
-me ujameriagtutdlũnît ilaginerait, ûmassutdlũnît tarnigdlit imer-
-mĩtut ilaginerait, tamáko ilivsínut maujungnásáput. 11 mássame
ilivsínut maujungnásáput; nerpê nerísángilase, ĸigdluilo maujugi-
-savase. 12 imermĩtut angûteĸarnatigdlo tavtaussaĸángitsut ta-
-marmik ilivsínut maujungnásáput. 13 tingmíssatdlo ilagissait
máko maujugísavase, nerineĸásángitsut maujungnásassut: nagto-
-ralik kigssavigdlo nagtoraligdlo imarsiortoĸ 14 nagtoraliussardlo
kigssaviarssugdlo táussumalo ilagissai 15 tuluvkatdlo tamaisa táu-
-kualo ilagissait 16 ĸatigagtûssardlo ugpigdlo únuarsiortoĸ naujalo
kigssavínguardlo táussumalo ilagissai 17 ugpiarssúnguardlo imer-
-ĸutailarssuardlo ugpigdlo siutaussalik 18 sârfârssugssuardlo pîg-
-dlikârssuardlo ĸigdlorniardlo 19 ungassorssuardlo tukagfãjôrdlo
táussumalo ilagissai nasaussalêrardlo imangertardlo. 20 ujameriag-
-tut tingmissartut isigkanik sisamanik angatdlateĸartut tamarmik
ilivsínut maujungnásáput. 21 mákule ujameriagtorpagssuit tingmi-
-ssartut isigkanik sisamanik angatdlateĸartut ilagissait nerisínau-
-vase: isigkamik ĸulâtigut igdlugîngnik pigsiuteĸartut ivssup ĸâne
pigsiutigissagssamingnik. 22 táukua ilagissait máko nerisínauvase:
pigdlertat táukualo ilagissait nungutitsigajûtdlo táukualo ilagissait
pangaligtatdlo táukualo ilagissait pigsigsarssuitdlo táukualo ilagi-
-ssait. 23 ujameriagtut tingmissartut sisamanik isigaĸartut avdlat
tamarmik ilivsínut maujungnásáput 24 mingugtínásavdlutigdlo iliv-
-sínut; nalingínaĸ tamákua ilãnik toĸungassumik agtuissoĸ mi-
-ngugsimalísavoĸ únuk tikitdlugo. 25 nalingínauvdlo tamákua ilãnik
toĸungassumik tigusissup atissane errúsavai mingugsimásavdlunilo
únuk tikitdlugo. 26 nerssutit ĸúparîngnik kukigssuaĸaraluartut,
ingmíkôrtitdluarnagitdle tamugartortarnatigdlo, táuko tamarmik
ilivsínut mingungnásáput; nalingínaĸ táukuninga agtuissoĸ mi-
-ngugsimalísavoĸ. 27 ûmassutdlo isigkanik sisamanik angatdlate-
-ĸartut nalingínait ilagissait itúmamingnik tutissartut, táuko ta-
-marmik ilivsínut mingungnásáput; nalingínaĸ táukua ilãnik to-
-ĸungassumik agtuissoĸ mingugsimalísavoĸ únuk tikĩtdlugo. 28 ilã-
-nigdlo toĸungassumik tigusissup atissane errúsavai mingugsimá-
-savdlunilo únuk tikitdlugo; ilivsínut mingungnarpût tamáko.
29 mákulo ivssup ĸâne ujameriagtut ilagissaĩt ilivsínut mingungná-
-sáput: teriaĸ issaitsoĸ, teriaĸ pigsigsartoĸ, sisamavilik putdlangner-
-tôĸ táussumalo ilagissai, 30 sisamavilik nimârpalugtoĸ, sisamavilik
nukigtôĸ, sisamavilik nipigtartoĸ, sisamavilik sangujâĸ, sisamavilik

sordlungmigarajugtoĸ. 31 tamáko ujameriagtorpagssuit ilagissait
ilivsínut mingungnarput; nalingínaĸ tamákunínga toĸungassunik
agtuissoĸ mingugsimalísavoĸ únuk tikitdlugo. 32 sunalo nalingínaĸ
tamákua ilâta toĸungassup nákarfigissâ mingugsimalísavoĸ, igsso-
-raivfigdlũnît ĸissûssoĸ ĸanoĸ íkaluartoĸ atissardlũnît amerdlũnît
pôrdlũnît ĸanoĸ íkaluartordlũnît peĸut sumik suliutaussartoĸ;
imermut ikineĸásavoĸ mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo; tauva
minguersimásavoĸ. 33 igssoraivfiuvdlũnît marraussup ĸanoĸ íka-
-luartup iluanut nákarpat tamákua ilât, tauva iluanîtut tamarmik
mingugsimalísáput, aserúsavarsilo. 34 nerissagssaĸ nalingínaĸ ne-
-rissagssaugaluartoĸ imermut taimáitumut pissoĸ mingugsimalí-
-savoĸ, imigssardlo nalingínaĸ imigagssaugaluartoĸ imertarfingme
ĸanoĸ íkaluartume ítoĸ mingugsimalísavoĸ. 35 suna nalingínaĸ ta-
-mákua ilâta toĸungassup nákarfigissâ mingugsimalísavoĸ, ûtsi-
-viugpatdlũnît igaugpatdlũnît aserorterneĸásavoĸ; mingugsimá-
-sangmat ilivsínut mingungnásavoĸ. 36 kisiáne puilassut imeĸar-
-fîtdlo ermup katerssorfigissai minguitsũsáput, ilãnigdle toĸunga-
-ssumik agtuissoĸ mingugsimásavoĸ. 37 âma nautsîagssat siaruar-
-tigagssautit nalingínait siaruarterneĸásagaluartut tamákua ilâta
nákarfigigaluarpagit minguitsũsáput; 38 kisiáne siaruartigagssat i-
-mermik kuineĸarpata, tauvalo tamákua ilâta toĸungassup nákar-
-figigpagit ilivsínut mingungnásáput. 39 nerssutautit nerissag-
-ssaraluavse ilât toĸugpat, ĸigdluanik agtuissoĸ mingugsimalísavoĸ
únuk tikitdlugo. 40 ĸigdlup taimáitup ilânik nerissup atissane
errúsavai mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo; âma ĸigdlumik
taimáitumik tigusissup atissane errúsavai mingugsimásavdlunilo
únuk tikitdlugo. 41 tamarmigdlo ivssup ĸâne ujameriagtut mau-
-jungnásáput, nerineĸásángitdlat. 42 ujameriagtorpagssuit ivssup
ĸâne ujameriagtut ilagissait imáitut: nássamingnik ingerdlassut
isigkanigdlũnît sisamanik amerdlanernigdlũnît angatdlateĸartut;
táuko tamarmik ilivsínut nerissagssáungitdlat, maujungnarmata.
43 tarnise maujungnarteĸinasigik tamákunínga paormortorpagssuar-
-nik ujameriagtunik, mingugteĸinasilo táukunínga ilivsínut mi-
-ngungnásassunik. 44 uvanga tássaugama Nâlagaĸ Gûterse, tai-
-máitumik ivdlernarsásause ivdlernartûvdlusilo, uvanga ivdlernar- 1 Pitr. 1,
-tûgama; tarnisilo mingugtísángilase paormortut ivssup ĸâne au- 15. 16.
-lassut ilãnik. 45 uvanga tássaugama Nâlagaĸ ilivsínik Egivtinimit
najuartitsissoĸ ilivsínut Gûtiujumavdlunga; taimáitumik ivdler-
-nartũsause, uvanga ivdlernartûgama.

46 tamássa inatsit nerssutinik tingmíssanigdlo tarnilingnigdlo ũmassunik tamalânik imerme aulassunik tarnilingnigdlo tamalânik ivssup ĸâne ujameriagtunik, 47 mingungnartutdlo mingungnaitsutdlo ûmassutdlo nerissagssaussut ûmassutdlo nerissagssáungitsut ing-mikôrssusîsigut ilisarisínaorĸuvdlugit.

kapitalit 12.

ernissunik.

1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: arnaĸ ilumilerune ernivdlunik
15,19. angutínguamik, tauva uvdlut arfineĸ mardluk nâvdlugit mingugsi-
-másavoĸ, sôrdlo uvdlune ajukulugssutsiminit mingugsimavfingmine
pissartoĸ; 3 uvdlutdlo arfineĸ pingajuáne ernertâta uvingna ki-
-pineĸángíssutâ kipísavât. 4 arnardlo táuna uvdlut pingasunik
ĸuligdlit pingasutdlo nâvdlugit igdluminîgínásavoĸ aungmigut mi-
-nguersîvdlune; sumik ivdlernartumik agtuísángilaĸ, ivdlernartu-
-mutdlo isísángilaĸ uvdlut minguerserfine nâtserdlugit. 5 arna
-nguamigdle ernigune, tauva sapâtit akúnere mardluk nâvdlugit
mingugsimásavoĸ ajukulugssutsiminisut, uvdlutdlo arfinilingnik ku-
-ligdlit arfinigdlitdlo igdluminîgínásavoĸ aungmigut minguersî-
-dlune. 6 uvdlutdlo ernertânilũnît pivdlugo panigsânilũnît piv-
-dlugo minguerserfigissagssane nâgpata, tauva sava ukiortaĸ aggiu-
-savâ ikivkagagssatut tuníssutigissagssaĸ tuínguârardlo tuínguar-
-dlũnît ĸuluartartoĸ ajortaeruterĸússutitut tuníssutigissagssaĸ tov-
-ĸup nâpítarfiup pâta sujorânut píssutdlugit palasimut; 7 táussu-
-malo pigdliarísavai Nâlagkap sâne arnaĸ táuna sáimáunartitdlugo
tauva aunârnerminik minguersimásavoĸ. tamássa inatsit anguti-
-nguamigdlũnît arnánguamigdlũnît ernissoĸ pivdlugo. 8 pigissaile
savamut amigarpata tuínguit ĸuluartartut mardluk tuínguârĸat-
Lúk. 2,24. -dlũnît mardluk tigúsavai, áipâ ikivkagagssatut tuníssutigissagssaĸ
áipâlo ajortaeruterĸússutitut tuníssutigissagssaĸ, tauva palasip
sáimáunartigpane minguersimásavoĸ.

kapitalit 13.

pupigsunik.

1 ãma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai oĸardlune:
2 inuk timime amiagut tinumassoĸalerpatdlũnît naorartoĸalerpat-
5Môr.24,8.9. -dlũnît ĸivdlernerssaĸalerpatdlũnît, perdlût pupingneĸ tássaussoĸ

-dlusôĸ timâta amiane, tauva palasimut Aarunimut píssúsavât
erneriaalũnît palasiussut ardlãnut. 3 tauvalo palasip perdlût ĸi-
-merdlôruniuk timâta amianītoĸ, merĸue perdlûtânītut takugunigit
ĸaĸorsisimassut, perdlût timâta amiata ilânit ilorpasingnerúnguat-
-siartoĸ, perdlût pupingneĸ tássáusavoĸ; palasip ĸimerdlôruniuk
ningugtûtísavâ. 4 kisiáne timâta amia ĸaĸortumik ĸivdlernerssa-
-ĸarpat, tamánale amiata ilânit ilorpasingnerúngínguatsiarpat mer-
-ĸuilo ĸaĸorsisimanatik, tauva palasip táuna perdlûtilik mátúsavâ
ivdlut arfineĸ mardluk. 5 uvdlutdlo arfineĸ áipãne palasip ĸi-
-merdlôrumiuk, takuguniugdlo perdlût issigalugo unigsimassutut
toĸ, amiane siaruarsimángitsoĸ, tauva palasip áipagssânik má-
-túsavâ uvdlut arfineĸ mardluk. 6 áipagssânigdlo palasip ĸimer-
-dlôruniuk uvdlut arfineĸ áipãne, takuguniugdlo perdlût migdlisi-
-massoĸ, amiane siaruarsimángitsoĸ, tauva palasip minguitsûtí-
-savâ, naorartoĸ tássaungmat; atissane errorunigit minguitsũsavoĸ.
kisiáne minguerússutigssaminik palasimut ĸimerdlôrterêrame ki-
-ngorna naorarneĸ amiane siaruarpat, tauva áipagssânik palasimut
ĸimerdlôrtísavoĸ; 8 palasivdlo ĸimerdlôruniuk, takuguniugdlo nao-
-rarneĸ amiane siaruarsimassoĸ, tauva mingugtûtísavâ, pupingneĸ
tássaungmat. 9 inuk pupingnermik perdlûteĸarpat, palasimutdlo
píssúneĸarpat, 10 palasivdlo ĸimerdlôruniuk, takuguniugdlo tinu-
-massoĸ ĸaĸortoĸ amianītoĸ merĸuilo ĸaĸorsisimassut, tinuma-
-ssordlo ûmassumik neĸinigsimassoĸ, 11 pupingneĸ ĸanganisaĸ tá-
-ssáusavoĸ timâta amiane, palasivdlo mingugtûtísavâ; mátúsá-
-ngilâ, mássa mingugtûvoĸ. 12 kisiáne pupingneĸ sivkerdluínarsi-
-magpat amiane, perdlûtigdlup amia tamât pupingnerup matôr-
-pago kavsseranit isigainutdlo agdlât, palasip issainut sarĸumissoĸ
amât, 13 palasivdlo ĸimerdlôruniuk, takuguniugdlo timâ tamât pu-
-pingnerup matôrâ, tauva perdlûtilik minguitsûtísavâ; ilũngarme
ĸaĸorsigame minguitsũsavoĸ. 14 kisiáne uvdlut ilãne neĸe ûmassoĸ
áussumane takugssauleraluarpat mingugtûlísavoĸ. 15 palasivdlo
amána neĸe ûmassoĸ ĸimerdlôruniuk mingugtûtísavâ; neĸe ta-
-mána ûmassoĸ mingugtûvoĸ, pupingneĸ tamássa. 16 kisiáne neĸe
amána ûmassoĸ kingumut ĸaĸorsigpat palase ornísavâ, 17 pala-
-sivdlo ĸimerdlôruniuk, takuguniugdlo perdlût ĸaĸorsisimassoĸ,
tauva perdlûtilik palasip minguitsûtísavâ, minguitsûngmat. 18 ti-
-mime amiagut ajuartoĸarpat, tamánalo ajorungnaerpat, 19 ajú-
-ssavdlo inâne ĸaĸortumik tinumassoĸalerpatdlũnît ĸivdlernerssa-
-ĸalerpatdlũnît ĸaĸortumik, tauva palasip ĸimerdlũsavâ. 20 pala-

-sivdlo ĸimerdlôruniuk, takuguniugdlo amiata ilânit ilorpasingne-
-rúnguatsiartoĸ merĸuilo ĸaĸorsisimassut, tauva palasip mingug-
-tûtísavâ, perdlût pupingneĸ tamássa ajússákut sivkersimassoĸ.
[21] kisiáne palasip ĸimerdlôrdlugo takuguniuk ĸaĸortunik merĸo-
-ĸángitsoĸ, amiatalo ilânit ilorpasingnerúngínguatsiartoĸ nunguler-
-sordlo, tauva palasip mátúsavâ uvdlut arfineĸ mardluk. [22] tau-
-valo amiane siaruarsimagpat palasip mingugtûtísavâ; perdlût ta-
-mássa. [23] kisiáne ĸivdlernerssaĸ inimine aulagsángigpat siaruar-
-simananilo, ajússap ĸilerua tássáusavoĸ, palasivdlo minguitsû-
-tísavâ. [24] timime amiagut ingnermut ûsimassoĸarpat, ûnerdlo
ĸaĸujugtumigdlûnît augpalungusersumigdlûnît ĸaĸortumigdlûnît ĸiv-
-dlernerssaĸalerpat, [25] palasivdlo ĸimerdlôruniuk, ĸivdlernerssardlo
takuguniuk merĸue ĸaĸorsisimassut, amiata ilânit ilorpasingnerú-
-nguatsiartoĸ, pupingneĸ tássáusavoĸ ûníkut sivkersimassoĸ, pa-
-lasivdlo mingugtûtísavâ; perdlût pupinguеĸ tamássa. [26] kisiáne
palasip ĸimerdlôrdlugo takuguniuk ĸivdlernerssaĸ ĸaĸortunik mer-
-ĸoĸángitsoĸ amiatalo ilânit ilorpasingnerúngínguatsiartoĸ nungu-
-lersordlo, tauva palasip mátúsavâ uvdlut arfineĸ mardluk. [27] uv-
-dlutdlo arfineĸ áipâne palasip ĸimerdlûsavâ; amiane siaruarsi-
-magpat palasip mingugtûtísavâ, perdlût pupingneĸ tamássa.
[28] kisiáne ĸivdlernerssaĸ inimine aulagsángigpat siaruarsimananilo
amiane, nungulerpatdlo, tinumassoĸ tássáusavoĸ ûnerme, pala-
-sivdlo minguitsûtísavâ, ûnerup ĸilerua tássaungmat. [29] angut-
-dlûnît arnardlûnît perdlûteĸalerpat niarĸumigutdlûnît umingmi-
-gutdlûnît, [30] palasivdlo perdlût ĸimerdlôruniuk, takuguniugdlo a-
-miata ilânit ilorpasingnerúnguatsiartoĸ merĸuilo sungarpalugtu
saggauvdlutigdlo, tauva palasip mingugtûtísavâ; kilangnerssuaĸ
tássauvoĸ, pupingneĸ tamássa niaĸuanilûnît umîmilûnît ítoĸ. [31] ki-
-siáne palasip perdlût tamána kilangnerssuaĸ ĸimerdlôrdlugo ta-
-kuguniuk amiata ilânit ilorpasingnerúngínguatsiartoĸ, ĸernertunig-
-dle merĸoĸángitsoĸ, tauva palasip táuna kilangnerssuarmik per-
-dlûtilik mátúsavâ uvdlut arfineĸ mardluk. [32] uvdlutdlo arfineĸ
áipâne palasip perdlût ĸimerdlôrpago kilangnerssuaĸ takuvdlugo
siaruarsimángitsoĸ sungarpalugtunigdlo merĸoĸángitsoĸ kilangner-
-ssuardlo amiata ilânit ilorpasingnerúngínguatsiartoĸ, [33] tauva sa-
-vingmik salíssúmik merĸuiásavoĸ, kilangnerssuaĸ kisiat merĸuiar-
-nago; palasivdlo táuna kilangnerssualik áipagssânik mátúsavâ
uvdlut arfineĸ mardluk. [34] uvdlutdlo arfineĸ áipâne palasip ki-
-langnerssuaĸ ĸimerdlôrĸigkuniuk, takuguniugdlo kilangnerssuaĸ

amiane siaruarsimángitsoĸ amiatalo ilânit ilorpasingnerúngínguat-siartoĸ, tauva palasip minguitsûtísavâ, táussumalo atissane erro-runigit minguitsũsavoĸ. [35] kisiáne kilangnerssuaĸ amiane sia-ruarpat minguitsûtitaungmat kingorna, [36] palasivdlo ĸimerdlôru-niuk, takuguniugdlo kilangnerssuaĸ amiane siaruarsimassoĸ, tauva merĸue sungarpalugtoĸarnersut palasip misilísángilai; mingugtûvoĸ. [37] kisiáne kilangnerssuaĸ issigalugo unigsimassutut igpat, merĸutdlo ĸernertut tássane naulersimagpata, tauva kilangnerssuaĸ ajorung-naersimásavoĸ, táunalo minguitsûvdlune; palasivdlo minguitsû-tísavâ. [38] angutdlũnît arnardlũnît timime amiagut ĸivdlerner-ssaĸalerpat ĸaĸortunik ĸivdlertunik, [39] palasivdlo ĸimerdlôruniuk ĸivdlernerssat ĸaĸortut ĸaugdloríngitsut takuvdlugit timâta amia-nĩtut, aniornerit tássáusáput amiane sivkersimassut; minguitsũ-savoĸ. [40] angut niarĸume ilâgut nujaerúkune nujaerútũsavoĸ minguitsûvdlunilo. [41] kĩnamilũnît tungâgut nujaerúkune sujumigut nujaerútũsavoĸ minguitsûvdlunilo. [42] kisiáne kavssermigutdlũnît sujumigutdlũnît nujaerúnermigut ĸaĸujugtumik augpalungusersumik nilaĸalerune, pupingneĸ tássáusavoĸ kavssermigutdlũnît sujumi-gutdlũnît nujaerúnerane sivkersimassoĸ. [43] palasivdlo ĸimerdlôr-pago takuvdlugulo milak tinumassoĸ ĸaĸujugtoĸ augpalunguser-soĸ kavssermigutdlũnît sujumigutdlũnît nujaerúnerane ítoĸ, issi-galugo taima ítoĸ sôrdlo pupingneĸ timip amiane ítartoĸ, [44] angut pupigsoĸ mingugtôĸ tássáusavoĸ; palasip mingugtûtísavâ, perdlûtâ niaĸuanîngmat. [45] pupigsup perdlûtigdlup atissane aligsimása-vai niarĸilo ulêrutdlugo uminilo matusimavdlugit, tordlulása-vordlo: mingugtôĸ, mingugtôĸ. [46] perdlût ingminîtitdlugo mi-ngugtũsavoĸ ingmíkutdlo ineĸardlune; inâ tangmârfiup avatânĩ-savoĸ.

[47] ánorâgssamígpat milak pupingneĸ, ánorâgssame merĸulua-lingmilũnît ilupâgssiaussumilũnît, [48] ilupâgssiaussuvdlũnît merĸu-luagdluvdlũnît ujalugssiartaisa tukingassuinilũnît sáningassuini-lũnît ámimilũnît sumilũnît ĸanoĸ ítuliame amiussume, [49] milagdlo ánorâgssamilũnît ámimilũnît ánorâgssap tukingassuinilũnît sáni-ngassuinilũnît sumilũnît piliame amiussume ítoĸ ĸorsorpalugpat-dlũnît augpalunguserpatdlũnît, perdlût pupingneĸ tássáusavoĸ, palasip ĸimerdlûgagssâ. [50] palasivdlo perdlût ĸimerdlôruniuk, tauva perdlûtitalik tamána mátúsavâ uvdlut arfineĸ mardluk. [51] uvdlutdlo arfineĸ áipãne perdlût ĸimerdlôruniuk takuvdlugulo ánorâgssame siaruarsimassoĸ, ujalugssiartaisa tukingassuinilũnît

sáningassuinilũnît ámimilũnît nalingínarme ĸanoĸ ítuliaugaluar-tume, perdlût pupingneĸ tássáusavoĸ ilungmut aseruatitsissoĸ; mingugtoĸ tamássa. [52]ánorâgssardlo tamána ikivkásavât, ujalugssiartaisa tukingassuilũnît sáningassuilũnît taimáinersut, merĸulualiunersordlũnît ilupâgssiaunersordlũnît amerdlũnît ĸanoĸ ítuliaugaluartoĸ tamatumínga perdlûtitalik; pupingneĸ ilungmut aseruatitsissoĸ tássaungmat ingnermik ikivkarneĸásavoĸ. [53]kisiáne perdlût ánorâgssamilũnît ujalugssiartaisa tukingassuinilũnît sáningassuinilũnît ámimilũnît ĸanoĸ ítuliaugaluartume ítoĸ palasip ĸimerdlôrdlugo takuguniuk siaruarsimángitsoĸ, [54]tauva palasip tamána perdlûtitalik errorĸúsavâ, áipagssânigdlo mátúsavâ uvdlut arfíneĸ mardluk. [55]palasivdlo ĸimerdlôruniuk perdlûtitâ errorneĸarmat kingorna, takuguniugdlo perdlûtitâ issigalugo avdlángorsimángitsoĸ siaruarsimananilo, tauva mingugtũsavoĸ, ingnermik ikivkásavat; ilungmut aseruatitsísassoĸ tamássa, eĸartânîkaluarpatdlũnît maminganîkaluarpatdlũnît. [56]kisiáne palasip perdlût ĸimerdlôrdlugo takuguniuk nungulersoĸ errorneĸarame kingorna, tauva ánorâgssamilũnît ámimilũnît ánorâgssap tukingassuinilũnît sáningassuinilũnît ínersoĸ nusugdlugo átavianit pīsavâ. [57]sulile takugssaugpat ánorâgssamilũnît ánorâgssap tukingassuinilũnît sáningassuinilũnît ámimilũnît ĸanoĸ ítuliaugaluartume, pupingneĸ sivkersimassoĸ tássáusavoĸ; ingnermik ikivkásavat tamána perdlûtitalik. [58]tamánale errorneĸardlune perdlûtitaerútoĸ, ánorâgssaunersordlũnît ánorâgssap tukingassorinerâlũnît sáningassorinerâlũnît amiunersordlũnît ĸanoĸ ítuliaugaluartoĸ, áipagssânik errorneĸarune minguitsũsavoĸ.

[59]tamássa inatsit perdlũmik pupingnermik ánorâgssame merĸulualingmilũnît ilupâgssiaussumilũnît ánorâgssap tukingassuinilũnît sáningassuinilũnît ámimilũnît ĸanoĸ ítuliaugaluartume ítumik, minguitsûtísavdlugulũnît mingugtûtísavdlugulũnît.

kapitalit 14.

ãmalo pupigsunik.

[1]ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [2]tamássa inatsit pupigsumik, uvdlorme minguersarneĸarfigssâne palasimut aggiúneĸarfigssâne maligagssaĸ. [3]palase anísavoĸ tangmârfiup avatânut ĸimerdlôrdlugulo, takuguniugdlo perdlût pupingneĸ pupigsumîkaluartoĸ ajorungnaersimassoĸ, [4]tauva palasip minguer-

-sartítoĸ pivdlugo tigorĸúsavai tingmiánguit ûmassut mingung-
-naitsut mardluk sîterivdlo ĸissua ujalugssiagssatdlo augpalujagtut 14,49 tt.
îsûpilo. 5 tingmiánguitdlo ardlât palasip toĸorĸúsavâ pûgútamik
marraussumik atdlialersitdlugo, imermut kûgtumut ĸulangiutit-
-dlugo. 6 tauvalo tingmiángûp áipâ ûmassoĸ tigúsavâ, sîterivdlo
ĸissua ujalugssiagssatdlo augpalujagtut îsûpilo, tamákulo tingmiá- tugs. 51,9.
-nguamut ûmassumut ilángutdlugit misúsavai tingmiángûp imermut
kûgtumut ĸulangiutdlugo toĸutaussup auanut; 7 táunalo puping-
-nerminit minguersartítoĸ serpartásavâ arfineĸ mardloriardlugo
minguersardlugulo; tingmiánguardlo ûmassoĸ nunáinarmut tingi-
-tísavâ. 8 minguersartítuvdle atissane errúsavai merĸunilo ta-
-maisa savingmik salíssúmik pîardlugit imermigdlo uvfardlune,
tauva minguitsũsavoĸ, kingornalo tangmârfingmut pisínáusavoĸ;
kisiáne uvdlut arfineĸ mardluk tuperme avatâne ineĸásavoĸ.
9 uvdlutdlo arfineĸ áipâne merĸune tamaisa savingmik salíssúmik
pîásavai, nutsane uminilo ĸagdlunilo, tamaisame merĸune pîá-
-savai atissanilo errordlugit timinilo imermik uvfardlugo, tauva
minguitsũsavoĸ. 10 uvdlutdlo arfineĸ pingajuáne tigúsavai savârĸat
angutaussut malungnaitsut mardluk savalo arnaussoĸ ukiortaĸ
malungnaitsoĸ atauseĸ ĸajûssatdlo îvfap imâta avgornerisa ĸulinge
pingasut tuníssúmut neĸigssamut atugagssat ûlialersimassut ûlialo
lûgip atautsip imâ. 11 palasivdlo minguersaissup minguersartítoĸ
tamákulo Nâlagkap sânut pisísavai tovĸup nâpítarfiup pâta su-
-jorânut. 12 savârĸatdlo ardlât atauseĸ palasip tigúsavâ tuníssu-
-titut pitdlarnavêrĸússutitut aggiutdlugo ûlialo tamána lûgip imâ
nivtarterutigssatutdlo nivtarterutigalugit Nâlagkap sâne. 13 savâ-
-rardlo toĸúsavâ tuníssutit ajortaeruterĸússutit tuníssutitdlo ikiv-
-kagagssat toĸúneĸartarfiáne, inime ivdlernartume; tuníssut pit-
-dlarnavêrĸússut palasip pigingmago tuníssúmut ajortaeruterĸú-
-ssúmut ássigititdlugo; ivdlernartorssûvoĸ. 14 palasilo tigusísavoĸ
tuníssutip pitdlarnavêrĸússutip auata ilânik tarnutdlugulo minguer-
-sartítup siutâta talerpigdliup puânut kuvdluanutdlo talerpigdler-
-mut putuguanutdlo talerpigdlermut. 15 tauvalo palasip ûlia ta-
-mána lûgip imâ ilángásavâ itúmaminut sâmigdlermut kuissivdlune;
16 agssangmilo talerpigdlît inuvaisa ardlât misúsavâ ûliamut itú-
-mamine sâmigdlerme ítumut ûliap ilâ agssangme inuvânik Nâ-
-lagkap sâne serpartautigalugo arfineĸ mardloriardlune. 17 ûliavdlo
sivnerussup itúmaminĩtup ilâ palasip tarnúsavâ minguersartítup
siutâta talerpigdliup puânut kuvdluanutdlo talerpigdlermut putugua-

-nutdlo talerpigdlermut, tunissutip pitdlarnavêrĸússutip auata
ĸânut. 18 ûlialo sivnerussoĸ itúmaminîtoĸ palasip tarnúsavâ mi-
-nguersartítup niaĸuanut sáimáunartitdlugulo Nâlagkap sâne.
19 tauvalo palasip pigdliarísavâ tunissut ajortaeruterĸússut tàuna
mingungnerminit minguersartítoĸ sáimáunartitdlugo; kingornalo
tunissut ikivkagagssaĸ toĸúsavâ, 20 tamánalo tunissut ikivkagagssaĸ
tunissutdlo neĸigssaĸ palasip pigdliarísavai tunissiviup ĸâne táu-
-nalo sáimáunartitdlugo, tauva minguitsũsavoĸ. 21 pîtsûgunile,
tamáko saperunigit, tauva tigúsavai savâraĸ angutaussoĸ atauseĸ
pitdlarnavèrĸússutitut tunissutigissagssaĸ, nivtarterutigissagssaĸ
sáimáunarterĸuvdlune, ĸajûssatdlo ĭvfap imâta avgornerisa ĸulinge
ûlialersimassut, tunissúmut neĸigssamut atugagssat, ûlialo lûgip
imâ, 22 tuínguitdlo ĸuluartartut mardluk tuínguârĸatdlũnît mardluk,
ardlait sapíngisane, áipâ ajortaeruterĸússutitut tunissutigissagssaĸ
áipâlo ikivkagagssatut tunissutigissagssaĸ; 23 tamákulo minguer-
-sarfime uvdluisa arfineĸ pingajuáne palasimut ãsavai tovĸup nà-
-pítarfiup pâta sujorânut Nâlagkap sânut. 24 palasivdlo tigúsavai
savâraĸ pitdlarnavêrĸússutitut tunissutigissagssaĸ ûlialo tamána
lûgip imâ nivtarterutigssatutdlo nivtarterutigalugit Nâlagkap sâne.
25 savârardlo pitdlarnavêrĸússutitut tunissutigissagssaĸ toĸúsavâ
tamatumalo pitdlarnavêrĸússutitut tunissutigissap auata ilânik pa-
-lase tigusísavoĸ tarnutdlugulo minguersartítup siutâta talerpig-
-dliup puânut kuvdluanutdlo talerpigdlermut putuguanutdlo ta-
-lerpigdlermut. 26 tauvalo ûliap ilâ palasip kuísavâ itúmaminut
sâmigdlermut, 27 ûliavdlo tamatuma itúmamine sâmigdlerme ítup
ilâ agssangme talerpigdlît inuvaisa ardlãnik Nâlagkap sâne ser-
-partautigísavâ arfineĸ mardloriardlune. 28 ãma ûliap itúmaminî-
-tup ilâ palasip tarnúsavâ minguersartítup siutâta talerpigdliup
puânut kuvdluanutdlo talerpigdlermut putuguanutdlo talerpigdler-
-mut, tunissutip pitdlarnavêrĸússutip auata tarnússauvfînut. 29 û-
-lialo sivnerussoĸ itúmaminîtoĸ palasip tarnúsavâ minguersartítup
niaĸuanut sáimáunartísavdlugo Nâlagkap sâne. 30 tuínguitdlo ĸu-
-luartartûnersutdlũnît tuínguâraunersutdlũnît, sapíngisai sordliu-
-nersut, 31 sapersimángisaisa tamákua ardlât pigdliarísavâ tuni-
-ssutitut ajortaeruterĸússutitut ardlâtdlo tunissutitut ikivkagag-
-ssatut tunissut neĸigssaĸ ilángutdlugo; palasivdlo minguersar-
-títoĸ sáimáunartísavâ Nâlagkap sâne. 32 tamássa inatsit pu-
-pingnermik perdlûtilik pivdlugo, minguersarneĸautigssaraluane
saperângagit.

33 ãma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai oĸardlune:
34 Kânâp nunânut ilivsînut pigititagssavnut piguvse, tássanilo nu-
-name pigissagssavsîne igdlut ardlât perdlũmik pupingnermik pi-
-guvko, 35 tauva igdlup inuata palase nalunaerfigiartúsavâ oĸar-
-dlune: sôrdlo perdlût igdlume takugiga. 36 palasip tauva perdlût
ĸimerdlôriartúsaguniuk, isíngíkatdlartitdlune igdlo ilulîarĸúsavâ,
igdlumîtut tamaisa mingugtúngorĸunagit; kingornalo palase isí-
-savoĸ igdlo ĸimerdlũsavdlugo. 37 tauva perdlût ĸimerdlôrdlugo
takuguniuk igdlup ĸarmânîtoĸ, iterssánguit tássaussut ĸorsorpa-
-lugtutdlũnît augpalungusersutdlũnît ĸarmap ilânit ilorpasingne-
-rúnguatsiartut, 38 tauva palase igdlumit anísavoĸ igdlup iseriânut
igdlo parnaerdlugo uvdlut arfineĸ mardluk. 39 uvdlutdlo arfineĸ
áipãne palasip kingumut ĸimerdlôriartoruniuk, takuguniugdlo per-
-dlût igdlup ĸarmâne siaruarsimassoĸ, 40 tauva palasip ujarĸat
táuko perdlûtitagdlit pêrĸúsavai igerĸuvdlugitdlo ungalûgkap ava-
-tânut nunap ilânut mingugtumut. 41 igdlulo kiliortortísavâ iluagut
kaujatdlagdlugo, kiliortornikutdlo ungalûgkap avatânut igísavait
nunap ilânut mingugtumut. 42 tigusísáputdlo ujarĸanik avdlanik
ujarĸat sujugdlît inainut ĸarmaliutdlugit; ãma marrarmik avdlamik
tigusísáput igdlo marrarterdlugo. 43 tauvale perdlût kingumut
ersserpat igdlume sivkerdlune, ujarĸat pêrmatigik igdlulo kilior-
-tordlugo avdlamik marrartermássuk kingorna, 44 tauva palasip
ĸimerdlôriartúsavâ, takuguniugdlo perdlût igdlume siaruarsimassoĸ,
pupingneĸ tássáusavoĸ igdlume ilungmut aseruatitsissoĸ: mingug-
-toĸ tamássa. 45 taimáitumik igdlo inguvtísavât, ujarailo ĸissug-
-tailo igdluvdlo marrâ tamât, ánitdlugitdlo ungâlûgkap avatânut
nunap ilânut mingugtumut. 46 nalingínardlo igdlo parnaersima-
-ssugssautitdlugo iseraluartoĸ mingugsimásavoĸ únuk tikitdlugo;
47 igdluvdlo iluane ínarsimagunilũnît nerisimagunilũnît atissane
errúsavai. 48 kisiáne palasip igdlo ĸimerdlôriartordlugo takuguniuk
perdlût igdlume siaruarsimángitsoĸ igdlo marrarterneĸarmat ki-
-ngorna, tauva palasip igdlo minguitsûtísavâ, perdlûtaugaluaĸ ajo-
-rungnaermat. 49 tigúsavailo igdlo pivdlugo ajortaeruterĸússutitut
tuníssutigissagssat: tingmiánguit mardluk sîterivdlo ĸissua uja-
-lugssiagssatdlo augpalujagtut îsûpilo. 50 tingmiánguitdlo ardlât
toĸúsavâ pûgútamik marraussumik atdlialerdlugo, imermut kûg-
-tumut ĸulangiutdlugo. 51 tauvalo sîterip ĸissua îsûpilo ujalug-
-ssiagssatdlo augpalujagtut tingmiángûvdlo áipâ ûmassoĸ tigú-
-savai misugdlugitdlo tingmiángûp toĸutaussup auanut imermutdlo

kûgtumut igdlo serpartardlugo arfineĸ mardloriardlugo; 52 taimalo
igdlo ajortaiásavâ tingmiángûp auanik imermigdlo kûgtumik ting-
-miánguamigdlo ûmassumik sîterivdlo ĸissuanik îsûpimigdlo uja-
14,6. 7. -lugssiagssanigdlo augpalujagtunik. 53 tingmiánguardlo ûmassoĸ
ungalûgkap avatânut nunáinarmut tingitísavâ igdlulo sáimáunar-
-titsivigalugo, tauva minguitsũsavoĸ.
54 tamássa inatsit perdlũmik pupingnermik ĸanoĸ íkaluar-
-tumik kilangnerssuarnigdlo 55 pupingnermigdlo atissanilũnît ig-
-dlunilũnît ítumik 56 tinumassunigdlo naorartunigdlo ĸivdlerner-
-ssanigdlo, 57 sût mingugtûssarângatalũnît minguitsûssarângata-
-lũnît ilisimarĸuvdlugit. tamássa inatsit pupingnermik.

kapitalit 15.

iginermingnit mingugtunik, mingungnernigdlo avdlanik.

1 ãma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai oĸardlune:
2 Israîlip kinguai oĸalugfigisigik oĸarfigalugit: kina nalingínaĸ ti-
-mimigut igigune mingugtũsavoĸ iginermigut. 3 mánalo iginer-
-migut mingugtũssutigísavâ: timâta iginine igĩnartíkângagulũnît
miligkângagulũnît mingugtũssutigísavâ. 4 ínángavik nalingínaĸ igi-
-ssup ínángavigissâ mingugsimásavoĸ, peĸutdlo nalingínaĸ táu-
-ssuma igsiavfigissâ mingugsimásavoĸ. 5 ínángavianigdlo agtuissup
atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mingugsimásavdlunilo
únuk tikitdlugo. 6 peĸúmutdlo igissup igsiavfigissânut ingítup
atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mingugsimásavdlunilo
únuk tikitdlugo. 7 igissuvdlo timânik agtuissup atissane errúsavai
imermigdlo uvfardlune mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo.
8 igissuvdlo minguitsoĸ ĸiserfigigpago, ĸiserfigissâta atissane errú-
-savai imermigdlo uvfardlune mingugsimásavdlunilo únuk tikit-
-dlugo. 9 igsiautardlo nalingínaĸ igissup ĸimugserdlune igsiav-
-figissâ mingugsimásavoĸ. 10 nalingínardlo sumik nanertugânik
agtuissoĸ mingugsimásavoĸ únuk tikitdlugo, taimáitunigdlo tigu-
-sissup atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mingugsimásav-
-dlunilo únuk tikitdlugo. 11 nalingínardlo igissup agtorpago ag-
-ssane imermik assagsimanagit, agtugâta atissane errúsavai imer-
-migdlo uvfardlune mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. 12 pû-
-gutardlo marraussoĸ igissup agtugâ aserorneĸásavoĸ, pûgutardle
ĸissûgpat imermik errortorneĸásavoĸ. 13 igissordlo minguersima-
-lerune iginerminit, tauva uvdlut arfineĸ mardluk ingminut kisi-

-savai minguerfigssaminut, tauvalo atissane errúsavai timinilo uv-fardlugo imermik kûgtumik, tauva minguitsũsavoĸ. [14] uvdlutdlo arfineĸ pingajuáne ingminik pivdlune tigúsavai tuínguit ĸuluar-tartut mardluk tuínguârĸatdlũnît mardluk Nâlagkap sânut agger-dlune tovĸup nâpítarfiup pâta sujorânut palasimutdlo túniut-dlugit. [15] palasivdlo pigdliarísavai, ardlât tunissutitut ajortaeru-terĸússutitut ardlâtdlo tunissutitut ikivkagagssatut, taimalo Nâ-lagkap sâne sáimáunartísavâ iginera pivdlugo. [16] angut ki-nguâgssiúminik anissôrune, tauva timine tamât imermik uvfásavâ mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. [17] ánorâgssardlo nalinginaĸ amerdlũnît nalinginaĸ kinguâgssiutaerdluersimassoĸ imermik error-neĸásavoĸ mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. [18] arnardlo angutip ínáukuniuk kinguâgssiúminik anissôrdlune, tauva táuko tamarmik imermik uvfásáput mingugsimásavdlutigdlo únuk tikit-dlugo. [19] arnardlo timime aunârneranik aunârune, tauva uvdlut arfineĸ mardluk ajukulugssutse pigísavâ, nalinginardlo táussumínga agtuissoĸ mingugsimásavoĸ únuk tikitdlugo. [20] sunalo nalinginaĸ táussuma ajukulugssutsimine ínángavigissâ mingugsimásavoĸ, ig-siavfigissâlo nalinginaĸ mingugsimásavoĸ. [21] ínángavianigdlo ag-tuissup atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mingugsimá-savdlunilo únuk tikitdlugo. [22] nalinginauvdlo peĸúmik táussuma igsiavfigissânik agtuissup atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. [23] sumigdlo ínángaviata-lũnît ĸânĩtumik peĸutivdlũnît táussuma igsiavfigissâta ĸânĩtumik agtuissoĸ mingugsimásavoĸ únuk tikitdlugo. [24] angutivdlo ínáu-kuniuk, ajukulugssusialo nagdliugpat táussumanĩtitdlugo, angut táuna uvdlut arfineĸ mardluk mingugtũsavoĸ, ínángavigdlo nali-nginaĸ táussuma ínángavigissâ mingugsimásavoĸ. [25] arnaĸ si-visûmik timiminit aunârune ajukulugfigssaríngisamigutdlũnît tai-maitdlune ajukulugfigissartagkanilũnît ĸímutdlugo, tauva uvdlut mingungnerminik aunârfine nâvdlugit taimáisavoĸ sôrdlo uvdlune ajukulugfingmine ítartoĸ, mingugtũsavoĸ. [26] ínángavik nalinginaĸ táussuma ínángavigissâ uvdlut aunârfê nâvdlugit taimáisavoĸ sôrdlo ajukulungnermine ínángavigissâ ítartoĸ; peĸutdlo nalinginaĸ táu-ssuma igsiavfigissâ taimatut mingugsimásavoĸ sôrdlo ajukulung-nerminit mingugkângat. [27] nalinginaĸ tamákuninga agtuissoĸ mi-ngugsimásavoĸ, atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mi-ngugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. [28] arnardlo táuna minguer-simalerune aunârnerminit, tauva uvdlut arfineĸ mardluk ingminut

kisísavai, kingornalo minguitsũsavoĸ. 29 uvdlutdlo arfineĸ pinga-
-juáne ingminik pivdlune tigúsavai tuínguit ĸuluartartut mardluk
tuínguârĸatdlũnît mardluk palasimut aggiutdlugit tovĸup nâpítar-
-fiup pâta sujorânut. 30 palasivdlo táukua ardlât pigdliarísavâ
tunîssutitut ajortaeruterĸússutitut ardlâtdlo tunîssutitut ikivka-
-gagssatut, taimalo Nâlagkap sâne sáimáunartísavâ mingungner-
-minik aunârnera pivdlugo. 31 Israîlivdlo kinguai mingungne-
-ránit avigsârtísavase, toĸorĸunagit mingungnermingne, ineĸarfiga
akornavsínĩtoĸ mingugtíkângamíko.

32 tamássa inatsit igissunik kinguâgssiúmingnigdlo anissôr-
-tunik mingússutigissamingnik 33 arnanigdlo ajukulungnermingnit
mingugsimassunik igissunigdlo angutaussunigdlũnît arnaussunig-
-dlũnît angutinigdlo arnamik mingugtumik ínáussissunik.

kapitalit 16.

uvdlormik sáimáunartitsivingmik.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ Aarunip ernere táuko mar-
-dluk toĸungmata kingorna, Nâlagkap sânut patdligúniardlutik
toĸungmata; 2 imalo oĸarpoĸ Nâlagaĸ Môrsasimut: Aarunimut
angajungnut oĸarit, uvdlúkut nalingínákut isertarĸunago ivdler-
2 Môr. 30,10. -nartũmut ilordlermut umigssûp tunuanut, sáimauvfiup igdlerfiup
ĸânĩtup sânut, toĸorĸunago; nuiákut takutítarumârama sáimauv-
-fiup ĸulâne. 3 máko Aarunip ivdlernartũmut isíssutigisavai:
Epr. 9,7 f. ugsik piaraussoĸ ajortaeruterĸússutitut tunîssutigissagssaĸ savar-
-ssuardlo inûsugtoĸ ikivkagagssatut tunîssutigissagssaĸ. 4 ánoràĸ
ilordleĸ merĸuluaitsoĸ ivdlernartoĸ atissarísavâ, uviningmigutdlo
merĸuluaitsunik ĸardleĸásavoĸ, ĸiterúmigdlo merĸuluaitsumik ĸi-
-terusísavoĸ, nasaruserssuarmigdlo merĸuluaitsumik nasarsimá-
-savoĸ; atissagssat ivdlernartut tamássa; uviningmigut imermik
uvfardlune atísavai. 5 Israîlivdlo kinguainit ilagîngnit tigúsavai
savaussarssuit mardluk ajortaeruterĸússutitut tunîssutigissagssat
savarssuardlo inûsugtoĸ atauseĸ ikivkagagssatut tunîssutigissag-
-ssaĸ. 6 ugsigdlo tunîssut ajortaeruterĸússut ingminut atortoĸ
Epr. 7,27. Aarunip aggiúsavâ ingminik sáimáunartitdlune inoĸutinilo sáimáu-
-nartitdlugit. 7 savaussarssuitdlo táuko mardluk tigúsavai sav-
-ssartitdlugit Nâlagkap sânut, tovĸup nâpítarfiup pâta sujorânut:
8 ímerautigísavailo Aarunip savaussarssuit táuko mardluk; ímeraut
atauseĸ Nâlagkap pigísagâ, ímeraut atauseĸ alisitaussup pigísagâ.

9 savaussarssuardlo ímerautíkut Nâlagkamut pigititaĸ Aarunip aggiú-
-savâ tunissutitut ajortaeruterĸússutitut pigdliaralugo; 10 savau-
-ssarssuardle ímerautíkut alisitaussumut pigititaĸ ûmatitdlugo
Nâlagkap sânut savssartíneĸásavoĸ sáimáunartitsivigerĸuvdlugo
alisitaussumutdlo autdlartíneĸarĸuvdlugo puilassuitsumut. 11 tá-
-ssa ugsik tunissut ajortaeruterĸússut ingminut atortoĸ Aarunip
aggiúsavâ ingminik sáimáunartitdlune inoĸutinilo sáimáunartitdlugit, 16,3. 6.
toĸúsavâlo ugsik táuna tunissut ajortaeruterĸússut ingminut a-
-tortoĸ. 12 aumausivigdlo tigúsavâ aumanik ikumassunik ímersi-
-massoĸ tunissivingmit Nâlagkap sânîtumit itúmanilo ulivkârdlugit
pujôrutigssanik tipigigsunik aserorterĸigsâgkanik, tamákulo erĸu- 2 Môr. 30,34.
-tisavai umigssûp tunuanut; 13 pujôrutigssatdlo ingnerup ĸânut
ilisavai Nâlagkap sâne sáimauvfik nalunaiautip ĸânîtoĸ pujôrutit sarĸ. 5,8.
pujuánut matôrtitdlugo, toĸorĸunane. 14 tigusísavordlo ugsigup
auata ilânik agssangme inuvaisa ardlânik serpartaivdlune sái- Epr. 9,11 t.
-mauvfiup ĸânut sâta tungânut; sáimauvfiuvdlo sânut arfineĸ mar-
-dloriardlune serpartáisavoĸ aup ilânik agssangme inuvaisa ar-
-dlânik. 15 tauvalo toĸúsavâ savaussarssuaĸ tunissut ajortae- 16,8. 9.
-ruterĸússut inungnut atortoĸ, aualo erĸutísavâ umigssûp tunua-
-nut; auanigdlo taimailiúsavoĸ sôrdlo ugsigup auanik iliortoĸ ser-
-partautigalugo sáimauvfiup ĸânutdlo sânutdlo. 16 ivdlernartûtdlo
sáimáunartitsivigísavâ Israîlip kinguaisa mingugssusiánik piner-
-dlungnerinigdlo ajortuliarnermingne tamane pinerdlûtigissainik
piaivfigititdlugo; âmátaoĸ tupeĸ nâpítarfik taimailiorfigísavâ, ta-
-mána táukunane ineĸartoĸ mingugssusîsa akornáne. 17 inungmik
sersimassoĸásángilaĸ tuperme nâpítarfingme, ivdlernartûme sái-
-máunartitsísavdlune iserpat anitserdlugulo; taimalo ingminik sái-
-máunartísavoĸ inoĸutinilo sáimáunartitdlugit Israîlíkutdlo ilagît
ilûngaisa sáimáunartitdlugit. 18 tauva anísavoĸ tunissivingmut
Nâlagkap sânîtumut sáimáunartitsivigalugulo; ugsiguvdlo auata
ilânik savaussarssûvdlo auata ilânik tigusísavoĸ tunissiviup nag-
-ssûssainut tarnutdlugo kaujatdlagdlugo. 19 auvdlo ilânik serpar-
-taivfigísavâ agssangme inuvaisa ardlânik arfineĸ mardloriardlune
minguersardlugulo ivdlernarsardlugulo Israîlip kinguaisa mingug-
-ssusiánik piaivfigititdlugo. 20 taimalo ivdlernartût tuperdlo
nâpítarfik tunissivigdlo sáimáunartitsivigerêrunigit, tauva aggiúsavâ
savaussarssuaĸ táuna ûmassoĸ. 21 Aarunivdlo agssane igdlugît 16,10.
savaussarssûp táussuma ûmassup niaĸuanut tugtísavai, ĸulâgutdlo
nalunaiásavai Israîlip kinguaisa ajortuliait tamaisa pinerdlungnerilo

tamaisa ajortuliarnermingne tamane pinerdlûtigissait; savaussar-
-ssûvdlo niaкuanut ilísavai, táunalo puilassuitsumut autdlartísavâ
angut nâpitsissoк kivfaralugo. 22 ajortuliait tamaisa savaussarssûp
nangmagaralugit ãsagai nunamut sutaitsumut, tauvalo savaussar-
-ssuaк autdlartísavâ puilassuitsume. 23 Aarunilo isísavoк tu-
-permut nâpítarfingmut, ánorássat merкuluaitsut iperardlugit iv-
-dlernartũmut isísagame atissarigaluane, tássungalo кimásavai.
24 uviningmigutdlo imermik uvfásavoк najugkame ivdlernartume,
ánorássanilo [ánorârissartagkane] atísavai, anivdlunilo tunissíne
ikivkagagssaк inuitdlo tuníssutât ikivkagagssaк pigdliarísavai ing-
-minik sáimáunartitdlune inuitdlo sáimáunartitdlugit; 25 tuníssu-
-tivdlo ajortaeruterкússutip túnua tunissivingme tipigigsautigdliu-
-tigísavâ. 26 ivssumale savaussarssuarmik alisitaussumut autdlar-
-titsissup atissane errúsavai, uvinigmigutdlo imermik uvfásavoк
kingornalo tangmârfingmut pisínáusavoк. 27 ugsigdlo tuníssut a-
-jortaeruterкússut savaussarssuardlo tuníssut ajortaeruterкússut
Epr. 13, táukua aue ivdlernartũmut erкúneкartut sáimáunartitsíssutánsav-
11. 12. -dlutik, táuko tangmârfiup avatânut ánísavait amîlo neкaitdlo a-
-nagssamautaitdlo ingnermik ikivkardlugit. 28 tamákuníngalo ikiv-
-kartitsissup atissane errúsavai, uviningmigutdlo imermik uvfâ-
-savoк, kingornalo tangmârfingmut pisínáusavoк. 29 ilivsíne
nâgssáungitsumik ilerкorissagssaк tamássa: кáumatit arfineк ái-
23,27-32. -pâta uvdluisa кulingáne tarnise makitanavêrsásavase sumigdlo
suliagssamik sulísanase, nunavsíne inúngortordlũnît takornartar-
-dlũnît akornavsíne takornartaussoк nâme. 30 uvdlorme tamatu-
-mane sáimáunartísangmase minguerкuvdluse; ajortuliautsivsínik
tamanik minguersimalísause Nâlagkap sâne. 31 sapât sulísaerfik
tássáusavoк ilivsíne, tarnisilo makitanavêrsásavase. nâgssáungit-
-sumik ilerкorissagssaк tamássa. 32 sáimáunartitsísavordle palase
tanitaussoк angúme kingornagut palasiorкuvdlugo atortugssángor-
-titaussoк; ánorássatdlo merкuluaitsut atissarísavai, ánorássat
ivdlernartut. 33 sáimáunartitsivdlune ivdlernartût ivdlernartoк tu-
-perdlo nâpítarfik tunissivigdlo sáimáunartitsivigísavai palasitdlo
inuitdlo ilagît ilũngaisa sáimáunartitdlugit. 34 tamássa ilivsíne
nâgssáungitsumik ilerкorissagssaк, Israêlip kinguai ukiut nungut-
4 Môr. 29, -dlugit atausiardluse sáimáunartísagavsigik ajortuliausînik tamanik
7-11. piaivfigititdlugit. taimailiorpordlo sôrdlo Nâlagkap Môrsase
inákâ.

kapitalit 17.

tuníssutit tunissivingmut ãnekásassut. augtortokásángitsok.

[1]ãma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: [2]Aarune
okalugfigûk ernerilo Israîlivdlo kinguai tamaisa okarfigalugit: ta-
-mássa okausek Nâlagkap okauserissâ inássutigissâ: [3]inuk nali-
-nginak Israîlíkut ilagissât ugsingmigdlũnît savamigdlũnît savau-
-ssamigdlũnît tokutsigune tangmârfingmilũnît tangmârfiup avatâ-
-nilũnît, [4]tovkup nâpítarfiup pâta sujorânut aggiúnago, tássa
Nâlagkamut tuníssutigissagssak pigdliutiginago Nâlagkap inekar-
-fiata sâne, angut táuna aungmut pissûtínekásavok; auk kuiga-
-miuk angut táuna ínugtame' akornânit pîarnekásavok. [5]tássa
Israîlip kinguaisa aggiútalísangmatigik tuníssutitik tokutagssat,
nunáinarme tokútaraluarmatigik; mássa Nâlagkamut aggiúsavait,
tovkup nâpítarfiup pâta sujorânut palasimut, Nâlagkamut pigdliu-
-tigísavdlugit tuníssutitut kujaniutitut. [6]auilo palasip serpartau-
-tigísavai Nâlagkap tunissiviutânut tovkup nâpítarfiup pâta sujo-
râne, túnuilo tipigigsautigdliutigísavai Nâlagkamut naimajuminar-
tuliaralugit. [7]tássalo kingorna tuníssutitik tokutagssat merkor-
tôrssuarnut pigdliutigísángilait angúnunerissamingnut. tamássa 5 Môr. 32,17.
kukunane kingulerîgsugssaine nâgssáungitsumik ilerkorissagssak.
okarfigísavatitdlo: inuk nalingínak Israîlíkutdlũnît ilagissât takor-
nartatdlũnît akornavsíne takornartaussut ilagissât tuníssúmik i-
kivkagagssamigdlũnît tokutagssamigdlũnît pigdlígune, [9]tovkup nâ- 5 Môr. 12,
pítarfiup pâta sujorânut aggiúnago, tássa Nâlagkamut pigdliuti- 13. 14.
ginago, angut táuna ínugtaminit pîarnekásavok. [10]inugdlo
alingínak Israîlíkutdlũnît ilagissât takornartatdlũnît akornavsíne
takornartaussut ilagissât kanok ítumigdlũnît augtorpat, tauva kî-
nara sangmisíkumârpara táussumúnga augtortumut pîardlugulo
inugtaisa akornánit. [11]uvinigdlup tarnâ auanîngmat, tamánalo
ivsínut túniúkavko tunissivingmut perkuvdlugo, tarnivsínut sái-
máunartitáussutigerkuvdlugo; auk tássaungmat tarnip sáimáu-
nartitáussutigssâ. [12]tamána pivdlugo Israîlip kinguainut okar- Epr. 9,22.
punga: kimigdlũnît ilagissavsínik augtortokásángilak, takornar-
tardlũnît akornavsíne takornartaussok augtúsángilak. [13]inugdlo
alingínak Israîlíkutdlũnît ilagissât takornartatdlũnît akornavsíne
takornartaussut ilagissât nerssúmigdlũnît tingmíssamigdlũnît neri-
ssagssaussumik pissakarune piniagkaminik, tauva aua kuísavâ
issup sekungnerinik matôrdlugo. [14]uvinigdlup nalingínaup tarnâ

auanîngmat ûmatitdlugo; taimáitumik Israîlip kinguainut oĸar-
-punga: sûp uvinigdlup auanik nerísángilase, uvinigdlup nalingínaup
tarnâ auanîngmat. nalingínaĸ tamatumínga nerissoĸ pîarneĸásavoĸ.
15 inugdlo nalingínaĸ nunavsíne inúngortûnersordlûnît takornar-
-taunersordlûnît ĸigdlumigdlûnît aligtugkamigdlûnît nerigaluarune.
táussuma atissane errúsavai imermigdlo uvfardlune mingugsima-
-savdlunilo únuk tikitdlugo; tauva minguitsûsavoĸ. 16 kisiáne ati-
-ssane errúngíkunigit timinilo uvfarnago, tauva ajortuliane naner-
-tortigísavâ.

kapitalit 18.

ĸanigîgpatdlârtut nuliarîsángitsut.

1 âma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit oĸarfigalugit: uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse.
3 taimailiúsángilase sôrdlo Egivtinime nunaĸarfigigaluavsíne ilior-
-tartut, âma taimailiúsángilase sôrdlo Kânâp nunâne ilivsínut apûv-
-figititagssavne iliortartut, ilerĸorerĸussaitdlo ingerdlavigísángilase.
4 uvanga erĸartûssisigerĸussáka ilerĸorísavase, ilerĸorerĸussákak
maleruásavase ingerdlavigalugitdlo; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gû-
-terse. 5 mássame, ilerĸorerĸussáka maleruásavase erĸartûssi-
Rûm. 10,5. -sigerĸussákalo, tamáko inûp ilerĸoralugit inûssutigissarai; uvanga
tamássa Nâlagaĸ.
6 sugissaminut ĸanigtumut patdligútoĸásángilase kángugissânik
ulêrsiniartumik; uvanga tamássa Nâlagaĸ. 7 atâtavitdlûnît anâna-
-vitdlûnît kángugissâ ulîsángilat; anânagât, kángugissâ ulîsángilat.
8 arnagssavit kángugissâ ulîsángilat; atâtavit kángugissâ tássauvoĸ.
9 ĸatángúpit arnap kángugissâ ulîsángilat, atâtavit paniginerâlûnît
anânavitdlûnît paniginerâ, nangminingnilûnît erniunersoĸ asimilûnît
erniunersoĸ. 10 ernerpitdlûnît paniata panivitdlûnît paniata ká-
-ngugissâ ulîsángilat; ivdlit kángugissat tássaungmat. 11 arnagssavit
paniata atâtangnut erniussup ĸatángutigissavit kángugissâ ulîsá-
-ngilat. 12 atâtavit ĸatángutâ arnaĸ kángugissânik ulêrsivigísángilat
atâtavit sugissâ ĸanigtoĸ tássauvoĸ. 13 anânavit ĸatángutâ arnaĸ
kángugissânik ulêrsivigísángilat; anânavit sugissâ ĸanigtoĸ tá-
-ssaungmat. 14 atâtavit ĸatángutâta angutip kángugissâ ulîsángilat
nulianut patdligúsángilatit; ĸanigât. 15 ukuat kángugissânik ulêr-
-sivigísángilat; ernerpit nuliarâ, kángugissâ ulîsángilat. 16 ĸatángu-
-tivit angutip nuliata kángugissâ ulîsángilat; ĸatángutivit angutip

ángugissâ tássauvoĸ. 17 nuliavit pania kángugissânik ulêrsivigí-
sángilat [nuliangnut] ilángutdlugo; erneratalũnît pania paniatalũnît
ania tigúsángilat kángugissâ ulêrumavdlugo; sugissai ĸanigtut tá- 20,14.
ssáuput; taimailiordlune kángunarĸajaĸaoĸ. 18 āma nuliavit ĸatá-
ngutâ arnaĸ táussumúnga áipiúsángilat agssuarîssutáusassumik, ká-
ngugissânik ulêrsivigiumavdlugo sujugdliup saniagut, táuna inûtit-
dlugo. 19 āma arnamut patdligúsángilatit ajukulungnerane mingug-
simássutigissâne kángugissâ ulêrumavdlugo. 20 āma tugdlivit nulia
náusángilat kinguâgssiorumavdlutit táussumínga mingugtísavdlutit.
1 āma kinguâgssavit ilânik [ingníkut] ingerdlatitsísángilatit Mûlorri-
mut, Gûtivitdlo arĸa nalingínautísángilat; uvanga tamássa Nâlagaĸ. Jer. 7,31.
2 āma angutaussoĸ ínáusángilat arnatut isivdlugo; maujungnaĸissoĸ
ássáusavoĸ. 23 āma nerssut ĸanoĸ íkaluartordlũnît ínáusángilat Rûm. 1,27.
amatumínga mingugtísavdlutit; arnardlo nerssúmut sãsángilaĸ nat-
dláukumavdlugo; sualugtumik mingugtínartoĸ tássáusavoĸ. 24 ta-
mákua tamarmik iláinãnigdlũnît mingugteĸinase, mássa akimá-
ngitsut sujunivsigut ĸimâtitagssáka tamákunínga tamanik mingug-
típut, 25 nunalo mingugtúngorpoĸ; taimáitumik inuisa ajortuliât
ussumane takusarumârpara, nunavdlo inune oriásavai. 26 ilivsile
erĸorerĸussáka erĸartũssisigerĸussákalo maleruásavase, maujung-
nartutdlo tamákua tamarmik iláinãnigdlũnît maujungnartuliúsángi-
lase, nunavsíne inúngortutdlũnît takornartatdlũnît akornavsíne ta-
kornartaussut nâme; 27 mássa maujungnartunik tamákunínga ta-
manik nunap inue sujunivsigut tássanĩtut maujungnartuliorput,
unalo mingugtípât. 28 ilivsísaoĸ nunap oriaĸinavâse mingugtíkuv- 20,22.
siuk, sôrdlo akimángitsut sujunivsigut tássanĩtut oriarai. 29 mássa
aujungnartut tamákua tamarmik iláinãnigdlũnît maujungnartulior-
toĸarpat, tarnigdlit taimailiortut ínugtamik akornánit pîarneĸá-
sáput. 30 taimáitumik maleruarĸussáka maleruarsigik, ilerĸut mau-
jungnartut sujunivsigut ilerĸorineĸartut ilerĸorerĸunasigik, tamá-
kuníngalo mingugteĸinase; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse.

kapitalit 19.

inatsisit nalingínait, uternernik ilagdlit.

1 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israêlíkut
agît ilũngaisa oĸalugfigíkit oĸarfigalugit: ivdlernartũsause, uvanga
álagaĸ Gûterse ivdlernartûgama. 3 nungutdluse anânasilo atâtasilo
ianerisigik, sapâtíkalo aulajangiúsigik; uvanga tamássa Nâlagaĸ

Gûterse. 4 Gûtipilungnut sãsángilase, kueragkanigdlo Gûtiliúsá-
-ngilase ilivsínut; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse. 5 tuni-
-ssutdlo ĸujaniut Nâlagkamut pigdliutigiumaguvsiuk, tauva pigdliu-
-tigísavarse nuánarineĸautigssavsínik. 6 nerineĸásavoĸ uvdlorme
tamatumane, pigdliutigissarângavsiuk, aĸaguanilo; uvdlut pingajug-
-ssãnut amiákûssoĸ ingnermik ikivkarneĸásavoĸ. 7 taimáitordle
ilâ uvdlut pingajugssãne nerineĸaraluarpat maujugissáusavoĸ, nuá-
-narineĸásángilaĸ. 8 nerissuvdlo ajortuliane nanertortigísavâ, Nâ-
-lagkap ivdlernartûtâ nalingínautíkamiuk, ínugtaminitdlo pîarneĸá-
-savoĸ tarnilik táuna. 9 nunavsíne naussut katerssugagssat ka-
-terssorângavsigik, tauva narssautivit sinânĩtut kivdlorĸigsãsángi-
-latit katerssugagssautititdlo katerssorĸigsârnagit; 10 nautsìvîtdlo
vĩneĸutilik pîtsakorsiúsángilat katagarnikutdlo nautsîvingne vĩneĸu-
-tilingme ítut katerssúsanagit; kisiáne pîtsunut takornartanutdlo
ĸimásavatit; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse. 11 tigdlísángilase
sagdlúsanasilo perĸuserdlugtumigdlo iliorfigeĸatigîngnase. 12 sag-
-dluvdluse ugpernarsáisángilase atera taivdlugo, mássame Gûtivit
arĸa nalingínautísángilat; uvanga tamássa Nâlagaĸ. 13 tugdlit angu-
-tauserfigísángilat arsârnagulo; kivfartortup akigssarsiagssâ ilingne
5 Môr. 27,18. únuisísángilat uvdlâgssamut. 14 tusilartoĸ perdlorĸúsángilat, nâg-
-kiuvfigssamigdlo ilissísángilatit tagpîtsup sânut, kisiáne Gûtit
mianerísavat; uvanga tamássa Nâlagaĸ. 15 iluaitsuliúsángilase er-
-ĸartũssivingme; nikanartup táunáussusia soĸutigísángilat, pingâr-
-tuvdlũnît táunáussusia atarĸissariaĸartísángilat, kisiáne tugdlit
erĸartũsavat nâpertuivdluardlutit. 16 mamardlîssutut angalásángi-
-latit ínugtavit akornáne; ĸeĸásángilatit tugdlivit aua navêrdlugo;
uvanga tamássa Nâlagaĸ. 17 ĸatángutit ûmigssúsángilat ũmatigkut
Mat. 18,15. kisiáne tugdlit inertertásavat, ajortuliautsimik nanertorteĸalerĸunait
pivdlugo. 18 ingminik akiniúsángilatit, níngangmersúsángilatitdlo
nagguveĸatingnut, kisiáne tugdlit iligtut asásavat; uvanga tamássa
Nâlagaĸ. 19 ilerĸorerĸussáka maleruásavase: nerssutautitit nu-
5 Môr. 22, 9-11. -liartísángilatit mardluvît akutdlugit; narssautit siaruarterivfigísá-
-ngilat nautsîagssanik mardluviussunik; atissagssatdlo mardluviu-
-ssunik akulerîgsitanik ujalugssiartagdlit timingnut písángitdlat.
20 angutivdlo arnaĸ ínaugpago kinguâgssiúminik anissôrdlune, táu-
-nalo arnaĸ kivfaupat angúmut túniússauvdlune, kivfaujungnaeru-
-tigssaminigdle akiliúneĸarnane akeĸángitsumigdlũnît kivfaujung-
-naersíneĸarnane, tauva pitdlaut atúsavoĸ, kisiáne toĸúneĸásángit-
-dlat, arnaĸ táuna kivfaujungnaersíneĸángingmat. 21 angutivdle

táussuma tuníssúne pitdlarnavêrкússut Nâlagkamut aggiúsavâ tov-
-кup nâpítarfiup pâta sujorânut, savarssuaк inûsugtoк pitdlarna-
-vêrкússutitut tuníssutigissagssaк; 22 palasivdlo sáimáunartísavâ
Nâlagkap sâne savarssuarmik táussumínga pitdlarnavêrкússutitut
tuníssutigissagssamik ajortuliarnera ajortuliautigissâ matôrdlugo,
tauva ajortuliarnermiuik ajortuliautigissaminik isumákêrfiginekásavoк.
23 nuna apûvfigisimaleruvsiuk, orpingnigdlo nerissagssalingnik na-
-linginarnik íkússuissaleruvse, tauva ineritítait kipinекángíssutitut
sumaкartísavase; ukiut pingasut ukiûtitdlugit ilivsínut kipinекá-
-ngitsutut ísáput nerivfiginекásanatigdlo. 24 ukiutdle sisamagssâne
neritítait tamarmik ivdlernartínекásáput Nâlagkap únersiutigine-
кautigssânik. 25 ukiutdlo tatdlimagssâne ineritítait nerísavase, ki-
ngunere ilivsínut ilanекarкuvdlugit; uvanga tamássa Nâlagaк Gû-
terse. 26 aulingmik nerísángilase. serrásángilase tôrnísanasilo.
27 niarкuvse avatait kaujatdláutumik nujaiásángilase, umivitdlo avatât
serúsángilat. 28 toкussoк pivdlugo kilernernik pilersúsángilase
inivsigut, agdlangnernigdlo kakiortísángilase; uvanga tamássa
Nâlagaк. 29 paníт nalingínángortísángilat uverssartíniardlugo; nu-
nalo uverssásángilaк, nuna kángunartuliornernik ulivkâlerкunago.
30 sapâtíka aulajangiúsavase, ivdlernartûtigalo mianerísavarse; uva-
nga tamássa Nâlagaк. 31 timaiagarsiortunut sãsángilase, nalunaer-
кutinigdlo sukuiaissut sujunersiúsángilase, táukunínga mingugter-
кunase; uvanga tamássa Nâlagaк Gûterse. 32 кêrsôк nikuiv-
figísavat utorкaup táunáussusia atarкísavdlugo, Gûtitdlo mianerí-
savat; uvanga tamássa Nâlagaк. 33 takornartamigdlo saningne
akornartaussoкarpat nunavsíne, táuna nâgdliugtísángilarse. 34 ilav-
sisut nunavsíne iuúngortutut itísavarse takornartaк akornavsíne
akornartaussoк, asásavatdlo iligtut, nangmineк takornartaugalua-
ravse Egivtinime; uvanga tamássa Nâlagaк Gûterse. 35 iluaitsumik
iliúsángilase erкartûssissarângavsilûnît ûgtuissarângavsilûnît, isâgag-
ssamigdlûnît oкimailutagagssamigdlûnît ímiússagssamigdlûnît ûg-
tuissarângavse. 36 ússersaivfît iluartut, oкimailútat iluartut îv- 5 Mòr. 25, 13-16.
fatdlo iluartut înitdlo iluartut pigísavasе; uvanga tamássa Nâlagaк
Gûterse ilivsínik Egivtinimit anisitsissoк. 37 ilerкorerкussákalo
tamaisa erкartûssisigerкussákalo tamaisa maleruásavase ilerкoralu-
gitdlo; uvanga tamássa Nâlagaк.

kapitalit 20.

ajortuliat ilaisa ĸanoĸ pitdlarneĸarnigssãnik.

[1]āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [2]Israîlip
-nguainut oĸarit: nalingínaup Israîlip kinguaisalũnît ilagissâta
-kornartatdlũnît Israîlime takornartaussut ilagissâta kinguâgssa
18,21. ilât Mûlorrimut túniúkuniuk, táuna toĸúneĸásavoĸ; nunap inu
ujarĸanik mitdlũsavât. [3]uvangalo kînara inungmut táussumún
sangmisíkumârpara pîardlugulo ínugtaisa akornánit, kinguâgssa
ilât Mûlorrimut túniungmago ivdlernartûtiga mingugtíkumavdlu
ateralo ivdlernartoĸ nalingínautíkumavdlugo. [4]nunavdlo inu
issigíngitsûssâraluarpássuk inuk táuna kinguâgssame ilãnik M
-lorrimut túniússisimassoĸ, toĸúngigpássugdlo, [5]taimáitoĸ uvan
kînara inungmut táussumúnga sangmisíkumârpara erĸardlînutd
ínugtainitdlo pîarumârpáka táuna tamaisalo táuna uverssaĸatigalu
Mûlorre maligdlugo uverssarsimassut. [6]nalingínardlo tima
20,27. -garsiortunutdlũnît nalunaerĸutinigdlũnît sukuiaissunut sâgkaluarp
uverssarfigalugit, tauva kînara inungmut táussumúnga sangmisík
-mârpara pîardlugulo ínugtaisa akornánit. [7]taimáitumik ivdle
-narsaritse ivdlernarserĸuvdluse, uvanga tássaugama Nâlagaĸ G
-terse. [8]ilerĸorerĸussákalo maleruarsigik ilerĸoralugitdlo; uvan
tamássa Nâlagaĸ ilivsínik ivdlernartitsissoĸ. [9]nalingínaĸ at
úss. 20,20. -taminigdlũnît anânaminigdlũnît perdlorĸussissoĸ toĸúneĸásavo
atâtanilũnît anânanilũnît perdlorĸugamiuk auata tugfigiliuk. [10]
-ngutdlo avdlap nulianik arnauneĸartoĸ, tugdlime nulianik arna
-neĸartoĸ, arnauneĸartoĸ táuna arnaunerissâlo toĸúneĸásápu
[11]āma angutip angúme nulia ínáukuniuk angúme kángugissâ ulé
-dlugo, táuko mardluk tamarmik toĸúneĸásáput, auisa tugfigilisig
[12]āma angutip ukuane ínáukuniuk, táuko mardluk tamarmik to
-ĸúneĸásáput; sualugtumik mingugtíkamik auisa tugfigilisigik. [13]ā
Rûm. 1,27. -ma angutip angutaussoĸ ínáukuniuk arnatut isivdlugo, táuko mar
-dluk tamarmik maujungnartuliorsimásáput; toĸúneĸásáput, auis
tugfigilisigik. [14]āma angutip arnaĸ nuliartâriguniuk arnâ ilángut
-dlugo, kángunaĸissoĸ tássáusavoĸ; ingnermik ikivkásavait ang
táuna arnatdlo táuko, kángunaĸissumik akornavsínîtoĸarĸunag
[15]āma angut nerssúmik ínáussissoĸ toĸúneĸásavoĸ, nerssutdl
táuna toĸúsavarse. [16]āma arnaĸ nerssúmut ĸanoĸ íkaluartumut
-dlũnît ĸanigdligpat natdláukumavdlugo, tauva arnaĸ táuna toĸú
-savat nerssutdlo táuna; toĸúneĸásáput, auisa tugfigilisigik. [17]ām

gutip ĸatángúne arnaĸ nuliartâriguniuk, angúmilũnît arnamilũnît
ınigissâ, kángugissâlo takuguniuk kángugissilo táussumúnga ta-
utitdlugo, kángunautaussoĸ tássáusavoĸ, pîarneĸásáputdlo nuna-
atitik issigititdlugit; ĸatángúme arnap kángugissâ ulêramiuk a-
ırtuliane nauertortigísavâ. 18 ãma angutip arnaĸ ínáukuniuk aju-
ulugtitdlugo kángugissâ ulêrdlugo puilassualo matuerdlugo, táu-
sumalo arnap aungme puilassua ulêruniuk, táuko mardluk ta-
ıarmik ínugtamik akornánit pîarneĸásáput. 19 ãma anânavitdlũnît
ıtángutâta arnap atâtavitdlũnît ĸatángutâta arnap kángugissâ ulî-
ángilat, taimailiortup sugissane ĸanigtoĸ tamataerúsimásangmago;
ortuliamingnut nanertortísáput. 20 ãma angutip ákame nulia í-
áukuniuk, ákame kángugissâ ulêrsimásavâ; ajortuliautsimingnut
ınertortísáput; ĸitornaĸarnatik toĸúsáput. 21 ãma angutip ĸatá-
gúme angutip nulia nuliartâriguniuk, mingugsimássut tássáusavoĸ;
ıtángúme angutip kángugissâ ulêrsimásavâ, ĸitornaĸángitsũsáput.
22 taimáitumik ilerĸorerĸussáka tamaisa erĸartũssisigerĸussákalo
maisa maleruarsigik ilerĸoralugitdlo, nunap ilivsínut apûvfigiti-
agssama ilivsínut nunagssarititagssama oriaĸinavâse. 23 akimá-
gitsutdlo sujunivsigut ajagtugagssama ilerĸorerĸussait ingerdla-
igeĸinasigik, tamáko tamaisa ilerĸoringmatigik uvavnut mau-
ıngnarsivdlutik. 24 ilivsínutdle oĸarpunga: nunât pigísavarse, iliv-
ínut pigitíkumârpara, nuna ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtoĸ.
vanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse ilivsínik inuiaĸatigîngnit ingmí-
ıôrtitsissoĸ. 25 ingmíkôrtísavasilo nerssutit mingungnaitsut mi- 11,8 tt.
ıgungnartutdlo tingmíssatdlo mingungnartut mingungnaitsutdlo,
ırnisilo maujungnartúngortísángilase nerssutitigutdlũnît tingmíssa-
igutdlũnît ivssume paormortutigutdlũnît ĸanoĸ íkaluartutigut, ta-
náko ilivsínut ingmíkôrtíkíka mingungnarerĸuvdlugit. 26 ivdler-
ıartûssuse pigísavavse, mássa uvanga Nâlagaĸ ivdlernartûvunga,
ıuiangnitdlo ingmíkôrtípavse pigiumavdluse. 27 angutdlũnît ar-
ıardlũnît anernermik timaiagarsiortumigdlũnît nalunaerĸutinigdlũnît
ukuiaissumik ilumioĸarpat, taimáitut toĸúneĸásáput; ujarĸanik
ıitdlũsavait, auisa tugfigilisigik.

kapitalit 21.

palasinut inatsisit.

1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ: palasinut Aarunip erne-
rinut ima oĸarit: palasiussoĸ ínugtamine toĸussumut mingugtína- Hsk. 44,25.

-vêrsãsavoĸ; [2] kisiáne sugissaminik ĸanigtumik ĸaniginerussamini
toĸussoĸarune, arnaminigdlûnît angúminigdlûnît ernerminigdlûn
paningminigdlûnît ĸatángúminigdlûnît angúmik [3] ĸatángúminigdlû-
-nît arnamik sule niviarsiaussumik ĸaniginerussaminik, angutip pi-
-gisimángisânik, táussumúnga mingugtísínauvoĸ. [4] ínugtamine ni-
-lagaugame nalingínángûtigssaminik mingugtínavêrsãsavoĸ. [5] niar-
Hsk. 44,20. -ĸutik nujaiásángilait [palasit], umingmigdlo avatait kivssásángilait
kilernilersúsanatigdlo uviningmíkut. [6] ivdlernartûssut Gûtiata pi-
-gísavai, Gûtimigdlo arĸa nalingínautísángilât; mássa Nâlagkamut
ikitat Gûtimik neĸigssautai pigdliutigissarpait, taimáitumik ivdler-
21,14. -nartũsáput. [7] uverssartumigdlûnît narrunarsagkamigdlûnît uvia-
-talûnît avitânik nuliásángilaĸ [palasiussoĸ], Gûtime pigingmane
ivdlernartûssoĸ. [8] taimáitumik ivdlernartûtísavat, Gûtivit neĸig-
-ssautai pigdliutigissarmagit; ivdlernartũsavoĸ ilingnut, uvanga Nâ-
-lagaĸ ivdlernartûgama ilivsínik ivdlernartitsissoĸ. [9] palasiussuvdlo
pania uverssaleraluarune angúne nalingínautísimásavâ; ingnermik
ikivkarneĸásavoĸ. [10] ĸatángutimine palasiunerussup ûliamik tar-
5 Môr. 33, -númik niarĸumigut kuineĸartup, atortugssángortíneĸartup atissag-
9. 10. -ssat atissarerĸuvdlugit, táussuma niarĸe ulîásángilâ, atissanilo ali-
Mat. 10,37. -sángilai; [11] toĸussumutdlo kinaugaluartumut písangilaĸ, angúmi-
-nutdlûnît arnaminutdlûnît mingugtínavêrsãsavoĸ. [12] ivdlernartû-
-mitdlo anísángilaĸ Gûtime ivdlernartûtâ nalingínautísanago; nia-
10,6. 7. -ĸorut ûlia tarnutaussoĸ Gûtiata pia táussumanîngmat. uvanga
Hsk. 44,22. tamássa Nâlagaĸ. [13] nuliásavordlo niviarsiaussumik. [14] uvigdlarner-
-dlûnît avitardlûnît narrunarsagardlûnît uverssartordlûnît tigúsá-
-ngilâ, kisiáne niviarsiamik ínugtame ilagissânik nuliásavoĸ; [15] ki-
-nguâgssanilo nalingínautísángilai ínugtamine, uvanga tássaugama
Nâlagaĸ táussumínga ivdlernartitsissoĸ.

[16] ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [17] Aarune
oĸalugfigûk oĸardlutit: kinguâgssavit ilaine erĸardlerîgsortaine a-
-nguteĸarpat súkut malungnartoĸartumik, táuna patdligúsángilaĸ
Gûtime neĸigssautai pigdliutigiumavdlugit. [18] kinalûnît súkut ma-
-lungnartoĸartoĸ patdligúsángingmat, tagpîtsordlûnît tusiagtordlûnît
náipatdlârtumigdlûnît takivatdlârtumigdlûnît avatilik, [19] tumarneĸar-
-tordlûnît isigkamigutdlûnît agssangmigutdlûnît, [20] peĸingassordlûnît
agdlisîtsordlûnît issilugtordlûnît kilagtordlûnît igissoĸartordlûnît a-
-ngutáussusêrútordlûnît. [21] kinalûnît Aarunip palasip kinguâg-
-ssaisa ilagissât súkut malungnartoĸarune savssásángilaĸ Nâlag-
-kamut ikitagssat pigdliutigiumavdlugit; malungnartoĸarame Gû-

-time neĸigssautai pigdliutigiartúsángilai. 22 taimáitoĸ Gûtime ne-
-ĸigssautainik nerisínauvoĸ ivdlernartorssuit ivdlernartutdlo avdlat
ilagissainik. 23 kisiáne umigssuaĸ patdlísángilâ, tunissivingmutdlo
savssásángilaĸ; malungnartoĸarame, ivdlernartûtíkalo nalingínautí-
-sánginamigit; uvanga tássaugama Nâlagaĸ tamákuninga ivdlernar-
-titsissoĸ. 24 Môrsasivdlo tamáko oĸalûtigai Aarunimut erneri-
-nutdlo Israîlivdlo kinguainut tamanut.

kapitalit 22.

âmalo palasinut inatsisit.

1 âma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Aarune er-
-nerilo oĸarfigíkit, Israîlip kinguaisa ivdlernartitainut ivdlernartutut
avavnut pigititainut mianerssorĸuvdlugit aterálo ivdlernartoĸ nali-
-ngínángorterĸunago; uvanga tamássa Nâlagaĸ. 3 oĸarfigíkit: er-
-ĸardlerîgsortavsíne kinguâgssavsíne tamane kinalûnît ivdlernartunut
Israîlip kinguaisa ivdlernartutut Nâlagkamut pigititainut patdligú-
-kaluarune mingugssutse ingminîtitdlugo, tarnilik táuna pîarneĸá-
-savoĸ kînama sânit; uvanga tamássa Nâlagaĸ. 4 nalingínaĸ Aa-
-runip kinguâgssaisa ilagissât pupigkunilûnît igigunilûnît ivdler-
-nartup ilânik nerísángilaĸ, kisiáne minguerune; sunalo toĸussumit
mingugtoĸ agtorsimaguniuk, kinguâgssiúminigdlûnît anissôrsimagune,
5 paormortordlûnît nalingínaĸ mingungnásassoĸ agtorsimaguniuk,
inugdlûnît mingungnásassoĸ agtorsimaguniuk ĸanoĸ íkaluarnersumik
mingungnautilik, 6 tamákua ardlânik agtuissoĸ mingugsimásavoĸ
unuk tikitdlugo, ivdlernartuvdlo ilânik nerísángilaĸ, kisiáne timine
mermik uvfásavâ, 7 seĸinerdlo tarrigpat minguersimásavoĸ; ki-
-ngornalo ivdlernartumit nerisínáusavoĸ, neĸigssarigamiuk. 8 ĸig-
-dlumigdlûnît aligtugkamigdlûnît nerísángilaĸ, mingugtíssutigísaga- Hsk. 44,31.
-miuk; uvanga tamássa Nâlagaĸ. 9 maleruarĸussákalo maleruá-
-savait; ajortuliautsimik ingmingnut pisitseĸináput toĸússutigalu-
-gulo nalingínautíkaluarunίkik; uvanga tamássa Nâlagaĸ táukuninga
ivdlernartitsissoĸ. 10 avdlanertaĸ ivdlernartumit nerísángilaĸ;
palasip igdlusisitailûnît kivfartortailûnît ivdlernartumit nerísángit-
-dlat. 11 kisiáne palasip inuk aningaussautiminik pisiarisimagpago
táuna tássánga nerisínáusavoĸ, igdluanilo inúngortut palasip ne-
-ĸigssautainit nerisínáuput. 12 palasivdlo pania avdlanertap nulia-
-rilerpane ilioragkamit ivdlernartumit nerísángilaĸ. 13 kisiáne uvig-
-dlarunilûnît avitaulerunilûnît kinguâgssaĸarnanilo, kingumutdlo

angúme igdluanĩlerune inûsungnerminisut, tauva angúme neĸigssau-
-tainit nerisínáusavoĸ. avdlanertardle tássánga nerísángilaĸ. [14]ki-
-naunersordle ivdlernartumit nerigaluarune sianiginago, tauva av-
-gornerisa tatdlimât ilaliutdlugo tamána palasimut túniúsavâ iv-
-dlernartumut ilángutdlugo. [15]tássa nalingínautísángilait Israîlip
kinguaisa ivdlernartitaitilioragkatut Nâlagkamut tuníssutigissait;
[16]ajortuliamigdlo pitdlagagssautíssúmik ingmingnut pisitsísángitdlat
ivdlernartitait nerigângamíkik; uvanga tássaugama Nâlagaĸ táuku-
-nínga ivdlernartitsissoĸ.
[17]ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [18]Aarunilo
ernerilo Israîlivdlo kinguai tamaisa oĸalugfigíkit ima oĸarfigalugit:
nalingínaup Israîlíkutdlũnît ilagissâta Israîlime takornartaussutdlũnît
ilagissâta tuníssut pigdliutigiumaguniuk, únersũnilũnît píssutigalugo
kajumingninilũnît píssutigalugo tuníssut ikivkagagssaĸ Nâlagkamut
pigdliutigiumaguniuk, [19]tauva nuánarineĸautigísaguvsiuk pigdliuti-
-gísavâ malungnaitsoĸ angutaussoĸ ugsigitdlũnît savatdlũnît savau-
-ssatdlũnît ilagissât. [20]sumik malungnartoĸartoĸ pigdliutigísángi-
-larse, nuánarineĸautigísángínavsiuk. [21]tuníssutdlũnît ĸujaniut ilâta
Nâlagkamut pigdliutigiumaguniuk únersũnilũnît nãmagsiumavdlugo
kajumingnerminitdlũnît pigdlĩumavdlune ugsigitdlũnît savatdlũnît
ilagissãnik, tauva malungnaitsoĸ pigdliutigísavâ, nuánarissaorĸuv-
-dlugo; súnguamigdlũnît malungnartoĸásángilaĸ. [22]tagpĩtsordlũnît
Mal. 1,8. 14. avataiarsimassordlũnît arĸunarsimassordlũnît ajuaĸartordlũnît kilag-
-tordlũnît igissoĸartordlũnît Nâlagkamut pigdliutigísángilarse ilâ-
-nigdlo Nâlagkamut ikitsísanase tunissiviup ĸâne. [23]ugsigdlũnît
savalũnît takivatdlârtumigdlũnît mikivatdlârtumigdlũnît avatilik ka-
-jumingnermit pigdliutigisínauvat, únersûtigissatutdle pigdliutigi-
-gugko nuánarineĸásángilaĸ. [24]ãma aserorterniligdlũnît seĸugter-
-niligdlũnît nutsungniligdlũnît kivdlorniligdlũnît Nâlagkamut pig-
-dliutigísángilarse taimáituliúsanasilo nunavsíne. [25]avdlanertamit
tigussaugpatdlũnît tamákua ardlãnik pineĸartoĸ atúsángilarse Gû-
-tivse neĸigssautâ pigdliutigísavdlugo; aserorniliungmata malung-
-nartoĸarmatalo nuánarineĸautigísángilase.
[26]ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [27]ugsigdlũnît
2 Môr. 22,30. savalũnît savaussardlũnît erniugune uvdlut arfineĸ mardluk arna-
-minĩsavoĸ; uvdlutdle arfineĸ pingajuat kigdligalugo kingornagutdlo
Nâlagkamut ikitatut pigdliutigineĸarsínáusavoĸ nuánarissauvdlune.
[28]ãma ugsigdlũnît savalũnît piarâlo uvdlorme atautsime toĸúne-
-ĸásángitdlat. [29]tuníssutdlo nersuiniut Nâlagkamut pigdliutigiu-

-maguvsiuk nuánarinexautigssavsínik pigdliutigísavarse. [30]uvdlorme
tamatumane nerinexásavox; ilânik uvdlâgssamut amiákoxartitsísá-
-ngilase; uvanga tamássa Nâlagax. [31]taimáitumik inássutíka ma-
-leruásavase ilerxoralugitdlo; uvanga tamássa Nâlagax. [32]ateralo
ivdlernartox nalingínautísángilarse, tássa ivdlernarserxuvdlunga Is-
-raîlip kinguaisa akornáne. uvanga tamássa Nâlagax ilivsínik iv-
-dlernartitsissox [33]Egivtinimitdlo ilivsínik anisitsissox ilivsínut Gû-
-tiujumavdlunga; uvanga tamássa Nâlagax.

kapitalit 23.

nagdliússivingnik.

[1]âma Nâlagkap Mórsase oxalugfigâ oxardlune: [2]Israîlip ki-
-nguai oxalugfigíkit ima oxarfigalugit: Nâlagkamut nagdliússivigssat,
katisimavfigssatut ivdlernartutut tordlulautigissartagagssase, uvavnut
nagdliússivigssat, tássa uko: [3]uvdlut arfinigdlit suliagssat su-
-liarinexásáput, uvdlutdle arfinex áipât tássa sapât sulísaerfik, ka-
-tisimavfik ivdlernartox, tauva sumik suliagssamik sulísángilase,
sapât Nâlagkap pia tássáusangmat inigissavsíne tamane. [4]ta-
-mássa Nâlagkamut nagdliússivigssat, katisimavfigssat ivdlernartut,
nagdliútarfîsigut tordlulautigissartagagssase: [5]xáumatip sujugdliup 2 Mór. 12.
uvdluisa arxanex sisamâne únungnerisa akornatigut Nâlagkap xâ-
-ngívfia nagdliútarpox; [6]xáumativdlo táussuma uvdluisa arxanex
tatdlimât tássa nagdliússivik sêrnaxángitsunik timiussartorfik Nâ-
-lagkap pia, tauva uvdlut arfinex mardluk sêrnaxángitsunik timiu-
-ssartúsause. [7]uvdlox sujugdlex ivdlernartumik katisimavfigísa-
-varse, tauva sumik suliagssamik suliniúmik sulísángilase. [8]Nâ-
-lagkamutdlo ikitagssat pigdliutigísavase uvdlut arfinex mardluk,
uvdlutdlo arfinex áipât ivdlernartumik katisimavfiúsavox, tauva
sumik suliagssamik suliniúmik sulísángilase. [9]âma Nâlagkap
Mórsase oxalugfigâ oxardlune: [10]Israîlip kinguai oxalugfigíkit ima
oxarfigalugit: nuna ilivsínut túniúkumassara tikíkuvsiuk, kinguue-
-rilo katerssulísaguvsigik, tauva katerssugagssavse ilángarxautait
exitigkat atautsit palasimut aggiúsavase; [11]táussumalo exitigkat
táuko nivtarterutigísavai Nâlagkap sâne, nuánarinexautigssavsínik;
tássa uvdlorme sapâtip tugdliane palasip nivtarterutigísavai. [12]uv- Mat. 28,1 tt.
-dlormilo táussumane, exitigkat táuko nivtarterutigiguvsigik, sava
ukiortax malungnaitsox tunissutitut ikivkagagssatut Nâlagkamut
pigdliutigísavarse; [13]ilagssâlo tunissut nexigssax: xajûssat ívfap

imâta avgornerisa ĸulinge mardluk ûlialersimassut, Nâlagkamut
ikitagssat naimajuminartugssat; ilagssâtdlo tunissut kueragagssaĸ:
vĩne înip imâta avgornerisa sisamât. [14]timiussianigdlũnît karri-
-nigdlũnît sikagtitanik ũmaussunigdlũnît nerisángilase uvdloĸ ta-
-mána tikitdlugo, Gûtivsínut tunissutigssaĸ aggiúkuvsiuk. tamássa
kingulerîgsugssavsíne inigissavsíne tamane nâgssáungitsumik iler-
-ĸorissagssaĸ. [15]uvdlormitdlo sapâtip tugdlianit eĸitigkanik niv-
-tarterutigssanik aggiússivivsínit ilivsínut kisísavase sapâtit akúnere
ap. sul. 2,1 tt. iluitsut arfineĸ mardluk; [16]uvdlormut sapâtit arfineĸ áipâta tug-
-dlianut kisísavase uvdlut tatdlimanik ĸuligdlit; tauva tunissutit
neĸigssat nutaussut Nâlagkamut pigdliutigísavase. [17]inigissavsínit
aggiúsavase timiussat nivtarterutigssat mardlũsassut, ĸajûssat îvfap
imâta avgornerisa ĸulinge mardluk timiussiaralugit sêrnarsardlu-
-gitdlo ûtigkat, pernautit Nâlagkap pigssai; [18]timiussanutdlo táu-
-kunúnga ilángutdlugit pigdliutigísavase savat ukiortat malungnait-
-sut arfineĸ mardluk ugsigdlo piaraĸ atauseĸ savarssuitdlo inû-
-sugtut mardluk; táuko ikivkagagssatut Nâlagkamut tunissutigine-
-ĸásáput ilagssait tunissutit neĸigssat ilagssaitdlo tunissutit kue-
-ragagssat ilángutdlugit; ingneĸ Nâlagkamut naimajuminartugssaĸ
tamássa. [19]ilángúsavasilo savaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸú-
-ssutitut tunissutigissagssaĸ savatdlo ukiortat mardluk ĸujaniutitut
tunissutigissagssat. [20]palasivdlo timiussanut pernautinut ilángut-
-dlugit nivtarterutigssatut nivtarterutigísavai Nâlagkap sâne sa-
-vanut táukunúnga mardlungnut ilángutdlugit; ivdlernartutut Nâ-
-lagkamut pigititagssat tamássa, palasip pigssai. [21]katisimajar-
-torĸussísausilo uvdlorme tamatumane, ivdlernartumik katisimav-
-figísagavsiuk; sumik suliagssamik suliniúmik sulísángilase tauva.
tamássa kingulerîgsugssavsíne inigissavsíne tamane nâgssáungitsu-
19,9 t. -mik ilerĸorissagssaĸ. [22]nunavsínilo naussut katerssugagssat ka-
-terssorângavsigik, tauva narssautivit sinânîtut kivdlorĸigsãsángi-
-latit katerssugagssautititdlo katerssorĸigsârnagit; kisiáne pîtsunut
takornartanutdlo ĸimásavatit; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse.
[23]âma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [24]Israîlip ki-
4Môr.29,1-6. -nguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ĸáumatit arfineĸ áipâta uvdluisa
sujugdliat ilivsíne sulísaerfiúsavoĸ erĸainiutigssamik ĸardlortarfiuv-
-dlune ivdlernartumigdlo katisimavfiuvdlune. [25]sumik suliagssamik
suliniúmik sulísángilase tauva, Nâlagkamutdlo ikitagssat pigdliuti-
-gísavase. [26]âma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [27]ĸáu-
3 Môr. 16. -matip tamatuma arfineĸ áipâta uvdluisa ĸulingat tássa uvdloĸ

sáimáunartitsivik, ivdlernartumik katisimavfigssarse; tauva tarnise 4 Môr. 29,
makitanavêrsásavase, Nâlagkamutdlo ikitagssat pigdliutigísavase. 7-11.
28 sumigdlo suliagssamik sulísángilase uvdlorme tamatumane, uv-
-dloĸ sáimáunartitsivik tássaungmat Nâlagkap Gûtivse sâne sái-
-máunartíneĸarfigssarse. 29 mássa nalingínaĸ uvdlorme tamatumane
ingminik makitanavêrsángitsoĸ ínugtaminit piarneĸásavoĸ; 30 nali-
-ngínardlo uvdlorme tamatumane sumik suliagssamik sulissoĸ í-
-nugtaisa akornánit nungutíkumârpara. 31 sumik suliagssamik su-
-lisángilase; tamássa kingulerîgsugssavsíne inigissavsíne tamane
nâgssáungitsumik ilerĸorissagssaĸ. 32 uvdloĸ tamána ilivsíne sa-
-pâtáusavoĸ sulísaerfik, tarnivsínik makitanavêrsaivfigssaĸ. ĸáu-
-matip uvdluisa arfineĸ sisamãne únúkut únungneranit kingugdler-
-mik únungnigssâ tikitdlugo sapâtisiorfigssarse sulísaerfigísavarse.
33 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 34 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ĸáumatip tamatuma arfineĸ áipâta 4 Môr. 29,
uvdluisa arĸaneĸ tatdlimãne Nâlagkamut nagdliússivik tupiussa- 12-38.
-liorfik nagdliútarpoĸ uvdlut arfineĸ mardluk. 35 uvdloĸ sujugdleĸ
ivdlernartumik katisimavfiúsavoĸ, sumik suliagssamik suliniúmik
sulísángilase. 36 Nâlagkamut ikitagssat pigdliutigísavase uvdlut ar-
-fineĸ mardluk; uvdlut arfineĸ pingajuat ivdlernartumik katisimav-
-figísavarse, Nâlagkamutdlo ikitagssat pigdliutigísavase; katisímavik
naggataussoĸ tamássa, sumik suliagssamik suliniúmik sulísángilase.
37 tássáuput Nâlagkamut nagdliússivigssat katisimavfigssatut iv-
-dlernartutut tordlulautigissartagagssase Nâlagkamut ikitagssat pig-
-dliutigerĸuvdlugit, tunissutit ikivkagagssat tunissutitdlo neĸigssat
tunissutitdlo toĸutagssat tunissutitdlo kueragagssat nungutdlugit
ãneĸarfigssaisigut pissardlugit; 38 tássalo Nâlagkap sapâtai túniú-
-kumassasilo únersûtisilo nalingínait kajumingnermitdlo tunissuti-
-giumassase Nâlagkamut túniúkumassase nalingínait píngínagit.
39 tássa ĸáumatit arfineĸ áipâta uvdluisa arĸaneĸ tatdlimãne, nu-
-namit pigssarsiase erĸússorêrângavsigik, tauva Nâlagkamut nag-
-dliússivik nagdliússísavarse uvdlut arfineĸ mardluk; uvdloĸ su-
-jugdleĸ sulísaerfiúsavoĸ, uvdlutdlo arfineĸ pingajuat sulísaerfiú-
-savoĸ. 40 uvdlormilo sujugdlerme ilivsínut tigusísause orpît píner-
-sut inerititainik, palmit mulinginik, orpîtdlo pilutartût avaleĸu-
-tainik sêrsunigdlo kũnguit sinainîtunik tipaitsugdlusilo Nâlagkap
Gûtivse sâne uvdlut arfineĸ mardluk; 41 nagdliússísavarsilo Nâlag-
-kamut nagdlússivik tamána ukiut nungutdlugit uvdlut arfineĸ
mardluk; tamássa kingulerîgsugssavsíne nâgssáungitsumik ilerĸori-

-ssagssaĸ, ĸáumatit arfineĸ áipãne tamána nagdliússississásagavsiuk.
42 uvdlut arfineĸ mardluk tupiussane ineĸásause, Israîlime inúngor-
-tut tamarmik tupiussane ineĸásáput, 43 kinguligssase ilisimarĸuv-
-dlugit Israîlip kinguai tupiussane ineĸartíkíka taimane Egivtinimit
anisíkavkit; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse. 44 Môrsasip
tauva Nâlagkamut nagdliússivigssat Israîlip kinguainut oĸautigai.

kapitalit 24.

naneriûserfingmik, timiussanigdlo kînerĸússutinik. Gûtimik ĸaĸajardlersunik.

2Môr.27,20 t. 1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai inákit, ilingnut aggiuterĸuvdlugo ûliaĸutip ûliâ sorujuitsoĸ
kauartaĸ ĸáumarĸutigssanut atugagssaĸ, ĸutdlît ikumátuínarĸuv-
-dlugit. 3 umigssûp nalunaiautip sânĩtup silatâne, tuperme nâpi-
-tarfingme, tássane Aarunip pissarêrsásavai únungmit uvdlâmutdlo
[ikumarĸuvdlugit] Nâlagkap sâne kipisuitsumik. tamássa kingu-
-lerígsugssavsíne nâgssáungitsumik ilerĸorissagssaĸ. 4 naneriûser-
-fingme sukuluitsume ĸutdlît pissarêrsásavai Nâlagkap sâne kipi-
2 Môr. 25,30. -suitsumik taimáisasut. 5 ãma tigusísautit ĸajûssanik timiussia-
-ralugit ĸaĸortugssiat putûgkat arĸaneĸ mardlúngordlugit; ívfap
imâta avgornerisa ĸulinge mardluk atúsáput ĸaĸortugssiamut pu-
-tûgkamut atautsimut. 6 iliorásavatitdlo ingmíkut alioragkat mar-
-dluvíngordlugit, arfinigdlit ingmíkut ilioragkanut atautsinut, nerri-
-viussap sukuluitsup ĸânut Nâlagkap sânut. 7 táukualo ingmíkut
ilioragkat ĸãnut ilísavat tipigigsaut ĸaĸortoĸ sorujuitsoĸ; timiussat
erĸaineĸautigssartât tássáusavoĸ, ingneĸ Nâlagkamut ikitagssaĸ.
8 nungutdlugit sapâtaussarângat tamáko pissarêrsásavait Nâlagkap
sâne kipisuitsumik taimáisassut; tamássa Israîlip kinguaisa túniú-
-tagagssait angerutsip nâgssáungitsup pê. 9 Aarunivdlo ernerisalo
tamáko pigísavait, táukualo nerísavait inime ivdlernartume; ivdler-
-nartorssuartut tamáko pigssarísagamigit Nâlagkamut ikitanit, nâg-
-ssáungitsumik ilerĸorissagssatut.

10 ilãnile arnap Israîlíkûssup ernera Egivtinimiumik angute-
-ĸartoĸ Israîlip kinguaisa akornáne anigame, táunalo angutdlo Is-
-raîlíkûssoĸ pãput tangmârfingme; 11 táussumalo arnap Israîlíkûssup
ernerata ateĸ ivna oĸauserdlûtigâ perdlorĸussivdlunilo. tauva
Môrsasimut pisípât; arnâ tássa Salûmît Diperip pania, Dáníkut
nagguveĸatigít ilât. 12 parnaerússivingmilo uníngatípât Nâlagkap
ĸarnagut nalunaerdluarfiginеĸarserdlutik. 13 tauva Nâlagkap Môr-

-sase oĸalugfigâ oĸardlune: 14 perdlorĸussissoĸ tangmârfiup ava-
-tânut anisíssuk, tusaissutdlo tamarmik agssatik niaĸuanut tugtí-
-savait, ilagítdlo ilũngarmik ujarĸanik mitdlũsavât. 15 Israílivdlo
kinguai oĸalugfigísavatit oĸardlutit: nalingínaup Gûtiminik per-
-dlorĸussissup ajortuliautse nanertortigísavâ. 16 Nâlagkavdle ar-
-ĸanik oĸauserdlûtigingnigtoĸ toĸúneĸásavoĸ, ilagít ilũngarmik u-
-jarĸanik mitdlũsavât; takornartardlo nunavsínilo inúngortoĸ tai-
-maeĸatigĩsáput, atermik táussumínga oĸauserdlûtigingnigtoĸ to-
-ĸúneĸásavoĸ. 17 nalingínardlo kimik inungmik toĸutsissoĸ toĸú-
-neĸásavoĸ, 18 nerssutáumigdle toĸutsissup akilísavâ; tarnilik tar-
-nileĸatânik naleĸásavoĸ. 19 nalingínardlo tugdliminik timâgut í-
-nardlûteĸalersitsissoĸ taimailiorfigineĸásavoĸ sôrdlo táussumúnga 2 Môr. 21,
iliorsimassoĸ: 20 aserorneĸ naleĸartitdlugo aserornermik issilo issi- 23 tt.
-mik kigutdlo kigúmik; ĸanoĸ ítumik inuk timâgut ínardlûteĸaler-
-sísimaguniuk taimatut ítumik pineĸásavoĸ. 21 tássa nerssutáumik
toĸutsissup akilísavâ, inungmigdle toĸutsissoĸ toĸúneĸásavoĸ.
22 erĸartũssisigssaĸ atauseĸ ilivsíne atúsavoĸ; takornartardlo nu-
-navsínilo inúngortoĸ taimaeĸatigĩsáput; uvanga tássaugama Nâ-
-lagaĸ Gûterse. 23 Môrsasip tauva Israílip kinguai oĸalugfigigamigit
perdlorĸussissoĸ anisípât tangmârfiup avatânut ujarĸanigdlo mit-
-dlôrdlugo; taimailiorput Israílip kinguai sôrdlo Nâlagkap Môr-
-sase inákâ.

kapitalit 25.

ukiunik sapâtaussunik, ukiunigdlo tipaitsungârfingnik.

1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ ĸáĸame Sínaime oĸar-
-dlune: 2 Israílip kinguai oĸalugfigíkit oĸarfigalugit: nuna ilivsínut
túniússagssara apûvfigiguvsiuk, tauva nuna Nâlagkamut sapâtisior-
-tásavoĸ. 3 ukiut arfinigdlit narssautit siaruarterivfigísavat, naut- 2Môr.23,10t.
-sívítdlo vĩneĸutilik ukiut arfinigdlit kivdluivfigísavat nautitailo ka-
-terssordlugit; 4 ukiutdle arfineĸ áipât nunap sulísaerfigsut Nâlag- 5 Môr. 15.
-kamut sapâtisiorfigísavâ; tauva narssautit siaruarterivfigísángilat,
nautsívítdlo vĩneĸutilik kivdluivfigísángilat. 5 katerssuinerpit ki-
-ngornagut isumamingnik naussut katerssúsángilatit, vĩneĸutauti-
-vitdlo pássutaríngisavit vĩnigssai nuniârísángilatit, ukioĸ tamána
nunap sapâtisiorfigísangmago. 6 nunavdlo sapâtisiornerane naussut
nerissagssarísavase; ilingnutdlo kivfangnutdlo angúmut kivfangnutdlo
arnamut kivfartortingnutdlo igdlusisitangnutdlo ilingnilo takornar-

-taussumut 7 nerssutautingnutdlo nerssutinutdlo nunangnītunut nu-
-nap nautitai tamarmik nerissagssáusáput. 8 taimáitutdlo ukiut
sapâtaussut ilingne kisísavatit arfineĸ mardlúngorserdlugit, ukiut
arfineĸ mardluk arfineĸ mardloriardlugit; tássa ukiut sapâtaussut
arfineĸ mardluk uvdluisa ilingnut ukiut sisamanik ĸuligdlit arfineĸ
sisamatdlo naligísagait. 9 tauvalo tamagingne suvdluartáussuarnik
23,26. ĸardlortartitsísautit ĸáumatit arfineĸ áipâta uvdluisa ĸulingáne,
tássa uvdlorme sáimáunartitsivingme suvdluartáussuarnik tama-
-gingne ĸardlortartitsísause nunavsíne tamarssuarme. 10 ivdlernar-
-tísavarsilo ukioĸ tamána ukiut tatdlimanik ĸulilíngûtât ukioĸ ipe-
-rarneĸarfigssaĸ nuname tordlulautigalugo tamanut tássane nuna-
-ĸartunut; tipaitsungârfigísavarse ukioĸ tamána, tamatumanilo nu-
-ngutdluse nunautit pigigaluase kingumut pigilísavase nungutdlu-
-silo erĸardlise uterfigísavdlugit. 11 tipaitsungârfigísavarse ukioĸ
tamána ukiut tatdlimanik ĸulilíngûtât; narssautise tauva siaruar-
-terivfigísángilase, isumamingnigdlo naussut katerssúsángilase, vīne-
-ĸutitdlo pássúneĸángitsut nuniagfigísángilase. 12 tássa ukioĸ ta-
-mána tipaitsungârfik ivdlernartûtísagavsiuk; narssamit nerísavase
nautitai. 13 ukiume tamatumane tipaitsungârfingme tamarmik nu-
-nautit pigigaluatik kingumut pigilísavait. 14 taimáitumik tugdlit
nunáumik tuniniaivfigigugkulūnīt pisiniarfigigugkulūnīt, tauva ĸatá-
-ngúminik piumatûniarfigingnigtoĸásángilase. 15 ukiut tipaitsungâr-
-fiup kingornagut ĸímūtut amerdlássusiat migssiliordlugo tugdlit
pisivfigísavat; ukiut sule nunáumit pigssarsiviúsassut amerdlássu-
-siat migssiliordlugo ilíngnut tunísavâ. 16 ukiut [pigssarsiviúsassut]
amerdlagpata amerdlássusiata naligissânik akiliutigssaĸ agdlisísavat,
ikigpatalo ikigssusiata naligissânik akiliutigssaĸ migdlisísavat; má-
-ssa ukiune kingulerîngne nunáumit sule pigssarsiáusassut amer-
-dlássusê ilingnut tuniniarpai. 17 taimáitumik tugdliminik piuma-
-tûniarfigingnigtoĸásángilase, kisiáne Gûtit mianerísavat; uvanga
tássaugama Nâlagaĸ Gûterse. 18 ilerĸorerĸussákalo ilerĸorísavase,
erĸartūssisigerĸussákalo maleruásavase taimailiordlusilo; tauva nuna
terdligdluse nunagiumârparse, 19 nunavdlo inerititagssane nāmagú-
-kumârpai ĸârsitdlautigssavsínik nerissagssaĸartitdluse; nunagiu-
-mârparsilo terdligdluse. 20 oĸaraluaruvsilo: suna nerísavarput u-
-kiut arfineĸ áipāne? nautsîagssanik siaruarterísángínavta nunan-
-tivtalo nautitait erĸússúsanagit, 21 tauva pivdluarĸússutiga pivdluse
inákumârpara ukiut arfernáne, ukiut pingasut nāmagissagssânik
nautitserĸuvdlugo; 22 ukiut arfineĸ pingajuáne nautsîagssanik sia-

-ruarteriguvse, naussunik anigũssanik nerissagssaĸásassuse ukiut arfineĸ sisamât tikitdlugo tamatuma ineritítaĸarfia nagdliutser-dlugo. [23]taimáitumik nuna tunísángilarse utertíneĸ ajornar-tumik; uvanga nuna pigigavko, ilivsilo tikeraugavse nunasissûv-dlusilo uvavne. [24]taimáitumik nuname pigissavsíne tamarssuarme nuna tunissaĸ utertitagssángortításavarse. [25]ĸatángutit pîtsú-ngorpat, nunautivdlo pigissame ilâ tunigpago, tauva utertitsiniú-ssissigssâ táussumúnga ĸanigtoĸ tikiúkune ĸatángúme tunissâ utertísavâ. [26]kinaunersordle utertitsiniússissigssaĸángíkune, akig-ssardle utertitsíssutigssaĸ sapíngíkuniuk nãmagtitdlugulo, [27]tauva nautsorssúsavai ukiut nunáune tunigamiuk kingorna ĸímũtut, akia-talo sivnere angúmut tuniniaivfigissaminut utertísavai, taimalo nunaut pigigaluane kingumut pigilísavâ. [28]kisiáne kingumut pi-siniutigssaĸ saperuniuk, tauva tunissâ tamatumínga pisissup pi-giuásavâ ukioĸ tipaitsungârfik tikitdlugo; ukiume tipaitsungâr-fingme iperarneĸásavoĸ, tauvalo ivssuma nunaut pigigaluane ki-ngumut pigilísavâ. [29]igdlo iniginеĸartoĸ ungalûgkame ungalor-ssualingme ítoĸ nalingínaup tuniguniuk, táussuma utertísináusavâ ukioĸ iluitsoĸ nâtserdlugo tunigamiuk kingorna; tássáusáput uv-dlut utertitsisínauvfigssai. [30]kisiáne ukioĸ iluitsoĸ táussumúnga nâtínago utertíneĸángigpat, tauva igdlo tamána ungalûgkame unga-lorssualingme ítoĸ tamatumínga pisissumut kinguâgssainutdlo pigitíneĸásavoĸ utertíneĸ ajornartumik; ukiume tipaitsungârfingme iperarneĸásángilaĸ. [31]igdlutdle igdlorpángualingne kaujatdláutumik ungalorssuaĸángitsune ítut nunap narssaisut isumaĸartitagssáuput; utertíneĸarsínáusáput, ukiumilo tipaitsungârfingme iperarneĸásáput. [32]ungalûgkatdlo Lîvíkut pê igdlutdlo ungalûgkane pigissaine ítut Lîvíkut utertísínáusavait ajornartôrtíneĸarnaviángitdluínásavdlutik. 4Môr.35,1-8.
[33]Lîvíkutdlo ilâta suna tunissaĸ utertigpago, tauva tamána igdlû-nersordlũnît tunissaĸ ungalûgaunersordlũnît pigissâ ukiume ti-paitsungârfingme iperarneĸásavoĸ; igdlut Lîvíkut igdloĸarfînîtut táukua nunautitut pigissaringmatigik Israîlip kinguaisa akornáne. [34]kisiáne narssautit táukua igdloĸarfîsa avalerissait tunineĸásángit-dlat, nâgssáungitsumik pigissarísangmatigik. [35]ĸatángutit pîtsú-ngorpat sapîssusia migdlivdlune saningne, tauva píssagtísavat, nauk nunasissûgaluartoĸ tikeraussoĸ, saningne inôrĸuvdlugo. [36]akiliúmik akimortitsiniarfigísángilat tapertitsiniarfiginagulo, kisiáne Gûtit mia-nerísavat, ĸatángutit saningne inôrĸuvdlugo. [37]aningaussautingnik atugkísángilat akiliutigssaĸ akimortitdlugo, nerissagssautingnigdlo

tugs. 39,18.

Rût. 4.

2 Môr. 22, 25 tt.

pisisísángilat akigssât tapertitdlugo. [38]uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse, ilivsínik Egivtinimit anisitsissoĸ Kânâp nunânik tuniu-mavdluse ilivsínut Gûtiujumavdlunga. [39]ĸatángutit pítsúngor-pat saningne, ilingnutdlo akigigpat, tauva kivfatut pigissatut kivfartortísángilat; [40]kisiáne kivfartortutut uvdlormut akigssarsi-ssartutut tikeraussututdlũnít ilingnīsavoĸ kivfartorfigalutitdlo u-kioĸ tipaitsungârfik tikitdlugo. [41]tauva ilingnit anísavoĸ ĸitor-nane ilagalugit, erĸardlinilo uterfigísavai nunaut sujuaissame pi-gissât kingumut pigilísavdlugo. [42]uvanga kivfáka tássaungmata Egivtinimit anisitáka, taimáitumik kivfap pigissap akiginеĸarne-ratut akiginеĸásángitdlat. [43]sukangnersumik nâlagauniarfigísá-
Evf. 6,9. -ngilat táuna, kisiáne Gûtit mianerísavat. [44]pigissanigdle kivfa-ĸarumaguvit angutinigdlũnít arnanigdlũnít, tauva akimángitsut avativsínītut pisivfigísavase kivfanik angutinik kivfanigdlo arnanik. [45]ãmátaoĸ tikeraussut ilivsíne takornartaussut ĸitornait pisivfigi-sínauvase sugissaitdlo ilivsínītut nunavsíne ĸitornartârissait; táuko pigivigkatut pigísavase, [46]ĸitornavsínutdlo kingunivsigut kingor-nússagssaritísavase pigivigkatut pigerĸuvdlugit nâgssáungitsumik kivfarísavdlugit; kisiáne ĸatángutivsínut Israîlip kinguainut ar-dlavsínik áiparminut sukangnersumik nâlagauniartoĸásángilase. [47]takornartardlũnít tikeraussordlũnít ilingne pigissartusigpat, ĸa-tángutitdlo pítsúngorune saniane, tauvalo táussumúnga takornar-tamut ilingne tikeraussumut avdlamutdlũnít takornartap sugi-ssaisa ilagissãnut pisiaritíkune, [48]tauva pisiaritíkame kingorna utertínеĸarsínáusavoĸ; ĸatángutaisa ilâta utertísínáusavâ. [49]ákâ-talũnít igdluatalũnít sugissâtalũnít avdlap táussumúnga ĸaning-nerussup utertísínáusavâ; nangminerdlũnít akigssaĸ nãmagtoĸ sapíngíkuniuk ingminik utertísínáusavoĸ. [50]tauvalo pisiarissine nautsorssuеĸatigísavâ ukioĸ akiginеĸarfine autdlarniutigalugo u-kiordlo tipaitsungârfik tikitdlugo, aningaussatdlo pisiarinеĸautai ukiut amerdlássusiánut migssiliortínеĸásáput; kivfartortup uvdlor-mut akigssarsissartup uvdluisut ísavoĸ táussumanīnera. [51]ukiug-ssat sule amerdlagpata amerdlássusiat migssiliordlugo akigssaĸ utertínеĸautigssane túniúsavâ aningaussanit pisiarinеĸautiminit: [52]ikigpatalũnít ukiut ukiumut tipaitsungârfingmut sule ukiûsassut nautsorssúsavai; ukiut amerdlássusiat migssiliordlugo akigssaĸ utertínеĸautigssane túniúsavâ. [53]kivfartortutut uvdlormut akigssar-sissartutut ukívigissásavâ táuna; [nâlagâta] sukangnersumik nâ-lagauniarfigísángilâ issigititdlutit. [54]tamákualo taimailiornerit ilâ-

-tigut utertíneкángíkune ukiume tipaitsungârfingme iperarneкá-
-savoк кitornai ilángutdlugit. 55 mássa Israîlip kinguai uvanga
kivfarãka, uvanga-uko kivfáka Egivtinimit anisitáka; uvanga ta-
-mássa Nâlagaк Gûterse.

kapitalit 26.

pivdluarкússut perdlorкússutdlo.

1 Gûtipilungnik ilivsínut sanásángilase, inûssaliamigdlo кipe-
-rugkamik napassuliamigdlũnît ilivsínut nápartitsísángilase, ujar-
-кamigdlũnît ássilialingmik nunavsíne ivertitsísángilase tamákua
ilât patdlorfigiumavdlugo; uvanga tássaugama Nâlagaк Gûterse.
2 sapâtíka aulajangiúsigik ivdlernartûtigalo mianeralugo; uvanga
tamássa Nâlagaк.
3 ilerкorerкussavkut ingerdlaguvse, inássutíkalo maleruaruv- 5 Mór. 28,
-sigik ilerкoralugitdlo, 4 tauva sialungnik tunissarumârpavse tai- 1-14.
-maivfigssaisigut, nunavdlo nautitagssane nautíkumârpai, narssavdlo
orpîsa ineritit agssatik ineritíkumârpait; 5 uvdlutdlo karrinik tú-
-kartuivfît ilivsíne vĩnigssanik katerssuivfingmut atásáput, vĩnig-
-ssanigdlo katerssuivfik nautsîagssanik siaruarterivfingmut atá-
-savoк; neкigssautisilo neriumârpase кârsitdlardluse, nunavsínilo
nunaкásause terdligdluse. 6 erкigsinermigdlo túniússiumârpunga
nuname, tauva ínangásause ánilârsarneкarnase; ûmassutdlo ajortut
nuname soraersíkumârpáka, panalo nunavsigut ingerdlásángilaк.
кingarssortise malerssorumârpase sujunivsíne panákut ordlorar- Jôrs. 10,9 tt.
-titdlugit. 8 tatdlimauvdluse untritigdlit malerssorumârpase, un-
-tritiliuvdluse кulinik tûsintigdlit malerssorumârpase кíngarssortise
sujunivsíne panákut ordlorartitdlugit. 9 sâgfigiumârpavsilo ki- erк. 7,19 tt.
-nguâgssissartitdluse amerdliartortitdlusilo, angerusigalo ilivsínut
aulajangersarumârpara. 10 anigũssanigdlo nerissarumârpuse кanga-
-nitsanik anigũssat pêrsísavdlugit nutât pivdlugit. 11 ineкarfigalo
akornavsínîtíkumârpara, tarnimalo maujugísángilâse. 12 saкiumâr-
-pungalo akornavsíne, Gûtigísavavsingalo, uvangalo ínugtariumâr- sarк. 21,3.
-pavse. 13 uvanga tamássa Nâlagaк Gûterse ilivsínik Egivtinimit
anisitsissoк táukunúnga kivfarerкunase; nangmautivsilo кissugtai
navdlorpáka, ingerdlatípavsilo makítarigsisitdluse.
14 nâlángíkuvsingale inássutitdlo máko tamaisa malingnagit, 5 Mór. 28,
5 ilerкorerкussákalo asigínaruvsigik, erкartũssisigerкussákalo tar- 15-68.
-nivse maujugigpatigik, inássutíka tamaisa malingnagit angerusiga

uniortíkuvsiuk, 16 tauva uvangátaoĸ mákunínga piumârpavse: taku-
-sarumârpavse ánilârnerssuarmik uvinêrúnermigdlo ĸanimanermig-
-dlo, tamákua issise tukumajungnaersísagait tarnisilo tumánguler-
-sitdlugit; nautsîagssautisilo asulînaĸ siaruartísavase, kingunere
ĸíngarssortivse neriumârmatigik. 17 kînaralo ilivsínut sangmisíku-
-mârpara ĸíngarssortivsínut saperssisitdluse; ûmigssortisilo iliv-
-sínut nâlagauniásáput, ĸimâjumârpusilo malerssorneĸarnase. 18 ta-
-mákunatigutdlo sule nâlángíkuvsinga, tauva ilassivdlunga pitdla-
-rumârpavse tamáko arfineĸ mardloriardlugit ajortuliautsise piv-
-dlugit; 19 navdlorumârparalo píssaunivse makitássusia ĸilak ĸu-
-livsigut savigsut ilersitdlugo nunalo ativsigut kangnúsagtut iler-
-sitdlugo; 20 nukingerútásausilo asulînaĸ, nunavse nautitagssane
nautísángíkai, nunavdlo orpîsa ineritítagssatik ineritísángíkait.
21 ingerdlaĸatigiguvsingale pârdlagdlunga nâlagkumanangalo, tauva
ilassivdlunga patigtarumârpavse tamáko arfineĸ mardloriardlugit
ajortuliautsise migssiliordlugit; 22 narssavdlo nerssutai ilivsínut
autdlartíkumârpáka, táukua ĸitornaerutísavâse nerssutautaiardlusilo
ikigdlisitdlusilo, igdluvsilo akorne inuerúsáput. 23 tamákunatigutdlo
uvavnut pitdlartíkumángíkuvse, ingerdlaĸatigiguvsingale pârdlag-
-dlunga, 24 tauva uvangátaoĸ ingerdlaĸatigiumârpavse pârdlagdluse,
mássalo patigkumârdluse tamáko arfineĸ mardloriardlugit ajortu-
-liautsise pivdlugit; 25 panalo akiniutaussoĸ ilivsínut nagdliutíku-
-mârpara, angerutsimik akiniússissugssaĸ; ungalûgkavsínutdlo ka-
-terssoruvse toĸorarneĸ akornavsínut autdlartíkumârpara, ĸíngar-
-ssortivsilo agssainut túniúneĸásause. 26 neĸigssautise píkunaia-
-ruvkit arnat ĸulit neĸigssavsínik ûterísáput ûterivingme atautsime
neĸigssasilo kingumut túniútardlugit ûgtordlugit; nerísausilo ĸâr-
-sitdlásanase. 27 tamákunatigutdlo nâlángíkuvsinga, ingerdlaĸati-
-giguvsingale pârdlagdlunga, 28 tauva uvangátaoĸ pârdlagdluse i-
-ngerdlaĸatigiumârpavse níngagdlunga, mássalo pitdlarumârdluse
tamáko arfineĸ mardloriardlugit ajortuliautsise pivdlugit. 29 erniv-
-silo panivsilo neĸait nerísavase; 30 kingigtúnguautisilo nungutit-
-dlarumârpáka seĸinermutdlo nápartitase pîardlugit, timisilo to-
-ĸungassut igíkumârpáka Gûtiliarujuvse timaisa toĸungassut ĸânut
tarnimalo maujugísavâse. 31 ungalûgkasilo inuerúníngortíkumârpáka
ivdlernartûtisilo piunêrutdlugit, naimajuminartuliasilo naimajumá-
-sángiláka. 32 nuna piunêrutingârumâravko ĸíngarssortivse tássane
Jer. 9,16. nunaĸartut uitsatigísavât. 33 ilivsile akimángitsunut siámarumâr-
-pavse, kingunivsigutdlo pana amujumârpara; nunarse piunêru-

-savoĸ, ungalûgkasilo inuerúsáput. 34 tauva nunap sapâtisiornine
nāmagilísavai uvdlut piunêrúsimavfine nâvdlugit ilivsilo ĸíngarssor-
-tivse nunānîtitdluse; tauva nuna sapâtisiúsavoĸ, sapâtisiorninilo
nāmagilísavai. 35 uvdlut piunêrúsimavfine nâvdlugit sapâtisiúsavoĸ,
tássa sapâtisiorsínáungíname taimane sapâtisiortísagaluaravsiuk,
nunagigatdlaravsiuk. 36 amiákusilo ersigajugtumik ūmateĸartíkumâr-
-páka ĸíngarssortaisa nunāne, pilutap aularpaluata ĸimarratitísagai,
ĸimāsassutdlo panamit ĸimâssutut ilivdlutik ordlorardlutigdlo, nauk Is. 30,17.
malerssuissoĸángitsoĸ. 37 nâgkiútaĸátáusáputdlo panamit ĸimarrá-
-tutut, nauk malerssuissoĸángitsoĸ; uníngavigssaĸásángilasilo ĸí-
-ngarssortivse sāne. 38 nungutitaulísausilo akimángitsune, ĸíngar-
-ssortivsilo nunâta nerísavâse. 39 amiákusilo ajortuliamingne ta- Mat. 23,
-rúsáput ĸíngarssortimik nunāne; sujuaissamigtaoĸ ajortuliaine 29-32.
tarúsáput ilángutdlutik. 40 tauva ángĭautigiumârpait ajortuliatik Sagg. 12,10.
sujuaissamigdlo ajortuliait, tamákunínga perĸuserdlugtulivfigiga-
-mínga ingerdlaĸatigisimavdlungalo pârdlagdlunga; 41 taimáitumik
uvangátaoĸ ingerdlaĸatigisimagíka pârdlagdlugit ĸíngarssortaisalo
nunānut pisitdlugit. tauvalo ūmatait kipineĸángitsut makitajung-
-naerpata, pitdlautitdlo ajortuliamik kingunere iluarĭnalerpatigik,
42 tauva erĸaiumârpara Jākumut angerusiga, āmame Iisâmut ange-
-rusiga, āma Aaperâmut angerusiga erĸáisavara nunalo erĸaiu-
-mârdlugo. 43 mássa nunap táuko inugiungnaerai, sapâtisiorninilo Is. 54,7. 8.
nāmagilerai táukunínga inuerúkame, táukualo pitdlautit ajortuliamik
kingunere iluarĭnalerait; imáitoĸ pivdlugo, mássame imáitoĸ piv-
-dlugo: erĸartūssisigerĸussáka asigínarmatigik, ilerĸorerĸussákalo
narnaisa maujugingmatigik. 44 taimáitordle ĸíngarssortimik nunā-
-nĭkaluartitdlugitdlūnît asigínángiláka, maujugigaluardlugit nungú- Rûm. 3,3;
-sángiláka, táukunúngalo angerusiga atorungnaersísángilara; uva- — 11,28 f.
-ngame tássa Nâlagaĸ Gûtiat. 45 táukunúngalo erĸaiumârpara Jer. 31,31-37.
sujugdlernut angerusigissaĸ, taimane akimángitsut issigititdlugit
Egivtinimit anisíkavkit táukunúnga Gûtiujumavdlunga, uvanga
Nâlagaĸ.

46 tamássa ilerĸorerĸussat erĸartūssisigerĸussatdlo inatsisitdlo
Nâlagkap ingminutdlo Israĭlivdlo kinguainut akúnermiliússai ĸá-
-ĸame Sĭnaime Môrsase kivfaralugo.

kapitalit 27.

únersûtinik, utertínavêrsagkanigdlo, pîtdlo ĸulinginik.

[1]āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [2]Israîlip ki-
4 Môr. 30,3. -nguai oĸalugfigíkit ima oĸarfigalugit: nalingínaĸ únersūmik av-
-dlatut ítugssamik Nâlagkamut únersuisimagune, [utertíkumagu-
-niugdlo] ivdlit tarnilingnut naligititagssat erĸúsavdlugo, [3]tauva
ima naligssaĸartísavatit: angut ukiut mardlungnik ĸuligdlit nâsi-
-mavdlugit arfinilingnigdlo ĸuligdlit inordlugit ukioĸartoĸ nalig-
-ssaĸartísavat sîlvimik sīkilit tatdlimanik ĸuligdlit nalingánik iv-
-dlernartûtip sīkilia erĸordlugo; [4]arnaugpatdle sīkilit pingasunik
ĸuligdlit nalingánik naligssaĸartísavat. [5]ukiut tatdlimat nâsi-
-mavdlugit mardlungnik ĸuligdlit inorpagit angut naligssaĸarti-
-savat sīkilit mardlungnik ĸuligdlit nalingánik, arnardlo sīkilit ĸulit
nalingánik. [6]ĸáumat atauseĸ nâsimavdlugo ukiut tatdlimat inor-
-pagit angut naligssaĸartísavat sîlvimik sīkilit tatdlimat nalingánik.
arnardlo naligssaĸartísavat sîlvimik sīkilit pingasut nalingánik.
[7]ukiut arfinilingnik ĸuligdlit nâsimavdlugitdlūnît sivnerdlugitdlūnît
ukioĸartoĸ angutaugpat naligssaĸartísavat sīkilit arĸaneĸ tatdlimat
nalingánik, arnaugpatdlo sīkilit ĸulit nalingánik. [8]pîtsûvatdlâr-
-patdle táussumúnga naligititat akiliutigísavdlugo, tauva palasimut
savssartísavât, palasivdlo naligssaĸartísavâ, táussuma únersuisi-
-massup sapíngisâ nâpertordlugo palasip naligssaĸartísavâ. [9]ner-
-ssutautaugpatdle Nâlagkamut pigdliutigssaĸarfiussoĸ, tauva sue
Nâlagkamut túniúneĸartut tamarmik ivdlernásáput. [10]avdlángor-
-tíneĸásángilaĸ taorserneĸásananilo ajúngitsoĸ ajortumik ajortor-
-dlūnît ajúngitsumik; taimáitordle kia nerssutautaussoĸ nerssu-
-tauteĸatânik taorserpago tamánalo taortâlo ivdlernásáput. [11]ner-
-ssutautaugpatdle mingungnartoĸ ĸanoĸ íkaluartoĸ Nâlagkamut
pigdliutigssaĸarfiúngitsoĸ, tauva nerssut tamána palasimut sav-
-ssartísavât, [12]palasivdlo naligssaĸartísavâ, ajúngínersordlūnît ajor-
-nersordlūnît; ivdlit palasiussutit tamatumúnga naligititat atúsavoĸ.
[13]tauva kia utertíkumaguniuk tamatumúnga naligititat avgornerisa
tatdlimānik ilásavâ. [14]nalingínaup igdlune ivdlernartigpago iv-
-dlernartutut Nâlagkamut pigititdlugo, tauva palasip naligssaĸar-
-tísavâ, ajúngínersordlūnît ajornersordlūnît; palasivdlo tamatu-
-múnga naligititâ aulagsásángilaĸ. [15]tauva tamatumínga ivdler-
-nartitsissup igdlune utertíkumaguniuk sîlve tamatumúnga naligi-
-titat avgornerisa tatdlimānik ilásavâ, tauvalo [igdlo] pigísavâ.

[16]nalingínaup narssautip nangminerissame ilâ ivdlernartutut Nâlagkamut pigitigpago, tauva naligssaĸartísavat nautsîagssat tá--ssunga siaruarteriaĸartut amerdlássusiat migssiliordlugo, suau--ssiagssat siaruartigagssat ûmerip imai sîlvimik sîkilit tatdlimanik ĸuligdlit nalingánik naligssaĸartitdlugit. [17]ukioĸ tipaitsungârfik autdlarniutigalugo narssáune ivdlernartísimagpago tamatumúnga naligititat erĸordlugo naligssaĸásavoĸ. [18]kisiáne narssáune iv--dlernartísimagpago ukiup tipaitsungârfiup kingornagut, tauva sîlvip angíssusigssâ palasip táussumúnga nautsorssúsavâ ukiut ukiumut tipaitsungârfingmut sule ukiũsassut amerdlássusiat migssiliordlugo, taimalo naligititat migdlisíneĸásavoĸ. [19]tauva narssaut tamána tamatumínga ivdlernartitsissup utertíkumaguniuk sîlve tamatumú--nga naligititat avgornerisa tatdlimãnik ilásavâ, tauvalo [narssaut] táussumúnga pigititáusavoĸ. [20]utertíkumángigpagule, avdlamutdle akigigpago, tauva kingorna utertíneĸásángilaĸ; [21]narssautdlo ta--mána ukiume tipaitsungârfingme iperarneĸarpat ivdlernartutut Nâlagkamut pigititáusavoĸ, narssautitut utertínavêrsagkatut ísavoĸ; palasip nangminerissarísavâ. [22]nalingínaup narssaut pisiane nang--minerissame ilagíngisâ ivdlernartutut Nâlagkamut pigitigpago, [23]tauva palasip naligititat táussumúnga nautsorssúsavâ ĸanoĸ ag--tigísassoĸ ukioĸ tipaitsungârfik tikitdlugo, tamánalo naligititat túniúsavâ uvdlorme tamatumane ivdlernartutut Nâlagkamut pigi--titdlugo. [24]ukiume tipaitsungârfingme narssaut tamána utísavoĸ inugigaluaminut ivssuma pisivfigissânut, nuname inuvigissaminut. [25]naligssaĸartitsigângavit nungutdlugit ivdlernartûtip sîkilia erĸor--simásavoĸ; kêrat mardlungnik ĸuligdlit sîkilip naligísavai. [26]ki--siáne nerssutautit angajugdliliait Nâlagkamut pigssauvdlutik a- 2 Môr. 13,2.
-ngajugdliliaussut ivdlernartutut táussumúnga pigitíneĸásángitdlat; ugsiunersutdlũnît savaunersutdlũnît Nâlagkap pigerêrpai. [27]ner--ssutautaugpatdle mingungnartoĸ, tauva utertíneĸarsínáusavoĸ na--ligititat avgornerisa tatdlimãnik ilavdlugo; utertíneĸángigpatdlo akigineĸásavoĸ naligititat erĸordlugo. [28]kisiáne utertínavêr--sagkat ĸanoĸ íkaluartut, nalingínaup pigissame ilât inûnersor--dlũnît nerssutautaunersordlũnît narssautaunersordlũnît nangmine-
-rissaĸ Nâlagkamut pigitigpago utertínavêrsardlugo, táuko aki- 4 Môr. 18,14.
-gineĸásanatigdlo utertíneĸásángitdlat; utertínavêrsagkat tamaisa Nâlagkap ivdlernartorssuartut pigai. [29]inuk utertínavêrsagaĸ ki--naugaluartoĸ utertíneĸásángilaĸ, toĸúneĸásavoĸ. [30]nunap nau-
-titaisa ĸulinge tamaisa Nâlagkap pigai, nunamut siaruartigkat 4 Môr. 18,21.

kingunerisa ĸulinge orpîtdlo ineritítaisa ĸulinge, ivdlernartutut
Nâlagkap pigai. 31 kialo pime ĸulingisa ilait utertíkumagunigit
avgornerisa tatdlimãnik ilásavai. 32 ugsigitdlo savatdlo ĸulinge,
pârssissup ilitsersûtânik pineĸartartut tamarmik ĸulinge, Nâlagkap
ivdlernartutut pigísavai. 33 misilingneĸásángilaĸ ajúngínersordlũnît
ajornersordlũnît taorserneĸásananilo; taimáitordle kia taorserpago
tamánalo taortâlo ivdlernásáput, utertíneĸásángitdlat.
34 tássáuput inássutit Nâlagkap ĸáĸame Sînaime Môrsasimut
inássutigissai Israîlip kinguainut inássutigerĸuvdlugit.

Môrsasip agdlagaisa sisamait.

kapitale 1.

inuit kisíneĸartut.

2 Môr. 19,1. 1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ Sînaip puilassuitsuane, tu-
-perme nâpítarfingme, ĸáumatip áipâta uvdluisa sujugdliáne, Egiv-
-tinimit anigamik áipâgut, oĸardlune: 2 Israîlip kinguaisa ilagît
ilũngarmik amerdlássusê kisísigik ingmíkut erĸardlerît ingmíkut
sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit angutit
tamaisa atausiákûtârdlugit, 3 mardlungnik ĸulilingmik ukiugdlit ĸá-
-ngiútutdlo Israîlíkúne sorssugtugssanut ilángúsínaussut tamaisa:
táuko nautsorssúsavase ingmíkut katerssat ingmíkôrtítardlugit.
ivdlitdlo Aarunivdlo. 4 ilaĸásausilo nungutdlugit nagguveĸati-
-gîngnit atautsinit angúmik atautsimik sujuaissaĸatimine nâla-
-gaussumik. 5 tamássalo angutit ikiortigissagssavse arĸe: Rûpi-
-níkúnit: Elisuere Sitiuerip ernera; 6 Símiũkúnit: Salũmiale So-
2 Môr. 6,23. -risâtaip ernera; 7 Jûtákúnit: Nagásût Aminâtap ernera; 8 Iisag-
-ssâríkúnit: Natâniale Suarip ernera; 9 Sîpulũkúnit: Eliâve Hî-
-lûnip ernera; 10 Jûserfip kinguainit, Eivfarãkúnit: Elisâma Amiû-
-tip ernera, Mánarsíkúnit: Gámiliale Pitasuerip ernera; 11 Bînja-
-mĩkúnit: Apitât Gitiûnîp ernera; 12 Dáníkúnit: Agiasere Ami-
-sâtaip ernera; 13 Agserákúnit: Pâgiale Orrâp ernera; 14 Gâtíkúnit:
Eliâsavfe Dîguilip ernera; 15 Navtalĩkúnit: Agîara Einânip ernera.
16 tássáuput ilagîngnit ĸaerĸussat nagguveĸatigîgsortaisa sujuler-
-ssortait Israîlíkut tûsintilînut nâlagaussut. 17 Môrsasivdlo Aaru-

-nivdlo ilaserait angutit táuko arĸisigut tainekartut, [18]ilagîtdlo ilũngaisa katisimatípait ĸáumatip áipâta uvdluisa sujugdliáne, mi-sigssornekarputdlo sugîgssusîsigut, ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit, mardlung-nik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo atausiákûtârdlugit; [19]sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ, taima nautsorssorpait Sînaip puila-ssuitsuane. 26,1 tt.

[20]Rûpinip Israîlip angajugdliliâta kinguaisa sugîgsortait naut-sorssornekarmata ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit atausiákûtârdlugit angutit mardlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut tamaisa katitdlugit [21]Rûpiníkúne nagguveĸatigîngne nautsorssugáuput sisamanik ĸulilingnik arfinilingnigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit. [22]Símiûp kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit atausiákûtârdlugit angutit mardlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut tamaisa katitdlugit [23]Símiũkúne nagguveĸatigîngne nautsorssugáuput tatdlimanik ĸulilingnik arfineĸ sisamanigdlo tû-sintigdlit pingasunigdlo untritigdlit. [24]Gâtip kinguaisa sugîg-sortait nautsorssornekarmata ingmíkut erĸardlerît ingmíkut su-juaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit mardlung-nik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángú-sínaussut katitdlugit [25]Gâtíkúne nagguveĸatigîngne nautsorssu-gáuput sisamanik ĸulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit arfiniling-nigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit. [26]Jûtap kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit mar-dlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, sorssugtugssanut ilá-ngúsínaussut katitdlugit [27]Jûtákúne nagguveĸatigîngne nautsor-ssugáuput arfineĸ mardlungnik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsin-tigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit. [28]Iisagssârip kinguaisa su-gîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, arĸisigut kisitdlugit mar-dlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, sorssugtugssanut ilá-ngúsínaussut katitdlugit [29]Iisagssâríkúne nagguveĸatigîngne naut-sorssugáuput tatdlimanik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsintigdlit sisa-manigdlo untritigdlit. [30]Sîpulûp kinguaisa sugîgsortait naut-sorssornekarmata ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît

ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mardlungnik kulilingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut katitdlugit 31 Sîpulûkúne nagguvekatigîngne nautsorssugáuput tatdlimanik ku-lilingnik arfinek mardlungnigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo untri-tigdlit. 32 Jûserfip kinguaine Eivfarâp kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erkardlerît ingmíkut sujuaissaka-tigît ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mardlungnik kuli-lingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut katitdlugit 33 Eivfarâkúne nagguvekatigîngne nautsorssugáuput sisa-manik kulilingnik tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit. 34 Má-narsip kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut er-kardlerît ingmíkut sujuaissakatigît ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mardlungnik kulilingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sor-ssugtugssanut ilángúsínaussut katitdlugit 35 Mánarsíkúne nagguve-katigîngne nautsorssugáuput pingasunik kulilingnik mardlung-nigdlo tûsintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit. 36 Bînjamîp kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erkardlerît ingmíkut sujuaissakatigît ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mardlungnik kulilingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut katitdlugit 37 Bînjamîkúne nagguvekatigîngne naut-sorssugáuput pingasunik kulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit. 38 Dánip kinguaisa sugîgsortait naut-sorssornekarmata ingmíkut erkardlerît ingmíkut sujuaissakatigît ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mardlungnik kulilingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut katitdlugit 39 Dáníkúne nagguvekatigîngne nautsorssugáuput arfinilingnik kuli-lingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit arfinek mardlungnigdlo untri-tigdlit. 40 Agserap kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erkardlerît ingmíkut sujuaissakatigît ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mardlungnik kulilingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sorssugtugssanut ilángúsínaussut katitdlugit 41 Agserákúne naggu-vekatigîngne nautsorssugáuput sisamanik kulilingnik atautsimigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit. 42 Navtalîp kinguaisa sugîgsortait nautsorssornekarmata ingmíkut erkardlerît ingmíkut sujuaissakatigît ingmíkôrtítardlugit, arkisigut kisitdlugit mar-dlungnik kulilingnik ukiugdlit kângiútutdlo, sorssugtugssanut ilá-ngúsínaussut katitdlugit 43 Navtalîkúne nagguvekatigîngne naut-sorssugáuput tatdlimanik kulilingnik pingasunigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit.

44 tássáuput nautsorssorneĸartut, Môrsasivdlo Aarunivdlo Is-
-raîlíkutdlo sujulerssortaisa arĸaneĸ mardluk sujuaissaĸatigîngnit
atautsinit nungutdlutik atausiussartut nautsorssugait. 45 Israîlip
kinguaine nautsorssorneĸartut ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôr-
-títardlugit, mardlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, Israî-
-líkúne sorssugtugssanut ilángúsínaussut, 46 nautsorssorneĸartut
táuko tamaisa katitdlugit tássa arfinilingnik untritilingnik pinga- 2 Môr. 12,37.
-sunigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo
ĸuligdlit. 47 Lîvíkutdle sujuaissamik nagguveĸatigîgssusiatigut
nautsorssorneĸángitdlat táukunúnga ilángutdlugit; 48 Nâlagkap
Môrsase oĸalugfigingmago oĸardlune: 49 kisiáne Lîvíkut nagguve-
-ĸatigît nautsorssúsángilatit, amerdlássusîlo kisísángilatit Israîlip
kinguainut ilángutdlugit; 50 kisiáne nalunaiautip ineĸarfianut iver-
-tísavatit peĸutainutdlo tamanut pigissainutdlo tamanut; ine-
-ĸarfik erssúsavât peĸutailo tamaisa, kivfartûtigalugulo, tangmâr- 3,5 tt.
-tásáputdlo ineĸarfik avatangerdlugo. 51 ineĸarfik autdlásagângat
Lîvíkut natdlartísavât, ãmátaoĸ ineĸarfik tangmãsagângat Lîvíkut
nápartísavât; avdlaussoĸ tássunga patdligúkune toĸúneĸásavoĸ.
52 Israîlip kinguai tangmârtásáput nungutdlutik tangmârfigssaming-
-nut, nungutdlutik katíngatigssamik erĸânut ingmíkut katerssat
ingmíkôrtardlutik; 53 Lîvíkutdle tangmârtásáput nalunaiautip ine- 3,23. 29.
-ĸarfia avatangerdlugo, níngangnerssuaĸ nagdliuterĸunago Israîlip 35. 38.
kinguainut ilagîngnut; taimáitumik Lîvíkut pârssísáput nalunaiau-
-tip ineĸarfia isumagalugo. 54 Israîlivdlo kinguai taimailiorput;
sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ taimardluínaĸ iliorput.

kapitalit 2.

ĸanoĸ ilivdlutik tangmârtásassut.

1 ãma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai oĸardlune:
2 Israîlip kinguai tangmârtásáput nungutdlutik katíngatigssamik
erĸânut, nungutdlutik sujuaissaĸatimik nalunaerĸutâta sanianut;
tupeĸ nâpítarfik asianit avatangerdlugo tangmârtásáput.

3 kangianut seĸernup nuissarfiata tungânut tangmãsáput Jû-
-tákut katíngatigssâta erĸâne tangmâĸatigîgsugssat, ingmíkut ka-
-terssat ingmíkôrtardlutik: Jûtap kinguaisa sujulerssortât Nagásût 1,5-15.
Aminâtap ernera 4 katerssainilo nautsorssugkat arfineĸ mardlung-
-nik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsintigdlit arfinilingnigdlo untri-
-tigdlit. 5 saniánutdlo tangmãsáput Iisagssâríkut nagguveĸatigît:

Iisagssârip kinguaisa sujulerssortât Natâniale Suarip ernera [6] ka-
-terssainilo nautsorssugkat tatdlimanik ĸulilingnik sisamanigdlo
tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit; [7] âma Sîpulûkut nagguveĸa-
-tigît: Sîpulûp kinguaisa sujulerssortât Eliâve Hîlûnip ernera
[8] katerssainilo nautsorssugkat tatdlimanik ĸulilingnik arfineĸ mar-
-dlungnigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit. [9] Jûtákúne
tangmâĸatigîngne nautsorssugkat katitdlugit tássa untritilingnik
arfineĸ pingasunigdlo ĸulilingnik arfinilingnigdlo tûsintigdlit sisa-
-manigdlo untritigdlit, ingmíkut katerssat ingmíkôrtítardlugit; táuko
autdlartásáput sujugdliuvdlutik. [10] kujatâta tungânîsáput Rûpi-
-níkut katíngatigssâta erĸâne tangmâĸatigîgsugssat, ingmíkut ka-
-terssat ingmíkôrtardlutik: Rûpinip kinguaisa sujulerssortât Eli-
-suere Sitiuerip ernera [11] katerssainilo nautsorssugkat sisamanik
ĸulilingnik arfinilingnigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit.
[12] saniánutdlo tangmâsáput Símiûkut nagguveĸatigît: Símiûp ki-
-nguaisa sujulerssortât Salûmiale Sorisâtaip ernera [13] katerssainilo
nautsorssugkat tatdlimanik ĸulilingnik arfineĸ sisamanigdlo tûsin-
-tigdlit pingasunigdlo untritigdlit; [14] âma Gâtíkut nagguveĸatigît:
Gâtip kinguaisa sujulerssortât Eliâsavfe Rîguilip ernera [15] kater-
-ssainilo nautsorssugkat sisamanik ĸulilingnik tatdlimanigdlo tû-
-sintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit.
[16] Rûpiníkúne tangmâĸatigîngne nautsorssugkat katitdlugit tássa
untritilingnik tatdlimanigdlo ĸulilingnik atautsimigdlo tûsintigdlit
sisamanigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit, ingmíkut kater-
-ssat ingmíkôrtítardlugit; táuko autdlartásáput tugdliuvdlutik.
[17] tauva tupeĸ nâpítarfik autdlásavoĸ, Lîvíkut tangmâĸatigît
tangmâĸatigîgsoĸatimingne akugdliuvdlutik; tangmârtarnermíkut
tugdlerîgssusertik erĸordlugo autdlartásáput nungutdlutik inigssa-
-mingnîtdlutik katíngatigssamik erĸâne. [18] kitâta tungânîsáput
Eivfarâkut katíngatigssâta erĸâne tangmâĸatigîgsugssat, ingmíkut
katerssat ingmíkôrtardlutik: Eivfarâp kinguaisa sujulerssortât Eli-
-sâma Amiûtip ernera [19] katerssainilo nautsorssugkat sisamanik
ĸulilingnik tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit. [20] saniánîsá-
-putdlo Mánarsíkut nagguveĸatigît: Mánarsip kinguaisa sujuler-
-ssortât Gámiliale Pitasuerip ernera [21] katerssainilo nautsorssugkat
pingasunik ĸulilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit mardlungnigdlo
untritigdlit; [22] âma Bînjamîkut nagguveĸatigît: Bînjamîp kinguaisa
sujulerssortât Apitât Gitiûnîp ernera [23] katerssainilo nautsorssug-
-kat pingasunik ĸulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo

untritigdlit. 24 Eivfarākúne tangmâĸatigîngne nautsorssugkat ka-
-titdlugit tássa untritilingnik arfineĸ pingasunigdlo tûsintigdlit
atautsimigdlo untritigdlit, ingmíkut katerssat ingmíkôrtítardlugit;
táuko autdlartásáput pingajugssauvdlutik. 25 avangnâta tungâ-
-nīsáput Dáníkut katíngatigssâta erĸâne tangmâĸatigîgsugssat, ing-
-míkut katerssat ingmíkôrtardlutik: Dánip kinguaisa sujulerssortât
Agiasere Amisâtaip ernera 26 katerssainilo nautsorssugkat arfini-
-lingnik ĸulilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit arfineĸ mardlung-
-nigdlo untritigdlit. 27 saniánutdlo tangmāsáput Agserákut naggu-
-veĸatigît: Agserap kinguaisa sujulerssortât Pâgiale Orrâp ernera
28 katerssainilo nautsorssugkat sisamanik ĸulilingnik atautsimigdlo
tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit; 29 āma Navtalīkut nagguve-
-ĸatigît: Navtalîp kinguaisa sujulerssortât Agîara Einânip ernera
30 katerssainilo nautsorssugkat tatdlimanik ĸulilingnik pingasunigdlo
tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit. 31 Dáníkúne tangmâĸatigîngne
nautsorssugkat katitdlugit tássa untritilingnik tatdlimanigdlo ĸu-
-lilingnik arfineĸ mardlungnigdlo tûsintigdlit arfinilingnigdlo un-
-tritigdlit; táuko autdlartásáput kingugdliuvdlutik, ingmíkut katí-
-ngatigssagdlit ingmíkôrtardlutik.

32 tássáuput Israîlip kinguaine nautsorssugkat ingmíkut su-
-juaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit; tangmâĸatigîngne ingmíkut ka-
-terssat ingmíkôrtítardlugit nautsorssorneĸartut katitdlugit tássa
arfinilingnik untritilingnik pingasunigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo 1,46.
untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit. 33 Lîvíkutdle nautsorssorne-
-ĸángitdlat Israîlip kinguainut ilángutdlugit, sôrdlume Nâlagkap
Môrsase inákâ. 34 Israîlivdlo kinguai taimailiorput; sôrdlo Nâ-
-lagkap Môrsase inákâ taimardluínaĸ tangmârtarput katíngatig-
-ssamik erĸainut, taimalo autdlartarput nungutdlutik erĸardlisik
ilagalugit, sujuaissaĸatitik najordlugit.

kapitalit 3.

Aarunip ernerinik. Lîvíkut kisíneĸartut angajugdliliaaut taortáusavdlutik, ineĸarfigdlo kivfartûtigísavdlugo.

1 tamássa Aarunivdlo Môrsasivdlo sugissait, taimane Nâ-
-lagkap Môrsase oĸalugfigingmago ĸáĸame Sînaime; 2 tamássalo
Aarunip ernerisa arĸe: angajugdleĸ Nâta, Aapigûlo Eliâsarilo Ig-
-tamârilo. 3 tássáuput Aarunip ernerisa táukua palasiussut ta-
-nitat palasisut kivfartorĸuvdlugit atortugssángortíneĸartut arĸe.

3 Môr. 10. 4 kisiáne Nâtalo Aapigûlo toкúput Nâlagkap sâne, ingneк avdla-
-nertaк Nâlagkap sânut aggiúkamíko Sînaip puilassuitsuane; er-
-neкángitdlatdlo. Eliâsarile Igtamârilo palasisut kivfartorput a-
-ngúmik Aarunip tákuane.
5 Nâlagkavdlo Môrsase oкalugfigâ oкardlune: 6 Lîvíkut naggu-
-veкatigît patdligutitíkit, Aarunivdlo palasip sâne кeкartíkit táu-
-ssumúnga kivfartorкuvdlugit. 7 pârssísáputdlo táussuma isuma-
-gissagssai ilagîtdlo ilũngarmik isumagissagssait isumagalugit tov-
-кup nâpítarfiup sâne, ineкarfingme kivfartûtigissariaкartut kiv-
-fartûtigísavdlugit. 8 tovкuvdlo nâpítarfiup peкutai tamaisa pâri-
-savait Israîlivdlo kinguaisa isumagissagssait isumagalugit ine-
-кarfingme kivfartûtigissariaкartut kivfartûtigísavdlugit. 9 tássa
Lîvíkut Aarunimut ernerinutdlo túniúsavatit; táussumúnga túniú-
-ssauvdluínásáput Israîlip kinguainit. 10 Aarunile ernerilo iverti-
18,1-7. -savatit palasisut kivfartornigssartik isumagerкuvdlugo; avdlaussoк
tássunga patdligúkune toкúneкásavoк.
11 ãma Nâlagkap Môrsase oкalugfigâ oкardlune: 12 takuvat
Lîvíkut tiguváka Israîlip kinguaisa akornánit angajugdliliaunut Is-
-raîlip kinguaisa ilagissainut igdlíssamik angmaissunut tamaunt
taortigititdlugit; taimáitumik Lîvíkut uvanga pigísaváka. 13 uva-
2 Môr. 13,2. -ngame angajugdliliat tamaisa pigãka; uvdloк táuna Egivtinime
angajugdliliat tamaisa patigkavkit, taimane Israîlíkúne angajugdli-
-liaussut tamaisa ivdlernartutut uvavnut pigitípáka inungnilo ner-
-ssutautinilo angajugdliliaussut; uvanga tamássa Nâlagaк.
14 ãma Nâlagkap Môrsase oкalugfigâ Sînaip puilassuitsuane
oкardlune: 15 Lîvip kinguai nautsorssúkit ingmíkut sujuaissaкatigît
ingmíkut erкardlerît ingmíkôrtítardlugit; angutaussut atautsimik
кáumatigdlit кângiútutdlo tamaisa nautsorssúsavatit. 16 tauva
Môrsasip nautsorssorpai Nâlagkap oкausia maligdlugo, sôrdlo
2 Môr.6,16tt. inákâne. 17 tamássalo Lîvip kinguai arкisigut: Gêrsûne Kâgatdlo
Merârilo. 18 tamássalo Gêrsûnip kinguaisa ingmíkut erкardlerîgsut
arкe: Lipnilo Símîlo. 19 Kâgativdlo kinguai ingmíkut erкardlerîg-
-sut tássa Amrâtdlo Jitsiârilo Hîprûnilo Usîlilo. 20 Merârivdlo
kinguai ingmíkut erкardlerîgsut tássa Mâgililo Músssilo. tássáuput
Lîvíkut erкardlerîgsortait ingmíkut sujuaissaкatigîgsut. 21 Gêr-
-sûníkut ilagait Lipníkut Símîkutdlo; tássáuput Gêrsûníkut er-
-кardlerîgsortait. 22 táuko kisitdlugit nautsorssorneкarmata, angu-
-taussut atautsimik кáumatigdlit кângiútutdlo katitdlugit naut-
-sorssugáuput arfineк mardlungnik tûsintigdlit tatdlimanigdlo un-

-tritigdlit. 23 Gêrsûníkut erĸârdlerîgsortait tangmârtásáput ine-
-ĸarfiup tunuanut kitânut. 24 sujulerssortâtdlo tássa Eliâsavfe
Lâgîtdlip ernera. 25 isumagissagssatdlo Gêrsûnip kinguaisa tu-
-perme nâpítarfingme isumagissagssait tássa ineĸarfik tuperdlo
ĸalerailo tovĸuvdlo nâpítarfiup pâta sâgua 26 silardliatalo ineĸarfiup
tunissiviuvdlo avatânîtup ungaloĸutai iseriâtalo sâgua, tamákua
kivfartûtigissariât tamât. 27 Kâgatíkutdlo ilagait Amrãkut Jit-
-siâríkutdlo Hîprûníkutdlo·Usîlíkutdlo; tássáuput Kâgatíkut er-
-ĸardlerîgsortait. 28 táuko kisíneĸarmata, angutaussut atautsimik
ĸáumatigdlit ĸângiútutdlo katitdlugit tássa arfineĸ pingasunik tû-
-sintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit, pârssísassut ivdlernartût isu-
-magalugo. 29 Kâgatip kinguaisa erĸardlerîgsortait tangmârtá-
-sáput ineĸarfiup sanianut kujatânut. 30 erĸardlerîgsortaisalo su-
-julerssortât tássa Elisâvfat Usîlip ernera. 31 isumagissagssaitdlo 2 Môr. 6,22.
tássa igdlerfik nerriviussardlo nanerûserfigdlo tunissivîtdlo ivdler-
-nartûtivdlo peĸutai kivfartûssinermut atortut sâgordlo tamákualo
ĸivfartûtigissariât tamât. 32 Lîvíkutdle sujulerssortaisa sujuler-
-ssortât tássa Eliâsare Aarunip palasip ernera, ivdlernartût isu- 4,16.
-magalugo pârssissut táuna misigssortigât. 33 Merâríkut ilagait
Mâgilíkut Mússíkutdlo; tássáuput Merâríkut erĸardlerîgsortait.
34 táuko kisitdlugit nautsorssorneĸarmata, angutaussut atautsimik
ĸáumatigdlit ĸângiútutdlo katitdlugit tássa arfinilingnik tûsintigdlit
mardlungnigdlo untritigdlit. 35 erĸardlerîgsortaisalo sujulerssortât
tássa Sôriale Apigailip ernera; tangmârtásáputdlo ineĸarfiup sa-
-nianut avangnânut. 36 isumagissagssatdlo Merârip kinguainut
sumagerĸussat tássa ineĸarfiup sagdliligai sánerutailo napassuilo
itdlipaĸutailo tamákualo peĸutait tamaisa kivfartûtigissariâtdlo
tamât 37 silardliatalo napassue kaujatdlagdlugo táukualo atdlipa-
-ĸutait pâgutaitdlo noĸarutaitdlo. 38 ineĸarfiuvdle sânut ka-
-ngianut tovĸup nâpítarfiup sânut seĸernup nuissarfiata tungânut
tangmârtásáput Môrsasilo Aarunilo táussumalo ernere, pârssísa-
-ssut ivdlernartût isumagalugo, Israîlip kinguaisa isumagissagssât
isumagalugo; avdlaussoĸ tássunga patdligúkune toĸúneĸásavoĸ.
39 Lîvíkut nautsorssorneĸartut Môrsasivdlo Aarunivdlo nautsor-
-ssugait Nâlagkap oĸausia maligdlugo, ingmíkut erĸardlerît ing-
-míkôrtítardlugit, angutaussut atautsimik ĸáumatigdlit ĸângiútutdlo
tamaisa katitdlugit tássa mardlungnik ĸulilingnik mardlungnigdlo
tûsintigdlit.
40 ãma Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ: Israîlip kinguaine anga-

-jugdliliat angutaussut atautsimik ĸáumatigdlit ĸângiútutdlo ta-
-maisa nautsorssúkit arĸisigut kisitdlugit. 41 tauvalo Lîvíkut u-
-vavnut tigúsavatit, uvavnut Nâlagkamut, Israîlip kinguaisa anga-
-jugdliliainut tamanut taortigititdlugit, Lîvíkutdlo nerssutautait Is-
-raîlip kinguaisa nerssutautaisa angajugdliliainut tamanut taorti-
-gititdlugit. 42 tauva Israîlip kinguaisa angajugdliliait tamaisa
Môrsasip nautsorssorpai, sôrdlo Nâlagkap inákâne; 43 táukulo a-
-ngajugdliliat angutaussut atautsimik ĸáumatigdlit ĸângiútutdlo
arĸisigut kisitdlugit nautsorssugkat katitdlugit tássa mardlungnik
ĸulilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit
arfineĸ mardlungnigdlo ĸuligdlit pingasutdlo. 44 āma Nâlagkap
Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 45 Lîvíkut tigúkit Israîlip kinguaisa
angajugdliliainut tamanut taortigititdlugit, Lîvíkutdlo nerssutautait
táukua nerssutautainut taortigititdlugit, Lîvíkut uvavnut piger-
-ĸuvdlugit, uvavnut Nâlagkamut. 46 táukule mardlungnik untri-
-tigdlit arfineĸ mardlungnigdlo ĸuligdlit pingasutdlo Israîlip ki-
-nguaisa angajugdliliaisa Lîvíkúnit amerdlanerússutait utertíneĸá-
-sangmata, 47 nungutdlugit atautsip utertíneĸautigssânik sīkilit
tatdlimat naligissât tigúsavat ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, si-
2 Môr. 30,13. -kile kêrat mardlungnik ĸuligdlit naligissât. 48 sîlvitdlo tamáko
táukua amerdlanerússutaisa utertíneĸautigissait Aarunimut erne-
-rinutdlo túniúsavatit. 49 tauva Môrsasip tiguvai sîlvit tamáko
Lîvíkutigut utertíneĸartut sivnerissaisa utertíneĸautait. 50 Israîlip
kinguaisa angajugdliliainit tiguvai sîlvit tamáko: sīkilit tûsintigdlit
pingasunigdlo untritigdlit arfinilinguigdlo ĸuligdlit tatdlimatdlo na-
-ligissait ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo. 51 Môrsasivdlo sîlvit
tamáko utertíneĸautit Aarunimut ernerinutdlo túniúpai Nâlagkap
oĸausia maligdlugo, sôrdlo Nâlagkap inákâne.

kapitalit 4.

Lîvíkut inersimassut kisíneĸartut, kivfartûtigssíneĸardlutigdlo.

1 āma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai oĸardlune:
2 Lîvip kinguaine Kâgatip kinguaisa amerdlássusê kisíkit, ingmíkut
erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, 3 pinga-
8,24 tt. -sunik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo tatdlimanik ĸulilingnik
ukiugdlit kigdligalugit, sorssugtugssanut nāmagtut tamaisa, tu-
-perme nâpítarfingme suliarissariaĸartut suliarissarĸuvdlugit. 4 má-
-ko tássa Kâgatip kinguaisa tuperme nâpítarfingme peĸutaine

ivdlernartorssuarne kivfartûtigissagssait: [5] tangmâkatigît autdlale-
-rângata Aarune ernerilo isisáput umigssuak sâgûssok arkardlugo
nalunaiautivdlo igdlerfia tamatumínga uligdlugo; [6] kânutdlo ilísavât
ulik kápît amê uligdlo tungutsorigsuínak kânut isuitdlugo kulânit;
akiutitailo iluarsísavait. [7] nerriviussavdlo kînerfiup kânut isuísa-
-vât ulik tungutsorigsok, pûgútatdlo ajánguajâtdlo katdlutitdlo kú-
-muátaussatdlo kuerautigssat tamatuma kânut ilísavait, timiu-
-ssatdlo kipisuitsut kãnîsáput. [8] támákualo kãnut isuísavât ulik
augpalujagtok tamánalo ulerkigdlugo ulingmik kápît amînik; akiu-
-titailo iluarsísavait. [9] tigúsavâtdlo ulik tungutsorigsok nanerû-
-serfik káumarkutaussok uligdlugo kutdlersailo kiûtitailo kiorni-
-kòrfigsailo ûliausivîtdlo tamaisa tamatumúnga kivfartûtigissag-
-ssatik. [10] tauvalo táuna pekutailo tamaisa pûsavait ulingmik
kápît amînik akiartautinutdlo ilivdlugit. [11] âma tunissiviup kûl-
-tiussup kânut isuísavât ulik tungutsorigsok tamánalo ulerkig-
-dlugo ulingmik kápît amînik; akiutitailo iluarsísavait. [12] peku-
-titdlo kivfartûtit ivdlernartûme kivfartûtigissagssatik tamaisa ti-
-gúsavait ulingmik tungutsorigsumik pôrdlugit ulingmigdlo kápît
amînik uligdlugit akiartautinutdlo ilivdlugit. [13] tunissivigdlo ar-
-ssaiásavât, kânutdlo isuísavât ulik augpatdlarigsok; [14] pekutailo
tamatumúnga kivfartûtigissagssatik tamaisa kânut ilísavait: au-
-mausivît ajagssáussuitdlo kalutautitdlo pûgútatdlo serpartaivfît,
tamaisame tunissiviup pekutai; uligdlo kápît amê kânut isuísavât,
akiutitailo iluarsísavait. [15] tauva Aarunivdlo ernerisalo ivdlernartût
pekutailo tamaisa uligsorêrpatigik tangmâkatigît autdlalernerâne,
kingorna tauva Kâgatip kinguai isísáput erssugkiartordlutik; ki-
-siáne ivdlernartût agtúsángilât, tokokináput. tássáuput Kâgatip
kinguaisa erssugagssait tuperme nâpítarfingme. [16] Eliâsarimutdlo
Aarunip palasip erneranut isumagerkussat tássa ûlia káumarku-
-tigssak pujôrutigssatdlo tipigigsut tunissutdlo kipisuitsok ûlialo
tarnutigssak, inekarfik tamât iluanîtutdlo tamaisa ivdlernartûme
pekutainilo isumagissariakartut isumagerkuvdlugit. [17] âma Nâ-
-lagkap Môrsasilo Aarunilo okalugfigai okardlune: [18] Kâgatíkut
erkardlerîgsortait nagguvekatigît pîarnekartísángilase Lîvíkut a-
-kornánit; [19] imale písavase inôrkuvdlugit, tokorkunagit ivdlernar-
-nerpâmut patdligúkiartorângata: Aarune ernerilo isísáput ilitser-
-sordlugitdlo nungutdlugit kivfartûtigissagssainik erssugagssainig-
-dlo. [20] táukule isísángitdlat ivdlernartût uisorînardlûnît takuju- 1 Sâm. 6,19.
-mavdlugo; tokokináput.

[21] ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [22] ãmátaoĸ Gêrsûnip kinguaisa amerdlássusê kisíkit ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkut erĸardlerît ingmíkôrtítardlugit; [23] pingasunik ĸulilingnik ukiugdlit ĸángiútutdlo tatdlimanik ĸulilingnik ukiugdlit kigdliga-lugit nautsorssúsavatit, sorssugtugssanut ilángutísavdlutik nã-magtut tamaisa, tuperme nâpítarfingme kivfartortarĸuvdlugit. [24] máko tássa Gêrsûníkut erĸardlerîgsortaisa kivfartûtigissagssait, kivfartordlutik erssugtásagamik: [25] ineĸarfiup ĸalerai erssúsavait tuperdlo nâpítarfik, ulia uligdlo ĸápît amê ĸâne ĸagdlerpaussoĸ, tovĸuvdlo nâpítarfiup pâta sâgua [26] silardliatalo ungaloĸutai silar-dliatalo ineĸarfiup tunissiviuvdlo avatânĩtup iseriâta pâta sâgua noĸarutailo peĸutitdlo kivfartûtigissagssatik tamaisa, tamákualo ĸanoĸ ilissariaĸarnere tamaisa kivfartûtigísavait. [27] Aarunivdlo ernerisalo oĸausiat maligdlugo pineĸásáput Gêrsûnip kinguaisa kivfartûtigissagssait tamarmik, erssugagssait tamarmik kivfartûti-ssagssaitdlo tamarmik, erssugagssaitdlo tamaisa táukunúnga isu-magerĸúsavase. [28] tássáuput Gêrsûnip kinguaisa erĸardlerîgsor-taisa tuperme nâpítarfingme kivfartûtigissagssait; Igtamârilo Aaru-nip palasip ernera isumagissagssainik misigssuissũsavoĸ. [29] ã-ma Merârip kinguai nautsorssúsavatit ingmíkut erĸardlerît ing-míkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, [30] pingasunik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo tatdlimanik ĸulilingnik ukiugdlit kigdliga-lugit nautsorssúsavatit, sorssugtugssanut nãmagtut tamaisa, tu-perme nâpítarfingme kivfartortarĸuvdlugit. [31] mákulo tássa er-ssugagssait isumagissagssait nungutdlugit tuperme nâpítarfingme kivfartúsagângamik: ineĸarfiup sagdliligai sánerutailo napassuilo atdlipaĸutailo [32] silardliatalo napassue kaujatdlagdlugo, táukualo atdlipaĸutait pâgutaitdlo noĸarutaitdlo tamákualo peĸutait tamaisa ilángutdlugit kivfartûtigissariâtdlo tamât ilángutdlugo; arĸisigut taivdlugit nautsorssuivfigísavase erssugagssainik isumagissagssainik. [33] tássáuput Merârip kinguaisa erĸardlerîgsortaisa kivfartûtigissag-ssait, nungutdlugit tuperme nâpítarfingme kivfartúsagângamik: Igtamâre Aarunip palasip ernera misigssortigalugo kivfartûtigísavait.

[34] tauva Môrsasivdlo Aarunivdlo ilagîtdlo sujulerssortaisa nautsorssorpait Kâgatip kinguai ingmíkut erĸardlerît ingmíkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, [35] pingasunik ĸulilingnik ukiug-dlit ĸângiútutdlo tatdlimanik ĸulilingnik ukiugdlit kigdligalugit. sorssugtugssanut nãmagtut tamaisa, tuperme nâpítarfingme kiv-

-fartortugssat. [36]táukulo ingmíkut erкardlerît ingmíkôrtítardlugit táukunane nautsorssugkat tássa mardlungnik tûsintigdlit arfineк mardlungnigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit. [37]tássáuput Kâgatíkut erкardlerîgsortaine nautsorssugkat, tuperme nâpítar-fingme kivfartortartut tamarmik Môrsasivdlo Aarunivdlo naut-sorssugait Nâlagkap oкausia maligdlugo Môrsase misigssortiga-lugo. [38]Gêrsûnip kinguaine nautsorssugkat ingmíkut erкar-dlerît ingmíkut sujuaissaкatigît ingmíkôrtítardlugit, [39]pingasunik кulilingnik ukiugdlit кângiútutdlo tatdlimanik кulilingnik ukiugdlit kigdligalugit, sorssugtugssanut nãmagtut tamarmik, tuperme nâ-pítarfingme kivfartortugssat: [40]táuko ingmíkut erкardlerît ing-míkut sujuaissaкatigît ingmíkôrtítardlugit táukunane nautsor-ssugkat tássa mardlungnik tûsintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit pingasunigdlo кuligdlit. [41]tássáuput Gêrsûnip kinguaisa erкar-dlerîgsortaine nautsorssugkat, tuperme nâpítarfingme kivfartor-tartut tamarmik Môrsasivdlo Aarunivdlo nautsorssugait Nâlagkap oкausia maligdlugo. [42]Merârip kinguaisa erкardlerîgsortaine nautsorssugkat ingmíkut erкardlerît ingmíkut sujuaissaкatigît ing-míkôrtítardlugit, [43]pingasunik кulilingnik ukiugdlit кângiútutdlo tatdlimanik кulilingnik ukiugdlit kigdligalugit, sorssugtugssanut nãmagtut tamarmik, tuperme nâpítarfingme kivfartortugssat: [44]táuko ingmíkut erкardlerît ingmíkôrtítardlugit táukunane nautsorssugkat tássa pingasunik tûsintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit. [45]tá-ssáuput Merârip kinguaisa erкardlerîgsortaine nautsorssugkat Môrsasivdlo Aarunivdlo nautsorssugait Nâlagkap oкausia malig-dlugo Môrsase misigssortigalugo. [46]Lîvíkut tamarmik Môr-sasivdlo Aarunivdlo Israîlíkutdlo sujulerssortaisa nautsorssugait ingmíkut erкardlerît ingmíkut sujuaissaкatigît ingmíkôrtítardlugit, [47]pingasunik кulilingnik ukiugdlit кângiútutdlo tatdlimanik кuliling-nik ukiugdlit kigdligalugit, tamarmik kivfartûtigssamingnik kivfar-toriartúsassut tupermilo nâpítarfingme erssugagssanik erssugkiar-túsassut: [48]táuko nautssorssugkat tássa arfineк pingasunik tû-sintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit arfineк pingasunigdlo кulig-dlit. [49]Nâlagkap oкausia maligdlugo nautsorssorpait Môrsase misigssortigalugo tamaisa ingmíkut kivfartûtigssitdlugit erssugag-ssitdlugitdlo; taimalo nautsorssorneкarput sôrdlo Nâlagkap Môr-sase inákâ.

kapitalit 5.

mingugtítut alisínekásassut. ajunâgkat taorsernekarnigssânik.
imermik perdlorkunarsíssúmik.

1 āma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai inákit, pupigsut tamaisa igissutdlo tamaisa tokussumitdlo
mingugsimassut tamaisa tangmârfingmit autdlarterkuvdlugit. 3 a-
-ngutaunersutdlūnît arnaunersutdlūnît autdlartísavase tangmârfiup
avatânut, tangmârfisik mingugterkunagit akornáne inekarfigissáka.
4 Israîlivdlo kinguai taimailiorput, autdlartípaitdlo tangmârfiup ava-
-tânut; sôrdlo Nâlagkap Môrsase okarfigigâ taimailiorput Israîlip
kinguai.
5 āma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: 6 Israîlip ki-
3 Môr. 5, 21 tt. -nguainut okarit: angutdlūnît arnardlūnît inuit ajortuliautigissar-
-tagaisa ardlānik ajortuliorune Nâlagak perkuserdlugtulivfigalugo,
tarnilik táuna pitdlagagssautísimásavok. 7 taimailiorsimassutdlo
ajortuliarnertik ajortuliutigissartik ángîautigísavât, pitdlagagssautí-
-ssutertigdlo taorsísavât naligivdluínagânik, avgornerisalo tatdli-
-mānik ilavdlugo inungmut pitdlagagssautivfingmingnut túniúsavât.
8 inugdle táuna utertitsiniússissekángigpat, pitdlagagssautíssut táu-
-ssumúngalūnît taorsernekásagaluarmat, tauva pitdlagagssautíssut
Nâlagkamut taorsernekásavok, palasivdlo pigísavâ, savarssuak sai-
-máunartitáussutigssak táussumínga sáimáunartitsíssutigissane pi-
-ngínago. 9 tamaisame tuníssutit ilioragagssat Israîlip kinguaisa
ivdlernartitaisa palasimutdlo aggiússaisa tamarmik ilángarnere
táussuma pigísavai. 10 nalingínáume ivdlernartitai táussuma pigi-
-savai; nalingínaup palasimut túniússâ táussuma pigísavâ.
11 āma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: 12 Israîlip
kinguai okalugfigíkit ima okarfigalugit: angutip nalingínaup nuliata
uvine nigorpago perkuserdlugtulivfigalugo, 13 angutivdlo ínaugpago
kinguâgssiúminik anissôrdlune, tamánalo uviata issainut issertu-
-gaugpat ángigissauvdlunilo arnak táuna mingugtingmat, ilisimang-
-nigtokángitsordlo arnardlo táuna kaníngarnekángitsok, 14 uvialo
anernerup ilungersortitsissup pitorarfigpago ilungersulersitdlugo
nulê pivdlugo, mingugtínersordlūnît mingugtíngínersordlūnît, 15 tauva
angutip táussuma nulê palasimut píssúsavâ tuníssutigssâlo nag-
-sardlugo táuna pivdlugo, suaussiagssat kajûssiat îvfap imâta av-
-gornerisa kulinge, ûlialernagitdle tipigigsáumigdlo kakortumik
ilissivfiginagit, tuníssut ilungersût tássaungmat, tuníssut erkaisit-

-siniut ajortuliamik erкaisitsissoк. 16 palasivdlo arnaк táuna pat-
-dligutitísavâ, Nâlagkavdlo sâne кeкartísavâ. 17 imermigdlo iv-
-dlernartumik palase ímiússísavoк kueraivfingmut marraussumut,
кasserneritdlo ineкarfiup narкanîtut ilainik tigusísavoк imermutdlo
tamatumúnga ikivdlugit; 18 arnardlo táuna palasip Nâlagkap sâne
кeкartísavâ niaкualo ulêrdlugo, tunissutdlo ivna erкaisitsiniut ilu-
-ngersûtauvdlune tunissutaussoк itumainut ilísavâ; imerdlo tamána
sungarníssutilik perdlorкunarsíssut palasip tigumiarísavâ. 19 tauva
palasip arnaк táuna ugpernarsaerкúsavâ ima oкarfigalugo: angutip
ináusimángigpatit, uvîtdlo nigorsimángíkugko mingússutigissangnik,
tauva imeк mána sungarníssutilik perdlorкunarsíssut кanoк ilí-
-ssutigísángilat. 20 kisiáne uvît nigorsimagugko mingugtísimav-
-dlutitdlo, angutivdlo uvigíngisavit ínáusimagpatit, — 21 tauvalo pa-
-lasip arnaк táuna ugpernarsaerкúsavâ ugpernarsáumik perdlor-
-кússutaussumik ima oкarfigalugo —: tauva Nâlagkap perdlorкussi-
-niutiginekartitdlisit ugpernarsainiutiginekartitdlutitdlo ínugtavit
ikornáne, sivfíssatit Nâlagkap sanigortíkunigit nássatitdlo put-
-dlagtitdlugit. 22 tássa imeк mána perdlorкunarsíssut erdlavingnut
pile nássatit putdlagtitdlugit sivfíssatitdlo sanigortitdlugit. ar-
-nardlo táuna oкásavoк: âmen, âmen. 23 palasivdlo agdlagagssiaк
perdlorкússutinik tamákuninga agdlásavâ imermutdlo sungarníssu-
-tilingmut pîardlugit; 24 imermigdlo tamatumínga sungarníssuti-
-lingmik perdlorкunarsíssúmik arnaк táuna ímísavâ, imeк tamána
perdlorкunarsíssut iluanut perкuvdlugo sungarnigerкuvdlugo. 25 tá-
-ssa palasip tunissut ilungersût arnap agssainit tigúsavâ tunissut
tamána neкigssaк nivtarterutigalugo Nâlagkap sâne tunissiving-
-mutdlo píssutdlugo. 26 palasivdlo tunissut neкigssaк erкaine-
-кautigssartainik ilángásavâ itúmane ulivkârdlugo, tamákulo tipi-
-gigsautigdliutigísavai tunissivingme; kingornalo arnaк táuna imer- 3 Môr. 2,2.
-mik tamatumínga ímísavâ. 27 ímigpagulo, — tauva arnaк táuna mi-
-ngugsimagune uvinilo perкuserdlugtulivfigiguniuk, — tauva imeк
perdlorкunarsíssut iluminut pissoк sungarnigísavâ, nai putdlásáput
sivfiailo sanigúsáput; arnardlo táuna perdlorкussiniutiginekartalí-
-savoк ínugtame akornáne. 28 mingugsimángíkunile arnaк táuna,
minguitsûgune, tauva кanoк ilíssutigísángilâ kingnâgssisínáusav-
-dlunilo.

29 tamássa inatsit ilungersortunik, arnap uvine nigorpago mi-
-ngugtísimavdlunilo; 30 angutdlûnît anernerup ilungersortitsissup
pitorarfigigpago ilungersulersitdlugo nulê pivdlugo, táussumalo

nulê Nâlagkap sâne ĸeĸartigpago, palase táussumúnga taimailior-
-ĸuvdlugo inatsit mána tamât maligdlugo. 31 uvia tauva ajortu-
-liamut píngitsũsavoĸ, arnardle táuna ajortuliaminut nanertortísavoĸ.

kapitalit 6.

Gûtimut ingmíkôrtitanik. oĸautsinik pivdluarĸussisigssanik.

1 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit ima oĸarfigalugit: angutdlũnît arnardlũnît av-
-dlatut ítugssamik únersuigune Gûtimut ingmíkôrtitap únersûtânik.
erĸ. 13,4 t. Nâlagkamut ingmíkôrtitaujumavdlune, 3 táuna vĩnimik imigssa-
-migdlo silaerúnartumik ilangínavêrsãsavoĸ; vĩnimik sêrnarsigkamik
imigssamigdlo silaerúnartumik sêrnarsigkamik imísángilaĸ, sumig-
-dlũnît vĩnigssanit imigssiaussumik imísángilaĸ, vĩnigssanigdlo nu-
-tânigdlũnît panertunigdlũnît nerísángilaĸ. 4 uvdlut ingmíkôrti-
-tauvfine nâvdlugit sunik vĩneĸutip pisatainik nerissagssiaussumik
nerísángilaĸ, vĩnigssat kigutainigdlũnît ĸalipakuinigdlũnît nâme.
5 uvdlut ingmíkôrtitáusavdlune únersûtigissane nâvdlugit savik sa-
1 Sâm. 1,11. -líssut niaĸuanut písángilaĸ; uvdlut Nâlagkamut ingmíkôrtitauvfine
nãmagtitserdlugit ivdlernartũsavoĸ, nutsanilo nautĩnásavai. 6 uvdlut
Nâlagkamut ingmíkôrtitauvfine nâvdlugit kimut toĸussumut isísa-
-ngilaĸ. 7 atâtaminutdlũnît anânaminutdlũnît ĸatángúminutdlũnît
angúmut ĸatángúminutdlũnît arnamut mingugtínavêrsãsavoĸ ardlât
toĸugpat, Gûtimut ingmíkôrtitaunerme nalunaerĸutâ niaĸormiugi-
-gamiuk. 8 uvdlut ingmíkôrtitauvfine nâvdlugit ivdlernartutut Nâ-
-lagkamut pigititáusavoĸ. 9 tássángáinartumigdle toĸussoĸara-
-luarpat saniane, tauva niarĸe ingmíkôrtitaunerminik nalunaerĸu-
-teĸarfine mingugtísimásavâ; taimáitumik niarĸe salíssúmik sali-
-savâ uvdlorme minguersarfingmine, tássa uvdlut arfineĸ áipãne.
10 uvdlutdlo arfineĸ pingajuáne tuínguit ĸuluartartut mardluk tui-
-nguârĸatdlũnît mardluk aggiúsavai palasimut tovĸup nâpítarfiup
pâta sujorânut. 11 palasivdlo pigdliarísavai, ardlât tunissutitut
ajortaeruterĸússutitut ardlâtdlo tunissutitut ikivkagagssatut, táu-
-nalo sáimáunartitdlugo toĸussoĸ ajortuliautigigaluarmago; nia-
-ĸualo ivdlernartísavâ uvdlorme tamatumane. 12 táussumalo uvdlut
ingmíkôrtitauvfigssane [nangitdlugit] Nâlagkamut ingmíkôrtitauvfi-
-gísavai savalo ukiortaĸ aggiúsavdlugo pitdlarnavêrĸússutitut tu-
-níssutigissagssaĸ; uvdlutdlo sujugdlît atúsángitdlat, ingmíkôrti-
-táussusia mingugtíneĸarmat. 13 tamássalo inatsit Gûtimut ing-

-míkôrtitaussumik: uvdlut ingmíkôrtitauvfine nāmagtigpata, uvdloĸ
tamána tovĸup nâpítarfiup pâta sujorânut aggiúneĸásavoĸ, 14 pig-
-dliutigssanilo Nâlagkamut pigdliutigiartúsavai, sava ukiortaĸ a-
-ngutaussoĸ malungnaitsoĸ atauseĸ ikivkagagssatut tuníssutigi-
-ssagssaĸ savalo ukiortaĸ arnaussoĸ malungnaitsoĸ atauseĸ ajor-
-taeruterĸússutitut tuníssutigissagssaĸ savarssuardlo inûsugtoĸ
malungnaitsoĸ atauseĸ ĸujaniutitut tuníssutigissagssaĸ, 15 nuio-
-ragkamutdlo igssoragkat timiussat ĸaĸortugssiat putûgkat sêr-
-naĸángitsut, ĸajûssartait ûliamik akussat, timiussatdlo ĸaĸortug-
-ssiat sātut sêrnaĸángitsut ûliamik tanitat, ilagssaitdlo tuníssut
neĸigssaĸ tuníssutdlo kueragagssaĸ. 16 palasivdlo Nâlagkap sânut
āsavai tuníssutâ ajortaeruterĸússut tuníssutâlo ikivkagagssaĸ pig-
-dliarísavdlugit. 17 savarssuardlo tuníssutitut ĸujaniutitut Nâlag-
-kamut pigdliarísavâ timiussat sêrnaĸángitsut nuioragkamītut ilá-
-ngutdlugit; āma tuníssutâ neĸigssaĸ tuníssutâlo kueragagssaĸ
palasip pigdliarísavai. 18 táussumalo Gûtimut ingmíkôrtitap niarĸe
ingmíkôrtitaunerminik nalunaerĸuteĸarfine salíssúmik salísavâ tov- ap.sul. 18,18.
-ĸup nâpítarfiup pâta sujorâne, nutsanilo ingmíkôrtitaunerminik - - 21,23 t.
nalunaerĸutigissane tigúsavai ingnermutdlo tuníssutip ĸujaniutip
atâne ikumassumut ilivdlugit. 19 palasivdlo tigúsavâ savarssûp
agssarĸua ûssoĸ, timiussardlo ĸaĸortugssiaĸ putûgaĸ sêrnaĸángit-
-soĸ atauseĸ nuioragkamit timiussardlo ĸaĸortugssiaĸ sātoĸ sêr-
-naĸángitsoĸ atauseĸ, tamákulo Gûtimut ingmíkôrtitap itumaisa
ĸānut ilísavai, ingmíkôrtitaunerminik nalunaerĸutigissane salíssúmik
pīarpagit kingorna; 20 nivtarterutigssatutdlo nivtarterutigísavai Nâ-
-lagkap sâne. palasip tamáko ivdlernartutut pigísavai sakíssat
nivtarterutigissat agssarĸordlo ilioragagssatut tuníssutigissaĸ ilá- 3 Môr. 7,34.
-ngutdlugit; kingornalo táuna Gûtimut ingmíkôrtitaĸ vīnisorsínáu-
-savoĸ. 21 tamássa inatsit Gûtimut ingmíkôrtitaussumik úner-
-suisimassumik, sût Nâlagkamut pigdliutigísagai ingmíkôrtitaunine
pivdlugo avdlat sapíngisane píngínagit; únersût únersûtigissane
erĸordlugo ingmíkôrtitaunerminik inatsisaussoĸ malísavâ.

22 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 23 Aarune
ernerilo oĸalugfigíkit oĸardlutit: Israīlip kinguai pivdluarĸussarâ-
-ngavsigik ima oĸarfigísavase: 24 Nâlagkap pivdluarĸulisit serniga- tugs. 67,2.
-lutitdlo; 25 Nâlagkap kīnaminik ĸáumarsardlisit sáimautdlutitdlo; — 80,4.
26 Nâlagkap kīnaminik ĸulangerdlisit erĸigsisitdlutitdlo. 27 tássa — 4,7.
atera Israīlip kinguainut ilissásavât, tauva uvanga pivdluarĸuju-
-mârpáka.

kapitalit 7.

sujulerssuissut tunississut. ĸanoĸ ilivdlune Gûtip Môrsase oĸalugfigissarâ.

2 Môr. 40. [1]pivordlo Môrsasip ineĸarfik náparterêrmago tanitdlugulo
ivdlernartitdlugulo peĸutai tamaisa ilángutdlugit, tunissivigdlo pe-
-ĸutailo tamaisa tanitdlugit ivdlernarterêrmagit, [2]tauva tunissíput
1,5 tt. Israîlíkut sujulerssortait, sujuaissaĸatimingne nâlagaussut nagguve-
-ĸatigît sujulerssortait, kisíneĸarmata misigssortigissait; [3]tuníssu-
-titigdlo aggiúpait Nâlagkap sânut: ĸamússuit uligdlit arfinigdlit
ugsigitdlo arĸaneĸ mardluk, nungutdlugit ĸamússuit atautsit su-
-julerssuissut mardluk tuníssutigigait, ugsigdlo atauseĸ atautsip
tuníssutigigâ; aggiúpaitdlo ineĸarfiup sânut. [4]Nâlagkavdlo Môr-
-sase oĸarfigâ: [5]túniússait tigúkit tuperme nâpítarfingme kivfar-
4,1 tt. -tornermut atorĸuvdlugit; Lîvíkúnutdlo túniúkit kivfartûsiat nâ-
-pertordlugo. [6]tauva Môrsasip ĸamússuit ugsigitdlo tiguvai
Lîvíkúnutdlo túniutdlugit. [7]ĸamússuit mardluk ugsigitdlo sisa-
-mat Gêrsûnip kinguainut túniúpai kivfartûsiat nâpertordlugo:
[8]ĸamússuitdlo sisamat ugsigitdlo arfineĸ pingasut Merârip ki-
-nguainut túniúpai kivfartûsiat nâpertordlugo Igtamâre Aarunip
4,4 tt. palasip ernera misigssortigititdlugo. [9]Kâgativdle kinguai tuni-
-ngilai, ivdlernartût kivfartûtigingmássuk erssugtásavdlutik.

[10]sujulerssuissutdlo tunissiviup atorĸârnigssânut atugagssat
tuníssutigait uvdlorme taníneĸarfiáne, tuníssutitigdlo tuníssutigiar-
-torpait tunissiviup sânut. [11]Nâlagkavdle Môrsase oĸarfigâ: tu-
-nissiviup atorĸârnigssânut tuníssutigissatik sujulerssuissut nu-
-ngutdlutik uvdlugssamíkut tuníssutigiartordlisigik.

[12]tauva uvdlorme sujugdlerme tuníssutiminik âtsivoĸ Nagásût
Aminâtap ernera, Jûtákut nagguveĸatigît sujulerssortât. [13]tuní-
-ssutailo tássa: kueraivfik sîlviussoĸ atauseĸ sîkilit untritigdlit
pingasunigdlo ĸuligdlit naligissât pûgutardlo sîlviussoĸ atauseĸ
sîkilit arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sî-
-kilia erĸordlugo, tamarmik ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit
tuníssúmut neĸigssamut atugagssanik; [14]ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ
atauseĸ sîkilit ĸulit naligissât, tipigigsáumik imalik; [15]ugsik pia-
-raussoĸ atauseĸ, savarssuaĸ atauseĸ, sava ukiortaĸ atauseĸ,
ikivkagagssatut tuníssutigissagssat; [16]savaussarssuaĸ atauseĸ ajor-
-taeruterĸússutitut tuníssutigissagssaĸ; [17]ĸujaniutitutdlo tuníssu-
-tigissagssat: ugsigit mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, sa-

-varssuit utorкait tatdlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa
Nagásûp Aminâtap ernerata tunîssutai.

18 uvdlup áipâne tunissiartorpoк Natâniale Suarip ernera,
lisagssârîkut sujulerssortât. 19 tunissigame tunîssutai tássa: kue-
-raivfik sîlviussoк atauseк sīkilit untritigdlit pingasunigdlo кulig-
-dlit naligissât pûgutardlo sîlviussoк atauseк sīkilit arfineк mar-
-dlungnik кuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erкordlugo,
tamarmik кajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunîssúmut neкig-
-ssamut atugagssanik; 20 ajánguajaussaк kûltiussoк atauseк sīkilit
кulit naligissât, tipigigsáumik imalik; 21 ugsik piaraussoк atauseк,
savarssuaк atauseк, sava ukiortaк atauseк, ikivkagagssatut tunî-
-ssutigissagssat; 22 savaussarssuaк atauseк ajortaeruterкússutitut
tunîssutigissagssaк; 23 кujaniutitutdlo tunîssutigissagssat: ugsigit
mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorкait tat-
-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Natânialip Suarip
ernerata tunîssutai.

24 uvdlut pingajuáne tunissivoк Sîpulûp kinguaisa sujulerssor-
-tât, Eliâve Hîlûnip ernera. 25 tunîssutai tássa: kueraivfik sîl-
-viussoк atauseк sīkilit untritigdlit pingasunigdlo кuligdlit nali-
-gissât pûgutardlo sîlviussoк atauseк sīkilit arfineк mardlungnik
кuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erкordlugo, tamarmik
кajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunîssúmut neкigssamut atu-
-gagssanik; 26 ajánguajaussaк kûltiussoк atauseк sīkilit кulit nali-
-gissât, tipigigsáumik imalik; 27 ugsik piaraussoк atauseк, savar-
-ssuaк atauseк, sava ukiortaк atauseк, ikivkagagssatut tunîssu-
-tigissagssat; 28 savaussarssuaк atauseк ajortaeruterкússutitut tu-
-nîssutigissagssaк; 29 кujaniutitutdlo tunîssutigissagssat: ugsigit
mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorкait tat-
-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Eliâvip Hîlûnip
ernerata tunîssutai.

30 uvdlut sisamâne tunissivoк Rûpinip kinguaisa sujulerssortât,
Elisuere Sitiuerip ernera. 31 tunîssutai tássa: kueraivfik sîlviussoк
atauseк sīkilit untritigdlit pingasunigdlo кuligdlit naligissât pû-
-gutardlo sîlviussoк atauseк sīkilit arfineк mardlungnik кuligdlit
naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erкordlugo, tamarmik кajûssanik
ûlialersimassunik imagdlit tunîssúmut neкigssamut atugagssanik;
32 ajánguajaussaк kûltiussoк atauseк sīkilit кulit naligissât, tipi-
-gigsáumik imalik; 33 ugsik piaraussoк atauseк, savarssuaк atauseк,
sava ukiortaк atauseк, ikivkagagssatut tunîssutigissagssat; 34 sa-

-vaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸússutitut tunissutigissagssaĸ:
35 ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit mardluk, savarssuit
inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tatdlimat savatdlo ukiortat
tatdlimat. tamássa Elisuerip Sitiuerip ernerata tunissutai.
36 uvdlut tatdlimãne tunissivoĸ Símiûp kinguaisa sujulerssortât,
Salûmiale Sorisâtaip ernera. 37 tunissutai tássa: kueraivfik sîl-
-viussoĸ atauseĸ sīkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit nali-
-gissât pûgutardlo sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit arfineĸ mardlungnik
ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, tamarmik
ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut atu-
-gagssanik; 38 ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ atauseĸ sīkilit ĸulit nali-
-gissât, tipigigsáumik imalik; 39 ugsik piaraussoĸ atauseĸ, savar-
-ssuaĸ atauseĸ, sava ukiortaĸ atauseĸ, ikivkagagssatut tunissu-
-tigissagssat; 40 savaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸússutitut tu-
-nissutigissagssaĸ; 41 ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit
mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tat-
-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Salûmialip Sori-
-sâtaip ernerata tunissutai.
42 uvdlut arfernáne tunissivoĸ Gâtip kinguaisa sujulerssortât,
Eliâsavfe Dîguilip ernera. 43 tunissutai tássa: kueraivfik sîlviussoĸ
atauseĸ sīkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit naligissât pû-
-gutardlo sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit
naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, tamarmik ĸajûssanik
ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut atugagssanik:
44 ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ atauseĸ sīkilit ĸulit naligissât, tipi-
-gigsáumik imalik; 45 ugsik piaraussoĸ atauseĸ, savarssuaĸ atauseĸ.
sava ukiortaĸ atauseĸ, ikivkagagssatut tunissutigissagssat; 46 sa-
-vaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸússutitut tunissutigissagssaĸ:
47 ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit mardluk, savarssuit
inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tatdlimat savatdlo ukiortat
tatdlimat. tamássa Eliâsavfip Dîguilip ernerata tunissutai.
48 uvdlut arfineĸ áipãne tunissivoĸ Eivfarâp kinguaisa suju-
-lerssortât, Elisâma Amiûtip ernera. 49 tunissutai tássa: kueraivfik
sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit nali-
-gissât pûgutardlo sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit arfineĸ mardlungnik
ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, tamarmik
ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut atu-
-gagssanik; 50 ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ atauseĸ sīkilit ĸulit nali-
-gissât, tipigigsáumik imalik; 51 ugsik piaraussoĸ atauseĸ, sa-

-varssuaĸ atausek, sava ukiortaĸ atausek, ikivkagagssatut tuní-ssutigissagssat; [52]savaussarssuaĸ atausek ajortaeruterĸússutitut tunissutigissagssaĸ; [53]ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tat-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Elisâmap Amiûtip ernerata tunissutai.

[54]uvdlut arfinek pingajuáne tunissivok Mánarsip kinguaisa sujulerssortât, Gámiliale Pitasuerip ernera. [55]tunissutai tássa: kueraivfik sîlviussok atausek sîkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸu-ligdlit naligissât pûgutardlo sîlviussok atausek sîkilit arfinek mardlungnik ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sîkilia erĸordlugo, tamarmik ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸig-ssamut atugagssanik; [56]ajánguajaussaĸ kûltiussok atausek sîkilit ĸulit naligissât, tipigigsáumik imalik; [57]ugsik piaraussok atausek, savarssuaĸ atausek, sava ukiortaĸ atausek, ikivkagagssatut tuní-ssutigissagssat; [58]savaussarssuaĸ atausek ajortaeruterĸússutitut tunissutigissagssaĸ; [59]ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tat-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Gámilialip Pita-suerip ernerata tunissutai.

[60]uvdlut arfinek sisamâne tunissivok Bînjamîp kinguaisa su-julerssortât, Apitât Gitiûnîp ernera. [61]tunissutai tássa: kueraivfik sîlviussok atausek sîkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit nali-gissât pûgutardlo sîlviussok atausek sîkilit arfinek mardlungnik ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sîkilia erĸordlugo, tamarmik ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut atu-gagssanik; [62]ajánguajaussaĸ kûltiussok atausek sîkilit ĸulit nali-gissât, tipigigsáumik imalik; [63]ugsik piaraussok atausek, savar-ssuaĸ atausek, sava ukiortaĸ atausek, ikivkagagssatut tunissu-tigissagssat; [64]savaussarssuaĸ atausek ajortaeruterĸússutitut tu-nissutigissagssaĸ; [65]ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tat-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Apitâp Gitiûnîp ernerata tunissutai.

[66]uvdlut ĸulingáne tunissivok Dánip kinguaisa sujulerssortât, Agiasere Amisâtaip ernera. [67]tunissutai tássa: kueraivfik sîlviussok atausek sîkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit naligissât pûgu-tardlo sîlviussok atausek sîkilit arfinek mardlungnik ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sîkilia erĸordlugo, tamarmik ĸajûssanik

ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut atugagssanik
68 ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ atauseĸ sīkilit ĸulit naligissât, tipi-
-gigsáumik imalik: 69 ugsik piaraussoĸ atauseĸ, savarssuaĸ atauseĸ
sava ukiortaĸ atauseĸ, ikivkagagssatut tunissutigissagssat; 70 sa-
-vaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸússutitut tunissutigissagssaĸ
71 ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit mardluk, savarssui
inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tatdlimat savatdlo ukiortat
tatdlimat. tamássa Agiaserip Amisâtaip ernerata tunissutai.
72 uvdlut arĸarnáne tunissivoĸ Agserap kinguaisa sujuler-
-ssortât, Pâgiale Orrâp ernera. 73 tunissutai tássa: kueraivfik sîl-
-viussoĸ atauseĸ sīkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit nali-
-gissât pûgutardlo sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit arfineĸ mardlungnil
ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, tamarmil
ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut a-
-tugagssanik; 74 ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ atauseĸ sīkilit ĸulit na-
-ligissât, tipigigsáumik imalik; 75 ugsik piaraussoĸ atauseĸ, sa-
-varssuaĸ atauseĸ, sava ukiortaĸ atauseĸ, ikivkagagssatut tuni-
-ssutigissagssat; 76 savaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸússutitut
tunissutigissagssaĸ; 77 ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit
mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tat-
-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Pâgialip Orrâp
ernerata tunissutai.
78 uvdlut arĸaneĸ áipāne tunissivoĸ Navtalîp kinguaisa suju-
-lerssortât, Agîara Einânip ernera. 79 tunissutai tássa: kueraivfik
sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit nali-
-gissât pûgutardlo sîlviussoĸ atauseĸ sīkilit arfineĸ mardlungnik
ĸuligdlit naligissât, ivdlernartûtip sīkilia erĸordlugo, tamarmik
ĸajûssanik ûlialersimassunik imagdlit tunissúmut neĸigssamut atu-
-gagssanik; 80 ajánguajaussaĸ kûltiussoĸ atauseĸ sīkilit ĸulit na-
-ligissât, tipigigsáumik imalik; 81 ugsik piaraussoĸ atauseĸ, sa-
-varssuaĸ atauseĸ, sava ukiortaĸ atauseĸ, ikivkagagssatut tuni-
-ssutigissagssat; 82 savaussarssuaĸ atauseĸ ajortaeruterĸússutitut
tunissutigissagssaĸ; 83 ĸujaniutitutdlo tunissutigissagssat: ugsigit
mardluk, savarssuit inûsugtut tatdlimat, savarssuit utorĸait tat-
-dlimat savatdlo ukiortat tatdlimat. tamássa Agîarap Einânip
ernerata tunissutai.
84 tássáuput tunissiviup atorĸârneranut atugkat, Israîlikut su-
-julerssortaisa túniússait taimane tanineĸarmat: kueraivfît sîlviu-
-ssut arĸaneĸ mardluk, pûgútat sîlviussut arĸaneĸ mardluk aja-

-nguajaussatdlo kûltiussut arкanek mardluk; [85] kueraivfiup atautsip
uungutdlugit naligigai sīkilit untritigdlit pingasunigdlo кuligdlit,
ùgútavdlo atautsip nungutdlugit naligigai sīkilit arfinek mar-
-dlungnik кuligdlit; tássa igssoraivfît sîlviussut katitdlugit sīkilit
nardlungnik tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit naligigait ivdler-
-nartûtip sīkilia erкordlugo; [86] ajánguajaussatdlo táuko arкanek
nardluk tipigigsáumik imagdlit nungutdlutik sīkilit кulit naligi-
-ssarait, ivdlernartûtip sīkilia erкordlugo; tássa ajánguajaussat
kúltiussut katitdlugit sīkilit untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit
naligigait. [87] nerssutautit ikivkagagssatut tunîssutigissat katit-
-dlugit tássa: ugsigit arкanek mardluk, savarssuit arкanek mardluk,
savat ukiortat arкanek mardluk ilagssaitdlo tunîssutit nekigssat;
savarssuitdlo arкanek mardluk ajortaeruterкússutitut tunîssutigissat.
[88] nerssutautitdlo кujaniutitut tunîssutigissat katitdlugit tássa: ug-
-sigit mardlungnik кuligdlit sisamatdlo, savarssuit inûsugtut ar-
-finilingnik кuligdlit, savarssuit utorкait arfinilingnik кuligdlit
savatdlo ukiortat arfinilingnik кuligdlit. tamássa tunissiviup a-
-torкârnera tanerêrmat.
[89] Môrsasilo iserângame tupermut nâpítarfingmut okalokatigí- 2 Môr. 25,22.
-savdlugo, nipe ingminut okalugtok tusarará sáimauvfiup nalu-
-naiautip igdlerfiata кânîtup кulânit, kêrupît akornánit, taimalo
okalugfigissará.

kapitalit 8.

naneráserfingmik. Lîvîkut kivfartûtigssamingnut iluartînekartut.

[1] âma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: [2] Aarune o-
-кalugfigûk ima okarfigalugo: кutdlît ikumatíkângagkit nanerûserfiup 2 Môr. 25,37.
akerpiânut кáumásáput кutdlît táuko arfinek mardluk. [3] Aarunilo
taimailiorpok, nanerûserfiup akerpiânut sangmisitdlugit кutdlît
ikumatípai, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. [4] imale sanassauvok
nanerûserfik: kûltiuvok suíkaussok, niuluanutdlo kâvekutaussar- 2 Môr. 25,31.
-tainutdlo agdlât suíkauvok; Nâlagkap Môrsasimut takordlôrníkut
takutitâ erкordlugo nanerûserfik sanasimagâ.
[5] âma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: [6] Lîvîkut ti-
-gúkit Israîlip kinguaisa akornánit minguersardlugitdlo. [7] imai-
-liorfigalugitdle minguersásavatit: imermik ajortaiarкússúmik ser- 19,9.
-partásavatit, tauvalo uvinigtik savingmik salîssúmik tamákísavât Epr. 9,13 t.
atissatigdlo errordlugit, tássa minguersardlutik. [8] tauvalo ugsik

piaraussoĸ tigúsavât, ilagssâlo tuníssut neĸigssaĸ: ĸajûssat ûlia-
-lersimassut; ugsigdlo piaraussoĸ avdla ivdlit tigúsavat ajortae-
-ruterĸússutitut tuníssutigissagssaĸ. [9] Lîvíkutdlo patdligutitisa-
-vatit tovĸup nâpítarfiup sânut Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngaisa
katisimatitdlugit; [10] Lîvíkutdlo Nâlagkap sânut patdligutitíkugkit
Israîlip kinguaisa agssatik Lîvíkúnut tugtísavait. [11] Aarunivdlo
Lîvíkut nivtarterutigssatut nivtarterutigísavai Nâlagkap sâne Israîlip
kinguainit túniússautitdlugit, Nâlagkamut kivfartûtigissariaĸartut
kivfartûtigísangmatigik. [12] Lîvíkutdlo agssatik ugsigit táukua nia-
-ĸuinut tugtísavait, táukualo ardlât ajortaeruterĸússutitut tuní-
-ssutigigugko ardlât ikivkagagssatut tunissutigísavat Nâlagkamut
Lîvíkut sáimáunartísavdlugit. [13] Lîvíkutdlo ĸeĸartísavatit Aarunip
ernerisalo sãne nivtarterutigssatut nivtarterutigalugit Nâlagkamut.
[14] taima Lîvíkut Israîlip kinguaisa akornánit pêrsitdlugit ingmíkôr-
-tísavatit, Lîvíkut uvavnut pigerĸuvdlugit. [15] kingornalo Lîvíkut
isísáput tupeĸ nâpítarfik kivfartorfigísavdlugo, minguersarugkit niv-
-tarterutigssatutdlo nivtarterutigigugkit. [16] uvavnut táuko túniú-
-ssauvdluínarmata Israîlip kinguaisa akornánit; igdlíssamik ang-
-maissunut tamanut Israîlip kinguaisa angajugdliliainut tamanut
taortigititdlugit uvavnut tiguváka. [17] uvanga pigigavkit Israîlip
2 Mór. 13,2. kinguaine angajugdliliaussut tamaisa inungnilo nerssutautinilo; tai-
-mane Egivtinime angajugdliliaussut tamaisa patigkavkit ivdlernar-
-tutut uvavnut pigitípáka; [18] Lîvíkutdlo tiguváka Israîlip kinguaine
angajugdliliaussunut tamanut taortigititdlugit; [19] túniússatutdlo tu-
3,9. -niúpáka Aarunimut ernerinutdlo Israîlip kinguaisa akornánit, Is-
-raîlip kinguaisa kivfartûtigssaralue kivfartûtigerĸuvdlugit tuperme
nâpítarfingme, ãma Israîlip kinguai sáimáunartítarĸuvdlugit, per-
-dlungmik Israîlip kinguainut nagdliútoĸarĸunago Israîlip kinguai
ivdlernartũmut patdligúniaraluarpata. [20] tauva Môrsasilo Aaru-
-nilo Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngarmik Lîvíkúnut taimailiorput:
sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ Lîvíkut pivdlugit, taimardluínaĸ Is-
-raîlip kinguaisa iliorfigait. [21] Lîvíkutdlo ajortaiartíput, atissatigdlo
errorpait; Aarunivdlo nivtarterutigssatut nivtarterutigai Nâlagkap
sâne sáimáunartitdlugitdlo, minguerĸuvdlugit. [22] kingornalo Lîvíkut
iserput tuperme nâpítarfingme kivfartûtigissagssatik kivfartûtigísav-
-dlugit Aarunip ernerisalo sãne. sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ
Lîvíkut pivdlugit, taimailiorfigait.

[23] ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [24] tamássa
4,3. 23. Lîvíkune ilerĸorissagssaĸ: mardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo

 akiugdlit ĸângiútutdlo katerssanut ilángúkiartúsáput tuperme nâ-
-pítarfingme kivfartúsavdlutik; 25 kisiáne ukiut tatdlimanik ĸulig-
-dlit nâgângamíkik katerssanit kivfartortugssanit pīsáput kivfar-
-túsaerdlutigdlo. 26 taimáitordle ĸatángutitik ikiúsavait tuperme
nâpítarfingme isumagissagssat isumagísavdlugit; kisiâne kivfartû- 3 Môr. 8,35.
-tigissagssat kivfartûtigísángilait. taimailiorfigísavatit Lívíkut isu-
-magissagssaisigut.

kapitalit 9.

ĸângivfigsiortugssanik kingorĸutsissunik. autdlartarângamik maligtagānik.

1 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ Sínaip puilassuitsuane,
Egivtinimit anigamik áipâgut ĸáumáme sujugdlerme, oĸardlune:
2 Israílip kinguai ĸângívfigsiordlit nagdliuvfiagut. 3 ĸáumatip ma- 3 Môr. 23,5.
-tuma uvdluisa arĸaneĸ sisamāne únungnerisa akornatigut nag-
-dliússísavarse nagdliuvfiagut; tamatumúnga ilerĸorissagssat aula-
-jangersagkatdlo tamaisa maligdlugit nagdliússísavarse. 4 Môr-
-sasivdlo Israílip kinguai oĸalugfigai ĸângívfigsiorĸuvdlugit. 5 tau-
-valo ĸângívfigsiorput ĸáumatip sujugdliup uvdluisa arĸaneĸ sisa-
-māne únungnerisa akornatigut Sínaip puilassuitsuane; taimardluínaĸ
liorput Israílip kinguai sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 6 angu-
-titdle ilaisa inûp timâ toĸungassoĸ mingugsimássutigigât ĸângívfig-
-siorneĸ ajulerdlutik uvdlorme tamatumane; angutit táuko Môrsa-
-sivdlo Aarunivdlo sānut savssarput uvdlorme tamatumane 7 oĸarfi-
-galugulo: inûp timâ toĸungassoĸ mingugsimássutigârput; sôĸ avig-
-sârsimásaugut pigdliutigssavut pivfigssâtigut Nâlagkamut pigdliu-
-tigísanagit Israílip kinguaisa akornáne? 8 Môrsasivdlo oĸarfigai:
utarĸigatdlaritse, Nâlagkap ilivsínut inássutigiumassâ tusarniása-
-vara. 9 tauva Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 10 Is-
-raílip kinguai oĸalugfigíkit oĸardlutit: ilivsínilūnît kinguligssav-
-sinilūnît nalingínaĸ toĸussumit mingugsimagune, akornínarmīku-
-nilūnît ungasigsuliarniardlune, taimáitoĸ Nâlagkamut ĸângívfig-
-siúsavoĸ; 11 kisiáne ĸáumatip áipâta uvdluisa arĸaneĸ sisamāne 2 nal. 30,
únungnerisa akornatigut nagdliússísavât; timiussanik sêrnaĸángit- 2. 3. 15.
-sunik naussunigdlo ĸasilitsunik igdlulerdlugo [ĸângívfigsiutigssaĸ]
nerísavât. 12 aĸagugssamut sivneĸartísángilât, saornilo navdlúsá-
-ngilait; ĸângívfigsiúmut ilerĸorissagssat tamaisa maligdlugit nag-
-dliússísavât. 13 nalingínardle minguitsoĸ akornínarmīngitsordlo
ĸângívfigsiúsagaluardlune píngíkune, tarnilik táuna ínugtaminit pīar-

-neĸásavoĸ, pigdliutigssane pivfigssâtigut Nâlagkamut pigdliutigi-
-nginamigit; angutip táussuma ajortuliautse nanertortigisavi
14 takornartardlo ilivsíne takornartaugune, Nâlagkamutdlo ĸângiv-
-figsiorune, tauva ĸângîvfigsiúmut ilerĸorissagssat aulajangersag-
2Môr.12,48t. -katdlo erĸordlugit nagdliússísavâ. ilerĸorerĸussaĸ atausiúsavoĸ
ilivsínut takornartamutdlo nunavsínilo inúngortumut.

15 ineĸarfik nápartíneĸarmat, uvdloĸ táuna nuiap ineĸarfik
matôrpâ nalunaiautip tovĸagut; únungmatdlo ingnerdlusôĸ ineĸar-
-fiup ĸânīpoĸ uvdlâĸ tikitdlugo. 16 nungutdlugit taimáitarpoĸ,
nuiap matôrsimassarâ, únuákutdlo ingnerdlusôĸ tássanītoĸ. 17 ĸa-
-nordlo ilissúkut nuia tovĸup ĸânit ĸangátarângat, kingorna Is-
-raîlip kinguai autdlararaut, sumilo nuia ineĸalerângat tássane
Israîlip kinguai tangmâraraut. 18 Nâlagkap oĸausia maligdlugo
Israîlip kinguai autdlararaut, āma Nâlagkap oĸausia maligdlugo
tangmâraraut; nuia ineĸarfiup ĸâne ineĸartitdlugo uvdlut táuko
tamaisa tangmârsimáinartarput. 19 nuia uvdlut amerdlasût ine-
-ĸarfiup ĸânîgínarângat Israîlip kinguaisa Nâlagkap isumager-
-ĸussai isumagissarpait autdlarnatigdlo. 20 taimátaoĸ pissarput
nuia uvdlut ikigtut ineĸarfiup ĸânīkângat; Nâlagkap oĸausia ma-
-ligdlugo tangmâraraut, āma Nâlagkap oĸausia maligdlugo aut-
-dlararaut. 21 taimátaoĸ pissarput nuia únungneranit uvdlāngor-
-neranut tássanīkângat, tauvalo nuia uvdlākut ĸangátarângat aut-
-dlararaut; uvdlúkutdlūnît únuákutdlūnît ĸangátarângat autdla-
-raraut. 22 uvdlutdlūnît mardluk ĸáumatdlūnît nâvdlugo ukior-
-dlūnît nâvdlugo nuia ineĸarfiup ĸânīkângat ineĸarfigalugo, tauva
2 Môr. 40, Israîlip kinguai tangmârsimáinararaut autdlarnatigdlo, tauvale ĸa-
38 tt. -ngátarângat autdlararaut. 23 Nâlagkap oĸausia maligdlugo tang-
-mâraraut, āma Nâlagkap oĸausia maligdlugo autdlararaut, Nâ-
-lagkavdlo isumagerĸussai isumagissarpait Nâlagkap Môrsasikut
oĸauserissâ maligdlugo.

kapitalit 10.

ĸardlortáussuarnik. Sînaimit autdlartut.

1 āma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 ilingnut
ĸardlortáussualiorit mardlungnik sîlviussunik, suíkaussúngordlugit
sanásavatit; tamáko atortásavatit ilagît ĸaerĸúsagângagkit, āma
tangmâĸatigît autdlásagângata. 3 tamákuninga ĸardlortáinarângata
ilagît ilūngarmik ilingnut katerssoriartúsáput tovĸup nâpítarfiup

pâta sujorânut. [4]ardláinânigdlo ĸardlortáinarângata sujulerssuissut
Israîlíkut tûsintilînut nâlagaussut ilingnut katerssoriartúsáput. [5]ĸar-
-dlortarulugkuvsile tangmâĸatigît kangianut tangmârsimassut aut-
-dlásáput; [6]áipagssânigdlo ĸardlortarulugkuvse tangmâĸatigît ku-
-jatânut tangmârsimassut autdlásáput. autdlásagângata ĸardlorta-
-rulugtásause, [7]kisiâne ilagît katerssoriartúsagângata ĸardlortáinar-
-tásause ĸardlortarulungnase. [8]tássa Aarunip ernere palasit ĸar-
-dlortáussuarnik ĸardlortartásáput; kingulerîgsugssavsíne nâgssáu-
-ngitsumik ilerĸorissagssarse tamássa. [9]ĸíngarssortivsínutdlo iliv-
-sínik angnikitdliortitsissunut sorssúsagângavse nunavsíne, tauva
ĸardlortáussuarnik tamákuninga ĸardlortarulugtásause, Nâlagkap
Gûtivse sâne erĸaineĸarĸuvdluse ĸíngarssortivsínitdlo ánagterĸuv-
-dluse. [10]uvdlunilo tipaitsugfivsíne nagdliússivivsínilo ĸáumánig-
-torsiorfivsínilo tunissutise ikivkagagssat tunissutisilo ĸujaniutit pig-
-dliarissarângavsigik ĸardlortáussuarnik tamákuninga ĸardlortáinar-
-tásause, Gûtivse sâne erĸaineĸautigerĸuvdlusigik; uvanga tamássa
Nâlagaĸ Gûterse.

[11]pivordlo ukiup áipâne ĸáumatip áipâta uvdluisa mardlungnik 1,1.
ĸuliliâne, tauva nuia ĸangátarpoĸ nalunaiautip ineĸarfiata ĸânit.
[12]tauvalo Israîlip kinguai autdlalerput Sînaip puilassuitsuanit aut-
-dlardlutik; nuialo initârpoĸ Pâranip puilassuitsuane. [13]sujugdler-
-mik autdlaramik Nâlagkap Môrsasíkut oĸauserissâ maligdlugo,
[14]Jûtap kinguaisa katíngatigssâta erĸâne tangmâĸatigîgsut sujug-
-dliuvdlutik autdlarput ingmíkut katerssat ingmíkôrtardlutik; kater- 2,1 ff.
-ssaisalo nâlagarigât Nagásût Aminâtap ernera. [15]Iisagssârivdlo
kinguaisa nagguveĸatigît katerssaisa nâlagarigât Natâniale Suarip
ernera; [16]Sîpulûvdlo kinguaisa nagguveĸatigît katerssaisa nâlaga-
-rigât Eliâve Hîlûnip ernera. [17]tauvalo ineĸarfik natdlartitaung-
-mat Gêrsûnip kinguai Merârivdlo kinguai autdlarput ineĸarfik 4,24-33.
erssugdlugo. [18]tauvalo Rûpiníkut katíngatigssâta erĸâne tangmâĸa-
-tigîgsut autdlarput ingmíkut katerssat ingmíkôrtardlutik; kater-
-ssaisalo nâlagarigât Elisuere Sitiuerip ernera. [19]Símiûvdlo ki-
-nguaisa nagguveĸatigît katerssaisa nâlagarigât Salûmiale Sorisâtaip
ernera; [20]Gâtivdlo kinguaisa nagguveĸatigît katerssaisa nâlagarigât
Eliâsavfe Dîguilip ernera. [21]tauvalo Kâgatíkut autdlarput ivdler- 4,15.
-nartût erssugdlugo, ivkualo ineĸarfik náparterpât tikiutserdlugit.
[22]tauvalo Eivfarâp kinguaisa katíngatigssâta erĸâne tangmâĸati-
-gîgsut autdlarput ingmíkut katerssat ingmíkôrtardlutik; katerssai-
-salo nâlagarigât Elisâma Amiûtip ernera. [23]Mánarsivdlo ki-

-nguaisa nagguvekatigît katerssaisa nâlagarigât Gâmiliale Pitasuerip
ernera; 24 Bînjamîvdlo kinguaisa nagguvekatigît katerssaisa nâlaga-
-rigât Apitât Gitiûnîp ernera. 25 tauvalo Dânip kinguaisa katînga-
-tigssâta erkâne tangmâkatigîgsut autdlarput tangmâkatigîngne ta-
-mane kingugdlersauvdlutik ingmíkut katerssat ingmíkôrtardlutik;
katerssaisalo nâlagarigât Agiasere Amisâtaip ernera. 26 Agseravdlo
kinguaisa nagguvekatigît katerssaisa nâlagarigât Pâgiale Orrâp er-
-nera; 27 Navtalîvdlo kinguaisa nagguvekatigît katerssaisa nâlaga-
-rigât Agîara Einânip ernera. 28 taimaitdlutik Israîlip kinguai
autdlartarput autdlarângamik ingmíkut katerssat ingmíkôrtardlutik.
2 Môr. 2,18. 29 Môrsasilo okarpok Hûpâvimut sakime Rîguilip Mîtiâkûssup
erneranut: autdlalerpugut najugagssamut Nâlagkap ima okautigi-
-ssânut: ilivsínut túniúkumârpara. ingerdlakatigitigut, tauva ajú-
-ngitsuliorfigiumârpavtigit, Nâlagak ajúngitsumik okalungmat Israîle
pivdlugo. 30 táunale okarpok: ingerdlakatigísángilavse, kisiáne nu-
-navnut erkardlivnutdlo angerdlásaunga. 31 akivâle: kimakinatigut,
puilassuitsume tangmârtarfigssavut ilisimagagkit; ilisimassortarísa-
-vavtigit. 32 ingerdlakatigiguvtigutdlo, tauva Nâlagkap kanok ítumik
ajúngitsuliorfigigpatigut taimatut ajúngitsuliorfigiumârpavtigit. 33 tau-
-va Nâlagkap kákânit autdlarput uvdlut pingasut ingerdlassariamut,
Nâlagkavdlo angerusiata igdlerfia sujornatigut ingerdlavok uvdlut
pingasut ingerdlassariamut unigfigssarsiordlugit. 34 Nâlagkavdlo
nuiautâta kulangerarai uvdlúkut, tangmârfingmit autdlarângata.
35 igdlerfigdlo autdlalerângat Môrsase okararaok: nikuigit, Nâ-
tugs. 68,2. -lagak, kíngarssortitit siámarkuvdlugit, ûmigssortitit kimârkuvdlugit
kînavit sânit. 36 unigkângatdlo okararaok: uterna, Nâlagak, Israî-
-líkut tûsintilîsa tûsintiligpagssuinut.

kapitalit 11.

tovkit ikuatdlagtut. inuit kîsassut. utorkauuertat takordlûgkerssârtut. akigssiarssuit. kîsassut ilerfe.

1 inuitdle mamiasugtutut ilissalermata Nâlagkap siutainut
iluáipok. Nâlagkavdlo tusaramigit níngangnera katsungailerpok.
3 Môr. 10,2. Nâlagkavdlo ingnerata ikuatdlagtitsivigai tangmârfiup isordlînitut
nungulerdlugit. 2 tauva inuit Môrsasimut nivdliáput, Môrsasivdlo
Nâlagak tugsiarfigâ; tauvalo ingnek nunguvok. 3 taimáitumik na-
-jugak tamâna Tavgêramik atserpât, Nâlagkap ingnerata ikuatdlag-
-titsivigingmatik.

4ilaussorujugtaitdle ĸîsassorssuángorput, ãmátaoĸ Israîlip ki-
-nguai kingumut ĸiassalerput oĸardlutik: kiatoĸ neĸitortitdlisigut? 2 Môr. 12,38.
5aulisagkat erĸaitdlârâvut Egivtinime nerissartagkavut akeĸángitsut — 16,3.
naussorssuitdlo putdlagaussat neĸaussartôrssuitdlo igfitdlo tungu- 1 Kor. 10,6.
-sungnitsut ivanitsutdlo iviussatsiaitdlo; 6mãnale tarnivut tumá-
-ngulerput, soĸángingmat tamána, mánat kisîsa issigissaravtigik.
7mánatdle tamáko kuániarssuit nautsîagssartaisut íput ĸâmíkut
kutsuk tipigigsaut ássigalugo; 8inuitdlo angalassarput katerssor-
-niardlugit, aserorterivingnilo aserorterdlugit seĸugterivingnilũnît se-
-ĸugterdlugit iganut ũtarpait sãtuliaralugitdlũnît; tipeĸarputdlo
sãtuliatut ûliamik akussatut. 9únuákutdlo isugutaneĸ tangmâr- 2 Môr. 16,
-fingmut tugkângat mánátaoĸ tugtarput ilángutdlutik. 10Môr- 14. 31.
-sasip inuit tusarmagit ĸiassut, erĸardlerît ĸiaĸatigîgsartut nungut-
-dlutik tupermik painîtdlutik, tauva Nâlagkap níngangnera agsut
ĸatsungailerpoĸ, Môrsasivdlo ínardlugileĸai. 11Môrsasilo Nâlag-
-kamut oĸarpoĸ: sôĸ kivfat perdlugtitdlarpiuk? sôĸ issingnut
sáimáunarsíngilanga, inuit ukua tamarmik erdloĸinarnerat uvavnut
ligagko? 12inuit uko tamaisa uvanga nârtugineravkit, erniarine-
-ravkitdlũnît taima oĸarfigísavinga: kivssumiákit, sôrdlo milugtoĸ
nârssissâta kivssumiartarâ, nunamut sujuaissainut ugpernarsáissu- 5 Môr. 1,31.
-tigissangnut piserĸuvdlugit? 13sumit neĸimik tigusísaunga inuit
uko tamaisa tunísavdlugit? ĸiavfigingmánga oĸardlutik: neĸimik
unisigut nerissagssavtínik. 14inuit uko tamaisa kisimîtdlunga er-
-ssungneĸ artorpáka, uvavnut oĸimáipatdlârmata. 15taimailiorfi-
-giumagungma toĸoĸînángalũnît, issingnut sáimáunarsiguma, per-
-dlugssara uvavnut issigerĸunago. 16Nâlagardle Môrsasimut oĸar-
-poĸ: uvavnut katerssúkit angutit arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit 2 Môr. 24,1.
Israîlikut utorĸaunertaisa ilait, ilisimassatit inuit utorĸaunertarigait
nisigssortigalugitdlo, tupermutdlo nâpítarfingmut ilaseríkit, tássa-
-nilo savssardlit ilagalutit. 17tauva arĸarumârpunga tássanilo oĸa-
-loĸatigalutit, anerneruvdlo ĸulangersivit ilânik tigusivdlunga táu-
-kunúnga iliumârpara, erssoĸatigerĸuvdlutit inuit erdloĸinarneránik,
kisimîtitdlutit erssugarerĸunago. 18inuitdlo ima oĸarfigíkit: aĸa-
-gumut ivdlernarsaritse, neĸitúsagavse. mássa Nâlagkap siutainut
ĸiavuse oĸardluse: kiatoĸ neĸitortitdlisigut? Egivtinime inûvdlua-
-ĸissugut. taimáitumik Nâlagkap neĸitortísavâse, 19uvdloĸ atau-
-siúngitsoĸ, uvdlut mardlũngitsut, uvdlut tatdlimáungitsut, uvdlut
ĸuliúngitsut, uvdlut mardlungnik ĸuliliúngitsut, 20kisiáne ĸáumat
náudlugo, ĸíngavsigut anilerserdlugo avâkatdlagserdlusilo; tássa

Nâlagaĸ akornavsínītoĸ asigínaravsiuk, sânilo ĸiagavse oĸardluse:
sôrme tauva Egivtinimit anivugut? 21 Môrsasile oĸarpoĸ: inuit
ilagissáka arfínilingnik untritilingnik tûsinteĸarput angutit pisug-
-tuínait; taimáitoĸ oĸarputit: ĸáumat nâvdlugo neĸitortísavákà.
22 savanigdlo ugsingnigdlo toĸutsísanerpat nãmagissagssainik? auli-
-sagkatdlũnît ímamītut tamarmik aggísanerpat nãmagserĸuvdlugit?
23 Nâlagkavdle Môrsase akivâ: Nâlagkap agssai nailípat? tássa
takúsavat, oĸausera ilingnut erĸûtísanersordlũnît erĸûtísángínersor-
-dlũnît. 24 Môrsasilo anivoĸ Nâlagkap oĸausê inungnut oĸau-
-tigiartordlugit, angutitdlo arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit katerssor-
-pai inuit utorĸaunertaisa ilait, ĸeĸartípailo tupeĸ avatangersit-
-dlugo. 25 tauva Nâlagaĸ arĸarpoĸ nuiákut oĸaloĸatigalugulo, aner-
-neruvdlo [Môrsasip] ĸulangersigissâta ilânik tigusivdlune utorĸau-
-nertanut táukunúnga arfineĸ mardlungnik ĸulilingnut ilivâ; pivordlo
anernerup uníngavigingmatik tauva takordlûgkerssâlerput, kingor-
-nale taimáisaerdlutik. 26 angutitdle mardluk tangmârfingmit ti-
-kiutíngitdlat, áipâta aterâ Eiltat, áipâta Mîtat, anerneruvdlo uni-
-ngavigai, mássa agdlangneĸartut ilagigâtik; kisiáne tupermut ani-
-simángínamik tangmârfingme takordlûgkerssârput. 27 nukagpia-
-nguardle arpagpoĸ Môrsase nalunaerfigalugo oĸardlune: Eiltatdlo
Mîtatdlo tangmârfingme takordlûgkerssârput. 28 tauva Jôrsua Núnip
ernera Môrsasip kivfâ ĸinigaisa ilât pilerpoĸ oĸardlune: nâlagarĸ
Môrsase-â, nangartákit. 29 Môrsasivdle akivâ: ilungersũniarpinga?
ĸanortoĸ Nâlagkap ínugtai tamákerdlutik pruvfîtiugilit, Nâlagkavdlo
anernerminik tuniligítoĸ.

30 tauva Môrsase tangmârfingmut uterpoĸ Israîlíkut utorĸau-
-nertait ilagalugit. 31 tauvalo anore pitorarpoĸ Nâlagkamit, aĸi-
2 Môr. 16,13. -ssiarssuitdlo ituvssũpai ímap tungânit tangmârfingmut siámarter-
-titdlugit, ûnga uvdloĸ nâvdlugo ingerdlassariamut ikungalo uvdloĸ
nâvdlugo ingerdlassariamut tangmârfiup avatâgut, tatdlit mardluk
migssiliordlugit nunap ĸânit. 32 tauva inuit pilerput uvdloĸ tássa
tamât únuardlo tamât aĸagûngmatdlo uvdloĸ tamât aĸigssiarssungnik
katerssuivdlutik; ikingnernik pissaĸartut ûmerip imai ĸuleriardlugit
tugs. 78, katerssugaĸarput, siaruarterpaitdlo tangmârfiup avatâne. 33 sulile
26-31. neĸât oĸúmiartitdlugo, nungúngisitdlugo Nâlagkap níngangnera
tugs.106,14t. katsungailerpoĸ inungnut, patigpailo patingnerssuarmik angisûmik.
34 taimáitumik najugaĸ tamána atserpât ĸîsassut ilerfinik, inuit ĸi-
-sassut tássane ilissaungmata. 35 ĸîsassut ilerfinit inuit aut-
-dlarput Háserũmut tássanîlerdlutigdlo.

kapitalit 12.

Merjalo Aarunilo Môrsasimut oĸalorujugtut. Merja pupigsúngortoĸ.

1 ilãnile Merjavdlo Aarunivdlo Môrsase oĸatdlisigilerpât arnaĸ
Kússíkut ilagissât nuliariligâ píssutigalugo, Kússíkut ilagissãnik
nuliarsimangmat; 2 oĸarputdlo: Nâlagkap Môrsase kisiat oĸalug-
-tiginerpâ? uvagútaoĸ oĸalugtigíngínerpâtigut? Nâlagkavdlo tu-
-sâvai. 3 Môrsasile angutauvoĸ ilalângârtoĸ inungnit nunamiu-
-ssunit tamanit angnerussumik. 4 tássángáinardlo Nâlagaĸ Môr-
-sasimut Aarunimutdlo Merjamutdlo oĸarpoĸ: anigitse, ilivse pi-
-ngasut, tupermut nâpítarfingmut. aníputdlo táuko pingasut. 5 tauva
Nâlagaĸ arĸarpoĸ napassúkut nuiaussúkut tovĸuvdlo pâne ĸeĸar-
-dlune, Aarunilo Merjalo ĸaerĸuvai, aníputdlo táuko mardluk.
6 oĸarpordlo: oĸausera tusásagigse: pruvfítimik ilaĸaruvse, uvanga
Nâlagaĸ táussumúnga nalunaersásaunga takordlôrníkut, singnagtú-
-kutdlũnît oĸalugfigissásavara. 7 kivfarale Môrsase taimáingilaĸ,
igdluvne tamarssuarme ilumôrtoĸ táuna. 8 ĸanivnik ĸarna oĸalo- Epr. 3,2.
-ĸatigissarpara erssitsunik nalorssitsârutáungitsunik, Nâlagkavdlo 2 Môr. 33,11.
táutua takussarpâ. suvdluse tauva kivfara Môrsase oĸatdlisigí-
-savdlugo sujôrángilase? 9 Nâlagkavdlo níngangnera táukunúnga
katsungailerpoĸ, ĸimagpailo. 10 nuiavdlo tupeĸ ĸimalermago su-
-nauvfa Merja pupigsoĸ aputitut ĸaĸortigalune; Aarunip Merja ĸi-
-viaramiuk sunauvfa una pupigsoĸ. 11 tauva Aarune Môrsasimut
oĸarpoĸ: ata nâlagara, ajortuliaĸ tamána uvavtínut ilíngíkiuk sila-
-ĸángitsorpatdlautigissarput ajortuliautigissarput; 12 una toĸussutut
ilerĸunago arname timânit aninerminit agdlât timime agfâgut nu-
-ngulerêrsutut. 13 Môrsasivdlo Nâlagaĸ tordlorfigâ oĸardlune:
Gûte-â, una katsorsariuk-ait? 14 Nâlagkavdle Môrsase akivâ: a-
-ngúme kĩnamigut ĸiserpane uvdlut arfineĸ mardluk igtũsángí-
-nerpa? uvdlut arfineĸ mardluk mátússaugile tangmârfiup ava-
-tâne, kingorna ilagsineĸardle. 15 tauva Merja uvdlut arfineĸ mar- 5,2 t.
-dluk mátússauvoĸ tangmârfiup avatâne, inuitdlo autdlángitdlat
Merja ilagsineĸarserdlugo. 16 kingornale inuit Háserũmit autdlarput
Pâranip puilassuitsuanut tangmârdlutik.

kapitalit 13.

misiliartortugssat Kânâp nunânut autdlartitaussut.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 angutinik aut-
-dlartitsît, Kânâp nunâ Israîlip kinguainut túniúkumassara misi- 5 Môr. 1,22.

-ligkiartorĸuvdlugo; sujuaissamíkut nagguveĸatigîgsunit atautsinit
nungutdlugit angut atauseĸ autdlartísavarse, tamarmik táukunane
sujulerssuissũsáput. 3 tauva Môrsasip autdlartípai Pâranip puila-
-ssuitsuanit Nâlagkap oĸausia maligdlugo angutit Israîlip kinguaine
nâlagaussuínait. 4 tamássalo arĸe: Rûpiníkúnit nagguveĸatigîngnit:
Sámua Sákorip ernera; 5 Símiũkúnit nagguveĸatigîngnit: Savfat
Hôrîp ernera; 6 Jûtákúnit nagguveĸatigîngnit: Kâlîve Jivfúnip er-
-nera; 7 Iisagssârikúnit nagguveĸatigîngnit: Jîgiale Jûserfip ernera;
8 Eivfarãkúnit nagguveĸatigîngnit: Húsia Núnip ernera; 9 Bînjami-
-kúnit nagguveĸatigîngnit: Palte Ravfûp ernera; 10 Sîpulũkúnit
nagguveĸatigîngnit: Gâtiale Sûtîp ernera; 11 Jûserfíkúnit Mánarsi-
-kúnit nagguveĸatigîngnit: Gatê Sûsîp ernera; 12 Dáníkúnit naggu-
-veĸatigîngnit: Amiale Gimâlîp ernera; 13 Agserákúnit nagguveĸa-
-tigîngnit: Sítôre Miggaitdlip ernera; 14 Navtalīkúnit nagguveĸati-
-gîngnit: Nâgipê Vavsîp ernera; 15 Gâtíkúnit nagguveĸatigîngnit:
Gûîtdle Maggîp ernera. 16 tamássa angutit táukua nuna misilig-
-kiartorĸuvdlugo Môrsasip autdlartitaisa arĸe; Húsiale Núnip er-
-nera Môrsasip Jôrsuamik atserpâ. 17 Môrsasivdlo autdlartípai
Kânâp nunâ misiligkiartorĸuvdlugo, oĸarfigalugitdlo: majuaritse
tássûna kujatâgut ĸáĸainutdlo majuardluse, 18 nunalo takuniarsiuk
ĸanoĸ ítoĸ, inuitdlo tássane nunagdlit, píssaunersutdlũnît sapiku-
-lungnersutdlũnît ikingnersutdlũnît amerdlanersutdlũnît, 19 ĸanordlo
nuna ítoĸ táukua nunagissât, ajúngînersordlũnît ajornersordlũnît,
igdloĸarfîlo ĸanoĸ ítut, tangmârfînaunersutdlũnît igpiliugaliunersut-
-dlũnît; 20 ĸanordlo nuna ítoĸ, naggoringnersordlũnît naggordlung-
-nersordlũnît orpeĸarnersordlũnît peĸángínersordlũnît. tugpatdler-
-sínaritse nunavdlo naussuinik nagsardluse. mássa vīneĸutit ine-
-rítoĸalerfiat nagdlerâ.

21 tauva majuarput, nunalo misilingniarpât Sínip puilassuit-
-suanit Rîggûvimut Hâmatip ornigtariâ tikitdlugo; 22 kujatânutdlo
5 Môr. 9,1-3. majuardlutik Hîprûne tikípât, tássane Aanâp ernere ítut, Agimât
Jôrs. 15,13 f. Sîsailo Talmailo; mássalo Hîprûne igdluliorfigineĸartoĸ ukiut ar-
-fineĸ mardluk Sûanip Egivtinimītup sujornagut. 23 Askûlivdlo
kũngua tikíkamíko tássánga vīneĸutip avaleĸutâ kipivât paormior-
-fialo vīnigssalik atauseĸ, táuna mardlûtdlugo erssugtáumik akiarpât:
ãma kingmernarssuarnik fîginigdlo nagsarput. 24 paormiorfik táuna
Israîlip kinguaisa tássánga kipissât pivdlugo tamána Askûlip kũ-
-nguanik taissarpât.

25 nunalo misilerêramíko kingumut tikíput, uvdlut sisamanik

kuligdlit nângmata, 26 Môrsasimutdlo piartorput Aarunimutdlo Is-
-raîlivdlo kinguainut ilagîngnut ilũngarsimassunut, Pâranip puila-
-ssuitsuanut Kâtasimut, navsuerfigaitdlo táuko ilagîtdlo ilũngaisa,
nunavdlo naussue nivtarpait. 27 oĸalugtũpâtdlo oĸardlutik: nuna
ornerĸussarse tikíparput; mássame ímungmik tungusungnitsũmigdlo
tûgpoĸ, tamássalo naussue. 28 kisiánile inuit tássane nunagdlit
pissaoĸaut, ungalûgkatdlo angeĸaut igpiliugaligssûvdlutigdlo; ãma
Aanâp ernere tássane takuvavut. 29 Amalákut nunap kujatâne
nunaĸarput, Hĩtíkutdlo Jîpusíkutdlo Amoríkutdlo ĸáĸaine nuna-
-ĸarput, Kânãkutdlo ímap tungâne nunaĸarput Jôrtanivdlo erĸâne.
30 Kâlîvivdlo inuit Môrsasimut oĸalorujugtut nipangersarniarpai
oĸardlune: majuarsínarta nuna tiguardlugo, sapísánginavtigo. 31 a-
-ngutitdle táussuma majuaĸatai oĸarput: inungnut táukunúnga ma-
-juarneĸ saperpugut, uvavtínit píssaunerungmata. 32 taimalo nuna
nisiligartik Israîlip kinguainut ajornerarpât oĸardlutigdlo: nunap
áussuma misilísavdlugo angatdlavigissavta inugssane nerísavai,
nuitdlo tássane takussavut tamarmik anguterujugssũput. 33 inug-
-ssuitdlo tássane takuvavut, Aanâp ernere inugssuit ilait; ingmiv-
-tínik issigigavta pigdlertatut ípugut, ãma táukua taimatut issi-
-gâtigut.

kapitalit 14.

inuit oĸalorujugtut. ukiut sisamanik ĸuligdlit angaláinásassut.
uterîtsut artorssartut.

1 tauva ilagît ilũngarmik pilerput nivdliavdlutik, inuitdlo ĸiá-
-put únuaĸ tamána; 2 Israîlivdlo kinguai tamarmik oĸalorujugput
Môrsasimut Aarunimutdlo, ilagîtdlo ilũngarmik táuko oĸarfigait:
ilumutdle Egivtinime toĸusimaguvta, tamânilũnît puilassuitsume
toĸuguvta. 3 sôrme tauva Nâlagkap nunamut matumúnga pisípâ-
-tigut, panamit ordlorarĸuvdluta nuliavutdlo ĸitornánguavutdlo
paggatiginеĸarĸuvdlugit? Egivtinimut uterdluta iluanãsánginerpugut?
4 oĸaloĸatigîlerputdlo: nâlagagssavtínik ivertitsivdluta Egivtinimut
uteĸisa. 5 Môrsasile Aarunilo kĩnamingnik patdlorput Israîlip ki-
-nguaisa ilagît katisimassut ilũngarmik sãne, 6 Jôrsuavdlo Núnip
ernerata Kâlîvivdlo Jivfúnip ernerata táukua nunamik misilîartortut
ilagissaisa atissatik aligpait, 7 Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngaisa
oĸalugfigilerpait oĸardlutik: nuna táuna misilísavdlugo angatdla-
-vigissarput ajúngitsorssôĸaoĸ; 8 Nâlagkap iluarigunisigut nunamut

táussumúnga pisíkumârpâtigut uvavtínutdlo túniutdlugo nuna i-
-mungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtoĸ. 9 kisiánime Nâlagaĸ nâ-
-lagkumajungnaernavêrsiuk, tauva nunap inue ersigísángilase, táuko
nerissagssánguatut iliumâravtigik. tatigissaerúput, uvagutdle Nâ-
-lagaĸ ilagârput; ersigeĸinasigik. 10 tauvalo ilagît ilũngarmik oĸa-
-lulermata ujarĸanik mitdlôrĸuvdlugit, tauva Nâlagkap nâlangnar-
-ssusiata Israîlip kinguai ilũngaisa ersserfigai tuperme nâpítarfingme.
11 Nâlagardlo Môrsasimut oĸarpoĸ: ĸanoĸ sivisutigissumik inuiait
ukua asigínásanerpãnga, ĸanordlo sivisutigissumik ugperfigísángi-
-nerpãnga akornáne mákunínga tamanik tupingnartulissunga? 12 to-
2 Môr. 32, -ĸorarnermik patísaváka núngutaerdlugit, ivdlitdlo inuiángortísa-
10 tt. -vavkit ukunánga angnerúsassut píssaunerúsassutdlo. 13 Môrsasile
Nâlagkamut oĸarpoĸ: Egivtinimiutdlo tusásagait, mássa inuit uko
píssauningnik majuartípatit táukua akornánit; 14 oĸásassutdlo nunap
matuma inuinut, tusarunisit ivdlit, Nâlagaĸ, inuit ukua akornánî-
-tutit, ivdlit, Nâlagaĸ, táukunane erssersartutit takugssauvdlutit.
nuiautivitdlo ĸulangersarai, sujornatigutdlo ingerdlassartutit napa-
-ssume nuiaussume uvdlúkut napassumilo ingnerussume únuákut.
15 tauvale inuit uko toĸúkitit inugtut atautsitut ilivdlugit, — tauva
akimángitsut tusâmassauningnik tusâmassut oĸásáput: 16 Nâlagkap
inuit táuko nunagssaraluánut táukunúnga ugpernarsáissutigissaminut
pisíneĸ saperamigit puilassuitsume toĸorarpai. 17 taimáitumik Nâ-
-lagkap píssaunera mãna angisûtíkiuk, sôrdlo oĸalugtutit, oĸaravit:
2 Môr. 34, 6. 7. 18 Nâlagaĸ tássa kamajuitsoĸ isumagssuingârtordlo, ajortulianigdlo
pinerdlungnernigdlo isumákíssoĸ, píngitsûtitsinanile; sujuaissat a-
-jortuliainik takusaissoĸ ĸitornaine kinguaisalo pingajugssaine sisa-
-magssainilo. 19 taimáitumik inuit uko ajortuliãnik isumákêrfigíkit-
ait isumagssuinerit angingârtoĸ migssiliordlugo, sôrdlume inuit uko
isumákêrfigissaritit Egivtinimit autdlarneránit mánalo tikitdlugo.
20 Nâlagardlo oĸarpoĸ: isumákêrfigãka, sôrdlo oĸartutit. 21 kisiá-
-nile, ilumut ûmagama, Nâlagkap nâlangnarssusiata nuna tamât
tamákísavâ. 22 mássa angutit ukua tamarmik nâlangnarssusera ta-
-kugamíko tupingnartuliákalo Egivtinime puilassuitsumilo piliari-
-ssáka, mãnalo ĸuleriardlutik ússerãnga nipigalo nâlangnago, 23 táu-
-kua takúsángilât nuna sujuaissainut ugpernarsáissutigissara, uvavnik
Jôrs. 14, 13 t. asigínaissut iláinâtalũnît takúsángilâ. 24 kisiáne kivfara Kâlive nu-
-namut tikisânut pisíkumârpara, kinguâgssaisalo pigísavât, imáitoĸ
pivdlugo: anernerup avdlap najormago, maleruardluínarmangalo.

[25]tássa Amalákut Kânãkutdlo kôrkume inekarput; akago avdlamut
sâgitse puilassuitsumut autdlardluse ímap kerkuartûp tungânut.
[26]ãma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo okalugfigai okardlune:
[27]kanok sivisutigissumik ilagît uko ajortut uvavnut okalorujugtartut
taimáisápat? mássa tusâváka Israîlip kinguaisa okalorujungnere,
okalorujugfigissarmánga. [28]okarfigíkit: ilumut ûmagama, okarpok
Nâlagak, ilumut taimailiúsavavse sôrdlo siutivnut okalugtuse. 14,2.
[29]puilassuitsume matumane timise tokungassut ínásáput, nautsor-
-ssornekartuse tamavse, kisínekartuse tamavse mardlungnik kuli-
-lingnik ukiugdlit kângiútutdlo, uvavnut okalorujugsimassuse, [30]apũ-
-tokásángilase nunamut agssavnik kutdláissutigissavnut tássane
nunakartíkumavdluse; Kâlîve Jivfúnip ernera Jôrsualo Núnip er-
-nera kisimik apũsáput. [31]kitornánguase, táuko okautigissase
paggatiginekásassut, táuko apûtíkumârpáka nuna asigínagarse ilisi-
-malerkuvdlugo; [32]ilivsile timise tokungassut puilassuitsume matu-
-mane ínásáput. [33]kitornasilo puilassuitsume nerssutautinik pâr-
-ssissũsáput ukiut sisamanik kuligdlit, uverssarnisilo nanertortigí-
-savait, timise tokungassut puilassuitsume tamákerserdlugit. [34]uv-
-dlut amerdlássusiat migssiliordlugo, uvdlut sisamanik kuligdlit 13,25.
nuna misiligkavsiuk, uvdlok nungutdlugit ukiumik nalekartítardlugo
ukiut sisamanik kuligdlit ajortuliase nanertortigísavase, misigiler-
-kuvdlusiuk kanok ilissartok alarsigângama. [35]uvanga Nâlagak
taima okarpunga: ilumut taimailiorumârpáka uko ilagît ajortut
uvavnut akerartokatigîgsut ilũngaisa; puilassuitsume matumane ta-
-marmik nungúsáput, tássane tokúsáput. [36]angutitdle táuko
Môrsasip autdlartitai nuna misiligkiartorkuvdlugo, tikíkamigdlo
ilagît ilũngaisa táussumúnga okalorujugtíkait, nuna ajorneraramíko,
[37]angutit táuko nunamik ajorneraissut perdlungmit tokúput Nâ- Jüt. 5.
-lagkap sâne; [38]Jôrsuale Núnip ernera Kâlîvilo Jivfúnip ernera
angutit táukua nunamik misilîartorsimassut inûssortarait.

[39]Môrsasip tauva okautsit tamáko Israîlip kinguainut tamanut
okauseringmagit, inuit aliasungâlerput. [40]uvdlãkutdlo makiârdlutik
kákasingnermut majualerput okardlutigdlo: tássauvugut, najugkamut
Nâlagkap okautigissânut majuásaugut, ajortuligavta. [41]Môrsasile
okarpok: sôk Nâlagkap okausia taima sanerkúniarpisiuk? pivdluá-
-sángilase. [42]majuakinase, Nâlagak akornavsíníngingmat; perdlug-
-titaulekinavuse kíugarssortivse sãne. [43]mássa Amalákut Kânã-
-kutdlo tássane sâvsínîput, panamitdlo ordlorarumârpuse; mássame
Nâlagak tunúkavsiuk Nâlagkap najúsángilâse. [44]kisiáne sorku-

-saitdlutik ĸáĸasingnermut majuariartorput, nauk Nâlagkap ange-
-rusiata igdlerfiata Môrsasivdlo taugmârfik ĸimángíkât. 45 tauva
Amalákut Kânăkutdlo ĸáĸane nunagdlit aterput perdlugtitdlugitdlo
21,3. seĸumisitdlugitdlo Horma tikitdlugo.

kapitalit 15.

tunissutinik. sapâmik uniorĸutitsissoĸ toĸutaussoĸ. nivingatat erĸáissutigssat.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai oĸalugfigíkit ima oĸarfigalugit: nuna nunagissagssarse iliv-
-sínut túniússagssara apûvfigiguvsiuk, 3 tauvalo Nâlagkamut iki-
-tagssaĸ pigdliariumaguvsiuk, tunissut ikivkagagssardlũnît toĸutag-
-ssardlũnît, únersûtdlũnît nămagsiumavdlugo kajumingnermitdlũnit
pigdlîumavdluse, nagdliússivivsínilũnît Nâlagaĸ naimajuminartug-
-ssiorfigiumaguvsiuk ugsigitdlũnît savatdlũnît ilagissânik, 4 tauva
tunissutiminik âtsiumassup Nâlagkamut ăsavâ tunissut neĸigssaĸ
ĸajûssat îvfap imâta avgornerisa ĸulinge înip imâta avgornerisa
sisamănik ûlialersimassut; 5 tunissutitutdlo kueragagssatut pigdlia-
-rísavat vîne înip imâta avgornerisa sisamât; tássa savârĸamut
atautsimut ikivkagagssatutdlũnît toĸutagssatutdlũnît tunissutigine-
-ĸartumut ilángússagssat. 6 savarssûgpatdle, tauva tunissutitut
neĸigssatut pigdliarísavatit ĸajûssat îvfap imâta avgornerisa ĸu-
-linge mardluk înip imâta avgornerisa pingajuánik ûlialersimassut:
7 tunissutitutdlo kueragagssatut vîne înip imâta avgornerisa pinga-
-juat pigdliutigísavat Nâlagkamut naimajuminartugssiaralugo. 8 ug-
-sigdlũnît piaraussoĸ pigdliariumagugko tunissutitut ikivkagagssa-
-tutdlũnît toĸutagssatutdlũnît, únersûtdlũnît nămagsiumavdlugo tu-
-nissutdlũnît ĸujaniut Nâlagkamut tunissutigiumavdlugo, 9 tauva
ugsingmut piaraussumut ilángutdlugit tunissutitut neĸigssatut pig-
-dliutigineĸásáput ĸajûssat îvfap imâta avgornerisa ĸulinge pingasut
înip imâta agfânik ûlialersimassut; 10 tunissutitutdlo kueragagssatut
pigdliutigísavat vîne înip imâta agfâ; tamássa ingneĸ Nâlagkamut
naimajuminartugssaĸ. 11 taimailiortásautit ugsik atausiugângat sa-
-varssuardlũnît atausiugângat savârardlũnît atausiugângat savat-
-dlũnît savaussatdlũnît ilagissât; 12 pigdliarissagssase ĸanoĸ amer-
-dlatiginersut amerdlássusiat nâpertordlugo nungutdlugit atauseĸ
taima ilásavarse. 13 nunavsíne inúngortut tamarmik tamáko tai-
-mailiúsavait ikitaĸ naimajuminartugssaĸ Nâlagkamut pigdliutig-
-savdlugo. 14 takornartardlo akornavsínîtordlũnît [avdla] ilivsine

takornartaugune kingulerîgsugssavsíne, táussumalo ikitaк naimaju-
-minartugssaк Nâlagkamut pigdliariumaguniuk, tauva taimailiúsavoк
sôrdlo ilivse iliúsassuse. 15 ilagîngnut ilerкorerкussaк atausiúsavoк
livsínutdlo takornartaussumutdlo; kingulerîgsugssavsíne nâgssáu-
-ngitsumik ilerкorissagssaк tamássa; ilivsilo takornartatdlo taimae-
-кatigîsassuse Nâlagkap sâne. 16 inatsit atausiúsavoк erкartũssisig-
-ssardlo atausiúsavoк ilivsínut takornartamutdlo ilivsíne takornar-
-taussumut.

17 ãma Nâlagkap Môrsase oкalugfigâ oкardlune: 18 Israîlip ki-
-nguai oкalugfigíkit ima oкarfigalugit: nuna ilivsínut apûvfigititag-
-ssara apûvfigiguvsiuk, 19 tauva nunamit neкigssarsiat nerileruvsigik
unissut ilioragagssaк Nâlagkamut tunissutigísavarse. 20 ûtigag- 2 Môr. 23,19.
-ssavse ilángarкârnerat timiussaк кaкortugssiaк putûgaк tunissu-
-titut ilioragagssatut tunissutigísavarse, taimatut sôrdlo iserteri-
-vingmit ilioragagssatut tunissutigissagssat pissartásagise. 21 ûti-
gagssavse ilángarкârnerata ilâ tunissutitut ilioragagssatut Nâlag-
kamut túniúsavarse, kingulerîgsugssavsíne taimáisassoк. 22 tá-
maraluaruvsilo inássutit mákua Nâlagkap Môrsasimut oкalûtigi- 3 Môr. 4,2.
ssaisa ilât nalingínaк uniordlugo, 23 nalingínaк Nâlagkap uvdlormit 13 tt.
natsilerfingminit kingornalo Môrsasíkut ilivsínut inássutigissâ ki-
ngulerîgsugssavsíne taimáisassoк uniordlugo, 24 tauva ilagît ilisi-
mángisitdlugit pisimagpat támarnermit, — tauva ilagît ilũngarmik
pigdliarísavât ugsik piaraussoк atauseк ikivkagagssatut tunissuti-
gissagssaк, Nâlagkamut naimajuminartugssaк, ilagssailo tunissut
neкigssaк tunissutdlo kueragagssaк, ilerкugssaк erкordlugo, savau-
ssarssuardlo atauseк ajortaeruterкússutitut tunissutigissagssaк.
5 palasivdlo Israîlip kinguai ilagît ilũngaisa sáimáunartísavai, tau-
-valo isumákêrfiginekásáput, támardlutik pingmata; táukualo pig-
-dliutigissartik aggiúsavât Nâlagkamut ikitagssaк tunissutertigdlo
ajortaeruterкússut Nâlagkap sânut píssutdlugo támarnertik piv-
-dlugo. 26 tauva Israîlip kinguai ilagît ilũngarmik isumákêrfigine-
-кásáput takornartaк akornavsíne takornartaussoк ilángutdlugo,
nuiait ilũngarmik taimailingmata támardlutik. 27 inugdle atausiu-
-ssoк ajortuliarune támardlune, tauva savaussaк arnaussoк ukiortaк 3 Môr.4,27 tt.
pigdliutigísavâ tunissutitut ajortaeruterкússutitut; 28 palasivdlo inuk
áuna támaraluartoк támardlune ajortuliartoк sáimáunartísavâ Nâ-
-lagkap sâne; sáimáunartigpago isumákêrfiginekásavoк. 29 Israîlip
kinguaine inúngortumut takornartamutdlo akornáne takornartau-
-ssumut inatsit atausiúsavoк támardlune кanoк iliortoкarângat.

30 angneruniarnermitdle ĸanoĸ iliortoĸarpat, nunavsíne inúngortu-
-migdlũnît takornartaussumigdlũnît, táussuma Nâlagaĸ ĸaĸajarisi-
-másavâ, ínugtamilo akornánit pîarneĸásavoĸ tarnilik táuna, 31 Nâ-
-lagkap oĸausia asigínaramiuk inássutâlo uniordlugo piâralune;
pîarneĸásavoĸ tarnilik táuna, ajortuliâta tugfigiliuk.
32 puilassuitsumîtitdlutik ilãne Israîlip kinguaisa angut nâpípât
sapãme ĸissugtartoĸ. 33 táukualo táussumínga ĸissugtartumik nâ-
-pitsissut Môrsasimut Aarunimutdlo ilagîngnutdlo ilũngarsimassunut
pisípât, 34 parnaerússivingmilo uníngatípât, nalunaerdluarneĸángíng-
-mat ĸanoĸ pineĸásassoĸ. 35 Nâlagkap tauva Môrsase oĸar-
-figâ: angut táuna toĸúneĸásavoĸ, ilagît ilũngarmik ujarĸanik mit-
-dlũsavât tangmârfiup avatâne. 36 tauva ilagît ilũngarmik tang-
-mârfiup avatânut anisípât, ujarĸanigdlo mitdlôrpât toĸutdlugo,
sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ.
37 ãma Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ: 38 Israîlip kinguai oĸalug-
Mat. 23,5. -figíkit oĸarfigalugit nujaussalianik nivingataliúsassut ĸagdlersau-
-timik nûinut kingulerîgsugssamiugne taimáisavdlutik, tamákulo
nûisa nivingatait nungutdlugit perdlaiaussamik ulamertuliamik tu-
-ngutsorigsumik ivertitsivigísagait. 39 tamákulo nujaussaliat nivi-
-ngatarísavase Nâlagkap inássutai tamaisa erĸaerĸuvdlugit tamáko
issigissarângavsigik, nãmagserĸuvdlugitdlo, ĸinerdlerĸunasilo ũma-
-tise maligdlugit issisilo maligdlugit, táuko maligdlugit uverssarta-
-ravse; 40 kisiáne inássutíka tamaisa erĸaerĸuvdlugit nãmagserĸuv-
-dlugitdlo, ivdlernartututdlo Gûtivsínut pigerĸuvdluse. 41 uvanga
tamássa Nâlagaĸ Gûterse, ilivsínik Egivtinimit anisitsissoĸ iliv-
-sínut Gûtiujumavdlunga; uvanga tamássa Nâlagaĸ Gûterse.

kapitalit 16.

Kôrákúnik.

2 Môr. 6, 18. 20 t. 1 Kôra Jitsiârip ernera, angutâ Lîvip ernerata Kâgatip erne-
-rigâ, ilaserissailo Dãtane Apjerâtdlo Eliâvip ernere, Ounilo Pîlatip
ernera, Rûpinip kinguai, 2 táuko Môrsasimut akerartulerput angutit
mardlungnik untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit ilagalugit Israîlip
kinguaisa ilagissait, ilagîngne sujulerssuissut katisimassune taine-
-ĸartut, angutit tusâmassat; 3 katerssorputdlo Môrsasimut Aaru-
-nimutdlo oĸarfigalugit: sualugpatdlâleĸause; mássa ilagît uko ilũ-
-ngardluínarmik ivdlernarput, Nâlagardlo akornánîpoĸ; suvdluse
Nâlagkap ilagîgsainit angneruniarpise? 4 Môrsase taima tusarame

kînaminik patdlorpok. 5 Kôralo katerssortortailo tamaisa okalugfigi- 14,5.
-lerpai okardlune: akago Nâlagak nalunaerumârpok kina pigigine, ki-
-nalo ivdlernartûssok, kinalo ingminut patdligutísagine; kinerumassa-
-ne ingminut patdligutíkumârpâ. 6 imailioritse: aumausivilissaritse,
Kôralo katerssortortailo tamavse, 7 akagulo aumalerdlugit tipigig-
-sáumik ilissivfigisigik Nâlagkap sâne; tauva Nâlagkap kinerumassâ
ivdlernartûsavok. sualugpatdlâlekause, Lîvip kinguai ukorsê. 8 âma
Môrsase Kôramut okarpok: ata tusásassuse, Lîvip kinguai ukorsê.
9 mikigaisiuk Israîlip Gûtiata ingmíkôrtingmase Israîlíkúnit ila-
-gîngnit, ingminut patdligútarkuvdluse kivfartorkuvdlusilo Nâlagkap
nekarfiane kivfartûtigissariakartunik ilagîtdlo sâne kekartarkuvdluse
kivfartûsavdlugit? 10 ivdlitdlo katángutititdlo Lîvip kinguai tamaisa
ilángutdlugit ingminut patdligutingmase palasiujumatdlerpise agdlât?
11 taimáitumik ivdlit katerssortortatitdlo tamavse Nâlagak akerar-
-tordlugo katerssorpuse; mássa Aarune sûngmat okalorujugfigaisiuk? 2 Môr. 16,7.
12 Môrsasilo autdlartitsivok Dâtanilo Apjerâtdlo Eliâvip ernere
kaerkuvdlugit; okarputdle: majuásángilagut. 13 mikekinerpok ma-
-juartíkavtigut nunamit ímungmik tungusungnitsûmigdlo kûgtumit
puilassuitsume tokutíkumavdluta? nâlagauniarfigivdluínásavisigut
agdlât? 14 pitsangmik pisípavtigut nunamut ímungmik tungusung-
-nitsûmigdlo kûgtumut narssautinik nautsîvingnigdlo vînekutilingnik
tigguartitdluta; angutit uko issekángitsûtíniarpigit? majuásángi-
-lagut. 15 tauva Môrsase agsut katsungaerssorpok, Nâlagkamutdlo
okarpok: tunissutât kiviarnavêruk; siutitûmik atautsimigdlûnît ti-
-gusivfigíngiláka, sumigdlo ajortumik iliúngilanga táukua ilânut
atautsimutdlûnît. 16 Kôramutdlo Môrsase okarpok: akago Nâ-
-lagkap sânut sarkúmeritse, ivdlitdlo katerssortortatitdlo tamavse,
ivdlitdlo táukulo Aarunilo; 17 nungutdluse aumausivise tiguvdlugit
tipigigsáumigdlo ilissivfigalugit, Nâlagkap sânut patdligutdluse nu-
-ngutdluse aumausivekardluse, tássa aumausivît mardlungnik un-
-tritigdlit tatdlimanigdlo kuligdlit; ivdlitdlo Aarunilo âma nungut-
-dluse aumausivekardluse. 18 tauva nungutdlutik aumausivisik ti-
-guvait aumalerdlugit tipigigsáumigdlo ilissivfigalugit, kekarputdlo
tovkup nâpítarfiup pâta sujorâne; Môrsasilo Aarunilo taimailior-
-pûtaok. 19 Kôravdle ilagît ilûngaisa táukunúnga katerssorting-
-magit tovkup nâpítarfiup pâta sujorânut, tauva Nâlagkap nâlang- 12,6.
-narssusiata ilagît ilûngaisa ersserfigai. 20 Nâlagkavdlo Môrsa- 14,10.
-silo Aarunilo okalugfigai okardlune: 21 avigsârsigik uko ilagît, tá-
-ssángáinak nungúsaváka. 22 táukule kînamingnik patdlorput okar-

27,16. -dlutik: Gûte-â, uvinigdlit tamarmik anernerisa Gûtiat, angut a-
Jûp. 12,10. -tausek ajortuliarmat ilagît ilũngaisa níngautilísavigit? 23 Nâlag-
-kavdlo Môrsase okalugfigâ okardlune: 24 ilagît okalugfigíkit okar-
-dlutit: tunuaritse Kôravdlo Dãtanivdlo Apjerâvdlo inigissaisa ava-
-tãnit. 25 tauva Môrsase nikuípok, Dãtanilo Apjerâtdlo ornigpai.
Israîlíkutdlo utorkaunertaisa maligpât. 26 ilagîtdlo okalugfigai okar-
sark. 18,4. -dlune: nigoritse ila angutit ukua iluaitsut tovkinit, pigissãnigdlo
súnguamigdlũnît agtuekinase, ajortuliausînut tamanut ilángutitdluse
tokokinavuse. 27 tauva tunuarput Kôravdlo Dãtanivdlo Apjerâvdlo
inigissaisa avatãnit; Dãtanile Apjerâtdlo aníput tupermik paine
kekardlutik nuliatik ernitigdlo mêrartatigdlo ilagalugit. 28 Môrsa-
-silo okarpok: matumûna nalujungnáisause Nâlagkap autdlartíkânga
suliat máko tamaisa suliarerkuvdlugit, isumavnigdlo píngitsunga:
29 uko tokugpata sôrdlo inuit tamarmik tokussartut, takusarnekar-
-patalo sôrdlo inuit tamarmik takusarnekartartut, tauva Nâlagkap
autdlartísimásángilânga. 30 takornagkamigdle Nâlagak píngortit-
-sigpat, nunap karne angmardlugo uko îgpagit pigissait tamaisa
ilángutdlugit, ûmassut samungnartitdlugit unerivfingmut, tauva na-
-lujungnáisause angutit ukua Nâlagak asigssorsimagât. 31 pivordlo
26,9-11. okautsine tamáko nângmagit ivssok kupivok atâtigut, 32 nunavdlo
tugs. 106, karne angmardlugo îvai táuko igdluilo inuitdlo Kôrap ilagissai ta-
17. 18. -maisa pekutaitdlo tamaisa; 33 ûmavdlutik samungnarput unerív-
-fingmut pigissatik tamaisa ilagalugit, nunavdlo matuvai, pîagàu-
-putdlo ilagît akornánit. 34 Israîlíkutdle avatangîssut tamarmik
kimãput nivdlianeránit, okaramik: nunap êkinavâtigut. 35 ingnerdle
Nâlagkamit anivok angutit táuko mardlungnik untritigdlit tatdli-
-manigdlo kuligdlit tipigigsautigdlîssut nungutitdlugit.

36 Nâlagkavdlo Môrsase okalugfigâ okardlune: 37 okarit Eliâ-
-sarimut Aarunip palasip erneranut, aumausivît ikinermit kater-
-ssorkuvdlugit aumatdlo igerkuvdlugit, ivdlernartitaungmata 38 táu-
-kua tarnimingnut ajortulissut aumausivê; singartiternekásáputdlo
tunissivik táukuninga kagdlerkuvdlugo; Nâlagkap sânut aggiung-
-matigik, ivdlernartitaungmatalo; Israîlivdlo kinguaisa nalunaerku-
-tigísavait. 39 tauva Eliâsarip palasip tiguvai táuko aumausivît
kangnúsaussut, ikivkagkat aggiússait, singartiterpailo tunissivik táu-
-kuninga kagdlerkuvdlugo, 40 Israîlip kinguaisa erkáissutigssânik
3,10. avdlaussumik Aarunip kinguâríngisânik patdligûtokásángingmat Nâ-
-lagkap sâne tipigigsautigdlîumassumik, Kôratut katerssortortai-
-sutdlo pinekarkunago, sôrdlo Nâlagkap Môrsasíkut okalugfigigâne.

[41] aκagûngmatdle Israîlip kinguai ilagît ilũngarmik Môrsasimut Aarunimutdlo oκalorujulerput oκardlutik: ilivse Nâlagkap ínugtai toκúpase. [42] pivordle ilagît Môrsasimut Aarunimutdlo katerssû-tilermata, tupeκ nâpítarfik κiviaramíko sunauvfa nuiap matusi-magâ, Nâlagkavdlo nâlangnarssusia erssersoκ; [43] tauva Môrsasilo Aarunilo tovκup nâpítarfiup sânut píput. [44] Nâlagkavdlo Môrsase oκalugfigâ oκardlune: [45] pêritse ukua ilagît akornánit, tássángáinaκ nungúsavâka. táukule kĩnamingnik patdlorput. [46] Môrsasilo Aaru-nimut oκarpoκ: aumausivik tigûk tunissivingmit aumalerdlugo ti-pigigsáumigdlo ilissivfigalugo, ilagîtdlo orningnasuákit sáimáunar-titdlugitdlo; níngangnerssuaκ anisimangmat Nâlagkap sânit; per-dluk pilerêrpoκ. [47] Aarunilo tigusivoκ sôrdlo Môrsasip oκarfigi-gâne, arpagdlunilo ilagît akornánut, ârime perdluk pilerêrsimassoκ nungne; tipigigsautigdlîvdlunilo inuit sáimáunartípai [48] toκussutdlo nûssutdlo akornáne κeκardlune; tauva perdluk soraersitauvoκ. [49] táukule perdlungmit toκussut tássa arκaneκ sisamanik tûsintigdlit arfineκ mardlungnigdlo untritigdlit, Kôra píssutigalugo toκussut ásínagit. [50] Aarunilo uterpoκ Môrsasimut tovκup nâpítarfiup pâta ujorânut, perdluk soraersitaussoκ.

kapitalit 17.

Aarunip ajáupiânik.

[1] Nâlagkavdlo Môrsase oκalugfigâ oκardlune: [2] Israîlip ki-nguai oκalugfigíkit, ingmíkut sujuaissaκatigît nungutdlugit ajáupí-ssamik atautsimik tigusivfigalugit ingmíkut sujuaissaκatigît suju-lerssortãnit katitdlugit ajáupíssat arκaneκ mardluk tigúsagitit, nungutdlugitdlo arκe ajáupiainut agdlagtardlugit; [3] kisiáne Aarunip arκa agdlásavat Lîvip ajáupiânut, ingmíkut sujuaissaκatigîngne nâ-lagaussut nungutdlutik ajáupiaκ atauseκ pigísangmássuk. [4] iliu-mârpatitdlo tupermut nâpítarfingmut nalunaiautip sânut, ilivsínik nâpitsissarfivnut; [5] piumârpordlo tauva, κinigagssama ajáupiâ siv-kerumârtoκ; Israîlip kinguaisa uvavnut oκalorujungnere nipanger-sísagavkit, oκalorujugfigissarmase. [6] tauva Môrsasip oκalugfigai Israîlip kinguai, sujulerssortaisalo tamarmik tunivât nungutdlutik atautsip ajáupíssamik atautsimik, ingmíkut sujuaissaκatigît ilagi-ssatik nâpertordlugit ajáupíssanik arκaneκ mardlungnik; Aaru-nivdlo ajáupiâ ajáupiaisa ilagât. [7] Môrsasivdlo ajáupíssat Nâlag-kap sânut ilivai nalunaiautip tovκanut. [8] pivordlo aκagûngmat,

Môrsase nalunaiautip tovкanut isermat, sunauvfa Aarunip ajáupiâ
Lîvip inoкutaisa piat sivkersimassoк pilutagssaкardlune kâveкute-
-кardlunilo кáкortaríssanigdlo inerititaкardlune. [9] Môrsasivdlo a-
-jáupíssat tamaisa Nâlagkap sânit ánípai Israîlip kinguainut ta-
-manut takutitdlugit, nungutdlutigdlo ajáupíssatik tiguvait. [10] tau-
-va Nâlagaк Môrsasimut oкarpoк: Aarunip ajáupiâ kingumut na-
Epr. 9,4. -lunaiautip sânut iliuk torкordlugo, táukunúnga uterîunermik píssu-
-silingnut nalunaerкutaorкuvdlugo; tauvalo oкalorujugtarnere uvav-
-nut písaerdlit, toкorкunagit. [11] Môrsasilo taimailiorpoк; sôrdlo
Nâlagkap inákâne taima iliorpoк. [12] Israîlivdle kinguai Môr-
-sasimut oкarput: takuváme inûssugssaujungnaerpugut, nunguti-
-taulerpugut, tamavta nungutitaulerpugut. [13] nalingínaк patdligú-
-niartoк, Nâlagkap ineкarfianut patdligúniartoк toкussaraoк. inû-
-ssugssaujungnaerdluínarneravta?

kapitalit 18.

palasitdlo Lîvíkutdlo kivfartûtigssâuik pissagssainigdlo.

[1] Nâlagkavdlo Aarune oкarfigâ: ivdlit ernivitdlo sujuaissaкa-
18,22 f. -tivitdlo ilingnut ilángutdlutik ivdlernartũmut ajortuliaussut erssú-
-savase; ivdlitdle ernivitdlo ilingnut ilángutdlutik palasiússutsiv-
-sínut ajortuliaussut erssúsavase. [2] ãma кatángutitit Lîvíkut naggu-
-veкatigît sujuaissagkut nagguveкatigîgsut patdligutitísavatit ilingnut
ilángutdlugit, átavigerкuvdlutit kivfartũtarкuvdlutitdlo; ivdlitdle er-
-nititdlo ilingnut ilángutdlutik [kivfartúsause] nalunaiautip tovкata
sâne. [3] pârssísáputdlo isumagissagssatit isumagalugit tuperdlo ta-
-mât isumagalugo; kisiáne ivdlernartûtip peкutainut tunissiving-
-mutdlo patdligúsángitdlat, toкoкinavuse táukulo ilivsilo. [4] iling-
-nutdle atásáput, pârssísáputdlo tupeк nâpítarfik isumagalugo,
tuperme kivfartûtigissariaкartut tamaisa isumagísavdlugit; avdlau-
-ssumigdle ilivsínut patdligútoкásángilaк. [5] tauva pârssigitse iv-
-dlernartût isumagalugo tunissivigdlo isumagalugo, níngangnerssuaк
kingugdlermik nagdliuterкunago Israîlip kinguainut. [6] takuvat, кa-
-tángutise Lîvíkut tiguváka Israîlip kinguaisa akornánit ilivsínut
túniússaralugit Nâlagkamut túniússatut, tuperme nâpítarfingme kiv-
-fartûtigissariaкartut kivfartûtigerкuvdlugit. [7] ivdlitdle ernivitdlo
ilingnut ilángutdlutik palasiússuserse isumagísavarse tunissivingme
umigssûvdlo tunuane suliarissagssat tamaisa kivfartûtigísavdlugit;

kivfartûtitut túniússatut palasiússuserse túniúpara. avdlaussoĸ
patdligúkune toĸúneĸásavoĸ.
[8]āma Nâlagkap Aarune oĸalugfigâ: takuvat, uvavnut tuní- 3 Mór. 7,
-ssutaussut ilioragagssat ilingnut pâritípáka, Israîlip kinguaisa 32-36.
ivdlernartitait tamaisa ilingnut túniúpáka taníneĸarnigkut pigssa-
-rerĸuvdlugit, erningnutdlo, nâgssáungitsumik ilerĸorissagssatut.
[9]máko pigísavatit ivdlernartorssuarnit ikitagssanit pigssarsiaralugit:
pigdliutigissait tamaisa, tunissutaisa neĸigssat tamarmik tunissu-
-taisalo ajortaeruterĸússutit tamarmik tunissutaisalo pitdlarna-
-vèrĸússutit tamarmik uvavnut ātagaisa ilagissait, tamáko ivdlitdlo
ernivitdlo ivdlernartorssuartut pigísavase; [10]inime ivdlernartor-
-ssuarme nerisavase; angutaussut tamarmik nerisínáusavait; iv-
-dlernartutut pigísavatit. [11]mákulo pigísavatit: túniússait iliora-
-gagssatut tunissutigissat, Israîlip kinguaisa tunissutaisa nivtar-
-terutigssat tamarmik ilagissait, nâgssáungitsumik ilerĸorissagssa-
-tut ilingnut túniúpáka, ernititdlo panisitdlo ilingnut ilángutdlugit;
igdlungnītut minguitsut tamarmik nerisínáusavait. [12]ûliap pit-
-sauuerssai tamaisa vīnigssatdlo tunguata karritdlo pitsaunerssait
tamaisa, naorĸârnerit Nâlagkamut túniússagssait, tamáko ilingnut
túniúpáka. [13]nunānītut naorĸârnere Nâlagkamut aggiússagssait
tamaisa ivdlit pigísavatit; igdlungnītut minguitsut tamarmik neri-
-sínáusavait. [14]Israîlime utertínavêrsagkat tamaisa ivdlit pigísa- 3 Mór. 27,28.
-vatit. [15]igdlíssamik angmaissut uvinilingne tamane Nâlagkamut 2 Mór. 13,2.
aggiússagssaine, inungnilo nerssutauinilo, táuko tamaisa ivdlit
pigísavatit; kisiáne inuit angajugdliliait utertitísavatit, āma ner-
-ssutautit mingungnartut angajugdliliait utertitísavatit. [16]táukulo
utertitagssat utertitísavatit ĸáumat nârêrângássuk, sîlvimik tauku-
-núnga naligititagssangnik sīkilit tatdlimat nalingánik, ivdlernar-
-tùtip sīkilia kêrat mardlungnik ĸuligdlit naligissât erĸordlugo.
[17]kisiáne ugsigitdlo savatdlo savaussatdlo angajugdliliait utertití-
-sángilatit, ivdlernartûngmata táuko; aue tunissivingmut serpar-
-tautigísavatit, túnuilo tipigigsautigdliutigísavatit, ingneĸ Nâlag-
-kamut naimajuminartugssaĸ tamássa. [18]neĸaitdlo ivdlit pigísa-
-vatit, taimatut sôrdlo sakíssat nivtarterutigissat agssarĸordlo
talerpigdleĸ pigigitit. [19]tunissutit ilioragagssat ivdlernartut Is-
-raîlip kinguaisa Nâlagkamut tunissutigissagssait tamaisa ilingnut
túniúpáka, ernititdlo panisitdlo ilingnut ilángutdlugit, nâgssáungit-
-sumik ilerĸorissagssatut. angeruseĸ aserfatdlajuitsoĸ nâgssáu-
-ngitsoĸ tássáusavoĸ Nâlagkap sâne ilingnut kinguâgssangnutdlo

ilingnut ilángutdlugit. [20]imalo Nâlagkap Aarune oкarfigâ: nunãne kingornússísángilatit avgûtisísanatitdlo táukua akornáne; uvanga tássa avgûtisiagssat kingornússagssatdlo Israîlip kinguaisa akor-náne. [21]Lîvivdlo kinguainut ata, Israîlime pigssarsiat кu-linge tamaisa kingornússagssaritípáka kivfartorneránut akigitit-dlugit, tuperme nâpítarfingme kivfartûtigissariaкartut kivfartûti-gísangmatigik. [22]kingornalo Israîlip kinguaisa tupeк nâpítarfik patdlísángilât, ajortuliautigeкinavât toкuvdlutigdlo. [23]kisiáne Lî-víkut kivfartûtigísavait tuperme nâpítarfingme kivfartûtigissaria-кartut, táukualo erssúsavait ivkua ajortuliait, kingulerîgsugssav-síne nâgssáungitsumik ilerкorissagssaк tamássa; kingornússag-ssamigdlo pigissaкásángitdlat Israîlip kinguaisa akornáne. [24]má-ssa Israîlip kinguaisa pigssarsiaisa кulingeilioragagssatut Nâ-lagkamut tuníssutigissait Lîvíkúnut kingornússagssaritípáka; ta-mána pivdlugo táukunúnga oкarpunga Israîlip kinguaisa akornáne kingornússagssamik pigissaкásángitsut.

[25]Nâlagkavdlo Môrsase oкalugfigâ oкardlune: [26]Lîvíkut oкa-lugfigíkit ima oкarfigalugit: pigssarsiat кulinge Israîlip kinguainit ilivsínut kingornússagssaritítáka táukunánga tigussarângavsigik. tauva tamákua ilait tuníssutitut ilioragagssatut Nâlagkamut tuni-ssutigísavase, tássa pigssarsiat кulingisa avgornerisa кulinge. [27]tamákulo tuníssutise ilioragagssat ilivsínut karrisut iserteri-vingmit pissutut ulivkârutitutdlo tunguiaivfingmit pissutut isu-maкartitáusáput. [28]taima ilivsísaoк tuníssutit ilioragagssat Nâ-lagkamut tuníssutigísavase pigssarsiat кulinge Israîlip kinguainit tigussagssase tamaisa taima ilángartardlugit, ilángarnerilo tamáko ilioragagssatut Nâlagkamut tuníssutigissagssat Aarunimut palasimut túniútásavase. [29]ilivsínut túniúneкartut tamarmik ilait ilioragag-ssatut Nâlagkamut tuníssutigissagssat ilũngaisa tuníssutigísavase ajúngínerssait tamaisa ilángautigssainik ivdlernartitanik ilángar-tardlugit. [30]imalo oкarfigíkit: ajúngínerssait ilioragagssatut tu-níssutigiguvsigik, Lîvíkúnut iserterivingmit pigssarsiatut tunguiaiv-fingmitdlo pigssarsiatut isumaкartitáusáput. [31]nerisínáusavasilo sume nalingínarme, ilivsilo inoкutivsilo, tuperme nâpítarfingme kivfartornivsigut akigssarsiarigavsigik. [32]tauva tamáko ajortuliau-tigísángilase, ajúngínerssait ilioragagssatut tuníssutiguvsigik. tauvalo Israîlip kinguaisa ivdlernartitait nalingínautísángilase, to-кúsanasilo.

kapitalit 19.

imermik minguersáumik.

[1] āma Nâlagkap Môrsasilo Aarunilo oĸalugfigai oĸardlune:
[2] imáipoĸ inatsit Nâlagkap inássutigissâ, oĸarame: Israîlip kinguai
oĸalugfigíkit, ilingnut aggiuterĸuvdlugo ugsik arnaviaĸ augpalugtoĸ
malungnaitsoĸ ínardlûteĸángitsoĸ uniáumigdlo sule ilissivfigineĸá- Epr. 9,13 t.
-ngitsoĸ. [3] túniúsavarsilo Eliâsarimut palasimut, táussuma ani-
-sísavâ tangmârfiup avatânut toĸutitdlugulo tássane issigititdlune.
[4] auatalo ilâ Eliâsarip palasip tigúsavâ agssangme inuvaisa ar-
-dlānik aup ilâ tovĸup nâpítarfiup pâta tungânut serpartautiga-
-lugo arfineĸ mardloriardlune. [5] tauvalo ugsik táuna arnaviaĸ
ikivkásavât issigititdlugo, amialo neĸâlo aualo anagssamautailo
ilángutdlugit ikivkásavât. [6] palasivdlo tigúsavai sîterip ĸissua 3 Môr. 14,
ísûpilo ujalugssiagssatdlo aupalujagtut igitdlugitdlo ugsigup ikiv- 4. 49.
-kagaulersup ĸânut. [7] palasivdlo atissane errúsavai, uviningmi-
-gutdlo imermik uvfásavoĸ, kingornalo tangmârfingmut pisínáu-
-savoĸ, mingugsimásavdlunile únuk tikitdlugo. [8] ugsingmigdlo
ikivkartitsissup atissane imermik errúsavai, uviningmigutdlo imer-
-mik uvfásavoĸ mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. [9] angu-
-tivdlo minguitsup ugsigup táussuma arssai katerssúsavai tang-
-mârfiup avatânut ilivdlugit nunap ilânut minguitsumut, torĸorsi-
-másáputdlo Israîlip kinguainut ilagîngnut pigerĸuvdlugit, imermut
minguersáumut atorĸuvdlugit; tunissut ajortaeruterĸússut tamássa.
[10] táussumalo ugsigup arssainik katerssuissup atissane errúsavai
mingugsimásavdlunilo únuk tikitdlugo. tamássa nâgssáungitsumik
ilerĸorissagssaĸ Israîlip kinguaine takornartanilo akornavsíne ta-
-kornartaussune. [11] toĸussumik inûp timânik toĸungassumik
agtuissoĸ uvdlut arfineĸ mardluk mingugsimásavoĸ. [12] táunalo
tamatumínga ajortaiartísavoĸ uvdlut pingajuáne uvdlutdlo arfineĸ
áipāne, tauva minguersimalísavoĸ; ajortaiartíngíkunile uvdlut pi-
-ngajuáne uvdlutdlo arfineĸ áipāne, tauva minguersimalísángilaĸ.
[13] nalingínaĸ toĸussumik inûp toĸussup timânik toĸungassumik
agtuissoĸ ajortaiartíngíkune Nâlagkap ineĸarfia mingugtísavâ, tar-
-niligdlo táuna Israîlimit pîarneĸásavoĸ; imermik minguersáumik
serpartaivfigineĸângíname mingugtūsavoĸ, mingugssusiata sule áta-
-vigísavâ. [14] inuk tuperme toĸugpat inatsit mána atúsavoĸ: tu-
-permut taimáitumut isertut tamarmik tovĸuvdlo iluanītut tamar-
-mik mingugsimásáput uvdlut arfineĸ mardluk; [15] igssoraivfîtdlo

matusimángitsut ĸilerúsimassumik matoĸángitsut tamarmik mi-
-ngugsimásáput. [16]nalingínauvdlo narssap ĸâne panamik toĸu-
-taussordlũnît toĸuínarsimassordlũnît inûp saornalũnît iliverdlũnît
agtoruniuk, táuna mingugsimásavoĸ uvdlut arfineĸ mardluk. [17]tau-
-va táuna mingugsimassoĸ pivdlugo tigúsavait ivssuma tunissutip
ajortaeruterĸússutip ikivkagaussup arssaisa ilait igssoraivfingmut
ikivdlugit imermigdlo kûgtumik kuivdlugit; [18]angutdlo minguitsoĸ
îsûpimik tigusísavoĸ imermutdlo tamatumúnga misugdlugo tuperdlo
peĸutitdlo tamaisa tarnigdlitdlo tássanîtut tamaisa serpartaivfiga-
-lugit; âma inûp saornanigdlũnît toĸutaussumigdlũnît toĸuínarsi-
-massumigdlũnît ilivermigdlũnît agtuisimassoĸ [taimailiorfigineĸá-
-savoĸ]. [19]tássalo minguitsup mingugsimassoĸ serpartaivfigísavá
uvdlut pingajuáne uvdlutdlo arfineĸ áipâne ajortaiardlugulo uvdlut
arfineĸ áipâne; tauvalo atissane errorunigit imermigdlo uvfarune
únúkut minguersimásavoĸ. [20]nalingínardle mingugsimassoĸ ajor-
-taiartíkumángíkune, tarnilik táuna pîarneĸásavoĸ ilagît akornánit:
mássa Nâlagkap ivdlernartûtâ mingugtípâ imermik minguersáumik
serpartaivfigineĸarnane, mingugtûvoĸ. [21]tamánalo nâgssáungitsu-
-mik ilerĸorísavât. táussumalo imermik minguersáumik serpar-
-tautigingnigtup atissane errúsavai; imermigdlo minguersáumik
agtuissoĸ mingugsimásavoĸ únuk tikitdlugo. [22]tamarmigdlo mi-
-ngugsimassup agtugai mingugsimalísáput, tarniligdlo táussuminga
agtuissoĸ mingugsimásavoĸ únuk tikitdlugo.

kapitalit 20.

Merja toĸussoĸ. ĸaersumit imeĸalersut. Eitumíkut nunartik ingerdlavigerĸúngíkât. Aarune toĸussoĸ.

[1]Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngarmik Sínip puilassuitsuanut
33,38. píput ĸáumáme sujugdlerme, inuitdlo Kâtasime unigput. Merjalo
13,26. tássane toĸuvoĸ, tássanilo ilissauvoĸ. [2]ilagîtdle imigssaĸa-
-nginamik Môrsasimut Aarunimutdlo katerssorput, [3]saĸitsailer-
-putdlo inuit Môrsasimut oĸardlutik: ilumutdle anerningersima-
16,49. -guvta taimane ĸatángutivut anerningermata Nâlagkap sâne. [4]sôĸ
Nâlagkap ilagîgsai puilassuitsumut matumúnga pisípisigik, tássane
toĸorĸuvdluta uvagut nerssutautivutdlo? [5]sôĸ Egivtinimit ma-
-juartípisigut, maunga pisíkumagavtigut najugkamut matumúnga
ajortumut, siaruarterivfiúngitsumut fîgeĸángitsumut vîneĸuteĸa-
-ngitsumut kingmernarssuaĸángitsumut, imermigdlũnît peĸángit-

-sumut imigssavtínik? 6 Môrsasile Aarunilo ilagĩt sãnit tovĸup
nâpítarfiup pânut píput, kĩnamingnigdlo patdlorput; tauvalo Nâ-
-lagkap nâlangnarssusiata ersserfigai. 7 Nâlagkavdlo Môrsase
oĸalugfigilerpâ oĸardlune: 8 ajáupiaĸ tigûk, ilagĩtdlo katisimatí-
-sigik, ivdlit angajuvitdlo Aarunip, ĸaersordlo oĸalugfigisiuk issi-
-gititdlugit, tauva imeĸ pigissane túniúkumârpâ, taimalo ĸaer-
-sumit imermik anisitsivigísavatit ilagĩt ímitdlugit nerssutautaitdlo.
9 tauva Môrsasip ajáupiaĸ tiguvâ Nâlagkap sânit, sôrdlo inákâne.
10 Môrsasivdlo Aarunivdlo ilagĩt ĸaersup sâne katisimatíkamíkik,
oĸarfigai: tusarniásassuse, uterĩtsuse ukorsê, ĸaersumit matumánga tugs. 106,32.
imermik anisitsivigisínáusanerpavse? 11 Môrsasivdlo agssane ĸut-
-dlartípai ĸaersoĸ ajáupíssaminik anauvdlugo mardloriardlune;
tauva imeĸ mikíngitsoĸ anivoĸ, ilagĩtdlo imerput nerssutautaitdlo.
12 Nâlagkavdle Môrsasilo Aarunilo oĸarfigai: ugperfigíngínavsinga,
ivdlernartísagaluaravsinga Israĩlip kinguai issigititdlugit, tamána
pivdlugo ilagĩt uko apûtísángilase nunamut táukunúnga túniú-
-ssavnut. 13 tamássa imeĸ saĸitsaivfik, tássane Israĩlip ki- 2Môr.17,2-7.
-nguaisa Nâlagaĸ saĸitsaivfigigât, táussumalo ivdlernarsivigigai.
14 Môrsasilo Kâtasimit arpârtunik autdlartitsivoĸ Eitumip
kúngianut [oĸarĸussivdlune]: ima oĸarpoĸ ĸatángutit Israĩle: ili-
-simavatit nâgdliungnartut atugkavut tamaisa, 15 sujuaissavut Egiv-
-tinimut samungnarmata, sivisûmigdlo Egivtinime nunaĸaravta,
Egivtinimiutdlo ajortumik pingmatigut sujuaissavutdlo; 16 Nâla-
-gardlo tordlulavfigigavtigo táussuma nipivut tusarai, íngilimigdlo
autdlartitsivdlune anisíkâtigut; tássalo Kâtasimĩpugut, ungalûg-
-kame nunavit kigdlinganĩtume. 17 nunat avĸutiginârput-ait? nar-
-ssautitdlũnĩt nautsĩvĩtdlũnĩt vĩneĸutigdlit avĸutigísángilavut, pui-
-lassulianitdlo imísángilagut; kúngip avĸusinerssua atuardlugo ta-
-lerpiuvdlũnĩt tungânut sâmiuvdlũnĩt tungânut sangúsángilagut
nunat ĸângersimatserdlugo. 18 Eitumivdle akivâ: nunaga avĸuti-
-gisángilat, panalerdlunga nâpíkiartoĸinavavkit. 19 Israĩlivdlo ki-
-nguaisa oĸarfigât: avĸusinerssuákut majuásaugut, imigssamau-
-tingnitdlo imeraluaravta nerssutautivutdlũnĩt, akilerdlugo piumâr-
-pugut; sumik avdlamik piniángilagut, kisiáne pisugdluta tássû-
-narĸúkumavdluta. 20 akivâle: tássûnarĸúsángilatit. Eitumíkut
tauva anĩput pâriartordlugit, inuit amerdlasûvdlutik píssauneratdlo
mikinane. 21 taimaitdlutik Eitumíkut nunartik ingerdlavigerĸú- 5 Môr. 2,4 t.
-ngilât Israĩlíkúnut; taimáitumik Israĩlíkut avdlamut sâgput ni-
-gordlugit.

[22]Kâtasimit autdlaramik Israîlip kinguai ilagît ilũngarmik
ĸáĸamut Hôrimut píput. [23]Nâlagkavdlo Môrsase Aarunilo oĸa-
-lugfigai ĸáĸame Hôrime, Eitumíkut nunâta kigdlingane, oĸar-
-dlune: [24]Aarune ínugtaminut katerssorneĸásavoĸ, nunamut Is-
20,12. -raîlip kinguainut túniússavnut písángíname; tássa ĸanivnut ute-
-rĩkavse imerme saĸitsaivfingme. [25]Aarune ilaserûk erneralo
Eliâsare majuartitdlugitdlo ĸáĸamut Hôrimut; [26]Aarunilo mátaruk
atissainik erneranut Eliâsarimut atititdlugit; Aarunilo ínugtaminut
katerssorneĸásavoĸ tássane toĸuvdlune. [27]tauva Môrsase tai-
-mailiorpoĸ sôrdlo Nâlagaĸ inatsisimassoĸ, ĸáĸamutdlo Hôrimut
majuarput ilagît ilũngaisa issigititdlugit. [28]Môrsasivdlo Aarune
mátarpâ atissainik erneranut Eliâsarimut atititdlugit; tauva Aarune
toĸuvoĸ tássane ĸáĸap ĸârpiâne, Môrsasile Eliâsarilo ĸáĸamit
aterput. [29]ilagîtdlo ilũngarmik misigigamíko Aarune anerninger-
-soĸ, tauva ĸiavât uvdlut pingasunik ĸuligdlit nâvdlugit, Israîlíkut
tamákerdlutik.

kapitalit 21.

Aratip kúngia ajugaurfigigât. Môrsase kangnúsaussumik pulateriârssûssaliortoĸ. ingerdlarĸigdlutik Sîgûtdlo Ougilo ajugaurfigigait.

[1]Arativdle kúngia Kânãkûssoĸ kujatâne nunaĸartoĸ kalerri-
-kame Israîlíkúnik misilîartortut avĸutâtigut aggersunik, tauva
Israîlíkut sorssugpai, ilaitdlo tigussaralugit autdlarúpai. [2]tauva
Israîlíkut únersũmik únersuíput Nâlagkamut, oĸardlutik: inuiait
uko agssavnut túniúkugkit ungalûgait utertínavêrsásavâka. [3]Nâ-
3 Môr. 27, -lagkavdlo tusarpâ Israîlíkut nipât Kânãkut túniutdlugit; utertí-
28 t. -navêrsarpaitdlo táuko ungalûgaitdlo, najugardlo tamána Hormamik
atserpât.
[4]tauva ĸáĸamit Hôrimit autdlarput ímap ĸerĸuartûp tu-
-ngânut Eitumíkut nunât avarĸúkumavdlugo; inuitdle ilalârneĸ
sapilerput ingerdlatitdlutik. [5]oĸalulerputdlo inuit Gûtimut Môr-
-sasimutdlo agssortuivdlutik: sôĸ Egivtinimit majuartípisigut pui-
-lassuitsume toĸorĸuvdluta? tamána neĸigssaĸaranilo imeĸá-
-ngingmat, neĸigssaĸ tamána sugdlunartoĸ tarnivta avâkatdlaung-
-mássuk. [6]tauva Nâlagkap inungnut autdlartípai pulateriârssuit
1 Kor. 10,9. ûnartut, táukua kîssarpait inuit, inuit amerdlasût Israîlíkúne to-
-ĸutitdlugit. [7]inuit tauva Môrsase ornigpât oĸardlutik: ajortu-
-livugut, Nâlagkamut ilingnutdlo agssortuivdluta oĸalugkavta; Nâ-

-lagaĸ tugsiarfigûk pulateriârssuit uvavtínit pêrserĸuvdlugit. Môr-
-sasivdlo inuit tugsiúpai. [8]tauva Nâlagkap Môrsase oĸarfigâ:
pulateriârssuk ûnartoĸ ássiliuk ĸissungmut nápartitamut ivertit-
-dlugo; piumârpordlo, kĩneĸartoĸ nalingínaĸ táussumínga issi-
-gingnigtoĸ inũsavoĸ. [9]Môrsase tauva kangnúsaussumik pulate-
-riârssûssaliorpoĸ ĸissungmut nápartitamut ivertitdlugo; pivordlo,
pulateriârssûp inuk kîssarângago, táussumalo pulateriârssûssaĸ Juán. 3,14 t.
kangnúsaussoĸ ĸiviarângamiuk inûssaraoĸ.
[10]Israîlip kinguai tássánga autdlaramik Oupũmut tangmârput.
[11]Oupũmit autdlaramik ituítaríssat ĸerrorssuinut tangmârput pui-
-lassuitsume Mûapíkut sãnĩtume seĸernup nuissarfiata tungâne.
[12]tássánga autdlaramik kũngûp Sâratip sinânut tangmârput. [13]tá-
-ssánga autdlaramik Arnûnip ungatânut tangmârput, táuna puila-
-ssuitsumĩpoĸ Amoríkut kigdlingatigut kûgdlune; Arnûne Mûapíkut
kigdligingmássuk Amoríkúnut. [14]tamána pivdlugo Nâlagkap sor-
-ssungnerinik agdlagkane ima oĸauseĸarpoĸ: misingnartípoĸ ano-
-râsuame Arnûnivdlo kũnguine [15]kũnguitdlo kugssangarnáne ig-
-dloĸarfingmut Aarimut sangussune Mûapip kigdlinganut apig-
-sítune. [16]tássánga autdlarput puilassuliamut, puilassuliaĸ táuna
pivdlugo Nâlagaĸ Môrsasimut oĸarsimassoĸ: inuit katerssúkit,
mermik tunísaváka. [17]taimane Israîlíkut erinalerssorput eríniug-
-kamik matumínga: ĸagfarit, puilassuliaĸ-â; erinalerssûtigisiuk;
[18]puilassuliaĸ nâlagarssuit agssagkât, inuit sujulerssortaisa ang-
-marât ilitsersũmik, ajáupíssamingnik. puilassuitsumit táussu-
-mánga autdlarput Mátânamut, [19]Mátânamitdlo autdlarput Nagga-
-lialimut, Naggalialimitdlo autdlarput Bâmûtimut, [20]Bâmûtimitdlo
autdlarput ĸôrĸumut Mûapíkut narssãnĩtumut Piskap kingingnera
nuilaussup ĸulâ tungâlitdlugo.
[21]Israîlíkutdlo arpârtunik autdlartitsíput Sĩgûmut Amoríkut
kúngiánut oĸarĸussivdlutik: [22]nunat avĸutigilarput; narssautinut-
-dlũnît nautsîvingnutdlũnît vĩneĸutilingnut sangúsángilagut, puila-
-ssulianitdlo imísángilagut; kúngip avĸusinerssua atuásavarput
nunat ĸângersimatserdlugo. [23]Sĩgûvdle nunane Israîlíkúnut inger-
-dlavigerĸúngilâ, kisiáne ínugtane tamaisa katerssorpai Israîlíkut
univigalugit puilassuitsumut; Jãsamutdlo pigame Israîlíkut sor-
-ssugpai. [24]Israîlíkutdle perdlugtípât panap kînânik, nunâlo pi-
-gilerpât Arnûnimit Jâpordlo tikitdlugo Amunivdlo kinguai kig-
-dligalugit; Amunip kinguaisa kigdlingat ajornartitaungmat. [25]tai-
-maitdlutik Israîlíkut ungalûgkat tamáko tamaisa tiguvait nuna-

-ĸarfigilerdlugitdlo Amoríkut ungalûgait tamaisa, Hîspûne nuna-
-ĸarfinguartailo tamaisa. 26 Hîspûne tássaungmat Sîgûp Amorikut
kúngiata igdloĸarfia; táussuma Mûapíkut kúngiat sujugdleĸ sor-
-ssugkamiuk nunânik arsârsimagâ Arnûne tikitdlugo. 27 tamána
pivdlugo pitsiortut ima oĸauseĸarput: Hîspûnimut piartoritse.
Sîgûp igdloĸarfia ĸarmarneĸásavoĸ aulajaitdlivdlugo. 28 ingneĸ
Hîspûnimit aningmat, ikualaneĸ aningmat Sîgûp igdloĸarfianit, ta-
-matuma nungúpâ Aare Mûapip pia Arnûnip ĸáĸánguisa nâlagait
ilángutdlugit. 29 erĸanaĸ Mûape; pîagauvuse, Kâmorsip ínugtai
ukorsê, ernine túniungmagit ĸimâssúngortitdlugit paninilo autdla-
-rutititdlugit Sîgûmut Amoríkut kúngiánut. 30 pisigsaravtigik Hîs-
-pûne pigiungnaerpât [erĸâlo] Dîpûne tikitdlugo, piunêrúpavutdlo
Nûvfa tikitdlugo Mípamut kigdligtoĸ. 31 taima Israîlíkut Amo-
-ríkut nunâne nunaĸalerput. 32 Môrsasilo autdlartitsivoĸ Jaisere
misiligkiartorĸuvdlugo; tauva nunaĸarfinguartai tiguvait, Amori-
-kutdlo tássanîtut ĸimâtípait.

33 tauva sanguvdlutik Bâsanip avĸutâgut majualerput; Ou-
-gìvdle Bâsanip kúngiata ánivigai ínugtane tamaisa ilagalugit sor-
-ssugkumavdlune Eitrîme. 34 Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: er-
-sigísángilat, agssangnut túniúkavko ínugtai tamaisa ilángutdlugit
nunâlo ilángutdlugo; taimailiorfigísavat sôrdlo Sîgût Amorikut
tugs. 135, kúngiat Hîspûnime nunaĸartoĸ iliorfigigit. 35 perdlugtípaitdlo táuna
10-12. ernerilo ínugtailo tamaisa aniguissumik táussuma ilagigaluanik a-
-miákuerutdlugo; nunâlo pigilerpât.

kapitalit 22.

Bîliamip Israîlíkut perdlorĸúsagai.

1 Israîlivdlo kinguai tássánga autdlaramik tangmârput Mûa-
-píkut narssânut kûgaitsumut, Jôrtanip ungatânut Jêriggup na-
-lânut. 2 Bâlavdlo Sípôrip ernerata takuvai tamaisa Israîlikut
ĸanoĸ iliornere Amoríkúnut; 3 Mûapíkutdlo ersingâlerput inuiait
táuko pivdlugit, amerdlaĸingmata; sujôragilerpaitdlo Israîlip ki-
-nguai. 4 tauva Mûapíkut oĸalugput Mîtiãkut utorĸaunertainut:
mãna inugpagssuit ukua erĸarput tamât suerúkalugtuarpât, sôrdlo
ugsigup narssame naussut suerútarai. Bâlardle Sípôrip ernera
taimane Mûapíkut kúngigât. 5 táuna arpârtunik autdlartitsivoĸ
Jût. 11. Bîliamimut Bîorip erneranut, Pítôrimut kûgssûp sinâne ínugtaisa
sarĸ. 2,14. nunâne ítumut, ĸaerĸuvdlugo, oĸarĸussivdlune: ata, inuiait Egi-

-tinimit anissut tamássa nunap ĸâ matôrpât, akivne unerarput.
[6]ĸáisassutit-ait, inuiaitdlo táuko perdlorĸúsagitit pivdlunga, uvav-
-nut píssauvatdlâĸingmata; perdlugtísínáusaneríka nunamitdlo ĸi-
-mâtísínauvdlugit; mássa nalúngilanga ivdlit pivdluarĸussat piv- Jûp. 3,8.
-dluarĸussaussartoĸ, perdlorĸussatdlo perdlorĸussaussartoĸ. [7]Mûa-
-píkutdlo utorĸaunertait autdlarput Mîtiãkut utorĸaunertait ilaga-
-lugit angákuarningnermutdlo akigssaĸ nagsataralugo; Bîliami-
-mutdlo tikiúkamik Bâlap oĸausê táussumúnga oĸauserait. [8]oĸar-
-figailo: tamâne únuigitse, tauva akiumârpavse sôrdlo Nâlagkap
oĸalugfigiumârânga. tauva Mûapíkut nâlagarssuisa Bîliame unig-
-figât. [9]Gûtivdlo Bîliame tikípâ oĸardlune: kíkut-uko angutit
ilingnîtut? [10]Bîliamivdlo Gûte akivâ: Bâlaĸ Sípôrip ernera Mûa-
-píkut kúngiat uvavnut oĸariartortitsivoĸ: [11]ata, inuiait Egivti-
-nimit anissut nunap ĸâ matôrpât; ĸáisassutit, perdlorĸúsagitit
pivdlunga, sorssugfigisínáusaneríka ĸimâtísínauvdlugitdlo. [12]Gû-
-tivdlo Bîliame oĸarfigâ: ingerdlaĸatigísángilatit, inuiait táuko
perdlorĸúsángilatit, pivdluarĸussaungmata. [13]tauva Bîliame uv-
-dlãkut makíkame Bâlap nâlagarssuartainut oĸarpoĸ: nunavsínut
angerdláinaritse, Nâlagkap ilivsínut ilaorĸúngingmanga. [14]Mûapí-
-kutdlo nâlagarssue pikíput, Bâlarmutdlo tikiúput oĸardlutigdlo:
Bîliamip ilauvfigiumángilâtigut. [15]tauva Bâlaĸ ãma autdlartitser-
-ĸigpoĸ nâlagarssuarnik ivkumánga amerdlanerussunik pingârne-
-russunigdlo; [16]táukulo Bîliamimut tikiúkamik oĸarfigât: ima o-
-ĸarpoĸ Bâlaĸ Sípôrip ernera: uvavnut piartortailisínavêrit-ait,
[17]atarĸinartingãsagavkit, ĸanordlo oĸarfigigungma taimardluínaĸ
iliorumârpunga; ĸaigínait, inuiait uko perdlorĸúkit pivdlunga.
[18]Bîliamivdlo Bâlap kivfai akivai oĸarfigalugit: Bâlap tunigaluar-
-panga igdlune sîlvimigdlo kûltimigdlo ulívkârdlugo, taimáitoĸ
Nâlagkap Gûtima oĸausia ĸângersínáungilara mikissumigdlûnît a-
-ngisûmigdlûnît ĸanoĸ iliúsavdlunga. [19]tamâne únuísassuse-ait
ilivsísaoĸ, nalunásángilaĸ Nâlagkap kingugdlermik ĸanoĸ oĸalug-
-figiumârnerânga. [20]tauva Gûtip Bîliame tikípâ únuákut oĸar-
-figalugo: angutit táuko ĸaerĸujartordlutit aggersimagpata, tauva
pikivdlutit ingerdlaĸatigíkit; kisiáne oĸauseĸ ilingnut oĸauseri-
-ssagssara táuna nãmagsísavat. [21]tauva Bîliame uvdlãkut makí-
-kame siutitûne ĸimugtigingneĸ igsiautserpâ, Mûapíkutdlo nâla-
-garssuartait ingerdlaĸatigai. [22]Gûtivdle níngangnera katsungai-
-lerpoĸ ingerdlalermat; Nâlagkavdlo íngilia avĸusinermut ĸeĸa-
-riartorpoĸ agssortorumavdlugo; táunalo siutitûtimine ĸimugsersoĸ

kivfane inûsugtut mardluk ilagalugit. 23 siutitûvdlo issigâ Nâlagkap
íngilia avĸusinerme ĸeĸartoĸ panâlo amusimassoĸ tigumiagâ; siu-
-titôrdlo avĸusinermit saĸigpoĸ nunáinarmut pivdlune, Bíliamivdle
siutitôĸ unatarpâ avĸusinermut sangutíniardlugo. 24 tauva Nâ-
-lagkap íngilia avĸusinikitsumut ĸeĸariartorpoĸ nautsîvît vîneĸu-
-tigdlit akornánut igdlugtut ĸarmalingmut. 25 siutitûvdlo Nâlagkap
íngilia issigigamiuk ĸarmamut tulorpoĸ Bíliamip isigâ ĸarmamut
mingiutdlugo; tauva unatarĸigpâ. 26 Nâlagkavdlo íngilia âma nûg-
-poĸ nivnítúnguamut ĸeĸariartordlune talerpingmutdlûnît sâming-
-mutdlûnît saĸigfigssaĸángitsumut. 27 siutitûvdlo Nâlagkap íngilia
issigigamiuk aĸupivoĸ Bíliamip atâgut; tauva Bíliamip níngang-
-nera katsungailerpoĸ, siutitôrdlo unatarpâ ajáupíssaminik. 28 tauva
2 Pîtr. 2, Nâlagkap angmarpâ siutitûp ĸarna Bíliamimut oĸalulersitdlugo:
15. 16. sugavkit mâna pingasoriardlutit unatarpinga? 29 Bíliamivdlo siu-
-titôĸ akivâ: silaiserivfigigangma; ilumutdle panamik tigumiaĸa-
-ruma, toĸorĸajaĸâvkit mâna. 30 siutitûvdlo Bíliame oĸarfigâ:
uvangáungínerpunga siutitûtit taimanile ĸimugserfigissartagkat uv-
-dloĸ mána tikitdlugo? taimailiorfigissarnerpavkit? oĸarpordlo:
2 kúng. 6, nâgga. 31 tauva Nâlagkap ulêrpai Bíliamip issai, takulerpâlo Nâ-
17-20. -lagkap íngilia avĸusinerme ĸeĸartoĸ panâlo amusimassoĸ tigu-
-miagâ; tauva sikigpoĸ kînaminik patdlordlune. 32 Nâlagkavdlo
íngiliata oĸarfigâ: sôĸ siutitûtit unatarpiuk mâna pingasoriardlutit?
takuvat, anisimavunga agssortorumavdlutit, tamána aserornartumut
avĸutaungmat tákuvne. 33 siutitûvdlo takugaluaraminga tássa pi-
-ngajugssânik avssaerniarpânga; avssaerniángigpanga mâna pater-
-ĸajaĸâvkit toĸutdlutit siutitôrdlo ûmatitdlugo. 34 tauva Bíliame
Nâlagkap íngilianut oĸarpoĸ: ajortuliarpunga, mássa naluvdlunga
avĸusinerme ĸeĸartutit avssiásavdlunga; mânale iluaríngíkungma
utísaunga. 35 Nâlagkavdlo íngiliata Bíliame akivâ: angutit táuko
ingerdlaĸatigíkit, kisiáne oĸauseĸ ilingnut oĸauserissagssara táuna
kisiat oĸauserísavat. tauva Bíliamip Bâlap nâlagarssuartai inger-
-dlaĸatigai. 36 Bâlavdle Bíliame aggersoĸ tusaramiuk, pâriartor-
-dlugo autdlarpoĸ Mûapíkut ungalûgânut Arnûnip kigdlingane
tássa nunap kigdlerpiâne ítumut. 37 Bâlavdlo Bíliame oĸarfigâ:
autdlartitsivigigavkit ĸaerĸuvdlutit, sôrme tauva orníngilinga? ilu-
-mut atarĸinartísínáungíneravkit? 38 Bíliamivdlo Bâlaĸ akivâ: ta-
-mássa ornigpavkit; nalingínarnik oĸauseĸarsínaunerpunga? oĸau-
-seĸ Gûtip ĸanivnut ilissâ oĸauserísavara. 39 tauva Bíliamip Bâlaĸ

ingerdlaĸatigâ, tikiúputdlo Kêriat-Húsũtimut. 40 Bâlardlo pig-
-dlĩvoĸ ugsingnik savanigdlo, autdlartitsivordlo Bĩliamimut nâla-
-garssuarnutdlo ilagissainut.

kapitalit 23.

Bĩliame perdlorĸussísagaluarame pivdluarĸussissoĸ.

[kap. 22.] 41 uvdlãkutdlo Bâlap Bĩliame ilaserâ, majuartípâlo
Bâlip kingigtúnguinut, tássánga inuiait isuat issigâ. 1 Bĩlia-
-mivdlo Bâlaĸ oĸarfigâ: tamâne tunissiviliũnga arfineĸ mardlungnik,
ugsigitdlo arfineĸ mardluk savarssuitdlo arfineĸ mardluk tássane
uvavnut upalungaersákit. 2 Bâlardlo taimailiorpoĸ sôrdlo Bĩliame
oĸartoĸ, tauvalo Bâlardlo Bĩliamilo tunissivingne pigdlĩput nu-
-ngutdlugit ugsingmik savarssuarmigdlo. 3 Bĩliamivdlo Bâlaĸ o-
-ĸarfigâ: tuníssutivit ikivkagagssap saniane ĸeĸarit; uvanga aut-
-dlaratdlásaunga, Nâlagkap naláukiartúsanerânga; ĸanordlo ta- 24,1.
-kungnigtigpanga nalunaerfigiumârpavkit. autdlarpordlo ĸáĸángua-
-mut merĸuitsumut. 4 Gûtivdlo Bĩliame naláupâ; táussumalo
oĸarfigâ: tunissivĩt arfineĸ mardluk pissarêrsarpáka tunissivingne
nungutdlugit ugsingmik savarssuarmigdlo pigdlĩvdlunga. 5 Nâlag-
-kavdle oĸausigssaĸ Bĩliamip ĸarnanut ilivâ oĸardlunilo: Bâlaĸ
uterfigûk taimalo oĸardlutit. 6 uterfigigamiugdlo tássa-una ĸe-
-ĸartoĸ tuníssutime ikivkagagssap saniane Mûapíkut nâlagarssue
tamaisa ilagalugit. 7 tauva oĸautse anípâ oĸardlune: Sêria-
-mit aisípânga Bâlap Mûapíkut kúngiata, pavssuma ĸáĸainit:
ĸarrĩt, Jãko perdlorĸuguk pivdlunga; ĸarrĩt, Israĩle oĸauserdlug-
-figûk. 8 ĸanoĸ ilivdlunga perdlorĸúsavara Gûtip perdlorĸúngisâ?
ĸanoĸ ilivdlunga oĸauserdlugfigísavara Nâlagkap oĸauserdlugfigí-
-ngisâ? 9 mássa ivnârssuit ĸârpiãnit issigâra, ĸáĸánguanit ĸi-
-merdlôrpara. takuvatit, inuiait uko ingmíkut ineĸásáput, akimá-
-ngitsunut ilángutíneĸásángitdlat. 10 kiatoĸ kisísavai Jãkup ĸa-
-ssernertut íssusè, Israĩlip avgornerisa sisamaisa amerdlássusê? 1 Môr. 13,16.
tarniga toĸugile perĸusersuitsut [ukua] toĸugssãnik, naggatigssa-
-ralo táussumatut íkile. 11 tauva Bâlaĸ Bĩliamimut oĸarpoĸ:
ĸanoĸ iliorfigilerpinga? piartortíkivkit ĸíngarssortíka perdlorĸor-
-ĸuvdlugit, sunauvfale pivdluarĸuvatit. 12 akivâlo oĸardlune: ma-
-leruagagssaríngínerpara Nâlagkap ĸanivnut ilissâ oĸauserísavdlugo? 22,38.
13 Bâlavdlo oĸarfigâ: najugagssamut avdlamut áiparigatdlánga, tá-

-ssánga issigerĸuvdlugit; kisiáne isuínât takúsavat, ilũngaisa t
-kúsángilatit; tássángalo perdlorĸúkit pivdlunga. 14 ilaserâlo na
-ssamut ĸinerdlerfingmut, Piskap kingingneranut; tunissivilio
-pordlo arfineĸ mardlungnik tunissivingne nungutdlugit ugsingm
savarssuarmigdlo pigdlîvdlune. 15 Bâlardlo oĸarfigâ: mâne tun
23,3. -ssutivit ikivkagagssap saniane ĸeĸarit, ûnga nalautsîartúsaung
16 Nâlagkavdlo Bîliame naláupâ, oĸausigssardlo ĸarnanut ilivâ o
-ĸardlunilo: Bâlaĸ uterfigûk taimalo oĸardlutit. 17 tikíkamiugd
tássa-una ĸeĸartoĸ tunissutime ikivkagagssap saniane Mûapík
nâlagarssue ilagalugit. Bâlavdlo aperâ: Nâlagaĸ ĸanoĸ oĸarp
18 tauva oĸautse anípâ oĸardlune: nikuigit, Bâlaĸ, tusardlutitdl
siúmigsánga, Sípôrip ernera ûmâ. 19 Gûte inũngíname sagdlús
-ngilaĸ, inûp ĸitornaríngingmane perĸigsimisángilaĸ. ĸanoĸ oĸa
-rame taimailiúsánginerpa? ĸanoĸ oĸalugkame aulajangiúsánginer
-dlugo? 20 takuvat, pivdluarĸusserĸuvdlunga tuninеĸarpunga; piv
-dluarĸussivoĸ, uvangalo utertíneĸ saperpara. 21 nâgdliungnarto
Jãkume ĸiviarniaráine nâme, erdloĸinartoĸ Israîlime takuniarái
nâme; Nâlagaĸ Gûtine ilagâ, kúngime tipaitsungârtut najortiga
22 Gûtip Egivtinimit majuartípâ; ugsigpârssûp ĸîmássusia pig
23 serratigssaĸángingmat Jãkume angákuautigssaĸaranilo Israîlime
nagdliútugssákut oĸarumârput Jãko pivdlugo Israîlilo pivdlugo
Gûte ĸanoĸ iliormat. 24 takuvatit inuiait uko nikuíkumârtut lîu
1 Môr. 49,9. -visut utorĸartut, lîuverssuartut piúkôrumârtut; aĸupísángilaĸ ki
-siáne aligtugkat nererêrunigit, toĸutatdlo aue imerêrunigit
25 tauva Bâlap Bîliame oĸarfigâ: perdlorĸujumángíkugkit piv
-dluarĸúsángilatítaoĸ. 26 Bîliamivdle Bâlaĸ akivâ oĸarfigalugo
oĸalugfigíngínerpavkit oĸardlunga: tamaisa Nâlagkap oĸauseriuma
-ssai maligdlugit písassunga? 27 Bâlavdlo Bîliame oĸarfigâ: áipa
-rínga-ait, najugagssamut avdlamut pisísavavkit; Gûtip iluariu
-mârnerâtit tássánga perdlorĸorĸuvdlugit pivdlunga. 28 Bâlavdlo
Bîliame ilaserâ Piôrip kingingneranut inuilaussup ĸulânut. 29 tauva
Bîliamip Bâlaĸ oĸarfigâ: tamâne tunissiviliũnga arfineĸ mardlung
-nik, ugsigitdlo arfineĸ mardluk savarssuitdlo arfineĸ mardluk
tássane uvavnut upalungaersákit. 30 Bâlardlo taimailiorpoĸ sôrdlo
Bîliame oĸartoĸ tunissivingne nungutdlugit ugsingmik savarssuar
-migdlo pigdlîvdlune.

kapitalit 24.

Bîliamip takordlûgkerssârutai kingugdlît.

1 Bîliamile misigilerame Nâlagkap iluarigâ Israîle pivdluar- 23,3. 15.
korkuvdlugo, sujugdlermigsut písaerpok, serratigssanik nalaut-
sîartortaraluarame, kisiáne kîne puilassuitsumut sangmisípâ. 2 i-
ssinilo ârdlortíkamigit Israîlíkut issigai tangmârsimassut ingmíkut
agguvekatigît ingmíkôrtardlutik; Gûtivdlo anernerata kulangerpâ.
tauva okautse anípâ okardlune: okarpok Bîliame Bîorip ernera,
karpok angut uisitaussok, 4 okarpok Gûtip okalungnerinik tu-
saissok, ajugakángitsup takordlôrtitainik takordlûissok, patdlo-
rame issai ulêrnekartut: 5 ata, sakíminakissut tupisit, Jãko-â,
ıigissatit, Israîle-â. 6 siaruarput kũnguatut, nautsîvigsut kûgssuit
inaine ítutut, orpigsut âluisut Nâlagkap íkússugaisut, sîterisut
nilingme naussutut. 7 kátauâ imermik utserssúsavok, kinguâg-
ssailo imerssuartut ilísáput; kúngia Aagangmit angnerujumârpok,
âlagauvfialo akitsísavok. 8 Gûtip Egivtinimit majuartípâ; ugsig-
pârssûp kîmássusia pigâ. akimángitsut angnikitdliortitsissine
erísavai saorne kákulârdlugit karssunilo sekumitsisigalugit. 9 pú-
pok, patdlungavok lîuvisut, lîuvisut utorkartut; kia nikuitísavâ? 1 Môr. 49,9.
ivdluarkunarsilit ilingnik pivdluarkussissut, perdlorkunarsilit i- — 12,3.
lingnik perdlorkussissut. 10 tauva Bâlap níngangnera katsu-
ngailerpok Bîliamimut, agssanilo erssârtarpai okarfigalugulo: kaer-
kugivkit kíngarssortíka perdlorkorkuvdlugit, sunauvfale tássa pi-
ngasoriardlutit pivdluarkuvatit. 11 mãnalo najugkangnut kimâgí-
nait; okaraluarama atarkinartíkumavdlutit, mássale Nâlagkap
itarkinarterkúngilâtit. 12 Bîliamivdlo Bâlak akivâ: arpârtitatit-
dlũnît uvavnut autdlartitatit okalugfigíngínerpáka okardlunga:
13 Bâlap tunigaluarpanga igdlune sîlvimigdlo kûltimigdlo ulivkâr-
-dlugo, taimáitok Nâlagkap okausia kângersínáungilara ajúngitsu-
-migdlũnît ajortumigdlũnît iliúsavdlunga isumavnik; Nâlagkap o-
-kauseriumassâ okauserísavara. 14 mãnale ata, ínugtavnut anger-
-dlalerpunga; karrît, sujúnersúsavavkit, inuiait ukua ínugtatit
kanok iliorfigiumârait uvdlugssane kingugdlerne. 15 tauva okautse
anípâ okardlune: okarpok Bîliame Bîorip ernera, okarpok angut
uisitaussok, 16 okarpok Gûtip okalungnerinik tusaissok, kutsing-
-neruvsârtuvdlo ilisarnartitainik ilisarssissok, ajugakángitsup ta-
-kordlôrtitainik takordlûissok, patdlorame issai ulêrnekartut: 17 ta-
-kujumârpara, mãnáungitsordle; issigiumârpara, kaníngitsordle;

Mat. 2,2. sark. 22,16. uvdloriaĸ Jākumit nuiumârpoĸ, kúngivdlo tigumiâ Israîlimit er-
-sserumârpoĸ; Mûapip pingârnerssai táussuma seĸumisísavai sor-
-ssugkajugtorssuitdlo tamaisa aserorterdlugit. [18]Eitumilo pigine-
-ĸásavoĸ, ĸíngarssortâlo Sîare pigineĸásavoĸ, Israîlile píssaussutut
iliúsavoĸ. [19]Jākumit pissoĸ nâlagaujumârpoĸ, ungalûgkanitdle
amiákûssut piunêrutísavai. [20]Amalákutdlo takuleramigit o-
-ĸautse anípâ oĸardlune: Amalak akimângitsut sujugdlersarât,
kingugdligssaisale nungutitaunigssaĸ ornigpât. [21]Kîníkutdlo ta-
-kuleramigit oĸautse anípâ oĸardlune: inigssiat aulajáipoĸ, ine-
Op. 3. 4. -ĸarfît ivnamîtípat. [22]kisiáne Kainimik pêrsitsissoĸarumârpoĸ.
Asôrimut autdlarutserdlutit. [23]ãmalo oĸautse anípâ oĸardlune:
erĸanaĸ, kiname inûjumârpa Gûte taimailisitsigpat? [24]umiarssuit
Kítît tungãnit pissut Asôre peĸitíkumârpât, Eiperilo peĸitíku-
-mârpât; táussumátaordlo nungutitaunigssaĸ ornigpâ. [25]Bi-
-liamilo pikivdlune autdlarpoĸ najugkaminut uterdlune; ãmátaoĸ
Bâlaĸ ingerdlavingmigut ingerdlavoĸ.

kapitalit 25.

Israîlíkut pinerdlugtut pitdlarneĸartutdlo.

[1]Israîlíkutdlo mángertínertûne nunaĸarput, inuitdlo arnau-
-nerilerpait Mûapíkut panê, [2]táukualo inuit ĸaerĸussarait Gûti-
31,16 t. -mingnut pigdlîssarângamik, inuitdlo nerissarput Gûtîlo patdlor-
-figissardlugit. [3]taima Israîlíkut Bâle-Piôrimut ilángungmata
Nâlagkap níngangnera katsungailerpoĸ Israîlíkúnut, [4]Nâlagkavdlo
Môrsase oĸarfigâ: inungne nâlagaussut tamaisa tigúkit Nâlagkap
sâne nivíngardlugit seĸernup nalâne, Nâlagkap níngangnera kat-
-sungaitsoĸ Israîlíkúnit tunuartíneĸarĸuvdlugo. [5]tauva Môrsasip
Israîlíkut erĸartûssissait oĸarfigai: nalingínaup toĸutdligit inoĸu-
-tine Bâle-Piôrimut ilángúsimassut. [6]sunauvfale angut Israîlip
kinguaisa ilât tikiútoĸ arnaĸ Mîtiãkut ilât ĸatángutiminut aggiut-
-dlugo Môrsasip issigernane Israîlivdlo kinguaisa ilagît ilûngarmik
issigernáne, mássalo táuko ĸiassut tovĸup nâpítarfiup pâta su-
-jorâne. [7]Pîniarsivdle, Eliâsarip ernerata, Aarunip palasip er-
-nutâta, takugamigit nikuípoĸ ilagît akornánit, ĸalugiussardlo ti-
-guvdlugo [8]angut táuna Israîlíkûssoĸ maligpâ issertoriartorfiaunut.
táukulo mardluk tamaisa kapivdlugit toĸúpai, angut táuna Israî-
-líkûssoĸ arnardlo táuna akuâgut kapivdlugo; tauva perdluk so-

-raersitauvoĸ Israîlip kinguaine. 9perdlúkutdlo toĸutaussut tássa 1 Kor. 10,8.
nardlungnik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsintigdlit.
10Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 11Pîniarsip, tugs. 106,
Eliâsarip ernerata, Aarunip palasip ernutâta, kamangnera Israîlip 30. 31.
kinguainit tunuartípâ ilungersornerminik, akornáne ilungersûtigi-
-gaminga, taimáitumigdlo Israîlip kinguai nungutíngiláka ilunger-
-sornivne. 12tamána pivdlugo oĸarit: takuvat, angerusiga erĸig-
-sinartoĸ táussumúnga túniúpara; 13angeruseĸ nâgssáungitsumik
palasiússutaussoĸ táussuma pigísagâ, kinguâgssaisalo pigísagât ki-
-ngornagut, imáitoĸ pivdlugo: Gûtine ilungersûtigigamiuk, Israî-
-livdlo kinguai sáimáunartíkamigit. 14angutivdle táussuma Is-
-raîlikûssup arnaĸ Mîtiãkut ilât ilagalugo toĸutaussup arĸa tássa
Simere Sâlûp ernera, Símiũkut sujuaissaĸatigîgsortaisa ilaisa su-
-julerssortât. 15arnavdlo táussuma Mîtiãkut ilâta toĸutaussup
arĸa tássa Korsipe Suerip pania, táuna Mîtiãkúne sujuaissaĸatigît
ilaisa inuiaussut nâlagarigât.
16ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 17Mîtiãkut
angnikitdliortísigik perdlugtitdlugitdlo, 18táukua angnikitdliorting-
-mase perĸusersûnermingnik, perĸuserdlugtulivfigingmase Piôrimik
ĸatángutimingnigdlo Korsipimik Mîtiãkut sujulerssortâta panianik,
taimane toĸutaussumik Piôre pivdlugo perdluk nagdliungmat.

kapitalit 26.

inuit áipagssânik kisíneĸartut.

1pivordlo perdlûp kingornagut, tauva Nâlagkap Môrsasilo
Eliâsarilo Aarunip palasip ernera oĸalugfigai oĸardlune: 2Israîlip
kinguaisa ilagît ilũngarmik amerdlássusê kisísigik, mardlungnik
ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo, ingmíkut sujuaissaĸatigît ing-
-míkôrtítardlugit, Israîlikúne sorssugtugssanut ilángúsimassut ta-
-maisa. 3tauva Môrsasivdlo Eliâsarivdlo palasip oĸalugfigait
Mûapíkut narssãne kûgaitsume, Jôrtanip ungatâne Jêriggup na-
-lâne, oĸardlutik: 4mardlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸângiútutdlo
[kisíneĸásáput], taimatut sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ Israîlivdlo 1,1 tt.
kinguai Egivtinimit anissut.
5Rûpine tássa Israîlip angajugdliliâ; Rûpinip kinguai: Hânôĸ,
táuna nagguvigât Hânũkut erĸardlerît; Palô nagguvigât Palũkut
erĸardlerît; 6Hîtserûne nagguvigât Hîtserûníkut erĸardlerît; Karme
nagguvigât Karmíkut erĸardlerît. 7tássáuput Rûpiníkut erĸar-

-dlerîgsortait, táukunane nautsorssugáuput sisamanik ĸulilingnik
pingasunigdlo tûsintigdlit arfineĸ mardlungnigdlo untritigdlit pi-
-ngasunigdlo ĸuligdlit. [8] Palûvdle ernerisa ilagât Eliâve, [9] Eliâ-
-vivdlo ernerai Nimûîle Dãtanilo Apjerâtdlo; tássa Dãtane tâuna
Apjerâtdlo ilagîngne taineĸartut, Môrsasimut Aarunimutdlo ake-
16,1 tt. -rartortut Kôrap katerssortortai ilagalugit, taimane Nâlagkamut
akerartoramik; [10] nunavdlo ĸarne angmarâ îvdlugitdlo táuko Kô-
-ralo, taimane katerssortut toĸungmata, angutit mardlungnik un-
-tritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit ingnerup nungutingmagit, tai-
-malo nalunaerĸutigssángormata. [11] kisiáne Kôrap kinguai toĸú-
-ngitdlat. [12] Símiûp kinguai ingmíkut erĸardlerît: Nimûîle
nagguvigât Nimûîlíkut erĸardlerît; Jâmine nagguvigât Jâminíkut
erĸardlerît; Jâggine nagguvigât Jâgginíkut erĸardlerît; [13] Sêra
nagguvigât Sêrákut erĸardlerît; Sâvdle nagguvigât Sâvdlíkut er-
-ĸardlerît. [14] tássáuput Símiûkut erĸardlerîgsortait, mardlungnik
ĸulilingnik mardlungnigdlo tùsintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit.
[15] Gâtip kinguai ingmíkut erĸardlerît: Sivfûne nagguvigât Siv-
-fûníkut erĸardlerît; Hagge nagguvigât Haggíkut erĸardlerît; Sûne
nagguvigât Sûníkut erĸardlerît; [16] Osne nagguvigât Osníkut er-
-ĸardlerît; Eere nagguvigât Eeríkut erĸardlerît; [17] Arûte naggu-
-vigât Arûtíkut erĸardlerît; Arîle nagguvigât Arîlíkut erĸardlerît.
[18] tássáuput Gâtip kinguaisa erĸardlerîgsortait, táukunane naut-
-sorssugáuput sisamanik ĸulilingnik tûsintigdlit tatdlimanigdlo un-
-tritigdlit. [19] Jûtap ernere: Gêrilo Ounânilo, táukule toĸúput
Kânâp nunâne. [20] Jûtap kinguai ingmíkut erĸardlerît tássa uko:
Sîla nagguvigât Sîlákut erĸardlerît; Pêráse nagguvigât Pêrásíkut
erĸardlerît; Sêra nagguvigât Sêrákut erĸardlerît. [21] Pêrásivdlo
kinguai tássa uko: Hîtserûne nagguvigât Hîtserûníkut erĸardlerît;
Hâmule nagguvigât Hâmulíkut erĸardlerît. [22] tássáuput Jûtap er-
-ĸardlerîgsortai, táukunane nautsorssugáuput arfineĸ mardlungnik
ĸulilingnik arfinilingnigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit.
[23] Iisagssârip kinguai ingmíkut erĸardlerît: Tûla nagguvigât Tû-
-lákut erĸardlerît; Puva nagguvigât Puvákut erĸardlerît; [24] Jâsûve
nagguvigât Jâsûvíkut erĸardlerît; Símerûne nagguvigât Símerûní-
-kut erĸardlerît. [25] tássáuput Iisagssârip erĸardlerîgsortai, táuku-
-nane nautsorssugáuput arfinilingnik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsin-
-tigdlit pingasunigdlo untritigdlit. [26] Sîpulûp kinguai ingmíkut
erĸardlerît: Sêrat nagguvigât Sêratíkut erĸardlerît; Eilune nagguvigât
Eiluníkut erĸardlerît; Jâlîle nagguvigât Jâlîlíkut erĸardlerît. [27] ta-

·ssáuput Sîpulũkut erĸardlerîgsortait, táukunane nautsorssugáuput
ırfinilingnik ĸulilingnik tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit.
28 Jûserfip kinguai ingmíkut erĸardlerît: Mánarsilo Eivfarâtdlo.
9 Mánarsip kinguai: Mâggere nagguvigât Mâggeríkut erĸardlerît;
Mâggerivdlo ernertârâ Gîliat; Gîliat nagguvigât Gîliatíkut erĸar-
·dlerît. 30 ukulo Gîliatip kinguârai: Jîsere nagguvigât Jîseríkut
ːrĸardlerît; Hîlak nagguvigât Hîlákut erĸardlerît; 31 Asriale naggu-
·vigât Asrialíkut erĸardlerît; Saggîme nagguvigât Saggîmíkut er-
·ĸardlerît; 32 Simîta nagguvigât Simîtákut erĸardlerît; Hîvfere
ıagguvigât Hîvferíkut erĸardlerît. 33 Hîvferivdle ernera Silavgât
ːrneĸángilaĸ, paneĸardlune. kisiáne; tamássalo Silavgâtip panîsa
ırĸe: Mâgila, Nûga, Hûgdla, Milka, Tersa. 34 tássáuput Mánarsip
ːrĸardlerîgsortai, táukunane nautsorssugáuput tatdlimanik ĸuli-
·lingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit arfineĸ mardlungnigdlo untri-
·tigdlit. 35 tamássalo Eivfarâp kinguai ingmíkut erĸardlerît:
Sũtalâ nagguvigât Sũtalãkut erĸardlerît; Bîggere nagguvigât Bîgge-
·ríkut erĸardlerît; Tâgane nagguvigât Tâganíkut erĸardlerît. 36 ta-
·mássalo Sũtalâp kinguai: Eerane nagguvigât Eeraníkut erĸar-
·dlerît. 37 tássáuput Eivfarâp kinguaisa erĸardlerîgsortait, táu-
·kunane nautsorssugáuput pingasunik ĸulilingnik mardlungnigdlo
ûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit. tássáuput Jûserfip kinguai
ngmíkut erĸardlerît. 38 Bînjamîp kinguai ingmíkut erĸardlerît:
Bîla nagguvigât Bîlákut erĸardlerît; Aspîle nagguvigât Aspîlíkut
ːrĸardlerît; Agîarâme nagguvigât Agîarâmíkut erĸardlerit; 39 Suv-
·fâme nagguvigât Suvfâmíkut erĸardlerît; Huvfâme nagguvigât
Huvfâmíkut erĸardlerît. 40 Bîlavdlo ernerai Aaritdlo Nâmatdlo,
áuko nagguvigait Aaritíkutdlo Nâmákutdlo erĸardlerît. 41 tássáuput
Bînjamîp kinguai ingmíkut erĸardlerît, táukunane nautsorssugáuput
sisamanik ĸulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit arfinilingnigdlo
ıntritigdlit. 42 tamássalo Dánip kinguai ingmíkut erĸardlerît:
Suggâme nagguvigât Suggâmíkut erĸardlerît; tássáuput Dánip
erĸardlerîgsortai ingmíkut erĸardlerît. 43 Suggâmíkut erĸardle-
-rîgsortaine tamane nautsorssugáuput arfinilingnik ĸulilingnik si-
-samanigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit. 44 Agserap
kinguai ingmíkut erĸardlerît: Jivna nagguvigât Jivnákut erĸar-
-dlerît; Jíssue nagguvigât Jíssuíkut erĸardlerît; Berîa nagguvigât
Berîákut erĸardlerît. 45 Berîavdlo ernerinik nagguvigdlit: Hîpere
nagguvigât Hîperíkut erĸardlerît; Malkîle nagguvigât Malkîlíkut
erĸardlerît. 46 Agseravdlo pania Sêramik ateĸarpoĸ. 47 tássáuput

Agserap kinguaisa erĸardlerîgsortait, táukunane nautsorssugáuput
tatdlimanik ĸulilingnik pingasunigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo un-
-tritigdlit. [48]Navtalîp kinguai ingmíkut erĸardlerît: Jâtsîle
nagguvigât Jâtsîlíkut erĸardlerît; Gûne nagguvigât Gûníkut er-
-ĸardlerît; [49]Jîtsere nagguvigât Jîtseríkut erĸardlerît; Silîme
nagguvigât Silîmíkut erĸardlerît. [50]tássáuput Navtalîp erĸardle-
-rîgsortai ingmíkut erĸardlerît, táukunane nautsorssugáuput sisa-
-manik ĸulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit sisamanigdlo untri-
1,46. -tigdlit. [51]tássáuput Israîlip kinguaine nautsorssugkat: arfi-
2 Môr. 12,37. -nilingnik untritilingnik atautsimigdlo tûsintigdlit arfineĸ mar-
-dlungnigdlo untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit. [52]Nâlagkav-
-dlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [53]táukunúnga nuna avgorne-
-ĸásavoĸ ímerautigalugo arĸisa amerdlássusiat migssiliordlugo.
[54]amerdlanerussut angnermik kingornússagssaĸartísavatit, iking-
-nerussutdlo mingnermik kingornússagssaĸartísavatit; nungutdlutik
kingornússagssamingnik tunineĸásáput nautsorssorneĸartortamik
amerdlássusiat migssiliordlugo. [55]kisiáne ímerautigalugo nuna
avgorneĸásavoĸ; sujuaissamik nagguveĸatigîgfingmik arĸe migssi-
-liordlugit kingornússagssarsísáput. [56]ímeraut erĸordlugo kingor-
-nússagssamingnik avguaivfigineĸásáput amerdlanerússusîlo iking-
-nerússusîlo nâpertordlugit.

[57]tamássalo Lîvíkúne nautsorssorneĸartut ingmíkut erĸar-
-dlerît: Gêrsûne nagguvigât Gêrsûníkut erĸardlerît; Kâgat naggu-
-vigât Kâgatíkut erĸardlerît; Merâre nagguvigât Merâríkut er-
-ĸardlerît. [58]tamássalo Lîvíkut erĸardlerîgsortait: Lipníkut er-
-ĸardlerît, Hîprûníkut erĸardlerît, Mâgilíkut erĸardlerît, Mússikut
erĸardlerît, Kôrákut erĸardlerît. Kâgativdlo ernertârâ Amrâm;
[59]Amrâvdlo nulia Jûkîpamik ateĸarpoĸ, Lîvip táuna panigâ [nu-
-liame] panigsaungmane Egivtinime; táussumalo Amrâmut ĸitor-
-nartârai Aarunilo Môrsasilo aleĸâtdlo Merja. [60]Aarunimutdlo
erniúput Nâtalo Aapigûlo Eliâsarilo Igtamârilo; [61]kisiáne Nâtalo
Aapigûlo toĸúput ingneĸ avdlanertaĸ Nâlagkap sânut aggiúkamiko.
[62]táukunane nautsorssugáuput mardlungnik ĸulilingnik pingasu-
-nigdlo tûsintigdlit, angutaussut atautsimik ĸáumatigdlit ĸângiu-
-tutdlo tamákerdlugit; mássa nautsorssorneĸángitdlat Israîlip ki-
-nguainut ilángutdlugit, kingornússagssamingnik tunineĸánginamik
Israîlip kinguaisa akornáne.

[63]tássáuput Môrsasivdlo Eliâsarivdlo palasip nautsorssugait
Israîlip kinguai nautsorssoramíkik Mûapíkut narssâne kûgaitsume.

ôrtanip saniane Jêriggup nalâne; 64 táukulo ilaкángitdlat taimane
Môrsasivdlo Aarunivdlo palasip nautsorssugaisa ilãnik, Israîlip
inguai nautsorssoramíkik Sînaip puilassuitsuane. 65 mássa Nâ-
lagkap oкarfigisimagai puilassuitsume toкúsassut; tássalo av- 14,29 t.
dlamik amiákoкángitdlat, Kâlîve Jivfúnip ernera Jôrsualo Núnip
rnera kisimik amiákũput.

kapitalit 27.

arnanik kingornússissugssanik. Jôrsua Môrsasip kinguârtigísagâ.

1 tauva patdligúput Silavgâtip panê, táuna Mánarsip erne-
rata Mâggerip ernerata Gîliatip ernerata Hîvferip ernerigâ, tássa
ûserfip ernerata Mánarsip erкardlerîgsortaisa ilagigât; tamássalo
anîsa arкe: Mâgila, Nûga, Hûgdla, Milka, Tersa. 2 táuko Môr-
sasivdlo Eliâsarivdlo palasip sujulerssuissutdlo ilagîtdlo ilũngarmik
inut savssarput tovкup nâpítarfiup pâta sujorâne oкardlutik:
atâtarput puilassuitsume toкuvoк, ilagíngilailo táuko peкatigît
Kôrap katerssortortainut ilángutdlutik Nâlagkamut akerartoкati- 14,29.
gîgsut, kisiáne ajortuliautsimine toкuvoк erneкarnanilo. 4 sôк
tâtavta arкa erкardlînit pêrneкásava erneкángínera píssutigalugo?
angminerissagssavtínik tunisigut atâtavta кatángutaisa akornáne.
Môrsasip tauva sujunersiutigissât Nâlagkamut sarкangiúpâ. 6 Nâ-
lagkavdlo Môrsase ima oкarfigâ: 7 Silavgâtip panê oкardluarput;
angminerissagssamik kingornússagssãnik tunísavatit angutâta кa-
tángutaisa akornáne; angutâta kingornússâ táukunúnga pisísavat.
Israîlivdlo kinguai ima oкalugfigíkit: angut toкugpat erneкarnane,
uva kingornússâ panianut pisísavarse. 9 paneкángigpatdle ki-
ngornússâ кatángutainut angutinut túniúsavarse. 10 angutinigdle
atángutekángigpat kingornússâ angutâta кatángutainut angutinut
úniúsavarse. 11 angutâle angutinik кatángutekarsimángigpat ki-
ngornússâ túniúsavarse sugissânut erкardlîne táussumúnga кa-
ningnerussumut, táussumúnga pigilerкuvdlugo. tamássa inatsit
sraîlíkúnut ilerкorerкussaк, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ.

12 Nâlagkavdlo Môrsase oкarfigâ: majuarit кáкanut ukunúnga
uítaríssanut, nunalo кimerdlôruk Israîlip kinguainut túniússara.
13 кimerdlôrêrugkulo ivdlítaoк ínugtangnut katerssorneкásautit,
ôrdlo Aarune angajut katerssugaussoк; 14 tássa кanivnut uterî-
kavse Sínip puilassuitsuane, taimane ilagît saкitsaingmata, issi-
gititdlugit ivdlernartísagaluaravsinga táussumínga imermik. ta- 20,12 t.

20,23 tt. -mássa imeĸ saĸitsaivfik Kâtasime Sínip puilassuitsuane ítoĸ
15 Môrsasivdlo Nâlagaĸ oĸalugfigâ oĸardlune: 16 Nâlagkap uvi-
-nigdlit tamarmik anernerisa Gûtiata angut ilagîngnut ivertitdliul
17 anissarnerisigutdlo isertarnerisigutdlo táukunínga sujulerssui-
-ssartugssaĸ anisítardlugitdlo isertítardlugitdlo pissartugssaĸ, Nâ-
-lagkap ilagîgsai savatut pârssissoĸángitsutut ilerĸunagit. 18 Nâ-
-lagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: Jôrsua Núnip ernera ilaserûk, angu-
-taussoĸ anernermik ilumiulik, agssatitdlo táussumúnga tugtíkit
19 Eliâsarivdlo palasip sânut ilagîtdlo ilũngarmik sãnut ĸeĸartíssul
inatdlugulo táuko issigititdlugit; 20 nâlangnarssutsivitdlo ilânik ili-
-ssivfigûk, Israîlip kinguai ilagît ilũngaisa tusârĸuvdlugit. 21 Eliâ-
-sarivdlo palasip sâne ĸeĸartásavoĸ, táussumalo sujunersiniúsavi
2 Môr. 28,30. ĸáumarĸúmut ilerĸorissagssaĸ atordlugo Nâlagkap sâne; oĸausii
maligdlugo anissásáput, ãma oĸausia maligdlugo isertásáput, táuni
Israîlivdlo kinguai tamarmik ilángutdlutik, mássa ilagît ilũngarmik
22 Môrsasilo taimailiorpoĸ sôrdlo Nâlagkap inákâne: Jôrsua ila-
-serâ ĸeĸartitdlugulo Eliâsarip palasip sânut ilagîtdlo ilũngarmil
sãnut; 23 agssanilo táussumúnga tugtípai inatdlugulo, taimatu
sôrdlo Nâlagaĸ Môrsasíkut inatsisimassoĸ.

kapitalit 28.

tunissutinik nagdliútorsiutinik.

1 ãma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
-nguai inákit ima oĸarfigalugit: uvavnut pigdliutigssat, neĸigssák
uvavnut ikitagssat naimajuminartugssat, tamáko isumagísavas
pigdliutigineĸarfigssaisigut uvavnut pigdliutigissarĸuvdlugit. 3 imak
oĸarfigíkit: tamássa ikitagssat Nâlagkamut pigdliutigissagssase
2 Môr. 29, savat ukiortat malungnaitsut mardluk uvdlut nungutdlugit tuni-
38 tt. -ssúmut kipisuitsumut atúsáput; 4 sava atauseĸ pigdliarísavat uv-
-dlãkut áipâ pigdliarísavdlugo únungnerisa akornatigut; 5 ĸajû-
-ssatdlo îvfap imâta avgornerisa ĸulinge [pigdliarísavatit] tuni-
-ssutitut neĸigssatut ûliamik kauartamik înip imâta avgornerisa
sisamãnik akuvdlugit. 6 tássauvoĸ tunissut ikivkagagssaĸ kipi-
-suitsoĸ, ĸáĸame Sînaime autdlarnigaĸ, tipik naimajuminartugssaĸ
ingneĸ Nâlagkamut ikitaĸ. 7 ilagssâlo tunissut kueragagssaĸ [pig-
-dliarísavat]: înip imâta avgornerisa sisamât savamut atautsimut
ilaliutdlugo. ivdlernartũme kuerásavat tunissut kueragagssaĸ imig-
-ssaĸ silaerúnartoĸ Nâlagkamut pigititaĸ. 8 savavdlo áipâ pig-

dliarísavat únungnerisa akornatigut; tunissut nekigssak ilagssâlo unissut kueragagssak uvdlăkutut ilivdlugo pigdliarísavat; ingnek Nâlagkamut naimajuminartugssak tamássa. [9] sapâtíkutdlo pigdliarísavatit savat ukiortat malungnaitsut mardluk, tunissutitutdlo nekigssatut kajûssat ívfap imâta avgornerisa kulinge mardluk ûlialersimassut, ilagssâtdlo tunissut kueragagssak. [10] tamássa tunissut ikivkagagssak sapâtit nungutdlugit pigdliutigissagssak, tunissut ikivkagagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut kueragagssak pínginago. [11] káumativsilo autdlarkautaine tunissutitut ikivkagagssatut Nâlagkamut pigdliutigissásavase ugsigit piaraussut mardluk savarssuardlo inûsugtok atausek savatdlo ukiortat arfinek mardluk malungnaitsut; [12] tunissutitutdlo nekigssatut ilaliúsáput kajûssat ívfap imâta avgornerisa kulinge pingasut ûlialersimassut ugsingmut atautsimut, savarssuarmutdlo atautsimut kajûssat ívfap imâta avgornerisa kulinge mardluk ûlialersimassut, [13] savamutdlo atautsimut kajûssat ívfap imâta avgornerisa kulinge atautsit ûlialersimassut; tamássa tunissut ikivkagagssak, tipik naimajuminartugssak, ingnek Nâlagkamut ikitak. [14] ilagssaitdlo tunissutit kueragagssat tássa vīne ínip imâta agfâ ugsingmut ilaliússagssak, savarssuarmutdlo ilaliússagssak ínip imâta avgornerisa pingajuat, savamutdlo ilaliússagssak ínip imâta avgornerisa sisamât. tamássa tunissut ikivkagagssak ukiup káumataine káumánigfît nungutdlugit pigdliutigissagssak. [15] savaussarssuardlo atausek tunissutitut ajortaeruterkússutitut Nâlagkamut pigdliarinekásavok, tunissut ikivkagagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut kueragagssak pínginagit.

[16] káumativdlo sujugdliup uvdluisa arkanek sisamâne Nâlagkap 3Môr.23,5 tt.
kângîvfia nagdliútarpok; [17] káumativdlo táussuma uvdluisa arkanek atdlimât tássa nagdliússivik, tauva uvdlut arfinek mardluk sêrnakángitsunik timiussartúsáput. [18] uvdlok sujugdlek ivdlernartumik katisimavfiúsavok, tauva sumik suliagssamik suliniúmik sulisángilase. [19] Nâlagkamutdlo pigdliutigísavase ikitagssat, tunissutit ikivkagagssat: ugsigit piaraussut mardluk savarssuardlo inûsugtok atausek savatdlo ukiortat arfinek mardluk, ilivsíne malungnaitsûsassut; [20] ilagssaitdlo tunissutit nekigssat, kajûssat ûlialersimassut: ívfap imâta avgornerisa kulinge pingasut ilaliúsavase ugsingmut, avgornerisalo kulinge mardluk savarssuarmut; [21] savamutdlo atautsimut savat táukua arfinek mardluk ilănut nungutdlugit ilaliúsavatit ívfap imâta avgornerisa kulinge atautsit. [22] savaussarssuardlo atausek pigdliutigísavarse tunissutitut ajor-

-taeruterĸússutitut, sáimáunartíneĸarĸuvdluse. 23 tamáko pigdlia-
-rísavase uvdlãkut tuníssutigissagssaĸ ikivkagagssaĸ tuníssutip
ikivkagagssap kipisuitsup ilagişsâ píngínago. 24 taimailiordluse
uvdlut táuko arfineĸ mardluk nâvdlugit uvdlut nungutdlugit pig-
-dliarissásavarse neĸigssaĸ ikitaĸ, tipik Nâlagkamut naimajumi-
-nartugssaĸ; tuníssut ikivkagagssaĸ kipisuitsoĸ ilagssâlo tuníssut
kueragagssaĸ píngínagit tamáko pigdliarineĸásáput. 25 uvdlutdlo
arfineĸ áipât ivdlernartumik katisimavfigísavarse, tauva sumik
suliagssamik suliniúmik sulísángilase. 26 uvdlordlo naorĸár-
3 Môr. 23, -nerit ãneĸarfiat, tuníssutit neĸigssat nutaussut Nâlagkamut pig-
15–21. -dliutigiguvsigik sapâtit akúnerinik kisitsivigissagssavsíne, uvdlos
táuna ivdlernartumik katisimavfigísavarse sumik suliagssamik su-
-liniúmik sulísanase. 27 tuníssutitdlo ikivkagagssat pigdliutigísa-
-vase Nâlagkamut naimajuminartugssat: ugsigit piaraussut mardluk
savarssuardlo inûsugtoĸ atauseĸ savatdlo ukiortat arfineĸ mardluk;
28 ilagssaitdlo tuníssutit neĸigssat, ĸajûssat ûlialersimassut: ívfap
imâta avgornerisa ĸulinge pingasut ilaliúsáput ugsingmut ataut-
-simut, avgornerisalo ĸulinge mardluk savarssuarmut, 29 savamutdlo
atautsimut savat táukua arfineĸ mardluk ilãnut nungutdlugit ila-
-liúsáput ívfap imâta avgornerisa ĸulinge atautsit. 30 savaussar-
-ssuardlo atauseĸ pigdliutigísavarse sáimáunartíneĸarĸuvdluse.
31 tuníssut ikivkagagssaĸ kipisuitsoĸ ilagssâlo tuníssut neĸigssaĸ
píngínagit tamáko pigdliarísavase, ilivsíne malungnaitsũsassut, ilag-
-ssaitdlo tuníssutit kueragagssat.

kapitalit 29.

nangíssutit.

3 Môr. 23, 1 ĸáumatitdlo arfineĸ áipâta uvdluisa sujugdliat ivdlernar-
23–25. -tumik katisimavfigísavarse, tauva sumik suliagssamik suliniúmik
sulísángilase; uvdloĸ ilivsíne ĸardlortarfiúsassoĸ tamássa. 2 pig-
-dliarísavasilo tuníssutit ikivkagagssat Nâlagkamut naimajuminar-
-tugssat: ugsik piaraussoĸ atauseĸ, savarssuaĸ inûsugtoĸ atauseĸ
savatdlo ukiortat arfineĸ mardluk malungnaitsut; 3 ilagssaitdlo
tuníssutit neĸigssat, ĸajûssat ûlialersimassut: ívfap imâta avgor-
-nerisa ĸulinge pingasut ilaliúsáput ugsingmut, avgornerisalo ĸu-
-linge mardluk savarssuarmut; 4 savamutdlo atautsimut savat táu-
-kua arfineĸ mardluk ilãnut nungutdlugit ilaliúsáput ívfap imâta
avgornerisa ĸulinge atautsit. 5 savaussarssuardlo atauseĸ pig-

dliutigísavarse tunissutitut ajortaeruterĸússutitut, sáimáunartine-
ĸarĸuvdluse. 6 tássalo tunissut ikivkagagssaĸ ĸáumánigfíkut pig-
dliutigissagssaĸ ilagssâlo tunissut neĸigssaĸ tunissutdlo ikivka-
gagssaĸ kipisuitsoĸ ilagssâlo tunissut neĸigssaĸ ilagssaitdlo tu-
nissutit kueragagssat pínginagit tamáko pigdliutigísavase iler-
ĸugssât erĸordlugo; tipik naimajuminartugssaĸ tássáusassoĸ,
ngneĸ Nâlagkamut ikitaĸ. 7 ĸáumativdlo tamatuma arfineĸ 3Môr.16,29t.
ipâta uvdluisa ĸulingat ivdlernartumik katisimavfigísavarse; tauva 3 Môr. 23,
arnise makitanavêrsásavase sumik suliagssamik sulisanase. 8 pig- 26 tt.
dliutigísavasilo tunissutit ikivkagagssat Nâlagkamut naimajumi-
nartugssat: ugsik piaraussoĸ atauseĸ savarssuardlo inûsugtoĸ
tauseĸ savatdlo ukiortat arfineĸ mardluk, ilivsine malungnaitsũ-
sassut; 9 ilagssaitdlo tunissutit neĸigssat, ĸajûssat ûlialersima-
ssut: ívfap imâta avgornerisa ĸulinge pingasut ilaliúsáput ug-
singmut, avgornerisalo ĸulinge mardluk savarssuarmut, 10 sava-
mutdlo atautsimut savat táukua arfineĸ mardluk ilãnut nungut-
dlugit ilaliúsáput ívfap imâta avgornerisa ĸulinge atautsit. 11 savau-
ssarssuardlo atauseĸ pigdliutigísavarse tunissutitut ajortaeruter-
ĸússutitut, tássalo tunissut ajortaeruterĸússut sáimáunartitsissut
unissutdlo ikivkagagssaĸ kipisuitsoĸ ilagssâlo tunissut neĸigssaĸ
lagssaitdlo tunissutit kueragagssat pínginagit. 12 ĸáumatitdlo 3 Môr. 23,
rfineĸ áipâta uvdluisa arĸaneĸ tatdlimât ivdlernartumik katisi- 33–43.
mavfigísavarse; tauva sumik suliagssamik suliniúmik sulisángi-
lase, nagdliússivigdlo Nâlagkamut nagdliússisavarse uvdlut ar-
fineĸ mardluk. 13 pigdliutigísavasilo tunissutit ikivkagagssat, iki-
tagssat Nâlagkamut naimajuminartugssat: ugsigit piaraussut ar-
ĸaneĸ pingasut savarssuitdlo inûsugtut mardluk savatdlo ukiortat
rĸaneĸ sisamat, malungnaitsũsassut; 14 ilagssaitdlo tunissutit ne-
ĸigssat, ĸajûssat ûlialersimassut: ugsingmut atautsimut ugsigit
áukua arĸaneĸ pingasut ilãnut nungutdlugit ilaliúsáput ívfap
mâta avgornerisa ĸulinge pingasut, savarssuarmut atautsimut sa-
varssuit táukua mardluk ilãnut nungutdlugit ilaliúsáput ívfap
mâta avgornerisa ĸulinge mardluk, 15 savamutdlo atautsimut savat
áukua arĸaneĸ sisamat ilãnut nungutdlugit ilaliúsáput ívfap imâta
vgornerisa ĸulinge atautsit. 16 savaussarssuardlo atauseĸ pigdliu-
tigísavarse tunissutitut ajortaeruterĸússutitut tunissut ikivka-
gagssaĸ kipisuitsoĸ ilagssâlo tunissut neĸigssaĸ ilagssâlo tunissut
ueragagssaĸ pínginagit. 17 uvdluvdlo áipâne pigdliutigísavase ug-
sigit piaraussut arĸaneĸ mardluk savarssuitdlo inûsugtut mardluk

savatdlo ukiortat arkanek sisamat, malungnaitsut, 18 ilagssaitdl
tunissutit nekigssat ilagssaitdlo tunissutit kueragagssat ugsingnu
savarssuarnutdlo savanutdlo ilaliússagssat amerdlássusiat nâper-
-tordlugo, ilerkugssak erkordlugo; 19 savaussarssuardlo atause
pigdliutigísavarse tunissutitut ajortaeruterkússutitut tunissut ikiv-
-kagagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut nekigssak ilagssaitdl
tunissutit kueragagssat pínginagit. 20 uvdlutdlo pingajuáne pig-
-dliutigísavase ugsigit arkanigdlit savarssuitdlo inûsugtut mardlu
savatdlo ukiortat arkanek sisamat, malungnaitsut, 21 ilagssaitdl
tunissutit nekigssat ilagssaitdlo tunissutit kueragagssat ugsingnu
savarssuarnutdlo savanutdlo ilaliússagssat amerdlássusiat nâper-
-tordlugo, ilerkugssak erkordlugo; 22 savaussarssuardlo atause
pigdliutigísavarse tunissutitut ajortaeruterkússutitut tunissut ikiv-
-kagagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut nekigssak ilagssâlo tu-
-nissut kueragagssak pínginagit. 23 uvdlutdlo sisamãne pigdliu-
-tigísavase ugsigit kulit savarssuitdlo inûsugtut mardluk savatdl
ukiortat arkanek sisamat, malungnaitsut, 24 ilagssaitdlo tunissuti
nekigssat ilagssaitdlo tunissutit kueragagssat ugsingnut savar-
-ssuarnutdlo savanutdlo ilaliússagssat amerdlássusiat nâpertor-
-dlugo, ilerkugssak erkordlugo; 25 savaussarssuardlo atausek pig-
-dliutigísavarse tunissutitut ajortaeruterkússutitut tunissut ikivka-
-gagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut nekigssak ilagssâlo tunissu
kueragagssak pínginagit. 26 uvdlutdlo tatdlimãne pigdliutigísavas
ugsigit arfinek sisamat savarssuitdlo inûsugtut mardluk savatdl
ukiortat arkanek sisamat, malungnaitsut, 27 ilagssaitdlo tunissuti
nekigssat ilagssaitdlo tunissutit kueragagssat ugsingnut savar-
-ssuarnutdlo savanutdlo ilaliússagssat amerdlássusiat nâpertor-
-dlugo, ilerkugssak erkordlugo; 28 savaussarssuardlo atausek pig-
-dliutigísavarse tunissutitut ajortaeruterkússutitut tunissut ikiv-
-kagagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut nekigssak ilagssâlo tu-
-nissut kueragagssak pínginagit. 29 uvdlutdlo arfernáne pigdliu-
-tigísavase ugsigit arfinek pingasut savarssuitdlo inûsugtut mar-
-dluk savatdlo ukiortat arkanek sisamat, malungnaitsut, 30 ilag-
-ssaitdlo tunissutit nekigssat ilagssaitdlo tunissutit kueragagssat
ugsingnut savarssuarnutdlo savanutdlo ilaliússagssat amerdlássu-
-siat nâpertordlugo, ilerkugssak erkordlugo; 31 savaussarssuardlo
atausek pigdliutigísavarse tunissutitut ajortaeruterkússutitut tuni-
-ssut ikivkagagssak kipisuitsok ilagssâlo tunissut nekigssak ilag-
-ssailo tunissutit kueragagssat pínginagit. 32 uvdlutdlo arfinek

ipāne pigdliutigísavase ugsigit arfineĸ mardluk savarssuitdlo inû-
sugtut mardluk savatdlo ukiortat arĸaneĸ sisamat, malungnaitsut,
33 ilagssaitdlo tuníssutit neĸigssat ilagssaitdlo tuníssutit kuera-
gagssat ugsingnut savarssuarnutdlo savanutdlo ilaliússagssat a-
merdlássusiat nâpertordlugo, ilerĸugssât erĸordlugo; 34 savau-
ssarssuardlo atauseĸ pigdliutigísavarse tuníssutitut ajortaeruter-
ĸússutitut tuníssut ikivkagagssaĸ kipisuitsoĸ ilagssâlo tuníssut
eĸigssaĸ ilagssâlo tuníssut kueragagssaĸ píngínagit. 35 uvdlut
rfineĸ pingajuat naggataussumik katisímavigísavarse, tauva sumik
uliagssamik suliniúmik sulísángilase. 36 pigdliutigísavasilo tuní-
ssutit ikivkagagssat, ikitagssat Nâlagkamut naimajuminartugssat:
gsik atauseĸ savarssuardlo inûsugtoĸ atauseĸ savatdlo ukiortat
rfineĸ mardluk, malungnaitsut, 37 ilagssaitdlo tuníssutit neĸigssat
lagssaitdlo tuníssutit kueragagssat ugsingmut savarssuarmutdlo
avanutdlo ilaliússagssat amerdlássusiat nâpertordlugo, ilerĸugssaĸ
rĸordlugo; 38 savaussarssuardlo atauseĸ pigdliutigísavarse tuní-
ssutitut ajortaeruterĸússutitut tuníssut ikivkagagssaĸ kipisuitsoĸ
lagssâlo tuníssut neĸigssaĸ ilagssâlo tuníssut kueragagssaĸ pí-
ngínagit. 39 tamáko Nâlagkamut taimailiúsavase nagdliússi-
vivsíne; tássalo únersûtigissase kajumingnermitdlo tuníssutigiu-
massase [ĸanoĸ ínersut] píngínagit, tuníssutaunersutdlūnît ikiv-
kagagssat tuníssutaunersutdlūnît neĸigssat tuníssutaunersutdlūnît
ueragagssat tuníssutaunersutdlūnît ĸujaniutit. [kap. 30.] 1 Môr-
sasivdlo Israîlip kinguai taimardluínaĸ oĸarfigai sôrdlo Nâlagkap
nákâne.

kapitalit 30.

únersuissunik.

2 Môrsasivdlo oĸalugfigai Israîlip kinguaisa nagguveĸatigîg-
sortainut nâlagaussut oĸardlune: mána tássa oĸauseĸ Nâlagkap
nássutigissâ: 3 angut únersūmik Nâlagkamut únersuigune, ug-
pernarsáumigdlūnît ugpernarsaigune, tarne oĸautsimik uniorna-
vêrĸússúmik uniornavîgagssaĸartísimavdlugo, tauva oĸautse nali-
ngínautísángilâ, ĸanerminit anissoĸ maligdlugo taimardluínaĸ iliú-
savoĸ. 4 arnardle únersūmik Nâlagkamut únersuigune, oĸaut-
simigdlo uniornavêrĸússúmik uniornavîgagssaĸalersíkune angúme
gdluanîtitdlune, inûsugkatdlartitdlune, 5 angutâtalo tusarpago ú-
nersûtâ, oĸausialo uniornavêrĸússut tarnimigut uniornavîgagssa-

-ĸautigissâ, nipangerfigigpagulo angutâta, tauva únersûtigissai ta
-marmik oĸausialo uniornavêrĸússut tarnimigut uniornavîgagssa
-ĸautigissâ tamarmik atúsáput. 6 angutâtale nangarpago uvdlorm
táussumane únersûtigissai tamaisa oĸausîlo uniornavêrĸússutit ta
-nimigut uniornavîgagssaĸautigissai tusarunigit, tauva atúsángitdla
Nâlagkavdlo isumákêrfigiumârpâ, angutâta nangarmago. 7 uv
-ĸarunile, únersũmigdlo nãmagsissagssaĸarune, oĸautsimigdlũn
anissôrsimavdlune tamána tarnimigut uniornavîgagssaĸautigiguniu
8 uviatalo tusarpago, nipangerfigigpagulo uvdlorme táussumane tu
-saruniuk, tauva únersûtigissai oĸausîlo uniornavêrĸússutit tarn
-migut uniornavîgagssaĸautigissai atúsáput. 9 uviatale nanga
-pago uvdlorme táussumane tusaruniuk, tauva únersûtâ nãmags
-ssagssaralua oĸauserdlo anissôrutâ tarnimigut uniornavîgagss
-ĸautigissâ sũngitsúngortísimásavâ, Nâlagkavdlo isumákêrfigi
-mârpâ. 10 uvigdlarneruvdlũnît avitavdlũnît únersûtigissai ta
-nimigut uniornavîgagssaĸautigissai tamarmik táussumane atúsápu
11 ãma uvigigaluame igdluanîkatdlartitdlune únersuisimagune,
-ĸautsimigdlũnît uniornavêrĸússúmik tarnimigut uniornavîgagss
-ĸartíkune ugpernarsaivdlune, 12 uvigigaluatalo tusarsimagpago, n
-pangerfigisimagpagulo nangarnagulo, tauva únersûtigissai tama
-mik oĸautsitdlo uniornavêrĸússutit tarnimigut uniornavîgagss
-ĸautigissai tamarmik atúsáput. 13 kisiáne uvigigaluata sũngits
-ngortísimagpagit uvdlorme táussumane tusaramigit, tauva ĸa
-nanit anissut únersûtaunersutdlũnît tarnânut uniornavîgagssaĸa
-taunersutdlũnît tamarmik atorungnáisáput; uvigigaluata sũngi
-súngortingmagit Nâlagkap isumákêrfigiumârpâ. 14 únersûtit na
-ngínait ugpernarsautitdlo uniornavêrĸússutit tarnimut makitan
-vêrsautáusassut nalingínait uviata aulajangersarsínauvai, ãmáta
uviata sũngitsúngortísínauvai. 15 uviata uvdlut tugdlerît nipange
-figĩnaruniuk, tauva únersûtigissai tamaisa oĸausîlo uniornavêrĸ
-ssutit nãmagsissagssai tamaisa aulajangersarsimásavai, tássa n
-pangerfigigamiuk uvdlorme táussumane tusaramigit. 16 sũngi
-súngortíkunigitdle tusarêramigit kingorna, tauva [nuliame] ajo
-tuliâ nanertortigísavâ. 17 tássáuput ilerĸorerĸussat Nâlagk
Môrsasimut inássutigissai angutip nuliaminut maligagssai atâta
-ssuvdlo paningminut maligagssai, panine inûsugkatdlartitdlug
angúme igdluanĩkatdlartitdlugo.

kapitalit 31.

Mîtiãkúnut ajugaussut.

1 Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: 2 Israîlip ki-
nguai akiniúkit Mîtiãkúnut, kingorna ínugtangnut katerssorne- 25,16 tt.
ĸásautit. 3 tauva Môrsasip inuit oĸalugfigai oĸardlune: angu-
tinik katerssanut ilángútugssanik sákulersortoĸardle ilivsíne Mî-
tiãkúnut sorssugtugssanik, Nâlagkap akiniutâ nãmagserĸuvdlugo
Mîtiãkúne. 4 nagguveĸatigîngnit atautsinit Israîlíkut nagguveĸa-
tigîgsortaisa ilagissainit nungutdlugit tûsintigdlit autdlartísavase
aterssanut. 5 tauva Israîlíkut tûsintilînit nungutdlugit tûsintigdlit
agguveĸatigîngnit atautsinit ingmíkôrtitáuput, katitdlugit arĸaneĸ
nardlungnik tûsintigdlit sorssungnigssamut sákulersorsimassut;
Môrsasivdlo sorssungnigssamut autdlartípai táuko nagguveĸati-
gîngnit atautsinit nungutdlugit tûsintiliussut Pîniarsilo Eliâsarip
alasip ernera, peĸutitdlo ivdlernartut ĸardlortáussuitdlo ĸardlor- 10,9.
tarulûtit táussuma nagsatarai. 7 tauva Mîtiãkúnut sorssugkiar-
torput, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ; angutaussutdlo tamaisa
oĸorarpait. 8 ãma Mîtiãkut kúngê toĸorarpait toĸutanut ilá-
ngutdlugit, imáitut: Eive Rîkimilo Suerilo Huerilo Rîpalo,
Mîtiãkut kúngê tatdlimat; ãma Bîliame Bîorip ernera panamik 31,16.
oĸúpât. 9 Israîlivdlo kinguaisa Mîtiãkut arnartait mêrartaitdlo
utdlarúpait, ĸimugtûtaitdlo tamaisa nerssutautaitdlo tamaisa pe-
ĸutaitdlo tamaisa ujajârpait; 10 ungalûgaitdlo nunaĸarfigissait ta-
maisa ungalulîlo tamaisa ingnermik ikivkarpait; 11 paggatigissag-
ssatdlo tamaisa tigussagssatdlo tamaisa tiguvait, inuitdlo ner-
ssutautitdlo; 12 táukulo inuit autdlarússatik tigussatigdlo pagga-
tigissatigdlo aggiúpait Môrsasimut Eliâsarimutdlo palasimut Is-
raîlivdlo kinguainut ilagîngnut, tangmârfingmut Mûapíkut nar-
ssãnut kûgaitsumut Jôrtanip sinâne Jêriggup nalâne ítumut.
13 tauva Môrsase Eliâsarilo palase ilagîtdlo sujulerssortait ta-
marmik tangmârfiup avatânut aníput pâriartordlugit. 14 Môrsa-
sivdlo níngautilerpai sákutûnut ivertitat, tûsintilingnut nâlagaussut
ntritilingnutdlo nâlagaussut, táuko sorssugkiartornermit tikiútut,
5 oĸarfigalugitdlo: arnat tamaisa inûtípisigik? 16 takuvasime táuko
Israîlip kinguaisa Nâlagkamut perĸuserdlugtulíssutigigait Bîliamip 25,1 tt.
oĸausiagut Piôre píssutigalugo, tauvalo perdluk Nâlagkap ilagîg-
-sainut nagdliútoĸ. 17 mãna toĸorarsigik merdlertune angutaussut
tamaisa arnatdlo angutip ínáussineragut angúmik ilisarssisimassut

tamaisa; [18]kisiáne merdlertut arnaussut angutip ínáussineranik
ilisimángitsut tamaisa ilivsínut inûtísigik. [19]ilivsilo tangmârfiup
avatânut tangmâritse uvdlut arfineĸ mardluk; tamavse kimik to-
19,11-19. -ĸutsisimassuse tamavsilo toĸutamik agtuisimassuse ajortaiartí-
-sause uvdlut pingajuáne uvdlutdlo arfineĸ áipãne inuit autdlarú-
-ssase ilángutdlugit. [20]atissagssatdlo tamaisa peĸutitdlo amiussut
tamaisa tamaisalo savaussat merĸue piliutdlugit sanaussut peĸu-
-titdlo ĸissûssut tamaisa ajortaiartísavase. [21]Eliâsarivdlo pa-
-lasip angutit katerssat sorssungnermut autdlarsimassut oĸarfigai
imáipoĸ inatsit Nâlagkap Môrsasimut inássutigissâ: [22]kûltilo sîl-
-vilo kangnúsagdlo savigdlo aĸerdlordlo mángertoĸ aĸerdlordlo
aĸitsoĸ [23]tamaisalo ingníkut aserortaríngitsut ingnermut pisísa-
-vase, tauva minguersimalísáput, kisiánime imermik minguersáumik
ajortaiarneĸásáput; tamaisalo ingníkut aserortartut imermut pisí-
-savase. [24]atissasilo errúsavase uvdlut arfineĸ áipãne, tauva mi-
-nguersimásause; kingornalo tangmârfingmut pisínáusause.

[25]Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [26]tigussat aut-
-dlarússaussut inuitdlo nerssutautitdlo amerdlássusê kisísigik, iv-
-dlitdlo Eliâsarivdlo palasip ilagîtdlo inoĸutiligtaisa nâlagaisa
1 Sâm. 30, [27]avigdlugitdlo tigussat agfait túniúkit sorssungnermik nãmagsi-
21-25. -sitsissunut, katerssat ilagalugit anisimassunut, agfaitdlo ilagîngnut
ilũngarnut. [28]ilángautigssardlo Nâlagkap pigssâ pīsavat sorssugtut
katerssanut ilángutdlutik anisimassut pigssãnit, nungutdlugit tar-
-nilik atauseĸ tatdlimanik untritilingnit, inungnit ugsingnitdlo
siutitûnitdlo savanitdlo. [29]táukua agfarsiainit tiguvdlugit Eliâsa-
-rimut palasimut túniúsavatit Nâlagkamut tunissutitut. [30]Israî-
-livdlo kinguaisa agfarsiainit nungutdlugit atauseĸ tigussásavat
tatdlimanik ĸulilingnit, inungnit ugsingnitdlo siutitûnitdlo sava-
-nitdlo, nerssutautiníme tamanit, táukulo túniúsavatit Lîvikúnut
Nâlagkap ineĸarfia isumagalugo pârssissunut. [31]Môrsasilo Eliâ-
-sarilo palase taimailiorput sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. [32]ti-
-gussatdlo sorssugtut ujajâgaisa ilagíngisait tássa savat arfinilingnik
untritilingnik arfineĸ mardlungnigdlo ĸulilingnik tatdlimanigdlo tû-
-sintigdlit, [33]ugsigitdlo arfineĸ mardlungnik ĸulilingnik mardlung-
-nigdlo tûsintigdlit, [34]siutitûtdlo arfinilingnik ĸulilingnik atautsi-
-migdlo tûsintigdlit; [35]inuitdlo, arnat angutip ínáussineranik ili-
-simángitsut, tamaisa katitdlugit pingasunik ĸulilingnik mardlung-
-nigdlo tûsintiliúput. [36]agfaisalo sorssungnermut anisimassut pig-

-ssarsiaisa amerdlássusê tássa savat pingasunik untritilingnik pi-
-ngasunigdlo ĸulilingnik arfineĸ mardlungnigdlo tûsintigdlit tat-
-dlimanigdlo untritigdlit; [37] táuko savat Nâlagkap pigssainik ilá-
-ngarput arfinilingnik untritilingnik arfineĸ mardlungnigdlo ĸuli-
-lingnik tatdlimanigdlo. [38] ugsigitdlo tássa pingasunik ĸulilingnik
arfinilingnigdlo tûsintigdlit; táuko Nâlagkap pigssainik ilángarput
arfineĸ mardlungnik ĸulilingnik mardlungnigdlo. [39] siutitûtdlo tá-
-ssa pingasunik ĸulilingnik tûsintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit;
táuko Nâlagkap pigssainik ilángarput arfinilingnik ĸulilingnik ataut-
-simigdlo. [40] inuitdlo tássa arfersanilingnik tûsintigdlit; táuko
Nâlagkap pigssainik ilángarput tarnilingnik pingasunik ĸulilingnik
mardlungnigdlo. [41] Môrsasivdlo ilángautit tamáko Nâlagkamut tu-
-níssutitut Eliâsarimut palasimut túniúpai, sôrdlo Nâlagkap iná-
-kâne. [42] Israîlivdlo kinguaisa agfarsiait Môrsasip angutinit sor-
-ssugtunit táukunúnga agfarsiarititai ilángásangmata, [43] ilagît ag-
-farsiarigait savat pingasunik untritilingnik pingasunigdlo ĸuli-
-lingnik arfineĸ mardlungnigdlo tûsintigdlit tatdlimanigdlo untri-
-tigdlit, [44] ugsigitdlo pingasunik ĸulilingnik arfinilingnigdlo tûsin-
-tigdlit, [45] siutitûtdlo pingasunik ĸulilingnik tûsintigdlit tatdlimanig-
-dlo untritigdlit, [46] inuitdlo arfersanilingnik tûsintigdlit; — [47] táuko
Israîlip kinguaisa agfarsiait ilángardlugit Môrsase tigusivoĸ nu-
-ngutdlugit tatdlimanik ĸulilingnit atautsimik, inungnit nerssutau-
-tinitdlo, táukulo túniúpai Lîvíkúnut Nâlagkap ineĸarfia isumaga-
-lugo pârssissunut, sôrdlo Nâlagkap inákâne. [48] tauvalo Môr-
-sasimut savssarput katerssat tûsintilînut ivertitat, tûsintilingnut
nâlagaussut untritilingnutdlo nâlagaussut, [49] oĸarputdlo Môrsasi-
-mut: kivfavit kisípait angutit sorssugsimassut pârissavta amer-
-dlássusê, tássalo ilavtínik atautsimigdlûnît maĸaissinartoĸángilaĸ.
[50] taimáitumik tuníssutit Nâlagkamut ãniarpavut, nungutdluta nav-
-ssâvut peĸutit kûltiussut, kalivnêrĸat tatsatdlo agssangmiutdlo
iverutitdlo sapángatdlo kûltiussut, tarnivut sáimáunarterĸuvdlugit
Nâlagkap sâne. [51] tauva Môrsasivdlo Eliâsarivdlo palasip táuku-
-nánga tiguvait tamáko kûltiussut, peĸutit sanaussut tamalât.
[52] katitdlugit kûltip tûsintilingnut nâlagaussut untritilingnutdlo
nâlagaussut tuníssutitut Nâlagkamut túniússâta naligai sîkilit ar-
-fersanilingnik tûsintigdlit arfineĸ mardlungnigdlo untritigdlit tat-
-dlimanigdlo ĸuligdlit. [53] angutit katerssat ujajaisimassut nungut-
-dlutik nangmineĸ pigssamingnik. [54] Môrsasivdlo Eliâsarivdlo pa-

-lasip kûlte tiguvât tûsintilingnut untritilingnutdlo nâlagaussuni
erĸutdlugulo tupermut nâpítarfingmut Israîlip kinguaisa Nâlagka
sâne erĸaineĸautigssânik.

kapitalit 32.

Rûpiníkut Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo agfait Jôrtanip ungatâne nunasissut.

[1] Rûpinivdle kinguai Gâtivdlo kinguai amerdlasôrujugssuarni
nerssutauteĸarput, takulerpâtdlo nuna Jaisere nunalo Gîliat su
-nauvfa nerssutauteĸarfigssauvdluartoĸ. [2] tauva Gâtip kingu
Rûpinivdlo kinguai oĸariartorput Môrsasimut Eliâsarimutdlo pa
-lasimut ilagîtdlo sujulerssortainut oĸardlutik: [3] Atârûtivdlo Dî
-pûnivdlo Jaiserivdlo Nimravdlo Hîspûnivdlo Elîalivdlo Sipâmivdl
Nîpuvdlo Biûnivdlo erĸât, [4] nuna Nâlagkap perdlugtitâ Israîlík
ilagît sâne, nuna tamána nerssutauteĸarfigssauvoĸ, mássalo ki
-fatit nerssutauteĸarput. [5] oĸarputdlo: issingnut sáimáunars
-guvta, tauva nuna tamána kivfangnut túniúneĸardle pigerĸu
-dlugo; Jôrtaníkut ikârĸunavêrtigut. [6] Môrsasile Gâtip kinguain
Rûpinivdlo kinguainut oĸarpoĸ: ĸatángutise sorssugkiartúsass
ilivse tamâne unísavise? [7] sôĸ Israîlip kinguaisa ũmatait ki
-dlormut sâgtípisigik nunamut Nâlagkap táukunúnga túniússân
ikârumajungnaersitdlugit? [8] sujuaissase taimailiorput Kâtas-Ba
-nîamit autdlartíkavkit nuna takuniarĸuvdlugo; [9] majuardlutik A
13,24 tt. -kûlip kũngua tikíkamíko nunalo takugamíko Israîlip kinguai
ũmatait kigdlormut sâgtípait nunamut Nâlagkap táukunúnga t
-niússânut piumajungnaersitdlugit. [10] tauvalo Nâlagkap níngan
-nera katsungailerpoĸ taimane, ugpernarsaivordlo oĸardlune: [11]
-ngutit táukua Egivtinimit majuarsimassut mardlungnik ĸulilingn
ukiugdlit ĸângiútutdlo takúsángilât nuna Aaperâmut Iisâmutd
Jākumutdlo ugpernarsáissutigissara, maleruardluínángínamíng
[12] Kâlîvip Jivfúnip Kînikûssup ernerata Jôrsuavdlo Núnip erner
kisimik takúsavât, Nâlagaĸ maleruardluínaramíko. [13] taima N
-lagkap níngangnera katsungáipoĸ Israîlíkûnut, angalatípailo pu
-lassuitsume ukiut sisamanik ĸuligdlit, erĸardlerît táuko Nâlagk
issainut ajortumik iliorsimassut tamaisa nungutserdlugit. [14] tássa
ilivse makípuse sujuaissase sivnerdlugit inuit ajortuliartut ame
-dlisísavdlugit, Nâlagkap níngangnera katsungaitsoĸ Israîlíkûn
agdlisarumavdlugo. [15] mássa tunúkuvsiuk puilassuitsumîtuarnigss
ilarĸigkumârpâ, inuiaitdlo uko tamaisa aserúsavase. [16] tauva sa

-ssarfigât oκardlutik: savautit únuissarfigssainik tamâne κarmai-
-niáinârpugut nerssutautivtínut ungalùgkanigdlo κitornánguavtínut;
[17] uvagutdle sákulersorumârpugut Israîlip kinguaine sagdliunasuar-
-niardluta, najugagssãnut apûtitserdlutigik; κitornánguavutdlo u-
-ngalûgkane igpiliugalingne unísáput nunap inue pivdlugit. [18] anger-
-dlásángilagut, kisiáne Israîlip kinguaisa nungutdlutik kingornú-
-ssagssatik tigorêrpatigik. [19] mássa kingornússagssarseκatigísá-
-ngilavut Jôrtanip ungatâne samane, kisiáne kingornússagssarsi-
-simásaugut Jôrtanip tungâne kangiane. [20] tauva Môrsasip oκar-
-figai: taimailiorumaguvse, sorssungnermut sákulersorumaguvse
Nâlagkap sâne, [21] tamarmigdlo ilivsíne sákulersorsimassut Jôrtane
ikârpássuk Nâlagkap sâne, uternatigdlo kisiáne κíngarssortine κi-
-mâterêrpagit kīname sânit, [22] nunalo nâlagtigititaugpat Nâlagkap
sâne, tauva kingorna uterumârpuse píngitsûvdlusilo Nâlagkame
Israîlikúnilo, nunalo tamána pigissagssarilerumârparse Nâlagkap
sâne. [23] taimailiúngíkuvsile ata, tauva Nâlagkamut ajortuliarsimá-
-sause, ajortuliautsivse nanigpase misigiumârparse. [24] ungalûgkanik
κarmaigitse κitornánguavsínut únuissarfigssanigdlo savautivsínut;
κanivsínitdlo anissoκ maligdlugo písause. [25] tauva Gâtip kinguai
Rùpinivdlo kinguai Môrsasimut oκarput: kivfatit taimailiorumârput
sôrdlo nâlagara inatsisimassoκ. [26] κitornánguavut nuliavutdlo ner-
-ssutautivutdlo κimugtûtivutdlo tamarmik tamânīsáput ungalûgkane
Gîliatimītune, [27] kivfatitdle sákulersorsimassut nungutdlutik Nâ-
-lagkap sâne katerssanut piartúsáput sorssungnigssamut, sôrdlo
nâlagara oκalugsimassoκ. [28] tauva Môrsasip Eliâsare palase Jôr-
-sualo Núnip ernera Israîlivdlo kinguaisa nagguveκatigígsortaisa
inoκutiligtaisa nâlagait táuko pivdlugit inápai [29] oκarfigalugit: Gâtip
kinguai Rûpinivdlo kinguai sákulersorsimassut nungutdlutik Nâ-
-lagkap sâne Jôrtaníkut ikâκatigigpase sorssungnigssamut, nunalo
ilivsínut nâlagtigititaugpat, tauva nuna Gîliat táukunúnga túniúsiuk
pigerκuvdlugo. [30] kisiáne sákulersorsimavdlutik ikâκatigíngigpase
akornavsíne pigissagssarsísáput Kânâp nunâne. [31] tauva Gâtip
kinguaisa Rûpinivdlo kinguaisa akivât oκardlutik: Nâlagkap kiv-
-fangnut oκauserissâ maligdlugo piumârpugut. [32] sákulersorsi-
-mavdluta Nâlagkap sâne ikârumârpugut Kânâp nunânut, kingor-
-nússagssarputdle pigissagssarsiarísavarput Jôrtanip tungâne ma-
-tumane. [33] tauva Môrsasip táukunúnga Gâtip kinguainut Rûpi-
-nivdlo kinguainut Jûserfivdlo ernerata Mánarsip kinguaisa naggu-
-veκatigît agfainut túniúpâ Sîgûp Amoríkut kúngiata nâlagauvfia,

Ougivdlo Bâsanip kúngiata nâlagauvfia, nuna ungalûgkatdlo tássa
-nītut kigdlinga tikitdlugo, nuname ungalûgaussut tamagingne ítu
34 Gâtip kinguaisa tauva ĸarmarpait Dîpûne Atârûtdlo Aaruêri
35 Atârût-Sûvfânilo Jaiserilo Jorpiâlo 36 Bît-Nimralo Bît-Hâranil
ungalûgkat igpiliugagdlit savautitdlo únuissarfigssait. 37 Rûpinivd
kinguaisa ĸarmarpait Hîspûne Elîalilo Kêriátâtdlo 38 Nîpulo Bâl
Miûnilo, arĸe avdlángordlugit, Sipmalo; ungalûgkatdlo táuko ĸa
1 Môr. 50,23. -magkatik atigssainik atsersorpait. 39 Mâggerivdlo Mánarsip e
-nerata kinguai Gîliatimut píput tiguardlugulo, Amoríkutdlo t
-ssanītut ĸimâtípait. 40 tauva Môrsasip Gîliat túniúpâ Mâgg
-rimut Mánarsip erneranut, táussumalo nunagilerpâ. 41 Jaerivd
Mánarsip ernerata tiguariartorpai nunaĸarfigissait, atserpailo Jaer
ereĸ. 10,4. nunaĸarfigissainik. 42 Nûpâvdlo tiguariartorpâ Kinât nunaĸar
-nguartai ilángutdlugit, atserpâlo Nûpâmik ingminik atsiutdlu

kapitalit 33.

Israîlíkut tangmârtarfînik. Kânākut pêrsíneĸásassut.

1 tamássa Israîlip kinguaisa autdlartarnere, Egivtinimit a
-gamik ingmíkut katerssat ingmíkôrtardlutik Môrsasivdlo Aar
-nivdlo agssaisigut. 2 Môrsasivdlo agdlautigai nûgtarfê sun
autdlartarângamik Nâlagkap oĸausia maligdlugo, tamássalo a
-dlartarnere sumit nûgtarângamik.

3 Râmsasimit autdlarput ĸáumatip sujugdliup uvdluisa
-ĸaneĸ tatdlimāne, uvdlut ĸângîvfigsiorfît áipāne Israîlip king
aníput agssangnik ĸutsigsunik pineĸardlutik Egivtinimiut tama
issigititdlugit. 4 Egivtinimiutdlo angajugdliliarigaluatik iliarto
2 Môr. 12,12. Nâlagkap táukunane patigai, Gûtigissaitdlo Nâlagkap erĸartûs
-vigisimagai. 5 Israîlip kinguai Râmsasimit autdlaramik Sugg
-timut tangmârput; 6 Suggûtimitdlo autdlaramik Eítamimut ta
-mârput puilassuitsup isuanītumut. 7 Eítamimit autdlaramik
aggerūme unigput Bâle-Sivfûnip nalânītume, tangmârputdlo Mi
-tûlip nalânut. 8 Pi-aggerūmit autdlaramik ímap ĸerĸagut ikâr
puilassuitsumut Eítamip puilassuitsuagut ingerdlavdlutik uvd
pingasut ingerdlassariamut, tangmârputdlo Mâramut. 9 Mâra
autdlaramik Eilîme tikípât, tássanīput puilassut arĸaneĸ mard
palmitdlo arfineĸ mardlungnik ĸuligdlit, tássungalo tangmârp
10 Eilîmimit autdlaramik ímap ĸerĸuartûp sinânut tangmârp
11 ímamit ĸerĸuartûmit autdlaramik Sînip puilassuitsuanut ta

mârput. 12 Sînip puilassuitsuanit autdlaramik Davkamut tang-
mârput. 13 Davkamit autdlaramik Aalûsimut tangmârput. 14 Aa-
lûsimit autdlaramik Rivfitîmut tangmârput; tássane inuit imigssa- 2 Môr. 17,1.2.
ĸángitdlat. 15 Rivfitîmit autdlaramik Sînaip puilassuitsuanut tang-
mârput. 16 Sînaip puilassuitsuanit autdlaramik ĸîsassut ilerfinut 11,34 t.
angmârput. 17 ĸîsassut ilerfinit autdlaramik Háserūmut tangmârput. 12,16.
8 Háserūmit autdlaramik Rítimâmut tangmârput. 19 Rítimâmit
utdlaramik Rímûn-Pêrásimut tangmârput. 20 Rímûn-Pêrásimit
utdlaramik Lipnamut tangmârput. 21 Lipnamit autdlaramik Rí-
samut tangmârput. 22 Rísamit autdlaramik Kîlātamut tangmârput.
3 Kîlātamit autdlaramik Sîvferip ĸáĸainut tangmârput. 24 Sîvferip
áĸainit autdlaramik Harâtamut tangmârput. 25 Harâtamit autdla-
ramik Máĸîlūmut tangmârput. 26 Máĸîlūmit autdlaramik Tâggá-
mut tangmârput. 27 Tâggámit autdlaramik Târamut tangmârput.
3 Târamit autdlaramik Míteĸâmut tangmârput. 29 Míteĸâmit aut-
dlaramik Hasmûnamut tangmârput. 30 Hasmûnamit autdlaramik
Iûserūmut tangmârput. 31 Mûserūmit autdlaramik Jāĸákúnut tang-
mârput. 32 Jāĸákúnit autdlaramik Hôrakíkāmut tangmârput.
3 Hôrakíkāmit autdlaramik Játipātamut tangmârput. 34 Játipātamit
utdlaramik Aperûnamut tangmârput. 35 Aperûnamit autdlaramik
Eitsiun-Gîperimut tangmârput. 36 Eitsiun-Gîperimit autdlaramik
ínip puilassuitsuanut tangmârput, tássa Kâtasimut. 37 Kâtasimit 20,1.
utdlaramik ĸáĸamut Hôrimut tangmârput, Eitumíkut nunâta kig-
dlinganut. 38 tássánga Aarune palase ĸáĸamut Hôrimut majuar- 20,22-40.
poĸ Nâlagkap oĸausia maligdlugo, tássanilo toĸuvoĸ, ukiut sisa-
manik ĸuliliáne Israîlip kinguai Egivtinimit anigamik kingorna,
áumatit tatdlimâta uvdluisa sujugdliáne. 39 untritilingnik mar-
dlungnigdlo ĸulilingnik pingasunigdlo ukioĸarpoĸ Aarune, ĸáĸame
Iôrime toĸugame. 40 Arativdlo kúngiata Kânākut ilâta Kânâp 21,1.
unâta kujatâne nunagdlup taimane Israîlip kinguai tusarpai agger-
sut. 41 ĸáĸamit Hôrimit autdlaramik Salmûnamut tangmârput.
2 Salmûnamit autdlaramik Pûnûnimut tangmârput. 43 Pûnûnimit
utdlaramik Oupūmut tangmârput. 44 Oupūmit autdlaramik ituíta- 21,10 t.
rissat ĸerrorssuinut tangmârput, Mûapíkut kigdlingánut. 45 ĸerror-
ssuarnit autdlaramik Dîpûn-Gâtimut tangmârput. 46 Dîpûn-Gâ-
timit autdlaramik Almûn-Divdlátâmut tangmârput. 47 Almûn-
)ivdlátâmit autdlaramik ituítaríssanut tangmârput Nîpup nalânut.
3 ituítaríssanit autdlaramik Mûapíkut narssānut kûgaitsumut tang-
mârput, Jôrtanip ungatânut Jêriggup nalânut, 49 tássa Jôrtanip 22,1.

ungatâne Bît-Jîsimût mángertínertûtdlo narssât kigdligalugit ta
-mârput Mûapíkut narssãnut kûgaitsumut.
[50]Nâlagkavdlo Môrsase oĸalugfigâ Mûapíkut narssâne kûg
-sume, Jôrtanip sinâne Jêriggup nalâne, oĸardlune: [51]Israîlip
-nguai oĸalugfigíkit ima oĸarfigalugit: Jôrtane ikârdlugo Kâ
nunânut piguvse, [52]tauva nunap inue tamaisa sujunivsigut ĸim
-savase, nápartitaitdlo âssiliagdlit tamaisa inûssaliaitdlo kuerag
tamaisa aserúsavase, kingigtúngualiaitdlo tamaisa piunêrúsava
[53]nunalo pigilísavarse nunagalugulo, ilivsínut nuna túniúkavko
-gilerĸuvdlugo. [54]nunalo kingornússagssarsiarísavarse ímerauti
-lugo, ingmíkut erĸardlerît ingmíkôrtítardlugit; amerdlasût king
-nússagssât angníngortísavarse, ikigtutdlo kingornússagssât min
-ngortísavarse. nungutdlutik pigssarsísáput ímerautip erĸugâ
sujuaissavse nagguveĸatigîgsortait ingmíkôrtítardlugit kingornúss
erĸ. 2,1-3. -ssarsísause. [55]nunavdle inue sujunivsigut ĸimâtíngíkuvsigik, ta
amiákûtitase kakitdlarnaĸutitut íkumârput issivsínut kapinartutut
íkumârdlutik sanerĸavsínut, angnikitdliortíkumârpâsilo nuname
-nagiligkavsíne. [56]tauvalo imâikumârpoĸ: ilivse taimailiorfigiu
-rivse, sôrdlo táuko iliorfigilerssâraluaríka.

kapitalit 34.

nunap únersûtigissap kigdligfigssainik avguarneĸarnigssânigdlo.

[1]âma Nâlagkap Môrsase oĸalugfigâ oĸardlune: [2]Israîlip
-nguai inákit ima oĸarfigalugit: Kânâp nunânut piguvse, ta
nuna kingornússatut pigiligagssarse Kânâp nunâ kigdligissami
Jôrs. 15,1-4. imáisavoĸ: [3]kujámut kigdligísavarse Sínip puilassuitsua Eitu
-kutdlo saniat; tássa kujámut kigdligfigssarse pilísavoĸ tatsip
-rajornitsup isuanit kangianit, [4]tungivsínutdlo sangúsavoĸ suk
-piûnitûp majuariâta kujatâgut, tássángalo atásavoĸ Sínimut,
-ssángalo Kâtas-Barnîa kujarĸutdlugo Hâtsare-Aatare ornísavâ,
-ssángalo atásavoĸ Asmûnimut, [5]Asmûnimitdlo sangúsavoĸ Eg
-tinip kûnguanut, tássûnalo imaĸ tikísavâ. [6]kímutdlo kigdlig
-ssarse tássa imarssuaĸ, tamána kímut kigdligfigísavarse. [7]ava
-namutdlo imáitoĸ kigdligfigísavarse: imarssuarmit nalunaerĸuts
-suísause ĸáĸamut Hôrimut, [8]ĸáĸamitdlo Hôrimit nalunaerĸuts
-suísause Hâmatip ornigtariânut, tássángalo Sîtat avĸutigalu
[9]kigdligfiup Sivferûne orníssavâ, tássûnalo Hâtsare-Einane tikísa
tamána avangnamut kigdligfigísavarse. [10]kangimutdlo kigdlig

ssarse nalunaerkutsersúsavarse Hâtsare-Einanimit Sivfâmimut,
11 Sivfâmimitdlo kigdligfik kujámukásavok Rivdlâmut Ajine kanger-
kutdlugo, tássángalo āma kujámukásavok Kíneratip tasiata kangi- Jôrs. 19,
mut sinâ agtordlugo, 12 kujámukarkigdlunilo Jôrtanimut, tássûnalo 32. 35.
asek tarajornitsok tikísavâ. tássáusavok nunagssarse, tamássalo
aujatdlagdlugo kigdligfigssai. 13 Môrsasivdlo inápai Israîlip ki-
nguai okardlune: tamássa nuna ímerautíkut kingornússagssarsiag-
ssarse, Nâlagkap túniuterkussâ táukunúnga nagguvekatigîngnut
rfinek sisamanut kulingisalo agfainut. 14 mássa Rûpinip kinguaisa
agguvekatigît Gâtivdlo kinguaisa nagguvekatigît Mánarsíkutdlo
agguvekatigît agfaisa kingornússagssatik perêrpait, nungutdlutik 32,33.
gmíkut sujuaissakatigît ingmíkôrtardlutik. 15 nagguvekatigît táu-
kua mardluk pingajuisalo agfaisa kingornússagssatik perêrpait
ôrtanip tungâne matumane, Jêriggup akiane kangiata tungâne.
16 āma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: 17 tamássa
ngutit nunamik kingornússagssatut ilivsínut avguaissugssat arke:
liâsare palase Jôrsualo Núnip ernera. 18 nungutdlugitdlo naggu-
vekatigîngnit atautsinit sujulerssuissok atausek ilaserísavarse nuna
ingornússagssatut avguásavdlugo. 19 tamássalo angutit táukua
rke: Jûtákúnit nagguvekatigîngnit: Kâlîve Jivfúnip ernera; 20 Sí-
miûp kinguainit nagguvekatigîngnit: Simûîle Amiûtip ernera;
Bînjamīkúnit nagguvekatigîngnit: Elîtat Kislûnip ernera; 22 Dánip
inguainit nagguvekatigîngnit: sujulerssuissok Búke Jâgilip ernera;
Jûserfikúnit: Mánarsip kinguainit nagguvekatigîngnit: sujuler-
ssuissok Hániale Eivfûtip ernera, 24 Eivfarâp kinguainit nagguve-
katigîngnit: sujulerssuissok Kîmuile Sivfatânip ernera; 25 Sîpulûp
inguainit nagguvekatigîngnit: sujulerssuissok Elisâvfat Parnaup
rnera; 26 Iisagssârip kinguainit nagguvekatigîngnit: sujulerssuissok
altiale Asanip ernera; 27 Agserap kinguainit nagguvekatigîngnit:
sujulerssuissok Agiûte Silûmîp ernera; 28 Navtalîp kinguainit naggu-
vekatigîngnit: sujulerssuissok Pitâgîle Amiûtip ernera. 29 tássáuput
Nâlagkap inatsivigissai, táukua Israîlip kinguai kingornússagssainik
avguartísagait Kânâp nunâne.

kapitalit 35.

Lîvîkut pissagssainik, kimarravigssanigdlo.

1 āma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ Mûapíkut narssâne kû-
gaitsume, Jôrtanip sinâne Jêriggup nalâne, okardlune: 2 Israîlip

kinguai inákit, ungalûgkat kingornússagssatut pigissagssarsiai
ilait Lîvikúnut túniúsagait igdlokarfigerkuvdlugit; ãma avatdl
-ssanik Lîvikut tunísagait ungalûgkat táuko avataisigut kaujatdl
-dlugit. 3 ungalûgkat táuko igdlokarfigísavait, avatdligssaitdlo
-gísavait nerssutautimingnut pekutimingnutdlo ûmassûtimingnut
nalingínarnut. 4 ungalûgkatdlo táukua Lîvikúnut túniússagssa
avatdligssaisa ungalûgkap ungalorssuanit avámut tatdlit tûsintig
ûgtûtigísavait kaujatdlagdlugo. 5 tássa ungalûgkap avatâne ûg
-savase kangiata tungâ tatdlit mardlungnik tûsintigdlit, kujatât
tungâ tatdlit mardlungnik tûsintigdlit, kitâtalo tungâ tatdlit m
-dlungnik tûsintigdlit, avangnâtalo tungâ tatdlit mardlungnik tûs
-tigdlit, ungalûgak kiterdlíngordlugo; taimaisivdlugit pigísavait
-ngalûgkat avatdligssait. 6 ungalûgkatdlo táukua Lîvikúnut tún
35,11. -ssagssavse ilait arfinigdlit kimarravigssáusáput, táuko túniúsav
nalingínak inungmik tokutsisimassok tássunga kimâsínaorkuvdlu
táukulo túniúkuvsigik ãma túniúsavase ungalûgkat sisamanik
-ligdlit mardlugdlo. 7 katitdlugit ungalûgkat sisamanik kulig
arfinek pingasutdlo Lîvikúnut túniúsavase avatdligssaitdlo iláng
-dlugit. 8 tamákulo ungalûgkat Israîlip kinguaisa pigissagssarsia
túniússagssase amerdlanerutísavase amerdlanernik pilingne iki
-nerutitdlugitdlo ikingnernik pilingne; nuugutdlutik kingornúss
-ssarsiatik migssiliordlugit ungalûgkanik túniússisáput Lîvikúnut
9 ãma Nâlagkap Môrsase okalugfigâ okardlune: 10 Israîlip
-nguai okalugfigíkit ima okarfigalugit: Jôrtane ikârdlugo Kâ
2 Môr. 21,13. nunânut piguvse, 11 tauva ungalûgkanik ingmíkôrtitagssarsiúsa
kimarravigissagssavsínik, nalingínak piârinaitsôrdlune inungmik
-kutsisimassok tássunga kimâsínaorkuvdlugo. 12 ungalûgkatdlo táu
kimarravigssarísavase aungmik akiniússissugssamit, inungmik
-kutsisimassok tokorkunago ilagît sãne kekarsimatínago erkartû
-savdlune. 13 ungalûgkatdlo táuko túniússagssase kimarravigiss
-ssase arfiniliúsáput: 14 ungalûgkat pingasut túniúsavase Jôrtai
tungâne matumane, ãma ungalûgkat pingasut túniúsavase Kân
nunâne, kimarravigssáusassut. 15 Israîlip kinguainut takornar
-nutdlo akornavsínilo tikeraussunut kimarravigssáusáput ungalûgk
táuko arfinigdlit, nalingínak támardlune inungmik tokutsisimass
tássunga kimâsínaorkuvdlugo. 16 nalingínaup áipe sákumik savi
-ssumik anauguniuk tokutdlugo, táuna inungmik tokutsissûgai
tokúnekásavok. 17 ujarkamigdlũnît tigumiaminik inûp tokússuti

sínaussânik miloruniuk toĸutdlugo, táuna inungmik toĸutsissûgame
oĸúneĸásavoĸ. 18 ĸissungmigdlũnît tigumiaminik inûp toĸússuti-
gisínaussânik anauguniuk toĸutdlugo, táuna inungmik toĸutsissû-
game toĸúneĸásavoĸ. 19 aungmik akiniússissugssap toĸúsínáusavâ
áuna toĸutsissoĸ; nâpíkuniuk toĸúsínáusavâ. 20 nalingínaup áipe
jagkuniuk ûmigssordlugo igitsivigiguniugdlũnît piâralune taimalo
oĸutdlugo, 21 agssangmigkuniugdlũnît ûmigssordlugo taimalo to-
ĸutdlugo, tauva toĸutitsissoĸ toĸúneĸásavoĸ inungmik toĸutsissû-
game; aungmik akiniússissugssap nâpíkuniuk toĸúsínáusavâ táuna
oĸutsissoĸ. 22 kisiáne ajagsimaguniuk tássángáinartôrdlune ĸinga-
risimanago, sumigdlũnît peĸúmik igitsivigiguniuk piârinane, 23 ujar-
ĸamigdlũnît inûp toĸússutigisínaussânik nákartitsivigiguniuk taku-
simanago taimalo toĸutdlugo, mássalo ĸingaríngíkâ, ajortumigdlo
iorfiginiángíkâ, 24 tauva ilagît erĸartũssísáput táussumúnga toĸu-
titsissumut aungmigdlo akiniússissugssamut erĸartũssisigssat máko
maligdlugit. 25 ilagîtdlo táuna toĸutsisimassoĸ ánagtísavât aungmik
kiniússissugssap agssainit utersardlugulo ungalûgkamut ĸimarra-
ringmut ĸimâvfigissânut; tássanilo unísavoĸ palasiuneĸ ûliamik
ddlernartumik taníneĸartoĸ toĸutserdlugo. 26 táussumale toĸutsi-
simassup ungalûgkap ĸimarraviup ĸimâvfigissame kigdlinga avá-
mut ĸímugpago, 27 aungmigdlo akiniússissugssap nâpigpago unga-
ûgkap ĸimarraviup kigdlingata avatâne, tauvalo aungmik akiniú-
ssissugssap táuna toĸutsisimassoĸ toĸúkuniuk aungmut pissũsá-
gilaĸ. 28 ungalûgkame ĸimarravingmine unísagaluarmat táuna
oĸutsisimassoĸ palasiuneĸ toĸutserdlugo, palasiunerdlo toĸugpat
ingorna nunaminut pigissaĸarfingminut utísagaluardlune. 29 tamána
ingulerígsugssavsíne inigissavsíne tamane ilerĸorísavarse erĸartũ-
ssisigalugo. 30 nungutdlugit inungmik toĸutsissoĸarângat, toĸut- 5 Môr. 17,6.
sissoĸ táuna toĸúneĸásavoĸ ilisimangnigtut oĸausiat maligdlugo;
kisiáne ilisimangnigtoĸ atausînauvdlune nalunaiáisángilaĸ kia toĸú-
ssutigssânik. 31 akigssamigdlo tigusísángilase inungmik toĸutsissup
oĸutagssap tarnâta sáimáunartíneĸautigssânik, kisiáne toĸúneĸá-
savoĸ. 32 âma ungalûgkamut ĸimarravingmut ĸimâsimassoĸ piv-
dlugo akigssamik sáimáunartíneĸautigssamik tigusísángilase, palase
toĸúngíkatdlartitdlugo kingumut nuname ineĸarniaraluarpat. 33 nu-
nalo nunagissarse ivdlernaitsúngortísángilarse, mássa aup nuna
ivdlernaitsúngortítarpâ; nunalo avdlamik sáimáunartíneĸarsínáu-
ngilaĸ auk tássane kuissaĸ pivdlugo, kisiáne tamatumínga kui-

-ssissup auanik. 34 mingugtísángilarsilo nuna nunagissarse uvan
ineĸarfigissara; mássa uvanga Nâlagaĸ Israîlip kinguaisa akorná
ineĸarpunga.

kapitalit 36.

arnat kingornússagdlit nagguveĸatimingnik uvinigtásassut.

1 ilãnilo savssarput Jûserfip kinguaisa erĸardlerîgsortaisa i
-gissaisa tássa Mánarsip ernerata Mâggerip ernerata Gîliatip
-ĸardlerîgsortaisa inoĸutiligtaisa nâlagait, oĸalugputdlo Môrsa
sâne sujulerssuissutdlo Israîlip kinguaine inoĸutilingnut nâlagaus
sãne 2 oĸardlutik: nâlagara Nâlagkap inásimavâ nuna kingorn
-ssagssatut Israîlip kinguainut túniuterĸuvdlugo ímerautíkut, ã
nâlagara Nâlagkamit inâneĸarpoĸ ĸatángutigigaluavta Silavgâ
27,6 ff. kingornússagssaralua panînut túniuterĸuvdlugo. 3 táukule Isra
kinguaisa nagguveĸatigîgsortaisa [avdlat] ilagissaisa nuliarilerpatig
tauva kingornússât pîsavoĸ uvagut sujuaissaĸatigîgsugut kingorn
-ssavtínit, táukualo ilagiligaisa nagguveĸatigît kingornússãnut i
-ngúneĸardlune, taimalo ímerautíkut kingornússarsiarput iláng
-neĸásavoĸ; 4 ukiordlo tipaitsungârfik Israîlip kinguainut n
-dliugpat, tauva kingornússât ilángúneĸásavoĸ táukua ilagiliga
nagguveĸatigît kingornússãnut, taimalo kingornússât pîsavoĸ uva
sujuaissavtigut nagguveĸatigîgsugut kingornússavtínit. 5 M
-sasip tauva Israîlip kinguai inápai Nâlagkap oĸausia maligdlu
oĸardlune: Jûserfip kinguai nagguveĸatigît oĸardluarput. 6 tamá
oĸauseĸ Nâlagkap inássutigissâ Silavgâtip panînut, oĸarame: il
-rissaisa nuliarilerdlisigik, kisiánile erĸardlerît táukua sujuaissâti
nagguveĸatigîgsut ilaisa nuliarilersínáusavait; 7 Israîlip kingua
kingornússait nûgtarĸunagit nagguveĸatigît ardlainit nagguveĸa
-gîngnut avdlanut, kisiáne nungutdlutik sujuaissamíkut nagguve
-tigîgsut kingornússât átavigísavât Israîlip kinguaisa. 8 kialûnî
pania Israîlip kinguaisa nagguveĸatigîgsortaine kingornússamik
-gissaĸartoĸ erĸardlerît táussuma sujuaissâgut nagguveĸatigîg
ilâta nuliarilísavâ; tássa Israîlip kinguaisa nungutdlutik sujuaissam
kingornússait pigísangmatigik, 9 kingornússardlo nûgtásánging
nagguveĸatigît ardlainit nagguveĸatigîngnut avdlanut; kisiáne
-raîlip kinguaisa nagguveĸatigîgsortaisa nungutdlutik kingornússa
átavigísavait. 10 Silavgâtip panê taimailiorput, sôrdlo Nâlagk
Môrsase inásimagâ; 11 taimalo Mâgila Tersalo Hûgdlalo Milk

lûgalo Silavgâtip panê ákâta ernerisa nuliarilerpait. 12 Jûserfip
rnerata Mánarsip kinguaisa erкardlerîgsortaisa ilagissaisa nulia-
rilerpait, kingornússâtdlo unigpoк nagguveкatigîngne angutigiga-
luata erкardlîne.
13 tássáuput inássutit erкartûssisigssatdlo Nâlagkap Môrsasíkut
sraîlip kinguainut inássutigissai Mûapíkut narssâne kûgaitsume,
ôrtanip sinâne Jêriggup nalâne.

Môrsasip agdlagaisa tatdlimait.

kapitale 1.

Hôrîpimit autdlarnerat puilassuitsúkutdlo angalámersornerata píssutâ Môrsasip kingugdlernut oкalugtuarigâ.

1 tamássa oкautsit Môrsasip Israîlíkónut tamanut oкauserissai
ôrtanip ungatâne puilassuitsume, narssame kûgaitsume, Suvfip 4 Môr. 33,
alâne Pâranivdlo Tûvfilivdlo Lâpanivdlo Háserûtivdlo Dîsâgapivdlo 48 t.
kornâne, 2 uvdlut arкanigdlit ingerdlassariatut ungasigsigissume
Hôrîpimit Sîarip кáкai avкutigalugit Kâtas-Barnîalo tikitdlugo.
pivordlo ukiut sisamanik кuliliáne кáumatit arкarnata uvdluisa
sjugdliáne, tauva Môrsase Israîlip kinguainut oкalulerpoк, tai-
nardluínaк sôrdlo Nâlagkap táukunúnga inákâne; 4 tássa Sîgût 4 Môr. 21,
morîkut kúngiat Hîspûnime igdloкartoк saperssiserêramiuk, Ou- 21-25. 33-35.
gilo Bâsanip kúngia Astarûme igdloкartoк Eitrîme saperssisí-
tamiuk kingorna. 5 Jôrtanip ungatâne Mûapíkut nunâne Môr-
sasip inatsisit máko sukuialerpai oкardlune:
6 Nâlagkap Gûtivta oкalugfigâtigut Hôrîpime oкardlune: nâ-
magtumik кáкaк mána uníngavigârse; 7 avdlamut sâgdluse aut-
dlaritse apûniardlusilo Amoríkut кáкainut sanilînutdlo tamanut
arssame kûgaitsume кáкanilo naкigtuanilo kujatânilo ímavdlo si-
nâne ítunut, Kânâkut nunânut Lîpanûnimutdlo, kûgssuaк Aivfarat
kitdlugo. 8 takuvaкse, nuna sujunivsigut túniúpara, tássungnar-
dluse pigilerniarsiuk nuna Nâlagkap sujuaissavsínut Aaperâmut 1 Môr. 15,18.
Isâmutdlo Jâkumutdlo ugpernarsáissutigissâ, táukunúnga kinguâg-
ssainutdlo kingornatigut túniúkumassâ. 9 taimaníkut ilivsínut
na oкarpunga: kisimîtdlunga erssungneк artorpavse. 10 Nâlagkap

Gûtivse amerdliartortípâse, tássame kilaup uvdloriaisut amerd
-tigause uvdlumíkut. 11 Nâlagkap sujuaissavse Gûtiata amerd
-sardlise tûsintileriardluse, pivdluarkulisilo sôrdlo okalugfigigâ
12 kanok ilivdlunga kasunarnerse erdlokinarnersilo sakitsautis
erssúsavâka kisimîtdlunga? 13 nagguvekatigîgsortavsíne angutinik
-simassunik sujunekartunik misiligaussunik piniúsinga ilivsínut nâ
-gángortitagssavnik. 14 tauva akivavsinga okardluse: ajúngilak ok
2 Môr. 18, -tigissat, taimailiorumavdlutit okaravit. 15 tauva ilaserâka naggu
17-27. -katigîgsortavsíne nâlagaussut, angutit ilisimassut misiligaussut, t
-kulo ilivsínut nâlagángortípáka, ilait tûsintilingnut ilait untritiling
ilait tatdlimanik kulilingnut ilait kulinut nâlagaorkuvdlugit, mis
-ssuissúngortitdlugitdlo nagguvekatigîgsortavsíne. 16 erkartûssis
-silo taimaníkut inápáka okardlunga: katángutivse sakitsautait
-junersiutigivdluarsigik, iluartumigdlo erkartûssigitse inungmut
-tángutânutdlo takornartartânutdlo. 17 erkartûssinivsíne kia t
-náussusia sokutigísángilarse; mingnerdlo angnerdlo taimaekatig
-sitdlugit tusásavase, kimutdlo sujôrásanase, erkartûssut Gûtip
2 nal. 19,6. -gingmago. sujunersiutigissatdle ilivsínut ajornarpatdlârtut uvav
perkúsavase, tauva tusarumârpáka. 18 tamanigdlo taimaníkut i
-pavse kanok iliúsassuse. 19 tauva Hôrîpimit autdlarpugut, p
4 Môr. 10, -lassuitsok tamána takussarse angisôk sujôranartok tamât ing
11 t. -dlavigalugo, Amoríkut kákainut avkutaussúkut, sôrdlo Nâlagk
Gûtivta inákâtigut; taimalo Kâtas-Barnîamut apûpugut. 20 ta
ilivsínut okarpunga: Amoríkut kákait Nâlagkap Gûtivta uvavtí
túniúkumassai tikípase. 21 takuvat, Nâlagkap Gûtivit nuna su
-nigkut túniúpâ; majuardlutit pigilerniaruk, sôrdlo Nâlagkap
-juaissavit Gûtiata okalugfigigâtit; sujôranak ánilârnatitdlo. 22 ta
tamavse uvavnut savssarpuse okardlusilo: angutinik sujunivti
autdlartitsisa nuna misilerkuvdlugo pivdluta, táukua nalunaerfig
-túsagâtigut súkut majuarfigssavtínik ungalûgkanigdlo tikisagss
4 Môr. 13,3. -tínik. 23 tamánalo iluarigavko ilase angutit arkanek mardluk
17 tt. -nerpáka, nungutdlugit angut atausek nagguvekatigîngnit atautsin
24 táuko tássunga sâgput kákanut majuardlutik, Askûlivdlo kûng
tikíkamíko [nuna] misilingniarpât; 25 nunavdlo ineritîtaisa ilait na
-sardlugit uvavtínut arkúpait nalunaerfigiartordluta okardlutik: nu
Nâlagkap Gûtivta uvavtínut túniússâ ajúngilak. 26 ilivsile maju
4 Môr. 14. -rumángilase, uterîpusilo Nâlagkap Gûtivse karnanut; 27 tupivsín
okalorujugpuse okardluse: Nâlagkap ûmigigamisigut Egivtiuni
anisípâtigut Amoríkut agssainut túniúkumavdluta, nunguterkuvdlu

28 sumut majuásaugut? ĸatángutivta ũmativut nâsângatípait, oĸa-
-ramik: inuiait táuko uvavtínit angneruvdlutik tangnerúput, unga-
-lûgkatdlo angeĸaut igpiliugalersimavdlutik ĸilaup tungânut; ãmá-
-taoĸ Aanãkut ĸitornait tássane takuvavut. 29 tauva ilivsínut o-
-ĸarpunga: ánilâĸinase, ersigeĸinasigigdlo táuko. 30 Nâlagaĸ Gû-
-terse sujunivsigut ingerdlassoĸ sorssugkumârpoĸ igdlersordluse,
taimardluínaĸ sôrdlo Egivtinime iliorfigigâse issigititdluse; 31 sôr-
-dlulo puilassuitsume takugit, ĸanoĸ Nâlagkap Gûtivit kivssumia-
-râtit, sôrdlo angutip erne kivssumiartarâ, avĸut ingerdlavigissarse
nâvdlugo, najugkamut matumúnga apûtserdluse. 32 taimáitordle
Nâlagaĸ Gûterse ugperfigíngilarse, 33 táuna ingerdlatitdluse suju-
-nivsigut ingerdlassoĸ tangmârfigssavsínik ĸinerdliútardluse; únuau-
-titdlugo ingníkut pissartoĸ avĸúmik ingerdlavigissagssavsínik ta-
-kutíkumavdluse, uvdlûtitdlugulo nuiákut pissartoĸ. 34 Nâlagkavdlo
oĸautsivse nipât tusaramiuk níngalerpoĸ ugpernarsaivdlunilo oĸar-
-dlune: 35 angutit ukua erĸardlerĩt ajortut ilâta atautsivdlũnĩt ta-
-kúsángilâ nuna táuna ajúngitsoĸ, sujuaissavsínut túniúkumavdlugo
ugpernarsáissutigissara; 36 Kâlĩvip Jivfúnip ernerata kisime takú-
-savâ, táussumúngalo túniúkumârpara nuna tungmagâ ĸitornai-
-nutdlo, tássa Nâlagaĸ maleruardluínarmago. 37 uvangátaoĸ Nâ-
-lagkap kamáupânga ilivse píssutigaluse, oĸardlune: ivdlitdlũnĩt 4 Môr. 20, 7–12.
tássunga písángilatit. 38 kisiáne Jôrsua Núnip ernera sângne ĸe-
-ĸartartoĸ tássunga písavoĸ; táuna píssagtíssuk, táussuma Israĩ-
-líkut avguartísangmagit kingornússagssainik. 39 ĸitornánguasilo
paggatigissagssauneragkase ernisilo uvdlume ajúngitsumigdlũnĩt a-
-jortumigdlũnĩt sianíngitsut, táuko tássunga písáput, táukunúnga
túniúkumârpara, táukualo pigilísavât. 40 ilivsile avdlamut sâgitse
puilassuitsumut autdlardluse ímap ĸerĸuartûp tungânut. 41 tauva
akivuse uvavnutdlo oĸardluse: Nâlagkamut ajortuliarpugut, majuá-
-saugut sorssugdlutalo, taimardluínaĸ sôrdlo Nâlagkap Gûtivta iná-
-kâtigut; nungutdlusilo sákuse sorssûtit ĸitivsínut ivertípase, ĸá-
-ĸanutdlo majuarneĸ sapísangángeĸause. 42 Nâlagardle uvavnut
oĸarpoĸ: ima oĸarfigíkit: majuásángilase sorssúsanasilo, akornav-
-sinĩsángínama; perdlugtitauleĸinavuse ĸíngarssortivse sãne. 43 ta-
-matumíngalo oĸalugfigigavse tusarumángilase, uterĩpusilo Nâlagkap
ĸarnanut, sorĸusaitdlusilo ĸáĸanut majuarpuse. 44 tauva Amoríkut
ĸáĸane táukunane nunaĸartut aníput pâriartordluse, malerssorpâ-
-silo, sôrdlo igutsait iliortartut, seĸumisitdlusilo Sĩarime Horma ti- tugs. 118,12.

-kitdlugo. 45 tauva uterdluse Nâlagkap sâne ĸiagavse niperse Nâ
-lagkap tusarumángilâ siúmigfiginasilo. 46 tauva Kâtasime uninga
-vuse uvdlorpagssuit táuko tássane uníngavigissase nâvdlugit.

kapitalit 2.

nangíssutit; Sîgûmut ajugaunerânik.

1,40. 1 tauva avdlamut sâgpugut puilassuitsumut autdlardluta ímaj
ĸerĸuartûp tungânut, sôrdlo Nâlagkap oĸalugfigigânga; Sîarivdl
ĸáĸai sinersarpavut uvdlorpagssuit nâvdlugit. 2 Nâlagkavdlo im
oĸarfigânga: 3 nãmagtumik ĸáĸat máko sinersarpase; avangnamu
sâgitse. 4 inuitdlo inákit oĸardlutit: ĸatángutivse Eisauip ki
-nguaisa Sîarime nunaĸartut nunât avĸutigiumârparse, táukualo su
-jôragiumârpâse; mianerssorĸigsâritsile. 5 sorssungniásángilas
nunâta ilânik isigkat aluata tungmagâtutdlũnît agtigissumik tun
1 Môr. 36, -sángínavse, Sîarip ĸáĸai Eisauimut túniúkavkit pigerĸuvdlugi
6–8. 6 neĸigssaĸ nerissagssarse aningaussanik táukunánga pisiarísavarse
ãmátaoĸ imeĸ imigagssarse aningaussanik táukunánga pisiarísa
-varse; 7 mássa Nâlagkap Gûtivit pivdluarĸusimavâtit agssavit su
-liaine tamane; puilassuitsúkut matumûna angisũkut ingerdlassa
-nitit ilisimavai; ukiut máko sisamanik ĸuligdlit nâvdlugit Nâlagka
Gûtivit najorpâtit; súnguamik ajorssángilatit. 8 tauva inger
-dlarĸigkavta ĸatángutivut Eisauip kinguai Sîarime nunaĸartut ĸ
-magdlugit, narssap kûgaitsup avĸutâ ĸimagdlugo Eilatdlo Eitsiu
Gîperilo ĸimagdlugit, tauva sanguvdluta ingerdlavugut Mûapíku
puilassuitsuata tungânut. 9 tauva Nâlagkap oĸarfigânga: Mûapíku
angnikitdliortísángilatit sorssungniásanagitdlo, nunâta ilânik tunísi
-nginavkit pigissagssangnik, Aare Lútip kinguainut túniúkavko p
-gerĸuvdlugo. 10 (Eimît itsaĸ tássane nunaĸarput, inuiait tamáss
angisût píssaussut takisût sôrdlo Aanãkut. 11 táukútaoĸ inugssû
-sorineĸartarput sôrdlo Aanãkut; Mûapíkutdlo Eimînik taissarpai
1 Môr. 14,6. 12 Sîarimilo Hôríkut itsaĸ nunaĸarput, Eisauivdlo kinguaisa ĸimâ
-típait nungutitdlardlugitdlo sujunermíkut; kinguârdlugitdlo tássa
-nîlerput, sôrdlo Israîlíkut iliortut nunamut pigissamingnut Nâlag
-kap ingmingnut túniússânut.) 13 mãna pikigitse kũnguaĸ Sâra
ikârdlugo. tauva kũnguaĸ Sârat ikârparput. 14 uvdlutdlo Kâtas
Barnîamit ingerdlavigissavut kũnguaĸ Sârat ikârserdlugo, táss
ukiut pingasunik ĸuligdlit arfineĸ pingasutdlo, erĸardlerît táuk
angutit sorssugtartut tamaisa tangmâĸatigîngne nungutserdlugi

sôrdlo Nâlagkap ugpernarsaivfigigai. [15]ãmame 'Nâlagkap agssai táukunúnga túngáput tangmâxatigîngnit pîarumavdlugit nungutser-dlugit. [16]pivordlo angutit sorssugtartut tamarmik nungung-mata toxusimavdlutik inuit akornánîtuerutdlutik, [17]tauva Nâlagkap oxalugfigânga oxardlune: [18]uvdlume Mûapíkut nunât avxutigiu-mârpat Aaríkut, [19]Amunivdlo kinguai tungâlíkumârpatit; angui-kitdliortísángilatit sorssungniásanagitdlo, Amunip kinguaisa nunâta ilânik tunísángínavkit pigissagssangnik, Lútip kinguainut túniúkavko pigerxuvdlugo. [20](tamánátaox inugssuarnut nunagisorissarpât, i-nugssuit itsax tássane nunaxarmata, Amuníkutdlo taissarpait Sam-súmînik. [21]inuiait tamássa angisût píssaussut takisût sôrdlo Aa-nãkut, Nâlagkavdle nungutitdlarpai sujornatigut, táukualo tauva ximâtípait, kinguârdlugitdlo tássanîlerput; [22]sôrdlo Eisauip ki-nguai Sîarime nunaxartut iliorfigigai, Hôríkut nungutitdlaramigit táukua sujornatigut, táukualo tauva ximâtíkait, kinguârdlugitdlo tá-ssanîlersut uvdlumimut agdlât. [23]Aavîtdlo igdlorpángualingne Gâsa tikitdlugo nunaxaraluarmata, Kavtorît Kavtôrimit pissut Aam. 9,7.
táuko nungutitdlarpait, kinguârdlugitdlo tássanîlerput.) [24]pikiv-dlusilo autdlaritse, kũnguax Arnûne ikârdlugo; takuvat, Sîgût Hîspûnip kúngia Amoríkûssox agssangnut túniúpara nunâlo; aut-dlarnîgit, pigiligagssarsît sorssungniardlugulo táuna. [25]uvdlox ta-mána autdlarnîumârpunga ánilârnarsisitdlutit sujôranarsisitdlutitdlo inuiaxatigîngnut xilaup tamarme atânîtunut; tusâmagunisit tikiú-nigssat ûgdlutigalugulo ánilângássutigísagât. [26]tauva Kîtimûtip 4 Môr. 21,
puilassuitsuanit arpârtut autdlartípáka Sîgûmut Hîspûnip kúngianut, 21 tt.
erxigsinartunik oxausexásassut oxardlutik: [27]nunat avxutigilara; avxusinex atuáinardlugo ingerdlásaunga, talerpiuvdlũnît tungânut sâmiuvdlũnît tungânut ximásángilara. [28]nexigssamik nerissagssavnik tunísavarma aningaussanik akilersitdlugo; tássûnarxúniáinarpunga pisugdlunga; [29][taimailiorfigísavarma] sôrdlo Eisauip kinguai Sîa-rime nunaxartut Mûapíkutdlo Aarime nunaxartut iliorfigigãnga; Jôrtaníkut ikârserdlunga nunamut Nâlagkap Gûtivta uvavtínut tú-niúkumassânut. [30]Sîgûvdle Hîspûnip kúngiata tássûna ingerdlar-xúngilâtigut, Nâlagkap Gûtivit mángertingmago anernera ũmatâlo uteriajuitsúngortitdlugo, agssangnut pisíkumavdlugo, sôrdlo mãnákut erssitsox. [31]Nâlagkavdlo oxarfigânga: takuvarma autdlarnîssunga Sîgût sujunigkut túniutdlugo nunâlo; autdlarnîgit, nunâ pigiler-niaruk. [32]tauva Sîgût anivox pâriartordluta ínugtane tamaisa ilagalugit, sorssugkumavdluta Jãsame. [33]Nâlagkavdle Gûtivta su-

-junivtigut túniúpâ, tauvalo táuna ernerilo ínugtailo tamaisa p
-dlugtípavut. [34]ungalûgailo tamaisa taimane tiguarpavut, ute
-navêrsarpavutdlo ungalûgkat tamaisa angutitdlo arnatdlo merdl
-tutdlo; aniguissumik amiákoĸartíngilavut. [35]nerssutautit kis
ujajârpavut pigiumavdlugit ungalûgkanilo tiguagkavtíne paggatigiss
[36]Aaruêrimit kũngûp Arnûnip sinânītumit ungalûgkamitdlo ĸôr
-mītumit Gîliatilo tikitdlugo ungalûgaĸángilaĸ ĸaĸivfigisínáungis
-tínik; Nâlagkap Gûtivta tamaisa sujunivtigut túniúpai. [37]Amu
kinguaisa nunât kisiat patdlíngilat, kũngûp Jâpup tungâ ta
ungalûgkatdlo ĸáĸanītut, tamãme Nâlagkap Gûtivta inássutigis

kapitalit 3.

nangíssutit: Ougimut ajugaunerânik.

[1]tauva avdlamut sâgdluta Bâsanip tungânut majualerpug
4 Môr. 21, Ougilo Bâsanip kúngia anivoĸ pâriartordluta ínugtane tamaisa i
33 tt. -galugit, sorssugkumavdluta Eitrîme. [2]Nâlagkavdle oĸarfigân
ersigísángilat, táunalo ínugtailo tamaisa nunâlo agssangnut tún
-kavkit; táussumúngalo taimailiúsautit, sôrdlo Sîgûmut Amorík
kúngiánut Hîspûnime igdloĸartumut iliortutit. [3]tauva Nâlagk
Gûtivta Ougísaoĸ Bâsanip kúngia agssavtínut túniúpâ ínugtai t
-maisa ilángutdlugit, perdlugtíparputdlo aniguissumik táussu
ilagigaluanik amiákuerutdlugo. [4]ungalûgailo tamaisa taimane
-guarpavut, ungalûgaĸángilaĸ táukunánga tiguángisavtínik; un
-lûgkat arfinilingnik ĸuligdlit [tiguarpavut], Arakup erĸâ tam
Ougip Bâsanimiup nâlagauvfia. [5]ungalûgkat tamáko tamar
igpiliugaliúput portusûnik ungalorssuagdlit matorssuagdlit sáner
-ssuagdlit; āma igdloĸarfît igdluínagdlit amerdlasôrssuit [tigu
-pavut]. [6]utertínavêrsarpavutdlo táuko, sôrdlo Sîgûmut Hîspûn
kúngianut iliortugut; ungalûgkat tamaisa utertínavêrsarpavut ang
-titdlo arnatdlo merdlertutdlo. [7]nerssutautitdle tamaisa ungalû
-kanilo paggatigissat ujajârpavut pigiumavdlugit. [8]nunalo taima
tiguvarput Amoríkut kúngîsa táukua mardluk Jôrtanip tungânît
agssainit, kũnguamit Arnûnimit ĸáĸamut Hermûmut. [9](Sîtûmi
Hermût Sêriûnimik taissarpât, Amoríkutdle Siníarimik taissarpât
[10]ungalûgkat torĸingnermītut tamaisa [tiguarpavut] Gîliatilo tam
Bâsanilo tamât Salkalo Eitrîlo Ougip Bâsanimiup nâlagauvfian
ungalûgaussut tikitdlugit. [11]táuname Ouge Bâsanip kúngia kisi
inugssuit amiákuisa amiákorigât. ata, sinigfia sinigfik saviusso

apamīngila Amunip kinguaisa piáne? tatdlisut arfineк sisamatut
ikitigaoк, tatdlisutdlo sisamatut siligtigaoк, angutip ikusia ûgtû-
igalugo. 12 tamána nuna taimane pigilerparput. Aaruêre kũ-
ngûp Arnûnip sinânītoк kigdligalugo Gîliativdlo кáкaisa agfait
ngalûgkat tássanītut ilángutdlugit túniúpara Rûpiníkúnut Gâtíkú- 4 Môr. 32,
nutdlo. 13 Gîliativdlo ilâ amiákûssoк Bâsanilo tamât Ougip nâla- 33 tt.
gauvfia túniúpara Mánarsíkut nagguveкatigît agfainut Arakup erкâ
mât Bâsanimut tamarmut ilángutdlugo, tamána inugssuit nunãnik
íneкartoк. 14 Mánarsip ernerata Jaerip tigugâ Arakup erкâ ta-
mât Gisuerimiutdlo Mâggamiutdlo kigdlingat tikitdlugo, ingmi-
nigdlo atsiutdlune táuko Bâsanimītut Jaerip nunaкarfigissainik
tserpai uvdlumimut agdlât. 15 tauva Gîliat Mâggerimut túniúpara.
16 Rûpiníkúnutdlo Gâtíkúnutdlo túniúpara nuna Gîliatimit kũngua-
nutdlo Arnûnimut, кôrкup кerкanut, tamána kigdligfigititdlugo,
ũnguamutdlo Jâpormut Amunip kinguaisa kigdligissãnut, 17 nar-
ssardlo kûgaitsoк Jôrtanilo, táuna kigdligfigititdlugo, Kíneratimit
arssavdlo kûgaitsup taserssuanut, tássa taserssuarmut tarajornit-
sumut, Piskap ivnarssuata atânītumut, kangia. 18 taimane inâ-
pavse oкardlunga: Nâlagkap Gûtivse nuna tamána ilivsínut túniúpâ
igerкuvdlugo: sákulerdluse ikâritse Israîlip kinguaisa кatángutivse
njornatigut, sorssugsínaussuse tamavse; 19 nuliase кitornánguasilo 4 Môr. 32,
erssutautisilo (nerssutauterpagssuaкartuse nalúngínavse) kisîsa uní- 16 tt.
ngatísigik ungalûgkane pigissavsíne ilivsínut túniússavne; 20 kisiáne
Nâlagkap кatángutise unîngavigssarsisigpagit ilivsisut, nunalo Nâ-
lagkap Gûtivse táukunúnga Jôrtanip ungatâne túniúkumassâ táu-
kuátaoк pigilerpássuk, tauva uterumârpuse nungutdluse pigissav-
sínut ilivsínut túniússavnut. 21 Jôrsualo taimane inápara oкar-
dlunga: issingnik takuvatit tamaisa кanoк Nâlagkap Gûtivse kú- 4 Môr. 27,
ngit uko mardluk iliorfigigai; taimailiúsavoк Nâlagaк nâlagauv- 18 tt.
fingnut tamanut ikârfigissagssangnut. 22 ersigeкinasigik, Nâlagaк
Gûterse tássaungmat sorssugkumârtoк igdlersordluse. 23 ã-
ma taimane Nâlagaк кínuvigâra sáimauterкuvdlunga oкardlu-
nga: 24 Nâlagaк, Nâlagaк-â, kivfangnut takutítalerpat angingâr-
ssutsit agssatitdlo píssaussut; kiname Gûtiuva кilangmilũnît nu- tugs. 89,7 tt.
namilũnît sulisínaussoк ivdlit sulissarnitit artorssajuitsututdlo ilior-
nitit ássilivdlugit? 25 ikârdlanga-ait, takunâralo nuna ajúngitsoк
Jôrtanip ungatânītoк, кáкalik tamána ajúngitsoк Lîpanûnilo. 26 Nâ-
lagkavdle arráupânga ilivse píssutigaluse tusarumanangalo; imale 4 Môr. 20,12.
oкarfigânga Nâlagkap: tássa nãmagpoк; kingorna tamatumínga

uvavnut oĸalugkungnaerit. [27]majuarit Piskap kingingneranut, is
-titdlo ârdlortíkit samungalo avungalo ĸavungalo pavungalo
-ssingnik takuniardlugo, Jôrtane mána ikãsángínagko. [28]Jôrsu
1,38. inániaruk tugpatdlersitdlugo píssagtitdlugulo; táuna ikãsangm
31,7. inuiait ukua sãne, táussumalo nuna takussagssat kingornússagssat
táukunúnga avguásangmago. [29]tauva unigpugut ĸôrĸume B
Piôrip nalâne.

kapitalit 4.

inatsisit maleruarĸuvdlugit oĸaorĸigsârai. ĸimarravît pingasut ingmíkôrtitausu

[1]mãnalo, Israîlíkut-â, tusarsigik ilerĸorerĸussat erĸartũssisi
-ssatdlo ilivsínut ajoĸersûtigissáka taimailiorĸuvdluse, tássa in
-ĸuvdluse, apûterĸuvdlusilo pigilerĸuvdlugulo nuna Nâlagkap s
-juaissavse Gûtiata ilivsínut túniúkumassâ. [2]ilásángilarse oĸaus
sarĸ. 22,18 t. ilivsínut inássutigissara ilángásanagulo, maleruarĸuvdlusigik N
-lagkap Gûtivse inássutai ilivsínut inássutigissáka. [3]issivsínik t
-kuvarse ĸanoĸ Nâlagaĸ iliortoĸ Bâle-Piôre píssutigalugo; más
4 Môr. 25. angutit Bâle-Piôre maligdlugo ingerdlassut tamaisa Nâlagkap G
-tivit akúningnit pîarpai, [4]ilivsile Nâlagkamut Gûtivsínut at
-dluarniartuse tamavse sule uvdlume inûvuse. [5]takuvarse, il
-ĸorerĸussanik erĸartũssisigssanigdlo ajoĸersorpavse, sôrdlo Nâl
-kap Gûtima inákânga, taimailiorĸuvdluse nuname pigilísavdlu
apûvfigissagssavsíne. [6]tauva maleruarsigik taimailiordlusilo; t
-mánamе ilisimatûtut sujuneĸartututdlo íssutigísagavsiuk inuia
-tigît issaine, ilerĸorerĸussat máko tamaisa tusalerdlugit oĸa
-mârmata: kisimik ilisimatûvdlutigdlo sujuneĸardlutigdlo inuiáu
inuiagssuit uko. [7]naungme inuiait taima agtigissut, Gûtit tai
tugs. 147, ĸanigdlivfigissait, sôrdlo Nâlagkap Gûtivta ĸanigdlivfigissarâti
19 t. nungutdlugit tordlorfigissarângavtíne? [8]naungmilũnît inuiait tai
33,29. agtigissut, ilerĸorerĸussanik erĸartũssisigssanigdlo taima iluarti
-ssunik pigissagdlit, sôrdlo inatsisit máko uvdlume ilivsínut sa
-ĸangiússáka ilũngarmik ítut? [9]misigssorit kisiáne, tarnitdlo p
-rerĸigsâruk, puiorĸunagit pisimassut issingnik takussatit ũmati
-nitdlo pêrnavêrĸuvdlugit uvdlut inûvfigissagssatit tamaisa nâ
-dlugit, ĸitornangnut ernútangnutdlo tusardliúsagagkit; [10][puio
-ĸunago] uvdloĸ ivna Nâlagkap Gûtivit sâne ĸeĸaravit Hôrîpi
2 Môr. 19, taimane Nâlagkap oĸarfigingmanga: inuit uvavnut katerssúk
9 tt. tauva tusartíkumârpáka oĸautsivnik ilíniagagssainik, mianerísa

mánga uvdlut nuname inûvfigissagssatik tamaisa nâvdlugit, ĸitor-
natigdlo tamákuninga ajoĸersúsangmatigik. 11 tauva patdligúpuse
áĸap atâne keĸardluse; ĸáĸardlo ingnermik ikumavoĸ ĸilaup ĸer-
ĸanut agdlât, târtoĸ nuialo tarrajugtordlo tássaussut. 12 Nâlag-
kavdlo oĸalugfigâse ingnerup iluanit; oĸautsit nipât tusarparse,
áutulingmigdle takussaĸángilase, nipe kisiat [tusarparse]. 13 tau-
valo ilivsínut nalunaerpâ angerutse ilivsínut nãmagserĸussane,
ĸautsit táuko ĸulit, agdlagpailo agdlagfigssianut ujaraussunut mar-
dlungnut. 14 uvangalo Nâlagkap taimaníkut inápânga, ajoĸersúsa-
givse ilerĸorerĸussanik erĸartũssisigssanigdlo maligagssavsínik nu-
name pigilísavdlugo ikârfigissagssavsíne. 15 tauva tarnise pârer-
ĸigsârsigik, sumigdlũnît táutulingmik takussaĸánginavse taimane
Nâlagkap Hôrípime ingnerup iluanit oĸalugfigingmase. 16 aseror-
sâreĸinavuse, ilivsínutdlo inûssalioĸinavuse sûvdlũnît ássilíssap
ssinganik, angutivdlũnit arnavdlũnît ássinganik, 17 nerssutivdlũnît
alingínaup nunamĩtup ássinganik, tingmíssavdlũnît sulugdlup nali-
ngínaup ĸilaup atâne tingmissartup ássinganik, 18 paormortuvdlũnît
alingínaup nunamĩtup ássinganik, aulisagkavdlũnît nalingínaup í-
mame nunap atâne ítup ássinganik; 19 ĸilangmutdlũnît issitit âr-
dlortíkugkit seĸinerdlo ĸáumatdlo uvdloríssatdlo ĸilaup perpag-
ssue tamaisa takuvdlugit, tauva kigdlormut kajumigseĸinavutit ta-
máko patdlorfigiumavdlugit kivfartorfigiumavdlugitdlo; tamákume
Nâlagkap Gûtivit avgûtisiaritípai inuiaĸatigíngnut tamanut ĸilaup
amarme atânĩtunut. 20 ilivsile Nâlagkap ilaserâse anisitdlusilo sa-
vingmik augtitsiviussumit, Egivtinimit, kingornússatut ínugtariu- 2Môr.19,5.6.
mavdluse, sôrdlo mãnákut erssitsoĸ. 21 Nâlagkavdlo kamáupânga
anoĸ iliornise pivdlugit, ugpernarsaivordlo Jôrtane ikãsángikiga,
unalo ajúngitsoĸ Nâlagkap Gûtivit ilingnut kingornússaritíkumassâ
pûvfigisángíkiga. 22 matumanime nuname toĸúsaunga, Jôrtane 4 Môr. 20,12
kãsángilara; ilivsile ikârumârparse nunalo tamána ajúngitsoĸ pigi-
lísavdlugo. 23 mianerssoritse Nâlagkap Gûtivse angerusia puior-
ĸunasiuk ilivsínut aulajangersagâ, inûssaliorĸunasilo ilivsínut sûv-
dlũnît ássinganik Nâlagkap Gûtivit perĸúngisânik. 24 Nâlagaĸ
Gûtit ingnerungmat nungutitsissoĸ Gûtiuvdlune ilungersortoĸ. Epr. 12,29.
25 ĸitornartârdlusilo ernutartâruvse nunamĩtutoĸaulerdluse, tau-
valo aserorsâriguvse ilivsínut inûssaliordluse sûvdlũnît ássinganik,
Nâlagkap Gûtivse iluaríngisânik iliordlusc narrutsagtitdlugulo,
26 tauva uvdlume ĸilagdlo nunalo ilivsínut ilisimangnigtôrĸuváka,
ĸilamik píarneĸásagavse nunamit Jôrtaníkut ikârfigissagssavsínit 3 Môr. 26,
14–46.

pigiligagssavsínit; uvdlugssase tássane amerdlisísángilase, nung
-táusagavse. 27 Nâlagkavdlo siámartísavâse inuiaxatigîngne, an
-kũsausilo inuit ikigtut akimángitsune Nâlagkap ilivsínut autdla
-ssauvfigititaine. 28 tássanilo kivfartúsause Gûtinut inuit agssa
sanainut, xissûssunut ujaraussunutdlo, takungningnerdlũnît tusain
-dlũnît nerinerdlũnît naimanerdlũnît ajortunut. 29 tássángalo
-lagax Gûtit ujarumârpat naniumârdlugulo, ũmatigkut ilũngardl
tarnigkutdlo ilũngardlutit ujarugko. 30 angnikitdliuleruvit, tamák
tamarmik ilingnut nagdliugpata uvdlugssane kingugdlerne, ta
Hús. 3,5. sâgkumârputit Nâlagkamut Gûtingnut nipâlo nâlagkumârdlu
31 mássa Nâlagax Gûtit Gûtiuvox nagdligtuissox; iperásángil
Epr. 13,5. aserúsanatitdlo, sujuaissangnutdlo angerusigissax táukunúnga
-pernarsáissutigissane puiúsángilâ. 32 aperxutigísagitíme uvdlut
-jugdlît sujunigkut pisimassut, uvdlormit ivssumánga Gûtip i
nuname píngortingmago, xilauvdlo isuanit isuatalo áipânut, ma
-matut tupingnartigissumik pisimassoxarnersox, taimalũnît ítu
tusagaxarnersut: 33 inuiait tusarsimanerât Gûtip nipâ ingnerup
-luanit oxalugtox, sôrdlo ivdlit tusarit, inûgínardlutigdlo? 34 Gû
ússersimanerâlũnît inuiangnik pigissagssaminik tigusiartorniardlu
inuiait akornánit, ússînernik nalunaerxutinigdlo tupingnartulianig
sorssungnernigdlo agssangnigdlo píssaussunik talermigdlo isagsim
-ssumik ánilârnartulianigdlo angisûnik, Nâlagkap Gûtivse Egiv
-nime issigititdluse ilivsínut nãmagsissarpagssuisa ássinginik? 35 ilin
1 kúng. 8,60. -nut takutitáuput, ilisimarxuvdlugo Nâlagax Gûtiussox, táunáung
-sumigdlo Gûtexángitsox. 36 xilangmit tusaisípâtit nipiminik, a
-xersorumavdlutit; nunavdlo xâne takungnigtípâtit ingnerminik
-ngisûmik, oxausîlo tusarpatit ingnerup iluanit. 37 sujuaissatitd
asagamigit, tamáua pivdlugo kinguâgssait xinerpai kingornatig
2 Môr. 33, Egivtinimitdlo anisitdlutit kînaminik píssaunerssuarminigdlo, 3
12-14. -nuiagssuit ilingnit nakûnerussut sujunigkut ximâtíkumavdlugit, ise
-tíkumavdlutit, nunât ilingnut kingornússagssaritíkumavdlugo, sôrd
mãnákut erssitsox. 39 nalujungnáisautit tauva uvdlume ũmámiu
-savdlugulo, Nâlagax táunaussox xilangme pavane numamilo s
-mane Gûtiussox, avdlamigdlo Gûtexángitsox. 40 malernásavatitd
ilerxorerxussai inássutailo uvdlume ilingnut inássutigissáka, ivdi
xitornagssatitdlo kinguuigkut inûvdluarxuvdluse, inũmersorxuvdlu
-titdlo nuname Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniússâne uvdlut tamais
4 Môr. 35, 41 tauva Môrsasip ungalûgkat pingasut ingmíkôrtípai Jôrtani
6. 9 tt. ungatâne sexernup nuissarfiata tungâne, 42 tássunga ximârxuvdlug

ıuartoĸ nalingínaĸ tugdliminik toĸutsisimassoĸ piârinaitsôrdlune
ujornagutdlo ĸíngarīsimanago; ungalûgkat tamákua ardlãnut ĸi-
mâgune inũsassoĸ: 43 Bīsere puilassuitsumītoĸ nuname torĸing- Jôrs. 20,8.
nerme Rûpiníkut pigissãne Râmûtdlo Gīliatimītoĸ Gâtíkut pi-
gissãne Gûlanilo Bâsanimītoĸ Mánarsíkut pigissãne.
44 tamássalo inatsisit Môrsasip Israīlip kinguainut sarĸangiú-
ssai; 45 tamássa nalunaiautit ilerĸorerĸussatdlo erĸartũssisigssat-
dlo Môrsasip oĸautigissai Israīlip kinguainut, Egivtinimit anisi-
mangmata; 46 Jôrtanip ungatâne ĸôrĸume Bīt-Piôrip nalâne, Sī-
gûp Amoríkut kúngiata Hīspûnime igdloĸaraluartup nunâne, táuna
Sīgût] Môrsasip Israīlivdlo kinguaisa saperssisíkât Egivtinimit
nigamik, 47 nunâlo pigilerât Ougivdlo Bâsanip kúngiata nunâ,
morikut kúngīsa táukua mardluk Jôrtanip ungatâne seĸernup
nissarfiata tungâne ítut nunât, 48 Aaruêrimit kũngûp Arnûnip si-
nânītumit ĸáĸamut Siûnimut, tássa Hermûmut, 49 narssardlo kû-
gaitsoĸ tamât Jôrtanip ungatâne seĸernup nuissarfiata tungâne
oĸ narssavdlo kûgaitsup taserssua Piskap ivnarssuata atânītoĸ
ikitdlugo.

kapitalit 5.

inatsisit ĸulit uterai.

1 Môrsasip tauva ĸaerĸuvai Israīlíkut tamaisa oĸarfigalugitdlo:
sraīlíkut-â, tusarsigik ilerĸorerĸussat erĸartũssisigssatdlo uvdlume
iutivsínut oĸautigissagssáka; ilíniardlugitdlo pâriniarsigik taimai-
liorumavdluse. 2 Nâlagkap Gûtivta angerusek uvavtínut aula- 2Môr.19,3-8.
jangersarpâ Hôrīpime. 3 sujuaissavut aulajangersaivfigíngilai a-
ngerutsimik tamatumínga, uvagutdle, uvagut uvdlumíkut mânī-
tugut tamavta inûssugut. 4 kīnarsivdluse Nâlagkap ĸáĸame oĸa-
lugfigâse ingnerup iluanit. 5 uvanga taimaníkut ĸeĸarpunga Nâ-
lagkap ilivsilo akúnivsíne Nâlagkap oĸausianik nalunaerfigísav-
dluse; ingneĸ ersigigavsiuk ĸáĸamutdlo majuarnase. oĸarpoĸ 2 Môr. 20.
auva: 6 uvanga tássa Nâlagaĸ Gûtit, ilingnik anisitsissoĸ
Egivtinimit, kivfartorfingmit. 7 avdlanik Gûteĸáşángilatit uvangáu-
ngitsunik. 8 ilingnut inûssaliúsángilatit ássiliornatitdlo sûvdlũnīt
ássinganik, ĸilangmilũnīt pavane ítup nunamilũnīt samane ítup
merssuarnilũnīt nunap atâne ítup ássinganik nâme. 9 patdlorfi-
gisángilatit tamáko kivfartorfigísanagitdlo; uvanga Nâlagaĸ Gûtit
Gûtiugama ilungersortoĸ, sujuaissat ajortuliainik takusaissoĸ ĸi-

-tornaine kinguaisalo pingajugssaine sisamagssainilo, ûmigssortiv
10 isumagssuinermigdlo pissartoĸ tûsintilingnė, asassivne inás
-tivnigdlo maleruaissune. 11 Nâlagkap Gûtivit arĸa atornerdlü
-ngilat, Nâlagkap píngitsûtísángingmago aterminik atornerdluiss
12 uvdloĸ sapât aulajangiúniaruk, ivdlernartísagagko, sôrdlo N
-lagkap Gûtivit inákâtit. 13 uvdlut arfinigdlit suliniásautit suli
-ssatit tamaisa suliaralugit; 14 uvdlutdle arfineĸ áipât tássa sa
Nâlagkap Gûtivit pia, tauva sumik suliagssamik sulísángila
ivdlitdlûnît erneritdlûnît panîtdlûnît kivfatdlûnît angut kivfatdlû
arnaĸ ugsiutitdlûnît siutitûtitdlûnît avdlalûnît nerssutautit ĸa
ínersoĸ takornartartatdlûnît isâvfingnîtoĸ nâme, kivfat angut k
-fatdlo arnaĸ ĸasuersârĸuvdlugit iligtut. 15 erĸainiásautitdlo Eg
-tinime kivfaugaluartutit, Nâlagkavdlo Gûtivit tássánga anisik
agssangnik píssaussunik talermigdlo isagsimassumik; tamána p
-dlugo Nâlagkap Gûtivit inápâtit uvdloĸ sapât aulajangiorĸu
-dlugo. 16 atâtatdlo anânatdlo atarĸíkit, sôrdlo Nâlagkap Gût
inákâtit, inûmersorĸuvdlutit inûvdluarĸuvdlutitdlo nuname Nâl
-kap Gûtivit ilingnut túniússâne. 17 inuásángilatit. 18 arnaune
-sángilatit. 19 tigdlísángilatit. 20 tugdlit nalunaiáissutigísáng
sagdluvdlutit. 21 tugdlivit nulia pileritsautigísángilat. pilerigi
-ngilatit tugdlivit igdlualûnît narssautâlûnît kivfâlûnît angut k
-fâlûnît arnaĸ ugsiutâlûnît siutitûtâlûnît sûtdlûnît tugdlivit pigis
22 oĸautsit tamáko Nâlagkap katisimassortavsínut tama
oĸauserai ĸáĸame, ingnerup nuiavdlo tarrajugtuvdlo iluanit,
2 Môr. 31,18. -perssuarmik, ilalernagitdlo; agdlagfigssianutdlo ujaraussunut m
-dlungnut agdlagpai uvavnutdlo túniutdlugit. 23 pivordlo nipe
-saravsiuk târnerssûp iluanit ĸáĸamitdlo ingnermik ikumassun
tauva uvavnut savssarpuse, nagguveĸatigîgsortavse nâlagait
-marmik utorĸaunertasilo, 24 oĸardlusilo: ata, Nâlagkap Gûti
nâlangnarssutse angingârssutsilo uvavtínut takutípâ, nipâlo tusa
-parput ingnerup iluanit. uvdlorme matumane takuvarput Gû
inuk oĸalugfigigâ inûgínartitdlugulo. 25 mãnalo sôĸ toĸúsaugu
ingnerssûp tamatuma nungúsangmatigut. Nâlagkap Gûtivta ni
kingugdlermik tusarĸigkuvtigo toĸúsaugut. 26 kiname uvinilik n
-língínaĸ Gûtip ûmassup ingnerup iluanit oĸalugtup nipânik uva
-titut tusaisínauva inûgínardlunilo? 27 ivdlit patdligtûniarit N
-lagkap Gûtivta oĸauseriumassai tamaisa tusarniardlugit, ivdlit
uvavtínut oĸautigíkit Nâlagkap Gûtivta ilingnut oĸauseriumass
tamaisa, tauva tusardlugitdlo taimailiorumârpugut. 28 Nâlagkavd

saramiuk oĸautsivse nipât uvavnut oĸalugkavse, tauva uvavnut
:arpoĸ: inuiait ukua oĸausîsa ilingnut oĸauserissaisa nipât tu-
arpara; oĸauserissait tamarmik ajúngitdlat. 29 ĸanortoĸ tai-
náitunik ũmateĸarilit mianerísavdlunga inássutíkalo tamaisa ma-
eruásavdlugit uvdlut tamaisa, táukulo ĸitornaitdlo nâgssáungit-
umik inûvdluarĸuvdlugit. 30 ima oĸarfigiartúkit: tupivsínut a-
ıgerdlaritse. 31 ivdlitdle mâne ĸeĸarit sanivne, tauva ilingnut
:autigiumârpáka inássutit ilerĸorerĸussatdlo erĸartũssisigssatdlo
maisa táukunúnga ajoĸersûtigissagssatit, taimailiorĸuvdlugit nu-
ıame táukunúnga pigititagssavne. 32 tauva taimailiorĸigsâr-
iaritse, sôrdlo Nâlagkap Gûtivse inákâse, talerpiuvdlũnît tungânut
miuvdlũnît tungânut saĸingnase. 33 avĸut Nâlagkap Gûtivse
ısínut atuarĸussâ tamât ingerdlavigísavarse, inôrĸuvdluse inûv-
luarĸuvdlusilo inũmersorĸuvdlusilo nuname pigiligagssavsíne.

kapitalit 6.

inatsit sujugdleĸ navsuiarâ: Gûte asarĸuvdlugo.

1 tamássalo inássutit ilerĸorerĸussatdlo erĸartũssisigssatdlo
ilagkap Gûtivse inássutigissai ajoĸersorumavdluse, taimailior-
:uvdluse nuname pigilísavdlugo ikârfigissagssavsíne; 2 Nâlagaĸ
âtit mianererĸuvdlugo, maleruarĸuvdlugitdlo ilerĸorerĸussai iná-
sutailo ilingnut inássutigissáka tamaisa, ivdlit ĸitornatitdlo er-
ıútatitdlo [taimailiorĸuvdluse] uvdlut inûvfigissagssase tamaisa
.vdlugit, inũmersorĸuvdlusilo. 3 tusásavatitdlo, Israîle-â, male-
uardlugitdlo taimailiúsavdlutitdlo, inûvdluarĸuvdlutit amerdlingâr-
:uvdlusilo nuname ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtume, sôr-
llo Nâlagaĸ sujuaissavit Gûtiat ilingnut oĸalugsimassoĸ. 4 tu-
ıarnârit, Israîle-â, Nâlagaĸ Gûterput Nâlagaĸ atausiuvoĸ. 5 Nâ- Mák. 12,29 tt.
agardlo Gûtit asásavat ũmatigkut ilũngardlutit tarnigkutdlo ilũ-
ıgardlutit nukingnigdlo tamanik. 6 oĸautsitdlo máko uvdlume
ngnut inássutigissáka ũmámiugísavatit. 7 puiugaunavêrsásavatit-
llo ĸitornangnut oĸalûserísavdlugitdlo igdlungne igsiassarânga-
ıitdlũnît avĸusiníkutdlũnît ingerdlassarângavit, ínarângavitdlo ma-
ıíkângavitdlo. 8 agssangnutdlo ĸilerúsavatit nalunaerĸutigísav-
llugit nermússartarísavdlugitdlo issivit akornatigut; 9 agdlagku- 2 Môr. 13,16.
nârpatitdlo igdluvit matserfînut isâvfingnutdlo.
10 tauva Nâlagkap Gûtivit apûtigpatit nunamut sujuaissangnut
aperâmut Iisâmutdlo Jãkumutdlo ugpernarsáissutigissaminut iling-

-nut túniúkumassaminut, ungalûgkat [pigilerugkit] angisût
-saussut ivdlit ĸarmángisatit [11]igdlutdlo ajúngitsunik tama
ulivkârtut ivdlit ulivkãngisatit puilassuliatdlo tuggagkat iv
tuggángisatit nautsîvîtdlo vînеĸutigdlit nautsîvîtdlo ûliaĸutig
ivdlit íkússuivfigíngisatit, neriguvitdlo ĸârsitdlardlutitdlo, — [12]ta
32,15. mianerssorit Nâlagaĸ puiorĸunago ilingnik Egivtinimit anisitsis
kivfartorfingmit. [13]Nâlagaĸ Gûtit mianerísavat, táunalo kivfa
-savat, táussumalo arĸa taivdlugo ugpernarsáisautit. [14]Gûtit
-dlat inuiaĸatigît avativsínîtut Gûtîsa ilagissait malísángil
[15]Gûte ilungersortoĸ Nâlagaĸ Gûtit akúningnîngmat; Nâlag
Gûtivit níngangnera katsungaileĸinavoĸ ilingnut, pîardlutitdlo
-nap ĸânit. [16]Nâlagaĸ Gûterse ússísángilarse, sôrdlo ússer
2Môr.17,1-7. ússerneĸarfingme. [17]maleruarĸigsãsavase Nâlagkap Gûtivse
-ssutai nalunaiautailo ilerĸorerĸussailo ilingnut inássutigissai. [18]
-lagkap agssuarnaigissânik iluarissânik iliúsautit, inûvdluar
-dlutit apôrĸuvdlutitdlo nunalo ajúngitsoĸ pigilerĸuvdlugo
-lagkap sujuaissangnut ugpernarsáissutigissâ, [19]ĸíngarssortitit
-maisa sujunigkut ĸimâterĸuvdlugit, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalu
-massoĸ.

[20]ernerpit ĸaĸugo aperigpatit oĸardlune: sût-máko n
-naiautit ilerĸorerĸussatdlo erĸartũssisigssatdlo Nâlagkap Gût
ilivsínut inássutigissai? [21]tauva ernernut oĸarumârputit: Fâr
Egivtinime kivfarigaluarmatigut Nâlagkap Egivtinimit anisípât
agssangnik píssaussunik; [22]nalunaerĸutitdlo tupingnartuliatdlo
-ngisût perdlungnartutdlo Nâlagkap issigititdluta pisípai Egi
-nimut, Fâraûmut inoĸutainutdlo tamanut; [23]tássángalo anis
-tigut apûtíkumavdluta, nunamik sujuaissavtínut ugpernarsáiss
-gissaminik tuniumavdluta; [24]inápâtigutdlo Nâlagkap ilerĸorer
-ssat máko tamaisa nãmagserĸuvdlutigik, Nâlagaĸ Gûterput n
-nererĸuvdlutigo, tássa inûvdluarĸuvdluta uvdlut nungutdlugit t
-ssumúngalo inûterĸuvdluta, sôrdlo mãnákut erssitsoĸ. [25]ilu
-tũssutigísavarputdlo inássutit máko tamaisa maleruardlugit
nãmagsiguvtigik Nâlagkap Gûtivta sâne, sôrdlo inákâtigut.

kapitalit 7.

Gûtimik nalussut ikíngutigísángíkait Gûtipilugsiornerilo íssuarnagit.

[1]Nâlagkap Gûtivit apûtigpatit nunamut apûvfigissagssang
pigiligagssangnut, inuiaĸatigîtdlo amerdlasût sujunigkut ajagt

ɪagit, Hītíkut Gerrâsíkutdlo Amoríkutdlo Kânākutdlo Fêrisí-
:utdlo Hīvíkutdlo Jīpusíkutdlo, inuiaĸatigît arfineĸ mardluvît
ngnit amerdlanerussut píssaunerussutdlo, [2]Nâlagkavdlo Gûtivit
junigkut túniugpagit, saperssisíkugkitdlo, tauva utertínavêrsása-
atit; angerfigeĸatigísángilatit sáimáusanagitdlo. [3]ningáussiute-
:atigísángilatit; panît túniúsángilat táukua ilâta erneranut, ilâta
nialūnît nulíssiutísángilat ernernut; [4]ernerit uvavnit nigortí-
:umârmago, Gùtit avdlat kivfartorfigerĸuvdlugit; tauvalo Nâlag- 2 Môr. 34,
:ap níngangnera katsungailísavoĸ ilivsínut, ĸilamigdlo nungutit- 12–16.
llásavâse. [5]kisiáne imailiorfigísavase: tunissiviliait ūkautísavase,
ɪpassuliaitdlo navdlúsavase, orpigssuarmiuliaitdlo kivdlúsavase,
ûssaliaitdlo ĸiperugkat ingnermik ikivkásavase. [6]tássa inuiau-
;avse ivdlernartut Nâlagkap Gûtivse pigissai. ilivse Nâlagkap
ìtivse ĸinerpâse inuiaĸatigîngnit tamanit nunap ĸânītunit ínug- 2Môr.19,5. 6.
amisut pigissagssarsiamisut pigiumavdluse. [7]Nâlagkap kajumi-
igamise ĸinersimavdlusilo, taimailiúngilâse inuiaĸatigîngnit ta-
aanit amerdlaneruneravse, mássa inuiaĸatigîngnit tamanit iking-
ɪeruvuse; [8]kisiáne asagamise, ugpernarsautdlo sujuaissavsínut
,pernarsautigissane uniorĸutíkumángínamiuk Nâlagkap anisipâse
;ssangnik píssaussunik utertitdlusilo kivfartorfingmit, Fâraûp Egiv-
inip kúngiata agssainit. [9]tauva ilisimásavat Nâlagaĸ Gûtit
isime] Gûtiussoĸ, Gûtiussoĸ ilumôrtoĸ, angerutsimik isumag-
suinermigdlo aulajangîssoĸ asassiminut inássutiminigdlo male- 2Môr.34,6. 7.
uaissunut kinguârîngnut tûsintilingnut; [10]ûmigssortinilo akiler-
arai erssitsumik, nungutíkumavdlugit; piumârnertúsángilaĸ ûmig-
ssortiminut, erssitsumik akilísavâ. [11]tauva maleruákit inássutit
:rĸorerĸussatdlo erĸartūssisigssatdlo uvdlume ilingnut inássuti-
;issáka, taimailiorĸuvdlutit. [12]piumârpordlo erĸartūssisigssat
máko tusaruvsigik maleruardlugitdlo taimailiordlusilo, tauva ta-
nána pivdlugo Nâlagkap Gûtivit ilingnut aulajangerumârpâ ange-
useĸ isumagssuinerdlo sujuaissangnut ugpernarsáissutigissane;
asásavâtitdlo pivdluarĸujumârdlutitdlo amerdliartortíkumârdlutit-
llo; pivdluarĸujumârpailo timivit iluata kingunere nunavitdlo
eritìtai, karriutitit vīniutitdlo nutâĸ ûliautitdlo, ugsiutivit erniait
ɪvautivitdlo kinguligssait, nuname sujuaissangnut ugpernarsáissu-
igissamine ilingnut túniúkumassamine. [14]pivdluarĸussaujumâr-
putit inuiaĸatigîngnit tamanit angnermik; ilingnilūnît nerssutau-
tingnilūnît ernisuínartoĸásananilo ernisuitsoĸásángilaĸ. [15]Nâlag-
kavdlo nápautit tamaisa ilingnit alisíkumârpai, Egivtinimiutdlo

nápâlássutaisa ajortut nalúngisavit ilâtdlũnît ilingnut pisísáng
2 Môr. 23, 22–27. 32 t. kisiáne ûmigssortingnut tamanut pisíkumârpai. 16 inuiaĸatigît
-lagkap Gûtivit ilingnut túniúkumassai tamaisa nungúkumârpa
issivit nãkigísángilait, Gûtigissaitdlo kivfartorfigísángilatit, na
-tivfigeĸinavatit. 17 ũmatigkutdle oĸaraluaruvit: inuiaĸat
uko uvavnit amerdlanerúput; ĸanoĸ ilivdlunga ĸimâtísináusan
-páka? 18 ersigísángilatit taimáitoĸ; erĸainiásavatit Nâlagkap
-tivit Fâraûmut Egivtinimiunutdlo tamanut ĸanoĸ iliornere: 19
-ssîniutit angisût issingnik takussatit nalunaerĸutitdlo tupingn
-tuliatdlo agssaitdlo píssaussut talerdlo isagsimassoĸ, Nâlag
Gûtivit atugai taimane anisíkamisit. inuiaĸatigît ersigissatit
-maisa Nâlagkap Gûtivit taimailiorfigiumârpai. 20 ãmátaoĸ ig
-sagssuit Nâlagkap Gûtivit táukunúnga autdlartíkumârpai, amia
-ssut ilingnitdlo issertortut nungutserdlugit. 21 ánilârutigísán
-latit, Nâlagaĸ Gûtit akúningnîngmat, Gûte angingârtoĸ mian
2 Môr. 23, 28 t. -nangârtordlo. 22 Nâlagkap Gûtivit inuiaĸatigît uko kigaitsu
sujunigkut ajagtorumârpai; nungutínasuarsínáungilatit, narssap
-ssutai ilingnut amerdlavatdlâleĸináput. 23 Nâlagkap Gûtivit
-junigkut túniúkumârpai, ánilânganerssuarmigdlo ánilângatíkumâ
nungutserdlugit. 24 kúngîlo agssangnut pisíkumârpai, tauvalo
pîásavatit ĸilaup atânit; sângne atassoĸásángilaĸ ilingnut nun
-titserdlugit. 25 inûssaliait Gûtîsa ássinge ingnermik ikivkásava
pileritsautigísángilat sîlvilũnît kûltilũnît tamákunanîtoĸ tigúsa
-gulo, napitivfigeĸinavat; mássa Nâlagkamut Gûtingnut tam
maujungnarpoĸ. 26 maujungnartordlo igdlungnut isertísángilat,
-tertínavêrsagagssaulerĸunatit tamatumatut; amîlârivdluínardlug
maujugivdluínásavat, utertínavêrsagagssaungmat.

kapitalit 8.

oĸaorĸigsârai Nâlagaĸ ĸutsavigerĸuvdlugo.

1 inássutit uvdlume ilingnut inássutigissáka tamaisa maler
-savase taimailiordluse, inôrĸuvdluse amerdliartorĸuvdlusilo ap
-ĸuvdlusilo nunalo Nâlagkap sujuaissavsínut ugpernarsáissutigi
pigilerĸuvdlusiuk. 2 erĸainiásavatdlo avĸut tamât Nâlagkap
-tivit ukiut táuko sisamanik ĸuligdlit ukiûtitdlugit puilassuitsu
ilingnut ingerdlavigititâ makitanavêrsarumavdlutit ússerumavd
-titdlo, nalunarungnaerĸuvdlugo suna ũmatingnîtoĸ, inássutai m
-leruarumârneritítdlũnît maleruarumãngíneritítdlũnît. 3 makita

vêrsarpâtitdlo kâgtitdlutitdlo, nerdlersarpâtitdlo mánanik nalu-
ssangnik sujuaissavitdlo nalussainik, nalujungnaersíkumavdlutit
eĸigssáinaĸ inûp inûtigíngíkâ, tamaisale Nâlagkap ĸarnanit ani- Mat. 4,4.
ssut inûp inûtigissarai. [4]atissatit nungutdlángitdlat ilingne, isig-
katitdlo putdlángitdlat ukiut táuko sisamanik ĸuligdlit ukiûtit-
dlugit. [5]tauva ũmatigkut nalujungnáisautit Nâlagkap Gûtivit
ũmatut perorsarsimagâtit, sôrdlo inûp erne perorsartarâ. [6]ma-
leruákit tauva Nâlagkap Gûtivit inássutai, avĸutigerĸussai inger-
dlavigalugit mianeralugulo. [7]Nâlagkap Gûtivit apûtíkumârmatit
unamut ajúngitsumut, nunamut kûngnik imilingnik puilassunigdlo
nerssuarnigdlo itisûmĩtunik ĸôrĸune ĸáĸanilo pikialassunik piling-
mut, [8]nunamut ĸajûssiagssanik suaussiagssanigdlo vĩneĸutinigdlo
geĸússuarnigdlo kingmernarssuaĸutinigdlo pilingmut, nunamut
liaĸutilingmut tungusungnitsûtilingmut, [9]nunamut neĸigssangnik
migartôrfigísángisangnut, súnguamik ajorssarfigísángisangnut, nu-
namut saviussunik ujaralingmut, ĸáĸainitdlo kangnúsangmik pĩai-
sináusassutit. [10]nerivdlutitdlo ĸârsitdlaruvit, tauva Nâlagaĸ Gûtit
nersiutigísavat nuna ajúngitsoĸ ilingnut túniússâ pivdlugo. [11]mia-
nerssorit, Nâlagaĸ Gûtit puioĸinavat inássutailo erĸartũssisiger-
ĸussailo ilerĸorerĸussailo uvdlume ilingnut inássutigissáka male-
ruásaerdlugit. [12]nerivdlutit ĸârsitdlaruvit, igdlutdlo ajúngitsut
igdluliarigugkit inigalugitdlo, [13]ugsiutititdlo savautititdlo amerdlig-
pata, sĩlvitdlo kûltitdlo ilingnut amerdlivdlutik pigissatitdlo ta-
marmik amerdlivdlutik, [14]tauva ũmatigkut angneruniaĸinavutit
Nâlagaĸ Gûtit puiordlugo, táussuma Egivtinimit kivfartorfingmit
anisíkâtit, [15]puilassuitsúkutdlo angisũkut sujôranartúkut pulate-
riârssungnik ûnartunik sukorpiûninigdlo piligssuákut panertuínar- 4 Môr. 21,6.
túkut imeĸángitsúkut tasiordlutit imermigdlo ilingnut pikialatit- 2 Môr. 17,6.
sivdlune ĸaersumit mángertumit; [16]táussuma puilassuitsume má-
nanik nerdlersarâtit sujuaissavit nalussainik makitanavêrsarumav-
dlutit ússerumavdlutitdlo, kingugdligssákut ajúngitsuliorfigiumav- 2 Môr. 16.
dlutit. [17][puiordlugo] ũmatigkut oĸaĸinavutit: nukima agssang-
malo nakũssusiata mákunínga pigissarpagssuaĸartípânga. [18]ki-
siáne Nâlagaĸ Gûtit erĸainiásavat, táussuma nukeĸartingmatit
pigissarpagssuaĸalersínãngortitdlutit, angerutse sujuaissangnut ug-
pernarsáissutigissane aulajangersarumavdlugo, sôrdlo mãnákut
ersitsoĸ. [19]mássalo Nâlagaĸ Gûtit puiordlugo Gûtit avdlat ma-
ligkugkit kivfartûtdlugitdlo patdlorfigalugitdlo, tauva uvdlume
nalunaiaivfigâvse nungutitáusassuse. [20]sôrdlo akimángitsut Nâ-

-lagkap sujunivsigut nungutíkumassai pineκarumârtut, taima il
-sísaoκ nungutíneκarumârpuse, Nâlagkap Gûtivse nipâ nâlan
-kuvsiuk.

kapitalit 9.

oκaorκigsârai κanilârκuvdlugit.

1 tusarit, Israîle-â, mãna Jôrtane ikârumârpat apũsavdl
inuiaκatigîtdlo ilingnit angnerussut píssaunerussutdlo pigilísavd
-git ungalûgkatdlo angisût κilaup tungânut igpiliugalersimas
2 inuitdlo angisût takisût, Aanãkut kinguait, táuko nalúngil
4 Môr. 13, imalo tusâmavdlugit: kina atagínauva Aanâp kinguaisa sâ
22. 33. 3 tauva uvdlume ilisimásavat Nâlagaκ Gûtit táunaussoκ sujunig
ingerdlassoκ ingneruvdlune nungutitsissoκ; táussuma nungutit
-rumârpai, táussumalo sujunigkut κunutíkumârpai, tauvalo κi
-tísavatit κilamik pîásavdlugit, sôrdlo Nâlagkap oκalugfigig
4 Nâlagkap Gûtivit táuko sujunigkut ajagtorsimagpagit, tauva ũ
-tigkut ima oκaκinak: iluarssusera píssutigalugo Nâlagkap ise
-pânga nuna mána pigilerκuvdlugo; mássa akimángitsut uko
-lagkap sujunigkut κimâtíkumârpai iluáissusiat píssutigalugo.
-luarssutsit píssutiginago ũmápitdlũnît perκusersuíssusia píss
-ginago iserumârputit nunât pigilísavdlugo; kisiáne Nâlagkap
-tivit akimángitsut uko sujunigkut κimâtíkumârpai iluáissu
píssutigalugo oκautsilo aulajangersarumavdlugo sujuaissangnut
-pernarsáissutigissane, Aaperâmut Iisâmutdlo Jãkumutdlo. 6 ta
nalujungnáisautit, iluarssutsit píssutiginago Nâlagkap Gûtivit
-namik tamatumínga ajúngitsumik tunigâtit pigerκuvdlugo; má
inuiauvuse sisaussunik pukusugdlit. 7 erκainiarit, puioκinago.
-lagaκ Gûtit níngagsârtaragko puilassuitsume; uvdlormit Egi
-nimit ánivivsínit najugkamutdlo matumúnga apûvfigse tikitdl
Nâlagkamut uterîpuse. 8 Hôrîpime níngagsâravsíne Nâlagkap
2 Môr. 32. -máupâse nungutitdlarumavdluse; 9 taimane κáκamut majua
-magama agdlagfigssiat táuko ujaraussut tigúsavdlugit, agdlag
-ssiat angerutsip Nâlagkap ilivsínut angerusigissâta agdlagsima
taimane κáκame unigkama uvdlut sisamanik κuligdlit úmuat
sisamanik κuligdlit neκigssamik nerinanga imigssamigdlo im
-nanga; 10 Nâlagkavdlo uvavnut túniungmagit agdlagfigssiat u
-raussut táuko mardluk, Gûtip agssânik agdlangneκartut, oκa
-sinik Nâlagkap κáκame uvdlorme katisimavfingme ingnerup il

ıit ilivsínut oĸauserissainik tamanik agdlangnertagdlit. [11] tássa
ꝛdlut sisamanik ĸuligdlit nângmata Nâlagkap agdlagfigssiat uja-
ꞌaussut táuko mardluk uvavnut túniúpai, angerutsip agdlagsi-
navfê; [12] oĸarfigângalo Nâlagkap: pigínãngorsarit, mãnga atera-
ɪuarit, ínugtatit Egivtinimit anisitatit aserorsaingmata. sanguler-
ɔĸaut avĸúmit táukunúnga atuarĸussaraluavnit, ingmingnut kue-
ꞅagkamik inûssaliorput. [13] imalo Nâlagkap oĸarfigânga: inuit uko
sigãka; takuvatíme inuiaussut sisaussunik pukusugdlit. [14] tai-
maitínga, nungutitdlásavâka arĸe pîardlugit ĸilaup atânit; iv-
dlitdlo inuiángortíkumârpavkit ukunánga píssaunerúsassut amer-
dlanerúsassutdlo. [15] tauva tunússigama ĸáĸamitdlo atilerdlunga,
ıássalo ĸáĸaĸ ingnermik ikumassoĸ, agdlagfigssiatdlo táuko mardluk
ıgerutsip agdlagsimavfê igdlugtordlunga tigumiaríka, — [16] tauva
ıkulerpavse sunauvfa Nâlagaĸ Gûterse ajortuliarfigisimagigse kue-
ꞅagkamik norraussaliorsimavdluse ilivsínut sangulertorsimavdlusilo
ꝛĸúmit Nâlagkap ilivsínut atuarĸussânit. [17] tauva tigutdlarpáka
ꞡdlagfigssiat táuko mardluk, igitdlugitdlo igdlugtordlunga tigu-
miaraluaravkit, navdlorpákalo issigititdluse; [18] patdlorpungalo Nâ-
lagkap sâne, sôrdlo sujugdlermik pissunga, uvdlut sisamanik ĸu-
ligdlit únuatdlo sisamanik ĸuligdlit, neĸigssamik nerinanga imig-
ssamigdlo imernanga, ajortuliautsise ajortuliautigissase tamaisa
ivdlugit, Nâlagkap iluaríngisânik ilioravse narrutsagtíniardlugo.
[19] níngangneĸ kamangnerdlo sujôrássutigigavko, Nâlagkap níngauti-
lermase nungutitdlarumavdluse; Nâlagkavdle tusarpânga tamatu-
mûnátaoĸ. [20] Aarunísaoĸ Nâlagkap agsut níngáupâ nungutitdlaru-
magaluardlugulo; kisiáne Aarunísaoĸ tugsiúpara taimane. [21] ajortu-
liautigissarsile tamána norraussaliarse tiguvara ingnermik ikivkar-
titdlugo, seĸugterdlugulo aserorterĸigsârpara aserorternere miki-
ssuarânguángortitdlugit, pujoralanigssáinángortitdlugit, tamákulo
ıujoralanigssáinángortut igípáka kûnguamut ĸáĸamit kûgtumut.
[22] ãma Tavgêrame ússerneĸarfingmilo ĸîsassutdlo ilerfine Nâlagaĸ 2 Môr. 17,7.
ıíngagsârparse. [23] ãma Nâlagkap Kâtas-Barnîamit autdlartingmase 4 Môr. 11.
ıĸardlune: majuardluse nuna ilivsínut túniússara pigilerniarsiuk, —
auva uterîpuse Nâlagkap Gûtivse ĸarnanut, ugperfiginagulo nipâlo 4 Môr. 14.
ıâlangnago. [24] ilivsínik ilisarssilerĸârnivnit Nâlagkamut uterîgi-
·narpuse. [25] tauva Nâlagkap sâne patdlorama uvdlut sisamanik
ıuligdlit únuatdlo sisamanik ĸuligdlit táuko patdlungavfíka, Nâla-
·gaĸ oĸarsimangmat nungutitdlarumavdluse, — [26] tauva Nâlagkamut 2 Môr. 32, 11 tt.
ːugsiarpunga oĸardlunga: Nâlagaĸ, Nâlagaĸ-â, aserornavêrigit í-

-nugtatit kingornússatit, angingârssutsigkut utertitatit, agssang
píssaussunik Egivtinimit anisitatit; 27 erкainiákit kivfatit, Aape
Iisârdlo Jãkulo, inuiait ukua mángerssusiat iluáissusiatdlo ajor
-liausiatdlo issiginiaкinagit; 28 nunap uvavtínik anisitsivigiss
4 Môr. 14, inue ima oкaкinâput: Nâlagkap nunamut táukunúnga únersûti
13 tt. -ssaminut apûtinek saperamigit ûmigigamigitdlo anisipai pu
-ssuitsume toкúkumavdlugit. 29 ivdlíme tássa ínugtatit kingor
-ssatit, píssaunerssuangnik tatdlingnigdlo isagsimassumik anisit

kapitalit 10.

agdlagfigssianik nutâнik. suna Nâlagkap Israîlíkúnit piumagâ.

1 taimane Nâlagkap oкarfigânga: agdlagfigssianik ujaraussu
2 Môr. 34, mardlungnik кuvssaigit sujugdlît ássinginik uvavnutdlo maju
1-4. 28. -dlutit кáкamut; кissûssumigdlo igdlerfiliorit ilingnut; 2 tauva
-dlagfigssianut táukunúnga agdlagkumârpáka oкautsit agdlag
-ssiane sujugdlerne navdlugkangne ítut, tauvalo igdlerfingmut i
-mârpatit. 3 tauva igdlerfiliorpunga кissûssumik mángertin
-tûmik, agdlagfigssianigdlo ujaraussunik mardlungnik кuvssaivu
sujugdlît ássinginik, кáкamutdlo majuarpunga agdlagfigssiat tá
mardluk tigumiardlugit. 4 tauva agdlagfigssianut agdlagpai
-dlangnerit sujugdlît ássinge, oкautsit táuko кulit, Nâlagkap
-кame uvdlorme katisimavfingme ingnerup iluanit ilivsínut oк
-serissai; uvavnutdlo túniúpai Nâlagkap. 5 tauva tunússivdlu
кáкamit aterpunga, agdlagfigssiatdlo igdlerfiliavnut ilivâka; táss
-nîputdlo, sôrdlo Nâlagkap inákânga. 6 (Israîlivdlo kinguai J
4 Môr. 33, -кákut puilassuliainit autdlarput Mûseramut; tássane Aarune
31-38. -кuvoк, tássanilo ilissauvoк, erneralo Eliâsare palasiulerpoк
-nguârdlugo. 7 tássánga autdlarput Kúkûtamut, tássángalo Já
-pãtamut, nunamut kũngualingmut.) 8 taimane Nâlagkap Lîvik
2 Môr. 32, nagguveкatigît ingmíkôrtípai, Nâlagkap angerusiata igdlerfia
26-29. -ssugtarкuvdlugo Nâlagkavdlo sâne кeкarкuvdlugit kivfartûsa
-dlugo arкagutdlo pivdluarкussissarкuvdlugit uvdlormut mat
-múnga agdlât. 9 tamána pivdlugo Lîvíkut кatángutitik avg
-tigssarseкatiginagitdlo kingornússagssarseкatigísángilait; Nâlag
tássa kingornússagssât, sôrdlo Nâlagaк Gûtit táukunúnga oкalu
-simassoк. 10 uvangalo кáкame кeкarpunga, sôrdlo sujugdlern
10,4. pissunga, uvdlut sisamanik кuligdlit únuatdlo sisamanik кuligdl
Nâlagkavdlo tusarpânga tamatumûnátaoк, aserorumanatitdlo. 11 N

lagkavdlo oκarfigânga: pigínãngorsardlutit autdlarit inuit sujor-
natigut ingerdlassardlutit, nuna sujuaissainut ugpernarsáissutigi-
ssara táukunúnga túniúkumassara apûvfigerκuvdlugo pigilerκuv-
dlugulo. [12]mãnalo, Israîle-â, Nâlagkap Gûtivit suna ilingnit Migg. 6,8.
iumavâ? imáitoκ kisiat ilâ: Nâlagaκ Gûtit mianerísagit, avκu-
tigerκussailo tamaisa ingerdlavigísagitit asásavdlugulo kivfartũ-
savdlugulo Nâlagaκ Gûtit ũmatigkut ilũngardlutit tarnigkutdlo
ũngardlutit, [13]maleruásagititdlo Nâlagkap inássutai ilerκorerκu-
ssailo uvdlume ilingnut inássutigissáka, inûvdluarκuvdlutit. [14]ata,
Nâlagkap Gûtivit pigai κilak κilauvdlo κulâne κilaussut nunalo
nussumanĩtutdlo tamaisa. [15]taimáitoκ sujuaissatit kisîsa Nâlagkap
ajumigai asavdlugitdlo, kinguâgssaitdlo κinerpai kingornatigut,
issa ilivse κinerdluse inuiaκatigîngnit tamanit, sôrdlo mãnákut
rssitsoκ. [16]taimáitumik ũmativse kipineκángíssutât kipiniarsiuk Rûm. 2,28 f.
ukutsusilo mángertísaerdlugit. [17]Nâlagaκ Gûterse tássaungmat
Gûtit Gûtigissât nâlagkatdlo nâlagarissât, Gûte angingârtoκ pí-
ssarssuaκ mianernangârtoκ, inûp táunáussusianik soκutigingní-
ngitsoκ pajugúmigdlo tigusísángitsoκ; [18]táussuma iliarssuit uvig-
dlarneritdlo ínardluíssutigssiortarpai, takornartatdlo asavai ne-
κigssainigdlo atissagssainigdlo tunissardlugit. [19]taimáitumik ta-
kornartat asásavase, Egivtinime takornartaugaluaravse. [20]Nâlagaκ
Gûtit mianerísavat, táuna kivfartũsavat, táunalo átavigísavat, táu- 6,13.
ssumalo arκa taivdlugo ugpernarsáisautit. [21]táuna únersiutigí-
savat, táunalo Gûtigísavat; táuna mákunínga angisûnik ánilâr-
nartunik issivit takussainik ilingne nãmagsisitsissoκ. [22]sujuai-
ssatit Egivtinimut samungnarput tarnigdlit arfineκ mardlungnik 1 Môr. 46,27.
κuliliuvdlutik; mãnale Nâlagkap Gûtivit κilaup uvdloriaisut amer-
dlatigissúngortípâtit.

kapitalit 11.

Gûtimut nâlangnigssamik erκaisíssutit. pivdluarκússut
perdlorκússutdlo sarκangiúkai.

[1]tássa Nâlagaκ Gûtit asásavat pârssivdlutitdlo pê isumaga-
lugit ilerκorerκussailo erκartũssisigerκussailo inássutailo male-
ruardlugit uvdlut tamaisa. [2]imáitutdlo uvdlume misiginiarsigik
(mássa κitornase tamákuninga misigingníngitsut takungníngitsut
oκalugfigíngiláka): Nâlagkap Gûtivse perorsainere misiginiarsigik,
angingârssusialo agssailo píssaussut talialo isagsimassoκ, [3]nalu-

-naerkutiliailo suliailo Egivtinimiut akornáne suliarissai, Fâr
Egivtinip kúngia nunâlo tamât kanok iliorfigigâ; 4 kanordlo ilio
2 Môr. 14, 24-28. -figigai Egivtinimiut sákutôrpagssue kimugtuarssûtaitdlo kam
-taitdlo, ímap kerkuartûp imânut ulutitíkamigit ilivsínik male
-ssuisitdlugit, Nâlagkavdlo nungutíkamigit uvdlormut matumún
agdlât; 5 kanordlo iliorfigigâse puilassuitsume najugkamut mat
4 Môr. 16. -múnga apûtserdluse; 6 kanordlo iliorfigigai Dãtane Apjerâtd
táuko Rûpinip ernerata Eliâvip ernere, kanok nunap karne an
-marâ táukulo igdluilo tovkilo sûtdlo táukunínga malingnauss
tamaisa îvdlugit Israîlíkut tamarmik akornáne. 7 mássa issivsin
Nâlagkap suliai angisût suliarissai tamaisa takuvase. 8 taimi
-tumik inássutit uvdlume ilivsínut inássutigissáka tamaisa mal
-ruásavase píssagterkuvdluse, apûvfigerkuvdlugo pigilerkuvdlugu
nuna ikârfigissagssarse pigiligagssarse, 9 inũmersorkuvdlusilo n
-name Nâlagkap sujuaissavsínut ugpernarsáissutigissâne, táuk
-núnga kinguâgssainutdlo túniúkumassâne, nuname ímungmik t
-ngusungnitsũmigdlo kûgtume. 10 mássa nunap tikisagssavit pi
-ligagssavit Egivtine kimagarse ássigíngilâ, tássane nautsîagssa
-titit siaruartertaragkit isigkangnigdlo imertertásavdlugit, sôr
nautsîvik kuarartûnik naussulik pissartarât; 11 kisiáne nuna t
-mána ikârfigissagssarse pigiligagssarse tássa nuna kákalik kôrul
kilaup sialuinik imertertartok, 12 nuna Nâlagkap Gûtivit misi
-ssortagâ, Nâlagkap Gûtivit issaisa sangmivigítuínagât ukiup au
-dlarkautânit ukiuvdlo naggatâ tikitdlugo. 13 piumârpord
inássutíka uvdlume ilivsínut inássutigissáka tusarkigsâruvsigik N
-lagak Gûterse asavdlugo kivfartûtdlugulo ũmativsigut ilũngardlu
3 Môr. 26,3-5. tarnivsigutdlo ilũngardluse, 14 tauva nunarse sialungnik tuniumâ
-para taimaivfigssâgut, sialungnik piârtunik sialungnigdlo kingo
-kutsissunik, karriutigssatit vĩniutigssatdlo nutâk ûliautigssatd
ilingnut katerssorsínãngortitdlugit. 15 nerssutautititdlo ivingnik t
-niumârpáka narssautingne; nerivdlutitdlo kârsitdlarumârput
16 mianerssoritse, ũmatise misigíngitsôrtitdlugit sanimut sâkinavu
Gûtit avdlat kivfartûtdlugit patdlorfigalugitdlo, 17 tauvalo Nâlagk
níngangnera ilivsínut katsungailerumârtok, kilagdlo matujumârne
siagdlísaersitdlugo nunalo naussuminik nautitsinek ajulersitdlug
tauvalo kilamik pîagáusassuse nunap ajúngitsup Nâlagkap ilivsín
túniússâta kânit. 18 okautsíkalo tamáko ũmativsínut tarnivsínutd
6,6-9. torkúsavase, agssavsínutdlo kilerúsavase nalunaerkutigísavdlug
nermússartarísavasilo issivse akornisigut. 19 kitornasilo tamáku

nínga ajoкersúsavase, oкalûserísavdlugitdlo igdlungne igsiassarângavitdlũnît avкusiníkutdlũnît ingerdlassarângavit, ínarângavitdlo ıakíkângavitdlo, [20] agdlagkumârpatitdlo igdluvit matserfînut isâvfingnutdlo, [21] uvdlugssase кitornavsilo uvdlugssait amerdlarкuvdlugit nuname Nâlagkap sujuaissavsínut ugpernarsáissutigissâne ıukunúnga túniúkumassâne, [taimaerкuvdlugit] sôrdlo кilaup uvdlue nunamut ítut. [22] tamákume inássutit ilivsínut inássutigissáka tamaisa maleruarкigsâruvsigik taimailiordluse, Nâlagaк Gûterse asavdlugo avкutigerкussailo tamaisa ingerdlavigalugit átavigalugulo, [23] tauva Nâlagkap inuiaкatigît uko tamaisa sujunivsigut кimâtíkumârpai, tauvalo inuiaкatigît ilivsínit angnerussut ıissaunerussutdlo pigilerumârpase. [24] isigkavse aluisa tungmagagssait tamaisa pigísavase; puilassuitsumit Lîpanûnimitdlo kûgssuarmitdlo Aivfaratimit ímamut avatdlermut kigdligfeкásause. [25] sâvsíne atagínaussoкásángilaк; nunap tungmagagssavse tamarme âne Nâlagkap Gûtivse ánilârnartitdlusilo sujôranartíkumârpâse, ôrdlo oкarfigigâse.

[26] ata, pivdluarкússut perdlorкússutdlo uvdlume ilivsínut sarкangiúpáka: [27] pivdluarкússut, tássa Nâlagkap Gûtivse inássutai ıvdlume ilivsínut inássutigissáka nâlagkuvsigik; [28] perdlorкússutdle, ássa Nâlagkap Gûtivse inássutai nâlángíkuvsigik, avкutdlo uvdlume ilivsínut atuarкussara кimagkuvsiuk Gûtit avdlat ilisaríngisase maligdlugit. [29] tauva Nâlagkap Gûtivit apûtigpatit ıunamut apûvfigissagssangnut pigiligagssangnut, tauva pivdluarкússut tordlulautigineкartísavat кáкame Garísîmime, perdlorкússutdlo кáкame Eipalime; [30] tamáko Jôrtanip ungatânîput avкusernup seкernup tarritsarfiata tungânîtup avatâne, Kânãkut ıarssame kûgaitsume ineкartut nunãne, Gilkâlip nalâne Môrip ırpigssuisa erкãne. [31] ilivsime Jôrtane ikârumârparse apũsavdluse ıigilísavdlugulo nuna Nâlagkap Gûtivse ilivsínut túniússâ; pigilerumârparse tássanilo ineкalerdluse. [32] tauva ilerкorerкussat erкartũssisigssatdlo uvdlume ilivsínut sarкangiússáka tamaisa maleruarsigik taimailiordlusilo.

27,12 tt. Jôrs. 8,30-35.

kapitalit 12.

Gûtipilugsiutit piunêrutíneкásassut. tunísutinik sume pigdliutigineкásassunik.

[1] tamássa ilerкorerкussat erкartũssisigssatdlo maleruagagssase taimailiúsavdluse nuname Nâlagkap sujuaissavit Gûtiata

ilingnut pigiligagssautitâne uvdlut nunap ĸâne inûvfigissagssa
tamaisa nâvdlugit. 2 akimángitsut pigiligagssavse Gûtiming
kivfartũssivigissait tamaisa piunêrutísavase ĸáĸanilũnît kingigtı
ĸáĸánguanilũnît orpîtdlũnît pilutartût tamarmik ataine ítut; 3
4 Môr. 33, -nissiviliaitdlo ũkautísavase, napassuliaitdlo navdlúsavase, orp
50–52. -ssuarmiuliaitdlo ingnermik ikivkásavase, inûssaliaitdlo Gût
ássinge kivdlúsavase, arĸilo pîásavase najugkanit tamákunán
4 Nâlagkamut Gûtivsínut taimailiúsángilase; 5 kisiáne najugka
Nâlagkap Gûtivse nagguveĸatigîgsortavsínit tamanit ĸinerumass
aterminut inigssaritíkumassâne ineĸarfigiumassâne sujunersiuísa
tássungnartásavdlusilo; 6 tássungalo aggiúsavase tunissutise ik
-kagagssat tunissutisilo toĸutagssat pivsilo ĸulinge agssavsilo
-nissutait ilioragagssat únersûtigissasilo kajumingnermitdlo p
-dliutigiumassase ugsiutivsilo savautivsilo ernerĸautait; 7 tássa
nerísause Nâlagkap Gûtivse sâne tipaitsugdlusilo ilivse inoĸuti
agssavse isaguvfigissait tamaisa pivdlugit, Nâlagkap Gûtivit p
-dluarĸungmatit. 8 taimailiúsángilase, sôrdlo uvdlumíkut m
iliortugut, nalingínaĸ iluarissaminik pissarame. 9 sulime apũ
-mánginavse uníngavigssamut kingornússagssamutdlo Nâlagkap G
-tivit ilingnut túniúkumassânut. 10 kisiáne Jôrtane ikârsimag
-siuk, nunamilo Nâlagkap Gûtivse ilivsínut kingornússagssaritik
-massâne nunaĸaleruvse, uníngavigssaĸartigpasilo ĸíngarssortivs
tamanit avativsínĩtunit pineĸásaersitdluse, terdligdlusilo nunaĸa
-ruvse, 11 tauvalo Nâlagkap Gûtivse najugagssaĸ ĸinerpago ater
ineĸarfigssâ, — tauva tássunga aggiúsavase tamaisa ilivsínut inás
-tigissáka: tunissutise ikivkagagssat tunissutisilo toĸutagssat piv
ĸulinge agssavsilo tunissutait ilioragagssat únersûtigissasilo ĸinig
Nâlagkamut únersûtigissase tamaisa. 12 tipaitsúsausilo Nâlag
Gûtivse sâne, ilivse ernisilo panisilo kivfasilo angutit kivfas
arnat Lîvíkutdlo isâvfivsínĩtut, táukua avgûtigssarseĸatigina
kingornússagssarseĸatigísángingmase. 13 mianerssorit, tunissut
ikivkagagssat najugkane nalingínarne takussagssangne pigdliutig
-ĸunagit; 14 kisiáne najugkame Nâlagkap nagguveĸatigîgsorta
3 Môr. 17,8.9. ilãne ĸinerumassâne pigdliutigísavatit tunissutitit ikivkagags
tássanilo nãmagsísavatit tamaisa ilingnut inássutigissáka. 15 i
kisiáne isâvfingne tamane nerssutautinik toĸutsivdlutit neĸitor
-nauvutit tarnivit piumassâ tamât maligdlugo, Nâlagkap Gûti
pivdluarĸussinera ilingnut pigititâ nâpertordlugo; mingugtûv
minguitsuvdlo nerisínáusagât, taimatut sôrdlo savaussarnardlũ

gtulũnît pissartarât. [16]kisiánile aua nerisángilarse, nunamut 12,28.
ısavarse imertut. [17]isâvfingne nerisínáungilatit karriutivitdlũnît
miutivitdlũnît nutâp ûliautivitdlũnît ĸulingisa ilãnik, ugsiutivit-
llũnît savautivitdlũnît ernerĸautaisa ilãnik, únersûtíkutdlũnît ú-
ersûtigissavit ĸanoĸ íkaluarnersut ilãnik, kajumingnermitdlũnît
nissutigissavit ilãnik, ilioragagssatutdlũnît agssavit tunissutigi-
saisa ilãnik; [18]kisiáne Nâlagkap Gûtivit sâne tamáko nerisa-
atit najugkame Nâlagkap Gûtivit ĸinerumassâne, ivdlit erner-
itdlo panigpitdlo kivfavitdlo angutip kivfavitdlo arnap Lîvikû-
suvdlo isâvfingnîtup; tipaitsúsautitdlo Nâlagkap Gûtivit sâne
ssavit isaguvfigissait tamaisa pivdlugit. [19]mianerssorit, Lîví-
ûssoĸ ĸimarĸunago nunavit ĸâne inûtitdlutit. [20]Nâlagkap Gû-
ivit nunagissat nerugtortigpago, sôrdlo oĸalugfigigâtit, tauvalo
aruvit: neĸitordlanga; tarnigkut neĸitorusugkavit: tauva tarnivit
umassâ tamât maligdlugo neĸitorit. [21]najugaĸ Nâlagkap Gû-
ivit ĸinigâ aterminut inigssaritită ilingnit ungasigpat, tauva ug-
iutivitdlũnît savautivitdlũnît Nâlagkap ilingnut túniússaisa ilainik
ĸutsît, sôrdlo inákivkit, isâvfingnilo nerikit tarnivit piumassâ
mât maligdlugo. [22]kisiáne nerisavatit taimaisivdlugit, sôrdlo sa-
aussarnardlũnît tugtulũnît nerissarât; mingugtûvdlo minguitsuvdlo
ĸatigîgdlutik nerisínáusagait. [23]mána kisiáne aulajangiúsavat:
a nerisángikit; aua tássaungmat tarnâ, taimáitumik tarnâ neri- 3 Môr. 17,
ángilat neĸânut ilángutdlugo. [24]nerisángilat, nunamut kuisavat 10-14.
ertut. [25]nerisángilat, ivdlit ĸitornatitdlo kingunigkut inûvdluar-
uvdluse, Nâlagkap agssuarnaigissânik iliorsimaguvit. [26]ki-
iáne ivdlernartitatit pigissatit únersûtigissatitdlo nangmagkiut-
llugit aggiúsavatit najugkamut Nâlagkap ĸinerumassânut; [27]tuní-
sutititdlo ikivkagagssat pigdliarisavatit Nâlagkap Gûtivit tuni-
siviutâne, neĸaitdlo auilo; tunissutivitdlo toĸutagssat aue Nâ-
agkap Gûtivit tunissiviutânut kuineĸásáput, tauvalo neĸait ne-
iumârpatit. [28]naluriaerssordlugitdlo tusákit oĸautsit tamáko
ngnut inássutigissáka tamaisa, ivdlit ĸitornatitdlo kingunigkut
igssáungitsumik inûvdluarĸuvdluse, Nâlagkap Gûtivit iluarissânik
ssuarnaigissânik iliorsimaguvit. [29]akimángitsut tikisagssatit
giligagssatit Nâlagkap Gûtivit sujunigkut pîarpagit, pigilerug-
itdlo, nunâtdlo nunagilerugko, [30]tauva mianerssorit, napiteĸi-
avutit kingornatigut, sujunigkut nungutitaugpata kingorna, Gû-
tdlo aperĸutigeĸinavatit oĸardlutit: ĸanoĸ iliordlutik akimángitsut
kua Gûtitik kivfartũtarnerpait? uvangátaoĸ taimailiúsaunga.

[31] taimailiúsángilatit Nâlagkamut Gûtingnut; mássa Nâlagkap n
-jugissainik ûmigssugainik tamanik Gûtitik pissarpait, ernitik
-nisigdlo ingnermik ikivkartaramíkik agdlât Gûtimingnut. [32] oĸ
4,2. -sit ilivsínut inássutigissáka tamaisa maleruásavase taimailior
-silo; ilásángilatit ilángásanagitdlo.

kapitalit 13.

pruvfîtinik sagdlussunik, Gûtipilugsiornermutdlo támartitsiniartunik.

[1] pruvfîtimigdlũnît singnagtorsimassumigdlũnît akornav
makítoĸaraluarpat, táussumalo nalunaerĸúmigdlũnît tupingna
-liamigdlũnît tunigpatit, [2] tamánalo nalunaerĸutaunersordlũnît
-pingnartuliaunersordlũnît erĸûgpat ima oĸardlune ilingnut o
-tigissâ: Gûtit avdlat maligdlavut, mássa ilisaríngisatit, kivfar
Gal. 1,8. -dlugitdlo, —[3] tauva pruvfîtip táussuma oĸausia singnagtorsimas
-dlũnît táuna tusarniásángilat; Nâlagkap Gûtivse ússermase
-siligkumavdluse Nâlagaĸ Gûterse asanerigse ũmativsigut ilũn
-dluse tarnivsigutdlo ilũngardluse. [4] Nâlagaĸ Gûterse malísav
mianeralugulo, inássutailo maleruásavase kivfartûtdlugulo átav
-lugulo. [5] táunalo pruvfîtiunersordlũnît singnagtorsimanersordl
táuna toĸúneĸásavoĸ, Nâlagkamut Gûtivsínut ilivsínik Egivtin
anisitsissumut ilingnik kivfartorfingmit utertitsissumut uterîsit
-dlune oĸalugsimangmat támartíkumavdlutit avĸúmit Nâlagkap
-tivit ilinguut ingerdlavigerĸussânit; taimalo ajortoĸ akúningnit
-sísavat. [6] ĸatángúpit angutip, arnavit ernerata, ernerpitdlũnît
-nigpitdlũnît nuliavitdlũnît sâmiugissavit ikíngúpitdlũnît tarni
ititavit ángiortumik pilerisârpatit oĸardlune: Gûtit avdlat kivfar
-kiartordlavut, mássa ivdlitdlũnît sujuaissavitdlũnît ilisaríngis
[7] inuiait avativsínîtut Gûtigissaisa ilingnit ĸaningnersutdlũnît un
-singnersutdlũnît nunap isuanit isuatalo áipânut sume inersut ilait
[8] tauva akuerísángilat tusásanagulo, issivitdlo nãkigísángilât, ĸaj
ssũssísángilatitdlo issertúsanagulo; [9] kisiáne toĸúsavat; agssatit
17,7. -jugdliuvdlutik táussumúnga sãsáput toĸúsavdlugo, inuitdlo tam
-mik agssait kingugdliuvdlutik. [10] ujarĸanik mitdlũsavat toĸutdlu
támartíniarmatit Nâlagkamit Gûtingnit, táussuma anisíkâtit Egiv
-nimit kivfartorfingmit; [11] tássa Israîlíkut ilũngaisa tusarĸuvdlu
sujôrarĸuvdlugitdlo, kingorna taima ítumik ajortuliartoĸarĸuna
akornavsíne. [12] ungalûgkat pigissavit Nâlagkap Gûtivit ilingn
igdloĸarfigitit aisa ilât tusarugko ima oĸautigigât: [13] angutinik in

)ilûssunik akúningnit pissoĸarpoĸ, táukua igdloĸarfingmik inue martípait oĸardlutik: Gûtit avdlat kivfartūkiartordlavut, mássa saríngisase, — [14] tauva sujunersiutigerĸigsârniásavat tusardluarniarllugo aperĸutigerĸigsârdlugulo; ilumôrpatdlo, maujungnartoĸ tanána ilumut akornavsíne pisimagpat, [15] tauva ungalûgkap táuısuma inue panap kînânik toĸúsavatit, utertínavêrsásavat táuna ssanītutdlo tamaisa nerssutautitdlo tássanītut, panap kînânik; tássanilo paggatigissat tamaisa katerssúsavatit igdlut akordlungıeránut ingnermigdlo ikivkardlugit, ungalûgaĸ tássanilo paggatiɡissat tamaisa, tamât Nâlagkamut Gûtingnut [tunissutigalugo]; igssáungitsumik agtakūsassoĸ kingumutdlo ĸarmarneĸásanane. sumigdlo utertínavêrsagkap ilânik agssangnut nipigtoĸarnavêrdle; 7,25 t.
ıssa Nâlagaĸ utersarneĸarĸuvdlugo níngangnerata katsungáineıanit, tauvalo nagdligtuinermik tunísagâtit nagdligtordlutitdlo nerdlisardlutitdlo, sôrdlo sujuaissatit ugpernarsaivfigigai; [18] Nâıagkap Gûtivit nipâ nâlagkagko, inássutai uvdlume ilingnut ináısutigissáka tamaisa maleruarsimavdlugit, Nâlagkap Gûtivit iluarissânik iliorsimavdlutit.

kapitalit 14.

toĸussut Gûtimik nalussutut aliasûtigísángíkait. ûmassunik mingungnaitsunik mingungnartunigdlo. pigssarsiat ĸulingisa ardlainik.

[1] Nâlagkap Gûtivse ĸitornarâse; toĸussoĸ pivdlugo kilersásángilase nujaiásanasilo issivse akornatigut. [2] mássa inuiauvuse 7,6.
ıdlernartut Nâlagkap Gûtivse pigissai, Nâlagkavdlo ĸinerpâse ıuiaĸatigîngnit tamanit nunap ĸânītunit ínugtamisut pigissagssarsiamisut pigiumavdluse.

[3] sumik maujungnartumik nerisángilatit. [4] máko tássa ner- 3 Môr. 11.
ssutit nerisínaussase: ugsik, sava, savaussaĸ, [5] tugto, oĸíninguaĸ, ugto ugsiussaĸ, savaussaĸ ivnarmio, savaussaĸ ĸivnikârtulik, savaussarnarssuaĸ, savaussaĸ pigsingnertôĸ, [6] nerssutitdlo ĸúparîngnik kukigssuagdlit, kukigssue mardlûssut ingmíkôrdluartut, ıerssutit tamugartortortait; táuko tamaisa nerisínauvase. [7] mákule tamugartortut ilagissait ĸúparîngnigdlo ingmíkôrtunik kukigssuagdlit ilagissait nerisángilase: ĸatigagtôĸ ukalerdlo ukalerdlugdlo, táuko tamugartoraluardlutik ĸúparîngnik kukigssuaĸángingmata; ilivsínut mingungnartut tássa; [8] pûlukilo, ĸúparîngnik ĸukigssuaĸaraluardlune tamugartúngingmat; ilivsínut mingungnar-

-tor tássa. tamákua nerait nerísángilase, rigdluilo agtúsángil
9imermītorpagssuit ilagissait máko nerísínauvase: angúter
-dlutigdlo tavtaussarartut tamaisa nerisínauvase; 10kisiáne an
-terarnatigdlo tavtaussarángitsut nerísángilase; ilivsínut mingu
-nartut tássa. 11tingmíssat mingungnaitsut tamaisa ner
-nauvase. 12ilagissaitdle máko nerísángilase: nagtoralik kig
-vigdlo nagtoraligdlo imarsiortor 13kigssaviatsiardlo kigssav
-ssugdlo nagtoraliussardlo táussumalo ilagissai 14tuluvkatdlo
-maisa táukualo ilagissait 15ratigagtûssardlo ugpigdlo únuarsio
naujalo kigssavínguardlo táussumalo ilagissai 16ugpiarssúngua
ugpigdlo siutaussalik sârfârssugssuardlo 17pīgdlikârssuardlo
-dlorniardlo imerrutailarssuardlo 18ungassorssuardlo tukagfâjô
táussumalo ilagissai nasaussalêrardlo imangertardlo. 19ujameri
-tutdlo tingmissartut tamarmik ilivsínut mingungnarput; neri
-rásángitdlat. 20tingmissartut mingungnaitsut tamaisa nerisín
-vase. 21rigdlumik nerísángilase; takornartamut isâvfingnītu
túniúsínauvat, táussuma nerisínáusavâ, tuniniarsínauvatdlūnīt
-kornartamut; ilivse inuiaugavse ivdlernartut Nâlagkap Gûti
pigissai. savaussârar ūsángilat arnâta ímuanītitdlugo.

22ukiut nungutdlugit nautsīagssat siaruartigkavit kingune
3 Môr. 27,30. nunautivit nautitaisa rulinge ingmíkôrtísavatit, 23nerísavati
Nâlagkap Gûtivit sâne najugkame rinerumassâne aterminut inig
-russâne: karriutivit vīniutivitdlo nutâp ûliautivitdlo rulinge,
-siutivitdlo savautivitdlo ernerrautait, ilíniarruvdlutit Nâla
Gûtit mianerísagagko uvdlut nungutdlugit. 24avrutâle sivisu
-gugko tássunga nangmangner sapísangavdlugit, najugar Nâlag
Gûtivit rinigâ aterminut inigssarititâ ilingnit ungasingmat.
-lagkap Gûtivit pivdluarrungmatit, — 25tauva tunīkit aningauss
-sivdlutit, aningaussatdlo táuko tigumiaralugit ingerdlagit naj
-kamut Nâlagkap Gûtivit rinigânut; 26tauvalo aningaussat ta
pisiutigíkit tamanik tarnivit kajumigissainik, ugsingnigdlūnīt sa
-nigdlūnīt vīnimigdlūnīt imigssamigdlūnīt silaerúnartumik, sum
-dlūnīt tarnivit piumavfiginerâtit; tássanilo nerigit Nâlagkap G
-tivit sâne tipaitsugdlutitdlo ivdlit inorutititdlo. 27Līvíkûssor
isâvfingnītor rimásángilat, avgûtigssarseratiginatitdlo kingorn
-ssagssarseratigíngingmatit. 28ukiut pingasut nâssaringa
26,12-15. ukiume tamatumane pigssarsiavit rulinge ilūngaisa anisisava
isâvfingnilo unigtitdlugit. 29tauva aggísavor Līvíkûssor, avgûti
-ssarseratiginatitdlo kingornússagssarseratigíngínamisit, takorna

ardlo iliarssugdlo uvigdlarnerdlo isâvfingnītut, neriumârputdlo
rsitdlardlutik; tássa Nâlagkamut Gûtingnut pivdluarкorкuvdlutit
ssavit suliaine suliarissagssangne tamane.

kapitalit 15.

ukiumik taimaititsivingmik, kivfarsianigdlo, nerssutautitdlo pernautainik.

[1] ukiut arfinek mardluk nâssarângata taimaititsivigssaкartit- 3Môr.25,2-7.
isautit. [2] imáisavordlo tamána taimaititsivik: pigingnigtup na-
ingínaup agssangme atugkiússai tugdliminut atugkiússane tai-
naitísavai, erdlorкutísángilâ tugdline кatángúne; taimaititsiving-
nik Nâlagkap pianik tainekarmat. [3] avdlanertaк erdlorкutísí-
iauvat, pigissatitdle кatángutingnītut agssavit taimaitísavait. [4] ki-
iánile ajorssartoкásángilaк ilingne, Nâlagkap pivdluarкujumâr-
natit nuname Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniúkumassâne kingor-
iússatut ilingnut pigerкussâne; [5] Nâlagkap Gûtivit nipâ nâlag-
:ugko kisiáne, inássutit máko uvdlume ilingnut inássutigissáka
maisa maleruardlugit taimailiordlutitdlo. [6] Nâlagkap Gûtivit
vdluarкujumârmatit, sôrdlo oкalugfigigâtit; taimáitumik akimá-
igitsut amerdlasût átartortísavatit, ivdlitdle átartúsángilatit; aki-
nángitsunutdlo amerdlasûnut nâlagáusautit, ilingnutdle táuko
ilagáusángitdlat. [7] кatángutivit ilānik ajorssartoкalerângat 3 Môr. 25,35.
ngne, ungalûgautivit ilāne nunangne Nâlagkap Gûtivit ilingnut
miúkumassâne, tauva ūmatit mángertísángilat agssatitdlo matú-
ianagit кatángutingnut ajorssartumut; [8] kisiáne agssatit táussu-
núnga magpísavatit, átartortísavatdlo ajorssautigissânik ajorssar-
neranut nāmagtitdlugo. [9] mianerssorit, isumapilungmik ūmating-
iitoкaкinavoк, oкaкinavutit: ukiut arfinek áipât кanigdlivoк, ukioк
imaititsivik; tauvalo кatángutit ajorssartoк ajortumik issigeкi-
navat tuninagulo; pivdlutit Nâlagaк tordlorfigigpago ajortuliau-
serisimásavat. [10] tunísavat, ūmatigkutdlo кigdlúsanatit tunigagko;
máname píssutigalugo Nâlagkap Gûtivit pivdluarкujumârpâtit
iliarissangne tamane agssavitdlo isaguvfigissaine tamane. [11] mássa
jorssartunik pêrutísángilaк nuna; tamána pivdlugo inápavkit o-
кardlunga: agssatit magpísavatit кatángutingnut, nâgdliugtumut
jorssartumutdlo nunangne ilagissangnut. [12] кatángutit Eipe-
rikut ilât angutaunersordlūnīt arnaunersordlūnīt ilingnut akigine-
кarune, tauva ilingnut kivfáusavoк ukiut arfinigdlit, ukiutdle ar-
finek áipāne ilingnit autdlartísavat nâlagaitsûtitdlugo. [13] taimalo

nâlagaitsûtitdlugo ilingnit autdlartíkugko, tauva autdlartísáng
sokartínago; [14]pigssitdluásavat savautingnit iserterivingnitdlo
-nguiaivfingnitdlo; sunik Nâlagkap Gûtivit pivdluarkugâtit ta
-kua ilainik tunísavat. [15]erkáisautitdlo Egivtinime kivfaugalu
-tutit, Nâlagkavdlo Gûtivit utertíkâtit; tamána pivdlugo uvdl
tamatumínga inápavkit. [16]imale okarfigigpatit: ilingnit aniseru
2 Môr. 21,5 t. -ngilanga; tássa asagamisit inokutititdlo asavdlugit, inûvdluar
ilingne, – [17]tauva pútúmik tigusísautit siutânut matumutdlo káp
-dlugo, tauvalo kivfarítuínásavat; âmátaok kivfangnut arna
taimailiúsautit. [18]ajornarpatdlârtorísángilat nâlagaitsûtitdlugo
-lingnit autdlartísagagko, mássa kivfartortup uvdlormut akigs
-sissartup akigssarsiagssâ mardloriardlugo ilingnut kivfartor
ukiut arfinigdlit, Nâlagkavdlo Gûtivit pivdluarkúsavâtit suli
-ssangne tamane.

[19]ernerkautaussut ugsiutingne savautingnilo erniussut a
-taussut tamaisa ivdlernartutut Nâlagkamut Gûtingnut pigit
2 Môr. 13,2. -vatit; ugsiutivit ernerkautait kivfartortísángilatit, savautivi
ernerkautait kivssásángilatit. [20]Nâlagkap Gûtivit sâne nerísav
ukiut nungutdlugit, najugkame Nâlagkap kinerumassâne ivdli
inokutivitdlo nerísavase. [21]malungnartokarpatdle, tusiagpatdl
tagpîgpatdlũnît, avdlamigdlũnît kanok ínersumik ajortumik malu
-nartokarpat, tauva Nâlagkamut Gûtingnut pigdliutigísáng
[22]isâvfingne nerísavat, mingugtûvdlo minguitsuvdlo pekatigîgdl
nerisínauvât, taimatut sôrdlo savaussarnardlũnît tugtulũnît pis
12,23. -tarât. [23]kisiánile aua nerísángilat, nunamut kuísavat imertut

kapitalit 16.

nagdliússivingnik angnernik. erkartûssissunik pârssissunigdlo.
Gûtipilugsiutinut mianerssúsassut.

[1]káumat Aapîve nalunaerssoruk, kângîvfigsiorfik nagdliús
3Môr.23,5 tt. -sagagko Nâlagkamut Gûtingnut; Aapîve káumatautitdlugo N
-lagkap Gûtivit Egivtinimit anisingmatit únuákut. [2]kângîvfigs
-tigssatdlo, savat ugsigitdlo, tokúsavatit Nâlagkamut Gûting
pigititdlugit, najugkame Nâlagkap kinerumassâne aterminut inig
-kussâne. [3]sêrnarsagkamik timiussartúsángilatit tamákua igdlu
-ssainik; uvdlut arfinek mardluk sêrnakángitsunik timiussart
-sautit tamákua igdlugssainik, timiussamik nâgdliungnartorsiúm
2 Môr. 12,39. tuaviungârdlutit Egivtinimit anigavit; tamána pivdlugo uvdl

givtinimit ánivigissat erĸainiásavat uvdlut inûvfigissagssatit ta-
maisa nâvdlugit. 4 uvdlut arfineĸ mardluk sêrnarsáumik ilingne
ıkugssaussoĸásángilaĸ nunavit ilânilûnît nâme; neĸimigdlo uv-
dlorme sujugdlerme únulersúkut toĸutavit neĸâta ilânik aĸagug-
ısamut sivnerussoĸásángilaĸ. 5 ĸângîvfigsiutigssaĸ toĸúsínáu-
ngilat igdloĸarfivit Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniússaisa ilāne;
kisiáne najugkame Nâlagkap Gûtivit ĸinerumassâne aterminut
ügerĸussâne toĸúsavat ĸângîvfigsiutigssaĸ únulersúkut seĸernup
ırrilerfiagut, Egivtinimit ánivigissat nagdlerpago. 7 ūsavatdlo
erivdlugulo najugkame Nâlagkap Gûtivit ĸinerumassâne, tauvalo
vdlākut kingumut tupingnut angerdlarsínáusautit. 8 uvdlut ar-
finigdlit sêrnaĸángitsunik timiussartúsautit; uvdlutdlo arfineĸ ái-
pât tássa katisímavik naggataussoĸ Nâlagkamut Gûtingnut, tauva
ıliagssamik sulísángilatit. 9 sapâtit akúnere arfineĸ mardluk 3 Môr. 23,
ingnut kisísavatit, tássa karrilingnik kivdlugagssanik kivdluiler- 15 tt.
ĸârfiat autdlarnîvigalugo kisísavatit sapâtit akúnere arfineĸ mar-
dluk; 10 tauvalo nagdliússivik sapâtit akúnerinik kisitsivigissariaĸ
agdliússísavat Nâlagkamut Gûtingnut agssavit kajumingnermit
anissutigisínaussai nâpertordlugit, Nâlagkap Gûtivit ilingnik piv-
dluarĸussinera migssiliordlugo. 11 tipaitsúsautitdlo Nâlagkap Gû-
tivit sâne, ivdlit erneritdlo panîtdlo kivfatdlo angut kivfatdlo
rnaĸ Lîvíkûssordlo isâvfingnîtoĸ takornartardlo iliarssugdlo uvig-
dlarnerdlo akúningnītut, najugkame Nâlagkap Gûtivit ĸineruma-
ssâne aterminut inigerĸussâne. 12 erĸainiásautitdlo Egivtinime
ivfaugaluartutit, taimáitumik ilerĸorerĸussat tamáko maleruása-
vatit taimailiordlutitdlo. 13 nagdliússivik tupiussaliorfik nag- 3 Môr. 23,
dliússísavat uvdlut arfineĸ mardluk, iserterivingnit tunguiaivfing- 33 tt.
nitdlo katerssuerêruvit; 14 tipaitsúsautitdlo nagdliússivingne, ivdlit
rneritdlo panîtdlo kivfatdlo angut kivfatdlo arnaĸ Lîvíkûssordlo
akornartardlo iliarssugdlo uvigdlarnerdlo isâvfingnītut. 15 uvdlut
arfineĸ mardluk nagdliússísautit Nâlagkamut Gûtingnut najugkame
Nâlagkap ĸinerumassâne. Nâlagkap Gûtivit pivdluarĸujumârmatit
pigssarsiangne tamane agssavitdlo suliarissaine tamane; taimái-
tumik tipaitsugsínásautit. 16 ukiut nungutdlugit pingasoriar-
dlutik angutitatit tamarmik takutísáput Nâlagkap Gûtivit kînânut 2 Môr. 23,
najugkame ĸinerumassâne: nagdliússivingme sêrnaĸángitsunik ti- 14-17.
miussartorfingme, āma nagdliússivingme sapâtit akúnerinik kisit-
sivigissarissame, āma nagdliússivingme tupiussaliorfingme; mássale
Nâlagkap sâne takutísángitdlat soĸarnatik, 17 nungutdlutigdle ag-

-ssangmik túniúkumassait túniúsavait Nâlagkap Gûtivit pivdlu
-ĸussinera ilingnut pigititâ nâpertordlugo.
[18] erĸartũssissunik misigssuissunigdlo ilingnut ivertitsisau
isâvfingne tamane, Nâlagkap Gûtivit nagguveĸatigígsortangne ili
-nut túniúkumassaine, inuit erĸartũtarĸuvdlugit erĸartũssiner
2Mór.23,6-8. iluartumik. [19] erĸartũssisigssaĸ mumísángilat, inûp táunáussu
soĸutigísángilat, pajugutinigdlo tigusísángilatit, pajugutip ilisima
issait tagpîtdlisítarmagit iluartut erĸartûtíssutait mumitdlu
[20] iluarneĸ, iluarneĸ norĸáissutigísavat, inôrĸuvdlutit nunalo N
-lagkap Gûtivit ilingnut túniúkumassâ pigilerĸuvdlugo. [21] o
3 Mór. 26,1. -pigssuarmiuliamik sûp ĸissûp ilânik ivertitsísángilatit Nâlagk
Gûtivit tunissiviutâta ilingnut sanatitagssavit saniagut pigissa
-ssangnik. [22] napassuliamigdlo pigissagssangnik nápartitsísángila
Nâlagkap Gûtivit ĸíngarissânik.

kapitalit 17.

tunissutiginеĸásángitsunik, Gûtipilugsiortunigdlo, erĸartũssíssutinigdlo ajornarissanik. kúngiujumârtut ilerĸugssainik.

3 Mór. 22, 17-25. [1] Nâlagkamut Gûtingnut pigdliarísángilat ugsigdlũnît sa
-lũnît malungnartoĸartoĸ ĸanoĸ ítumigdlũnît ajortortaĸartoĸ, N
-lagkamut Gûtingnut tamána maujungnarmat.
[2] akúningne isâvfivit Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniúkum
-ssaisa ilãne maluginеĸarpat angutdlũnît arnardlũnît Nâlagk
13,6-11. Gûtivit iluaríngisânik iliortoĸ, angerusianik sanerĸutsissoĸ, [3] Gû
avdlat kivfartũkiartordlugit patdlorfigalugit, seĸinerdlũnît ĸáum
-dlũnît sûtdlũnît nalingínait ĸilaup perpagssuisa ilait perĸún
-sáka, [4] nalunaerfiginеĸardlutitdlo tusarugko, tauva sujunersiutig
-ĸigsârniásavat; ilumôrpatdlo, maujungnartoĸ tamána ilumut
-raîlime pisimagpat, [5] tauva isâvfingnut anisísavat táuna ajortu
tamatumínga iliorsimassoĸ, angutaunersordlũnît arnaunersordlũ
ujarĸanigdlo mitdlũsavat toĸutdlugo. [6] ilisimangnigtut mardlu
-dlũnît pingasutdlũnît oĸausiat maligdlugo toĸúnеĸásavoĸ to
19,15. -tagssaussoĸ; ilisimangnigtup atautsip oĸausia maligdlugo toĸún
-ĸásángilaĸ. [7] ilisimangnigtut agssait sujugdliuvdlutik táuss
-múnga sãsáput toĸúsavdlugo, inuitdlo tamarmik agssait kingu
-dliuvdlutik; taimalo ajortoĸ akúningnit pêrsísavat.
[8] suna erĸartũssivingmut píssutigissaĸ ilingnut ajornarp

llârpat, augdlũnît aoĸatâṇut saĸitsáissutdlũnît saĸitsáissuteĸa-
ânut timíkut ínardlînerdlũnît ínardlîneĸatânut erĸartũssíssutigi-
sariaĸarpat, píssutigissat agssortûtigineĸarpata isâvfingne, tauva
kivdlutit majuásautit najugkamut Nâlagkap Gûtivit ĸineruma-
sânut, 9 palasit Lîvíkut erĸartũssissordlo uvdlune táukunane
ssanĩkumârtoĸ ornigdlugit sujunersiuivdlutitdlo; tauva erĸartũ-
sut ilingnut nalunaerumârpât. 10 taimailiúsautitdlo, sôrdlo nalu-
ıaerfigigâtit najugkame táussumane Nâlagkap ĸinigâne, mianer-
ısordlutitdlo taimardluínaĸ iliúsagavit, sôrdlo ajoĸersorâtit. 11 inat-
isit maligdlugit ilingnut ajoĸersûtigissait erĸartũssutdlo ilingnut
ıautigissât maligdlugo písautit; oĸausek ilingnut nalunaerutigissât
lerpiuvdlũnît tungânut sâmiuvdlũnît tungânut uniúsángilat. 12 i-
ıugdlo sorĸusaitsutut iliortoĸ, palase tássane Nâlagkamut Gû-
ingnut kivfartorniardlune ĸeĸartoĸ erĸartũssissordlũnît nâlagku-
aanago, inuk táuna toĸúneĸásavoĸ; taimalo ajortoĸ Israîlimit
irsísavat, 13 inuit ilũngaisa tusarĸuvdlugit sujôrarĸuvdlugitdlo
ırĸusaitsututdlo iliorĸerĸunagit.

14 nuna Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniúkumassâ apûvfigigugko,
gilerdlugulo nunagilerugko, oĸaruvitdlo: kúngigssaĸ uvavnut iver- 1 Sâm. 8.
ísavara, sôrdlo akimángitsut avativnĩtut tamarmik kúngeĸartut, –
tauva Nâlagkap Gûtivit ĸinerumassâ ilingnut kúngíngortísavat.
ıtángutivit ilât ilingnut kúngíngortísavat; inuk avdlanertaĸ ĸatá-
ıgutigíngisat ilingnut ivertísínáungilat. 16 kisiánile amerdlasûnik
mugtuarssûteĸásángilaĸ, inuitdlo kingumut Egivtinimut pisísá- Is. 31,1-3.
ıgilai ĸimugtuarssuit amerdlisarumavdlugit; mássa Nâlagkap o-
ıarfigâse avĸut tamána kingumut atorĸísángíkigse. 17 ãma amer-
llasûnik nuliaĸásángilaĸ, ũmatâ nigorĸunago; sîlvimigdlo kûlti-
nigdlo agsut katerssuísángilaĸ ingminut. 18 tauvalo igsiavfingme
ilâlingme nâlagauvfingme piane igsialerune, tauva inatsisit mákua
ssinginik pigissagssaminik agdlásavoĸ magpersagkanut palasit
îvíkut pârissait ássilivdlugit. 19 tamáko ingminîtísavai, atuása-
vailo uvdlut nungutdlugit inûtitdlune, ilíniásagame Nâlagaĸ Gû-
tine mianerísavdlugo maleruásavdlugitdlo inatsisit mákua oĸausê
ımaisa ilerĸorerĸussatdlo máko, taimailiúsavdlune, 20 ũmámigut
ngneruniarĸunago ĸatángutiminut, inássúmitdlo talerpiuvdlũnît tu-
ngânut sâmiuvdlũnît tungânut nigorĸunago, uvdlugssane amer-
dliserĸuvdlugit nâlagauvfingmine, nangmineĸ ĸitornaisalo, Israîlime.

kapitalit 18.

palasitdlo Lîvíkutdlo pigssainik, Gûtipilugsiornernigdlo.
Kristusimik pruvfîtiuvdluássassumik.

1 palasit Lîvíkut Lîvíkutdlo nagguvekatigît ilũngarmik Is
-líkut avgûtigssarsekatiginagitdlo kingornússagssarsekatigísángil
tunissutit Nâlagkamut ikitagssat táussumalo kingornússai n
-savait. 2 taimáitumik kingornússagssarsísángitdlat katángut
akornáne; Nâlagak tássa kingornússagssât, sôrdlo okalugfig
3 imáitordle palasit aulajangersagkatut pissagssarísavât inung
pigdliúmik ugsiunersumigdlũnît savaunersumigdlũnît pigdliutig
-nigtunit: agssarkua agdleruilo neruvkâlo palasimut túniúsa
4 karriutivit vĩniutivitdlo nutâp ûliautivitdlo ilángarkautait sa
-tivitdlo kivssagkat merkuisa ilángarkautait táussumúnga tú
-savatit. 5 mássa Nâlagkap Gûtivit kinerpâ nagguvekatigîgs
-tangnit tamanit, kekásassok kivfartordlune Nâlagkap arka p
-lugo, táuna ernerilo, uvdlut nungutdlugit. 6 Lîvíkut ilât ti
-kune isâvfivit ilãnit, Israîlíkut pigissaisa ilãnit nalingínarmi
-kornartauvfingminit, kajumigdluínardlune tikiúkune najugk
Nâlagkap kinerumassânut, 7 kivfartorumilo Nâlagkap Gûtime
pigalugo, sôrdlo katángutai Lîvíkut tamarmik pissartut, t
tássane kekartartut Nâlagkap sâne, — 8 tauva ássigîgsumik neris
-ssarsiagssakásáput sujuaissaminit akigisínaussarsiame tapigss
9 nuna Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniúkumassâ apûvfigigu
tauva ilíniásángilatit akimángitsut ukua maujungnartuliait íssu
3 Môr. 18,21. -mavdlugit; 10 ernerminik paningminigdlũnît ingníkut ingerdl
-sissokásángilak ilingne erkuiniartokásananilo tôrnissokásan
serrassokásananilo angákokásananilo 11 kilassartokásananilo tim
-garsiortumigdlo sujunersiuissokásanane nalunaerkutinigdlo
-kuiaissokásanane tokussunigdlo aperssuissokásanane. 12 m
taimailiortut tamaisa Nâlagkap maujugai, tamákulo maujung
-tuliat píssutigalugit Nâlagkap Gûtivit sujunigkut kimâtíkumâ
13 ilũngardlutit Nâlagak Gûtit ilagísavat. 14 mássa akimángi
ukua kimâtitagssavit nâlagtarpait tôrnissut erkuiniartutdlo:
Juán. 6,14. -dlitdle Nâlagkap Gûtivit taima pigssíngilâtit. 15 pruvfîte
ap. sul. 3, 22–24. -ningnit pissok, katángutivit ilât uvavtut ítok, Nâlagkap Gû
ilingnut makitíkumârpâ, táuna nâlásavarse. 16 taimardluinak
-savok, sôrdlo Nâlagak Gûtit kínuvigigit taimane Hôrîpime
2 Môr. 20,19. -dlorme katisimavfingme, okaravit: Nâlagkap Gûtima nipâ t

ɪaerdlara, ingnerssuardlo tamána takorĸingnavêrdlara, toĸorĸu-
ɪanga. 17 Nâlagaĸ tauva uvavnut oĸarpoĸ: oĸauserissait ajú-
ɪgitdlat. 18 pruvfîte táukunúnga makitíkumârpara ĸatángutaisa
ĸornánit pissoĸ iligtut ítoĸ, oĸautsíkalo ĸarnanut iliumârpáka;
ɪussumalo oĸalugfigísavai tamanik táussumúnga inássutigissavnik.
oĸautsivnigdlo tusarumángitsoĸarpat, atera taivdlugo oĸalugfi-
ɡigpane, uvanga taimailiortumut aperĸutigiumârpara. 20 kisiáne
ruvfîte sorĸusaitdlune oĸautsimik táussumúnga oĸausererĸúngi-
savnik oĸalugtoĸ atera taivdlugo, Gûtitdlũnît avdlat arĸe taiv-
llugit oĸalugtoĸ, pruvfîte táuna toĸúsavoĸ. 21 ũmatigkutdle oĸa-
rumârnersutit: ĸanoĸ ilivdluta ilisarísavarput oĸauseĸ Nâlagkap
ĸauseríngisâ? 22 pruvfîte oĸalugpat Nâlagkap arĸa taivdlugo,
ĸautigissâlo erĸũngigpat nagdliúnanilo, tamássa oĸauseĸ Nâlagkap
ĸauseríngisâ; pruvfîtip sorĸusaitdlune oĸauserisimangmago sujô- 13,1-3.
rássutigísángilat.

kapitalit 19.

ĸimarravingnik inuartunigdlo. nunautip kigdligissânik nûgtitsisso-
-ĸásángitsoĸ. erĸartũssivingme nalunaiaissunik.

1 Nâlagkap Gûtivit nungutísimagpagit akimángitsut táuko i-
lingnut nunaiarumassane, pigilerugkitdlo, ungalûgainilo igdluinilo
ɪeĸaleruvit, 2 tauva ungalûgkat pingasut ilingnut ingmíkôrtísavatit 4,41 tt.
unangne Nâlagkap Gûtivit ilingnut pigilersíkumassâne. 3 ator-
tagagssangnik avĸutigssiúsautit, nunagissatdlo Nâlagkap Gûtivit
ingnut kingornússagssaritítâ pingasúngordlugo kigdligfilersúsavat, 4 Môr. 35,
alingínaĸ inuarsimassoĸ tássunga ĸimâsínãngortitdlugo. 4 imâi- 9 tt.
kune inûgínásavoĸ inuartoĸ tássunga ĸimâssoĸ: tugdline anau-
simaguniuk piârinaitsôrdlune, sujornagut ĸíngarisimanago; 5 or-
pigssuartûliaĸatigisimaguniugdlũnît tugdline orpingnik kivdluiar-
tordlune, agssanilo silugtíkunigit ulimáumik orpik kipiumavdlugo,
avigsâlo ipuanit katagpat tugdlia erĸordlugo toĸutdlugulo, táuna
ngalûgkat táukua ilãnut ĸimãsavoĸ inûgínásavdlunilo. 6 aungmik
kiniússissugssap ũmáme kíssangnerane táuna inuartoĸ malersso-
runiuk angoĸinavâ avĸutâ sivisoĸingmat, toĸutdlugulo; nauk to-
ĸorĸússúmik táussumúnga atugagssaĸángitsoĸ, sujornagut ĸínga-
risimángingmago. 7 tamána pivdlugo inápavkit oĸardlunga: unga-
lûgkat pingasut ilingnut ingmíkôrtísavatit. 8 Nâlagkavdlo Gûtivit
ɪunagissat nerugtortigpago, sôrdlo sujuaissatit ugpernarsaivfigigai, 12,20.

ilingnutdlo túniugpago nuna sujuaissangnut túniúkumavdlugo oka
-tigissane tamât, 9 maleruarsimagugkit inássutit máko tama
taimailiorsimavdlutit, sôrdlo uvdlume inákivkit, Nâlagak Gûtit asa
-kuvdlugo avkutigerkussailo ingerdlavigerkuvdlugit uvdlut nungu
-dlugit, – tauva ungalûgkat táuko pingasut sule pingasunik ilás
-vatit ilingnut, 10 píngitsup aua kuinekarkunago nunangne Nâlagk
Gûtivit kingornússagssatut ilingnut túniússâne, aungmutdlo tu
-figerkunatit. 11 kisiáne tugdliminik kíngarssuissokarpat, ta
-ssumalo kokagssivdlugo makivfigalugulo tokugpago kimâvdlun
ungalûgkat táukua ilãnut, 12 tauva igdlokarfiata utorkaunertai au
-dlartitsísáput tássánga aisitdlugo túniutdlugulo aungmik akini
4 Môr. 35,33. -ssissugssap agssainut, tokorkuvdlugo. 13 issivit nãkigísángil
píngitsuvdlo aua Israîlimit pêrsísavat, inûvdluarkuvdlutit. 14 tu
27,17. -dlivit nunautâta kigdligissâ nûgtísángilat sujugdlît kigdligiss
-ssaliât kingornússangne pigssarsiangne, nuname Nâlagkap Gûti
ilingnut pigiligagssaritítâne. 15 ilisimangnigtok atausînauss
inungmut nikuísángilak pinerdlungnerdlûnît ajortulinerdlûnît p
-dlugo, ajortulinermik kanok íkaluarnersumik ajortulissokarâng
17,6. ilisimangnigtut mardlugdlûnît pingasutdlûnît okausiat maligdlu
aulajangersarnekásavok okautigissak. 16 ajokutáusassumik na
-naiaissok inungmut nikuigpat sumik pinerdlungnermik pasigdl
-dlugo, 17 tauva angutit táuko mardluk sakitsáutut kekariartúsa
Nâlagkap sânut, palasit erkartûssissutdlo uvdlune táukunane
-ssanîkumârtut sãnut; 18 erkartûssissutdlo sujunersiutigerkigs
-niásavât; nalunaiaissordlo táuna malungnarsigpat sagdlusimass
sagdluvdlune katángúne pasigdlersimagâ, – 19 tauva taimailiorfigi
-varse, sôrdlo katángúne iliorfigilerssârsimagâ, taimalo ajortok ak
-ningnit pêrsísavat, 20 ilai tusarkuvdlugit sujôrarkuvdlugitdlo
-ngornalo taima ajortigissumik iliorkerkunagit akornavsíne. 21 is
2 Môr. 21, -vitdlo nãkigísángilât: inûnek nalekásavok inunermik, issilo is
23-25. -mik, kigutdlo kigúmik, agssaitdlo agssangnik, isigkatdlo isigkan

kapitalit 20.

sorssungnerme ilerkugssanik.

1 sorssugkiartoruvit kíngarssortingnut, takugugkitdlo kimu
-tuarssuit kamutitdlo, inuit ilingnit amerdlanerussut, tauva er
-gísángilatit, Nâlagak Gûtit ilingnik Egivtinimit majuartitsiss
ilagigagko. 2 tauvalo sorssungnigssamut patdligutileruvse, ta

a palase savssásavok inuit okalugfigísavdlugit, [3]ima okarfigalugit:
saritse, Israîlíkut-â, uvdlume kíngarssortise sorssugkiartulerpase:
aatise kugsalanavêrdlit, ersekinase ánilârnasilo sujôrássutigina-
itdlo táuko; [4]Nâlagkap Gûtivse ingerdlakatigingmase kíngar-
sortivsínut sorssugkumavdlune igdlersordluse, ánáukumavdluse.
[5]tauvalo inuit misigssortait inungnut okalúsáput ima okar- 16,18.
lutik: kina nutâmik igdluliorsimava atorkârfigsiorsimanagulo?
ına igdluminut angerdlariartordle; sorssungnerme tokokinavok,
uvalo avdlap atorkârfigsiúsagâ. [6]kina vînekutilingmik nautsî- 3 Mór. 19,
iliorsimava nalingínarnutdlo atortísimanago? táuna igdluminut 23-25.
gerdlariartordle; sorssungnerme tokokinavok, tauvalo avdlap
lingínarnut atortísagâ. [7]kia arnak ingminut angersípâ nulí-
siúsimanagulo? táuna igdluminut angerdlariartordle; sorssung-
erme tokokinavok, tauvalo avdlap nulíssiúsagâ. [8]kâmûmivdlu-
gdlo misigssuissut inungnut okalúsáput okardlutik: kina ersiva
ıámigutdlo kugsalavdlune? táuna igdluminut angerdlariartordle,
tángutime ũmatait nâsângassúngortísángínamigit nangminek ũmá-
ıisut. [9]misigssuissutdlo inungnut okalorêrpata, katerssat nâ-
ıgait ivertísavait inuit sujulerssorkuvdlugit.
[10]ungalûgak patdlilerugko sorssugfigísavdlugo, tauva tordlu-
ıvfigitísavat erkigsivekatigerkuvdlutit. [11]erkigsinartumik akig- Mat. 10,
atit matuîvfigalutitdlo, tauva inuit tássane nâpínekartut tamar- 12-15.
ıik ilingnut akilerârtartûlísáput kivfartorfigísavdlutitdlo. [12]erkig-
ivigssiokatigiumanatitdle sorssugkumagpatit ungúsavat. [13]Nâ-
ıgkavdlo Gûtivit agssangnut túniugpago, angutaussut tássanîtut
maisa panap kînânik tokúsavatit. [14]kisiáne arnat merdlertutdlo
rssutautitdlo tamaisalo ungalûgkamîtut tássánga paggatigissat
maisa ilingnut ujajârumârpatit, neriumârpatitdlo kíngarssortingnit
ggatigissat Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniússai. [15]taimailior-
gisavatit ungalûgkat ilingnit ungaserulugtut tamaisa, akimángitsut
ua mânîtut ungalûgautaisa ilagíngisait. [16]kisiáne inuiakatigît
ua Nâlagkap Gûtivit ilingnut kingornússagssaritíkumassaisa u-
ıgalûgautaine anersârtartumik ûmatitakásángilatit; [17]utertínavêr-
ásavatitdle, imáitut: Hîtíkut Amoríkutdlo Kânãkutdlo Fêrisí-
utdlo Hîvíkutdlo Jîpusíkutdlo, sôrdlo Nâlagkap Gûtivit inákâtit;
imáitok 'pivdlugo: ajokersúsángingmase maujungnartuliatik Gûti-
ningnut ilerkorissatik tamaisa malerkuvdlugit, tauvalo Nâlag-
amut Gûtivsínut ajortuliásassuse. [19]ungalûgak sivisûmik
ıgugugko sorssugdlugo tiguarniardlugo, tauva erkâta orpê aserú-

-sángilatit ulimavfigissardlugit, nerissagssaĸarfigisagagkit kivd
-sanagitdlo. narssap orpê inûnerpat ungussagssatit? [20]orpit
-simassatit nerissagssaĸarfiúngitsut kisisa aserorsínauvatit kivdl
-dlugitdlo, ungalûgkamut sorssugfigissangnut unguniutigssiarali
artorssarserdlugo.

kapitalit 21.

inuartunik nalussaussunik; arnanik sorssungnerme
tigussanik; angajugdliliat aulajáissusiánik; angajorĸâmingnut nâlángitsunik;
inungnik ĸissungmut nivíngagaussunik.

[1]nuname Nâlagkap Gûtivit ilingnut pigiligagssautitâne i
toĸutaussoĸ navssârineĸarpat narssame ínangassoĸ ilisimaneĸ
-nanilo kia toĸúkâ, [2]tauva utorĸaunertatit erĸartûssissititdlo a
-sáput ûgtuivdlutigdlo ungalûgkanut táussuma toĸutaussup ava
-nîtunut. [3]tauvalo ungalûgkap toĸutaussumit ĸaningnerus
utorĸaunertaisa tigúsavât ugsik arnaviaĸ ugsiutit ilât, sulinen
atorneĸángisáinartoĸ uniáumigdlo nusôrsimángisáinartoĸ; [4]ugsig
táuna arnaviaĸ ungalûgkap táussuma utorĸaunertaisa samungn
-tísavât kûnguamut parĸiuitsumut, sulivfigineĸarnerdlûnît siaru
-terivfigineĸarnerdlûnît ajortumut, tássanilo kûnguame ugsik ta
arnaviaĸ ĸungasîásavât. [5]tauvalo savssásáput palasit Lîvip
-nguai, táukume Nâlagkap Gûtivit ĸinerpai kivfartûtarĸuvdl
Nâlagkavdlo arĸagut pivdluarĸussissarĸuvdlugit, táukualo oĸau
17,8 t. maligdlugo saĸitsautigissat tamarmik timíkutdlo ínardlînerit
-marmik pineĸásassut; [6]ungalûgkavdlo táussuma utorĸaunert
táukua toĸutaussumit ĸaningnerussut tamarmik agssatik assása
ugsigup táussuma arnavíssap kûnguame ĸungasîagkap ĸulâ
[7]nalunaiásáputdlo oĸardlutik: agssavta auk tamána kuíngi
issivtalo takúngilât; [8]sáimáunartíkit ínugtatit Israîlíkut utertit
Nâlagaĸ-â, píngitsuvdlo aua ínugtangnut Israîlíkúnut piseĸin
tauva auk táukunúnga matôrsimásavoĸ. [9]tássa píngitsup
akúningnit pêrsísavat, Nâlagkap agssuarnaigissânik iliúsagavit.
[10]aniguvit ĸíngarssortitit sorssúsavdlugit, Nâlagkavdlo Gût
agssangnut túniugpagit tigussaussut ilingnut autdlarutititdlu
[11]tigussaussunilo takugugko arnaĸ inugigsoĸ, kajumigigugkulo
-lingnut nulíssiúkumavdlugo, [12]tauva igdlungnut isertísavat, t
-ssumalo niarĸe salíssúmik salísavâ kukinilo kipivdlugit, [13]
-ssanilo tigussaunermine atugkane iperásavai, igdlungnilo unísa
angúnilo arnilo ĸiavdlugit ĸáumat nâvdlugo; kingornalo iserfig

nârpat katitdlugulo, tauvalo nuliarilísavat. 14 iluariungnaerugkule,
uva piumassânut autdlartísavat, akigísángilatdlo aningaussar-
ivdlutit; kivfatut pigissatut iliorfigísángilat, narrunarsaragko.
15 angut mardlungnik nuliaĸarune ardlât asavdlugo ardlâtdlo
ngaralugo, ĸitornivigigpánilo tamarmik, asassavdlo ĸíngarissavdlo,
ıgajugdlerdlo ĸíngarissap ernerigpago, 16 tauvalo nagdliugpat pi-
ıissane ernerminut kingornússagssaritísagunigit, — tauva asassap
nera angajugdlíngortísínáungilâ ĸíngarissap ernera angajugdliussoĸ
vnerdlugo; 17 kisiáne ĸíngarissap ernera ilisarísavâ angajugdliú-
ısusiagut, mardloriagkanik tunísavdlugo pigissame tamarmik ilai-
ıik; táuname tássa pigínaunerata pernautâ, táuna angajugdlersut 1 Môr. 49,3 t.
neĸartugssauvoĸ. 18 angut saĸitserîtsumik nâlagserîtsumik
neĸarpat, táussuma angúme nipâ arnamilo nipâ nâlagkumángíkâ,
tdlatsiaraluarpánilo taimáitoĸ nâlagkumángíkai, — 19 tauva angutâta
nâtalo tigúsavât anisitdlugulo igdloĸarfiata utorĸaunertainut na-
ugâta isâvfianut, 20 ungalûgkap táussuma utorĸaunertainut oĸar-
llutik: ernerput una saĸitserîtdlunilo nâlagserîpoĸ, niperput-
llo nâlagkumángilâ nungutitsilugsínartûvdlunilo imerajugtûvdlunilo;
tauvalo igdloĸarfiata angutitaisa tamarmik ujarĸanik mitdlûsavât
ıĸutdlugo; taimalo ajortoĸ akúningnit pêrsísavat, Israîlíkut ilû-
ıgaisa tusarĸuvdlugit sujôrarĸuvdlugitdlo. 22 inuk toĸússu-
igssamik ajortulisimagpat toĸutauvdlunilo, nivíngarugkulo ĸi-
ısungmut, 23 tauva timâ toĸungassoĸ ĸissungme únuísángilaĸ,
siáne ilerfiúsavat uvdlorme tamatumane; nivíngagaĸ Gûtime per-
llorĸussaungmat; nunalo Nâlagkap Gûtivit ilingnut kingornú- Gal. 3,13.
ısagssarititâ mingugtísángilat.

kapitalit 22.

inatsisit nalingínait.

1 ĸatángúpit ugsiutâlûnît savautâlûnît támartakajârtoĸ taku-
gugko issigíngitsûssâsángilat, ĸatángutingnut utersásavat. 2 ĸa- 2 Môr. 23,4 t.
tángutitdle ilingnit ĸaníngigpat, ilisimángíkugkulo, tauva igdlung-
nut isertísavat, ilingnîsavordlo ĸatángutingnut sujunersiutigitser-
dlugo, tauvalo kingumut táussumúnga túniúsavat. 3 taimailiú-
sautitdlo siutitûtânut ĸagdlersautânutdlo tamanutdlo ĸatángúpit
ımaissainut, nalingínaĸ táussumánga támartoĸ nanigaluarugko;
ısigíngitsûssârsínáungilatit. 4 ĸatángúpit siutitûtâlûnît ugsiutâ-
lûnît avĸusinerme ordlussoĸ takugugko issigíngitsûssâsángilat,

áiparalugo nikuitísavat. 5 angutip peкutai arnamīsángit
angutivdlo atísángilai arnap ánorai; nalingínaк taimailiortoк
-lagkamut Gûtingnut maujungnarmat. 6 ingerdlatitdlutit t
-míssap ivavfia sujumorugko orpingmilũnît nunáinarmilũnît
piarкanigdlũnît máningnigdlũnît pilik, arnâtdlo piarкaminigdl
máningminigdlũnît ivassoк, – tauva arnât tigúsángilat piarainut
3 Môr. 22,28. -ngutdlugo; 7 kisiáne arnât tingitísavat piarailo tiguvdlugit. i
-dluarкuvdlutit inũmersorкuvdlutitdlo. 8 nutâmik igdlulio
igdluvit кâ ungalulísavat, auk igdlungnut piserкunago táss
nákartoкaraluarpat. 9 nautsîvît vînекutilik mardluvius
3 Môr. 19,19. siaruarterivfigísángilat, siaruartigkangnit ulivkârutisiatit nautsîv
-dlo vînекutigdlup kingunere ivdlernartitagssángorкunagit. 10
-naut agssatdlagtísángilat ugsik siutitôrdlo atautsíkut uniart
-lugit. 11 atissagssaк savat merкuinik ilupâgssiagssanigdlo ak
4 Môr. 15, -rîgsitanik ujalugssiartalik atísángilat. 12 ujalugssianik
37-41. -ssaliúsautit кagdlersautivit uligissartagkavit nûinut sisama
13 angut nuliarsimagpat, nulîlo iseкatigisimavdlugo ûmig
-pago, 14 kángunartumigdlo pasigdlerdlugo ajortumik tusâma
-ngortigpago oкardlune: arnaк una nuliarileraluariga, patdlig
-kule malugâra niviarsiáungitsoк, – 15 tauva arnap táussuma
-sugtup angutâta arnâtalo tigúsavât arnap táussuma niviars
-ssusiata nalunaerкutâ ánitdlugulo isâvfingmut ungalûgkap u
-кaunertainut. 16 arnavdlo táussuma angutâ utorкaunernut
-savoк: paniga angúmut ûmúnga nulíssiúkaluariga, ûmigiler
17 tássalo kángunartumik pasigdlerpâ oкardlune: panît malu
niviarsiáungitsoк; âjuna paningma niviarsiáussusiata nalunaer
tauvalo sinigfiup tungia ungalûgkap utorкaunertaisa sãnut i
-savât. 18 ungalûgkavdlo utorкaunertaisa angut táuna tigús
pitdlardlugulo, 19 pitdlarneкautigssânigdlo akilîsísavât sîlvimik
-kilit untritigdlit naligissãnik, arnap táussuma angutânut tún
-dlugit; tássa niviarsiaк Israîlikúne ajortumik tusâmassángort
-mago, nuliarísavâlo inûtitdlune taimaitísínaunago. 20 ilumôrpa
oкausek ivna, arnaк táuna ilumut malugissaugpat niviarsiáungit
21 tauva arnaк táuna anisísavât angutâta igdluata pâta sujorâ
igdloкarfiatalo angutitaisa ujarкanik mitdlũsavât toкutdlugo.
-laerssordlune iliormat Israîlime angúme igdluane uverssarsim
-dlune; taimalo ajortoк akúningnit pêrsísavat. 22 angut m
-gineкarpat arnaк uvilik ínáukâ, tauva táuko tamarmik toкúsâ
angut táuna ínáussissoк arnardlo táuna; taimalo ajortoк Israîl

'sísavat. [23]arnaĸ inûsugtoĸ niviarsiaussoĸ angúmut a-
;ersimagpat, angutivdlo avdlap ungalûgkame nâpigpago ínaut-
ugulo, [24]tauva táuko mardluk anisísavase ungalûgkap táu-
uma isâvfianut, ujarĸanigdlo mitdlũsavase toĸutdlugit; arnaĸ
úneĸásavoĸ nivdliángingmat ungalûgkame, angutdlo toĸúneĸá-
ıvoĸ tugdlime nuliagssâ narrunarsarmago; taimalo ajortoĸ akú-
ngnit pêrsísavat. [25]kisiáne nunáinarme angutip nâpigpago arnaĸ
sugtoĸ kimut angersimassoĸ, tigutdlarpagulo táussuma angutip
ıtdlugulo, tauva angut táuna ínáussissoĸ kisime toĸúsavoĸ;
ırnardle táuna ĸanoĸ iliorfigísángilat, toĸússutigssamik ajortuli-
mángingmat; sôrdlume inûp tugdline makivfigiguniuk toĸut-
ugo, taimáipoĸ tamána. [27]mássa nunáinarme nâpípâ; ar-
ıĸ táuna angersimassoĸ nivdliagaluarame ánáussissigssaĸángilaĸ.
[28]arnaĸ inûsugtoĸ niviarsiaussoĸ kimut angersimángitsoĸ angutip
ıíkuniuk tigutdlardlugulo ínautdlugulo, malugineĸarpatalo, [29]tau-
ı angutip táussumínga ínáussissup arnap táussuma angutâ tu-
savâ sîlvimik sĩkilit tatdlimanik ĸuligdlit naligissânik nuliarilí-
ıvdlugulo arnaĸ táuna, tássa narrunarsaramiuk; inûtitdlune tai-
aitísináungilâ. [30]angutip angúme nulia nuliarísángilâ angúme
ıia magpísanago.

kapitalit 23.

nangíssutit.

[1]tigssardluersagaĸ aserorterinikutdlũnît taimailissaunersoĸ
ıissinikutdlũnît taimailissaunersoĸ Nâlagkap ilagîgsainut pisá-
ĝilaĸ. [2]uverssagaĸ avdlanertaĸ Nâlagkap ilagîgsainut písángilaĸ; Sagg. 9,6 tt.
máitup kinguaisa ĸulinge agdlât Nâlagkap ilagîgsainut písá-
ĝitdlat. [3]Amuníkut Mûapíkutdlo Nâlagkap ilagîgsainut písá-
ĝitdlat; táukua ilâta kinguaisa ĸulinge agdlât Nâlagkap ilagîg-
ıinut písángitdlat písángivigdluínardlutik, [4]imáitoĸ píssutiga-
ıgo: timiussamik imermigdlo savssaivfigiartúngínamise ingerdla-
tdluse, taimane Egivtinimit anigavse, Bîliamilo Bîorip ernera
:ôrime Misuputâmiamĩtume nunaĸartoĸ akileramíko agssortor-
lutit, perdlorĸorĸuvdlutit. [5]Nâlagkavdle Gûtivit Bîliame tusa-
ımángilâ, perdlorĸússutigssaugaluardlo Nâlagkap Gûtivit piv-
lutit mumípâ pivdluarĸússutigssángortitdlugo, Nâlagkap Gûtivit
ıgamisit. [6]erĸigsíssutigssãnik ajúngeĸutigssãnigdlo piniúsángi-

-latit uvdlugssatit tamaisa nâvdlugit, písángivigdluínardlutit. 7 E
-tumíkut maujugísángilatit, katángutigigagkit; Egivtinimiut mauj
-gísángilatit, nunãne takornartaugaluaravit. 8 kinguâgssamik p
-ngajuisigut kitornartârissait Nâlagkap ilagîgsainut pisínáupu
9 anissarângavit kíngarssortingnut tangmâriartordlutit, tau
3 Môr. 15,16. mianerssorit ajortunut tamanut. 10 ilingne angutekarpat únuan
pinekarnerminit mingugsimassumik, táuna tangmârfiup avatân
anísavok, tangmârfingmut isísángilak. 11 kisiáne únulersúkut ime
-mik uvfásavok, sekinerdlo tarrilerpat tangmârfingmut isísava
12 ornigtagagssakásautitdlo tangmârfiup avatâne avatânut aliarto
-tarfigssangnik; 13 sákungnutdlo ilángutdlugo nivautakásautit, ta
-valo avatâne akuítarângavit tamatumínga nivâisautit, kingumutd
sâgdlutit ilingnit anissok matũsavat. 14 mássa Nâlagkap Gûti
tangmârfît angalavfigissarpâ ánagtíkumavdlutit kíngarssortititd
sujunigkut túniúkumavdlugit; taimáitumik tangmârfît ivdlernásava
sumik kángunartumik ilingne takungnerkunago tunússivigerkun
-titdlo. 15 kivfak nâlagkaminit ilingnut aniguissok nâlagarig
-luanut pisísángilat. 16 ilingne unísavok akúningne najugkame k
-nerumassâne, isâvfivit ilãne inûvdluarfigissamine; nâgdliugtis
-ngilat. 17 arnaunigssamârtokásángilak Israîlip panîsa ilãn
angúnunigssamârtokásananilo Israîlip ernerisa ilãnik. 18 uverssa
-nermut nâlagsaut kingmimigdlũnît akigssarsiak Nâlagkap Gûtiv
igdluanut pisísángilat, kanok isivdlugo únersûtigissaugaluarnerso
tamáko tamarmik Nâlagkamut Gûtingnut maujungnarmata. 19 k
2 Môr. 22,25. -tángutit akiliúmik akimortitsiniarfigísángilat, aningaussatdlũnît a
-kigssait nerissagssatdlũnît akigssait sûtdlũnît akimortitsiniu
-ginekartartut akigssait akimortísanagit. 20 avdlanertak akiliúm
akimortitsiniarfigisínauvat, katángutitdle akiliúmik akimortitsinia
-figísángilat, tássa Nâlagkamut Gûtingnut pivdluarkorkuvdlu
agssavit isaguvfigissaine tamane, nuname pigileriartugagssangne
4 Môr. 30,3. 21 Nâlagkamut Gûtingnut únersũmik únersuiguvit, nãmagsisa
-dlugo piumârnertúsángilatit; Nâlagkap Gûtivit ilingnut aperkut
-giumârmago, tauvalo ajortuliauserisimásagit. 22 kisiáne únersu
-ngíkuvit ajortuliauserisimásángilat. 23 kardlungnit anissut male
-ruásavatit taimailiordlutitdlo, sôrdlo Nâlagak Gûtit kajuming
-ningnit únersorfigigit, sôrdlo kaningnik okalugsimassutit. 24 tu
-dlerpit nautsîvia vînekutilik tikíkugko, vînigssanik nerisínauvu
piumassangnik kârsitdlarserdlutit; igssoraivfingnutdle ikissísang

‚tit. 25 tugdlerpit karriliutai kivdlugagssat tikíkugkit, karrinik
‚suisínauvutit agssangnik, kivdlũmigdle aulatitsivigísángilatit tug-
‚erpit karriliutai.

kapitalit 24.

nangíssutit.

1 angutip nuliagsse tigugpago katitdlugulo, táunale sáimáu-
‚rsíngigpat issainut, sumik kángunartumik navssârfigingmane,
‚valo agdlagkanik avíssutinik agdlagpat táussumúnga arnamut Mat. 5,31 f.
‚sainutdlo túniutdlugit igdluminitdlo autdlartitdlugo, 2 arnardlo — 19,3-9.
‚na [uvime] igdluanit anisimavdlune autdlarpat, angutivdlo av-
‚ap pigilerpago, 3 uviatalo táussuma kingugdliup ĸíngarilerpago,
‚lagkanigdlo avíssutinik táussumúnga agdlagpat agssainutdlo
‚iutdlugit igdluminitdlo autdlartitdlugo, toĸugpatdlũnît uvia táuna
‚gugdleĸ arnamik táussumínga nuliartoĸ, — 4 tauva uviata sujug-
‚iup táussumínga autdlartitsissup kingumut tigúsángilâ nuliariu-
‚avdlugo, mingugtingmat kingorna, tamána maujungnarmat Nâ-
‚gkap sâne; tássa ajortuliarnermik âtsorĸunago nuna Nâlagkap
‚tivit ilingnut kingornússagssaritità. 5 angut nuliarĸámersi-
‚agune katerssat sorssugtugssat aneĸatigísángilai, sumigdlo er-
‚orĸúneĸásángilaĸ. pineĸángitsûvdlune igdluminīsavoĸ ukioĸ
‚useĸ nâvdlugo nulê nuliariligkane tipaitsoĸatigalugo. 6 aseror-
‚rivîtdlũnît aserorterutdlũnît ĸagdleĸ sagdlunavêrutitut tigune-
‚ásángitdlat; taimailiortup inûneĸ sagdlunavêrutitut tiguniarsi-
‚ásangmago. 7 inuk maluginеĸarpat tarnilingmik tigdligtoĸ
‚tángutime ilãnik, Israîlip kinguaisa ilãnik, kivfatut pigissatut
‚rfigalugo akigalugulũnît, tigdligtoĸ táuna toĸúsavoĸ; taimalo
‚rtoĸ akúningnit pêrsísavat. 8 perdluk pupingneĸ mianer-
sûtigûk, palasit Lîvíkut ilivsínut ajoĸersûtigissait tamaisa male-
uarĸigsãsagagkit taimailiordluínardlutitdlo; táukunúnga inássu-
‚igissáka maleruásavase taimailiordlusilo. 9 erĸainiarit Nâlagkap
‚tivit Merja ĸanoĸ iliorfigigâ ingerdlatitdluse, taimane Egivti-
‚imit anigavse. 10 tugdlit sumik taorsigagssamik átartortíkugko,
‚luanut isísángilatit sagdlunavêrutigssâ tigujumavdlugo; 11 sila-
âne unísautit, angutivdlo átartortitavit sagdlunavêrutigssaĸ iling-
‚ut ánisavâ silatânut. 12 pîtsûgpatdle ínásángilatit sagdlunavê-
‚utâ sule pigalugo, 13 kisiáne sagdlunavêrutigssaugaluaĸ táussu- 2 Môr. 22, 26 f.
‚únga utertísavat seĸineĸ tarrilerpat; tauva ínarumârpoĸ ĸag-

-dlersáune ĸipigalugo pivdluarĸujumârdlutitdlo; tamánalo iluar-
-nertut pigísavat Nâlagkap Gûtivit sâne. [14] kivfartortoĸ pîtsoĸ
ajorssartoĸ iluaitsuliorfigísángilat, ĸatángutivitdlũnît ilaginerât ta-
-kornartartavitdlũnît nunangne isâvfingnilo ítut ilaginerât. [15] uv-
3 Mór. 19,13. -dlorme kivfartorfiane tunísavat akigssarsiânik, seĸernup tarríssú-
-sángilâ, pîtsûngmat táuna, tamánalo pissagssane isumavdlûti-
-gingmago, Nâlagkamutdlo tordlularĸunago pivdlutit, tauvalo ajor-
2 kúng. 14,6 t. -tuliauserisimásagit. [16] angajorĸait toĸúneĸásángitdlat ĸitornatik
pivdlugit, ĸitornaitdlo toĸúneĸásángitdlat angajorĸâtik pivdlugit:
nungutdlutik nangmineĸ ajortuliauserissatik pivdlugit toĸúneĸásáput.
[17] erĸartũssisigssaĸ mumísángilat takornartamut iliarssungmut-
-dlũnît, uvigdlarneruvdlo atissagssâ sagdlunavêrutitut tigúsángilat.
[18] erĸainiásautitdlo Egivtinime kivfaugaluartutit, Nâlagkavdlo Gûtivit
tássánga utertíkâtit; tamána pivdlugo inápavkit taimailiorĸuvdlutit.
[19] narssautingnit katerssugagssatit katerssorsimavdlugit eĸitigkat
3 Mór. 19,9 t. atautsit narssame puiorsimagugkit, tauva utísángilatit tigujartor-
-dlugit; takornartap iliarssûvdlo uvigdlarneruvdlo pigísavait, tássa
Nâlagkamut Gûtingnut pivdluarĸorĸuvdlutit agssavit suliarissaine
tamane. [20] orpiutit ûliaĸut katerssuivfigísavdlugo aulaterugko,
tauva avaleĸutai pîtsakorsiúsángilatit kingornagut; takornartap
iliarssûvdlo uvigdlarneruvdlo tamáko pigísavait. [21] nautsîvît vîne-
-ĸutilik katerssuivfigigugko, tauva pîtsakorsiúsángilat kingornagut:
takornartap iliarssûvdlo uvigdlarneruvdlo tamáko pigísavait. [22] er-
-ĸainiásautitdlo Egivtinime kivfaugaluartutit, tamána pivdlugo
inápavkit taimailiorĸuvdlutit.

kapitalit 25.

nangíssutit.

[1] angutinik saĸitsáutoĸarpat, erĸartũssivingmutdlo pigpata
úss. 17,15. erĸartûtísavdlutik, tauva iluartoĸ iluartûtísavât, pitdlagagssardlo
pitdlagagssautísavât. [2] tauvalo pitdlagagssaĸ unatartitagssaugpat,
tauva erĸartũssissup patdlortísavâ unatartitdlugulo issigititdlune
pinerdlungnera nâpertordlugo, unatarnerit kisitdlugit. [3] sisamanik
ĸulilingnik unatásavât ilanagitdlo; ilavdlugit tamákunánga amer-
-dlanerussunik unataraluarpássuk ĸatángutit issingnut narrunar-
1 Kor. 9,9. -seĸinavoĸ. [4] ugsik túkartuissoĸ nerinavêrĸusísángilat. [5] ĸa-
-tángutigît peĸatigîgdlutik ineĸarpata, ardlâtdlo toĸugpat erne-
-ĸarnane, tauva toĸussup nulia uvinísángilaĸ takornartamik er-

-ĸardleríngisaminik; uvigigaluata ĸatángutâta angutip iseĸatigísavâ
ingminut nulíssiutdlugo katitdlugulo ĸatángúne kinguârdlugo. [6]tau- 1 Môr. 38,8.
-valo arnap táussuma ernertârĸautâ ĸatángutâta toĸussup arĸanik
kinguârsissûsavoĸ, arĸa Israîlimit pêrĸunago. [7]angutivdle táu-
-ssuma iluaríngigpago ĸatángutigigaluame nulia nuliarilísavdlugo,
tauva ĸatángutigigaluata nulia majuásavoĸ isâvfingmut utorĸau-
-nernut oĸardlune: uvigigaluama ĸatángutâta ĸatángúne atsiúne-
-ĸartíkumángilâ Israîlime katíkumanangalo ĸatángúne kinguâr-
-dlugo. [8]tauva igdloĸarfiata utorĸaunertaisa ĸaerĸúsavât angut
táuna oĸalugfigalugulo. táunale ĸeĸarpat oĸardlune: iluaríngilara
nuliarilísavdlugo, [9]tauva ĸatángutigigaluata nulia táussumúnga
savssásavoĸ utorĸaunerit issigititdlugit igdluanik isigangmaiar-
-dlugo kînâgutdlo ĸiserdlugo akivdlugulo oĸardlune: taimailior-
-figísavât angut ĸatángutigigaluame inoĸutainik ineriartortitsiu- Rút. 4.
-mángitsoĸ. [10]angutdlo táuna [inoĸutailo] kamigdlângassúkúnik
taineĸásáput Israîlime. [11]angutit mardluk pâgpata, áipâtalo
nulia aggerpat uvine ánáukumavdlugo artorssartitsissâta agssainit,
isagtordlunilo kángugissâgut tigugpago, [12]tauva agssai kipísavatit,
issitit nãkingnísángitdlat. [13]mardlûssunik oĸimailutaĸásángi-
-latit pôĸátangne, angnermigdlo mingnermigdlo; [14]igdlungnilo mar- 3 Môr. 19,
-dlûssunik ûgtûteĸásángilatit, angnermigdlo mingnermigdlo. [15]oĸi- 35 t.
-mailutaĸ nãmagtoĸ iluartoĸ pigísavat, ûgtûtdlo nãmagtoĸ iluar-
-toĸ pigísavat, inũmersorĸuvdlutit nuname Nâlagkap Gûtivit iling-
-nut túniússâne. [16]Nâlagkap Gûtivit maujugingmagit taimailiortut
tamaisa, iluaitsuliortut tamaisa. [17]erĸainiarit Amalákut iling- 2 Môr. 17,
-nut ĸanoĸ iliortut ingerdlatitdluse, taimane Egivtinimit anigavse, 8 tt.
[18]ĸanoĸ sorssugkiartorâtit ingerdlatitdlutit kingugdliussortatit per-
-dlugtitdlugit, nukigdlângassut kingunigkut ingerdlassut tamaisa,
mássalo ĸasuvdlutit nukêrútutit; Gûtilo mianeríngíkât. [19]tauvalo
Nâlagkap Gûtivit kíngarssortingnit avatingnîtunit tamanit pineĸá-
-saersitdlutit uníngavigssarsisigpatit nuname ilingnut kingornú-
-ssagssaritíkumassamine pigiligagssangne, tauva Amalákut erĸai-
-neĸarnerat pîásavat ĸilaup atânit. tamána puiúsángilat.

kapitalit 26.

nautsîat naorĸârnerinik, katersugkatdlo ĸulinginik.
Nâlagkap angerusianik erĸaiserĸigkai.

[1]piumârpordlo nuna Nâlagkap Gûtivit ilingnut kingornú-
-ssagssaritíkumassâ apûvfigigugko, pigilerugkulo tássanilo ine-

-ĸalerdlutit, [2]tauva tigusísautit nunap ineriterĸâgaisa nunami
Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniússânit pigssarsiavit tamarmik ilai-
-nik nuioragkamutdlo ilivdlugit najugkamutdlo Nâlagkap Gûtivi
ĸinigânut aterminut inigerĸussânut piartordlutit. [3]tikiúsautitdl
palasimut uvdlune táukunane tássanĩkumârtumut oĸarfigalugulo:
uvdlume nalunaerpunga Nâlagkamut Gûtingnut, nuna Nâlagkap
sujuaissavtínut ugpernarsáissutigissâ uvavtínut túniúkumassâ apûv-
-figigiga. [4]palasivdlo nuioragaĸ agssangnit tigúsavâ Nâlagkap
Gûtivit tunissiviutâta sânut ilivdlugo. [5]tauvalo nalunaiáisautit
Nâlagkap Gûtivit sâne oĸardlutit: sujuaissara Sêriamiuvoĸ nûgta-
-ĸátârtoĸ, Egivtinimutdlo samungnarame tássane takornartauvoĸ
ínugtakitsúngûvdlune, tássanile inuiagssuángorput ínugtartût pi-
-ssaussut angisût. [6]Egivtinimiutdle ajortumik pivâtigut nâgdliug-
-titdlutalo, artornartumigdlo kivfartortípâtigut. [7]tauva Nâlag-
-kamut sujuaissavta Gûtiánut nivdliagavta, Nâlagkap niperput tu-
-sarpâ nâgdliugssuserputdlo takuvdlugo, erdloĸíssuserputdlo ĸu-
-nutíneĸarnerputdlo; [8]Nâlagkavdlo Egivtinimit anisípâtigut ag-
-ssangnik píssaussunik talermigdlo isagsimassumik ánilârnarner-
-ssuarmigdlo nalunaerĸutinigdlo tupingnartulianigdlo; [9]apûtípâ-
-tigutdlo najugkamut matumúnga tunivdlutalo nunamik matumínga,
nunamik ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtumik. [10]mãnalo
ata, aggiúpáka nunap ivdlit, Nâlagaĸ, uvavnut túniússavit ineri-
-terĸâgai. ilísavatitdlo Nâlagkap Gûtivit sânut patdlorfigalugulo
Nâlagaĸ Gûtit; [11]tipaitsûtigísavatitdlo ajúngitsut tamaisa Nâlagkap
Gûtivit ilingnut inoĸutingnutdlo túniússai; ivdlit Lĩvíkûssor-
-dlo takornartardlo akúningnĩtoĸ ilángutdlutik tipaitsûtigísavase.
14,22 t. [12]pigssarsiavit ĸulinge tamaisa túniuterêrugkit ukiut pingajuáne,
14,28 t. tássa ukiume pigssarsiat ĸulinginik túniússivingme, Lĩvíkûssordlo
takornartardlo iliarssugdlo uvigdlarnerdlo tunigugkit isâvfingne
nerissagssaĸartitdlugit ĸârsitdlautigssaĸartitdlugit, [13]tauva oĸá-
-sautit Nâlagkap Gûtivit sâne: ivdlernartitat igdluvnit pêrsípáka
ãmame Lĩvíkûssumut takornartamutdlo iliarssungmutdlo uvigdlar-
-nermutdlo túniúpáka inássutitit uvavnut inássutigissatit tamaisa
maligdlugit; inássutivit ilãnigdlũnît maleruarnerdlugaĸángilanga
puiugaĸarnangalo. [14]ilãnik neríngilanga aliasungnivne, toĸussu-
-mutdlo túniússíngilanga ilãnik; Nâlagkap Gûtima nipâ nâlag-
-para, taimardluínaĸ iliordlunga sôrdlo inákingma. [15]alákarit
iningnit ivdlernartumit, ĸilangmit, pivdluarĸúkitdlo ínugtatit Is-

raîlíkut nunalo uvavtínut túniússat, sôrdlo sujuaissavut ugper-
narsaivfigigitit, nuna ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtoĸ.
16 uvdlorme matumane Nâlagkap Gûtivit inápâtit, taimailior-
ĸuvdlutit máko ilerĸorerĸussat erĸartũssisigssatdlo erĸordlugit,
maleruarĸuvdlugit taimailiorĸuvdlutitdlo ũmatigkut ilũngardlutit
tarnigkutdlo ilũngardlutit. 17 Nâlagaĸ uvdlume únersorfigât Gûti- 5,27.
giumavdlugo ingerdlavigerĸussaisigutdlo ingerdlajumavdlutit iler-
ĸorerĸussailo inássutailo erĸartũssisigerĸussailo maleruarumav-
dlugit nipâlo nâlagkumavdlugo. 18 Nâlagkavdlo uvdlume úner-
sorfigâtit pigissagssarsiamisut ínugtariumavdlutit, sôrdlo oĸalug- 7,6.
figigâtit, inássutailo tamaisa maleruásagitit, 19 angnerpãngortíku-
mavdlutitdlo akimángitsunit píngortitaminit tamanit, nersornau- 4,7 t.
taorĸuvdluse tusâmassángûtaorĸuvdlusilo ássûtaorĸuvdlusilo i-
nuiaorĸuvdlusilo ivdlernartut Nâlagkap Gûtivse pigissai, sôrdlo
oĸalugsimassoĸ.

kapitalit 27.

ujarĸanik inatsisit titarneĸarfigssainik. pivdluarĸussissugssanik perdlorĸussissugssanigdlo.

1 Môrsasivdlo Israîlíkut utorĸaunertait ilagalugit inuit inápai
oĸardlune: inássutit uvdlume ilivsínut inássutigissáka tamaisa
maleruarsigik. 2 tauvalo Jôrtaníkut ikâruvse nunamut Nâlagkap
Gûtivit ilingnut túniússânut, uvdloĸ táuna ujarĸanik angisûnik ná-
partitsiumârputit marrarmigdlo ĸaĸortumik ĸalipagdlugit. 3 ta-
mákunúngalo titarumârpatit inatsisit mákua oĸausê tamaisa, ikâ-
ruvit, apôrĸuvdlutit nunamut Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniú-
ssânut, nunamut ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtumut, sôr-
dlo Nâlagkap sujuaissavit Gûtiata oĸalugfigigâtit. 4 tauva Jôrtane
ikâruvsiuk ujarĸat tamáko uvdlume ilivsínut inássutigissáka ná-
partísavase ĸáĸame Eipalime marrarmigdlo ĸaĸortumik ĸalipag-
dlugit. 5 tássanilo Nâlagkamut Gûtingnut tunissiviliúsautit tuni-
ssivingmik ujaraussumik; ujarai savingmik aulatitsivigísángilatit.
6 ujarĸanik ilángarneĸángitsunik tunissiviliúsautit Nâlagkamut Gû-
tingnut, ĸânilo Nâlagaĸ Gûtit pigdlîvigísavat tunissutinik ikivka-
gagssanik. 7 tunissutinigdlo ĸujaniutinik pigdlísautit nerivdlu-
titdlo tássane tipaitsugdlutitdlo Nâlagkap Gûtivit sâne. 8 ujar- Jôrs. 8,30-32.
ĸanutdlo inatsisit mákua oĸausê tamaisa titarumârpatit navsuit-
dluartumik. 9 ãma Môrsasip palasit Lîvíkut ilagalugit Is-
raîlíkut ilũngaisa oĸalugfigai oĸardlune: nalunaerssuigit tusaiv-

26,17-19. -dlutitdlo, Israîle-â: uvdlorme matumane Nâlagkap Gûtivit ínug-
-tarilerpâtit; 10 nâlásavatdlo Nâlagkap Gûtivit nipâ taimailiordlutit
inássutai ilerĸorerĸussailo uvdlume ilingnut inássutigissáka er-
-ĸordlugit.
11 ãma Môrsasip inuit inápai uvdlorme tamatumane oĸar-
-dlune: 12 uko ĸeĸásáput ĸáĸame Garîsîmime, inuit pivdluarĸu-
-savdlugit Jôrtane ikâruvsiuk: Símiût, Lîve, Jûta, Iisagssâre, Jù-
Jôrs.8,33-35. -serfe, Bînjamît. 13 ukulo ĸeĸásáput ĸáĸame Eipalime, perdlor-
-ĸussísavdlutik: Rûpine, Gâte, Agsera, Sîpulût, Dáne, Navtalê.
14 Lîvíkutdlo pilísáput Israîlip ilagissainut tamanut nipitûmik oĸar-
-dlutik: 15 perdlorĸunarsile ĸiperugkamigdlũnît kueragkamigdlũnît
inûssaliortoĸ Nâlagkap maujugissânik, sanatôrssûp agssaisa sa-
-nãnik, issertortumutdlo ilivdlugo; inuitdlo tamarmik akísáput
oĸardlutik: ãman. 16 perdlorĸunarsile angúminigdlũnît arnaminig-
-dlũnît narrugingnigtoĸ; inuitdlo tamarmik oĸásáput: ãman.
17 perdlorĸunarsile tugdlime nunautâta kigdligissânik nûgtitsissoĸ;
inuitdlo tamarmik oĸásáput: ãman. 18 perdlorĸunarsile tagpît-
-sumik támartitsissoĸ ingerdlaviane; inuitdlo tamarmik oĸásáput:
ãman. 19 perdlorĸunarsile erĸartũssisigssamik mumitsissoĸ takor-
-nartamutdlũnît iliarssungmutdlũnît uvigdlarnermutdlũnît; inuitdlo
tamarmik oĸásáput: ãman. 20 perdlorĸunarsile angúme nuliãnik
ínáussissoĸ, angúme ĸipia magpermago; inuitdlo tamarmik oĸá-
-sáput: ãman. 21 perdlorĸunarsile nerssúmik ínáussissoĸ; inuitdlo
tamarmik oĸásáput: ãman. 22 perdlorĸunarsile ĸatángúminik ar-
-namik angúmilũnît arnamilũnît panianik ínáussissoĸ; inuitdlo ta-
-marmik oĸásáput: ãman. 23 perdlorĸunarsile nuliame arnânik
ínáussissoĸ; inuitdlo tamarmik oĸásáput: ãman. 24 perdlorĸu-
-narsile tugdliminik perdlugtitsissoĸ issertortúkut; inuitdlo ta-
-marmik oĸásáput: ãman. 25 perdlorĸunarsile pajugúmik tigu-
-sissoĸ tarnilik perdlugtíkumavdlugo, píngitsup aua kuiumavdlugo:
Gal. 3,10-13. inuitdlo tamarmik oĸásáput: ãman. 26 perdlorĸunarsile inatsisit
mákua oĸausînik malingníngitsoĸ taimailiornanilo; inuitdlo tamar-
-mik oĸásáput: ãman.

kapitalit 28.

pivdluarĸússutit perdlorĸússutitdlo.

26,19. 1 piumârpordlo Nâlagkap Gûtivit nipâ nâlarĸigsârugko inà-
3 Môr. 26, 3-13. -ssutai uvdlume ilingnut inássutigissáka tamaisa maleruardlugit

iimailiordlutitdlo, tauva Nâlagkap Gûtivit angnerpãngortísavâtit kimángitsunit nunamĩtunit tamanit; [2] ilingnutdlo nagdliúsáput ivdluarкússutit máko tamarmik anguvdlutitdlo, Nâlagkap Gûtivit ipâ nâlagkagko. [3] pivdluarкussáusautit ungalûgkame, pivdluarкussáusautitdlo narssame. [4] pivdluarкussáusáput timivit iluata ingunere nunavitdlo ineritítai nerssutautivitdlo kingunigssiait, ugsiutivit erniait savautivitdlo kinguligssait. [5] pivdluarкussáusavoк nioragautit ûtigagssiorfĩtdlo. [6] pivdluarкussáusautit iserângavit, ivdluarкussáusautitdlo anissarângavit. [7] Nâlagkap кíngarssortitit ingnut nikuítut perdlugtitísavai sângne; avкut atausek atordlugo ingnut aniumârput, avкutitdlo arfinek mardluk atordlugit sângnit imãsáput. [8] Nâlagkap pivdluarкússut ilingnêrкúsavâ кimatuliringne tamanilo agssavit isaguvfigissaine; pivdluarкujumârpâtitdlo uname Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniússâne. [9] Nâlagkap makitikumârpâtit ivdlernartutut ínugtarísavdlutit, sôrdlo ugpernarsaivfigigâtit, Nâlagkap Gûtivit inássutai maleruarugkit avкutigerкussaisigutdlo ingerdlasimavdlutit. [10] inuiaкatigĩtdlo nunamĩtut tamarmik takúsavâtit Nâlagkap arкanik atsersimassutit, ersigiumârdlutitdlo. [11] Nâlagkavdlo peкangârtíkumârpâtit ajúngeкutigssanik, timivit iluata kingunerinik nerssutautivitdlo kingunigssiainik nunavitdlo inerititainik, nuname Nâlagkap sujuaissangnut gpernarsáissutigissâne ilingnut túniúkumassâne. [12] Nâlagkap ilingnut magperumârpâ кimatulivine ajúngitsoк, кilak, nunat sialungnik tuniumavdlugo pineкarfigssâgut, agssavitdlo suliait tamaisa pivdluarкujumavdlugit; akimángitsutdlo amerdlasût átartortísavatit, ivdlitdle átartúsángilatit. [13] Nâlagkavdlo niaкûtísavâtit pamiûtísanatitdlo; кúmut piartorsínásautit ámutdlo písanatit, Nâlagkap Gûtivit inássutai uvdlume ilingnut inássutigissáka nâlagkugkit maleruardlugit taimailiordlutitdlo, [14] oкautsitdlo nákua uvdlume ilivsínut inássutigissama ilâtdlũnĩt nigúngíkugko alerpiuvdlũnĩt tungânut sâmiuvdlũnĩt tungânut, Gûtit avdlat maligkumavdlugit kivfartũkumavdlugitdlo.

[15] piumârpordle Nâlagkap Gûtivit nipâ nâlángíkugko inássutai tamaisa ilerкorerкussailo uvdlume ilingnut inássutigissáka maleruarnagit taimailiornatitdlo, tauva perdlorкússutit máko tamarmik ilingnut nagdliúsáput anguvdlutitdlo. [16] perdlorкussáusautit ungalûgkame, perdlorкussáusautitdlo narssame. [17] perdlorкussáusavoк nioragautit ûtigagssiorfĩtdlo. [18] perdlorкussáusáput timivit iluata kingunere nunavitdlo inerititai, ugsiutivit erniait savautivitdlo ki- 3 Môr. 26, 14–39.

-nguligssait. 19 perdlorкussáusautit iserângavit, perdlorкussáusau
Mal. 2,2. -titdlo anissarângavit. 20 Nâlagkap ilingnut autdlartíkumârpâ per
-dlorкússut ánilânganerssuardlo agpisalũssinerdlo agssavit isaguv
-figissaine tamane suliariniagkangne, pîagautserdlutit nungutitau
-lertorsimatserdlutitdlo piliavit ajorssusiat pivdlugo, кimagkangmi
21 Nâlagkap toкorarneк ilingnut atatíkumârpâ pîagauvdluínarser
-dlutit nunap pigileriartugkavit кânit. 22 Nâlagkap patigkumâr
-pâtit uvinêrúnermik кanimanermigdlo nápáumigdlo kíssangnar
-tumik órúnermigdlo panamigdlo karrinigdlo ûtanik karrinigdl
amíkakunik; malerssúsavâtitdlo nungutitautserdlutit. 23 кilagdl
niarкuvit кulânîtoк ilingnut kangnúsagtut ísavoк, nunalo ating
-nîtoк savigsut ísavoк. 24 Nâlagkap nunavit sialugssaralue pujo
-ralaníngortitdlugitdlo кasserníngortíkumârpai; кilangmit ilingnu
nákásáput pîagautserdlutit. 25 Nâlagkap perdlugtitísavâtit кíngar
-ssortivit sãne; avкut atauseк atordlugo táukunúnga aniumârputit
avкutitdlo arfineк mardluk atordlugit sãnit кimâjumârputit; unig
-figssaisuásautitdlo nuname nâlagauvfiussune tamane. 26 timitdl
toкungassoк neкigssáusavoк tingmíssanut кilaup atânîtunut ta
-manut nunavdlo nerssutainut, nujuarsaissoкásángilardlo. 27 Nâ
Aam. 4,6-11. -lagkap patigkumârpâtit ajússanik Egivtinip pînik marкerdlugtu
-nigdlo ungilangnartunigdlo kilangnigdlo, ilingnut ajorungnaersíne
ajornásassunik. 28 Nâlagkap patigkumârpâtit pivdlerornermik tag
-pînermigdlo ũmativdlo ánilârneranik; 29 savtísautitdlo uvdlup кer
-кane, sôrdlo tagpîtsoк savtigtartoк târtume; pivdluásángilatitdl
avкutigissangne, ínardlerneкarsínardlutitdle arsârneкarsínardlutitdl
uvdlut tamaisa, ánagtitsissigssaкásanatitdlo. 30 arnaк ilingnut a
-ngersíkumârpat, angutivdle avdlap ínáukumârpâ; igdluliorumâr
-putit inigísanagule; vîneкutilingmik nautsîviliorumârputit, nali
-ngínarnutdle atortísanago. 31 ugsiutit toкúneкásavoк issivit sãne
ilânigdlo nerísángilatit; siutitûtingnik arsârneкásautit issigititdlutit
kingumutdlo písanago; savautitit кíngarssortingnut túniúneкásáput
ánagtitsissigssaкásángilatitdlo. 32 ernitit panisitdlo túniúneкásáput
inuiangnut avdlanut, issivitdlo issigísavait, tukumajungnaerutig
-savdlugitdlo uvdlut nungutdlugit; agssatitdlo sapíngisaкásángitdlat
33 nunavit ineritítai erdloкíssutigissatitdlo tamaisa nungúkumârpait
inuiait nalussavit, ínardlînerínarnigdlo pineкásautit кunutíneкar
-tardlutitdlo uvdlut tamaisa; 34 pivdlerulísautitdlo issivit issig
-ssagssât takussagssat pivdlugo. 35 Nâlagkap patigkumârpâtit a
-jússanik ajortunik sêrкugkut ugpatigkutdlo, ilingnut ajorungnaer

sínek ajornásassunik, issigkavit aluinit kavsseritdlo tikitdlugo.
6 Nâlagkap ivdlitdlo kúngigssatdlo ilingnut ivertitagssat ingerdla-
tíkumârpâse inuiangnut ivdlitdlo sujuaissavitdlo nalussavsínut;
ássanilo Gûtit avdlat kivfartûkumârpatit, kissuit ujarkatdlo. 37 uit- Jer. 24,9.
satigissagssauvdlutitdlo ússatigissagssauvdlutitdlo mitautigissag- — 29,18.
ssáusautit inuiakatigîngne tamane, sumut Nâlagkap ingerdlatí-
kumârâtit. 38 nautsîagssat amerdlasût narssautingnut ánissoru-
mârpatit, ikigtunigdle katerssuiumârdlutit, pigdlertat nerísang-
matigik. 39 vînekutilingnik nautsîviliorumârputit pássútardlugitdlo,
înimigdle imísanatit katerssuísanatitdlo, kugdlugíssat nungúku- Migg. 6, 13-15.
mârmatigik. 40 ûliakússuarnik pigissakásautit nunavit ilagissaine
amane, ûliamigdle tanísanatit, pigissavit ûlialê nákarumârmata.
1 ernertârtardlutitdlo panigsârtarumârputit, pigísanagitdle, tigu-
ssauvdlutik autdlarumârmata. 42 orpiutitit tamaisa nunavitdlo
nerititai pigdlertat pigísavait. 43 takornartak akúningnîtok ku-
lingnut kutdlarumârpok kutsigsiartordlune, ivdlitdle áparumâr-
putit atsigsiartordlutit. 44 táussuma átartortísavâtit, ivdlitdlo á- 28,12 t.
tartortísángilat; táuna niakûsavok, ivdlitdle pamiûsautit. 45 per-
dlorkússutitdlo máko tamarmik ilingnut nagdliúsáput malerssor-
dlutitdlo anguvdlutitdlo pîagautserdlutit, Nâlagkap Gûtivit nipâ
tálángínagko, inássutai ilerkorerkussailo ilingnut inássutigissai ma-
leruásagaluaragkit; 46 ilingnîsáputdlo nalunaerkutauvdlutik tuping-
nartuliauvdlutigdlo, kinguâgssangnilo taimáisavdlutik nâgssáungit-
sumik; 47 tássa Nâlagak Gûtit kivfartûngínagko tipaitsugdlutit
imatigkutdlo kajumigdlutit, tamanik pekangâravit. 48 kíngarssor-
titdlo Nâlagkap ilingnut autdlartitagssai kivfartûkumârpatit kâg-
dlutit kilalerdlutitdlo tamakángitsûvdlutitdlo nalingínarnigdlo ajor-
ssardlutit; nangmautdlo saviussok kungatsingnut iliumârpâ pîa-
gautserdlutit. 49 Nâlagkap inuiait ilingnut pisíkumârpai unga- Jer. 5,15-19.
sigsumit, nunap isuanit, sôrdlo nagtoralik tingmissartok, inuiait
nalussangnik okausigdlit, 50 inuiait igtûjuitsut, táukua utorkaup
táunáussusia sokutigísángíkât inûsugtutdlo sáimáusanagit; 51 nu-
ngúkumârpaitdlo nerssutautivit kingunigssiait nunavitdlo ineritita
pîagautserdlutit; karritdlo vînigssatdlo tunguat ûlîalo ugsiutivitdlo
erniait savautivitdlo kinguligssait ilingnut amiákokartísángilait nu-
ngutitautserdlutit. 52 angnikitdliortíkumârpâtitdlo isâvfingne ta-
mane, ungalorssuatit portusût igpiliugkat tatigissatit nákarser-
dlugit nunangne tamarssuarme; angnikitdliortíkumârpâtíme isâv-
fingne tamane nunangne tamarssuarme Nâlagkap Gûtivit ilingnut

túniússâne. [53] neriumârpatitdlo timivit iluata kingunere, erniv
panivitdlo Nâlagkap Gûtivit ilingnut túniússaisa nekait, angnikit-
-dliornartume erdlokinartumilo kíngarssortivit ilingnik erdlokisit-
-síssutigissâne. [54] angutip sujornagut ilingne maitsup maujutû-
-ngârtup katángúne nultlo sâmiugissane ernimilo amiákue sul
amiákûssut erdligũsavai [55] ilât atausek tunísavdlugo ernime nekât
nerissame ilânik, súnguamigdlũnît pigssaerúkame angnikitdliornar-
-tume erdlokinartumilo kíngarssortivit isâvfingne tamane ilingnil
erdlokisitsíssutigissâne. [56] arnap sujornagut ilingne maitsup mau-
-jutûp, maujungnermit máinermitdlo isigkame alue nunamut tug-
-tísavdlugit ússíngitsup, uvine sâmiugissane erninilo paninilo er-
-dligũsavai [57] ardlâminik agdlât nísume akornánit anisimassumil
kitornaminigdlo erniarissaminik, issertortume neriumâramigit ta-
Rûm. 11,22. -manik ajorssarnermit, angnikitdliornartume erdlokinartumilo ki-
-ngarssortivit isâvfingne ilingnik erdlokisitsíssutigissâne. [58] misig-
-ssúngíkuvit inatsisit mákua okausê magpersagkane mákunane
agdlagsimassut tamaisa nãmagsísavdlugit, mianerísavdlugo atek ta-
-mána nâlangnartok mianernartok, Nâlagak Gûtit, [59] tauva Nâ-
-lagkap tupingnartíkumârpai perdlugsiutigssatit kinguâgssavitdlo
perdlugsiutigssait, perdlugsiutit angisût sivisunârtut, nápautitdlo
ajortut sivisunârtut; [60] ilingnutdlo uterkúsavai Egivtinimiut nápâ-
-lássutait sujôragissatit tamaisa, nipísáputdlo ilingnut. [61] ãmátaok
nápautit tamaisa perdluitdlo tamaisa inatsisit mákua agdlagsi-
-mavfiáne agdlagsimángitsut agdlât Nâlagkap ilingnut nagdliorku-
-jumârpai pîagautserdlutit. [62] amiákũsausilo inuit ikigtúnguit, su-
-jornagut kilaup uvdloriaisut amerdlatigigaluaravse; tássa Nâlagkap
Gûtivit nipâ nâlángínagko. [63] piumârpordlo sôrdlo Nâlagkap ti-
-paitsûtigigaluarâse ajúngitsuliorfigaluse amerdlisitdlusilo, taima
úss. 1,22-31. Nâlagkap tipaitsûtigiumârpâse aserordluse nungutitdlusilo; pîar-
-nekásausilo nunap mãna pigileriartugkavit kânit. [64] Nâlagkavdlo
siámartíkumârpâtit inuiakatigíngne tamane nunap isuanit isuatalo
áipânut, tássanilo Gûtit avdlat kivfartũkumârpatit, ivdlitdlo su-
-juaissavitdlo nalussase, kissuit ujarkatdlo. [65] akimángitsunilo
táukunane uníngavigssakásángilatit, isigkavitdlo alue kasuerfigssa-
3 Môr. 26, -kásángitdlat; Nâlagkavdlo tássane tuniumârpâtit ũmámik ûlig-
36-39. -tumik issinigdlo tukumajungnaersunik tarnimigdlo tumángúler-
-sumik. [66] inũssutsitdlo nivíngarsimásavok nalingne, ersiumârpu-
-titdlo únuákutdlo uvdlúkutdlo, inûnigssangnigdlo kulartuássautit.
[67] uvdlãkut okarumârputit: kanortok únulerdle; únúkutdlo okaru-

mârputit: ĸanortoĸ uvdlaulerdle, ũmâpit ersineranit ersíssutigi-
ssangnit issivitdlo issigissagssãnit takussagssangnit. 68 Nâlag-
kavdlo kingumut Egivtinimut pisíkumârpâtit umiarssuarnik av-
ĸutíkut ilingnut takorĸísángíneragkavkut; tássanilo ingmivsínik
kiginiarumârpuse ĸíngarssortivsínut, kivfaujumavdluse angutitdlo
matdlo, pisiumassoĸásángilardle.

kapitalit 29.

Ĩma Nâlagkap angerusianik erĸaiserĸigkai.

1 tamássa angerutsip oĸausê Nâlagkap Môrsasimut inássu-
tigissâta, Israîlip kinguainut aulajangersarĸussâta Mûapíkut nu-
nãne, angeruseĸ ivna Hôrîpime táukunúnga aulajangersagâ pí-
nginago.
2 Môrsasip tauva ĸaerĸuvai Israîlíkut tamaisa oĸarfigalu-
gitdlo: takusimavase tamaisa Nâlagkap issigititdluse Egivtinime
anoĸ iliornere Fâraûmut kivfainutdlo tamanut nunânutdlo tamar-
mut, 3 ússîniutit angisût issingnik takussatit nalunaerĸutitdlo
upingnartuliatdlo ivko angisût. 4 Nâlagkavdlo uvdlormut matu-
múnga agdlât tuníngilâse ũmámik misigingnigtumik issinigdlo Is. 6,10.
akungnigtunik siutinigdlo tusaissunik. 5 ukiut sisamanik ĸuligdlit
âvdlugit puilassuitsume angalatípavse; atissase nungutdlángitdlat
ivsíne, isigangmâtitdlo nungutdlángitdlat isigkangne. 6 timiu-
ssamik neríngilase, vĩnimigdlo imigssamigdlo silaerúnartumik imí-
ngilase; tássa misigerĸuvdluse uvanga tássaussunga Nâlagaĸ Gû-
terse. 7 najugkamutdlo matumúnga apũkavse, tauva Sîgût Hîs- 4 Môr. 21, 21-35.
pûnip kúngia Ougilo Bâsanip kúngia aníput sorssugkiartordluta;
ierdlugtípavutdle, 8 nunâtdlo tiguvarput, kingornússagssatutdlo tú-
niúparput Rûpiníkúnut Gâtíkúnutdlo Mánarsíkutdlo nagguveĸatigît
igfainut.
9 maleruarsigik tauva angerutsip matuma oĸausê taimailior-
dlusilo, sianisûtut iliorsínaorĸuvdluse ĸanoĸ iliornivsíne tamane.
10 tamavse uvdlume Nâlagkap Gûtivse sâne ĸeĸarpuse, nagguve-
ĸatigîgsortavse nâlagait utorĸaunertasilo misigssortisilo, Israîlí-
kúne angutitaussuse tamavse, 11 ĸitornánguasilo nuliasilo takor-
nartartatdlo tangmârfingnîtoĸ, ĸissugssiortortatdlo imertartortat-
dlo agdlât, 12 ilingnut atulerĸuvdlugo Nâlagkap Gûtivit angerusia,
ugpernarsautâlo Nâlagkap Gûtivit uvdlume ilingnut aulajangersagâ,
13 uvdlume ingminut ínugtagssángortíkumagamisit ilingnutdlo Gû- 28,9.

-tiujumavdlune, sôrdlo oĸalugfigigâtit, sôrdlulo sujuaissatit Aaper
Iisârdlo Jākulo ugpernarsaivfigigine. 14 mássalo ilivsīnáungits
aulajangersaeĸatigāka angerutsimik matumínga ugpernarsáumigd
matumínga, 15 ukule mânītut uvdlume Nâlagkap Gûtivta sâne ĸe-
-ĸaĸatigissavut ivkulo uvdlume mânêĸatigíngisavut. 16 nalúngi-
-lasime Egivtinime nunaĸaraluartugut, akimángitsutdlo ingerdlavi-
-gissavse akornatigut ingerdlassugut; 17 maujungnartuliaitdlo taku-
-vase Gûtiliarujuilo ĸissûssut ujaraussut sîlviussut kûltiussut táu-
-kunanītut. 18 mianerssoritse ilaĸarĸunase angúmigdlūnît arnamig-
-dlūnît erĸardlerîngnigdlūnît nagguveĸatigîngnigdlūnît ūmatimik
uvdlume Nâlagkamik Gûtivtínik tunússissunik, akimángitsut uku
Gûtigissait kivfartūkumavdlugit ingerdlassunik, ilagerĸunago sor-
-dlak toĸunartumik sungarnitsumigdlo naussulik; 19 tauvalo táum
Jer. 44,15-18. perdlorĸússutip tamatuma oĸausê tusaraluardlugit ūmámigut piv-
-dluarĸussigpat oĸardlune: perdloĸángisínásaunga, nauk ūmám
ajorssusia atordlugo ingerdlassunga, imingârtordlo ĸilalersord
taimaeĸatigîgsitdlugit pîarneĸásangmata, — 20 Nâlagkap tauva isumá-
-kêrfigiumásángilâ táuna; kisiáne Nâlagkap níngangnera ilunger-
-sorneralo tauva katsungaerssorumârput angúmut táussumúnga
perdlorĸússutitdlo magpersagkane mákunane agdlagsimassut ta-
-marmik táussumúnga túngásáput, arĸalo Nâlagkap pîarumârp
ĸilaup atânit. 21 Nâlagkavdlo Israîlíkut nagguveĸatigîgsortaini
tamanit avigsârtíkumârpâ perdlugsiorĸuvdlugo angerutsip inatsisi
mákua agdlagsimavfiáne agdlagsimassup perdlorĸússutitai tamais
maligdlugit. 22 tauva oĸarumârput kinguârît kingugdligssat, ĸitor-
-nase kingunivsigut inûlerumârtut, avdlanertatdlo nunamit unga-
-sigsumit tikiútut, takuguníkik nunap matuma perdlugtíneĸarnere
nápautitdlo Nâlagkap tássane nápautautitai, 23 ikuatdlagsaut tara-
-jordlo, ivssortâ tamarme ikineĸ, nautsîagssanik siaruarterivfigine-
-ĸarsínáungitsoĸ naussoĸarsínáungitsoĸ, sumigdlo nautsîamik nau-
-lersoĸarsínáungitsoĸ tássane, sôrdlo Sûtuma Gumôralo Aatamalo
Sîpuîtdlo mumíneĸartut, táuko Nâlagkap níngangnermine kamang-
-nerminilo mumitai, — 24 tauva akimángitsut tamarmik oĸarumârput:
Jer. 22,8 f. suna pivdlugo Nâlagkap nuna tamána taimailiorfigâ? suna níngang-
-nerssûp matuma katsungáissutigâ? 25 oĸarumârputdlo: Nâlagkap
sujuaissamik Gûtiata angerusia Egivtinimit anisingmatik ingming-
-nut aulajangersagâ ĸimangmássuk, 26 Gûtitdlo avdlat kivfartor-
-figiartormatigik patdlorfigalugitdlo, Gûtit nalussatik ingmingnut
4,19. avgûtisiaritíngisai, 27 tamána pivdlugo Nâlagkap níngangnera kat-

ıungáipoĸ nunamut tamatumúnga, perdlorĸússutit magpersagkane ákunane agdlagsimassut tamaisa tássunga nagdliutísimavdlugit; Nâlagkavdlo níngagdlune kamagdlunilo narrutsangârdlunilo nuıânit nusugpai igitdlugitdlo nunamut avdlamut, sôrdlo mãnákut ·ssitsoĸ.

[29] issertugkat Nâlagkap Gûtivta pigai, sarĸúmersitatdle uvagut tornavtalo pigâvut nâgssáungitsumik, inatsisit mákua oĸausê tanaisa nãmagserĸuvdlutigik. tugs.147,19t.

kapitalit 30.

inuit kingumut ilagsineĸarumârnigssãnik. kingugdlermik oĸaorĸigsârai.

[1] piumârpordlo tamáko tamarmik ilingnut nagdliugpata, pivlluarĸússut perdlorĸússutdlo ilingnut sarĸangiússáka, kingumutdlo námiugilerugkit akimángitsune tamane Nâlagkap Gûtivit ilingnut ımâvfigititaine, [2] sâgkuvitdlo Nâlagkamut Gûtingnut nipâlo nâlaglugo, taimardluínaĸ sôrdlo uvdlume inákivkit, ivdlit ĸitornaıtdlo, ũmatigkut ilũngardlutit tarnigkutdlo ilũngardlutit, [3] tauva âlagkap Gûtivit autdlarússartatit utersarumârpai nagdligtorumârdlutitdlo kingumutdlo katerssorumârdlutit inuiaĸatigíngnit tamanit ingnik siámaivfigissaminit. [4] ĸilaup isuanut ĸimâtitaugaluaruvit gdlât, Nâlagkap Gûtivit tássánga katerssorumârpâtit tássángalo guvdlutit. [5] Nâlagkavdlo Gûtivit nunamut sujuaissavit pigigaluánut pisíkumârpâtit, pigilísavatdlo; ajúngitsuliorfigiumârpâtitdlo merdlisardlutitdlo sujuaissangnit angnermik. [6] Nâlagkavdlo Gûtivit ũmatit kinguâgssavitdlo ũmatait kipineĸartísavai, Nâlagaĸ ıûtit asásagagko ũmatigkut ilũngardlutit tarnigkutdlo ilũngardlutit, ıôrĸuvdlutit. [7] perdlorĸússutitdlo ivko tamaisa Nâlagkap Gûtivit íngarssortingnut pisísavai ûmigssortingnutdlo ilingnik ĸinugingnigtunut. [8] ivdlitdle sâgkumârputit Nâlagkap nipâ nâlagkumârdlugo inássutailo uvdlume ilingnut inássutigissáka tamaisa nãmagsiumârdlugit. [9] Nâlagkavdlo Gûtivit peĸangârtíkumârpâtit gssavit suliarissaine tamane timivit iluata kingunerinik nerssu·tautivitdlo kingunigssiainik nunavitdlo ineritítainik, ajúngeĸutáu·sassumik; Nâlagkap kingumut tipaitsûtigiumâramisit ajúngeĸu·táusassumik, sôrdlo sujuaissatit tipaitsûtigigai, [10] Nâlagkap Gû·tivit nipâ nâlagkugko inássutai ilerĸorerĸussailo inatsisit mákua ıgdlagsimavfiáne agdlagsimassut maleruardlugit, Nâlagkamut Gû·tingnut sâgkuvit ũmatigkut ilũngardlutit tarnigkutdlo ilũngardlutit.

3 Môr. 26, 40–45.

Hsk. 11, 17–20.

28,11.

[11]mássa inássut tamána uvdlume ilingnut inássutigissâra ilingnu
tupingnarpatdlãngilaĸ ungasigpatdlâranilo; [12]ĸilangmĩngilaĸ, tauva
Rûm. 10, oĸásagaluaravit: kinatoĸ pivdluta ĸilangmut pavungnardle uvav-
6-10. -tínut aivdlugo tusardliutdlugulo, taimailiorĸuvdluta; [13]imarssûv-
-dlũnît ungatânĩngilaĸ, tauva oĸásagaluaravit: kinatoĸ pivdluta
imarssûp ungatânut ikârdle uvavtínut aivdlugo tusardliutdlugulo
taimailiorĸuvdluta; [14]ilingnut ĸanigtúngûngmat oĸauseĸ, ĸanerne
ũmatingnilo itdlune, taimailiorĸuvdlutit.
11,26-28. [15]ata, uvdlume ilingnut sarĸangiúpáka inũssut ajúngitsordlo
toĸússutdlo ajortordlo. [16]inápavkíme uvdlume, Nâlagaĸ Gûtit a-
-sarĸuvdlugo avĸutigerĸussaisigutdlo ingerdlarĸuvdlutit inássu-
-tailo ilerĸorerĸussailo erĸartũssisigerĸussailo maleruarĸuvdlugit;
tauva inũsassutit amerdliartordlutitdlo, tauvalo Nâlagkap Gûtivit
pivdluarĸúsagâtit nuname pigileriartugkangne. [17]kisiánile ũmatit
tunússigpat, tusáingíkuvitdlo, kigdlormutdlo kajumigsiguvit Gûtit
avdlat patdlorfigalugit kivfartorfigalugitdlo, [18]tauva uvdlume na-
-lunaerfigâvse nungutitáusassuse; uvdlugssase amerdlisísángilat
nuname Jôrtaníkut ikârfigissagssavsíne pigileriartugagssavsíne. [19]ĸi-
-lagdlo nunalo uvdlume ilivsínut ilisimangnigtôrĸuváka, ilingnut
sarĸangiúkíka inũssut toĸússutdlo, pivdluarĸússut perdlorĸússutdlo,
inũssut ĸinerĸuvdlugo, inôrĸuvdluse ivdlit kinguâgssatitdlo, [20]Nâ-
-lagaĸ Gûtit asarĸuvdlugo nipâlo nâlarĸuvdlugo átavigerĸuvdlu-
-gulo, táuna inũssutigigagko inũmersûtigalugulo, ineĸarĸuvdlutit
nuname Nâlagkap sujuaissangnut Aaperâmut Iisâmutdlo Jãku-
-mutdlo ugpernarsáissutigissâne táukunúnga túniúkumassâne.

kapitalit 31.

Môrsase sujulerssuinerminik soraersoĸ, Jôrsualo suliarigaluaminut ivertíkâ.
inatsisit agdlangneĸarnerânik atuartarneĸarnigssânigdlo.
inuit tunússiumârtut Gûtip oĸautigigai.

[1]Môrsasivdlo oĸautsit máko oĸalûtigiartorpai Israêlíkúnut
tamanut [2]oĸarfigalugit: uvdlume untritilingnik mardlungnigdlo ĸu-
4 Môr. 27, -lilingnik ukioĸarpunga, aninerdlo isernerdlo sapilerpunga, Nâlag-
15-20. -kavdlo oĸarfigânga: Jôrtane mána ikãsángilat. [3]Nâlagaĸ Gûtit
nangmineĸ sujunigkut ingerdlajumârpoĸ, táussuma nangmineĸ aki-
-mángitsut uko sujunigkut nungutíkumârpai, ilingnut pigilerĸuv-
3,27 t. -dlugit. Jôrsua sujunigkut ikârumârpoĸ, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalug-
-simassoĸ. [4]Nâlagkavdlo taimailiorfigiumârpai, sôrdlo Sîgûtdlo
Ougilo Amoríkut kúngê iliorfigigai nunâtdlo, táuko nungutikai.

Nâlagkavdlo sujunivsigut túniugpagit, tauva taimardluínaĸ iliorfigísavase, sôrdlo inákivse. [6]tugpatdleritse píssagtitdlusilo, er- 7,1-5.
sigeĸinasigik sujôrássutiginagitdlo; Nâlagkap Gûtivit nangmineĸ igerdlaĸatigiumârmatit iperásanatit ĸimásanatitdlo.

[7]tauvalo Môrsasip Jôrsua ĸaerĸuvâ oĸarfigalugulo Israîlíkut imarmik issigernáne: tugpatdlerit píssagtitdlutitdlo, ivdlit inuiait ko apûteĸatigiumâragkit nunamut Nâlagkap táukua sujuaissainut gpernarsáissutigissânut táukunúnga túniúkumassânut; ivdlitdlo ingornússagssatut táukunúnga avguarumârpat. [8]Nâlagkavdlo angmineĸ sujunigkut ingerdlassup najorumârpâtit iperásanatit ĸimásanatitdlo; sujôranak ánilârnatitdlo.

[9]Môrsasivdlo agdlagpai inatsisit máko túniutdlugitdlo palasinut Lîvip kinguainut, Nâlagkap angerusiata igdlerfianik erssugtartunut, Israîlíkutdlo utorĸaunertainut tamanut; [10]inápailo Môrsasip oĸardlune: ukiut arfineĸ mardluk nâssarângata, ukioĸ tai-
maititsivik nagdliúkângat, nagdliússivingme tupiussaliorfingme, 15,1. 2.
Israîlíkut ilũngarmik Nâlagkap Gûtivit kînânut takutíkiartorângata najugkame ĸinerumassâne, tauva inatsisit máko Israîlíkut ĩngarmik sãne tordlulautigísavatit tusâtitdlugit. [12]inuit katisimatíkit, angutitdlo arnatdlo merdlertutdlo takornartartatdlo isâvfingnĩtoĸ, tusarĸuvdlugit ilíniarĸuvdlugitdlo, Nâlagaĸ Gûterse iianerísangmássuk inatsisit mákua oĸaustsa tamarmik nãmagsineĸarnigssât isumagísavdlugo; [13]ĸitornaitdlo mákunínga ilisimángitsut tusásassut ilíniardlutigdlo, Nâlagaĸ Gûterse mianererĸuvdlugo uvdlut nuname Jôrtaníkut ikârfigissagssavsíne pigiligagssavsíne inûvfigissagssase tamaisa nâvdlugit.

[14]Nâlagkavdlo Môrsase oĸarfigâ: takuvat, toĸuvfigssat ĸanigdlivoĸ; Jôrsua ĸaerĸuguk, tupermutdlo nâpítarfingmut ĸeĸariartoritse, tauva inákumârpara. Môrsasilo Jôrsualo tauva ingerdláput tupermut nâpítarfingmut ĸeĸariartordlutik. [15]Nâlagardlo akutípoĸ tuperme, napassume nuiaussume, tamánalo napassoĸ uiaussoĸ napavoĸ tovĸup pâta ĸulâne. [16]Nâlagkavdlo Môrsase ĸarfigâ: ata, sujuaissatit ínangaĸatigiumârpatit, tauvalo inuiait ko uverssalerumârput Gûtit avdlanertat maligdlugit, nunap apûvfigissagssamik pê, ĸimagkumârpãngalo angerusigalo táukunúnga ulajangersagara uniortitdlugo. [17]tauvalo níngangnera táukunúnga atsungailerumârpoĸ taimaníkut, ĸimagkumârpákalo kînaralo táukunánga issertordlugo nungutitaulersitdlugit; perdluitdlo amer-

-dlasût angnikitdliornartutdlo táukunúnga torásáput. tauva [illegible]
-rumârput taimaníkut: perdluit máko uvavnut torarnerqu[illegible]
akúnivnîngingmat? 18 uvangale kînara issertorumârpara taimaı[illegible]
ajortoĸ ilerĸorissât tamât píssutigalugo, Gûtinut avdlanut [illegible]
32,1 tt. -mata. 19 mãnalo eríniugagssiaĸ mána ilivsínut agdlagsiuk. [illegible]
-raîlivdlo kinguai tamatumínga ajoĸersúkit ĸarninut ilivdlo [illegible]
-niugagssiaĸ tamána uvavnut ilisimangnigtortarerĸuvdlugo [illegible]
kinguaine. 20 apûtíkumâravkit nunamut sujuaissainut ugpernarsái-
-ssutigissavnut, ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtumut; nerin-
-mârputdlo ĸârsitdlardlutik puatdlardlutigdlo, tauvalo Gûtinut
avdlanut sâgkumârput kivfartorfigalugitdlo asigínardlungalo angerу-
-sigalo uniortitdlugo. 21 piumârpordlo perdluit amerdlasût angni-
-kitdliornartutdlo táukunúnga torarpata, tauva eríniugagssiap ta-
-matuma akiumârpai ilisimangnigtûvdlune, puiorneĸásángingmat
tugs. 139,2. kinguâgssaisa ĸarninit. nalúngínavkit erĸarsautait mãnákut er-
-ĸarsautigissait, nauk nunamut ugpernarsáissutigissavnut sule apû-
-tíngikíka. 22 tauva Môrsasip eríniugagssiaĸ tamána agdlagpâ
taimaníkut, Israîlivdlo kinguai tamatumínga ajoĸersorpai. 23 Jôr-
-sualo Núnip ernera inápâ oĸardlune: tugpatdlerit píssagtitdlu-
31,7. -titdlo, ivdlit Israîlip kinguai apûtísagagkit nunamut táukunúnga
ugpernarsáissutigissavnut; uvangalo najorumârpavkit.

24 pivordlo Môrsasip inatsisit mákua oĸausê magpersagkanut
agdlarêramigit nâvdlugit, 25 tauva Lîvíkut Nâlagkap angerusiata ig-
-dlerfianik erssugtartut Môrsasip inápai oĸardlune: 26 tigusiuk mána
inatsisit agdlagsimavfiat ilivdlugulo Nâlagkap Gûtivse angerusiata
igdlerfiata sanianut; tássanîsavordlo ilingnut ilisimangnigtûvdlune.
27 nalúngínavko uterîssutsit pukutsutdlo mángertoĸ; ata, mãna sule
inôĸatigalunga Nâlagkamut uterîpuse, ímaĸa angerĸinganik toĸu-
-guma kingorna taimáikumârtuse. 28 nagguveĸatigîgsortavse utor-
-ĸaunertait tamaisa misigssortisilo uvavnut katisimatísigik, tauva
oĸautsit tamáko oĸalûtigiumârpáka tusâtitdlugit, ĸilagdlo nunalo
táukunúnga ilisimangnigtûtíkumavdlugit. 29 nalúngínama toĸuguma
kingorna aserorsaiumârtuse avĸut ilivsínut inássutigissara ĸimag-
-dlugo. tauva perdluit naláukumârpâse uvdlugssane kingugdlerne.
Nâlagkap iluaríngisânik ilioruvse agssavse suliainik narrutsagtit-
-dlugo. 30 tauva Môrsasip eríniugagssiap matuma oĸause
nâvdlugit oĸalûtigai Israîlíkut ilagît ilũngaisa tusâtitdlugit.

kapitalit 32.

Môrsasip eríniugagssiâ.

1 siúmigsaritse, ĸilait ukorsê, oĸalugkumavunga; nunavdlo tu- Is. 1.
ırdligit ĸanerma oĸalungnere. 2 ajoĸersûtiga sialugtut kusísavoĸ,
alungníkalo kanernertut kũsâput, sôrdlo minissoĸ ivingnut pi-
ıartoĸ, sôrdlulo sialuit nãmagtut nunap merĸuinut pissartut;
lâlagkap arĸa tordlulautigiumagavko. Gûterput nâlangnartísiuk. sarĸ. 14,7.
aersûvoĸ; piliai agssuarnáiput, mássa avĸutigissai tamarmik ínar-
ıuíssutáuput; Gûtiuvoĸ ilumôrtoĸ iluáissuseĸángitsoĸ, iluartûvoĸ tugs. 92,16.
rĸusersuitdlunilo. 5 táussumúnga aserorsáiput, ĸitornaríngilai,
ımingnut kángusûtigssáuput; erĸardlerît mumingassut kigdlor-
ıôrtutdlo tamássa. 6 Nâlagaĸ taima písavisiuk, inuiait silaitsut
ıımaitsut ukorsê? atâtagíngínerpiuk táuna ilingnik pisiaring-
ıgtoĸ? táussuma píngortínginerpâtit taimailisimavdlutitdlo? 7 uv-
lut itsarnitsat erĸainiákit, ukiut nalunaerssúkit kinguârîgsut inûv-
ıissait; atâtat aperssoruk, táussuma nalunaerfigísavâtit; utorĸau-
ertatit aperssúkit, táukua oĸarfigísavâtit. 8 ĸutsingneruvsârtup
ıiaĸatigît kingornússagssaĸartíkamigit, inuit ĸitornait avigsârtí- ap. sul. 17,26.
amigit, tauva ingmíkut inuiaussut kigdligfigssait aulajangersarpai
ıaîlip kinguaisa amerdlássusiat migssiliordlugo. 9 Nâlagkap av-
ûtisiarigamigit ínugtane; Jãko tássa kingornússâ ûgtugarsiâ. Jer. 10,16.
10 nuname puilassuitsume nâpípâ, inuilaussume soĸángitsume
ınissârfingme; iluvâ, ajoĸersorpâ, pârivdluarpâ issime tagpiutâtut.
sôrdlo nagtoragdlup tukersitane pilerisârtarai piarĸame ĸulãne
ısârdlune, taima sulune siârpai tiguvdlugo nangmagdlugulo isar-
umigut. 12 Nâlagkap kisime tasíssersũpâ, Gûtimik avdlanertamik
ıĸarnane. 13 nunap ĸáĸánguisigut ĸimugsersípâ, narssavdlo nau-
suinik nerisípâ; tungusungnitsũmik milugtípâ ĸaersumit, ûlia-
ıigdlo ujaraussumit mángertumit. 14 ugsigit ímuata orssuanik
nivai savatdlo ímuánik, savârĸat túnuánik ilavdlugit; Bâsanip sa-
arssuinik tunivai savarssuarnigdlo utorĸarnik, ĸajûssiagssat pit-
aunerpârtainik ilavdlugit; vĩnigssat tunguat imerpat vĩniuvdluartoĸ.
tauvale iluarissánguaĸ puatdlarame kingmigsaivoĸ; puatdlarputit, 33,5.
ırínarputit, uvinigtuvutit; Gûtilo píngortitsisse ĸimagpâ, ĸaersoĸ 31,20.
ıagfine asigínarpâ. 16 avdlanertanik ilungersortípât, maujungnar-
ulianik narrutsagtípât. 17 tôrnanut pigdlĩput Gûtiúngitsunut, Gû-
inut ilisaringisamingnut, nutânut, ĸanigtumit tikiúsimassunut, su- 1 Kor. 10,20.
uaissavse mianeríngisainut. 18 ĸaersoĸ nagguvigissat isumákêrpat,

Gûte ilingnik inúngortitsissoκ puiorpat. 19 Nâlagkavdlo taki-
-gamigit maujugpoκ, ernine paninilo narrutsautigigamigit; 20 oκa-
-pordlo: kînara táukunánga issertúsavara, κanoκ ítumik naggat-
-κarumârnersut takujumavdlugit; erκardlerît mumingassut tássaun-
-mata, κitornaungmata ilumôrssuseκángitsut. 21 táukua ilunge-
-sortípãnga Gûtiúngitsunik, piúngitsuliamingnik narrutsagtipãnga
Rûm. 10,19. uvangalo ilungersortísaváka ínugtáungitsunik, inuiangnik silaitsuni
narrutsagtíkumârpáka. 22 ingneκ ikuatdlangmat níngangnivne, ik-
-másassoκ unerivfiup atsingnerssâ tikitdlugo; nunalo naussuilo na-
-ngúsavai, κáκatdlo túngavê ikísavai. 23 perdlugssat táukuni
Hsk. 14,21. -nga katerssorumârpáka; κarssúka táukunúnga tamákerumârpáki
24 kângnermit tumángúsáput, nungutitáusavdlutigdlo nápáumit k
-ssangnartumit toκorautaussumitdlo erdloκinartumit; nerssutit k
-gutait táukunúnga autdlartíkumârpáka ivssup seκungnerine pao
-mortut toκunartuat ilángutdlugo. 25 silame panap písavai, in
-nguanilo ánilârnartup písavai, nukagpíssatdlo niviarsiatdlo, milu
-tutdlo κêrsûtdlo ilángutdlugit. 26 oκarκajartunga: suvdluardlák
Hsk. 20, inungne erκaineκásaersitdláka; 27 kisiáne κíngarssuissup narruts
9. 14. 22. -titsinigssâ sujôrássutigâra, akerartortait kigdlormut isumaliuler
-náput, oκaκináput: Nâlagkap pínagit agssavta κutsigsut tamák
Lúk. 19,42. tamaisa piliarait. 28 inuiait tássaungmata sujúnersũmik pêrúte
sujuneκángitsut. 29 ilumutdle ilisimassûgunik, tamáua sianigerκa
-jaκât tauva, naggatigssamingnik sujuneκalerκajaκaut. 30 κano
3 Môr. 26,36. ilivdlune atautsip tûsintigdlit malerssúsavai, mardlûvdlutik κulini
tûsintigdlit κimâtísagait? ímaκa κaersuata akigingmagit, Nâlagka
pisingmagit? 31 mássa κaersuat κaersuvtitut íngilaκ, κíngarssort
-vutdlũnît taima isumaκarput. 32 mássa vîneκutât Sûtumap vîne
-κutânit pivoκ Gumôravdlo narssânit; vînigssautait tássa vînigssa
toκunartut, påormai katíngassut κasilíput. 33 vîniat tássa pulate
-riârssuit toκunartuat, pulateriârssûp issaruaussagdlup κâsugtup to-
-κunartua. 34 tamána uvavne issertorsimángínersoκ, naκíssuser-
Rûm. 12,19. -simángínerdlunilo torκorsivivne? 35 akiniut uvanga pigâra, akilia-
-mârdlungalo isigaisa κuaivfigssât nagdliugpat; mássa perdlugfigssait
κanigdlivoκ, táukunúngalo pissarêrsimassut aggilertorput. 36 Nâ-
-lagkap ínugtane erκartũssíssutigiumârmagit kivfanilo nagdligtor-
-dlugit; takúsangmago píssaunerat pêrútoκ, mátússat iperagkatdlo
piujungnaersut. 37 oκarumârpordlo: nauk Gûtigissait? κaersoκ
isumavdluarfigissât? 38 táukua nerigât tuníssutaisa toκutagssat tu-
erκ. 10,13 f. -nuat, vînilo kueragagssatut tuníssutigissât imerât; táuko nikuitdlit

iordlusilo, ilivsínut issertorfigssaugilit. [39] misiginerpise māna u-
anga kisima táunaussunga, sanivnilo Gûteкángitsoк? uvanga to-
utsisínauvdlungalo ūmartitsisínauvunga, uvanga ikilísínauvdlungalo 1 Sâm. 2,6.
tsorsaisínauvunga; agssavnitdlo ánagtitsigínaussoкángilaк. [40] ag-
sáka кilangmut кutdlarumâravkit oкardlunga: uvanga nâgssáungit-
amik ûmavunga. [41] panaga ingnâtdlagtaut ipigsaruvko, agssang-
ıalo erкartūssisigssaк eкigpássuk, tauva кíngarssortíka kingu-
ıut akiniarumârpáka, ûmigssortíkalo akilerumârdlugit. [42] кarssúka
ngmit putumassutut ilersíkumârpáka, panagalo neкitúsavoк, to-
utat tigussatdlo auinit, кíngarssuissut sujulerssortaisa niaкuinit. Is. 34.
[43] кīmagtaritse, akimángitsut ukorsê ínugtai, kivfame aue aki- Rûm. 15,10.
iutigiumârmagit, кíngarssortine kingumut akiniardlugit nunáunilo
ugtanilo sáimáunartitdlugit.

[44] Môrsasilo tikiúpoк eríniugagssiap tamatuma oкausê tamaisa
alûtigalugit inuit tutsāne, táussumalo Húsiavdlo Núnip ernerata.
Môrsasivdlo oкautsit tamáko tamaisa Israîlíkúnut tamanut oкa-
ìtigerêramigit, [46] tauva oкarfigai: ūmámiuginiarsigik oкautsit ta-
aaisa uvdlume ilivsínut nalunaiautigissáka, кitornavsínut inássu-
igísagavsigik maleruarкuvdlugit, inatsisit mákua oкausê tamaisa
imagserкuvdlugit. [47] oкauseк tamána ilivsínut atúngitsūngingmat,
ássa inūssutigârse, oкauserdlo tamána uvdlugssavsínik tagdlisau- Juán. 6,63.
igísavarse nuname Jôrtanikut ikârfigissagssavsíne pigiligagssavsíne.
[48] Nâlagkavdlo Môrsase oкalugfigâ uvdlorme tamánarpiame
ıardlune: [49] majuarit кáкanut mákunúnga ituítaríssanut, Nîpup
ıкânut Mûapíkut nunānîtumut, Jêriggup akianîtumut, Kânâp nunâ
raîlip kinguainut pigititagssara кimerdlôrdlugo; [50] toкúsautitdlo 4 Môr. 27,
ıкame кaкivfigissagssangne, ínugtangnut katerssugáusavdlutit, sôr- 12–14.
llo angajut Aarune toкussoк кáкame Hôrime, ínugtaminut kater-
ısugauvdlune; [51] imáitoк píssutigalugo: perкuserdlugtulivfigigav-
ıinga Israîlip kinguaisa akornáne, imerme saкitsaivfingme Kâta-
ıime, Sínip puilassuitsuane, ivdlernartingínavsinga Israîlip ki-
ıguaisa akornáne. [52] nuna кimerdlūsagagko akianit, tássungale
ísanatit, nunamut Israîlip kinguainut túniússagssavnut.

kapitalit 33.

Môrsasip pivdluarкússutâ.

[1] tamássa pivdluarкússut Gûtip inoкutâta Môrsasip Israîlip 1 Môr. 49.
ıinguainut pivdluarкússutigissâ toкúngínermine. [2] oкarpoк:

Hâp. 3,3 f. Nâlagak Sînaimit tikiúpok, Sîarimit táukunúnga nuisimavdlu
kaumangârdlune ersserpok Pâranip kákainit, tûsintiligpagssua
Jût. 14. ivdlernartunit aggerdlune; talerpianit pivok ingnek táukunúnga
-natsisigssak. 8 ilumut inuiakatigît asavai; ivdlernartortai tam
-mik agssangnîput, ingíkumârputdlo isigkavit sânut nungutdl
okautsingnit pigssarsissardlutik. 4 inatsisit Môrsasip uvavti
inássutigai, Jâkup katisimassortaisa pigissagssait. 5 ivnalo iluari
Is. 44,2. -ssánguamut kúngiulerpok, inuit nâlagkersortait atautsimut pin
-mata, Israîlip nagguvekatigîgsortai pekatigîngmata.
6 Rûpine inûgile tokunanilo, angutitailo kisigssaugilit. 7 ta
Migg. 4,8. -mássalo Jûtap pigssâ; okarpok: Nâlagak, Jûtap nipâ tusarul
ínugtainutdlo tikiutitíkiuk; agssaisa ajugauniúpât, ivdlitdlo angn
-kitdliortitsissiminut ikiortigilisit. 8 Lîvilo pivdlugo okarpok
agssuarnaerkut káumarkutdlo pigissatit angúmut ungagissingnut pi
4 Môr. 20. -gititaugilit, ússernekarfingme ússigkangnut, imerme sakitsaivfingm
sakitsáussangnut. 9 táuna angúnilo arnilo pivdlugit okartok: ta
2 Môr. 32, -kúngiláka, katángutinilo kiviarnagit erninilo ilisarinagit; táuki
27-29. okautsisit maleruarpait angerutsitdlo aulajangiutdlugo; 10 Jâkúki
Mal. 2,4-7. ajokersorpait erkartûssisigerkussangnik, Israîlíkutdlo inatsisingnik
tipigigsautinik ilississarput kíngavit sânut, tunissutinigdlo ilûng
-simassunik tunissiviutivit kânut. 11 Nâlagak, pigínáussusia pi
-dluarkuguk, agssaisalo suliait nuánaríkit; akerartortaisa ûmigssor
-taisalo kerke sekumisíkit nikuínek ajulersitdlugit. 12 Bînjami
pivdlugo okarpok: Nâlagkap asanerussâ terdligdlune táussuma
inekásavok; sernigísavâ uvdlok nâvdlugo, tuvîsalo akornáne ineká
1 Môr. 49, -savok. 13 Jûserfilo pivdlugo okarpok: nunâ pivdluarkussauvo
25-27. Nâlagkamit, kilaup inûvdluarnartuinik, isugutanermik, itinerssûvdl
samane uníngassup pînik, 14 sekernup nautitainik inûvdluarnartuni
káumativdlo kâvigtarnerisigut inerítartunik inûvdluarnartunik, 15 ká
-katdlo itsarssuarnitsat pîsa pingârnerssainik kákánguitdlo ítuînar
-tut inûvdluarnartuinik, 16 nunavdlo táussumanîtutdlo inûvdluarnar
-tuinik orpitsiainilo kakitdlarnakutaussane inekartup nuánaring
-ningneranik; Jûserfip niakuanut písáput, katángutiminit ingmíkôr
-titaussup kavsseranut. 17 ugsigssuartaisa angajugdlersâta inorna
pigâ, ugsigpârssûp nagssue nagssugai; tamákuninga inuiakatigî
atautsíkut nagssungmigarumârpai nunap isua tikitdlugo. tássáupu
Eivfarâp kulinik tûsintilê, tássáuputdlo Mánarsip tûsintilê. 18 Sî
-pulûtdlo pivdlugo okarpok: anissarnigssat tipaitsûtigûk, Sîpulût-â
ivdlitdlo, Iisagssâre, tupisit tipaitsûtigíkit. 19 inuiakatigît kákam

ıerкujumârpait, tâssane tunissutit iluartut pigdliutigisavait; imar-
sûp peкangârnera milugkumâramiko, siorкanilo torкortat isser-
ugaunerssait. [20]Gâtilo pivdlugo oкarpoк: pivdluarкunarsile
âtimik inigtorterissoк; lîuvisut utorкartut uningavoк; aligtuivdlune
leк pissarâ, kavsserdlo agdlât. [21]pernautit ingminut кinerpai,
ssanîngmat ilitsersuissup issertugaussup avgûtisiâ; inuitdlo nâla- 34,6.
ait tikípai, Nâlagkâp nâpertuivdluarnera atortípâ, Israîlíkúnutdlo
кartûssisigerкussai. [22]Dánilo pivdlugo oкarpoк: Dáne lîuvê-
auvoк, Bâsanime pigsigkumârpoк. [23]Navtalîlo pivdlugo oкar-
ıoк: Navtalê кârsitdlartoк nuánarineкarnermik, tamákersimassoк Is. 9,1.
âlagkap pivdluarкussineranik; kitâlo kujatâlo pigíkit. [24]Ag-
eralo pivdlugo oкarpoк: Agsera pivdluarкunarsile ernerineкar-
une, кatángutaisa nuánarilíssuk, isigkanilo ûliamut misugtítardligit.
savigdlo kangnúsagdlo parnaersautigíkit, uvdlutitdlo uníngavdluar-
ıerpit âssigiligit.
[26]iluarissángûp Gûtiatut ítoкángilaк, táuna кilákut кimugser-
ıoк ikioriartordlutit, inornarnermine кutsigsup nuiai ingerdlaviga- Is. 57,15.
ugit. [27]inigssarsiorfiuvoк sujugdlerpâne agdlât Gûtiussoк, atsig- tugs. 90,1. 2.
umilo íput tatdlit ítuínartut; кíngarssuissut sujunigkut кimâtíku-
nârpai oкardlunilo: piunêrússît. [28]Israîlilo terdligdlune ineкá-
avoк ingmíkôrdlune; Jãkup issâ sangmivoк nunamut karrinik
nigssatdlo tunguánik pilingmut, ãmátaoк кilak táussuma кulâ
ugutanigssamik kusísavoк. [29]pivdluarputit, Israîle-â, kina iligtut
ıa? inuiaussuse Nâlagkákut ánagtuse; táunauvoк avsseк ikiorne-
:autigissat, panalo inornautigissat; кíngarssortitit ilingnut mani- tugs. 66,3.
ûkajugtûssãsáput, ivdlitdlo кutsigsivê tungmarumârpatit. — 81,16.

kapitalit 34.

Môrsase toкussoк.

[1]Môrsasilo Mûapíkut narssãnit kûgaitsumit majuarpoк Nípup
áкânut, Piskap кârpiânut Jêriggup akianîtumut; Nâlagkavdlo táu-
ssumúnga takutípâ nuna tamât: Gîliat Dáne tikitdlugo [2]Navta-
lîvdlo pia tamât Eivfarâvdlo Mánarsivdlo nunât Jûtavdlo nunâ
ımât imaк avatdleк tikitdlugo [3]kujatâlo nerutornalo, Jêriggup
ngalûgkap palmitûp кôrua, Sûare tikitdlugo. [4]Nâlagkavdlo oкar-
figâ: tamássa nuna Aaperâmutdlo lisâmutdlo Jãkumutdlo ugper-
narsáissutigissara oкardlunga: kinguâgssangnut túniúkumârpara.
ssingnik tamatumínga takungnigtípavkit, kisiáne ikârfigísángilat.

[5]tauva Môrsase Nâlagkap kivfâ tássane Mûapíkut nunãne toĸuv
Jût. 9. Nâlagkap oĸausia maligdlugo. [6]ilerfiorpâlo ĸôrĸume Mûapík
nunãne, Bît-Piôrip nalâne; ilerfanigdlo ilisimassoĸángilaĸ uvdl
-mimut agdlât. [7]Môrsasilo untritilingnik mardlungnigdlo ĸulilin
-nik ukioĸarpoĸ toĸugame; issai târtísimángitsut, ũmarigssusiatd
ĸimángíkâ. [8]Israîlivdlo kinguaisa Môrsase ĸíssatigât Mûapík
narssãne kûgaitsume uvdlut pingasunik ĸuligdlit nâvdlugit. u
-dlutdlo ĸiavfît nãput, Môrsase aliasûtigingmássuk.
[9]Jôrsuale Núnip ernera ilumioĸalerpoĸ anernermik ilisim
4 Môr. 27, -ssutaussumik, Môrsasip agssane táussumúnga tugtingmagit. I
18-20. -raîlivdlo kinguaisa nâlagpât, taimailiordlutigdlo sôrdlo Nâlagk
Môrsase inákâ. [10]kingornale Israîlíkúne pruvfîtimik makítoĸáng
2 Môr. 33,11. -laĸ Môrsasisut ítumik, táuna Nâlagkap ilisarigâ kînarsivdlug
[11]nalunaerĸutinik tupingnartulianigdlo táukunínga tamanik sulisi
-dlugo, tamáko Egivtinime Fâraûmut kivfainutdlo tamanut nun
-nutdlo tamarmut suliarerĸuvdlugit Nâlagkap autdlartíkâ. [12]píssa
-ssututdlo iliornernik ánilârnartulianigdlo angisûnik táukunínga t
-manik sulisitdlugo, Môrsasip Israîlíkut tamaisa issigititdlugit s
-liarissainik.

naĸiternere inerput uk. 1895.

inatsisit ilagissait,

imáitut:

Jôrsuap agdlagai,

erĸartûssissunik agdlagkat,

Rútimik agdlagkat,

Sâmualip agdlagai mardlûssut,

kúnginik agdlagkat mardlûssut,

nalunaerssûtigdlit mardlûssut,

Esrap agdlagai,

Nìmiap agdlagai,

Estarimik agdlagkat.

uko tastamantitorĸap agdlagartai, inatsisit ilagissait, palasinik misig-
-ssuissut naĸiterĸuvait. inangmáne *Chr. Rasmussen*-ip ilulíssane pala-
-siutitdlune agdlagsimarĸârssusiánit nugterpai, agdlagaĸatait S. Kleinschmidt-
iugaluap nugtigai migssingiutiginiardlugit.

naĸitertitdlugit iliorĸagkanik kúkunersiueĸatigâtigut palaseĸatine

Kjer-ilo uvangalo

H. F. Jørgensen,
palasigssat ajoĸersortât
kalâtdlit oĸausînik,
nûngme palasiugaluaĸ.

Jôrsuap agdlagai.

kapitale 1.

Jôrsua sujulerssuissúngortoĸ.

1 pivordlo Môrsase Nâlagkap kivfâ toĸungmat, tauva Nâlagaĸ
rsuamut Núnip erneranut Môrsasip kivfânut oĸarpoĸ ima: 2 Môr- 4 Môr. 11,28;
ıse kivfara toĸuvoĸ; mãnalo pikigit, Jôrtane mána ikârdlugo, 5 Môr. 1,38.
llitdlo inuiaitdlo uko ilũngarmik, nunamut uvanga táukunúnga
aĩlip kinguainut túniússavnut piartordluse; 3 isigkavse aluisa
ıgmagagssait tamaisa ilivsínut túniúpáka, sôrdlo Môrsasimut 5 Môr. 11,24.
alugtunga; 4 puilassuitsumit Lîpanûnimitdlo matumánga kûg-
ıuarmutdlo angisûmut, kûgssuarmut Aivfaratimut, Hĩtíkut nunât
nât imarssuarmutdlo seĸernup tarritsarfiata tungânĩtumut, tá-
ıáusavoĸ kigdligfigssarse. 5 sângne ataginaussoĸásángilaĸ uvdlut 5 Môr. 11,25.
ıvfigissagssatit tamaisa; sôrdlo Môrsase najoriga, ivdlit najoru- 5 Môr. 31,8;
ıârpavkit; iperásángilavkit ĸimásanatitdlo. 6 tugpatdlerit píssag- Epr. 13,5.
tdlutitdlo, ivdlit inuiangnut ukunúnga kingornússagssatut avgua- 5 Môr. 31, 7. 23.
ımâragko nuna, sujuaissainut ugpernarsáissutigissara táukunúnga
niúkumavdlugo. 7 tugpatdlersínait píssagtingârdlutitdlo, inatsisit
ôrsasip kivfama ilingnut inássutigissai ilũngaisa maleruarĸigsâr-
lugit; tássánga saĸingnavêrit talerpiuvdlũnĩt tungânut sâmiuv- 5 Môr. 5,32.
lũnĩt tungânut, sianisûtut iliorsínaorĸuvdlutit ingerdlavigissag- úss. 4,27;
sangne tamane. 8 inatsisit tamákua agdlagsimavfiat ĸanernit 1 kúng. 2,3. Is. 59,21.
gúsángilaĸ, erĸarsautigísavatdle uvdlúkutdlo únuákutdlo, tássane tugs. 1,2.
dlagsimassut tamaisa maleruarĸigsârĸuvdlugit; tauvame pivdlua-
ımârputit avĸutigissagssangne, tauvalo sianisûtut iliorumârputit.
ıerĸúngínerivkit: tugpatdlerit píssagtitdlutitdlo, sujôranak ánilâr- 5 Môr. 31,8;
atitdlo, Nâlagkap Gûtivit najormatit ingerdlavigissagssangne ta- 1 nal. 22,13; 28,20.
ıane?

10 Jôrsuap tauva inuit misigssortait inápai oĸardlune: 11 tang-
nârfiup ĸerĸagut ingerdlagitse, inuitdlo inásigik oĸardluse: upa-
ungaersaritse taĸuardluse, uvdlut pingasut ĸângiutínagit Jôrtane
ána ikãsagavsiuk, nuna Nâlagkap Gûtivse pigerĸuvdlugo ilivsínut

túniússâ pigilerniariartordlugo. 12 Rûpiníkúnutdlo Gâtíkúnutdl
Mánarsíkutdlo nagguveкatigît agfainut Jôrsua oкarpoк ima: 13 erкa
-niarsiuk oкausек, Môrsasip Nâlagkap kivfâta ilivsínut inássuti
-gissâ oкardlune: Nâlagkap Gûtivse uníngavigssarsisípâse nunal
5 Môr. 3,19. mána ilivsínut túniutdlugo; 14 nuliase кitornánguasilo nerssutauti
-silo uníngatísigik nuname Môrsasip ilivsínut túniússâne Jôrtani
tungâne; ilivsile sorssungnermut piarêrsimavdluse кatángutivse sa
-jornatigut ikāsause, sorssutdlarкigsuse tamavse, ikiordlugitdlo
5 Môr. 3,20. 15 kisiáne Nâlagkap кatángutise uníngavigssarsisigpagit ilivsisut
nunalo Nâlagkap Gûtivse táukunúnga túniúkumassâ táukuátaq
pigilerpássuk, tauva uterumârpuse nunamut pigissavsínut pigali
-gulo tamána, Môrsasip Nâlagkap kivfâta ilivsínut túniússâ Jôrtani
tungâne seкernup nuissarfiata tungâne. 16 Jôrsualo akivât o
2 Môr. 19,8; -кardlutik: sût tamaisa uvavtínut inássutigissatit nāmagsiumârpu
24,3. 7. -vut, sunutdlo tamanut autdlarкuguvtigut, tássungnarumârpugut
17 tamatigut sôrdlo Môrsase nâlagkigput, taima ivdlit nâlagkumâr
-pavtigit, Nâlagkap Gûtivit najorsínarpatit, sôrdlo Môrsase naje
-ringne. 18 inuk nalingínaк кanernut uterîtsoк oкautsisit nâlagka
-managit, tamatigut кanoк inákugtik, toкúneкásavoк; tugpatdler
-sínait píssagtitdlutitdlo.

kapitalit 2.

misilîartortugssanik Jôrsua autdlartitsissoк. Râggamik.

1 Jôrsualo Núnip ernera angutinik mardlungnik misilîartor
4 Môr. 25,1; -tugssanik mángertínertûnit ángiortumik autdlartitsivoк oкardlune
33,49. autdlaritse, nuna Jêriggulo кimerdlôriartordlugit. autdlarput tauva
Epr. 11,31. uverssartup Râggamik atigdlup igdluanut pivdlutik, tássanilo inar
-put. 2 tauvale Jêriggup kúngia oкarfigineкarpoк ima: ata, angu
-tinik maunga únuaк tikiútoкarpoк Israîlip kinguaisa ilainik, nuna
misiligkiartordlugo. 3 Jêriggup kúngia tauva Râggamut autdlar
-titsivoк oкarкussivdlune: angutit anisíkit, ilingnut pissut, ig
-dlungnut isersimassut, nuna mána tamât misiligkumavdlugo ti
-kiungmata. 4 arnavdle angutit táuko mardluk ilaseralugitdlo isser
-torpai, imalo oкarpoк: angutit uvavnut tikiúkaluarput, uvangale
nalussunga sumit táuko pissut; 5 târsilerneranilo isâvfik parnai
-sangmássuk, angutit táuko aníput, uvanga naluváka angutit su
-mungnartut; maligkasuarsigik, angúsavase tauva. 6 igdluvdle кi
-nut táussuma majuartísimagai issertordlugitdlo ánorâgssiagssat

llup ĸâne ilioragkame atãnut. 7 angutitdlo malerssoraluarpait
rtanip tungânut, ikâriai tikitdlugit; isâvfigdlo kingornatigut par-
ıerpât, ivkuninga malerssuissut aningmata. 8 ivkule ínartínagit
ıap majuarfigai igdlup ĸânut, 9 angutitdlo oĸarfigai: ilisimavunga,
ılagkap nuna mána ilivsínut túniúkâ, ánilârnartorsilo uvavtínut 2 Môr. 15,16;
ısimassoĸ, nuuavdlo matuma inue tamarmik ilivsínut nâsânga- 23,27; 5 Môr. 11,25.
rsut; 10 tusâmagavta, ĸanoĸ Nâlagkap sujunivsigut ímap ĸer- 2 Môr. 14,21.
ıartûp erme tigssortíkai, Egivtinimit anigavse, ĸanordlo iliortuse 4 Môr. 21,
norîkut kúngînut mardlungnut Jôrtanip ungatânîtunut, Sîgûmut 21 tt.
ıgimutdlo, utertínavêrsagkavsínut. 11 tamána tusaravtigo, ũmáput 5,1.
sângavoĸ, angúmigdlo sapîsertoĸarungnaerpoĸ sâvsíne, Nâlagaĸ
lterse táunaungmat ĸilangme pavane nunamilo samane Gûtiussoĸ. 5 Môr. 4,39.
mãnalo ugpernarsaivfigisinga-ait Nâlagaĸ narĸigsigalugo, uvanga 1 Môr. 21,23;
ımagigavse ilivsísaoĸ atâtama inoĸutai isumagísagise, ĸularnavêr- 1 Sâm. 24,22.
ıtaussumigdlo nalunaerĸutigssaĸartísinga, 13 inûtísagise atâtagalo 6,23. 25.
ânagalo ĸatángutíkalo angutit ĸatángutíkalo arnat pigissaitdlo
naisa, tarnivutdlo toĸumit ánagtísagise. 14 angutit oĸarfigât:
rnivta sivnísavâse toĸumut pisitagssauvdlutik, ĸanoĸ-iliornerput
nána kigdlûtigíngíkuvsiuk; nunalo Nâlagkap uvavtínut túniug-
ago, ilumôrtumik isumagísavavtigit. 15 tauva agdlunaussamik 2 Kor. 11,33.
ılássákut ningípai, igdlune ungalorssûp igpiliugartânîngmat, unga-
ırssuarmilo najugaĸarame. 16 oĸarfigailo: ĸáĸaliaritse, malerssui-
ıunut nâperĸunase, tássanilo issertoritse uvdlut pingasut, maler-
ıuissut uterserdlugit, kingornalo ingerdlavivsigut ingerdlajumâr-
use. 17 angutitdlo oĸarfigât: ilingnut ugpernarsautivta tamatuma
avtínut ugpernarsautigerĸussavit pisángilâtigut: 18 ata, nunamut
ileruvta, ĸilerutigssaĸ agdlunaussaĸ mána augpatdlarigsoĸ igalá-
samut uvavtínik ningitsivfigissangnut ĸilerúsavat, atâtatdlo anâ-
ıatdlo ĸatángutititdlo atâtavitdlo inoĸutai tamaisa ilingnut kater-
súsavatit igdlumut; 19 piumârpordlo: nalingínaĸ igdluvit matuinit
lamut anigune, aua niaĸuanut túsavoĸ, uvagutdlo pisángilâtigut;
ilingínardle ilingnîkune igdlume, aua niarĸuvtínut túsavoĸ,
ıssússivfigineĸarune. 20 ĸanoĸ-iliornerputdle tamána kigdlûtigi-
ıngko, ilingnut ugpernarsautivta uvavtínut ugpernarsautigerĸu-
savit pisángilâtigut. 21 akivai: oĸautsise migssiliordlugit taimái-
ıavoĸ. autdlartingmatigdlo autdlarput; ĸilerutigssardlo augpat-
llarigsoĸ igalássamut ĸilerúpâ. 22 autdlarput ĸáĸaliardlutik, tá-
ıssanilo uvdlut pingasut uníngáput, malerssuissut uterserdlugit;
ıalerssuissutdle avĸut tamât ujardlerfigât nanissinatik. 23 angutit

táuko mardluk tauva uterput, káκamit aterdlutik ikârdlutigdlo Jô
-suamutdlo Núnip erneranut tikitdlutik; oκalugtũpâtdlo κanoκ p
-neκarnermingnik tamanik; 24 Jôrsuamutdlo oκarput: Nâlagk
nuna tamât agssavtínut túniúpâ, nunavdlo inue tamarmik ã
uvavtínut nâsângalerput.

kapitalit 3.

Jôrtane ikârât.

2,1; 1 uvdlãkutdlo Jôrsua makiârpoκ, mángertínertûnitdlo autdl
4 Môr. 25,1. -dlutik Jôrtanimut píput, táunalo Israîlivdlo kinguai tamarmi
tássanilo únuíput ikãngíkatdlardlutik. 2 pivordlo uvdlut pinga
κângiungmata, tauva misigssuissut tangmârfiup κerκagut inge
-dláput, 3 inuitdlo inápait oκardlutik: Nâlagkap Gûtivse anger
-siata igdlerfia takuleruvsiuk palasitdlo Lîvíkut táussumínga e
-ssugtut, najugkavsínit autdlásause kingornagutdlo ingerdlavdlus
4 kisiáne ilivsilo táussumalo akornavsíne ungasigssuseκásavoκ ta
-dlisut tûsintiligtut ûgtûteκartumik; patdlísángilarse, avκut inge
-dlavigissagssarse ilisimarκuvdlusiuk, avκut tamána sujornagut a
-κutigíngínavsiuk. 5 Jôrsualo inungnut oκarpoκ: ivdlernars
-ritse, aκago Nâlagaκ akornavsíne tupingnartuliorumârmat. 6 pa
-lasinutdlo Jôrsua oκarpoκ ima: angerutsip igdlerfia erssugsiu
inuitdlo sujornatigut ikârdluse. tauva angerutsip igdlerfia erssugpâ
inuitdlo sujornatigut ingerdlavdlutik. 7 Nâlagardlo Jôrsuam
4,14. oκarpoκ: uvdloκ mána autdlarnīsaunga angisũngortitdlutit Israîlik
1,5. 17. ilũngarmik issigernáne, ilisimarκuvdlugit, sôrdlo Môrsase najori
ivdlit najorumârivkit. 8 palasitdle angerutsip igdlerfianik erssugt
inásavatit oκardlutit: Jôrtanip ermisa kigdlingánut piguvse, Jôrt
-nime unísause. 9 Israîlivdlo kinguainut Jôrsua oκarpoκ: maun
κaigitse, Nâlagkavdlo Gûtivse oκausê tusarsigik. 10 Jôrsualo oκa
-poκ: matumûna ilisimásavarse Gûte ûmassoκ akornavsínito
2 Môr. 34,11; Kânãkutdlo Hĩtíkutdlo Hîvíkutdlo Fêrisíkutdlo Gerrâsíkutdlo Amo
5 Môr. 7,1. -ríkutdlo Jîpusíkutdlo sujunivsigut κimâtitdluínásagai: 11 ata, s
-larssûp tamarme nâlagâta angerusiata igdlerfia sujunivsigut Jôrt
4,2. -níkut ikáusavoκ; 12 mãnalo angutit arκaneκ-mardluk ilivsínut il
-serisigik Israîlíkut nagguveκatigígsortainit, nungutdlugit nagguve
-κatigíngnit atautsinit angut atauseκ; 13 piumârpordlo palasit Nâ
-lagkap, silarssûp tamarme nâlagâta, igdlerfianik erssugtut isigai
alue Jôrtanip ermine unilerpata, tauva Jôrtanip erme kipísâput

mit paványa kûgtut, unisáputdlo ĸalerîgsitatut atautsitut. [14] pi-
ordlo inuit tupermingnit autdlarmata Jôrtane ikâriartordlugo,
uva palasit angerutsip igdlerfia erssugpât inuit sujornatigut;
igdlerfingmigdlo erssugtut Jôrtanimut pingmata, palasitdlo ig-
lerfingmik erssugtut isigait ermit kigdlingánut misuleriarmata —
issa Jôrtane kûgtusissarame sinine tamaisa ĸarssútarpai naut-
łanik katerssuivfiup uvdlue tamaisa nâvdlugit —, [16] tauva ermit
vánga kûgtut unigput, ĸalerîgsitatut atautsitut napavdlutik, ali- 2 Môr. 14,21.
iasingârdlutik Aatamip igdloĸarfiup, Sartânip sanianîtup, erĸâne;
mitdle samunga kûgtut narssap kûgaitsup taserssuanut, tatsimut
rajornitsumut, nungujartordlutik kipíput. inuit tauva ikârput
riggup nalâgut. [17] palasitdlo Nâlagkap angerusiata igdlerfianik
ssugtut panertume ĸeĸarput Jôrtanip ĸerĸane aulajaitdlutik; Is-
łlíkutdlo ilũngarmik panertúkut ikârput, inuiagssuarnut tamanut
rtane ikârêrserdlugo.

kapitalit 4.

ikârêramik erĸainiutigssaliortut.

[1] pivordlo inuiagssuit tamarmik Jôrtane ikârêrmássuk, tauva
âlagaĸ Jôrsuamut oĸarpoĸ ima: [2] inuit ilait angutit arĸaneĸ- 3,12.
ardluk ilivsinut ilaserisigik, nungutdlugit nagguveĸatigîngnit a-
autsinit angut atauseĸ; [3] inásigigdlo oĸardluse: mãnga Jôrtanip
ırĸanit palasit isigaisa tungmarfiánit ujarĸanik arĸaneĸ-mardlungnik
ıĸitsigitse upalungaerĸutigssavsinik, ikautdlugitdlo unigtísigik a-
ıungnigtarfingme únuaro únuivfigssavsíne. [4] Jôrsuap tauva a-
ıgutit arĸaneĸ-mardluk Israîlip kinguaisa ilait upalungaerĸutigi-
ısane ĸaerĸuvai, nungutdlugit nagguveĸatigîngnit atautsinit angut
ıauseĸ; [5] táukunúngalo Jôrsua oĸarpoĸ: Nâlagkap Gûtivse ig-
llerfiata sujornagut Jôrtanip ĸerĸanut ikâritse, nungutdlusilo tu-
ıivsinut ujarĸamik atautsimik kivitsigitse Israîlip kinguaisa naggu-
ıeĸatigîgsortaisa ĸavsiússusê migssiliordlugit, [6] akornavsíne tai-
náitumik nalunaerĸuteĸarĸuvdlugo; ĸitornasilo ĸaĸugo apering-
ıigpata oĸardlutik: ujarĸat uko sugssaraisigik? [7] tauva oĸarfigiu-
nârpase: Jôrtanip erme Nâlagkap angerusiata igdlerfiata sujor-
ıagut kipingmata; Jôrtaníkut ikârmat, kipíput Jôrtanip erme; 3,13. 16.
jarĸatdlo uko erĸainiutáutuínásáput Israîlip kinguainut. [8] Israî-
livdlo kinguai taimailiorput, sôrdlo Jôrsua inatsissoĸ: ujarĸanik
rĸaneĸ-mardlungnik Jôrtanip ĸerĸanit ĸaĸitsíput, sôrdlo Nâlagaĸ

Jôrsuamut oĸalugsimassoĸ, Israîlip kinguaisa nagguveĸatigîgsor-
-taisa ĸavsiússusê migssiliordlugit, akungnigtarfingmutdlo ikáupai
tássane unigtitdlugit. 9 ujarĸanigdlo arĸaneĸ-mardlungnik Jôr-
-sua nápartitsivoĸ Jôrtanip ĸerĸane, palasit angerutsip igdlerfiani
erssugtut isigaisa tungmarfiáne, tássanîtuarputdlo uvdloĸ mána ti-
-kitdlugo; 10 mássa palasit igdlerfingmik erssugtut Jôrtanip ĸerĸan
ĸeĸarput, nãmagsitserdlugit oĸautsit tamaisa Nâlagkap Jôrsuamut
inássutigissai inuugnut oĸalûtigerĸuvdlugit, Môrsasip Jôrsuamut
inássutigissai tamaisa nâpertordlugit; inuitdlo ikârasuarput. 11 i-
-nuitdlo ilũngarmik ikârêrmata, ãma Nâlagkap igdlerfia palasitdlo
ikârput inuit tákuáne; 12 Rûpinivdlo kinguai Gâtivdlo kinguai Ma-
-narsíkutdlo nagguveĸatigît agfait sorssungnermut piarêrsimavdlutik
ikârput Israîlip kinguaisa sujornatigut, sôrdlo Môrsasip oĸalugfigi-
-gâtik; 13 sisamanik ĸulilingnik tûsintigdlit migssigissait sorssung-
-nigssamut sákulersorsimassut Nâlagkap kînâta sâne ikârput, sor-
-ssúsavdlutik Jêriggup narssainut kûgaitsunut piartordlutik. 14 uv-
3,7. -dloĸ táuna Nâlagkap Jôrsua angisũngortípâ Israîlíkut ilũngarmik
issigernáne, mianerâtdlo, sôrdlo Môrsase mianerigigtik uvdlut inûv-
-figissai tamaisa.

15 Nâlagardlo Jôrsuamut ima oĸarpoĸ: 16 palasit nalunaiautip
igdlerfianik erssugtut inákit Jôrtanimit majuarĸuvdlugit. 17 tauva
Jôrsuap palasit inápai oĸardlune: Jôrtanimit majuaritse. 18 pivor-
-dlo palasit Nâlagkap angerusiata igdlerfianik erssugtut Jôrtanip
ĸerĸanit majuarmata, palasit isigaisa alue panertumut túngaleriar-
-mata, tauva Jôrtanip erme inimingnut uterput, sujornagutut siniŭk
3,15. tamaisa ĸarssutdlugit. 19 inuitdlo Jôrtanimit majuarput ĸáumatip
sujugdliup uvdluisa ĸulingáne, Gilkâlimutdlo tangmârput, Jêriggup
kigdlinganut kangiata tungânîtumut. 20 ujarĸatdlo táuko arĸaneĸ-
mardluk Jôrtanimit tigussatik Jôrsuap Gilkâlime nápartípai, 21 Is-
-railivdlo kinguainut oĸarpoĸ ima: ĸitornavse angajorĸâtik ĸaĸugo
aperigpatigik oĸardlutik: sugssat-uko ujarĸat? 22 tauva ĸitornase
nalunaerfigiumârpase oĸardluse: panertúkut Israîlíkut Jôrtane mána
ikârpât, 23 Jôrtanip erme Nâlagkap Gûtivse sujunivsigut tigssor-
-tingmagit ikârêrserdluse, sôrdlo Nâlagkap Gûtivse imaĸ ĸerĸuar-
-tôĸ iliorfigigingne, sujunivtigut tigssortitdlugo ikârêrserdluta, 24 i-
-nuiaĸatigîngnut nunamîtunut tamanut Nâlagkap agssai ilisarer-
-ĸuvdlugit píssaussut, Nâlagaĸ Gûterse mianererĸuvdlusiuk uvdlut
nungutdlugit.

kapitalit 5.

Israîlíkut kipinexartut. xângîvfigsiortut. Nâlagkap katerssarssuisa nâlagât Jôrsuamut takutítox.

[1]pivordlo Amoríkut kúngê samane Jôrtanip ungatâne ítut
ɑarmik Kânăkutdlo kúngê ímap tungânītut tamarmik kalerríka-
ıik, Jôrtanip erme Nâlagkap tigssortíkai Israîlip kinguaisa su-
ɪrnatigut ikârserdlugit, tauva ũmatait nâsângalerput, sapĩssuse- 2,11.
arungnaerputdlo Israîlip kinguaisa sãne.
[2]taimanikut Nâlagax Jôrsuamut oxarpox: ilingnut saviliorit
narigsunik, Israîlivdlo kinguai áipagssânik kiperxíkit. [3]tauva
rsua ingminut saviliorpox kĩnarigsunik, Israîlivdlo kinguai kipiv-
lugit Aralûtip xáxánguane. [4]mánalo píssutigalugo Jôrsuap ki-
ivai: inuit ilũngarmik Egivtinimit anissut angutaussut, sorssug-
ıgssat tamarmik, toxungmata puilassuitsume ingerdlatitdlutik,
ɟivtinimit anerêrsut; [5]inuit anissut ilũngarmik kipisimagamik,
ıilassuitsumile ingerdlatitdlutik Egivtinimit anisimavdlutik inuit
niusimassut tamaisa kipisimángilait. [6]mássa ukiut sisamanik
ıligdlit Israîlip kinguai puilassuitsume angaláput, inuiait sorssug- 4 Môr. 32,13.
ıgssat Egivtinimit anisimassut tamaisa nungutserdlugit, Nâlagkap
pâ nâlánginamíko, Nâlagkap ugpernarsaivfigingmatik, nuna takú-
ângíkât sujuaissamingnut Nâlagkap ugpernarsáissutigissâ uvavtínut
niúkumavdlugo, nuna ímungmik tungusungnitsũmigdlo kûgtox; 2 Môr. 3,8: 5 Môr. 6.3.
ivnerdlugitdlo xitornanik kinguâxartingmagit, táuko Jôrsuap ki-
ivai, kipinexángingmata, ingerdlatitdlutik kipisimángingmatigik.
nuiaitdlo tamarmik kipinexarêramik, inimingne tangmârfingme
ıigkatdlarput ajorungnaerserdlutik. [9]Nâlagkavdlo Jôrsua oxar-
gâ: uvdlume pîaivfigâvse Egivtinip narrunartuanik; najugardlo
mána Gilkâlimik atexartípât uvdlox mána tikitdlugo.
[10]Gilkâlime tangmârsimagamik Israîlip kinguaisa xângîvfig-
iorfik nagdliússivât xáumatip uvdluisa arxanex-sisamãne únúkut
ɨriggup narssaine kûgaitsune; [11]uvdlutdlo xângîvfigsiorfît áipâne
ɪmap ineritìtainik nerilerput, timiussanik sêrnaxángitsunik karri-
ıigdlo sikagtitanik uvdlorme táussumanerpiax; [12]mánatdlo so-
aerput axagúkut, nunap ineritìtainik nerilermata; Israîlivdlo ki-
ɪguai mánanik písaeramik, Kânâp nunâta naussuinik nerîput u-
ıiume tamatumane.
[13]pivordlo Jôrsua Jêriggup erxânĩkame issinilo ârdlortíkamigit,
ıuva takungnigdlune takulerpâ nalimine angut xexartox, pananilo

4 Môr. 22, amusimassok tigumiarigâ; Jôrsuavdlo ornigpâ okarfigalugo: uvagu
23. 31. iliginerpavtigit, kíngarssortivtalũnît iliginerpâtit? 14 okarpok: nâgga
Nâlagkap katerssarssuisa nâlagaringmánga mãna tikiúpunga. tauva
kĩne nunamut tugtitdlugo Jôrsua patdlorpok okarfigalugo: nâlagari
sumik kivfaminut okausigssakarpa? 15 Nâlagkavdlo katerssarssuisa
2 Môr. 3,5. nâlagât Jôrsuamut okarpok: isigangmât isigkangnit pêruk, kekar-
-figissat tássa ivdlernartok. Jôrsualo taimailiorpok.

kapitalit 6.

Jêriggo tiguarât.

1 Jêriggule matusimavok parnaersimavdlunilo Israîlip kinguai-
-nut; anissokángilak isertokaranilo. 2 tauva Nâlagak Jôrsuamut
okarpok: takûk, Jêriggo agssangnut túniúkiga kúngialo sorssut-
-dlarkigsortailo táputdlugit. 3 igdlokarfik kâvíkumârparse, sorssuș-
-tugssaussuse tamavse, igdlokarfik avatangerdlugo atausiardluse:
taimailiúsautit uvdlut arfinigdlit; 4 palasitdlo arfinek-mardluk suv-
-dluartáussuit tipaitsungârutit arfinek-mardluk tigumiásavait igdler-
-fiup sujornagut, uvdlutdlo arfinek-áipãne igdlokarfik kâvításavarse
arfinek-mardloriardlugo, palasitdlo suvdluartáussuit kardlortautigi-
-savait; 5 kukiussaussardlo tipaitsungârut sivisûnik pilerpat, suv-
-dluartáussûp nipâ tusaruvsiuk, inuit ilũngarmik nipersssuarnik
nivdlísáput; tauva igdlokarfiup ungalorssua samunga nákásavok,
inuitdlo kakísáput nungutdlutik sujunermíkut. 6 tauva Jôrsuap
Núnip ernerata palasit kaerkuvai okarfigalugitdlo: angerutsip ig-
-dlerfia erssugsiuk, palasitdlo arfinek-mardluk suvdluartáussuit ti-
-paitsungârutit arfinek-mardluk tigumiásavait Nâlagkap igdlerfiata
sujornagut. 7 inungnutdlo okarpok: ingerdlagitse igdlokarfik ki-
-vitdlugo; sákokartutdlo ingerdlásáput Nâlagkap igdlerfiata sujor-
-nagut. 8 Jôrsuavdlo inuit taima okarfigingmagit, palasit arfinek-
mardluk suvdluartáussuarnik tipaitsungârutinik arfinek-mardlungnik
Nâlagkap sâne tigumiartut ingerdlalerput, suvdluartáussuit kardlor-
-tautigalugit; Nâlagkavdlo angerusiata igdlerfia kingornatigut inger-
-dlavok; 9 sákokartutdlo ingerdláput palasit suvdluartáussuarnik
kardlortartut sujornatigut; kingugdlersaussutdlo igdlerfik maligpât
ingerdlatitdlugitdlo suvdluartáussuit kardlortautigait. 10 inuitdlo
Jôrsuap inápai okardlune: nivdlísángilase nipisilo tusardliúsanagit
okauserdlũnît kanivsínit anísángilak, uvdlok nagdliutserdlugo iliv-
-sínut okarfigssara: nivdleritse; tauva nivdlísause. 11 Nâlagkap ig-

lerfiata tauva igdlokarfik kaujatdlagpâ avarкutdlugo atausiar-
lune; tangmârfingmutdlo iserdlutik tangmârfingme únuíput.
ıvdlăkutdlo Jôrsua makiârpoк, palasitdlo Nâlagkap igdlerfia er-
sugpât; [13] palasitdlo arfineк-mardluk suvdluartáussuarnik tipait-
ungârutinik arfineк-mardlungnik Nâlagkap igdlerfiata sujornagut
umiartut ingerdlauarput suvdluartáussuit кardlortautigalugit, sá-
oкartutdlo ingerdláput sujornatigut, kingugdlersaussutdlo Nâ-
ıgkap igdlerfia maligpât, ingerdlatitdlugitdlo suvdluartáussuit
rdlortautigait. [14] uvdluvdlo áipâne igdloкarfik kaujatdlagpât a-
ıusiardlugo, tangmârfingmutdlo uterdlutik; taimailiorput uvdlut
inigdlit. [15] uvdlutdle arfineк-áipăne makiârput кaulersoк nui-
ırâ, igdloкarfigdlo taimatut kâvípât arfineк-mardloriardlugo; uv-
lorme tamatumane kisiáne igdloкarfik kâvípât arfineк-mardlo-
ardlugo; [16] palasitdlo arfineк-áipagssânik suvdluartáussuit кar-
lortautigingmatigik, Jôrsua inungnut oкarpoк: nivdleritse, Nâ-
ıgkap igdloкarfik ilivsínut túniungmago. [17] igdloкarfigdlo tássa-
ítutdlo tamarmik utertínavêrsagáusáput Nâlagkamut pigititdlugit;
ıgga uverssartoк kisime inŭsavoк, nangminerdlo igdlumilo ing-
iinĭtut tamarmik, arpârtut autdlartitavut issertoramigit. [18] ki-
iáne utertínavêrsagkanut mianerssoritse, utertínavêrsagagssángo- 3 Môr. 27,28.
inavuse utertínavêrsagkat ilángardlugit, Israílíkutdlo tangmârfiat
ertínavêrsagagssángorteкinavarse perdlugssiordlugo. [19] sĭlvilo kûl-
ilo tamarme igssoraivítdlo kangnúsaussut saviussutdlo Nâlagkap
llernartutut pigai; Nâlagkap peкûtainut písáput. [20] inuit
ıva nivdlerput, suvdluartáussuitdlo кardlortautigait; pivordlo
vdluartáussûp nipâ tusardlugo inuit nivdlilermata niperssuarmik,
ıva ungalorssuaк samunga nákarpoк, inuitdlo igdloкarfingmut
кíput nungutdlutik sujunermíkut, igdloкarfigdlo tiguarpât. [21] ig-
loкarfingmĭtutdlo tamaisa, angutitdlo arnatdlo, inûsugtutdlo u-
orкaitdlo, ugsigitdlo savatdlo siutitûtdlo utertínavêrsarpait panap
nânik. [22] angutinutdle mardlungnut nunamik misiliartorsima-
sunut Jôrsua oкarpoк: arnap uverssartup igdluanut iserdluse
nardlo pigissailo tamaisa tássánga anisísigik, sôrdlo ugpernar- 2,14.
aivfigigigse. [23] inûsugtut misiliartorsimassut tauva iserput,
iggalo angutâlo arnâlo кatángutailo pigissailo tamaisa anisit- Epr. 11,31.
lugit erкardlílo tamaisa anisitdlugit, Israílíkutdlo tangmârfiata
atâne unigtípait. [24] igdloкarfigdle tássanĭtutdlo tamaisa ingner-
nik ikivkartípait; kisiáne sílve kûltilo igssoraivítdlo kangnú-
aussut saviussutdlo Nâlagkap igdluata peкûtainut túniúpait.

Note: "2,1 tt." appears in right margin beside line "ıgga uverssartoк ... ing-".

[25]Râggale uverssartoĸ angutâtalo inoĸutai tamaisalo pigissai J
-suap inûtípai; Israîlíkutdlo akornáne nunaĸarpoĸ uvdloĸ m
tikitdlugo, arpârtut mardluk issertoramigit, Jôrsuap autdlart
Jêriggo misiligkiartorĸuvdlugo.
[26]taimailissúkut Jôrsua ugpernarsaivoĸ oĸardlune: perdl
-ĸunarsile Nâlagkap kînâta sâne inuk nikuítoĸ igdloĸarfik m
1 kúng.16,34. Jêriggo ĸarmarniardlugo; angajugdleĸutaerutdle túngavilerun
nukardleĸutaerúkile matuleruniuk.
[27]Nâlagkavdlo Jôrsua najorpâ, nunamilo tamarssuarme tu
-massaulerpoĸ.

kapitalit 7.

utertínavêrsagkat Aaggânip ilángarai.

[1]utertínâvêrsagkatdle Israîlip kinguaisa perĸuserdlugtulin
1 nal. 2,7. -rutigait, Aaggânip Karmip ernerata, Savtip ernutâta, Sêrap e
-nutarĸiutâta, Jûtákut nagguveĸatigît ilâta, utertínavêrsagkat il
-ngaramigit; tauva Nâlagkap níngangnera Israîlip kinguainut ka
-sungailerpoĸ.
[2]Jôrsualo angutinik autdlartitsivoĸ Jêriggumit Aimut, B
Avînip erĸâne Bîtilip kangiane ítumut, imalo oĸarfigai: majuart
nuna misiligkiartordlugo; angutitdlo majuarput Ailo misiligdlu
[3]Jôrsuamutdlo uterput oĸarfigalugo: inuit tamaisa majuartina
angutit mardlungnik pingasunigdlũnît tûsintigdlit migssigissait m
-juardlit Ailo perdlugtíkiartordlugo; inuit tamaisa pissarísser
-sángilatit tássungnartitdlugit, ikingmata táuko. [4]inuit ilait ta
tássunga majuarput, angutit pingasunik tûsintigdlit migssili
-dlugit; Aivdle angutitai ĸimarratigait; [5]ilaitdlo angutit ping
-sunik ĸuligdlit arfinigdlitdlo migssigissait Aip angutitaisa pe
-dlugtípait, isâvfiuvdlo sânit malerssorpait Siparît tikitdlugo, ku
5,1. -ssangassúkutdlo perdlugtitdlugit. tauva inuit ũmatait nâsâng
1 Môr.37,34; -lerput imertut isivdlutik. [6]Jôrsuavdlo ánorássane aligpai, ĸ
4 Môr.14,6; 1 Sâm.4,12. -naminigdlo nunamut patdlorpoĸ Nâlagkap igdlerfiata sâne, u
-nungmut agdlât patdlungavdlune, nangminerdlo Israîlivdlo utor
-ĸaunertai, niarĸutigdlo ivssunik sauvait; [7]Jôrsualo oĸarpoĸ: a
Nâlagaĸ Nâlagaĸ, sôrme tauva inuit uko Jôrtaníkut ikârtípigi
Amoríkut agssainut túniúkumavdluta nunguterĸuvdluta? ĸanort
nãmagĩnaraluaruvtigo Jôrtanivdlo ungatâne unigdluta; [8]ata nál
-gara, ĸanoĸ oĸásaunga, Israîlíkut ĸíngarssortimingnut tunugs

angmata? 9 Kânãkut nunavdlo inue tamarmik kalerríkumârput,
:tangerumârpâtigutdlo aterputdlo nunamit pĩardlugo; ĸanordlo
rumavit arĸit angingârtoĸ pivdlugo? 10 Nâlagkavdle Jôrsua
ırfigâ: nikuigit, sôrme kĩnangnik patdlungavit? 11 Israĩlíkut
rtuliarsimáput, angeruseralo ingmingnut inássutigissara saner-
ıpât, utertínavêrsagkatdlo ilait tiguvait, tigdligdlutigdlo sag-
uvdlutigdlo peĸutimingnut ilivait. 12 Israĩlivdlo kinguai ĸíngar-
ıortimik sãne ataginâusángitdlat; tunúsáput ĸíngarssortimingnut,
rtínavêrsagagssángoramik; kingorna najúsángilavse, utertínavêr-
ıgagssaĸ nungutitdlángíkuvsiuk, akornavsínit pêrdlugo. 13 ni-
ıigit, inuit ivdlernarsákit oĸardlutitdlo: ivdlernarsaritse aĸa-
ımut, ima oĸarmat Nâlagaĸ Israĩlip Gûtia: utertínavêrsagag-
ıamik akúningnĩtoĸarmat, Israĩle-â, ĸíngarssortivit sãne atagí-
ıusángilatit, utertínavêrsagagssaĸ akornavsínit pêrsitserdlusiuk.
.ĸago uvdlãkut savssásause, nagguveĸatigĩgsortase ingmíkôrtí-
rdlugit; nagguveĸatigĩtdlo Nâlagkap erĸugai savssásáput, ing-
íkut erĸardlerĩt ingmíkôrtítardlugit; erĸardlerĩtdlo Nâlagkap
:ugai savssásáput, ingmíkut inoĸutigĩt ingmíkôrtítardlugit; ino-
ıtigĩtdlo Nâlagkap erĸugai savssásáput, angutit ingmíkôrtítar-
ugit; 15 utertínavêrsagagssatutdle erĸorneĸartoĸ ingnermik ikiv-
ıgáusavoĸ, nangminerdlo pigissanilo tamarmik, Nâlagkap ange-
ısia sanerĸúkamiuk, silaerssordlunilo iliorame Israĩlime. 5 Môr. 22,21; erĸ. 20,6.
16 uvdlãkut Jôrsua makiârpoĸ, Israĩlíkutdlo savssartípai, ing-
íkut nagguveĸatigĩt ingmíkôrtítardlugit; Jûtákutdlo nagguveĸa-
gĩt erĸorneĸarput; 17 Jûtákutdlo erĸardlerĩgsortait savssarting-
ıagit. Sêrákut erĸardlerĩt erĸorneĸarput; Sêrákutdlo erĸardlerĩt
ʳssartingmagit, angutit ingmíkôrtítardlugit, Savte erĸorneĸarpoĸ;
noĸutailo savssartingmagit, angutit ingmíkôrtítardlugit, erĸorne-
ırpoĸ Aaggâne Karmip ernera Savtip ernutâ Sêrap ernutar-
iutâ, Jûtákut nagguveĸatigĩt ilât. 19 tauva Jôrsua Aaggânimut
ırpoĸ: ernera, Nâlagaĸ Israĩlip Gûtia nâlangnartíssuk ángĩar- Juán. 9,24.
galugulo; uvangalo nalunaerfigínga ĸanoĸ-iliortutit, sumik ángiú-
ınga. 20 Aaggânivdlo Jôrsua akivâ oĸardlune: ilumut, Nâlag-
amut Israĩlip Gûtianut uvanga ajortuliarpunga imailiordlunga
ailiordlungalo: 21 paggatigissat akornáne takussaĸarama ĸagdler-
ıumik Sĩniarimiut piánik pitsaussumik sĩkilinigdlo mardlungnik
tritilingnik sĩlviussunik oĸaussamigdlo kûltiussumik sĩkilisut
ıdlimanik ĸuliligtut oĸimáissusilingmik, piumatdlerdlugit tigo-
ãka; atalo, ivssume issertorsimáput tuperma iluane, sĩlvit at-

-dliuvdlutik. 22 arpârtunik tauva Jôrsua autdlartitsingmat, tup
-mut arpagput; ârime, tovĸane issertorsimassut, sîlvit atdli
-dlutik. 23 tupermitdlo ánitdlugit Jôrsuamut Israîlivdlo kingua
tamanut ãpait, Nâlagkavdlo kînâta sânut ilivdlugit. 24 tauva J
-suap Israîlíkut ilũngaisa ilagalugit Aaggâne Sêrap ernera ti
sîlvitdlo ĸagdlersautdlo oĸaussardlo kûltiussoĸ ernerilo panîlo
Is. 65,10; -siutailo siutitûtailo savautailo tovĸalo pigissailo tamaisa, ma
Hús. 2,17. -dlugitdlo perdlugssiortup ĸôruanut. 25 Jôrsualo oĸarpoĸ:
perdlugssiorpisigut? Nâlagkap perdlugssiúsavâtit uvdloĸ ma
Israîlíkutdlo ilũngarmik ujarĸanik mitdlôrpât; ingnermigdlo ik
-karpait ujarĸanigdlo matôrdlugit. 26 ĸânutdlo ujarĸanik nâp
-titsíput, angisûmik inugsûssiaralugit uvdlumimut agdlât atassum
Nâlagkavdlo níngangnera katsungaitsoĸ soraerpoĸ. tamána p
-dlugo najugaĸ tamána perdlugssiortup ĸôruanik atekartípât
-dloĸ mána tikitdlugo.

kapitalit 8.

Ai tiguarât. ĸáĸame Eipalime Jôrsua tunissiviliortoĸ.

5Môr.31,6.8. 1 Nâlagardlo Jôrsuamut oĸarpoĸ: sujôranak ánilârnatitd
inuit sorssugtugssat ilũngaisa ilaseralugit pikigit, Aimutdlo m
-juarit; ata, Aip kúngia ínugtailo igdloĸarfialo nunâlo agssang
6,21. túniúpáka. 2 Aimutdlo kúngianutdlo iliúsautit, sôrdlo Jêriggum
5 Môr. 20,14. kúngianutdlo iliortutit; kisiáne tássánga paggatigissat nerssut
-taitdlo ilivsínut ujajârumârpase. ĸoĸagssîssugssanik māna igdl
-ĸarfiup tunuanîtitsît. 3 tauva Jôrsua inuitdlo sorssugtugss
ilũngarmik pikíput Aimut majuarumavdlutik; angutinigdlo ping
-sunik ĸulilingnik tûsintilingnik sorssutdlarĸigsunik Jôrsua ĸine
-sivoĸ autdlartitdlugitdlo únuákut. 4 inápailo oĸardlune: misi
-ssoritse, ilivse igdloĸarfingmik ĸoĸagssîsassuse igdloĸarfiup t
-nuanit; igdloĸarfingmit alimasingârnase, tamavsilo upalungaerit
5 uvangale inuitdlo uvavnîtut tamarmik igdloĸarfik patdligkumi
-parput; anilerpatalo pâriartordluta sujugdlermigsut, ĸimarrat
-savavut; 6 anísáput tauva maligdluta, uvavtínut igdloĸarfingm
aliartortôrtitdlutik, oĸásagamik: ĸimarratigâtigut sujugdlermigsut
ĸimarratigísavavutdlume. 7 tauvalo ilivse ĸoĸagssîvfingmit niku
-sause igdloĸarfigdlo pigilerniardlugo; Nâlagkavdlo Gûtivse u
-ssavsínut túniúkumârpâ. 8 igdloĸarfigdlo tiguaruvsiuk, ingnerm
ikitísavarse; Nâlagkap oĸausia maligdlugo iliúsause. tássa, ini-

rpavse. [9] Jôrsuap tauva autdlartípai, кокagssîvfigdlo ornigpât
ɟdlutigdlo Bîtilivdlo Aivdlo akornáne, Aip kitâne; Jôrsuale
aк táuna inuit akornáne únuivoк. [10] uvdlākut tauva Jôrsua
кiârpoк inuitdlo nautsorssordlugit; nangminerdlo Israîlivdlo
rкaunertai Aimut majuarput, inuit sujulerssordlugit. [11] inuitdlo
ssugtugssat táussumanîtut ilũngarmik majuarput patdligutdlu-
ɟdlo, igdloкarfiup nalânut tikitdlutik; tangmârputdlo Aip avang-
nut, кôroк ingmingnutdlo Aimutdlo akúneкutigititdlugo. [12] a-
ɟutitdle tatdlimanik tûsintigdlit migssigissait ilaserai, кокagssî-
ugssángortitdlugitdlo Bîtilivdlo Aivdlo akornáne, igdloкarfiup
ine. [13] katerssortípait tauva inuit tangmâкatigît ilũngaisa ig-
oкarfiup avangnânîtut kingugdlersaitdlo igdloкarfiup kitânîtut;
ardlo táuna Jôrsua кôrкup кerкagut ingerdlavoк. [14] tamánale
ı kúngiata takugamiuk, igdloкarfiup angutitai tuaviulerput, ma-
ârdlutigdlo aníput Israîlíkut sorssungnermut pâriartordlugit,
nalo ínugtanilo ilũngarmik, katisimavfingmut narssap kûgaitsup
orânut; táunale sujuneкángitsoк igdloкarfiup tunuanit кокag-
ísagāne. [15] Jôrsua tauva Israîlíkutdlo ilũngarmik saperssitsû-
ârput táukua sāne кimâvdlutigdlo puilassuitsup tungânut. [16] iv-
ıalo suaorpait inuit igdloкarfingmîtut ilũngaisa, malerssorкuv-
lugit; Jôrsualo malerssorpât igdloкarfingmit aliartortôrdlutik;
ingúmik amiákoкángilaк Aimilũnît Bîtilimilũnît anisimángitsumik
aîlíkut maligdlugit; igdloкarfigdlo кimagpât matusimángitsoк
aîlíkut malerssorumanermit. [18] tauva Nâlagaк Jôrsuamut oкar-
oк: кalugiussaк tigumiagkat Aimut isagtíssuk, agssangnut
iúkumagavko. Jôrsuavdlo кalugiussaк tigumiagke igdloкar-
ngmut isagtípâ; [19] tauvalo кокagssîssugssat najugkamingnit ni-
uínasuarput arpagdlutigdlo, agssane isagteriarmagit, igdloкar-
gdlo iserpât tiguardlugulo, tuaviordlutigdlo igdloкarfik ingnermik
itípât. [20] Aivdlo angutitai kingunermingnut кiviaramik, takung-
igdlutik takulerpât pujorssuaк igdloкarfingmit кilangmut кúmu-
artoк, sumigdlo кimâvfigssaкángitdlat maungalũnît ikungalũnît,
iit puilassuitsumut кimâssut malerssuissunut sâlermata; [21] mássa
rsuap Israîlíkutdlo ilũngarmik takuleramíkik кокagssîssut ig-
loкarfik tiguarât pujorssuardlo igdloкarfingmit кúmukartoк, u-
erput Aivdlo angutitai perdlugtitdlugit. [22] ivkulo igdloкarfingmit
igamik pâriartordlugit, Israîlíkut akornánîlerput igdlugtut pine-
ardlutik; táukuale perdlugtípait кimâssumik amiákuerutdlugit

aniguisimassumik. [23] Aivdlo kúngia tiguvât ûmassoĸ, Jôrsuamut
savssartípât. [24] Aimiutdlo tamaisa Israîlíkut toĸorarêramíkik na
-ssamilo puilassuitsumilo malerssuivfingmingne, tamarmik ordl
-rarsimangmata panap kînânit nungutitauvdlutik, tauva Israîlik
ilũngarmik Aimut uterput perdlugtitdlugulo panap kînânik; [25] u
-dlordlo táuna ordlusimassut tamarmik, angutitdlo arnatdlo
-titdlugit, arĸaneĸ-mardlungnik tûsintiliúput, tamarmik Aimi
[26] Jôrsuavdlo agssane utertíngilai, ĸalugiussaĸ isagtíkamiuk. kisi
Aimiut tamaisa utertínavêrsarserdlugit. [27] nerssutautitdle igdl
-ĸarfingmitdlo paggatigissat kisîsa Israîlíkut ingmingnut ujajârp
2. Nâlagkap oĸausia Jôrsuamut inássutigissâ maligdlugo. [28] J
5 Mòr. 13,16. -suavdlo Ai ikivkartípâ nâgssáungitsumik agtakúngortitdlugo. i
-ĸángitsoĸ uvdloĸ mána tikitdlugo. [29] Aivdlo kúngia ĸissung
10,27. nivíngarpâ únulerneranut; seĸinerdlo tarringmat Jôrsuap ina
5 Mòr. 21,23. -matik timâ toĸungassoĸ ĸissungmit arĸarpât igitdlugulo igdl
7,26. -ĸarfiup isâvfiata pânut, ĸânutdlo ujarĸanik nápartitsíput. an
-sûmik inugsûssiaralugit uvdlumimut agdlât atassumik.
[30] tauva Jôrsua Nâlagkamut Israîlip Gûtianut tunissiviliorp
5 Mòr. 27,4. ĸáĸame Eipalime, [31] sôrdlo Môrsasip Nâlagkap kivfâta Isra
kinguai inákai, Môrsasip inatsisaisa agdlagsimavfiáne agdlagsi
2 Mòr. 20,25; -ssut nâpertordlugit: tunissivingmik ujarĸat ilángarneĸángit
5 Mòr. 27,5. 6. savingmik aulatitsiviginneĸángitsut piliutdlugit; ĸânutdlo tunis
-tinik ikivkagagssanik Nâlagkamut pigdlîput, tunissutigssanig
5 Mòr. 27,3. 8. kujaniutinik toĸutsivdlutik. [32] tássungalo ujarĸanut titarpai M
-sasip inatsisaisa ássinge, Israîlip kinguaisa sãne agdlagai
[33] Israîlíkutdlo ilũngarmik utorĸaunertaitdlo misigssuissutdlo
-ĸartũssissaitdlo ĸeĸarput igdlerfik igdlugtut avatangerdlugo. p
-lasit Lîvíkut Nâlagkap angerusiata igdlerfianik erssugtut akia
5 Mòr. 11,29; takornartatdlo nunamilo inúngortut, agfait ĸáĸap Garîsîmip t
27,12. -ngâne agfaitdlo ĸáĸap Eipalip tungâne, sôrdlo Môrsase Nâlagk
kivfâ sujornagut inatsissoĸ Israîlip ínugtai pivdluarĸorĸuvdlug
5 Mòr. 31,11. [34] kingornalo inatsisit oĸausê tamaisa tordlulautigai, pivdluar
-ssutdlo perdlorĸússutdlo, inatsisit agdlagsimavfiáne agdlagsim
-ssut tamaisa nâpertordlugit; [35] oĸauseĸángilaĸ Môrsasip inass
-tigissaisa tamarmik ilãnik Jôrsuap tordlulautigíngisânik Israîlik
ilagît ilũngarmik sãne, arnatdlo mêrĸatdlo takornartatdlo akún
-mingne saĸissut táputdlugit.

kapitalit 9.

Gîpiûnimiut perĸuserdlugdlutik Israîlíkúnut angerfigitítut.

1 pivordlo kúngit tamarmik Jôrtanip tungâne ĸáĸanilo na-
gtuanilo imarssûvdlo sinâne tamarssuarme Lîpanûnip akiane
Hītíkutdlo Amoríkutdlo Kânākutdlo Fêrisíkutdlo Hîvíkutdlo
asíkutdlo kalerríkamik, 2 atautsíkut katerssorput isumaĸatigîg-
atik, Jôrsua Israîlíkutdlo sorssugkumavdlugit. 3 Gîpiûnimiutdle
aramik, ĸanoĸ Jôrsua Jêriggumut Aimutdlo iliortoĸ, 4 táukútaoĸ
ĸuserdlugtumik iliorput, autdlardlutigdlo arpârtûssârput; pû-
gdlo nungutdlartunik siutitûtimingnut tigusíput pôrutsinigdlo
usivingnik nungutdlartunik aligsimassunik ĸilerssuínarsimassu-
k, 5 isigkamíkutdlo nungutdlartunik ilârtorsimassunik isigang-
âlerdlutik nungutdlartunigdlo atissalerdlutik; timiussardlo ta-
arissât tamarme panerdlunilo oĸugpoĸ. 6 tangmârfingmutdlo Gil-
limītumut piartorput Jôrsuamut, táussumúngalo Israîlivdlo a-
utitainut oĸardlutik: nunamit ungasigsumit tikiúpugut, mānalo
erfigitigut. 7 Israîlivdle angutitai Hîvíkûssumut oĸarput: ímaĸa 2 Môr. 23,32;
rnavtíne nunaĸarsimavutit, ĸanorme tauva angerfigisínáusavav- 34,12; 5 Môr. 7,2.
git? 8 Jôrsuamut tauva oĸarput: kivfarâvtigut; Jôrsuavdle o-
arfigai: kíkûvise, sumitdlo tikiúpise? 9 oĸarfigât: nunamit unga-
gsorssuarmit kivfatit tikiúput Nâlagkap Gûtivit arĸa píssuti-
lugo, tusâmassáussusia tusâmagavtigo Egivtinimilo ĸanoĸ-ilior-
re tamaisa, 10 ĸanoĸ-iliornerilo tamaisa Amoríkut kúngînut 4 Môr. 21,
rdlungnut Jôrtanip ungatânītunut, Sîgûmut Hîspûnip kúngianut 21-35; 5 Môr. 1,4.
gimutdlo Bâsanip kúngianut Astarūmītumut. 11 utorĸaunerta-
atdlo nunavtalo inue tamarmik uvavtínut ima oĸarput: avĸu-
gssavsínut taĸússeritse, pâriartordlugitdlo autdlaritse; oĸarfigiu-
ârpasilo: kivfarâvsigut, mānalo angerfigitigut. 12 tamássa timiu-
sauterput, kíssartoĸ igdluvtínit taĸússiúparput uvdlorme anivfigi-
savtíne ilivsínut piartordluta, mānalo takuvarse panertoĸ oĸugtor-
lo; 13 ukulo pôrutsit vîniusivît nutaugatdlartut ímigkavut takuvase
gsimassut, atissavutdlo isigangmâvutdlo máko nungutdlarput
ĸutip sivisuvatdlârneranit. 14 taĸuānit tauva angutit tigusíput,
lagkap ĸarna aperĸutiginago; 15 Jôrsuavdlo erĸigsivigssioĸatigai
gerfigalugitdlo inôrĸuvdlugit, ilagîtdlo sujulerssortaisa ugpernar-
sivfigait. 16 pivordle uvdlut pingasut ĸímûngmata angerfigiga-
íkik kingornagut, tauva tusarpait ĸanigkâtik akúnermingnilo
naĸartut; 17 mássa Israîlip kinguai ingerdlaleramik uvdlut pi-

-ngajuáne igdloʀarfê tikípait; igdloʀarfê ukũput: Gîpiûne, Ki
-fêra, Bêrût, Kêriat-Jîarît. 18 Isralîlivdlo kinguaisa toʀúngik
ilagît sujulerssortaisa ugpernarsaivfigingmatigik Nâlagaʀ Israî
Gûtia narʀigsigalugo; ilagîtdle ilũngarmik sujulerssuissunut oʀ
-lorujugput. 19 sujulerssuissut tamarmik tauva ilagît ilũngai
oʀarfigait: ugpernarsaivfigigavtigik Nâlagaʀ Israîlip Gûtia narʀi
-sigalugo, mãna agtorsínáungilavut; 20 imánale iliorfigiumârpavu
inûtíkumârpavut, níngangneʀ uvavtínut nagdliuterʀunago ugpe
-narsaut táukunúnga ugpernarsautigissarput pivdlugo. 21 sujule
-ssuissutdlo ãma oʀarfigait: inûlit, ilagît ilũngarmik ʀissugssio
-tortaralugitdlo imertartortariumârpait, sôrdlo sujulerssuissut ta
-kunúnga oʀalugsimassut. 22 Jôrsuap tauva ʀaerʀuvai oʀalûtdl
-gitdlo oʀardlune: sôʀ sagdloʀítarpisigut oʀardluse: ilivsínit
-ngasigsorssûvugut, mássa akornavtíne nunaʀartuse? 23 mãnalo pe
2 Sâm. 3,29. -dlorʀunarsigitse; kipiuitsumik ilaʀásause kivfanik ʀissugssiorta
-taussunik imertartortaussunigdlo Gûtima igdluata pigssain
24 Jôrsualo akivât oʀardlutik: kivfatit nalujungnaersíneʀardluin
-mata, ʀanoʀ Nâlagkap Gûtivit Môrsase kivfe inákâ, nuna ta
5 Môr. 7,1 tt. ilivsínut túniúkumavdlugo nunavdlo inue tamaisa sujunivsigut n
-ngutitdlarumavdlugit, sujôrangâlerpugut kĩnavse sãne inûnigssa
-put pivdlugo taimailiordlutalo. 25 mãnale takuvat agssangn
-pugut; ʀanoʀ uvavtínut iliorneʀ ajúngigigugko iluarigugkulo, ta
-mailiorit. 26 taimailiorpailo; aniguisípailo Israîlip kinguaisa a
-ssainit, toʀúngilait. 27 uvdlordlo táuna Jôrsuap ʀissugssiorta
-tángortípai imertartortángortitdlugitdlo ilagîngnut Nâlagkavd
tunissiviutânut uvdloʀ mána tikitdlugo najugkame ʀinerumassamin

kapitalit 10.

Amoríkut kúngê tatdlimat Gîpiûnimut sorssugkiartortut Jôrsuap perdlugtîkai.

1 pivordlo Atunisîtak Jerûsalâp kúngia tusarame, Jôrsuap A
tiguarâ utertínavêrsardlugulo, sôrdlulo Jêriggumut kúngianutdl
iliorame taimailiortoʀ Aimut kúngianutdlo, Gîpiûnimiutdlo Isra
-líkut erʀigsivigssioʀatigigait akornánîtdlutigdlo, 2 tauva sujôra
-ngâlerput, Gîpiûne igdloʀarfiungmat angisôʀ, sôrdlo igdloʀarfi
kúngip pîsa ilât, Aimitdlo angueruvdlune angutitailo tamarmik pi
-ssarssûvdlutik. 3 Atunisîtagdlo Jerûsalâp kúngia autdlartitsivoʀ
Hûgamimut Hîprûnip kúngianut Pêriamimutdlo Jarmutip kúngianu
Jâvfiamutdlo Lãkisip kúngianut Dipêrimutdlo Eigdlûnip kúngianu

:arĸussivdlune: [4] majuarfigisinga ikioriartordlunga Gîpiûne perllugterĸuvdlugo, Jôrsua Israîlivdlo kinguai erĸigsivigssioĸatigingnagit. [5] atautsimutdlo pivdlutik tauva Amoríkut kúngê tatllimat majuarput: Jerûsalâp kúngia, Hîprûnip kúngia, Jarmutip ingia, Lãkisip kúngia, Eigdlûnip kúngia, táukulo katerssatigdlo marmik, Gîpiûnivdlo tungânut tangmârput sorssugdlugulo. [6] tau-ra Gîpiûnip angutitai tangmârfingmut Gilkâlimîtumut autdlartitiput Jôrsuamut, oĸarĸussivdlutik: kivfatit taimaiteĸinagit; tuariortumik majuarfigitigut ánáukiartordluta ikioriartordlutalo, Amorikut ĸáĸarmiut kúngê tamarmik uvavtínut katerssorsimangmata. Jôrsua tauva Gilkâlimit majuarpoĸ, inuit sorssugtugssat ilũngaisa ırssutdlarĸigsutdlo tamaisa ilagalugit. [8] Nâlagkavdlo Jôrsua o- 5 Môr. 3,2.
ĸarfigâ: ersigísángilatit, agssangnut túniúkavkit; sângne atagí- 1,6.
ıaussoĸásángilaĸ táukua ilãnik. [9] Jôrsuavdlo tássángáinaĸ tikípai, ıuaĸ tamât Gilkâlimit aggerame. [10] Nâlagkavdlo ánilârsarmagit raîlíkut sãne, perdlugtípait perdlugtitsinermik angisûmik Gîpiûaime; malerssorpaitdlo avĸusiníkut Bît-Hôrunip majuariâgut, erdlugtitdlugitdlo Asĩka Mákîtalo tikitdlugit. [11] pivordlo Israîlíkut sãnit ĸimângmata Bît-Hôrunip kugssangarnagut, tauva Nâlagkap ujaragssuarnik ĸilangmit nákartitsivigai Asĩka tikitdlugo ıĸutdlugitdlo; natarĸornanit ujaraussunit toĸussut amerdlanerúput raîlip kinguaisa panamik toĸutainit. [12] tauva Jôrsua Nâlagkamut ĸalugpoĸ uvdloĸ táuna, Nâlagkap Amoríkut Israîlip kinguainut iniungmagit, oĸardlunilo Israîlíkut issigernáne: seĸineĸ unigit Gî- Is. 28,21;
piûnip nalâne, ĸáumatdlo Ajalûnip ĸôruata nalâne. [13] seĸineĸ 38,8.
uva unigpoĸ, ĸáumatdlo ingerdlajungnaerpoĸ, inungnut ĸíngarssortait akiniarserdlugit; tamána agdlagsimavoĸ perĸusersuitsup 2 Sâm. 1,18.
tuagkiaine; seĸineĸ uníngavoĸ ĸilaup ĸerĸane tarrínasuarnanilo vdloĸ iluitsungajak; [14] naleĸángilardlo uvdloĸ táuna sujornagutdlũnît kingornagutdlũnît, inûp nipâ Nâlagkap nâlangmago; mássa 2Môr. 14,25; 5 Môr. 1,30.
Iâlagaĸ sorssugpoĸ Israîlíkut igdlersordlugit. [15] tauva Jôrsua sraîlíkut ilũngaisa ilagalugit Gilkâlimut uterpoĸ tangmârfingmut. [16] kúngitdle ivko tatdlimat ĸimãput issertordlutigdlo ĸârusungmut Mákîtamîtumut; [17] Jôrsualo nalunaerfigineĸarpoĸ ima: kúngit táuko atdlimat navssârait ĸârusungme Mákîtamîtume issertorsimassut. [18] tauva Jôrsua oĸarpoĸ: ujarĸanik angisûnik ĸârusûp pânut agssakâtitsigitse, angutinutdlo takusartitdlugo pârerĸuvdlugit. [19] ilivsile uningnase, ĸíngarssortise malerssorsigik kingugdliussortait erdlugtitdlugit; igdloĸarfînut iserteĸinasigik, Nâlagkap Gûtivse

agssavsínut túniungmagit. 20 pivordlo Jôrsuap Israîlivdlo kinguai
perdlugterêrmatigik perdlugtitsinermik angisôrujugssuarmik n
-ngutserdlugit, tauva ilait aniguisimassut κimãput igdloκarfi
-nutdlo igpiliugalingnut iserdlutik. 21 inuitdle ilũngarmik erκ
-sivdlutik tangmârfingmut uterput Jôrsuamut Mákîtamĩtumut: I
2 Mór. 11,7. -raîlivdlo kinguainut oκarnigtoκángilaκ, inungmut atautsimutdlũ
nâme. 22 Jôrsua tauva oκarpoκ: κârusûp pâ angmarsiuk, kúngit
táuko tatdlimat κârusungmit uvavnut anisísigik. 23 taimailiorputdl
kúngit táuko tatdlimat κârusungmit táussumúnga anisípait: Jerûsal
kúngia, Hîprûnip kúngia, Jarmutip kúngia, Lãkisip kúngia, Eigdlũn
kúngia. 24 kúngitdlo táuko Jôrsuamut anisísimangmatigik, Israîl
angutitai tamaisa Jôrsuap κaerκuvai, angutinutdlo sorssugtugssa
nâlagaunerussut ingiaκatigissane oκarfigai: patdligutdluse isigka
tugtísigik kúngit ukua κungasînut. patdligúput tauva isigkatigdl
κungasînut tugtitdlugit. 25 Jôrsuavdlo oκarfigai: sujôranase ani
-lârnasilo, tugpatdleritse píssagtitdlusilo, Nâlagaκ taimailiúsangm
κíngarssortivsínut sorssugagssavsínut tamanut. 26 taimailissutdl
kingornatigut Jôrsuap unatarpai toκutdlugit, κissungnutdlo tatdl
-manut nivíngardlugit; κissungnilo nivingáput únungneranut. 27 se
8,29; -κernuvdlo tarrivfia nagdliutilersoκ Jôrsuap inangmatik κissungn
5 Mór. 21,23. arκarpait igitdlugitdlo κârusungmut issertorfiánut; κârusûvdlo pá
-nut ujaragssuarnik ilissíput uvdlumimut agdlât tássanĩtunik.
28 Mákîta Jôrsuap ãma tiguarpâ uvdloκ táuna perdlugtitdlu-
-gulo panap kînânik; kúngialo táputdlugo utertínavêrsarpâ tar-
-nigdlitdlo tássanĩtut tamákerdlugit, amiákuerutdlugit aniguissu-
-mik; Mákîtavdlo kúngianut taimailiorpoκ, sôrdlo Jêriggup kú-
-ngianut iliorame. 29 Mákîtamit Jôrsua Israîlíkut ilũngais
ilagalugit Lipnaliarpoκ, Lipnamutdlo sorssugdlune. 30 Nâlagkavdl
táunátaoκ Israîlíkut agssainut túniungmago kúngialo táputdlug
perdlugtípâ panap kînânik tarnigdlitdlo tássanĩtut tamákerdlug
amiákuerutdlugit aniguissumik; kúngianutdlo taimailiorpoκ. sôrdl
Jêriggup kúngianut iliorame. 31 Lipnamit Jôrsua Israîlik
ilũngaisa ilagalugit Lãkisiliarpoκ, tungânutdlo tangmârdlune sor-
-ssugpâ. 32 Nâlagkavdlo Lãkise Israîlíkut agssainut túniungmag
uvdlup áipâne tiguarpâ perdlugtitdlugulo panap kînânik tarnig-
-dlitdlo tássanĩtut tamákerdlugit, taimardluínaκ sôrdlo Lipnam
iliorame. 33 tauva Hôrame Gĩserip kúngia majuarpoκ Lãkis
ikioriartordlugo; Jôrsuavdle perdlugtípâ ínugtailo táputdlugit, a-
-miákuerutdlugit aniguissumik. 34 Lãkisimit Jôrsua Israîlíkut

ngaisa ilagalugit Eigdlûniliarpok; tungânutdlo tangmârdlutik
·ssugpât; 35 tiguarpâtdlo uvdlok táuna perdlugtitdlugulo panap
ânik; tarnigdlitdlo tássanītut tamaisa uvdlorme tamatuma-
e utertínavêrsarpait, taimardluínak sôrdlo Lākisimut iliorame.
Eigdlûnimit Jôrsua Isratlíkut ilūngaisa ilagalugit Hīprûnimut
juarpok, táunalo sorssugpât; 37 tiguarpâtdlo perdlugtitdlugulo
nap kînânik, kúngialo igdlokarfigtailo tamaisa tarnigdlitdlo tá-
sanītut tamaisa táputdlugit, amiákuerutdlugit aniguissumik, tai-
ardluínak sôrdlo Eigdlûnimut iliorame; utertínavêrsarpâlo tar-
igdlitdlo tássanītut tamákerdlugit. 38 tauva Jôrsua Isratlíkut
ngaisa ilagalugit Dipêrimut uterpok, táussumúngalo sorssug-
lune; 39 tiguarpâlo kúngialo igdlokarfigtailo tamaisa táputdlugit;
rdlugtípaitdlo panap kînânik, tarnigdlitdlo tássanītut tamaisa
ertínavêrsarpait, amiákuerutdlugit aniguissumik; sôrdlo Hīprû-
imut iliorame, taima Dipêrimut kúngianutdlo iliorpok, sôrdlulo
pnamut kúngianutdlo iliorame. 40 taima Jôrsuap nuna tamât
rdlugtípâ, kákardlo kujatâlo nakigtualo ivnârssuligdlo kúngīlo
maisa, amiákuerutdlugit aniguissumik; anersârtartutdlo tamaisa 11,11. 14;
ertínavêrsarpai, sôrdlo Nâlagak Isratlip Gûtia inatsissok; 41 Jôr- 5 Môr. 20,16.
uavdlo perdlugtípai Kâtas-Barnīamit Gâsamut nunalo Gûsane
ingardlugo, Gîpiûne tikitdlugo; 42 kúngitdlo táuko tamaisa nu-
âtdlo Jôrsuap atautsíkut tiguvai, Nâlagak Isratlip Gûtia sor- 10,14.
sungmat Isratlíkut igdlersordlugit. 43 tauvalo Jôrsua Israt-
íkut ilūngaisa ilagalugit Gilkâlimut uterpok tangmârfingmut.

kapitalit 11.

Kânākut pîagaussut.

1 pivordlo Jâpine Hâtsorip kúngia kalerríkame, tauva aut-
llartitsivok Jûpamut Mâtunip kúngianut Símerunivdlo kúngianut
gsavfivdlo kúngianut, 2 kúnginutdlo avane kákame narssamilo
ngaitsume Kínarûtip kujatâne ítunut nakigtnanilo Dôrivdlo kat-
ingnerine ímap tungâne ítunut, 3 āma Kânākúnut pavanītunutdlo
manītunutdlo Amoríkúnutdlo Hītikúnutdlo Fêrisíkúnutdlo Jîpu-
síkúnutdlo kákamītunut Hîvíkúnutdlo Hermûp atâne nuname Mis-
pame ítunut; 4 táukulo aníput katerssatik tamaisa ilagalugit,
ugpagssuit siorkatut ímap sinânītutut amerdlatigissut, kimug-
tuarssuitdlo kamússuitdlo amerdlasôrssuit. 5 kúngitdlo táuko
amarmik katerssorput, tangmâriartordlutigdlo atautsíkut Mêrûmip

tasianut, Israîlíkut sorssugkumavdlugit. 6 Nâlagkavdlo Jôrsua o-
-ĸarfigâ: ersigísángilatit táuko, mássa aĸago mána nagdlerpag-
uvanga tamaisa toĸutaussut túniúkumârpáka Israîlíkut sãnut; ĸi-
-mugtuarssûtait navdluiásavatit ĸamutaitdlo ingnermik ikivkar-
-dlugit. 7 Jôrsuavdlo inuit sorssugtugssat ilũngaisa ilagalugi
tássángáinaĸ tikípai Mêrùmip tasiata kigdlingane sãssutdlugitdlo
8 Nâlagkavdlo túniungmagit Israîlíkut agssainut, perdlugtípait ma-
-lerssordlugitdlo Sîtûmut initûmut erminutdlo ûnartunut Mispavdl
ĸôruanut kangimut, perdlugtípaitdlo amiákuerutdlugit aniguissumik
9 Jôrsualo táukunúnga taimailiorpoĸ, sôrdlo Nâlagkap oĸarfigigâne
2 Sâm. 8,4. ĸimugtuarssûtait navdluiarpai, ĸamutaitdlo ingnermik ikivkarpai
10 taimailissúkutdlo Jôrsua uterpoĸ, Hâtsorilo tiguarpâ ki-
-ngialo panamik toĸutdlugo; mássa Hâtsore sujornagut nâlagau-
-fît táukua tamarmik akimanertarât. 11 tarnigdlitdlo tássanitu
tamaisa perdlugtípait panap kînânik, utertínavêrsardlugit; amii-
-koĸángilaĸ anersârtartumik; Hâtsorilo ingnermik ikivkarpâ
12 kúngitdlo táukua igdloĸarfê tamaisa kúngîlo tamaisa Jôrsua
tiguvdlugitdlo perdlugtípai panap kînânik, utertínavêrsardlugit
5 Môr. 7,2. sôrdlo Môrsase Nâlagkap kivfâ inatsissoĸ. 13 taimáitoĸ igdloĸarfî
tamaisa ĸáĸánguamingne sule atassut Israîlíkut ikivkartíngilait,
Hâtsorile kisiat Jôrsuap ikivkarpâ. 14 paggatigissatdlo tamais
igdloĸarfingnit tamákunáuga nerssutautitdlo Israîlip kinguaisa ing-
-mingnut ujajârpait; kisiáne inuit tamaisa toĸúpait panap kînânil
5 Môr. 20,16. nungutitdlarserdlugit; anersârtartumik amiákûtitaĸángitdlat. 15 sôr-
-dlo Nâlagkap Môrsase kivfe inákâ, taima Môrsasip Jôrsua inápâ
taimalo Jôrsua iliorpoĸ; oĸautsimik atautsimigdlũnît taimaititaĸa-
-ngilaĸ Nâlagkap Môrsasimut inássutigissaisa tamarmik ilãnik
16 taima Jôrsuap nuna tamána tamât tiguarpâ: ĸáĸaĸ kujatâlo
tamât nunalo Gûsane tamât naĸigtualo narssardlo kûgaitsoĸ Is-
-raîlivdlo ĸáĸâ naĸigtualo, 17 ĸáĸamit merĸuitsumit pavunga Sia-
-rimut kigdligtumit Bâl-Gâtimutdlo Lîpanûnip ĸôruane ĸáĸap
Hermûp atâne ítumut; kúngîlo tamaisa tiguvai, unatardlugitdlo
toĸúpai. 18 sivisûmik Jôrsuap kúngit táuko tamaisa sorssugfigai.
19 igdloĸarfeĸángilaĸ Israîlip kinguainik erĸigsivigssioĸatigingmig-
-tunik inulingmik, Hîvíkut Gîpiûnimiut kisimik taimailiormata,
5 Môr. 2,30. tamaisa tiguarpait sorssugdlugit. 20 mássa Nâlagkamit pivoĸ, û-
-matitik mángertíkait Israîlíkut sorssungnermut pâriartordlugit
táukua utertínavêrsásangmatik sáimáuneĸásángitsumik, táukuame
nungutitdlásangmatik, sôrdlo Nâlagkap Môrsase inákâ. 21 tai-

ıáinerane Jôrsua tikiúpoĸ Aanākutdlo pīardlugit ĸáĸamit, Hī-
ırûnimit, Dipêrimit, Aanâpimit, āma Jûtap ĸáĸânit ilūngarmit
raīlivdlo ĸáĸânit ilūngarmit; igdloĸarfīlo táputdlugit Jôrsuap u-
ertínavêrsarpai. 22 amiákoĸángitdlat Aanākut Israīlip kinguaisa
ınāne; kisiáne Gâsame Gātimilo Astûtimilo amiákoĸarput. 23 nu-
ıalo tamât Jôrsuap tiguarpâ, taimardluínaĸ sôrdlo Nâlagaĸ Môr-
asimut oĸalugsimassoĸ; Jôrsuavdlo kingornússagssatut túniúpâ
raīlíkúnut ingmíkôrtortaisigut, ingmíkut nagguveĸatigīt ingmí-
:ôrtítardlugit. nunalo uníngaveĸarpoĸ sorssugfigineĸásaerdlune. 14,15.

kapitalit 12.

kúnginik saperssisitaussunik.

1 uko tássa nunap kúngê Israīlip kinguaisa saperssisitait
ımât pigilerdlugo Jôrtanip ungatâne seĸernup nuissarfiata tu-
ıgâne, kūnguamit Arnûnimit ĸáĸamut Hermûmut narssardlo kû-
ʒaitsoĸ tamât ilángutdlugo kangimut: 2 Sīgût Amoríkut kúngiat 4 Môr. 21,
īspûnime igdloĸartoĸ, Aaruêrimit kūngûp Arnûnip sinânītumit 21 tt. 5 Môr. 1,4.
ilagauvfeĸartoĸ ĸôrĸup ĸerĸanik Gīliativdlo agfânik Jâpormutdlo 5 Môr. 3,16.
īnguamut Amuníkut kinguaisa kigdligissānut, 3 narssamigdlo kû-
ʒaitsumik Kínarûtip tasianut kangimut, narssavdlo kûgaitsup ta- 5 Môr. 3,17.
ıerssuanut tássa taserssuarmut tarajornitsumut kangimut, Bīt-
ısimûtip ingerdlassariânik kujámutdlo Piskap ivnarssuata atânik;
āma Ougip kigdligfigissâ, Bâsanip kúngiata, inugssuit amiákuisa 5 Môr. 3.
âta, Astarūme igdloĸartup Eitrīmilo; 5 táuna nâlagauvfeĸarpoĸ 5 Môr. 1,4.
áĸamik Hermûmik Salkamigdlo Bâsanimigdlo ilūngardlugo, Gi-
suerimiut Mâggamiutdlo kigdligissānut, Gīliativdlo agfânik, tá-
ssaungmat Sīgûp Hīspûnip kúngiata kigdligfigissâ. 6 Môrsasip
ıâlagkap kivfâta Israīlivdlo kinguaisa saperssisíkamíkik, [nunât]
Iôrsasip Nâlagkap kivfâta pigissagssatut túniúpâ Rûpiníkúnut
ıâtíkúnutdlo Mánarsíkutdlo nagguveĸatigīt agfainut.
7 tamássa nunap kúngê Jôrsuap Israīlivdlo kinguaisa saper-
ssisitait samane Jôrtanip tungâne Bâl-Gâtimit Līpanûnip ĸôruane
:áĸardlo merĸuitsoĸ pavunga Sīarimut kigdligtoĸ tikitdlugo —
Iôrsuavdlo [nunât] túniúpâ Israīlíkut nagguveĸatigīgsortainut pi-
gilerĸuvdlugo ingmíkôrtortaisigut —, 8 ĸáĸame naĸigtuanilo nar-
ssamilo kûgaitsume ivnârssulingmilo puilassuitsumilo kujatânilo
tut: Hītíkut, Amoríkut, Kânākut, Fêrisíkut, Hīvíkut, Jīpusíkut.
9 Jêriggup kúngia, atauseĸ; Aip Bītilip sanianītup kúngia, 6,20. 8,29.

10,1 tt. atausek; [10]Jerûsalâp kúngia, atausek; Hîprûnip kúngia, atause
[11]Jarmutip kúngia, atausek; Lãkisip kúngia, atausek; [12]Eigdlûn
kúngia, atausek; Gĩserip kúngia, atausek; [13]Dipêrip kúngia.
4Môr.21,1. s. -tausek; Gîterip kúngia, atausek; [14]Hormap kúngia, atause
Aratip kúngia, atausek; [15]Lipnap kúngia, atausek; Atulâp kúng
atausek; [16]Mákîtap kúngia, atausek; Bĩtilip kúngia, atause
[17]Tápuap kúngia, atausek; Hîvferip kúngia, atausek; [18]Avfa
11,1. kúngia, atausek; Lásârunip kúngia, atausek; [19]Mâtunip kúng
atausek; Hâtsorip kúngia, atausek; [20]Símerun-Mêrunip kúng
atausek; Agsavfip kúngia, atausek: [21]Tânap kúngia, atause
Makitup kúngia, atausek; [22]Kîtasip kúngia, atausek; Júkini
Karmalimĩtup kúngia, atausek; [23]Dôrip kúngia Dôrip katsing
-ranĩtok, atausek; akimángitsut kúngiat Gilkâlimĩtok, atause
[24]Tersap kúngia, atausek. kúngit tamaisa katitdlugit: pingasun
kuligdlit atauserdlo.

kapitalit 13.

Nâlagkap nuna avguarkugâ. Rûpiníkut Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo agfait kingornússagssarsissut.

[1]Jôrsua utorkángormat ukiorpagssuit angusimavdlugit, N
-lagkap okarfigâ: utorkauvutit ukiorpagssuit angusimavdlugit, n
-nalo pigilerniagagssak sivnerussok angekaok. [2]tássa nuna si
-nerussok: Filisterit erkait tamarmik Gisuerimiutdlo tamarm
[3]Sîgôrimit Egivtinip sujorâgut kûgtumit Eikerûnip kigdligissâ t
-kitdlugo avangnamut, Kânãkúnut ilángúnekartartok; ãma Filiste
sujulerssortait tatdlimat: Gâsamio, Astûtimio, Askalûnimio. G
-timio, Eikerûnimio, Aavîtdlo ãma; [4]kavane Kânãkut nunât t
-marme Migâralo Sîtûmiut pigissât, Avfak Amoríkut kigdligfigiss
tikitdlugo; [5]Gîpalimiutdlo nunât Lîpanûnilo ilũngarme sekern
nuissarfiata tungâne, Bâl-Gâtimit kákap Hermûp atânĩtumit H
-matip ornigtariânut; [6]kákarmiut tamarmik Lîpanûnimit ermin
ûnartunut, Sîtûmiut tamarmik: táuko uvanga kimâtíkumârpa
Israîlip kinguaisa sãnit; [nunât] kingornússatut Israîlíkut pigilig
-ssarsiarisínardlíssuk, sôrdlo inákivkit. [7]mãnalo nuna mána kingo
-nússagssatut avguaruk nagguvekatigîngnut arfinek-sisamanut M
-narsíkutdlo nagguvekatigît agfainut; [8]táuna Rûpiníkut Gâtíkutd
kingornússekatigât Môrsasip ingmingnut túniússainik Jôrtanip
4 Môr. 32,33. -ngatâne sekernup nuissarfiata tungâne, sôrdlo Môrsasip Nâlagka

fâta tunigâtik: 9 Aaruêrimit kũngûp Arnûnip sinânĩtumit igdlo-
ɩrfingmigdlo ĸôrĸup ĸerĸanĩtumik nunalo torĸingneĸ Mípa ilũ-
ʒardlugo Dĩpûne tikitdlugo, 10 Sĩgûvdlo Amoríkut kúngiata Hĩs-
ìnime kúngiussup igdloĸarfĩnik tamanik Amunip kinguaisa kig-
igfigissât tikitdlugo, 11 Gĩliatimigdlo Gisuerimiutdlo Mâggamiut-
o kigdligfigissainik ĸáĸardlo Hermût ilũngardlugo Bâsanilo ilũ-
ʒardlugo Salka tikitdlugo, 12 Ougip nâlagauvfia Bâsanimĩtoĸ ilũ-
ʒardlugo, táuna Astarũme kúngiussoĸ Eitrĩmilo, inugssuitdlo
iákuisa amiákorigât, Môrsasivdle saperssisíkai ĸimâtitdlugitdlo. 5 Môr. 3,11.
sraĩlivdle kinguaisa Gisuerimiut Mâggamiutdlo ĸimâtíngilait;
ɜuerimiutdlo Mâggamiutdlo nunaĸarput Israĩlíkut akornáne uv-
lumimut agdlât. 14 Lĩvíkut nagguveĸatigĩt kisĩsa kingornú- 14,8.
ɜagssãnik tuníngilai; Nâlagkamut Israĩlip Gûtianut ikitat tássa
ɩgornússagssait, sôrdlo táukunúnga oĸalugsimassoĸ.

15 Rûpinip kinguai nagguveĸatigĩt Môrsasip tunivai, ingmíkut
ɩardlerĩt ingmíkôrtítardlugit; 16 kigdligfigissaitdlo tássa Aaruê-
mit kũngûp Arnûnip sinânĩtumit igdloĸarfigdlo ĸôrĸup ĸerĸa-
itoĸ nunalo torĸingneĸ tamarme Mípap erĸâ, 17 Hĩspûne igdlo-
arfigtailo torĸingnermĩtut tamarmik, Dĩpûne, Bâmût-Bâle, Bĩt-
l-Miûne, 18 Jãsa, Kĩtimût, Mivfãte, 19 Kêriátât, Sipma, Sêrat-
gar ĸôrĸup ĸáĸânĩtoĸ, 20 Bĩt-Piôre, Piskap ivnarssua, Bĩt-Jĩ-
imût, 21 ãma nunap torĸingnerup igdloĸarfê tamarmik Sĩgûvdlo
norikut kúngiata Hĩspûnime kúngiussup nâlagauvfia ilũngarme;
ma Môrsasip saperssisíkâ Mĩtiãkutdlo sujulerssortait Eive Rĩki- 4 Môr. 31,8.
ilo Suerilo Huerilo Rĩpalo táputdlugit, Sĩgûp nâlagautitai nu-
ame ineĸartut. 22 Bĩliamile Bĩorip ernera erĸuiniartoĸ Israĩlip 4 Môr. 31,8.
ɩguaisa panamik toĸúpât toĸutanut ilángutdlugo. 23 Rûpinip
ɩguaisa kigdligfigissât tássa Jôrtane, táuna kigdligalugo. tamá-
sa Rûpinip kinguaisa erĸardlerĩgsortamíkut kingornússagssarsiait,
lloĸarfĩt igdlorpángualigtaitdlo.

24 Gâtíkut nagguveĸatigĩt Gâtip kinguai Môrsasip tunivai,
ʒmíkut erĸardlerĩt ingmíkôrtítardlugit; 25 kigdligfigissaitdlo tássa
isere Gĩliativdlo igdloĸarfê tamarmik Amunivdlo kinguaisa nu-
ta agfã, Aaruêre Rapap akianĩtoĸ tikitdlugo, 26 Hĩspûnimitdlo
nat-Mispe Bitunĩtdlo tikitdlugit Maranâmitdlo Dipêrip kig-
nganut, 27 ĸôrĸumilo Bĩt-Hârame Bĩt-Nimralo Suggûtdlo Sâv-
nilo, Sĩgûp Hĩspûnip kúngiata nâlagauvfiata amiákue Jôrtanilo
nalo kigdligalugo, Kíneratip tasiata isua tikitdlugo Jôrtanip

ungatâne kangimut. [28] tamássa Gâtip kinguaisa erκardlerîgsortamíkut kingornússagssarsiait, igdloκarfît igdlorpángualigtaitdlo.
[29] Mánarsíkut nagguveκatigît agfait Môrsasip tunivai, Mánarsivdlo kinguaisa nagguveκatigît agfait ãma pigissagssarsíput erκardlerîgsortamíkut; [30] kigdligfigissaitdlo tássa Maranâmit Bâsanip tamarme, Ougip Bâsanip kúngiata nâlagauvfia ilũngarme Jaerivdlo nunaκarfigissai tamarmik Bâsanimītut, igdloκarfît arfinilingnik κulingdlit. [31] Gîliativdlo agfâ Astarûtdlo Eitrîlo Ougip nâlagauvfiata igdloκarfê Bâsanimītut [túniúpai] Mâggerip Mánarsip ernerata kinguainut, Mâggerip kinguaisa agfainut, ingmíkut erκardlerît ingmíkôrtítardlugit. [32] tamássa Môrsasip kingornússagssatut avguagai Mûapíkut narssãne kûgaitsume, Jôrtanip ungatâne Jêriggup kangiane. [33] Lîvíkutdle nagguveκatigît Môrsasip tuníngilai kingornússagssãnik; Nâlagaκ Israîlip Gûtia tássa kingornússagssâtisôrdlo táukunúnga oκalugsimassoκ.
14. 4 Môr. 18,20; 5 Môr. 10,9.

kapitalit 14.

Kânâp nunâ avguarât. Kâlîve kingornússagssarsissoκ.

[1] tamássa Israîlip kinguaisa kingornússagssarsiait Kânâp nu-
4 Môr. 32,28. -nâne, tamána Eliâsarip palasip Jôrsuavdlo Núnip ernerata Is-
-raîlivdlo kinguaisa nagguveκatigîgsortaisa inoκutiligtaisa nâlagaisa
4 Môr. 33,54; táukunúnga kingornússagssatut avguarmássuk; [2] ímerautíkut ki-
34,13. -ngornússagssarsíput, sôrdlo Nâlagaκ Môrsasíkut inatsissoκ naggu-
13,29. -veκatigît arfineκ-sisamait nagguveκatigîtdlo agfait pivdlugit; [3] má-
5 Môr, 3,12. -ssa nagguveκatigît mardluit nagguveκatigîtdlo agfait Môrsasip
tunivai kingornússagssainik Jôrtanip ungatâne, Lîvíkutdle tuni-
-ngilai kingornússagssainik akornâne; [4] mardlûngmata nagguve-
1 Môr. 48,5. -κatigît Jûserfip kinguai, Mánarsíkutdlo Eivfarãkutdlo; Lîvíkutdle
nuname avdlanik avgûtisisíngilait, kisiáne igdloκarfingnik uníngavigssanik avatdligssainigdlo nerssutautainut peκutainutdlo. [5] sôr-
-dlo Nâlagkap Môrsase inákâ, taimailiorput Israîlip kinguai, nu-
-nalo avguarpât.
[6] Jûtap kinguai Gilkâlime Jôrsuamut savssarput, Kâlîvivdlo
4 Môr. 32,12. Jivfúnip Kînikûssup ernerata oκarfigâ: ivdlit nalúngilat oκauseκ
4 Môr. 14,24. Nâlagkap Môrsasimut Gûtip inoκutânut Kâtas-Barnîame oκause-
-rissâ uvanga pivdlunga ivdlitdlo pivdlutit. [7] sisamanik κulilingnik
4 Môr. 13, ukioκartunga Môrsasip Nâlagkap kivfâta autdlartípânga Kâtas-
2 tt. Barnîamit, nuna misiligkiartorκuvdlugo; akíssúmigdlo orκússivi-

ìra, sôrdlo ũmativne ítoĸ. [8]ĸatángutimalo majuaĸatigissama
ùt ũmatait nâsângatípait; uvangale Nâlagaĸ Gûtiga maleruar- 4 Môr. 14,24;
luínarpara. [9]tauva Môrsase uvdlorme tamatumane ugpernar- 32,12.
ìivoĸ oĸardlune: ilumut, nuna isigkavit tungmagât ivdlit ki- 5 Môr. 11,24.
guâgssavitdlo kingornússagssarsiarísavarse nâgssáungitsumik,
ılagaĸ Gûtiga maleruardluínaragko. [10]mãnalo takuvat, Nâlagkap
ıtíkânga, sôrdlo oĸalugkame, ukiut máko sisamanik ĸuligdlit tat-
limatdlo taimanimit, Nâlagkap oĸauseĸ tamána Môrsasimut
auserigamiuk, Israîlíkut puilassuitsume angalagatdlarmata; mã-
alo takuvarma uvdlume arfineĸ-pingasunik ĸulilingnik tatdli-
ıanigdlo ukioĸartunga; [11]sule uvdlume ima mavtutigaunga sôrdlo
dlorme ivssumane, Môrsasip autdlartingmanga; sôrdlo taimane
ıkeĸartunga, sule mãna nukeĸarpunga sorssugsínauvdlunga ani-
ínauvdlungalo isersínauvdlungalo; [12]mãnalo tunínga ĸáĸamik ta-
ıatumínga Nâlagkap uvdlorme taivssumane oĸalûtigissânik; má-
sa ivdlit uvdlorme taivssumane tusarputit, Aanãkut tagpavanĩtut
ıloĸarfîtdlo initût igpiliugagdlit tássanîtdlutik; ímaĸa Nâlagkap
ıorumârânga ĸimâtísagíkalo, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugsimassoĸ..
tauva Jôrsuap pivdluarĸuvâ, Hîprûnilo túniúpâ Kâlîvimut Jiv-
ùnip erneranut kingornússagssarsiarerĸuvdlugo. [14]taimáitumik
iprûne Kâlîvip Jivfúnip Kînikûssup ernerata kingornússarsiarâ
rdlumimut agdlât, Nâlagaĸ Israîlip Gûtia maleruardluínaramiuk.
itsaĸ Hîprûne ateĸarpoĸ Arapap nunaĸarfianik; inuk táuna Aa- 15,13.
ıãkut angnertarât. nunalo uníngaveĸarpoĸ sorssugfigineĸá-
ıaerdlune.

kapitalit 15.

Jûtákut kingornússagssarsiãnik.

[1]Jûtavdlo kinguaisa nagguveĸatigît erĸardlerîgsortamíkut í-
miarsiât imáipoĸ: Eitumíkut kigdligissât Sínip puilassuitsua ti- 4 Môr. 34,
kitdlugo kujámut, kujámut nâvdlugo; [2]kujámut kigdligfiat pilerpoĸ 3 tt.
ıserssûp tarajornitsup isuanit, kangerdlungmit kujámut ĸíngu-
lingmit; [3]sukorpiûnitûvdlo majuariâta kujatâ ornigdlugo tássánga
ínimut atavoĸ, avangnamukardlunilo Kâtas-Barnîap kujatâgut
ássánga atavoĸ Hîtserûnimut, Aatarimutdlo avangnamukardlune
anguvoĸ Karkâmut; [4]tássángalo atavoĸ Asmûnimut, Egivtinivdlo
ıûngua ornigdlugo kigdligfiata tássûna imaĸ tikípâ; taimáisavoĸ
ıujámut kigdligfigissarse. [5]kangimutdlo kigdligfik tássa taser-

-ssuaĸ tarajornitsoĸ Jôrtanip akua tikitdlugo; avangnamutdlo kig
-dligfik pilerpoĸ taserssûp kangerdluanit, Jôrtanip akuanit: 6 kig
-dligfigdlo avangnamukarpoĸ Bît-Hùgdlamut Bît-Arâpa avangna
-ĸutdlugo, avangnamukardlunilo Buanip Rûpinip ernerata uja
7,24. -rânut; 7 ãmalo avangnamukarpoĸ Dipêrimut perdlugssiortup ĸú
-ruanit, avangnamukarĸigdlunilo Gilkâlimut, kũngûp kujatânita
Atumîp majuariâta akianut, tássángalo atavoĸ seĸernup puila
-ssuata erminut, tássûnalo Rûgilip puilassua tikípâ; 8 kigdligfigdl
avangnamukarpoĸ ĸernualassut ĸôruánut Jîpusip tássa Jerûsalê
kujatâta tungâgut, avangnamukardlunilo ĸáĸap ĸânut, kímut sang
18,16. -missup ĸernualassut ĸôruánut, Rîvfait ĸôruata isuane avangnar
-dlerme ítumut; 9 ĸáĸavdlo ĸânit kigdligfik saĸiatdlagpoĸ puila
-ssumut Nivtûap erminut, igdloĸarfît Eivfrûnip ĸáĸânĩtut ornig
-dlugit, saĸiatdlarĸigdlunilo Bâlamut tamássa Kêriat-Jîarîmut
10 Bâlamit kigdligfik kímukalerpoĸ Sîarip ĸáĸânut, tássángalo ata
-voĸ ĸáĸap orpigssuartûp tássa Kisalûnip avangnâta tungânut
kujámukardlunilo Bîtsîmisimut tássánga atavoĸ Tivnâmut. 11 Eike
-rûnivdlo avangnâta tungâ ornigdlugo Siggerûnimut saĸiatdlagpoĸ
tássángalo atavoĸ Bâlap ĸáĸânut Japnîle ornigdlugo, tássûnali
imaĸ tikípâ; 12 kímutdlo kigdligfik tássa imarssuaĸ tamánalo kig
-dligalugo. taimáipoĸ Jûtap kinguaisa erĸardlerîgsortamíkut kig
-dligfigissât kaujatdlagdlugo. 13 Kâlîve Jivfúnip ernera avgûti
-sisípât Jûtap kinguaisa akornáne Nâlagkap Jôrsuamut oĸausi
14,15. nâpertordlugo: Arapap Aanâp angutâta nunaĸarfianik, tamássa
4 Môr. 13,22. Hîprûnimik. 14 tássánga Kâlîvip ĸimâtípai Aanâp ĸitornai pinga
erĸ. 1,10. -sut, Sîsai Agimâtdlo Talmailo, Aanâp ernere. 15 tássángalo Di
erĸ. 1,11. -pêrimiunut majuarpoĸ. Dipêrile itsaĸ Kêriat-Sîvferimik ate
erĸ. 1,12. -ĸarpoĸ. 16 Kâlîvilo oĸarpoĸ: kia Kêriat-Sîvfere saperssisitsivi
-galugo tiguarpago, táussumúnga Aggisa paniga túniúkumârpara
erĸ. 1,13. nuliarerĸuvdlugo. 17 Otnîalip Kînasip ernerata Kâlîvip nukáta
erĸ. 1,14. tauva tiguarmago, táussumúnga Aggisa páne nulíssiutípâ. 18 pi
-vordlo [uvine] iseriartorfigigamiuk, tauva kimigîserfigâ, angúne
narssáumik piniarfigerĸuvdlugo; siutitûtiminitdlo arĸariarmat, Kâ
erĸ. 1,15. -lîvip oĸarfigâ: suvit? 19 oĸarpoĸ: pivdluarĸússúmik tunínga: ĸa
-vane nunáumik tunigangma, tunínga ãma ermit pikialârfînik. tu
-nivâ tauva pikialârfingnik ĸutsigsunik pikialârfingnigdlo atsigsunik.
20 tamássa Jûtap kinguaisa nagguveĸatigît erĸardlerîgsorta
-míkut kingornússagssarsiait: 21 igdloĸarfît Jûtap kinguaisa naggu-

·ĸatigît isuánit Eitumíkut kigdlingánut kujámut tássa Kavsîale, .ere, Jâgor, [22] Kîna, Dîmûna, Atâta, [23] Kîtase, Hâtsore, Jitnan, ;ivfe, Tîlam, Bîalût, [25] Hâtsore-Hatãta, Kêriût-Hîtserûne, tássa tsore, [26] Aamam, Sîma, Mulâta, [27] Hâtsare-Gâta, Hîsmûne, :-Pîlat, [28] Hâtsar-Sual, Bêrsâpa, Bisiũtia, [29] Bâla, Jĩme, Eitsam, Eltulâte, Kîsile, Horma, [31] Sigdlak, Matmána, Sansána, [32] Lipaût, igît, Ajine, Rímûne; katitdlugit igdloĸarfît mardlungnik ĸuligdlit ineĸ-sisamatdlo igdlorpángualigtaitdlo. [33] naĸigtuane: Eistaule, ra, Asna, [34] Sanûaĸ, Eingkánît, Tápua, Einam, [35] Jarmut, ulât, Sûggo, Asĩka, [36] Sagarât, Atĩtât, Gitêra, Giterũtât; igdloarfît arĸaneĸ-sisamat igdlorpángualigtaitdlo. [37] Sînan, Hatâsa, gtal-Gâte, [38] Dilât, Mispe, Jugtîle, [39] Lãkise, Bûskat, Eigdlûne, Kapune, Lagimas, Kitdlise, [41] Gitêrût, Bît-Dâgune, Nâma, Málta; igdloĸarfît arfersanigdlit igdlorpángualigtaitdlo. [42] Lipna, ter, Asan, [43] Jivta, Asna, Nísîve, [44] Kîgila, Agsîve, Marîsa; igloĸarfît arfineĸ-sisamat igdlorpángualigtaitdlo. [45] Eikerûne naĸarfînguartailo igdlorpángualigtailo; [46] Eikerûnimit ímamutdlo tûtip sanianĩtut tamarmik igdlorpángualigtaitdlo; [47] Astûte nuaĸarfînguartailo igdlorpángualigtailo, Gâsa nunaĸarfînguartailo llorpángualigtailo Egivtinip kũnguanut imarssuarmutdlo, tamána ;dligalugo. [48] ĸáĸamilo: Samêre, Jãtere, Sûggo, [49] Dána, Kêat-Sána, tássa Dipêre, [50] Aanâpe, Estimo, Aanît, [51] Gûsane, llune, Gilo; igdloĸarfît arĸanigdlit igdlorpángualigtaitdlo. [52] Aive, Dûma, Eisiâne, [53] Jânum, Bît-Tápua, Avfĩka, [54] Humta, riat-Arapa, tássa Hîprûne, Sîgôr; igdloĸarfît arfineĸ-sisamat llorpángualigtaitdlo. [55] Maune, Karmale, Sivfe, Júta, [56] Jisile, Jugtiâm, Sanûaĸ, [57] Kaine, Gîpia, Tivnâ; igdloĸarfît ĸulit llorpángualigtaitdlo. [58] Haligûle, Bît-Suere, Gitôre, [59] Mârat, t-Anût, Eltíkun; igdloĸarfît arfinigdlit igdlorpángualigtaitdlo. [60] Kêriat-Bâle, tássa Kêriat-Jîarît, Rapa; igdloĸarfît mardluk llorpángualigtaitdlo. [61] puilassuitsume: Bît-Arâpa, Mîtin, ggagga, [62] Nivsâne, Jêr-Mîlak, Eingkatê; igdloĸarfît arfinigdlit llorpángualigtaitdlo.

[63] Jîpusíkutdle Jerûsalâmiut Jûtap kinguaisa ĸimâtíneĸ sa- erĸ. 1,21.
erpait; Jîpusíkutdlo Jûtap kinguai najorpait Jerûsalâme uvdlunimut agdlât.

kapitalit 16.

Jûserfip kinguaisa kingornússagssarsiainik. Eivfarâkut kigdligfigissainik.

1 Jûserfip kingnaisa ímiarsiarât imáitok: Jôrtanimit Jêriggu
erkâne Jêriggup erminut kangimut, puilassuitsok Jêriggumit p
-lersok Bītilip kákâ avkutigalugo; 2 Bītilimitdlo Lûs ornigdlu
[kigdligfik] tássánga Ariggimiut kigdligissānut atavok Atârūmu
3 kímutdlo kujámukarpok Javfiltíkut kigdligissānut, Bît-Hôrun
atdliup kigdlinga tikitdlugo Gīserilo tikitdlugo, tássûnalo im
tikípâ. 4 taima Jûserfip kinguai kingornússagssarsíput, Mána
-síkut Eivfarākutdlo.

5 tássalo Eivfarâp kinguaisa erkardlerîgsortamíkut kigdli
-figissât: kingornússagssarsiâta kangimut Atârût-Aatare kigdli
Bît-Hôrune kutdlek tikitdlugo; 6 kigdligfiatalo kímut Miggimítâ
avangnâta tungâ ornigpâ, sanguvdlunilo Tânat-Sîlo kangerkû
avkutigalugulo Janûgap kangiagut, 7 Janûgamitdlo Atârūmut N
-rāmutdlo kujámukardlune Jêriggumut agtûmavok Jôrtane orni
-dlugo. 8 Tápuamit kigdligfik kímut sâgpok Kânâp kūnguan
tássûnalo imak tikípâ. tamássa Eivfarâp kinguaisa nagguvekati
erkardlerîgsortamíkut kingornússagssarsiât; 9 ilángutdlugit igdl
-karfît Eivfarâp kinguainut ingmíkôrtitaussut, Mánarsip kinguai
kingornússagssarsiaisa akornánītut, igdlokarfît tamarmik igdlo
13,18; -pángualigtaitdlo. 10 kimâtíngilaitdle Kânākut Gīserimiut; Kân
17,18; erk. 1,29. -kutdlo inekarput Eivfarākut akornáne uvdlumimut agdlât, akile
1 kúng. 9,21. -rârtartûlerdlutigdlo kivfartortugssángorput.

kapitalit 17.

Mánarsíkut agfaisa kingornússagssarsiainik.

1 Mánarsip — tássa Jûserfip angajugdliliâta — kinguai naggu
4 Mór. 26,29; -katigît ímiarsíput, Mâggere Mánarsip angajugdliliâ Gîliatip angut
5 Mór. 3,18. ímiarsivdlune: táuna sorssugtûgame Gîliat Bâsanilo pivai. 2 Má-
-narsivdlo kinguaisa ilait avdlat ímiarsíput erkardlerîgsortamíkut
Apiaserip kinguai Hîlauvdlo kinguai Asrialivdlo kinguai Saggîmivdl
kinguai Hîvferivdlo kinguai Simîtavdlo kinguai; tássáuput Má-
-narsip Jûserfip ernerata kinguai angutaussut ingmíkut erkardler
3 Silavgâtile Mánarsip ernerata Mâggerip ernerata Gîliatip ernerat
Hîvferip ernera ernekángilak, kisiáne panekarpok; tamássalo pa-

:sa arкe: Mâgila, Nûga, Hûgdla, Milka, Tersa. [4]táuko Eliâ- 4 Môr. 27,1.2.
ɩrip palasip Jôrsuavdlo Núnip ernerata sujulerssuissutdlo sãnut
ɩdligúput oкardlutik: Nâlagkap Môrsase inásimavâ kingornú- 4 Môr. 27,7; 36,2.
ɩagssamik tunerкuvdluta кatángutivta akornáne. tauva Nâlagkap
ıusia maligdlugo kingornússagssamik tunivât angutâta кatángu-
ıisa akornáne. [5]Mánarsíkut кulinik avgûtigssarsíput, Gîliatip
nâ Bâsanilo Jôrtanip ungatânĩtoк ilángutdlugit; [6]mássa Má-
arsip panê kingornússagssarsíput ernerisa akornáne; Gîliativdle
nâ Mánarsip kinguaisa ilaisa avdlat pivât. [7]Mánarsíkut kig-
ligfeкarput Agseramit Miggimítâtimut Siggîmip akianĩtumut; kig-
ligfigdlo talerpiup tungânut sâgpoк Ein-Tápuamiunut, [8]nuna
pua Mánarsíkut pigingmássuk; Tápuale Mánarsíkut kigdlingá-
ĩtoк Eivfarâp kinguaisa pigât. [9]kigdligfigdlo kujámukarpoк
ınâp kũnguanut, kũngûp kujatânut; igdloкarfît táuko Eivfarãkut
ȷait Mánarsíkut igdloкarfîsa akornáne; Mánarsíkutdle kigdlig-
gissât kũngûp avangnânĩpoк, tássûnalo imaк tikípâ. [10]kujatâ
vfarãkut pigât, avangnâle Mánarsíkut, imaк kigdligfigalugo; Ag-
erákúnut agtûmáput avangnamut, Iisagssâríkúnutdlo kangimut.
Iisagssâríkúnile Agserákúnilo Mánarsíkut pigait imáitut: Bîtsâne erк. 1,27.
ıaкarfînguartailo, Jivdligât nunaкarfînguartailo, Dôrimiut nuna-
arfînguartaitdlo, Eintorimiut nunaкarfînguartaitdlo, Tânar-
ıiut nunaкarfînguartaitdlo, Makitumiut nunaкarfînguartaitdlo,
tsingnínguit pingasut. [12]igdloкarfîtdlo táuko Mánarsip ki-
guaisa tiguarneк sapermatigik, Kânãkut unĩnalerput nuname 15,63.
matumane. [13]pivordlo Israîlip kinguai píssagtileramik, tauva erк. 1,28; 13,13;
ânãkut akilerârtartûlersípait кimâtitdluínarnagit. 16,10.

[14]Jûserfivdlo kinguai Jôrsuamut oкalulerput oкardlutik: suna
vdlugo kingornússagssamik tunivinga atausĩnarmik ímiarsisit-
llunga atausĩnarmigdlo avgûtisisitdlunga? mássalo uvanga inuiag-
ısûvunga, Nâlagkap pivdluarкungmanga mána tikitdlugo. [15]Jôr-
ıuap oкarfigai: inuiagssûgavit, orpigssuartûmut majuarit, tássa-
ıilo pigissagssaagnik kivdluigit Fêrisíkut inugssuitdlo nunãne,
ıvfarâp кáкâ angnikigigagko. [16]Jûserfivdle kinguai oкarput: кá-
ɩaк pigilísángilarput, saviussunik кamússuaкarmata Kânãkut ta- erк. 1,19.
narmik кôrulingme nunagdlit, Bîtsânime nunaкarfînguartainilo
ut Jisrîlivdlo кôruane ítut. [17]tauva Jôrsua Jûserfip inoкutainut
ıvfarãkúnut Mánarsíkúnutdlo oкarpoк ima: inuiagssûgavit pí-
ssauniligssûvdlutitdlo, atausĩnarmik ímiarsísángilatit; [18]кáкardle

pigísavat; orpigssuartûngmatdlo kivdluivfigísavat, pigísavatdlo i
-sorpiâ agdlât; mássa Kânākut ĸimâtísavatit, nauk saviussun
ĸamússuaĸaraluartut píssauvdlutigdlo.

kapitalit 18.

tupeĸ nâpítarfik Sîlumîlersoĸ. nuna titartarât. Bînjamîkut kingornússagssarsiâr

1 Israîlivdlo kinguai ilagît ilũngarmik Sîlumut katisimajar
-torput, tássanilo tupeĸ nâpítarfik nápartípât; nunalo táukunúng
nâlagtigititaussoĸ; 2 Israîlivdle kinguaisa ilaisa nagguveĸatigît ar
-fineĸ-mardluit kingornússagssatik sule avguarsimángíkait. 3 tauv
Jôrsua Israîlip kinguainut oĸarpoĸ: ĸanoĸ sivisutigissumik uni
-ngáinarpise, nuna Nâlagkap sujuaissavse Gûtiata ilivsínut túniu
-ssâ pigilerniariartúsavdlugo? 4 nungutdlugit nagguveĸatigîngni
5 Môr. 1,18. atautsinit angutinik pingasunik piniúsinga, tauva autdlartísavák
pigínãngorsásáputdlo nunalo angalavfigalugo titartardlugulo kingor
-nússagssait migssiliordlugit; uvavnutdlo utísáput; 5 avgúsavâtdl
arfineĸ-mardlúngordlugo; Jûtákut uníngásáput kigdligfigissamingn
ĸavane, Jûserfivdlo inoĸutai uníngásáput kigdligfigissamingne avan
6 ilivsile nuna titartásavarse arfineĸ-mardlúngordlugo, titartarne
-ralo maunga tikiutdlugo uvavnut; tauva mâne ímeráukumârpavs
13,14; Nâlagkap Gûtivta kînâta sâne. 7 mássa Lîvíkut avgûtisiagssaĸá
4 Môr. 18, 20 tt. -ngitdlat akornavsíne; Nâlagkamut palasiússut tássa kingornú
-ssagssât; Gâtíkutdlo Rûpiníkutdlo Mánarsíkutdlo nagguveĸatigît
agfait kingornússagssarserêrput Jôrtanip ungatâne pavane Môr
-sasip Nâlagkap kivfâta ingmingnut túniússânik. 8 tauva angutit
pikíput autdlardlutigdlo; autdlalersutdlo Jôrsuap inápai nuna ti
-tartarĸuvdlugo oĸardlune: nuna angalavfigiartorsiuk titartardlu
-gulo, uvavnutdlo uteritse; tauva mâne ímeráukumârpavse Nâ
-lagkap kînâta sâne Sîlume. 9 angutit tauva autdlarput nunákut
ingerdlavdlutik, magpersagkanutdlo titartarpât igdloĸarfîsigut ar
-fineĸ-mardlúngordlugo; Sîlumutdlo tangmârfingmut tikiúput Jôr
-suamut. 10 Jôrsuavdlo tauva Sîlume ímeráupai Nâlagkap kînâta
sâne; tássanilo Jôrsuap nuna avguarpâ Israîlip kinguainut ingmi
-kôrtortaisigut.

11 ímerautivdlo Bînjamîp kinguai nagguveĸatigît erĸorpai er
-ĸardlerîgsortaisigut, ímiarsiâtalo kigdligfia pivoĸ Jûtap kinguaisa
akornâne Jûserfivdlo kinguaisa akornâne. 12 kigdligfeĸarput av
-ssuma tungâgut Jôrtanimit, kigdligfigdlo avangnamukarpoĸ Jé

ggup avangnâta tungânut, avangnamukardlunilo ĸáĸaĸ avĸutiga-
ıgo kímut, tássûnalo puilassuitsoĸ Bît-Avîne tikípâ; [13] tássángalo
ıvoĸ Lûsimut, Lûsip kujatâta tungânut tássa Bītilimut, kujá-
ıukardlunilo Atârût-Aatarimut ĸáĸaĸ Bît-Hôrunip atdliup ku-
.tânītoĸ avĸutigalugo, [14] saĸiatdlagdlunilo kitâta tungâgut sangu-
oĸ kujámut ĸáĸamit Bît-Hôrunip kujatâta tungâta akianītumit,
ısûnalo Kêriat-Bâle tikípâ, tássa Kêriat-Jîarît, Jûtap kinguaisa
lloĸarfiat; kitâta tungâ tamássa. [15] kujatâta tungâ pilerpoĸ
èriat-Jîarîp isuanit, kigdligfigdlo kímukarpoĸ puilassumut Niv-
ìap erminut pivdlune, [16] kujámukarpordlo ĸáĸap ĸernualassut 15,8.
ruánut sangmissup isuanut, Rîvfait ĸôruata avangnâta tungânī-
ımut, kujámukardlunilo ĸernualassut ĸôruánut Jîpusíkut kuja-
âta tungânut, kujámukarĸigdlunilo Rûgilip puilassuanut; [17] a-
angnamutdlo saĸiatdlagpoĸ seĸernup puilassua ornigdlugo, Gi-
lûtimutdlo Atumîp majuariâta akianītumut pivdlune, kujámu-
ardlunilo Buanip Rûpinip ernerata ujarânut; [18] Arâpavdlo akia 15,6.
nerĸutdlugo avangnâta tungâgut, Arâpamut kujámukarpoĸ, [19] Bît-
ìgdlalo sanerĸutdlugo avangnâta tungâgut, tássûna taserssûp
rajornitsup kangerdlua avangnardleĸ Jôrtanip akua kujatdleĸ
tipâ; kujámut kigdligfik tamássa. [20] Jôrtanile kigdligâ kangimut.
ssa Bînjamîp kinguaisa erĸardlerîgsortamíkut kingornússagssar-
iât, kaujatdlagdlugo kigdligissaisigut. [21] Bînjamîvdlo kinguaisa
ıgguveĸatigît erĸardlerîgsortamíkut igdloĸarfê imáiput: Jêriggo,
ìt-Hûgdla, Eimak-Kîtsise, [22] Bît-Arâpa, Simarât, Bītile, [23] Aa-
ît, Pâra, Ouvfera, [24] Kîvfar-Amûnai, Ouvfine, Gîpa; igdloĸarfît
ĸaneĸ-mardluk igdlorpángualigtaitdlo. [25] Gîpiûne, Râma, Bê-
ût, [26] Mispe, Kivfêra, Mûtsa, [27] Rīkim, Jêrpîle, Tarala, [28] Sîla,
ilivfe, Jîpuse tássa Jerûsalât, Gîpiat, Kêriat; igdloĸarfît arĸa-
ıeĸ-sisamat igdlorpángualigtaitdlo. tamássa Bînjamîp kinguaisa
ĸardlerîgsortamíkut kingornússagssarsiât.

kapitalit 19.

ıgguveĸatigît arfinigdlit kingornússagssarsiainik. Jôrsuap kingornússagssarsiânik.

[1] îmerautivdlo áipâta Símiûkut erĸorpai, Símiûp kinguai
agguveĸatigît erĸardlerîgsortaisigut, kingornússagssarsiâtdlo Jûtap
inguaisa kingornússagssarsiâta ĸerĸanīpoĸ. [2] kingornússagssar-
siamingne uko pigait: Bêrsâpa, Ssîpa, Mulâta, [3] Hâtsar-Sual, 1 nal. 4,28 tt.
ìâla, Eitsam, [4] Eltulâte, Bītule, Horma, [5] Sigdlak, Bît-Markapût, Jôrs. 15,28 tt.

Hâtsar-Sûsa, 6 Bît-Lipaût, Sârugan; igdloĸarfît arĸaneĸ-pingasut
igdlorpángualigtaitdlo. 7 Ajine, Rímûne, Eíter, Asan; igdlo-
-ĸarfît sisamat igdlorpángualigtaitdlo. 8 ãma igdlorpánguagdlit
tamarmik igdloĸarfît táukua avatainītut, Bâlat-Bêr tássa Râmat
kujatdleĸ tikitdlugo. tamássa Símiûp kinguaisa nagguveĸatigît
erĸardlerîgsortamíkut kingornússagssarsiât. 9 Símiûp kinguaisa ki-
-ngornússagssarsiât Jûtap kinguaisa avgûtisiâta ilagâ; mássa Jûtap
kinguaisa avgûtisiartik angigingmássuk, Símiûp kinguai kingornú-
-ssagssarsíput kingornússagssarsiâta ĸerĸane.

10 ímerautitdlo pingajuata Sîpulûp kinguai erĸorpai erĸardle-
-rîgsortaisigut; kingornússagssarsiâtdlo Sarîtimut kigdligpoĸ; 11 kig-
-dligfiatdlo avangnamukarpoĸ ímamut Maralamutdlo, Dapasámut-
-dlo agtûmavoĸ, kũnguamutdlo Júkiniâp akianītumut agtûmav-
-dlune; 12 Sarîtimitdlo kingumut sâlerpoĸ kangimut seĸernup nui-
-ssarfiata tungânut Kislût-Tâporip kigdligissânut, Daparatdlo or-
-nigdlugo Jâvfiamut avangnamukarpoĸ; 13 tássángalo kangimut
seĸernup nuissarfiata tungânut atavoĸ Gíta-Hîvferimut, Jíta-Kã-
-sinimut, Rímûne-Mítuâre ornigdlugo Nîamut; 14 sanguvdlunilo
avangnarĸúpâ Hánãtunimut, tássûnalo Jivtaîlip ĸôrua tikípâ; 15 ã-
-ma Kátât, Nâlale, Símerun, Jîtala, Bîtdlîm; igdloĸarfît arĸaneĸ-
mardluk igdlorpángualigtaitdlo. 16 tamássa Sîpulûp kinguaisa er-
-ĸardlerîgsortamíkut kingornússagssarsiait, igdloĸarfît táuko ig-
-dlorpángualigtaitdlo.

17 Iisagssâríkut ímerautit sisamâta erĸorpai, Iisagssârip ki-
-nguai erĸardlerîgsortaisigut; 18 kigdligfigissâtdlo imáipoĸ: Jisrîla.
Kisulût, Sûnam, 19 Havfarât, Sîûne, Anarrarat, 20 Rapît, Kíssiûn.
Eipíse, 21 Rîmat, Eingkánît, Ein-Hata, Bît-Pásīse; 22 kigdlig-
-figdlo agtûmavoĸ Tâporimut Sargásîmutdlo Bîtsîmisimutdlo, tá-
-ssûnalo Jôrtane tikípâ; igdloĸarfît arfersanigdlit igdlorpángua-
-ligtaitdlo. 23 tamássa Iisagssârip kinguaisa nagguveĸatigît erĸar-
-dlerîgsortamíkut kingornússagssarsiait, igdloĸarfît igdlorpángua-
-ligtaitdlo.

24 ímerautitdlo tatdlimâta Agserap kinguai nagguveĸatigît er-
-ĸorpai erĸardlerîgsortaisigut; 25 kigdligfigissâtdlo imáipoĸ: Hî-
-líkat, Hâle, Bītine, Agsavfe, 26 Alámîlak, Amiâte, Míssal, Kar-
-malimutdlo agtûmavoĸ kímut Sîgôre-Lipnámutdlo; 27 kingumutdlo
sâlerpoĸ seĸernup nuissarfiata tungânut Bît-Dâgunimut, Sîpulū-
-kúnutdlo Jivtaîlivdlo ĸôruanut agtûmavoĸ, Bît-Eimak Nîlilo a-
-vangnarĸutdlugit, Kâpulilo ornigdlugo sâmiata tungâgut, 28 ãma

Eiprûne, Rîggûve, Hámûne, Kânâ, Sîtût initôĸ tikitdlugo. 29 kig-
-dligfigdlo kingumut sâgpoĸ Râmamut igdloĸarfigdlo igpiliugalik
Tôro tikitdlugo, sârĸigdlunilo Hûsâmut tássûna imaĸ tikípâ Ag-
-sîvip erĸâgut, 30 âma Ungma, Avfak, Rîggûve; igdloĸarfît mar-
-dlungnik ĸuligdlit mardlugdlo igdlorpángualigtaitdlo. 31 tamássa
Agserap kinguaisa nagguveĸatigît erĸardlerîgsortamíkut kingornú-
-ssagssarsiait, igdloĸarfît táuko igdlorpángualigtaitdlo.

32 Navtalîp kinguai ímerautit arfernata erĸorpai, Navtalîp ki-
-nguai erĸardlerîgsortaisigut. 33 kigdligfigissâtdlo tássa Hîlavfimit,
orpigssuarmit Sânanîmîtumit Aatame-Nîkimitdlo Japnîlimitdlo Lá-
-kumimut, tássûnalo Jôrtane tikípâ; 34 kigdligfigdlo kímukarpoĸ
Asnût-Tâporimut, tássángalo Húkoĸ ornigdlugo Sîpulûkúnut ag-
-tûmavoĸ kujatâta tungâgut Agserákúnutdlo agtûmavdlune kitâta
tungâgut Jûtákúnutdlo Jôrtaníkut seĸernup nuissarfiata tungâgut.
35 igdloĸarfîtdlo igpiliugagdlit imáiput: Sitît, Sêre, Hâmat, Rákat,
Kínerat, 36 Atâma, Râma, Hâtsore, 37 Kîtase, Eitrê, Ein-Hâtsore,
38 Jêrûne, Migtalîle, Hôrîm, Bîtanât, Bîtsîmise; igdloĸarfît arfer-
-saneĸ-sisamat igdlorpángualigtaitdlo. 39 tamássa Navtalîp ki-
-nguaisa nagguveĸatigît erĸardlerîgsortamíkut kingornússagssar-
-siait, igdloĸarfît igdlorpángualigtaitdlo.

40 Dánip kinguai nagguveĸatigît ímerautit arfineĸ-áipâta er-
-ĸorpai erĸardlerîgsortaisigut; 41 kingornússagssarsiâtalo kigdlig-
-figissâ imáipoĸ: Sôra, Eistaule, Jêrsîmise, 42 Sâlapît, Ajalûne,
Jitdla, 43 Eigdlûne, Tivnâta, Eikerûne, 44 Eltíkê, Gipítûn, Bâlat,
45 Jîgute, Binê-Bârak, Gâte-Rímûne, 46 Mê-Jarkûn, Rákûn, Javfup
akia ilángutdlugo. 47 Dánivdle kinguaisa kigdligfigissartik angni-
-kigigamíko majuarput, Lîsamimut sorssugkiartordlutik; tiguar-
-pâtdlo perdlugtitdlugulo panap kînânik; pigilerpâtdlo nunagiler-
-dlugo; Lîsamilo Dánimik atserpât Dánip angúmik arĸanik. 48 ta-
-mássa Dánip kinguaisa nagguveĸatigît erĸardlerîgsortamíkut ki-
-ngornússagssarsiait, igdloĸarfît táuko igdlorpángualigtaitdlo.

49 nuna kingornússagssatut avguarêramíko kigdligissaisigut,
Israîlip kinguaisa Jôrsua Núnip ernera kingornússagssânik tunivât
akúnermingne; 50 Nâlagkap perĸussâgut tunivât igdloĸarfingmik
piumassânik Tivnât-Sêramik Eivfarâp ĸáĸânîtumik; igdloĸarfigdlo
igdluliorfigâ najordlugulo.

51 tamássa kingornússagssarsiat Eliâsarip palasip Jôrsuavdlo
Núnip ernerata Israîlivdlo kinguaisa nagguveĸatigîgsortaisa ino-

-kutiligtaisa nâlagaisa ímerautíkut kingornússagssatut avguagai
Sîlume Nâlagkap kînâta sâne, tovkup nâpítarfiup pâne. tássak
nuna avguarêrpât.

kapitalit 20.

igdlokarfît kimarravigssat ingmíkôrtíkait.

1 Nâlagardlo Jôrsuamut okalugpok okardlune: 2 Israîlip ki-
-nguainut okalugit okardlutit: ilivsíne igdlokarfît túniúsigik, ki-
4 Mór. 35, -marravigssat Môrsasíkut ilivsínut okalûtigissáka, 3 tássunga kimâr-
6 tt. -kuvdlugo inuarsimassok nalingínak, támardlune piârinaitsôrdlune
5 Mór. 4,41 t. inungmik tokutsisimassok, kimarravigerkuvdlusigik aungmik aki-
-niússissugssamit; 4 igdlokarfît táukua ardlãnut tauva kimâjumâr-
-pok, igdlokarfiuvdlo isâvfiata pâne kekardlune okausigssane oka-
-lûtigísavai igdlokarfiup táussuma utorkaunertaisa tutsãne, igdlo-
-karfingmutdlo isertísavât ingmingnut, inigssakartitdlugulo najor-
-kuvdlutik; 5 aungmigdlo akiniússissugssap malerssorpago, inuar-
-simassok agssainut pisísángilât, tugdline piârinaitsôrdlune to-
4 Mór. 35, -kungmago sujornagutdlo kíngarisimanago. 6 tássanilo igdlokar-
12. 25. -fingme unísavok, ilagît sãne erkartûtísavdlune kekarsimatserdlune
palasiunek uvdlune táukunane tássanîtok tokusimatserdlugo; tauva
inuarsimassok táuna uterumârpok, igdlokarfingminut igdluminutdlo
iserdlune, igdlokarfingmut kimâvdlune kimagkaminut.
7 tauva ingmíkôrtípait uko: Kîtase Galilîame Navtalîp ka-
15,13. -kâne ítok Siggîmilo Eivfarâp kákânîtok Kêriat-Arapalo tássa
Hîprûne Jûtap kákânîtok. 8 Jôrtanivdlo ungatâne Jêriggup er-
5 Mór. 4,43. -kâne pavane túniúpait uko: Bîsere puilassuitsume torkingnerme
ítok Rûpinîkut nagguvekatigît pigissât Râmûtdlo Gîliatimîtok Gà-
-tíkut nagguvekatigît pigissât Gûlanilo Bâsanimîtok Mánarsíkut
nagguvekatigît pigissât. 9 tássáuput igdlokarfît perkússutigine-
-kartut Israîlip kinguainut tamanut takornartanutdlo akornáne
takornartaussunut, tássunga kimârkuvdlugo nalingínak támardlune
inungmik tokutsisimassok, tokorkunago aungmik akiniússissugssap
agssaisigut ilagît sãne kekarsimatínago.

kapitalit 21.

igdlokarfingnik Lîvíkut pigssarsiainik.

1 tauva Lîvíkut inokutiligtaisa nâlagait savssarput Eliâsa-
-rimut palasimut Jôrsuamutdlo Núnip erneranut Israîlivdlo ki-

ıguaisa nagguvekatigîgsortaisa inokutiligtaisa nâlagainut, 2 táuku-
ıúngalo okalugput Sîlume Kânâp nunânîtume okardlutik: Nâ-
agak Môrsasîkut inatsivok tunerkuvdluta igdlokarfingnik uní- 4Môr.35,2 tt.
ıgavigssanik avatdligssainigdlo nerssutautivtínut. 3 tauva Nâ-
agkap perkussâgut Israîlip kinguaisa Lîvíkúnut túniúpait kingor-
ıússagssarsiamik ilait, igdlokarfît táuko avatdligssaitdlo. 4 Kâ-
ʒatíkut erkardlerît ímerautip erkorpai; Aarunivdlo palasip ki-
ıguaisa Lîvíkut ilaisa ímerautíkut igdlokarfît arkanek-pingasut
gssarsiarait Jûtákut nagguvekatigîngnit Símiũkutdlo nagguveka-
igîngnit Bînjamîkutdlo nagguvekatigîngnit. 5 Kâgativdle ki- 1 nal. 6,61.
ıguaisa ilaisa avdlat ímerautíkut igdlokarfît kulit pigssarsiarait
ivfarãkut nagguvekatigît erkardlerîgsortainit Dánîkutdlo naggu-
rekatigîngnit Mánarsíkutdlo nagguvekatigît agfainit. 6 Gêrsû- 1 nal. 6,62.
ıivdlo kinguaisa ímerautíkut igdlorkarfît arkanek-pingasut pig-
ısarsiarait Iisagssârîkut nagguvekatigît erkardlerîgsortainit Agse-
ákutdlo nagguvekatigîngnit Navtalîkutdlo nagguvekatigîngnit Má-
ıarsíkutdlo nagguvekatigît agfainit Bâsanimîtunit. 7 Merârip
nguaisa erkardlerîgsortamíkut igdlokarfît arkanek-mardluk pig- 1 nal. 6,63.
ısarsiarait Rûpinîkut nagguvekatigîngnit Gâtíkutdlo nagguveka-
igîngnit Sîpulũkutdlo nagguvekatigîngnit. 8 Israîlip kinguaisa 1 nal. 6,64.
uva igdlokarfît táuko avatdligssaitdlo ímerautíkut túniúpait Lî-
ríkúnut, sôrdlo Nâlagak Môrsasîkut inatsissok.
9 Jûtákut nagguvekatigîngnit Símiũkutdlo nagguvekatigîngnit 1 nal. 6,65.
dlokarfît uko arkisigut tainekartut túniúpait, 10 Aarunivdlo ki-
ıguaisa Kâgatíkut erkardlerît Lîvíkut ilaisa pigssarsiarait, íme-
autip sujugdliup erkormatik, 11 táukunúngalo Arapap Aanûp a- 15,13.
ıgutâta nunakarfia tássa Hîprûne Jûtap kákânîtok túniúpât, kau-
atdlagdlugulo avatdligssai ilángutdlugit. 12 igdlokarfiuvdle narssâ 1 nal. 6,56.
dlorpángualigtailo túniúpait Kâlîvimut Jivfúnip erneranut piger-
kuvdlugo. 13 Aarunip palasip kinguainut uko túniúpait: igdlo- 1 nal. 6,57 tt.
karfik inuarsimassunut kimarravigssak Hîprûne avatdligssailo,
ipna avatdligssailo, 14 Jãtere avatdligssailo, Estimûa avatdlig-
ssailo, 15 Hûlune avatdligssailo, Dipêre avatdligssailo, 16 Ajine a-
vatdligssailo, Júta avatdligssailo, Bîtsîmise avatdligssailo; igdlo-
karfît arfinek-sisamat nagguvekatigîngnit táukunánga mardlungnit.
Bînjamîkut nagguvekatigîngnit: Gîpiûne avatdligssailo, Gîpa 1 nal. 6,60.
vatdligssailo, 18 Anatût avatdligssailo, Almûne avatdligssailo; ig-
dlokarfît sisamat. 19 Aarunip kinguaisa palasit igdlokarfigssar-
siait katitdlugit tássa igdlokarfît arkanek-pingasut avatdligssaitdlo.

1 nal. 6,66. [20]Kâgativdle kinguaisa erкardlerîgsortaisa Lîvikûssut, Kâgati
kinguaisa ilaisa avdlat, igdloкarfît ímiarsiarait Eivfarãkut naggu
1 nal. 6,67. -veкatigîngnit. [21]táukunúnga túniúpait uko: igdloкarfik inuars
-massunut кimarravigssaк Siggîme avatdligssailo Eivfarâp кáкi
1 nal. 6,68 tt. -nĩtut, Gĩsere avatdligssailo, [22]Kivsât avatdligssailo, Bît-Hôrun
avatdligssailo; igdloкarfît sisamat. [23]Dáníkut nagguveкati
-gîngnit: Eltíkê avatdligssailo, Gipítûn avatdligssailo, [24]Ajalûn
avatdligssailo, Gãte-Rímûne avatdligssailo; igdloкarfît sisama
1 nal. 6,70. [25] Mánarsíkut nagguveкatigît agfainit: Tânaк avatdligssailo, Gãte
Rímûne avatdligssailo; igdloкarfît mardluk; [26]tássa katitdlugi
igdloкarfît кulit avatdligssaitdlo, Kâgatip kinguaisa ilaisa avdla
erкardlerîgsortaisa pissait.
1 nal. 6,71. [27]Gêrsûnip kinguainut Lîvíkut erкardlerîgsortaisa ilainut uk
túniúpait Mánarsíkut nagguveкatigît agfainit: igdloкarfik inuar
-simassunut кimarravigssaк Gûlane Bâsanimĩtoк avatdligssailo
1 nal. 6,72. Bîstêra avatdligssailo; igdloкarfît mardluk; [28]Iisagssâríkutdl
nagguveкatigîngnit: Kíssiûn avatdligssailo, Daparat avatdligssailo
[29]Jarmut avatdligssailo, Eingkánît avatdligssailo; igdloкarf
1 nal. 6,74. sisamat; [30]Agserákutdlo nagguveкatigîngnit: Míssal avatdligssailo
Avtûn avatdligssailo, [31]Hîlíkat avatdligssailo, Rîggûve avatdlig
1 nal. 6,76. -ssailo; igdloкarfît sisamat; [32]Navtalĩkutdlo nagguveкatigîngnit
igdloкarfik inuarsimassunut кimarravigssaк Kîtase Galilîamîtoк
avatdligssailo, Hâmût-Dôre avatdligssailo, Kartan avatdligssailo
igdloкarfît pingasut. [33]Gêrsûníkut erкardlerîgsortamíkut igdlo-
-кarfigssarsiait katitdlugit tássa igdloкarfît arкaneк-pingasut a-
-vatdligssaitdlo.
1 nal. 6,77. [34]Merârip kinguaisa erкardlerîgsortainut Lîvíkut avdlat ila-
-gissainut túniúpait uko, Sîpulũkut nagguveкatigîngnit: Júkiniât
avatdligssailo, Karta avatdligssailo, [35]Divnâ avatdligssailo, Nâlale
1 nal. 6,78. avatdligssailo; igdloкarfît sisamat; [36]Rûpiníkutdlo nagguveкati-
1 nal. 6,79. -gîngnit: Bĩsere avatdligssailo, Jãsa avatdligssailo, [37]Kîtimût a-
1 nal. 6,80. -vatdligssailo, Mivfãte avatdligssailo; igdloкarfît sisamat; [38]Gâti-
-kutdlo nagguveкatigîngnit: igdloкarfik inuarsimassunut кimarra-
-vigssaк Râmût Gîliatimĩtoк avatdligssailo, Maranât avatdlig-
1 nal. 6,81. -ssailo, [39]Hîspûne avatdligssailo, Jaisere avatdligssailo; katitdlugit
igdloкarfît sisamat. [40]igdloкarfît táuko tamaisa túniúpait Me-
-rârip kinguainut erкardlerîgsortaisigut, Lîvíkut erкardlerîgsor-
-taisa ilainut avdlanut; ímiarsiaitdlo tássa igdloкarfît arкaneк-
mardluk. [41]Lîvíkut igdloкarfigssarsiait Israîlip kinguaisa pigi-

saisa akornáne katitdlugit tamaisa tássa igdlokarfît sisamanik 4 Môr. 35,7.
ligdlit arfinek-pingasutdlo avatdligssaitdlo. 42 igdlokarfît táuko
marmik ingmíkôrput, avatdligssaisalo kaujatdlagpait, taimaeka-
igigdlutik igdlokarfît táuko tamarmik.
43 taima Nâlagkap Israîlíkúnut túniúpâ nuna tamât ug- 1 Môr. 12,7; 13,17; 15,18 tt.
ernarsáissutigissane sujuaissainut túniúkumavdlugo; pigilerpât-
llo nunagalugulo. 44 Nâlagkavdlo uníngavigssarsisípai avatainit
nekásaersitdlugit, taimardluínak sôrdlo sujuaissainut ugpernar-
aissarame; sãnilo ataginaussokángilak kíngarssortaisa tamarmik
inik; kíngarssortait tamaisa agssainut Nâlagkap pisípai. 45 o-
kautsimik atautsimigdlũnît atúngitsokángilak okautsit ajúngitsut 23,14;
marmik ilãnik, Nâlagkap Israîlip inokutainut okauserissaisa; 1 Sâm. 3,19; 1 kúng. 8,56.
marmik erkũput.

kapitalit 22.

ipiníkut Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo agfait nunasiamingnut autdlartut. tunissiviliortut.

1 tauva Jôrsuap Rûpiníkut Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo naggu-
vekatigît agfait kaerkuvai 2 okarfigalugitdlo: sût tamaisa Môr-
sasip Nâlagkap kivfâta ilivsínut inássutigissai aulajangiúsimavase,
ipigalo nâlagtarparse nungutdlugit sumik inákângavse; 3 katá-
ngutise kimagsimángilase ukiorpagssuit tamáko uvdlumimut ag-
dlât, isumagissagssat Nâlagkap Gûtivse inássutai isumagalugit;
mãnalo Nâlagkap Gûtivse katángutise uníngavigssarsisingmagit,
ôrdlo okarfigigine, utimut tauva sâgdluse tupivsínut autdlaritse,
unamut pigissagssarsiavsínut Môrsasip Nâlagkap kivfâta Jôrtanip
ngatâne ilivsínut túniússânut. 5 kisiáne mianerssungâritse, inâ-
ssutit inatsisitdlo Môrsasip Nâlagkap kivfâta ilivsínut inássuti-
gissai nãmagsivdlugit, Nâlagardlo Gûterse asavdlugo avkutiger-
kussailo tamaisa ingerdlavigalugit inássutailo aulajangiutdlugit,
iunalo átavigalugo kivfartûtdlugulo ũmativsigut ilũngardluse tar-
nivsigutdlo ilũngardluse. 6 tauva Jôrsuap pivdluarkuvai aut-
dlartitdlugitdlo; tupimingnutdlo autdlarput.
7 Mánarsíkut nagguvekatigît agfait Môrsasip tuningmagit [ki- 4 Môr. 32,33.
ngornússagssãnik] Bâsanime, agfait Jôrsuap tunivai katángutainut
agititdlugit Jôrtanip tungâne samane; táukulo Jôrsuap ãma tov-
kinut autdlartíkamigit pivdluarkuvai 8 okarfigalugitdlo ima: pe-
kûterpagssuakardluse tupivsínut utísassuse nerssutauterparujug-
ssuakardluse sîlviutekardlusilo kûltiutekardlusilo kangnúsautekar-

-dlusilo saviutekardlusilo atissagssarparujugssuakardlusilo, kinga
-ssortivsínit paggatigissanik katángutise avguakatigisigik.
9 tauva Rûpinip kinguai Gâtivdlo kinguai Mánarsíkut
nagguvekatigît agfait uterput autdlardlutigdlo Israîlip kinguai
Sîlumit Kânâp nunânîtumit Gîliatip nunânut pigissagssarsiamin
-nut piartordlutik, tamána pigissagssarsiarigigtik Nâlagkap M
-sasíkut perkussâgut. 10 Gililûtimutdlo Jôrtanip erkâne Kân
nunânîtumut pigamik, Rûpinip kinguai Gâtivdlo kinguai Mánar
-kutdlo nagguvekatigît agfait tássane tunissiviliorput Jôrtan
kigdlingane, tunissivingmik issigalugo alingnartumik. 11 Israîliv
kinguai tusagakarput imáitumik: atagôk, Rûpinip kinguai Gâtiv
kinguai Mánarsíkutdlo nagguvekatigît agfait tunissiviliorput Kân
nunâta akiane Gililûtime Jôrtanip erkâne, Israîlip kinguaisa ung
-tãne. 12 Israîlip kinguai taima tusaramik, tauva katisimajartorp
Israîlip kinguai ilagît ilũngarmik Sîlumut, majuarumavdlutik so
-ssugkiartordlugit.
13 tauva Israîlip kinguaisa Pîniarse Eliâsarip palasip erne
Gîliatip nunânut autdlartípât Rûpinip kinguainut Gâtivdlo kingua
-nut Mánarsíkutdlo nagguvekatigît agfainut, 14 sujulerssuissut
kulit táussumúnga ilagititdlugit, nungutdlugit Israîlíkut nagguv
-katigîgsortaisa tamarmik inokutiligtainit atautsinit sujulerssuiss
atausek, nungutdlugitdlo sujuaissakatigîgsortamingnut nâlagauss
Israîlip tûsintiligtaine. 15 Gîliativdlo nunânut tikiúkamik Rûpin
kinguainut Gâtivdlo kinguainut Mánarsíkutdlo nagguvekatigît a
-fainut, okalokatigait okardlutik: 16 Nâlagkap ilagîgsai ilũngarm
ima okarput: sussorssuak mána perkuserdlugtuliarse, Israîlip Gû
-tia perkuserdlugtulivfigigavsiuk, Nâlagak uvdlume tunúkavsiu
ilivsínut tunissiviliordluse, Nâlagak uvdlume nâlagkumajungnaer
4 Môr. 25. -dlugo? 17 Piôrime ajortuliak mikiginerparput, tamatumánga mi
-nguersarsimángitsugut uvdlumimut agdlât, perdluk Nâlagkap ila
-gîgsainut nagdliungmat? 18 ilivsilo uvdlume Nâlagak tunúkigse
piumârpordlo, ilivse uvdlume nâlagkumajungnaeravsíne Nâlagka
akago Israîlíkut ilagît ilũngaisa níngautilísagai. 19 kisiánile nun
pigissagssarsiarse mingungnariguvsiuk, nunamut Nâlagkap pigi
-ssânut tauva ikâritse, Nâlagkap inekarfiata inigissânut, akornav
-tínilo pigissagssarsigitse; Nâlagkamutdlo okautserêkinase uvav
-tínutdlo okautserînase, ilivsínut tunissiviliordluse Nâlagkap Gû
7,1 tt. -tivta tunissiviutânut áipiússavsínik. 20 Aaggânip Sêrap ernerat
utertínavêrsagkat perkuserdlugtulingârutigingmagit, níngangnek nag

iutíngínerpa Israîlíkúnut ilagîngnut ilũngardlugit? táunáináungitrdlo ajortulinermine anerningerpoĸ.
21 tauva Rûpinip kinguaisa Gâtivdlo kinguaisa Mánarsíkutdlo
guveĸatigît agfaisa akivait, Israîlip tûsintiligtaisa nâlagait oĸagfigalugit: 22 Gûtip ajugaĸángitsup, Nâlagkap ajugaĸángitsup,
tip Nâlagkap, táussuma ilisimavâ, Israîlíkutdlo ilisimásavât:
agkumajungnaerdluta piguvta, Nâlagkamutdlo perĸuserdlugtu-
rdluta piguvta, uvdlorme matumane ánáungíkilisigut; 23 uvav-
nut tunissiviliordluta Nâlagaĸ tunúkigput, — taimailioruvtame
ne tuníssutinik ikivkagagssanik tuníssutinigdlo neĸigssanik pig-
îumavdluta ĸânilũnît tuníssutinik ĸujaniutinik pigdlîumavdluta,
lagkap nangmineĸ akiniutigiliuk. 24 kisiáne isumâlungnermit
mailiorpugut mána píssutigalugo, oĸaravta: ĸaĸugo ĸitornase
ornavtínut oĸarumârnerput ima: Nâlagaĸ Israîlip Gûtia sug-
araisiuk? 25 Nâlagkap Jôrtane mána akúneĸutigitingmago u-
vtínutdlo ilivsínutdlo, Rûpinip kinguai Gâtivdlo kinguai ukorsê,
lagaĸ pigssaĸarfigíngilarse; ĸitornavsilo ĸitornavut Nâlagkamik
aneringnísaersíkalugtuásavait. 26 taimaingmat oĸarpugut: imai-
ortatoĸ, uvavtínut tunissiviliordluta, tuníssutigssanut ikivkagag-
sanut atugagssáungitsumik tuníssutigssanutdlo toĸutagssanut a-
gagssáungitsumik; 27 kisiáne narĸiutáusavoĸ tamána uvavtínutdlo 24,27;
sínutdlo erĸardlerîngnutdlo kinguligssavtínut, Nâlagkap kivfar- 1 Mór. 31,48.
tigerĸussai kivfartûtigísagavtigik kînâta sâne tuníssutivtínik i-
ivkagagssanik tuníssutivtínigdlo toĸutagssanik tuníssutivtínigdlo
janiutinik, ĸitornasilo ĸaĸugo oĸarĸunagit ĸitornavtínut: Nâlagaĸ
ssaĸarfigíngilarse; 28 tamána pivdlugo oĸarpugut: ĸaĸugo taima
araluarpata uvavtínut kinguligssavtínutdlũnît, tauva oĸarumâr-
ugut: takusiuk Nâlagkap tunissiviutâta ássinga sujuaissavta sa-
ât, tuníssutinut ikivkagagssanut atugagssáungitsoĸ tuníssutinutdlo
toĸutagssanut atugagssáungitsoĸ; kisiáne narĸiutáusassoĸ uvavtí-
utdlo ilivsínutdlo. 29 ajornaĸaoĸ uvavtínut mána, Nâlagaĸ nâ-
gkumajungnaerdlugo uvdlumilo Nâlagaĸ tunutdlugo tunissivi-
ordluta, tuníssutinut ikivkagagssanut tuníssutinutdlo neĸigssanut
níssutinutdlo toĸutagssanut atugagssamik, Nâlagkap Gûtivta tu-
issiviutânut ineĸarfiata sânîtumut áipiússavtínik.
30 Pîniarsip palasip ilagîtdlo sujulerssortaisa Israîlivdlo tû-
intiligtaisa nâlagaisa táussumanîtut oĸautsit Rûpinip kinguaisa
âtivdlo kinguaisa Mánarsivdlo kinguaisa oĸauserissait tusaramíkik
arait; 31 Pîniarsilo Eliâsarip palasip ernera Rûpinip kinguainut

Gâtivdlo kinguainut Mánarsivdlo kinguainut oĸarpoĸ: uvdlu
nalujungnaerparput Nâlagaĸ akornavtínītoĸ, Nâlagkamut taim
-tumik perĸuserdlugtulínginavse; tássa Israîlip kinguai Nâlagk
agssainit ánáupase. 32 tauva Pîniarse Eliâsarip palasip ern
sujulerssuissutdlo Gîliatip nunânit Rûpinip kinguainit Gâtiv
kinguainit uterput Kânâp nunânut Israîlip kinguainut, akiss
-migdlo orĸússivigalugit. 33 oĸauserdlo tamána Israîlip kingua
iluarât, Israîlivdlo kinguaisa Gûte nersorpât; oĸarungnaerput
majuarumavdlutik sorssugkiartordlugit, nuna Rûpinip kingua
Gâtivdlo kinguaisa ineĸarfigissât aseroriartorumavdlugo. 34 Rûp
-nivdlo kinguaisa Gâtivdlo kinguaisa tunissivik taivât: tamás
uvavtínut narĸiut Nâlagaĸ Gûtiungmat.

kapitalit 23.

Israîlíkut atautsimut ĸaerĸuvdlugit Jôrsuap oĸalūkai.

21,44. 1 pivordlo Nâlagkap Israîlíkut uníngavigssarsisingmagit
-ngarssortainit tamanit avatainītunit pineĸásaersitdlugit king
13,1. -nagut, uvdlorpagssuit ĸímûngmata, Jôrsualo utorĸaungmat uki
1 Môr. 49,1. -pagssuit angusimavdlugit, 2 tauva Jôrsuap Israîlíkut ilūnga
atautsimut ĸaerĸuvai, utorĸaunertaitdlo nâlagaitdlo erĸartūs
-ssaitdlo misigssortaitdlo, oĸarfigalugitdlo: utorĸauvunga uki
-pagssuit angusimavdlugit; 3 tamaisalo takussarpase, ĸanoĸ Nâ
-lagaĸ Gûterse akimángitsunut ukunúnga tamanut iliortartoĸ s
10,14. 42; -junivsigut, Nâlagaĸ Gûterse tássaungmat igdlersordluse s
2 Môr. 14,14; 5 Môr. 1,30; -ssugtoĸ. 4 takuvarse, akimángitsut amiákûssut uko kingorn
3,22. -ssatut ilivsínut pigiligagssarsiaritípáka nagguveĸatigîgsortavsig
akimángitsut pîagkáka tamaisa táputdlugit, Jôrtanimit imarssu
seĸernup tarritsarfiata tungânītoĸ tikitdlugo. 5 Nâlagkavdlo Gû
-tivse ajagtorumârpai sujunivsigut, ĸimâtitdlugit sâvsínit, nunâtd
2 Môr. 23,30; pigilísavarse, sôrdlo Nâlagaĸ Gûterse ilivsínut oĸalugsimasso
5 Môr. 6,19. 1,7; 6 píssagtingâritse tauva, Môrsasip inatsisaisa agdlagsimavfiáne ag
5 Môr. 28,14; -dlagsimassut tamaisa aulajangiutdlugit nâmagsivdlugitdlo. t
2 kúng. 22,2. -ssánga saĸingnavêrdluse talerpiuvdlūnît tungânut sâmiuvdlūnît
tungânut, 7 akuliuterĸunase akimángitsunut ukunúnga ilivsíne a
2 Môr. 23, -miákûssunut; Gûtigissaisa arĸe narĸigsigalugit erĸaisitsísángilas
13. 24; 5 Môr. 12,3. ugpernarsáisanasilo, kivfartorfigísángilase patdlorfigísanagitdlo: 8 k
-siáne Nâlagaĸ Gûterse átavigísavarse, sôrdlo iliortuse uvdl
mána tikitdlugo, 9 Nâlagkap akimángitsoĸatigît amerdlasôrssu

ssarssuitdlo sujunivsigut ĸimâtingmagit; sâvsíne atagínaussoĸá- 5 Môr. 28,7.
gilaĸ uvdloĸ mána tikitdlugo; 10 ilavse angutip atautsip tûsin- 3 Môr. 26,8; 5 Môr. 32,30;
igdlit malerssorumârpai, Nâlagaĸ Gûterse tássaungmat igdler- erĸ. 3,31.
ordluse sorssugtoĸ, sôrdlo ilivsínut oĸalugsimassoĸ. 11 tarnise 5 Môr. 1,30. 5 Môr. 4,15.
ava pârerĸigsârsigik, Nâlagaĸ Gûterse asarĸuvdlusiuk; 12 kisiá-
ile tunússivdluínaruvse, akimángitsut ukua núngutait átaviga-
agit, uko ilivsíne amiákûssut, ningáussiuteĸatigalugitdlo, uku-
únga akuliutdluse ilivsínutdlo akuliutitdlugit: 13 tauva nalúngit-
luínásause, kingorna Nâlagkap Gûtivse akimángitsut uko ĸi-
aâtísángíkai sujunivsigut; ilivsínutdlo íkumârput nigârtugáussu- 4 Môr. 33,55;
itut napitivfigtutdlo iperáutatutdlo sanerĸavsínut kapinartututdlo erĸ. 2,3.
iivsínut, pîagautserdluse nunap matuma ajúngitsup Nâlagkap 5 Môr. 11,17.
ûtivse ilivsínut túniússâta ĸânit. 14 atalo, uvanga mãna nuna-
aiut tamarmikilerĸuatut autdlalersunga; ũmativsigutdle ilũngar-
lluse tarnivsigutdlo ilũngardluse ilisimásause, oĸautsimik ataut- 21,45;
imigdlũnît atúngitsoĸángitsoĸ oĸautsit ajúngitsut tamarmik ilãnik, 1 Sâm. 3,19; 1 kúng. 8,56.
llagkap Gûtivse ilivsínut oĸauserissaisa; tamarmik ilivsínut er-
ũput; ilãnik oĸautsimik atautsimigdlũnît atúngitsoĸángilaĸ.
piumârpordlo sôrdlo ilivsínut erĸũtut oĸautsit ajúngitsut ta-
aarmik Nâlagkap Gûtivse ilivsínut oĸauserissai, taima oĸautsit
ortut tamaisa Nâlagkap ilivsínut erĸûtíkumârpai, núngutaerser-
lluse nunap matuma ajúngitsup Nâlagkap Gûtivse ilivsínut tú-
iiússâta ĸânit. 16 Nâlagkap Gûtivse angerusia ilivsínut inássu- 1 kúng. 9,6.
igissâ sanerĸúkuvsiuk Gûtit avdlat kivfartorfigiartordlugit pat-
llorfigalugitdlo, tauva Nâlagkap níngangnera ilivsínut katsungaile-
umârpoĸ, tauvalo ĸilamik pîagáusause nunap ajúngitsup ilivsínut
iniússâta ĸânit.

kapitalit 24.

Israîlíkut Jôrsuap atautsimêrĸigsíkai. Jôrsua Eliâsarilo toĸussut.

1 Israîlíkut nagguveĸatigîgsortait tamaisa Jôrsuap ãma ka-
terssorpai Siggîmimut, Israîlíkutdlo utorĸaunertait nalagaitdlo
ĸartũssissaitdlo misigssortaitdlo atautsimut ĸaerĸuvai; Gûtivdlo
ânut savssariartorput. 2 tauva Jôrsuap inuit ilũngaisa oĸarfigai:
na oĸarpoĸ Nâlagaĸ Israîlip Gûtia: kûgssûp ungatâne sujuaissase
isaĸ ineĸaratdlaramik, Târâ Aaperâp angutâ Nâgôrivdlo angutâ, 1 Môr. 11,26.
ûtit avdlat kivfartorfigait. 3 sujuaissarsile Aaperât tiguvara kûg-
ssûp ungatânit Kânâvdlo nunâne tamarssuarme angalatitdlugo,

1 Môr. 22,17; kinguâgssailo amerdlisardlugit Iisâmik tunivara. 4 Iisârdlo tun
1 Môr. 21,2. 1 Môr. 25,25 t; -vara Jãkumik Eisauimigdlo; Eisauimutdlo Sîarip κáκâ túniúpa
36,8. pigerκuvdlugo, Jãkule erninilo Egivtinimut samungnarput. 5 tauv
2 Môr. 3,10; Môrsase Aarunilo autdlartípáka, Egivtinilo perdlugtitdlugo, sôrdl
5,1; tássane iliortunga; kingornagutdlo anisípavse. 6 sujuaissase Egiv
1 Sâm. 12,8. -tinimit anisíkavkit, imaκ tikíparse; Egivtinimiutdle sujuaissa
malerssorait ímamut κerκuartûmut κimugsersunik κimugtiling
-nigdlo; 7 Nâlagkamutdle nivdliangmata, taggaringnermik akúne
2 Môr. 14,15. -κutserpâse ilivsilo Egivtinimiutdlo, táukulo ímamut ulutípai ma
2 Môr. 14,28. -tôrdlugit; takussarpusime nangmineκ issivsínik κanoκ Egivtinim
iliortunga; puilassuitsumilo ukiorpagssuit unigtuse. 8 Jôrtani
4 Môr. 21, ungatâne nunagdlit Amoríkut nunãnut isertíkavse, sorssugkaluar
24. 31. -pâse; uvangale agssavsínut túniúkavkit, nunât pigilerparse, su
4 Môr. 22. -junivsigut nungutitdlaravkit. 9 tauva Bâlaκ Sípôrip ernera Mûa
-píkut kúngiat pikivoκ Israîlíkutdlo sorssugdlugit; autdlartitsiv
-dlunilo Bîliame Bîorip ernera κaerκuvâ perdlorκorκuvdlus
4 Môr. 23, 10 Bîliamile tusarumángínavko pivdluarκuvdluínarpâse, agssainitdl
11. 20. ánáupavse. 11 Jôrtanilo ikâravsiuk Jêriggumut pivdluse, Jêriggu
inuisa sorssugkaluarpâse, Amoríkut Fêrisíkutdlo Kânãkutdlo Hi
-tíkutdlo Gerrâsíkutdlo Hîvíkutdlo Jîpusíkutdlo; uvangale agssav
2 Môr. 23,28; -sínut túniúpáka; 12 igutsagssuitdlo sujunivsigut autdlartípáka, tau
5 Môr. 7,20. -kualo sâvsínit κimâtípait Amoríkut kúngê mardluk, panangnig
5 Môr. 6, -dlũnît pisigsingnigdlũnît píngitdlat. 13 nunalo ilivsínut túniúpar
10–12. erdloκíssutigíngisat igdloκarfîtdlo κarmángisase, ineκarfigâsilo
nautsîvît vîneκutigdlit nautsîvîtdlo ûliaκutigdlit íkússuivfigíngisa
nerissarfigâse. 14 mãnalo Nâlagaκ mianerisiuk kivfartûtdlugulo ag
-ssuarnaitdluse ilumôrdlusilo; Gûtit sujuaissavse kûgssûp ungatân
Egivtinimilo kivfartorfigissait pêrsigik, Nâlagardlo kivfartũsiuk
15 iluaríngíkuvsiugdle Nâlagaκ kivfartorfigísavdlugo, uvdlume tauva
ilivsínut κinersigik kivfartũkumassase: Gûtitdlũnît sujuaissavse
kûgssûp ungatânîtut kivfartorfigissait Amoríkutdlũnît nunasivfigi-
-ssavse Gûtigissait; uvangale inoκutimalo Nâlagaκ kivfartũkuma-
-varput.

16 tauva inuit akivât oκardlutik: ajornaκaoκ uvavtínut Nâlagaκ
κimagdlugo Gûtit avdlat kivfartorfigiumavdlugit; 17 Nâlagaκ Gû-
-terput tássaungmat uvavtínik sujuaissavtínigdlo majuartitsissoκ
Egivtinimit kivfartorfingmit, issigititdlutalo ivkuninga angisûnik
nalunaerκutiliortoκ, sernigalutalo avκutine ingerdlavigissavtíne ta-
-mane inuiaκatigíngnilo avκutigissavtíne tamane. 18 inuiaκatigîtdlo

ıaisa Amoríkutdlo agdlât nunap matuma inue Nâlagkap sâv-
ıit ĸimâtingmagit, uvagútaoĸ Nâlagaĸ kivfartũkumavarput, táuna
tigigavtigo.
19 tauva Jôrsua inungnut oĸarpoĸ: Nâlagaĸ kivfartorfigisínáu-
ilarse, Gûtiungmat ivdlernartoĸ; Gûtiugame ilungersortoĸ pi-
rdlungnise ajortuliautsisilo isumákĩsángilai. 20 mássa Nâlagaĸ
ıagkuvsiuk Gûtit avdlanertat kivfartorfigilerdlugit, tauva tunú-
ivdlune ajortumik písavâse núngutaerdlusilo, ajúngitsumik pi-
mise kingornagut.
21 inuitdle Jôrsuamut oĸarput: nâggale, Nâlagaĸ kivfartũku-
ıgavtigo.
22 tauva Jôrsua inungnut oĸarpoĸ: ilisimangnigtûvuse ing-
vsíne, Nâlagaĸ ilivsínut ĸineravsiuk kivfartorfigiumavdlugo. a-
râtdlo: ilisimangnigtûvugut. 23 mãnale Gûtit avdlanertat a- 1 Môr. 35,2; 1 Sâm. 7,3.
rnavsínĩtut pêrsigik, ũmatisilo sâgtísigik Nâlagkamut Israîlip
ianut. 24 inuitdlo Jôrsuamut oĸarput: Nâlagaĸ Gûterput
artũkumavarput nipâlo nâlagkumavdlugo. 25 tauvalo Jôrsuap
t angerfigai uvdloĸ táuna, Siggîmimilo sarĸangiússivfigalugit
ĸugssanik erĸartũssisigssanigdlo. 26 oĸautsitdlo táuko Jôrsuap
lagpai Gûtip inatsisaisa agdlagsimavfiánut; ujaragssuarmigdlo
ısivoĸ, tássanilo nápartitdlugo orpiup mángertup Nâlagkap iv-
ernartûtâta sanianĩtup atâne. 27 inuitdlo ilũngaisa Jôrsuap oĸar-
ai: ata, ujarak mána ilisimangnigtortarísavarput, Nâlagkap o- 5 Môr. 31,
usê uvavtínut oĸauserissai tamaisa tusarmagit; ilivsínut ilisi- 19. 21;
ıngnigtũsavoĸ, Gûterse miserratigerĸunago. 28 tauva Jôrsuap 4,26.
it autdlartípai nungutdlugit kingornússagssarsiainut.
29 tamákualo taimailissut kingornatigut Jôrsua Núnip ernera
agkap kivfâ toĸuvoĸ untritilingnik ĸulinigdlo ukioĸardlune.
ivâtdlo kingornússagssarsiâta kigdligfigissâne Tivnât-Sêrame 19,50.
farâp ĸáĸânĩtume ĸáĸap Gâsip avangnâne.
31 Israîlíkut Nâlagaĸ kivfartũpât Jôrsuap uvdlue tamaisa nâv- erĸ. 2,7.
ugit utorĸauneritdlo Jôrsuap kingornagut inũmersortut uvdlue
ıaisa nâvdlugit, táukua Nâlagkap suliâ tamât Israîlíkúnut ĸa-
ıĸ-iliortartoĸ ilisimangmássuk.
32 Jûserfip saorne Israîlip kinguaisa Egivtinimit pavungnau- 1 Môr. 50,25.
ait Siggîmime ilivait nunaminerme Jãkup pisiarissâne Siggîmip 1 Môr. 33,19;
ıutâta Hîmorip ĸitornainit aningaussanik ûgtorígkanik untriti- ap. sul. 7,16 f.
ıgnik; Jûserfivdlo kinguaisa kingornússarait.

[33]Eliâsare Aarunip ernera tokungmat, iliverpât kákángua
ernerata Pîniarsip piane, táussumúnga túniússaussume Eivfa
kákâne.

erkartûssissunik agdlagkat.

kapitale 1.

Jûtap kinguaisa Kânâkut sorssugkait.

4 Môr. 27,21. [1]pivordlo Jôrsua tokungmat, tauva Israîlip kinguaisa N
erk. 20,18. -lagak sujunersiorpât okardlutik: kina ardlarput perkârdlune K
-nãkúnut majuásava sorssugkiartordlugit? [2]Nâlagkap akivai: J
majuásavok; ata, nuna agssainut túniúpara. [3]tauva Jûta S
-miûmut angajuminut okarpok: ímiarsiavnut majuakatigínga, K
-nãkut sorssugkumârpavut; tauva uvangátaok ímiarsiangnut ing
-dlakatigísavavkit; Símiûp tauva ingerdlakatigâ. [4]Jûtalo maju
-pok, Nâlagkavdlo Kânãkut Fêrisíkutdlo túniúpai agssain
Bîsangmilo perdlugtípait, angutit kulinik tûsintigdlit. [5]Atu
Bîsagdlo Bîsangme nâpíkamíko sorssugpât, Kânãkutdlo Fêri
-kutdlo perdlugtitdlugit; [6]Atune-Bîsagdlo kimângmat, mak
-ssorpât; tigugamíkulo kuvdluilo putuguilo kipivait; [7]tauva At
-ne-Bîsak okarpok: kúngit arfinek-mardlungnik kuligdlit ku
2 Môr. 21,24; -dluigkat putuguigkatdlo nerrivima atâne [nákâlanikunik] kat
Lúk. 6,38. -ssuingmata, kanok-iliornivnik tamatumínga Gûtip akiniarpâng
Jerûsalâmutdlo pisingmáne tássane tokuvok.

[8]Jerûsalâtdlo Jûtap kinguaisa sorssugpât, tiguardlug
perdlugtípât .panap kînânik; igdlokarfigdlo ikitípât. [9]kingor
Jûtap kinguai aterput, Kânãkut kákame kavanilo nakigtuan
nunagdlit sorssugkiartordlugit. [10]Jûtákutdlo Kânãkut ornigp
Hîprûnime inekartut—Hîprûnile itsak Kêriat-Arapamik atek
Jôrs. 15,14. -pok—, Sîsailo Agimâtdlo Talmailo saperssisípait. [11]tássáng
Dipêrimiut ornigpait; Dipêrile itsak Kêriat-Sîvferimik atekarpo
Jôrs. 15,16. [12]Kâltvilo okarpok: kia Kêriat-Sîvfere saperssisitsivigalugo t
-guarpago, táussumúnga Aggisa paniga túniúkumârpara nuliar
Jôrs. 15,17. -kuvdlugo. [13]Otnîalip Kînasip ernerata Kâltvip katángutâta n
-kardliup tauva tiguarmago, táussumúnga Aggisa páne nuliss

ꞩâ. [14] pivordlo [uvine] iseriartorfigigamiuk, tauva kimigîserfigâ, Jôrs. 15,18.
úne narssáumik piniarfigerκuvdlugo; siutitûtiminitdlo arκariar-
ıt, Kâlîvip oκarfigâ: suvit? [15] akivâ: pivdluarκússúmik pisínga; Jôrs. 15,19.
ane nunáumik tunigangma, tunínga ãma ermit pikialârfînik.
va Kâlîvip tunivâ pikialârfingnik κutsigsunik pikialârfingnigdlo
igsunik.
[16] Kînîkûssup, Môrsasip sakiata, kinguaisa Jûtap kinguai
uaκatigait igdloκarfingmit palmitûmit Jûtap puilassuitsuanut 5 Môr. 34,3.
ıtip kujatânîtumut inuitdlo nunasivfigiartordlugit. [17] Jûtavdle
ıiût angajune autdlaκatigâ, Kânãkutdlo Sîvfatime ineκartut
dlugtitdlugit; utertínavêrsaramíkulo igdloκarfik atserpât Hor- 4 Môr. 21,3.
amik. [18] Jûtavdlo Gâsa tiguarpâ kigdligfigissâlo, Askalûnilo Jôrs.15,46 tt.
dligfigissâlo, Eikerûnilo kigdligfigissâlo. [19] Nâlagkavdlo najor-
ane Jûtap κáκaκ pigiliúpâ; κôrκumile nunagdlit κimâtísínáu- Jôrs. 17,16.
ilai, saviussunik κamússuaκarmata. [20] Kâlîvimutdle Hîprûne 4 Môr. 14,24. Jôrs. 14,13;
iúpât, sôrdlo Môrsase oκalugsimassoκ; tássángalo Aanâp er- 15,13. 14.
re pingasut κimâtípai. [21] Jîpusíkutdle Jerûsalâmiut Bînjamîp
guaisa κimâtíngilait; Jîpusíkutdlo Bînjamîp kinguai najorpait Jôrs. 15,63.
ûsalâme uvdlumimut agdlât.
[22] Jûserfivdlo inoκutai ãma Bîtilimut majuarput, Nâlagkavdlo
orpai. [23] Jûserfip inoκutaisa Bîtile misiligkiartoramíko, igdlo- 1 Môr. 28,19.
rfik táuna itsaκ Lûsimik ateκaraluartoκ, [24] alapernaerssuissut
k takuvât igdloκarfingmit anissoκ, oκarfigâtdlo: igdloκarfiup
rtariâ uvavtínut takutitsiaruk-ait, tauva isumagiumârpavtigit.
gdloκarfiuvdlo isertariâ táukunúnga takutingmago, igdloκarfik
rdlugtípât panap kînânik; angutdle táuna erκardlîlo tamaisa Jôrs. 6,25.
dlartînarpait. [26] tauva angut táuna Hîtíkut nunãnut autdlarpoκ
llorpagssualiordlunilo Lûsimik atsigkaminik; tássa uvdlumimut
llât arκa.
[27] Bîtsânip nunaκarfinguartaisalo inue Tânavdlo nunaκarfi- Jôrs. 17,11.
guartaisalo inue Dôrimilo nunaκarfinguartainilo ineκartut Jiv-
ligâmilo nunaκarfingnartainilo ineκartut Makitumilo nunaκar-
nguartainilo ineκartut Mánarsíkut κimâtíngilait, Kânãkutdlo Jôrs. 17,12.
inalerput nuname tamatumane. [28] pivordlo Israîlíkut píssagtile- Jôrs. 17,13.
amik, tauva Kânãkut akilerârtartûlersípait κimâtitdluínarnagit.
[29] Eivfarãkut κimâtíngilait Kânãkut Gîserimiut, Kânãkutdlo Jôrs. 16,10.
eκarput akornáne Gîserime.
[30] Sîpulũkut κimâtíngilait Kitrûnimiut Nâlulimiutdlo, Kânã-
utdlo ineκarput akornáne akilerârtartûlerdlutigdlo.

31 Agserákut кimâtíngilait Agkumiut Sîtûmiutdlo Agilâvimiut
Agsîvimiutdlo Hîlipamiutdlo Avfangmiutdlo Rîggûvimiutdlo; 32 A
-serákutdlo ineкarput nunap inuisa Kânākut akornáne, кimâ
-ngínamíkik.
33 Navtalīkut кimâtíngilait Bîtsîmisimiut Bîtanāmiutdlo. n
-navdlo inuisa Kânākut akornáne ineкarput; Bîtsîmisimiut
Bîtanāmiutdlo akilerârtartûlerput táukunúnga.
34 Amoríkut кunutípait Dánip kinguai кáкamītut, кôrкu
aterкúngínamíkik. 35 Amoríkutdlo Har-Hêrasime Ajalûnimilo S
Jôrs. 19,42. -lapîmilo unīmalerput; Jûserfivdle inoкutaisa agssaisa naner
-ngârmatik akilerârtartûlerput. 36 Amoríkutdlo kigdligfigissât tá
Jôrs. 15,3. sukorpiûnitûp majuariânit, кaersumit кúmutdlo.

kapitalit 2.

Israîlíkut kigdlormut sâgtut. erкartüssissoкalersut.

1 tauva Nâlagkap íngilia Gilkâlimit Buggîmut majuarp
oкardlunilo: Egivtinimit majuartitdluse pisíkivse nunamut suju
3 Môr. 26,44. -ssavsínut ugpernarsáissutigissavnut oкardlunga: ilivsínut an
2 Môr. 23,32. -rusera atorungnaersísángilara isuanut; 2 nunavdle tamatuma in
5 Môr. 7,5; 4 Môr. 33,52. angerfigísángilase; tunissiviliait ūkautísavase. nipigale nâlân
-kigse; sôк taimailiorpise? 3 tauvátaoк oкarpunga: sujunivsi
2 Môr. 23,33; кimâtísángiláka; akerartutdlásavâsilo, Gûtigissaitdlo napitivfigis
Jôrs. 23,13. -vase. 4 pivordlo oкautsit tamáko Nâlagkap íngiliata oкauseri
-magit Israîlip kinguainut tamanut, tauva inuit nipitik anip
кiavdlutigdlo. 5 najugardlo tamána atserpât Buggîmik, tássa
Nâlagkamut tunissíput.
Jôrs. 24,28. 6 Jôrsuap inuit autdlartingmatik, Israîlivdlo kinguai autdl
-ramik nungutdlutik kingornússagssarsiamingnut nuna pigileru
Jôrs. 24,31. -riartordlugo, 7 Nâlagaк kivfartūkatdlarpât Jôrsuap uvdlue u
-maisa nâvdlugit utorкauneritdlo Jôrsuap kingornagut inūme
-sortut uvdlue tamaisa nâvdlugit, táukua Nâlagkap suliarss
Jôrs. 24,29. tamât Israîlíkúnut кanoк-iliortartoк takungmássuk. 8 Jôrsua
Núnip ernera Nâlagkap kivfâ toкungmat untritilingnik кulinigd
Jôrs. 24,30. ukioкardlune, 9 ilingmássugdlo kingornússagssarsiâta kigdligfig
-ssâne Tivnât-Hêrasime Eivfarâp кáкânītume кáкap Gâsip avang
-nâne, 10 inôкatigîtdlo táuko tamarmik āma sujuaissamingnut ka
-terssugaungmata, tauva kingornisigut píngorput inôкatigît avdl
Nâlagkamik ilisarssíngitsut suliânigdlūnît Israîlíkúnut кanoк-iliortar

umik. 11 tauvalo Israîlip kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliu- 3,7; 8,33.
ɜrput Bâlitdlo kivfartorfigilerdlugit. 12 Nâlagardlo sujuaissamik
ìtiat Egivtinimit anisitsissertik ĸimagpât, Gûtitdlo avdlat inuia-
atigît avatimingnîtut Gûtigissaisa ilait maligdlugit patdlorfiga-
ıgitdlo Nâlagaĸ narrutsagtípât. 13 Nâlagaĸ ĸimagpât Bâle Asta- 10,6.
ûtdlo kivfartorfigalugit. 14 tauvale Nâlagkap níngangnera Israî- 3,8; 10,7.
ikúnut katsungailerpoĸ, ujajaissutdlo agssainut túniúpai pîaivfigi- 2kúng. 17,20.
itdlugit; akigai avatainîtut ĸíngarssortaisa agssainut pisitdlugit,
ıgarssortaisa sāne atagínaujungnaersitdlugit. 15 sumutdlûnît ani-
sarângata, Nâlagkap agssai táukunúnga túngassarput perdlung- 2 Môr. 9,3.
ıartumik, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugsimassoĸ, sôrdlulo Nâlagkap 5 Môr. 2,15.
pernarsaivfigigai; angnikitdliungârputdlo. 16 Nâlagardlo erĸartû-
sissunik makititsissarpoĸ; táukualo ánáupait ujajaissaisa ag-
sainit. 17 erĸartûssissitigdle āma nâlángilait, uverssaramik Gûtit 3 Môr. 17,7;
dlat maligdlugit patdlorfigalugitdlo; sangulertoĸaut avĸúmit su- 20,5.
uaissamik ingerdlavigissānit, Nâlagkap inássutai nâlagkatdlar-
ıatigik; taimailiúngitdlat. 18 erĸartûssissunigdlo Nâlagaĸ táuku-
iúnga makititsigângame, erĸartûssissûssoĸ Nâlagkap najortarpâ
ıautdlugitdlo ĸíngarssortaisa agssainit erĸartûssissûssup uvdlue
maisa nâvdlugit, Nâlagkap nākigigamigit, ĸunutitsissitik niv- 10,16.
iortitsissitigdlo nimârutigingmatigik. 19 pivordle erĸartûssissû-
ısoĸ toĸugângat, tauva sâgtarput, sujuaissamingnit aserorsimaní-
ıgordlutik, Gûtit avdlat maligdlugit kivfartorfigalugitdlo patdlor-
igalugitdlo; piliatik avĸutitigdlo mángertivfigissatik taimaitíngilait.
tauva Nâlagkap níngangnera Israîlikúnut katsungailerpoĸ, oĸar-
ıordlo: inuit ukua angerusera sujuaissainut inássutigissara sa-
ıerĸungmássuk nipigalo nâlangnago, 21 uvangátaoĸ tauva kingorna Jôrs. 23,13.
ĸimángitsut Jôrsuap toĸugame ĸimataisa ilaitdlûnît sujornisigut
mâtísángiláka, 22 táukunatigut Israîlikut ússerumavdlugit, Nâ- 5 Môr. 8,2;
agkap avĸutigerĸussâ aulajangiúkumârnerâtdlûnît ingerdlavigalugo, erĸ. 3,1. 4.
ırdlo sujuaissaisa aulajangiúkât, aulajangiúkumāngínerâtdlûnît.
tauva Nâlagkap akimángitsut táuko uníngatípai ĸimâtíkasuar-
ıagit. Jôrsuap agssainut túniúsimángisane.

kapitalit 3.

akimángitsunik uníngassunik. Otnîalimik. Eigûtimik. Samkârimik.

1 tamássa akimángitsut Nâlagkap uníngatitai, táukunatigut
ıraîlikut ússerumavdlugit, tamarmik Kânâmut sorssungnernik

tamanik sujunekángitsut, 2 mánáinak pivdlugo, Israîlip kinguai
kingulerîgsortait sorssungnermut sungiusarsînãngorkuvdlugit, táuk
sujornagut sungiusarsimángitsut: 3 Filisterit sujulerssortait ta
-dlimat Kânãkutdlo tamarmik Sîtûmiutdlo Hîvíkutdlo Lîpanûni
5 Môr. 3,8; kákâne nunagdlit kákamit Bâl-Hermûmit Hâmatip ornigtariánut
Jôrs. 11,3. erk. 2,29; 4 uníngáput, táukunatigut Israîlíkut ússernekásangmata naluna
5 Môr. 8,2. -rungnaerkuvdlugit, Nâlagkap inássutai Môrsasíkut sujuaissaming
-nut inássutigissai nâlagkumârnerait. 5 Israîlivdlo kinguai ine
-karput Kânãkut Hîtíkutdlo Amoríkutdlo Fêrisíkutdlo Hîvíkutdl
Jîpusíkutdlo akornáne. 6 panîtdlo nulíssiúpait panitigdlo túniut
-dlugit ernerinut; Gûtigissaitdlo kivfartorfigait.
2,11. 7 taima Israîlip kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliorput Nâ
-lagak Gûtertik puiordlugo; Bâlitdlo orpigssuarmiuliatdlo kivfar
2,14. 20. -torfigait. 8 tauvale Nâlagkap níngangnera Israîlíkúnut katsu
4,2. -ngailerpok, akigailo Misuputâmiap kungiata Kûsat-Rissãtâp a
-ssainut pisitdlugit; Israîlivdlo kinguaisa Kûsat-Rissãtât kivfar
6,6; -torfigât ukiut arfinek-pingasut. 9 Israîlivdle kinguaisa nivdliav
Jôrs. 24,7. -figingmáne Nâlagkap ánáussissugssamik makititsivigai, ánáussi
1,13. -ssãnik Otnîalimik Kînasip erneranik Kâlîvip katángutânik na
Jôrs. 15,17. -kardlermik. 10 Nâlagkavdlo anernerata kulangerpâ, Israîlíkutdl
erkartûpai; sorssugkiartordlunilo aningmat, Nâlagkap Kûsat-Ri
-ssãtât Misuputâmiap kúngia agssainut pisípâ, tauvalo Kûsat
Rissãtât nakûserfigâ. 11 nunalo uníngavekarpok ukiut sisamani
kuligdlit; tauva Otnîale Kînasip ernera tokuvok.
12 Israîlivdle kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliortuarsínarput;
Nâlagkap tauva Eigdlûne Mûapíkut kúngiat píssagtípâ Israîlíkúnut
akerartuisitdlugo, Nâlagkap iluaríngisânik iliormata. 13 Amunivdlo
kinguai Amalákutdlo ingminut katerssordlugit autdlarpok Israîlí-
-kutdlo perdlugtitdlugit, igdlokarfigdlo palmitôk tiguarpât. 14 Is-
-raîlivdlo kinguaisa Eigdlûne Mûapíkut kúngiat kivfartorfigât u-
-kiut arfersanek-pingasut. 15 Israîlivdle kinguaisa nivdliavfiging-
-máne Nâlagkap ánáussissugssamik makititsivigai, Eigûtimik Gê-
-rap Bînjamîkûssup erneranik, angúmik sâmiussumik; táussumû-
-nalo Israîlip kinguaisa Eigdlûne Mûapíkut kúngiat tuníssúmik
nagsiússivigât. 16 tauva Eigûte ingminut panaliorpok igdlugtut
kînalingmik, tatdlisut takitigissumik, ánorássaminitdlo ilordlíngor-
-dlugo kiterminut ivertípâ talerpingme tungânut; 17 tunissutdlo
tauva savssáupâ Eigdlûnimut Mûapíkut kúngiánut; Eigdlûnilo
tássa angut pualasôrssuak. 18 tunissutdlo savssauterêramiuk, inuit

níssúmik nagsartut кanivai. 19 nangminerdle inûssaliat кipe-
'ugkat Gilkâlip erкânîtut kigdligalugit uterpoк oкariartordlune:
sertugkamik oкausigssaкarpunga ilingnut, kúnge-â; táuna oкar-
›oк: nipangeratdlait; кimagdlugo tauva aníput tamarmik saniane
›кartut. 20 Eigûtivdlo iserfigâ кaliarssuarme nigdlarsiatârfingmine
simîtdlune igsiassoк; Eigûtivdlo oкarfigingmane: Gûtimit oкau-
ıigssaкarpunga ilingnut, igsiavfingmit nikuípoк. 21 tauva Eigûtip
mine isagtípâ panalo кiterminit talerpingme tungânit tiguvdlugo
ıinut mangúpâ. 22 tigúmivialo mangúkujoк savigsâta inâgut, sa-
rigsâlo pualarnata uligpâ, mássa pana nainit amúngíkâ; akulâ-
;utdlo anitdlagpoк. 23 Eigûtilo anivoк isertariarssuanut, кaliar-
ısûvdlo matue kingunermigut matuvai parnaerdlugitdlo. 24 táu-
ıale aningmat, ivssuma kivfai iserput, takungnigdlutigdlo taku-
erpait кaliarssûp matue parnaersimassut; oкarputdlo: ímaкa-una 1 Sâm. 24,4.
:uíkiartortoк nigdlarsiatârfiup initânut. 25 nautsorssuíputdlo pa-
ɪatsilerserdlutik, sunauvfale кaliarssûp matue matuíngíkai; tauva
atuersaut tiguvdlugo matuîput, sunauvfa nâlagartik nunamut
versimassoк toкuvdlune. 26 Eigûtile ánagpoк arrînerâne, inû-
ısaliatdlo кiperugkat avкutigalugit Sîaratimut ánagpoк. 27 tá-
ısungalo pigame suvdluartáussuarmik кardlortarpoк Eivfarâp
ıкâne; Israîlivdlo kinguaisa кáкamit ateкatigât, táuna sujuler-
ısortigalugo. 28 oкarfigailo: maligkasuarsinga, Nâlagkap кíngar-
ısortise Mûapíkut agssavsínut túniungmagit; maligdlugulo aterput
›rtanivdlo ikâriainik Mûapíkut tiguaivfigalugit, ikârtitaкángitdlatdlo
ungmik. 29 Mûapíkutdlo taimaníkut perdlugtípait, angutit кu-
linik tûsintigdlit migssigissait, tamarmik nakûgunartut tamar-
migdlo sorssutdlarкigsut; angúmigdlo ánagtoкángilaк. 30 taima
[ûapíkut uvdloк táuna кunutitáuput Israîlíkut agssainut; nunalo
níngaveкarpoк ukiut arfineк-pingasunik кuligdlit.

31 kingulerâ Samkâre Anatip ernera; táussuma Filisterit a-
ngutit arfinilingnik untritigdlit saperssisípai ajáupíssamik ug-
singnut ungôrutigssiamik; táussumátaoк Israîlíkut ánáupai.

kapitalit 4.

Dipôra erкartûssissoк. Bâraup Sisera ajugauvfigigâ. Jâpine pîagaussoк.

1 Israîlivdle kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliortuarsínarput, 3,12; 6,1.
ıigûte toкungmat. 2 Nâlagkavdlo akigai Jâpinip Kânâp kúngiata 3,8.
lâtsorime kúngiussup agssainut pisitdlugit; sákutûisa nâlagât Jôrs. 11,1.

tássa Sisera Hârusáme akimángitsut piáne igdloĸartoĸ. [3] tauvale
3,9. 15; 6,6. Israîlip kinguai Nâlagkamut nivdliáput; mássa arfineĸ-sisamanik
untritilingnik ĸamússuaĸarame saviussunik, táussuma ukiut mar-
-dlungnik ĸuligdlit Israîlip kinguai sualugtumik ĸunutípai.
[4] Dipôrap arnap pruvfîtiussup, Lápitûtip nuliata, taimaníkut
Israîlíkut erĸartũpai. [5] táunalo ineĸarpoĸ Dipôrap palmiutâta
atâne Râmavdlo Bĩtilivdlo akornáne Eivfarâp ĸáĸâne, Israîlivdlo
kinguaisa majuarfigissarpât erĸartũtíkiartordlutik. [6] arpârtitsiv-
-dlunilo Bârak Apinuâp ernera Kîtasimit Navtalîp pianit ĸaer-
-ĸuvâ táussumúngalo oĸardlune: Nâlagkap Israîlip Gûtiata iná-
-ssutigíngínerpâ? autdlarit, ĸáĸamut Tâporimut pivdlutit angu-
-titdlo ĸulinik tûsintigdlit Navtalîp kinguaisa ilait Sîpulûvdlo ki-
-nguaisa ilait ilaseralugit. [7] kũnguamutdlo Kîsunimut Sisera Jâ-
-pinip sákutûisa nâlagât ilingnut pisíkumârpara ĸamússuilo kater-
-ssailo táputdlugit, agssangnutdlo túniúkumârpara. [8] Bârauvdlo
oĸarfigâ: áipariumagungma autdlásaunga, áipariumángíkungmale
autdlásángilanga. [9] oĸarpoĸ: áiparísavavkíme; kisiánile nâlang-
-nautigssarsísángilatit avĸúme ingerdlavigissagssangne, Nâlagkap
Sisera akigísangmago arnap agssainut pisitdlugo. tauva Dipôra
pikivoĸ Bâragdlo Kîtasimut áiparalugo. [10] Bârauvdlo tauva Sîpu-
-lũkut Navtalĩkutdlo Kîtasimut katerssorĸuvai, maligdlugulo ma-
-juarput angutit ĸulinik tûsintigdlit; Dipôravdlo majuaĸatigâ.
1,16; [11] Hîperivdle Kînîkûssup Kînîkoĸatine Hûpâvip Môrsasip sakiata
4 Môr. 10,29. kinguai avigsâramigit, tovĸe nápartípâ orpigssuaĸ Sainâme Kî-
-tasip erĸânĩtume ítoĸ tikitdlugo. [12] Sisera tauva nalunaerfigât
Bârak Apinuâp ernera ĸáĸamut Tâporimut majuarsimassoĸ. [13] Si-
-seravdlo ĸamússuane tamaisa katerssorĸuvai, ĸamússuit saviussut
arfineĸ-sisamanik untritigdlit, inuitdlo ingminĩtut tamaisa Hâru-
-sámit akimángitsut piánit kũnguamut Kîsunimut. [14] Dipôrale
Bârangmut oĸarpoĸ: pikigit, tamássa uvdloĸ Nâlagkap Siseramik
agssangnut túniússivfia, Nâlagaĸ sujulerssordlutit anísangmat. tauva
Bârak ĸáĸamit Tâporimit aterpoĸ, angutitdlo ĸulinik tûsintigdlit
5,20. maligpât. [15] Nâlagkavdlo Sisera ĸimugsersutdlo tamaisa kater-
-ssatdlo tamaisa panap kînânik ánilârsarpai Bâraup sâne; Sise-
-ralo ĸamutinit niuvdlune ĸimâvoĸ pisuínardlune. [16] ĸamússuit
katerssatdlo Bâraup malerssorpai Hârusat akimángitsut piat ti-
-kitdlugo; Siseravdlo katerssai tamarmik panap kînâgut ordlo-
3,29; -rarput; atautsimigdlũnît amiákoĸángilaĸ. [17] Siserale pisuínar-
Jôrs. 8,22; 10,33. -dlune ĸimâvoĸ Jailip, Hîperip Kînîkûssup nuliata, tovĸanut, Jâpine

Hâtsorip kúngia Hîperivdlo Kînikûssup inoĸutai erĸigsiveĸatigîng-
-mata. [18]tauva Jailip Sisera ánivigâ pâriartordlugo oĸarfigalu-
-gulo: saĸiatdlagit, nâlagara, uvavnut saĸiatdlagit; ersísángilatit;
tupermut tauva saĸiatdlagfigingmane ĸipingmik uligpâ. [19]arna-
-mutdlo oĸarpoĸ: imínguamik ímitsiánga-ait, ĸilaleĸaunga; tauva 5,26.
pôruseĸ ímulik angmarpâ, ímitdlugulo âma uligpâ; [20]arnamutdlo
oĸarpoĸ: tovĸup pânut ĸeĸariartorit, tikitsoĸaraluarpatdlo ape-
-riartordlutit oĸardlune: tamâne inoĸarpa? oĸásautit: inoĸángilaĸ.
[21]tauva Jailip Hîperip nuliata tupermut pâgutigssaĸ tiguvâ kau-
-talerdlunilo, ĸajagssuardlunilo iserfigalugo pâguseĸ tugdliagut
mangúpâ nunamut torrutdlugo, sinerulungmat merngortordlunilo;
taimalo toĸuvoĸ. [22]atalo, Bârak Siseramik malerssuissoĸ Jailip
ánivigâ pâriartordlugo oĸarfigalugulo: ĸarrît, takutísavavkit angúmik
ujagkangnik; iserfigigamiugdlo, ârit, Sisera nalassoĸ toĸuvdlune
pâguserdlo tugdlianîtoĸ. [23]taima Gûtip uvdlorme tamatumane
Jâpine Kânâp kúngia ĸunutípâ Israîlip kinguaisa sâne. [24]Israî-
-livdlo kinguaisa Jâpine Kânâp kúngia artorssartíkiartortuínarpât,
kîsalo pîarpât Jâpine Kânâp kúngia.

kapitalit 5.

Dipôra Bâragdlo erínersârtut.

[1]uvdloĸ tamána Dipôra Bâragdlo Apinuâp ernera eríner-
-sârput oĸardlutik:

[2]Israîlíkúne sujulerssuissut sujulerssormata, kajumigdlutik
inuit ingmingnut túniungmata, Nâlagaĸ nersorsiuk. [3]tusaritse,
kúngit ukorsê, siúmigsaritse, nâlagaunerit ukorsê; Nâlagaĸ uvanga
erínersârfigísavara, Nâlagaĸ Israîlip Gûtia erinalerssorfigísavara.

[4]Nâlagaĸ, taimane Síarimit anigavit, Eitumip narssânit inger- tugs. 68,8. 9.
-dlagavit, nuna sajugpoĸ, ĸilaitdlo kuserput, nuiáme imermik ku-
-serput. [5]ĸáĸat ivsuligput Nâlagkap issigernanit, Sînai agdlât tugs. 68,9.
Nâlagkap Israîlip Gûtiata issigernanit.

[6]Samkâre Anatip ernera inûtitdlugo, Jaile inûtitdlugo ingerdla- 3,31.
-vigissagssaugaluit ingerdlaviginеĸásaerput; avĸusinertigutdlo inger-
-dlásassut sangussartutigut ingerdlassaraut. [7]ilitsersuísaerput Is-
-raîlíkúne ilitsersuissugssat, ilitsersuísaerput, uvanga Dipôra makit-
-serdlunga, makitserdlunga Israîlíkúne anânaussunga. [8]Gûtinik nu-
-tânik ĸinersíput; tauva isâvfingne sorssûput. erĸornavêrĸúmik ta- 1 Sâm. 13,22.
-kugssaussoĸarnerpa ĸalugiussamigdlûnît Israîlíkúne sisamanik ĸuli-

-lingnik tûsintilingne? [9]Israîlíkut nâlagkersortait kajungerãka,
2. inungne kajumigdlutik ingmingnut túniútut; Nâlagaк nersorsiuk.
[10]siutitûne ukaleriaussane кimugsersuse, oкortunik igsiavfeкartuse,
avкusiníkut ingerdlassuse: ilerкorssoritse. [11]pisigsartunit imertar-
-tarfît akornánîtunit nipitunerussumik tássane Nâlagkap nâper-
-tuivdluarnere únersiutigait, ilitsersuissûtitâta nâpertuivdluarnere
Israîlíkúne; tauva isâvfingnut aterput Nâlagkap ínugtai.
[12]eкêrsarit, eкêrsarit, Dipôra; eкêrsarit, eкêrsarit, eríniugkamik
oкalugit; pikigit, Bârak, tigussatitdlo autdlarúkit, Apinuâp ernera
ûmâ.
[13]tauva aterput inuit angingârtortait amiákûssut, Nâlagaк
aterpoк pivdlunga píssarssuarne, [14]Eivfarãkut ilait Amalákúnut
íkússorsimassut maligdlutit, Bînjamît, ínugtangne; Mâggeríkut nâ-
-lagaussortait aterput, Sîpulũkutdlo nâlagaunerup tigumiânik ti-
-gumiartut. [15]Iisagssâríkutdlo nâlagaisa Dipôra ilagât, Iisagssâ-
-ríkúme Bâragtut, кôrкumut autdlartitaugamik malísavdlugo.
Rûpinip kũnguine ũmatimíkut isumatusârput. [16]suvdlutit
ungalôrsimavfît akornáne unigpit, ungûgkanut siggartartut tusar-
-nârdlugit? Rûpinip kũnguine ũmatimíkut isumaliornertusârput.
[17]Gîliate Jôrtanip ungatâne uníngavoк, Dánilo suvdlune umiarssuit
tulagfigissãne muluva? Agsera ímap sinâne unigpoк, kangerdliu-
-maniutimine uníngavdlune.
9,17. [18]Sîpulũkutdle tássa inuit inũssutsimingnik túniússissut to-
-кumut, Navtalîkutdlo narssap kingingnerine. [19]kúngit tikiúput,
sorssugput; tauva sorssugput Kânâp kúngê Tâname Makitup er-
-misa erкãne; sîlvinik katerssugkanik tigusíngitdlat. [20]кilangmit
2 Môr. 14,28; sorssugput; uvdloríssat ingerdlavingmingnit кutsigsunit Sisera sor-
Jôrs. 10, -ssugfigât. [21]kũngûp Kîsunip kûgúpai, kũngûp itsarnitsap, kũngûp
14. 42. Kîsunip; tarniga, píssaunigdlit tugdlákit. [22]кimugtuarssuit kukig-
-ssue tauva кangale mavkorpalúnguarsse, ajugaussartortaisa súka-
-sôrssuarmik pangaligtitdlarmatik.
2,1; 6,11. [23]Mêruse perdlorкusiuk, oкarpoк Nâlagkap íngilia, inue per-
-dlorкússúmik perdlorкusigik, tikiutíngingmata Nâlagaк ikiorne-
-кartíkiartordlugo, Nâlagaк ikiorneкartíkiartordlugo píssarssuarne.
[24]pivdluarкunarsile arnane Jaile Hîperip Kînîkûssup nulia.
4,19. arnane tupermiussune pivdluarкunarsile; [25]imermik кinungmat
ímungmik tunississoк; pûgútame angingârtut piáne ímuk mikiartoк
4,21. savssaigdliutigâ; [26]agssane isagtípai pâgutsimut talerpinilo savfiûp
kautarssuanut, Siseralo patigpâ niaкua aserutdlardlugo, tugdlia

putuvdlugulo seкumisípâ; 27 isigaisa akornánut aкugdlârdlune or-
-dluvoк nerfatdlarpoк, isigaisa akornánut aкugdlârdlune ordluvoк,
aкugdlârfingmine tássane ordluvoк inûjungnaersitauvdlune.
28 igalássákut itsuarpoк Siserap arnâ, kápialavdlunilo angma-
-ssúkut suversarfîkut: suna pivdlugo кamússue tikísassut mulo-
-кinerpat? suna pivdlugo кamutai aggerumârnertoкât? 29 arnar-
-taisa nâlagautitat ilisimanerussut akivât, nangminerdlo ãma oкaut-
-siminut akivoк: 30 paggatigissat navssârisimánginerpait avguardlu-
-gitdlo? arnaк atauseк mardlugdlûnît angúmut atautsimut, pagga-
-tigissat ánorássat misugtagkat Siseramut, paggatigissat ánorássat
misugtagkat putôrtuliat, paggatigissat ánorássat misugtagkat ig-
-dlugtut putôrtuliat nuilaisigut.
31 taima nungutitáusáput кíngarssortitit, Nâlagaк; asassîle
seкinertut artorssajuitdlune nuilersutut íkumârput. tugs. 19,6.
nunalo uníngaveкarpoк ukiut sisamanik кuligdlit. 3,11.

kapitalit 6.

Nâlagkap íngîlia Gîtiûmut takutítoк. Nâlagaк nalunaerкutiliortoк.

1 Israîlivdle kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliorput; Nâ- 4,1; 10,6.
-lagkap tauva Mîtiâkut agssainut túniúpai ukiut arfineк-mardluk.
2 Mîtiâkutdlo nakûserfigingmatik Israîlip kinguaisa kugssernit кá-
-кanîtut кârusuitdlo patdligtailissatdlo ingmingnut sanavait Mî-
-tiâkut pivdlugit. 3 pivordlo Israîlíkut nautsîagssanik siaruarte- 5 Môr. 28,33.
-rissarângata, tauva Mîtiâkut Amalákutdlo paváugarnitsatdlo ma-
-juardlutik кoкagssissarpait, 4 tungânutdlo tangmâriartordlutik nu-
-nap nautitai aserorpait Gâsap ornigtariâ tikitdlugo, amiákûtita-
-кarnatigdlo iuûtigssamik Israîlime, savamigdlûnît ugsingmigdlûnît
siutitûmigdlûnît. 5 mássa nerssutautitik tupisigdlo nagsardlugit
majuartarput pitorautdlutik pigdlertatut amerdlatigalutik, kisig- 7,12.
-ssaunatik táukulo кatigagtûtitigdlo nunamut pitoráuput aseroriar-
-tordlugo. 6 Israîlíkutdlo nikanarsingâramik Mîtiâkut sãne, Is-
-raîlip kinguai Nâlagkamut nivdliáput. 7 pivordlo Israîlip ki-
-nguaisa nivdliavfigingmáne Mîtiâkut pivdlugit 8 Nâlagkap aut-
-dlartitsivigai angúmik pruvfîtimik, táussumalo oкarfigai: ima
oкarpoк Nâlagaк Israîlip Gûtia: uvanga Egivtinimit majuartíkivse
anisitdlusilo kivfartorfingmit; 9 ánáukivsilo Egivtinimiut agssainit
кunutitsissivsilo tamarmik agssainit, sujunivsigutdlo кimâtíkíka
nunâtdlo ilivsínut túniutdlugo; 10 oкaraluartungalo ilivsínut: uvanga

Jôrs. 23,7; tássa Nâlagaĸ Gûterse; Amoríkut nunasivfigissavse Gûtigissait
2kúng.17,35. mianerísángilase; nipigale nâlángíkigse.
erĸ. 2,2. 11 Nâlagkavdlo íngilia ingíkiartorpoĸ orpiup mángertûssap
Ouvferamītup atânut, Jûarsip Apiaseríkûssup pigissâta, Gîtiûtdlo
ernera ĸajûssiagssanik anaulerissoĸ tunguiaivfingme Mîtiākúnit ĸi-
-marnúkumassaminik. 12 Nâlagkavdlo íngilia táussumúnga takutípoĸ
Rút. 2,4. oĸarfigalugo: Nâlagkap najordlisit sorssutdlarĸigsutit. 13 Gîtiûvdle
oĸarfigâ: ata nâlagara, Nâlagkap najoraluarpatigut, sôrme tauva
tamáko tamaisa atorpavut? naungme tupingnartuliai tamarmik
2 Môr. 13,14. sujuaissavta uvavtínut oĸalugtuarissait oĸardlutik: Egivtinimit
Nâlagkap majuartíngínerpâtigut? mānale Nâlagkap taimaitípâtigut
Mîtiākutdlo agssainut túniutdluta. 14 tauva Nâlagkap sâgpâ oĸar-
-dlune: nakũssutsingne matumane piartorit, Israîlíkut ánáusavatit
Mîtiākut agssainit; uvanga autdlartíngínerivkit? 15 oĸarfigâle: ata
nâlagara, sumik Israîlíkut ánáusanerpáka? takuvat erĸardlerissáka
Mánarsíkut nikanarnerssarait, uvangalo atâtama inoĸutaisa nukar-
2 Môr. 3,12. -dlersarānga. 16 tauva Nâlagkap oĸarfigâ: uvanga áiparísavavkit,
4 Môr. 14,15. Mîtiākutdlo saperssisísavatit inugtut atautsitut ilivdlugit. 17 aki-
-vâle: ata, sáimáunarsiguma issingnut, nalunaerĸutiliorit-ait nalu-
-jungnaerutigssavnik, ivdliussutit uvavnut oĸalugtoĸ. 18 mána
ĸimángíkatdlauk-ait, ilingnut uterserdlunga tunissutigssara ánit-
-dlugo sângnutdlo ilivdlugo; oĸarpordlo: uníngásaunga uterser-
-dlutit. 19 iserdlune tauva Gîtiûp savaussâraĸ piarêrsarpâ, ĸajû-
-ssatdlo îvfap imai sêrnaĸángitsunik timiussaliarai; neĸâ nuiorag-
-kamut ilivâ ĸajualo marrarmut kuivdlugo, táussumúngalo ánípâ
orpiup mángertûssap atânut savssaigdliutigalugulo. 20 tauva Gûtip
íngiliata oĸarfigâ: neĸâ timiussatdlo sêrnaĸángitsut tigúkit ĸaer-
-sumutdlo matumúnga ilivdlugit, ĸajualo kuiguk; taimailiorpordlo.
21 tauva Nâlagkap íngiliata ajáupíssap tigumiagkame isua isagtípâ
neĸilo timiussatdlo sêrnaĸángitsut agtordlugit, ingnerdlo ĸaersumit
3 Môr. 9,24. anivoĸ neĸilo timiussatdlo sêrnaĸángitsut núngutaerdlugit; Nâlag-
-kavdlo íngilia tákuanit autdlarpoĸ. 22 Gîtiûp takugamiuk Nâ-
-lagkap íngiligigâ, oĸarpoĸ: ata Nâlagaĸ Nâlagaĸ, tássa Nâlagkap
íngilia takusimavara kînarsivdlugo. 23 Nâlagkavdle oĸarfigâ: er-
2 Môr. 19,21; -ĸigsigit, erseĸinak, toĸúsángilatit. 24 tássanilo Gîtiût Nâlagkamut
erĸ. 13,22. tunissiviliorpoĸ, atserdlugulo Nâlagkamik erĸigsisitsissumik; uv-
-dlumimut agdlât sule tássanīpoĸ Ouvferame Apiaseríkut piâne.
25 pivordlo únuame tamatumane Nâlagkap oĸarfigigâ: tigûk
ugsik inersimassoĸ atâtavit pigissâ ugseĸatâlo arfineĸ-mardlungnik

kiulik; Bâlivdlo tunissiviutâ atâtavit pigissâ nákartísavat orpig- 5 Môr. 7,5.
ssuarmiuliardlo sanianītoк kipivdlugo; 26 Nâlagkamutdlo Gûtingnut
issaunavêrfiliap matuma кârpiâne tunissiviliúsautit piarêrsima-
ssumik, ugsiguvdlo áipâ tigúsavat tunissúmigdlo ikivkagagssamik
igdlīsavdlutit, orpigssuarmiuliaк kipissagssat кissugalugo. 27 tauva
ītiûp angutit кulit kivfame ilait ilaserai taimailiordlunilo, sôrdlo
âlagkap oкalugfigigâne; atâtamile inoкutai igdloкarfiuvdlo inue
rsigigamigit uvdlúkut taimailiúsavdlune, únuákut taimailiorpoк.
igdloкarfiuvdlo inue uvdlākut makiâramik takulerpât Bâlip tu-
nissiviutâ ũkautitaussoк orpigssuarmiuliardlo sanianītoк kipi-
ssaussoк ugsiguvdlo áipâ pigdliarineкartoк tunissiviliame. 29 o-
кarfigeкatigīgputdlo: kina taimailiorsimava? sujunersiuíputdlo 15,6.
jardlerdlutigdlo, oкarputdlo: Gītiût Jûarsip ernera taimailiorsi-
mavoк. 30 tauva igdloкarfiup inue Jûarsimut oкarput: ernerit
iseкiuk, toкutagssaungmat Bâlip tunissiviutâ ũkautíkamiuk or-
pigssuarmiuliardlo sanianītoк kipivdlugo. 31 Jûarsile sanimine
eкartunut tamanut oкarpoк: ilivse Bâle sernigiumavisiuk? ilivse
áukumavisiuk? nalingínaк táussumínga sernigingnigkumassoк
кutáusavoк кaulersínago; Gûtiugune ingminut serniginiardle tu- 1 kúng. 18,
nissiviúne ũkautingmago. 32 uvdlormilo tamatumane Jerúpâlimik 21. 27.
serpât oкardlutik: Bâle nangmineк serniginiardle táussumúnga
nissiviúne ũkautingmago.

33 Mītiākutdle tamarmik Amalákutdlo pavángarnitsatdlo ataut-
simut katerssorput, ikârdlutigdlo tangmâriartorput Jisrīlip кô-
ŗuanut. 34 tauva Nâlagkap anernerata Gītiût ativâ, suvdluartáu- 11,29;
ssuarmigdlo кardlortarpoк, Apiaseríkutdlo atautsimut кaerкuvai 1 nal. 12,18; 2 nal. 24,20.
alerкuvdlune. 35 Mánarsíkutdlo ilũngardlugit arpârtunik autdlar-
itsivigai atautsimutdlo кaerкuvdlugit táukútaoк, malerкuvdlune;
na Agserákut Sīpulũkutdlo Navtalīkutdlo arpârtunik autdlartit-
sivigai, majuarputdlo pâriartordlugit. 36 Gītiûtdle Gûtimut oкar-
poк: Israīlíkut agssavkut ánáukumagugkit, sôrdlo oкalugsima-
ssutit: 37 ata, savat merкue kivssarnerit iliniaríka iserterivingmut;
ugútarpata kivssarnerit kisimik nuna tamarme panerdlune, na-
ujungnáisaunga Israīlíkut agssavkut ánáukumagitit, sôrdlo oкa-
lugsimassutit. 38 taimalo pivoк; aкagûngmat makiârdlune kiv-
ssarnerit sivgoramigit, kivssarnerit isugútaerpai pûgutaк imermik
ivkârdlugo. 39 Gītiûtdle Gûtimut oкarpoк: níngangnerit uvavnut 1 Môr. 18,30.
atsungaileкinane, matumûnáinaк oкalugkama; kivssarnerit kingu-
mut ússerdláka-ait atausiáinardlunga; kivssarnerit kisimik pa-

-nerdlit-ait nuna tamarme isugútardlune. [40] taimailiorpordlo Gût
únuame tamatumane; kivssarnerit kisimik panerput nuna tamarm
isugútardlune.

kapitalit 7.

Gîtiûp Mîtiākut ajugauvfigigai.

6,32; 8,35. [1] Jerúpâlilo tássa Gîtiût makiârpok inuitdlo ilagissai tamarmik
puilassumutdlo Hârûtimut tangmàrput; Mîtiākutdle tangmârfia
avangnânītok kákángûp Môrip tunuane kôrkume. [2] Nâlagkavdl
Gîtiût okarfigâ: inuit ilagissatit amerdlagāka agssainut Mîtiāku
túniúsavdlugit, Israîlíkut uvavnut usorssitsârkunagit okardlutik
5 Môr. 20,8. agssama ánáupānga. [3] mānalo inuit siutainut tordlorit-ait okar
-dlutit: kina ersiva ánilârdlunilo? táuna uterasuardle Gîliati
kákânit. tauva inuit ilait mardlungnik kulilingnik mardlungnigdl
tûsintigdlit uterput, kulinigdlo tûsintigdlit amiákûvdlutik. [4] Nâ
-lagkavdlo Gîtiût okarfigâ: inuit sule amerdlavatdlârput; imerm
atertíkit; tássane ilingnut misiligkumârpáka; ilingnutdlo okautig
-ssagssara ima: ûma ingerdlakatigísavâtit, táussuma ingerdlaka
-tigísavâtit; nalingínardlo ilingnut okautigissagssara ima: ûm
ingerdlakatigísángilâtit, táussuma ingerdlakatigísángilâtit. [5] i
-nuit tauva imermut atertingmagit, Nâlagak Gîtiûmut okarpok
nalingínak orkaminik imermit alugtok, sôrdlo kingmek alugtartok
táuna ingmíkôrtísavat, āma nalingínak imerniartok sêrkúmerdlune
[6] kanermingnutdlo agssamingnik [kalussissardlutik] alugtut amer
-dlássusê tássa angutit pingasunik untritigdlit; ilait avdlat ta
-marmik sêrkúmerdlutik imermik imerniarput. [7] tauva Nâlagar
1 Sâm. 14,6; Gîtiûmut okarpok: angutinik pingasunik untritilingnik alugtunik
2 nal. 14,10 t. ánáukumârpavse Mîtiākutdlo agssangnut túniutdlugit; inuitdle
[avdlat] tamarmik angerdlardlit nungutdlutik najugkamingnut. [8] i
-nuitdlo takuagssait nagsarpait suvdluartáussuitdlo; Israîlivdle
angutitai [avdlat] tamaisa autdlartípai nungutdlugit tovkinut, a
-ngutit táuko pingasunik untritigdlit kisîsa unigtitdlugit; Mîtiā
-kutdlo tangmârfiat atânītok kôrkume. [9] pivordlo únuame ta
-matumane Nâlagkap okarfigigâ: pikigit, tangmârfiánut aterit
agssangnut túniúkavko. [10] aternigssangnigdle ersigaluaruvit, aterit
Pôra inûsugtortat áiparalugo tangmârfiánut. [11] sunalo oka
-lûtigigât tusarumârpat, kingornalo agssatit píssagtíkumârput
tangmârfiánutdlo atísautit; aterpok tauva Pôra inûsugtortane ai-

paralugo, sorssungnermut piarêrsimassut tangmârfingme isor-
dliussut tikitdlugit. 12 Mîtiãkutdlo Amalákutdlo paváugarnitsatdlo
ımarmik ĸôrĸume atautsimîtut pigdlertatut amerdlatigalutik; ĸa- 6,5.
tigagtûtaitdlo kisigssáungitsut siorĸatut ímap sinânîtutut amer-
dlatigalutik. 13 Gîtiûtdlo tikiungmat, ata, inûp áiparminut sing-
nagtugke oĸalugtuarigâ oĸardlune: ata, singnagtugkamik sing-
nagtorpunga, sunauvfa suaussiagssanit timiussiaĸ arssane ûtaĸ
Mîtiãkut tangmârfiánut agssakâssoĸ, tupermutdlo pigame aput-
dlarpâ úpititdlugo agssakartitdlugulo ĸulâ atdlíngordlugo, úpí-
porme tupeĸ. 14 áipâtalo akivâ oĸardlune: avdláungilaĸ tamána,
isiáne Gîtiûp Jûarsip ernerata angutip Israîlíkûssup panâ ta-
mássa; agssainut Gûtip Mîtiãkut tangmârfiatdlo ilũngât túniúkai.
'pivordlo singnagtugkamik oĸalugtuaĸ sukuiautâlo Gîtiûp tusa-
ramigit, tauva patdlorpoĸ; Israîlíkutdlo tangmârfiánut uterpoĸ
ĸardlunilo: pikigitse, Nâlagkap Mîtiãkut tangmârfiat agssavsínut
iniungmago. 16 angutitdlo táuko pingasunik untritigdlit avigsâr-
tipai pingasuvíngordlugit; nungutdlugitdlo tigumíssersorpai suv-
dluartáussuarmik marrarmigdlo imaĸángitsumik nanerússamigdlo
ıarraup iluane. 17 oĸarfigailo: uvanga issigisinga íssuardlungalo; 9,48.
ıalo, tangmârfiata isuanut piguma, sôrdlo iliortunga taimailiú-
sause. 18 suvdluartáussuardlo ĸardlortautigileruvko ilagissamalo
ımarmik, ilivsísaoĸ suvdluartáussuit ĸardlortautigísavase tang-
mârfiat ilũngât kaujatdlagdlugo, oĸásausilo: Nâlagkákut Gîtiû-
kutdlo. 19 Gîtiût angutitdlo untritigdlit ilagissai tauva tang-
mârfiup isuanut pigamik pigârfiup ĸiterdliup autdlarĸautâne pi-
gârtugssat aitsât iverterêrait, suvdluartáussuit ĸardlortautigait
ıarraitdlo tigumiagkatik seĸumitdlugit. 20 tauvalo katerssat táukua
ingasuit suvdluartáussuit ĸardlortautigait marraitdlo aserordlugit,
anerússatdlo tiguvait sâmimingnik suvdluartáussuitdlo taler-
pimingnik ĸardlortautigiumavdlugit, tordlorputdlo: Nâlagkap
anâ Gîtiûvdlo; 21 ĸeĸarputdlo nungutdlutik inimingne tangmârfik
aujatdlagdlugo; tauva tangmâĸatigît tamarmik arpagdlutik niv-
dliaĸalutigdlo ĸimãput. 22 suvdluartáussuitdlo pingasunik untri-
tigdlit ĸardlortautigingmatigik, Nâlagkap tauva áipâta panâ ái- 1 Sâm.14,20;
pânut sangmisípâ tangmâĸatigîngnutdlo tamanut; ĸimãputdlo 2 nal. 20,23.
ıngmâĸatigît Bît-Sítamut Serêrap tungânut Aapal-Magûlap Tá-
patip erĸânîtup sinâ tikitdlugo. 23 Israîlip angutitai tauva ataut-
simut ĸaerĸuvait Navtalîkúnit Agserákúnitdlo Mánarsíkúnitdlo
amanit, Mîtiãkutdlo malerssorpait. 24 arpârtunigdlo Gîtiût aut-

-dlartitsivoĸ Eivfarâp ĸáĸânut ilũngarmut, oĸarĸussivdlune: ate
-ritse Mîtiãkut pâriartordlugit, ermitdlo ornigtailisigik táukunúng
Bît-Bâra Jôrtanilo tikitdlugit; Eivfarâvdlo angutitai tamarmi
atautsimut ĸaerĸuneĸarput, ermitdlo ornigtailivait Bît-Bâra Jôr
tugs. 83,12. -tanilo tikitdlugit. 25 Mîtiãkutdlo nâlagait mardluk Oorîve Sîvil
Is. 10,26. tiguvait, Oorîvilo toĸúpât Oorîvip ĸaersuane Sîvilo toĸutdlug
Sîvip tunguiaivfiane, Mîtiãkutdlo malerssorpait; Oorîvivdlo Sîvivdl
niaĸue Gîtiûmut tikiúpait Jôrtanip ungatânit.

kapitalit 8.

Gîtiûp Mîtiãkut malerssorai. ernerinik. toĸussoĸ.

12,1. 1 Eivfarâvdle angutitaisa oĸarfigât: ĸanoĸ-iliorfigaisigut ĸaer
-ĸúngínavtigut Mîtiãkut sorssugkiartoragkit? sualugtumigdlo sa
-ĸitsáupât. 2 oĸarfigai: suna mãna nãmagsineriga ilivsisut? Eiv
6,34. -farâp kingunikusiugai ajúngínerúngínerpat vînigssanit Apiaseri
katerssugainit? 3 agssavsínut Gûtip Mîtiãkut nâlagait Oorîve Sî
-vilo túniungmagit, suna nãmagsisínaunerpara ilivsisut? tauv
narrutsáukungnailerpât, oĸausek tamána oĸauseringmago.
4 Gîtiût Jôrtanimut pigame ikârpoĸ, nangminerdlo angutitdl
táuko pingasunik untritigdlit ilagissai, ĸasuvdlutik malerssuivdlu
-tigdlo. 5 Suggûtip angutitainut tauva oĸarpoĸ: timiussánguand
angmalortunik inuit maligtíka tunitsiarsigik-ait, ĸasungmata táuko
tugs. 83,12. mássa Sîpa Salmûnalo Mîtiãkut kúngê uvanga malerssorpáka
6 Suggûtivdle nâlagai oĸarput: Sîpap Salmûnavdlo itumait mãn
agssangnînermata, sákutûtit timiussanik tunísavavut? 7 Gîtiût
tauva oĸarpoĸ: taimáitumik Nâlagkap Sîpa Salmûnalo agssavnut
túniugpagit, uvinigse túkartorumârpara puilassuitsup kapinartunik
1 Mór. 32,30. kakitdlarnaĸutinigdlo. 8 tássángalo majuarpoĸ Pinûîlimut taima
-tutdlo táukunúnga oĸalugdlune; Pinûîlivdlo angutitaisa akivit
sôrdlo Suggûtip angutitaisa akigât. 9 Pinûîlip angutitai tauva
oĸarfigigujai ima: perdloĸarnanga uteruma, ĸaĸivfiliaĸ mána ũkau
-tíkumârpara.
10 Sîpale Salmûnalo Kargorimîtut, katerssatigdlo ilagigait, ar
-ĸaneĸ-tatdlimanik tûsintigdlit migssigissait, pavángarnitsat kater
-ssat tamarmik núngutait; toĸoragaussutdle tássa untritilingnik
mardlungnigdlo ĸulilingnik tûsintigdlit angutit sákulersortut. 11 Gî
4 Mór. 32, -tiût tauva majuarpoĸ tupermiut avĸutâtigut Nûpâ Jorpiâlo ka
35. 42. -ngerĸutdlugit, katerssatdlo perdlugtípai terdlingmata. 12 Sîpale

ılmûnalo ĸimângmata malerssorpai; Mitiākutdlo kúngê mardluk
ıpa Salmûnalo tiguvai katerssaitdlo tamaisa ánilârsardlugit.
tauva Gîtiût Jûarsip ernera sorssungnermit uterpoĸ Hêrisip
ajuariânit. 14 inûsugtordlo Suggûtip angutitaisa ilât tiguvâ aper-
ısordlugulo; táussumalo tauva Suggûtip nâlagai utorĸaunertailo
ıgutit arfineĸ-mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-mardlugdlo Gîtiûmut
ıdlagpai. 15 Suggûtivdlo angutitainut pigame oĸarpoĸ: uvfa
ıpa Salmûnalo uvavnut mitagdliutigissase oĸardluse: Sîpap Sal-
ınûnavdlo itumait māna agssangnînermata, angutitatit ĸasussut
ıniussanik tunísavavut? 16 igdloĸarfiuvdlo utorĸaunertai tiguvai
ıilassuitsuvdlo kapinartue kakitdlarnaĸutitdlo, tamákuníngalo
ıggûtip angutitai pitdlarpai. 17 Pinûîlivdlo ĸaĸivfiliartâ ūkautípâ
ıdloĸarfiuvdlo angutitai toĸutdlugit. 18 Sîpalo Salmûnalo oĸar-
ıgai: angutit Tâporime toĸutase ĸanoĸ-ípat? akivât: iligtut
ımáiput, nungutdlutik kúngip ernerisut táutoĸarput. 19 oĸarpoĸ:
ıtángutíka-uko, arnama ernere; ilumut ûmangmat Nâlagaĸ, táuko
ûtísimagaluaruvsigik toĸúsángerĸajaĸâvse. 20 Jîterimutdlo anga-
ugdleĸúminut oĸarpoĸ: nikuigit, toĸúkit; inûsugtuvdle táussuma
ınane amúngilâ, ersigame sule inûsugtûgame. 21 tauva Sîpa Sal-
ınûnalo oĸarput: nikuigit ivdlit ornigutdlutitdlo uvavtínut; sôr-
ılume angut ítoĸ, taimáipoĸ nakūssusia; nikuitdlune tauva Gîtiûp
ıpa Salmûnalo toĸúpai, ĸáumataussatdlo ĸatigagtûtaisa ĸungasî-
ıîtut tiguvai.

22 tauva Israîlip angutitai Gîtiûmut oĸarput: uvavtínut nâla-
ıaugit, ivdlitdlo erneritdlo ernerpitdlo ernera, Mitiākut agssainit
ıáukavtigut. 23 Gîtiûvdle oĸarfigai: uvanga ilivsínut nâlagáusá-
ıgilanga, erneralo ilivsínut nâlagáusanane; Nâlagaĸ nâlagáusavoĸ
ıvsínut. 24 oĸarfigailo Gîtiûp: ĸínutigssaĸarpunga ilivsínut: nu-
ıgutdluse tunisinga tugdlerúmik paggatigissarsiavsínik; mássa
ıgdleruteĸarput kûltiussunik Ismaîlíkûgamik. 25 oĸarput: tuní-
ıavavtigit; ánorârdlo isuitdlugo tássunga nungutdlutik tugdlerutit
ıggatigissarsiatik nalugpait. 26 tugdlerutitdlo kûltiussut ĸínuti-
ıissaisa sīkilit tûsintigdlit arfineĸ-mardlungnigdlo untritigdlit
ıltiussut naligait, ĸáumataussat iverutitdlo ánorássatdlo augpat-
ılarigsut Mitiākut kúngîsa atissait ilángúnagit, ujámitdlo ĸati-
ıagtûtaisa ĸungasînîtut ilángúnagit. 27 Gîtiûvdlo kiapeĸússualiarai 2Mór.28,4.6;
ıdloĸarfingminut Ouvferamut ilissaminik, tássanilo Israîlíkut ilū- erĸ. 17,5.
ıgarmik tamána uverssarfigât; Gîtiûvdlo inoĸutaisalo napitivfigât. 2,3.
ı taima Mitiākut ĸunutitáuput Israîlip kinguaisa sāne, niarĸu-

5,31. -tigdlo makitatíkungnaerpait; nunalo uníngavekarpok ukiut sis
6,32. -manik кuligdlit Gîtiût inûtitdlugo. [29]Jerúpâle Jûarsip erne
tauva autdlarpoк igdlune najoriartordlugo.
2 kúng. 10,1. [30]Gîtiûtdlo arfineк-mardlungnik кulilingnik ernekarpoк кite
-minit píngortunik, amerdlasûnik nuliaкarame. [31]panerfâtalo Sigg
9,1. -mimîtup âma ernertáupâ, táunalo Apimîlangmik atserpâ. [32]G
-tiûtdlo Jûarsip ernera toкuvoк iluartumik utorкalisimavdlun
ilivâtdlo angutâta Jûarsip Apiaseríkûssup iliversiânut Ouvfera
-mîtumut.

[33]Gîtiûtdlo toкungmat, Israîlip kinguai kingumut uverssalerp
2,11. Bâlit maligdlugit, Bâl-Beritdlo ingmingnut ivertípât Gûtigilerdlug
[34]Nâlagardlo Gûtertik кíngarssortimik avatimingnîtut tamarm
agssainit ánáussissertik Israîlip kinguaisa erкáingilât. [35]Jerúpâ
-livdlo tamássa Gîtiûp inoкutai Israîlíkut isumagíngilait ingmingu
ajúngitsulinerata tamarme naligssânik.

kapitalit 9.

Apimîlangmik Gîtiûp erneranik.

8,31. [1]Apimîlagdlo Jerúpâlip ernera Siggîmimut autdlarpoк a
-name кatángutainut, táukulo arnamilo angutâta inoкutaisa erкard
tamaisa oкalugfigai oкardlune: [2]oкalugitse-ait Siggîmip inue ta
-maisa tusâtitdlugit: suna ilivsínut ajúngínerúsava, imalûnît angut
arfineк-mardlungnik кuligdlit Jerúpâlip ernere tamarmik ilivsin
nâlagaugpata, imalûnît angut atauseк ilivsínut nâlagaugpat? er
-кaigitsilo, saunise uvinigsilo tássaussunga. [3]arnâta кatángut
tauva pivdlugo oкautsinik tamákuninga tamanik oкalungmata Sigg
-mip inue tamaisa tusâtitdlugit, ûmatait Apimîlangmut sangmi
-lerput oкaramik: кatángutigârput. [4]tunivâtdlo sîkilinik arfineк
mardlungnik кulilingnik sîlviussunik Bâl-Beritip igdluata pîni
2 nal. 13,7. tamákulo akiliutigalugit Apimîlaup angutit atúngitsut sorкusaitsu
iligssarsiarai, táukualo maligpât. [5]Ouvferamutdlo pivdlune at
2 kúng. 10,7. -tame igdluanut кatángutine Jerúpâlip ernere toкúpai, angut
arfineк-mardlungnik кuligdlit ujarкame atautsime; Jûtâtdle Jeru
2 kúng. 11,2. -pâlip ernera nukardleк amiákûvoк issertorsimagame.

[6]tauva Siggîmip inue tamarmik Miluvdlo inoкutai ilûngarmik
katerssorput, Apimîlagdlo kúngíngortíkiartorpât orpigssuarme Siggî
-mimîtume. [7]nalunaerfigingmánilo Jûtât autdlarpoк, кáкap Ga
-rîsîmip кârpiânut кeкariartordlune, nipinilo anípâ, tordlordlune

arfigai: tusarsinga, Siggîmip inue ukorsê, tauva Gûtip ilivse tu-
ásavâse. [8]ilāne orpît kúngigssartik taníkiartoramíko ûliaĸúmut
arput: uvavtínut nâlagaugit; [9]ûliaĸutivdle akivai: pualássutiga
ltit inuitdlo uvavne atarĸissât isumákīsaneriga orpît ĸulangeriar-
ordlugit? [10]tauva orpît figeĸúmut oĸarput: ĸarrît ivdlit, nâla-
augit uvavtínut. [11]figeĸutivdle akivai: tungusungníssutiga ine-
itûtákalo ajúngitsut isumákīsaneríka orpît ĸulangeriartordlugit?
tauva orpît vīneĸúmut oĸarput: ĸarrît ivdlit, nâlagaugit uvav-
ínut; [13]vīneĸutivdle akivai: vīnigssama tunguat Gûtinik inung-
igdlo tipaitsugtitsissoĸ isumákīsaneriga orpît ĸulangeriartor- tugs. 104,15.
lugit? [14]tauva orpît tamarmik kakitdlarnaĸutdlungmut oĸarput: 2 kúng. 14,9.
eriarit ivdlit, nâlagaugit uvavtínut; [15]kakitdlarnaĸutdlûvdlo orpît
ivai: ilumut taimaigpat, taníkumaguvsinga kúngíngortitdlunga
rsínut: tarravnut issertoriartoritse; kisiánile taimáingigpat: ingneĸ
ile kakitdlarnaĸutdlungmit Lîpanûnip sîterê núngutaerdlugit.
mānalo ilumôrtumik agssuarnaitsumigdlo ilioruvse, Apimîlak
ngíngortíkavsiuk, Jerúpâlilo inoĸutailo ajúngitsuliorfigiguvsigik,
ssaisalo ĸanoĸ-iliornerisa naligssānik iliorfigiguvsiuk, [17]igdler-
ordluse atâtagigaluara sorssungmat, inūssutsilo igeriáinardlugo
ltiākut agssainit ánaungmase, [18]taimáitordle ilivse uvdlume ni-
uítuse atâtama inoĸutainut ernerilo toĸutdlugit, angutit arfineĸ-
ardlungnik ĸuligdlit ujarĸame atautsime, Apimîlagdlo kivfâta
nap ernera kúngíngortíkigse Siggîmip inuinut, ĸatángutigigavsiuk;
ilumôrtumingme agssuarnaitsumigdlo Jerúpâle inoĸutailo ilior-
giguvsigik uvdloĸ mána: tauva Apimîlak tipaitsûtigisiuk, ilivsilo
assumátaoĸ tipaitsûtigilise; [20]kisiánile taimáingigpat, ingneĸ
ile Apimîlangmit Siggîmip inue Miluvdlo inoĸutai núngutaer-
lugit, ingnerdlo anile Siggîmip inuinit Miluvdlo inoĸutainit Api-
ilak núngutaerdlugo. [21]tauva Jūtât nigordlune ĸimâvoĸ, Bê-
imut autdlardlune; tássanilo Apimîlak uníngavoĸ angajune ĸi-
agdlugo.
[22]ukiut pingasut Apimîlak Israîlíkúnut nâlagauvoĸ. [23]tauva
lte anernipilungnik autdlartitsivoĸ Apimîlauvdlo Siggîmivdlo inuisa
ornánut, Siggîmivdlo inue Apimîlangmut ilumūngitsulíput, [24]Je-
úpâlip ernerinut arfineĸ-mardlungnik ĸulilingnut iluaitsuliorner-
suaĸ uterĸuvdlugo auatdlo torĸuvdlugo Apimîlangmut ĸatángu- Mat. 23,35;
ānut, táussuma toĸungmagit, Siggîmivdlo inuinut, táukua agssai 27,25.
ssagtingmatigik ĸatángutine toĸúsínāngortitdlugit. [25]ĸoĸag-
sîssigssainigdlo Siggîmip inue ĸáĸat ĸainîtitsíput, avĸusi-

-níkutdlo sarssugtitik tamaisa arsârsivfigissarpait; Apimîlan
-mutdlo nalunaernекarpoк. 26 Gâlile Eipitip ernera кatángutini
tikiúput Siggîmiliardlutigdlo; Siggîmivdlo inuisa isumavdluarfig
-lerpât, 27 narssamutdlo anivdlutik nautsîvitik vînекutigdlit kate
-ssuivfigait vînigssanigdlo tungmaivdlutik nuánârfiliordlutigdlo: Gâ
-timigdlo igdluánut iserput nerivdlutigdlo imerdlutigdlo, Apimîlagd
perdlorкuvât. 28 tauva Gâle Eipitip ernera oкarpoк: Apimîl
kinaungmat, Siggîmilo kinaungmat, kivfartûsagigput? Jerúpâl
1 Mós. 34,2. ernerínginerpâ? Sîpulilo takusaissûtitarínginerpâ? Hîmorip Sigg
-mip angutâta ínugtai kivfartûsigik; suna pivdlugo táuma kivfa
-tûsavarput? 29 kiatoк inuit uko uvavnut nâlagtigititdligit. Ap
-mîlak tauva nigorterкajaкâra; Apimîlangmutdlo oкarpoк: kate
-ssatit amerdlisardlugit ánît. 30 Sîpulip igdloкarfiup nâlagâta tu
-saramigit Gâlip Eipitip ernerata oкausê, níngangnera kats
-ngailerpoк. 31 ángiortumigdlo arpârtunik Apimîlangmut autdla
-titsivoк oкarкussivdlune: ata, Gâlip Eipitip ernerata кatángu
-taisalo Siggîmimut pissut inue ilingnut pikigtípait. 32 mâna
pikigit únuákut ivdlit inuitdlo ilingnîtut narssamilo кoкagssîniar
-dlutit. 33 uvdlâkutdlo seкineк nuilerpat makiârdlutit igdloкarf
sâssúsavat, atalo, táussuma inuitdlo táussumanîtut ánivigigpáti
sapíngisangnik iliorfigiumârpat. 34 Apimîlak tauva únuákut pikiv
inuitdlo ilagissai tamarmik, Siggîmivdlo tungânut кoкagssîniarp
sisamavíngortitdlutik. 35 Gâlilo Eipitip ernera anissoк igdloкarfiu
isâvfiata pânut кeкariartordlune, Apimîlak inuitdlo ilagissai кo
-кagssîvfingmingnit nikuíput. 36 Gâlip inuit takugamigit Sîpulim
oкarpoк: âpavko inuit кáкat кainit atertut; Sîpulivdle oкarfigi
кáкat tarrait inûtípatit. 37 kâmûmivdlunilo Gâle oкalorкigpoк o
-кardlune: âpavko inuit nunap кatsingneranit atertut, katerss
atautsit aggersut tôrnissut orpigssuata ornigtariânit. 38 tauva Sî
-pulip oкarfigâ: кarnit sumîsimanerpa tauva oкaravit: Apimîl
kinaungmat kivfartûsagigput? ukûnginerpat inuit narrugissati
aniniarit mâna sorssugkiartordlugit. 39 Gâle tauva anivoк Siggîmi
inuisa sujornatigut Apimîlagdlo sorssugdlugo. 40 Apimîlauvdl
malerssormane кimâvoк kînânit; toкutaussutdlo кavsêrssuit or
-dlorarput isâvfiup pânut agdlât. 41 Apimîlak Arûmame uningmat
Sîpulip Gâle кatángutailo кimâtípai Siggîmime uníngatsailivdlugit.
42 aкagûngmatdlo inuit narssamut aningmata, Apimîlak nalunaer
-figât. 43 tauva inuit ilaseralugit avigsârtípai pingasuvíngordlugit

rssamilo kokagssîniardlune; takungnigdlunilo takugamigit inuit
dlokarfingmit anissut, nikuivfigai perdlugtitdlugitdlo. 44 Apimî-
gdlo katerssatdlo ilagissai sãssússíput igdlokarfiuvdlo isâvfiata
nut kekariartordlutik, katerssatdlo mardluit sãssússíput nar-
samîtunut tamanut perdlugtitdlugitdlo. 45 Apimîlagdlo igdlokar-
ngmut sorssugpok uvdlok táuna nâvdlugo, igdlokarfik tiguardlugo
nilo tokutdlugit; igdlorpagssuilo ũkautípai taratsunigdlo sia-
narterivfigalugo. 46 Siggîmip kakivfiliartâta inuisa tamána tu-
aramíko, Gûtipilûp Beritip igdluata inugsûssarssuanut iserput.
Apimîlagdlo nalunaerfiginekarpok, Siggîmip kakivfiliartâta inue
marmik katerssorsimassut. 48 tauva Apimîlak majuarpok Sal-
nûnip kákânut, nangminerdlo inuitdlo ilagissai tamarmik, ulimau-
ilerdlunilo orpît avalekúmik kipissivfigai, kivigdlugulo tuviminut
râ, inungnut ilagissaminut okardlune: kanok-iliortunga takuguv- 7,17.
inga, taimailiorasuaritse íssuardlunga. 49 inuit ilũngarmik tauva
na nungutdlutik avalekúmik kipissíput, Apimîlagdlo maligdlugo
orariartorpait inugsûssarssuarmut, tamákuníngalo inugsûssarssuak
gnermik ikititdlugo; tauvalo Siggîmip kakivfiliartâta inue ta-
narmik tokorarpútaok, angutitdlo arnatdlo tûsintigdlit migssi-
iordlugit. 50 tauva Apimîlak Tîpásimut autdlarpok, Tîpásimutdlo
ngmâriartordlune tiguarpâ. 51 kakivfiliakarmatdlo pissaunavêrfilia-
nik igdlokarfiup kerkane, tássunga kimãput angutitdlo arnatdlo
marmik, igdlokarfiup inue tamarmik, kingunermíkutdlo matussiv-
llutik, kakivfiliavdlo kânut majuarput. 52 kakivfiliak tamána Api-
nîlaup tikíkamiuk tássunga sorssugpok, kakivfiliavdlo matuanut
tdligúpok ingnermik ikivkarumavdlugo. 53 arnardle aserorteruti-
ninermik Apimîlaup niakuanut igitsivok kaualo sekumisitdlugo.
tuaviortumik tauva inûsugtok sákugssamautiminik tigumiússissine
erkuvâ okarfigalugulo: panat amuguk tokutdlungalo, okautige-
inavãnga ima: arnap tokúpâ; tauva inûsugtortâta kapivdlugo
kúpâ. 55 Israîlip angutitaisa Apimîlak takugamíko tokussok,
gerdlarput nungutdlutik najugkamingnut. 56 taima Gûtip Api- 1,7;
nîlangmut utertípâ ajortulinera atâtaminut ajortuliarissâ, katá- Jer. 50,29.
gutine arfinek-mardlungnik kuligdlit tokungmagit. 57 Siggîmivdlo
uisa ajortulinerat tamât Gûtip utertípâ niakuinut; táukunúngame
ivok Jũtâp Jerúpâlip ernerata perdlorkússutâ. 9,20.

kapitalit 10.

Tûlamik. Jaerimik. Filisterit Amunivdlo kinguaisa Israîlíkut nâgdliugtîkait.

1 Apimîlaup kingornagut Israîlíkut ánáusavdlugit makip
Tûla Puvap ernera Dûtup ernutâ, angut Iisagssâríkûssoκ. S
-mêrime Eivfarâp κáκâne nunalik; 2 Israîlíkutdlo erκartūkami
ukiut mardlungnik κuligdlit pingasutdlo, toκuvoκ Samêrimilo il
-ssauvdlune.
3 kingornagutdlo makípoκ Jaere Gîliatíkûssoκ, Israîlíkutd
erκartūpai ukiut mardlunguik κuligdlit mardlugdlo. 4 táuna pi
12,14. -ngasunik κulilingnik erneκarpoκ siutitûne κimugtugssarigsu
1 nal. 2,22. pingasunik κulilingne κimugsersunik igdloκarfilingnigdlo pingasun
4 Môr. 32,41; κulilingnik; táuko Jaerip nunaκarfigissainik taissarpait uvdlumim
5 Môr. 3,14; Jôrs. 13,30. agdlât; Gîliatip nunânīput. 5 Jaerilo toκuvoκ Kâmûnimilo il
-ssauvdlune.
3,12; 4,1. 6 Israîlivdle kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliortuarsínarput
2,13. Bâlitdlo Astarûtdlo kivfartorfigait Sêriamiutdlo Gutigissait Sît
-miutdlo Gûtigissait Mûapíkutdlo Gûtigissait Amunivdlo kinguais
Gûtigissait Filisteritdlo Gûtigissait; Nâlagardle κimagpât kivfar
-tūnago. 7 tauvale Nâlagkap níngangnera Israîlíkúnut katsungai
2,14; 3,8; 4,2. -lerpoκ, akigailo Filisterit agssainut Amunivdlo kinguaisa agssain
pisitdlugit. 8 táukualo Israîlip kinguai nâgdliugtitdlugitdlo κunu
-típait ukiume tamatumane, ukiúme arfersaneκ-pingasut Israîli
kinguai tamaisa Jôrtanip ungatâne ítut Amoríkut nunāne Gîliat
-mītume [nâgdliugtitdlugit]. 9 Amunivdlo kingnaisa Jôrtane ikâr
-mássuk sorssugkiartordlutik agdlât Jûtákúnut Bînjamīkúnutdl
2,15. Eivfarâvdlo inoκutainut, Israîlíkut angnikitdliungârput. 10 tauva
3,9. 15; 4,3. Israîlip kinguaisa Nâlagaκ nivdliavfigât oκardlutik: ilingnut ajor
1 Sâm. 7,6; -tuliarpugut, Gûterput κimagkavtigo Bâlitdlo kivfartorfigalugit.
12,10. 11 Nâlagardle Israîlip kinguainut oκarpoκ: Egivtinimiut ilaisa Amo
-ríkutdlo ilaisa Amunivdlo kinguaisa ilaisa Filisteritdlo ilais
12 Sîtûmiutdlo Amalákutdlo Maunimiutdlo κunutítarmase, nivdliav
-figissarângavsinga agssainit ánáutaríngínerpavse? 13 κimagkav
-singale Gûtitdlo avdlat kivfartorfigalugit, ánáutuarsínarumángilavse.
5 Môr. 32,38; 14 autdlaritse Gûtit κinigkase nivdliavfigiartordlugit; táukua ánaut
1 Sâm. 12,21; Jer. 2,28. -dlise, erdloκinartup tikigpase. 15 tauva Israîlip kinguai Nâlag
-kamut oκarput: ajortuliarpugut; ivdlit iluarissangnik tamani
iliorfigitigut; taimáitoκ ánáutigut-ait uvdloκ mána. 16 Gûtitdlo

dlanertat akúnermingnit pêrpait Nâlagardlo kivfartûtdlugo; táu- 1 Môr. 35,2;
suma tauva Israîlíkut erdloĸinerat ilagínarneĸ sapilerpâ. 1 Sâm. 7,4.
17 Amunip kinguai atautsimut ĸaerĸuneĸartut Gîliatimut
ıgmârmata, Israîlip kinguai katerssorput Mispamutdlo tang-
ıârdlutik. 18 tauva inuit Gîliatime nâlagaussut oĸarfigeĸatigîgput:
ıa-una angut Amunip kinguainut sorssulerumassoĸ? táuna Gî-
iatip inuisa tamarmik nâlagarísavât.

kapitalit 11.

Javfta ĸaerĸussaussoĸ; ajugaussoĸ; ûnersuissoĸ.

1 Javfta Gîliatíkûssoĸ sorssutdlarĸigpoĸ; uverssartuvdle er-
ıerâ, Gîliatilo Javftap angutigâ. 2 nuliata Gîliate ernertáutarpâ;
iliatale ernere agdligamik Javfta autdlarĸuvât oĸarfigalugo: ki- 1 Môr. 21,10.
gornússísángilatit atâtavta igdluane, arnap avdlap erneringmatit.
auva Javfta ĸatángutiminit ĸimâvoĸ nunamilo Tûvime nunasiv-
llune; angutitdlo atúngitsut Javftamut katerssorput aneĸatiga- 9,4;
ıgulo. 4 kingunitsiâgutdlo Amunip kinguaisa Israîlíkut sor- 1 Sâm. 22,2.
ısugpait. 5 Amunivdle kinguaisa Israîlíkut sorssulermatigik, Gî-
iatip utorĸaunertai autdlarput Javfta nunamit Tûvimit aiartor-
llugo. 6 Javftamutdlo oĸarput: ĸarrît, nâlagaunerísavavtigit
ırssugdlutalo Amunip kinguainut. 7 Javftale Gîliatip utorĸau-
ıertainut oĸarpoĸ: ĸingaríngínerpisinga, atâtama igdluanit aut- 1 Môr. 26,27.
llarĸugavsinga? suna pivdlugo mãna ornigpisinga angnikitdlior-
ıivsíne? 8 Gîliatip utorĸaunertaisa Javfta akivât: mána píssu-
igalugo mãna ilingnut uterpugut, ingerdlaĸatigerĸuvdluta Amu-
ıivdlo kinguai sorssorĸuvdlugit; uvagutdlo Gîliativdlo inuisa ta- 10,18.
narmik nâlagarísavavtigit. 9 Javfta tauva Gîliatip utorĸauner-
tainut oĸarpoĸ: utersaruvsinga Amunip kinguai sorssorĸuvdlugit,
âlagkavdlo uvavnut túniugpagit, nâlagarísavisinga? 10 Gîliatip
torĸaunertaisa Javfta akivât: Nâlagaĸ tusâssorísavarput, taimai-
iúngíkuvta oĸautsit nâpertordlugo. 11 tauva Javftap ingerdlaĸa-
igai Gîliatip utorĸaunertai, inuitdlo ingmingnut nâlagángortípât
ilagauníngortitdlugume; oĸautsinilo tamaisa Javftap tauva oĸau-
serai Nâlagkap kînâta sâne Mispame.
12 Javfta tauva arpârtunik autdlartitsivoĸ Amunip kinguaisa
ungiánut, oĸarĸussivdlune: súsagangma ornigpinga sorssugkiar-
tordlutit nunavnut? 13 Amunip kinguaisa kúngiat Javftap arpâr-
titainut oĸarpoĸ: Israîlíkut nunaga tigungmássuk Egivtinimit

4 Môr. 21,24. majuaramik Arnûnimit Jâpordlo tikitdlugo Jôrtanilo tikitdl
māna utertíssuk erкigsinartumik. 14 Javftale kingumut arpârt
autdlartitsivoк Amunip kinguaisa kúngiánut, 15 oкarfigitípâlo: Jav
ima oкarpoк: Mûapíkut nunât Amunivdlo kinguaisa nunât Isr
-líkut tigúngilait; 16 mássa Egivtinimit majuaramik Israîlíkut p
-lassuitsoк ingerdlavigât imaк кerкuartôк tikitdlugo; Kâtasimut
4 Môr. 20, 14 tt. pigamik 17 arpârtunik Israîlíkut autdlartitsíput Eitumip kúngian
oкarкussivdlutik: nunat avкutiginârput-ait? Eitumivdle kún
tusarumángitsoк; āma Mûapip kúngianut autdlartitsigaluarmat
táuna piumángitsoк; tauva Israîlíkut Kâtasime unigput. 18 k
-ngorna puilassuitsoк ingerdlavigât Eitumíkut nunât Mûapíkut
nunât kaujatdlagdlugit; seкernuvdlo nuissarfiata tungânit Mûapik
nunānut pigamik tangmârput Arnûnip ungatânut; Mûapíkut k
-dligfigissāne píngitdlat, Arnûne Mûapíkut kigdligfigingmáss
4 Môr. 21,21; 5 Môr. 2,26. 19 Israîlíkutdlo arpârtunik autdlartitsíput Sîgûmut Amoríkut k
-ngiánut Hîspûnime kúngiussumut, oкariartortitsivigalugo: nun
avкutiginârput-ait najugagssarput tikitdlugo? 20 Sîgûvdle Isra
-líkut tutsuvigíngínamigit kigdligfigissane avкutigitísavdlugo, inu
-tane ilūngaisa katerssorpai; Jāsamutdlo tangmârdlutik Israîlík
sorssugpai. 21 tauva Nâlagkap Israîlip Gûtiata Sîgût ínugtai
ilūngaisa túniúpai Israîlíkut agssainut, saperssisípaitdlo; Amor
-kutdlo tássane nunaкartut nunât tamât Israîlíkut pigiliúpât
22 Amoríkúme kigdligfigissât tamât pigiliúpât Arnûnimit Jâpordl
tikitdlugo puilassuitsumitdlo Jôrtanilo tikitdlugo; 23 mānalo Nâ
-lagkap Israîlip Gûtiata Amoríkut кimâtingmagit ínugtame Isra
-líkut sānit, ivdlit pigilerniarpiuk? 24 Kâmorsip Gûtigissavit i
-lingnut pigiliutitâ pigilerniángiliuk? Nâlagkavdlo Gûtivta suju
-nivtigut pigiliutitai tamaisa pigilerniarpavut. 25 mānalo ajúng
4 Môr. 22, 2 tt. -neroкait Bâlamit Sípôrip erneranit Mûapip kúngianit? Israîlíku
saкitsáunerpai sorssungnigfiginerdlugitdlūnît? 26 Israîlíkut ineкa
-mata Hîspûnime nunaкarfinguartainilo Aaruêrimilo nunaкarfi
-nguartainilo igdloкarfingnilo tamane Arnûnip sinânītune ukiut
pingasunik untritigdlit nâvdlugit, suna pivdlugo taimane tigúng
-lisigik? 27 uvangalo ilingnut ajortulíngitsunga ajortumik iliorfigi
1 Môr. 31,53; 1 Sâm. 24,16. -gingma sorssugdlunga; Nâlagaк erкartûssissûgame uvdlume er
-кartûssíssutigísavai Israîlivdlo kinguai Amunivdlo kinguai. 28 Amu
-nivdle kinguaisa kúngiata tusarumángilai Javftap oкausê orкer
-suivfigingmane.

29 Nâlagkavdlo anernerata кulangermane Javfta Gîliate Ma-

ırsíkutdlo avkutigalugit ikârpok Mispamut Gîliatimītumut, Mispa-
ıitdlo Gîliatimītumit ikârpok Amunip kinguainut. 30 Javftalo
ərsūmik únersuivok Nâlagkamut, okardlune: Amunip kinguai ag- 1 Môr. 28,20; 4 Môr. 21,2.
ıavnut túniúkugkit, 31 tauva anissok, igdluma matuagut anissok
ıiartordlunga, perdlokarnanga Amunip kinguainit uteruma, Nâ-
gkap pigísavâ, tuníssutitutdlo ikivkagagssatut pigdliarísavara.
tauva Javfta Amunip kingnainut ikârpok sorssugkiartordlugit,
ıssainutdlo Nâlagkap túniúpai; 33 perdlugtípai Aaruêrimit Mînītiv-
lo ornigtariâ tikitdlugo, igdlokarfît mardlungnik kuligdlit, Aapal-
ıramîtdlo tikitdlugo perdlugtitsinermik angisôrssuarmik; taima
ıunip kinguai kunutitáuput Israîlip kinguaisa sāne.
34 Javfta Mispamit igdluminut tikilermat, sunauvfa pania ani-
sok pâriartordlugo kilauterssordlune kâvigdlunilo, táunalo ki- 1 Sâm. 18,6.
ərnatuarigâ, avdlamik ernekarnanilo panekángilak. 35 takulera-
ıiugdlo ánorássane aligpai okardlune: alianak paniga, nikassú- 1 Môr. 37,34; Jûp. 1,20.
gortekârma, aliatsagtitsissimalo ilagilekātit; uvangame Nâlag-
amut kanera angmaravko, utertínek saperpara. 36 akivâ: atâtaga, 5 Môr. 23,21; akugdl. 5,3.
ılagkamut karnit angmarugko, iliorfigínga kanernit anissok malig-
lugo, Nâlagkap akiniaisingmatit kíngarssortingnut Amunip kinguai-
ıut. 37 okarpordlo atâtaminut: matumínga pinekarnaunga: taimai-
íkatdlánga káumatit mardluk, kákanut samungnariartorkuvdlunga
ıiarsiáussusera kíssatigerkuvdlugo, uvanga arnatdlo ikíngutíka.
okarpok: piartorit, autdlartípâlo káumatit mardluk; tauva arnat
íngutine pekatigalugit niviarsiáussutse kíssatigiartorpâ kákanut.
káumatitdlo mardluk nângmata uterfigingmane atâtame iliorfigâ
ıersûtigissane maligdlugo, táunalo angúmik ilisarssíngitsok. ilerko-
ıalerpordlo Israîlíkúne, 40 ukiut nungntdlugit Javftap Gîliatíkûssup
ınia Israîlíkut panîsa únersiutigiartortarât uvdlut sisamat ukiúkut.

kapitalit 12.

Javftap Eivfarâkut perdlugtíkai. erkartûssissut kingugdliussut.

1 Eivfarâp angutitai atautsimut kaerkunekartut avangnamu- 8,1.
ıartutdlo Javftamut okarput: suna pivdlugo Amunip kinguai-
ıut sorssugkiartordlutit ikâravit, kaerkúngilisigut ingerdlakatiger-
ıuvdlutit? igdlut ingnermik ikivkásavarput ivdlit táputdlutit.
Javftap akivai: angisûmik sakitsautekartunga uvanga ínugtákalo
munip kinguainut, kaerkugaluaravse, ánáungíkivsinga agssainit.
takugavkitdlo ánáussísángitsutit, inūssusera navêrdluínartitdlugo

Amunip kinguainut ikârpunga; Nâlagkavdlo agssavnut túniúpai
sôrme uvavnut majuarpise uvdloĸ mána sorssugkiartordlunga
4 Javftap tauva Gîliatip angutitai tamaisa katerssorpai Eivfarâ-
-kutdlo sorssugdlugit; Gîliativdlo angutitaisa Eivfarâkut perdlug-
-típait, oĸarmata: Eivfarâp aniguissortai tássauvuse Gîliatim
3,28. Eivfarâp Mánarsivdlo akornáne. 5 Gîliatíkutdlo Jôrtanip iki-
-riainik Eivfarâkut tiguaivfigait; pivordlo Eivfarâp aniguissortais
ilât oĸarângat: ikârdlanga, tauva Gîliatip angutitaisa oĸarfigissarât
Eivfarâkûvit? táunalo oĸararaoĸ: nâgga; 6 tauvale oĸarfigissarpât
oĸarit-ait: ssípûlat, oĸararaordle: sípûlat, taivdluarnigssâ ilunger-
-sûtigíngínamiuk; tauvalo tigussarât toĸutdlugulo Jôrtanip iki-
-riaine; taimaníkutdlo Eivfarâkut ilait sisamanik ĸulilingnik mar-
-dlungnigdlo tûsintigdlit ordlorarput.

7 Javftap Israîlíkut erĸartûpai ukiut arfinigdlit; tauva Javft
Gîliatíkûssoĸ toĸuvoĸ, ilissauvordlo Gîliatip igdloĸarfîsa ilâne.

8 kingornagut Ivtsânip Bîtdlîmimiup Israîlíkut erĸartûpai
9 táuna pingasunik ĸulilingnik erneĸarpoĸ, panîtdlo pingasunik
ĸuligdlit asimut nulíssiutípai, panîtdlo pingasunik ĸuligdlit âmа
asianit erniminut isertípai; Israîlíkutdlo erĸartûpai ukiut arfineĸ-
mardluk. 10 tauva Ivtsâne toĸuvoĸ, Bîtdlîmimilo ilissauvoĸ.

11 kingornagut Eilunip Sîpulûkûssup Israîlíkut erĸartûpai:
Israîlíkutdlo ukiut ĸulit erĸartûkamigit, 12 Eilune Sîpulûkûssoĸ
toĸuvoĸ, Ajalûnimilo Sîpulûp nunâne ilissauvoĸ.

13 kingornagut Avtûnip Hitdlîlip ernerata Periatûnimiup Is-
10,4. -raîlíkut erĸartûpai; 14 táuna sisamanik ĸulilingnik erneĸarpoĸ
pingasunigdlo ĸulilingnik ernutaĸardlune siutitûne ĸimugtugssa-
-rigsune arfineĸ-mardlungnik ĸulilingne ĸimugsersunik; Israîlí-
-kutdlo erĸartûpai ukiut arfineĸ-pingasut. 15 tauva Avtûn Hit-
-dlîlip ernera Periatûnimio toĸuvoĸ, Periatûnimilo Eivfarâp nunâne
Amalákut ĸáĸâne ilissauvoĸ.

kapitalit 13.

Samsût inúngortoĸ.

8,33; 1 Israîlivdle kinguai Nâlagkap iluaríngisânik iliortuarsínarmata
10,6. Nâlagkap túniúpai Filisterit agssainut ukiut sisamanik ĸuligdlit
ukiûtitdlugit.

Jôrs. 19,41. 2 inoĸartordlo Sôramiumik Dáníkûssup erĸardlîsa ilânik Ma-
-nûamik atilingmik; táussumalo nulia ernisuitsûssoĸ ĸitornartâ-

anilo. 3 Nâlagkavdle íngilia nulianut takutípoĸ oĸarfigalugo:
a, ernisuitsûvutit ĸitornartârnatitdlo; nârtulísautitdle ernertâru- Lúk. 1,13.31.
nârdlutitdlo. 4 mãnalo misigssorit-ait, vĩnimigdlo imigssamigdlo 4 Môr. 6,3.
aerúnartumik imeĸinak, sumigdlo mingungnartumik nerinak, 5 Môr. 14,19.
ârtulísagavíme ernertârumârdlutitdlo; savik salíssut táussuma 4 Môr. 6,5;
ıĸuanut ĸutdlartíneĸásángilaĸ, Gûtimut ingmíkôrtitáusangmat 1 Sâm. 1,11.
gutínguaĸ arname timâta iluanit; táunalo autdlarnîumârpoĸ Is-
alíkut ánáusavdlugit Filisterit agssainit. 6 arnaĸ táuna tauva
ırpoĸ uvine oĸarfigiartordlugo ima: Gûtip inoĸutâta tikípânga,
atualo sôrdlo Gûtip íngiliata táutua mianernangârtoĸ; aperíngi-
arale sumiûssoĸ, arĸilo oĸautigíngilâ uvavnut. 7 oĸarfigângale:
a, nârtulísautit ernertârumârdlutitdlo; mãnalo vĩnimik imigssa-
nigdlo silaerúnartumik imeĸinak, sumigdlo mingungnartumik ne-
inak, Gûtimut ingmíkôrtitáusangmat angutínguaĸ arname timâta
ıanit uvdloĸ toĸuvfigsse tikitdlugo. 8 tauva Manûa Nâlagkamut
gsiarpoĸ oĸardlune: ata nâlagara, Gûtip inoĸutâ autdlartitat
ngumut iserdle-ait uvavtínut ajoĸersordlutalo, angutínguaĸ er-
iúsassoĸ ĸanoĸ písagigput. 9 Gûtivdlo tusarpâ Manûap nipâ;
ûtivdlo íngiliata kingumut nulia tikípâ, táuna narssame igsiassoĸ,
ıiatale Manûap najúngíkâ. 10 tuaviordlune tauva nulia arpagpoĸ
ıine nalunaerfigiartordlugo oĸarfigalugo: ata, uvavnut takutípoĸ
ıgut ivsaĸ uvavnut tikiútoĸ. 11 tauva Manûa nikuípoĸ nulê malig-
llugo, angutdlo táuna tikíkamiuk oĸarfigâ: ivdlit-una angut arnamut
núnga oĸalugtoĸ? oĸarpoĸ: táunauvunga. 12 Manûa tauva o-
ıarpoĸ: erĸûgpata mãna oĸautsisit, ĸanoĸ-ísápat angutíngûp
ırĸugssâ suliagssâlo? 13 Nâlagkap íngilia Manûamut oĸarpoĸ:
namut oĸautigissavnut tamanut mianerssúsavoĸ; 14 sunik nali-
ıgínarnik vĩneĸúmit pissunik nerísángilaĸ, vĩnimigdlo imigssamig-
llo silaerúnartumik imísángilaĸ sumigdlo mingungnartumik nerí-
ıanane; tamaisa ingminut inássutigissáka maleruásavai. 15 Manûa
âlagkap íngilianut oĸarpoĸ: unigtitsiardlavtigit-ait, savaussâr- 6,18.
ĸamik piarêrsáukumârpavtigit. 16 Nâlagkavdle íngilia Manûamut
ĸarpoĸ: unigtíkaluarungma, nerdliutigssangnik nerísángilanga; ki-
siánile tuníssúmik ikivkagagssamik piarêrsaiumaguvit, Nâlagkamut
igdliarísavat; mássa Manûap nalugâ táuna Nâlagkap íngiligigâ.
17 Manûa tauva Nâlagkap íngilianut oĸarpoĸ: ĸanoĸ ateĸarpit? 1 Môr. 32,29.
ĸautsit erĸûgpat atarĸerĸuvdlutigit. 18 Nâlagkavdle íngiliata o-
ĸarfigâ: sôĸ atera aperĸutigaiuk? tamássa tupingnartoĸ. 19 tauva
Ianûap savaussâraĸ tuníssutdlo neĸigssaĸ tiguvai Nâlagkamutdlo

pigdliaralugit kaersume; tupingnartuliorpok tauva [íngile], Manûa
nulialo issigingnârtut. [20] pivordlo ikualanera tunissivingmit k
-langmut kúmukartitdlugo, tauva Nâlagkap íngilia kúmukarpo
tunissiviup ikualanerane; Manûalo nulîlo issigingnârtut kînamingni
nunamut patdlorput. [21] kingorna Nâlagkap íngilia takutíkung
-naerpok Manûamut nulianutdlo; tauva Manûap nalujungnaerp
2 Môr. 19,21; táuna Nâlagkap íngiligigâ. [22] Manûalo nuliaminut okarpok: toku
33,20; erk. 6,22 t. -galugtuarpugut, Gûte takugavtigo. [23] nuliatale okarfigâ: Nâlagka
iluarigaluaruniuk tokutíkumavdluta, agssavtínit tuníssut ikivka
-gagssak tuníssutdlo nekigssak tigusimásángíkaluarpai, tamáka
tamaisa uvavtínut takutísimásángíkaluardlugit, mássákutdlo taim
tusardlersimásángíkaluardluta. [24] nulialo ernertârpok atserdlugu
Samsûmik; angutínguardlo agdlivok, Nâlagkavdlo pivdluarkuvâ
[25] Nâlagkavdlo anernerata súnîvigilerpâ Dánip tangmârfiane Sôra
Eistaulivdlo akornáne.

kapitalit 14.

Samsûp lîuvek pâgâ. nuliartok.

[1] Samsût Tivnâmut aterpok, Tivnâmilo arnamik takuvok Fili
-sterit pantsa ilãnik. [2] majuardlunilo angúne arnilo nalunaerfigiar
-torpai okardlune: arnamik Tivnâme takuvunga Filisterit panîs
1 Môr. 34,4. ilãnik, mãnalo táussumínga nuliarsarsinga. [3] angutâta arnâtal
okarfigât: arnakángínermat katángutivit panîsa ínugtamalo tamarmi
2 Môr. 34,16. ilãnik, Filisterit kipinekángitsut nuliariartorfigaigit? Samsûvdl
angúne akivâ: táussumínga nuliarsánga, tássaungmat iluarissara
[4] angutâtale arnâtalo nalugât Nâlagkamit tamána pissok, patsi-
-sigssarsiortok Filisterinit, taimaníkut Filisterit Israîlíkúnut nâla-
-gaungmata. [5] tauva Samsût angutâlo arnâlo Tivnâmut aterput;
Tivnâvdlo vînekutilînut pigamik, ata, lîuvitsiaup uiánissârdlune
6,34; 15,14. pârâne. [6] Nâlagkavdlo anernerata pitorarfigingmane aligtorpâ
sôrdlo savaussârak aligtoráine, sumik sákokarnane; angúnile arnilo
nalunaerfigíngilai kanok-iliorsimassumik. [7] aterame arnak oka-
-lûpâ, Samsûvdlo iluarâ. [8] kingunitsiâgut tássungnarame kingumut
nulíssiúkumavdlugo, sanguvok lîuvertame kigdlua takujartordlugo.
sunauvfa igutsait ujameriagtut lîuvertame timâne tokungassume
tungusungnitsûtdlo. [9] pîardlugulo itúmiúpâ, ingerdlatitdlunilo ta-
-ssánga nerivok, angúnilo arnilo ornigdlugit tunivai, neri-
-putdlo; nalunaerfigíngilaile, tungusungnitsût lîuvertame timânit

ungassumit pîaringne. [10] angúnilo arnamut táussumúnga ater-
at, Samsût tássane Kagssimiuârtitsivok, angutit inûsugtut tai-
ailiortarmata. [11] takugamíkulo pingasunik Kulilingnik ikíngutig-
arsivât najorkuvdlugo. [12] tauva Samsûp okarfigai: nalorssit-
rdlavse-ait nalorssitsârúmik; uvavnut nalunaeruvsiuk uvdlune
kunane Kagssimiuârfiussune arfinek-mardlungne erkordlugulo,
ísavavse ilupássanik pingasunik Kulilingnik ánorássanigdlo ar-
lautagssanik pingasunik Kulilingnik; [13] kisiánile uvavnut nalu- 1 Môr. 45,22.
ernek saperuvsiuk, ilivse tunísavavsinga ilupássanik pingasunik
lilingnik ánorássanigdlo ardlautagssanik pingasunik Kulilingnik;
rfigâtdlo: nalorssitsârigit nalorssitsârutingnik, tusardlarput. [14] o-
rfigai: nerrersûmit nerissagssak anivok, nakûssumit tungusung-
itsok anivok; nalorssitsârutdle nalunaernek saperpât uvdlune pi-
gasune. [15] uvdlutdle arfinek-áipâne Samsûp nulianut okarput: uvît
sigíngitsôrtíssuk nalunaerfigerkuvdluta nalorssitsârúminik, ingner- 16,5.
uk ikivkaKinavavtigit angúpitdlo igdlua táputdlugo; pîtsúngortíku- 12,1.
aneravsigut Kaerkuvisigut taimailiorumángínerdlusilûnît? [16] tauva
msût nuliata Kíssavigâ okardlune: ûmigînarparma asanangalo;
gtama ernere nalorssitsârpatit nalorssitsârúmik uvavnutdlo na-
maernago; akivâ: takuvat atâtavnutdlûnît anânavnutdlûnît nalu-
áingíkiga, ilingnut tauva nalunáisagiga? [17] Kíssavigingmanile uv-
lune arfinek-mardlungne Kagssimiuârfigissamingne, uvdlut arfinek- 16,16 tt.
pâne nalunaerfigâ erdlorkungmane; ínugtame ernerinut tauva
lorssitsârut nalunaerpâ. [18] tauva uvdlut arfinek-áipâne sekernup
rríngínerane igdlokarfiup angutitaisa okarfigât: suna tungusung-
íneruva tungusungnitsûmit, sunalo nakûneruva lîuvimit? okarfigai:
maut agssatdlagtíngíkaluaruvsiuk ugsiutíngnara uniartigalugo, na-
orssitsârutiga erkúngerkajakârse. [19] Nâlagkavdlo anernerata pi- 6.
orarfigingmane Askalûnimut aterpok, tássanimiutdlo ilait angutit
ngasunik Kuligdlit tokúpai, atissaiardlugitdlo nalorssitsârúminik
lunaersissut tunivai ardlautagssanik; níngangneralo katsungailer-
mat, angúme igdluanut majuarpok. [20] Samsûvdle nulia ikíngutig-
ssarsiaisa ilâta pigilerpâ.

kapitalit 15.

Samsûp Filisterit perdlugtíkai.

[1] kingunitsiâgutdlo Kajûssiagssanik kivdluivfiup nalâne Samsûp
ulê takusaramiuk savaussârKamik pajugdlugo, okarpok: nuliavnut

iserdlanga iningúanut ilordlermut; angutâtale iserkúngilâ. [2] ang
14,20. -tâlo okarpok: isumakaleriatdlarama ûmigivdluínarit, ikíngutinga
túniúpara; nukâ pínernerúngínerpa táussumánga? pigilerukᐧi
taortigititdlugo. [3] tauva Samsûp okarfigai: tamatumûna Fi
-sterinut píngitsûsaunga, ajortumik iliorfigigaluaruvkit. [4] Samsûtd
autdlarpok, teriangniatdlo pingasunik untritigdlit pissaralugit na
-nerússanik tigusivok, pamiuilo sangmekatigígsiterdlugit naneru
atausek ivertítarpâ pamiut mardluk akornánut kerkatigut. [5] na
-nerússatdlo ingnermik ikitdlugit iperarpai, Filisterit kivdlugag
-ssanik karriliutainut autdlartitdlugit; tauva karrîagagssatdlo ki
-lerssugkat kivdlugagssatdlo nautsîvîtdlo ûliakutigdlit agdlât ikuat
6,29. -dlagtípait. [6] Filisterit tauva okarput: kina taimailiorpa? okar
-putdlo: Samsût Tivnâmiup ningaua taimailiorpok, nulia tigung
14,15. -mago ikíngutânutdlo túniutdlugo; tauva Filisterit majuarput ar
-nardlo táuna angutâlo ingnermik ikivkardlugit. [7] Samsûvdl
okarfigai: taimailioravse, ilivsínut akiniaisínanga soráisángilang
[8] perdlugtípailo perdlugtitsinermik angisûmik sekumitdluínardlugit
tauvalo aterpok kuvnerdlo kaersume Eitâme ítok initârfigalugo.

[9] majuardlutik tauva Filisterit Jûtamut tangmârput, Lîgim
siámardlutik. [10] Jûtavdlo angutitai okarput: sôk majuarpise uvav
-tínut? akivait: Samsût kilerssoriartordlugo majuarpugut iliorfigiu
-mavdlugo, sôrdlo iliorfigigâtigut. [11] tauva angutit pingasunik tûsin
-tigdlit Jûtákut ilait aterput kuvnermut kaersume Eitâme ítumut
Samsûmut okariartordlutik: Filisterit naluvigit uvavtínut nâlagau
-ssut? sôrme taimailiorpit uvavtínut? akivai: sôrdlo uvavnut iliortut
taima iliorfigâka. [12] okarfigât: kilerssoriartordlutit aterpugut tú
-niúkumavdlutit Filisterit agssainut; Samsûvdlo okarfigai: ugper
-narsaivfigisinga uvavnut ornigúkumanase. [13] okarfigât ima: ââ
kilerssuínardlutit túniúkumârpavtigit agssainut; tokúnaviángilavtigit;
tauva kilerssorpât agdlunaussanik mardlungnik nutânik majuartit
-dlugulo kaersumit. [14] Lîgimut pingmat, Filisterit nivdlerdlutik
14,6. pârpât; Nâlagkavdle anernerata pitorarfigingmago, agdlunaussat
16,9. 12. talînītut ujalugssiatut ingnermik ikuatdlagtutut ilerput, kilerutailo
augput agssainit katagdlutik. [15] siutitûvdlo agdlerukuanik nutâmik
navssârame, agssane isagtitdlugit tiguvâ, tamatumíngalo angutit
tûsintigdlit perdlugtitdlugit. [16] Samsûtdlo okarpok: siutitûp ag
-dlerukuanik kalerîgsitdlugit mardluvíngordlugíme, siutitûp agdle
-rukuanik angutit tûsintigdlit perdlugtekâka. [17] okalorêramilo
agdleruko igípâ; najugardlo tamána Râmat-Lîgimik atserpâ. [18] ki-

eкigamile Nâlagaк tordlorfigâ oкardlune: kivfavit agssaisigut
ngneк tamána angeкissoк túniúkagko, mãna кilagdlunga toкú-
unga kipineкángitsut agssainut pivdlunga? [19] Gûtip tauva 1 Sâm. 31,4.
ɜrsoк] seкugteriviussarssuaк Lîgimîtoк кupivâ, imerdlo tássánga
roк, imerpordlo, anersârninilo utermat ũmarpoк; taimáitumik 1 Sâm. 30,12.
ána ateкartípât tordlortup puilassuanik Lîgimîtumik uvdlumi-
at agdlât. [20] Israîlíkutdlo erкartũpai Filisterit uvdluine ukiut 16,31.
rdlungnik кuligdlit. 13,1.

kapitalit 16.

Samsût kigdlormut sâlersoк. toкussoк.

[1] kingorna Samsût Gâsaliarame uverssartumik tássane takuvoк
rfigalugulo. [2] Gâsamiunutdlo oкarmata: Samsût tamaunga
oк, angalavdlutik кoкagssiniarpât únuaк tamât igdloкarfiup i-
vfiane; nipangerputdle únuaк tamât oкardlutik: aкago кaulerpat
úkumârparput. [3] únuavdle кiterarneranut Samsût înangagame
kípoк únuaк кiterarmat, igdloкarfiuvdlo isâvfiata matorssue
ierarutailo mardluk tiguvai, kivigdlugitdlo sánerússualo táput-
ugo tuviminut ilivai majûtdlugitdlo кáкap кârpiânut Hîprûnip
anĩtup.

[4] tamatuma kingornagut asalerpâ arnaк kũngûp Sôraup er-
ine Dâlilamik atilik. [5] táussumúnga Filisterit sujulerssortait
juarput oкarfigalugulo: misigíngitsôrtíssuk takuvdlugulo sukut- 14,15.
anĩnersoк nakũssuserssua, sumigdlo artorssartísínaugigput; tauva
erssorumârparput кunutíkumavdlugo; tunísavavtigitdlo uvagut
ngutdluta sîkilinik tûsintilingnik untritilingnigdlo sîlviussunik. 17,2.
Dâlilalo tauva Samsûmut oкarpoк: nalunaerfigínga-ait, sukutsia-
itoк nakũssuserssuit, sumigdlo кilerssordlutit кunutíneкarsínau-
sutit. [7] Samsûp akivâ: кilerssoraluarpánga agdlunânik arfineк-
ardlungnik nutânik panersersimángitsunik, nukigdlârкajaкaunga
igtut avdlatut ilerdlunga. [8] Filisterit sujulerssortaisa tauva ag-
lunânik arfineк-mardlungnik nutânik panersersimángitsunik ma-
ûssivigingmáne, táukunínga кilerssorpâ. [9] кoкagssîssugssaкar-
llunilo inínguame ilordlerme uníngassumik oкarfigâ: Samsût-â,
listerit кaníngaleкãtit; tauva agdlunât kigtorarpai, sôrdlo agdlu-
aussiornikut кivssiat kigtorartartut ingnermik agtorneкarânga-
nik; nakũssusialo ilisarineкángilaк. [10] tauva Dâlila Samsûmut
arpoк: ata, mítatigârma sagdluvdlutitdlo oкalugfigalunga; mãna

nalunaerfigínga-ait, sumik кilerssorneкarsínaussutit. 11 oкarfi
кilerssordluaraluarpánga agdlunaussanik nutânik sumut pássutu
-ssamut atorneкángitsunik, nukigdlârкajaкaunga inugtut avdlat
ilerdlunga. 12 tauva Dâlila agdlunaussanik nutânik tigusivoк i
-lerssordlugulo táukunínga; oкarfigâlo: Samsût-â, Filisterit кa
-ngaleкâtit; кoкagssíssugssardlo ininguame ilordlerme uníngasse
kigtorarpaile tatdlīminit katagtitdlugit ujalugssiatut. 13 Dâlila tau
Samsûmut oкarpoк: mána tikitdlugo mítatigârma sagdluvdlutit
oкalugfigalunga; nalunaerfigínga, sumik кilerssorneкarsínaussut
oкarfigâ: niarкuma nujai perdlaiat arfineк-mardluk nuvferssū
-luarugkit ikârtitigagssanut. 14 tauva kikíssamik pâgúpai oкar
-galugulo: Samsût-â, Filisterit кaníngaleкâtit; siningminitdlo it
-dlune nuvferssūssat kikiât amoкâ ikârtitigagssat táputdlug
15 oкarfigâ tauva: кanoк oкarsínauvit: asavavkit, mássa ūma
uvavnīngitsoк? tássa pingasoriardlutit mítatigârma nalunaerfi
-nangalo sukutsianītoк nakūssuserssuit. 16 oкautsiminigdle uvdl
14,17. tamaisa erdlorкungmane nâgdliugtingârdlunilo ilalârneк sapilerp
toкúsagune agdlât, 17 ūmáminigdlo iluitsumik nalunaerfigâ oкa
13,5. -figalugo: savik salíssut niarкuvnut кutdlartíneкángilaк, Gûtim
ingmíkôrtitaugama arnama timâta iluanit; salíssúmik salineкarum
nakūssutsima кimagkumârpânga, nukigdlârumârpungalo inugt
nalingínartut ilerdlunga. 18 Dâlilap takugamiuk nalunaerfigigi
ūmáminik iluitsumik, autdlartitsivoк Filisterit sujulerssortait кae
-кuvdlugit, oкarкussivdlune: tamatumûna majuaritse, nalunaerf
-gingmanga ūmáminik iluitsumik. tauva Filisterit sujulerssortait
majuarfigât sîlvitdlo nagsardlugit. 19 sêrкuminilo sinigtípâ, angu
-migdlo кaerкussivdlune niaкuata nujai perdlaiat arfineк-mardlu
salíssúmik salisípai; nâgdliugtilerpâlo; nakūssusiata tauva ki
-magsimavâ; 20 oкarpordlo: Samsût-â, Filisterit кaníngaleкâtit
tauva siningminit iterpoк oкardlune: anísaunga sujugdlermigsa
kigtorautdlunga, mássalo naluvdlune Nâlagkap кimagkâne. 21 Fi
2 kúng. 25,7. -listeritdle tiguvât, issailo igdlugtut кârpait, Gâsamutdlo atertípâ
кilerssordlugulo kalivnernik kangnúsaussunik; parnaerússivingmik
aserorterissarpoк. 22 nujailo naulerput salíssúmik salineкarneratu
kingornagut. 23 Filisteritdle sujulerssortait katerssorput tun-
1 Sâm. 5,2. -ssúmik angisûmik tunissiumavdlutik Dâgunimut Gûtigissamingnut
tipaitsugkumavdlutigdlo oкaramik: Gûtivta Samsût кíngarssor-
-terput agssavtínut túniúpâ. 24 inuitdlo takugamíko, Gûtertik
únersiutigât oкaramik: Gûtivta agssavtínut túniúpâ кíngarssorter-

ıt nunavtínik piunêrússissoк ilavtínigdlo toкutaussunik amerisaissoк. [25]kajumileramigdlo oкarput: Samsût кaerкusiuk píuarкuvdlugo uvavtínut; tauva Samsût кaerкuvât parnaerússiagmit, tákuánilo pínguarpoк, sukarssuitdlo akornáne кeкartípât. ıamsûvdle inûsugtoк tasiortigissane oкarfigâ: pitsailinanga, suırssuit igdlup aulajangerfê savtigdláka talivfigalugitdlo. [27]igorssuardlo ulivkârtoк angutinik arnanigdlo, Filisteritdlo sujulerortait tamarmik tássungnarsimassut; igdluvdlo кâne angutit atdlo pingasunik tûsintigdlit migssiliordlugit issigingnârtut, nsût pínguarmat. [28]Samsûvdlo Nâlagaк tordlorfigâ oкardlune: lagaк Nâlagaк-â, erкaiginga-ait, píssagtíngalo-ait matumûnáinaк, te-â, atausiardlungalo Filisterit akiniardluarnãka issíka mardluk dlugit. [29]tauva Samsûp sukarssuit mardluk кiterdlît igdlup ajangerfê eкípai ajaperdlugitdlo ardlât talerpingminik áipâlo ningminik, [30]imalo oкardlune: tarnima Filisterit toкoкatigiligit, nsûp uvertípai agsorordlune; tauva igdlo úpípoк sujulerssuiıunut inungnutdlo tamanut tarкamanītunut; toкussutdlo toкuɜrmine toкutai amerdlanerúput inûnermine toкutainit. [31]кaıngutai tauva angutâtalo inoкutai ilũngarmik aterput autdlarutlugulo, Sôravdlo Eistaulivdlo akornánut iliveriartorpât angutâta ınûap iliversiânut. Israîlíkut táussuma erкartûpai ukiut mar- 15,20.
lungnik кuligdlit.

kapitalit 17.

Migga igdlumine Gûtiliaкalersoк.

[1]inoкartordlo Eivfarâp кáкâmiumik Miggamik atilingmik; rnaminut oкarpoк: sīkilit tûsintigdlit untritigdlitdlo sîlviussut ıgnit tigussaussut perdlorкussíssutigissatit tusâtitdlungalo agdlât autigissatit, ata, sîlvit táuko uvavnīput, uvanga tigugavkit; tauva 1 Môr. 14,19;
nâ oкarpoк: pivdluarкunarsile ernera Nâlagkamut. [3]arnaminut Rút. 3,10;
ıva utertípai táuko sīkilit tûsintigdlit untritigdlitdlo sîlviussut; 1 Sâm. 15,13.
nâle oкarpoк: sîlvit táuko ivdlernarteкāka Nâlagkamut pigititlugit; agssavnit ernerma tigúsavai inûssaliorкuvdlugo кiperugamik kuissamigdlo; mãnalo ilingnut utertípáka. [4]arnaminutdle vit táuko utertingmagit, arnâta sīkilit mardlungnik untritigdlit ıviussut tiguvai sîlvimigdlo augtitsissumut túniutdlugit; táussunalo inûssaliarai кiperugkamik kuissamigdlo Miggap igdluanîlerıunik. [5]angutdlo táuna Migga Gûtiminut igdluliaкarame kia-

8,27; -peкússualiordlunilo Gûtiliautiliordlunilo, ernime ilât atortugsı
Hús. 3,4. 1 Mór. 31,19. -ngortitdlugo palasigilerpâ. 6 uvdlune táukunane kúngeкángil
18,1; 19,1; Israîlime; nalingínaк iluarissaminik iliorarаoк. 7 inûsugt
21,25. -кartordlo Bîtdlîmimit Jûtap pianit pissumik Jûtákut erкardle
ilãnik, táunalo Lîvíkûssoк takornartauvdlunilo tássane. 8 ang
táuna igdloкarfingmit Bîtdlîmimit Jûtap pianit autdlarsimagu
sume sapíngisamine takornartaujumavdlune, Eivfarâp кáкâne Migg
igdlua tikípâ ingerdláinarumagaluardlune. 9 Miggavdle oкarfi
sumit tikiúpit? akivâ: Lîvíkûvunga Bîtdlîmimit Jûtap pia
pivdlunga; autdlarsimavunga takornartaujumavdlunga sume sap
-ngisavne. 10 tauva Miggap oкarfigâ: unigfigínga, atâtagalutit
palasigilavkit, tunissarumârpavkitdlo ukiumut sîkilinik кulinik s
-viussunik ánorâкartitdlutitdlo inûtigssaкartitdlutitdlo; tauva Lî
-kûssoк iserpoк. 11 Lîvíkûssuvdlo akuerâ angut táuna unigfi
-savdlugo; inûsugtordlo táuna tauva ernime ilâtut itípâ. 12 Migga
-dlo Lîvíkûssoк atortugssángortíkamiuk, inûsugtoк táuna pala
-gilerpâ; Miggavdlo igdluanîpoк. 13 Miggalo oкarpoк: mãna n
-lujungnaerpunga, Nâlagkap ajúngitsulivfigísagânga, Lîvíkûssoк p
-lasigileravko.

kapitalit 18.

Miggap Gûtiliai Dáníkut Laisimut autdlarúkait.

17,6; 19,1: 1 uvdlune táukunane kúngeкángilaк Israîlime; uvdlunilo ta
21,25. -kunane Dáníkut nagguveкatigît kingornússarsiagssarsiorput n
-nagssamingnik, tamána tikitdlugo kingornússagssarsínginamik Is
-raîlíkut nagguveкatigîgsortaisa akornáne. 2 Dánivdlo kinguai tam
angutinik tatdlimanik autdlartitsíput, erкardlerîgsortatik naling
-siordlugit, angutinik sorssugsínaussunik Sôramiunik Eistaulimiunig
-dlo, nuna misiligkiartorкuvdlugo kigdligfigsioriartorкuvdlugulo. o
17,1. -кarfigalugit: autdlaritse, nuna kigdligfigsioriartorsiuk. tauva Eiv
-farâp кáкâne Miggap igdlua tikípât tássanilo únuivdlutik. 3 Migga
inoкutai táukua najoramíkik inûsugtup Lîvíkûssup nipâ ilisarit
ornigdlugulo tássane oкarfigât: kia tamaungnartípâtit, sulivitdl
tamâne, susivitdlo tamâne? 4 akivai: ima imánalo Miggap ilior
-figissarpânga; akilîvdlune piniardlunga palasigilerpânga. 5 oкar
-figâtdlo: Gûte sujunersioruk-ait, nalujungnaerкuvdlutigo avкut
ingerdlavigissarput pivdluarnásanersoк. 6 palasip akivai: erкig
-sivdluse autdlaritse, avкut ingerdlavigissarse Nâlagkap iluari

tauva autdlarput angutit táuko tatdlimat Laisimutdlo pivdlutik.
:tdlo tarкamanĩtut takuvait najorât terdligdlutik, Sîtûmiut iler-
atut uníngauardlutik terdlarordlutigdlo, sunalo pivdlugo ag-
uardlersoкángitsoк nuname, nâlagáussuserdlo kingornússarine-
rtartoк, Sîtûmiunitdlo ungasigdlutik sumik inungmut agssor- 28.
tigissaкángitsut. 8 tikingmatik кatángutaisa Sôramiut Ei-
ıulimiutdlo oкarfigait: кanoк piniarpise? 9 oкarput: pikigitse,
|uarfigitigik, nunât takugavtigo, atalo ajúngingârtoк; ilivsile ni-
ıngersuse? autdlarumârnertoкinase nunât pigilerniariartordlugo.
pũkuvse, inuit tikísavase terdlarortut nunalo tamagingnut initôк,
tip agssavsínut túniússâ, najugaк sunik nalingínarnik nunap
ik ajorssarnángitsoк. 11 tássánga tauva autdlarput Dáníkut
ardlerît ilait Sôramiut Eistaulimiutdlo, angutit arfinilingnik
кitigdlit sorssûtinik sákulersorsimassut. 12 majuardlutigdlo
gmâriartorput Kêriat-Jîarîmut Jûtamĩtumut; taimáitumik na- Jôrs. 15,9. 60.
gaк tamána ateкartípât Dánip tangmârfianik uvdlumimut agdlât,
sa Kêriat-Jîarîp tunua. 13 tássángalo Eivfarâp кáкâ ingerdla- 17,1; 18,2.
galugo Miggap igdlua tikípât. 14 tauva pilerput angutit táuko 2.
dlimat nuna Laise misiligkiartordlugo autdlarsimassut кatángu-
mingnut oкardlutik: ilisimavisiuk, igdlune mákunane kiapeкú-
ıuaкartoк Gûtiliauteкardlunilo inûssaliaкardlunilo кiperugkamik 17,4. 5.
issamigdlo? mãnalo nalujungnaeritse кanoк-iliúsassuse. 15 tá-
ıungalo saкiatdlagdlutik iserput inûsugtup Lîvíkûssup igdluanut,
ggap igdluanut, aperalugulo ajúngínersoк. 16 angutitdle arfini-
ngnik untritigdlit Dánip kinguaisa ilaisa sorssûtinik sákulersor-
massut isertarfiup matua silatangerât. 17 angutit táuko tat-
limat nuna misiligkiartordlugo autdlarsimassut majuaramik tar-
ımunga iserdlutik, inûssaliaк кiperugaк kiapeкússuardlo Gû-
liautitdlo inûssaliardlo kuissaк tiguvait; palasivdle angutit-
lo táukua arfinilingnik untritigdlit sorssûtinik sákulersorsima-
sut isertarfiup matua silatangerât. 18 ivkuale Miggap igdlua-
ut isertut inûssaliaк кiperugaк kiapeкússuardlo Gûtiliautitdlo
ıssaliardlo kuissaк tigungmatigik, palasip oкarfigai: кanoк-ilior-
ise? 19 akivât: nipangerit agssatit кanernut ilivdlugit, ingerdla-
atigitigutdlo, atâtagalutitdlo palasigilavtigit; ajúngíneruneгpa i-
ıngnut, inûp atautsip inoкutaisa palasigingmátit, imalũnît naggu-
eкatigît erкardlerîgsut Israîlíkúne palasigigpátit? 20 tauva pa-
ısip ũmámigut kajumilerdlune kiapeкússuaк Gûtiliautitdlo inû-
ısaliardlo кiperugaк tiguvai inuitdlo akornánut pivdlune. 21 tu-

-nússivdlutik tauva autdlarput; mêrĸatdlo nerssutautitdlo erdli
-nartutdlo sujuartípait. [22] ungasingâlersut táuko Miggap igdlu
angutit igdlune Miggap igdluata sanianītune ítut atautsimut ĸa
-ĸuneĸarput Dánivdlo kinguai malerssordlugit. [23] tordlorfigi
-matigdlo Dánip kinguaisa ĸiviarpait Miggamut oĸardlutik: su
-vit [ilatitdlo] atautsimut ĸaerĸuneĸarpise? [24] oĸarpoĸ: Gûtili
tigugavsigik palase táputdlugo autdlardlusilo; sumalo piginerpa
sule? sôrme tauva oĸarfigaisinga: sugavit? [25] Dánivdle kinguai
oĸarfigât: nipit tusardliuteĸinago uvavtínut, angutit ĸiningass
ilivsínut ornigutеĸináput, ivdlitdlo inoĸutititdlo tarningerseĸinavu
[26] tauva Dánip kinguai ingerdlavingmíkut ingerdláput; Miggavd
takugamigit ingminit píssaunerussut, tunússivdlune igdlumi
uterpoĸ. [27] Miggavdle piliai táukua tiguvait palasisiâlo; Lai
-mutdlo pivdlutik, inungnut uníngauartunut terdlarortunutdl
perdlugtípait panap kînânik igdloĸarfigdlo ingnermik ikivkardlug
7. [28] ánáussissoĸángilardlo, Sîtût ungasingmat, sumigdlo inungm
agssortûtigissaĸarneĸ ajormata; igdloĸarfigdlo ĸôruanītoĸ Bî
Rîggûvip erĸâne. igdloĸarfik tauva ĸarmarpât nunasivfigalug
[29] igdloĸarfigdlo atserpât Dánimik, Dáne sujuaissartik Israîlim
erniusimassoĸ ateĸautigititdlugo; sujornagutdle igdloĸarfik táu
Laisimik ateĸaraluarpoĸ. [30] inûssaliaĸ ĸiperugaĸ Dánip kinguai
ingmingnut nápartípât, Jûntâtdlo Gêrsûmip ernera, Mánarsip er
-nutâ, táuna ernerilo Dáníkut nagguveĸatigît palasigait uvdle
nunamit autdlarúneĸarfigtik tikitdlugo. [31] ingmingnúme napass
Jôrs. 18,1. -liarât Miggap inûssaliâ ĸiperugaĸ uvdlut Gûtip igdluata Sîlo
-mîvfê tamaisa nâvdlugit.

kapitalit 19.

Gîpiamiut silaerssupilugtut.

17,6; 18,1. [1] uvdlune táukunane, taimane kúngeĸángingmat Israîlime. a
18. -ngutip Lîvíkûssup takornartauvdlune Eivfarâp ĸáĸâta isordlîn
arnaĸ Bîtdlîmimit Jûtap pianit pissoĸ panerfiúpâ. [2] panerfik
uverssarame tunutdlugo, ĸimagpâ Bîtdlîmimut Jûtap pianut aut
-dlardlune angúme igdluanut, tássanîtdlunilo ĸáumatit sisamat nâr
-dlugit. [3] uvialo tauva pikivoĸ autdlardlunilo maligdlugo ûma
-tânut oĸalugkiartordlune utersarniardlugo, inûsugtortane áipara
-lugo siutitûtdlo igdlugît nagsardlugit; angúmilo igdluanut [arnap
isertípâ; arnavdlo inûsugtup angutâta takugamiuk tipaitsulerpoĸ

iartordlugulo. [4]sakimilo arnap inûsugtup angutâta unigtí-
armane pingasunik uvdlivigâ; nerivdlutigdlo imerdlutigdlo únuí-
it tássane. [5]uvdlutdle sisamãne uvdlãkut makiârmata pikiga-
e autdlarumavdlune, arnap inûsugtup angutâ ningauminut o-
ırpoк: timiussamininguamik tumánguersaratdlait, kingorna aut-
arumârpuse. [6]ingitdlutik tauva nereкatigîgput táuko mardluk
ɛrdlutigdlo; tauvale arnap inûsugtup angutâ angúmut táussu-
únga oкarpoк: akueringa-ait, únuivdlutitdlo ũmatit kajumigkile.
ıkigaluarpoк angut táuna autdlarumavdlune; sakimile kimigîser-
ɾingmane uterpoк únuivdlunilo tássane. [8]uvdlut tatdlimãne
llãkut makiârmat autdlarumavdlune, arnap inûsugtup angutâ
ırpoк: tumánguersaratdlait-ait; arrîput tauva uvalitserdlugo
ivdlutigdlo táuko mardluk. [9]pikingmatdlo angut táuna aut-
arumavdlune, nangminerdlo panerfilo inûsugtortanilo, sakiata
ıap inûsugtup angutâta oкarfigâ; ârit, uvdluerutilerpoк únuler-
lunilo, únuigitse-ait, ata, uvdloк nâlermat mâne únuigit, ũma-
tdlo kajumigkile; aкagulo makiârumârpuse ingerdlanigssavsinut,
tdlarumârputitdlo tupernut. [10]angutdle táuna únuiumángilaк,
ıivdlunilo autdlarpoк Jîpusip tamássa Jerûsalâp nalânut piv- Jôrs. 15,8.
lune, siutitût igdlugît igsiautsersimassut nagsardlugit panerfilo
ıaralugo. [11]Jîpusimîleramik uvdluerutdluínalersoк inûsugtortâ
lagkaminut oкarpoк: кâ, Jîpusíkut igdloкarfiánut matumúnga
кiatdlagta-ait tássanilo únuivdluta. [12]nâlagâtale oкarfigâ: ig-
loкarfingmut avdlanertamut Israîlip kinguaisa pigissaisa ilagí-
gisãnut saкiatdlagkumángilagut; кângînarumârparputdle Gîpia ti-
itdlugo. [13]inûsugtortaminutdlo oкarpoк: ingerdlaniarit, inugdlit
dlât patdligkiartúsavarput únuivdlutalo Gîpiame Râmamilũnît.
кângînardlugo tauva ingerdlâput, seкernuvdlo tarrípai Gîpiap
tnjamîp piata sanianîlersut. [15]tássungalo saкiatdlagput únuiar- 20,4 tt.
ordlutik Gîpiamut; igdloкarfiuvdlo igdluisa akornánut ingíkiar-
orpoк, ingmingnik igdlusisitsissoкángingmat únuivfigssamingnik.
atalo, angutitoкaк narssamit aggersoк suliaminit únulersúkut,
ıgutdlo táuna Eivfarâp кáкâmiussoк takornartauvdlune Gîpiame,
ıjugkavdle tamatuma inue Bînjamĩkûvdlutik. [17]issinilo ârdlortí-
kamigit takulerpâ angut tikerârtoк igdloкarfiup igdluisa akorná-
nîtoк; tauva angutitoкaк oкarpoк: sumut ingerdlavit, sumitdlo 1 Môr. 16,8.
ivit? [18]oкarfigâ: ingerdlavugut Bîtdlîmimit Jûtap pianit Eivfarâp
áкâta isordlînut, tássanimiúgama, autdlarsimagamame Bîtdlîmimut
ûtap pianut; Nâlagkavdlo igdluanut piartorpunga, igdlusisitsisso-

1 Môr. 24,25. -кángilardle uvavnik. 19 siutitûtivut karrîarnikûteкarput iviga
-кardlutigdlo, uvangalo kivfatdlo arnaк inûsugtordlo kivfavit
-parissâ timiussauteкardlutalo vîniuteкarpugut; súnguamik a
-ssautigissaкángilagut. 20 angutitoкardle oкarpoк: erкigsigit, a
-ssautigissatit tamarmik uvavnîput; kisiáne igdlut akornáne
-nuinak. 21 igdluminutdlo isertípâ siutitûtdlo nerisitdlugit; i
-katigdlo uvfarpait nerivdlutigdlo imerdlutigdlo. 22 táukua ûma
1 Môr. 19,4.5. kajumilersut, ata, igdloкarfiup inuisa, angutit inupilûssut, igd
avatangerpât matumut kasugtordlutik, angúmutdlo igdlup inuat
utorкarmut, oкarput ima: angut igdlungnut isersimassoк anisíss
ilisarísagavtigo. 23 angutivdle igdlup inuata ánivigai oкarfigalugitdl
1 Môr. 19,7. ata кatángutíka, ajortumik peкinase-ait; angut táuna igdluv
1 Môr. 19,8. isersimangmat, taimailiornase silaerssordluse. 24 ata, paniga
-viarsiaussoк panerfâlo, táuko anisísavâka, narrunarsardlugitd
iluarissavsínik piumârpase; angúmutdle táussumúnga taimailio
-nase silaerssordluse. 25 angutitdle tusarumángingmássuk, angut
panerfe tiguvâ silamutdlo anisitdlugo táukunúnga; ilisarâtdlo ki
-ngunartulivfigalugulo únuaк tamât uvdlâmut; кaulermatdle ip
-rarpât. 26 uvdlâgssavdlo tungâgut arnaк táuna tikíkame, angut
nâlagkame isersímaviata igdluata matuata sânut úpípoк кáuma
-serdlugo. 27 nâlagâlo uvdlãkut makíkame igdluvdlo matue ma
-perdlugit anigame ingerdlavingmigut ingerdlajumavdlune, a
arnaк panerfe igdlup matuata sâne úpísimassoк agssailo avdl
-riussânîtdlutik. 28 oкarfigingmanilo: makitdlutit, autdlarnia
akissoкángilaк; tauva tiguvâ siutitûminut кaкitdlugo, pikivdlu
angut táuna najugkaminut autdlarpoк. 29 igdluminutdlo tikíka
savilerdlune panerfe tiguvâ navguaisigutdlo avgordlugo avgorne
arкaneк-mardlúngordlugit nagsiutdlugitdlo Israîlip nunânut il
-ngarmut. 30 takungnigtutdlo tamarmik oкarput: taimaeкatâ pi
-simananilo takuneкángilaк uvdlormit Israîlip kinguaisa Egivtûni
20,7. majuarfigissãnit uvdloк mána tikitdlugo; ûmámiugisiuk, pilerssi
-ritse oкalugdlusilo.

kapitalit 20.

Bînjamîkúnut sorssugtut.

1 aníput tauva Israîlip kinguai tamarmik, ilagîtdlo katerssor
-neкarput inugtut atautsitut Dánimit Bêrsâpalo Gîliativdlo nuna
kigdligalugit Mispamut Nâlagkamut. 2 inuitdlo ilũngarmik, Israîlik

gguveкatigîgsortaisa tamarmik, pingârnerssaisa Gûtip ínugtai
tisimassut savssarfigait, angutit sisamanik untritilingnik tûsin-
gdlit, pisuínait sákulersortut. [3] Bînjamîvdle kinguai tusarput,
·aîlip kinguai Mispamut majuarsimassut. Israîlivdlo kinguai
ɪrput: oкalugitse, кanoк-ilivdlune ajortoк tamána pisimava?
ɪuva pilerpoк angut Lîvikûssoк arnap toкutaussup uvia oкar-
lune: Gîpiamut Bînjamîp pianut pigavta uvanga panerfaralo 19,15.
uísavdluta, [5] Gîpiap inuisa makivfigânga igdlulo avatangerdlugo
ɪnga pivdlunga únuákut; toкúnialerssâraluarpânga, panerfaralo
rrunarsarpât toкutdlugo. [6] tauva panerfara tiguvara avgor- 19,29.
lugulo nagsiutdlugulo Israîlíkut kingornússâta narssainut ta-
ɪanut, kángunartuliordlutik silaerssordlutigdlo iliormata Israîlime.
ta, tamavse Israîlip kinguâringmase, oкaloкatigîgdlusilo piler- 19,30.
sâкatigîgitse mâne. [8] tauva inuit ilûngarmik inugtut atautsitut
кuíput oкardlutik: tuperminut autdlartoкángíkile igdluminutdlo
кiatdlagtoкarane. [9] mânale imána Gîpiamut iliorumârpugut:
.erautigeкisigo. [10] tigussarumârpavutdlo angutit кulit untriti-
ɪngnit, Israîlíkut nagguveкatigîgsortait tamákerdlugit, untritig-
ılitdlo tûsintilingnit tûsintigdlitdlo кulinik tûsintilingnit inuit
кússerкuvdlugit; Gîpiamut Bînjamîp pianut pigunik iliúsangmata
raîlime silaerssordlutik iliornerisa tamarmik naligssânik. [11] tau-
'a Israîlip angutitai tamarmik igdloкarfiup tungânut katerssorput,
ugtut atautsitut iligîgdlutik. [12] Israîlíkutdlo nagguveкatigîgsortait
ɪgutinik autdlartitsíput Bînjamîkut erкardlerîgsortainut tamanut,
ɪarкussivdlutik: suna-una ajortoк ilivsíne pisimassoк? [13] mâna
ɪgutit inupilûssut Gîpiamîtut кáisigik, toкúsagavtigik ajortordlo
raîlimit pêrsísavdlugo; Bînjamîkutdle кatángutimik Israîlip ki-
ɪguaisa nipât tusarumángilât.

[14] tauva Bînjamîp kinguai igdloкarfingnit katerssorput Gîpia-
nut, anísavdlutik Israîlip kinguai sorssugkiartordlugit. [15] Bîn-
amîvdlo kinguai igdloкarfingmiut nautsorssorneкarput uvdloк
ɪmána, angutit sákulersortut mardlungnik кulilingnik arfiniling-
ɪigdlo tûsintigdlit, ilángúnagit Gîpiamiut, nautsorssorneкartut
ɪgutit кinigkat arfineк-mardlungnik untritigdlit. [16] inuit táukua
ɪmarmik ilait angutit кinigkat arfineк-mardlungnik untritigdlit
ɪmiúput; táuko tamarmik ujarкanik igdlusariatdlarкigput timip
ɪerкualûnît uniúsanago.

[17] Israîlivdlo angutitai nautsorssorneкarput Bînjamîkut ilángú-
nagit, angutit sákulersortut sisamanik untritilingnik tûsintigdlit,

táuko tamarmik sorssugtugssauvdlutik. 18 pikíputdlo Gûtip ig-
Jôrs. 18,1. -dluanut majuardlutik; Gûtilo sujunersiordlugo Israîlip kingu-
erк. 1,1. oкarput: kina ardlarput perкârdlune majuásava Bînjamîp kingu
sorssugkiartordlugit? Nâlagardlo oкarpoк: Jûta perкârile. 19 tauv
Israîlip kinguai uvdlãkut pikíput Gîpiamut tangmâriartordlutik
20 nungutdlutigdlo Israîlíkut aníput Bînjamîkut sorssugkiartordlugit
nungutdlutigdlo Israîlíkut siagput táukunúnga, Gîpiamut sorssug-
-kumavdlutik. 21 tauvale Bînjamîp kinguai Gîpiamit aníput, uv-
-dlordlo tamána Israîlíkut ilait mardlungnik кulilingnik mardlung-
-nigdlo tûsintigdlit nunamut ordlorartípait. 22 inuitdle Israîli
angutitai pinertusârput kingumutdlo siagdlutik sorssungnerma
uvdloк sujngdleк siagfingmingne. 23 Israîlivdlo kinguai majuar-
-put Nâlagkavdlo kînâta sâne кiavdlutik únungmut agdlât; Nâ-
-lagardlo sujunersiorpât oкardlutik: kingumut savssásanerpung
Bînjamîp кatángúma kinguai sorssugkiartordlugit? Nâlagardl
oкarpoк: majuarfigisiuk. 24 tauva Israîlip kinguaisa patdligpai
Bînjamîp kinguai uvdlup áipâne. 25 Bînjamîkutdlo Gîpiamit ani-
-gamik pâriartordlugit uvdlup áipâne, Israîlip kinguaisa ilait a-
-ngutit arfersaneк-pingasunik tûsintigdlit ãma nunamut ordlorar-
-típait, sákulersortut táuko tamaisa. 26 tauva Israîlip kingua
Jôrs. 18,1. tamarmik inuíme ilũngarmik majuarput Gûtivdlo igdluanut piv-
-dlutik, кiavdlutigdlo tássane uníngáput Nâlagkap kînâta sâne
îsíngíniardlutigdlo uvdloк tamána únungmut agdlât; tuníssutinigdl
ikivkagagssanik tuníssutinigdlo кujaniutinik pigdlîput Nâlagkap sâne.
27 Israîlivdlo kinguaisa Nâlagaк sujunersiorpât, Gûtivdlo angeru-
Jôrs. 22,18; -siata igdlerfia tássanîtoк uvdlune táukunane. 28 Pîniarsilo Eliá-
2 Môr. 6,25. -sarip ernera Aarunip ernutâ kînâta sâne кeкarpoк uvdlune táu-
-kunane oкardlune: kingumut anerкísanerpunga Bînjamîp кatá-
-ngúma kinguai sorssugkiartordlugit, soráisanerpungalũnît? Nâla-
-gardlo oкarpoк: majuaritse, aкago agssangnut túniúsagavko.
29 Israîlíkutdlo tauva кoкagssîssugssanik Gîpiap avatânîtitsíput
kaujatdlagdlugo. 30 uvdlutdlo pingajuáne Israîlip kinguai majuarput
Bînjamîp kinguainut, siagputdlo Gîpiamut sangmivdlutik sujug-
-dlermigsut. 31 Bînjamîvdle kinguai anigamik inuit táuko pâria-
Jôrs. 8,16. -tordlugit igdloкarfingmit aliartortôrdlutik, inuit ilait ikiligaussut
toкoralerpait sujugdlermigsut avкusinerssuarne — tamákua ardlât
avangnamut sangmissoк Bîtilimut, áipâ Gîpiamut narssákut —
angutit Israîlíkut ilaisa pingasunik кuligdlit migssigissait [toкut-
-dlugit]. 32 Bînjamîvdlo kinguai oкarput: saperssisitaussut-uko

vtíne sujugdlermigsut; Israîlivdle kinguai oкarput: кimâкisa, artortôrtíniardlugit igdloкarfingmit avкusinerssuarnut. [33] tauva raîlíkut nungutdlutik najugkamingnit pikíput siagdlutigdlo Bâlmarime, Israîlíkutdlo кoкagssîssugssautitait aniassorssûput Gî- Jôrs. 8,19.
ap narssaumaneranit кoкagssîvfingmingnit. [34] Gîpiavdlo akianit gutit кulinik tûsintigdlit Israîlíkúnit tamanit кinigaussut tiiungmata, sorssungneк sualugtípoк; ivkule nalúput, perdlûp císagâtik. [35] tauva Nâlagkap Bînjamîkut saperssisípai Israîlíkut ne; Israîlivdlo kinguaisa uvdloк táuna Bînjamîkut ilait angutit ardlungnik кulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit untritigdlitdlo erorpait, sákulersortut táuko tamaisa. [36] tauva Bînjamîp kiiguai takulerput saperssisitauvdlutik; Israîlivdle angutitaisa Bînamîkut avssiángíkatdlarpait, кoкagssîssugssat Gîpiap avatânîtiatik tatigigamíkik. [37] кoкagssîssugssatdlo Gîpia sâssúkasuarpât; artordlutigdlo кoкagssîssugssat igdloкarfik tamât perdlugtípât ınap kînânik. [38] Israîlivdlo angutitaisa кoкagssîssugssartatik ılerrisârutigssaкartíkait, pujorssuarmik torssusûmik igdloкarfingmit ûmukartitsísassut. [39] Israîlivdlo angutitai tunússingmata sorssungnerme, Bînjamîkutdlo toкoralermatigik Israîlíkut ilait ikiligaussut, ıgutit pingasunik кuligdlit migssigissait, oкaramik: ilumut saperssisitauvdluínartut-uko sâvtíne sorssungnermisut snjugdlermisut, [40] tauva igdloкarfingmit кúmukalerpoк pujorssuaк napassoк, Jôrs. 8,20.
Bînjamîkutdlo kingunermingnut кiviaramik, ata, igdloкarfik ilûngardlugo [pujorssuaк] кilangmut кúmukartoк. [41] Israîlíkutdlo ingumut sâgput, Bînjamîkutdle ánilârput, takugamik perdlûp tikísagâtik. [42] tunungmutdlo sângmata Israîlíkut sâne avкusiníkut uilassuitsumut sangmissúkut, sorssugtut anguvait, igdloкarfingnitdlo pissut aserorpait akúnermingne; [43] avatangerpait Bînjamîkut malerssordlugitdlo sumilo unilersut anguvdlugit, Gîpiap ıalâ seкernup nuissarfiata tungânîtoк tikitdlugo. [44] Bînjamîkutdlo lait angutit arfersaneк-pingasunik tûsintigdlit ordlorarput, sorssugsínaussut táuko tamarmik. [45] tunungmutdlo sâgdlutik кimângmata puilassuitsumut кaersumut Rímûnimut, avкusinerssuarne kingumikusiorpait angutit tatdlimanik tûsintigdlit [toкutdlugit]; malerssorpaitdlo Gîtiume tikitdlugo ilaitdlo angutit mardlungnik tûsintigdlit toкutdlugit. [46] Bînjamîkutdlo ilait uvdlorme tamatumane ordlorarsimassut tamaisa katitdlugit tássa angutit sákulersortut mardlungnik кulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit, sorssugsínaussut táuko tamarmik. [47] angutitdlo arfinilingnik un-

-tritigdlit tunungmut sâgdlutik puilassuitsumut ĸimāput ĸaersumut
Rímûnimut; ĸaersumilo Rímûnime uníngáput ĸáumatit sisamat.
Jòrs. 8,24. [48]Israîlivdlo angutitai Bînjamîp kinguainut uterput perdlugtitdlo-
-gitdlo panap kînânik, igdloĸarfît angutitait nerssutautitdlo tiki-
-satigdlo tamaisa; igdloĸarfîtdlo tikisatik tamaisa ikitípait.

kapitalit 21.

Bînjamîkut núngutaerdluínângitsut.

20,1. [1]Israîlivdlo angutitai Mispame ugpernarsaisimáput oĸar-
-dlutik: ilaĸásángilagut paningminik Bînjamîkûssumut nulíssiutit-
20,26. -sissumik. [2]inuitdlo Gûtip igdluanut pivdlutik tássane uníngáput
únungmut agdlât Gûtip kînâta sâne, nipitigdlo anípait ĸiavdlu-
-tigdlo ĸiangârnermik [3]oĸardlutigdlo: Nâlagaĸ, Israîlip Gûtia,
sôĸ Israîlime tamána pisimava, uvdlume Israîlíkut nagguveĸati-
-gîgsortaisa ilait atautsit maĸaissinardlutik? [4]aĸagúkutdlo inuit
makiârdlutik tássane tunissiviliorput tunissutinigdlo ikivkagagssanik
tunissutinigdlo ĸujaniutinik pigdlîvdlutik. [5]Israîlivdlo kinguai o-
-ĸarput: kina-una Israîlíkut nagguveĸatigîgsortaisa tamarmik ka-
-tisimavfiánut majuaĸatausimángitsoĸ Nâlagkamut? mássa angi-
-sûmik ugpernarsáissutiginеĸarpoĸ Mispamut majuaĸatausimángit-
-soĸ Nâlagkamut imáitumik: toĸúneĸásavoĸ. [6]Israîlivdlo kinguaisa
Bînjamît ĸatángutertik nākigât oĸardlutik: uvdlume Israîlimit
nagguveĸatigît atautsit kipissáuput; [7]ĸanoĸ písavavut táuko i-
-miákûssut nuliarĸuvdlugit, uvagut ugpernarsaigavta Nâlagaĸ nar-
-ĸigsigalugo panivta ilait táukunúnga nulíssiutíkumanagit? [8]oĸar-
-putdlo: kíkut-uko Israîlíkut nagguveĸatigît atautsit Mispamut
majuaĸatausimángitsut Nâlagkamut? atalo, tangmârfingmut kati-
-simavfiánut tikiútoĸángitsoĸ Jâpasimit Gîliatimîtumit. [9]inuit
nautsorssorneĸarmata, ata, tássanîtoĸángitsoĸ Jâpasip Gîliatimîtup
inuisa ilānik. [10]ilagît tauva angutit arĸaneĸ-mardlungnik tûsin-
-tigdlit sorssugsínaussut ilait tássunga autdlartípait inatdlugitdlo
oĸardlutik: autdlaritse Jâpasip Gîliatimîtup inue perdlugtikiar-
-tordlugit panap kînânik arnatdlo merdlertutdlo; [11]imánalo piu-
4 Mòr. 31,17. -mârpuse: angutaussut tamaisa arnatdlo angutip ínáussinerarnik
misigisimassut tamaisa utertínavêrsásavase. [12]Jâpasivdle Gîliati-
-mîtup inuisa ilait navssârigamíkik, arnat inûsugtut sisamanik untri-
-tigdlit niviarsiaussut angutip ínáussineragut angúmik ilisarssisi-
Jòrs. 18,1. mángitsut, āpait tangmârfingmut Sîlume Kânâp nunânîtume ítumut

13 tauva ilagît ilũngarmik autdlartitsivdlutik oкalugkiartortit-
put Bînjamîp kinguainut кaersume Rímûnime ítunut erкigsi- 20,47.
gssamigdlo tordlulavfigititdlugit. 14 Bînjamīkut tauva taimaníkut
ırmata, Jâpasip Gîliatimītup arnartaisa ilait inûtitatik táuku-
ınga nulíssiutípait; taimailioramigdle nāmagtíngilait táukunúnga.
nuitdlo nākigait Bînjamīkut, Israîlíkut nagguveкatigîgsortait
lagkap aserortôrtoкartitsivigingmagit. 16 ilagîtdlo utorкaunertait
arput: кanoк písavavut amiákûssut nuliarкuvdlugit, Bînjamīkut
ıartait nungutitaungmata? 17 oкarputdlo: aniguissut pigissait
njamīkut pigísavait, Israîlimit nagguveкatigît atautsit pîarne-
arкunagit. 18 uvagutdle panivta ilait táukunúnga nulíssiutíneк
)erpavut, Israîlip kinguai ugpernarsaingmata oкardlutik: per-
lorкunarsile Bînjamīkûssumut nulíssiutitsissoк. 19 oкarputdlo:
ı, ukiut nungutdlugit Nâlagkamut nagdliússissarput Sîlume Bī-
lip avangnânītume avкusinerssûvdlo Bītilimit Siggîmimut maju-
rfiussup kangianītume Lipûnavdlo kujatânītume. 20 Bînjamîv-
lo kinguai perкuvait oкardlutik: autdlaritse, nautsîvingne vī-
eкutilingne кoкagssîniariartordluse. 21 Sîlumiutdlo panê taku-
ıruvsigik anissut kâvigkiartordlutik, nautsîvingnit vīneкutilingnit
ísause Sîlumiutdlo panê pissaкarfiginiardlugit nungutdluse nu-
agssavsínik; Bînjamîvdlo nunânut autdlarumârpuse. 22 piumâr-
ıordlo, angutait кatánguta itdlũnît angutit tikiúkaluarpata uvav-
ínut saкitsainiardlutik, tauva oкarfigiumârpavut: isumákêrfigi-
igut táukunínga, nungutdluta nuliagssarsínginavta sorssungnerme;
íssa ilivse [panise] túmiússaríngilase táukunúnga; [taimailiora-
uaruvse] mássákut pitdlagagssautísimásagaluarpuse. 23 tauva
înjamîp kinguai taimailiorput: кavsiússusertik nâpertordlugo kâ-
igtut ilait tigussatik nulíssiúpait autdlardlutigdlo kingornússar-
ıiartik uterfigalugo; igdloкarfîtdlo кarmarpait najordlugitdlo.
Israîlivdlo kinguai tássánga angerdlarput taimaníkut, nungutdlutik
ıgguveкatimingnut erкardlimingnutdlo; tássángame aníput nu-
ıgutdlutik kingornússarsiamingnut. 25 uvdlune táukunane kú- 17,6;
ıgeкángilaк Israîlime; nalingínaк iluarissaminik ilioraraoк. 18,1; 19,1.

Rútimik agdlagkat.

kapitale 1.

Rútip Nugûme Bîtdlîmiliaxatigigâ.

1 taimane erxartûssissoxaratdlarmat, kângnex nunamut nag-
-dliúpox; angutdlo Bîtdlîmimit Jûtap pianit autdlarpox takornar-
-taujartordlune Mûapíkut nunãnut, nangminerdlo nulîlo erninil
mardluk. 2 angutip táussuma Elimîlak aterâ, nuliatalo Nugûm
aterâ, ernerisalo mardluk Magilût Kiliûtdlo ateralugit, Eivfarat
-kûssut Bîtdlîmimit Jûtap pianit pissut; Mûapíkutdlo nunãn
pigamik tássane unigput. 3 Elimîlagdlo Nugûmip uvia toxungmat
táuna erninilo mardluk amiákũput. 4 táukulo Mûapíkûssun
nuliarput, áipâ Orpamik atexarpox áipâ Rútimik atexardlune
tássanilo uníngáput ukiut xulit migssiliordlugit. 5 táuko mardluk
Magilût Kiliûtdlo ãma toxungmata, arnax táuna amiákûvox erne-
-rigaluaminit mardlungnit uvigigaluaminitdlo kingornuvdlune. 6 tau-
-va pikivox, nangminerdlo ukuakunilo, uterdlunilo Mûapíkut nu-
-nãnit, Mûapíkut nunãnîtdlune tusarame, Nâlagkap ínugtane ta-
-kusarai nerissagssainigdlo tunivdlugit. 7 najugarissaminitdlo a-
-nivox ukuakune mardluk ilagalugit, avxusiníkutdlo ingerdlâpu
Jûtap nunânut uterumavdlutik. 8 tauva Nugûme ukuakuminu
mardlungnut oxarpox: autdlaritse uterdluse tamavse ingmikut
arnavse igdluinut; Nâlagkap isumagilise, sôrdlo ilivse iliortuse
toxussortavtínut uvavnutdlo. 9 Nâlagkap tunilise xasuerfigssar-
-serxuvdluse tamavse ingmíkut uvigigaluavse igdluine. kuning-
-matigdlo nipitik anípait xiavdlutigdlo. 10 oxarfigâtdlo: utimut
ilagísavavtigit ínugtangnut. 11 Nugûmile oxarpox: uteritse, panika
suvdluse ingerdlaxatigiumavisinga? sule ernigssaxarnerpunga er-
-dlavivne uvigisínaussavsínik? 12 uteritse, paníka, autdlaritse,
utorxauvatdlâxigama uvinísavdlunga; oxaraluarumame: neriugissag-
-ssaxarpunga, uvinigkaluarumalũnît únuax mána, ernernigdlo er-
-nigaluaruma: 13 táuko agdlitsersínaugaluarnerpisigik? táuko uvi-
-níngíkumârnertússutigísagaluarnerpisigik? nâggale, paníka, uvav-
Jûp. 19,21. -nut aliatsangnarnerungârmat ilivsínit, Nâlagkap agssaisa tugfi-
-gingmánga. 14 nipitik tauva anípait xianeruvdlutigdlo; Orpardlo
sakine kunigpâ, Rútivdle ungagâ. 15 táunale oxarpox: takuvat

ıaĸatit ínugtaminut Gûtiminutdlo uterpoĸ; uterit ukuaĸatit
ligdlugo. 16 Rútile oĸarpoĸ: inániaĸinanga ĸimarĸuvdlutit uter-
ıvdlungalo áipariungnaerdlutit; sumut autdlaruvit autdlásaunga,
ne únuiguvit únuísaunga; ínugtatit ínugtarāka, Gûtitdlo Gû-
gâra; 17 sume toĸuguvit toĸúsaunga, tássanilo ilineĸásaunga; 1 Sâm.14,44;
lagkap pitdlaĸilinga, toĸup kisime avigsârtíngigpatigut. 18 ta- 1 kúng.19,2.
ıgamiuk tauva saĸigssáungitsoĸ ingerdlaĸatigiumavdlune, oĸa-
ıgfigísaerpâ tamatumínga. 19 ingerdlaĸatigígput tauva táuko
rdluk Bítdlímimut tikitserdlutik; Bítdlímimutdlo tikeriarmata,
ıva igdloĸarfingmiut tamarmik ugsagpait oĸardlutik: unaunerpa
ıgûme? 20 oĸarfigaile: Nugûmimik taeĸinanga, Mâramik taisinga,
gaĸángitsup aliatsangârtingmanga. 21 peĸangârdlunga autdla-
ıma, soĸángitsunga Nâlagkap utertípânga; sôĸ Nugûmimik tái-
ıvisinga, Nâlagkap nâgdliugtingmanga, ajugaĸángitsuvdlo nag-
liutitsiviginerdlungmanga? 22 taima Nugûme uterpoĸ Rúte Mûa-
íkûssoĸ ukússe áiparalugo, Mûapíkut nunãnit uterdlune; Bít-
límimutdlo apũput suaussiagssanik kivdluivfiup autdlarĸautâne.

kapitalit 2.

Rúte karrinik katerssuissoĸ Bûarsip narssautâne.

1 Nugûme uvigigaluamigut sugissaĸarpoĸ angúmik peĸutitôr-
suarmik Elimílákut erĸardlerít ilãnik Bûarsimik atilingmik.
Rútilo Mûapíkûssoĸ Nugûmimut oĸarpoĸ: narssaliardlanga-ait
rrinik katerssuiartordlunga sáimáunarsivfigissagssara maligdlugo;
ivâ: piartorit, paniga. 3 piartordlune tauva narssame kater-
suigame kivdluissut maligdlugit, taimailivdlune erĸorpâ narssau-
iminеĸ Bûarsip pia Elimílákut erĸardlerít ilâta. 4 atalo, Bûarse
ıtdlímimit tikiúpoĸ kivdluissut oĸarfigalugit: Nâlagkap najordlise; erĸ. 6,12;
ivâtdlo: Nâlagkap pivdluarĸulisit. 5 Bûarsilo inûsugtortaminut Lúk. 1,28.
vdluissunik misigssuissûtitaminut oĸarpoĸ: una arnaĸ inûsugtoĸ
a-una ilâ? 6 inûsugtuvdlo kivdluissunik misigssuissûtitap akivâ
ıardlune: tássa arnaĸ inûsugtoĸ Mûapíkûssoĸ Nugûmip uteĸatâ 1,22.
ıûapíkut nunãnit; 7 oĸarpoĸ: katerssuilanga-ait peĸûsiordlunga
ıitigkat akornáne, kivdluissut maligdlugit; uvatsiardle tikiúkame
ãnamut agdlât mâne ĸeĸarpoĸ, igdluminut angerdlarsimatsiái-
ıardlune. 8 tauva Bûarse Rútimut oĸarpoĸ: tusarit, paniga,
rdlamut narssaliásángilatit katerssuiartordlutit, mãngalo ãma

autdlásángilatit; mânile arnat inûsugtortáka ilagíkit; 9 narssa
kivdluivfigissât issigiuardlugo arnatdlo maligdlugit ingerdlagit, inû
-sugtut inákavkit agtorкunatit; кilaleruvitdlo imeriartorna кátam
1 Sâm. 25,23. inûsugtut imertarfigissainut. 10 tauva kĩnaminik patdlorpoк numa
-mutdlo sikigdlune oкarfigalugulo: suna pivdlugo issingnut sái
-máunarsigama, isumagainga avdlanertaugaluartunga? 11 Bûarsi
akivâ oкarfigalugo: nalunaerfiginexarama sakingnut кanoк-ilior
-nernik tamanik uvigigaluavit toкunerata kingornagut, angutit ar
-natdlo nunalo inûvfigissat кimagkitit autdlardlutitdlo inungm
sujornagut ilisimángisangnut. 12 кanoк-iliornerit Nâlagkap akiler
-dliuk, akigssarsiagssatdlo nãmagdluardle Nâlagkamit Israélip Gû
tugs. 91,4. -tianit, táussuma suluisa atãnut кimâvfigssarsioravit. 13 oкarpordl
Rúte: sáimáunarsinaunga issingnut, nâlagara, tugpatdlersarangm
kivfavitdlo ũmatânut oкalugdlutit, mássa uvanga arnat kivfavi
ilâtut íngíkaluartunga. 14 Bûarsip oкarfigâ: nerrivigssaк nagdlin
-kângat, maungnarna timiussamitdlo nerivdlutit oкúmigagssatdl
sêrnartumut miserartordlugo. tauva Rúte kivdluissut saniam
ingípoк, karrinigdlo sikagtitanik avalaivfigingmane nerivoк кârsit
-dlardlune amiákûtitaкardlunilo. 15 nikuingmatdlo katerssuiniar
-dlune, Bûarsip inûsugtortane inápai oкardlune: eкitigkat akor
-náne ãma katerssuigile, kángusugtínasiugdlo. 16 eкiterígkavs
ilainik ãma pêrsíssutitsiartarsiuk кimagdlugitdlo táussumúnga ka
-terssorкuvdlugit, agpisalũnasiugdlo. 17 katerssuivoк tauva nar
-ssame únungmut agdlât; katerssugkanilo anauleramigit, ĭvfa
imaisa migssigissainik suaussiagssáusivoк. 18 tiguvailo igdloкar
-fingmutdlo pivdlune; katerssugailo sakiata takuvai; sarкúmersit
-dlugitdlo кatsússaminik tuningmane 19 sakiata oкarfigâ: sum
uvdlume katerssuivit, sume sulivit? pivdluarкunarsile isumaging
-nigtit. sakine tauva nalunaerfigâ kime sulisimassumik oкardlu
-nilo: angut uvdlume sulivfigissara Bûarsimik ateкarpoк. 20 tauva
1 Mór. 24,27. Nugûme ukússaminut oкarpoк: pivdluarкunarsile Nâlagkamut
táussuma inûssunut toкussunutdlo isumagingnigssutse iperángin
-mago; oкarfigâlo Nugûmip: angut táuna кanigtumik erкardle
3 Môr. 25,25. -rârput, utertitsiniússissigssavta ilât tamássa. 21 Rútilo Mûap
-kûssoк oкarpoк: ãma oкarfigânga ima: inûsugtortarissáka ila
-giuásavatit, kivdlugagssautíka tamaisa inersimatserdlugit. 22 Nu
-gûmivdlo Rúte ukússe oкarfigâ: ajúngíneruvorme, paniga, arnat
inûsugtortai aneкatigissarugkit, narssame avdlame pinerdlugfig

navātit. 23 tauva arnat Bûarsip inûsugtortai ilagiuarpai kater-
ıuiniardlune, suaussiagssat kivdlugagssat ĸajûssiagssatdlo kiv-
ugagssat inersimatserdlugit; sakinilo najugarâ.

kapitalit 3.

Rútip Bûarse uvigssarsiarigâ.

1 sakiatalo Nugûmip oĸarfigâ: paniga, ĸasuerfigssarsiúsángi- 1,9.
ɛrpavkit inûvdluarfigssangnik? 2 mānalo Bûarse sugissaríngíner-
ırput, inûsugtortainik arnanik najornigfigissat? ata, únuaĸ mána 2,8.
ıssuma suaussiagssautine natdlugdlugit terĸalatípai iserteri-
ıngme; 3 uvfardlutitdlo tanitdlutitdlo ánorârtorit, iserterivigdlo
ırfigûk; angúmut táussumúnga ilisaritínak nererêrserdlugo ime-
ırserdlugulo. 4 ínarpatdlo nalunaerssorumârpat ínarfia, ornig-
lugulo ĸipêrumârpat isigaisa tungâtigut ínardlutitdlo; táussu-
ıalo tauva nalunaerfigísavâtit, ĸanoĸ písassutit. 5 akivâlo: o-
ıutsisit tamaisa maleruásaváka. 6 iserterivigdlo aterfigâ sakimilo
rĸússutai tamaisa maleruardlugit. 7 Bûarse nererêrmat imerêr-
ıatdlo, ũmámigutdlo kajumilerdlune karrit ĸuagssugaussiat isuánut
ıriartormat, ĸajagssuardlune ornigpâ ĸipêrdlugulo isigaisa tu-
gâtigut ínardlunilo. 8 únuardle ĸiterarmat angut táuna tupagpoĸ
ıiardlunilo; sunauvfalo arnaĸ ínangassoĸ issigkame tungāne.
ĸarpordlo: kinauvit? akivâ: Rútiuvunga kivfat arnaĸ; ĸipît kivfa-
ıt arnap ĸânut isuíssuk, utertitsiniússissugssaugavit. 10 oĸarpoĸ: 2,20.
ıdluarĸunarsît Nâlagkamut, paniga, asangningnerit kingugdleĸ erĸ. 17,2; 1 Sâm. 15,18.
ıngíningortípat sujugdlermit, angutit inûsugtut malíngínagkit pi- 2,11.
ıardlugit pîtsutdlûnît pisûtdlûnît. 11 mānalo paniga, ersísángilatit,
ıutsisit tamaisa maleruásaváka nâlagdlutit; mássa igdloĸarfing-
ıiut ínugtama tamarmik nalúngilātit arnaussutit píkorigsoĸ.
lumutdlo uvanga utertitsiniússissugssaugaluarpunga; taimáitordle
ılamik utertitsiniússissugssaĸarpoĸ uvavnit ĸaningnerussumik.
ínuaĸ mána mâne únuigatdlait, aĸagulo utertitsiniúkumagunisit,
ıassoĸ utertitsiniúkilisit; kisiánile iluaríngigpago utertitsiniú-
ıvdlutit, uvanga utertitsiniúsavavkit, ilumut ûmangmat Nâlagaĸ. erĸ. 8,19;
ıgumut mâne ínangasínait. 14 ínangavoĸ tauva isigaisa tungāne 1 Sâm. 14,45.
ıgûtserdlugo; makingmatdlo inûp áipe ilisaríngíkatdlarâ, oĸar-
gâ: nalunarungnaernavêrdle arnamik iserterivingmīsimassoĸartoĸ.
ıĸarpoĸ āma: sâliaĸutit sângnītoĸ ĸáissuk ĸilungmigdlugo; ĸi-
ıngmigpâlo; tauva suaussiagssanik ûgtûtinik arfinilingnik ûg-

-tuivoĸ, nangmagkeramiugdlo igdloĸarfiliarpoĸ. [16] [arnap] ta
sakine tikíkamiuk táussumalo aperingmane: ĸanoĸ-ípit, panig
nalunaerfigâ tamanik ĸanoĸ angutip táussuma iliorfigigâne. [17]
-ĸarpordlo: suaussiagssanik ukunínga ûgtûtinik arfinilingnik tu
-vânga oĸardlune: soĸarnatit sakit tikísángilat. [18] sāpâ: uning
-gatdlait, paniga, tamána nalujungnaerserdlugo ĸanoĸ pium
-nersoĸ, angut táuna unísángingmat, kisiáne tamána naggaserér
-niuk uvdlume.

kapitalit 4.

Bûarsip Rúte nulíssiúkâ.

[1] igdloĸarfiup isâvfianut Bûarse majuartoĸ tássanilo igsia
-dlune, ata, utertitsiniússissugssaugaluaĸ oĸautigissâ sarssugpo
Bûarsivdlo oĸarfigingmane: ûmâ, saĸiatdlagdlutit maunga ingíki
-torit, saĸiatdlagpoĸ ingíkiartordlune. [2] āma angutit ĸulit igdl
-ĸarfiup utorĸaunertaisa ilait ilaserai oĸardlune: maunga ingigit
ingíputdlo. [3] utertitsiniússissugssaussoĸ tauva oĸarfigâ: narssa
-timineĸ ĸatángutigigaluavta Elimīlaup pia Nugûmip Mûapík
nunānit utertup tuningmago, [4] uvanga oĸarpunga tusardlerdl
ima: pisiarûk tamânimiut tákuáne ínugtamalo utorĸaunertaisa t
-kuáne; utertíkumagugko utertíssuk; kisiáne utertíkumángíkug
nalunaerfiginga nalujungnaerutigssavnik, ivdlit kisivit utertit
-ssugssaugavit uvangalo [utertitsissugssatut] tugdleralunga. oĸa
-poĸ: utertísavara. [5] Bûarsile āma oĸarpoĸ: suna uvdloĸ N
-gûmimit narssaĸ pisiarilerugko, Rútísaoĸ Mûapíkûssoĸ toĸuss
5Môr.25,5-7. nuliarissâ pisivfigisimásavat toĸussoĸ atsiúneĸartísavdlugo kingo
-nússaĸartitagssânik. [6] tauvale utertitsiniússissugssaussoĸ oĸa
-poĸ: uvavnut utertíneĸ saperpara, nangmineĸ kingornússarsia
-ssara aseroĸinavara; ivdlit ilingnut utertíssuk utertitagssa
-luara, utertíneĸ saperavko. [7] mánale itsardle ilerĸorât Israīlim
utertitagssaĸarângat taorsigagssaĸarângatdlo ĸanoĸ-iliornigssaĸ na
5 Môr. 25,9. -lingínaĸ aulajangersardlugo: ardlâta isigangmâme igdlua pérar
áiparminutdlo túniutdlugo; tamáname nalunarungnaerĸutauvoĸ Is
-raīlime. [8] utertitsiniússissugssaussordlo Bûarsimut oĸarpoĸ: i
-lingnut pisiarûk; isigangmânilo pêrpâ. [9] tauva Bûarsip utorĸau
-nerit inuitdlo tamaisa oĸarfigai: ilisimangnigtûvuse uvdlume. Eli
1,2. -mīlaup pigissaralue tamaisa Kiliûvdlo Magilûvdlo pigissaralu
tamaisa pisiarigíka Nugûmimit, [10] āma Rúte Mûapíkûssoĸ Magil

ırissâ uvavnut pisiarigiga nuliariumavdlugo, tokussok atsiúne-
·tíkumavdlugo kingornússakartitagssânik, tokussup arka pîar-
ˌarkunago katángutainit najugarissâtalo isâvfianit; tamatu-
ıga uvdlume ilisimangnigtûvuse. [11] inuitdlo ilûngarmik igdlo-
·fiup isâvfianîtut utorkauneritdlo okarput: ilisimangnigtûvugut;
ˌk igdlungnut isísassok Nâlagkap ilerumârtitdliuk Râgîtdlisut
ˌutdlo, táukua mardluk Israîlip inokutai ineriartortingmatigik; 5 Môr. 25,9.
ˈâratimilo pigissarpagssuakaleritok tusâmassángordlutitdlo Bît-
mime. [12] inokutititdlo ilerumârdlítok Pêrásip, Tâmarip Jû- 1 Môr. 38,29.
nut ernertârissâta, inokutaisut kinguâgssákut Nâlagkap ilingnut
ússagssâgut arnamit inûsugtumit táussumánga. [13] tauva Bûar-
ı Rûte ilasiaralugo nuliarilerpâ isekatigalugulo; Nâlagkavdlo
ıiokalersípâ, ernertârpordlo. [14] arnatdlo tauva Nugûmimut tugs. 127,3.
rput: kujanarsile Nâlagak, utertitsiniússissigssailekisíngingmatit
lume; arka únersiutiginekardle Israîlime. [15] ûmángûp tarnit
ánguersarumârpâ pigssíkumârdlutitdlo kêrsûleruvit; ernertâ-
ıgmago ukússavit asassivit ilingnut iluakutaunerussup ernernit 1 Sâm. 1,8.
ıek-mardlungnit. [16] Nugûmivdlo nâlungiak tiguvâ sâminutdlo
llugo; pârssarilerpâlo. [17] arnatdlo sanilîsa atserpât okardlutik:
ɔk Nugûmimut erniuvok; atserpâtdlo Oupatimik; táuna Dâvip Mat. 1,5.
utâta Jîsaip angutigâ. [18] tamássa Pêrásimik agdlagkat: Pê- 1 Môr. 46,12;
sip ernertârâ Hîtserûne. [19] Hîtserûnip ernertârâ Râme. Râmip Mat. 1,3 tt.
ertârâ Aminâta. [20] Aminâtap ernertârâ Nagásût. Nagásûp 1 nal. 2,9 tt.
ertârâ Salmûn. [21] Salmûnip ernertârâ Bûarse. Bûarsip erner-
râ Oupate. [22] Oupatip ernertârâ Jîsai. Jîsaip ernertârâ Dâve.

Sâmualip agdlagai sujugdlît.

kapitale 1.

Sâmuale inúngortok.

[1] angutekarpok Râmátât-Sûvfîmiumik Eivfarâp kákâmiumik
ânamik atilingmik Suvfip Eivfarâkûssup ernerata Tugup er- 1 nal. 6,27. 34.
ˈrata Eiligûp ernerata Jerugâp erneranik. [2] táuna mardlungnik
iakarpok; áipâta aterâ Hangna, áipâta aterâ Pinîna; Pinînalo

kitornakarpok, Hangnale kitornakángilak. [3]angutdlo táuna igd
-karfingminit ukiut nungutdlugit majuartarpok, Sîlumut patd
Jôrs. 18,1. -riartordlune tunissiartordlunilo Nâlagkamut katerssârssuit G
1 Sâm. 2,12. -tiánut; tássane Eilip ernere mardluk Hûvfine Pîniarsilo Nâl
-kamut palasiussut. [4]pivordlo taimaníkut Elkâna tunissiga
tauva Pinîna nulê ernerilo panîlo tamaisa pigssípai; [5]Hangn
1 Môr. 20,18. mardloriagkamik pigssípâ, Hangna asagamiuk, mássa timâ N
-lagkap matugaluarâ. [6]ningáussissâtale âma narrutsagtingâr
kamagsârumavdlugo, timâ Nâlagkap matusimangmago. [7]taim
-liortarmatdlo [Elkâna] ukiut nungutdlugit, Nâlagkap igdlua
[Hangna] majuarângat, narrutsagtítarmane kiassarpok nerinani
[8]uviata Elkânap tauva okarfigâ: Hangna, sôk kianiarpit? sôrd
neriumángilatit? sôrdlo ũmatigkut narrangniarpit? ilingnut ilu
Rút. 4,15. -kutaunerúngínerpunga ernernit kulinit? [9]tauva Hangna nikuip
nererêramik Sîlume imerêrdlutigdlo; Eilile palase igsiavfingmi
igsiassok Nâlagkap nâlagfiutâta matuata sanerarutâta sania
[10]tarnimigutdlo aliatsagdlune [Hangna] Nâlagkamut tugsiarp
1 Môr. 28,20. kiangârdlunilo. [11]únersũmigdlo únersuivok okardlune: Nâlag
katerssârssuit Gûtiat, kivfavit arnap nâgdliugssusia takuguk
erkaigungmalo kivfat arnak puiornago, kivfatdlo arnak kingu
-ssamik angutaussumik tunigugko, tauva Nâlagkamut túniuk
-mârpara táuna uvdlut inûvfigissagssai tamaisa uvdlûtitdlug
erk. 13,5. savigdlo salíssut niakuanut kutdlartínekásángilak. [12]pivordlo tu
-siámersormat Nâlagkap kînâta sâne, tauva karna Eilip mis
-ssorpâ. [13]Hangnale ũmámigut okalungmat, kardlue kisimik a
-lavdlutik nipâle tusarssaunane, Eilip putumassûsorâ. [14]Eiliv
okarfigâ: kanok sivisutigissumik putumassutut iliorumavit? vîni
ilingnit pêruk. [15]Hangnavdle akivâ okardlune: nâgga, nâlaga
uvanga-una arnak anernivkut nikangâkissok; vînimik imigssamig
tugs. 42,5; silaerúnartumik imíngilanga; tarnigale kuigiga Nâlagkap sâ
62,9. [16]kivfat arnak arnapilûssutut itekinago; mássa kápialássutiv
angekissumit narrutsangnivnitdlo okalugpunga mána tikitdlug
[17]Eilivdlo akivâ okardlune: erkigsivdlutit autdlarit; Israílip Gû
27. -tiata tunísavâtit kínutingnik ingminit kínutigissangnik. [18]okarpo
kivfat arnak sáimáunarsile issingnut. tauva arnak ingerdlavigss
-migut autdlarpok nerivdlunilo, kînâlo kingorna taimáikungnaerp
[19]uvdlăkut makiârdlutik Nâlagkap kînata sâne patdlorput, ut
-putdlo Râmamut pivdlutik igdlumingnut; Elkânavdlo Hang
1 Môr. 30,22. nulê ilisarâ, Nâlagkavdlo erkaivâ. [20]uvdlutdlo kímûngmata, Hang

ulerpoκ ernertârdlunilo; atserpâlo Sâmualimik oκarame: Nâ-
kamit κínutigâra. 21 angutdlo Elkâna majuarmat inoκutinilo
armik, Nâlagkamut tunissiartordlune tunissúmik ukiut nungut-
igit âtagssamik únersũminigdlo, 22 Hangna majuaκatáungilaκ
ninut oκarame: kisiáne nukagpiaránguaκ miluersitaugpat, aggiú-
mârpara, tauvalo Nâlagkap kĩnânut takutísavoκ tássanilo uní-
ksavdlune isuanut. 23 uviatalo Elkânap oκarfigâ: iluarissangnik
t; unigit miluersíkatdlardlugo; Nâlagkap kisiáne oκautse au-
angersardliuk; arnaκ tauva unigpoκ ernínguilo milugtitaralugo
ierserdlugo. 24 miluersíkamiugdlo ingminut majuaκatigitípâ,
igit pingasut κajûssatdlo ĭvfap atautsip imai puiaussardlo vĩnimik
lik nagsardlugit; Sĩlumutdlo tikiúpâ Nâlagkap igdluanut, nu-
gpiaκ nukagpiarángûssoκ. 25 ugsigdlo toκúpât nukagpiará-
nardlo Eilimut âtdlugo. 26 arnardlo oκarpoκ: ata nâlagara,
iut ûmangmat tarnit, nâlagara, uvanga-una arnaκ ivna mâne 17,55.
ngne κeκartoκ, Nâlagkamut tugsiardlune; 27 nukagpiaránguaκ
tugsiutigigavko, Nâlagkap tunivânga κínutivnik ingminit κí-
tigissavnik. 28 taimaingmatdlo uvanga Nâlagkamut kingumut
úpara uvdlut inûvfigissagssai tamaisa uvdlûtitdlugit, Nâlag-
mit κínutigineκarmat. patdlorputdlo tássane Nâlagkamut.

kapitalit 2.

Hangna tugsiartoκ. Eilip ernere inupilûssut.

1 tauva Hangna tugsiarpoκ oκardlune: ũmatiga nuánârpoκ Lúk. 1,47. 69.
agkame; nagssuga κutsigpoκ Nâlagkákut; κanera angmavoκ 2 Kor. 6,11.
garssortivnut; mássa ánáussinerit tipaitsûtigâra. 2 ivdlernar-
κángilaκ Nâlagkatut, ítoκángingmat ivdliúngitsumik; κaersoκá- tugs. 86,8.
ilaκ Gûtivtitut. 3 makitassarnivsínit oκalugtarnise amerdlisar-
git, suna igtûjuitsoκ κanivsínit aninavêrile; Nâlagaκ Gûtiung-
it ilisarssinertôκ, piliarineκartut táussumánga misilingneκarput. Hús. 1,5;
ssarssuit pisigsiat napisimavoκ; sángĩtsut píssaunermik κiteru- Jer. 49,35.
rsimáput. 5 κârsitdlartut timiussamik akilersítarput, kâgtutdlo tugs. 18,
aerput; ernisuitsûgaluaκ agdlât arfineκ-mardlungmik ernivoκ, 33. 40.
rdlasûnigdle ernilik nukingerúkiartorpoκ. 6 Nâlagaκ toκutitsi- 5 Môr. 32,39.
ûvoκ ũmartitsissûvdlunilo; unerivfingmut samungnartitsissûvoκ tugs. 71,20.
ititsissûvdlunilo. 7 Nâlagaκ pĩtsúngortitsissûvoκ pisũngortitsi- tugs. 75,8.
ûvdlunilo; naκigdlisitsissûvoκ κutsigsisitsissûvdlunilo ãma. 8 ni- tugs. 113,
7. 8;
martoκ ivssumit makitítarpâ, ajorssartoκ marujungmit κaκítarpâ Lúk. 1,52.

sujulerssuissut saniánut ingititdlugo, igsiavfingmigdlo kilâlingi
tugs. 24,1. atarkinarsíssutaussumik kingornússisípai; mássa nunap sukars
tugs. 91,11 t. Nâlagkap pigai, kānutdlo inuit najugât ilivâ. 9 ungagissime isi
sernigísavai, iluaitsutdle târtume nungutitáusáput, nakūssutsimi
7,10; ajugaussokángingmat. 10 Nâlagkamut sakitsaissut ánilāsáput:
tugs. 11,6. -lāne kilangme kagdlersitsiumârpok; nunap isue Nâlagkap nik
tugs. 29,11. -kersúsavai, kúngiutitanilo píssaunermik tunísavâ tanitamilo n
tugs. 132,17. -ssua kutsigsisitdlugo.
1,19. 11 kingorna Elkâna Râmamut angerdlarpok igdluminut:
3,1. -kagpiarkavdle Nâlagak kivfartorfigâ Eilip palasip kînâta sâ
1,3. 12 Eilivdle ernere inupilūput; Nâlagak ilisaríngilât. 13 mássa p
-lasit inungnut ilerkokarput imáitumik: nungutdlugit tunissú
tunissississokarângat, palasip inûsugtortâ tikiútaraok, nekit ūkâng
ajagssáussuit pingasunik agssaussagdlit tigumiaralugit; 14 ūnaivi
-mutdlo igamutdlūnît sujatsivingmutdlūnît marrarmutdlūnît
-ngutdlugit, ajagssáussuit kakitait ilūngardlugit palasip tássa
tigussarai; taimailiortarput Israîlíkúnut tamanut tássungnartu
3 Môr. 3,3 tt. Sîlumut. 15 sule túnua tipigigsautigdliutigitínago palasip inûs
-tortâ tikiútaraok inungmutdlo tunississumut okardlune: neki
kaitsît palasimut sujatagssamik; nekimigdle ôrígkamik piniarfi
-ngilâtit, kisiáne ôkángitsumik. 16 angutivdlo táussuma okarfi
-galuarpane: túnua uvdlume tipigigsautigdliutigigatdlariakarm
kingorna ilingnut tigusiumârputit tarnivit piumassânik, akísa
nâggale, māna túniúsavatit; taimailiúngíkuvit arsāsavavkit nak
-serfigalutit. 17 taima inûsugtut táukua ajortuliarnerat angek
Nâlagkap kînâta sâne; mássa Nâlagkamut tunissutaussok angu
táukua asigínararât.
18 Sâmualile Nâlagkap kînâta sâne kivfartorpok, nukagpia
2 Môr. 28,6. kiapekússuarmik merkuluaitsumik atissakardlune. 19 kagdlers
-tínguamigdlo arnâta sanáutarpâ majūssivfigalugulo ukiut nung
-dlugit, uvine majuakatigissarângamiuk tunissiartordlune tunissúm
1,21. ukiut nungutdlugit âtagssamik. 20 Eilivdlo Elkâna nulialo pi
-dluarkuvai okardlunilo: Nâlagkap kinguâgssakartíkilisit arna
ûmánga, kínutigissaussup Nâlagkamut kínutiginekartup taorti
-ssânik; angerdlarputdlo najugkamingnut. 21 Nâlagkavdlo Hang
takusarmago, nârtulerpok ernertârtardlunilo pingasunik panigs
Lúk. 1,80. -tardlunilo mardlungnik; nukagpiarardlo Sâmuale agdliartorp
Nâlagkame.
22 Eile utorkarssûvok; tamaisalo tusarpai, kanok ernine

llikúnut tamanut iliortartut, arnatdlo tovkup nâpítarfiup pânut 2 Môr. 38,8.
erssortut ínáukait; 23 tauva okarfigai: sôk taimailiorpise? ka-
k-iliornise ajortut tusaravkit inungnit ukunánga tamanit. 24 tai-
iliornase, erníka, ajúngitsũngingmat tusardliut tusagara, Nâ-
gkap ínugtai támartítarise. 25 inuk inokáminut ajortuliarpat,
tip erkartũkumârpâ; Nâlagkamutdle inuk ajortuliarpat, kia
siúsavâ? atâtamigdle nipâ nâlángilât, Nâlagkap tokutíkumang-
atik. 26 nukagpiarardle Sâmuale agdliartortuínardlunilo ajúngí- Lúk. 2,52.
artuínarpok Nâlagkamilo inungnilo.
27 Gûtivdle inokutâ Eilimut tikiúpok okarfigalugulo: ima o-
arpok Nâlagak: sarkúmerdluínarsimángínerpunga sujuaissavit
kutainut, Egivtinime Fâraûp igdluanĩkatdlarmata? 28 táunalo
igarâra Israîlíkut nagguvekatigîgsortainit tamanit palasigiumav-
ugo, tunissiviutivne ikivkagagssanik pigdlîssarkuvdlugo, tipigig-
utinik tipigigsautigdlîssarkuvdlugo, kiapekússuak atissarerkuv-
lugo kĩnama sâne; sujuaissavitdlo inokutainut Israîlip kinguaisa 3 Môr. 10,14.
íssutait ikitagssat tamaisa túniúkíka. 29 sôk [nalingínautitdlugit]
gmigsaissarpise tuníssutinut tokutagssautivnut tuníssutinutdlo
tigssautivnut inime inássutigissavnut? ernititdlo uvavnit atar-
neruvatit, ilivsínut puatdlarsaravse ínugtama Israîlíkut tuní-
utaisa nekigssat tamarmik pitsaunerssainik. 30 taimaingmat
arpok Nâlagak Israîlip Gûtia: ilumut okaraluarama: inokutitit 2 Môr. 28,1.
uaissavitdlo inokutai kĩnama sâne sakiuásáput nâgssáungit-
mik; mãnale okarpok Nâlagak: taimailiornek ajornakaok uvav- Jûp. 34,10.
at, atarkingnigtíka atarkísagavkit, asigínartíkalo sugssarinekâ- Juán. 12,26. Mal. 2,9.
ngingmata. 31 ata, uvdlut nagdliúkumârput, tauva tatdlit ki- 1 kúng. 2,27.
umârpara sujuaissavitdlo inokutaisa taliat, inokutitit utorkarmik tugs. 10,15; 37,17.
karnavêrsitdlugit. 32 inimutdlo angnikitdliornásassut takujumâr-
atit sût tamaisa Israîlíkúnut iluakutáusagaluartut; inokutititdlo
orkarmik ilakángisáinásáput. 33 taimáitok nungutdlugit pîásá-
giláka ilingnit tunissiviutiga inuerutdlugo, issitit tukumajung-
aersitdlugit tarnitdlo tumángutitdlugo; inokutivitdle ilatâgssait
gutit tamarmik tokúsáput inersimalerdlutik. 34 mánalo nalu- Lúk. 2,12.
aerkutigísavat, ernernut mardlungnut Hûvfinimut Pîniarsimutdlo
gdliúsassok: uvdlorme atautsime tamarmik tokúsáput. 35 uvav-
utdle makitíkumârpara palase ilumôrtok, ũmáma tarnimalo
arissâgut iliorumârtugssak; igdluliorumârpara atátuínartugssamik,
nitamalo kĩnâta sâne sakiuarumârpok uvdlut nungutdlugit. 36 piu-
nârpordlo: inokutingne amiákûssup nalingínaup ornigkumârpâ

sikigfigalugulo aningaussánguamik sîlviussumik timiussánguamig
angmalortumik piniarfigalugo oκarfigalugulo: palaseκarfît ilâ
ivertíkinga-ait timiussaminínguamik tamússitsiarκuvdlunga.

kapitalit 3.

Sâmuale pruvfîtíngortoκ.

1 nukagpiarκap Sâmualip Nâlagaκ kivfartorfigâ Eilip kin
Aam. 8,11. sâne; Nâlagkavdle oκausia erdligineκarpoκ uvdlune táukuna
takordlûgkat pikulángitdlat. 2 pivordlo taimailissúkut, Eile
4,15; -jugkamine ínangassoκ, tagpingileramilo issigissaκarungnaers
1 Môr. 27,1. 3 Gûtivdlo κutdlia κamíngíkatdlartitdlugo Sâmuale āma ínangass
Nâlagkap nâlagfiutâne Gûtip igdlerfiata inâne; 4 tauva Nâlagk
Sâmuale κaerκuvâ, akivâlo: tássauvunga. 5 Eilimutdlo arpagp
oκardlunilo: tássauvunga κaerκugangma; oκarpoκ: κaerκussing
-langa, uterdlutit ínariartorit; tauva ínariartorpoκ. 6 kâmûm
-dlunile Nâlagkap κaerκorκingmane Sâmuale makípoκ Eililo o
-nigdlugo oκardlune: tássauvunga κaerκugangma; oκarpoκ: κae
-κussíngilanga, ernera, uterdlutit ínariartorit. 7 Sâmualivdle N
-lagaκ sule ilisaríngíkatdlarâ, Nâlagkavdlo oκausia ángtagausim
-ngíkatdlartoκ táussumúnga. 8 kâmûmivdlunile Nâlagkap ping
-jugssânik κaerκungmane Sâmuale makípoκ Eililo ornigdlu
oκardlune: tássauvunga κaerκugangma; tauva Eilip sianigilerp
Nâlagkap nukagpiaraκ κaerκugâ. 9 Eililo Sâmualimut oκarpo
ínariartorit, κaerκugpatitdlo oκásautit: oκalugit, Nâlagaκ, kivfa
tusângmat; Sâmualilo tauva ínariartorpoκ najugkaminut. 10 tauv
1 Môr. 22,11; Nâlagaκ tikiutdlune savssarpoκ sujugdlermigsut κaerκussivdlun
31,11. Sâmuale, Sâmuale-â; Sâmualilo oκarpoκ: oκalugit, kivfat tu
-sângmat. 11 Nâlagkavdlo Sâmuale oκarfigâ: ata, κanoκ-iliorni
2kúng.21,12; -ssamik iliorumârpunga Israîlime, nalingínaup tamatumínga tusi
Jer. 19,3. -malersup siutai igdlugtut avilorumârput; 12 uvdlorme tamatuma
2,27 tt. Eilimut aulajangersíkumârpáka inoκutainut oκalûtigissáka tamais
autdlarnīsaunga nâssísavdlungalo; 13 nalunaerfigigavko inoκutai u
-vanga nâgssáungitsumik erκartûkumârîka ajortuliaκ pivdlugo, er
-nine nalúngingmagit perdlorκussagssángortítut ánugfiginagitdlo.
14 taimáitumigdlo Eilip inoκutai ugpernarsaivfigāka, Eilip inoκutais
ajortuliât tuníssutinik toκutagssanigdlûnît neκigssanigdlûnît matêr
-simásángitdluínartoκ isuanut. 15 Sâmualilo ínangavoκ κautserdlugo
tauva Nâlagkap igdluata matue magperpai; Sâmualile sujôravoκ Eile

ımaerfigisavdlugo takordlûgkaminik. 16 tauva Eilip Sâmuale ĸaer-
vâ oĸardlune: Sâmuale, ernera; akivâ: tássauvunga. 17 oĸarpoĸ:
a-una oĸauseĸ ilingnut oĸauserissâ? sumik ángiúnanga-ait; Gû- 14,44;
› pitdlaĸilisit, ángiúkungma oĸautsimik oĸautsit tamarmik iling- 2 Sâm. 3,35.
ıt oĸauserissaisa ilãnik. 18 tauva Sâmualip nalunaerfigâ oĸautsinik
kunínga tamanik sumigdlo ángiúnago; sãpâ: Nâlagaĸ tamássa, 2kúng.20,19.
ırissaminik iliordle. 19 Sâmualilo agdlivoĸ; Nâlagkavdlo najorpâ ap.sul. 21,14.
rtíngisaĸaranilo oĸautsime tamarmik ilãnik. 20 Israîlíkutdlo Jôrs. 21,45;
ıgarmik Dánimit Bêrsâpamut Sâmuale ilisarât aulajangersi- 23,14.
ussoĸ Nâlagkamut pruvfítiúsavdlune. 21 kâmûmivdlunilo Nâ-
gaĸ Sîlume takutítarpoĸ, Nâlagaĸ Sâmualimut sarĸúmersima-
ıme Sîlume Nâlagkap oĸausiagut.

kapitalit 4.

Israîlíkut saperssisitaussut. angeratsip igdlerfia Filisterit tigugât. Eile erninilo toĸussut.

1 Sâmualivdlo oĸausia Israîlimut ilũngarmut pivoĸ; Israîlí-
utdlo aníput Filisterit sorssungnermut pâriartordlugit, Eipin-
tserimutdlo tangmârput, Filisteritdle Avfangme tangmârsimassut.
'ilisteritdlo siangmata Israîlíkúnut sorssúsavdlutik, sorssũtutdlo
mákeriartormata, Israîlíkut saperssisitáuput Filisterit sãne, táukua
rssame siagsimassut angutit sisamanik tûsintigdlit migssigissait
ĸorarmatigik. 3 inuitdle tangmârfingmut pigamik, Israîlíkut u-
orĸaunertait oĸarput: sôĸ Nâlagkap uvdlume saperssisípâtigut
listerit sãne? Nâlagkap angerusiata igdlerfia Sîlumit uvavtínut
ıigo; akornavtínut pigile ánautdlutalo ĸíngarssortivta agssainit.
ıîlumut tauva inuit autdlartitsíput, Nâlagkavdlo katerssârssuit
ûtiata kêrupît ĸulãne igsiassup angerusiata igdlerfia tássánga 2 Sâm. 6,2;
ıtdlarúpât; tássanîputdlo Eilip ernere mardluk, Hûvfine Pî- tugs. 80,2.
ıiarsilo, Gûtip angerusiata igdlerfia najordlugo. 5 pivordlo Nâ-
agkap angerusiata igdlerfia tangmârfingmut pingmat, tauva Is-
'aîlíkut ilũngarmik tipaitsungnermit nivdlerput nivdlianermik a- 2 Sâm. 6,15.
ıgisûmik, nuna akisuartitdlugo. 6 Filisterit nivdlingârpaluk tu- 1 kúng. 1,40.
ıaramíko oĸarput: suna-una nivdlingârpaluk angisôĸ mána Eiperí-
ıut tangmârfiáne? kalerríputdlo, Nâlagkap igdlerfia tangmârfiánut
ıssoĸ. 7 Filisteritdlo tauva ersilerput oĸaramik: Gûte tangmâr-
iánut pivoĸ; oĸarputdlo: erĸanaĸ uvagut, matumatut sujornagut

pisimassoκángingmat. 8 erκanaκ uvagut; kia ánáusavâtigut Gût
angingârtut ukua agssainit? tássa-uko Gûtit Egivtinimiunik pu
-lassuitsume perdlugtitsissut perdlungnik tamalânik. 9 pinertu
-sâritse angutauvdlusilo, Filisterit ukorsê, Eiperíkut uko kivfartor
erκ. 13,1. -figeκinavase, sôrdlo kivfartorfigigâse; angutauvdlusime sorssugits
10 tauva Filisterit sorssugput, Israîlíkutdlo saperssisitáuput κimâ
-dlutigdlo nalingínaκ tuperminut; perdlugtitsineratdlo angisôr
-ssûngmat, ordlorarput Israîlíkut ilait pingasunik κulilingnik tû
tugs. 78,61. -sintigdlit pisuínait. 11 Gûtivdlo igdlerfia tigussauvoκ, Eilivdl
ernere mardluk Hûvfine Pîniarsilo toκutáuput. 12 tauva ang
Jôrs. 7,6; Bînjamîkûssoκ siagfiánit arpagpoκ Sîlumutdlo tikiutdlune uvdlorm
2 Sâm. 1,2; Esr. 9,3. tamatum'ane, ánorailo aligsimassut niaκualo ivssumik sausima
Sâm. 1,9. -dlune. 13 tikiungmat, ata Eile igsiavfingmine igsiassoκ a
-κusernup saniane κinerdlune, ũmáne ánilângangmat Gûtip ig
-dlerfia pivdlugo; angutdle igdloκarfingmut nalunaeriartorma
igdloκarfiup inue tamarmik nivdliáput. 14 Eilip nivdliarpaluk tu
-saramiuk oκarpoκ: suna-una perpaluk mána? angutdlo tua
-viordlune Eilimut nalunaeriartorpoκ. 15 Eililo arfineκ-sisaman
3,2. κulilingnik arfineκ-pingasunigdlo ukioκartoκ; issinilo aulajung
-naermata issigissaκángitsoκ. 16 angutdlo Eilimut oκarpoκ: uva
-nga-una siagfiánit tikiútunga, siagfiánit uvdlume κimâgama; sâp
suna-una pisimassoκ, ernera? 17 oκariartortup tauva akivâ oκa
-dlune: Israîlíkut κimâput Filisterit sãnit, inuitdlo ãma angisûm
saperssisitsiviginеκardlutik: ernititdlo mardluk Hûvfine Pîniarsil
ãma toκutáuput, Gûtivdlo igdlerfia tigussauvdlune. 18 pivordl
Gûtip igdlerfia erκartormago, tauva igsiavfingminit niverdlune ni
-karpoκ isâvfiup sanianut, κungatsilo napivâ toκuvdlunilo, uto
-κaugame angut táuna oκimaitdlunilo; táussuma Israîlíkut erκar
-tũpai ukiut sisamanik κuligdlit. 19 ukuâlo Pîniarsip nulia nâr
-tuvoκ ernerκajâlerdlune; tusardliutdlo tamána tusaramiuk, Gûtip
igdlerfia tigussaussoκ, sakinilo uvinilo toκussut, aκuípoκ ernir
-dlunilo, nipigdliúnime nagdliuvfigingmáne. 20 toκulerfianilo arna
1 Môr. 35,17. najortaisa oκarfigât: sujôranak, ernertâravit; akíngilardle soκutigi
-nagulo. 21 κitornartânguilo atserpâ Ikâpûtimik oκardlune: atar
tugs. 78,61. -κinaut Israîlimit autdlarússauvoκ; Gûtip igdlerfia tigussaungmat
sakinilo uvinilo pivdlugit. 22 oκarpordlo: atarκinaut Israîlimit
autdlarússauvoκ, mássa Gûtip igdlerfia tigussauvoκ.

kapitalit 5.

angerutsip igdlerfia Filisterit autdlarúkât. Gûtip patigkai.

1 Gûtip igdlerfia Filisterit tigugamíko, Eipin-Eitserimit As-
ûtimut āpât. 2 Gûtivdlo igdlerfia Filisterit tiguvât erкutdlugulo
ågunip igdluanut; ilivâtdlo Dâgunip sanianut. 3 aкagûngmatdle erк. 16,28.
itûtimiut makiâramik, sunauvfa Dâgune kīnamigut nunamut ná-
ıarsimassoк Nâlagkap igdlerfiata sânut; Dâgune tauva tiguvât
ânutdlo utertitdlugo. 4 aкagûngmatdle uvdlākut makiâramik,
mauvfa Dâgune kīnamigut nunamut nákarsimassoк Nâlagkap
dlerfiata sânut; Dâgunivdlo niaкua agssailo igdlugtut kipisimav-
llutik avdloriussamītut, timerssua kisime tåssane amiákûvdlune.
amána píssutigalugo Dâgunip palasertaisa Dâgunivdlo igdluanut
ertartut tamarmik Dâgunip avdloriussautâ Astûtimītoк tungmar-
iginerк ajorpât uvdlumimut agdlât. 6 Nâlagkavdle agssaisa
stûtimiut nanertorpait, nungutípailo; marкerdlugtunigdlo patigpai
stûtip kigdligfigissaisalo inue. 7 Astûtivdlo angutitaisa taimai- 5 Môr. 28,27.
issoк takugamíko oкarput: Israîlip Gûtiata igdlerfia uvavtíne
ıíngásángilaк, agssai túngassorssûngmata uvavtínut Dâgunimutdlo
ûtivtínut. 8 autdlartitsivdlutigdlo Filisterit sujulerssortait ta-
maisa ingmingnut katerssorpait oкardlutigdlo: Israîlip Gûtiata 6,2.
dlerfia кanoк písavarput? oкarput: Israîlip Gûtiata igdler-
ia Gātimut ikungnáuneкardle; Israîlip Gûtiata igdlerfia tau-
va taikungnáupât. 9 taikungnaungmássugdle kingorna Nâlagkap
ssai igdloкarfingmut túngáput ánilângatitsinermik angisôrssuar-
mik, igdloкarfiuvdlo angutitai patigpai mingneritdlo angneritdlo;
arкerdlugtunigdlo aniorneкalerput. 10 tauva Gûtip igdlerfia Ei-
kerûnimut autdlartípât; Gûtivdle igdlerfia Eikerûnimut pingmat,
ikerûnimiut nivdliáput oкardlutik: Israîlip Gûtiata igdlerfia
aungnáupât uvavnut, ínugtákalo toкúkumavdluta. 11 autdlartit-
sivdlutigdlo Filisterit sujulerssortait tamaisa katerssorpait oкar-
dlutigdlo: Israîlip Gûtiata igdlerfia autdlartísiuk inivianutdlo
tertitdlugo, uvanga ínugtákalo toкutínata; mássa toкumut áni-
lânganerssuaк atorpât igdloкarfingmiut tamarmik; Gûtip agssai
åssane nanertuingârput. 12 inuitdlo toкúngitsut patingneкarput
arкerdlugtunik; igdloкarfingmiutdlo nivdlianere кilangmut кú-
mukarput.

kapitalit 6.

Nâlagkap igdlerfia utertitaussoĸ.

1 Nâlagkap igdlerfia Filisterit nunãnîsimassoĸ ĸáumatit ar-
-fineĸ-mardluk, 2 Filisterit palasitik erĸuiniartutigdlo ĸaerĸuvât
5,8. oĸardlutik: Nâlagkap igdlerfia ĸanoĸ písavarput? nalujungnaer-
-sítigut sumik [pajugdluta] autdlartísagigput inivianut. 3 oĸarput:
Israîlip Gûtiata igdlerfia autdlartíkuvsiuk, soĸartínago autdlaru-
-sángilarse; kisiáne tunissúmik pitdlarnavêrĸússúmik uteĸatigiú-
-taĸartísavarse; tauva katsorsarneĸarumârpuse, ilivsinutdlo nalu-
-narungnáisavoĸ, suna píssutigalugo agssai ilivsinit nigorumá-
-ngitsut. 4 oĸarput: sumik tunissúmik pitdlarnavêrĸússúmik ute-
-ĸatigititaĸartísavarput? akivait: Filisterit sujulerssortaisa ĸav-
-siússusê migssiliordlugit marĸerdlugtûssanik kûltiussunik tatdli-
-manik teriaussanigdlo kûltiussunik tatdlimanik, perdluk atau-
-siungmat tamanut sujulerssortivsínutdlo. 5 ássilialiúsause mar-
-ĸerdlugtuse ássilivdlugit teríssasilo nunavsínik aseruissut ássi-
tugs. 96,7. -livdlugit, Israîlivdlo Gûtia nâlangnáumik tunísavarse; ímaĸa ag-
-ssane oĸilisísavai, ilivsínut Gûtivsinutdlo nunavsíuutdlo túnga-
2 Môr. 8,15. -jungnaersitdlugit. 6 sôĸ ũmatise mángertíkumavisigik, sôrdlo
Egivtinimiut Fâraûvdlo ũmatitik mángertíkait? [Gûtip] nakûserfiging-
2 Môr. 12,31. -matik autdlarĸúngínerpait, autdlartutdlo? 7 mãnalo agssakâssu-
-lingnik ĸamutiliorniaritse nutânik atautsinik tigusivdlusilo ug-
4 Môr. 19,2. -singnik mardlungnik ernerdlânik uniáumik sule ilissivfigineĸángit-
-sunik; ugsigitdlo pitugtúsavase ĸamutinut, norraitdle angerdlamut
utersásavase maligtailivdlugit. 8 Nâlagkavdlo igdlerfia tigúsavarse
ĸamutinutdlo ikivdlugo, peĸutitdle kûltiussut tunissutitut pitdlar-
-navêrĸússutitut táussumúnga uteĸatigititagssase sanianut ilísavase
igdlerfiussánguamik pôrdlugit; autdlartísavarsilo ingerdlatitdlugo.
9 issigísausilo: nuname kigdligfigissânut avĸusiníkut majuarpat Bît-
-sîmisimut, táunáusavoĸ perdlungmik matumínga angisûmik uvav-
-tínut iliortoĸ; kisiánile taimailiúngigpat, nalujungnáisaugut, ag-
-ssaisa agtúngíkâtigut, nalautsortũsassordle uvavtínut pisimassoĸ.
10 angutitdlo taimailiorput: ugsingnik mardlungnik ernerdlânik ti-
-gusíput ĸamutinutdlo pitugtordlugit; norraitdle igdlume par-
-naerúpait. 11 Nâlagkavdlo igdlerfia ĸamutinut ilivât igdlerfiussa-
-nguardlo teriaussanik kûltiussunik marĸerdlugtumigdlo ássinginik
imalik. 12 tauva ugsigit nardlumukarput avĸusinerme, Bîtsîmi-
-simut avĸusiníkut, avĸusinerssuaĸ atauseĸ atuáinardlugo mõr-

›rtardlutigdlo nigornatigdlo talerpiuvdlũnît sâmiuvdlũnît tungâ-
ut: Filisteritdlo sujulerssortaisa maligpait Bîtsîmisip kigdlig-
gissâ tikitdlugo. 13 Bîtsîmisimiutdle ĸôrĸume ĸajûssiagssanik
terssugagssanik kivdluissut issitik ârdlortíkamíkik takulerpât
llerfik, takugamíkulo tipaitsulerput. 14 ĸamutitdlo Jôrsuap Bît-
ìmisimiup narssautânut pigamik tássane unigput; tássanĩtordlo
ıragssuaĸ; tauva ĸamutit ĸissugtait ĸuvdlorpait, ugsigitdlo tu-
íssutitut ikivkagagssatut Nâlagkamut pigdliaralugit. 15 Lîvíkutdlo
ιarpât Nâlagkap igdlerfia igdlerfiussánguardlo sanianĩtoĸ peĸutit
ltiussut pôrissât, ilivdlugitdlo ujaragssuarmut táussumúnga;
tsîmisivdlo angutitai tunissutinik ikivkagagssanik pigdlĩput tuni-
sutinigdlo toĸutagssanik toĸutsivdlutik Nâlagkamut uvdlorme
natumane. 16 Filisteritdle sujulerssortait tatdlimat issigingnâ-
amik, Eikerûnimut uterput uvdlorme tamatumane. 17 tamássa
ırĸerdlugtûssat kûltiussut Filisterit tunissutitut pitdlarnavêrĸú-
sutitut uteĸatigititait Nâlagkamut: Astûtimit atauseĸ, Gâsamit
ausek, Askalûnimit atauseĸ, Gãtimit atauseĸ, Eikerûnimit atauseĸ.
teriaussatdlo kûltiussut Filisterit igdloĸarfîsa tamarmik ĸavsiú-
susê migssiliordlugit, sujulerssortaisa tatdlimat pigissaisa, ig-
lloĸarfîtdlo igpiliugagdlit nunaĸarfinguitdlo igdluínagdlit Aapalilo
kitdlugo, ujaragssuaĸ Nâlagkap igdlerfianik ilissivfigissât, uvdlu-
nimut agdlât Jôrsuap Bîtsîmisimiup narssautânĩtoĸ. 19 Bîtsîmi-
sivdle angutitai [Nâlagkap] patigsivigai, Nâlagkap igdlerfia ĸi- 4 Môr. 4,
nerdlôrmássuk, inungne angutit arfineĸ-mardlungnik ĸuligdlit 5. 20.
ıtigdlugit, angutit tatdlimanik tûsintigdlit ilait; inuitdlo alia-
ıugput Nâlagkap patigsivigingmatik patingnermik angisûmik.
Bîtsîmisivdlo angutitai oĸarput: kina ataginauva Nâlagkap Gûtip
dlernartup táussuma kînâta sâne? kimutdlo uvavtínit majuá-
ıava? 21 arpârtunigdlo Kêriat-Jîarîmiunut autdlartitsíput oĸar-
ıussivdlutik: Nâlagkap igdlerfia Filisterit utertingmássuk, ateritse
ıajũkiartordlugo ilivsínut.

kapitalit 7.

Nâlagkap igdlerfia Kêriat-Jîarîmîtoĸ. Israîlíkut sângnialeramik
Filisterit saperssisíkait.

1 Kêriat-Jîarîp angutitai tauva Nâlagkap igdlerfia majũkiar- erĸ. 18,12.
torpât, Apinâtavdlo igdluanut ĸáĸánguamĩtumut erĸúpât; Eliâsa- 2 Sâm. 6,3.
rilo ernera ivdlernartípât Nâlagkap igdlerfia pârerĸuvdlugo. 2 uv-

-dlormitdlo igdlerfiup Kêriat-Jtarîme uníngalerfianit uvdlut am
-dlasôrssuángorput ukiut mardlungnik ĸulilíngordlutik; Israîliv
inoĸutai ilũngarmik kápialáput Nâlagaĸ kajungeralugo. [3]ta
Sâmuale Israîlip inoĸutainut tamanut oĸarpoĸ ima: ũmativsig
1 Môr. 35,2; ilũngardluse Nâlagkamut sângniaruvse, Gûtit avdlanertat akorna
Jôrs. 24,23. 5 Môr. 6,13; -sínit pêrsigik Astarûtitdlo; ũmatisilo Nâlagkamut sâgtísigik ki
Mat. 4,10. -fartûtdlugulo kisiat; tauva ánáusavâse Filisterit agssainit. [4]I
erĸ. 10,16. -raîlip kinguaisa tauva Bâlit Astarûtitdlo pêrpait, Nâlagardlo kis
kivfartûtdlugo.
erĸ. 20,1; [5]Sâmualilo oĸarpoĸ: Israîlíkut ilũngaisa Mispamut kate
1 Sâm. 10,17. -ssorsigik; Nâlagkamut tugsiúkumârpavse. [6]Mispamut tau
katerssorput, imertartarputdlo Nâlagkavdlo kînâta sânut kuerar
12,10; -dlugo îsíngíniardlutigdlo uvdloĸ táuna, oĸarputdlo tássane: Nâ-
tugs. 106,6. -lagkamut ajortuliarpugut. Israîlivdlo kinguai Sâmualip erĸartũp
Mispame. [7]Filisterit tusaramik Israîlip kinguai Mispam
katerssortut, Filisterit sujulerssortait Israîlíkúnut majuarput; ta-
-mánalo Israîlip kinguaisa tusaramíko, Filisterit ersigilerpait
[8]Israîlivdlo kinguai Sâmualimut oĸarput: Nâlagkamut Gûtivti-
12,23. -nut nivdliajungnaerutigeĸinata, Filisterit agssainit ánauterĸuv-
-dluta. [9]tauva Sâmuale savârĸamik milugtartumik atautsimi
tigusivoĸ, iluitsûtitdlugulo tunissutitut ikivkagagssatut Nâlagkamut
pigdliarâ; Sâmualilo Nâlagkamut nivdliavoĸ Israîlíkut pivdlugit.
Nâlagkavdlo akivâ. [10]Sâmualivdle tuníssut ikivkagagssaĸ tamána
pigdliutigilerâ, Filisterit savssarput, Israîlíkúnut sorssugkiartor-
2,10. -dlutik; tauvale Nâlagaĸ uvdloĸ táuna Filisterit ĸulãne nipitôr-
2 Sâm. 22,15. -ssuarmik kagdlersitsivoĸ ánilârsardlugitdlo, Israîlíkutdlo sâne
saperssisitáuput. [11]Israîlivdlo angutitai Mispamit aníput Filisterit
malerssordlugit; perdlugtípaitdlo Bît-Kârip atâ tikitdlugo. [12]Sâ-
14,4. -mualilo ujarĸamik tigusivoĸ nápartitdlugulo Mispavdlo Sînivdlo
4,1. akornáne atserdlugulo Eipin-Eitserimik, oĸarame: mána tikitdlugo
Nâlagkap ikiorpâtigut. [13]taima Filisterit ĸunutitáuput Israîli-
-kutdlo kigdligfigissãnut písaerdlutik; Nâlagkavdlo agssai Filiste-
-rinut túngáput Sâmualip uvdlue tamaisa nâvdlugit. [14]igdloĸar-
-fîtdlo Filisterit Israîlíkúnit tiguagait Israîlíkúnut utertitáuput
Eikerûnimit Gãtilo tikitdlugo, kigdligfigissatigdlo Israîlíkut ani-
-guisípait Filisterit agssainit; ãma Israîlíkut Amoríkutdlo erĸig-
-siveĸatigîgput.

[15]Sâmualivdlo Israîlíkut erĸartũpai uvdlut inûvfigissane ta-
-maisa nâvdlugit. [16]ukiutdlo nungutdlugit angalavdlune Bîtile

kâlilo Mispalo tikítarpai; Israîlíkutdlo erκartũpai najugkane
aákunane tamane. [17]Râmamutdlo uterângame, igdlune tássa- 1,19.
ngmat, tássanísaoκ Israîlíkut erκartũtarpai; tássanilo Nâlag-
ımut tunissiviliorpoκ.

kapitalit 8.

kúngigssamik Israîlíkut tunerκussut.

[1]Sâmuale utorκaligame ernine Israîlíkúnut erκartũssissú-
ʒortípai; [2]angajugdleκutâta Jûîtdle aterâ, áipâta Aapia aterâ;
rsâpamilo erκartũssíput. [3]avκutaile ernerisa ingerdlavigíngilait,
ımatûvatdlârnermit mumíkiartoramik; pajugutinigdlo tigusissar- 2Mór.23,6.8.
at erκartũssisigssardlo mumítardlugo. [4]tauva Israîlip utor-
ıunertai tamarmik katerssorput, Râmamut pivdlutik Sâmualimut. 7,17.
ıarfigâtdlo: ata, utorκalivutit, avκutititdlo ernivit ingerdlavigí-
gilait; mãna ivertitsivigitigut kúngigssamik erκartũssissigssav- 5Mór.17,14;
nik, sôrdlo akimángitsut tamarmik kúngeκartut. [6]oκauserdle ap.sul.13,21.
nána Sâmualip iluaríngilâ, oκarmata: tunisigut kúngigssamik
ιartũssissigssavtínik; Sâmualilo Nâlagkamut tugsiarpoκ. [7]Nâ-
ıgkavdle Sâmuale oκarfigâ: inuit nipât tusartaruk, nungutdlugit 10,19.
aoκ oκarfigissarângátit; mássa ivdlit asigínángilãtit, kisiáne
anga asigínarpãnga kúngiuvfigerκunatik. [8]tamatigut κanoκ-
liorângamik uvdlormit ivssumánga, Egivtinimit majuartíkavtik
dlordlo mána tikitdlugo, κimagkamínga Gûtitdlo avdlat kivfar-
ûtdlugit, taimardluínaκ ilingnútaoκ iliorput. [9]mãnalo nipât 12,1.
saruk; kisiáne nalunaiaivfigivdluásavatit nalunaerfigalugitdlo kú-
gigssap táukunúnga kúngiúsassup ilerκugssânik.
[10]Nâlagkap oκausê tamaisa tauva Sâmualip inungnut oκautigai,
ngigssamik κínuvigingmáne. [11]oκarpordlo: imáisavoκ kúngig- 5Mór.17,
sap ilivsínut kúngiúsassup ilerκugssâ: ernise tigúsavai κamuti- 16 tt.
ainutdlo κimugtilingminutdlo ivertitdlugit, κamutaisalo sãne ar-
›agtásáput; [12]ivertísavai, tûsintilingnut nâlagarititdlugit tatdli-
nanigdlo κulilingnut nâlagaritidlugit, agssatdlagterisitdlugitdlo
ssumik agssatdlagterκussaminik, kivdluisitdlugitdlo naussunik
vdlorκussaminik, sanatitdlugitdlo sorssûtime peκutainik κamu-
imilo peκutainik. [13]panisilo tigúsavai tarnusiortoralugit igasso-
'alugitdlo ûterissoralugitdlo. [14]narssautisilo nautsîvisilo vĩneκu-
igdlit nautsîvisilo ûliaκutigdlit pitsaunerit tigúsavai kivfaminutdlo
ımiutdlugit. [15]siaruartigkavsilo kingunerisa nautsîvivsilo vĩneκu-

-tigdlit inerititaisa kulinge tigúsavai sakissartuminutdlo kivfam
-nutdlo túniutdlugit. 16 kivfasilo angutit kivfasilo arnat inûsug
-tortasilo angutit pitsaunerit siutitûtisilo tigúsavai suliagssan
-nutdlo atordlugit. 17 savautivsilo kulinge tigúsavai, kivfarísavi
-silo. 18 uvdlugssamilo matumane nivdliagaluaruvse kúngerse ilív
-sínut kinigarse pivdlugo, Nâlagkap akísángilâse uvdlok táunu
19 inuitdle Sâmualip nipâ tusarumángilât; okarputdlo: nâggal
uvavtínut kúngekásavok; 20 uvagútaok íkumârpugut, sôrdlo akim
4 Môr. 27,17. -ngitsut tamarmik ítut; kúngivtalo erkartûsavâtigut, sujulerssor
-dlutalo anissásavok sorssugagssavut sorssugdlugit. 21 inui
okausê tamaisa Sâmualip tusarêramigit okauserai Nâlagak tusi
-titdlugo. 22 Nâlagardlo Sâmualimut okarpok: nipât tusaruk, kú
-ngimigdlo ivertitsivigíkit; Sâmuale tauva Israîlip angutitai
10,25. okarpok: autdlaritse nalingínak igdlokarfingminut.

kapitalit 9.

Sâvdlip Sâmuale tikíkâ.

ap.sul. 13,21. 1 angutekarpok Bînjamīkut ilānik Kísimik atilingmik, angut
Bînjamīkûssup ernerata Avfiap ernerata Biggôratip ernerata Se
Rût. 2,1. -rôrip ernerata Apiîtdlip erneranik; pekutitôrssûvok táuna. 2 er
2 Sâm. 14,25. -nekarpordlo Sâvdlimik atilingmik, inûsugtumik pínersumik, angu
1 Sâm. 10,23. -mik Israîlip kinguai ilakángitdlat táussumánga pínernerussumi
tuviminit kúmutdlo portuneruvok inungnit tamanit. 3 siutitâ
arnat Kísip Sâvdlip angutâta pigissai támarmata, Kíse Sâvdlimu
ernerminut okarpok: inûsugtortavta ilât áipariuk-ait, pikivdlutitdl
autdlarit siutitût arnat ujariartordlugit. 4 Eivfarâvdlo kákâ itmit
-dlugo Salîsap nunâ angalavfigigaluarpât naninagit; Sailîvdl
nunâ angatdlavigât āma nâmik, Bînjamîvdlo nunâ angatdlavigi
1,1. naninagitdle. 5 Suvfip nunânut pigamik, Sâvdle inûsugtortaminut
10,2. áiparissaminut okarpok: utīnakisa; atâtama siutitût isumákêrung
-narsivai isumâlugilerdlutalo. 6 akivâ: ata, Gûtip inokutâ uvane
igdlokarfingme ítok, angut atarkissaussok, okauserissai tamarmi
erkûtdluínararaut; tássungnaratdlarta māna, ímaka nalunaerfigis
-vâtigut avkutigssavtínik ingerdlavigissagssavtínik. 7 Sâvdle taua
inûsugtortaminut okarpok: atale, tássungnaraluaruvta, angut táuna
sumik âtsivigísavarput? mássa timiussak pûtivtíne nungúpok.
1 kúng. 14,3. pajugutigssakángilagutdlo Gûtip inokutânut âtagssavtínik; sumik
nagsagakarpugut? 8 kâmûmivdlunile inûsugtortâta Sâvdle akiva

rdlune: ata, agssavnīpoĸ sīkilip sîlviussup sisamararterutâ
ɔip inoĸutânut túniússagssarput nalunaerfigerĸuvdluta avĸutig-
ıvtínik. 9 itsaĸ Israîlime ima oĸartarput Gûte sujunersio-
ırtorângamíko: ĸâ, takordlûissumut piartorta, mássákut pruvfî-
nik taineĸartartoĸ itsaĸ takordlûissumik taissarmássuk. 10 tau-
Sâvdle inûsugtortaminut oĸarpoĸ: oĸautsit ajúngilaĸ, ĸâ, tá-
ungnarta; tássungnarputdlo igdloĸarfingmut Gûtip inoĸutâta
ıgânut. 11 igdloĸarfiup majuariâgut majuaramik, inûsugtut arnat
·rtariartordlutik anisimassut nâpípait; oĸarfigaitdlo: takordlûi-
oĸ mânīpa? 12 akivaitdlo oĸardlutik: âp, takûk sângnītoĸ;
viordlutitdle māna, uvdlume igdloĸarfingmut isersimangmat,
it uvdlume toĸutagssamik tunissutigssaĸarmata kingigtúnguame.
ıimaingmat igdloĸarfingmut iseruvse, nâpíkumârparse kingigtú-
ɔualiartínago neriartordlune; nerísángitdláme inuit tikiutserdlugo;
iáne tunissutigssaĸ toĸutagssaĸ táussuma pivdluarĸugpago, ki-
ɔornagut ĸaerĸusimassut neriumârput; mānalo majuaritse, uv-
umerpiaĸ nâpísagavsiuk. 14 igdloĸarfingmut tauva majuarput;
loĸarfiup ĸerĸanut pissut Sâmuale anivoĸ naláukiartordlugit
gigtúnguamut majuásavdlune. 15 uvdlormile Sâvdlip tikiuv-
ıta sujuliane Nâlagkap Sâmuale tusardlerèrâ oĸardlune: 16 aĸago
na nagdlerpago ilingnut autdlartitsiumârpunga angúmik Bîn- ap. sul. 13,21.
mîp nunânit pissumik; táuna tanísavat ínugtavnut Israîlikúnut
ulerssuissúngortitdlugo, ínugtáka ánáusangmagit Filisterit ag-
ıainit; mássa ínugtáka takuváka, nivdlianerat uvavnut pingmat. 2 Mór. 3,7.
Sâmualivdlo Sâvdle takulermago, Nâlagkap akivâ: tássa angut
ıgnut oĸautigissara, táuna ínugtavnut nâlagáusavoĸ. 18 Sâvdlilo
ɯualimut patdligúkame isâvfiup ĸerĸane, oĸarpoĸ: nalunaer-
ɔinga-ait, sumīpa takordlûissup igdlua? 19 Sâmualip Sâvdle
ıvâ oĸardlune: uvanga-una takordlûissoĸ, sujunivkut kingigtú-
ɔuamut majuarna, uvdlume nereĸatigísavavsinga; aĸago autdlar-
kumârpavkit, ūmámiugissangnigdlo tamanik nalunaerfigiumâr-
avkit. 20 siutitût arnat támaissatit uvdlume uvdlut pingasú-
gortut isumâlugísángilatit, nanissaungmata; kinale Israîlikut ka-
ɯgerivdluínarpât? ivdlit píngínerpātit atâtavitdlo inoĸutai ta-
ıaisa? 21 Sâvdlip tauva akivâ oĸardlune: Bînjamīkūngínerpunga
ɔaîlikut nagguveĸatigígsortaisa ikingnerssaisa ilât? erĸardleri-
sákalo Bînjamīkut nagguveĸatigît erĸardlerígsortaisa tamarmik
ıanarnerssarait; sôrme tauva uvavnut taimáitumik oĸalugpit? 15,17.
Sâmualivdle Sâvdle inûsugtortâlo ilaserai nerissarfingmutdlo

isertitdlugit; inigssaкartípailo sagdlíngordlugit кaerкusimassu
angutit pingasunik кuligdlit migssiliorait táukua. [23] Sâmualilo i
-ssumut oкarpoк: neкiminек кáissuk, ilingnut túniússara, ilingu
oкautigissara unigterкuvdlugo. [24] igassuvdlo agssarкoк tamatu
-nītordlo savssaigdliutigingmago, Sâvdlip sânut ilivâ oкardlunil
takuvat amiákûssoк mána, sângnut ilivdlugo neriniarit, nagdle
-sîssaк nagdliutserdlugo ilingnut torкortaungmat, inuit кaerк
-gavkit; Sâvdlip tauva Sâmuale nereкatigâ uvdloк táuna. [25] k
-ngorna kingigtúnguamit igdloкarfingmut ateramik, Sâvdle oкa
5 Môr. 22,8; Jôrs. 2,8. -кatigâ igdlup кâne. [26] makiârputdlo, кaulermatdlo Sâmualip Sâvd
igdlup кânut кaerкuvâ oкardlunilo: pikigit, autdlartíkumârpavk
Sâvdle tauva pikivoк, tamarmigdlo aníput táunalo Sâmualilo
-lamut. [27] igdloкarfiup isuanut ateramik, Sâmuale Sâvdlimut
-кarpoк: inûsugtortangnut oкarna sujunivtínut ingerdlarкuvdlu
ingerdlavoк tauva; ivdlitdle unigkatdlait, tusardlerumârpavkit Gûti
oкausianik.

kapitalit 10.

Sâmualip Sâvdle kúngíngortitdlugo taníkâ Mispamilo inuugnut savssartitdlug.

[1] tauva Sâmualip marraк ûliamik imalik tiguvdlugo kuivâ niaк
-nut kunigdlugulo oкardlune: imáingínerpa Nâlagkap taníkâtit king
-nússaminut sujulerssuissúngortitdlutit? [2] uvdlume uvavnit aut
1 Môr. 35, -ruvit, angutinik mardlungnik nâpitsiumârputit Râgîtdlip ileri
19. 20. saniane Bînjamîp kigdligfigissâne Sílsame; oкarumârputdlo ilingu
siutitût arnat ujariartugkatit nanissáuput, atalo, atâtavit siuti
9,5. táuko taimaititdlugit ilivse isumâlugilerpâse oкardlune: кanoк p
-saunga ernera pivdlugo? [3] tássángalo ingerdláinardlutit Tâpo
orpigssua tikíkugko, tássane nâpíkumârpātit angutit pingasut B
-tilimut majuartut Gûtimut, ardlât savaussârкanik pingasunik na
-magaкartoк áipâlo pingasunik angmalortunik timiussaкardlune p
1 Môr. 43,27. -ngajuatdlo puiaussaкardlune vînimik imalingmik. [4] aperísavâtitdl
ajúngínersutit tunivdlutitdlo timiussanik mardlungnik, tigúsavatitdl
13,3 ff. agssainit. [5] kingorna Gûtip кáкángua Filisterit sákutûisa umiag
-titat najugât tikísavat; piumârpordlo, tássunga igdloкarfingmu
tikiúkuvit, pruvfîterpâluit naláukumârpatit kingigtúnguamit ater
sujornánîtutdlo kúkilagutiligdlit кilautigdlitdlo кardlortautigdlitdl
kúkilagtariagdlitdlo, ivkulo takordlûgkersârumârdlutik. [6] Nâl
-kavdlo anernerata pitorarfigísavâtit, takordlûgkerssâкatigilissa

lo; avdlángortínexásautitdlo inúngordlutit avdla. 7 nalunaer-
itdlo tamáko ilingnut nagdliugpata, sapíngisangnik iliorumâr-
it, Gûtip najormatit. 8 sujunivkutdlo aterumârputit Gilkâlimut,
», ilingnut aterumârpunga, tunissutigssanik ikivkagagssanik pig-
rtordlunga tunissutigssanigdlo kujaniutinik toxutsiartordlunga;
ut arfinex-mardluk utarxísautit, ilingnut tikiutserdlunga; nalu- 13,8.
rfigísavavkit tauva xanox-iliúsassutit. 9 pivordlo tunússingmat
larumavdlune Sâmualimit, tauva Gûtip avdlángortípâ ũmatitâr-
lugo avdlamik; nalunaerxutitdlo tamáko tamarmik nagdliúput
ox táuna. 10 tássungalo xáxánguamut pingmata, ârit, pruv-
rpâluit pâriartorât; Gûtivdlo anernerata pitorarfigingmane ta- 16,13.
dlûgkerssâlerpox akornáne. 11 tamarmigdlo táussumínga sujor-
ut ilisarssisimassut takuleramíko, sunauvfa pruvfîtit takordlûg-
ssâxatigilerai, inuit oxarfigexatigîgput: xanox-una pinexarpa
p ernera? Sâvdlísaox pruvfîtit ilaginerpât? 12 angutdlo tá- 19,24.
nga akivdlune oxarpox: kiname atâtagât? taimáitumik ússa-
gorpox: Sâvdlísaox pruvfîtit ilaginerpât? 13 takordlûgkerssâ-
amilo kingigtúnguamut tikípox. 14 Sâvdlivdlo ákâta táuna inû- 14,50.
tortâlo oxarfigai: sumungnaravse? oxarpox: siutitût arnat
iartorpavut, takussaxánginavtalo Sâmualimut pivugut. 15 Sâv-
vdlo ákâ oxarpox: nalunaerfiginga-ait: Sâmuale xanox ilivsínut
rpa? 16 Sâvdlip ákane akivâ: nalunaerfigivdluíuarpâtigut siu-
ût nanissaussut; kúngiússusigssaminigdle oxautsimik Sâmualip
userissânik nalunaerfigíngilâ.

17 kingorna Sâmualip inuit Mispamut atautsimĩkiartorxuvai
agkamut. 18 Israîlivdlo kinguai oxarfigai: ima oxarpox Nâlagax
îlip Gûtia: uvanga Israîlíkut majuartíkíka Egivtinimit ánaut-
isilo Egivtinimiut agssainit nâlagauvfîtdlo tamarmik ilivsínik
utitsissut agssainit. 19 ilivsile uvdlume Gûterse asigínarigse, 8,7.
sínik perdlûtivsínit erdloxíssutivsínitdlo tamanit ánagtitsissox,
rfigalugo: kúngigssamik ivertitsivigísavavtigut; mãnalo savssa- 8,5.
se Nâlagkap kînâta sânut, nagguvexatigîgsortase tûsintilisilo
míkôrtítardlugit. 20 Sâmualip tauva Israîlíkut nagguvexatigîg-
rtait tamaisa patdligutitingmagit, Bînjamĩkut nagguvexatigît er-
gáuput. 21 Bînjamĩkutdlo nagguvexatigît patdligutitingmagit er-
rdlerîgsortait ingmíkôrtítardlugit, Mataríkut erxardlerît erxu-
uput, Sâvdlilo Kísip ernera erxugauvdlune; ujaraluaramíkule
issáungilax. 22 ãmalo Nâlagax sujunersiorpât: tamaungnartug-
axarpa sule? Nâlagardlo oxarpox: ata, pexutimut issertorsi-

-mavoĸ. [23]arpagdlutik tauva tássánga aivât; inuitdlo akorn savssarame, inungnit tamanit portuneruvoĸ tuviminit ĸúmut [24]tauva Sâmualip inuit ilũngaisa oĸarfigai: takuvisiuk Nâlagk ĸinigâ? naleĸángingmat táuna inungne tamane; inuitdlo ilũngar nivdlerput oĸardlutik: kúnge inûgile.

8,11. [25]Sâmualivdlo inuit oĸalugfigai kúngiússusigdlup ilerĸugssi agdlagdlugulo magpersagkanut, Nâlagkap sânut ilissaminut; tauv
8,22. Sâmualip inuit tamaisa autdlartípai nungutdlugit igdluinut. [26]S -dlilo ãma Gîpiamut autdlarpoĸ igdluminut; autdlaĸatigâtdlo -kutôrpagssuit ilaisa, ũmatitik Gûtip kajumigsârmagit. [27]inupi
11,12. -ssutdle oĸarput: ĸanoĸ, ánáusavâtigut táussuma? asigínarpât pajugúmigdlo âtsiviginago; tusilartututdle ípoĸ.

kapitalit 11.

Sâvdlip kúngiulersup Amuníkut saperssisíkai.

31,11. [1]Nâgase Amuníkûssoĸ majuarmat, Jâpasimut Gîliatimĩtu tangmâriartordlune, Jâpasip angutitai tamarmik Nâgasimut oĸarp angerfigitigut, tauva kivfartorfigiumârpavtigit. [2]Nâgasip Amu -kûssup oĸarfigai: matumûna angerfigísavavse, nuugutdluse iss
erĸ. 16,21. talerpigdliat ĸârdlugo; narrunarsáumigdlo Israîlíkut tamaisa tug -sivigiumârpáka. [3]tauva Jâpasip utorĸaunertaisa oĸarfigât: -maitíkatdlartigut uvdlut arfineĸ-mardluk, arpârtunik autdlar -niásaugut tamatigut Israîlip nunâne, uvavtínigdlo ánáussissug -ĸángigpat, ánivigiumârpavtigit. [4]arpârtutdlo Gîpiamut Sâvd pianut pingmata inuilo tusardlerdlugit oĸautsinik tamákuni
erĸ. 2,4. inuit tamarmik nipitik anípait ĸiavdlutigdlo. [5]atalo, Sâvdle -ssautiminit aggersoĸ ugsiutine maligdlugit; Sâvdlilo oĸarp sussut-uko inuit ĸiassut? tauva oĸalugtũpât Jâpasip angutit
10,10; oĸausînik. [6]Gûtivdlo anernerata Sâvdle pitorarfigâ, oĸa
erĸ. 14,6. tamáko tusarmagit, níngangneralo katsungaileĸaoĸ. [7]ugsigit
erĸ. 19,29. igdlugît tiguvai avgordlugitdlo, arpârtutigutdlo nagsiúpai tamau Israîlip nunâne, oĸarĸussivdlune: nalinginaup Sâvdle maling Sâmualilo malingnago aníngitsup ugsiutai taimailiorneĸásáput: -lagkamitdlo ersineĸ inungnut tungmat, aníput inugtut ataut [8]Bîsangmilo nautsorssormagit, Israîlip kinguai pingasunik untri -lingnik tûsintiliúput, Jûtavdlo angutitai pingasunik ĸulilingnik t -sintiliuvdlutik. [9]arpârtunutdlo tikiúsimassunut oĸarput: ima oĸa -sause Jâpasip Gîliatimĩtup angutitainut: aĸago ánáuneĸarumârp

neĸ kíssagtileriarpat; arpârtutdlo tikitdlutik nalunaerfigingmatik
ısip angutitai tipaitsulerput. [10]Jâpasivdlo angutitai oĸarput:
ço ánivigiumârpavse; iluarissavsínik tamanik tauva iliorfigiu-
rpavsigut. [11]aĸagûngmatdle Sâvdlip inuit siagtípai pinga- erĸ. 7,16.
ingordlugit, uvdlâgssákutdlo pigârfiup nalâgut tangmârfiup ĸer-
ıut iserdlutik Amuníkut perdlugtípait uvdlup kiagtilerneranut
lât; amiákûssutdlo siámartitauvdluínarput amiákuerutdlutik mar-
ıngnik atautsimîtunik.
[12]tauva inuit Sâmualimut oĸarput: kíkut-uko oĸartut: Sâvdle 10,27.
vtínut kúngiúsava? ĸáisigik angutit táuko, toĸúsavavut tauva.
âvdlile oĸarpoĸ: toĸutaussoĸásángilaĸ uvdlorme matumane, uv-
ıme Nâlagaĸ ánáussisimangmat Israîlime.
[14]Sâmualilo inungnut oĸarpoĸ: ĸâ, Gilkâlimut autdlarta, tá- 10,8.
ınilo kúngiússusia aulajangersardluardlugo. [15]tauva inuit ta-
ırmik Gilkâlimut autdlardlutik tássane Sâvdle kúngíngortípât 12,1.
agkap kînâta sâne Gilkâlime, tássanilo tunissutigssanik ĸuja-
ıtinik toĸutsivdlutik Nâlagkap kînâta sâne; tássanilo Sâvdle
ıîlivdlo angutitai tamarmik tipaitsungâĸaut.

kapitalit 12.

Sâmuale soraerúmêrdlune oĸáussissoĸ.

[1]tauvalo Sâmuale Israîlíkúnut tamanut oĸarpoĸ: ata, niperse 8,7. 22.
artariga, nungutdlugit ĸanoĸ oĸarfigissarângavsinga, kúngimigdlo
ːtitsivigaluse. [2]mãnalo takuvarse kúnge kînavse sãne anga-
ıssoĸ uvangalo utorĸalissunga ĸêrsûvdlungalo, erníkalo takuvase
sinîtut; uvangalo kînavse sãne angalassunga inûsungnivnit agdlât
lloĸ mána tikitdlugo. [3]tássauvunga, akisinga Nâlagkap tákuane
itâtalo tákuane: kia ugsiutâ tiguvara? kialo siutitûtâ tiguvara? ap.sul. 20,33.
alo ínardlerpara? kina ĸunutípara? kialo agssainit tigusivunga
issúmik sáimáunartitáussutigssamik issigíngitsûssârdlugulo? uter-
sivigísavavse tauva. [4]oĸarput: ínardlersimángilavtigut ĸunutí-
talo; kinaunersuvdlũnît agssainit sumik tigussaĸángilatit. [5]oĸar-
ai tauva: Nâlagaĸ ilivsínut ilisimangnigtûvoĸ tanitâlo ilisimang-
gtûvdlune uvdloĸ mána, agssavne sumik nanissaĸángitsuse; o-
ırputdlo: ilisimangnigtûvoĸ. [6]ãma inungnut Sâmuale oĸarpoĸ:
lagaĸ-una Môrsasimik Aarunimigdlo ivertitsissoĸ sujuaissasilo
ivtinimit majuartitdlugit. [7]mãnalo savssaritse, erĸartûteĸatigí-
vavse Nâlagkap kînâta sâne Nâlagkap nâpertuivdluarnere ta-

1 Môr. 46,6. -maisa pivdlugit ilivsínut sujuaissavsínutdlo κanoκ-iliornere. 8 Jâ
Egivtinimut pingmat, sujuaissase Nâlagkamut nivdliáput: ta
Jôrs. 24,5. Nâlagkap Môrsase Aarunilo autdlartípai, táukualo sujuaissase Eg
-tinimit anisípait matumíngalo najugaκartitdlugit. 9 Nâlagar
erκ. 4,2. Gûtertik puiorpât; tauva akigai, Siserap Hâtsorime sákutût nâ
-gâta agssainut pisitdlugit Filisteritdlo agssainut Mûapivdlo k
-ngiata agssainut pisitdlugit; sorssugpaitdlo. 10 Nâlagkamut tau
erκ.10,10.15; nivdliáput oκardlutik: ajortuliarpugut, Nâlagaκ κimagkavtigo B
1 Sâm. 7,6. -litdlo Astarûtitdlo kivfartorfigalugit; mãnale ánáutigut κíngarss
erκ. 6,14 tt; -tivta agssainit, tauva kivfartorfigísavavtigit. 11 tauvalo Nâlagk
7,1; 11,1. 29. Jerúpâle Bîtâtdlo Javftalo Sâmualilo autdlartípai; avativsínîtut
κíngarssortivse agssainit ánaungmase, terdligdluse nunaκalerpu
12 Nâgasilo Amunip kinguaisa kúngiat takuleravsiuk ilivsínut agg
8,5. -soκ, uvavnut oκarpuse: nâggale, kúnge uvavtínut nâlagáusav
mássalo Nâlagaκ Gûterse kúngigigigse. 13 mãnalo âjuna kun
κinigarse κínutigissarse; takuvarsime, Nâlagaκ kúngimik ilivsín
ivertitsivoκ. 14 Nâlagaκ mianeriguvsiuk kivfartûtdlugulo, nipâ
tusaruvsiuk uterîuasilo Nâlagkap κarnanut, tauva ilivsilo kúngiv
ilivsínut nâlagaussup Nâlagaκ Gûterse maligkumârparse. 15 kis
-nile Nâlagkap nipâ tusarumángíkuvsiuk, uterîkuvse Nâlagkap κa
-nanut, Nâlagkap agssai ilivsínut túngásáput, sôrdlo sujuaissavsin
túngassut. 16 mãna ãma savssaritse takujartordlugulo mánarssu
Nâlagkap issigititdluse nãmagsissagssâ: 17 κajûssiagssanik kivdlu
-fiúngínerpa mãna? Nâlagaκ tordlorfigísavara, tauva kagdlersi
-savoκ siagdlersitsivdlunilo; nalujungnaerdlusilo misiginiaritse tau
ajortuliarse κanoκ agtigissoκ Nâlagaκ issigititdlugo piliarse, il
-sínut kúngimik κinugavse. 18 tauva Sâmualip tordlorfigingmu
7,10. Nâlagaκ kagdlersitsivoκ siagdlersitsivdlunilo uvdloκ táuna; inuit
ilûngarmik Nâlagaκ Sâmualilo mianeringârpait. 19 inuitdlo ilûng
-mik Sâmualimut oκarput: kivfatit Nâlagkamut Gûtingnut to
-siúkit toκorκunata, ajortuliautsivtínut tamanut ajortoκ ilalíuk
-tigo, uvavtínut kúngimik κinuvdluta. 20 tauva Sâmuale inung
oκarpoκ: erseκinase, ajortoκ tamána tamât piliarigaluaravsiuk: k
-siáne nigoκinase Nâlagaκ maligkungnaerdlugo, Nâlagardle kivf
-torfigisiuk ũmativsigut ilũngardluse. 21 nigoκinasime; piúngits
5 Môr. 32, 37 tt; erκ. 10,14. tauva maligkumâravsigik iluaκutáungitsut ánássutaunatigdlo, pi
-ngitsuínaungmata tamáko. 22 mássa Nâlagkap ínugtane taima
-sángilai arκe angingârtoκ pivdlugo, Nâlagkap iluarigamiuk inu
-tarineκalersíkumavdluse pigissaminik. 23 uvavnutdlo pivdlunga

vnut ajornaĸaoĸ Nâlagkamut ajortuliorneĸ tugsiúsaerdluse; ajo- 7,8. 1 kúng. 8,36.
rsorumârpavsilo avĸúmik ajúngitsumik iluartumigdlo. 24 Nâlagaĸ
ıat mianerisiuk kivfartûtdlugulo ilumôrdluse ũmativsigut ilũngar- 2kúng.17,39.
ıse; takusigingme angingârtulinere ilivsínut. 25 kisiáne ajortu-
ĸiguvse, ilivsilo kúngersilo nungutitáusause.

kapitalit 13.

Nâlagkap ilerĸorerĸussâ Sâvdlip uniorĸutíkâ.

1 ukioĸ nâvdlugo Sâvdle kúngiusimavoĸ; ukiut mardluk Is-
ilikúnut kúngiugame, 2 Israîlíkut ilait pingasunik tûsintigdlit Sâv-
ip ingminut ĸinerpai; mardlungnik tûsintigdlit Sâvdlimĩput Mik-
âsime Bĩtilivdlo ĸáĸâne, tûsintigdlitdlo Jûntâmĩput Gîpiame
ıjamîp piane; inuit ilait avdlat autdlartípai nungutdlugit tovĸinut.
ilisterit sákutûe uníngatitat Gîpamĩtut Jûntâp perdlugtingmagit,
isterit kalerrîput: Sâvdle tauva suvdluartáussuarmik ĸardlortar-
sivoĸ nuname tamarssuarme, oĸarĸussivdlune: Eiperíkut kalerrit-
it. 4 Israîlíkutdlo ilũngarmik kalerrîput, oĸarmata: Filisterit
utûe uníngatitat Sâvdlip perdlugtingmagit, Israîlíkut ãma ûmi-
ırsarput Filisterinut; inuitdlo atautsimut ĸaerĸuneĸarput Sâvdle
lkâlimut malerĸuvdlugo. 5 ãma Filisterit katerssorput Israîlí-
inut sorssugkumavdlutik, ĸamússuit pingasunik ĸulilingnik tû-
ntigdlit ĸimugtigdlitdlo arfinilingnik tûsintigdlit inuitdlo siorĸatut erĸ. 7,12.
ap sinânĩtutut amerdlatigalutik; majuarputdlo Mikmâse tang-
ârfigalugo Bît-Avínip kangianĩtoĸ. 6 Israîlip angutitai takule-
ımik angnikitdliordlutik, inuit erdloĸisíneĸaramik, inuit ĸâru-
ıngnut orpitsiânutdlo kĩnarigsunut ĸaersunutdlo ĸaĸivfilianutdlo
rssalianutdlo issertorput. 7 Eiperíkutdlo Jôrtane ikârpât Gâtip
nânut Gîliatimutdlo; Sâvdlile sule Gilkâlimĩtoĸ inuit ilũngarmik
ilângavdlutik maligpât. 8 uvdlut arfineĸ-mardluk utarĸigaluarpoĸ 10,8.
gdlersîssaĸ Sâmualip perĸússutigissâ nagdliutserdlugo; Sâmualile
lkâlimut tikíngingmat, inuit siámarput ĸimagdlugo. 9 tauva
vdle oĸarpoĸ: âtsivigisinga tuníssutigssamik ikivkagagssamik tu-
íssutigssanigdlo ĸujaniutinik; tuníssutdlo ikivkagagssaĸ pigdliarâ.
pivordlo tuníssut ikivkagagssaĸ pigdliarerêrmago, ârit, Sâmuale
ilerpoĸ; Sâvdlivdlo ánivigâ pâriartordlugo pivdluarĸujumavdlugo.
Sâmualile oĸarpoĸ: ĸanoĸ-ilioravit? Sâvdle oĸarpoĸ: inuit ta-
ugavkit siámariartortut ĸimagdlunga, ivdlitdlo tikínginavit uvdlut
ıgdlersîssat nagdliungmata, Filisteritdlo Mikmâsimut katerssor-

-mata, 12 oĸarpunga: Filisterit mãna Gilkâlimut aterfigigalugtua-
-ĸãnga Nâlagkap sâne manigûtdlunga ĸinúngitsunga; sapîserdlungalo
3 Mór. 17, tunissut ikivkagagssaĸ pigdliarâra. 13 tauva Sâmualip Sâvdle oĸar-
5. 8 tt. -figâ: sujuneĸángitsutut iliorputit Nâlagkap Gûtivit inássutâ ilingnut
inássutigissâ maleruarnago, Nâlagkap mãna Israîlíkúnut kúngiú-
-ssutsit aulajangersásagaluarmago nâgssáungitsumik. 14 mãnale kú-
ap.sul. 13,22. -ngiússutsit atásángilaĸ; Nâlagaĸ angúmik ũmáme iluarissânik
ujardlerêrpoĸ, Nâlagkavdlo inápâ ínugtaminut sujulerssuissôrĸuv-
-dlugo, Nâlagkap ilingnut inássutigissâ maleruángínagko. 15 tauva
Sâmuale pikivoĸ majuardlunilo Gilkâlimit Gîpiamut Bînjamîp pia-
-nut; Sâvdlivdle inuit ingminîtut nautsorssorpai, angutit arfinilingnik
14,2. untritigdlit migssigissait. 16 Sâvdlilo Jûntâtdlo ernera inuitdlo ing-
-mingnîtut uníngassut Gîpame Bînjamîp piane, Filisteritdle Mik-
-mâse tangmârfigalugo. 17 aníputdlo aseruissut Filisterit tangmâr-
-fiánit, katerssat pingasuit; katerssat ardlait Ouvferamut avĸutíkut
sâgput, nunamut Sûalimut; 18 katerssat áipait Bît-Hôrunimut av-
-ĸutíkut sâgput; katerssat pingajue kigdligfiup avĸutâgut Sîpuîp
ĸôruanut sangmissúkut sâgput, puilassuitsup tungânut. 19 Israî-
-livdlo nunâne tamarssuarme savfiortumik peĸartoĸángilaĸ, Fili-
-sterit oĸartarmata: Eiperíkut pananigdlũnît ĸalugiussanigdlũnît sa-
-naĸinâput. 20 Israîlíkutdlo ilũngarmik Filisterinut atertarput, nu-
-ngutdlutik ivssumut agssatdlagterutimik savigsait ivssumutdlo sît-
-sisisitik ulimautitigdlo niváutatigdlo agssáissutit ipigsartíkiartor-
-dlugit. 21 taimaingmatdlo nivautait agssáissutit ivssumutdlo sîtsi-
-sisait ajagssáussuilo ulimautaitdlo kînardlugsisimáput, ajáupiaitdlo
kapinartortagdlit sitdlimángitdlat. 22 pivordlo uvdlorme sorssug-
orĸ. 5,8. -fingme panamik ĸalugiussamigdlũnît tigumiartoĸángilaĸ inungne
tamane Sâvdlip Jûntâvdlo ilagissaine; Sâvdle Jûntâtdlo ernera ki-
-simik peĸarput. 23 Filisterit sákutûe ingmíkôrtitat tauva kiggar-
-mut Mikmâsimîtumut aníput.

kapitalit 14.

Jûntât sapîtsuliortoĸ.

1 pivordlo taimaníkut, tauva Jûntât Sâvdlip ernera inûsug-
-tumut sákugssamautiminik tigumiússissiminut oĸarpoĸ: ĸâ, akia-
-liarta Filisterit sákutûinut ingmíkôrtitanut akianîtunut; angúnile
nalunaerfigíngilâ. 2 Sâvdlile uníngavoĸ Gîpiap isuane kingmernar-
13,15. -ssuaĸutip Mîkerûnimîtup atâne; inuitdlo ilagissaisa angutit arfini-

-lingnik untritigdlit migssiliorpait. 3 kiapeĸússuardlo atissarâ Agiap
Agitup ernerata Ikâpûtip angajuata, táuna Sîlume Nâlagkap pala-
-sertâta Eilip ernerata Pîniarsip ernerâ. inuitdle naluvât Jûntât
autdlarsimassoĸ. 4 kiggat táukua akornáne, Jûntâp akialiarfigi- 13,23.
-niagaisa Filisterit sákutûinut ingmíkôrtitanut, igdlugtut akilerîngnik
ivnaĸarpoĸ íngilingnik; ardlâta Bûtsase aterâ, áipâta Sîne aterâ;
5 íngîsa ardlât sukarssuatut avangnamut sangmivoĸ Mikmâsimut,
áipâ kujámut sangmivdlune Gîpamut. 6 Jûntât tauva inûsugtumut
sákugssamautiminik tigumiússissiminut oĸarpoĸ: ĸâ, akialiarta ki-
-pineĸángitsut táukua sákutûinut ingmíkôrtitanut; ímaĸa Nâlagaĸ
sumik nāmagsissagssaĸarpoĸ uvavtigut, Nâlagkamut ajornartoĸá- 2 nal. 14,11.
-ngingmat amerdlasûtigutdlūnît ikigtutigutdlūnît ánáussineĸ. 7 sá-
-kugssamautainik tigumiússissup akivâ: ūmápit iluarissânik pīnarit;
tássungnarit, ata, áiparísavavkit ūmápit iluarissâgut. 8 Jûntât
oĸarpoĸ: ata, akialiásassugut angutinut táukunúnga sarĸúmerfigiu-
-mârdlugitdlo; 9 imána oĸarfigigpatigut: unigitse, uvavtínut ornig- 1 Môr. 24,14.
-serdluse, unīnásaugut inivtíne majuarfiginagitdlo; 10 kisiáne imána
oĸarpata: uvavtínut majuaritse, majuásaugut, Nâlagkap agssavtínut
túniungmagit; tamánalo nalunaerĸutarísavarput. 11 tamarmik Fili-
-sterit sákutûinut ingmíkôrtitanut sarĸúmermata, Filisterit oĸarput:
takúsagise Eiperíkut iterssanit issertorfigissamingnit anissut. 12 a-
-ngutitdlo sákutût ingmíkôrtitat Jûntât sákugssamautainigdlo tigu-
-miússissoĸ pilerpait oĸardlutik: uvavtínut majuaritse, nalunaerutig-
-ssaĸarpugut ilivsínut. Jûntât tauva sákugssamautiminik tigumiú-
-ssissiminut oĸarpoĸ: majuarit maligdlunga, Nâlagkap túniung-
-magit Israîlip agssainut. 13 tauva Jûntât majuarpoĸ paormordlune,
sákugssamautainigdlo tigumiússissup maligpâ; ordlorarputdlo Jûntâp 3 Môr. 26,
sâne, sákugssamautainigdlo tigumiússissoĸ toĸoraivoĸ maligdlugo. 7 tt.
14 toĸoragaussutdlo táuko sujugdlît Jûntâp sákugssamautainigdlo
tigumiússissup toĸoragait tássa angutit mardlungnik ĸuligdlit mig-
-ssigissait, narssame uvdlormut agssatdlagteríssap agfâta migssigi-
-ssâne [siámartut]. 15 ánilângáputdlo tangmârfingmītut narssamī- 7,10.
-tutdlo inuitdlo ilūngarmik, sákutût ingmíkôrtitat aseruissutdlo āmá- 13,17.
-taoĸ ánilârput, nunalo sajugpoĸ, Gûtimit ánilânganeĸ pivdlune.
16 Gîpiamilo Bînjamîp piane Sâvdlip ĸinerdlersigissai issigingnâ-
-ramik, takulerpait ujameriagssuit táuko nâsângalersut autdlartutdlo
aportautdlutik. 17 Sâvdle tauva inungnut ilagissaminut oĸarpoĸ:
nautsorssuigitse-ait takuniardlusilo, kina uvavtínit autdlarsimassoĸ;
nautsorssuigamigdlo, ârit, Jûntât sákugssamautainigdlo tigumiú-

-ssissok pekângitsut. [18]tauva Sâvdle Agiamut okarpok: Gûtip
4,3. igdlerfia ãkiuk, Gûtip igdlerfia taimane Israîlip kinguainîngmat.
[19]pivordlo palasimut Sâvdle okalugtitdlugo perpaluk Filisterit tang-
-mârfiáne agdliartortuínarmat sualulerdlune, tauva Sâvdle palasimut
okarpok: taimaitdle. [20]tauvalo Sâvdle inuitdlo ilagissai tamarmik
atautsimut kaerkunekarsimavdlutik sorssugfingmut píput, atalo
erk. 7,22; aipâta panâ áipânut sangmissarmat, ánilânganerat angisôrssûvok.
2 nal. 20,23. [21]Eiperíkutdlo sujornagutut Filisterinîtut tamagingnitdlo majuaka-
-tigisimavdlugit tangmârfiánut ãma táukua ilagiartorpait Israîlíkut
Sâvdlip Jûntâvdlo ilagissait. [22]Israîlivdlo angutitai tamarmik Eiv-
-farâp kákânut issertorsimassut kalerríkamik Filisterit kimâssut
táukua ãma sorssugfingme malerssorpait. [23]taima Nâlagkap Is-
-raîlíkut ánáupai uvdlok táuna; sorssugfiuvdlo Bît-Avîne kângerpâ.
[24]Israîlivdle angutitai erdlorkúnekarput uvdlok táuna, Sâvdlip inuit
ugpernarsaisingmagit okardlune: perdlorkunarsile nalingínak neri-
-ssok únugtínago, kíngarssortíka akiniásagavkit; inuitdlo ilũngarmik
nerissagssamik ôkátáingitdlat. [25]tássanile nunagdlit inue ilũngarmik
orpigssuartûmut iserput; tungusungnitsûtekarpordlo narssame. [26]i-
-nuitdlo orpigssuartûmut isermata, ata, tungusungnitsût kûgtorssuak.
upagtokángilardle, ugpernarsaut inuit ersíssutigigamíko. [27]Jûntâtdle
tusarsimángíname, angúme inuit ugpernarsaisíkai, ajáupíssap tigu-
-miagkame isua isagtípâ misugdlugulo tungusungnitsûtilingmut: ag-
-ssanilo kanerminut utertípai, silâlo káumarpok. [28]tauva angut
inuit ilât pilerpok okardlune: atâtavit inuit ugpernarsáumik ug-
-pernarsaisípai okardlune: perdlorkunarsile nalingínak uvdlume ne-
-rissok. inuitdlo merngortorput. [29]Jûntât okarpok: atâtama nuna
perdlugssiorpâ; takúsagivsinga silaga káumartok, tungusungnitsûtip
matuma ilángua ôkátâravko. [30]ilumutdle inuit uvdlume kíngarssor-
-timingnit paggatigissarsiatik navssârissatik nerivdluarfigigaluaru-
-níkik; mãname Filisterit angíngitsumik perdlugtitsiviginekarput.
[31]uvdlok táuna Filisterit perdlugtitsivigait Mikmâsimit Ajalûnimut:
inuitdle merngortungârput. [32]inuitdlo paggatigissarsiatik nerissag-
-ssiarait, savanigdlo ugsingnigdlo norranigdlo tigusíput tokutdlugitdlo
3 Mòr. 3,17; nunáinarme; inuitdlo neríput augtordlutigdlo. [33]Sâvdlilo nalunaerfi-
7,26 tt. -gingmáne okardlutik: ata, inuit Nâlagkamut ajortuliarput nerigamik
augtordlutik, okarpok: ilumũngitsulivuse; mãnaļ ujaragssuarmik ta-
-ngivnut agssakâtitsigitse. [34]Sâvdlilo okarpok: inungnut siámariar-
-toritse okarfigalugitdlo: âtsivigisinga nungutdluse ugsiutivsínik nu-
-ngutdlusilo savârautivsínik, mânilo tokutsigitse nerivdlusilo, Nâlagka-

nutdlo ajortuliarnase augtordluse; âtsípat tauva inuit ilũngarmik
nuákut nungutdlutik ugsiutimingnik agssangmíkut toĸutsivdlutigdlo
issane. 35 Sâvdlilo tunissiviliorpoĸ Nâlagkamut; tamána Nâlag-
kamut tunissiviliarĸautigâ. 36 kingorna Sâvdle oĸarpoĸ: únuaro
terisa Filisterit maligdlugit, ujajaivfigitigigdlo uvdlâp ĸaulernig-
ssânut angúmigdlo amiákuerutdlugit; oĸarput: iluarissangnik pĩ- 7.
narit; palasile oĸarpoĸ: maunga Gûtimut patdligkatdlarta. 37 Sâv-
dlivdlo Gûte sujunersiorpâ: atísanerpunga Filisterit maligdlugit?
úniúkumavigit Israĩlip agssainut? akíngilâle uvdloĸ táuna. 38 tauva
Sâvdle oĸarpoĸ: ĸaigitse, inuit pingârnerssait tamavse-â, ilisari-
niardlugulo takuniarsiuk kimĩtoĸ ajortuliauseĸ mána uvdlume.
39 mássa ilumut ûmangmat Nâlagaĸ Israĩlimik ánáussissoĸ, Jûntâ-
milũnît ernivne íkaluarpat, toĸúneĸásavoĸ; akissoĸángilardle inuit
ilũngarmik ilãnik. 40 tauva Israĩlíkut ilũngaisa oĸarfigai: ilivse ig-
dluata tungânĩsause, uvangalo Jûntâtdlo ernera igdluata tungânĩ-
saugut; inuitdlo Sâvdlimut oĸarput: iluarissangnik pigit. 41 Sâv-
dlilo Nâlagkamut Israĩlip Gûtianut oĸarpoĸ: sagdlusuíssut sar-
ĸúmerdle; tauva Jûntât Sâvdlilo erĸorneĸarput, inuitdle pineĸá- Jôrs. 7,14. 17;
ngitdlat. 42 Sâvdle tauva oĸarpoĸ: uvanga Jûntâtdlo ernera íme- Jûn. 1,7.
rautigisigut; tauva Jûntât erĸorneĸarpoĸ. 43 Sâvdle tauva Jûn-
tâmut oĸarpoĸ: nalunaerfigínga, ĸanoĸ-iliorpit? tauva Jûntâp
nalunaerfigâ oĸardlune: ajáupíssap tigumiagkama isuanik tungu-
sungnitsûtip ilángua ôĸátâraluarpara; tássauvunga, toĸúsaunga?
44 Sâvdle oĸarpoĸ: Nâlagaĸ pitdlaeĸile, toĸúneĸásautit, Jûntât-â. Rút. 1,17;
45 inuitdle Sâvdlimut oĸarput: toĸúneĸásava Jûntât taima agtigi- 1 kúng. 19,2.
ssumik ánáussisimassoĸ Israĩlime? ajornaĸaoĸ; ilumut ûmangmat 11,13.
Nâlagaĸ, nujaisa ilãnigdlũnĩt nunamut katagtoĸásángilaĸ, Nâlagaĸ 2 Sâm. 14,11;
najortigalugo uvdlume taimailiormat. taima inuit Jûntât utertípât 1 kúng. 1,52;
toĸúneĸarĸunago. 46 tauva Sâvdle majuarpoĸ Filisterit maligkung- Lúk. 21,18.
naerdlugit; Filisteritdlo najugkamingnut autdlarput.

47 Sâvdlip Israĩlíkúnut kúngiússutse atulersíkamiuk, ĸíngar-
ssortiminut tamanut avatiminĩtunut sorssugtarpoĸ, Mûapíkúnut
Amunivdlo kinguainut Eitumíkúnutdlo Sûpamiutdlo kúngĩnut Fili-
sterinutdlo, sumutdlo sâgkângame ajugaussaraoĸ. 48 píssaussu-
tutdlo iliordlune Amalákut saperssisípai; Israĩlíkutdlo ánáupai
ujajaissuisa agssainit.

49 Sâvdlip ernere ukũput: Jûntât, Jíssue, Malkisua; panĩlo 1 nal. 8,33.
mardluk ateĸarput imáitunik: angajugdliup Mêrape aterâ, nukar- 1 Sâm. 31,2.
dliup Miggale aterâ. 50 Sâvdlip nuliata aterâ Aginuame Agi-

-mâtsip pania; sákutûisa nâlagâta aterâ Apnêre Nêrip ernera.
10,14. Sâvdlip ákâta. 51 Kíse Sâvdlip angutâ Nêrilo Apnêrip angutâ
Apiîtdlip ernerai.
52 Filisteriuut agsut sorssugtarput Sâvdlip uvdlue tamaisa; angutinigdlo píssarssuarnik sorssugsínaussunigdlo Sâvdle takussa-ĸarângame ingminut katerssorarai.

kapitalit 15.

Amalákut sorssugkait. Sâvdle Nâlagkamut nâlángitsoĸ.

1 kingorna Sâmuale Sâvdlimut oĸarpoĸ: uvanga Nâlagkap
10,1. autdlartingmanga taníkiartorĸuvdlutit ínugtaminut Israîlíkúnut kú-
-ngíngortitdlutit, māna Nâlagkap oĸausîsa nipât nâlaguk. 2 ima
2 Mór. 17,8; oĸarpoĸ Nâlagaĸ katerssârssuit Gûtiat: Amalákut Israîlíkúnut
2Mór.25,17 t. ĸanoĸ-iliornerat takusáissutigiumavara, avssiaĸutsermatigik Egivti-
2 Mór. 17,14. -nimit majuarneráne; 3 māna autdlardlutit Amalákut perdlugtíkiartú-
Jórs. 6,17. 21. -kit; pigissaitdlo tamaisa utertínavêrsásavatit, ĸajagssūsángilatitdlo;
toĸúsavatit angutitdlo arnatdlo, merdlertutdlo nâlungiatdlo, ugsi-
-gitdlo savârĸatdlo, ĸatigagtûtdlo siutitûtdlo. 4 inuitdlo Sâvdlip
kalerríkamigit nautsorssorpai Tîlâme, mardlungnik untritilingnik
tûsintigdlit pisuínait ĸulinigdlo tûsintigdlit Jûtap angutitai. 5 Ama-
Jórs. 8,2; -lákut igdloĸarfiánut Sâvdle pigame ĸoĸagssîssugssanik ĸôrĸumî-
erĸ. 20,29. -titsivoĸ. 6 Kîníkúnutdle Sâvdle oĸarpoĸ: autdlaritse, nigoritse,
ateritse Amalákut ĸimagdlugit, pîaĸinavavse táukunúnga ilagitit-
-dluse, Israîlip kinguai tamaisa isumagigavsigik Egivtinimit ma-
-juarneráne; tauva Kîníkut nigorput Amalákut ĸimagdlugit. 7 Ama-
1 Mór. 25,18. -lákutdle Sâvdlip perdlugtípai Hâvilâmit Suerip Egivtinip tungâ-
Jórs. 8,28. -nītup ornigtariânut. 8 Aagagdlo Amalákut kúngiat tiguvâ ûmassoĸ.
inuitdlo tamaisa panap kînânik utertínavêrsarpai. 9 Aagagdle sa-
3 Mór. 27, -vatdlo ugsigitdlo pitsaunerssait pitsaunerssaisalo tugdlê savârĸatdlo
28. 29. pitsaussutdlo sût tamaisa Sâvdlip inuitdlo ĸajagssūpait utertína-
-vêrsarumanagitdlo; nerssutautitdle sugssáungitsut pilerinángitsut
tamaisa utertínavêrsarpait.
10 tauva Nâlagkap oĸausia Sâmualimut pivoĸ imáitoĸ: 11 per-
-ĸigsimivunga Sâvdle kúngíngortíkavko, tunungmanga oĸautsíkalo
malingnagit; tauva Sâmuale ajuatdlagpoĸ, Nâlagkamutdlo nivdliavoĸ
únuaĸ nâvdlugo. 12 Sâmualilo makiârpoĸ Sâvdle pârniarumavdlugo
uvdlăkut; tauva Sâmuale nalunaerfiginеĸarpoĸ ima: Sâvdle Kar-
-malimut tikiúpoĸ, atalo, ingminut náparĸutiliortoĸ, saĸiatdlagdlunilo

ârpok Gilkâlimut aterdlune. 13 Sâmualip tikingmane Sâvdlip
karfigâ: pivdluarkunarsît Nâlagkamut; Nâlagkap okausia maligkiga. Rút. 3,10;
Sâmualile okarpok: suna-una savat nivdlerpalungnerat mána erk. 17,2.
ntivnut ugsigitdlo nivdlerpaluat tusâssara? 15 Sâvdle okarpok:
malákúnit tikiúpait, savat ugsigitdlo pitsaunerssait inuit kajag-
ssûkamíkik Nâlagkamut Gûtingnut tunissiumavdlutik; ilaitdle av-
llat utertínavêrsarpavut. 16 tauva Sâmuale Sâvdlimut okarpok:
so, nalunaerfigilavkit Nâlagkap únuak uvavnut okalûtigissânik;
kivâ: okalugit. 17 Sâmuale okarpok: imáingínerpa: ilingnut miki- 9,21.
gigatdlaravit, Israîlíkut nagguvekatigîgsortaisa nâlagarilerpâtit, Nâ-
lagkavdlo tanípâtit Israîlíkúnut kúngíngortitdlutit? 18 Nâlagkavdlo
ngerdlavigssangnut autdlartípâtit okardlune: autdlarit, ajortuliartut
malákut utertínavêrsariartordlugit sorssugdlugitdlo núngutaerser-
dlugit. 19 sôrme tauva Nâlagkap nipâ nâlángiliuk? paggatigi-
ssatdle pileritsautdlugit Nâlagkap iluaríngisânik iliorputit. 20 Sâv-
dle tauva Sâmualimut okarpok: Nâlagkap nipâ nâlagkaluariga
utdlardlunga avkutíkut Nâlagkap ingerdlavigerkussâgut; Aagagdlo
malákut kúngiat tikiúpara Amalákutdlo utertínavêrsardlugit. 21 i-
nuitdle paggatigissarsiamik ilait savat ugsigitdlo utertínavêrsagag-
ssaugaluit pitsaunerssait tiguvait, Gilkâlime Nâlagkamut Gûtingnut
unissiumavdlutik. 22 Sâmuale okarpok: tuníssutit ikivkagagssat
unissutitdlo tokutagssat Nâlagkap kajumigínerunerpai Nâlagkap
ipânut nâlangnermit? ata, nâlangnek tuníssutinit ajúngíneruvok, Hús. 6,6;
úinerarnek savarssuit túnuánit. 23 mássa uterînek erkuiniartut Mat. 9,13.
jortulianserât, pitserînerdlo Gûtiliautigdlit piúngitsuliortutdlo pí- 1 Môr. 31,19.
ssuserât; Nâlagkap okausia asigínaragko, asigínarpâtit kúngiúsaer- 16,1.
kuvdlutit. 24 tauva Sâvdle Sâmualimut okarpok: ajortuliakaunga,
Nâlagkap perkussâ okautsisitdlo sanerkúkavkit; mássa inuit ersi-
gigavkit, nipât nâláinarpara. 25 mãnalo ajortuliausera isumákêruk-
út, utekatigíngalo, Nâlagak tauva patdlorfigísavara. 26 Sâmualile
Sâvdlimut okarpok: utekatigísángilavkit; Nâlagkap okausia asigí-
naragko, Nâlagkap asigínarpâtit Israîlíkúnut kúngiujungnaerkuv- 2 Sâm. 7,15.
dlutit. 27 Sâmuale tuuungmat autdlarumavdlune, kagdlersautâta
nûa tiguvâ nusugdlugulo pêrpâ. 28 tauva Sâmualip okarfigâ: Nâ-
lagkap uvdlume Israîlip kúngekarfia nusugdlugo ilingnit pêrpâ 28,17;
úniutdlugulo tugdlernut ilingnit ajúngínerussumut. 29 táuname Is- 1kúng. 11,11.
raîlip nâlangnautâ sagdlunaviángilak perkigsimísananilo; mássa 4 Môr. 23,19; Epr. 6,18.
inûngíname táuna perkigsimísángilak. 30 okarpok tauva: ajortulia-
kaunga, mãnale atarkínga-ait ínugtama utorkaunertaisa tákuáne

Israîlíkutdlo tákuáne; utekatigíngalo, Nâlagak Gûtit tauva patdlo-
-figísavara. 31 Sâmuale tauva uterpok Sâvdle maligdlugo; Sâv-
-dlivdlo Nâlagak patdlorfigâ.
32 Sâmualilo okarpok: Aagak Amalákut kúngiat uvavnut sar-
-ssartísiuk; tauva Aagaup ornigpâ nuánârdlune; Aagagdlo okarpok:
ilumut toko sujôranartuerúpok. 33 Sâmualile okarpok: sôrdlo pa-
-navit arnat kitornaerúkai, taima arnane anânat kitornaerúsavok;
tauva Sâmualip Aagak panarpâ sekumitdlugo Gilkâlime Nâlagkap
sâne. 34 kingorna Sâmuale Râmamut autdlarpok; Sâvdlile igdlu-
-minut Gîpiame Sâvdlip piane ítumut majuarpok. 35 kingornalo
Sâmualip Sâvdle takorkíngilâ uvdlormut torkuvingminut agdlit;
Sâmualip Sâvdle aliasûtigigamiuk; Nâlagardlo perkigsimivok, Sâvdle
Israîlíkúnut kúngíngortíkamiuk.

kapitalit 16.

Nâlagkap perkungmane Sâmualip Dâve taníkâ kúngiorkuvdlugo.

1 Nâlagardle Sâmualimut okarpok: kanok sivisutigissumik
15,23; Sâvdle aliasûtigísaviuk, uvanga asigínaravko Israîlíkúnut kúngiu-
ap. sul. 13,22. -saerkuvdlugo? nagssûtit ûliamik ímeruk autdlardlutitdlo; Jísaimut
Bîtdlîmimiumut autdlartísavavkit, kúngigssamik uvavnut kinersi-
-gama ernerine. 2 Sâmuale okarpok: kanok autdlarsínauvunga?
Sâvdle kalerríkaluarune tokúsavânga; Nâlagardle okarpok: ugsigup
norrânik nagsatakásautit, okásautitdlo: Nâlagkamut tunissiartor-
-dlunga tikiúpunga. 3 tunissiniarnernutdlo Jísai kaerkúsavat, uva-
-ngalo nalunaerfigísavavkit kanok-ilíúsassutit; uvavnutdlo tanísavat
ilingnut okautigissagssara. 4 Sâmualilo taimailiorpok, sôrdlo Nâ-
-lagak okalugsimassok, Bîtdlîmimutdlo pivdlune; igdlokarfiuvdle
utorkaunertaisa ánilârdlutik pâriartorpât okardlutik: tikiúnerit er-
2 kúng. 9,18. -kigsinarpa? 5 okarpok: erkigsinarpok; Nâlagkamut tunissiartor-
-dlunga tikiúpunga; ivdlernarsaritse ornigdlungalo tunissiniarnivnut:
Jísailo ernerilo ivdlernarsarpai kaerkuvdlugitdlo tunissiniarnerminut.
17,13. 6 pivordlo tikingmata Eliâvilo takuleramiuk, okarpok: ilumut tássa
tauiterkussâ Nâlagkap sâne. 7 Nâlagardle Sâmualimut okarpok:
táutua angíssutsimigutdlûnît portússusia kiviásángilatit, asigína-
tugs. 7,10; -ravko; mássa sûngitsumut inuk issigissaraok, inuk issime nalânut
sark. 2,23. issigissarame, Nâlagardle ûmámut issigissaraok. 8 tauva Jísaip
17,13. Apinâta kaerkuvâ sarssugtitdlugulo Sâmualip kînâta sâgut; okar-

ordle: âma táuna Nâlagkap ĸinersimángilâ. [9]kingorna Jísaip 17,13.
.ma sarssugtípâ; oĸarpordle: âma táuna Nâlagkap ĸinersimángilâ.
taima .Jísaip ernine arfineĸ-mardluk sarssugtípai Sâmualip kî-
âta sâgut; Sâmuale Jísaimut oĸarpoĸ: táuko Nâlagkap ĸinersi-
ıángilai. [11]Sâmualilo tauva Jísaimut oĸarpoĸ: inûsugtut uko
ssa tamarmik? oĸarpoĸ: nukardleĸ sule píngilaĸ, ata, savanik
.rssivoĸ; tauva Sâmuale Jísaimut oĸarpoĸ: autdlartitsît piartor-
ıtdlugo, nerrivingmut ingísángínavta maunga tikiutserdlugo. [12]aut-
lartitsivoĸ tauva tikiutitdlugo, táunalo síngortoĸ pínersunik isse- 17,42.
ardlune inugigdlunilo; tauva Nâlagaĸ oĸarpoĸ: nikuigit, taníssuk,
ssa táuna. [13]Sâmualivdlo nagssuk ûliamik imalik tiguvâ tanitdlugulo 2 Sâm. 7,8;
ıtángutaisa akornánîtitdlugo; Nâlagkavdlo anernerata Dâve pito- tugs. 78,71.
arfigissarpâ, uvdloĸ táuna autdlarnîvigalugo kingornagutdlo. tau-
alo Sâmuale pikivoĸ Râmamutdlo autdlardlune. 15,34.

[14]Nâlagkavdle anernera nigorpoĸ Sâvdle najorungnaerdlugo,
ıernipilûvdlo Nâlagkamit pissup ánilârsalerpâ. [15]Sâvdlilo kivfaisa 18,10.
ıarfigât: ata, anernipilûp Gûtimit pissup ánilârsalerpâtit; [16]nâla-
ạrput oĸardle-ait, kivfatit kînavit sânîtut angúmik kúkilagtariar-
sortartumik ujardlerĸuvdlugit; piumârpordlo, anernipilûp Gûtimit
ıssup ĸulangerângatit, agssangminik kúkilagtortarumârpoĸ, tauvalo
ıarsísautit. [17]tauva Sâvdle kivfaminut oĸarpoĸ: ĸiniúniarsinga-
t angúmik kúkilagtutdlarĸigsumik, âtdlugulo uvavnut. [18]inû-
ıugtortaisalo ilâta tauva akivâ oĸardlune: ata, Jísaip Bịtdlîmimiup
rnera takuvara kúkilagtortartoĸ, sorssutdlarĸigsoĸ, sorssugtugssat
ât, sujuneĸartumik oĸalugtartoĸ, inugigsoĸ, Nâlagkavdlo najorpâ.
'arpârtunik tauva Sâvdlip Jísai autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune:
'âve ernerit savautingnîtoĸ uvavnut autdlartíssuk. [20]Jísailo siu-
ıtûmik timiussamigdlo pôrutsimigdlo vînimik imalingmik savaussâr-
ĸamigdlo tigusivoĸ, Dâvíkutdlo ernermigut Sâvdlimut nagsiutdlugit.
ı Dâvilo Sâvdlimut pingmat kînâtalo sâne ĸeĸardlune, asangâlerpâ
ákugssamautiminigdlo tigumiússissigilerdlugo. [22]kingorna Sâvdlip
ísai autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune: Dâve kînama sâne ĸeĸartuar-
dle-ait, sáimáunarsigame uvavnut. [23]pivordlo anerneĸ Gûtimit
ıssoĸ Sâvdlimut pissarângat, tauva Dâve kúkilagtarialerdlune ag-
ssangminik kúkilagtortarpoĸ; tauvalo Sâvdle ilorrâtdlagtarpoĸ
uarsivdlunilo, anernipiluk táuna nigortarmat ĸimagdlugo.

kapitalit 17.

Dâvimik Gûliatimigdlo.

1 Filisterit katerssatik atautsimut pisíkamíkik sorssugkumav
-dlutik, Sûggumut Jûtap pianut katerssorput, Sûgguvdlo Asīkavdl
akornáne Eivfis-Dámît tangmârfigalugo. 2 Sâvdlilo Isratlivdlo a
-ngutitai katerssorput, ĸôroĸ mángertûssanik orpilik tangmârfiga
-lugo, sorssúsavdlutigdlo siagput Filisterit pârniardlugit. 3 Filisteri
ĸáĸap igdluata tungânīput Isratlíkutdlo ĸáĸap igdluata tungânit
-dlutik, ĸôroĸ akúneĸutigalugo. 4 tauva Filisterit katerssainit an
-voĸ uuangmerĸussorssuaĸ, Gûliat aterâ Gãtimio; tatdlit arfinigdli
agssaitdlo isangnerat portússuserai. 5 niaĸorornavêrĸutdlo kangnu
-saussoĸ niaĸuanīpoĸ, sâgtuaussamigdlo tavtaussialingmik atissa
-ĸarpoĸ sâgtuaussavdlo oĸimáissusiata sīkilit tatdlimanik tûsin
-tigdlit kangnúsaussut naligai. 6 ĸingartaiarnavêrĸutitdlo kangnu
-saussut niuinīput, nauligtautdlo kangnúsaussoĸ tuvîsa akornânît
2 Sâm. 21,19. -dlune; 7 ĸalugiussâta ipua ikârtiterutip ikârússuatut ípoĸ, ĸalu
-giussâtalo ulungnâta sīkilit arfinilingnik untritigdlit saviussut na
-ligai; erĸornavêrĸutânigdlo tigumiússissoĸ sujornagut ingerdlavoĸ
8 unigdlunilo tordlorpoĸ Isratlip siagsimassortainut, oĸarfigalugit
sôĸ anivise siagtíkiartordluse sorssugkumavdluse? Filisteriúngíner
-punga ilivsilo Sâvdlimut kivfauvdluse? ilivsínut angúmik ĸiner
-sigitse uvavnut atertugssamik; 9 sorssugdlunga saperssisínaĸ sa
-píngigpanga, kivfarísavavsigut; uvangale sapíngíkuvko saperssisit
-dlugulo, uvagut kivfarísavavse, kivfartorfigísavavsigutdlo. 10 âma
oĸarpoĸ Filisterersuaĸ: Israîlip siagsimassortai uvdloĸ mána ka
-ngusûtigssiorpáka; angúmik uvavnut ĸaitsigitse, sorssūkumârpugut
tauva. 11 Filistererssûp oĸausê tamáko Sâvdlip Isratlíkutdlo ilā
-ngarmik tusaramíkik ánilârput ersingâlerdlutigdlo.
16,1. 12 Dâve angutip Eivfaratíkûssup ivssuma Jûtame Bîtdlîmimiup
Jísaimik atigdlup arfineĸ-pingasunik erneĸartup ernerâ; Sâvdlip
uvdluine angut táuna angutine utorĸartauvoĸ ukiorpagssuit angusi
-mavdlugit. 13 Jísaip ernere pingasut angajugdlît sorssugkiartorput
Sâvdle maligdlugo; ernerilo pingasut sorssugkiartortut ateĸarput
16,6. 8. 9. imáitunik: angajugdlersât Eliâvimik, áipâ Apinâtamik, pingajuat
2 Sâm. 13,3. Sámamik; 14 Dâve nukardlersarât; angajugdlît pingasut autdlarput
Sâvdle maligdlugo. 15 Dâvile autdlartoĸ Sâvdlimit uterdlune, a
-ngúme savautai Bîtdlîmime pâriniardlugit. 16 Filistererssuardlo
savssartarpoĸ uvdlârordlune únugsiordlunilo; uvdlut sisamanik ĸu

igdlit savssariartortarpoĸ. [17] Jísailo Dâvimut ernerminut oĸar-
›oĸ: ĸatángutivit pigssait karrit sikagtitat ĭvfap matuma imai
miussatdlo máko ĸulit tigúkit-ait tangmârfingmutdlo arpaliut-
llugit ĸatángutingnut; [18] ímuitdle mikiartut kítat uko ĸulit ãsa-
ratit tûsintigdlit nâlagãnut; ĸatángutititdlo takusásavatit ajúngí-
ıersut sagdlunavêrutâtdlo tiguvdlugo. [19] Sâvdle táukulo Israî-
ivdlo angutitai tamarmik ĸôrĸume mángertûssanik orpilingme
ut Filisterinut sorssugkumavdlutik. [20] Dâvilo tauva uvdlãkut
akiârdlune savautine pârssissugssamut ĸimápai, nagsatagssanilo
guvdlugit autdlarpoĸ, sôrdlo Jísaip inákâne; ĸamússuitdlo unga-
uliat tikípai, sákutût siagfingmingnut anissut, nivdlermata sor-
ısugkiartorĸússúmik. [21] Israîlíkutdlo Filisteritdlo siagput siag-
itik akilerîgsitdlugit. [22] tauva Dâvip peĸutine ĸimápai, peĸutinik
ırssissumut túniutdlugit, arpagdlunilo siagfingmut; tikiúkamilo
ıtángutine aperai ajúngínersut. [23] táukulo oĸaloĸatigilerai, ârit 10,4.
ilisterit siagfiánit unangmerĸussorssuaĸ majuartoĸ, Gûliatimik
ilistererssuarmik atilik Gãtimio, sujornagutdlo oĸauserissaminik
ıalugdlune Dâve tusâtitdlugo. [24] angut táuna takulerângamíko
raîlip angutitaisa tamarmik ĸimarratigissarpât ersingâlerdlutik;
Israîlíkutdlo nungutdlutik oĸarput: takuvisiuk angut una ma-
uartoĸ, mássa Israîlíkut kángusûtigssiorumavdlugit majuar-
›oĸ? angut táussumínga saperssisitsissugssaĸ kúngip pisũngor-
ısavâ pisũssúmik angisûmik paningminigdlo tunivdlugo, angu-
ıâtalo inoĸutai akilerârtartugssaujungnaersísavai Israîlime. [26] tau-
ra Dâve angutinut sanimine ĸeĸartunut oĸarpoĸ ima: ĸanoĸ
neĸásava angut Filistererssuarmik ûmínga saperssisitsissugssaĸ
ıraîlilo pîaivfigalugo narrugissauneranik? kinaugamime Filistere
ipineĸángitsoĸ táuna Gûtip ûmassup siagsimassortai kángusûtig-
ısiorpai? [27] inuitdlo akivât sujornagut oĸauserissamingnik oĸar-
llutik: taima pineĸásavoĸ angut táussumínga saperssisitsissugssaĸ.
'ĸatángutâta angajugdliup Eliâvip angutinut oĸalugtoĸ tusâga- 16,6.
miuk, Eliâvip níngangnera Dâvimut katsungailerpoĸ, oĸarpordlo:
›ĸ maunga aterpit, savautínguitdlo ivko kimut ĸimápigit puila-
ısuitsume? sorĸusáissutsit ũmápitdlo ajorssusia ilisimavâka,
›rssungnigssaĸ takujartordlugo atertutit. [29] Dâve oĸarpoĸ: ĸanoĸ
ıãna iliorama? oĸausigssaĸarnanga pinerpunga? [30] tunutdlugulo
ınianit avdlap tungânut sâgpoĸ taimatutdlo oĸardlune; inuitdlo
kivât sujugdlermigsut. [31] oĸautsitdle Dâvip oĸauserissai tut-
siungmata, Sâvdlimutdlo nalunaerneĸarmata, piartortípâ. [32] Dâvilo

Sâvdlimut oĸarpoĸ: inungmik isumanerdlugtoĸángíkile táuna piv-
-dlugo; kivfat autdlásavoĸ Filistererssuaĸ táuna sorssugkiartor-
-dlugo. 33 Sâvdlile Dâvimut oĸarpoĸ: autdlarsínáungilatit Fili-
-stererssuarmut táussumúnga sorssugkiartordlugo, inûsugtûgavit
táunale sorssugtartûngmat inûsungnerminit. 34 tauva Dâve Sâv-
-dlimut oĸarpoĸ: angúme savautainik kivfat pârssissûgame, liu-
-verdlo tikiuteriarmat nánumik áipaĸardlune savârardlo ungûgka
ilât autdlarutdlugo, 35 anivunga malerssordlugo, saperssisitdlugulo
ĸarnanit ánáupara; makingmatdlo sãssutdlunga, umigssuisigut ti-
-goĸâra saperssisitdlugulo toĸutdlugo. 36 ĭtuverdlo nanulo kivfavit
saperssisípai; Filisterilo táuna kipineĸángitsoĸ táukua ilâtut pine-
-ĸásavoĸ, Gûtip ûmassup siagsimassortai kángusûtigssioramigit.
2 Tim. 4,17. 37 Dâvilo ãma oĸarmat: Nâlagkap ánáukaminga ĭtuvip píssaune-
-ranit nánuvdlo píssauneranit, ánáusagujânga Filistererssûp táu-
-ssuma agssainit, Sâvdlip Dâve akivâ: autdlarit, Nâlagkavdlo
najordlisit. 38 Sâvdlivdlo Dâve atitípâ ánorássaminik niaĸuaĸ
kangnúsaussumik niaĸorornavêrĸuserdlugo sâgtuaussamigdlo atitit-
-dlugo. 39 panâlo Dâvip ĸiterminut ivertípâ ánorássame ĸaisigu
autdlalerdlunilo, íssersimángisáinaramiuk; tauvale Dâve Sâvdlimut
oĸarpoĸ: tamáko atissaralugit autdlarsínáungilanga, íssersimángi-
1 nal. 11,23. -sáinaravkit; Dâvivdlo iperarpai; 40 ajáupíssilo tiguvdlugo ujar-
-ĸanik tatdlimanik manigsunik kũnguamit ingminut ĸinersivoĸ
ilivdlugitdlo savanik pârssissut peĸutãnut pigissaminut, tamássa
pôĸátaminut, igdlûtinilo tigumiaralugit; Filistererssuarmutdlo sav-
-ssarpoĸ. 41 Filistererssûvdlo Dâve patdligkiartortuínarpâ, angut-
-dlo erĸornavêrĸutânik tigumiússissoĸ sujornanīpoĸ. 42 Filisterer-
-ssuardlo ĸiviarame Dâvilo takulerdlugo narrugâ, inûsugtûngmat
síngortoĸ, táutumigut pínersoĸ. 43 Filistererssuardlo Dâvimut
2 Sâm. 3,8. oĸarpoĸ: ĸingmiunerama ajáupiaĸardlutit ornigpinga? Filisterer-
-ssûvdlo Dâve perdlorĸuvâ Gûtigissane taivdlugit. 44 Filisterer-
Hsk. 29,5; -ssuardlo Dâvimut oĸarpoĸ: ĸarrît uvavnut, uvingnit túniúku-
39,4. -mârpara tingmíssanut ĸilaup atânītunut narssavdlo nerssutainut.
45 Dâvile Filistererssuarmut oĸarpoĸ: ivdlit ornigparma panaĸar-
-dlutit ĸalugiussaĸardlutitdlo nauligtauteĸardlutitdlo, uvangale or-
tugs. 20,8. -nigpavkit Nâlagkap katerssârssuit Gûtiata arĸa tunâralugo. Is-
-raĭlip siagsimassortaisa Gûtiata kángusûtigssiugkavit. 46 uvdloĸ
mána Nâlagkap agssavnut pisísavâtit, saperssisísavavkitdlo, niaĸ-
-ĸutdlo ilingnit pīsavara, Filisteritdlo katerssat toĸutat uvdloĸ
mána túniúkumârpáka tingmíssanut ĸilaup atânītunut nunavdlo

rssutainut; nunamiutdlo tamarmik nalujungnáisáput, Gûtip Is- tugs. 124,1.
aîlíkut najorai; [47]ukume ilagît ilũngarmik nalujungnáisáput, pa-
ákutdlũnît ĸalugiussákutdlũnît Nâlagaĸ ánáussíngitsoĸ; mássa
ilagaĸ sorssorĸussissûgame agssavtínut túniúsavâse. [48]Filiste-
erssuardlo pikeriarmat patdligkiartordlunilo Dâve pârniardlugo,
ive tuaviordlune arpagpoĸ siagsimassut tungãnut Filistererssuaĸ
riartordlugo; [49]agssanilo Dâvip isagtípai pôĸátaminut, tássángalo
ilusautigssamik tigusivdlune Filistererssuaĸ igdlusarpâ ĸaoror-
lugo; igdlusautâlo ĸauanut morssungmat, pusigardlune nunamut
dluvoĸ. [50]igdlûtiminik igdlusautiminigdlo Dâvip Filistererssuaĸ
torssartípâ, Filistererssuardlo saperssisípâ toĸutdlugulo, mássalo
namik tigumiaĸarnane. [51]arpagdlunilo Dâve ĸeĸariartorpoĸ
listererssûp sanianut, panâlo tiguvâ, pûanitdlo amuvdlugo to- 21,9.
úpâ niaĸualo kipivdlugo tamatumínga; Filisteritdlo píssarssuar-
artik toĸussoĸ takugamíko ĸimãput. [52]tauva Israîlip Jûtavdlo
gutitait pikíput, nivdlerdlutigdlo Filisterit malerssorpait ĸôrĸup
nigtariâ tikitdlugo Eikerûnivdlo isâvfê agdlât tikitdlugit; Fili-
teritdlo toĸutaussut ordlorarput avĸusinerme Sagarâmut Gãtilo
itdlugo Eikerûnilo tikitdlugo. [53]tauva Israîlip kinguai uterput
listerit malerssutdlarungnaerdlugit, tangmârfiatdlo ujajaivfigât.
Filistererssûvdle niaĸua Dâvip tiguvâ Jerûsalâmutdlo âtdlugo;
kuilo tuperminut ilivai.

[55]Sâvdlip Dâve takuleramiuk anissoĸ Filistererssuaĸ pâriar-
ordlugo, Apnêrimut sákutût nâlagãnut oĸarpoĸ: kia-una ernera
ûsugtoĸ una, Apnêre? Apnêre oĸarpoĸ: ilumut ûmangmat tarnit, 1,26.
nge-â, naluvara. [56]kúngilo tauva oĸarpoĸ: ivdlit aperĸutigûk,
a ernerigâ nukagpiaĸ táuna. [57]Dâvilo utermat Filistererssuaĸ
perssisísimavdlugo, Apnêrip ilaseralugo isertípâ Sâvdlip kînâta
nut; Filistererssûvdlo niaĸua tigumiarâ. [58]Sâvdlip tauva oĸar-
gâ: kia ernerâtit, inûsugtoĸ-â? Dâve oĸarpoĸ: kivfavit Jísaip 16,1.
tdlîmimiup ernerânga.

kapitalit 18.

ntât Dâvilo asaĸatigîlersut. Sâvdlip Dâve síngákâ. Dâvip Miggale nuliarilerâ.

[1]pivordlo Sâvdlimut oĸalorêrmat, Jûntâp tarnâta átavigiler- 1 Mór. 44,30.
ıâ Dâvip tarnâ, Jûntâvdlo asavâ tarnimisut. . [2]Sâvdlivdlo uv-
llorme tamatumane ilasiarilerpâ uterĸunagulo angutâta igdluanut. 17,15.
Iûntâtdlo Dâvilo angerfigeĸatigîgput, tarnimisut asagamiuk. [4]ĸag- 20,8; 23,18.

-dlersautinilo atissane Jûntâp iperarpâ Dâvimut túniutdlugo, àm
-rássanilo ãmame panane pisigsinilo ĸiterúnilo agdlât táputdlug
5 sumutdlũnît Sâvdlip autdlarĸussarângane nungutdlugit Dà
30; anissarmat sianisûtut iliordlune, Sâvdlip angutinut sorssugtu
2 kúng. 18,7. -ssanut nâlagángortípâ; inuitdlo ilũngarmik Sâvdlivdlo kivfaisa agdl
iluarât. 6 pivordlo tikiungmata, Dâve utermat Filistererssu
saperssisísimavdlugo, tauva arnat aníput Israîlíkut igdloĸarfi
erĸ. 11,34. tamanit erinarssordlutik kâvigdlutigdlo Sâvdle kúnge pâriarto
-dlugo ĸilauterssordlutik tipaitsugdlutigdlo sujanâlatitsivdlutigdl
21,11; 29,5. 7 arnatdlo tapartut erinalerssortaĸátârput oĸardlutik: tûsintigdl
Sâvdlip saperssisípai, ĸulinigdle tûsintigdlit Dâvip. 8 tauva Sâvd
ajuatdlaĸaoĸ oĸauseĸ tamána ajorigamiuk, oĸarpordlo: Dâvim
ĸulinik tûsintigdlit túniungmatigik uvavnutdlo tûsintilĩnait túnim
-dlugit, ãma nâlagauvfik pigĩnatdlásavâ. 9 Sâvdlivdlo Dâve singa
uvdloĸ táuna autdlarnîvigalugo kingornagutdlo. 10 pivordlo aĸ
16,14. 15; -gûngmat anernipilûp Gûtimit pissup pitorarfigingmane, tau
19,9. Sâvdle pivdlerortutut iliorpoĸ igdlume iluane, Dâve agssangmi
kúkilagtortoĸ uvdlut tamaisa ilerĸumisut, ĸalugiussardle Sâvd
20,33. tigumiaralugo. 11 ĸalugiussardlo Sâvdlip nâgkiúpâ oĸardluni
Dâve pâgúsavara îgkanut; Dâvivdle nigorpâ mardloriardlu
Mák. 6,20. 12 Sâvdlivdlo Dâve sujórássutigâ, Nâlagkap najormago Sâvdl
ĸimagsimavdlugo. 13 tauvalo Sâvdlip pêrsípâ najortigísaerdlu
tûsintilingnutdlo nâlagángortingmane anissardlunilo isertaler
5. inuit sãne. 14 Dâvilo avĸutigissamine tamane sianisûtut iliorp
Nâlagkavdlo najorpâ. 15 Sâvdlivdlo takugamiuk sianingârtutut
-liortoĸ, sujôragilerpâ. 16 Israîlíkutdle ilũngarmik Jûtákutdlo D
asavât, anissardlunilo isertarmat sâmingne.

17 Sâvdlilo Dâvimut oĸarpoĸ: takuvat paniga angajugdl
Mêrape, táuna ilingnut túniúkumârpara nuliarerĸuvdlugo: uvavn
píkoringniarsínait Nâlagkavdlo sorssorĸussai sorssugdlugit. m
-ssame Sâvdle isumaĸarpoĸ: agssama tugfigísángilât, Filisteritdl
agssaisa tugfigísavât. 18 Dâvile Sâvdlimut oĸarpoĸ: kinaugam
sûngmatdlo inûnera, atâtamalo erĸardlê Israîlime sûngmata, kung
ningaorísavânga? 19 pivordle uvdlut nagdliungmata Mêrape Sâvdl
pania Dâvimut túniússáusangmat, túniússauvoĸ Aatrialimut Mig
-lãkûssumut nuliarerĸuvdlugo.

20 Miggalivdle Sâvdlip paniata Dâve asavâ; nalunaerfigingm
-nilo Sâvdlip iluarâ tamána. 21 mássame Sâvdle isumaĸarpoĸ: ta
-ssumúnga túniúkumârpara, perdlugsiutigísavâlo, Filisteritdlo

aisa tugfigísavât; Dâvimutdle Sâvdle oκarpoκ: nukâgut uv-
ume ningaortârísavavkit. 22 Sâvdlivdlo kivfane inápai: Dâ-
mut ángiortumik oκalugitse oκardluse: ata, kúngip kajumi-
ıtit, kivfaisalo tamarmik asavātit; mānalo kúngimut ningaor-
ritíniarit. 23 oκautsitdlo tamáko Sâvdlip kivfaisa oκalûtiging-
atigik Dâve tusâtitdlugo, Dâve oκarpoκ: kúngimut ningaortâ-
tíneκ sugssaríngilisiuk? uvangalo angutauvunga pîtsoκ nika-
ırtordlo. 24 kivfaisalo Sâvdle nalunaerfigât oκardlutik: oκaut-
nik taimáitunik Dâve oκalugpoκ. 25 tauva Sâvdle oκarpoκ:
a Dâvimut oκásause: tuníssúmik katernáussutigssamik kúnge 2 Môr. 22,16.
umigissaκángilaκ, kisiáne Filisterit untritigdlit kipineκángíssu-
ınik, kúngip κíngarssortai akiniarκuvdlugit; Sâvdlile isumaliorpoκ
ve toκutíkumavdlugo Filisterit agssaisigut. 26 kivfaisalo nalu-
aerfigingmáne oκautsinik tamákuninga, Dâvip tamána iluarâ
ngimut ningaortâritísavdlune; uvdlutdle taimailivfigssat nagdliú-
gíkatdlarput. 27 Dâvilo tauva pikivoκ autdlardlunilo, nangmi-
erdlo angutitanilo, Filisterinilo angutit mardlungnik untritigdlit
ιutdlugit kipineκángíssutait Dâvip tikiúpai, kúngimutdlo túniú-
eκarput, kúngimut ningaortâreκκuvdlugo; tauva Sâvdlip Migga-
mik paningminik tunivâ nuliareκκuvdlugo. 28 Sâvdlivdlo taku-
amiuk nalujungnaerdlugulo, Nâlagkap Dâve najorâ, Miggalivdlo
vdlip paniata asagâ, 29 ingangmik Dâve sujôrássutiginerulerpâ;
vdlilo Dâvip κíngarssortigâ uvdlue tamaisa.
30 Filisterit nâlagait anissarput; anissarângatalo Dâve siani- 5.
ûtut iliortarpoκ Sâvdlip kivfainit tamanit angnermik, arκalo
ırκinarsingârpoκ.

kapitalit 19.

Dâve Sâmualimut κimâssoκ. pruvfîterpâluit Nâjûtimîtut.

1 Sâvdlilo Jûntâmut ernerminut kivfaminutdlo tamanut oκa-
ιgpoκ Dâve toκorκuvdlugo; Jûntâvdle Sâvdlip ernerata Dâve 18,3; 20,17.
ıánaringâramiuk 2 Dâve nalunaerfigâ oκardlune: Sâvdlip atâtama
κúniarmatit, māna misigssorumârputit-ait aκago, issertordlu-
itdlo uníngásautit torκordlutit. 3 uvangalo aniumârpunga atâ-
ama sanianut κeκariartordlunga narssame najugkangne, atâtav-
ıutdlo oκalûtigiumârpavkit; sumigdlo malugissaκaruma nalunaer-
igiumârpavkit. 4 Jûntâp tauva Dâve únersiutigâ Sâvdlimut atâ-
aminut oκarfigalugo: kúnge kivfaminut Dâvimut ajortuliángíkile,

ilingnut ajortuliángingmat, ĸanoĸ-iliornerilo ilingnut iluaĸutao-
17,50 tt. -ĸingmata; 5 inũssutse navêrdluínartitdlugo Filistererssuaĸ saper-
-ssisípâ, Nâlagardlo angisûmik ánáussingmat Israîlíkúnut tamaunt
5 Môr. 19,10; issigingnârdlutitdlo tipaitsugputit; sôrme tauva píngitsup anau-
Mat. 27,4. ajortuliniarpit Dâve asulînaĸ toĸúniardlugo? 6 Sâvdlip tauva Jûntâp
14,45. nipâ tusarpâ, Sâvdlilo ugpernarsaivoĸ: ilumut ûmangmat Nâlagaĸ
toĸúneĸásángilaĸ. 7 tauva Jûntâp Dâve ĸaerĸuvâ nalunaerfiga-
-lugulo oĸautsinik tamákuninga tamanik; Jûntâvdlo Sâvdlimut
18,2. isertingmane Dâve kînâta sânîpoĸ sujornagutut.
8 kingumutdlo sorssûtilermata, Dâve anivoĸ Filisterinut sor-
-ssugdlune; perdlugtitsivigingmatigdlo perdlugtitsinermik angisû-
18,10. -mik ĸimarratigât. 9 anernipilugdlo Nâlagkamit pissoĸ Sâvdlimut
nagdliungmat, táuna igdlumine igsiassoĸ ĸalugiussardlo tigumiar-
18,11; 20,33. -lugo, Dâvilo agssangminik kúkilagtortoĸ, 10 Sâvdlip ĸalugiussa-
-minik Dâve pâgúniarpâ îgkanut; nigormanile Sâvdlip ĸalugiu-
-ssane îgkanut kápúpâ; Dâvilo ĸimâvoĸ ánagdlunilo únuaĸ táuna
tugs. 59,1. 11 Sâvdle tauva arpârtunik Dâvip igdluanut autdlartitsivoĸ pârer-
-ĸuvdlugo toĸorĸuvdlugulo uvdlâkut; Dâvile nuliata Miggalip na-
-lunaerfigâ oĸardlune: inũssutsit ánagtíngíkugko únuaro, aĸag-
Jôrs. 2,15. toĸúneĸarumârputit. 12 Miggalivdlo igalássákut ningingmane Dâve
1 Môr. 31,19. autdlarpoĸ ĸimâvdlune ánagdlunilo. 13 Miggalivdlo Gûtiliaut tigu-
ínángavingmutdlo ilivdlugo, savaussatdlo merĸue akisiliat ilivd-
niaĸuata inânut ánorâmigdlo uligdlugo. 14 Sâvdlilo arpârtunik aut-
-dlartitsingmat Dâve piartortitdlugo, oĸarpoĸ: náparsimavoĸ.
15 tauva Sâvdlip arpârtut autdlartípai Dâve takujartorĸuvdlugo
oĸardlune: ínángavingmîtitdlugo uvavnut majũsiuk toĸorĸuvdlugo.
16 arpârtutdlo iseriaramik takulerpât Gûtiliaut ínángavingmîtoĸ,
savaussatdlo merĸue akisiliat niaĸuata inânîtut. 17 Sâvdle tauva
Miggalimut oĸarpoĸ: sôĸ taima sagdloĸítarpinga ĸíngarssortigalo
autdlartitdlugo ánagtitdlugulo? Miggalip Sâvdle akivâ: oĸarmat
uvavnut: autdlartínga, sôĸ toĸúsavavkit?
18 Dâve ĸimâgame ánagdlunilo, Râmamut pivoĸ Sâmualimut
nalunaerfigalugulo tamanik ĸanoĸ Sâvdlip iliorfigissarâne; autdlar-
-dlutigdlo, táuna Sâmualilo, Nâjûtime uníngáput. 19 Sâvdlile na-
-lunaerfigineĸarame ima: ata, Dâve Nâjûtime Râmamîtume ípoĸ,
20 arpârtunik Sâvdle autdlartitsivoĸ Dâve piartortitdlugo; pruv-
-fîterpâluitdlo takordlûgkerssârtut atautsimîtut Sâmualilo ilitser-
-sortât tássane ĸeĸartoĸ takugamíkik, Gûtivdlo anernera nag-
-dliungmat Sâvdlip arpârtitai ĸulangerdlugit, takordlûgkerssâlerput

ıkútaoĸ. 21 Sâvdlilo nalunaerfigingmáne autdlartitsivoĸ arpâr-
ınik avdlanik, takordlûgkerssâlerputdlo táukútaoĸ; kingumutdlo
vdle arpârtunik autdlartitsingmat pingajugssânik, takordlûgker-
ıâlerput táukútaoĸ. 22 kingorna táunátaoĸ Râmamut autdlarame
rssaliarssuardlo Sîggumîtoĸ tikeriardlugo, aperingnigdlune oĸar-
oĸ: Sâmuale Dâvilo sumîpat? akivât: ata, Nâjûtime Râma-
ıîtume íput. 23 tássunguarpoĸ tauva Nâjûtimut Râmamîtumut;
ıtivdlo anernera nagdliungmat táunátaoĸ ĸulangerdlugo, inger-
lavdlune takordlûgkerssârtuarsínarpoĸ Nâjût Râmamîtoĸ tikit-
lugo. 24 ánorássanilo táussumátaoĸ iperarpai takordlûgkerssâr-
lunilo táunátaoĸ Sâmualip kînâta sâne, mátângavdlunilo pat-
lorpoĸ uvdloĸ táuna tamât únuardlo tamât; taimaingmat oĸar-
ırput: Sâvdlísaoĸ pruvfîtit ilaginerpât? 10,11. 12.

kapitalit 20.

Dâvimik Jûntâmigdlo.

1 tauva Dâve ĸimâvoĸ Nâjûtimit Râmamîtumit, tikiutdlunilo
ıntâmut oĸarpoĸ: ĸanoĸ-iliorama, ĸanoĸ pinerdlugkama, ĸanorme 26,18.
âtangnut ajortuliarama, inûssusera ĸinugâ? 2 akivâ: ajornaĸaoĸ,
ĸúsángilatit; ata, atâtaga sumik iliortaríngilaĸ angisûmigdlûnît
ikissumigdlûnît tusardlernanga; suname tauva pivdlugo atâtama
ıgiúsanerpânga pilerssârúminik tamatumínga? taimáingilaĸ. 3 Dâ-
ıile âma ugpernarsaivoĸ oĸardlune: atâtavit ilisimavdluínaraminga
singnut sáimáunarsissunga isumaĸarsimavoĸ: tamána Jûntâp ili-
ıimásángilâ isumâlorĸunago; ilame, ilumut ûmangmat Nâlagaĸ, 25,26.
ımutdlo ûmangmat tarnit, uvangalo toĸuvdlo akúnerput avdlo-
ıiarnerínauvoĸ. 4 Jûntâp Dâve akivâ: ĸanoĸ tarnit perĸussigpat,
ımailiúsaunga ilingnut. 5 Dâvip tauva Jûntât oĸarfigâ: ata, aĸago
ıumánísangmat kúnge nereĸatigísagaluaravko, autdlartînánga, nar-
ıssamut issertorĸuvdlunga aĸaguagumut únulerneranut; 6 atâtavit
ıaĸaissigaluarpanga, oĸarumârputit: Dâvip ĸínuvigingârpânga Bît-
ılîmimut igdloĸarfingminut arpagkumavdlune, erĸardlerîgsortane
ımarmik tássane toĸutagssamik tunissutigssaĸarmata ukiut nu-
ıgutdlugit âtagssamik. 7 imána oĸarpat: ajúngilaĸ, tauva kivfat
rĸigsiumârpoĸ; kisiáne ajuatdlagtorssuángorpat, nalúsángilatit,
ıortoĸ aulajangerêrâ. 8 kivfat isumagssúsavat, kivfat ilingnut
ıgersíkagko Nâlagkame; sumigdle ajortuliaĸaraluaruma, ivdlit 18,3; 23,18.
ıĸúnga, sôrme atâtangnut pisíkumavinga? 9 Jûntât oĸarpoĸ: ajor-

-nakaok; ilisimavdluínaraluaruma, atâtama ajortok aulajangerê
ilingnut nagdliútugssak, tamatumínga nalunaerfigísángínerpavkit
10 Dâve tauva Jûntâmut okarpok: kia nalunaerfigísavânga, sumig
-dlûnît sukangnersumik atâtavit akigaluarpatit? 11 Jûntât Dâvima
okarpok: kâ, narssamut anisa; tamarmik tauva narssamut anípu
12 Jûntâtdlo Dâvimut okarpok: Nâlagak, Israîlip Gûtia, akag
akaguagulûnît mána nagdlerpago atâtaga kigdlisioruvko, ajor
-tokángigpatdlo Dâvimut, autdlartitsivigíngíkuvkit tauva tusar
Rút. 1,17. -dlerdlutit: 13 Nâlagkap Jûntât pitdlakiliuk; kisiáne atâtama ajor
-tok iluarigpago ilingnut nagdliutíkumavdlugo, tusardlísavavki
autdlartînardlutitdlo, erkigsivdlutit autdlarkuvdlutit; Nâlagkavdl
najordlisit, sôrdlo atâtaga najoratdlaringne. 14 ilâ, kingorna suk
inûgaluaruma, iliorfigísángínerpinga Nâlagkap isumagssuíssusiani
tokutínanga? 15 isumagssuinernigdlo inokutíka pîaivfigísángilat
isuanut, kakugulûnît Dâvip kíngarssortai nungutdlugit Nâlagka
pîarpagit nunap kânit. 16 Dâvivdlo inokutai Jûntâp angerfigisima-
-savai, Dâvip kíngarssortai Nâlagkap akiniarpagit. 17 Jûntâvdl
Dâve ugpernarsaivfigerkigpâ táussumúnga asangnigssutse pivdlugo
asagamiuk sôrdlo tarnine asagingne. 18 Jûntâvdlo okarfigâ: akag
káumánísangmat makaissinásautit, igsiavfingne makaissísangmâtit
19 uvdlutdle pingasúngorpata aterasuásautit uvdlormilo pinerdlug-
-fiane issertorfît ornigdlugo, uníngásautitdlo ujaragssûp Aasilip
saniane. 20 tauvalo uvanga karssut pingasut saniagut piseriauti-
-giumârpáka, ôkátaivingmut pisigsârdlungalusôk. 21 atalo, inûsug-
-tortara autdlartísavara [okarfigalugo]: kâ, karssut naniniákit;
inûsugtumut okaraluaruma: ata, karssut kângerpatit, maungâmit-
-dlutit tigúkit, tauva aggísautit, erkigsísagavit, ajortokásángilardlo
ilumut ûmangmat Nâlagak. 22 kisiáne nukagpíssamut imána oka-
-ruma: ata, karssut tikíngilatit, sujuâmît, autdlarit tauva, Nâ-
-lagkap autdlartísangmatit. 23 okauserdlo pivdlugo okalûtigissarput
42. uvangalo ivdlitdlo, ata, Nâlagak isuanut uvangalo ivdlitdlo akor-
-navtínîpok.
24 Dâvilo tauva narssamut issertorpok; káumániugmatdlo kúnge
nerrivingmut ingípok neriumavdlune. 25 ilerkumisutdlo kúnge ig-
-siavfingminut ingípok, igsiavfingmut îgkanîtumut, Jûntât nikor-
-favok, Apnêrilo ingípok Sâvdlip sanianut; Dâvilo inigigaluamine
3 Môr. 15,7. makaissinarpok. 26 Sâvdlile okalûtigissakángilak uvdlok táuna isu-
19 tt. 5 Môr. 23,10. -makarame: nalautsorfiginekarsimagame minguitsûngilak, minguit-

isimángilarme. 27 pivordle aĸagûngmat ĸáumánigfiup uvdluata
âne Dâve inigigaluamine maĸaissinarmat, tauva Sâvdle Jûn-
mut ernerminut oĸarpoĸ: suna pivdlugo Jísaip ernera ne-
artoĸatáungila igpagssardlũnît uvdlumilũnît? 28 Jûntâp Sâvdle
vâ: Dâvip ĸínuvigingârmanga Bîtdlîmiliarumavdlune; 29 oĸarpoĸ:
dlardlanga-ait, erĸardlerîgsortavut igdloĸarfingmingne toĸutag-
amik tuníssutigssaĸarmata, ĸatángúmalo ĸaerĸungmanga; mãnalo
ingnut sáimáunarsiguma, tássungnarasuardlanga-ait ĸatángutíka
ujartordlugit. taimáitumik kúnge nereĸatigiartúngilâ. 30 tauva
vdlip níngangnera Jûntâmut katsungailerpoĸ, oĸarfigâlo: tautûna
ap mumingassup nâlagserîtsup ernera; ilisimángínerpunga, Jí-
aip ernera ivdlit ĸineragko kángusûtigssangnik arnavitdlo ká-
gunartup kángusûtigssânik? 31 mássa Jísaip ernera nuname inû-
tdlugo aulajangersitáusángilatit ivdlit kúngiússusigssatdlũnît;
inalo autdlartitsît piartortitdlugulo uvavnut, toĸutagssaungmat.
tauva Jûntâp Sâvdle atâtane akivâ oĸarfigalugo: sôĸ toĸutáu-
ava? ĸanoĸ-iliorame? 33 Sâvdlivdle ĸalugiussaminik nâgkiara-
armane kapiumavdlune Jûntâp atâtane nalujungnaerpâ Dâvip
ĸutaunigssâ aulajangerêrâ. 34 tauva Jûntât nerrivingmit nikuípoĸ
ngangnine katsungailermat, sumigdlo neríngilaĸ ĸáumánigfiup
dluata áipâne, Dâve isumâlugigamiuk, atâtame agssuaringmago.
35 uvdlãkutdlo Jûntât narssamut anivoĸ, nagdlersîssaĸ Dâvimut
issane nagdliungmat, inûsugtúnguamik áipaĸardlune. 36 inûsug-
ortaminutdlo oĸarpoĸ: arpagdlutit ĸarssut piseriautigissagssáka
niniákit-ait; inûsugtoĸ arpangmat, ĸarssoĸ piseriautigâ ĸânger-
itdlugo. 37 ĸarssuvdlo Jûntâp piseriautigissâta inâ inûsugtup
eriarmago, Jûntâp inûsugtoĸ tordlorfigâ oĸardlune: ĸarssoĸ ti-
íngerĸôĸât, sujuâmît; 38 inûsugtordlo Jûntâp tordlorfigâ: tua-
iordlutit pinasuarniarit, uningnak; Jûntâvdlo inûsugtortâta ĸar-
sut katerssordlugit nâlagkaminut píssúpai. 39 inûsugtordle sumik
simassaĸángilaĸ, Jûntâp Dâvivdlo kisimik tamána ilisimang-
nássuk. 40 Jûntâp tauva sákune inûsugtumut áiparminut túniúpai
arfigalugulo: ĸâ, igdloĸarfingmut erĸúkit. 41 inûsugtoĸ isermat,
âve ĸavssuma tungânit nikuípoĸ kînaminigdlo nunamut patdlorpoĸ 19.
ngasoriardlunilo sikigpoĸ; kunigdlutigdlo ĸiáput peĸatigîgdlutik 1Môr.33,3.4.
marmik, Dâvile angnerussumik. 42 Jûntâtdlo Dâvimut oĸarpoĸ:
ĸigsivdlutit autdlarit; uvagut tamavta ugpernarsáissutigissarput
âlagkap arĸa narĸigsigalugo oĸardluta: Nâlagaĸ akornavtínîkile 28.

uvangalo ivdlitdlo, kinguâgssamalo kinguâgssavitdlo akornânîtdlu
isuanut taimáikile. 43 nikuitdlune tauva autdlarpoк, Jûntâtdle ig
-dloкarfingmut iserpoк.

kapitalit 21.

Dâve Agimîlangmut palasimut pissoк Aaggisimutdlo kúngimut pivdlune.

16,4. 1 Dâve Nûpimut pivoк Agimîlangmut palasimut; ánilârdlunik
Agimîlaup Dâve pâriartorpâ oкarfigalugulo: suna pivdlugo kisi-
-mîpit áipaкarnatitdlo? 2 Dâve Agimîlangmut palasimut oкarpoк:
kúngip uvavnut inássut inássutigingmago oкarfigalunga: kimigdlûnît
ilisimangnigtoкángíkile, suna pivdlugo autdlartíkivkit кanordlo ini-
-kivkit; inûsugtortákalo nalunaerfigãka perкuvdlugit najugkamut
taerîgkavnut. 3 mãnalo sumik perкumausiaкarpit? timiussanik
tatdlimanik tunínga, sumigdlûnît peкarpat. 4 palasip Dâve akiva
oкardlune: timiussanik nalingínaussunik perкumausiaкángilanga;
ivdlernartuínarnik timiussaкarpoк, kisiáne inûsugtortatit mianer-
2 Môr. 19,15. -ssorpata arnat patdlingnagit. 5 Dâvip palase akivâ oкarfigalugo:
âp, arnat patdligtailineкarput uvavtínut igpagssardlo igpagssânik
3 Môr. 11,32. anigama, inûsugtortamalo peкutait ivdlernarput; [timiussatdlo] ta-
-máko nalingínauleriartorput; uvdlume âma ivdlernarsagagssaкar-
-mat igssoraivfingne. 6 tauva palasip ivdlernartumik tunivâ, ta-
3Môr.24,5.7; -ssanîtoкángingmat timiussanik avdlanik, kisiáne timiussanik ki-
2 Môr. 25,30; -nerкússutinik Nâlagkap sânit pêrneкartunik, timiussat kíssartut
Mat. 12,3. 4. ilineкartugssaungmata uvdlorme tiguneкarfiáne. 7 uvdlormile ta-
-matumane Sâvdlip kivfaisa ilât tássanîpoк Nâlagkap sânut kati-
tugs. 52,2. -simajartordlune, Dûîk aterâ Eitumíkûssoк, Sâvdlip savanik pár-
-ssissûnertâ. 8 Dâvilo Agimîlangmut oкarpoк: mâne tigulâgaкá-
-ngilatit кalugiussamik panamigdlûnît? panavnigdlûnît sákuvnig-
-dlûnît nagsagaкángínama, kúnge nukingerкussingmat. 9 palase
17,2. 50 f. oкarpoк: Gûliatip Filistererssûp кôrкume mángertûssanik orpi-
-lingme saperssisitavit panâ ata mânîpoк ánorâmik sâguneкartoк
kiapeкússûp tunuanîtdlune; tamána ilingnut tigujumagugko tigûk.
avdlamik peкángingmat tamatumínga kisiáne. Dâve oкarpoк: na-
-leкángilaк, кáissuk tamána.
10 pikivdlune tauva Dâve кimâvoк uvdloк táuna Sâvdlip ki-
27,2; tugs. 56,1. -nânit; Aaggisimutdlo Gãtip kúngianut pivoк. 11 Aaggisilo kiv-
29,5. -faisa oкarfigât: tássáungínerpa Dâve nunap kúngia? táuna piv-
18,7. -dlugo kâvigdlutik erinalerssortaкátãngínerpat oкardlutik: túsin-

igdlit Sâvdlip saperssisípai, ĸulinigdle tûsintigdlit Dâvip? [12]o-
autsit tamáko Dàvip ũmámiuliúpai; Aaggisilo Gãtip kúngia er-
igingâleramiuk [13]silaerútûssârpoĸ issigititdlugit pivdlerortututdlo tugs. 34,1.
ordlune tigungmáne, isâvfiuvdlo matuisigut titartaussapalârdlune,
piorninilo umingminut kûgtitdlugo. [14]Aaggisilo kivfaminut o-
arpoĸ: ata, takuvarse una pivdlerortoĸ, sôĸ uvavnut isertípisiuk?
pivdlerortunik ajorssarnerama una isertípisiuk pivdlingârĸuvdlugo
avne? una igdluvnut isertugssaunerpa?

kapitalit 22.

palasit Nûpimîtut Sâvdlip toĸutíkai.

[1]Dâve tássánga autdlarame ánagpoĸ ĸârusungmut Atulâmut; tugs. 57,1.
tángutailo angutâtalo inoĸutai kalerríkamik tássunga aterfigât.
aterssorfigâtdlo angutit erdloĸinartorsiortut tamarmik angutit- erĸ. 11,8.
llo akiligagssarsisimassut tamarmik angutitdlo tarnimíkut aliat-
agtut tamarmik nâlagarilerdlugulo; angutitdlo sisamanik untri-
igdlit migssigissait táussumanīput. [3]tássánga Dâve autdlarpoĸ
ispimut Mûapip pianut; Mûapíkutdlo kúngiánut oĸarpoĸ: atâ-
aga anânagalo ilivsínut anilit-ait, nalujungnaerserdlunga ĸanoĸ
ûtip iliorfigiumârânga. [4]Mûapíkutdlo kúngiata sânut tasiormatik
ningavigât uvdlut Dâvip patdligtailissamîvfê tamaisa nâvdlugit.
Gâtile pruvfîte Dâvimut oĸarpoĸ: patdligtailissame uníngásángi-
atit, autdlarit Jûtap nunânut iseriartordlutit; tauva Dâve aut- tugs. 63,1.
llarpoĸ, Hâratip orpigssuartûanut iserdlune.

[6]Sâvdle kalerrípoĸ, Dâve angutitdlo ilagissai ilisarineĸartut;
âvdlilo Gîpiame orpiup mángortûp atâne ĸáĸánguame igsiavoĸ
alugiussane tigumiaralugo, sanianilo kivfai tamarmik ĸeĸarput.
tauva Sâvdle kivfaminut sanimine ĸeĸartunut oĸarpoĸ: tusaritse-
it, Bînjamĩkûssuse ukorsê: Jísaip ernerata tamavse tunísanerpâse
arssanik nautsîvingnigdlo vĩneĸutilingnik, tamavse nâlagángortí-
sanerpâse tûsintilingnut untritilingnutdlũnît? [8]mássa tamavse
vavnut pikigtitseĸatigîgpuse, uvavnigdlo tusardlîssoĸángilaĸ, Jísaip
rnera ernerma angerfigigâ, uvangalo pivdlunga soĸutigingnigto- 18,3; 20,16.
ángilaĸ ilavsínik tusardlerdlunga, kivfara ernerma uvavnut ma-
kitíkâ ĸoĸagssîssugssángortitdlugo, sôrdlo mãnákut erssitsoĸ.

[9]tauva Dûîup Eitumíkûssup, Sâvdlip kivfainik misigssuissû- 21,7.
titap, akivâ oĸardlune: Jísaip ernera takuvara Nûpimut pissoĸ
gimîlangmut Agitup erneranut; [10]táussuma Nâlagkamut sujuner-

21,9. -siniúpâ tunivdlugulo taĸuagssainik; Gûliativdlo Filistererssûp pa-
-nânik ãma tunivâ. 11 kúnge tauva autdlartitsivoĸ, Agimîlak Agitup
ernera palase angutâtalo inoĸutai tamaisa palasit Nûpimītut ĸaer-
-ĸuvdlugit; tamákerdlutigdlo kúngimut píput. 12 Sâvdlilo oĸarpoĸ:
tusarit-ait, Agitup ernera ûmâ; akivâ: tássauvunga, nâlagara.
13 tauva Sâvdlip oĸarfigà: sôĸ uvavnut pikigtitseĸatigîgpise ivdlit-
-dlo Jísaivdlo ernera, tunigagko timiussanik panamigdlo Gûtimutdlo
sujunersiniutdlugo, ĸoĸagssîssugssatut uvavnut makititdlugo, sôrdlo
mãnákut erssitsoĸ? 14 Agimîlaup kúnge akivâ oĸardlune: kina
18,27. kivfangne tamane Dâvisut ilumôrtigâ? kúngivdlo ningaoringmane
isumalioĸatigîgsortangnut patdligútarpoĸ atarĸissauvdlunilo ig-
-dlungne. 15 taimane perĸârdlunga Gûtimut sujunersiniúnerpara?
ajornaĸaoĸ uvavnut; kúngip kivfe atâtamalũnît inoĸutai tamaisa
sumik pasigdlíngíkiligit, tamána tamât pivdlugo kivfat sumik ili-
-simassaĸángingmat mikissumigdlũnît angisûmigdlũnît. 16 tauva
kúnge oĸarpoĸ: toĸúneĸásautit, Agimîlak-â, ivdlitdlo atâtavitdlo
inoĸutai tamarmik. 17 kúngilo arpagtartunut sanimine ĸeĸartunut
oĸarpoĸ: sàgdluse Nâlagkap palasertai toĸúsigik, táukuátaoĸ Dâve
ikiormássuk, táunalo ĸimâssoĸ ilisimangmássuk tusardlernanga.
kúngivdle kivfaisa agssatik isagtíkumángilait, Nâlagkap palasertainut
ornigúsavdlutik. 18 tauva kúnge Dûîngmut oĸarpoĸ: sâgdlutit iv-
-dlit palasinut ornigugit. sâgdlune tauva Dûîk Eitumíkûssoĸ
palasinut ornigúpoĸ, uvdlordlo táuna angutit arfineĸ-pingasunik
2 Mór. 28, ĸuligdlit tatdlimatdlo toĸúpai kiapeĸússuarmik merĸuluaitsumik
6 tt. atissagdlit. 19 ãma Nûpe palasit igdloĸarfiat perdlugtípâ panap
21,1. kînânik, angutitdlo arnatdlo merdlertutdlo nâlungiatdlo ugsigitdlo
siutitûtdlo savârĸatdlo agdlât toĸutdlugit panap kînânik. 20 Agi-
23,6. -mîlauvdle Agitup ernerata ernerisa ilât ánagpoĸ Apiãtarimik atilik:
ĸimâvoĸ Dâve maligdlugo. 21 Apiãtarivdlo Dâve nalunaerfigingmago,
Nâlagkap palasertai Sâvdlip toĸúkai, 22 Dâve Apiãtarimut oĸarpoĸ:
21,7. ilisimagama uvdloĸ ivna Dûîk Eitumíkûssoĸ tássanīkame Sâvdle
nalunaerfigivdluínásagà, uvanga pissûvunga atâtavit inoĸutaisa tar-
-naisa tamarmik ĸanoĸ pineĸarnerinut; 23 uníngavigínga sujôranak.
inũssutsivnik ĸinugingnigtup inũssutsit ĸinugísavâ; uvavnile pà-
-rineĸásautit.

kapitalit 23.

Dâve Kîgilamîtok Maunivdlo puilassuitsuanîtdlune.

1 Dâve nalunaerfigât okardlutik: ata, Filisterit Kîgilamut
sorssugput iserterivîtdlo ujajaivfigalugit. 2 tauva Dâvip Nâlagak
sujunersiorpâ okardlune: autdlásanerpunga Filisterit táuko saper-
-ssisíkiartordlugit? Nâlagardlo Dâvimut okarpok: autdlarit, Fili-
-steritdlo saperssisísavatit Kîgilalo ánautdlugo. 3 Dâvile anguti-
-taisa okarfigât: ata, uvagut mâne Jûtame ersiortugut taimáitok
autdlásanerpugut Kîgilamut Filisterit siagsimassortainut? 4 kâmû-
-mivdlunilo tauva Dâvip sujunersiorkingmane Nâlagkap akivâ o-
-kardlune: pikigit, Kîgilamut aterit, uvanga Filisterit agssangnut
túniúkavkit. 5 tauva Dâve angutitanilo Kîgilamut autdlarput, Fi-
-listerinutdlo sorssugdlune nerssutautaitdlo autdlarutdlugit per- 19,8.
-dlugtitsivigai perdlugtitsinermik angisûmik; taima Dâvip Kîgi-
-lamiut ánáupai. 6 pivordle Apiãtare Agimîlaup ernera Kîgilamut 22,20.
kimâgame Dâvimut, kiapekússuak tauva nagsarpâ. 7 Sâvdle na-
-lunaerfiginekarame, Dâve Kîgilamut isersimassok, okarpok: Gûtip
agssavnut pisípâ, mátússaungmat isersimavdlune igdlokarfingmut
matorssualingmut sánerússualingmutdlo. 8 Sâvdlivdlo inuit ilũ-
-ngaisa kalerrípai sorssugkiartorkuvdlugit, Kîgilamut aterkuv-
-dlugit Dâve angutitailo ungujartorkuvdlugit. 9 Dâve nalujung-
-nailerame Sâvdlip ajortumik isumaliorfigigâne, Apiãtarimut pala- úss. 3,29.
-simut okarpok: kiapekússuak âtsiaruk. 10 Dâvilo okarpok: Nâ- 30,7.
-lagak Israîlip Gûtia, kivfat kalerritdlune tusarpok, Sâvdle Kîgi-
-lamut piniartok igdlokarfik aserorumavdlugo uvanga pivdlunga;
11 Kîgilap inuisa pisísanerpãnga agssainut? Sâvdle atísanerpa,
sôrdlo kivfat tusartok? Nâlagak Israîlip Gûtia, kivfat nalunaer-
-figigiuk-ait. Nâlagardlo okarpok: atísavok. 12 Dâve okarpok:
Kîgilap inuisa uvanga angutitákalo pisísanerpâtigut Sâvdlip ag-
-ssainut? Nâlagardlo okarpok: pisísavâse. 13 pikivdlutik tauva
Dâve angutitanilo, angutit arfinilingnik untritigdlit migssiliordlugit,
Kîgilamit aníput angalavdlutigdlo angalavfigisínaussamingne. Sâv-
-dlile nalunaerfiginekarame, Dâve Kîgilamit ánagtok, aniniarnigsse
isumákêrpâ. 14 Dâve puilassuitsume patdligtailissane uníngavok
puilassuitsume Sivfime kákak uníngavigalugo; Sâvdlivdlo uvdlut
tamaisa ujaraluarpâ, agssainutdle Gûtip túniutíngilâ. 15 Dâvivdlo
Sâvdle takugamiuk anisimassok inũssutse kinugiartordlugo, pui-
-lassuitsume Sivfime orpigpagssuarnîtuarpok. 16 tauva Jûntât

Sâvdlip ernera pikivoĸ orpigpagssuarnutdlo autdlardlune Dâvimut;
agssailo píssagtípai Gûte píssautigititdlugo; 17 oĸarfigâlo: sujô-
-ranak, Sâvdlip atâtama agssaisa nanísángingmátit, ivdlitdlo Is-
20,31; -raīlíkúnut kúngiúsautit, uvangalo tugdleriumârparma; Sâvdlip
24,21. atâtama āma ilisimavâ taimáisassoĸ. 18 tamarmik tauva anger-
18,3. -figeĸatigîgput Nâlagkap kînâta sâne; Dâvilo uníngavoĸ orpigpag-
-ssuarne, Jûntâtdle igdluminut autdlarpoĸ.
26,1; 19 Sivfimiutdle Gîpiamut majuarput Sâvdlimut, oĸariartor-
tugs. 54,2. -dlutik: Dâve uvavtíne issertorsimángínerdlune patdligtailissane
orpigpagssuarne Haggîlap ĸáĸánguane inuilaussup talerpiata tu-
-ngânītup? 20 mānalo tarnivit piumassâ tamât maligdlugo, kúnge-â,
aterumaguvit aterit, uvagut táussumínga pisitsissugssaugavta kú-
15,18; 26,25. -ngip agssainut. 21 tauva Sâvdle oĸarpoĸ: pivdluarĸunarsigitse
Nâlagkamut, nagdligileravsinga. 22 autdlaritse-ait, upalungaersa-
-ratdlaritse āma, nalujungnaerniardlugulo takuniarsiuk inâ anga-
-lassarfia, kialo tássane takugâ, uvavnut oĸautigingmássuk per-
-ĸusersôrssûssoĸ; 23 takuniardlugitdlo nalujungnaerniarsigik isser-
-torfīt tamaisa issertorfigissartagai, uvavnutdlo uteritse nalorni-
-narungnaerpat, ilagísavavse tauva; tássanilo nuname igpat, ujá-
-savara Jûtákut tûsintilîne tamane. 24 pikivdlutik tauva Sivfimut
autdlarput Sâvdlip sujornagut; Dâvile angutitanilo Maunip puila-
26,1. -ssuitsuanīput narssame kûgaitsume inuilaussup talerpiata tungâ-
-nītume. 25 Sâvdlilo angutitanilo autdlarput ujardleriartordlutik.
nalunaerfigingmánilo Dâve ĸaersumit aterpoĸ Maunivdlo puila-
-ssuitsuane uníngavdlune; Sâvdlilo kalerríkame Dâve malerssorpâ
Maunip puilassuitsuane. 26 Sâvdlilo ĸáĸap igdluata tungâgut inger-
-dlavoĸ, Dâvilo angutitanilo ĸáĸap igdluata tungâgut ingerdlav-
-dlutik; Dâvile ĸimânasuarmat Sâvdle ĸimangniardlugo, Sâvdlip
angutitaisalo Dâve angutitailo iluleĸait tiguniardlugit. 27 arpâr-
-tordle Sâvdlimut tikiuteriarmat oĸardlune: tuaviordlutit agger-
-niarit, nunarput Filisterit sāssungmássuk, 28 Sâvdle tauva uterpoĸ
Dâve malerssorungnaerdlugo, autdlarpordlo Filisterit pâriartor-
-dlugit. tamána pivdlugo najugaĸ tamána taissarpât ĸaersumik
aniguivfingmik.

kapitalit 24.

Dâve Sâvdlilo ĸâruaungmitut.

1 tássánga Dâve majuarpoĸ uníngavdlunilo patdligtailissane
Eingkatîmītune. 2 Sâvdlilo utermat Filisterit malerssorungnaerdlugit.

dlunaerfigât oκardlutik: ata, Dâve Eingkatîp puilassuitsuanîpoκ.
auva Sâvdlip angutit pingasunik tûsintigdlit Israîlíkúnit tamanit 26,2.
nigaussut ilaserai autdlardlunilo, Dâve angutitailo ujariartordlugit
vaussat ivnarmiut κaersuisa κainut. [4]savautitdlo únuissarfig-
sainut avκusernup sanianîtunut pigame, tássanîtoκarmatdlo κâ- tugs. 57,1.
usungmik, Sâvdle iserpoκ aκuíkiartordlune, Dâve angutitailo
rusûp κínguane igsiassut. [5]tauva Dâvimut angutitai oκarput:
a, tamássa uvdloκ Nâlagkap ilingnut oκautigissâ: ata, κíngar-
sortit agssangnut túniúkumârpara, iluarissangnik iliorfigiumârpat.
âvilo nikuípoκ κagdlersautivdlo Sâvdlip pigissâta nûa ángiortumik
pivâ. [6]pivordle kingorna, tauva Dâve ũmámigut ilerasulerpoκ 2 Sâm. 24,10.
âvdlip κagdlersautâta nûa kipigamiuk; [7]angutitaminutdlo oκar-
poκ: Nâlagkap uvavnut ajornarsiseκiliuk nâlagara Nâlagkap ta-
nitâ matumínga iliorfigísavdlugo, agssáka isagtísavdlugit táussu- 2 Sâm. 1,14.
múnga; Nâlagkap tanitâ tássaungmat. [8]angutitanilo Dâvip oκaut-
sinik navêrpai, Sâvdlimutdlo makerκúngilai; Sâvdlilo nikuípoκ,
ârusugdlo κimagdlugo avκusiníkut ingerdlavoκ. [9]kingornale Dâve
ikuípoκ κârusungmitdlo anivdlune, Sâvdlilo tordlorfigâ oκardlune:
âlagara kúnge-â; Sâvdlivdlo κiviarmane Dâve kînaminik nunamut 28,14.
kigpoκ patdlordlunilo; [10]Dâvilo Sâvdlimut oκarpoκ: sôκ inuit
kua oκausê nâlagpigit oκartut: ata, Dâvip perdlugssiorniarpâtit?
ata, uvdloκ mána issingnik takuvutit, Nâlagkap uvdlume κâru-
sungme agssavnut túniúkaluarâtit; oκarmatale toκorκuvdlutit, nã-
kigigivkit oκardlunga: agssáka isagtísángiláka nâlagkavnut, Nâ-
lagkap tanitâ tássaungmat; [12]atâtagalo, takûk, takúsagíme κag-
dlersautivit nûa tigumiariga; κagdlersautivit nûa kipigavko toκú-
natitdlo, nalujungnaerit takuniardlutitdlo ajortumik pinerdlung-
nermigdlo agssavnîtoκángitsoκ, ajortuliarfigisimángíkivkitdlo, iv- tugs. 7,4.
dlitdle κinugigingma inûjungnaersíniardlunga. [13]Nâlagkap erκar- erκ. 11,27.
tũssíssutigísavâtigut uvangalo ivdlitdlo, Nâlagkavdlo akiniúku-
mârpânga ilingnut; agssamale sãsángilãtit. [14]sôrdlo oκartartut
ssámik itsarnitsamik: iluaitsulianit iluaitsuliorneκ naussarumârpoκ;
imáitoκ agssama sãsángilãtit. [15]kina maligdlugo Israîlip kúngia
niva? kina malerssorpiuk? κingmeκ toκungassoκ, kumak pig-
sigsartoκ? [16]Nâlagaκ erκartũssissũsavoκ erκartũssíssutigalutalo
vangalo ivdlitdlo; saκitsautiga takuvdlugulo saκitsautigísavâ, ag- tugs. 43,1.
ssangnit aniguisitdlunga erκartũssíssutigísavânga.

[17]Dâvivdle oκalûterêrmane oκautsinik tamákunínga Sâvdle
κarpoκ: nipit-una, ernera Dâve? nipinilo Sâvdlip anípâ κiav- 26,17.

-dlunilo; [18]Dâvimutdlo oĸarpoĸ: iluarneruvutit uvavnit, ajúngit-
25,21. -sumik ilioravit uvavnut, uvangale ajortumik iliortunga ilingnut;
[19]uvdlumilo nalunaerfigârma ajúngitsumik iliorfigigingma, Nâlagkap
agssangnut pisíkaluarmanga toĸúngínangma. [20]angutip ĸíngar-
-ssortine nàpíkuniuk, avĸutíkut ajúngitsúkut autdlartísanerpâ? Nâ-
-lagkavdle ajúngitsumik akilísavâtit uvdloĸ mána uvavnut ĸanoĸ
23,17. iliornerpit taortigssânik; [21]mãnalo ata ilisimagavkit kúngiúsassutit
iligkutdlo Israîlip kúngeĸarfia aulajangísassoĸ, [22]ugpernarsaivfígingâ
Nâlagaĸ narĸigsigalugo, kinguâgssáka kingunivkut pĩásángíkitit a-
-teralo atâtama inoĸutainit nungutitdlásángíkit. [23]Dâvivdlo Sàvdle
ugpernarsaivfigâ; tauva Sâvdle igdluminut autdlarpoĸ, Dâvile angu-
-titanilo patdligtailissamut majuarput.

kapitalit 25.

Sâmuale toĸussoĸ. Nâpalimik Apikailimigdlo.

28,3. [1]kingorna Sâmuale toĸuvoĸ, Israîlíkutdlo ilũngarmik kater-
-ssorput aliatsautigalugo, igdluanutdlo Râmamĩtumut iliverpât.
1 Môr. 21,21. Dâvile pikivoĸ aterdlunilo Pàranip puilassuitsuanut.
[2]angutekarpordlo Maunime suliarissartagailo Karmalimĩput,
angutdlo táuna pisôrssûvoĸ pingasunik tûsintilingnik savauteĸardlune
tûsintilingnigdlo savaussauteĸardlune; savautinilo kivssartípai Kar-
-malime. [3]angutip táussuma Nâpale aterâ, nuliatalo Apikaile aterâ
arnaĸ táuna silagssorigpoĸ inugigdlunilo, uviale mángeĸaoĸ ĸanoĸ
Jôrs. 15,13. iliortarnerminilo ajordlune, Kâlîvíkûvdlunilo táuna. [4]puilassuitsume
Dâve kalerríkame, Nâpalip savautine kivssartíkai, [5]inûsugtunik ĸu-
-linik autdlartitsivoĸ; inûsugtunutdlo Dâve oĸarpoĸ: Karmalimut
majuaritse Nâpalilo ornigdlugo, ateralo túngavigalugo táuna aperisiuk
ajúngínersoĸ; [6]imánalo oĸásause: pivdluarna, ivdlitdlo erĸigsigit,
inoĸutititdlo erĸigsilit, pigissatitdlo tamarmik erĸigsilit. [7]mãnalo
tusarpavkit kivssaisitsissutit; savanik pârssissortavit najoratdlar-
-matigut, ínardlerneĸ ajorpavut, sumigdlo maĸaississaĸángitdlat
uvdlut Karmalimîvfitik tamaisa nâvdlugit. [8]inûsugtortatit ape-
-ríkit, nalunaerfigísavãtitdlo, inûsugtortavutdlo issingnut sáimau-
-narsigilit, uvdlorme ajúngitsume tikiúkamik; agssavit navssàrisi-
-naussainik kivfatit erneritdlo Dâve tuníkit-ait. [9]Dâvip inû-
-sugtortai tikiúkamik, Nâpalimut oĸalugput oĸautsit tamáko ta-
-maisa nâpertordlugit Dâvip arĸa túngavigalugo, nipangerputdlo
tauva. [10]Nâpalivdle akivai Dâvip kivfai oĸardlune: Dâve kinauna?

saip ernera kinauva? mássákut kivfat amerdlaĸaut nâlagka-
aingnit ĸimâssut. 11 timiussautiga imigssautigalo nerssutautíkalo
ĸutagssat kivssaissivnut toĸutáka tigúsanerpáka túniutdlugitdlo
ungnut nalussavnut sumiûnersunut? 12 tunugdlutik tauva Dâvip
ûsugtortai autdlarput; uterdlutigdlo nalunaerfigiartorpât oĸautsit
máko tamaisa nâpertordlugit. 13 tauva Dâve angutitaminut o-
:arpoĸ: nungutdluse panase ĸitivsínut ivertísigik; nungutdlutigdlo
ıatik ĸitermingnut ivertípait; Dâvivdlo āma panane ĸiterminut
ertípâ; majuarputdlo Dâve maligdlugo, angutit sisamanik untri-
igdlit migssigissait; mardlungnigdle untritigdlit peĸutit unínga-
ìgait. 14 Apikailile Nâpalip nulia inûsugtut ilâta nalunaerfigâ
:ardlune: ata, puilassuitsumit Dâve arpârtunik autdlartitsingmat
ılagarput pivdluarĸorĸuvdlugo, sãssúpai; 15 angutitdlo táuko uvav-
ìnut ajúngísimaĸaut; ínardlersimángilâtigut, sumigdlo maĸaissi-
ısaĸángilagut uvdlut saĸeĸatigalugit narssamîvfivut tamaisa nâv-
llugit; 16 ungalorssuartut uvavtínut íput únuákutdlo uvdlúkutdlo,
ʳdlut tamaisa najoratdlaravtigik savautit pâralugit. 17 mãnalo
ılorninavêrsârdlutit isumaliorniarit ĸanoĸ písassutit, perdluk au-
ajangersimangmat nâlagkavtínut inoĸutainutdlo tamanut nagdliú-
ıugssaĸ; inupilûgamilo oĸaugssáungilaĸ. 18 tauva Apikaile tua-
ïiordlune timiussat mardlungnik untritigdlit tiguvai puiaussatdlo
ardluk vĩnimik imagdlit savautitdlo tatdlimat nerissagssiat karritdlo
kagtitat ûgtût tatdlimariardlugo vĩnigssatdlo panertut tigumassut
ıtritigdlit fîgitdlo tiggútut mardlungnik untritigdlit; siutitûtimi-
ıutdlo nangmagkiúpai. 19 inûsugtortaminutdlo oĸarpoĸ: uvavnut
ıjuaratdlaritse, maligkumârpavse; uvinile Nâpale nalunaerfigíngilâ.
pivordlo siutitũne ĸimugserfigalugo ĸáĸaĸ alángivfigalugo ater-
ıat, tauva Dâve angutitanilo āma aterput naláukiartordlugo, nâpí-
ɔailo. 21 Dâvile oĸarsimavoĸ: ilumut asule puilassuitsume táu-
ısuma pigissai tamaisa pârãka, sumigdlo maĸaissinartoĸángilaĸ
ıgissaisa tamarmik ilãnik; ajortumigdlo akilerpânga ajúngitsup 24,18;
ıortigssânik. 22 Dâvip ĸíngarssortai Gûtip pitdlaĸiligit; aĸagumut tugs. 35,12.
ıulernigssâunut pigissaisa tamarmik ilât ĸarmamut ĸuissartúnguar- 1 kúng. 14,
ìlûnît amiákûtísángilara. 23 Apikailip Dâve takugamiuk tuavior- 10; 2 kúng. 9,8.
ìlune siutitũminit arĸarpoĸ; kĩnaminigdlo patdlorpoĸ Dâvip kî-
nâta sânut nunamutdlo sikigdlune; 24 isigaisalo sãnut patdlordlune Rût. 2,10; 2 Sâm. 14,
ĸarpoĸ: uvavnut túngale ajortuliaĸ tamána, nâlagara, kivfatdlo 4. 22.
ıaĸ oĸalugdle-ait tusardlerdlutit, kivfavitdlo arnap oĸausigssai
ısákit. 25 inupilûssoĸ táuna Nâpale nâlagkama soĸutigíngíkiliuk-

ait; sôrdlume arка ítoк, taimáipoк: Nâpale aterâ, siláissuserdl
píssuserâ; uvangale kivfavit arnap nâlagkama inûsugtortai autdlar-
20,8. -titatit takúngitsôrpáka. 26 mãnalo nâlagara, ilumut ûmangma
Nâlagaк ilumutdlo ûmangmat tarnit, Nâlagkap unigtingmatit aung-
33. -mik kuissitsailivdlutit agssangnigdlo ilingnut akiniutsailivdlutit
Nâpalisut ilísáput кíngarssortitit nâlagkavnigdlo perdlugsisit-
1 Môr. 33,11. -niartut. 27 mãnalo pivdluarкússutit uko uvanga kivfavit nâlag-
-kavnut tikiússáka túniúneкardlit inûsugtunut nâlagkama maling-
-nigtainut. 28 uvanga kivfavit pinerdlungnera isumákêruk-ait, Nâ-
2,35. -lagkap nâlagara ilumut igdluliúsangmago atátuínartugssamik, Nâ-
18,17. -lagkap sorssorкussai nâlagkama sorssungmagit, ajortordlo nav-
-ssârineкásángilaк ilingne inûtitdlutit. 29 inugdlo makigpat ma-
-lerssorumavdlutit inũssutsitdlo кinugiumavdlugo, nâlagkama tarni
кilerssũneкarsimásavoк inûssunut кilertalianut Nâlagkame Gû-
-tingne; кíngarssortivitdle tarnâ igdlusautigísavâ igdlûtime ilulis-
-marnata кerкanit. 30 piumârpordlo Nâlagkap nâlagara iliorfigig-
-pago ajúngitsut ilingnut oкautigissane tamaisa nâpertordlugit
9,16; ivertigpatitdlo sujulerssuissúngortitdlutit Israîlikúnut, 31 tauva ma-
2 Sâm. 5,2. -tumínga ileratsautigssaкásángilatit nâlagkamalo ũmatâ nâgfigssa-
-кásanane aungmik asulĩnaк kuissisimanernik nâlagkamalũnît ing-
-minut akiniúsimaneranik; Nâlagkavdlo nâlagara ajúngitsulivfigig-
-pago, kivfat arnaк erкaimajumârpat. 32 tauva Dâve Apikailimut
oкarpoк: кujanarsilat Nâlagaк Israîlip Gûtia, uvdloк mána aut-
-dlartíkamisit naláukiartortitdlunga; 33 кujanarsilatdlo silatũssutsit
кujanarsĩme ivdlit, uvdloк mána aungmik kuissitsailigangma ag-
-ssavnigdlo uvavnut akiniutsailivdlunga. 34 ilame, ilumut ûmang-
-mat Nâlagaк Israîlip Gûtia unigtitsissiga ajortulivfigitsailivdlutit:
tuaviordlutit píngíkaluaruvit naláukiartordlunga, кaulernigssánut
aкago Nâpalimut amiákoкángerкajaкaoк кarmamut кuissartúngua-
-migdlũnît. 35 agssainit tauva Dâvip pigssane tikiússai tiguvai oкar-
-figalugulo: igdlungnut majuarna erкigsivdlutit; takúsagingma nipit
tusariga ilagsivdlutitdlo. 36 Apikailivdlo Nâpale tikípâ, atale
igdlumine кagssimiuârtitsissoк táuna, sôrdlo kúnge кagssimiuâr-
-titsissartoк, Nâpalivdlo ũmatâ kajumilersoк putumassorssûgame:
nalunaerfigíngilále oкautsimik mikissumigdlũnît angisûmigdlũnît
aкagúkut кaulerserdlugo. 37 uvdlãkutdle Nâpale putumajungnaer-
-mat, nuliata nalunaerfigâ oкautsinik tamákunínga; iluanilo ũmat
toкuvoк, ujaragtutdlo ilerpoк. 38 pivordlo uvdlut кulingornatu
Nâlagkap patingmane, tauva Nâpale toкuvoк. 39 Nâpale toкusi-

ıassoĸ Dâvip tusaramiuk oĸarpoĸ: ĸujanarsilat Nâlagaĸ saĸit-
ıutiga narrugissaunera saĸitsautigigamiuk Nâpale isumangnaer- 24,16.
itdlugo kivfilo ajortulitsailivdlugo; Nâpalip ajorssusia Nâ-
ıgkap utertípâ niaĸuanut. Dâvilo autdlartitsivoĸ Apikaililo oĸa-
ltitdlugo nulíssiúkumavdlugo. 40 Dâvip kivfai Karmalimut ti-
iúkamik Apikailimut, oĸalugfigât oĸardlutik: Dâvip ilingnut
tdlartípâtigut ingminut nulíssiúkumavdlutit. 41 tauva nikuípoĸ,
ıaminigdlo nunamut patdlorpoĸ oĸardlunilo: takuvat kivfat arnaĸ
rfartortugssángortoĸ, nâlagkama kivfaisa isigait uvfartásavdlugit.
tuaviordlunilo Apikaile pikivoĸ siutitôrdlo ĸimugserfigalugo, inû-
ugtortaisalo arnat tatdlimat maligpât; Dâvivdlo arpârtitai ma-
gdlugit ingerdlavoĸ, táussumalo nuliarilerpâ. 43 Aginuamilo
ırîlimio Dâvip āma tigugamiuk, táuko mardluk tamaisa nulia-
ilerpai. 44 Miggalile páne Dâvip nulia Sâvdlip túniúpâ Paltimut
ıisip erneranut Galîmiussumut.

kapitalit 26.

Dâve Sâvdlip tangmârfianîtoĸ.

1 Sivfimiutdle Gîpiamut tikiúput Sâvdlimut, oĸariartordlutik: 23,19. 24;
ive issertorsimángínerdlune Haggîlap ĸáĸánguane inuilaussup tugs. 54,2.
ne? 2 tauva Sâvdle pikivoĸ aterdlunilo puilassuitsumut Sivfimut,
gutit pingasunik tûsintigdlit Israîlip sákunerdlârtai ilagalugit, 24,3.
ive ujariartordlugo puilassuitsume Sivfime. 3 Haggîlavdlo ĸá-
ángua inuilaussup sâne avĸusernup saniane ítoĸ Sâvdlip tang-
ıârfigâ; Dâvile puilassuitsume uníngavoĸ, Sâvdlilo takugamiuk
ilassuitsumut maligkâne, 4 misilîartortunik autdlartitsivoĸ nalu-
ıngnaersíneĸardlunilo, Sâvdle nalorninángitsumik tikiúsimassoĸ.
auva Dâve pikivoĸ Sâvdlivdlo tangmârfia tikípâ; Sâvdlivdlo sá-
utûisalo nâlagâta Apnêrip Nêrip ernerata ínángaviat Dâvip ta- 14,50; 17,55.
uvâ, ĸamússuit ungaluliat ilussāne Sâvdle ínangassoĸ inuitdlo
ujatdlagdlugo tangmârtut. 6 Dâvilo pilerpoĸ Agimîlangmutdlo
tíkûssumut Apisaimutdlo Sêrujap erneranut Jûapip nukânut
ardlune ima: kina áiparalunga tangmârfingmut aterumava Sâv-
limut? Apisailo oĸarpoĸ: uvanga ateĸatigísavavkit. 7 Dâvivdlo
ɔisaivdlo inuit tikípait únuákut, atalo, Sâvdle ínangassoĸ sinig-
llune ĸamússuit ungaluliat ilussāne, ĸalugiussâlo nunamut ma-
ıgúsimassoĸ niaĸuata inâta tungâne, Apnêrilo inuitdlo kaujat-
llagdlugo ínangassut. 8 tauva Apisai Dâvimut oĸarpoĸ: ĸíngar- 24,5.

-ssortit Gûtip uvdlume agssangnut pisípâ; mãnalo kalugiussa
2 Sâm. 16,9. nunamut pâguterêrdlara-ait kingorna nangísanago. 9 Dâvile Apis
-mut oкarpoк: toкoкinago; kiame agssane isagtíkunigit Nâlagk
tanitânut píngitsûtitáusava? 10 Dâvilo oкarpoк: ilumut ûmang
Rûm. 12,19. Nâlagaк, kisiáne Nâlagkap patigpago, pivfigssâlũnît nagdliútoк toк
-pat, sorssugkiartordlunilũnît nungutitaugpat, taima pile; 11 Nâl
-kavdle uvavnut ajornarsiseкiliuk agssáka isagtísavdlugit Nâlagk
tanitânut; mãnale кalugiussaк niaкuata inâta tungânîtoк marrar
imiusivik tigúkit-ait, autdlartalo. 12 кalugiussaк marrardlo imi
-sivik tauva Dâvip pêrpai Sâvdlip niaкuata inânit, autdlarputdl
takungnigtoкángilardlo ilisimangnigtoкaranilo tupagtoкaranilo, si
-nungmata tamarmik Nâlagkap siningârtingmatik. 13 akianut Dâ
pigame кáкavdlo кârpiâne кeкardlune asiane alisimangârdlu
14 inuit Apnêrilo Nêrip ernera tordlorfigai oкardlune: akiumán
-latit Apnêre-â? Apnêrivdlo akivâ oкardlune: kinaugavit kin
2 Sâm. 3,38. tordlorfigaiuk? 15 Dâve Apnêrimut oкarpoк: angutáungínerpit, k
-nalo iligtut ípa Israîlime? sôrme nâlagkat kúnge pâríngiliu
inuit ilât isermat kúnge nâlagkat toкúkumavdlugo. 16 ajúngíngil
кanoк-iliornerit tamána, ilumut ûmangmat Nâlagaк; mássa toк
-tagssauvuse ilivse, nâlagarse Nâlagkap tanitâ pâríngínavsiu
mãnalo takûk, nauk kúngip кalugiussâ marrardlo imiusivik ni
-кuata inâta tungânîtoк? 17 Dâvip nipâ tauva Sâvdlip ilisarig
24,17. -miuk oкarpoк: nipit-una, ernera Dâve? Dâvilo oкarpoк: n
-piga-una, nâlagara kunge ûmâ. 18 oкarpordlo: sôrme tauva n
20,1; 29,8. -lagkama kivfe malerssorpâ? кanoк-iliorama, sumigdlo ajortum
24,12. agssavnîtoкarmat? 19 mãnalo nâlagkama kúngip kivfame oкa
tusardligit-ait: Nâlagkap uvavnut pilerisârunisit, tunissúmik n
-кigssamik naimassaкarile; inuitdle кitornait taimailiorunik p
-dlorкunarsilit táuko Nâlagkap kînâta sâne, uvdlume anisíkamin
Nâlagkap kingornússai ilagitsailivdlugit oкardlutik: autdlarit, Gût
avdlat kivfartũkit. 20 mãnalo auga nunamut kuissaoкinane Nâ
24,15. -lagkap kînâta sâne, Israîlip kúngia aningmat kumak pigsigsart
ujarumavdlugo, sôrdlo кáкane aкigssiussamik malerssuissartu
21 tauva Sâvdle oкarpoк: ajortuliaкaunga, uterit, ernera Dâv
ajortumik písángilavkit kingorna, inũssusera erdlingnarigagko uvdlo
mána; ata, sujuneкángitsutut iliorpunga támangâкalungalo. 22 Dâ
-vip akivâ oкardlune: uvfa kúngip кalugiussâ; inûsugtut ilât iki
-rile piartordlugo. 23 angutip agssainut Nâlagkap uvdlume ti
-niúkaluaramisit, táuna akilerumârpâ iluarssusia ilumôrssusia

dlugit; uvangame agssáka isagtíkumángiláka Nâlagkap tani-
nut; 24 atalo, sôrdlo inũssutsit uvanga uvdlok mána ivdlerigiga,
na inũssusera Nâlagkap ivdlerísavâ, angnikitdliornartunitdlo
ıanit aniguisíkumârpânga. 25 tauva Sâvdle Dâvimut okarpok:
dluarkunarsît, ernera Dâve; kanok-iliorniaraluaruvitdlũnît sa- 15,18; 23,21.
ngitdluínásautit. Dâve tauva ingerdlavingmigut ingerdlavok,
'dlilo najugkaminut uterpok.

kapitalit 27.

Filisterit nunãnut ánagtitdlune Dâve Sigdlangme uníngassok.

1 ũmámigutdle Dâve okarpok: uvdlut ilãne nungutitaugalug-
akaunga Sâvdlip agssaisigut; uvavnut ajúngínerussokángilak,
iáne Filisterit nunãnut ánagtitdluínaruma Sâvdlimut nikatdlû-
rkuvdlunga, ujarungnaerkuvdlunga tamatigut Israîlip kigdligfigi-
âne, agssai tauva ingalásagavkit. 2 pikivdlunilo Dâve taikung-
ırpok, nangminerdlo angutitdlo ilagissai arfinilingnik untritigdlit,
ggisimut Mâûp erneranut Gãtip kúngianut. 3 Dâvilo Aaggisime 21,10;
ngavok Gãtime, nangminerdlo angutitanilo, nungutdlutik inoku- 1 kúng. 2,39.
gdlit, Dâve nulianilo mardluk, Aginuame Jisrîlimio Apikaililo 25,42. 43;
paliugaluap nuliarissâ Karmalimio. 4 Sâvdlimutdle nalunaer- 30,5.
ekarmat Dâve Gãtimut kimâsimassok, kingorna ujarungnaerpâ.
5 Dâvilo Aaggisimut okarpok: issingnut sáimáunarsiguma na-
gagssarsisíkilínga-ait asime igdlokarfît ilãne uníngavigssavnik;
me kivfat uníngavekásava igdlokarfingme kúngip piane najor-
lutit? 6 tauva Aaggisip Sigdlangmik tunivâ uvdlorme tamatu- Jôrs. 15,31;
ıane; tamána píssutigalugo Sigdlak Jûtap kúngîsa pigât uvdlok 1 nal. 12,1.
na tikitdlugo. 7 uvdlutdlo Filisterit nunãne Dâvip uníngavîsa
ıerdlássusê tássa ukiok káumatitdlo sisamat. 8 Dâvilo angu-
tanilo majuarput Gisuerimiut Gersíkutdlo Amalákutdlo sãssut-
lugit, isuanit táukua nuna nunagingmássuk Suerip ornigtariâta
ıgânîtok Egivtine tikitdlugo. 9 Dâvivdlo nuna tamána perdlug-
pâ angutitdlũnît arnatdlũnît inûtínagit; savatdlo ugsigitdlo siu-
tûtdlo katigagtûtdlo ánorássatdlo tiguvdlugit uterpok Aaggisi-
ıutdlo tikitdlune. 10 Aaggisilo okarmat: sãssússisimavise uv-
lume? Dâve okarpok: âp, Jûtap kujatânut Jerarramîlíkutdlo
jatãnut Kînikutdlo kujatãnut. 11 Dâvile angutinigdlũnît arnanig-
lũnît inûtitakángilak Gãtimut tikiússagssaminik, okarame: nalu-
aerutigekinavâtigut okardlutik: taimailiorpok Dâve, taimalo iler-

-kokarpok uvdlut Filisterit nunãne uníngavigissane tamaisa. 12Aagg
-sivdlo Dâve tatigâ okardlune: ínugtaminut Israîlíkúnut ûmina
-sakingmat, kivfarítuínásavara.

kapitalit 28.

arnak timaiagarsiortok Eintorimîtok Sâvdlip ornigkâ.

1 pivordlo taimailissúkut Filisterit katerssatik katerssorma
-tigik sorssungnermut, Israîlíkúnut sorssugkumavdlutik, tau
Aaggise Dâvimut okarpok: nalúsángilatit ilagalunga tangmârfiugm
anísassutit, ivdlitdlo angutitatitdlo. 2 Dâvilo Aaggisimut okarpo
taimáitumik kivfat nalujungnáisavat kanok-iliúsassok; Aaggisi
Dâvimut okarpok: taimáitumik niarkuvnik pârssissúngortíkumár
-pavkit uvdlut nungutdlugit.
25,1. 3 Sâmuale tokungmat Israîlíkutdlo ilũngarmik aliatsautiga
-lugo ilivermássuk Râmamut, tássa igdlokarfianut, kingorna
3 Môr. 19,31. timaiagarsiortut nalunaerkutinigdlo sukuiaissut Sâvdlip nunam
pêrsípai. 4 Filisterit katerssormata Sûnam tangmârfigiartordlu
Sâvdlip Israîlíkut ilũngaisa katerssorpai, Gilpualo tangmârfigi
5 Filisteritdle tangmârsimassut Sâvdlip takugamigit ersilerpo
ũmatâlo ánilâlekaok. 6 Nâlagardlo Sâvdlip sujunersioraluarp
2 Môr. 28,30; 4 Môr. 27,21. Nâlagkavdle akíngilâ singnagtugkatigutdlũnît káumarkutíkutdlũn
pruvfîtitigutdlũnît. 7 tauva Sâvdle kivfaminut okarpok: ujardlin
-singa arnamik timaiagarsiortumik anernilingmik, ornísavara tau
sujunersiordlugulo; kivfaisalo okarfigât: ata, Eintorime arnakarp
timaiagarsiortumik anernilingmik. 8 avdlaussârdlunilo tauva Sâvdl
ánorássanik avdlanik atissivok autdlardlunilo angutinik mardlung
ilakardlune, únuákutdlo arnamut tikiúput; okarpordlo: erkuiniúnga
ait anerníkut timaiagarsiortúkut, ilingnutdlo okautigissagssara u
-vavnut sarkúmersíkiuk. 9 arnavdle okarfigâ: ata, ilisimavat Sâvdl
3 Môr. 20,27. kanok-iliortok, kanok timaiagarsiortut nalunaerkutinigdlo sukuiai
-ssut nunamit pîarai; sôrme tarniga napiarniarpiuk tokutíkuma
-dlunga? 10 tauva Sâvdlip ugpernarsaivfigâ Nâlagak narkigsigalug
okardlune: ilumut ûmangmat Nâlagak, kanok-iliornigssat tamana
ajortulíssutigísángilat. 11 arnavdlo okarfigâ: kina ilingnut sarkú
-mersísavara? okarpok: Sâmuale uvavnut sarkúmersíssuk. 12 arna
Sâmuale takuleramiuk nipitûmik nivdliavok; arnardlo Sâvdlimut
okarpok ima: sôk sagdlokítarpinga? Sâvdliuvutit. 13 kúngip okar
-figâ: ersekinak, suname takuviuk? arnak Sâvdlimut okarpok

itimik takungnigpunga nunamit majuartumik. [14]oĸarfigà: ĸanoĸ-
ı táutua? oĸarpoĸ: angut utorĸaĸ majuartoĸ, ĸagdlersáumik
ssalik; tauva Sâvdlip nalujungnaerpâ Sâmualiussoĸ táuna, kîna-
ıinigdlo nunamut sikigpoĸ patdlordlunilo. [15]Sâmualile Sâvdlimut
arpoĸ: sôĸ pissarîssersorpinga majuarĸuvdlunga? Sâvdle oĸar-
oĸ: angnikitdlioĸigama, Filisterit sorssungmánga Gûtivdlo ĸi-
ıangmanga akîsaerdlunga pruvfîtitigutdlũnît singnagtugkatigut-
lũnît, ĸaerĸutípavkit nalunaerfigiartorĸuvdlunga ĸanoĸ-iliúsa-
sunga. [16]Sâmuale oĸarpoĸ: sôrme sujunersiorumavinga, Nâ-
ıgkap ĸimangmatit ĸíngarssulerdlutitdlo? [17]Nâlagaĸ iliorsima-
oĸ, sôrdlo uvavkut oĸalugtoĸ: nâlagauvfingmik Nâlagkap arsâr- 15,28.
âtit túniutdlugulo tugdlernut Dâvimut, [18]Nâlagkap nipâ nâlâ-
ginagko Amalákúnutdlo níngangnera katsungaitsoĸ nãmagsisí- 15,18 tt.
ago; tamána pivdlugo Nâlagkap uvdloĸ mána taimailiorsima-
âtit. [19]Nâlagkavdlo ãma Israîlíkut pisíkumârpai Filisterit ag-
sainut ivdlit ilagititdlutit, aĸagulo ivdlit ernititdlo uvavnîsause; 31,6.
raîlíkut tangmârfiat agdlât Nâlagkap pisíkumârpâ Filisterit ag-
sainut. [20]tauva Sâvdle tássángáinaĸ nunamut úpípoĸ isuitdluí-
ıardlune Sâmualip oĸausê sujôrássutigingârdlugit, nukitánguerut-
llune ãma, sumik nerissaĸángíname uvdloĸ únuardlo tamât nâv-
llugo. [21]arnavdlo Sâvdle ornigpâ, takugamiugdlo ánilângaĸissoĸ
:arfigâ: takuvat, nipit kivfavit arnap tusarpâ, inũssuseralo navêr-
lluínartitdlugo oĸautsisit uvavnut oĸalûtigissatit nâlagpáka; [22]mã-
ıalo kivfavit arnap nipâ ivdlítaoĸ tusariuk-ait, savssaivfigilavkitdlo
niussaminínguamik nerissagssangnik, nukigtorĸuvdlutit avĸusi-
ıíkut ingerdlaleruvit. [23]pinaitdlunile oĸarpoĸ: neriumángilanga;
vfamile arnavdlo ãma kimigtusârfigingmáne nipât nâlagpâ, nu-
ıamitdlo makitdlune ínángavingmut ingípoĸ. [24]arnardlo igdlu-
nine norrauteĸarame puatdlarsagkamik, tuaviortumik toĸúpâ, 1 Môr. 18,6.
ıjûssanigdlo tigusivoĸ naĸítaivdlunilo sêrnaĸángitsunik timiu-
ısiarai; [25]Sâvdlilo kivfanilo avalaivfigingmatik neríput; kingorna
kuíput autdlardlutigdlo únuame tamatumane.

kapitalit 29.

Filisterit Dâve uterĸugât.

[1]Filisterit katerssatik tamaisa Avfangmut katerssorpait, Is-
raîlíkutdlo puilassoĸ Jisrîlimîtoĸ tangmârfigât. [2]Filisteritdlo
ıjulerssortait ikârput untritiligtatik tûsintiligtatigdlo ilagalugit,

Dâvilo angutitanilo ikârput kingugdliuvdlutik Aaggise ilagalugu
3 Filisteritdle nâlagait oκarput: sussut-uko Eiperíkut? Aaggisi
Filisterit nâlagainut oκarpoκ: tássáungínerpa Dâve, Sâvdlip Israi-
-lip kúngiata kivfâ? uvdlorpagssuit ukiúngortut agdlât táussuma
najormanga, sumik navssârfigíngilara uvdlormit tunússivfianit uv-
-dloκ mána tikitdlugo. 4 tauvale Filisterit nâlagaisa níngautilerpai;
Filisteritdlo nâlagaisa oκarfigât: angut táuna utertíssuk, najugka-
-minut nunasiarerκussangnut uterdle, sorssungnermutdlo ateκa-
-tigeκinata, sorssungnerme akerartortigeκinavarput; sumingme ná-
1 Sal. 12,19. -lagkaminut iluaritísagaluarnerpa táuna? ímaκa angutitavta ukuu
21,11. niaκuinik. 5 tássáungínerpa Dâve kâvigdlutik erinalerssortaκáti-
18,7. -rutigissât oκardlutik: tûsintigdlit Sâvdlip saperssisípai, κulinigdlit
tûsintigdlit Dâvip? 6 tauva Aaggisip Dâve κaerκuvâ oκarfigalugulo:
ilumut ûmangmat Nâlagaκ, perκusersuíputit, tangmârfingmilo uvav-
-nîtdlutit anissartutitdlũnît isertartutitdlũnît iluarâvkit, ajortumik
navssârfigíngínavkit uvdlormit uvavnut tikiuvfigissangnit uvdloκ mána
tikitdlugo; sujulerssuissutdle iluaríngilãtit. 7 mãnalo uterit, erκig-
-sivdlutitdlo autdlarit, Filisteritdlo sujulerssortaisa iluaríngisãnik
20,1; 26,18. ilioκinak. 8 tauva Dâve Aaggisimut oκarpoκ: κanoκ-iliorama, kiv-
-fatdlo sumik navssârfigigagko uvdlormit kînavit sânîlerκárfigi-
-ssavnit uvdloκ mána tikitdlugo, sorssugkiartorκuneκángilanga ná-
-lagkama kúngip κíngarssortainut? 9 Aaggisip Dâve akivâ oκar-
-dlune: nalúngilara, iluarigavkit Gûtip íngiliatut ititdlutit; kisiánne
Filisterit nâlagait oκarput: sorssungnermut ilagaluta majuaκatáu-
-ngíkile. 10 mãnalo aκago makiârit ivdlit nâlagkavitdlo kivfai ila-
-galutit tikiútut; aκagulo makiâruvse κarrutilerpasilo, autdlásause.
11 makiârpoκ tauva Dâve, nangminerdlo angutitanilo, uvdlâkut
autdlarumavdlutik, Filisterit nunãnut utísavdlutik; Filisteritdle
Jisrĩlimut majuarput.

kapitalit 30.

Amalákut Sigdlangmut sãssússisimangmata Dâvip perdlugtíkai.

1 pivordlo Dâve angutitanilo uvdlut pingajuáne Sigdlangmut
tikiungmata, tauva Amalákut sãssússisimáput kujatânut Sigdlang-
-mutdlo, Sigdlak perdlugtitdlugo ikivkardlugulo ingnermik: 2 ar-
-natdlo tássanĩtut tiguvait mikissutdlo angisûtdlo angúmigdlo to-
-κutaκarnatik; autdlarúpaitdle ingerdlavingmikutdlo ingerdlavdlutik.
3 Dâvivdlo angutitaisalo igdloκarfik tikípât, atalo ingnermik ikiv-
-kagaussoκ nuliatigdlo ernitigdlo panitigdlo tigussaussut; 4 tauva

ivip inuitdlo ilagissaisa nipitik anípait ĸiavdlutigdlo ĸiagssaerut-
lutik. 5 Dâvivdlo nuliai mardluk tigussáuput, Aginuame Jisrî- 27,3.
mio Apikaililo Nâpaliugaluap nuliarissâ Karmalimio. 6 Dâvilo
gnikitdlingârpoĸ, inuit oĸarmata ujarĸanik mitdlôrumavdlune; 2 Môr. 17,4.
issa inuit tamarmik tarnimíkut aliatsagput nungutdlutik ernitik
nitigdlo pivdlugit; Dâvile píssagtípoĸ Nâlagkákut Gûtimigut.
auva Dâve Apiãtarimut palasimut Agimîlaup erneranut oĸarpoĸ:
apeĸússuaĸ uvavnut âtsiaruk-ait; kiapeĸússuaĸ tauva Apiãtarip 23,9.
ivimut ãpâ. 8 Dâvivdlo Nâlagaĸ sujunersiorpâ oĸardlune: ka-
erssat táuko malerssúsanerpáka? angúsanerpáka? akivâ: ma-
erssuigit, mássa anguvdlugitdlo ánagtitsísaĸautit. 9 autdlarpoĸ
uva Dâve angutitdlo ilagissai arfinilingnik untritigdlit; kũngua-
nutdlo Bisôrimut pigamik ilait unigput. 10 Dâve malerssuivoĸ
ngminerdlo angutitdlo sisamanik untritigdlit; angutitdle mar- 25,13.
dlungnik untritigdlit unigput, ĸasunermit kũnguaĸ Bisôre ikâr-
ieĸ sapileramíko. 11 narssamilo angut Egivtinimio nâpíkamíko
âvimut nagsarpât; timiussamigdlo tuningmáne nerivoĸ, imer-
nigdlo ímípât. 12 tuningmánilo ãma fîgit tiggútut ilamerná-
nik vînigssanigdlo panertunik tigumassunik mardlungnik neri-
'oĸ, anersârneratalo uterfigâ; mássa timiussamik nerissaĸá- erĸ. 15,19.
igilaĸ imermigdlo imigaĸarnane uvdlut pingasut únuatdlo pi-
igasut. 13 Dâvip oĸarfigâ: kia ilagâtit, sumiûvitdlo? oĸarpoĸ:
ranga-una Egivtinimio inûsugtoĸ, angutip Amalákûssup kivfâ;
ilagkama ĸimagpânga náparama, tássa uvdlut pingasut ĸângiúput;
sâssússisimagavta kujámut Karîtamiut nunãnut Jûtavdlo pigi- Hsk. 25,16;
isânut Kâlîvivdlo [piata] kujatânut, Sigdlagdlo ingnermik ikiv- Sivf. 2,5. Jôrs. 15,13.
ardlugo. 15 Dâvip oĸarfigâ: samungnartíkumavinga katerssanut
ukunúnga? akivâ: ugpernarsaivfigínga Gûte narĸigsigalugo to-
úkumananga nâlagkamalo agssainut pisíkumananga; samung-
artíkumârpavkit tauva katerssanut táukunúnga. 16 tauvalo sa-
mungnartípâ, atalo, siámarsimáput nunap tamarme ĸâgut, neriv-
llutigdlo imerdlutigdlo paggatigissarssuit tamaisa nagdliússíssu-
tigait Filisterit nunãnit Jûtavdlo nunânit tigussatik. 17 Dâvivdlo
erdlugtípai târsilerneranit únungmut aĸagúkut agdlât; ánagto-
ĸángilardlo táukua ilãnik, angutit inûsugtut sisamanik untritigdlit
isimik ĸatigagtûtitik ĸimugserfigalugit ĸimãput. 18 Amalákutdlo
gussait tamaisa Dâvip ánagtípai; ãma nuliane mardluk Dâvip
nagtípai; 19 maĸaissinartoĸángitdlatdlo mikissumigdlũnît angisû-
migdlũnît, ernernigdlũnît paningnigdlũnît, paggatigissat ilãnig-

-dlũnît tigussamigdlũnît tamarmik ilãnik; ilũngardlugit Dâvip ute
-típai. 20 savatdlo ugsigitdlo tamaisa Dâvip ãma tiguvai; nerss
-tautimigdlo sujornatigut ungôrdlugit oκarput: tamássa Dâv
paggatigissarsiai. 21 angutit ivko mardlungnik untritigdlit κ
10. -sunermit Dâvimik malingníngitsut kũngûp Bisôrip kigdlinga
uníngassut Dâvip tikingmatik, ánivigât Dâve pâriartordlugo inui
-dlo ilagissai pâriartordlugit; Dâvivdlo inuit savssarfigai apen
-lugitdlo ajúnginersut. 22 pilerputdle angutit Dâvip ingerdlaκatai
ilait ajortut inupilûssut tamarmik oκardlutik: ingerdlaκatigisimi
-ngingmatigut, paggatigissanik ánagtitavtínik ilangîsísángilavut, k
-siáne nalingínaκ tunivdlugo nulianik κitornainigdlo; autdlarut
-dlugitdlo autdlarumârput. 23 Dâvile oκarpoκ: κatángutíka, Nâ
-lagkap uvavtínut túniússai taima pisángilase, pâringmatigut ka
-terssatdlo táuko sorssugtivut agssavtínut túniutdlugit. 24 kia
4 Môr. 31,27; Jôrs. 22,8. nâlásavâse oκauseκ tamána pivdlugo? sorssugkiartortup pissag
-ssâtut ísangmat peκutit pâralugit uníngassup pigssâ; avguaκa
-tigîsáput. 25 taimailivoκ uvdloκ táuna autdlarnîvigalugo kingor
-nagutdlo; ilerκugssángortitdlugulo erκartũssisigssángortípâ Isra
-lime uvdloκ mána tikitdlugo.

26 Sigdlangmut Dâve tikíkame, Jûtap utorκaunertai ikíngutin
nagsiússivigai paggatigissarsiat ilainik oκarκussivdlune: uvfa pig
25,27. -ssase pivdluarκússutit Nâlagkap κíngarssortainit paggatigiss
ilait, 27 imáitut: Bītilimiut pigssait, κavane Râmûtimiut pigssait
Jãterimiut pigssait, 28 Aaruêrimiut pigssait, Sivfimûtimiut pigssait
27,10. Estimûamiut pigssait, 29 Râggalimiut pigssait, Jerarramîlíkut ig
-dloκarfiánĩtut pigssait, Kînîkut igdloκarfiánĩtut pigssait, 30 Hor
-mamiut pigssait, Kôr-Asanimiut pigssait, Agtangmiut pigssait
31 Hîprûnimiut pigssait, ãma Dâvip nangmineκ angutitaisalo anga
-lassarfînĩtut tamarmik pigssait.

1 nal. 10,1-12.

kapitalit 31.

Sâvdle ingminut toκútoκ.

1 Filisterit Israîlíkúnut sorssugput; Israîlivdlo angutitai κi
28,4. -mãput Filisterit sãnit, ordlorarputdlo toκutauvdlutik Gilpuap
κáκâne. 2 Sâvdlilo ernerilo Filisterit malerssoramíkik, Jûntât
Apinâtalo Malkisualo Savdlip ernere toκúpait. 3 sualugtumigdlo
Sâvdle sorssungneκarpoκ, angutitdlo pisigsartut nâperiarmáne ám
-lârutigingârpai pisigsartut. 4 tauva Sâvdle sákugssamautiminik

ɾumiússissiminut oĸarpoĸ: panat amuguk kapivdlungalo tamatumí- erĸ. 9,54.
ga, kipineĸángitsut ukorssuit tikeĸinavãnga kapivdlungalo silaise-
ivfigalungalo; sákugssamautiminigdle tigumiússissine piumánging-
ɑat ersingârame, Sâvdlip panane tiguvâ, tássungalo tugtípoĸ ká- Mat. 27,5;
ıutdlune. 5 sákugssamautainigdlo tigumiússissâta Sâvdle takuga- ap. sul.16,27.
ɑiuk toĸussoĸ, ãma táuna panaminut tugtípoĸ toĸoĸatigalugo.
aima toĸúput Sâvdlilo erninilo pingasut sákugssamautiminigdlo
ɾumiússissine angutitanilo tamarmik atautsíkut uvdlorme ta-
ɑatumane. 7 Israîlivdlo angutitaisa ĸôrĸup ungatânĩtut Jôrtanivdlo
ıgatânĩtut takuleramíkik Israîlip angutitai ĸimâssut Sâvdlilo erne-
ilo toĸussut, igdloĸarfît ĸimagpait ĸimâvdlutigdlo; Filisteritdlo
ĸiúput uníngavigalugitdlo. 8 aĸagúkut Filisterit tikiúkamik to-
ĸutaussut ujajaivfigiartordlugit, Sâvdle ernerilo pingasut navssâraít
ilpuap ĸáĸâne ínangassut; 9 niaĸuerpâtdlo ujajaivfigalugulo sákuinik,
magingnutdlo Filisterit nunãne autdlartitsíput, Gûtipilumik igdluat
uitdlo oĸariartortitsivigalugit. 10 sákuilo ilivait Astarûtip ig-
lluanut, timâlo toĸungassoĸ nivíngarpât Bîtsânip ungalorssuanut.
11 Gîliatimile Jâpasimiut táussumínga kalerrîkamik, Filisterit 11,1 tt;
ɑnoĸ Sâvdle iliorfigigât, 12 pikíput angutit sorssugsínaussut ta- 2 Sâm. 2,4.
marmik, únuardlo tamât ingerdlavdlutik Sâvdlip timâ toĸungassoĸ
ɾnerisalo timait toĸungassut arĸarpait Bîtsânip ungalorssuanit,
âpasimutdlo tikíkamik tássane ikivkarpait. 13 saunikuilo tiguvait
ıverdlugitdlo orpiup mángortûp Jâpasimĩtup atânut; uvdlutdlo 2 Sâm. 1,12.
rfineĸ-mardluk tsíngíniarput.

Sâmualip agdlagaisa áipait.

kapitale 1.

Sâvdlip toĸuneranik Dâve nalunaerfigineĸartoĸ; úputigigâ.

1 pivordlo Sâvdle toĸungmat, Dâvilo utersimagame Amalákut 1 Sâm. 30,17.
ıerdlugtísimavdlugit, tauva Sigdlangme mardlungnik uvdlivoĸ;
uvdlutdlo pingajuáne ata, angut tangmârfingmit tikiúpoĸ Sâvdli-
mit, ánorailo aligsimassut niaĸualo ivssumik sausimavdlune; Dâ- 1 Sâm. 4,12.
vilo tikíkamiuk nunamut tugtitdlune patdlorpoĸ. 3 Dâvivdlo o-

-ĸarfigingmane: sumit tikiúpit? akivâ: Israîlíkut tangmârfiánit
ánagpunga. 4 Dâvip oĸarfigâ: suna-una pisimassoĸ? nalunaerfi-
-gínga-ait; oĸarpoĸ: inuit ĸimarrâput sorssungnermit, âma inuit
ilarpagssuit ordlorarput toĸuvdlutik, Sâvdlilo agdlât Jûntâtdlo ernera
toĸúput. 5 Dâvilo inûsugtumut nalunaerfigingnigtiminut oĸarpoĸ:
Sâvdle Jûntâtdlo ernera ĸanoĸ ilisimavigit toĸussut? 6 inûsugtoĸ
1 Sâm. 31,1. nalunaerfigingnigtâ oĸarpoĸ: nalautsorfigivdluínardlunga Gilpuap
ĸáĸânut pigama, sunauvfa Sâvdle ĸalugiussaminut talítoĸ, sunauvfalo
ĸamutit ĸimugtigdlitdlo patdligkiartorât. 7 tunuminutdlo ĸiviar-
-dlune takuleraminga ĸaerĸuvânga; oĸarpunga: tássauvunga. 8 o-
-ĸarfigânga: kinauvit? akivara; Amalákûvunga. 9 oĸarfigânga:
orninga-ait toĸutdlungalo, ĸiluleĸigama, mássalo ûmavdluínaraluar-
-dlunga. 10 tauva ornigpara toĸutdlugulo, ilisimagavko inûsángitsoĸ
ajunârnerme kingornagut; niaĸorússuardlo niaĸuanîtoĸ tajarssuar-
-dlo talianîtoĸ tiguváka maungalo âtdlugit nâlagkavnut. 11 tauva
1 Môr. 37,34; Dâvip ánorássane tiguvdlugit aligpai, angutitdlo ilagissai tamarmik
Jôrs. 7,6. taimailiorput. 12 kápialavdlutigdlo ĸiavdlutigdlo ísíngíniarput ú-
1 Sâm. 31,13. -nungmut agdlât Sâvdle píssutigalugo Jûntâtdlo ernera píssutiga-
-lugo Nâlagkavdlo ínugtai píssutigalugit Israîlivdlo inoĸutai pi-
-ssutigalugit, panákut ordlorarmata. 13 tauvalo Dâve inûsugtumut
nalunaerfigingnigtiminut oĸarpoĸ: sumiûvit? oĸarpoĸ: angutip
takornartaussup ernerânga Amalákûssunga. 14 Dâvip oĸarfigâ: ĸa-
1 Sâm. 24,7; -noĸ sujôrángilatit agssatit isagtíkagkit Nâlagkap tanitâ toĸúsav-
tugs. 105,15. -dlugo? 15 Dâvivdlo inûsugtortame ilât ĸaerĸuvâ oĸardlunilo:
4,12. ĸarrît, ûmúnga ornigutdlutit; unatarpâ tauva toĸutdlugo. 16 Dâ-
-vivdlo oĸarfigâ: aut niarĸungnut pigile, ĸanerpit pasigdlerneĸar-
-tingmatit oĸaravit: Nâlagkap tanitâ toĸúpara.

17 Dâvivdlo Sâvdle Jûntâtdlo ernera úputigai úpúmik matu-
-mínga, 18 oĸardlune Jûtap ernere ajoĸersorĸuvdlugit pisigsimik.
Jôrs. 10,13. tássa-una agdlagsimassoĸ perĸusersuitsup atuagkiaine:

19 alianaĸ, Israîlip alianáissutâ kingigtúnguautingne toĸutauv-
-dlune ínangassoĸ, ĸanoĸ-ilivdlutik píssarssûgaluit ordlorarpat!
Migg. 1,10. 20 Gâtime nalunaerutigeĸinasiuk, Askalûnip igdluisa akorninut oĸa-
1 Sâm. 17, -riartortitseĸinase, Filisterit panê tipaitsorĸunagit, kipineĸángitsut
26. 36. panê nuánârĸunagit. 21 Gilpuap ĸáĸai ukorsê, isugutaneĸ sialug-
-dlûnît ilivsínut píngíkilit narssaĸarasilo ilioragagssanik tunissu-
-tigssalingnik; tássanime igitaungmat píssarssuit erĸornavêrĸutait
Is. 21,5. Sâvdlip erĸornavêrĸutâ, ûliamik taníneĸarungnaersoĸ. 22 toĸu-
5 Môr. 32,42; -taussut auánik pissaĸarnane, píssarssuit orssuánik pissaĸarnane
Is. 1,20.

intâp pisigsia tunuariartaríngilaĸ, Sâvdlivdlo panâ asule utera-
áingilaĸ. 23 Sâvdle Jûntâtdlo inûnermingne asanartut nuánersut
ĸunermingne avigsãngitdlat; nagtoralingnit oĸilanerugamik, îtu-
init artornarneruvdlutik, 24 Israîlip panê ukorsê, Sâvdle ĸiasiuk,
igpatdlarigsumik atissaĸartitsisserse nuánersumik, atissavsínik Jer. 4,30.
sugkersuissoĸ kûltiussunik. 25 ĸanoĸ-ilivdlutik píssarssûgaluit
dlorarpat sorssungnerssuarme? kingigtúnguautingne Jûntât to-
ĸutauvdlune înangavoĸ. 26 angnikitdliorpunga pivdlutit, ĸatángu-
iga Jûntât ûmâ, alianaigingârpavkit; asangningnerit tupiginero-
ĸâra arnat asangningneránit. 27 ĸanoĸ-ilivdlutik píssarssûgaluit
rdlorarpat, sákutdlo sorssûtit támardlutik?

kapitalit 2.

Dâve Hîprûnime kúngíngortoĸ, Ispusatdlo Maranâme kúngíngordlune.

1 kingornagut Dâvip Nâlagaĸ sujunersiorpâ oĸardlune: ma- 1 Sâm. 23,
juásanerpunga Jùtap igdloĸarfîsa ilãnut? Nâlagkap oĸarfigâ: 2. 4; 30,8.
ajuarit; Dâvilo oĸarmat: sumut majuásaunga? oĸarpoĸ: Hîprû-
nimut. 2 tássunga Dâve majuarpoĸ nulianilo mardluk ãma, Agi- 1 Sâm. 27,3;
nuame Jisrîlimio Apikaililo Nâpaliugaluap nuliarissâ Karmalimio. 30,5.
angutitanilo ingminîtut Dâvip majuartípai nungutdlugit inoĸu-
taitdlo; Hîprûnivdlo igdloĸarfê uníngavigait. 4 Jûtavdlo angu-
titai tikiúput, tássanilo Dâve tanípât kúngíngortitdlugo Jûtap
ioĸutainut; Dâvilo nalunaerfigât oĸardlutik: Jâpasip Gîliatimîtup 1 Sâm. 31,13.
ngutitai tássáuput Sâvdlimik ilississut. 5 arpârtunik tauva Dâve
utdlartitsivoĸ Jâpasip Gîliatimîtup angutitainut oĸarfigititdlugit:
ivdluarĸunarsigitse Nâlagkamut, Sâvdle nâlagarse matumínga isu- 1 Sâm. 15,13.
magigavsiuk iliverdlugo. 6 mãnalo Nâlagkap isumagilise ilumôr- Rút. 1,8.
figalusilo; uvangátaoĸ taimailivdlunga ajungitsulivfigísavavse, ta-
mána suliarigavsiuk. 7 mãnalo agssase píssagtíkilit sorssutdlar-
ĸingniaritsilo; Sâvdle nâlagarse toĸugaluarpoĸ, uvangale ãma Jû-
tap inoĸutaisa tanípãnga ingmingnut kúngíngortitdlunga.
8 Apnêrivdle, Nêrip ernerata, Sâvdlip sákutûisa nâlagâta Is- 1 Sâm. 14,50;
pusat Sâvdlip ernera tiguvâ ikârtitdlugulo Maranâmut; 9 kúngí- 17,55.
ngortípâlo Gîliatimut Agsorimutdlo Jisrîlimutdlo Eivfarâmutdlo
Benjamînmutdlo, Israîlimúme ilũngarmut. 10 sisamanik ĸulilingnik
ukioĸardlune Ispusat Sâvdlip ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ u-
kiutdlo mardluk kúngiuvdlune. kisiáne Jûtap inoĸutaisa Dâve
naligpât. 11 uvdlutdlo Dâvip Hîprûnime Jûtap inoĸutainut kú-

-ngiuvfîsa amerdlássusê tássa ukiut arfinek-mardluk káumatitdl
arfinigdlit.
[12]aníputdlo Apnêre Nêrip ernera Ispusativdlo Sâvdlip erne-
-rata kivfai Maranâmit Gîpiûnimut. [13]āma Jûape Sêrujap ernen
Dâvivdlo kivfai anigamik nâpekatigîgput Gîpiûnip tasiata sinâne
unigputdlo, uko tatsip igdluata tungâne, ivkulo tatsip igdluata tu-
-ngâne. [14]tauva Apnêre Jûapimut okarpok: inûsugtut nikuíniardlit-
ait pínguardlutigdlo tákuvtíne; Jûapilo okarpok: nikuíniardlit.
[15]nikuíput tauva ikârdlutigdlo amerdlakatigîgdlutik, arkanek-mar-
-dluk Bînjamîp Ispusativdlo Sâvdlip ernerata ilait arkanek-mar-
-dlugdlo Dâvip kivfaisa ilait. [16]tauvalo nungutdlutik tugdlertik ti-
-guvât niakuagut panardlugulo sanerâgut, pekatigîgdlutigdlo ordlo-
-rarput; najugardlo tamána taissalerpât Hîlikat-Sorîmik Gîpiûnimi-
-tumik. [17]sualungârtumigdlo sorssûtilerput uvdlok táuna; Apnêrilo
Israîlivdlo angutitai saperssisitáuput Dâvip kivfaisa sāne. [18]tássa-
1 nal. 2,16. -nīput Sêrujap ernere pingasut, Jûape Apisailo Asaîlilo; Asaîlilo
isigkamigut okilavok, sôrdlo okíninguit narssamītut ilât. [19]Asaîlivdle
Apnêre malerssorpâ; sangúngilardlo, talerpiuvdlūnît tungânut sâ-
-miuvdlūnît tungânut autdlarnane Apnêre malísaerdlugo. [20]kingu-
-nerminutdlo kiviardlune Apnêre okarpok: ivdlit Asaîliuvit? okar-
-pok: táunauvunga. [21]Apnêrivdlo okarfigâ: talerpigpit tungânut
sâmigpitdlūnît tungânut sanguvdlutit inûsugtut ilānik ilingnut tigusit
atissaiardlugulo pissakarfigûk; Asaîlile nigorumángilak malísaer-
-dlugo. [22]kâmûmivdlune tauva Apnêre okarkigpok Asaîlimut: ni-
-gorit ivdlit malísaerdlunga; sôrme patigdlutit úpitísavavkit? kanok
ilivdlunga tauva kînara ârdlortísináusagiga Jûapimut angajungnut?
3,27. [23]pinaingmatdle nigorumanane, Apnêrip kapivâ kalugiussame erkua-
-nik akuâgut, kalugiussak tunuagut anitdlagtitdlugo; tássanilo ordlu-
-vok tokuvdlunilo ernerdlune; tamarmigdlo tássunga Asaîlip ordluv-
20,12. -dlune torkuvianut pissut unigput. [24]Jûapivdle Apisaivdlo Apnêre
malerssorpât, sekinerdlo tarrilerssok tikiúput Amap kákánguanut
Giap akianītumut Gîpiûnip puilassuitsuata ornigtariâne. [25]Apnê-
-rimutdlo katerssorput Bînjamîp kingnai atautsimītorssuángor-
-dlutik, kákángûvdlo atautsip kârpiâne kekarput. [26]tauva Apnêrip
Jûape tordlorfigâ okardlune: pana soraiuitsumik nungutitsísava
ilisimángiliuk kingornagut kasilitsúngúsassok? kanok sivisutigi-
-ssumik inungnut okarnek ajúsavit uterkuvdlugit katángutitik ma-
-lerssorkunagit? [27]Jûape okarpok: ilumut ûmangmat Gûte, oka-
-lúngíkaluaruvit, tauva inuit uvatsiardle tunuarkajakaut nungut-

lutik katángutitik malerssúsaerdlugit. 28 Jûapilo tauva suvdluar- 20,22.
ıussuarmik kardlortarmat, inuit ilũngarmik unigput Israîlikut
lerssorungnaerdlugit kingumutdlo sorssugkungnaerdlutik. 29 Ap-
ērivdle angutitaisalo narssak kûgaitsok ingerdlavigât únuak táuna
nât, Jôrtanilo ikârdlugo Bíterûne tamât ingerdlavigât Maranâtdlo
itdlugo. 30 Jûapilo uterpok Apnêre malerssúsaerdlugo inuitdlo
ngaisa katerssordlugit; makaissinarputdlo Dâvip kivfaisa ilait
gutit arfersanek-sisamat Asaîlilo. 31 Dâvivdle kivfaisa Bînja-
ıîkut Apnêrivdlo angutitai perdlugtitsivigingmatigik, angutit pi-
gasunik untritigdlit arfinilingnigdlo kuligdlit tokúput. 32 Asaîlilo
uvât iliverdlugulo angutigigaluata ilerfanut Bîtdlîmimĩtumut;
apilo angutitanilo ingerdláinarmata únuak tamât, karrúpai Hî-
rûnimîlersut.

kapitalit 3.

Dâve ernertârtartok. Apnêre Dâvimik igdlersuilersok, Jûapimit tokúnekartok.

1 sivisûmik sorssũput Sâvdlip inokutai Dâvivdlo inokutai,
ive píssaunertujartortuínardlune Sâvdlivdle inokutai píssauni- 5,10.
itdliartuínardlutik. 2 erneritdlo Dâvimut erniúput Hîprûnime; 1 nal. 3,1.
gajugdliliâ tássa Amnûne Aginuamimit Jisrîlimiumit; 3 áipâ tássa
iliâve Apikailimit Nâpaliugaluap nuliarissânit Karmalimiumit;
ngajorât Avsalût, Mâggap ernera Gisuerip kúngiata Talmaip 13,37.
miata; 4 sisamarât Atûnia Hagĩtip ernera; tatdlimarât Savfâtia 1 kúng. 1,5 tt.
pitalip ernera; 5 arfinerât Jĩteriât Eigdlamit Dâvip nulianit;
uko Dâvimut erniúput Hîprûnime.
6 Sâvdlip inokutai Dâvivdlo inokutai sorssûtitdlugit Sâvdlip
okutai Apnêrip píssagtípai. 7 Sâvdliugaluardle panerfakarmat 21,8.
ispamik atilingmik Ajap panianik, Ispusat Apnêrimut okarpok:
ma pivdlugo atâtagigaluama panerfâ isekatigaiuk? 8 tauva Apnêre
uatdlakaok Ispusatip okausê pivdlugit okardlunilo: kingmip nia- 1 Sâm. 17,43.
orinerpânga Jûtap igdlersortâ? uvdlume Sâvdlip atâtagigaluavit
okutai katángutailo ikíngutailo isumagssorpáka Dâvivdlo ag-
ısainut pisísimanatit, arnamutdlo táussumúnga ajortuliamik uv-
llume takusaivfigigingma. 9 Gûtip Apnêre pitdlakiliuk, Dâve Rút. 1,17.
orfigíngíkuvko, sôrdlo Nâlagkap ugpernarsaivfigigâ, 10 Sâvdlip
okutai pîaivfigalugit kúngiússusigssamik Dâvivdlo igsiavfia kilâlik
ıpartitdlugo, Israîlimut Jûtamutdlo nâlagángortitdlugo Dánimit

Bêrsâpa tikitdlugo. [11] tauva Apnêre akisínaujungnaerpâ oкaut
-migdlũnît ersigileramiuk.
[12] Apnêre tauva ernerdlune arpârtunik autdlartitsivoк Dâvim
oкarкussivdlune: nuna kia pigâ? oкarкussivdlunilo: angerfiging
atalo, ikiúsavavkit Israîlíkut ilũngaisa ilingnut sâgtitdlugit. [13]
-кarpoк: ajúngilaк, angerfigísavavkit; kisiáne atautsimik piuma
-figâvkit imáitumik: kînara takúngikatdlásavat, kisiáne Migga
Sâvdlíp pania âterêrugko, kînara takujartorugko. [14] tauvalo Dâv
Ispusat Sâvdlip ernera arpârtunik autdlartitsivigâ oкarкussivdlun
1 Sâm. 18,27. кáissuk nuliara Miggale uvavnut angersitara Filisterit untritigdl
kipineкángíssutait akiliutigalugit. [15] Ispusatdlo autdlartitsivoк t
1 Sâm. 25,44. -gorкuvdlugo angúmit Paltialimit Laisip erneranit. [16] uviata
ingerdlaкatigâ maligdlugo кiavdlune Bagorît tikitdlugo; tauva A
-nêrip oкarfigâ: uterdlutit autdlarit; uterpordlo.
[17] kingorna Israîlip utorкaunertai Apnêrip oкaloкatigai oкa
-dlune: sujornagut Dâve ujartaravsiuk ilivsínut kúngíngortik
-mavdlugo, [18] taimailioritse mãna, Nâlagaк Dâvimut oкarmat im
Dâvip kivfama agssaisigut ínugtáka Israîlíkut ánagtíkumârpa
Filisterit agssainit кíngarssortaisalo tamarmik agssainit. [19] ã
Bînjamîkut tusâtitdlugit Apnêre oкalugkujoк; ãma Dâve Hîpr
-nimîtoк Apnêrip ornigpâ tusâtitdlugo oкalûseralugit Israîlík
iluarissait tamaisa Bînjamîvdlo inoкutaisa ilũngarmik iluarissa
[20] Apnêrilo Hîprûnimut tikiúpoк Dâvimut, angutit mardlung
кuligdlit ilagalugit; Dâvivdlo Apnêre angutitdlo ilagissai кagss
-miuârtípai. [21] tauvalo Apnêre Dâvimut oкarpoк: pikivdlun
Israîlíkut ilũngaisa katerssoriartorumârpáka nâlagkavnut kúngim
angerfigerкuvdlutit, tarnivitdlo piumassainut tamanut kúngiúsaut
Dâvivdlo tauva autdlartingmane Apnêre autdlarpoк erкigsivdlun
[22] atale, Dâvip kivfai Jûapilo katerssanit tikiúput paggatigissa
-pagssuit tikiutdlugit; Apnêrile Dâvimîkungnaersoк Hîprûnim
erкigsivdlune autdlarsimagame autdlartingmane. [23] Jûape sak
-tûtdlo ilagissai tamarmik tikiungmata, Jûape nalunaerfigât oкa
-dlutik: Apnêre Nêrip ernera kúngimut tikiúpoк, erкigsivdlunik
autdlarpoк autdlartingmane. [24] tauva Jûapip kúnge iserfigâ oкa
-dlunilo: кanoк-ilioravit? ata, Apnêre ilingnut tikiungmat, sôrm
tauva autdlartípiuk ingerdláinartitdlugo? [25] Apnêre Nêrip erner
ilisimavat misigíngitsôrtíkumavdlutit tikiútoк, anissarnitit isertar
-nititdlo nalujungnaerumavdlugit кanoк-iliortarnititdlo tamaisa na
-lujungnaerumavdlugit. [26] Jûape Dâvimit anigame arpârtunik aut

lartitsivoĸ Apnêre malerĸuvdlugo, utersarpâtdlo puilassuliamit
ramit; Dâvivdle naluvâ. 27 Apnêre Hîprûnimut utermat, Jûapip
ngutípâ isâvfiup ĸerĸanut oĸalûkumavdlugo avíngarutitdlugo;
ssanilo akuâgut kapivâ toĸutdlugo Asaîlip nugkame aua pivdlugo. 20,10.
kingorna Dâvip tamána tusaramiuk oĸarpoĸ: píngitsûvunga nâ- 2,23.
ıgauvfigalo Nâlagkamit pitdlagagssaunata isuanut Apnêrip Nêrip
nerata aua pivdlugo. 29 Jûapip niaĸuanut tugkile angutâtalo
oĸutainut tamanut; kipiuitsumigdlo Jûapip inoĸutai ilaĸarilit Jôrs. 9,23.
ıssunik pupigsunigdlo ajáupiartunigdlo panamigdlo toĸutaussunik
niussamigdlo ajorssartunik. 30 mássame Jûapip ĸatángutâtalo
pisaip Apnêre toĸúpât, Asaîle nukartik toĸungmago sorssung- 2,23.
ıerme Gîpiûnime. 31 Dâvilo Jûapimut inungnutdlo ilagissainut
manut oĸarpoĸ: ânorássase aligsigik pûgssianigdlo atissivdluse,
.pialavdlusilo sujulerssoritse Apnêrimut. kúngile Dâve akiartautip
ngornagut ingerdlavoĸ. 32 Hîprûnime Apnêre iliverpât; kúngivdlo
pine anípâ ĸiavdlunilo Apnêrip ilerfata saniane, inuitdlo ilũ-
ıgarmik ĸiáput. 33 kúngivdlo Apnêre úputigâ oĸardlune: sôrdlo 1,17.
laitsut toĸussartut Apnêre toĸúsanerame? 34 agssatit ĸilerssor-
ıeĸángitdlat isigkatitdlo kalivnernik kangnúsaussunik parnaerúne-
:aratik; sôrdlo iluaitsulissunit toĸutaussartut, toĸutauvutit. i-
ıuitdlo ilũngarmik ĸiajuarsínarpât. 35 inuitdlo ilũngarmik iser-
nata Dâve timiussamik nerisíniardlugo uvdlûgatdlartitdlugo, Dâve
ɉpernarsaivoĸ oĸardlune: Gûtip pitdlaĸilinga, seĸineĸ tarrisínago
niussamik súnguamigdlũnît avdlamik ôĸátaiguma. 36 [patsisâ] tauva
uit ilũngarmik ilisarât iluaralugulo; nungutdlugit ĸanoĸ kúnge
orângat, inuit ilũngarmik iluarissarât. 37 inuitdlo ilungarmik,
raîlíkut ilũngarmik uvdlorme tamatumane nalujungnailerpât kú-
ıgimit pisimángitsoĸ Apnêrip Nêrip ernerata toĸutaunera. 38 kú-
ıgilo kivfaminut oĸarpoĸ: ilisimángilase nâlagaussoĸ angnerit 1 Sâm. 26,15.
ıt toĸutaussoĸ uvdloĸ táuna Israîlime? 39 uvangale sángīkat-
llarpunga nauk kúngiugaluartunga tanitaussoĸ, angutitdlo táuko
ˀrujap ernere pigínaunertunerúput uvavnit. ajortuliortoĸ Nâlagkap
ɩiniardliuk ajorssusia migssiliordlugo.

kapitalit 4.

Ispusatip toĸutsissai Dâvip pitdlarai.

1 Sâvdlip ernerata tusaramiuk Apnêre Hîprûnime toĸussoĸ,
ɉssai nukingerúput, Israîlíkutdlo ilũngarmik ánilârput. 2 mar-

-dlungnik angutitaxarpox Sâvdlip ernera katerssat nâlagainil
áipâta Baina aterâ áipâtalo Rîgga ateralugo, Rímûnip Bêrûtimiu
ernere, Bînjamîp kinguaisa ilâta; mássame Bêrût ãma nautsor
-ssugaussarpox Bînjamîmut ilángússauvdlune; 3 Bêrûtimiutdlo xi
-mãput Gítâmut, tássanīputdlo takornartauvdlutik uvdlox man
tikitdlugo. 4 Jûntât Sâvdlip ernera ernexarpox isigkamigut ig
9,3. -dlugtut tumartorsimassumik; tatdlimanik ukioxartox Sâvdlimi
Jûntàmigdlo tusardliut Jisrîlimit nagdliungmat pârssissâta arna
tiguvâ ximâvdlunilo; pivordlo ximâvdlune pinasuarmat, tauva or
-dluvox tumardlunilo; Mivfîpusat aterâ. 5 Rímûnip Bêrûtimiu
ernere Rîgga Bainalo autdlarput uvdluvdlo kiangnerane Ispusati
igdluanut pivdlutik, táuna ínángavingme ínangassox uvdlup xerxan
6 igdluvdlo iluanut táuko iserput xajûssiagssanik aigdlerumavdlutik
3,27. akuâgutdlo kapivât; Rîggalo Bainalo xatángutâ ánagput. 7 igdlu
-mut iseramik táuna ínarfingmine ínangassox siuigtarfingmine
patigpât toxutdlugulo niaxuerdlugulo; niaxualo nagsarpât inger
-dlavdlutigdlo narssap kûgaitsup avxutâgut únuax tamàt. 8 Ispu
-sativdlo niaxua Hîprûnimut ãpât Dâvimut kúngilo oxarfigalugo
takûk Ispusatip niaxua, Sâvdlip xíngarssortivit inũssutsingnik si
-nugingnigtup ernerata; taima Nâlagkap nâlagara kúnge uvdlo
táuna akiniúmik tunivâ Sâvdlimut kinguânutdlo. 9 Dâvivdle akivi
Rîgga Bainalo xatángutâ Rímûnip Bêrûtimiup ernere oxarfigalugit
1 kúng. 1,29. ilumut ûmangmat Nâlagax tarnivnik utertitsissox angnikitdlior
-nartunit tamanit, 10 uvavnut nalunaersox oxardlune: ata, Sâvdl
toxuvox, tipaitsungnartumik oxariartorsoralune, tiguvara toxut
1,15. -dlugulo Sigdlangme, oxausia tipaitsungnartox taimáitumik aki
-ssaxartitdlugo; 11 ilivsilo angutit iluaitsorssuit angut iluartox to
-xúkavsiuk igdluane ínángaviane, auanik akiniússivfigísánginer
-pavse mãna pêrsitdlusilo nunamit? 12 inûsugtortanilo Dâvip inang
-matik toxúpait, agssaitdlo isigaitdlo kipivdlugit nivíngarpait tatsi
3,32. Hîprûnimītup xulânut; Ispusativdle niaxua tiguvât ilivdlugulo Ap
-nêrip ilerfanut Hîprûnimītumut.

kapitalit 5.

Israîlimut ilũngarmut kúngíngordlune Dâvip Jerûsalât najugarilerâ.
Filisterit perdlugtîkai.

1 nal. 11,1. 1 kingorna Israîlíkut nagguvexatigîgsortait tamarmik Hîpr
-nimut tikiúput Dâvimut oxardlutigdlo ima: ata, uvagut saunexut

lutalo uvinekatigâvtigut; [2]sujornagútaok Sâvdle uvavtínut kúngiu- 19,12.
tdlarmat ivdlît Israîlíkúnik anissartitsissûvutit isertartitsissûv- 1 nal. 11,2.
utitdlo; Nâlagardlo ilingnut okarpok: ivdlit ínugtáka Israîlíkut
ísavatit, ivdlitdlo Israîlíkúnut sujulerssuissûsautit. [3]Israîlip 1 Sâm. 25,30.
rkaunertai tamarmik tauva Hîprûnimut tikiúput kúngimut, kú- 1 nal. 11,3. 1 nal. 12,23.
ivdlo Dâvip angerfigingmatik Hîprûnime Nâlagkap kînâta sâne, 2,4;
ve tanipât Israîlimut kúngíngortitdlugo. [4]pingasunik kulilingnik 1 Sâm. 16,13.
okardlune Dâve kúngíngorpok, ukiut sisamanik kuligdlit kú- 1 kúng. 2,11;
iuvdlune; [5]Hîprûnime Jûtamut kúngiuvok ukiut arfinek-mardluk 1 nal. 29,27.
ımatitdlo arfinigdlit; Jerûsalâmilo ukiut pingasunik kuligdlit
gasutdlo kúngiuvok Israîlimut ilûngarmut Jûtamutdlo.
[6]kingornalo kúnge angutitanilo Jerûsalâliarput Jîpusíkúnut 1 nal. 11,4.
sane nunakartunut; Dâvimutdlo okarput ima: maunga iserna- 1 nal. 11,5.
ángilatit, tagpîtsut tumartorsimassutdlo nigortísavâtit — imána
dlutik: maunga Dâve isísángilak —. [7]Dâvivdle tiguarpâ pat- 1 nal. 11,5.
igtailissak Sîune, tamássa Dâvip igdlokarfia. [8]Dâvilo okarpok
llok táuna: nalingínaup Jîpusíkúnik perdlugtitsissup kugssiamut
gtordligit tumartorsimassutdlo tagpîtsutdlo Dâvip tarningata
igissai. taimáitumik okartarput: tagpîtsup tumartorsimassuv-
ûnît igdlo iserfigísángilâ. [9]patdligtailissardlo Dâvip najuga- 1 nal. 11,7.8.
lerpâ taivdlugulo Dâvip igdlokarfianik; avatâlo Dâvip karmarpâ
lumit ilungmutdlo. [10]Dâvilo angisûngoriartuínarpok, Nâlagkavdlo 3,1; 1 nal. 11,9.
terssârssuit Gûtiata najorpâ. [11]Hieramilo Tôrup kúngia arpâr- 1 nal. 14,1;
ınik autdlartitsivok Dâvimut kissungnigdlo sîteriussunik sana- 2 nal. 2,3.
unigdlo ujarkerissunigdlo karmasigssiortunik; Dâvilo igdluliorpât. 7,2.
tauva Dâve misigilerpok Nâlagkap aulajangersarâne Israîlimut 1 nal. 14,2.
ngíngortitdlune, nâlagauvfinilo akímagtíkâ ínugtane Israîlíkut
vdlugit.
[13]Dâve sule panerfarsertardlunilo nuliartarpok Jerûsalâmiunik 1 nal. 14,3.
prûnimit tikiúkame kingornagut, sulilo Dâvimut erniussarput
neritdlo panîtdlo. [14]tamássalo Jerûsalâme ernertârissaisa arkit: 1 nal. 14,4;
mua, Sûpâve, Nâtat, Sâlumô, [15]Jivgare, Elisua, Nivfak, Jâvfia, 3,5 tt. 1 nal. 14,5.6.
Elisâma, Eliâta, Elivfîlat. 1 nal. 14,7.
[17]Filisterit kalerríkamik, Dâve taníkât Israîlimut kúngíngor- 1 nal. 14,8.
tdlugo, majuarput Filisterit tamarmik Dâve ujariartordlugo;
âvivdlo tusaramiuk patdligtailissamut aterpok. [18]Filisteritdlo 1 nal. 14,9.
iúput siámardlutigdlo Rîvfait kôruáne. [19]Dâvivdlo Nâlagak 1 nal. 14,10.
junersiorpâ okardlune: majuásanerpunga Filisterinut? agssavnut 1 Sâm. 30,8.
niúkumârnerpigit? Nâlagardlo Dâvimut okarpok: majuarit, Fi-

1 nal. 14,11. -listerit agssangnut túniutdluínásagavkit. 20 Bâl-Parâtsîmut ta
Dâve tikiúpok, tássanilo Dâvip saperssisíkamigit okarpok: N
-lagkap kíngarssortíka sujunivne siámartípai, sôrdlo ermit siám
-tartut. tamána pivdlugo najugak tamána atserpât Bâl-Parâtsîm
1 nal. 14,12. 21 tássungalo Gûtipilutik kimangmatigik, Dâvip angutitaisalo tigu
1 nal. 14,13. 22 kâmûmivdlutik Filisterit majuarkingmata siámardlutigdlo R
1 nal. 14,14. -fait kôruáne, 23 Dâvip Nâlagak sujunersiorpâ; okarpordle: maj
-sángilatit; sakiatdlagit maligdlugit, tikíniardlugitdlo fígekutdlugss
1 nal. 14,15. nalãnit; 24 fîgekutdlugssuitdlo kârfisigut ingerdlarpaluk tusalerug
tauva kêrrásautit, tássáusangmat Nâlagak sujunigkut anissok F
1 nal. 14,16. -listerit katerssat perdlugtitsivigiartordlugit. 25 Dâvilo taimailiorp
sôrdlo Nâlagkap inákâne; Filisteritdlo perdlugtípai Gîpamit (
-serip ornigtariânut.

kapitalit 6.

Nâlagkap igdlerfia Dâvip igdlokarfianut ãkât.

1 nal. 13,5. 1 kingorna Dâvip Israîlime kinigkat tamaisa katerssorkig
pingasunik kulilingnik tûsintigdlit. 2 Dâvilo pikivok autdlardlun
1 nal. 13,6. inuit Jûtákut ingminîtut tamaisa ilagalugit, tássánga majũkuma
-dlugo Gûtip igdlerfia Nâlagkap katerssârssuit Gûtiata arka
1 nal. 13,7. atsernekartok, kânîtut kêrupît kulãne igsiassup. 3 Gûtivdlo igdler
kimugsiúpât kamutinut nutânut ikivdlugo, autdlarutdlugulo Ap
1 Sâm. 7,1. -nâtap igdluanit kákánguamîtumit, Usavdlo Agiuvdlo Apinât
ernerisa kamutit nutât ingerdlatípait. 4 autdlarúkamíkik Apinât
igdluanit kákánguamîtumit Gûtip igdlerfia ikisimatitdlugo, Ag
1 nal. 13,8. igdlerfiup sujornagut ingerdlavok; 5 Dâvilo Israîlivdlo inokutai in
-ngarmik pínguarput Nâlagkap sâne nipilerssûtinik tamalânik k
-nungnerit kissuinik kúkilagtaríssanigdlo kúkilagutilingnigdlo kila
1 nal. 13,9. -tinigdlo avilortunigdlo sujanãnguanigdlo. 6 Nâggunip iserteriviau
pigamik, Gûtip igdlerfia Usap isagpâ tiguvdlugulo, ugsigit avkúm
1 nal. 13,10. nigoriatdlarmata. 7 tauva Nâlagkap níngangnera Usamut katsu
-ngailerpok, Gûtivdlo tássane patigpâ támarnera pivdlugo; tássa
4 Mór. 4, 15. 20. -nilo tokuvok Gûtip igdlerfiata saniane. 8 Dâvilo ajuatdlagpok
1 nal. 13,11. Nâlagkap Usa aserortingmago aserortôrnermik; najugardlo tamân
1 nal. 13,12. Usap aserortôrfianik taissarpât uvdlok mána tikitdlugo. 9 Dâvivdl
Nâlagak sujôragilerpâ uvdlorme tamatumane okardlunilo: kanok
1 nal. 13,13. ilivdlune Nâlagkap igdlerfia uvavnut písava? 10 Dâvivdlo ingminu
âtíkumángilâ Nâlagkap igdlerfia Dâvip igdlokarfianut, sangutitdlu-

le Oupate-Eitumip Gãtimiup igdluanut. [11] Nâlagkavdlo igdlerfia 1 nal. 13,14.
ıgavok Oupate-Eitumip Gãtimiup igdluane káumatit pingasut;
agkavdlo Oupate-Eitume inokutailo ilũngaisa pivdluarkuvai.
[12] kúngilo Dâve nalunaerfigât okardlutik: Nâlagkap pivdluar-
vai Oupate-Eitumip inokutai pigissailo tamaisa Gûtip igdlerfia
llugo; tauva Dâve autdlarpok Gûtip igdlerfia majũkiartordlugo 1 nal. 15,25.
ate-Eitumip igdluanit Dâvip igdlokarfianut tipaitsugdlune. [13] Nâ-
kavdlo igdlerfianik erssugtut ingerdlalermata arfinilingnik av-
rarsimavdlutik, tunissíput ugsingmik norramigdlo puatdlarsag- 1 kúng. 8,5.
mik. [14] Dâvilo pigsigsârpok nukine tamákerdlugit Nâlagkap 1 nal. 15,26.
e, kiapekússuarmik merkuluaitsumik atissakardlune. [15] taima 1 nal. 15,27.
rip Israîlivdlo inokutaisa ilũngarmik Nâlagkap igdlerfia majũpât 1 nal. 15,28.
itsungnermit nivdlingârdlutik suvdluartáussuarnigdlo nipiler- 1 Sâm. 4,5.
rdlutik. [16] pivordlo Nâlagkap igdlerfia Dâvip igdlokarfianut 1 nal. 15,29.
utilermássuk, Miggale Sâvdlip pania igalássákut itsuartok, kú-
ilo Dâve issigileramiuk tapartok pigsigsârdlunilo Nâlagkap sâne,
imigut narrugâ. [17] Nâlagkap igdlerfia tauva erkúpât ilivdlugulo 1 nal. 16,1.
ıut tovkup kerkanut Dâvip inigssiordlugo nápartitâta; Dâvilo
íssutinik ikivkagagssanik pigdlîvok Nâlagkap sâne tuníssutinigdlo
uiutinik. [18] tuníssutit ikivkagagssat tuníssutitdlo kujaniutit 1 nal. 16,2.
rip pigdliutigerêramigit, inuit pivdluarkuvai Nâlagkap kater- 1 kúng. 8,55.
irssuit Gûtiata arkagut. [19] inungnutdlo tamanut, Israîlíkúnut 1 nal. 16,3.
meriagtunut tamanut, angutinutdlo arnanutdlo, avguaivok nali-
ínak tunivdlugo timiussamik kakortugssiamik putûgkamik ataut-
nik nekiminerssuarmigdlo atautsimik vînigssausiamigdlo ataut-
nik; inuitdlo ilũngarmik tauva autdlarput nungutdlutik igdlu- 1 nal. 16,43.
ngnut.

[20] Dâve utermat inokutine pivdluarkujartordlugit, Miggale
dlip pania anivok Dâve pâriartordlugo okardlunilo: kanok atar-
ıartigâ uvdlume Israîlip kúngia, ulêrame uvdlume kivfame kiv-
t arnat issigititdlugit, sôrdlo pîtaerssortut ilât kisime ulêrsartok.
)âvile Miggalimut okarpok: Nâlagkap sâne, kinigaringmanga
tangnit inokutainitdlo tamanit pingârnerutitdlunga inatdlungalo 5,2; 7,8;
ulerssuissôrkuvdlunga Nâlagkap ínugtainut Israîlíkúnut, Nâlag- 1 Sâm. 25,30.
p sâne pínguarpunga; [22] taimáinivnitdlo sule kíngarkúnarnerú-
unga ingmivnutdlo nikagalunga, kivfatdlo arnat okautigissatit
ko atarkinarsekatigísaváka. [23] Miggalile Sâvdlip pania kitor-
ırtãngilak uvdlormut torkuvingminut agdlât.

1 nal. 17.

kapitalit 7.

Dâvip igdluliulerssârmane Nâlagkap Nãtákut inerterâ; Dâve Nâlagkamut tugsiar

1 pivordlo kúngip igdlune inekarfigigamiuk, Nâlagkap unia
-vigssakartingmane kíngarssortiminit avatiminītunit tamanit pinei
-saersitdlune, 2 tauva kúnge Nãtamut pruvfîtimut okarpok: tak
5,11. -sagingma uvanga igdlume sîteriussume inekartunga, Gûtivdle i
-dlerfia tovkup kaleraisa iluáne inekartok. 3 Nãtatdlo kúngim
okarpok: kâ, ũmápit iluarissânik pĩnarit, Nâlagkap najorma
4 únuardle táuna Nâlagkap okausia Nãtamut pivok okardlun
5 kivfavnut Dâvimut okariartorit: ima okarpok Nâlagak: iv
1 kúng. 8,16. igdluliúsanerpinga inekarfigssavnik? 6 mássa igdlume inekarnan
Is. 66,1. taimanimit Israîlip kinguai Egivtinimit majuartíkavkit uvdlord
mána tikitdlugo angalassarpunga tupermîtdlunga inekarfingm
-dlungalo. 7 sumilũnît angalassardlunga Israîlip kinguaine t
-mane okautsimik okalungnerpunga Israîlíkut nagguvekatigig
-taisa ilainut atautsinutdlũnît ínugtavnik Israîlíkúnik pârssern
-ssavnut, okardlunga: sôk igdluliúngilisinga sîteriussumik? 8 mán
kivfavnut Dâvimut okásautit imána: ima okarpok Nâlagak kat
tugs. 78,70; -ssârssuit Gûtiat: uvanga tiguvavkit savautit uníngaviánit malisa
1 Sâm. 16, 11-13. -sitdlugit, sujulerssuissôrkuvdlutit ínugtavnut Israîlíkúnut: 9 naj
-pavkitdlo tamatigut, súkut ingerdlassarângavit, kíngarssortitit
tamaisa pîarpáka sângnit, tusâmassángortekâvkitdlo, sôrdlo n
-name angnerit tusâmassaussut; 10 ínugtákalo Israîlíkut najug
-ssarsisípáka íkússordlugitdlo, initârfigtigdlo nunagísavât aulajun
-náisavdlutik; iluaitsulissutdlo kingumut nâgdliugtísángilait su
-nagutut, 11 taimanimit agdlât erkartũssissunik ínugtavnut Isra
-kúnut ivertitsigama; ivdlitdlo uníngavigssarsisíkumârpavkit kíng
-ssortingnit tamanit pinekásaersitdlutit; Nâlagkavdlo nalunaerfig
1 kúng. 8, igdluliorumavdlutit; 12 mássa uvdlugssatit nâgpata, sujuaissang
19. 20. -dlo ínaruvit, kingunigkut kinguâgssat makitíkumârpara timin
1 kúng. 5,5; píngorumârtugssak, nâlagauvfialo aulajangersarumârpara; 13 táussum
tugs. 89,4. 5. atera igdluliorumârpâ, igsiavfigdlo kilâlik nâlagauvfiata pia aul
Epr. 1,5; -jangersíkumârpara nâgssáungitsumik. 14 uvanga atâtagisavâng
tugs. 89,27. táunalo erneriumârpara ajortuligpat pitdlagagssara inuit patitsisâ
inuitdlo kitornaisa perdlûtainik. 15 isumagssuinerale táussuman
1 Sâm. 15,26. nigúsángilak, sôrdlo Sâvdlimit nigortíkiga, pêrsíkavko kĩnavit sâm
1 Sâm. 2,35. 16 inokutititdlo nâlagauvfîtdlo atátuínásáput nâgssáungitsumik k
tugs. 93,2. -navit sâne; igsiavfît kilâlik aulajáisavok soraiuitsumik.

17 oκautsit tamáko tamaisa íssuardlugit takordlûgardlo tamána
nât nâpertordlugo taima Nãtat oκalugpoκ Dâvimut. 18 tauva
nge Dâve iserpoκ, Nâlagkavdlo kînâta sâne uníngavdlune oκar-
oκ: kinaugama, Nâlagaκ Nâlagaκ-â, kíkûngmatalo inoκutíka, 1 Môr. 32,10.
ina tikitdlugo tasíssersũpinga? 19 tamânalo sule mikigigagko,
ilagaκ Nâlagaκ-â, oκalugputit ãma kivfavit inoκutainik uvdlug-
sane ungasigsune; inûvdlo ilerκua atordlugo taimailiorputit, Nâ-
ıgaκ Nâlagaκ-â. 20 sumigdlo Dâve ilingnut sule oκalúsava, kivfat
ilit ilisimagagko, Nâlagaκ Nâlagaκ-â? 21 oκautsit pivdlugo ũmá-
itdlo iluarissâgut angingârtoκ tamána tamât nãmagsivat, kivfat
ilunaerfigiumavdlugo. 22 tamána pivdlugo nâlangnangârputit, Nâ-
ıgaκ Gûte ûmâ; mássa iligtut ítoκángilaκ, Gûteκángilardlo iv- Is. 45,5.
liúngitsumik, siutivtínik tusagkavut tamaisa nâpertordlugit. 23 kí-
utdlo inuiáupat atausiussut nuuame ínugtagtut Israîlíkutut? táuko 5 Môr. 4,7.
ûtip utertíkiartorai ínugtariumavdlugit tusâmassángortíkumavdlu-
ilo, nunalo pigissat angisûnik ánilârnartunigdlo nãmagsisitsivigiu- 5 Môr. 10,21.
navdlugo ínugtavit sãne, ilingnut utertitavit Egivtinimit, akimángit-
unit Gûtînitdlo. 24 ínugtatitdlo Israîlíkut ilingnut piarêrsarpatit,
ugtariumavdlugit nâgssáungitsumik; ivdlitdlo, Nâlagaκ, Gûtigãtit.
mãnalo, Nâlagaκ Gûte ûmâ, oκausek kivfangnut inoκutainutdlo
κauserissat aulajangersaruk nâgssáungitsumik, taimailioritdlo sôrdlo
κalugtutit; 26 tauva arκit nâlangnartitáusavoκ nâgssáungitsumik,
κásangmata: Nâlagaκ katerssârssuit Gûtiat Israîlimut Gûtiuvoκ;
ivfavitdlo Dâvip igdlua aulajáisavoκ kînavit sâne; 27 mássa ivdlit,
lâlagaκ katerssârssuit Gûtiat, Israîlip Gûtia, kivfat tusardlerpat
κardlutit: igdluliorumârpavkit; tamána pivdlugo kivfat ũmámigut
ajumigsivoκ tugsiut tamána ilingnut tugsiutigiumavdlugo. 28 mã-
ıalo, Nâlagaκ Nâlagaκ-â, ivdlit Gûtiuvutit, oκautsisitdlo sagdlu- tugs. 33,4.
suíssutaujumârput, kivfangnutdlo oκalugputit ajúngitsumik tama-
ıumínga. 29 autdlarnîvdlutit tauva kivfavit inoκutai pivdluarκúkit,
înavit sâne ítuínarκuvdlugit; mássame, Nâlagaκ Nâlagaκ-â, ivdlit tugs. 41,13.
κalugkavit, pivdluarκussinernik kivfavit inoκutai pivdluarκuneκá-
sáput nâgssáungitsumik.

kapitalit 8. 1 naL. 18.

akimángitsut erκaminîtut Dâvip saperssisíkai.

1 kingornagut Dâvip Filisterit saperssisípai κunutitdlugitdlo;
Filisteritdlo arsârpai Mîtak-Amamik. 2 Mûapíkutdlo saperssisípai, 4 Môr. 24,17.

nunamutdlo natdlartitdlugit sorкârúmik ússersarpai, sorкârut ma
-dloriardlugo toкutagssángordlugit sorкârutivdlo nãmagissai inû
-tagssángordlugit ússersaissarpoк; taima Mûapíkut Dâvimut ki
-fángorput tunissutinik âtsissut. [3]ãma Hâtarîser Rîggûvip erne
Sûpap kúngia Dâvip saperssisípâ, autdlariarmat agssane kûngm
Aivfaratimut kingumut sâgtíkumavdlugit. [4]Dâvivdlo arsârpâ
-mugtilingnik tûsintilingnik arfineк-mardlungnigdlo untritilingn
angutinigdlo mardlungnik кulilingnik tûsintilingnik pisuínarnik; к
Jôrs. 11,6. 9. -mússuit кimugtuarssugtait tamaisa Dâvip navdluiarpai, ilait к
-mússuit untritigdlit кimugtuarssugtait taimáitoк amiákûtitdlug
[5]Sêriamiutdlo Damaskusimiut tikiungmata Hâtarîser Sûpap kúng
ikioriartordlugo, Sêriamiut ilait angutit mardlungnik кulilingn
mardlungnigdlo tûsintigdlit Dâvip perdlugtípai. [6]sákutûnigdlo u
-ngassugssanik Dâve Sêriame Damaskusimîtitsingmat, Sêriami
Dâvimut kivfángorput tunissutinik âtsissut. Nâlagkavdlo Dâ
ánáutarpâ tamatigut, súkut ingerdlassarângat. [7]erкornavêrкu
kûltiussut Hâtarîserip kivfainĩtut Dâvip tiguvai âtdlugitdlo Jerûs
-lâmut. [8]Bĩtamit Bêrũtaimitdlo Hâtarîserip igdloкarfiutainit kûng
Dâve kangnúsarparujugssuarnik tigusivoк.

[9]Tue Hâmatip kúngia kalerríkame, Hâtarîserip sákutôrpag
-ssue ilũngaisa Dâvip saperssisíkai, [10]Jôrât erne Tuip kúngimut
Dâvimut autdlartípâ apererкuvdlugo кanoк-íssusianik pivdluarкor
-кuvdlugulo, Hâtarîser sorssugdlugulo saperssisingmago — Hâta
-rîser Tuip akerarigamiuk — ; igssoraivfingnigdlo sĩlviussunik ig
-ssoraivfingnigdlo kûltiussunik igssoraivfingnigdlo kangnúsaussuni
nagsataкarpoк. [11]tamákútaoк kúngip Dâvip ivdlernartípai Nâlag
-kamut pigititdlugit, ilaliutdlugitdlo sĩlvimut kûltimutdlo akimángit
-soкatigîngnit nâlagángorfigissaminit tamanit ivdlernartitaminut.
[12]Sêriamiunit Mûapíkúnitdlo Amunivdlo kinguainit Filisterinitdl
Amalákúnitdlo paggatigissanitdlo Hâtarîserimit Rîggûvip erneranit
Sûpap kúngianit. [13]uterame Dâve tusâmassángorpoк Sêriamiut
tugs. 60,2; saperssisísimagamigit кôrкume tarajortûme, arfersaneк-pingasunik
2 kúng. 14,7. tûsintigdlit. [14]sákutûnigdlo uníngassugssanik Eitumimîtitsingmat
Eitume ilũngardlugo uníngassugssanik sákutûlersordlugo, Eitumíkut
ilũngarmik Dâvimut kivfángorput. Nâlagkavdlo Dâve ánáutarpâ
tamatigut, súkut ingerdlassarângat.

1 kúng. 10,9. [15]Dâve tauva kúngiuvoк Israílimut ilũngarmut; erкartũssisitdl
Dâvip erкordluartípai ínugtaminut tamanut. [16]Jûape Sêrujap er
2 Sâm. 20,23. -nera sákutûnut ivertitauvoк, Jûsavfatdlo Agilûtip ernera pisima-

ınik erкaissagssanik agdlagtartûvdlune. [17] Sâtûk Agitup ernera
milagdlo Apiătarip ernera palasiúput, Seraialo agdlagtartûvdlune.
ìinaia Jûjatâp ernera sákutût kúngimik pârssissut nâlagarât; 1 nal. 18,17.
rivdlo ernere palasiúput.

kapitalit 9.

Dâvimik Mivfîpusatimigdlo.

[1] Dâve oкarpoк: Sâvdlip inoкutai amiákoкarnerpat sule ata-
umik? táuna tauva isumagssorumârpara Jûntât pivdlugo. [2] Sâv- 1 Sâm. 20,15.
ivdlo inoкutai kivfaкarmata Sîpamik atilingmik, Dâvimut кaer- 16,1.
ıvât; kúngivdlo oкarfigâ: ivdlit Sîpauvit? oкarpoк: kivfat táu-
.uvoк. [3] kúnge oкarpoк: Sâvdlip inoкutai ilaкángínerpat sule
ssumik? táuna tauva Gûtip isumagssuíssusianik iliorfigiumâr-
ıra. Sîpap kúnge akivâ: Jûntâp ernera isigkamigut tumartor- 4,4.
massoк atagatdlarpoк. [4] kúngip oкarfigâ: sumîpa táuna? Sîpap
ıge akivâ: ata, Mâggerip Amialip ernerata igdluanîpoк Lûti- 17,27.
ırime. [5] tauva kúnge Dâve autdlartitsivoк aisitdlugo Lûtipâ-
mit Mâggerip Amialip ernerata igdluanit. [6] Mivfîpusatdlo Jûntâp
ıera Sâvdlip ernutâ Dâvimut tikiúkame kînaminik patdlorpoк 1 Sâm. 25,23.
igdlunilo; Dâvilo oкarpoк: Mivfîpusat; akivâ: kivfat tássauvoк.
ıâvivdlo oкarfigâ: erseкinak, isumagssungârumârpavkit Jûntât
ıtat pivdlugo, Sâvdlivdlo âtavit narssautâ ilũngât ilingnut utertí-
ımârpara, nerrivivnilo nerissartuínásautit. [8] sikigdlunilo oкarpoк: 2 kúng. 25,29.
ıfat sûngmat кingmeк toкungassoк sâgfigaiuk, sôrdlo uvanga 1 Sâm. 24,15; 2 kúng. 8,13.
nga? [9] tauva kúngip Sîpa Sâvdliugaluap inûsugtortâ кaerкuvâ oкar-
ıalugulo: Sâvdlip inoкutaisalo ilũngarmik pigissait tamaisa tú-
úpáka nâlagarigaluavit erneranut. [10] nunautâlo ivdlit ernivitdlo
ıfavitdlo sanarfísavarse iserterivdlusilo [naussuinik], nâlagariga-
ıavit ernera timiussauteкarкuvdlugo nerissagssaminik; Mivfîpu-
ıtdlo nâlagarigaluavit ernera nerissartuínásavoк nerrivivne. Sîpa 19,17.
ıaneк-tatdlimanik erneкarpoк mardlungnigdlo кulilingnik kivfa-
ardlune. [11] Sîpa tauva kúngimut oкarpoк: nâlagkama kúngip
ıfaminut inássutigissai tamaisa maligdlugit taimailiúsavoк kivfat;
ivfîpusatdlo nerrivivne nerissarumârpoк sôrdlo kúngip ernerisa
t. [12] Mivfîpusat erninguaкarpoк Miggamik atilingmik; tamaisalo
pap igdluane ineкartut Mivfîpusatip kivfarai. [13] Jerûsalâtdlo
ivfîpusatip uníngavigâ kúngip nerriviane nerissartuínarame; isig-
amigut igdlugtut tumarsimavoк táuna.

1 nal. 19. kapitalit 10.

Dâvip autdlartitai Amunip kinguaisa mitangnarsisíkait. Dâvip sapersisika.

[1] pivordlo kingornagut Amunip kinguaisa kúngiat toкungma
Hânunilo ernera kúngíngormat kingorârdlugo, [2] tauva Dâve oкarpoi
Hânune Nâgasip ernera isumagísavara, sôrdlo angutâta uvang
isumagigânga; Dâvilo autdlartitsivoк, kivfamigut tugpatdlersar
-mavdlugo angutigigalua pivdlugo; Dâvivdlo kivfai Amunip ki
-nguaisa nunãnut tikiúput. [3] Amunivdle kinguaisa nâlagartait Hâ
-nunimut nâlagkamingnut oкarput: atâtat Dâvimut atarкiniars
-raiuk tugpatdlersaissugssanik autdlartitsivigingmatit? mána pissu
3,25. -tigíngíneramiuk, igdloкarfik kigdlisiortíkumavdlugo misiligtíkumav
-dlugulo mumisíkumavdlugulo, Dâvip kivfane ilingnut autdlar
-típai? [4] Dâvip kivfai tauva Hânunip tiguvai umísalo agfait sa
-vingmik salíssúmik pîardlugit ánoraitdlo кerкisigut kipivdlugi
nuluinut agdlât; autdlartípailo. [5] nalunaerfigineкarame Dâve aut
-dlartitsivoк naláukiartortitdlugit, mássame angutit táuko mitangnar
-sisíneкangârput; kúngilo oкarкussivoк: Jêriggume uníngagatdlarit
umise nautserdlugit; uterumârpuse tauva. [6] Amunip kinguai ma
1 Sâm. 13,4; -lugileramik Dâvimut ûminarsarsimavdlutik, Amunip kinguai aut
27,12; 2 Sâm. 16,21. -dlartitsíput akilerdlugitdlo iligssarsiarait Sêriamiut Rîggûvip ino
-кutai Sêriamiutdlo Sûpamiut, mardlungnik кulilingnik tûsintigdli
pisuínait, Mâggavdlo kúngiata angutitai, tûsintigdlit, Tûvivdlo ang
erк. 11,8. -titai, angutit arкaneк-mardlungnik tûsintigdlit.
[7] tamána Dâvip tusaramiuk, Jûape sákutôrpagssuitdlo pissar
-ssuit ilũngaisa autdlartípai. [8] aníputdlo Amunip kinguai, sorssu
-savdlutigdlo siagput [igdloкarfiup] isâvfiata pâne; Sêriamiutdl
Sûpamiut Rîggûvimiutdlo Tûvivdlo Mâggavdlo angutitait narssam
ingmíkôrput. [9] Jûapip sorssugtugssat takugamigit sangmigãne sa
-junerminitdlo kingunerminitdlo, Israîlip sákunerdlârtai tamaisa a
-nersivigai siagtitsivdlunilo Sêriamiut pâriartorumavdlugit; [10] inu
sivnerussut túniúpai Apisaimut nugkaminut sujulerssorкuvdlugit, ta
-nalo siagtitsivoк Amunip kinguai pâriartorumavdlugit; [11] oкarpordlo
Sêriamiut artorssartíkaluarpánga, ikiúsavarma; Amunivdle kinguaisa
5 Môr. 20,1; artorssartíkaluarpâtit, ikioriartúsavavkit; [12] tugpatdlerit sapíserna
ap.sul. 21,14. -talo ínugtavut pivdlugit Gûtivtalo igdloкarfiutai pivdlugit; Nâlagaк
tauva iluarissaminik piumârpoк. [13] Jûape tauva inuitdlo ilagissa
savssarmata Sêriamiut sorssugkiartordlugit, кimarratigât. [14] Amu
-nivdlo kinguaisa takugamíkik Sêriamiut кimâssut, ãma Apisai a

ıarratigât igdloĸarfingmutdlo pivdlutik; tauva Jûape uterpoĸ
nunip kinguainit Jerûsalâmutdlo pivdlune.
15 Sêriamiut takugamik Israîlíkut sãne saperssisitauvdlutik,
ıutsimut katerssorput; 16 Hâtarîserilo autdlartitsivoĸ, Sêriamiut
gssûp ungatânĩtut anerĸuvdlugit; Hîlamimutdlo táuko píput
ıpaĸ Hâtarîserip sákutûisa nâlagât sujulerssortigalugo. 17 Dâvimut
mána nalunaerneĸarmat, Israîlíkut ilũngaisa katerssorpai, Jôrtanilo
ìrdlugo Hîlamimut pivoĸ; Sêriamiutdlo siagput Dâve pâriartor-
lugo sorssugdlugulo. 18 Sêriamiutdle ĸimãput Israîlíkut sãnit,
àvivdlo toĸúpai Sêriamiut ilait ĸimugsersut arfineĸ-mardlungnik
ıtritigdlit ĸimugtigdlitdlo sisamanik ĸulilingnik tûsintigdlit; ãma
ıpaĸ sákutûisa nâlagât unatarpâ toĸutdlugulo tássane. 19 kúngit
marmik Hâtarîserip kivfai takugamik Israîlíkut sãne saperssisi-
auvdlutik, Israîlíkut erĸigsivigssioĸatigait kivfartorfigilerdlugitdlo;
ìriamiutdlo ersilerput Amunip kinguai kingorna ikiorneĸ sa-
ilerdlugit.

kapitalit 11.

Dâvimik Básîpamigdlo.

1 ukioĸ ĸímûngmat kúngit sorssugkiartordlutik anissarfiata 1 nal. 20,1.
ılâgut Dâvip Jûape autdlartípâ kivfane ilagititdlugit Israîlíkutdlo
ìngaisa; Amunivdlo kinguai aserorpait Rapalo unguvdlugo; Dâ- 12,26.
ìle Jerûsalâme uníngassoĸ. 2 pivordlo ilãne únugkâ Dâve sinig-
ìngminit makíkame saĸissârdlunilo kúngip igdluata ĸâne, tauva
dlup ĸânit arnaĸ takulerpâ uvfartoĸ, arnaĸ issigalugo píneĸissoĸ.
Dâvilo arpârtitsivoĸ arnaĸ sujunersiutigititdlugo'; oĸarput: unáu-
ıgínerpa Básîpa Eliâmip pania Ueriap Hĩtíkûssup nulia? 4 tauva
ìâve arpârtunik autdlartitsivoĸ piartortitdlugo; iserfigingmanilo
ıáupâ; táunalo ivdlernarsarame mingungnartuersardlune igdlu- 3 Mór. 15,18.
ninut uterpoĸ. 5 arnaĸ nârtulerame arpârtitsivoĸ Dâvilo na-
unaerfigititdlugo oĸarĸussivdlune: nârtulerpunga. 6 tauva Dâvip
ìape arpârtitsivigâ ima: Ueria Hĩtíkûssoĸ uvavnut autdlartíssuk;
ìapivdlo Ueria autdlartípâ Dâvimut. 7 Ueriap tikingmane Dâ-
ıip aperssorpâ Jûapip ĸanoĸ-íssusianik inuitdlo ĸanoĸ-íssusiá-
ıik sorssugtutdlo ĸanoĸ-íssusiánik. 8 Dâvilo Ueriamut oĸar-
ooĸ: igdlungnut aterit isigkatitdlo uvfardlugit; Uerialo aningmat
úngip igdluanit, kúngip pajugutâ kingornagut anípât. 9 Ue-
riale ínarpoĸ kúngip igdluata pâne nâlagkame kivfai tamaisa

ilagalugit, igdluminut aternane. 10 Dâvilo nalunaerfigât oкardlutik
Ueria igdluminut atíngilaк; tauva Dâve Ueriamut oкarpoк: avкú-
-ssuarmit tikínginerpit? suna pivdlugo igdlungnut atíngilatit? 11 Ue-
-riale Dâvimut oкarpoк: igdlerfik Israîlíkutdlo Jûtákutdlo tupiu-
-ssane uníngangmata, nâlagaralo Jûape nâlagkamalo kivfai narssái-
-narme tangmârsimangmata, uvanga igdluvnut isísanerpunga ne-
-riartordlunga imeriartordlungalo nuliaralo ínáukiartordlugo? ilu-
-mut ûmagavit, ilumutdlo ûmangmat tarnit, taimailiornek saper-
-punga. 12 Dâve tauva Ueriamut oкarpoк: mâne uvdlumisaoк
uníngagatdlait, aкago autdlartíkumârpavkit; Uerialo Jerûsalâme
unίugavoк uvdloк táuna aкagúkutdlo. 13 Dâvivdlo кaerкungmane
kînâta sâne nerivoк imerdlunilo putorкatínekardlunilo; únungmat
anivoк ínariartordlune ínángavingminut nâlagkame kivfai ilagalugit,
igdluminut aternane. 14 кaungmat Dâvip agdlagkanik Jûape ag-
-dlagfigâ Ueriákutdlo nagsiutdlugit. 15 agdlagkanilo agdlagpoк ima:
Ueria sagdlíngortísiuk sorssûtunut agsorûtingârtunut . pisitdlugo.
uteritsilo кimagdlugo, unatarnekarкuvdlugo toкorкuvdlugulo. 16 pi-
-vordlo igdloкarfik Jûapip ungugamiuk, tauva Ueria inigssipâ ilisi-
-massaminik sorssutdlarкigsut najugãnik. 17 igdloкarfiuvdlo inue
aningmata Jûapimut sorssugdlutik, inuit ilait Dâvip kivfaisa ilait
ordlorarput, Uerialo Hîtíkûssoк ãma toкuvoк. 18 tauva Jûape
autdlartitsivoк Dâvilo nalunaerfigititdlugo tamanik sorssugtitdlugit
pisimassunik. 19 arpârtugssardlo inâpâ oкardlune: sorssugtitdlugit
pisimassut tamaisa kúngimut oкautigerêrugkit, 20 kúngilo katsu-
-ngaerssorpat kamalerdlune ilingnutdlo oкardlune: suna pivdlugo
igdloкarfingmut patdligúpise sorssugkiartordluse? ilisimángilisigik
erк. 9,53. кanoк pisigsissartut ungalorssuarmit? 21 kia Apimîlak Jerúpisatip
ernera perdlugtípâ? aserorterutiminermik arnaк táussumúnga igit-
-sínginerpa ungalorssuarmit toкutdlugo Tîpásime? sôrme patdli-
-gúpise ungalorssuarmut? tauva oкásautit: ãma kivfat Ueria Hî-
-tíkûssoк toкuvoк. 22 arpârtordlo autdlarpoк; tikiúkamile Dâve
nalunaerfigâ Jûapip orкersûtainik tamanik. 23 arpârtordlo kúngimut
oкarpoк: angutit táuko uvavtínut artornarsilermata ánivigalutalo
narssamut, sãkaluatdlarpavut isâvfiup pâ tikitdlugo. 24 pisigsar-
-tutdlo ungalorssuarmit kivfatit piseriarmatik, kúngip kivfaisa ilait
toкutáuput; ãma kivfat Ueria Hîtíkûssoк toкuvoк. 25 tauva Dâve
arpârtumut oкarpoк: imána Jûapimut oкásautit: issingnut ajortu-
-ngíkile tamána pisimassoк, pana tamatigut tamauna nungutitsi-

ısarmat; igdlokarfingmut sorssungnerit aulajangiutīnaruk igdluilo
pititdlugit; taima kajumigsāsavat.
26 Ueriap nuliata tusaramiuk Ueria uvine tokusimassok, áipe
ɔípâ. 27 aliasugfigdle kângiungmat, Dâve autdlartitsivok isertit-
llugulo igdluminut nuliarilerdlugulo; ernertáupâlo. tamánale Dâvip
ınok-iliornera ajortûvok Nâlagkap issainut.

kapitalit 12.

Dâvimik Nātamigdlo. Amunip kinguai Dâvip pitdlarai.

1 Nâlagkavdlo Nātat Dâvimut autdlartípâ; iserfigigamiuk okar-
ıgâ: igdlokarfingme atautsime mardlungnik angutekartok, áipâ
sôrssûssok áipâ pîtsûvdlune. 2 pisôrssuak savautekarpok ugsiute-
:ardlunilo amerdlasôrssuarnik; 3 pîtsordle avdlamik pigissakángilak
siáne savatuamik arnaussumik ukiortamik mikisúnguamik pisiari-
saminik; inûtiugmane agdlivok táussumane, kitornai agdliartoka-
igalugit; okúmigagssânit nerissarpok, ermusianit imertarpok sâ-
ıilo nalassardlune, sôrdlume panigigâne. 4 angalassordle angúmut
sôrssuarmut tikiungmat, savautine ugsiutinilo erdligai ilángaru-
nanagit tikerâriartortumut iserfigissiminut piarêrsagagssaminik;
ıgutivdlo pîtsup savautâ arnaussok ukiortak tiguvâ piarêrsardlu-
,ulo inungmut iserfigissiminut. 5 tauva Dâvip níngangnera kat-
ungailekaok angúmut táussumúnga, Nātamutdlo okarpok: ilumut
nangmat Nâlagak, angut táuna taimailiortok tokutagssauvok.
ıavalo arnaussok ukiortak akilísavâ sisamariardlugo imáitok piv- 2 Môr. 22,1.
llugo: taimailiorame nagdligingningnerdlo ajordlune. 7 tauvale
ātat Dâvimut okarpok: ivdlit táunauvutit; ima okarpok Nâlagak
raĩlip Gûtia: uvanga taníkivkit Israĩlikúnut kúngíugortitdlutit, 1 Sâm. 16,
rangalo ánáukivkit Sâvdlip agssainit; 8 nâlagkavitdlo inokutai 1. 13.
ngnut túniúkíka nâlagkavitdlo nuliai sángnut, Israĩlivdlo Jûtavdlo
okutai ilingnut túniúkíka, ikigpatalo ilásagaluarpáka pigssitdlutit
rdlanik taimaekatainik. 9 suna pivdlugo Nâlagkap okausia asigí-
ıarpiuk iluaríngisâuik iliordlutit? Ueria Hĩtíkûssok panamik pa-
igpat nulialo ilingnut nulíssiutdlugo; táuname tokúpat Amunip
nguaisa panâtigut. 10 mānalo pana inokutingnit nigúsángilak, ni-
;úsángivigdluínardlune, mána píssutigalugo: asigínarangma Ueriav-
llo Hĩtíkûssup nulia tiguvdlugo ilingnut nulíssiutdlugo. 11 ima
karpok Nâlagak: ata, uvanga perdlungmik ilingnut nagdliutitsiu-
nârpunga inokutingnit piumârtugssamik, nuliatitdlo tigujumârpáka

16,22. issigititdlutit túniutdlugitdlo tugdlingnut; nuliatitdlo ínáukumàrp[illegible]
sekinek; mána sekínersitdlugo. [12]ivdlitdle issertordlutit pigav[illegible]
uvanga taimailiorumârpunga Israîlíkut ilûngarmik tákuáne sekine[illegible]
24,10; -sitdlugulo. [13]tauva Dâve Nãtamut okarpok: Nâlagkamut ajor
tugs. 51. -tuliarpunga. Nãtatdlo Dâvimut okarpok: Nâlagkap ãma ajortu
-liautsingnik isumákêrfigâtit; tokúsángilatit. [14]kisiáne Nâlagka[illegible]
11,27. kíngarssortai asigínaisíkagkit taimailiordlutit, ãma ernek ilingnu
erniussok tokúsavok. [15]Nãtat tauva igdluminut autdlarpok; nâlu
-ngiardlo Ueriap nuliata Dâvimut erniarissâ Nâlagkap patigpâ na
-pangârtitdlugo. [16]Dâvivdlo Gûte ujarpâ nukagpiaránguak piv
-dlugo; Dâvilo îsíngitdluínarpok, iserdlunilo únuivok nunáinarm[illegible]
ínangavdlune. [17]igdlokataisalo utorkaunertait makíput pigaluar
-dlugulo makerkuvdlugo nunamit; piumángilardle timiussartokati
-ginagitdlo. [18]pivordlo uvdlut arfinek-aipãne nâlungiak tokussok;
Dâvivdle kivfaisa nalunaerfiginek saperpât nâlungiamik tokussumik
okaramik: ata, nâlungiak inûgatdlartitdlugo okalugfigissarângavtin[illegible]
niperput tusarnek ajormago, kanorme tauva okarfigísavarput: nâ
-lungiak tokuvok? ajortumik ilioralugtuakaok. [19]Dâvivdle kivfa[illegible]
takugamigit isuvssûtut, nalujungnaerpâ nâlungiak tokussok; Dâvil[illegible]
kivfaminut okarpok: nâlungiak tokuva? okarput: tokuvok. [20]tauv[illegible]
Dâve nunamit makípok uvfardlunilo tanitdlunilo avdlanigdlo áno
-rârtordlune, Nâlagkavdlo igdluanut iserpok patdlordlunilo; igdlu
-minutdlo iserdlune tunerkungmat, nerissagssainik savssaivfigât
nerivok tauva. [21]kivfaisale okarfigât: suna mána kanok-iliornerit
nâlungiak inûgatdlartitdlugo îsíngíniartutit kiavdlutitdlo, nâlungiardl[illegible]
tokungmat makítutit nerivdlutitdlo? [22]okarpok: nâlungiak inûgat
-dlarmat îsíngíniarpunga kiavdlungalo, okarama: kia ilisimav[illegible]
Nâlagkap sáimáusanerânga nâlungiardlo inûtitdlugo? [23]mãnale to
-kungmat, suvdlunga tauva îsíngíniásaunga? utertísínáusanerpar[illegible]
sule? uvanga ornigpara, uvavnutdle uternaviángilak. [24]Dâvivdlo
nulê Básîpa tugpatdlersarpâ iserfigalugulo ínautdlugulo; ernertâr
1 nal. 3,5; -matdlo Sâlumûmik atserpâ; Nâlagkavdlo asavâ. [25]Nãtákutdlo
22,9. pruvfîtíkut autdlartitsivok, atserpâlo Jitîtiamik Nâlagak pivdlugo.

[26]Jûapivdle Rapa Amunip kinguaisa piat sorssugfigâ; igdlo
-karfigdlo kúngekarfik tiguarpâ. [27]tauva Jûapip Dâve arpârtu[illegible]
autdlartitsivigâ okarkussivdlune: Rapa sorssugfigigavko ãma igdlo
-karfiup imekarfia tiguarujara; [28]mãnalo inuit sivnerussut kate
-ssúkit, igdlokarfingmutdlo tangmârdlutit tiguaruk, uvanga igdlo
-karfik tiguakinavara tusâmassángûtigalugulo. [29]Dâvip tauva inu[illegible]

ıgaisa katerssorpai, Rapaliardlunilo sorssugpâ tiguardlugulo. 1 nal. 20,1; Hsk. 21,25.
úngiatalo niaкorússua niaкuanit tiguvâ; talantisut kûltiussutut 1 nal. 20,2.
máissuseкarpoк ujaragtaкardlunilo erdlingnartunik; Dâvivdlo nia-
ıanut pivoк; paggatigissarparujugssuarnigdlo igdloкarfingmit ánit-
roк. 31 inuitdlo tássanîtut anisípai ilivdlugitdlo pilagtûtit кamu- 1 nal. 20,3.
dlo seкugterutit saviussut atainut ulimautitdlo saviussut atainut
erdlatitdlugitdlo ûterivigssuákut кarmasigssiorfíkut; taima Amu-
p kinguaisa igdloкarfê tamaisa iliorfigai. tauvalo Dâve inuitdlo
ıgarmik Jerûsalâmut uterput.

kapitalit 13.

Amnûnimik Tâmarimigdlo.

1 pivordlo kingornagut, Avsalût Dâvip ernera pínersumik na-
кarmat Tâmarimik atilingmik, Amnûnip Dâvip ernerata asalerâ.
mnûnilo isumatsagpoк nápardlune Tâmare najagsse píssutigalugo,
iarsiaungmat, Amnûnivdlo ajornartûtíkamiuk sumik iliorfigísav-
ugo. 3 Amnûnilo ikíngutekarpoк Jûnâtamik atilingmik Simiap 1 nal. 2,13.
ıvip angajuata erneranik; Jûnâtalo tássa angut ilisimangârtoк.
кarfigâlo: suna pivdlugo uvdlât nungutdlugit taima sanigoriar-
ırtigeкait, kúngip ernera ûmâ? nalunaerfigisínáungilinga? tauva
nnûnip oкarfigâ: Tâmare Avsalûp nukagssama najâ asagavko.
ûnâtap tauva oкarfigâ: sinigfingnut ínarit náparsimassûssârdlutit;
ıtatdlo iserpat takusardlutit, oкarfigísavat: Tâmare najagssara
rdle-ait timiussamik nerisíkiartordlunga nerissagssiordlungalo tá-
uvne, uvanga issigingnârкuvdlunga nererкuvdlungalo agssainit.
ıuvalo Amnûne ínarpoк náparsimassûssârdlune; kúngilo isermat
ıusardlune Amnûne kúngimut oкarpoк: Tâmare najagssara iser-
le-ait mamartulioriartordlune tákuvne ũmataussianik mardlungnik,
rerкuvdlunga agssainit. 7 Dâvilo tauva igdlumut arpârtitsivoк
marimut, oкarкussivdlune: Amnûnip anigssavit igdluanut piar-
rit-ait nerissagssioriartordlugo. 8 tauva Tâmare Amnûnip anig-
ıame igdluanut piartorpoк, táuna ínangassoк; naкítagagssatdlo
uvai, naкítaivdlunilo mamartuliorpoк tákuane ũmataussiatdlo
erdlugit; 9 ûtsivigdlo tiguvdlugo kuivai sânut; pináipordle neriu-
ıanane; oкarpordlo Amnûne: tamaisa uvavnit anisísigik; tamar-
ık tauva aníput кimagdlugo. 10 tauva Amnûne Tâmarimut oкar-
oк: nerissagssat sinigtarfingmut erкúkit, agssangnitdlo nerilanga;
nataussiat piarêrsagkane tauva Tâmarip tiguvai sinigtarfingmutdlo

erкutdlugit Amnûnimut anigssaminut. [11] âtsivigingmanilo nererки
-dlune tiguvâ oкarfigalugo: кarrît, ínáunga, najagssánguara. [12]
5 Môr. 22,21. -pâle: nâgga, anigssara, narrunarsarnanga, taimailiúsángingmata
-raîlime; taimailiornak silaerssordlutit; [13] uvangalo sumut narru
-ssaunera autdlarúsagaluarnerpara? ivdlitdlo ilerкajaкautit sila
-ssortut ilâtut Israîlime; mãnale kúngimut oкalugit-ait, erdligis
-ngingmanga ilingnut. [14] nipâle tusarumángilâ, artorssartitdlug
narrunarsarpâ ínautdlugo. [15] tauvale Amnûnip ûmigssulerpâ ûm
-ssuinermik angisôrssuarmik, angnerungmat ûmigssuinine ûm
-ssuleramiuk asangningnerminit asagatdlaramiuk; oкarfigâlo: m
-kigit, autdlarit. [16] sãpâle: pisitsiviginiaкinanga perdlungmik m
-tumínga, uvavnut mãna кanoк-iliornernit angnerussumik, ajagt
-dlunga; tusarumángilâle; [17] inûsugtortanilo kivfe кaerкuvâ oк
-dlunilo: una uvavnit anisíkiuk-ait silamut matulo kingorna
1 Môr. 37,3. parnaerdlugo. [18] táunale agdlalingmik ánorâкarpoк, кagdlers
taimáitut kúngip panîsa atissarissarmatigik niviarsiautitdlutik.
-fâta tauva anisípâ silamut matulo kingornagut parnaerdlugo. [19]
Jûp. 2,12. -marivdle niarкe arssanik sauvâ ánorârdlo agdlalik atissane a
agssanilo niarкuminut ilivdlugit angalauardlunilo nivdliavoк. [20]
-tale Avsalûp oкarfigâ: Amnûne anigssat ilinguîsimava? mãn
najánguara, nipangerit, кatángutigât; pisimassoк tamána ũmatig
erdloкíssutiginavêriuk. tauva Tâmare unúngavoк uvigssaerutdl
Avsalûp anime igdluane. [21] kúngip Dâvip tamáko pisimas
tamaisa tusaramigit ajuatdlaкaoк. [22] Avsalûvdle Amnûne oкal
-ngilâ ajortumigdlũnît ajúngitsumigdlũnît, Avsalûp Amnûne ûmi
-gamiuk, Tâmare najagsse narrunarsarmago.
1 Sâm. 25,2.7. [23] ukiut mardluk кímûngmata Avsalûp [savautiminik] kiv
-sitsigame Bâl-Hâtsorime Eivfarâp erкânîtume, kúngip ern
tamaisa Avsalûp кaisarpai. [24] Avsalûvdlo kúnge ornigpâ oкar
-nilo: takúsavat-ait kivîat kivssaisitsissoк; kúngip kivfaisalo ki
autdlaкatigilíssuk-ait. [25] kúngile Avsalûmut oкarpoк: nâgga, ern
tamákerata autdlarta-ait, pissaríssersoкinavavtigit; kimigtusârfig
-luarmanilo autdlarumángilaк, pivdluarкuvâle. [26] Avsalûtdlo oк
-poк: piumángíkuvit, Amnûne angajugssara ilagaluta autdlardle-
kúngivdle sãpâ: sôк autdlaкatigísavâtit? [27] Avsalûvdle kimigtus
-figingmane Amnûne erninilo tamaisa kúngip autdlartípai ilag
-dlugo. [28] inûsugtortanile Avsalûp inápai oкardlune: misigssori
ait, Amnûnip ũmatâ vĩnimik kajumilerpat oкarfigiguvsilo: Amn
patigsiuk, toкúsavarse; ersekinase; uvanga-una ilivsínik inatsiss

patdleritse píkorigdlusilo. 29 Avsalûvdlo inûsugtortaisa Amnûne
na iliorfigât, sôrdlo Avsalût inatsissoĸ. tauva kúngip ernere
ıarmik nikuíput, nungutdlutigdlo siutitôrssuautitik ĸimugser-
;alugit ĸimāput. 30 táukulo aggeratdlartitdlugit Dâve tusardler-
ıt oĸardlutik: kúngip ernere tamaisa Avsalûp patigpai; ataut-
migdlûnît amiákoĸángitdlat. 31 tauva kúnge nikuípoĸ ánorá- 1 Môr. 37,34;
anilo aligdlugit nunamutdlo natdlardlune; kivfailo tamarmik Jôrs. 7,6; 2 kúng. 5,7.
ıarput ánorássatik aligsimavdlugit. 32 Jûnâtale Simiap Dâvip 8.
;ajuata ernera pilerpoĸ oĸardlune: nâlagara oĸángíkile: inû-
ıgtut kúngip ernere tamaisa toĸúpait, Amnûne kisime toĸung-
at; taima Avsalût pilerssârutekarpoĸ uvdlormit ivssumánga,
nare náine narrunarsarmago; 33 mānalo nâlagkama kúngip ũmá-
iugíngíkiliuk oĸauseĸ imáitoĸ: kúngip ernere tamarmik toĸúput,
ınûne kisime toĸungmat. 34 Avsalûtdle ĸimâvoĸ. inûsugtuvdlo
erdlersûssup issine ârdlortíkamigit, takungnigdlune takulerpai
gpagssuit ingerdlassut avĸúmit tunuminītumit ĸáĸap tungânit.
auva Jûnâta kúngimut oĸarpoĸ; takúsagitit kúngip ernere tiki-
rsut; sôrdlo kivfat oĸartoĸ, taimailivoĸ. 36 oĸalorêrmatdlo,
ıva kúngip ernere tikíput, nipitigdlo anípait ĸiavdlutigdlo; kú-
gilo kivfanilo tamarmik ĸiáput ĸiangârnerssuarmik. 37 Avsa-
ıtdle ĸimâvoĸ, Talmaimutdlo Amiûtip erneranut Gisuerip kú-
gianut autdlarpoĸ. ernile [kúngip] aliasûtigâ uvdlut tamaisa.
Avsalût ĸimâgame Gisuerimut autdlardlune tássanīpoĸ ukiut
ıgasut. 39 Dâvivdle kúngip Avsalût ánivigilerssârungnaerpâ alia-
ıgkungnaerame Amnûne toĸusimassoĸ pivdlugo.

kapitalit 14.

Jûapip Avsalût Jerûsalâmut utersarâ.

1 Jûape Sêrujap ernera ilisimagame kúngip ũmatâ Avsalûmut
ıgmissoĸ, 2 Tīkuamut autdlartitsivoĸ tássángalo aigdlersitsivdlune
ıamik ilisimangârtumik; oĸarfigâlo: aliasugtûssârdlutit-ait áno-
ıssat aliasûtsit atíkit-ait, ûliamigdlo tanínak arnatutdlo ilivdlutit
dlorpagssuit toĸussumik aliasûtigissaĸartutut. 3 kúngimutdlo
rdlutit oĸalũkumârpat oĸautsinik imáitunik. Jûapivdlo oĸau-
ıgssiorpâ. 4 arnaĸ Tīkuamio tauva kúngimut oĸariartorpoĸ, Rút. 2,10;
ıaminigdlo nunamut patdlordlune sikigpoĸ oĸardlunilo: ánáussît, 1 Sâm. 25,23.
nge ûmâ. 5 kúngivdlo oĸarfigingmane: suvit? oĸarpoĸ: ilumut, 2 kúng. 6,26.
anga-ıma arnaĸ uvigdlarneĸ, uviga toĸungmat; 6 kivfatdlo arnaĸ

mardlungnik ernekaraluarpok, narssamile pâleramik avigsârtit
-ssokaratigdlo, ardlâta áipe patigpâ tokutdlugulo. 7 atalo. erka
-dlerîgsortaisa tamarmik kivfat arnak makivfigât okardlutik: k
5 Môr. 19,11. -tángúminik patigsissok káissuk, tokúsagavtigo katángutâta tok
-tâta tarnâ pivdlugo, kingornússissugssardlo âma nungutitdlardlug
aumautínguara amiákûssok kamivingniarpât, nvigigaluara ateu
-rungnaersitdlugo kinguaerntdlugulo nunap kâne. 8 tauva kún
arnamut okarpok: igdlungnut autdlarit; uvanga inatsiumârpun
1 Sâm. 25,24. pivdlutit. 9 arnavdle Tîkuamiup kúnge sãpâ: uvavnut, nâlaga
kúnge-â, túngale ajortuliak tamána angúmalo inokutainut; kún
igsiavfialo kilâlik píngitsũsavok. 10 kúngilo okarpok: agssorta
-dlutit okalugtok uvavnut pisîkumârpat; kingornalo agtúsángiláti
11 arnak okarpok: kúnge-â, Nâlagak Gûtit erkaimagiuk-ait, aun
-mik akiniússissugssat amerdliartorkunagit aserornarmata, ern
1 Sâm. 14,45; -ralo nungutitdlarkunago. akivâ: ilumut ûmangmat Nâlagak, e
1 kúng. 1,52. -nerpit nujaisa ilãnigdlũnît nunamut katagtokásángilak. 12 arnard
okarpok: kivfat arnak nâlagkavnut kúngimut okalugdle-ait oka
-simik; okarpok: okalugit. 13 arnak okarpok: sôrme taima
isumaliorpit Gûtip ínugtai pivdlugit? mássa okautsimik taim
-tumik okalugdlune kúnge pitdlagagssaussutut ilerpok, kimâtit
tugs. 89,49. kúngip utersángínamiuk. 14 uvagúme tokumik tokujumârpugut
-mertutdlo itdluta nunamut kuissaussutut katerssornekásanan
Hsk. 18, 23. 32. Gûtile inûjungnaersitsísángilak isumaliuínardlunilo kimâtitak in
-minit kimâtíkumanago. 15 mãnalo okalugkiartorpunga kúngim
nâlagkavnut okautsimik taimáitumik, inuit ersisârmánga: ta
kivfat arnak okarpok: kúngimut okalugdlanga-ait; ímaka k
-ngip kivfame arnap okausia maleruásavâ; 16 kúngip tusásagamin
kivfe arnak ánautdlugo angúmit uvavnik ernivnigdlo atautsik
nungutitsiniartumit Gûtip kingornússainit pêrsitdluta. 17 kivfa
-dlo arnak okarpok: nâlagkama kúngip okausia kasuerfigssa
1 Sâm. 29,9; -síssutaujumârpok; sôrdlume Gûtip íngilia taimáipok nâlaga
2 Sâm. 19,27; kúnge ajúngitsordlo ajortordlo tusásavdlugo; Nâlagkavdlo Gûti
ap. sul. 6,15. najorumârpâtit. 18 kúngivdlo akivâ arnamut okardlune: ang
-nanga-ait okautsimik ilingnut aperkutigissagssavnik; arnard
okarpok: nâlagara kúnge okalugdle-ait. 19 kúnge okarpok: tam
-kunane tamane Jûapip taimailisíngínerpâtit? arnap akivâ oka
-dlune: ilumut ûmangmat tarnit, nâlagara kúnge ûmâ, talerpi
-dlũnît tungânut sâmiuvdlũnît tungânut uniorkútokángilak nâlag
-kama kúngip okalûserissaisa tamarmik ilãnik, kivfat Jûapæ u

ıaungmat uvavnik inatsissoĸ; táussuma kivfat arnaĸ oĸausig-
ıiorpâ tamákunínga tamanik; 20 oĸautsip isumâ avdlángortitag-
ıángordlugo kivfavit Jûapip oĸauseĸ tamána piliarâ; nâlagarale
imatûvoĸ, Gûtip íngiliatut ilisimássuseĸardlune nunamītut sût
naisa sianigalugit.
21 tauva kúnge Jûapimut oĸarpoĸ: ata, oĸauseĸ tamána pi-
ırigagko, autdlarit inûsugtoĸ Avsalût utersariartordlugo. 22 Jûa-
ilo tauva kīnaminik nunamut patdlorpoĸ sikigdlunilo, kúngilo 9,6.
'dluarĸuvâ oĸardlunilo: uvdlume kivfat misigilerpoĸ sáimáu-
ırsissunga issingnut, nâlagara kúnge ûmâ, kivfame oĸausia
ngip maleruarmago. 23 Jûapilo pikivoĸ autdlardlunilo Gisuerimut; 3,3; 13,37.
salûtdlo Jerûsalâmut tikiúpâ. 24 kúngile oĸarpoĸ: igdluminut
ırdle kînaralo takunago; tauva Avsalût igdluminut uterpoĸ, kú-
givdlo kînâ takúngilâ.
25 Avsalûtut angúmik pínersigissoĸángingmat Israîlime tamar-
ıuarme, nersungârpât; isigaisa aluinit kavseranutdlo agdlât súkut
ılungnartoĸángilaĸ; 26 niarĸilo salíssúmik salissarângamiuk —
'ordlo ukiut tamarmik nâneratigut salíssúmik salissarâ, oĸimai-
igamiuk salíssúmik salivâ —, nujaisa sīkilit mardlungnik untritig-
lit oĸimáissuserissarpait oĸimailutaivingme kúngip piane. 27 Av-
ılût pingasunik ernertârpoĸ panigsârdlunilo atautsimik Tâmarimik
lingmik; táuna arnauvoĸ píneĸissoĸ issigalugo. 28 ukiut mardluk
'salût Jerûsalâme uníngagame kúngip kînâ takunago, 29 Jûapimut
tdlartitsivoĸ kúngimut autdlartíkumavdlugo, ornigkumángilâle;
ıgumutdlo áipagssânik autdlartitsigaluarmat aggerumángilaĸ.
ıauva kivfaminut oĸarpoĸ: takuvarse narssamineĸ Jûapip pia
na sanianītoĸ suaussiagssanik nautsîvia, autdlaritse ingnermik
tíkiartordlugo; narssaminerdlo tamána Avsalûp kivfaisa ingnermik
típât. 31 tauvalo Jûape nikuípoĸ igdlumutdlo iserdlune Avsa-
ımut; oĸarfigâlo: sôĸ narssamineĸ pigissara kivfavit ingnermik
típât? 32 Avsalûtdlo Jûapimut oĸarpoĸ: ata, autdlartitsivigiga-
ıarpavkit oĸarĸussivdlunga: maunga pigit, kúngimut autdlartí-
umâravkit oĸariartorĸuvdlutit: sôĸ Gisuerimit tikiúpunga? uvav-
ut ajúngínerorĸajaĸaoĸ sule tássanīkuma; mãnalo kúngip kînâ
ĸulara; sumigdle ajortuliamik uvavnītoĸarpat, toĸutīnarumâr-
ânga. 33 tauva Jûape kúngimut iserpoĸ nalunaerfigiartordlugo;
erĸungmanilo Avsalût kúngimut iserpoĸ kīnaminigdlo nunamut
tdlorfigâ kúngip kînâta sâne; kúngivdlo Avsalût kunigpâ.

kapitalit 15.

Avsalût pikigtitsingmat Dâve kimâssok.

1 kúng. 1,5. [1]kingornagut Avsalût pisiarissakalerpok kamutinik kimu
-tuarssungnigdlo angutinigdlo tatdlimanik kulilingnik sujunermi
arpagtartunik. [2]makiârtardlunilo Avsalût isâvfingmut avkusermi
saniane kekartarpok, nungutdlugitdlo sakitsautekartokarângat ki
-ngimut erkartûtíkiartortumik, Avsalûp kaerkussarpâ okardluni
sumiûvit? okarângatdlo: Israîlíkut nagguvekatigígsortaisa ilai
kivfat ilagât, [3]Avsalûp okarfigissarpâ: ata, agssortûtigissatit ai
-ngitdlat iluardlutigdlo, kúngivdle tusarnigtigssakartíngilâtit. [4]Av
erk. 9,2. -salûtdlo okarpok: kiatok nuname erkartũssissúngortitdlinga uv
-nga ornerkuvdlunga sakitsautekartunut erkartûtíssutigssakart
5 Môr. 25,1. -nutdlo tamanut, iluartûtísagavkit. [5]inûvdlo patdligdlune sik
-figigângane agssane isagtítarpai tiguvdlugulo kunigdlugulo. [6]Is
-raîlíkutdlo kúngimut erkartũtíkiartortut tamaisa taima iliorf
-ssaramigit, Israîlip angutitaisa ũmatait Avsalûp tigdligpai. [7]u
-vordlo ukiut sisamanik kuligdlit kímûngmata, tauva Avsal
kúngimut okarpok: autdlardlanga-ait, únersûtiga Nâlagkamut
-nersûtigissara Hîprûnime nãmagsísagavko; [8]mássa kivfat úne
1 Môr. 28,20. -sũmik únersuivok, Gisuerime Sêriamĩtume nunakaratdlara
okardlunga: Nâlagkap Jerûsalâmut uterdluartigpanga, Nâlag
1 Sâm. 20,42. kivfartũsavara. [9]kúngivdlo okarfigâ: erkigsivdlutit autdlarit; tau
pikivok autdlardlunilo Hîprûnimut. [10]Israîlíkutdlo nagguveka
-gîgsortait tamaisa Avsalûp misilîartortunik autdlartitsivigai ok
-kussivdlune: suvdluartáussûp nipâ tusaruvsiuk okásause: Avsal
Hîprûnime kúngíngorpok. [11]Avsalût ilagalugo autdlarput angut
mardlungnik untritigdlit Jerûsalâmit kaerkussaussut ilumôrtûvdl
-tigdlo autdlartut súnguamik ilisimassakángínamik. [12]Agitûvfal
1 nal. 27,33. Gîlumio Dâvip sujúnersortâ Avsalûp autdlartitsivigâ kaerkuvdl
-gulo igdlokarfianit Gîlumit tunissutiminik tunissilernermine; pi
-kigtitsekatigîtdlo pissarssuángorput, inuitdlo Avsalûmĩtut amer
-dliartordlutik.
[13]Dâvimutdlo nalunaeriartortok tikiúpok okardlune: Israî
angutitaisa ũmatait Avsalûmut kajungerput. [14]tauva Dâve kiv
-faminut Jerûsalâme ingminĩtunut tamanut okarpok: pikivdlu
tugs. 3,1. kimâkisa, Avsalûmit aniguivfigssakángínavta; autdlarasuaritse. s
-ngunasuakinavâtigut perdlungmigdlo nagdliutitsivigaluta igdlok
-figdlo perdlugtitdlugo panap kînânik. [15]kúngivdlo kivfaisa kun

rât: tamatigut ĸanoĸ ĸinigaĸarpat nâlagara kúnge, kivfatit
sauvugut. [16] kúnge tauva anivoĸ, inoĸutaisalo ilũngarmik ma-
pât; arnatdle ĸulit panerfat kúngip ĸimápai igdlo pârerĸuv- 16,21.
ugo. [17] kúngilo anigame inuit ilũngaisa malingnigtigalugit, igdlo
asigsoĸ unigfigât. [18] kivfailo tamarmik sarssugput saniagut
a sákutût kúngimik pârssissut tamarmik, Gãtimiutdlo tamarmik, 8,18.
utit arfinilingnik uuntritigdlit, maligdlugo Gãtimit pissut sar-
ugput kúngip kînâta sâgut. [19] kúngilo Igtaimut Gãtimiumut 18,2.
rpoĸ: sôĸ ivdlítaoĸ autdlarpit ilagaluta? uterit kúngilo uní-
avigalugo, takornartaugavit najugkangnit autdlarsimavdlutit;
pagssaĸ tikiútutit uvdlume angalaĸátârtísanerivkit ingerdlaĸa-
ititdluta, uvanga ingerdlassugssaugama sumut ingerdlasínau-
ma? uterit ĸatángutititdlo utertitdlugit; isumagineĸardlutitdlo
nôrfiginekarítoĸ. [21] Igtaivdle kúnge akivâ oĸardlune: ilumut
angmat Nâlagaĸ, ilumutdlo ûmangmat nâlagara kúnge, nâlagkama
igip sumîvfigissâne toĸunarpatdlũnît inûnarpatdlũnît tássanī- Rút. 1,16.
voĸ kivfat. [22] Dâve tauva Igtaimut oĸarpoĸ: ĸâ, sarssugit;
va Igtai Gãtimio angutitanilo tamarmik mêrĸatdlo ingminītut
armik sarssugput. [23] nunamilo tamarssuarme nipitûmik ĸiáput,
itdlo ilũngarmik sarssugput; kúngivdlo kũnguaĸ Kîtrûne ikârpâ, Juán. 18,1.
itdlo ilũngarmik sarssugput puilassuitsumut avĸutíkut. [24] atalo,
a Sàtûk Lîvíkutdlo ilagissai tamarmik [tássanīput] Gûtip ange- 8,17.
siata igdlerfianik erssugtut, Gûtivdlo igdlerfia ilivât, Apiãtarilo
ipoĸ inuit ilũngaisa igdloĸarfingmit sarssorêrserdlugit. [25] kú-
gile Sâtûngmut oĸarpoĸ: Gûtip igdlerfia igdloĸarfingmut uter-
ssuk; sáimáunarsiguma Nâlagkap issainut, utertíkumârpânga
ssumíngalo iniminigdlo takutitdlunga. [26] imánale oĸaraluarpat:
umigíngilavkit, tássauvunga, iluarissaminik iliorfigilinga. [27] kú- 1 Sâm. 3,18; 2 Sâm. 10,12.
gilo Sâtûngmut palasimut oĸarpoĸ: takordlûissũnginerpit? er- 1 Sâm. 9,9.
gsivdlutit igdloĸarfingmut uterit, Agimâtsimut ernernut Jûntâ-
utdlo Apiãtarip erneranut, ernivsínut mardlungnut, ilagititdluse. 1 kúng. 1,42.
ta, uvanga utarĸigatdlásaunga puilassuitsup narssaine kûgait-
me oĸausek ilivsínit nagdliutserdlugo nalujungnaerutigssara.
Gûtip igdlerfia tauva Sâtûp Apiãtarivdlo utertípât Jerûsalâmut
sanilo uníngavdlutik. [30] Dâvile majuarpoĸ ûliap ĸáĸâta majua-
âgut, majuardlunilo ĸiavoĸ, niaĸualo uligsimavoĸ, kamigdlângav- 1 Sâm. 30,4.
lunilo ingerdlavoĸ; inuitdlo ilagissai ilũngarmik nungutdlutik 2 Sâm. 19,4.
rĸutik uligsimavait, ĸiavdlutigdlo majuarput. [31] Dâvilo nalu-
erfiginekarame ima: Agitûvfale Avsalûp pikigtitseĸatainīpoĸ,

Jûp. 5,12. oĸarpoĸ Dâve: Nâlagaĸ, Agitûvfalip pilerssârutâ piúngitsúngor-
-tíkiuk-ait. 32 pivordlo Dâve ĸârpiânut pingmat tássane Gûtimut
patdlorumavdlune, tauva Hûsaip Ariggimiup pâriartorpâ aligsi-
-massumik ánorâĸardlune niaĸualo ivssuínauvdlune. 33 Dâvivdlo
oĸarfigâ: ingerdlaĸatigigungma erdloĸíssutigísavavkit. 34 igdloĸar-
-fingmutdle uteruvit Avsalûmutdlo oĸariartordlutit: uvanga-una
kivfat, kúnge-â, sujornagut atâtavit kivfaringmanga, māna ivdlit
kivfarísavarma; tauva uvavnut [iluaĸutauvdlutit] Agitûvfalip piler-
-ssârutâ uniortísavat. 35 tássane Sâtûk Apiãtarilo palasit iligisá-
-ngínerpigit? nungutdlugitdlo oĸautsinik tusagaĸarângavit kúngip
inoĸutainit, Sâtûk Apiãtarilo palasit nalunaerfigissásavatit. 36 ata
tássane táukunanîngmata ernere mardluk, Agimâtse Sâtûp ernera
Jùntâtdlo Apiãtarip ernera, táukuninga autdlartitsivigísavavsinga
nalunaerfigalunga oĸautsinik tusagkavsínik tamanik. 37 tauva Hûsai
1 nal. 27,33. Dâvip ikíngutâ igdloĸarfingmut tikiúpoĸ; Avsalûtdlo Jerûsalâmmut
tikiúkujoĸ.

kapitalit 16.

Sîpamik Símîmigdlo. Avsalût Jerûsalâmut tikiútoĸ.

15,30. 32. 1 ĸârpiâ Dâvip ĸimatsialerâ, ata, Sîpap, Mivfîpusatip inûsug-
9,2. -tortâta, naláukiartorpâ igdlugîngnik siutitûteĸardlune igsiautser-
1 Sâm. 25,18. -simassunik nangmagaĸartunik imáitunik: timiussanik mardlungnik
untritilingnik vînigssanigdlo panertunik tigumassunik untritilingnik
paornanigdlo ĸârulersunik untritilingnik puiaussamigdlo vînimik
imalingmik. 2 kúngilo Sîpamut oĸarpoĸ: uko sugssaraigit? Sîpa
oĸarpoĸ: siutitût kúngip inoĸutainut ĸimugserfigssáuput, timiu-
-ssatdlo paornatdlo ĸârulersut nerissagssáuput inûsugtunut, vînilo
imigssauvdlune puilassuitsume ĸasussumut. 3 kúngilo oĸarpoĸ:
9,4. nâlagkavit ernera sumīpa? Sîpap kúnge akivâ: ata, Jerûsalâme
uníngavoĸ oĸarame: atâtama nâlagauvfia Israîlip inoĸutaisa uv-
-dlume uvavnut utertísavât. 4 tauva kúnge Sîpamut oĸarpoĸ:
ata, Mivfîpusatip pigissai tamaisa ivdlit pigísavatit; Sîpa oĸar-
1 Môr. 30,27; 1 Sâm. 1,18; -poĸ: patdlorpunga, sáimáunarsinaunga issingnut, nâlagara kú-
27,5. -nge-â.
5 kúnge Dâve Bagorîmut isilermat, ata, tássánga anissoĸ
angut Sâvdlip inoĸutaisa erĸardlîsa ilât Símîmik atilik Gêrap
1 kúng. 2,8. ernera, anivdlune perdlorĸussiuarsínartoĸ. 6 Dâvilo kúngivdlo
Dâvip kivfai tamaisa ujarĸanik miloriarpai, inuit ilũngaisa sor-

sutdlarκigsutdlo tamaisa talerpiata sâmiatalo tungânîtitdlugit.
mánalo oκarpoκ Símê perdlorκussivdlune: ânît, ânît auiaigajug-
utit inupilûssutit. [8]Sâvdlip inoκutaisa auat tamât Nâlagkap
ertípâ ilingnut kúngíngortutit sivnerdlugo, nâlagauvfigdlo Nâ-
agkap túniúpâ Avsalûp ernerpit agssainut; ârime, ivdlit per-
llungnîputit, auiaigajugtûgavit. [9]tauva Apisai Sêrujap ernera
ingimut oκarpoκ: sôκ κingmip toκungassup táussuma nâlagara
inge perdlorκúsavâ? niaκueriartordlara-ait. [10]kúngile oκarpoκ: 1 Sâm. 26,8.
èrujap ernere ukorsê, súsagavsinga? taima perdlorκussivoκ Nâ- 19,22.
agkap oκarfigingmane: Dâve perdlorκuguk; kinalo oκásava: suna
ıvdlugo taimailiorpit? [11]Dâvilo Apisaimut kivfaminutdlo tamanut
ιarpoκ: takuvarse ernera timivnit píngortoκ inũssutsivnik κinu-
ɟingnigtoκ; angnerussumik tauva Bînjamîkûssoκ táuna mãna [tai-
nailiúsángínerpa]? pitsaileκinasiuk, perdlorκussînardle Nâlagkap
ιarfigingmane; [12]ímaκa Nâlagkap takusásavânga nâgdliungnivne;
iâlagkavdlo ajúngitsumik utertitsivigiumârpânga uvdlume per-
llorκussinerata matuma sivnersigssânik. [13]tauva Dâve anguti-
tanilo avκusiníkut ingerdlâput; Símîle akínguane κáκap saniagut
ιgerdlassoκ perdlorκussiuarsínarpoκ ujarκanigdlo miloriartardlune
kínguane ivssunigdlo nalugsissardlune. [14]kúngilo inuitdlo ilagissai
ũngarmik κasuvdlutik iserput mernguerserdlutigdlo tássane. 5.

[15]Avsalût inuitdlo ilũngarmik Israîlip angutitai Jerûsalâmut
ikiúkamik Agitûvfale ilagâ. [16]pivordlo Hûsai Ariggimio Dâvip 15,37.
ιíngutâ Avsalûmut tikiúkame, tauva Hûsai Avsalûmut oκarpoκ:
únge inûgile, kúnge inûgile. [17]Avsalût tauva Hûsaimut oκarpoκ: 1 Sâm. 10,24;
kíngutingnut isumagingningnerit tamássa? sôκ ikíngutit ingerdla- 1 kúng. 1,25.
κatigíngiliuk? [18]Hûsaip Avsalût akivâ: nâggale, Nâlagkap inuitdlo
kua Israîlivdlo angutitaisa tamarmik κinigãnut pigerκugama, táu-
nalo uníngavigísagavko. [19]ãmame kina uvanga kivfartorfigísane-
riga? ernerata kînâta sâne kivfartúsángínerpunga? sôrdlo atâ-
tavit kînâta sâne kivfartortunga, taima kînavit sânîsaunga.

[20]Avsalûtdlo tauva Agitûvfalimut oκarpoκ: sujúnersuiniaritse
livse; κanoκ písaugut. [21]Agitûvfalilo Avsalûmut oκarpoκ: atâ-
tavit panerfai igdlo pârerκuvdlugo unigtitai iseκatigíkit; tauva 15,16.
sraîlíkut ilũngarmik tusásáput atâtangnut ûminarsartutit, ilagi-
ssavitdlo tamarmik agssait píssagtísáput. [22]tauva igdlup κâne
Avsalûmut tuperput, atâtamilo panerfai Avsalûp iseκatigai Israî-
líkut ilũngarmik tákuáne. [23]Agitûvfalivdlo sujúnersûtâ uvdlune

táukunane sujúnersûtigissâ tássa sôrdlo Gûte sumik sujunersio
-ráine; taimáiput Agitûvfalip sujúnersûtai tamarmik Dâvimutdl
Avsalûmutdlo.

kapitalit 17.

Agitûvfale Hûsailo Avsalûmik sujúnersuissut.

1 Agitûvfalilo Avsalûmut oĸarpoĸ: angutit arĸaneĸ-mardlung
-nik tûsintigdlit ĸinerniardláka-ait pikivdlungalo Dâve malersso
-riartordlugo únuaro. 2 tikíkumârparalo nukêrútoĸ agssangmigutdl
nukigdlângavdlune, ánilârsarumârparalo inuit ilagissai tamaisa ĸi
-mâtitdlugit, kúngilo kisíngorútoĸ patísavara. 3 inuitdlo ilũngais
ilingnut utersarumârpáka; angutit ujagkatit tamarmik utersimag
-pata, inuit ilũngarmik erĸigsiumârput. 4 oĸauserdlo tamána Av
-salûp Israîlivdlo utorĸaunertaisa tamarmik iluarât. 5 taavak
16,16. Avsalût oĸarpoĸ: Hûsai Ariggimio ãma ĸaerĸuguk-ait; tusartiguk
táunátaoĸ ĸanoĸ oĸausigssaĸartoĸ. 6 Hûsaivdlo isermane Avsalû
oĸarfigâ ima: taimatut Agitûvfale oĸalungmat, oĸausia malerua
-sanerparput? taimailiorĸúngíkuvtigut, ivdlit oĸalugit. 7 Hûsail
Avsalûmut oĸarpoĸ: ajúngíngilaĸ sujúnersût Agitûvfalip tamatu
-mûnákut sujúnersûtigissâ. 8 Hûsailo oĸarujoĸ: atâtat angutitail
Hús. 13,8. ilisimavatit píssarssûssut ĸiningassorssûvdlutigdlo nánutut nar
-ssame piaraerútutut; atâtatdlo sorssugtûgame inungne únuísa
-ngilaĸ; 9 ata, mãna issertorungnarsivoĸ nákáukiat ilãnut avdla
-mutdlũnît; piumârpordlo ilait ordlorarpata pilerĸârnerâne, tusa
-rumârnerât oĸardlutik: inuit Avsalûp maligtigissai saperssisitsi
-viginеĸarput; 10 sorssutdlarĸigsûgaluartordlo agdlât lîuvip ũma
-tâtut ũmatilik nâsângagalugtuarpoĸ, Israîlíkut ilũngarmik ilisi
-magamik, atâtat píssarssûssoĸ ilagissailo sorssutdlarĸigsut. 11 tai
-maingmat sujúnersuivunga ima: Israîlíkut ilũngarmik ilingnut
Jôrs. 11,4. katerssoriartoĸilit Dánimit Bêrsâpa tikitdlugo siorĸatut ímap si
-nânĩtutut amerdlatigalutik; ivdlitdlo nangmineĸ sorssugkiartu
-sautit. 12 tikíkuvtigulo najugarissaisa ilãne, ĸaníngatdlásavarput
sôrdlo isugutaneĸ nunamut nákartoĸ, táunalo angutitdlo ilagissai
tamarmik amiákuerúsáput atautsimigdlũnît. 13 igdloĸarfigdlo ka
-terssorfigigpago, Israîlíkut ilũngarmik igdloĸarfingmut tamatu
-múnga agdlunaussanik aigdlísáput, ĸôrĸumutdlo igdlue uniatdla
-savavut igdloĸarfik sutánguerutdlugo ujaránguamigdlũnît. 14 taova
Avsalût Israîlivdlo angutitai tamarmik oĸarput: ajúngíneruvoĸ

ûsaip Ariggimiup sujúnersûtâ Agitûvfalip sujúnersûtânit. Nâla-
;ardle taima perкussivoк Agitûvfalip sujúnersûtâ ajúngitsoк u-
ıiortíkumavdlugo, perdluk Nâlagkap Avsalûmut nagdliutíkuma-
;amiuk.

15 Hûsailo Sâtûngmut Apiãtarimutdlo palasinut oкarpoк: imai-
iorкuvdlugit imailiorкuvdlugitdlo Agitûvfalip Avsalût Israîliv-
llo utorкaumertai sujúnersoraluarmagit, ima imalo uvanga su-
únersuivunga. 16 mãnalo arpârtitsinasuaritse Dâvilo nalunaer-
igititdlugo oкarкussivdluse: únuaro únuiniaкinak puilassuitsup
ırssaine kûgaitsune, ikârdlutitdle pigit, kúnge inuitdlo ilagissai
ımaisa nungutitaorкunagit. 17 Jûntâtdlo Agimâtsilo Rûgilip pui- Jôrs. 15,7;
lassuata kigdlingane кeкartut kivfap arnap nalunaerfigiartor- 1 kúng. 1,9.
pai, táukualo kúnge Dâve nalunaerfigiartorpât; mássa takutí-
neк saperput igdloкarfingmut iserdlutik. 18 inûsugtuvdle ta-
kungmatik Avsalûtdlo nalunaerfigalugo, autdlarasuarput tamarmik
ıagorîmilo angutip igdluanut iserdlutik; táunalo puilassuliaкarmat
ilardliutimine, tássunga arкarput. 19 кipingmigdlo tigusivdlune ar-
nartâta isuípâ puilassuliap pânut siaruarterivfigalugulo karrinik
eкugtigkanik, tamánalo ilisimaneкángilaк. 20 Avsalûvdlo kivfai
;dlumut pingmata arnamut oкardlutigdlo: Agimâtse Jûntâtdlo
umîpat? arnap akivai: kugssinínguaк ikârpât; ujardleraluara-
migdle nanissaкarnatik Jerûsalâmut uterput. 21 táukulo autdla-
rêrmata, puilassuliamit кaкíput kúngilo Dâve nalunaerfigiartor-
dlugo; Dâvimutdlo oкarput: pikivdluse imeк ikârasuarniarsiuk,
ivdluse Agitûvfale imána sujúnersuingmat. 22 tauva Dâve inuitdlo
lagissai ilũngarmik pikivdlutik Jôrtane ikârpât uvdlãkut кauler-
sínago, atautsimigdlũnît maкaissinartoкarnatik Jôrtaníkut ikârsi-
mángitsumik.

23 Agitûvfale malugilerame sujúnersûtine nâlangneкángitsoк,
ıutitũne igsiautserpâ, pikivdlunilo igdloкarfingminut autdlarpoк
gdluminut, inoкutiminutdlo perкussisínardlune ingminut кimípoк.
oкugame atâtame ilerfanut ilineкarpoк.

24 Dâve Maranâmut pivoк, Avsalûvdle Jôrtane ikârpâ nang-
minerdlo Israîlivdlo angutitai tamaisa ilagalugit. 25 Amâsa Av- 19,13.
salûp sákutûnut ivertípâ Jûapimut sivnersigititdlugo; Amâsa
ıngutip Jîtaramik atigdlup Jisrîlimiup ernerâ; Apikaile Nâgasip
›ania Sêrujap Jûapip arnâta najâ táussuma iseкatigâ. 26 Israîlíkut 1nal.2,13-17.
Avsalûvdlo Gîliatip nunâ tangmârfigât.

27 pivordlo Dâve Maranâmut tikiungmat, tauva Supê Nâgasip

9,4. ernera Rapamit Amunip kinguaisa piánit pissoĸ Mâggerilo Amialip
19,31 f. ernera Lûtipârimio Barsilailo Gîliatíkûssoĸ Rugdlîmio 28 âtsiput
sinigfingnik pûgutarssuarnigdlo marriortuvdlo igssoraivfiliainik ĸa-
-jûssiagssanigdlo suaussiagssanigdlo ĸajûssanigdlo karrinigdlo si-
-kagtitanik êrtaussanigdlo ĸáĸuaussanigdlo kâveĸutinigdlo sikag-
-titanik 29 tungusungnitsũmigdlo ímungmigdlo kinertumik savanigdlo
ugsigitdlo ímuánik mikiartumik Dâvimut inungnutdlo ilagissainut,
16,2. nererĸuvdlugit oĸaramik: inuit kâgput ĸasuvdlutigdlo ĸilalerdlu-
-tigdlo puilassuitsume.

kapitalit 18.

Avsalût saperssisitauvdlunilo toĸutaussoĸ.

1 Dâvivdlo inuit ilagissane nautsorssorpai ivertitsivigalugitdlo
tûsintilingnut nâlagautitaussunik untritilinguutdlo nâlagautitaussu-
-nik. 2 inuitdlo pingajorarterutait Dâvip Jûapimut nâlagtigitípai,
pingajorarterutaitdlo Apisaimut Sêrujap erneranut Jûapip nukànut
15,19. nâlagtigititdlugit, pingajorarterutaitdlo Igtaimut Gãtimiumut nâ-
-lagtigititdlugit; kúngilo inungnut oĸarpoĸ: uvangátaoĸ aneĸatigi-
-savavse. 3 inuitdle oĸarput: anísángilatit; mássa uvagut ĸimâv-
-dluínaraluaruvta soĸutigineĸásángilagut, agfavutdlo toĸugaluarunik
soĸutigineĸásángitdlat; ivdlitdle mãna ilavut ĸulinik tûsintigdlit
naligâtit; mãnalo ajúngínerúsavoĸ, igdloĸarfingmit ikioriartoruvtigut.
4 tauva kúngip oĸarfigai: iluarissavsínik piumârpunga; kúngilo
tauva isâvfiup saniane ĸeĸarpoĸ, inuitdlo ilũngarmik aniáput un-
-tritilíkûtârdlutik tûsintilíkûtârdlutigdlo. 5 Jûapilo Apisailo Igtailo
kúngip inápai oĸardlune: inûsugtoĸ Avsalût ĸajagssũsiuk; inuitdlo
ilũngarmik kúnge tusâvât, nâlagaussut tamaisa inákai Avsalût
pivdlugo. 6 inuitdlo narssamut anisimagamik Israîlíkut pâriartor-
-dlugit sorssũput Eivfarâp orpigssuartûane. 7 Israîlivdlo ínugtai
tássane saperssisitáuput Dâvip kivfaisa sãne; tássanilo angisûmik
saperssisitsiviginéĸarput uvdlorme tamatumane, mardlungnik ĸuli-
-lingnik tûsintigdlit toĸorarneĸardlutik. 8 sorssũtutdlo tássane
siámariartorput nunap tamarme ĸâgut; inuitdlo orpigssuartûp nu-
-ngutitai amerdlanerúput panap nungutitainit uvdlorme tamatu-
-mane. 9 Avsalût Dâvip kivfaisa sãnut ornigúpoĸ; siutitôrssûvdlo
ĸâne Avsalût ĸimugserpoĸ; orpigssûvdlo mángertûssap avaleĸu-
-titûp atânut siutitôrssuaĸ pingmat, orpingmut mángertûssamut
niarĸumigut nâtdlune nivíngarpoĸ ĸilauvdlo nunavdlo akornáne.

utitôrssuaĸ atimigut ingerdláinarmat. 10 angutivdlo takugamiuk
iape nalunaerfigâ oĸardlune: ata, Avsalût takuvara orpingmut
ángertûssamut nârĸassoĸ. 11 tauva Jûape angúmut nalunaerfigi-
siminut oĸarpoĸ: ata, taimailissoĸ takugagko, suna pivdlugo
ssane patíngiliuk nunamut nákartitdlugo? uvangalo tunísaga-
uaravkit sĩkilinik sĩlviussunik ĸulinik ĸiterúmigdlo. 12 angutdle
iapimut oĸarpoĸ: itúmavnut ûgtorfiginеĸaraluaruma sĩkilinik sĩl-
viussunik tûsintilingnigdlũnĩt, taimáitoĸ agssáka isagtínaviángilá-
ĸa kúngip erneranut, tusâtitdluta ivdlitdlo Apisailo Igtailo i-
iangmase oĸardlune: kíkûgaluartuse inûsugtoĸ Avsalût misigssũ-
siuk. 13 inũssusianutdlũnĩt perĸuserdlugtuligaluaruma, kúngimut
imik issertugaĸángingmat, ivdlit nangmineĸ akerartorĸajaĸârma.
Jûapile oĸarpoĸ: taima ilingne utarĸĩnarneĸ saperpunga; tauva
uligautinik pingasunik tigusivoĸ tigumiardlugit, Avsalûvdlo ũma-
ánut mangúpai sule ûmassoĸ nivingatitdlugo orpingme mánger-
tûssame. 15 inûsugtutdlo ĸulit Jûapip sákugssamautainik tigu-
miússissut Avsalût iluvât unatardlugulo toĸutdlugo. 16 Jûape
uva suvdluartáussuarmik ĸardlortarmat, inuit uterput Israĩlíkut 2,28;
alerssúsaerdlugit, Jûapip pitsailingmatik. 17 Avsalûtdlo tiguvât 20,22.
itdlugulo nákáukiarssuarmut orpigssuartûmĩtumut, ĸânutdlo ujar-
ĸanik inugsûssaliorput angisôrssuarmik; Israĩlíkutdlo ilũngarmik Jôrs. 7,26.
imarráput nalingínaĸ tuperminut. 18 inûgatdlaramile Avsalût ing-
minut napassuliorpoĸ kúngip ĸôruane ítumik, oĸarame: erneĸá-
nginama erĸainiutáusavoĸ ativnik; napassordlo tamána aterminik
uivâ, Avsalûvdlo náparĸutiliânik taineĸartarpoĸ uvdlumimut agdlât.
19 Agimâtsilo Sâtûp ernera oĸarpoĸ: arpârdlanga-ait kúnge 1 nal. 6,8.
ĸariartorfigalugo, Nâlagkap erĸartũssíssutigigâ ĸíngarssortaisa ag- 1 Sâm. 24,16.
ssainit aniguisitdlugo. 20 Jûapivdle akivâ: uvdlume tipaitsungnar-
tumik oĸausigssaĸángilatit, uvdloĸ avdla oĸariartorumârputit; uv-
dlumile oĸariartorsínáungilatit tipaitsungnartumik, kúngip ernera
oĸungmat. 21 Jûapile Kússíkûssumut oĸarpoĸ: autdlarit kúnge na-
lunaerfigiartordlugo takussangnik; Kússíkûssuvdlo Jûape patdlorfi-
gâ arpârdlunilo. 22 Agimâtsile Sâtûp ernera kâmûmivdlune Jûapi-
mut oĸarĸigpoĸ: súsassoĸ, uvangátaoĸ arpârdlanga-ait Kússíkûssoĸ
naligdlugo; Jûape oĸarpoĸ: ernera, sôrme ivdlit arpârumavit,
ipaitsungnartumik oĸausigssaĸángínavit iluaĸutigssangnik? 23 [sâng-
manile]: súsassoĸ, arpãsaunga, oĸarfigâ: arpârit; tauva Agimâtse
irpârpoĸ narssarssûp avĸutâgut Kússíkûssordlo ĸângerdlugo.
4 Dâve isâvfiussut mardluk akornáne igsiassoĸ, ĸinerdlersûssup

ungalorssuarme isâvfiup kulekutâta kâne sakissârtup issine ârdlor-
-tíkamigit, takungnigdlune takulerpâ angut arpagtok kisimîtdlune.
[25] kinerdlersûssok tauva tordlordlune kúngimut nalunaermat, kúnge
okarpok: kisimîkune tipaitsungnartumik okausigssakásavok. táunalo
ingerdlavdlune ingerdlavdlune patdligkiartorpok. [26] tauvale kiner-
-dlersùssup angut avdla takulerpâ arpagtok; kinerdlersûssordlo
matuîssartumut tordlorpok okardlune: takûk angut arpagtok kisi-
-mîtdlune; kúngilo okarpok: táunátaok okariartorpok. [27] kiner-
-dlersûssok okarpok: sujugdliup arpausia issigâra sôrdlo Agimât-
-sip Sâtûp ernerata arpausia; kúnge tauva okarpok: angut aju-
-ngitsok-una, ajúngitsumik tipaitsungnartumik okausigssakardlune
aggersok. [28] Agimâtsilo tordlorpok kúngimutdlo okardlune: er-
-kigsigit; kúngilo patdlorfigâ kîne nunamut tugtitdlugo okardlu-
-nilo: kujanarsilat Nâlagak Gûtit, angutit agssamingnik nâlagkavnut
kúngimut silugtitsissut pisingmagit. [29] kúnge okarpok: inûsugtok
Avsalût ajúngila? Agimâtsip akivâ: perpalugtorssuit takugaluar-
-páka, kúngip kivfâ uvangalo kivfat Jûapip autdlartingmatigut
sûssutdle naluváka. [30] kúngilo okarpok: tunugdlutit tássunga ke-
-kariartorit; tunugdlune tauva tássane kekarpok. [31] tauvalo Kû-
-ssíkûssok tikiúpok; Kússíkûssordlo okarpok: nâlagara kúnge ti-
-paitsungnartumik okariartortitsiviginekarpok, Nâlagkap uvdlume
erkartûssíssutigingmatit ilingnut makísimassut tamarmik agssainit
aniguisitdlutit. [32] kúngilo Kússíkûssumut okarpok: inûsugtok Av-
-salût ajúngila? Kússíkûssok okarpok: inûsugtutut táussumatut
pinekarilit nâlagkama kúngip kíngarssortai perdluliordlutigdlo i-
-lingnut makítut tamarmik. [33] tauva kúnge aliatsagpok, isâv-
19,1. -fiuvdlo kaliarssuanut majuardlune kiavok, sakissârdlunilo ima
okarpok: ernera Avsalût, ernera ernera Avsalût, uvanga-una to-
-kuguma sivnerdlutit, Avsalût ernera ernera.

kapitalit 19.

Dâve Jerûsalâmut utersarât. Símîmut Mivfîpusámutdlo Barsilaimutdlo Dâve kanok-iliortok. Jûtákut Israîlíkutdlo angneruniútut.

[1] tauva Jûape nalunaerfigât: ata, kúnge kiassok aliasugdlunilo
Avsalût pivdlugo. [2] ânássutaussordlo uvdlok táuna inungnut ta-
-manut aliasungnakutaulerpok, inuit uvdlorme tamatumane tusa-
-gakarmata imáitumik: kúngip erne nikavâ. [3] tigdlingniartututdle
inuit uvdlok táuna igdlokarfingmut iseriartorput, sôrdlo inuit tu-

dlingniartutut pissartut kángusugdlutik sorssungnermit ĸimâssa-
rângamik. [4] kúngivdle kīne uligpâ, kúngilo nipitûmik nivdliavoĸ: 15,30.
rnera Avsalût, Avsalût ernera ernera. [5] tauva Jûape igdlumut 18,33.
serpoĸ kúngimut oĸardlunilo: uvdlume kivfatit tamaisa pakatsi-
sípatit inũssutsingnik uvdlume ánagtitsissut ernivitdlo panivitdlo
nũssusiánik nuliavitdlo inũssusiánik panerfavitdlo inũssusiánik,
ûmigissitit asagagkit asassititdlo ûmigalugit; mássa uvdlume na-
lunarungnaerputit nâlagkanik kivfanigdlo soĸutigissaĸángitsutit;
vdlumime malugilerpavkit, Avsalût inûgaluarpat uvagutdlo ta-
mavta uvdlume toĸusimavdluta, iluarīnarĸajaĸigit tauva. [7] mã-
nalo nikuitdlutit ánît, kivfavitdlo ũmatainut oĸalugit; mássa Nâ-
lagaĸ narĸigsigalugo ugpernarsaivunga, aníngíkuvit atautsimig-
dlũnît únuissoĸásángitsoĸ ilingne únuaĸ mána; tamánalo ilingnut
erdlungnarnerúsavoĸ perdlungnit tamanit ilingnut nagdliútunit
nûsungningnit mãnamut agdlât. [8] tauva kúnge nikuípoĸ isâv-
fingmutdlo ingíkiartordlune; inuitdlo ilũngaisa nalunaerfigait o-
ĸardlutik: ata, kúnge isâvfingme igsiassoĸ; inuit ilũngarmik tauva
úngip kînâta sânut píput; Israîlíkutdle ĸimâsimassut nalingínaĸ 18,17.
uperminut.

[9] Israîlíkutdle nagguveĸatigîgsortaine tamane inuit ilũngarmik
aĸitsautilerput oĸardlutik: kúnge uvavtínik aniguisitsissoĸ ĸí-
ngarssortivta agssainit ánagtitdlutalo Filisterit agssainit mãna
unamit ĸimâvoĸ Avsalût ĸimarratigalugo; [10] Avsalûtdle tanitarput
vavtínut kúngíngortitdlugo sorssungnerme toĸungmat, suvdluse
nãna nipangînarpise kúnge utersarnago? [11] kúngivdlo Dâvip Sâtûk
piãtarilo palasit autdlartitsivigai oĸarĸussivdlune: Jûtap utor-
ĸaunertaisut oĸalugitse oĸardluse: sôĸ kingugdliúsavise kúnge
gdluanut utersásavdlugo? Israîlíkut ilũngarmik oĸausiat kúngimut
agdliungmat igdluanut. [12] ilivseĸatángutigâvse, ilivse sauneĸatigalu- 5,1.
silo uvineĸatigâvse; sôrme tauva kingugdliúsavise kúnge utersásav-
dlugo? [13] Amâsamutdlo oĸaritse: ivdlit sauneĸatigalutitdlo uvine- 17,25.
ĸatigíngînerpavkit? Gûtip pitdlaĸilinga sákutûnut nâlagángúsángí- 1 nal. 2,18 t. Rút. 1,17.
kuvit kînama sâne uvdlugssatit tamaisa Jûape sivnerdlugo. [14] Jû-
tavdlo angutitaisa tamarmik ũmatait ingminut sâgtingmagit inugtut
tautsitut, kúnge orĸersuivfigât ima: uterit ivdlitdlo kivfatitdlo
amarmik. [15] tauva kúnge uterpoĸ Jôrtanimutdlo pivdlune; Jûtá-
kutdlo Gilkâliliarput kúnge naláukiartordlugo, kúnge Jôrtaníkut
káukumavdlugo. [16] Símîlo Gêrap ernera Binjamīkûssoĸ Bagorîmio 16,5.
uaviordlune aterpoĸ Jûtap angutitai ilagalugit kúnge Dâve naláu-

-kiartordlugo. [17]angutitdlo tûsintigdlit ilagai Bìnjamîkut ili
9,10. Sîpalo Sâvdlip inoкutaisa inûsugtortât ernerilo arкaneк-tatdlim
kivfailo mardlungnik кuligdlit ilagissai: Jôrtanilo ikârpât kúngi
sujornagut. [18]ikârtautdlo ikârpoк kúngip inoкutai ikáusavdlugi
iluarissânigdlo iliúsavdlune; tauva Símê Gêrap ernera kúngip ki-
-nâta sânut patdlorpoк, Jôrtaníkut ikârmat; [19]kúngimutdlo oкar-
16,5. -poк: ajortuliaкartínavêringa, nâlagara, erкainavêrdlugulo kivfa
ajortulinera uvdloк ivna nâlagara kúnge Jerûsalâmit aningmat
kúngimut ũmámiugerкunago. [20]mássa uvanga kivfat nalúngilang
ajortuliartunga; takuvarmalo uvdlume Jûserfip inoкutainit tamani
sujugdliuvdlunga ateriartortunga nâlagara kúnge naláukiartordlugo
[21]Apisai Sêrujap ernera tauva pilerpoк oкardlune: Símê toкutag-
-ssáungínerpa mána pivdlugo Nâlagkap tanitâ perdlorкugamiuk
16,10. [22]Dâvile oкarpoк: Sêrujap ernere ukorsê, súsagavsinga agssor-
1 Sâm. 11,13. -torpisinga? uvdlume toкutagssaкarnerpa Israîlime? ilisimángi-
-nerpungame uvdlume Israîlimut kúngíngortunga? [23]kúngilo Si-
-mîmut oкarpoк: toкúsángilatit; kúngivdlo ugpernarsaivfigâ.
9,6. [24]Mivfîpusat Sâvdlip ernera ãma aterpoк kúnge naláukiartor-
-dlugo; isigkane uvfarsimángilai uminilo igdlaersimanagit ánora
-ssanilo errorsimanagit uvdlormit kúngip autdlarfiamit uvdloк er-
-кigsivdlune tikivfigissâ tikitdlugo. [25]Jerûsalâmutdlo pingma
kúnge naláukiartordlugo, kúngip oкarfigâ: Mivfîpusat, sôк autdlaкa-
-tigíngilinga? [26]oкarpoк: nâlagara kúnge ûmâ, kivfama sagdloкi-
-tarmanga; kivfat oкaraluarmat: siutitûtiga igsiautserdlugo кimug-
-serfigalugulo kúngimut autdlásaunga, kivfat tumartorsimagame
16,3. [27]kivfatdlo mamardlerpâ nâlagkavnut kúngimut; nâlagarale kúnge
14,17. Gûtip íngiliatut ípoк, iluarissangnik pigit. [28]mássame atâtama
inoкutai tamarmik toкutagssáinaungmata nâlagkavnut kúngimut
9,11. nerrivingne nerissartut akornánut kivfat pisíkit; sumingme tauva
sule ínardluíssutigssaкarpunga nivdliássutigssavnik sule kúngimut?
[29]kúngivdlo oкarfigâ: sôк oкausigssatit sule oкalûseriniarpigit?
9,10; 16,4. oкarêrpunga: ivdlit Sîpalo narssaк avguarumârparse. [30]Mivfîpusat
kúngimut oкarpoк: tamât agdlât tigoкiliuk, nâlagara kúnge ig-
-dluminut erкigsivdlune tikingmat.
17,27; [31]Barsilai Gîliatíkûssoк aterujoк Rugdlîmit, kúngilo ikâкatigi-
1 kúng. 2,7. Jôrtaníkut кaniumavdlugo Jôrtaníkut. [32]Barsilai utoккarssûvoк
arfineк-pingasunik кulilingnik ukioкardlune; táussumalo kúnge
17,27. pigssípâ, Maranâme uníngagatdlarmat, pisôrssûgame angut tamá-
[33]kúngilo Barsilaimut oкarpoк: ikâкatigínga, Jerûsalâme pigssi-

kumârpavkit tauva uvavne. 34 Barsilaivdle kúnge akivâ: ukiut
ûvfigissagssama uvdlue sûngmata, kúnge Jerûsalâmut majuaxa-
tigísavara? 35 uvdlume arfinex-pingasunik xulilingnik ukioxarama,
ajunexásanerpunga ajúngitsumigdlo ajortumigdlo? kivfavit neri-
ssagssane imigagssanilo mamarísanerpai? erinarssortut angutit
matdlûnît nipât tusarnarísanerpara? suvdlune tauva kivfat nâ-
lagkavnut kúngimut erdloxinaxutaugínásava? 36 kivfavit kúnge
táxatigitsiarsínásavâ Jôrtaníkut; sôrme kúngip akilerumavânga
kiliúmik taimáitumik? 37 kivfat uterdle-ait, igdloxarfivne toxor-
xuvdlunga atâtama anânamalo ilerfat najordlugo; âjuna kivfat
Kimiâme, táussuma nâlagara kúnge ikâxatigísavâ, táunalo iluari-
ssangnik iliorfigigiuk. 38 tauva kúnge oxarpox: Kímiâmip ikâxa-
tigísavânga, iluarissangnigdlo iliorfigiumârpara; nungutdlugitdlo
anox inákumassarângangma iliorfigissarumârpavkit. 39 tauva
iuit ilûngarmik Jôrtane ikârpât; kúngilo ikârame Barsilai ku-
nigpâ pivdluarxuvdlngulo; najugkaminutdlo tauva táuna uterpox.
40 kúnge Gilkâlimut ikârpox, Kímiâmivdlo ikâxatigâ; Jûtavdlo 15.
iugtaisa ilûngarmik âma Israîlip ínugtaisa agfaisa kúnge ikáupât.
41 atalo, Israîlip angutitaisa tamarmik kúnge ornigpât kúngimutdlo
xardlutik: suna pivdlugo xatángntivta Jûtap angutitaisa tigdlig-
simavâtit kúngilo inoxutailo Jortaníknt ikautdlugit Dâvivdlo angu-
titainut tamanut ilagititdlugo? 42 tauva Jûtap angutitaisa nu-
ngutdlutik Israîlip angutitai akivait: kúnge uvavnut xaningne-
rungmat, sôrme tauva ajuatdlagpit tamána pivdlugo? kúngimut
erisínerpugut? pajugutinigdlûnît pajugsimanerpâtigut? 43 Israî-
livdle angutitaisa Jûtap angutitai akivait oxardlutik: kúnge âma-
me Dâve xuleriardlugo uvanga ilingnit pigssarineruvara, sunalo
ivdlugo asigínarpinga? uvanga sujugdliuvdlunga kúngiga uter- 9. 10.
sarxúngínerpara? Jûtavdle angutitaisa oxausiat sukangnerneruvox
Israîlip angutitaisa oxausiánit.

kapitalit 20.

Ssîpa pikigtitsissox.

1 nalautsordlune tássanîtoxarpox inupilûssumik Ssîpamik ati-
lingmik Biggerip erneranik Bînjamîkûssumik; suvdluartáussuar-
mik táuna xardlortarpox oxardlunilo: Dâve sumik avgûtigssarse- 1 kúng. 12, 16.
xatigíngilarput, Jísaip ernera kingornússagssarsexatigíngilarput.
Israîlikut nungutdlutik tupimingnut [pilit]. 2 tauva Israîlip angu-

-titai nungutdlutik majuarput Dâvimit Ssîpa Biggerip ernera ma-
-ligdlugo; Jûtavdle angutitaisa kúngertik átavigât Jôrtanimit Je-
15,16; -rûsalâmutdlo agdlât. [3] Dâve Jerûsalâmut tikíkame igdluminut
16,21. arnat ĸulit panerfat igdlune pârerĸuvdlugo unigtitane kúngip ti-
-guvai pisitdlugitdlo igdlumut pârineĸarfigssãnut pigssitdlugitdlo;
iseĸatigíngilaile; parnaerússáuputdlo uvdlormut toĸuvfíngmingnut
agdlât uvigdlarnertut inûvdlutik.
[4] kúngilo Amâsamut oĸarpoĸ: Jûtap angutitai atautsimut
ĸaerĸúkit uvdlut pingajugssãnut; ivdlitdlo tauva tamaunga ĸeĸa-
-riartorit. [5] Amâsa tauva autdlarpoĸ Jûtákut atautsimut ĸaer-
-ĸujartordlugit; mulungmatdle nagdlersíssaĸ ingminut perĸússu-
-tigissaĸ ĸímutdlugo, [6] Dâve Apisaimut oĸarpoĸ: mãna Ssîpa
Biggerip ernera uvavtínut perdlungnarsigalugtuarpoĸ Avsalûmit
angnermik; ivdlit nâlagkavit kivfai ilaseralugit malerssoruk, igdlo-
-ĸarfît igpiliugagdlit tikeĸinavai arajutsisârdlutalo. [7] aníput tauva
maligdlugo Jûapip angutitai sákutûtdlo kúngimik pârssissut pi-
-ssarssuitdlo tamarmik; aníput Jerûsalâmit Ssîpa Biggerip ernera
malerssoriartordlugo. [8] táuko ujaragssûp Gîpiûnimītup saniantlersut
Amâsap naláupai. Jûape ánorâmik ássũminik atisimavoĸ, ĸâgutdle
ĸiterúmiugâ pana ĸiterminut ĸilerúsimassoĸ pûminītoĸ; savssale-
-riarmatdle katagpoĸ. [9] Jûapilo Amâsamut oĸarpoĸ: ĸatánguti-
ajúngilatit? agssangminigdlo talerpigdlernik Jûapip Amâsa umí-
1 kúng. 2,5. -sigut tiguvâ kunigkumavdlugo. [10] Amâsale misigssúngingmat pa-
3,27. -namut Jûapip tigumiagânut, akuâgut tamatumínga kapivâ erdla-
-vîlo nunamut nákartitdlugit; nangíngilâlo toĸungmat. tauvale
Jûapip nukâtalo Apisaip Ssîpa Biggerip ernera malerssorpât.
[11] angutdle [Amâsap] saniane ĸeĸartoĸ Jûapip inûsugtortaisa ilât
oĸarpoĸ: nalingínaup Jûapimut kajumigtup Dâvimutdlo iligitittup
Jûape maligdliuk. [12] Amâsa aungmut agssatdlagsimassoĸ avĸu-
2,23. -sinerssûp ĸânîgínarpoĸ; angutivdle táussuma inuit ilũngaisa u-
-nigtut takugamigit, Amâsa avĸusinerssuarmit narssamut nûgpâ
ĸagdlerdlugulo ánorássamik, patdligtai tamaisa unigtut takugamigit.
[13] avĸusinerssuarmitdlo pêrmat, tamarmik ingerdláinarput Jûape
maligdlugo Ssîpa Biggerip ernera malerssoriartordlugo. [14] Israî-
-líkut nagguveĸatigîgsortait tamaisa [Jûapip] ingerdlavigai Aapal-
Bît-Mâgga Berîtdlo ilũngât tikitdlugit; katerssorputdlo maligdlu-
-gulo ãma. [15] tikiutdlutigdlo [Ssîpa] unguvât Aapal-Bît-Mâggamut
igdloĸarfigdlo ivssumik ĸagssoraivfigât avatdliliartânut agtúma-
-ssumik; inuitdlo tamarmik Jûapip ilagissaisa ungalorssuaĸ ase-

ulekât úpitíniardlugo. [16]tauvale arnak sujunekartok igdlokar-
ngmit tordlorpok: tusâgitse tusâgitse, Jûapimut okaritse-ait:
unga patdligutdlutit, okalũkumagavkit. [17]patdlingmanilo arnak
arpok: Jûapiuvit? okarpok: táunauvunga; okarfigâ: kivfavit
nap okausê túsákit; okarpok: tusâvunga. [18]arnardlo okarpok
a: sujornagut ima okalugtarput: sujunersiuiniartok Aapalime
junersiuigile; taimailiordlutigdlo isumangnaersissarput. [19]uva-
ga-una Israîlip piuaitsortaisa ilumôrtortaisalo ilât; igdlokarfiup
raîlime anânaussutut ítup inue ivdlit tokúniaragkit, sôk Nâlagkap
igornússâ nungutíkumaviuk? [20]Jûapivdle akivâ okardlune: ajor-
akile, ajornakile uvavnut nungutitsísavdlunga aseruísavdlungalo.
taimáingilak tamána; angutivdle Eivfarâp kákâmiup Ssîpamik
ggerip erneranik atigdlup agssane kúngimut Dâvimut silugting-
nagit, táuna kisiat túniúsiuk, igdlokarfik tauva kimásavara. ar-
ardlo Jûapimut okarpok: ata, niakua ilingnut igínekásavok unga-
orssûp kulâgut. [22]arnavdlo inuit ilũngaisa sujúnersoriartor-
nagit, Ssîpap Biggerip ernerata niakua kipivât igitdlugulo Jûa-
imut; suvdluartáussuarmik tauva kardlortarmat, siámariartor- 2,28;
ut igdlokarfingmit, nungutdlutik tupimingnut pivdlutik; Jûapilo 18,16.
rûsalâmut uterpok kúngimut.
8,16;
[23]Jûape Israîlip sákutûinut tamanut nâlagauvok, Binaialo 1 nal. 18,15.
jatâp ernera sákutûnut kúngimik pârssissunut nâlagauvdlune; 8,18.
Hâtorât akilerârtautinik pârssissûvok, Jûsavfatdlo Agilûtip er- 1 kúng. 4,6;
era pisimassunik erkaissagssanik agdlagtartûvdlune; [25]Sîa ag- 12,18.
lagtartûvok, Sâtûgdlo Apiãtarilo palasiuvdlutik; [26]ãma Jêra
eríkûssok palasiuvok Dâvime.

kapitalit 21.

kângnek ukiut pingasut atassok. Filisterit saperssisítarait.

[1]Dâve inûtitdlugo kângnek nagdliungmat ukiut pingasut ki-
gulerîgsitdlugit atassok, Nâlagkap kînâ Dâvip ujarpâ. Nâla-
ardlo okarpok: Sâvdle pivâ igdlulo auiainiligssuak pivdlugo,
piûnimiut tokungmagit. [2]tauva kúngip Gîpiûnimiut kaerkuvai
arfigalugitdlo — Gîpiûnimiutdle Israîlip kinguaisa ilagingínamí-
ik, Amoríkutdle amiákûssut ilagingmatigik, Israîlip kinguaisa Jôrs. 9,15.19.
pernarsaivfigigaluarpait; Sâvdlivdle perdlugtíniarpai Israîlip Jû-
avdlo kinguait ilungersûtigigamigit — [3]Gîpiûnimiut Dâvip okar-
igai: kanok písavavse? sumigdlo sáimarsáisaunga Nâlagkap ki-

-ngornússâ pivdluarкorкuvdlusiuk? 4 Gîpiûnimiut akivât: sîlvimik
kûltimigdlo Sâvdle inoкutailo piniarfigíngilavut kimigdlo toкutsi-
-niángilagut Israîlime; oкarpoк: кanoк oкaraluaruvse iliorfigísa-
-vavse. 5 kúngimut tauva oкarput: angutip uvavtínik núngutaer-
-siniartup pilerssârfigalutalo nungutitaunigssavtínik, Israîlip kig-
-dligfigissâne tamarssuarme atajungnaerкuvdluta, 6 táussuma кitor-
-naisa ilait angutit arfineк-mardluk uvavtínut túniúneкarilit, ni-
4 Môr. 25,4. -víngásagavtigik Nâlagkap sâne Gîpiame Sâvdlip Nâlagkap кini-
-gâta piane. kúngilo oкarpoк: túniutísavâka. 7 Mivfîpusatdle
Jûntâp ernera Sâvdlip ernutâ kúngip кajagssûpâ Nâlagkamut ug-
1 Sâm. 18,3; 20,23. -pernarsaut pivdlugo akúnermingnîtoк, Dâvivdlo Jûntâvdlo Sâvdlip
3,7. ernerata akornáne. 8 Rispavdle Ajap paniata ernere mardluk
Sâvdlimut ernertârissai Armune Mivfîpusatdlo âma Miggalip Sâv-
1 Sâm. 18,19. -dlip paniata ernere tatdlimat Aatrialimut Barsilaip Migulâkûssup
erneranut ernertârissai kúngip tiguvai 9 Gîpiûnimiutdlo agssainut
túniutdlugit; nivíngarpaitdlo кáкame Nâlagkap sâne. taima or-
-dlorarput táuko arfineк-mardluk atautsíkut, toкutauvdlutik kater-
-ssuivfiup uvdluine sujugdlerne, suaussiagssanik katerssuivfiup aut-
-dlarкautâne. 10 tauva Rispa Ajap pania pûgssiamik tigusivoк
кaersumutdlo isuitdlugo katerssuivfiup autdlarкautânit sialungnut
кilangmit tugfigitserdlugit; tingmíssanutdlo кilaup atânîtunut miv-
-figerкúngilai uvdlúkut, narssavdlo nerssutainut unigfigerкunagit
únuákut. 11 Dâvimutdlo nalunaerneкarpoк кanoк-iliortoк Rispa
Ajap pania Sâvdlip panerfâ. 12 Dâvilo autdlarpoк Jâpasip Gîlia-
-timîtup inue arsâriartordlugit Sâvdlip saorninik erneratalo Jûntâp
1 Sâm. 31,12. saorninik Bîtsânip niuveriartortarfianit tigdligainik; tássunga Fili-
-sterit nivíngarpait uvdloк ivna, Gilpuame Sâvdle Filisterit saper-
-ssisíkamíko. 13 Sâvdlivdlo saorne erneratalo Jûntâp saorne tá-
9. -ssánga majûpai; âma ivkua nivíngarsimassut saorne katerssorpait.
14 Sâvdlivdlo erneratalo Jûntâp saorne Bînjamîp nunâne Sîlame
ilivait angutâta Kísip ilerfanut, kúngivdlo perкussâ tamât nâmag-
24,25. -sivdlugo; kingornagutdlo Gûtip nuna tusarnigfigâ.
5,17 ff. 15 Filisterit Israîlíkutdlo kingumut sorssûtilermata, Dâve ater-
-poк kivfaisalo ilagât, Filisteritdlo sorssugpait, Dâvile merngor-
-tortoк. 16 Jispe-Binûpivdlo Râvfap ernerisa ilâta кalugiussar-
-ssuata oкimáissusiata sîkilit pingasunik untritigdlit kangnúsaussut
naligai, panalo nutâк кerкanut ivertísimavdlune; táuna isumalerpoк
Dâve patigkumavdlugo. 17 Apisaivdle Sêrujap ernerata ikiorpâ,
Filistererssuardlo patigpâ toкutdlugo; tauva Dâvip angutitaisa

ɡpernarsaivfigât oĸardlutik: kingorna sorssungnermut aneĸatigí-
ıángilavtigut, Israîlip naneruâ ĸamigteĸinavat.
18 kingornagut Filisteritdlo kingumut sorssûtileramik Gûvime, 1 nal. 20,4.
ıuva Sivkaip Husākûssup Savfe Râvfap ernerisa ilât saperssisípâ.
19 kingumut Filisteritdlo Gûvime sorssûtileramik, Eliganâp 1 nal. 20,5.
ire-Origîp Bîtdlîmimiup ernerata Gûliat Gātimio saperssisípâ;
ıussuma ĸalugiussâta ipua ikârtiterutip ikârússuatut ípoĸ. 1 Sâm. 17,7.
20 kingumutdlo Gātime sorssûtilerput; angutekarpordlo taki- 1 nal. 20,6.
sûmik, igdlugtut agssangmigut arfinilingnik inuvalingmik igdlug-
tutdlo isigkamigut arfinilingnik inuvalingmik, mardlungnik ĸuli-
lingnik sisamanigdlo katitdlugit, āmátaoĸ Râvfamut erniussumik;
ꞌIsraîlíkut táussuma mítatigingmagit, Dâvip angajuata Simiap 1 nal. 20,7.
rnerata Jûntâp saperssisípâ. 22 táuko sisamat Gātime Râvfamut
rniussut ordlúput Dâvip agssaisigut kivfaisalo agssaisigut. 1 nal. 20,8.

kapitalit 22.

tugs. 18.

Nâlagkap ánaungmane Dâvip eríniugagssiûtigigâ.

1 eríniugagssiap matuma oĸausê Dâvip Nâlagkamut oĸauserai
aimane Nâlagkap ánaungmane ĸíngarssortime tamarmik agssainit
âvdlivdlo agssainit. 2 oĸarpoĸ:

Nâlagaĸ ĸaersora patdligtailissautiga ánagtitsissiga, 3 Gûte
ulanavêrfiga tatigissara, erĸornavêrĸutiga nagssugalo ánássutiga
ernigissauvfigalo ĸimâvfigalo, ánáussissiga, perssūssaunermit ánáu-
kingma. 4 Nâlagaĸ únersiutigissagssaĸ tordlorfigigavko ĸíngar-
ssortivnit ánagpunga. 5 toĸuvme ĸarârtuisa akúnermigkānga, pi-
pilugssûp kûisa ánilârsarānga; 6 unerivfiup ĸilorartûtaisa ilugānga,
oĸup napiarniutaisa sângerānga. 7 angnikitdliortitdlunga Nâlag-
kamut tordlorama, Gûtivnut tordlorama, nipiga tusarpâ nâlag-
fiutiminit, nivdlianíkalo siutainut [píput]. 8 nuna aulavdlunilo
ajugpoĸ, ĸilaup túngavê igdlerarput aulavdlutigdlo, katsungaer-
ssormat. 9 pujoĸ ĸingainit majorpoĸ, ĸarnanitdlo ingneĸ nungu- 2 Môr. 24,17;
titsivoĸ; aumat ikualassut táussumánga aniáput. 10 ĸilak ámut 5 Môr. 4,24.
ɪeĸípâ arĸardlunilo, tarrajugtoĸ isigaisa atānîpoĸ. 11 kêrupiup ĸâne
ımugserdlune tingmivoĸ, anorip suluisa ĸulāne tákúpoĸ. 12 târtoĸ
ıvatimigut ingminut tupiussaliúpâ: ermit eĸimassut, nuiat ĸulerît.
3 íngianartumit sânîtumit aniáput aumat ingnerínaussut. 14 Nâ-
lagaĸ ĸilangmit kagdlersitsivoĸ, ĸutsingneruvsârtup nipine anípâ.
5 ĸarssut autdlartípai [akerartortine] siámardlugit, ingnâtdlagí- 1 Sâm. 7,10.

-ssanik ánilârsarpai. 16 tauva ímap narкa takugssaulerpoк, inuit
najugâta túngavê ulêrput Nâlagkap agpisalũssineragut, кinga
anernerata sordlungmigarpalungneranit.
17 кutsigsumit isagtordlune tiguvânga, imerssuarnit кaкípânga
18 ánáupânga кíngarssortivnit nakũssumit, ûmigssortivnit uvavnu
píssauvatdlârtunit. 19 táuko uvavnut pitoráuput perdlugfiga erкor
-dlugo, kisiáne Nâlagaк angnertorкutigâra. 20 initûmut anisípânga
ánáupânga kajumigigaminga. 21 Nâlagkap angajorкautserfigânga i
-luarssusera nâpertordlugo, agssangma minguíssusiat migssilior
-dlugo akilerpânga; 22 Nâlagkap avкutigerкussai uniornavêrsârav
iluaitsututdlo iliornanga Gûtivnut; 23 erкartũssisigerкussai tamais
5 Môr. 17,19. tákuvnîtíkavkit, ilerкorerкussainitdlo nigornanga. 24 táussumûng
agssuarnáipunga, ajortuliorкajarnivnutdlo mianerssorpunga; 25 ta
-máitumik Nâlagkap akilerpânga iluarssusera nâpertordlugo, mi
-nguíssusera issime sãnîtoк migssiliordlugo.
26 ungagingnigtumut ungagingnigtutut ilissarputit, agssuarnait
-sumut agssuarnaitsutut ilissarputit; 27 minguitsumut minguits
3 Môr. 26, -tut ilissarputit, mumingassumutdle kigdlormôrtutut ilissarput
23. 24. 28 inuiait nâgdliugtut ánáutarpatit, angneruniartut issigalugit n
úss. 29,23;
1 Pît. 5,5. -кigdlisípatit. 29 ivdlíme naneruarâvkit, Nâlagaк ûmâ; târsiorf
-ssaraluara Nâlagkap кáumarsarpâ. 30 ivdlíme áiparalutit sorss
-torpagssuit arpásínauváka; Gûtiga ilagalugo ungalorssuaк к
-lautdlugo pigsigsínauvara. 31 Gûtip avкutigissâ agssuarnáipo
úss. 30,5;
tugs. 19,9. Nâlagkap oкausia sukuluípoк; tatigingnigtaisa tamarmik erкorn
Is. 43,11; -vêrкutigât. 32 kiname Gûtiuva Nâlagaк píngigpat? kinalo кaе
44,8. -sûva Gûterput píngigpat? 33 Gûte pineкarnavêrкutigâra píssa
-tigalugo; agssuarnaitsut avкutigerкussamigut ingerdlatítarai. 34
-sigkáka kulavait pîsut itíkai, кutsigsivigssavnutdlo кeкartitdlu
tugs. 144,1. 35 agssáka sorssungnermut sungiusarai, pisigse kangnúsaussoк ta
-dlivnik sukaterdlugo; 36 erкornavêrкutautingnigdlo ánássutigiti
-tangnik tunigingma; makitanavêrsarangmalo akitsiartortíparm
tugs. 31,9. 37 initûmik avdlorarfigssaкartíparma, singerníkalo pigdlorкajángitdl
38 кíngarssortíka malerssorpáka nungutitdlardlugitdlo, uterna
-ngalo kisiáne núngutaeravkit; 39 núngutaeravkíme seкumisitdl
-gitdlo nikuínaviángitdlat, isigkama atãnut ordlorarput. 40 píssau
-nermik кiteruserparma sorssungnigssamut, akerartortíka aкug
-dlârtípatit uvavnut atdlíngortitdlugit. 41 кíngarssortíka uvavnut
кimâtípatit, ûmigssortíka piunêrúpáka. 42 кiviaraluarmata ánau
-ssissugssaкángilaк, Nâlagkamut кiviaraluarmata akíngilai. 43 ase-

orterpáka nunap pujoralanerisut isivdlugit, igdlut akornisa ma- 2 kúng. 13,7.
ngdluatut ilivdlugit sekumisípáka, tugdlarpáka. 44 ínugtama sa-
itsainerinit aniguisíparma, pârârma akimángitsunut niakugssari-
itdlunga; inuiait ilisaríngisama kivfartorfigísagãnga. 45 inuit ta-
ornartat manigũkajugtûssârfigísagãnga, tusâmáinardlutik nâlása- 5 Môr. 33,29.
ãnga. 46 inuit takornartat tumángúsáput, patdligtailissamingnit
iumârput kiterusersimavdlutik. 47 Nâlagak ûmavok, kaersora
janarsile; Gûtiga kaersok ánagfiga angisûtitaugile. 48 Gûtip táu-
suma akiniúmik tunigânga, inuiakatigîtdlo nákartíkai uvavnut
illíngortitdlugit; 49 kíngarssortivnit anisíkânga, akerartortivnit kut-
ingnerulersitdlunga; perssũssissartunit ánagtíkingma. 50 tamána Rûm. 15,9.
rdlugo akimángitsune únersiutigísavavkit Nâlagak, arkitdlo eri-
alerssûtigísavara. 51 ánássut angisûtípâ kúngíngortitaminut, isu-
iagssuivdlunilo pissartarpâ tanitane, Dâve kinguâgssailo, nâg-
sáungitsumik.

kapitalit 23.

Dâvip okausê kingugdlît. píssarssuartaisa arkit.

1 tamássalo Dâvip okausê kingugdlît: ima okarpok Dâve
saip ernera, imame okarpok akitsingârtitak, Jãkup Gûtiata ta-
itâ, Israîlip erinalerssortortâ nuánarissak: 2 Nâlagkap anernera
avne okalugpok, okalungneralo orkavnĩpok; 3 Israîlip Gûtia o-
arpok, Israîlip kaersua uvavnut okalugpok: inungne nâlagau-
sugssak iluartok nâlagáusavok Gûte mianeralugo; 4 uvdlâvdlo
umassuatut nuiumârpok sekinek, uvdlâk nuiakángitsok, ivik
kínerfigissak siagdlerfigissak nunamit naulersok. 5 inokutimame
âte taima pekatigíngínerpât? mássa angerutsimik nâgssáungit-
umik sarkangiússivigigaminga piarêrsagaussumik tamatigut ma-
eruagaussumigdlo, ánássutiga tamât kajumigissaralo tamât nau-
ersísángínerpai? 6 inupilûssutdle kakitdlarnakutitut igitagssáuput
marmik, agssangnik tigussagssáungínamik. 7 nalingínak táuku-
iínga agtuiumassok sákulersariakarpok savingmik kalugiussavdlo
uanik; ingnermik ikivkardluínagagssáuput uníngavingmingne.
8 tamássa Dâvip píssarssuartaisa arkit: Jûsîve-Básîpat-Tarri- 1 sal. 11,10-41.
nûne, sákutôrkingnerit nâlagât; táussuma kalugiussarssue ku-
angiúpâ arfinek-pingasunik untritilingnut atautsíkut tokutau-
ssunut. 9 tugdlerâ Eliâsare Dûtup ernera Agûgip ernutâ; pí-
ssarssuit pingasut ilagât Dâvip najortaisa Filisterit kángusûtig-

-ssioramíkik; tássane sorssungnermut katisimangmata Isratlip
-ngutitai majuarput; [10] táunale nikuípoĸ Filisteritdlo unataivfig
-lugit agssane nukigdlârserdlugit; agssailo panânut nipingmat
Nâlagaĸ angisûmik ánáussivoĸ uvdloĸ táuna; inuitdlo uterp
maligdlugo ujajaigínariartordlutik. [11] tugdlerâ Sáma Aagîp erne
Hârarimio; Filisterit katerssormata katerssángordlutik, tássani
-matdlo narssamineĸ ĸáĸuaussanik nautsîalik, inuitdlo Filister
sãnit ĸimâvdlutik: [12] tauva ĸeĸariartorpoĸ nunamernup ĸerĸan
pineĸásaersitdlugulo Filisterit unatarpai; Nâlagardlo angisûmi
ánáussivoĸ. [13] nâlagaussutdlo táukua pingasunik ĸuligdlit il
1 Sâm. 22,1. pingasut aterput, katerssuivfiup nalâgut ĸârusungmut Atulâm
pivdlutik Dâvimut, Filisterit katerssat tangmârsimassut Rîvfa
ĸôruáne; [14] Dâve taimane patdligtailissamîtoĸ, Filisteritdle sákuti
ingmíkôrtitat taimane Bîtdlîmimîtdlutik. [15] perusulerdlunilo Dâv
oĸarmat: kiatoĸ ímitdlinga imermik Bîtdlîmip puilassuliartâ
isâvfianîtumit? [16] tauva píssarssuit táuko pingasut ĸerdlertorúp
Filisterit tangmârfiánut imertardlutigdlo Bîtdlîmip puilassuliartâ
isâvfianîtumit, nagsardlugulo ãpât Dâvimut; imerumángilâle ku
-rardlugulo Nâlagkamut pigititdlugo, [17] oĸardlune: uvavnut ajo
-naĸile, Nâlagaĸ, taimailiúsavdlunga; augínginerpât angutit uk
piartortut inũssusertik navêrsitdlugo? imerumángilâlo. taima
-liorput píssarssuit táuko pingasut.
2 Sâm. 21,17. [18] Apisai Jûapip nukâ Sêrujap ernera táukua pingasut nâl
-garât; táussuma ĸalugiussane ĸulangiúpâ pingasunik untritilin
18. -nut toĸutaussunut; táunalo táukua pingasut tusâmassaunerssarâ
[19] mássame táukua pingasut atarĸinarnerssarigamíko sujulerssor
-tigilerpât; ivkule pingasut nagdlíngilai.
[20] Binaia Jûjatâp ernera angutip sorssutdlarĸigsup erner
Is. 29,1. 2. suliarssuartôĸ, Kavsîalimio; Gûtip îtuvê Mûapíkûssut mardl
táussuma unatarpai, aterdlunilo îtuvivik unatarpâ puilassuliap ĸer
-ĸane, ilãne aputeĸarmat; [21] táussumalo unatarujâ angut Egivt
-nimio takuminartoĸ, Egivtinimio ĸalugiussamik tiguminartoĸ: ater
-figâ unatauteĸardlune, ĸalugiussardlo Egivtinimiup agssainit pér
-dlugo toĸúpâ ĸalugiussânik. [22] taimailiormat Binaia Jûjatâp er
-nera, píssarssuit táukua pingasut tusâmassaunerssarât; [23] pinga
-sunik ĸulilingnit táukunánga atarĸinarnerugame, taimáitoĸ pi
-ngasut ivko nagdlíngilai; Dâvip isumalioĸatigîgsortaminut ilángúpâ
[24] Asaîle Jûapip nukâ pingasunik ĸuligdlit táukua ilagât. [âma
Eliganât Dûtup ernera Bîtdlîmimio, [25] Sáma Hârûtimio, Eilib

irûtimio, 26 Hîlatse Paltíkûssoĸ, Jêra Igkásip ernera Tîkuamio,
Apiasere Anatûtimio, Mipúnai Husãkûssoĸ, 28 Salmûne Agûgí-
ûssoĸ, Mârai Nitûvfamio, 29 Hîlive Bainap ernera Nitûvfamio,
tai Rîpaip ernera Gîpiame Bînjamîp kinguaisa piáne nunalik,
Binaia Periatûnimio, Higtai Gâsip ĸôruine nunalik, 31 Apialpûne
rapamio, Asimâvat Bagorîmio, 32 Eliarpâ Sâlapîmio, Jâsînip er-
nere, Jùntât, 33 Sáma Hârarimio, Agiât Sârarip ernera Aararimio,
Elivfîlat Agasipaip ernera, Mâggamiup ernera, Eliâme Agitûv-
álip Gîlumiup ernera, 35 Hîtserai Karmalimio, Pârai Arapamio, 15,12.
Jîgiale Nãtap ernera Sûpamio, Bâne Gâtimio, 37 Sîlak Amuní-
ĸûssoĸ, Nagarai Bêrûtimio Jûapip Sêrujap ernerata sákugssa-
nautainik tigumiússissoĸ, 38 Jèra Jîterîkûssoĸ, Gârîve Jîterîkûssoĸ,
Ueria Hîtîkûssoĸ; katitdlugit pingasunik ĸuligdlit arfineĸ-mar- 11,3.
ĺlugdlo.

kapitalit 24.

1 nal. 21,1-27.

raîlíkut Dâvip nautsorssortingmagit, toĸorarneĸ Nâlagkap nagdliutíkâ. Aravnap
iserterivia Dâvip pisiaringmago Nâlagkamut tunissiviliorfigalugo,
perdluk soraersitaussoĸ.

1 Nâlagkap níngangnera kingumut katsungailermat Israîlíkúnut,
tâve pilerisârpâ táukunúnga, oĸardlune: autdlardlutit Israîlíkut
ûtákutdlo kisíkit. 2 kúngilo Jûapimut sákutùt nâlagãnut ingmi-
nîtumut oĸarpoĸ: Israîlíkut nagguveĸatigîgsortait tamaisa angat-
dlavigíkit-ait Dánimit Bêrsâpalo tikitdlugo inuitdlo nautsorssor-
dlugit, inuit ĸavsiússusê ilisimásagavkit. 3 Jûape kúngimut o-
ĸarpoĸ: Nâlagkap Gûtivit inuit ilaligit ukua ukualo untritileria-
gainik nâlagkama kúngip issai issigititdlugit; nâlagkamale kúngip
ôĸ tamána kajumigilerpâ? 4 kúngivdle oĸausia aulajangermat
ûapimut sákutûtdlo nâlagainut, Jûape sákutûtdlo nâlagait aníput
kúngip kînâta sânit inuiait Israîlíkut nautsorssoriartordlugit. 5 Jôr-
tanilo ikârpât tangmârdlutigdlo Aaruêrimut igdloĸarfiup Gâtip 5 Môr. 2,36.
ôruata ĸerĸanîtup talerpiata tungânut, Jaiserimutdlo pivdlutik.
Gîliatimutdlo píput nunap naĸingneranut tiguardlâmut, Dáne- Jôrs. 19,47;
âganimutdlo píput kâvigdlutigdlo Sîtûmut. 7 igpiliugalingmut erĸ. 18,29.
'ôrumut píput Hîvíkutdlo Kânãkutdlo igdloĸarfînut tamanut, aní-
putdlo Jûtap kujatânut Bêrsâpamut. 8 nunalo tamât angatdla-
vigàt; ĸáumatitdlo arfineĸ-sisamat uvdlutdlo mardlungnik ĸuligdlit
ímûngmata, Jerûsalâmut tikíput. 9 inuiaitdlo nautsorssugkat ĸav-
siússusînik Jûapip kúnge nalunaerfigâ: Israîlíkut tássa angutit

sorssugsínaussut sákulersortut arfinek-pingasunik untritilingn[ik]
tûsintigdlit, Jûtavdlo angutitai, angutit tatdlimanik untritilingn[ik]
tûsintigdlit.
1 Sâm. 24,6. 10 tauvale Dâve ũmámigut ilerasulerpok inuiait nautsorssortu-
2 Sâm. 12,13. -kamigit; Nâlagkamutdlo Dâve okarpok: ajortuliakaunga taima[i]-
-liorama, mãnalo, Nâlagak, kivfavit ajortuliâ isumákêriuk-ait. sa-
-junekángitsutut iliokigama. 11 Dâve uvdlãkut makingmat, Nâ-
1 Sâm. 22,5. -lagkap okausia pivok Gâtimut pruvfítimut Dâvip takordlûissuan[ut]
okardlune: 12 autdlarit Dâvimut okalugkiartordlutit: ima okarpo[k]
Nâlagak: pingasunik sarkangiússivigâvkit; tamákua ardlât ilingn[ut]
kineruk, taimailiorumârpavkit. 13 Gâte Dâvimut tikiúkame nal[a]-
Jer. 29,17; Hsk. 6,12. -naerfigâ okarfigalugo: kângnek nagdliuterkuviuk ukiut arfine[k]-
mardluk nunangne atásassok? imalũnît káumatit pingasut kimi-
-jumavit kíngarssortivit kînânit, táussumánga malerssornekardlutit
imalũnît uvdlut pingasut tokorarnek nunangne atúsavât? mâ[na]
isumaliordlutitdlo misigssorit, okausek sordlek autdlartitsissivnu[t]
orkúsagiga. 14 Dâve tauva Gâtimut okarpok: angnikitdliulekaunga
Gûtip agssainut pĩnardlata-ait, nagdligtuíssusia angekingmat; i-
-nuitdle agssainut pekinanga. 15 tauva Nâlagkap tokorarnek nag-
-dliutípâ Israĩlime uvdlâmit uvdlok aulajangerĩgak nagdliutser-
-dlugo, Dánimitdlo Bêrsâpalo tikitdlugo tokúput inuit ilait ar-
-finek-mardlungnik kulilingnik tûsintigdlit. 16 íngilivdle agssai
Jer. 42,10. isagtingmagit Jerûsalâmut aserúsavdlugo, Nâlagkap ajortok per-
-kigsimíssutigilerpâ okardlunilo íngilimut inuiangnik aseruissu-
-mut: nãmagpok, agssatit mãna písaersíkit; Nâlagkap íngilia tau-
-va Aravnap Jĩpusíkûssup iserteriviata saniaĩlersok. 17 Dâvil[o]
Nâlagkamut okarpok íngile takuleramiuk inuiangnik perdlugtitsi-
-ssok, okarpok: ata, ajortuliarpunga uvanga pinerdlugdlungalo;
ukule savat susimápat? agssatit uvavnut sãkilit-ait atâtamalo
inokutainut. 18 uvdlorme tamatumane Gâte Dâvimut tikiúpok o-
-karfigalugulo: majuarit, tunissivingmigdlo Nâlagkamut náparti[t]-
Aravnap Jĩpusíkûssup iserteriviane. 19 tauva Dâve majuarpok Gâ-
-tip okausia maligdlugo, sôrdlo Nâlagak inatsissok. 20 Aravnak
itsuardlune kúnge kivfailo takuleramigit ornigkãne, anivok kúngi[m]
18,28. patdlorfigâ kĩne nunamut tugtitdlugo. 21 Aravnalo okarpok: suna
pivdlugo nâlagkama kúngip kivfe ornigpâ? Dâvip akivâ: iserte-
-rivik una ilingnit pisiariumavdlugo tunissiviliorfigiumavdlugo Nâ-
-lâgkamut, perdluk inuiangne soraersitaorkuvdlugo. 22 Aravna[p]
Dâvimut okarpok: nâlagara kúnge tigusivdlunilo tunissigile iluari-

saminik; uvfa ugsik tuníssutigssak ikivkagagssak kamutitdlo
kugterutit ugsiguvdlo pekutai kissugssat; 23 tamaisa, kúnge ûmâ,
ravnap kúngimut túniúpai. Aravnalo kúngimut okarpok: Nâ-
agkap Gûtivit ilagsilisit. 24 kúngivdle Aravna akivâ: nâgga, i-
ingnit pisiarīnásaváka akigssakartitdlugit, Nâlagkamut Gûtivnut
nissutinik ikivkagagssanik pigdlîumángínama akilînanga. iser-
erivik ugsigdlo tauva Dâvip pisiarai sīkilit tatdlimanik kuligdlit
lviussut akigalugit. 25 tássanilo Dâve Nâlagkamut tunissivilior-
ok, pigdlîvdlunilo tuníssutinik ikivkagagssanik tunísstinigdlo
ijaniutinik. Nâlagkavdlo nuna tusarnigfigâ, perdlugdlo Israîlime 21,14.
raersitauvok.

kúnginik agdlagkat sujugdlît.

kapitale 1.

Dâve utorkángortok. Atûnia kúngíngortíniarmat Dâvip Sâlumô kúngíngortíkâ.

1 kúnge Dâve utorkauvok ukiorpagssuit angusimavdlugit; ki-
pingnik okoruseraluarmáne ũnángilak. 2 kivfaisa tauva okarfigât:
ilagara kúnge kinerdliúkilíssuk arnamik inûsugtumik niviarsiamik
ingip sâne kekartásassumik ikiorniardlugo; sângnutdlo ínartá- akugdl. 4,11.
savok, nâlagara kúnge tauva ũnásavok. 3 arnamik inûsugtumik
inersumik tauva kinerdlerput tamatigut Israîlip nunâne, Apisagdlo 2,17.
ûnamimio nâpíkamíko, kúngimut táuna ãpât. 4 arnak inûsugtok
una pínerpatdlâkaok; kúngilo ikiorniarpâ kivfartorfigalugulo; kú-
ngivdle ilisaríngilâ. 1 Môr. 4,1.
5 Atûnia Hagītip ernera angneruniarpok okardlune: uvanga 2 Sâm. 3,4.
úngiúsaunga; pisiarissakalerpordlo kamutinik kimugtuarssungnig- 2 Sâm. 15,1.
dlo angutinigdlo tatdlimanik kulilingnik sujunermine arpagtar-
tunik. 6 angutâta inûtitdlune ajuatdlagtíngilâ okardlune: suna
ivdlugo taimailiorpit? táunátaok inugigsorssûvok, arnâtalo er- 2 Sâm. 3,3.
nertârâ Avsalûp kingornagut. 7 Jûape Sêrujap ernera Apiãtarilo 2,22.
alase okalokatigingmatik Atûnia ikiorpât. 8 Sâtûgdle palase Bi-
naialo Jûjatâp ernera Nãtatdlo pruvfîte Símîlo Rîgilo Dâvivdlo
issarssuartai Atûniap ilagíngilai. 9 Atûnia savanik ugsingnigdlo

norranigdlo puatdlarsagkanik toĸutsigame ujarĸame Sugîláme Ri
-gilip puilassuata saniamitume, ĸatángutine kúngip ernere tamai
Jûtavdlo angutitai kúngip kivfai tamaisa ĸaerĸuvai; 10 Nãtatd
pruvfîte Binaialo píssarssuitdlo Sâlumûlo nugke ĸaerĸúngilai.
11 tauva Nãtat Básîpamut Sâlumûp arnànut oĸarpoĸ im
Atûnia Hagîtip ernera tusángiliuk kúngíngorsimassoĸ, nâlagkavt
Dâvip nalugâ? 12 atagule, mãna sujúnersordlavkit-ait sujúnersûmi
inũssutsitdlo ernerpitdlo Sâlumûp inũssusia ánagtísagitit. 13 aut
-dlarit kúngimut Dâvimut iserdlutit, oĸarfigísavatdlo: nâlaga
kúnge ûmâ, kivfat arnaĸ ugpernarsaivfigíngiliuk oĸardlutit: Sâ
-lumô kúngiúsavoĸ kingorârdlunga, táunalo igsiavfivne ĸilâlingm
igsiásavoĸ? suname tauva pivdlugo Atûnia kúngíngorpa? 14 tauv
sule tássane kúngimut oĸalugtitdlutit uvanga maligdlutit isísaun
oĸautsisitdlo narĸigdlugit. 15 Básîpa tauva kúngimut iserpoĸ in
-nguanut ilordlermut, kúnge utorĸarssûngmat; Apisauvdlo Sûna
-mimiup kúnge kivfartorfigigâ. 16 Básîpalo sikigpoĸ kúngilo pa
2 Sâm. 14,5. -dlorfigalugo; kúnge tauva oĸarpoĸ: suvit? 17 oĸarfigâ: nâlagar
kivfat arnaĸ ugpernarsaivfigigaluaragko Nâlagaĸ Gûtit narĸigsig
-lugo: Sâlumô ernerit kúngiúsavoĸ kingorârdlunga, táunalo ig
-siavfivne ĸilâlingme igsiásavoĸ; 18 mãnalo ata, Atûnia kúngíngorto
ivdlitdlo naluvdlugo, nâlagara kúnge ûmâ. 19 ugsingnik norranigd
puatdlarsagkanik savanigdlo amerdlasûnik toĸutsivoĸ, kúngivd
ernere tamaisa Apiãtarilo palase Jûapilo sákutût nâlagât ĸae
-ĸuvai, Sâlumûle kivfat ĸaerĸunago. 20 ilingnutdle, nâlagara kún
ûmâ, Israîlíkut ilũngarmik issait sangmíput nalunaerfigerĸuvdlut
kina nâlagkama kúngip igsiavfiane ĸilâlingme igsiásassoĸ kingo
-rârdlugo. 21 piumârpordlo, nâlagara kúnge sujuaissamine ím
-ngagpat, tauva uvanga ernerálo Sâlumô ajortuliartûtitaujumâr
-pugut. 22 atalo, sule kúngimut oĸalugtitdlugo Nãtat pruvfît
isertoĸ. 23 kúngilo nalunaerfigât oĸardlutik: uvfa Nãtat pruvfîte
2 Sâm. 24,20. kúngivdlo sânut iserame kúnge patdlorfigâ kîne nunamut tugtit
-dlugo. 24 Nãtatdlo oĸarpoĸ: nâlagara kúnge ûmâ, ivdlit oĸar
-nerpit: Atûnia kúngiúsavoĸ kingorârdlunga, táunalo igsiavfivne
ĸilâlingme igsiásavoĸ? 25 uvdlume atermat ugsingnik norranigdl
puatdlarsagkanik savanigdlo amerdlasûnik toĸutsiartordlune: ki
-ngivdlo ernere tamaisa sákutûtdlo nâlagait Apiãtarilo palase
1,39; ĸaerĸuvai, atalo, táuko nerivdlutigdlo imerput sâne, oĸardlutik
2 Sâm. 16,16; kúnge Atûnia inûgile. 26 uvangale kivfarissat Sâtûgdlo palase Bi
2 kúng. 11,12. -naialo Jûjatâp ernera Sâlumûlo kivfat ĸaerĸúngilâtigut. 27 tamas

imailisimassoĸ nâlagkama kúngip taimaisisimanerpâ uvanga kivfat
ılunaerfiginanga, kina nâlagkama kúngip igsiavfiane ĸilâlingme
siásassoĸ kingorârdlugo.
28 tauva kúngip Dâvip akivâ oĸardlune: Básîpa ĸaerĸusiuk;
erpordlo kúngip sânut, kúngivdlo sâne ĸeĸardlune. 29 tauvalo
ınge ugpernarsaivoĸ oĸardlune: ilumut ûmangmat Nâlagaĸ tar- 2 Sâm. 4,9.
ıivnik utertitsissoĸ angnikitdliornartunit tamanit, 30 sôrdlo ug-
ernarsaivfigigivkit Nâlagaĸ Israîlip Gûtia narĸigsigalugo oĸar-
llunga: Sâlumô ernerit kúngiúsavoĸ kingorârdlunga, táunalo ig-
siavfivne ĸilâlingme igsiásavoĸ sivnerdlunga, taimailiúsaunga uv-
lloĸ mána. 31 Básîpalo sikigpoĸ kîne nunamut tugtitdlugo, kú-
ıgilo patdlorfigâ oĸardlune: nâlagara kúnge Dâve nâgssáungit-
ıumik inûgile. 32 kúngilo Dâve tauva oĸarpoĸ: Sâtûk palase
ãtatdlo pruvfîte Binaialo Jûjatâp ernera ĸaerĸusigik; kúngivdlo
inut iserput. 33 kúngip oĸarfigai: nâlagkavse kivfai ilaserisigik,
âlumûlo ernera ĸimugsersitdlugo siutitôrssuarme arname uvanga
igissavne Gîgûmut atertísiuk. 34 tássane Sâtûp palasip Nãtavdlo
ruvfîtip tanísavât Israîlimut kúngíngortitdlugo; suvdluartáussuar-
dlo ĸardlortautigísavarse oĸardluse: kúnge Sâlumô inûgile. 35 ta- 39; 2kúng.11,12.
maungalo majuásause maligdlugo, tikiúkunilo igsiavfivne ĸilâlingme
siásavoĸ, sivnerdlungalo kúngiúsavoĸ, táuna inákavko sujuler-
ssuissôrĸuvdlugo Israîlimut Jûtamutdlo. 36 tauva Binaiap Jûjatâp
rnerata kúnge akivâ oĸardlune: ãman; taima oĸarile Nâlagaĸ
âlagkama kúngip Gûtia; 37 sôrdlo Nâlagkap nâlagara kúnge na-
joringne, taima Sâlumô najoriliuk igsiavfialo ĸilâlik angnerutit-
dlugo nâlagkama kúngip Dâvip igsiavfianit ĸilâlingmit. 38 tauva
âtûk palase Nãtatdlo pruvfîte Binaialo Jûjatâp ernera sákutûtdlo 2 Sâm. 8,18;
úngimik pârssissut aterput Sâlumûlo ĸimugsersitdlugo siutitôr- 15,18.
ssuarme arname kúngip Dâvip piane, Gîgûmutdlo ãpât. 39 Sâtûvdlo 33.
alasip nagssuk ûliamik imalik tupermit tiguvâ Sâlumûlo tanit- 1 Sâm. 16,13.
dlugo; suvdluartáussuardlo ĸardlortautigingmássuk, inuit ilũngar-
mik oĸarput: kúnge Sâlumô inûgile. 40 inuitdlo ilũngarmik ma- 1 Sâm. 10,24;
juarput maligdlugo, inuitdlo ĸardlortautinik ĸardlortarput tipait- 2kúng.11,12.
sugdlutigdlo tipaitsungnermik angisûmik, nuna nutingajagtitdlugo 1 Sâm. 4,5.
ivdlianermingnit.
41 Atûniap ĸaerĸusimassutdlo táussumanîtut tamarmik tusarpât
ererêramik; suvdluartáussûvdlo nipâ Jûapip tusaramiuk oĸarpoĸ:
una pivdlugo igdloĸarfiup inue nivdliarpalugpat pikigdlutik? 42 sule
ĸalugtitdlugo, ata, Jûntât Apiãtarip palasip ernera tikiútoĸ; Atû-

-nialo oĸarpoĸ: ĸarrît, píkorigsûgavit ajúngitsumigdlo oĸáussi-
-ssardlutit. 43 Jûntâp akivâ Atûnia oĸarfigalugo: ilumut, nâlag-
-kavta kúngip Dâvip Sâlumô kúngíngortípâ. 44 ilagititdlugo kúngip
Sâtûk palase Nãtatdlo pruvfîte Binaialo Jûjatâp ernera sákutûtdle
kúngimik pârssissut autdlartípai; ĸimugsersípâtdlo siutitôrssuarme
arname kúngip piane. 45 Sâtûvdlo palasip Nãtavdlo pruvfîtip ta-
-nípât kúngíngortitdlugo Gîgûme; tássángalo tipaitsugdlutik ma-
-juarput igdloĸarfiup inue pikigtitdlugit; tamássa nipât tusagarse.
46 ãmame Sâlumô igsiavfingme ĸilâlingme kúngip piane igsiagujoĸ.
47 kúngivdlo kivfaisa ãma nâlagarput kúnge Dâve pivdluarĸujar-
-torpât oĸardlutik: Sâlumûp arĸa Gûtivit ajúngínerutíkiliuk aternit
igsiavfialo ĸilâlik angnerutitdlugo igsiavfingnit ĸilâlingmit. kúngilo
1 Môr. 47,31. patdlorpoĸ ínángavingmine. 48 kúngilo ãma oĸarpoĸ ima: ĸuja-
-narsilat Nâlagaĸ Israîlip Gûtia, uvdlume igsiavfivne ĸilâlingme
igsiassoĸ túniúkamiuk issíka issigititdlugit. 49 ánilârdlutik tauva
nikuíput ĸaerĸusimassut Atûniamîtut tamarmik, autdlarputdlo na-
-lingínaĸ ingerdlavingmigut. 50 Atûniavdlo Sâlumô ersigigamiuk
nikuípoĸ autdlardlunilo tunissiviup nagssûssai tigúmiartordlugit.
51 Sâlumô tauva nalunaerfigât oĸardlutik: ata, Atûniap kúnge Sâ-
-lumô ersigigamiuk, tunissiviup nagssûssai tigúmigai oĸardlune:
kúngip Sâlumûp uvdloĸ mána ugpernarsaivfigísavânga kivfe pa-
1 Sâm. 14,45; -namik toĸúkumanago. 52 Sâlumô oĸarpoĸ: ilumôrtûjumagpat nu-
2 Sâm. 14,11. -jaisa ilãnigdlûnît nunamut katagtoĸásángilaĸ; ajortumigdle nav-
-ssârfiginekarune toĸúsavoĸ. 53 kúngilo Sâlumô autdlartitsivoĸ
tunissivingmitdlo arĸartípât; tauva kúnge Sâlumô patdlorfigiar-
-torpâ; Sâlumûvdlo oĸarfigâ: igdlungnut autdlarit.

kapitalit 2.

pivfigsse ĸanigdlivdlugo Dâvip Sâlumô inákâ. Sâlumô kúngíngorsimassoĸ Atûniamut Apiãtarimutdlo Jûapimutdlo Símîmutdlo ĸanoĸ-iliortoĸ.

1 Môr. 47,29. 1 ĸanigdlingmatdlo Dâvip pivfigssâ toĸúsagame, Sâlumô erne
Jôrs. 23,14. inápâ oĸardlune: 2 uvanga autdlalerpunga nunamiut tamarmik iler-
1 nal. 22,13. -ĸuatut; ivdlitdle tugpatdlerit angutauvdlutitdlo; 3 Nâlagkavdlo
Gûtivit isumagerĸussai isumagíkit, avĸutigerĸussai ingerdlaviga-
-lugit, ilerĸorerĸussai inássutailo erĸartûssisigerĸussailo nalunaiau-
-tailo maleruardlugit, sôrdlo Môrsasip inatsisaine agdlagsimassoĸ.
Jôrs. 1,7; sianisûtut iliorĸuvdlutit nungutdlugit ĸanoĸ-iliorângavit sumutdlo
23,6. sâgkaluaruvit; 4 Nâlagkamut aulajangersarĸuvdlugo oĸautse piv-

llunga oĸauserissane oĸardlune: ernivit avĸutigissartik misig-
ısorpássuk, kīnama sâne saĸivdlutik ilumôrdlutik ũmatimíkut 1 Mòr. 17,1.
ingardlutik tarnimíkutdlo ilũngardlutik, tauvagôĸ pêrutísángilatit Jer. 33,17.
ıgúmik Israîlíkut igsiavfiutãne ĸilâlingme igsiásassumik. 5 ãmame
ılúngilatit, ĸanoĸ Jûapip Sêrujap ernerata iliorfigigânga, ĸanoĸ
raîlíkut sákutûisa nâlagait mardluk Apnêre Nêrip ernera Amâ- 2 Sâm. 3,27;
ıalo Jīterip ernera iliorfigigai, toĸúkamigit aungmik sorssung- 20,10.
ıerup pianik erĸigsivingme kuissivdlune ĸiterúnilo ĸiterminītoĸ
igangmânilo isigkaminītoĸ auerdluerdlugit sorssungnerup pianik.
lisimássutsit nâpertordlugo iliorumârputit, ĸêrsûssoĸ erĸigsinar-
ıumik samungnarteĸinavat unerivfingmut. 7 Barsilaivdle Gîliatí-
ıûssup ernere isumagssorumârpatit, nerrivingnilo nerissartut a-
ĸornánīsáput, taima uvavnut patdligútarmata, Avsalûmit ĸatá- 2 Sâm. 17,27;
ıgutingnit ĸimâgama. 8 atalo, ilingnītoĸ Símê Gêrap ernera Bîn- 19,31 t. t.
amīkûssoĸ Bagorîmio uvavnik perdlorĸussissoĸ perdlorĸússúmik 2 Sâm. 19,16. 2 Sâm. 16,5.
ıalugtumik, taimane Maranâliarama; pâriartordlungale Jôrtanimut
ermat, ugpernarsaivfigâra Nâlagaĸ narĸigsigalugo oĸardlunga:
ıĸúsángilavkit panamik; 9 mãnale píngitsûtísángilat; ilisimassû-
ȷavit nalúsángilat ĸanoĸ-iliorfigísagit, ĸêrsûssoĸ auersitdlugo 1 Mòr. 42,38;
ımungnartísagit unerivfingmut. 10 tauva Dâve sujuaissaminut í- 44,29.
ıarpoĸ, Dâvivdlo igdloĸarfiane ilissauvoĸ. 11 uvdlutdlo Dâvip 2 Sâm. 5,4;
ıraîlimut kúngiuvê tássa ukiut sisamanik ĸuligdlit; Hîprûnime 1 nal. 29,27.
íngiuvoĸ ukiut arfineĸ-mardluk, Jerûsalâmilo kúngiuvoĸ ukiut
ıngasunik ĸuligdlit pingasutdlo. 12 Sâlumûlo Dâvip angúme ig-
ıiavfiane ĸilâlingme igsiavoĸ; nâlagauvfialo aulajaingârpoĸ.

13 Atûnia Hagītip ernera iserpoĸ Básîpamut Sâlumûp arnânut;
ıunalo oĸarpoĸ: tikiúnerit erĸigsinarpa? oĸarpoĸ: erĸigsinarpoĸ.
oĸarpordlo: oĸausigssaĸarpunga ilingnut; akivâ: oĸalugit. 15 o-
ĸarpoĸ: nalúngilat nâlagauvfik uvanga pigigaluariga, uvavnutdlo 1,5 tt.
ıraîlíkut ilũngarmik kīnatik sangmisíkaluarait kúngiorĸuvdlunga;
ravnutdle pigísaersitdlugo nâlagauvfik nugkama pigilerâ, Nâlagkap
ıussumúnga pigitingmago. 16 mãnale atautsimik ĸínutigssaĸar-
punga ilingnut, tunuarteĸinanga; oĸarfigâ: oĸalugit. 17 oĸarpoĸ: 2 nal. 6,42.
âlumûmut kúngimut oĸatsiarna-ait, tunuartísángingmatit, Apisak 1,3.
ûnamimio nulíssiuterĸuvdlugo uvavnut. 18 Básîpap akivâ: atago,
úngimut oĸalûtigísavavkit. 19 Básîpa tauva kúngimut Sâlumûmut
erpoĸ, Atûnia oĸalûtigiumavdlugo táussumúnga; kúngilo nikuípoĸ
âriartordlugo sikigfigalugulo, igsiavfingminutdlo ĸilâlingmut ingí-
poĸ; igsiavfigssalermánilo kúngip arnâ igsiavoĸ talerpiata tungâne.

[20] oxarpordlo: angíngitsumik xínutigssaxarpunga ilingnut, tunuar-
-texinanga; kúngip oxarfigâ: xinugit, anânaga, tunuartísángilavkit.
[21] oxarpox: Apisak Sûnamimio nulíssiutíkile Atûniamut xatángu-
-tingnut. [22] tauva kúngip Sâlumûp akivâ arne oxarfigalugo: sôrme
Apisak Sûnamimio xínutigaiuk Atûniamut? nâlagauvfik âma tau-
-ssumúnga xínutigûk, xatángutigigavko uvavnit angajugdliussox.
1,7. táussumúngame Apiãtarimutdlo palasimut Jûapimutdlo Sêrujap
erneranut. [23] kúngilo Sâlumô ugpernarsaivox Nâlagax narxigsiga-
1 Sâm. 3,17. -lugo oxardlune: Gûtip pitdlaxilinga, oxausex tamána Atûniap
oxauseríngigpago inũssutse navêrsitdlugo. [24] mãnalo ilumut û-
-mangmat Nâlagax, táussuma aulajangersardlungalo ingitíkinga
2 Sâm. 7,11. Dâvip atâtama igsiavfianut xilâlingmut igdluliordlungalo sôrdle
oxarame —: uvdlume Atûnia toxúsavox. [25] kúngivdlo Sâlumûp
autdlartingmane Binaia Jûjatâp ernera táussumúnga ornigúpoi
toxutdlugo.
Jer.1,1;32,7. [26] Apiãtarimutdlo palasimut kúnge oxarpox: Anatûtimut aut-
-dlarit narssautingnut, toxutagssaugaluaravit; uvdlormile matumane
toxúkumángilavkit, Nâlagkap nâlagaussup igdlerfia erssugtaragko
Dâvip atâtama sâne, nâgdlioxataugavitdlo atâtama nâgdliugtarne-
-rine tamane. [27] taima Sâlumûp Apiãtare autdlarxuvâ, Nâlagkamut
1 Sâm. 2,31 tt. palasiorxunago, erxôrxuvdlugo Nâlagkap oxausia Sîlume Eliip
inoxutainut oxautigissâ.
[28] tamána Jûapimut tusardliungmat, Jûapip Atûnia maligka-
-miuk Avsalût malingnago, ximâvox Jûape Nâlagkap tovxanut
1,50. tunissiviuvdlo nagssûssai tigúmivdlugit. [29] kúngimutdlo Sâlumûmut
nalunaerutigât Jûape Nâlagkap tovxanut ximâssox, atalo, tunissi-
2 Môr. 21,14. -viuvngôx sanianîpox; tauva Sâlumûp Binaia Jûjatâp ernera aut-
-dlartípâ oxardlune: autdlarit, táussumúnga ornigutdlutit. [30] Bi-
-naia Nâlagkap tovxanut tikiúkame oxarfigâ: kúnge ima oxarpox:
ánît; akivâ: nâgga, mâne toxugínásaunga; Binaiavdlo kúnge nav-
-suerfigâ oxardlune: ima Jûape oxalugpox, imalo akivânga. [31] tau-
-vale kúngip oxarfigâ: imailiorit, sôrdlo oxalugtox; táussumúnga
ornigugit iliverdlugulo; augdlo Jûapip asulînax kuissâ pisavne
uvavnit atâtamalo inoxutainit. [32] aualo Nâlagkap pisísavâ niaxua-
-nut, angutinut mardlungnut iluarxingminut ajúngerxingminutdlo
ornigungmat panamigdlo toxutdlugit atâtaga Dâve ilisimángisit-
2 Sâm. 3,27. -dlugo, Apnêre Nêrip ernera, Israêlíkut sákutûisa nâlagât, Ama-
2 Sâm. 20,10. -salo Jîterip ernera, Jûtákut sákutûisa nâlagât; [33] auatdlo pisavne
1 Môr. 9,8. Jûapip niaxuanut kinguaisalo niaxuinut nâgssáungitsumik; Dâvie

ıguailo inoĸutailo igsiavfialo ĸilâlik Nâlagkap nâgssáungitsumik
ĸigsisikumârpai. 34 Binaia Jûjatâp ernera tauva majuarpoĸ or-
igutdlunilo táussumúnga toĸutdlugo; igdluminilo ilissauvoĸ pui-
ıssuitsume. 35 Binaialo Jûjatâp ernera kúngip sákutûnut ivertípâ 4,4.
ᴦnerĸuvdlugo; Sâtûgdlo palase kúngip ivertípâ Apiãtare siv- 1 nal. 29,22.
erĸuvdlugo.

36 kúngilo autdlartitsivoĸ Símîlo ĸaerĸuvdlugo; táussumúngalo
arpoĸ: Jerûsalâme igdluliorit unîngavdlutitdlo tássane; aninia-
inak tássánga maungalũnît ikungalũnît; 37 ĸaĸugo anigaluaruvit
nguaĸ Kîtrûne ikârdlugo nalujungnaerdluínásautit uvdloĸ táuna
ĸúsassutit; aut niarĸungnĩsavoĸ. 38 Símîlo kúngimut oĸarpoĸ:
ingilaĸ oĸausek tamána; sôrdlo nâlagara kúnge oĸalugtoĸ, tai-
ıailiúsavoĸ kivfat. uvdlutdlo amerdlasût Símê Jerûsalâme uní-
gavoĸ. 39 pivordlo ukiut pingasut ĸímûngmata, Símîp kivfai
ırdluk ĸimâssut Aaggisimut Mâggap erneranut Gãtip kúngianut; 1 Sâm. 27,2.
mîlo nalunaerfigigât oĸardlutik: ata, kivfatit Gãtimĩput. 40 tauva
mê pikivoĸ, siutitũnilo igsiautserdlugo Gãtimut autdlarpoĸ Aggi-
imut, kivfane ujariartordlugit; autdlarame kivfane Símîp tikiúpai
itimit. 41 Sâlumûmutdlo nalunaerutigât Símê Jerûsalâmit Gã-
imut autdlarsimassoĸ uterdlunilo. 42 tauva kúnge autdlartitsivoĸ,
mîlo ĸaerĸuvdlugo oĸarfigâ: ugpernarsaivfigíngínerivkit Nâlagaĸ
rĸigsigalugo nalunaiaivfigalutitdlo oĸardlunga: ĸaĸugo anigalua-
uvit maungalũnît ikungalũnît autdlardlutit, nalujungnaerdluíná-
autit uvdloĸ táuna toĸúsassutit? oĸarfigigingmalo: ajúngilaĸ
ausek tamána tusagara. 43 suname tauva pivdlugo Nâlagkákut
pernarsaut inássutdlo ilingnut inássutigissara maleruángiliuk?
kúngilo Símîmut oĸarpoĸ: ilisimavat ajortoĸ tamât ũmatigkut
rasûtigissat, Dâvimut atâtavnut ĸanoĸ-iliornerit; ajortuliorne- 2Sâm.16,5tt.
itdlo Nâlagkap niarĸungnut pisípâ. 45 kúngile Sâlumô pivdluar- tugs. 54,7;
ussauvoĸ, Dâvivdlo igsiavfia ĸilâlik Nâlagkap kînâta sâne aula- 62,13.
lisavoĸ nâgssáungitsumik. 46 tauvalo kúngip inangmane Binaia
jatâp ernera anivoĸ ornigutdlunilo táussumúnga toĸutdlugo.
lagauvfigdlo aulajaitdlivoĸ Sâlumũkut.

kapitalit 3.

lumô nuliartoĸ. sianisũngorterĸuvdlune Gûtimut ĸinussoĸ. sianisûmik erĸartũssissoĸ.

1 Sâlumô ningáussiúpoĸ. Fâraûmut Egivtinip kúngianut; Fâ-
aûvdlo pania nulíssiutdlugo isertípâ Dâvip igdloĸarfianut, igdlune

Nâlagkavdlo igdlua ungalorssuardlo Jerûsalâp avatânîtoĸ inerå
-serdlugit. 2 kisiáne inuit tunississarput kingigtúnguane, Nâlagki
arĸa igdluliorneĸángingmat uvdlut táuko tikitdlugit. 3 Sâlumû
Nâlagaĸ asavâ Dâvip angúme ilerĸugssángortitai ilerĸoralugit sa
-ĸivdlune; kisiáne kingigtúnguane tunississardlunilo tipigigsautig
2 nal. 1,3. 5. -dlîssarpoĸ. 4 kúngilo Gîpiûniliarpoĸ, tássunga tunissiartordlun
tássanîngmat kingigtúnguaĸ angneĸ; tunissivingmilo tamatumaa
tunîssutinik ikivkagagssanik tûsintilingnik Sâlumô pigdlîvoĸ.
9,2; 5 Gîpiûnime Nâlagaĸ Sâlumûmut takutípoĸ singnagtortitdlug
2 nal. 1,7. únuame, Gûtilo oĸarpoĸ: ĸinugit sumik tunîsagivkit. 6 Sâlumûl
2 nal. 1,8. oĸarpoĸ: isumagssuingârtutit kivfangnik Dâvimik atâtavnik, kîmai
sâne saĸingmat ilumôrdlune iluardlunilo ũmámigutdlo perĸuser
-suitdlune ilingnut, isumagssuingârneritdlo tamána aulajangiuki
1,48. táussumúnga, tunivdlugo ernermik igsiavfiane ĸilâlingme igsia
-ssumik, sôrdlo mãnákut erssitsoĸ. 7 mãnalo, Nâlagaĸ Gûtiga
kivfat kúngíngortíkit Dâve atâtaga sivnersitdlugo; uvangale inû
-sugtúngûgama, aninerdlũnît isernerdlũnît sujuneĸartíngilara. 8 kiv
-fatdlo ínugtavit ĸinigkavit akornánîngmat, inuiagssuit kisigssaa
2 nal. 1,10. -ngitsut nautsorssugagssáungitsut amerdlanermit, 9 kivfat tanv
tunigiuk ũmámik sianisûmik, ínugtatit erĸartũsínãngordlugit ajo
-ngitsordlo ajortordlo sianigisínãngordlugo; kiame ínugtatit uk
píssarssuit erĸartũsínauvai? 10 oĸauseĸ tamána Nâlagkap iluari
2 nal. 1,11. tamána Sâlumûp ĸínutigingmago. 11 Gûtivdlo oĸarfigâ: tamán
ĸínutigigagko, inûnertunigssardlo ilingnut ĸínutiginago pisũssutdl
ilingnut ĸínutiginago ĸíngarssortivitdlo inũssusiat ĸínutiginago
sianíssusigssardle ilingnut ĸínutigigagko, erĸartũssíssutigssaĸ sia
-nigisínãngordlugo, 12 ata, oĸautsit maligdlugo iliortunga, ata, tu
4,31. -nivavkit ũmámik ilisimatûmik sianisûmigdlo, naleĸartínatit suju
-nigkut ítumik naligssaĸartínatitdlo kingunigkut sarĸúmísassumik
2 nal. 1,12; 13 ãmátaoĸ ĸínutigíngisat ilingnut túniúpara, pisũssutdlo ataĸi
Evf. 3,20. -nautdlo, inûtitdlutit naleĸartínatit kúngit ilãnik. 14 avĸutigerĸu
-ssákalo ingerdlavigalugit saĸiguvit ilerĸorerĸussáka inatsisíkalo
5 Môr. 4,40. maleruardlugit, sôrdlo Dâve atâtat saĸissoĸ, uvdlugssatit amer
-dlisíkumârpáka. 15 Sâlumô iterame sunauvfa singnagtortoĸ;
Jerûsalâmutdlo pivdlune Nâlagkap angerusiata igdlerfiata sân
ĸeĸarpoĸ tunîssutinik ikivkagagssanik pigdlîvdlune tunîssutinigdl
ĸujaniutinik tunissivdlune, kivfanilo tamaisa ĸagssimiuârtipai.
16 tauva arnat mardluk uverssartut kúngimut tikiúput sânik
ĸeĸardlutik. 17 arnatdlo ardlât oĸarpoĸ: ata nâlagara, uvanga

ıardlo una igdlume atautsime inexaravta, ernivunga igdlume
jordlugo. 18 pivordlo uvdlut pingasúngormata erninerma ki-
gornagut, āma arnax una ernissox, uvagut atautsimītugut av-
lamik ilaxarata igdlume, uvagut mardluk kisimîtdluta igdlume.
ünuamilo arnap ûma erníngua toxuvox, ínangavdlune nanermane.
tauva únuap xiterarnerane makípox erninguaralo sanivnītox ti-
uvdlugo uvanga kivfat sinigtitdlunga; táunalo sâminut ínartípâ
ne toxussox sâvnut ínartitdlugo. 21 uvdlākutdlo makíkama er-
ínguara milugtíkumavdlugo, sunauvfa toxusimassox; ilisariniar-
igsâravkule uvdlākut, sunauvfa táunáungitsox ernera erniarissara.
arnavdle áipâ oxarpox: nâgga, ernera-una ûmassox erneritdlo-
a toxussox; ivnale oxarpox: nâgga, ernerit-una toxussox, erne-
alo-una ûmassox; taimalo oxalugput kúngip sâne. 23 tauva
nge oxarpox: una oxarpox: ernera-una ûmassox, erneritdlo-una
xussox; unale oxarpox: nâgga, ernerit-una toxussox, erneralo-
a ûmassox. 24 kúngilo oxarpox: panamik aigdliúsinga; panalo
ât kúngip sânut. 25 tauvalo kúnge oxarpox: nâlungiax una
ıassox avísiuk mardlúngordlugo, agfâlo áipânut túniúsiuk agfâlo
ɔânut. 26 tauvale arnax ûmassumik ernilik kúngimut oxarpox,
ımigut kíssalilerame ernerminut, oxarpox: ata nâlagara, tunī- 1 Môr. 43,30.
arsiuk nâlungiamik ûmassumik, toxoxinasiugdlo; ivnale oxarpox: Is. 49,15.
angalūnît ivdlitdlūnît pigísángilarput, avísiuk. 27 kúngivdle akivâ
ardlune: una tunisiuk nâlungiamik ûmassumik, toxoxinasiugdlo;
nâ tamássa. 28 erxartūssutdlo kúngip erxartūssutigissâ Israîlíkut
ıngarmik tusaramíko, kúnge mianerât, takugamíko ilisimássusex
ìtimit pissox ilumiugigâ erxartūssisínáussutigalugo.

kapitalit 4.

Sâlumûp nâlagartainik. ilisimássusianik.

1 kúnge Sâlumô Israîlimut tamarssuarmut kúngiuvox. 2 ta-
ıássa nâlagartai: Asaria Sâtûp ernera palasiuvox; 3 Eligôravfe 2,35; 2 Sâm. 8,17.
ɡialo Sîsap ernere agdlagtartūput, Jûsavfatdlo Agilûtip ernera 2 Sâm. 8,16.
simassumik erxaissagssanik agdlagtartûvdlune; 4 Binaia Jûjatâp 2,35.
nera sákutûmut ivertitauvox, Sâtûgdlo Apiātarilo palasiuvdlutik;
ısaria Nātap ernera ilitsersuissunut ivertitauvox, Sâputilo Nātap 7. 27;
.lasip ernera kúngip ikíngutigâ; 6 Agisâre [kúngip] igdluane ang- 5,16.
ıeruvox, Hâtunêrâtdlo Avtap ernera akilerârtautinik pârssissûv- 2 Sâm. 20,24.
llune. 7 Sâlumô arxanex-mardlungnik ilitsersuissortaxarpox Is-

-raílimut tamarssuarmut ivertitaussunik, kúngimigdlo inoxutain
-dlo pigssitsissartunik; nungutdlutik xáumat atausex ukiúkut pi
-ssitsivfigât. [8]tamássa arxit: Huerip ernera Eivfarâp xáxi
[9]Dīkerip ernera Mâkatsime Sâlapîmilo Bîtsîmisimilo Eigdlûnimi
Bît-Hânanimilo; [10]Hîsatip ernera Arúpûtime; Sûggo nunalo tam
1 Sâm. 16,8. Hîvfere táussuma pigâ; [11]Apinâtap ernerata Dôrip xatsing
tamât pigâ; Tâvfat Sâlumûp pania nuliarâ; [12]Bainap Agilûtip e
-nerata Tânax Makitulo pigai Bîtsânilo tamât Sartânip sani
Jisrîlip atâne ítox Bîtsânimit Aapal-Magûla tikitdlugo, Júkim
ungatâ tikitdlugo; [13]Gîperip ernera Râmûtime Gîliatimītume ip
5 Môr. 3,14. táussuma pigai Jaerip Mánarsip ernerata nunaxarfigissai Gîlia
5 Môr. 3,4. 5. -mītut, Arakup erxâ Bâsanimītox pigâ, igdloxarfît arfinilingn
xuligdlit initût ungalorssuagdlit sánerússuagdlitdlo kangnúsaus
-nik; [14]Aginâta Itup ernera Maranâmīpox. [15]Agimâtse Navtal
-mīpox; Basmât Sâlumûp pania táussuma āma nulíssiúpâ; [16]Bai
Hûsaip ernera Agseramīpox Alûtimîtdlunilo; [17]Jûsavfat Pâr
ernera Iisagssârimīpox; [18]Símê Eilap ernera Bînjamîmīpox; [19]G
5 Môr. 4, -pere Uerip ernera Gîliatip nunânīpox, Sîgûp Amoríkut kúngi
46. 47. Ougivdlo Bâsanip kúngiata nunānîtdlune, atausīnarmik ilitser
-ssoxarmat nuname tamatumane.
1 Môr. 13,16. [20]Jûtákut Israílíkutdlo amerdlaxaut, siorxatut ímap sinâ
-tutut amerdlatigalutik; nerivdlutigdlo imerdlutigdlo tipaitsug
2 nal. 9,26. [21]Sâlumô nâlagauvox nâlagauvfingnut tamanut kûgssuarmit Fi
-sterit nunānut Egivtinivdlo kigdlinganut agdlât; tunissutinik
-sivdlutik Sâlumô kivfartūpât uvdlut inûvfigissai tamaisa. [22]Sâl
-mûp nerissagssautai uvdlormut atautsimut imáiput: xajûssat k
pingasunik xuligdlit imait xajûssiatdlo kôrit arfinilingnik xulig
imait, [23]ugsigit puatdlarsagkat xulit ugsigitdlo mangiartitat ma
-dlungnik xuligdlit savatdlo untritigdlit, tugtut oxíninguitdlo tugt
-dlo ugsiussat nerdleritdlo puatdlarsagkat kisínagit; [24]nâlagau
-máme kûgssûp tungânītumut tamarmut Tivsamit Gâsamut agdl
kûgssûp tungânītup kúngînut tamanut; erxaminītutdlo tamais e
-xigsivigai avatimigut. [25]Jûtákutdlo Israílíkutdlo terdligdlutik n
2kúng. 18,31; -naxarput nalingínax vīnexutautime atâne fîgexutautimilo at
Sagg. 3,10. Dánimit Bêrsâpa tikitdlugo, Sâlumûp uvdlue tamaisa. [26]Sâlu
xamutaisa ximugtuarssugtaisa nerrivê sisamanik xulilingnik t
-sintiliúput, ximugtilîlo arxanex-mardlungnik tûsintiliuvdlu
7 tt. [27]ilitsersuissut ivkua kúnge Sâlumô kúngivdlo Sâlumûp nerri
patdligútartut tamaisa pigssítarpait nungutdlutik xáumatim

ıguamik maʀaississaʀartitsinatik. 28 suaussiagssatdlo karrîarni-
ıtdlo ʀimugtuarssuit pangalitdlarʀigsutdlo pigssait aggiútarpait
ʒssainut nungutdlutik ilerʀugssamingnik.
29 Gûtip Sâlumô tunivâ ilisimássutsimik sianíssutsimigdlo a-
ʒingârtumik sujuneʀarssutsimigdlo siorʀatut ímap sinânîtutut tugs. 139,18.
dleʀángitsigissumik. 30 Sâlumûvdlo ilisimássusia angneruvoʀ 3,12.
ʼángarnitsat tamarmik ilisimássusiánit Egivtinimiutdlo tamarmik
imássusiánit. 31 ilisimaneruvoʀ inungnit tamanit, Eítanimit Es- 1 nal. 2,6;
kûssumit Hîmanimitdlo Kalkûlimitdlo Dardamitdlo Mâgulip tugs. 89,1; tugs. 88,1.
ıerinit, tusâmassauvordlo akimángitsune tamane avatimigut.
ıʀalugpoʀ ússatinik pingasunik tûsintilingnik; eríniugagssiai tat- akugdl. 12,9.
imauvdlutigdlo tûsintiliúput. 33 oʀalûtigissarai orpît sîterinit
ıanûnimîtunit îsûpinutdlo ʀarmame naussartuuut agdlât; oʀa-
tigissarai nerssutit tingmíssatdlo paormortutdlo aulisagkatdlo.
ıuiaʀatigîngnitdlo tamanit aggersarput Sâlumûp ilisimássusia 10,1. 6;
ıariartordlugo, kúnginit tamanit nunarssuarmîtunit ilisimássu- Mat. 12,42.
anik tusâmassunit.

kapitalit 5.

Sâlumô Hieramilo angerfigeʀatigîgsut. Sâlumûp Nâlagaʀ igdluliulerssârâ.

1 Hieramip Tôrup kúngiata kivfane autdlartípai Sâlumûmut,
ıaramiuk kúngíngortitdlugo tanikât angutâ sivnerʀuvdlugo, Hie- 1,39.
ımip Dâve asassarítuínaramiuk. 2 kingornagut Sâlumûp Hieram 2 nal. 2,3.
ıdlartitsivigâ oʀarʀussivdlune: 3 Dâve atâtaga ilisimavat Nâ-
ıgkap Gûtime arʀa igdluliorsínáungíkâ avatiminîtut sorssugtut
ıʀutigalugit, Nâlagkamut túniutserdlugit isigkame aluisa atânut.
ıânale Nâlagkap Gûtima uníngavigssaʀartípânga avativnit pine- 5 Mór 12,10.
ásaersitdlunga; akerartortoʀángilaʀ ajortumigdlo akornuteʀarane.
talo, uvanga isumaʀalerpunga Nâlagkap Gûtima arʀa igdlulio-
ımavdlugo, sôrdlo Nâlagaʀ Dâvimut atâtavnut oʀalugtoʀ oʀar- 2 Sâm. 7,13;
lune: ernerpit igsiavfingnut ʀilâlingmut ingititagssama sivner- 1 nal. 22,10.
ıtdlutit táussuma atera igdluliorumârpâ. 6 mãnalo perʀussît,
panûnimit sîterinik kivdlûterʀuvdlunga; kivfamalo kivfatit pe-
atigísavait, kivfavitdlo akigssarsiagssait ilingnut túniúkumârpáka
ausigssat nâpertordluínardlugo; mássa nalúngilatit, uvavtínîto-
ángitsoʀ orpingnik kivdluisínaussumik Sîtûmiutut.
7 Sâlumûp oʀausê Hieramip tusaramigit tipaitsungâlerpoʀ
ardlunilo: ʀujanarsilat Nâlagaʀ uvdlume, Dâve ilisimassumik 2 nal. 2,12.

ernekartingmago inuiagssuarnut ukunúnga ivertísimassumik. 8 Hi-
-ramilo Sâlumûmut autdlartitsivok okarkussivdlune: uvavnut o-
-kersûtit tusarpara; piumassatit tamaisa nãmagsísavâka orpît s-
-terit orpîtdlo kanungnerit pivdlugit; 9 kivfama samungnáukumi-
2 nal. 2,16. -pait Lîpanûnimit ímamut, uvangalo tivssakatíkumârpáka ímali
sumut orkersuivfigigingma; tássane inguvtertíkumârpáka, ivdlitdl
aisíkumârpatit; ivdlitdlo piumassara nãmagsiumârpat inokutil
tunivdlugit nerissagssainik. 10 Hieramip tauva Sâlumûmut túniup
orpît sîterit orpîtdlo kanungnerit piumassai tamaisa. 11 Sâlumûvdl
Hieramimut túniúpai kajûssiagssat kôrit mardlungnik kulilingni
tûsintigdlit imait inokutaisa nerissagssamautigssait ûlialo kauaru
kôrit mardlungnik kuligdlit imât; taima Sâlumô Hieramimut tu
4,29. -niússissarpok ukiut nungutdlugit. 12 Nâlagkap Sâlumô ilisimu
3,12. -ssutsimik tunivâ, sôrdlo únersorfigigingne; Hieramilo Sâlumûl
erkigsivekatigîgput, angerfigekatigîgputdlo táuko mardluk.
13 kúngivdlo Sâlumûp Israîlíkut ilũngaisa kinerdlerfigai kivfa
-tortugssanik; kivfartortugssarsiailo tássa angutit pingasunik kul
-lingnik tûsintigdlit. 14 Lîpanûnimutdlo autdlartípai, káumámut ku
-linik tûsintilíngordlugit sivnerserautitdlugit: káumat nâvdlugo Lîp
4,6. -nûnimĩkângamik káumatit mardluk igdlumingnĩtaraut; Hâtunêr
2 nal. 2,2. 18. kivfartortugssarsiainut ivertitauvok. 15 Sâlumûlo arfinek-mardlung
-nik kulilingnik tûsintilingnik agssartortokarpok arfinek-pingasuni
-dlo kulilingnik tûsintilingnik ulimassokardlune kákame, 16 Sâlumû
ilitsersuissortai angnerit ilángúnagit suliarerkussanut ivertitaussu
pingasunik tûsintigdlit pingasunigdlo untritigdlit, inungnut suliari
-ssariakartunik suliagssalingnut nâlagaussut. 17 kúngilo perkussing
-mat, pîáiput ujarkanik angisûnik, ujarkanik akisûnik, igdlo túnga
-vilísavdlugo ujarkanik síkigigsagkanik. 18 Sâlumûvdlo igdluliort
tugs. 83,8; Hieramivdlo igdluliortai Gîpalimiutdlo kuvssaissarput; kissuitdl
Hsk. 27,9. ujarkatdlo upalungaersarpait igdlup karmarnigssânut.

kapitalit 6.

Sâlumûp Nâlagak igdluliorâ.

1 ukiut sisamanik untritigdlit arfinek-pingasunik kuliliane Is-
-raîlip kinguaisa Egivtinimit aninerata kingornagut, ukiut sisama-
káumáme Sivfime, tamássa káumatit áipãne, Sâlumûp Israîlim-
2 nal. 3,1-2. kúngíngornerata kingornagut, tauva Nâlagak igdluliorpâ. 2 igdlo-
-dlo Nâlagkamut pigititdlugo kúngip Sâlumûp igdluliâta tak-

nilingnik ĸuligdlit takíssuserai mardlungnigdlo ĸuligdlit neru-
ssuseralugit, tatdlitdlo pingasunik ĸuligdlit portússuserai. [3]pâr-
iatalo igdlup nâlagfigtâta sujorânītup tatdlit mardlungnik ĸu- 2 nal. 3,4.
ɽdlit takíssuserai igdlup atitússusia nâpertordlugo; tatdlit ĸulit
utússuserai igdlup sujorâne. [4]igdlulo ĸissungnik avssilingnik Hsk. 40,16.
lásserpâ. [5]igdluvdlo ĸarmâ kaujaluínilersorpâ, igdlup ĸarmai
ıjatdlagdlugit, nâlagfigtâlo ĸíngordlialo kaujatdlagdlugit; ĸar-
ardlernigdlo inínguαliorpoĸ kaujatdlagdlugo. [6]kaujaluíneĸ at- Hsk. 41,5 ff.
eĸ tatdlisut tatdlimatut nerututigaoĸ, ĸiterdlerdlo tatdlisut ar-
ıiligtut nerututigaoĸ, pingajuatdlo tatdlisut arfineĸ-mardlugtut
utigaoĸ; mássa igdlernaliorpoĸ igdlo kaujatdlagdlugo sila-
gut, igdlup ĸarmai âvilerfigerĸunagit. [7]igdlulo suliarigamíko, Hsk. 41,6.
rĸanik ilángarneĸángitsunik pîaivfingmit tikiússanik igdluliarât; 5 Môr. 27,6.
ıtatdlūnît ulimautitdlūnît peĸutitdlūnît saviussut nalingínait ig-
ume tusarneĸángitdlat suliarineĸartitdlugo. [8]inínguit ĸarmar-
ît ĸiterdliata pâ igdlup sanerânīpoĸ talerpiata tungâne, ma-
artarfigtigutdlo kâvítutigut majuariaĸarpoĸ [kaujaluínermut] ĸi- 6.
rdlermut ĸiterdlermitdlo pingajuánut. [9]igdlulo ĸarmaramiuk
rdlugo, ĸaleĸutserpâ sagdliligkanik páukarutinigdlo sîteriussunik. 7,8.
gdlulo ilūngardlugo kaujaluínilerpâ tatdlisut tatdlimatut portu-
gissumik; igdlulo âvilerfigâ ĸissungnik sîteriussunik.

[11]Nâlagkavdlo oĸausia Sâlumûmut pivoĸ oĸardlune: [12]igdlo
nána igdluliarissat pivdlugo, ilerĸorerĸussáka ilerĸoralugit saĸi- 3,14.
ıvit erĸartūssisigerĸussákalo nāmagsivdlugit, inássutíkalo ta-
ıaisa maleruarugkit nâpertordlugit saĸivdlutit, tauva oĸausera
vimut atâtangnut oĸauserissara ilingnut aulajangersíkumârpara; 2 Sâm. 7,13.
neĸarumârpungalo Israîlip kinguaisa akornáne, ínugtákalo Is- 2 Môr. 29,45.
ılíkut ĸimásángiláka.

[14]taima Sâlumûp igdlo ĸarmarpâ inerdlugulo. [15]igdlup ĸar-
ıai ĸarmaliarai iluatigut sagdliligarssuarnik sîteriussunik, ĸag-
lerdlugit igdlup narĸanit ĸilânut apigsínere tikitdlugit ĸissungnik
atigut; igdluvdlo narĸa ĸagdlerpâ sagdliligarssuarnik kanung-
erussunik. [16]igdlulo tunuagut uiguvâ tatdlisut mardlungnik ĸu-
ligtut takitigissumik, narĸalo ĸarmailo sagdliligkersordlugit sî-
erinik; ilualo sanavâ ĸíngordlilerdlugo: ivdlernarnerpâmik;
igdlule, tamássa nâlagfigtâ sagdliussoĸ, tatdlisut sisamanik ĸu-
ligtut takitigaoĸ. [18]igdlup iluata ĸissugtai sîteriussut má-
iussanik ĸiperorniliúput assorutaussanigdlo sivkersunik; ilū-
garme sîteriuvoĸ, ujarĸamik erssitsoĸángilaĸ. [19]ĸíngordlia

igdlup iluata ĸerĸanîtoĸ piarêrsarpâ, Nâlagkap angerusiata ig-
dlerfia tássunga iliumavdlugo. [20]ĸíngordliata tatdlit mardlung-
-nik ĸuligdlit takíssuserai, tatdlitdlo mardlungnik ĸuligdlit ner-
-tússuserai, tatdlitdlo mardlungnik ĸuligdlit portússuserai. ĸag-
-dlerpâlo kûltimik pitsaunermik; sujorânîtordlo tunissivik ĸissung-
-mik sîteriussumik ĸagdlerpâ. [21]igdluvdlo ilua Sâlumûp kûltimi
pitsaunermik ĸagdlerpâ, kalivnernigdlo kûltiussunik ikârtitsivo
ĸíngordliata sujorâgut kûltimigdlo ĸagdlerdlugo. [22]igdlo ta-
-mât kûltimik ĸagdlerpâ, igdlo ilũngât nâvdlugo, tunissivig-
-dlo ilũngât ĸíngordliata sânîtoĸ kûltimik ĸagdlerpâ. [23]ĸíngor-
2 Môr. 25,18; -dliane kêrupiussat mardluk sanavai ûliaĸutaussut, tatdli-
37,7; 2 ual. 3,10 tt. -nik ĸulinik portússuseĸartut; [24]kêrupiussap atautsip sul-
tatdlisut tatdlimatut takitigaoĸ, áipâtalo sulua tatdlisut tatdli-
-matut; sulue tatdlisut ĸulitut isorartutigaut igdluata isuanit ig-
-dluata isuanut. [25]kêrupiussap áipâ tatdlisut ĸulitut portutigaoĸ
atautsimik ûgtûteĸarput atautsimigdlo iluseĸardlutik kêrupiuss-
táuko mardluk. [26]kêrupiussaĸ atauseĸ tatdlisut ĸulitut portut-
-gaoĸ, áipâlo taimáipoĸ. [27]kêrupiussatdlo igdlup iluata ĸerĸan
ilivai, kêrupiussatdlo sulutik siârsimagamíkik, atautsip sulua ĸa-
-mamut igdluata tungânîtumut agtûmavoĸ, áipâtalo sulua ĸarm-
-mut igdluata tungânîtumut agtûmavdlune, igdluvdle ĸerĸane sul-
agtûmaĸatigígput; [28]kêrupiussatdlo kûltimik ĸagdlerpai. [29]igdlu
ĸarmai tamaisa tamatigut ĸiperornilersorpai kêrupiussanik pa-
-miussanigdlo assorutaussanigdlo sivkersunik ĸiperugkanik, ilu-
-tigutdlo silatâtigutdlo. [30]igdlup narĸa kûltimik ĸagdlerpâ, [ĸí-
-ngordliata] iluagutdlo silatâgutdlo. [31]ĸíngordliata pâ matuliorp-
igdlugtut magpersartunik ûliaĸutaussunik; anînganera sanerarutai-
[ĸarmap] tatdlimararterutigai. [32]magpersartue mardluk ûliaĸu-
-taussut ĸiperornilerpai kêrupiussanik palmiussanigdlo assorutau-
-ssanigdlo sivkersunik ĸiperugkanik ĸagdlerdlugitdlo kûltimik
kêrupiussatdlo palmiussatdlo kûltilersorpai singartitigkamik. [33]tai-
-malo nâlagfigtâta pâ ãma sanerarutiliorpâ ûliaĸutaussunik, [ĸar-
-map] sisamararterutigissainik; [34]magpersartuilo mardluk kanung-
Hsk. 41,24. -nerúput; mato atauseĸ mardlungnik ĸúpersartoĸarpoĸ ĸiversar-
-filingnik, áipâlo mardlungnik ĸúpersartoĸarpoĸ ĸiversarfilingnik;
[35]kêrupiussatdlo palmiussatdlo assorutaussatdlo sivkersut ĸipe-
-rugkiarai ĸagdlerdlugitdlo kûltimik ĸiperugkanut tugtitamik. [36]si-
-lardlialo ilordleĸ ĸarmarpâ, ujarĸat síkigigsagkat pingasoriardlugit
siagtitat piliutdlugit sîteritdlo ĸitdluarigsagkiat siagtitat piliutdlugit

37 ukiut sisamâne túngavilernekarpok Nâlagkap igdlua káu- 6,1.
ıáme Sivfime. 38 ukiutdlo arkarnáne káumáme Bûlime, tamássa
ımatit arfinek-pingajuáne, igdlo inerpok pekutailo tamarmik
atailo tamarmik; ukiut arfinek-mardluk suliarâ.

kapitalit 7.

Sâlumô inekarfigssaminik igdluliortok; Hieram ikiortigalugo Nâlagkap igdlua pekutigssiorâ.

1 nangminerdle igdlune Sâlumûp suliarâ ukiut arkanek-pi- 6,38; 9,10.
gasut, tauva igdlune ilũngât inerpâ. 2 igdlo orpigpangnisak Is. 22,8.
ɔanûnip pia igdluliarâ; tatdlit untritigdlit takíssuserai, tatdlit
dlimanik kuligdlit nerutússuserai, tatdlit pingasunik kuligdlit
rtússuserai; sukarssuit sîteriussut sisamariardlugit siagtitat sî-
ritdlo kitdluarigsagkiat sukarssuit kainîtut túngavigai. 3 kulâgut
ekutsersimavok sîterinik âvînut túngassunik, âvîsalo túngavigait
karssuit sisamanik kuligdlit tatdlimatdlo, siagtitat arkanek-tat-
limákûtârdlugit. 4 kissugtai kalerîgput pingasoriardlutik, iga-
ilo akilerîgdlutigdlo kulerîgput pingasoriardlutik. 5 matutdlo
narmik sanerarutaitdlo kíparigsumik kulekutekarput, igalássatdlo
ilerîgdlutigdlo kulerîgput pingasoriardlutik. 6 pârdlialo sukar-
sualik sanavâ, tatdlit tatdlimanik kuligdlit takíssuserai, tatdlitdlo
ıgasunik kuligdlit nerutússuserai; sujorânîpordlo iseriâ sujorâ-
ilo sukarssuit pâkusiartâlo. 7 pârdlialo kilâlingmik igsiavfilik Hsk. 41,25.
ıavâ erkartũssivigissagssane, pârdlek erkartũssivik; îgkersorsi-
ıavok sîterinik narkanit kilânut. 8 igdluale inekarfigissagssâ
ilamik silardlekarpok pârdlianit ilorpasingnerussumik taimatut
ıasimassumik; Fâraûvdlo pania nulíssiússane Sâlumûp ãma sa- 3,1.
áupâ igdlugssânik, pârdliata tamatuma ássinganik. 9 tamáko
narmik ujaraussut akisût, ûgtûtit migssiliordlugit síkigigsagkat,
agtûtinik pilagtugkat iluatigutdlo kâtigutdlo, túngavingmitdlo
lânut agdlât, silatâgutdlo silardlermut angnermut. 10 túngavi-
aitdlo ujarkat akisût, ujarkat angisût, ilait tatdlit kulit ilaitdlo
tdlit arfinek-pingasut; 11 kãnîputdlo ujarkat akisût, ûgtûtit mig-
siliordlugit síkigigsagkat, kissugdlo sîteriussok. 12 silardlek
gnek kaujaluivât ujarkat síkigigsagkat pingasoriardlugit siagtitat
eritdlo kitdluarigsagkiat siagtitat; Nâlagkavdlo igdluata silardlia
rdlek igdluvdlo pârdlia ãma taimáiput.

13 kúngilo Sâlumô autdlartitsivok Hieram Tôrumit aisitdlugo. 2nal.2,13. 14.

[14]táuna uvigdlarnerup Navtalîkut nagguvekatigît ilâta ernerâ, a-
2 Môr. 31,3. -ngutâ Tôrumiussok kangnúsangnik savfiortok; ilumiulersimagamik
ilisimanermik sujunekarnermigdlo ilisarssinermigdlo, suliagssanik
tamalânik kangnúsangnik sanasínãngordlune, kúngimut Sâlumûmut
2kúng.25,17; tikiúpok suliarerkussailo tamaisa suliaralugit. [15]sukarssuit mar-
2 nal. 3,15; Jer. 52,21. -dluk kangnúsaussut piliarai: tatdlit arfersanek-pingasut sukarssûp
atautsip portússuserai, sorkârutip tatdlisut arkanek-mardlugtut
Jer. 52,22. takitigissup kaujaluivâ sukarssûp áipâ; [16]kâvekússuitdlo mardluk
sanavai sukarssuit nûinut ivertitagssat, kangnúsaussut kuissat:
tatdlit tatdlimat portússuserai kâvekússûp atautsip, tatdlitdlo
tatdlimat portússuserai kâvekússûp áipâta. [17]nuerssagaussat kag-
-ssutitut sanasimassut kipissaliatdlo kalivnêrkatut sanasimassut
sukarssuit nûinîtut kâvekússuit pisatarait, kâvekússûp atautsip
Jer.52,22. 23. arfinek-mardluk kâvekússûvdlo áipâta arfinek mardluk. [18]king-
-mernarssuaussat ãma sanavai, mardloriardlugit siagtitat nuer-
-ssagaussane atautsine kaujatdlagdlugit, sukarssuit nûinîtut kâve-
-kússuit matôrutigssait; taimalo kâvekússûp áipâ ãma sanavâ.
[19]pârdliane sukarssuit nûinîtut kâvekússuit assorutitut kaugdlo-
-ringnertatut sanasimáput, tatdlit sisamat portússuseralugit. [20]su-
-karssuit mardluk kâvekússuakarput ãma nuerssagaussat ungatâ-
-nîtup kârajungnerata kulínguane; kingmernarssuaussatdlo mar-
-dlungnik untritigdlit siagtitáuput kâvekússûp áipâne kaujatdlag-
2 nal. 3,17. -dlugo. [21]sukarssuit nápartípai nâlagfiup pârdliata sâne; sukar-
-ssuak talerpigdlek nápartíkamiuk atserpâ Jâgginimik, sukar-
-ssuardlo sâmigdlek nápartíkamiuk atserpâ Bûarsimik. [22]sukar-
19. -ssuitdlo nûine assorutip kaugdloringnertap ássinga sanasimavok
taima sukarssuit suliarissaunerat nâvok.
Jer. 52,20; [23]pûgutaussarssuardlo kuissak sanavâ, sinâta igdluanit ig-
2 nal. 4,2. -dluanut tatdlit kulit, angmalordluínartok, tatdlisut tatdlimatut
portutigissok, sorkârutivdlo tatdlisut pingasunik kuliligtut takiti-
2 nal. 4,3. -gissup kaujaluigâ tamákerdlugo; [24]sinâta atâne mániussat ipu-
tamât kaujatdlagdlugo, tatdlime kulit pûgutaussarssuak avatâgut
kaujatdlagdlugo, mániussat mardloriardlugit siagtitat, kuissakatai
2 nal. 4,4. kuissaunermine. [25]túngavigai ugsiussat arkanek-mardluk, pingasut
avangnamut sangmissut pingasutdlo kímut sangmissut pingasutdlo
kujámut sangmissut pingasutdlo kangimut sangmissut, pûgutau-
-ssarssuardlo kainîtdlune; tunuilo tamarmik ilungmut sangmíput.
2 nal. 4,5. [26]agssait siligssusiatut ivssutigaok, sinâlo ermutsip sinâtut sana-

imavok, assorutip kaugdloringnertap kâvekutâtut; pātit mar-
lungnik tûsintigdlit imarissarpai.
27 ikorfatdlo kulit kangnúsaussut sanavai, nungutdlugit ikorfak
ausek tatdlisut sisamatut takíssusekartitdlugo tatdlisutdlo sisa-
natut atitússusekartitdlugo tatdlisutdlo pingasutut portússuse-
artitdlugo; 28 imánalo sanasimáput ikorfat: natsingnartakarput,
tsingnartait sinākutaisa akornánîtdlutik; 29 natsingnartaine sinā-
utaisa akornánītune lîuviussat ugsiussatdlo kêrupiussatdlo íput,
lâtigutdlo sinākutaine niulûssak itdlune, lîuviussatdle ugsiussatdlo 2 Môr. 30,
āne íput nigalihat nivingataussut. 30 ikorfat nungutdlutik sisa- 18. 28.
nanik agssakâssokarput kangnúsaussunik kangnúsaussunigdlo kâ-
ivfilingnik, tekerkuilo sisamat avalekutekarput; kátaussarssûp 35.
āne avalekutai kuissáuput, nungutdlutik nigaliliat akileralugit.
pâ kâvekússûp atânit kúmutdlo tatdlisut portutigaok, pâlo ang-
nalorpok niulûssatut sanasimavdlune tatdlip áipâta kerkatut ne-
ututigalune; pâtalo kulâ āma kiperorniliuvok; natsingnartaitdlo
parigsūput angmalornatik. 32 agssakâssue sisamat natsingnartaisa
ānîput agssakâkutaitdlo ikorfanîtdlutik; agssakâssut nungutdlutik
tdlip áipâta kerkatut portutigaut. 33 agssakâssut sanasimáput,
rdlo kamutit agssakâssue sananekartartut; agssakâkutait ava-
aitdlo tôrutaitdlo kâvivfîlo tamarmik kuissáuput. 34 ikorfat ta-
narmik tekerkue sisamat sisamanik avalekutekarput ikorfanit
itdlangassunik. 35 ikorfap kâne kaujatdlagdlugo ípok angmalor-
nliak tatdlip kerkatut portutigissok; ikorfavdlo kânîput tigúmivê
tsingnartailo átavigalugo. 36 tigúmivîsa torkingnere natsingnar-
ailo kiperornilerpai kêrupiussanik lîuviussanigdlo palmiussanigdlo,
me inigssakartíkângamigit, nigalilialerdlugitdlo kaujatdlagdlugit.
taima ikorfat kulit sanavai; tamarmik atautsimik kuissáussuse-
arput, atautsimik ûgtûtekarput, atautsimik ilusekarput. 6,25.
38 kátaussarssuitdlo kulit kangnúsaussut sanavai; kátaussar- 2 nal. 4,6.
suit nungutdlutik pātit sisamanik kuligdlit imarissarpait; ká-
aussarssuitdlo nungutdlutik tatdlisut sisamatut nerututigaut;
orfat táukua kulit nungutdlutik kátaussarssuak atausek pisatarât.
ikorfat tatdlimat ilivai igdlup sanerânut talerpiata tungânîtumut,
tdlimatdlo igdlup sanerânut sâmiata tungânîtumut; pûgutaussar- 2 nal. 4,10-
suardle ilivâ igdlup sanianut talerpiata tungânîtumut, kangimut 23. 5,1.
ujámukánek sangmisitdlugo.
40 Hieramip sanavai kátaussarssuitdlo kalutautitdlo pûgútatdlo 2 Môr. 38,3.
rpartaivfît; Hieramivdlo inerpai sanâgssane tamaisa, kúnge Sâ-

-lumô sanautdlugo Nâlagkap igdluata pigssainik: [41]sukarssuit
19. mardluk kâvekús suitdlo angmalortut sukarssuit mardluk nûinitut,
nuerssagaussatdlo mardluit sukarssuit nûinītut kâvekússuit mar-
20. -dluk angmalortut matôrutigssait, [42]kingmernarssuaussatdlo sisa-
-manik untritigdlit, nuerssagaussat mardluit pisatait, kingmernar-
-ssuaussat mardloriardlugit siagtitat, nungutdlugit nuerssagaussat
atautsit pisatait, sukarssuit kainītut kâvekússuit mardluk angma-
27. -lortut matôrutigssait, [43]ikorfatdlo kulit, kátaussarssuitdlo kulit
38. ikorfat kainītut, [44]pûgutaussarssuardlo atausiussok, ugsiussatdlo
arkanek-mardluk pûgutaussarssûp atânītut, [45]igatdlo kalutautitdlo
pûgútatdlo serpartaivfît; pekutit tamáko tamarmik Hieramip sanai,
kúnge Sâlumô sanautdlugo Nâlagkap igdluata pigssainik, kangnú-
-sáuput kivdlarigsagkat. [46]Jôrtanip nerutornane kúngip kuissa-
-liarai ivssume marrangassume, Suggûtip Sartânivdlo akornáne.
[47]Sâlumûvdlo pekutit tamaisa taimaitīnarpai [ùgtornagit] amerdla-
-vatdlâkingmata; kangnúsâta okimáissusia misilingnekángilak.

[48]Sâlumûvdlo sanavai pekutit Nâlagkap igdluata pê tamaisa:
2 Môr. 30,1. 2 Môr. 25,23. tunissivik kûltiussok nerriviussardlo kûltiussok, tamatuma kânītut
2 Môr. 25, timiussat kīnerkússutit, [49]nanerûserfîtdlo, tatdlimat talerpiup tu-
30 f. -ngânītugssat tatdlimatdlo sâmiup tungânītugssat, kíngordliat
sânītut, kûltiussut pitsaunerit, kâvekutaussatdlo kutdlîtdlo kiû-
Jer. 52,18. 19. -titdlo kûltiussut, [50]pûgutarssuitdlo tarkigssûtitdlo pûgútatdlo
ajánguajâtdlo aumausivîtdlo kûltiussut pitsaunerit, kiversarfîtdlo
matut igdlup iluanītut pê ivdlernarnerpâvdlo pê igdluvdlo nâlag-
-figtâta matuisa pê kûltiussut.

2 nal. 5,1; [51]inerput tauva suliarissariakartut tamarmik kúngip Sâlumûp
2 Môr. 39,32. 40; sanai Nâlagkap igdluanut; Dâvivdlo angúme ivdlernartitai, sîlviu-
-ssutdlo kûltiussutdlo pekutitdlo, Sâlumûp erkúpai ilivdlugitdlo
Nâlagkap igdluata pekûsivianut.

2 nal. 5-6.

kapitalit 8.

Nâlagkap igdlua Sâlumûp atorkârfigsiorâ.

[1]tauva Sâlumûp katerssorkuvai Israîlip utorkaunertai naggu-
-vekatigîngnutdlo nâlagaussut tamaisa, sujuaissakatimingne suju-
-lerssuissut, Israîlip kinguaisa ilait Jerûsalâmut kúngimut Sâlu-
-mûmut, Nâlagkap angerusiata igdlerfia majûsavdlugo Dâvip ig-
2 Sâm. 5,7. 9. -dlokarfianit, tamássa Sîunimit. [2]katerssoriartorputdlo kúngimut
Sâlumûmut Israîlip angutitai tamarmik káumáme Eîtanîme nag-

lliússivingme, tamássa káumatit arfinek-áipãne. [8]Israîlip utor-
:aunertai tamarmik tikiúput, palasitdlo igdlerfik erssugpât; [4]Nâ-
agkavdlo igdlerfia tuperdlo nâpítarfik pekutitdlo ivdlernartûtip
; tamaisa tupermĩtut majũpait; palasit Lîvíkutdlo majũpait.
:úngilo Sâlumô Israîlíkutdlo ilagît ilũngarmik táussumúnga ka-
erssorsimassut ilagalugo igdlerfiup sânĩput tunissivdlutik savanik 2 Sâm. 6,13.
;singnigdlo kisigssáungitsunik nautsorssugagssáungitsunigdlo a-
nerdlanermit. [6]palasitdle Nâlagkap angerusiata igdlerfia pisí-
ıât inigssânut, igdlup kíngordlianut, ivdlernarnerpâmut, kê- 6,5. 16.
upiussat suluisa atãnut; [7]mássa kêrupiussat sulutik igdlerfiup 6,27;
ânut siârsimagamíkik, igdlerfik akiutitailo uligsorpait kulânit. 2 Môr. 37,9.
ıkiutitaile takisûgamik, nûe erssíput ivdlernartumit kíngor- 4 Môr. 4,6.
lliata sujorânĩtumit, silatânitdle erssíngitdlat; tássanĩtuarputdlo
rdlumimut agdlât. [9]igdlerfik avdlamik imakángilak, kisiáne ag-
llagfigssianik ujaraussunik mardlungnik Môrsasip tássunga iki- 5 Môr. 9,9.
ısainik Hôrîpime, taimane Nâlagkap angerfigingmagit Israîlip
nguai Egivtinimit anisimassut. [10]pivordlo palasit ivdlernartũmit
ıilermata, tauva Nâlagkap igdluata ilua nuiap tamákerpâ, [11]pa- 2 Môr. 40,34;
asitdlo kivfartũssísavdlutik unínganek sapilerput nuia ajokutiga- 4 Môr. 9,15.
ugo, Nâlagkap nâlangnarssusiata Nâlagkap igdluata ilua tamá- Hsk. 43,5.
ıermago.

[12]tauvalo Sâlumô okarpok: Nâlagak okarpok tarrajugtume 2 Môr. 20,21.
ekarumavdlune; [13]uvangame igdluliorivkit inekarfigssangnik, na-
ugagssamik inigissagssangnik nâgssáungitsumik. [14]kúngip tauva
ne sâgtitdlugo Israîlíkut ilagît ilũngaisa pivdluarkuvai, Israîlíkut 2 Sâm. 6,18.
ıgît ilũngarmik nikorfassut. [15]okarpordlo: kujanarsilat Nâlagak
raîlip Gûtia kanerminik okalugtok Dâvimut atâtavnut, agssang-
ninigdlo nãmagsisitsivdlune okarame: [16]taimanimit ínugtáka Is- 2 Sâm. 7,6.
:aîlíkut Egivtinimit anisíkavkit, igdlokarfingmik kinigakángilanga
raîlíkut nagguvekatigígsortaisa tamarmik ilaisa piánik, igdlulior-
igssamik aterma najugagssânik; Dâvile kinerpara, ínugtavnut
raîlíkúnut nâlagaorkuvdlugo. [17]Dâvilo atâtaga ũmámiugissaka- 2 Sâm. 7,2;
raluarpok Nâlagkap Israîlip Gûtiata arka igdluliorumavdlugo; 1 nal. 17,1;
Nâlagardle Dâvimut atâtavnut okarpok: ũmámiugissakaravit atera 22,7;
dluliorumavdlugo ajúngitsumik pivutit, taima ũmámiugissakaravit; 28,2.
taimáitok ivdlit tamatumínga igdluliúsángilatit; kisiáne ernerpit,
iternit píngorumârtugssap, táussuma atera igdluliorumârpâ. [20]Nâ-
lagkavdlo okautse okalûtigissane aulajangersarmago, uvanga ma-
kípunga Dâve atâtaga sivnerdlugo, Israîlíkut igsiavfiutãne kilâ-

-lingme igsiavdlunga, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugtoĸ, Nâlagkavdlo Is-
-raîlip Gûtiata arĸa igdluliorpara; [21] tássanilo igdlerfik inigssior-
2 Môr. 20, -para, tássanîtoĸ Nâlagkap angerusia sujuaissavtíuut angerutigissâ
1 tt. Egivtinimit anisíkamigit.
[22] Sâlumûlo Nâlagkap tunissiviutâta sâne ĸeĸarpoĸ Israîlíkut
ilagît ilûngarmik tákuáne, agssanilo ĸilaup tungânut siârpai [23] o-
-ĸardlunilo: Nâlagaĸ Israîlip Gûtia, iligtut Gûteĸángilaĸ ĸilang-
5 Môr. 7,9. -milûnît pavane nunamilûnît samane, angerutsimik isumagssuiner-
-migdlo aulajangîssutit kivfartortingnut, ûmatimíkut ilûngardlutik
kînavit sâne saĸissuuut; [24] kivfangnut Dâvimut atâtavnut aulaja-
15. -ngîssutit táusumúnga oĸauserissangnik; ĸanernik oĸalugtutit ag-
-ssangnigdlo nâmagsisitsivdlutit, sôrdlo mânákut erssitsoĸ; [25] mâ-
-nalo, Nâlagaĸ Israîlip Gûtia, kivfangnut Dâvimut atâtavnut au-
2,4; -lajangîgit táussumúnga oĸauserissangnik, oĸaravit: pêrutísángilatit
Jer.33,17.18; 2 Sâm. 7,16; angúmik kînama sânîtugssamik, Israîlíkut igsiavfiutâne ĸilâlingme
1 nal. 22,10. igsiásassumik, kisiáne ernivit avĸutigissartik misigssorpássuk ki-
1 Môr. 17,1. -nama sâne saĸivdlutik, sôrdlo ivdlit kînama sâne saĸissutit.
2 nal. 1,9; [26] mânalo, Israîlip Gûtia, atátuínarile-ait oĸautsit, kivfangnut Dâ-
6,17; 1 nal. 17,23. -vimut atâtavnut oĸauserissat. [27] ilumutdle, Gûte uuname ineĸa-
5 Môr.10,14; -sanerpa? ata, ĸilak ĸilauvdlo ĸulâne ĸilaussut tátoragkit, igdlo
Is. 66,1; mána igdluliarissara nâmaginaviángilat; [28] sâgitdle kivfavit tugsiu-
ap. sul. 7,48; 17,24. -tânut ĸínutânutdlo, Nâlagaĸ Gûtiga, nâlagdlutit nivdlianermut
tugsiúmutdlo kivfavit uvdlume kînavit sâne tugsiutigissânut, [29] issitit
magpersimarĸuvdlugit igdlumut matumúnga únuákutdlo uvdlúkut-
5 Môr. 12, -dlo, najugkamut oĸautigissangnut ima: tássanîsavoĸ atera. nâ-
5. 11; 1 kúng. 9,3; -lagdlutit tugsiutinut kivfavit tugsiutigissagssainut najugkame ma-
2 kúng. 21,4. -tumane, [30] nâlagdlutitdlo kivfavitdlo ínugtavitdlo Israîlíkut ĸínu-
-tigssainut tugsiutigissagssainut najugkame matumane, ivdlíme
nâlagdlutit najugkame inigissangne ĸilangme, nâlagdlutit isuma-
-kîvdlutitdlo, [31] sumik inuk tugdlerminut ajortuliarpat; ugpernar-
-saisigpássugdle ugpernarsáissutigssaĸartitdlugo, ugpernarsautdlo
tunissiviutivit sânut pigpat igdlume matumane, [32] tauva ivdlit ĸi-
-langme nâlagdlutit piumârputit, taimailiordlutitdlo kivfatit erĸar-
5 Môr. 25,1. -tûkumârpatit, pitdlagagssaĸ pitdlagagssautitdlugo avĸutigissâ nia-
Hsk. 11,21. -ĸuanut ilivdlugo, iluartordlo iluartûtitdlugo iluarssusiata migssi-
-nganik tunivdlugo. [33] ínugtatit Israîlíkut perdlugtitaugpata ki-
-ngarssuissut sâne ilingnut ajortuliarsimagamik, sâgfigalutitdlo ar-
-ĸit únersiutigigpássuk tugsiarfigalutitdlo ĸínuvigalutitdlo igdlume
matumane, [34] tauva ivdlit ĸilangme nâlagdlutit piumârputit ínug-

avitdlo Israîlíkut ajortuliausiat isumákêrdlugo; nunamutdlo su-
uaissainut túniússangnut utersarumârpatit. 35 ĸilak matugpat 5 Môr. 11,17;
agdlísaerdlune, ilingnut ajortuliarsimangmata, najugkamilo matu- 28,23 t.
nane tugsiardlutigdlo arĸit ûnersiutigigpássuk ajortuliarnerming-
ıitdlo sângniardlutik nâgdliugtíkagtik, 36 tauva ivdlit ĸilangme
ılagdlutit piumârputit kivfavitdlo ínugtavit Israîlíkut ajortuliau-
ıiat isumákêrdlugo, ajoĸersorumâragkit avĸúmik ajúngitsumik 1 Sâm. 12,23.
gerdlavigissagssãnik; siagdlersitsiumârputitdlo nunamut ínugtang-
ıut kingornússarititangnut. 37 kângneĸ nuname nagdliugpat, to-
torarneĸ nagdliugpat, karrit ûtat, karrit amíkakut, pigdlertat 5 Môr. 28,22.
ıarĸat, pigdlertat inertut nagdliugpata, ĸíngarssortaisa angnikit- Jûît. 1,4.
lliortigpatigik nuname igdloĸarfigissãne, nagdliugpata perdluit na-
ingínait, nápautit nalingínait, 38 tauva tugsiutit tamaisa, ĸínutit
maisa piumârtugssat inungmit nalingínarmit ínugtavit Israîlíkut
ingarmik ilãnit, nalingínarmit ũmáme perdlûtânik nalujungnaer-
ıumit agssanilo siârdlugit igdlup matuma tungânut, 39 ivdlit ĸi-
angme najugkame ineĸarfingne tusarumârpatit isumákîvdlutitdlo;
imailiordlutitdlo nalingínaĸ tuniumârpat ingerdlavigissai tamaisa Jer. 17,10.
igssiliordlugit, ũmatâ ilisimagagko, ivdlit kisivit inuit ĸitornaisa tugs. 7,10:
marmik ũmatait ilisimagagkit, 40 ivdlit mianererĸuvdlutit uvdlut 1 Sâm. 16,7.
ıngutdlugit nuname sujuaissavtínut túniússangne inûtitdlutik.
ãmame inungmut avdlanertamut ínugtavit Israîlíkut ilagíngisã-
ıut, arĸit píssutigalugo nunamit ungasigsumit tikiúkumârtugssa-
nut, 42 — mássa arĸit angingârtoĸ agssatitdlo píssaussut tat- 5 Môr. 7,19.
llitdlo isagsimassoĸ tusâmásavait — igdlumut matumúnga tug-
ıiariartorpat, 43 ivdlit ĸilangme najugkame ineĸarfingne nâlagdlu-
ıit piumârputit, inûvdlo avdlanertap táussuma ilingnut tordlula-
ıere tamaisa migssiliordlugit iliorumârputit, inuiaĸatigîngnut nu-
ıamĩtunut tamanut arĸit ilisarilerĸuvdlugo, mianererĸuvdlutitdlo
ugtatit Israîlíkut ássigilerdlugit, ilisimarĸuvdlugulo igdlo mána
dluliarissara aternik atserneĸartoĸ. 44 ínugtatit anigpata ĸíngar-
ıortimingnut sorssugkiartordlutik, avĸutíkut súkut autdlartí-
tugkit, Nâlagkamutdlo tugsiarpata sangmivdlutik igdloĸarfingmut
nigkangnut igdlumutdlo aternut pigititdlugo igdluliarissavnut,
tauva ivdlit ĸilangme tugsiutait ĸínutaitdlo tusarumârpatit ínar-
lluíssutigssiordlugitdlo. 46 ilingnut ajortuliarpata — mássa inung- 2 nal. 6,36;
nik ajortuliángitsoĸángilaĸ —, níngautdlugitdlo ĸíngarssuissut úss. 20,9;
inut túniúkugkit, autdlarússissaisalo autdlarugpatigik ĸíngarssor- akugdl. 7,20.
taisa nunãnut ungasigsumutdlũnît ĸanigtumutdlũnît, 47 kingumut- Rûm. 3,23; 1 Juán. 1,8.

-dlo ũmámiugilerpássuk nuname autdlarússauvfingmingne, sânguni-
-ardlutigdlo xínuvigigpátit autdlarússissimik nunãne oxardlutik:
Dân. 9,5; ajortuliarpugut pinerdlugdlutalo, iluaitsuliorpugut, 48 ilingnúme
tugs. 106,6. sângniarpata ũmatimíkut ilũngardlutik tarnimíkutdlo ilũngardlutik
xíngarssortimik autdlarússissimik nunãne, tugsiarfigalutitdlo sang-
Dan. 6,11. -mivdlutik nunamut sujuaissamingnut túniússangnut, igdloxarfing-
-mut xinigkangnut igdlumutdlo aternut pigititdlugo igdluliarissav-
-nut, 49 tauva xilangme najugkame inexarfingne tugsiutait xinu-
-taitdlo tusarumârpatit ínardluíssutigssiordlugitdlo, 50 ínugtatitdlo
isumákêrfigalugit ilingnut ajortuliarnerinik pinerdlungnerinigdlo ta-
tugs. 106,46. -manik ilingnut pinerdlûtigissainik, nagdligititdlugitdlo autdlarú-
-ssissainut, nagdligtorxuvdlugit, 51 ivdlit ínugtarigagkit kingornú-
5 Môr. 4,20. -ssaralugitdlo Egivtinimit savingmik augtitsiviussup xerxanit ani-
29. -sitatit; 52 issitit magpersimarxuvdlugit kivfavit xínutânut ínugta-
-vitdlo Israĩlíkut xínutãnut, tusarxuvdlugitdlo, nungutdlugit tor-
3 Môr. 20,24. -dlulavfigissarângátit; 53 mássa ivdlit ingmíkôrtíkitit kingornússag-
-ssarsiaralugit inuiaxatigîngnit tamanit nunamĩtunit, sôrdlo Môr-
-sasíkut kivfagkut oxalugtutit, sujuaissavut Egivtinimit anisíkag-
-kit, Nâlagax Nâlagax-â.

54 tugsiut xínutdlo tamána tamât nâvdlugo Sâlumûp tugsiuti-
-gerêramiuk, Nâlagkap tunissiviutâta sânit nikuípox sêrxumiar-
-nerminit, agssane siârsimavdlugit xilaup tungânut, 55 nikorfavdlu-
2 Sâm. 6,18; -nilo Israĩlíkut ilagît ilũngaisa pivdluarxuvai nipitûmik oxardlune:
1 nal. 16,2. 56 xujanarsilat Nâlagax, ínugtane Israĩlíkut uníngavigssamik tuni-
Jôr. 21,45; -gamigit, taimardluínax sôrdlo oxalugkame; oxautsimik atautsi-
23,14. -migdlũnît atúngitsoxángilax oxausîsa ajúngitsut tamarmik ilãnik
Môrsasíkut kivfamigut oxauserissaisa. 57 Nâlagkap Gûtivta najor-
-dlisigut, sôrdlo sujuaissavut najorine; ximángíkilisigut taimaiu-
-natalo, 58 ũmativut ingminut sâgterxuvdlugit, avxutigerxussane
tamaisa ingerdlavigerxuvdlutigik, inássutinilo ilerxorerxussanilo er-
-xartũssisigerxussanilo sujuaissavtínut inássutigissane malerua-
-xuvdlutigik; 59 oxautsíkalo tamáko Nâlagkap kîuâta sâne xinutig-
-ssáka patdligúkilit Nâlagkamut Gûtivtínut uvdlúkutdlo únuákut-
-dlo kivfe ínardluíssutigssiorxuvdlugo ínugtanilo Israĩlíkut inar-
-dluíssutigssiorxuvdlugit, nungutdlugit uvdlorme taimaivfigssine,
5 Môr. 4, 60 nuname inuiaxatigîngnut tamanut ilisimarxuvdlugo Nâlagax Gû-
35. 39; -tiussox avdlamigdlo Gûtexángitsox, 61 ũmatisilo ilumôrxuvdlu-
32,39. Nâlagkamut Gûtivtínut, ilerxorerxussai ilerxoralugit saxerxuvdlu-
inássutailo maleruarxuvdlugit, sôrdlo mãnákut erssitsox.

62 kúngilo Israîlíkutdlo ilũngarmik táussumanĩtut tunissutinik 2 nal. 7,4.
ĸutagssanik tunissíput Nâlagkap kĩnâta sâne. 63 Sâlumûvdlo
níssutit ĸujaniutit pigdliutigai, Nâlagkamut pigdliutigissane, ug- 2 nal. 7,5.
igit mardlungnik ĸulilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit savatdlo
ıtritilingnik mardlungnigdlo ĸulilingnik tûsintigdlit; taima Nâ-
agkap igdlua kúngip Israîlivdlo kinguaisa tamarmik atorĸârfig-
iorpât. 64 uvdloĸ táuna silardliup ĸerĸa Nâlagkap igdluata su- 2 nal. 7,7.
orânĩtoĸ kúngip ivdlernartípâ, tunissutit ikivkagagssat tunissu-
itdlo neĸigssat tunissutitdlo ĸujaniutit túnulê tássane pigdliari-
;amigit; mássa tuuissivik kangnúsaussoĸ Nâlagkap kĩnâta sânĩtoĸ
ikeĸingmat, tunissutit ikivkagagssat tunissutitdlo neĸigssat tu-
ıissutitdlo ĸujaniutit túnulê tamatumane inigssaĸángitdlat.
65 taimaníkutdlo Sâlumûp nagdliússivik nagdliússivâ Israîlíkutdlo 2 nal. 7,8.
ingaisa peĸatigalugit, katisimassorpagssuit Hâmatip ornigtariânit 2.
givtinip kũngua kigdligalugo Nâlagkap Gûtivta kĩnâta sâne, uv-
llut arfineĸ-mardluk ãmalo uvdlut arfineĸ-mardluk, katitdlugit 2 nal. 7,9.
'dlut arĸaneĸ-sisamat. 66 uvdlut arfineĸ-pingajuáne autdlarting- 2 nal. 7,10.
atik inuit kúnge pivdluarĸuvât; tupimingnutdlo autdlarput ti-
aitsugdlutik kajumigdlutigdlo ajúngitsoĸ tamât pivdlugo, Nâlagkap
âvimut kivfaminut Israîlíkúnutdlo inugtaminut nãmagsissâ.

kapitalit 9.

Nâlagaĸ áipagssânik Sâlumûmut takutítoĸ. Sâlumûp Hieramimut túniússainik. igdlorpagdlit ĸarmarai. Ouvferimit kûltimik aigdlersitsissoĸ.

1 pivordlo Nâlagkap igdlua kúngivdlo igdlua Sâlumûp igdlu-
iaringmagit inerdlugit kajungerissanilo nãmagsiumassane tamaisa 19;
erdlugit, 2 tauva Nâlagaĸ áipagssânik Sâlumûmut takutípoĸ, 2 nal. 7,11. 3,5;
ırdlo Gîpiûnime táussumúnga takutíkame; 3 Nâlagkavdlo oĸar- 2 nal. 1,7 tt.;
igâ: tugsiutit ĸinutitdlo kĩnama sâne ĸinutigissat tusariga; igdlo 7,12.
âna igdluliarissat ivdlernartíkiga atera tássanîtíkumavdlugo nâg- 2 nal. 7,16. 1 kúng. 8,29.
ısáungitsumik; issíkalo ũmatigalo tássanĩsáput uvdlut nungut-
llugit; 4 ivdlitdlo kĩnama sâne saĸiguvit, sôrdlo Dâve atâtat sa- 2 nal. 7,17.
ıissoĸ, ũmatigkut ilumôrdlutit perĸusersuitdlutitdlo taimardluí- 1 kúng. 3,14;
ıaĸ iliordlutit, sôrdlo inákivkit, ilorĸorerĸussáka erĸartũssisi- 11,38.
;erĸussákalo maleruardlugit, 5 tauva igsiavfik ĸilâlik Israîlimut 2 nal. 7,18.
ingiússutsivit pia nâgssáungitsumik aulajangersarumârpara, sôr- 2 Sâm. 7,12;
llo Dâvimut atâtangnut oĸalugtunga oĸardlunga: pêrutísángilatit 1 nal. 17,12; 22,10.
ıgúmik Israîlíkut igsiavfiutãne ĸilâlingme ítugssamik. 6 tunut- 8,25.

2 nal. 7,19. -dluínaruvsinga ilivse ĸitornavsilo, inatsisíka ilerĸorerĸussáka iliv-
-sínut sarĸangiússáka maleruarnagit, Gûtitdlo avdlat kivfartorfi-
2 nal. 7,20; -giartoruvsigik patdlorfigalugitdlo, [7] tauva Israîlíkut pîarumârpak-
5 Môr. 4,26. nunap táukunúnga túniússama ĸânit, igdlulo ativnut pigititdlug-
5 Môr.28,37; ivdlernartitara kĩnama sânit alisíkumârpara; Israîlilo ússatigissag-
Jer. 24,9. -ssauvdlunilo mitautigissagssáusavoĸ inuiaĸatigîngne tamane. [8] ig-
2 nal. 7,21. -dlulo mána ĸanoĸ akímagtigigaluarpat, nalingínaĸ tamatuming
Jer. 18,16. sarssússissoĸ tataitsagdlune uíngiartúsavoĸ oĸardlune: sôĸ Nâlag-
5 Môr.29,24; Jer. 22,8 -kap nuna mána igdlulo mána taimailiorfigai? [9] oĸarumârputdlo
5 Môr.29,25; Nâlagaĸ Gûtertik sujuaissamingnik Egivtinimit anisitsissoĸ ĸi-
2 nal. 7,22; Jer. 22,9. -mangmássuk, Gûtitdlo avdlat aulajangiungmatigik patdlorfigalugi-
kivfartorfigalugitdlo; tamána pivdlugo Nâlagkap perdluk taman-
tamât táukunúnga nagdliutísimavâ.
6,38; 7,1; [10] ĸímûngmata ukiut mardlungnik ĸuligdlit Sâlumûp igdlulior-
2 nal. 8,1. -figissai igdlunik mardlungnik, Nâlagkap igdluanik kúngivdlo ig-
-dluanik, [11] Hieramip Tôrup kúngiata ikiormane ĸissungnik sîte-
-rinik ĸissungnigdlo kanungnernik . kûltimigdlo piumassaminik ta-
-manik, tauva kúngip Sâlumûp igdlorpagdlit mardlungnik ĸuligdlit
Galilîamîtut Hieramimut túniúpai. [12] Hieramilo Tôrumit anigame
igdlorpagdlit Sâlumûp ingminut túniússai takujartordlugit, iluar-
-ngilai; [13] oĸarpordlo: sût-uko igdlorpagdlit uvavnut túniússatit
ĸatángutiga? taissarpaitdlo Kâpulip nunânik uvdloĸ mána tikit-
-dlugo. [14] Hieramivdle kúnge nagsiússivigisimagâ talantinik kûl-
-tiussunik untritilingnik mardlungnigdlo ĸulilingnik.
5,13. [15] kivfartortugssat pivdlugit kúngip Sâlumûp ĸinigai, Nâlag-
-kap igdlua igdlunilo Milulo Jerûsalâvdlo ungalorssua Hâtsorik-
Makitulo Gĩserilo suliarerĸuvdlugit, imáipoĸ: [16] Fâraûp Egivtini-
kúngiata majuardlune Gĩsere tiguaramiuk ingnermigdlo ikivkar-
-dlugo Kânãkûssutdlo igdloĸarfiup inue toĸutdlugit, katernáussu-
3,1. -titut túniúpâ paningminut Sâlumûp nulianut. [17] Sâlumûvdlo Gi-
2 nal. 8,5. -sere ĸarmarpâ Bît-Hôrunilo atdleĸ [18] Bâlatdlo Tatimôrilo puila-
2 nal. 8,6. -ssuitsume nuname, [19] igdloĸarfîtdlo peĸûsiviussut Sâlumûp pig-
-ssai tamaisa igdloĸarfîtdlo ĸamusiviussut igdloĸarfîtdlo ĸimug-
-tigdlit inait, Sâlumûvdlo piumassai, Jerûsalâme Lîpanûnimilo
nunamilo tamarssuarme nâlagauvfingmine igdluliariumassane [ĸar-
2 nal. 8,7. -mardlugit]. [20] inuit amiákûssut tamaisa Amoríkut Hîtíkutdlo
Fêrisíkutdlo Hívíkutdlo Jîpusíkutdlo ilait Israîlip kinguaisa ila-
2 nal. 8,8. -gíngisait, [21] kinguait kingornisigut nuname amiákûssut, Israîlip
5,13; Jôrs. 16,10. kinguaisa utertínavêrsarsínáungisait, táuko Sâlumûp akilerârtarti-

ɪrsitdlugitdlo kivfartortugssángortípai uvdluminut agdlât. 22 Is-
ɪîlivdle kinguaisa ilainik Sâlumô kivfartortugssángortitaĸángilaĸ, 2 nal. 8,9.
ɪko sorssugtugssaungmata kivfarigamigitdlo nâlagartaralugitdlo
kutôrĸingnertaralugitdlo ĸamutiminutdlo ĸimugtiliminutdlo nâla-
ɪrtaralugit; 23 tamássa ilitsersuissut angnerit Sâlumûp suliarer- 5,16;
ɪssainut ivertitaussut, tatdlimanik untritigdlit tatdlimanigdlo ĸu- 2 nal. 8,10.
ɡdlit, inungnut suliarissariaĸartunik suliagssalingnut nâlagaussut.
24 Fâraûvdle pania majuarmat Dâvip igdloĸarfianit igdluminut 2 nal. 8,11.
ɡminut igdluliarissânut, tauva Milo ĸarmarpâ. 25 ukiut nungut- 9,15.
ugit pingasoriardlune Sâlumô tunissutinik ikivkagagssanik tuní-
ɪutinigdlo ĸujaniutinik pigdlîssarpoĸ tunissivingme Nâlagkamut
iarissamine; Nâlagkavdlo kînâta sânîtume tipigigsautigdlîvoĸ ig-
o inerêramiuk.
26 kúnge Sâlumô umiarssualiorpoĸ Eitsiun-Gîperime Eilûtip 2 nal. 8,17 tt.
ɪâne ímap ĸerĸuartûp sinâne Eitumip nunâne ítume. 27 umiar-
uarnut táukunúnga Hieramip kivfane autdlartípai, umiartortut
ɪrsiutdlarĸigsut, Sâlumûp kivfainut ilagititdlugit. 28 Ouvferimut-
o tikiúput, tássángalo kûltimik aigdlerdlutik talantit sisamanik
ɪritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit naligissãnik; kúngimutdlo Sâ-
mûmut ãpât.

kapitalit 10. 2 nal. 9,1-28.

îpap kúngiata arnap Sâlumô tikerârâ. Sâlumô kúngeĸatiminit tamanit akitsissoĸ.

1 Nâlagkap arĸa pivdlugo Sâlumûp tusâmassáussusia Ssîpap Mat. 12,42;
ɪgiata arnap tusâmagamiuk nalorssitsârutinik ússeriartorpâ; Lúk. 11,31.
ɪrûsalâmutdlo tikiúpoĸ, katerssarparujugssuarnik ilaĸardlune, ĸa-
ɡagtûteĸardlune naussunik tipigigsautinik kûltinigdlo amerdla-
ɪrssuarnik ujarĸanigdlo erdlingnartunik nangmagtunik; Sâlumû-
utdlo iserdlune oĸalugfigâ ũmámiugissaminik tamanik. 3 Sâlu-
ûvdlo nalunaiaivfigâ oĸausînik tamanik; oĸauseĸángilaĸ kúngi-
ut issertorsimassumik, táussumúnga nalunaiautigíngisânik. 4 Ssî-
ɪp kúngiata arnap takugamiuk Sâlumûp ilisimássusia tamât, ig-
o igdluliarissâ, 5 nerissagssat nerrivianîtut, kivfaisa ineĸarfiat,
fartortaisa ĸeĸartarfiat atissaitdlo, ímitsissue, majuartarfiliâ Nâ-
ɡkap igdluanut majuarfigissartagâ [takuvdlugit], tauva tupigut-
ɡdluínalerpoĸ; 6 kúngimutdlo oĸarpoĸ: ilumôrpoĸ oĸauseĸ nu-
ɪvne tusagara pitit ilisimássutsitdlo pivdlugit; 7 oĸautsit táuko
ɔeríngíkatdlaravkit tamaungnarserdlunga issivnik takujartordlu-

-nga, sunauvfa ĸiterĸúneratdlũnît uvavnut nalunaerutigineĸángil
ilisimássutsigkut ajúngitsûtigkutdlo tusardliut tusagara akimorp
8 pivdluarput angutitatit, pivdluarput kivfatit uko kĩnavit sâne ĸ
5,7. -ĸartuínartut ilisimanerit tusâvdlugo. 9 ĸujanarsilat Nâlagaĸ Gût
iluarigamisit Israîlíkut igsiavfiutãnut ĸilâlingmut ingititdlutit: N
2 nal. 2,11. -lagkap Israîlíkut nâgssáungitsumik asagamigit, ivdlit kúngingor
2 Sâm. 8,15; -pâtit, erĸartũssisigssaĸ erĸordluarterĸuvdlugo. 10 kúngilo tuni
Jer. 33,15. talantinik kûltiussunik untritilingnik mardlungnigdlo ĸulilingn
naussunigdlo tipigigsautinik amerdlasôrssuarnik ujarĸanigdlo
-dlingnartunik; kingornagut naussut tipigigsautit taima amerdla
-gissut tikiúneĸángitdlat Ssîpap kúngiata arnap kúngimut Sâlum
-mut túniússaisut. 11 Hieramip umiarssuautai Ouvferimit kûltim
âtsissut ãma ĸissungnik augpalârtunik amerdlasôrssuarnik ujarĸ
-nigdlo erdlingnartunik Ouvferimit tikiússíput. 12 ĸissuit augpalâ
-tut kúngip sukarssualiarai Nâlagkap igdluata pigssai kúngivd
akugdl. 2,8. igdluata pigssai, kúkilagtarialiaralugitdlo kúkilagutilîliaralugitd
erinarssortartut pigssait; ĸissuit augpalârtut taimáitut tikiúneĸ
-ngitdlat takuneĸarnatigdlo uvdlumimut agdlât. 13 Ssîpap kúng
arnaĸ kúngip Sâlumûp tunivâ piumassainik tamanik ĸínutigissa
Est. 1,7. -nik, kúngip Sâlumûp peĸangârnine nâpertordlugo túniússai
-sínagit; tauva utimut sâgpoĸ nunaminut autdlardlune kivfa
ilagalugit.
14 kûltit ukiume atautsime Sâlumûmut tikiússat oĸimáissusern
talantit kûltiussut arfinilingnik untritigdlit arfinilingnigdlo ĸuligd
arfinigdlitdlo, 15 niuvfagianit niuvertutdlo niuvertarnerinit Arâpia
-dlo kúngînit tamanit nunavdlo nâlagainit pissarineĸartut kisína
16 kúnge Sâlumô mardlungnik untritilingnik erĸornavêrĸutilior
kûltiussunik singartitigkanik; sĩkilit arfinilingnik untritigdlit k
-tiussut ĸalipaliarai erĸornavêrĸúmut atautsimut; 17 pingasunig
Hsk. 45,12. untritilingnik avssêrĸiorpoĸ kûltiussunik singartitigkanik; mînit
-ngasut kûltiussut ĸalipaliarai avssêrĸamût atautsimut; kúngiv
7,2. ilivai igdlumut orpigpangnitsamut Lîpanûnip pianut. 18 kúng
ĸilâlingmik igsiavfiliorpoĸ, tûgaussumik, angisûmik, ĸagdlerdlug
kûltimik akuiagkamik; 19 igsiavfik ĸilâlik arfinilingnik tungmerai
-poĸ, ĸulâta tunua ĸârajugdlune, igdlugtutdlo ornavagfeĸarpoĸ
-siautânut atassunik, ornavagfîtdlo saniáne lîuviussat mardluk
-ĸarput; 20 lîuviussatdlo arĸaneĸ-mardluk tássane ĸeĸarput igdl
-tut tungmeraine arfinilingne. ássinga sananeĸángilaĸ nâlag
-fingme avdlame. 21 kúngip Sâlumûp imertarfê tamarmik kûlt

ıt, igdluvdlo orpigpangnitsap Lîpanûnip piata pexutai kûltiúput
saunerit; sîlviussoxángilax, Sâlumûp uvdluine sîlve sugssarinexá-
¡ilaĸ. 22 mássa kúngip umiarssuautaisa Tarsisiliat Hieramip u-
iarssuautai imarsioxatigait; ukiune pingasune atausiardlutik nu-
ıditsarput umiarssuit Tarsisiliat, kûltimik sîlvimigdlo tûgânigdlo
ıkânigdlo pâvûnigdlo âtsivdlutik.
23 kúnge Sâlumô silarssûp kúngînit tamanit akitsivox pisũ- akugdl. 2,9.
utsimigut ilisimássutsimigutdlo; 24 nunanitdlo tamanit Sâlumûp
â ujartarpât, ilisimássusia Gûtip ũmámiugititâ tusarumavdlugo; úss. 29,26.
áukulo nungutdlutik pajugutimingnik âtsiput: pexutinik sîlviu-
unik pexutinigdlo kûltiussunik atissagssanigdlo sákunigdlo nau-
unigdlo tipigigsautinik ximugtuarssungnigdlo siutitôrssuarnigdlo,
ut nungutdlugit ukiup pigssânik. 26 Sâlumô xamutinik ximugti- 2 nal. 1,14.
ıgnigdlo katerssuivox, tûsintilingnik sisamanigdlo untritilingnik
nutexardlune arxanex-mardlungnigdlo tûsintilingnik ximugtilexar- 4,26.
une; igdloxarfingne xamusiviussune kúngimilo Jerûsalâme uní- 9,19.
¡atípai. 27 kúngivdlo sîlvit Jerûsalâme ujarxanut nagdlersípai 2 nal. 1,15.
ıritdlo fîgexutdlugssuarnut naxigtuanîtunut nagdlersitdlugit amer-
ássusîsigut. 28 ximugtuarssuit Sâlumûp pigssai Egivtinimit ání- 2 nal. 1,16.
rpait; kúngivdlo niuvertorpâluisa perpâluit aissarpait aningau-
anik akilerdlugit; 29 xamutinigdlo Egivtinimit majũssivdlutigdlo 2 nal. 1,17.
tsissarput, atautsit sîkilinik arfinilingnik untritilingnik sîlviussu-
k akilerdlugit, ximugtuarssungnigdlo, atausex sîkilinik untriti-
ıgnik tatdlimanigdlo xulilingnik akilerdlugo; taimalo ánínexar-
rput táukunatigut Hîtíkut kúngînut tamanut Sêriavdlo kúngînut.

kapitalit 11.

Sâlumô kigdlormut sâgtox. toxussox.

1 kúngivdle Sâlumûp arnat avdlanertat amerdlasût asavai: Fâ- Nîm. 13,26;
ûvdlo pania arnatdlo Mûapíkûssut Amuníkûssutdlo Eitumíkû- 5 Môr. 17,17.
utdlo Sîtûmiussutdlo Hîtíkûssutdlo, 2 akimángitsut ilait Nâlag-
.p Israîlíkúnut oxautigissai ima: iserfigexinasigik, táukulo iliv- 2 Môr. 34,16;
ıut isertexinasigik; ilumut ũmatise sangutísavait Gûtimingnut; 5 Môr. 7,3.
ko Sâlumûp átavigai asavdlugit. 3 arnanik akimassunik arfi-
x-mardlungnik untritilingnik nuliaxarpox panerfaxardlunilo pi-
¡asunik untritilingnik; ũmatâlo nuliaisa sangutípât. 4 Sâlumûp
ırxángulerfiagut ũmatâ nuliaisa sangutípât Gûtinut avdlanut, ũ-
atâlo ilumôrungnaerpox Nâlagkamut Gûtiminut, Dâvip angúme

ũmatâ åssigiungnaerdlugo. 5 Astarût Sîtûmiut Gûtigissât Milk
-milo Amuníkut maujungnartuat Sâlumûp maligpai; 6 Nâlagkavd
iluaríngisânik Sâlumô iliortarpoĸ, Nâlagaĸ maleruardluínarnag
Dâve angúne åssiginago. 7 tauva Sâlumô kingigtúnguamik ĸa
-maivoĸ Kâmorsimut Mûapip maujungnartuanut ĸåĸame Jerûsal
Jer. 32,35. akianĩtume, Mûlorrimutdlo Amunip kinguaisa maujungnartuán
8 taimailiorpordlo nuliaminut avdlanertanut tamanut tipigigs
-tigdlîssartunut tunississartunutdlo Gûtigissamingnut. 9 Nâlagk
tauva Sâlumô kamáupâ, ũmatâ sangungmat Nâlagkamit Israil
3,5; 9,2. Gûtianit, mardloriardlune táussumúnga takutítumit 10 inatdlugo t
-mána pivdlugo Gûtit avdlat malerĸunagit; Nâlagkavdle inåss
maleruángíkâ. 11 Nâlagkavdlo Sâlumô oĸarfigâ: taimáitumik il
-ĸoĸaleravit angeruseralo ilerĸorerĸussákalo ilingnut inássut
1 Sâm.15,28; -ssáka maleruarnagit, nâlagauvfingmik arsâtdlarumârpavkit kivfa
28,17. -nutdlo túniutdlugo; 12 kisiáne ivdlit inûtitdlutit taimailiúsángila
Dâve atâtat píssutigalugo; erneritdle tamatumínga arsârumârpa
13 taimáitoĸ ilũngardlugo nâlagauvfingmik arsârniángilavkit; nagg
-veĸatigît atautsit ernernut túniúkumârpáka Dâve kivfara píssu
-galugo Jerûsalâtdlo ĸinigara píssutigalugo.
14 Nâlagkap Sâlumô makititsivigâ akerartortumik Hâtati
Eitumíkûssumik, Eitume kúngiugaluap kinguaisa ilãnik. 15 Dâ
2 Sâm.8,14. Eitumimĩkame, Jûape sákutût nâlagât majuarsimatitdlugo toĸut
-ssut iliveriartordlugit, angutaussut Eitumimĩtut tamaisa toĸor
-típai. 16 mássa ĸáumatit arfinigdlit Jûape Israîlíkutdlo ilũngarm
tássane uníngaput, angutaussut Eitumimĩtut tamaisa piagautserdlu
17 Hâtatdle ĸimâvoĸ, nangminerdlo angutitdlo Eitumíkûssut angut
kivfaisa ilait ilagissai, Egivtinimut piniardlutik, Hâtat nukagpia
-ngûvdlune. 18 Mîtiâmit pikivdlutik Pâranimut píput; angutit
Pâranimit ilaseralugit Egivtinimut píput Fâraûmut Egivtinip k
-ngianut; táussumalo igdlumik tunivâ inûtigssamigdlo únersorfig
-lugo, nunáumigdlo tunivdlugo. 19 Hâtatdlo sáimáunarsingârm
Fâraûp issainut, sakiatsiane kúngip nuliata Tarrapinîsip ĸatángut
táussumúnga nulíssiutípâ. 20 Tarrapinîsivdlo ĸatángutâta ĸitorna
-táupâ Ginupámik erneranik, Tarrapinîsivdlo miluersisípâ Fâra
igdluane; Ginupatdlo Fâraûp igdluanĩpoĸ Fâraûp ĸitornaisa ake
-nánîtdlune. 21 Hâtat Egivtinime tusarame, Dâve sujuaissamin
ínangassoĸ Jûapilo sákutût nâlagât toĸusimassoĸ, Fâraûmut Hât
1 Môr.30,25. oĸarpoĸ: autdlartínga, nunavnut piartorĸuvdlunga. 22 Fâraûp o

rfigâ: sumik uvavne ajorssaravit nunangnut autdlarnialeкait?
rpoк: sumik ajorssángilanga, taimáitoк autdlartînánga.
[23]āma akerartortumik Gûtip makititsivigâ, Rîsûnimik Eliâtap
eranik; táuna Hâtarîserimit Sûpap kúngianit nâlagkaminit кi- 2 Sâm. 10,16.
ivoк, [24]angutinigdlo ingminut katerssuivdlune katerssanut nâla-
ngorpoк, taimane Dâvip toкutsivigingmagit; kingorna Damasku- 2 Sâm. 8,3; 10,18.
iarput, tássanilo nunasivdlutik Damaskusime nâlagkersuissú-
orput. [25]táuna Israîlíkut akerartortigât Sâlumûp uvdlue tamaisa,
atimítaoк perdlugtíneкardlutik; Israîlíkut maujugai Sêriamut-
kúngíngordlune.
[26]Jarûpiât Nîpatip ernera Eivfarākûssoк Sarîtamio arnaкartoк 2 nal. 13,6.
uamik atilingmik uvigdlarnermik Sâlumûp kivfarâ; agssanile
gimut silugtípai; [27]mánalo patsisigalugo agssane kúngimut si-
gtípai: Sâlumûp Milo кarmaramiuk, Dâvip angúme igdloкarfiata
marna miligpâ. [28]angutdlo táuna Jarûpiât píkorigsûvoк; Sâlu-
ìvdlo nukagpiaк takugamiuk sulivdluartoк, takusaissûtípâ Jûserfip
кutaisa agssartortortainut tamanut. [29]pivordlo taimáineragut
ûpiât Jerûsalâmit aningmat, Agiap Sîlumiup pruvfîtip avкusiner-
nâpíkâ кagdlersáumik nutâmik atissaкardlune, táukulo mardluk
ssame kisimîtdlutik. [30]tauva Agiap tiguvâ atissarissane nutâк
tordlugulo arкaneк-mardlúngordlugo. [31]Jarûpiâmutdlo oкarpoк: 12,15;
tornere кulit ivdlit tigúkit, mássa ima oкarpoк Nâlagaк Israîlip 14,2.
tia: ata, nâlagauvfingmik Sâlumô arsâriga, nagguveкatigîgsortai
it ilingnut túniutdlugit; [32]nagguveкatigîtdle atautsit pigísavai 11,13.
fara Dâve píssutigalugo Jerûsalâtdlo igdloкarfik Israîlip naggu-
кatigîgsortainit tamanit кinigara píssutigalugo; [33]taimailiorpunga,
nga кimangmánga, Astarût Sîtûmiut Gûtigissât Kâmorsilo Mûa- 4 Môr. 21,29.
kut Gûtigissât Milkûmilo Amunip kinguaisa Gûtigissât patdlor-
alugit, avкutigerкussákalo ingerdlaviginagit saкingmata, ilua-
ssara ilerкorerкussákalo erкartûssisigerкussákalo nāmagsinagit,
ve angutâ ássiginago. [34]taimáitoк nâlagauvfik ilûngât agssainit
umángilara, sujulerssuissûtíkumârparale uvdlue inûvfigissagssai 2 Sâm. 7,12.
naisa, Dâve kivfara кinigara píssutigalugo, táussuma inássutíka
кorerкussákalo maleruarmagit. [35]nâlagauvfigdle ernerata ag-
ainit pêrumârpara, nagguveкatigîgsortailo кulit ilingnut túniut-
ugit; [36]erneranutdle nagguveкatigît atautsit túniúkumârpáka,
ve kivfara naneruaкarкuvdlugo uvdlut nungutdlugit kīnama sâ- 15,4; 2 kúng. 8,19;
tugssamik Jerûsalâme, igdloкarfingme uvavnut кinigkavne atera 2 nal. 21,7.
sanîtíkumavdlugo. [37]ivdlitdlo ilasiarísavavkit, nâlagáusautitdlo

tamanut tarnivit piumassainut, Israîlimutdlo kúngiúsautit. 38pi
9,4. -mârpordlo, ilingnut perкussáka tamaisa nâlagkugkit, avкutigern
-ssákalo ingerdlavigalugit saкiguvit iluarissaralo nãmagsivdlugo ile
-кorerкussáka inássutíkalo maleruardlugit, sôrdlo Dâve kivfa
1 Sâm. 2,35. iliortoк, tauva najorumârpavkit, igdluliorumârpavkitdlo atátuina
-tugssamik, sôrdlo Dâve igdlulioriga, Israîlilo ilingnut túniúkumá
-para. 39 Dâvivdlo kinguai nâgdliugtíkumârpáka tamána pivdlug
uvdlut nungutdlugit kisiáne pinagit. 40 Sâlumûvdle toкúniarma
14,25. Jarûpiât pikivoк кimâvdlunilo Egivtinimut Sisangmut Egivtin
kúngianut; Egivtinimilo unigkatdlarpoк Sâlumô toкutserdlugo.
41 Sâlumûmik oкalugtuarissagssat avdlat, кanoк-iliornere ta
2 nal. 9,29. -marmik ilisimássusialo, tamáko agdlagsimáput Sâlumûp iliorneri
2,11; agdlagsimavfiánut. 42 uvdlut Sâlumûp Jerûsalâme Israîlimut ili
2 nal. 9,30. -ngarmut kúngiuvê tássa ukiut sisamanik кuligdlit. 43 tauva S
2,10; -lumô sujuaissaminut ínarpoк, Dâvivdlo angúme igdloкarfiane i
2 nal. 9,31. -ssauvoк; Riâpiâtdlo ernera kúngíngorpoк kingorârdlugo.

2 nal. 10-11,4.

kapitalit 12.

Israîlíkut Dâvip inoкutainik tunússissut; Riâpiât Jûtákúnut kúngiussoк, Jarûpiât Israîlíkúnut kúngíngordlune.

1 Riâpiât Siggîmimut autdlarpoк, Israîlíkut ilũngarmik Sig
-mimut tikiungmata kúngíngortíkumavdlune. 2 pivordlo Jarûpi
Nîpatip ernera kalerríkame — táuna sule Egivtinimîtdlune, t
11,40. -ssunga kúnge Sâlumô кimarratigigamiuk; Jarûpiâtdlo Egivtini
uníngangmat, 3 autdlartitsíput кaerкuvdlugo —, tauva Jarûpiât Is
-raîlíkutdlo ilagît ilũngarmik tikiúput; Riâpiâmutdlo oкalugput
-кardlutik: 4 atâtavit nangmagkavut artornarsisingmagit, ivdlit mâ
5,13. atâtavit kivfartûtigititai artornartut nangmagarititailo oкimaits
uvavtínut nangmagkiutitai oкilisíkit, tauva kivfartorfigiumârpavtigit
5 akivai: autdlaratdlaritse uvdlut pingasut uvavnutdlo utigssamâ
-dluse. inuitdlo autdlarput. 6 kúngip Riâpiâp tauva utorкaunen
sujunersiorpai, Sâlumô angúne inûgatdlartitdlugo kînâta sâne кe
-кarsimassut, oкardlune: ilivse кanoк sujúnersuivise inuit uk
akerкuvdlugit? 7 oкalugfigâtdlo oкardlutik: uvdlume inungnut uko
-núnga kivfaritíkuvit, kivfartorfigalugitdlo akivdluarugkit oкautsini
ajúngitsunik oкalugfigalugit, kivfarísavatit uvdlut nungutdlugit. 8 u
-torкauneritdle sujúnersormáne sujúnersûtât taimaitípâ, inûsugtut
ilutigissane kîname sâne кeкartartut sujunersiorpai 9 oкarfigai

rse sumik sujúnersuivise inuit uko akerкuvdlugit, uvavnut oкa-
ıgtut oкardlutik: nangmagkat atâtavit uvavtínut nangmagkiutitai
ilisíkit. 10 inûsugtut ilutigissaisa oкalugfigât oкardlutik: imána
ásautit inungnut ukuпúnga ilingnut oкalugtunut oкardlutik: atâ-
ıvit nangmagkavut oкimaitdlisingmagit, ivdlit oкilisitsivigitigut;
ána oкalúsautit táukunúnga: agssama eкerкuat atâtama кerкanit
ingneruvoк; 11 mãnalo, atâtama oкimaitsunik nangmagkersor-
ıase, uvanga nangmagkase ilásavâka; atâtama iperáutanik pit-
larmase, uvanga sukorpiûninik pitdlarumârpavse. 12 uvdlut pi-
gasúngormata Jarûpiât inuitdlo ilũngarmik Riâpiâmut tikiúput,
rdlo kúnge oкalugtoк oкardlune: uvavnut utísause uvdlut pinga-
ángorpata. 13 kúngivdlo inuit sukangnersumik akivai, utorкau-
erit sujúnersûtât taimaititdlugo sujúnersormáne; 14 oкalugfigailo
ûsugtut sujúnersûtât maligdlugo oкardlune: atâtama nangmagkase
imaitdlisingmagit, uvanga nangmagkase ilásavâka; atâtama ipe-
ıutanik pitdlarmase, uvanga sukorpiûninik pitdlarumârpavse.
kúngip inuit nâlángilai, Nâlagkap taimailisingmane oкautse au-
ıjangersarumagamiuk, Nâlagkap Agiákut Sîlumiúkut Jarûpiâmut 11,31.
ıpatip erneranut oкauserissâ. 16 Israîlíkut ilũngarmik kúnge ta- úss. 15,1.
ugamíko nâlángíkâtik, inuit kúnge akivât oкardlutik: sumik Dâve 2 Sâm. 20,1.
gûtigssarseкatigârput? Jísaip ernera kingornússagssarseкatigí-
gilarput; tupivsínut angerdlaritse, Israîlíkut-â; inoкutitit mãna
kusákit, Dâve ûmâ. tauva Israîlíkut tupimingnut autdlarput.
Israîlivdle kinguai, Jûtap igdloкarfîne nunagdlit, táuko Riâpiâp
ılagauvfigai. 18 kingorna kúngip Riâpiâp Hâtorât akilerârtau- 2 Sâm. 20,24.
ınik pârssissûssoк autdlartingmago, Israîlíkut ilũngarmik ujar-
.anik mitdlôrpât toкutdlugo; kúngile Riâpiât кamutiminut кa-
.inasuarpoк кimâvdlunilo Jerûsalâmut. 19 tauva Israîlíkut Dâvip 2 kúng. 17,21.
oкutainik tunússíput uvdlumimut agdlât. 20 pivordlo Israîlíkut
ingarmik tusaramik Jarûpiât utersimassoк, autdlartitsíput кaer-
:uvdlugulo ilagîngnut, Israîlimutdlo ilũngarmut kúngíngortípâţ;
âvip inoкutai avdlanik maligteкángitdlat, kisiáne Jûtákut naggu-
'eкatigît kisimik maligpait.

21 Riâpiât Jerûsalâmut pigame, Jûtákut ilũngaisa Bînjamîkutdlo 2 nal. 11,1-4.
ıgguveкatigît katerssorpai, sorssugtut кinigkat untritilingnik ar-
ineк-pingasunigdlo кulilingnik tûsintigdlit, Israîlíkut sorssugku-
navdlugit, nâlagauvfik Riâpiâmut Sâlumûp erneranut utertíniaru-
navdlugo. 22 Gûtivdle oкausia Simaiamut Gûtip inoкutânut pivoк
кardlune: 23 Riâpiâmut Sâlumûp erneranut Jûtap kúngianut Jûtákú-

-nutdlo tamanut Bînjamîkúnutdlo inoкatainutdlo avdlanut imán
oкarit: [24]ima oкarpoк Nâlagaк: majuásángilase кatángutise Israîlip
kinguai sorssugkiartordlugit; uteritse nalingínaк igdluminut, mássa
11,31. uvanga-una tamatumínga taimailisitsissoк; Nâlagkavdlo oкausia
nâlagpât uterdlutigdlo, Nâlagkap oкausia maligdlugo autdlardlutik.
[25]Jarûpiâp Siggîme кarmarpâ Eivfarâp кáкâne najordlugulo
erк. 8,17. tássángalo anivdlune Pinûîle кarmarpâ. [26]Jarûpiâtdle ûmámigut
isumaкarpoк: māna nâlagauvfik uteralugtuaкaoк Dâvip inoкutainut
[27]inuiait uko majuarunik tunissiartordlutik Nâlagkap igdluanut Je-
-rûsalâmîtumut, inuiait ukua ūmatait uteralugtuásáput nâlagka-
-mingnut Riâpiâmut Jûtap kúngianut; toкúsavāngame Riâpiâmutdl
Jûtap kúngianut uterdlutik. [28]isumaliorêramilo kúnge mardlungnil
norraussaliorpoк kûltiussunik; oкarfigailo: Jerûsalâmut majuarne
2Môr.32,4.8. ilivsínut pissariuvoк; tássa Gûtisit, Israîle-â, ilingnik Egivtunimi
majuartitsissut. [29]atauserdlo Bîtilimut ilivâ, áipâlo Dánimut pi
14,16; -sitdlugo. [30]taimailiornerale ajortuliautigssángorpoк, ardlât inui
2kúng.10,29; ornigtarmássuk Dánimut agdlât. [31]kingigtúnguane āma igdluliorpoк
17,21.
2 nal. 11, palasíngortitsivdlunilo inuit nalingínarsiordlugit Lîvip kinguais
14. 15; ilagíngisainik. [32]Jarûpiâtdlo nagdliússiviliorpoк кáumatit arfineк
13,9. pingajuáne кáumatip uvdluisa arкaneк-tatdlimāne Jûtame nagdliu-
-ssivigissartagâta ássinganik tunissivingmilo pigdlîvdlune; taimai
-liorpoк Bîtilime norraussaliaminut tunissiumavdlune; Bîtilimik
ivertitsivoк kingigtúnguit кarmagkame palasertainik; [33]Bîtilimik
tunissiviliamine pigdlîvoк кáumatit arfineк-pingajuata uvdluisa ar-
-кaneк-tatdlimāne, кáumáme nangmineк navssârissamine; nagdliu-
-ssiviliorpordlo Israîlip kinguaisa nagdliússissagssānik pigdlîvdlu-
-nilo tunissivingme, tipigigsautigdlîvdlune.

kapitalit 13.

Gûtip inoкutâ tunissivingmut Bîtilimîtumut tordlortoк; lîuvimit aligtugaussoк.

[1]atale, Gûtip inoкutâ Nâlagkap oкausiagut Jûtamit Bîtilimut
tikiúpoк, Jarûpiât tunissiviup saniane кeкartoк tipigigsautigdliu-
-mavdlune; [2]tunissiviuvdlo tungânut tordlorpoк Nâlagkap oкau-
-siagut oкardlunilo: tunissivik, tunissivik, ima oкarpoк Nâlagaк:
ata, Dâvip inoкutainut erniúsavoк erneк, Jôrsia aterisavâ, кáng-
2 kúng. 23, -nilo tunissiumârpoк kingigtúnguit palasertainik кângne tipigigsau-
16. 20. -tigdlîssunik, inuitdlo saorninik ikivkaiumârpoк кângne. [3]uvdlordlo
táuna tupingnartuliamik pisitsivoк oкardlune: tamássa tupingnar-

uliagssak Nâlagak okalungmat: ata, tunissivik kupísavok, kânī-
utdlo arssat kuísavdlutik. [4]pivordlo Gûtip inokutâta tunissi-
iup Bītilimītup tungânut tordlortup okausia kúngip tusaramiuk,
uva Jarûpiâp agssane tunissivingmit isagtípai okardlune: tigusiuk;
ssaile táussumúngâ isagtitai tokulerput, ingminutdlo nusungnek
pilerpai. [5]tunissivigdlo kupivok, arssatdlo tunissivingmit kuiv-
lutik tupingnartuliákut Gûtip inokutâta Nâlagkap okausiagut pi-
itâgut. [6]tauva kúnge pilerpok Gûtip inokutânut okardlune:
âlagkap Gûtivit sâne manigûtdlutit kinugit-ait tugsiutdlungalo, 4 Môr. 21,7.
ssáka iluarsarkuvdlugit; Gûtip inokutâ tauva Nâlagkap sâne ma-
igûtdlune kinungmat, kúngip agssai iluarsíput sujornagutut iler-
lutik. [7]kúngilo Gûtip inokutânut okalugpok: igdluvnut áipa-
inga tumánguersaratdlardlutit; tunissúmik tunísavavkit. [8]Gû-
ivdle inokutâ kúngimut okarpok: igdluvit agfânik tunigaluarung- 4 Môr. 22,18.
ıa, taimáitok áiparísángilavkit; timiussamik neriumángilanga i-
ıermigdlo imerumananga najugkame matumane; [9]ima perkune-
arama Nâlagkap okausiagut, okarmat: timiussamik nerísángi-
ıtit, imermigdlo imísángilatit; utísángilatitdlo avkutíkut autdlar-
gkut. [10]autdlarpok tauva avkut avdla ingerdlavigalugo, uternane
kutíkut Bītilimut aggerfingmigut.

[11]Bītilimile nunakarpok pruvfītitokak; táussuma ernera ti-
iúpok okalugtûtdlugulo tamanik kanok-ilisimassunik Gûtip ino-
utâta kanok-iliornerinik taimane Bītilime, okautsinik kúngimut
auserissainik; tamáko okalugtuarait angúmingnut. [12]angutâtalo
arfigai: súkut avkutíkut ingerdlava? ernime avkut takungmássuk
ûtip inokutâta Jûtamit tikiútup ingerdlavigissâ. [13]erniminutdlo
arpok: siutitûtiga igsiautsersiuk; siutitūnilo igsiautsersimang-
ıássuk kânîtdlune kimugserpok. [14]Gûtivdlo inokutâ maligdlugo
pípâ orpiup mángertûssap atâne igsiassok; okarfigâlo: ivdliuvit
ûtip inokutâ Jûtamit tikiútok? akivâ: táunauvunga; [15]okarfigâ:
lluvnut áiparínga; timiussamik neriumârputit; [16]akivâ: utekati-
isínáungilavkit áiparisínaunatitdlo; timiussamik neriumángilanga
ıermigdlo imerumananga áiparalutit najugkame matumane; [17]o-
áunekarama Nâlagkap okausiagut ima: timiussamik nerísángilatit
ıermigdlo imísángilatit tássane; utísángilatit avkut autdlarfigissat
gerdlavigalugo. [18]okarfigâle: uvangátaok pruvfītiuvunga iligtut,
ilivdlo okalugfigânga Nâlagkap okausiagut okardlune: igdlungnut
ersaruk áiparititdlutit, timiussamik nererkuvdlugo imermigdlo
ıerkuvdlugo; sagdlokítarpâle. [19]tauva uterpok áiparalugo, ti-

-miussamigdlo nerivok igdluane imermigdlo imerdlune. [20] nerri-
-vingmile igsiatitdlugit tauva Nâlagkap okausia pivok pruvfîtimut
utertitsissânut, [21] tordlorpordlo Gûtip inokutânut Jûtamit tikiútumut
okardlune: ima okarpok Nâlagak: Nâlagkap karnanut uterîlavit
inássutdlo Nâlagkap Gutivit ilingnut inássutigissâ maleruarnago,
[22] uterdlutitdle timiussamik nerigavit imermigdlo imerdlutit najug-
-kame ilingnut okautigissâne: timiussamik nerísángilatit imermigdlo
imísángilatit tássane; timit anerningersok sujuaissavit ilerfánut pi-
-sángilak. [23] timiussartorêrmat imerêrdlunilo, siutitûtâ igsiaut-
-serpâ, pruvfîtip utertitame pia. [24] autdlarmatdle, lîuvip nâpípâ
avkusinerme tokutdlugulo; timâlo anerningersimassok igitauvdlune
avkusinermîtok, siutitûtâlo saniane nikorfassok, lîuverdlo timip a-
-nerningersimassup saniane nikorfavdlune. [25] atalo, inuit saner-
-kútut timâ anerningersimassok takugamíko avkusinerme igitaussok,
lîuverdlo timip anerningersimassup saniane nikorfassok, okauti-
-giartorpât igdlokarfingmut pruvfîtitorkap najugânut. [26] avkutânit
utertitsissâta pruvfîtip tamána tusaramiuk okarpok: táunauvok
Gûtip inokutâ Nâlagkap karnanut uterîtsok; Nâlagkap lîuvimut
túniúsimangmago, aligtorsimavâ tokutdlugo Nâlagkap okausia táu-
-ssumúnga okauserissâ nâpertordlugo. [27] erninilo okalugfigai okar-
-dlune: siutitûtiga igsiautsersiuk; igsiautserpâtdlo. [28] autdlarpok
tauva timâlo anerningersimassok nâpitdlugo avkusinerme igitaussok
siutitôrdlo lîuverdlo timip anerningersimassup saniane nikorfassut;
lîuvip time anerningersimassok nerisimángilâ siutitôrdlo aligtorsi-
-manago. [29] pruvfîtip tauva Gûtip inokutâta timâ anerningersima-
-ssok kivigpâ siutitûmutdlo ilivdlugo orkúpâ; pruvfîtitokardlo ig-
-dlokarfingmut tikípok upíkiartordlugo iliveriartordlugulo. [30] timâle
anerningersimassok ilivigssarsiaminut ilivâ; úputigâtdlo [okardlutik]
Jer. 22,18. ûmâ katángutiga. [31] iliverêramiuk ernine okarfigai ima: tokugumi
iliumârpavsinga ilivermut Gûtip inokutâta ilissauvfianut; saorni...
2kúng.23,17. saniánut sauníka iligisigik; [32] uniornane písangmat okausek Nâ-
-lagkap okausiagut tordlulautigissâ tunissiviup Bîtilimîtup tungânut
igdlutdlo kingigtúnguanîtut tamarmik tungânut, Samâriap igdlo-
-karfîne ítune.

[33] tamákuale taimailissut kingornatigut Jarûpiât utíngilak av-
12,31. -kúminit ajortumit; kingumut kingigtúnguanut palasíngortitsivok
inuit nalinginarsiordlugit; piumassut atortugssángortípai kingigtu-

nguanutdlo palasíngortitdlugit. [34]taimailiorneralo ajortuliautigssá- 12,30;
ngormat Jarûpiâp inokutainut, pîagagssángorput nungutitagssá- 14,16; 2kúng.10,29.
ngordlutigdlo nunap kânit.

kapitalit 14.

Jarûpiâkut pruvfîtip Agiap sujuligtorai pitdlarnekarnigssãnik. Jarûpiât tokussok. Riâpiât tokussok.

[1]uvdlune táukunane Aapia Jarûpiâp ernera náparpok; [2]Ja-
rûpiâtdlo nuliaminut okarpok: pikigit-ait avdlaussârdlutitdlo, ili-
sarerkunatit Jarûpiâp nuliarigâtit, Sîlumutdlo autdlarit; ata, tá-
ssanîpok Agia pruvfîte, táuna uvavnut okalugtok inuiangnut uku- 11,30 tt.
núnga kúngiúsassunga. [3]nagsatakásautitdlo timiussanik kulinik
apûssánguanigdlo kúmuátamigdlo tungusungnitsũmik imalingmik
rnigdlugulo; táussuma nalunaerfigísavâtit, kanok pinekásassok nu-
kagpiak. [4]Jarûpiâp nulia tauva taimailiorpok: pikivok Sîlumutdlo
utdlardlune Agiavdlo igdlua tikitdlugo; Agiale issigissakángitsok, 1 Sâm. 4,15;
ısai aulajungnaermata utorkaunermit. [5]Nâlagardle Agiamut okar- 1 Môr. 27,1; 48,10.
simavok: ata, Jarûpiâp nulia aggersok sujunersioriartordlutit erne
ivdlugo, náparsimangmat táuna; imána imáitumigdlo okalugfigí-
savat; piumârpordlo tikiúkune, tauva takornartaussârumârpok.
pivordlo isigaisa tungmarpalungnerat Agiap tusaramiuk, isertarfikut 2 kúng. 6,32.
ıermat, tauva okarpok: iserit, Jarûpiâp nulia; sôrme takornar-
taussârpit? uvanga ilingnut autdlartitauvunga sukangnersok; [7]aut-
llarit okariartordlutit Jarûpiâmut: ima okarpok Nâlagak Israîlip
iûtia: akitsisíkavkit inuiait akornánit sujulerssuissúngortitdlutitdlo 16,2.
ıugtavnut Israîlíkúnut, [8]nâlagauvfingmigdlo Dâvip inokutai arsâ-
ravkit ilingnutdlo túniutdlugo, ivdlitdle kivfara Dâve ássigíngíkit,
ıussuma inássutíka maleruarmagit sakivdlunilo maligdlunga ũmá- Is. 38,3.
migut ilũngardlune, iluarissáinavnik iliordlune, [9]ivdlitdle ajortuli-
ssutit tamanit sujuningnîtunit sualungneruvdlutit, ilingnut avdlanik
iûtilioriartoravit kuissanigdlo inûssaliordlutit narrutsagtitdlunga, Hsk. 23,35;
ınungnutdlo igíkangma, [10]tamána pivdlugo ata, perdlungnartumik Jer. 2,27; 32,33.
arûpiâp inokutai nagdliutitsivigiumâríka; Jarûpiât pêrúkumârpara 15,29.
armamut kuissartunik, mátússanik iperagkanigdlo Israîlime, Jarû- 1 Sâm.25,22;
piâvdlo inokutaisa kingulê pêrsíkumârpáka, sôrdlo ánat pêrsíta- 5 Môr.32,36; 1kúng.21,21.
rait, nungutserdlugit. [11]Jarûpiãkut ilait igdlokarfingme toku- 16,4.
ssugssat kingmit nerísavait, narssamilo tokussugssat tingmíssat
ilaup atânîtut nerísavait, Nâlagak taima okalungmat. [12]pikigit

ivdlit, igdlungnut autdlarit; isigkatit igdloĸarfingmut isilerpata,
merdlertoĸ toĸúsavoĸ; [13] úputigísavâtdlo Israîlíkut ilũngarmik ili-
-verdlugulo, Jarûpiãkúne táuna kisime ilivermut písangmat imáitoĸ
pivdlugo, navssârfigineĸarame Nâlagkap Israîlip Gûtiata ajúngi-
-gissânik Jarûpiâp inoĸutaine. [14] Nâlagkavdle ingminut maki-
15,29. -tíkumârpâ Israîlimut kúngigssaĸ Jarûpiâp inoĸutainik pîaissug-
-ssaĸ uvdlugssaĸ táuna, ímaĸalũnît mãnarpiaĸ; [15] Nâlagkavdlo
Israîle patigkumârpâ, sôrdlo suvdlortôĸ imerme aulatitaĸ, Israîli-
2kúng.17,23. -kutdlo nusugdlugit nunamit matumánga ajúngitsumit sujuaissainut
túniússaminit siámardlugitdlo kûgssûp ungatânut, orpigssuarmiu-
5 Môr. 7,5. -liatik piliaringmatigik Nâlagaĸ narrutsagtitdlugo; [16] Israîlíkutdlo
pisíkumârpai Jarûpiâp ajortuliai píssutigalugit, ajortuliauserissai Is-
12,30. -raîlíkunutdlo ajortuliautigititai. [17] tauva Jarûpiâp nulia pikivoĸ
autdlardlunilo, Tersamut apûtdlune; igdlup avdloriussânut tike-
-riarmat, nukagpiaĸ toĸuvoĸ. [18] iliverpâtdlo, Israîlíkutdlo ilũngar-
13. -mik úputigât Nâlagkap oĸausia nâpertordlugo, kivfamigut Agiákut
pruvfîtíkut oĸauserissâ.
[19] Jarûpiâmik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ sorssugtoĸ ĸa-
11,41; -nordlo nâlagkersuissoĸ, tássa-uko agdlagsimassut magpersagkane
15,31. Israîlip kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. [20] uvdlut Jarûpiâp
kúngiuvê tássa ukiut mardlungnik ĸuligdlit mardlugdlo; tauva su-
-juaissaminut ínarpoĸ, Nâtalo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.
[21] Riâpiât Sâlumûp ernera Jûtame kúngiuvoĸ; sisamanik ĸu-
2 nal. 12,13. -lilingnik atautsimigdlo ukioĸardlune Riâpiât kúngíngorpoĸ, ukiut-
-dlo arfersaneĸ-mardluk kúngiuvoĸ Jerûsalâme, igdloĸarfingme Nâ-
-lagkap ĸinigâne Israîlíkut nagguveĸatigîgsortainit tamanit, arĸe tá-
-ssanîtíkumavdlugo; arnâta aterâ Naima Amuníkûssoĸ. [22] Jûtákut
Nâlagkap iluaríngisânik iliorput; sujuaissamigdlo ĸanoĸ-iliorner-
-míkut pissartarnerinit angnerussumik ilungersortípât ajortulia-
2kúng.16,4; -mingnik ajortuliauserissamingnik; [23] táukútaoĸ kingigtúnguanik ing-
17,10. -mingnut ĸarmáiput napassuliordlutigdlo orpigssuarmiuliordlutigdlo
Jer. 2,20. ĸáĸánguit kingigtut tamarmik ĸaine orpîtdlo pilutartût tamarmik
5 Môr. 18,9; ataine. [24] ãma angúnunigssamârtoĸarujoĸ nuname; akimángitsut
2kúng.16,3; 21,2; Nâlagkap Israîlip kinguaisa tákuánit ĸimâtitaisa maujungnartuliait
2 nal. 28,3. tamaisa íssuarpait.
2 nal. 12,2. [25] ukiut tatdlimãne Riâpiât kúngiutitdlugo Sisak Egivtinip
11,40. 2 nal. 12,9. kúngia majuarpoĸ Jerûsalâmut sorssugdlune; [26] Nâlagkavdlo ig-
-dluata peĸûtai kúngivdlo igdluata peĸûtai tiguvai, tamaisa tiguvai.
10,16. 17. erĸornavêrĸutitdlo kûltiussut Sâlumûp sanai tamaisa tiguvai. [27] taor-

tigssainik kúnge Riâpiât erкornavêrкutiliorpoк kangnúsaussunik, 2 nal. 12,10.
akusartarneкartitdlugitdlo arpagtartut kúngip igdluata isertarfianik
ıârssissûssut nâlagainut; 28 kúngilo Nâlagkap igdluanut iserângat, 2 nal. 12,11.
ırpagtartut tigumiartarpait, kingumutdlo utertitdlugit arpagtartut
nãnut. 29 Riâpiâmik oкalugtuarissagssat avdlat, кanoк-iliornere 2 nal. 12,15.
amarmik, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê piv- 2kúng.14,18.
dlugit nalunaerssûtilingne. 30 Riâpiât Jarûpiâtdlo sorssũput uv- 15,6.
dlutik tamaisa. 31 Riâpiâtdlo sujuaissaminut ínarpoк, sujuaissanilo 2 nal. 12,16.
lissaoкatigai Dâvip igdloкarfiane; arnâta aterâ Naima Amunikû- 21;
ssoк; Aapiâtdlo ernera kúngíngorpoк kingorârdlugo. 2 nal. 12,13.

kapitalit 15.

Aapiât Aasalo Jûtame kúngiussut. Nâta Baisalo Israîlime kúngiussut.

1 ukiut arfersaneк-pingajuáne Jarûpiât Nîpatip ernera kúngiu- 2 nal. 13,1.
titdlugo Aapiât Jûtamut kúngíngorpoк. 2 ukiut pingasut kúngiu- 2 nal. 13,2.
voк Jerûsalâme; arnâta aterâ Mâgga Avsalûp pania. 3 angúme
jortuliai sujornagut ajortuliauserissai tamaisa ilerкoralugit saкivoк,
matâlo Nâlagkamut Gûtiminut ilumũngilaк Dâvip sujuaissame 11,4.
matâ ássiginago. 4 Dâvile pivdlugo Nâlagkap Gûtiata tunivâ na- 11,36;
nerússamik Jerûsalâme, ernera makitíkamiuk kingornagut Jerûsa- 2 kúng. 8,19.
lâtdlo atatitdlugo; 5 Dâve Nâlagkap iluarissânik iliormat nigor-
nanilo ingminut inássutainit tamanit uvdlut inûvfigissane tamaisa,
Jeriamut Hĩtíkûssumut кanoк-iliornermigut kisiáne. 6 Riâpiât Ja- 2 Sâm. 11.
rûpiâtdlo sorssũput uvdlut inôкatigîgfigissatik tamaisa. 7 Aapiâmik 14,30.
кalugtuarissagssat avdlat, кanoк-iliornere tamarmik, tamáko ag-
dlagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûti-
lingne. Aapiât Jarûpiâtdlo sorssũput. 8 Aapiâtdlo sujuaissaminut 2 nal.13,2.17.
ıarpoк, iliverpâtdlo Dâvip igdloкarfiane. Aasalo ernera kúngí- 2 nal. 13,23.
ngorpoк kingorârdlugo.

9 ukiut mardlungnik кulilíáne Jarûpiât Israîlime kúngiutitdlugo
asa Jûtamut kúngíngorpoк. 10 ukiut sisamanik кuligdlit atauser-
dlo kúngiuvoк Jerûsalâme; arnâta aterâ Mâgga Avsalûp pania. 2.
11 Aasa Nâlagkap iluarissânik iliorpoк Dâve sujuaissane ássigalugo; 2 nal. 14,1.
12 angúnunigssamârtut nunamit anisipai Gûtiliarujuitdlo sujuaissame 14,24;
ınait tamaisa pêrsitdlugit; 13 ãma Mâgga arne pêrsípâ kúngip 22,47.
uliatut atúsaersitdlugo, tatáinartumik orpigssuarmiuliormat; tatái- 2 nal. 15,16.
nartuliâlo Aasap kipivâ ikivkardlugulo Kîtrûnip кôruane. 14 ki- 22,44;
ngigtúnguitdle pêrsíneкángitdlat; taimáitoк Aasap ũmatâ Nâlag- 2 kúng. 12,3.
2 nal. 15,17.

2 nal. 15,18. -kamut ilumôrpoĸ uvdlune tamaisa. 15 angúme ivdlernartitai naug-
-minerdlo ivdlernartitane Nâlagkap igdluanut erĸúpai, sîlvitdlo kûl-
-titdlo peĸutitdlo.
2 nal. 15,19. 16 Aasa Baisalo Israîlip kúngia sorssûput uvdlutik tamaisa.
2 nal. 16,1. 17 Baisa Israîlip kúngia Jûtamut majuarpoĸ Râmalo ĸarmardlugo,
Aasa Jûtap kúngia ilaĸarĸunago anissumigdlûnît isertumigdlûnît.
2 nal. 16,2; 18 tauva Aasap sîlvit kûltitdlo Nâlagkap igdluata peĸûtai kúngivdlo
2kúng. 12,18; igdluata peĸûtai amiákûssut tamaisa tiguvai kivfaminutdlo nagsar-
16,8; 18,15. -ĸuvdlugit; kúngivdlo Aasap autdlartípai Bîn-Hâtatimut Taparimûp
erneranut Hîsiup ernutânut, Sêriap kúngianut Damaskusime igdlo-
2 nal. 16,3. -ĸartumut, oĸarĸussivdlune: 19 angerfigeĸatigîgkavta uvanga ivdlitdlo,
atâtaga atâtatdlo, uvfa, nagsiússivigâvkit pajugutinik sîlvinik kûlti-
-nigdlo; autdlarit, Baisamut Israîlip kúngianut angerutsit atorung-
2 nal. 16,4. -naersíkiartoruk, *majuarĸuvdlugo ĸimagdlunga. 20 Bîn-Hâtativdlo
kúnge Aasa nâlagpâ, sákutôrpagssuamilo nâlagait autdlartípai Is-
2kúng. 15,29. -raîlip igdloĸarfînut, Iût Dánilo Aapal-Bît-Mâggalo perdlugtitdlugit
Kînerûtdlo ilûngardlugo âma Navtalîp nunâ ilûngardlugo. 21 ta-
2 nal. 16,5. -mána Baisap tusaramiuk, Râma taimaitípâ ĸarmásaerdlugo Ter-
2 nal. 16,6. -samilo uníngavdlune. 22 tauva kúngip Aasap Jûta ilûngât tusar-
-dlîvfigâ: píngitsoĸásángilaĸ; Râmalo pîaivfigât ujarainik ĸissuinig-
-dlo Baisap ĸarmaliússainik; tamákulo piliutdlugit kúngip Aasap
Gîpa Bînjamîp pia Mispalo ĸarmarpai.
2 nal. 16,11. 23 Aasamik oĸalugtuarissagssat avdlat tamarmik, píssauneralo
tamarme ĸanoĸ-iliornerilo tamarmik igdloĸarfîtdlo ĸarmagai, ta-
14,19. -máko agdlagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalu-
2 nal. 16,12. -naerssûtilingne. kisiáne utorĸalinermine isigagdlugpoĸ. 24 Aasalo
2 nal. 16, 13. 14. sujuaissaminut ínarpoĸ, sujuaissanilo ilissaoĸatigai Dâvip sujuai-
14,31. -ssame igdloĸarfiane; Jûsavfatdlo ernera kúngíngorpoĸ kingorâr-
2 nal. 17,1. -dlugo.
25 Nâta Jarûpiâp ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ ukiup áipâne
Aasa Jûtame kúngiutitdlugo, Israîlimutdlo kúngiuvoĸ ukiut mardluk.
16,19. 26. 31. 26 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoĸ; angúme avĸutâ ingerdlavigalugo
ajortuliausialo Israîlíkúnut ajortuliautigititâ ilerĸoralugo saĸivoĸ.
27 Baisale Agiap ernera Iisagssârip inoĸutaisa ilât táussumúnga pikig-
-titsivoĸ, Baisavdlo perdlugtípâ Gipítûnime Filisterit piáne, Nâta Is-
-raîlíkutdlo ilûngarmik Gipítûnimik ungussissut. 28 Baisavdlo to-
-ĸúpâ ukiut pingajuáne Aasa Jûtame kúngiutitdlugo, kingorârdlu-
-gulo kúngíngorpoĸ. 29 kúngíngorame Jarûpiâp inoĸutai ilûngaisa
perdlugtípai, Jarûpiâkut amiákuerutdluínardlugit anersârtartumik

ungutitautserdlugit, Nâlagkap oĸausia nâpertordlugo, kivfamigut 14,10.
giákut Sîlumiúkut oĸauserissâ, 30 Jarûpiâp ajortuliai pivdlugit, ajor-
uliauserissai Israîlíkúnutdlo ajortuliautigititai, narrutsagtitsineralo
ivdlugo, Nâlagaĸ Israîlip Gûtia narrutsagtingmago. 31 Nâtamik
ĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere tamarmik, tamáko ag-
llagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit nalunaerssû- 16,5. 14.
ilingne. 32 Aasa Baisalo Israîlip kúngia sorssûput uvdlutik ta- 20. 27.
naisa.

33 ukiut pingajuáne Aasa Jûtame kúngiutitdlugo Baisa Agiap
rnera kúngíngorpoĸ Israîlimut ilũngarmut, Tersame ukiut mar-
llungnik ĸuligdlit sisamatdlo kúngiuvdlune. 34 Nâlagkap iluarí-
ıgisânik iliorpoĸ; Jarûpiâp avĸutâ ingerdlavigalugo ajortuliausialo
sraîlíkúnut ajortuliautigititâ ilerĸoralugo saĸivoĸ.

kapitalit 16.

gûp Baisa oĸalũkâ inoĸutaisalo pêrsíneĸarnigssânik; Eila, Símere, Tivne, Oúmere
Israîlíkúnut kúngiussut; Aaga Israîlíkúnut kúngíngortoĸ.

1 Nâlagkavdlo oĸausia Jîgûmut Hanânip erneranut pivoĸ Baisa
ivdlugo oĸardlune: 2 akitsisíkavkit ĸassernertut ítunit sujulerssui- 14,7.
ısúngortitdlutitdlo ínugtavnut Israîlíkúnut, ivdlitdle Jarûpiâp avĸutâ 4 Mòr. 23,10.
ıgerdlavigalugo saĸissutit ínugtákalo Israîlíkut ajortuliartitdlugit, 15,30.
jortuliausînik narrutsagtititdlunga: 3 ata, Baisap kingulê uvanga
êrsísagíka, inoĸutaisalo kingulê táputdlugit; inoĸutititdlo Jarûpiâp 15,29.
iîpatip ernerata inoĸutaisut taimaisiumârpáka. 4 Baisákut ilait 14,11; 21,24.
;dloĸarfingme toĸussugssat ĸingmit nerísavait, ilaitdlo narssame
ıĸussugssat tingmíssat ĸilaup atânĩtut nerísavait. 5 Baisamigdle
ĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere píssauneralo, tamáko
gdlagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit nalunaer-
ssûtilingne. 6 Baisalo sujuaissaminut ínarpoĸ, Tersamilo ilissau-
roĸ; Eilalo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo. 7 Jîgũkutdlo
lanânip erneragut pruvfîtíkut Nâlagkap oĸausia ãma Baisamut
ıoĸutainutdlo erĸũpoĸ, imáitordlo pivdlugo: Nâlagkap iluaríngi-
sânik iliornera tamât pivdlugo narrutsagtingmago agssame ilior-
nerisigut Jarûpiâp inoĸutai ássigilerdlugit, táukulo perdlugting- 15,28.
magit.

8 ukiut mardlungnik ĸuligdlit arfernáne Aasa Jûtame kúngiu-
titdlugo Eila Baisap ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ, ukiut mar-
dluk kúngiuvdlune Tersame. 9 kivfâta Símerip ĸamússuit agfaisa

15,27. nâlagâta pikigtitsivfigâ, táuna Tersame putumanartumik imertox
2 kúng. 9,31; igdlumine Tersamitume angnerup Artsap igdluane; [10] Símerivdlo
15,10. perdlugtíkiartorpâ toxutdlugo ukiut mardlungnik xuligdlit arfinex-
áipãne Aasa Jûtame kúngiutitdlugo, kingorârdlugulo kúngíngorpox.
[11] kúngíngoramilo igsiavfingmine xilâlingme igsiavdlune, Baisap
14,10; 21,21. inoxutai ilũngaisa perdlugtípai amiákuerutdlugit xarmamut xui-
3 Mór. 25,25; -ssartunik, utertitsiniússissigssainigdlũnît ikíngutainigdlũnît; [12] Bai-
Rút. 4. -sap inoxutai ilũngaisa Símerip nungutitdlarpai Nâlagkap oxauşii
nâpertordlugo, Baisamut Jîgũkut pruvfîtíkut oxauserissâ, [13] Baisap
15,30. ajortuliai tamaisa erneratalo Eilap ajortuliai pivdlugit, ajortuliau-
-serissait Israîlíkúnutdlo ajortuliautigititait Nâlagax Israîlip Gûtia
15,31; narrutsagtitdlugo piúngitsûtimingnik. [14] Eilamik oxalugtuarissag-
22,39. -ssat avdlat, xanox-iliornere tamarmik, tamáko agdlagsimâput
magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne.

[15] ukiut mardlungnik xuligdlit arfinex-áipãne Aasa Jûtame
kúngiutitdlugo Símere kúngíngorpox, uvdlut arfinex-mardluk kú-
-ngiuvdlune Tersame, inuit Gipítûnimut Filisterit piánut tang-
-mârsimassut. [16] inuit tangmârsimassut kalerríkamik ima: Símere
pikigtitsivox kúngilo agdlât toxutdlugo, tauva Israîlíkut ilũngarmik
Oúmere sákutût nâlagât kúngíngortípât Israîlíkúnut uvdlorme ta-
-matumane tangmârfingmîtunut. [17] Oúmerilo majuarpox Israîlíkut
ilũngaisa ilagalugit Gipítûnimit, Tersalo ungujartordlugo. [18] Síme-
-rivdlo igdloxarfik takugamiuk tiguagaussox, kúngip igdlússâr-
-ssuanut iserpox, kúngivdlo igdlua ingnermik ikivkarpâ xulimigut
15,26. toxuvdlunilo, [19] ajortuliane píssutigalugit, ajortuliauserissane Nâ-
-lagkap iluaríngisânik iliordlune, Jarûpiâp avxutâ ingerdlavigalugo
ajortuliauserissâlo Israîlíkúnut ajortuliautigititâ ilerxoralugo saxi-
14,19; -game. [20] Símerimik oxalugtuarissagssat avdlat, pikigtitsineralo
15,31. pikigtitsigame, tamáko agdlagsimâput magpersagkane Israîlip ku-
-ngê pivdlugit nalunaerssûtilingne.

[21] tauva Israîlip ínugtai avigsârput mardluvíngordlutik; inuit
agfaisa Tivne Gînatip ernera maligpât kúngíngortíkumavdlugo, ag-
-faisalo Oúmere maligpât; [22] inuitdle Oúmerip maligtaisa Tivnimik
Gînatip erneranik malingnigtut artorssartípait; Tivnilo toxungmat
Oúmere kúngíngorpox.

[23] ukiut pingasunik xuligdlit sujugdliáne Aasa Jûtame kúngiu-
-titdlugo Oúmere Israîlimut kúngíngorpox, ukiut arxanex-mardluk
kúngiuvdlune; Tersame ukiut arfinigdlit kúngiuvox. [24] Samâriap
xáxâ Símerimit pisiarâ talantit mardluk sîlviussut akigalugit; xa-

ardlo igdluliorfigâ, igdloĸarfigdlo igdluliorfigissane atserpâ Sa-
ıâriamik, Sîmere ĸáĸap inua atsiutdlugo. 25 Oúmerile Nâlagkap
arıngisânik iliorpoĸ sujuliminit tamanit ajorneruvdlune, 26 saĸi-
ame Jarûpiâp Nîpatip ernerata avĸutâ tamât ingerdlavigalugo 15,26. 34.
rĸoralugitdlo ajortuliausê Israîlíkúnut ajortuliautigititai, Nâlagaĸ
raîlip Gûtia narrutsagtingmássuk piúngitsûtimingnik. 27 Oúme- 13.
ımik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere píssauneĸaler- 14,19; 15,31.
eralo, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê piv-
lugit nalunaerssûtilingne. 28 Oúmerilo sujuaissaminut ínarpoĸ,
mâriamilo ilissauvoĸ; Aagalo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.

29 Aaga Oúmerip ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ ukiut pinga-
ınik ĸuligdlit arfineĸ-pingajuáne Aasa Jûtame kúngiutitdlugo;
ıgalo Oúmerip ernera Israîlimut kúngiuvoĸ Samâriame ukiut
ırdlungnik ĸuligdlit mardlugdlo. 30 Aagale Oúmerip ernera Nâ-
ıgkap iluaríngisânik iliorpoĸ sujuliminit tamanit sualungneruv-
lune. 31 Jarûpiâp Nîpatip ernerata ajortuliausê ilerĸoralugit sa- 15,26. 34;
ınine nãmagíngíneramiuk, Jisipîle Eitpâlip Sîtûmiut kúngiata 22,53;
nia nulíssiúpâ; Bâlilo kivfartorfigiartorpâ patdlorfigalugulo. 32 Bâ- 2kúng.10,29.
mutdlo tunissivingmik nápartitsivoĸ Bâlip igdluane Samâriame
lluliarissamine; 33 Aagalo orpigssuarmiuliorpoĸ, Nâlagardlo Is-
aîlip Gûtia Aagap narrutsagtítáinarpâ Israîlip kúngînit sujuli-
ıinit tamanit sualungneruvdlune.

34 inûgatdlarmat Hîlip Bĩtilimiup Jêriggo ĸarmarpâ; túngavi-
eramiuk angajugdleĸutaerúpoĸ Apjerâmik, matulersoramiugdlo
ıkardleĸutaerúpoĸ Sîgumik, Nâlagkap oĸausia nâpertordlugo Jôr- Jôrs. 6,26.
uákut Núnip erneragut oĸauserissâ.

kapitalit 17.

Eliap Aaga sujuligtorâ siagdlísângitsumik. tuluvkat Elia pigssítarât. uvigdlarneĸ Saravtame ínivfigigâ.

1 Elialo Tispimio Gîliatime nunasissut ilât Aagamut oĸarpoĸ:
ımut ûmangmat Nâlagaĸ Israîlip Gûtia kivfartorfigissara, ukiut Lúk. 4,25;
âko isugutásananilo siagdlísángilaĸ, kisiáne uvanga oĸaruma. Jăk. 5,17.

2 Nâlagkavdle oĸausia táussumúnga pivoĸ oĸardlune: 3 mãnga
ıtdlardlutit kangimut sâgit, Jôrtanivdlo kangianĩtup kũngûp Kerítip
gdlinganut issertoriartorit; 4 kũnguamit imertarumârputit, tuluv-
:atdlo inápáka pigssítarĸuvdlutit tássane. 5 tauva autdlarpoĸ
âlagkap oĸausia maligdlugo iliordlune; autdlarpoĸ Jôrtanip ka-

-ngianîtup kũngûp Kerítip kigdlinga uníngavigiartordlugo. [6]tula
-katdlo tikiússivigissarpât timiussamik nekimigdlo uvdlākut, t
-miussamigdlo nekimigdlo únúkut; kũnguamitdlo imertarpok. [7]u
-dlutdle kavsît kímûngmata kũnguak parkerpok, nuname sia
-dlersimángingmat.
[8]tauva Nâlagkap okausia táussumúnga pivok okardlun
[9]makigit, Saravtamut Sîtûp erkânîtumut autdlarit, tássanilo u
-ngagatdlait; ata, arnak uvigdlarnek tássanîtok inákiga pigssît
-kuvdlutit. [10]makípok tauva autdlardlunilo Saravtamut; igdl
-karfiuvdlo isâvfia tikileramiuk, tássanîtok takulerpâ arnak uv
Lúk. 4,26. -dlarnek kissugtartok; táuna tordlorfigâ okardlune: imertautits
1 Môr. 24,17. -nga-ait pûgútamik ímitdlungalo. [11]imertariartormatdlo tordl
-figâ okardlune: nagsautitsiánga-ait timiussaminínguamik. [12]oka
-pordle: ilumut ûmangmat Nâlagak Gûtit, ûtigánguamigdlũnît p
-kángilanga, kajûssat itúmap imáinai marrarme ûliamininguard
2 kúng. 4,2. kúmuátame kisîsa pigāka; takuvarma mardlúnguanik kissugtaru
isísassunga piarêrsariartordlugit uvavnut ernivnutdlo; nerisína
-dlugitdlo tokuínásaugut. [13]Eliavdle okarfigâ: sujôranak, ise
taimailioriartordlutit sôrdlo okartutit; uvangale sujugdlermik t
-ssánga piarêrsáukatdlánga ûtigkamik mikissúnguamik ánitsivig
-lungalo, tauva kingornagut ilingnut ernernutdlo piarêrsaiumá
-putit; [14]ima okarmat Nâlagak Israîlip Gûtia: marrarmîtut kaj
-ssat nungúsángitdlat, kúmuátardlo ûliamik imalik imaerúsángila
Nâlagkap nunamut siagdlersitsivigssâ nagdliutserdlugo. [15]autdla
-pok tauva Eliap okausia maligdlugo ilioriartordlune; nerivord
inokutinilo táunalo uvdlut kavsît. [16]marrarmîtut kajûssat nung
ngitdlat, kúmuátardlo ûliamik imalik imaerutíngilak, Nâlagkap o
-kausia Eliákut okauserissâ nâpertordlugo.
[17]tamákua taimailissut kingornatigut arnap táussuma igdlu
inuata ernera náparpok, nápáunilo sualungârmat kîsa anersârto
-rungnaerpok; [18]tauva Eliamut okarpok: súsagangma, Gûtip inu
-kutâ ûmâ, uvavnut tikiúpit pinerdlungnera erkaissagssángordlu
erneralo tokutdlugo? [19]okarfigâ: ernerit uvavnut káissuk; sânitdl
tiguvdlugo majũpâ kaliarssuarmut inigissaminut, ínángavingminutdl
ínartitdlugo; [20]Nâlagkamutdlo tordlorpok okardlune: Nâlagak Gû-
-tiga, uvigdlarnek una ínivfigissara ilumut perdlugtípiuk erner
2 kúng. 4,34. tokutdlugo? [21]merdlertuvdlo kâgut pingasoriardlune isuípok. Nâ-
-lagkamutdlo tordlorpok okardlune: Nâlagak Gûtiga, merdlertu
ûma tarnâ iluanut utertíkiuk-ait. [22]Eliavdlo nipâ Nâlagkap o-

ırpâ merdlertup tarnâ iluanut utertitdlugo ũmartitdlugulo.
Ĕliavdlo merdlertoĸ tiguvâ, arĸutdlugulo igdlup ĸaliarssuanit ar-
ìnut túniúpâ; Elialo oĸarpoĸ: takûk, ernerit ûmavoĸ. 24 tauva Lúk. 7,15. Juán. 4,50.
ıaĸ Eliamut oĸarpoĸ: tássa nalujungnaerpavkit Gûtip inoĸuti-
gâtit, Nâlagkavdlo oĸausia ĸanerne ilumôrtoĸ.

kapitalit 18.

Elia Aagamut takutítoĸ; Bâlip pruvfîtai pakatsisíkai toĸutdlugitdlo.

1 kingorna uvdlorpagssuit ĸímûngmata Nâlagkap oĸausia Elia-
ut pivoĸ ukiut pingajuáne oĸardlune: autdlarit, Aagamut ta-
ıtíkiartorit, nunap ĸânut siagdlersitsísaunga. 2 Elialo autdlarpoĸ
gamut takutíkiartordlune; kângnerdlo Samâriame sualugtoĸ.
agavdle Opâtia igdlumine angneĸ ĸaerĸusimagâ; Opâtiavdlo
lagaĸ mianeringârâ. 4 Nâlagkavdlo pruvfîtai Jisipîlip pîarniar- 12.
agit, Opâtiap pruvfîtit untritigdlit ilaseralugit issertorpai, a-
ɡutit tatdlimanik ĸulilíkûtârdlugit ĸârusungmut; timiussamigdlo
ɜrmigdlo pigssípai. 5 Aagale Opâtiamut oĸarpoĸ: nuna inger-
avigûk puilassunut imilingnut tamanut kũnguanutdlo tamanut
'dlutit; ímaĸa ivingnik nanissísanerpugut, ĸimugtuarssuit siuti-
ırssuitdlo iнûtísínãngordlugit, nerssutautivut ilángarneĸarĸunagit.
ɯnalo avguarpât angalavfigiumavdlugo; Aagap ingerdlavigâ ig-
uata tungâgut kisimîtdlune, Opâtiavdlo ingerdlavigâ igdluata
ɩgâgut kisimîtdlune. 7 pivordlo Opâtia ingerdlatitdlugo, ata,
ap naláukâ; ilisarileramiugdlo kĩnaminik patdlorpoĸ oĸardlune:
liuvit, nâlagara Elia? 8 akivâ: táunauvunga; autdlarit, nâlag-
ɯgnut oĸariartorit: Elia tamânîpoĸ. 9 oĸarpordle: sumik ajor-
ılliorama kivfat pisíkumaviuk Aagap agssainut, toĸorĸuvdlunga?
lumut ûmangmat Nâlagaĸ Gûtit, akimángitsoĸatigêĸángilaĸ nâ-
gauvfeĸaranilo nâlagkama autdlartitsivigíngisainik ujarĸuvdlutit;
ırmatalo: mânĩngilaĸ, ugpernarsaisípai nâlagauvfiup tamatuma
e akimángitsoĸatigîtdlo táuko, nanisimángíkãtit; 11 mãnalo iv-
it oĸartutit: autdlarit, nâlagkangnut oĸariartorit: Elia tamâ-
poĸ. 12 uvangale ilingnit autdlarêrsunga Nâlagkap anernerata
ɗlarúkaluarpatit ilisimángisavnut, Aagalo nalunaerfigiartoruvko,
ıíngíkunisitdlo, toĸúkalugtuásavânga. kivfavitdle Nâlagaĸ mia-
ɜrâ inûsungnerminit agdlât. 13 nâlagkavnut nalunaerneĸángila
ıoĸ-iliornera, taimane Jisipîlip Nâlagkap pruvfîtai toĸungmagit,
lagkap pruvfîtaisa ilait untritigdlit issertoravkit, ĸârusungmut

atautsimut tatdlimanik ĸulilíngordlugit ĸârusungmutdlo avdlam
tatdlimanik ĸulilíngordlugit, timiussamigdlo imermigdlo pigsı
-kavkit? 14 mãnalo ivdlit oĸartutit: autdlarit, nâlagkangnut oĸ
-riartorit: Elia tamânîpoĸ, toĸorĸuvdlunga. 15 Eliale oĸarpo
ilumut ûmangmat Nâlagaĸ katerssârssuit Gûtiat kivfartorfigissaı
uvdlume táussumúnga takutísaunga. 16 tauva Opâtia autdlarp
Aaga pâriartordlugo, nalunaerfigingmanilo Aaga autdlarpoĸ E
pâriartordlugo. 17 Aagavdlo Elia takugamiuk oĸarfigâ: ivdlir
una Israîlíkúnut perdlugssiortoĸ? 18 oĸarpoĸ: uvanga Israîlik
perdlugssiúngiláka, kisiáne ivdlit angúpitdlo inoĸutaisa [perdlu
16,31 t. -ssiorpase], Nâlagkap inatsisai taimaitikavsigik, Bâlitdlo maļi
-kagkit. 19 mãnale autdlartitsît, Israîlíkutdlo ilũngaisa Karmal
ĸáĸânut katerssúkit uvavnut, ãma Bâlip pruvfîtai sisamanik u
16,33. -tritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit orpigssuarmiuliavdlo pruvfî
sisamanik untritigdlit Jisipîlip nerriviane nerissartut. 20 Israîlivd
kinguai tamaisa Aagap autdlartitsivigai pruvfîtitdlo katerssordluı
Karmalip ĸáĸânut. 21 tauva Eliap inuit ilũngaisa savssarfigai
Mat. 6,24. -ĸardlune: ĸanoĸ sivisutigissumik igdlugtut tusiásavise? Nâlag
Gûtiugpat maligsiuk, Bâlile Gûtiugpat maligsiuk. inuitdle al
-ngilât oĸautsimigdlũnît. 22 Elialo inungnut oĸarpoĸ: uvanga i
19,10. -sima amiákûvunga Nâlagkap pruvfîtâ; Bâlivdle pruvfîtai tâs
angutit sisamanik untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit. 23 mã
uvavtínut ugsigit mardluk túniúneĸarilit, ugsigitdlo ardlât in
-mingnut ĸinerdlíssuk avgordlugulo ĸissugssatdlo ĸãnut ilivdlu
ikitsísanatigdle; uvanga tauva ugsigup áipâ piarêrsarumârpara ĸ
-ssugssatdlo ĸãnut pisitdlugo, ikitsísanangale; 24 tauvalo Gûter
arĸagut tordlorfigísagigse, uvangale Nâlagaĸ arĸagut tordlorfigs
-vara, piumârpordlo: Gûte una ingnermik akiumârtoĸ tássauv
Gûte; inuitdlo ilũngarmik akivât oĸardlutik: oĸauseĸ tamána ap
-ngilaĸ. 25 Elialo Bâlip pruvfîtainut oĸarpoĸ: ugsigit ardlât ilis
-sínut ĸineratdlarsiuk piarêrsardlugulo sujugdliuvdluse, ilivse ı
-merdlaĸigavse; Gûtersilo arĸagut tordlorfigisiuk, ikitsinasik
26 ugsigdlo ingmingnut túniússâ tiguvât tauva piarêrsardlugul
Hâp. 2,19. Bâlilo arĸagut tordlorfigât uvdlâmit uvdlup ĸerĸanut agdlât oĸar
-dlutik: Bâle-â, tusartigut; nipeĸángilardle akissoĸarnanilo: pi
-sigsârputdlo tunissiviliap sâne. 27 uvdloĸ ĸiterarmat Eliap m
-tatigilerpai oĸardlune: nipitûmik tordloritse, Gûtiugame isum
-liornerpoĸ tunuarsimavdlunilũnît angalavdlunilũnît, ímaĸa-una
-ningnersoĸ, iterĸuvdlugo. 28 nipitûmigdlo tordloraluarput iler

ɪrtigdlo maligdlugo kilersardlutik savingnik ĸalugiussanigdlo,
;tik ingmingnut kûlersitdlugo. 29 uvdlordlo ĸiterarêrmat takor-
ûgkerssârput tuníssutip neĸigssap pigdliarineĸarfianut agdlât; 36;
eĸángilardle akissoĸarnanilo siúnerartoĸarnanilo. 30 tauvale 4 Môr. 28,4.
ap inuit ilũngaisa oĸarfigai: uvavnut savssaritse; inuitdlo ilũ-
;armik savssarfigât. Nâlagkavdlo tunissiviutâ nákartitaussoĸ
ɪrsarpâ; 31 ujarĸanik arĸaneĸ-mardlungnik Elia tigusivoĸ Jãkup
guaisa nagguveĸatigîgsortaisa ĸavsiússusê migssiliordlugit, táu- Jôrs. 4,8.
ɪumúnga Nâlagkap oĸausia pisimangmat oĸardlune: Israîle ate- 1 Môr. 32,28;
savat. 32 ujarĸatdlo tunissiviliarai Nâlagkap arĸa tunâralugo, 35,10; 2kúng. 17,34.
;ssiordlunilo nautsîagssat ûgtûtit mardluk pûatut imarĸortuti-
ssumik tunissiviup avatâgut; 33 ĸissugssatdlo iliorarpai, ugsigdlo
;ordlugo ĸissugssat ĸãnut ilivâ; 34 oĸarpordlo: marrait sisamat
ərmik ímersigik tuníssutdlo ikivkagagssaĸ ĸissugssatdlo kue-
ɪivfigalugit; oĸarpordlo: ãmâritse; ãmârput tauva; oĸarpordlo:
ɪgajugssânik pigitse; pingajugssânigdlo taimailiorput. 35 ermuvdlo
ɪissivik kaujatdlagpâ; kugssiugardlo ãma imermik ímerpâ. 36 tu-
ssutip neĸigssap pigdliarineĸarfiata nalâgut Elia pruvfîte sav- 2 Môr. 3,
ɪarpoĸ oĸardlunilo: Nâlagaĸ, Aaperâp Iisâvdlo Israîlivdlo Gûtiat, 6. 16; 1 nal. 29,18.
llume nalunarungnaerdle, ivdlit Israîlime Gûtiussutit uvangalo
faralunga, oĸautsitdlo tunâralugo tamáko tamaisa suliarigíka;
ɪusánga, Nâlagaĸ, tusánga, inungnut ukunúnga nalujungnaerĸuv-
lutit, ivdlit Nâlagaĸ Gûtiussutit, ivdlitdlo ũmatait utersaritit.
ɪauva Nâlagkap ingnera nákarpoĸ, tuníssutdlo ikivkagagssaĸ ĸi- 3 Môr. 9,24;
ɪugssatdlo ujarĸatdlo ivssordlo núngutaerdlugit; imerdlo kug- 2 nal. 7,1.
ɪiugkamîtoĸ tigssortípâ. 39 inuitdlo ilũngarmik takugamíko, kĩ-
ɪmingnik patdlorput oĸardlutik: Nâlagaĸ Gûtiuvoĸ, Nâlagaĸ Sagg. 13,9.
ɪtiuvoĸ. 40 Eliavdlo oĸarfigai: Bâlip pruvfîtai tigusigik, ilât a- 2kúng. 10,25.
ɪuserdlũnît ánagtínago; tiguvaitdlo, Eliavdlo kũnguamut Kîsu-
ɪmut atertípai toĸutdlugitdlo tássane. 41 Aagamutdle Elia oĸar-
oĸ: majuarit, nerivdlutitdlo imerit, igtugpalungmat sialugssuar-
ɪartumit. 42 Aagalo majuarpoĸ neriartordlune imeriartordlunilo;
ɪale majuarpoĸ. Karmalip ĸârpiânut, nunamutdlo púngavdlune
ɪe sêrĸume akornánîtípâ; 43 inûsugtortaminutdlo oĸarpoĸ: ma-
ɪarna-ait ímap tungânut nasigdlutit; majuardlune nasigkame
arpoĸ: malungnartoĸángilaĸ; oĸarpordle: kingumut tagpavung-
arit arfineĸ-mardloriardlutit. 44 arfineĸ-áipagssânigdlo [nasig-
ame] oĸarpoĸ: ârit, nuiánguaĸ angutip itumâ ássigalugo íma-
ɪit majortoĸ; oĸarpoĸ: majuardlutit Aagamut oĸariartorit: pi-

-tugtuigit aterdlutitdlo, sialugssuaĸ persaĸutigeĸinavat. 45 ta
-váinardlo ĸilak târtíkiartorpoĸ nuísserdlune anordlilerdluni
Jäk. 5,18. siagdlersorssuángorpordlo. Aagalo ĸimugserdlune Jisrîlimut au
-dlarpoĸ. 46 Nâlagkavdle agssaisa ĸulangermáne Elia ĸitermig
ĸiteruserpoĸ arpagdlunilo Aaga sujornerdlugo Jisrîlip ornigta
tikitdlugo.

kapitalit 19.

Jisipîlip sujòrasârmane Eliap ĸimarratigâ. Nâlagkap oĸáukâ. Elîsap Elia maligkâ kivfartorfigalugulo.

1 Aagap Jisipîle nalunaerfigâ Eliap ĸanoĸ-iliornerinik taman
panamigdlo toĸutainik tamanik, pruvfîtinik táukunínga taman
2 tauva Jisipîlip arpârtumik Elia autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlun
2,23; Gûtit pitdlaĸilínga, aĸago mána nagdlerpago tarnit táukua ilá
2 kúng. 6,31. tarnâtut taimaisíngíkuvko. 3 takugamiuk nikuípoĸ autdlardluni
inũssutse pivdlugo, Bêrsâpamut Jûtap pianut tikiutdlune; tássa
inùsugtortane unigtípâ. 4 nangminerdle puilassuitsumut autdlarp
uvdloĸ atauseĸ ingerdlassariamut, orpigarnavdlo atânut ingíkiarto
Jûn. 4,8. -dlune; tarniminutdlo toĸugssaĸ kigsautigilerpâ oĸardlune: n
Jûn. 4,3; -malerpoĸ, Nâlagaĸ, tarniga tigugiuk, ajúngínerúngínama suju
Jûp. 7,15. -ssavnit. 5 ínarpoĸ tauva sinigdlunilo orpigarnap atâne; ata
íngilip agtorpâ oĸarfigalugulo: makigit, nerigit; 6 ĸiviarame, sunau
niarĸume inâta sanianĩtut ûtigaĸ sãtuliaĸ ĸúmuátardlo imerm
imalik; nerivdlunilo imerpoĸ kingumutdlo ínardlune. 7 Nâlagkavd
íngilia kingumut uterpoĸ agtordlugulo oĸardlune: makigit, neri
ungasigsumut ingerdlassugssaugavit. 8 tauva makípoĸ, nerivdluni
2 Môr. 24,18; imerpoĸ; nerissamilo tamákua nakússagtingmáne ingerdlavoĸ uvdl
34,28; sisamanik ĸuligdlit únússatdlo sisamanik ĸuligdlit, Gûtip ĸa
Mat. 4,2.
2 Môr. 3,1. Hôrîpe tikitdlugo. 9 tássane ĸârusungmut iserpoĸ únuivdluni
tássane; atalo, Nâlagkap oĸausia táussumúnga pissoĸ oĸarfig
14. -lugo: Elia, mâne suvit? 10 oĸarpoĸ: Nâlagaĸ katerssârssuit Gû
2kúng.10,16. -tiat ilungersûtigigaluaĸâra, Israîlip kinguaisa angerutsit taima
Rûm. 11,3. -tingmássuk; tunissiviutitit nákartípait, pruvfîtititdlo panamik to
18,22. -ĸúpait; uvangale kisima amiákûvunga, inũssuseralo ĸinugât pi
-rumavdlugo. 11 oĸarpoĸ: ánît, ĸáĸame ĸeĸásautit Nâlagkap ki
ap. sul. 2,2. -nâta sâne. atalo, Nâlagaĸ sarssugtoĸ, anorerssuardlo pitorarto
ĸáĸanik ĸupississoĸ ĸaersunigdlo navdluissoĸ Nâlagkap sujornagut
anorimĩngilaĸ Nâlagaĸ; anorivdlo kingornagut nuna sajugtoĸ: nuna

ungneranîngilaĸ Nâlagaĸ; 12 nunavdlo sajungnerata kingornagut
neĸ; ingnermîngilaĸ Nâlagaĸ; ingneruvdle kingornagut anor-
ânguarpalugtoĸ nipikitsúnguaĸ. 13 tamána Eliap tusaramiuk
e sâguvâ ĸagdlersáuminik, anivdlunilo ĸârusûp pâne ĸeĸarpoĸ; 2 Môr. 3,6.
lo, nipe táussumúnga oĸartoĸ: Elia, mâne suvit? 14 oĸarpoĸ: 10.
lagaĸ katerssârssuit Gûtiat ilungersûtigigaluaĸâra, Israîlip ki- tugs. 69,10.
ruaisa angerutsit taimaitingmássuk; tunissiviutitit nákartípait,
ivfîtititdlo panamik toĸúpait; uvangale kisima amiákûvunga,
ssuseralo ĸinugât pîarumavdlugo. 15 Nâlagkavdle oĸarfigâ: aut-
arit, avĸutigissagkut uterit Damaskusip puilassuitsuanut; Hâ-
ililo taníkiartúsavat Sêriamut kúngíngortitdlugo; 16 Jîgûlo Nimsip 2 kúng. 8,13. 2 kúng. 9,2.
era tanísavat Israîlimut kúngíngortitdlugo; Elîsalo Savfatip
era Aapal-Magûlamio tanísavat pruvfîtíngortitdlugo sivnersig-
at. 17 piumârpordlo Hâsailip panânit ánagtugssaĸ Jîgûp toĸú-
vâ; Jîgûvdlo panânit ánagtugssaĸ Elîsap toĸúsavâ; 18 Israîli-
ile arfineĸ-mardlungnik tûsintigdlit amiákûtíkumârpáka, sêrĸut Rûm. 11,4.
naisa Bâlimut sêrĸumiángitsut ĸarnitdlo tamaisa táussumínga
igsíngitsut. 19 tauva tássánga autdlarpoĸ Elîsalo Savfatip er-
ra nâpitdlugo, táuna ivssumik agssagdlagterissoĸ ugsigit ig-
ugît arĸaneĸ-mardluit uniartigalugit nangminerdlo arĸaneĸ-ái-
ùnîtdlune; ornigdlugulo Eliap ĸagdlersáuminik nalugsivfigâ ulig-
ugo. 20 ugsigit tauva ĸimagpai, arpagdlunilo Elia maligpâ oĸar-
une: atâtaga anânagalo kunigkatdlardláka-ait, tauva maligku- Lúk. 9,61.
ârpavkit; oĸarfigâ: autdlarit uterdlutitdlo, [erĸaigitdlo] ĸanoĸ-
rfigigivkit. 21 ĸimagkatdlardlugo tauva ugsigit igdlugît tiguvai
utdlugitdlo, ugsigitdlo peĸutait ĸissugalugit neĸait ũpai inung-
itdlo túniutdlugit, neríputdlo; nikuitdlunilo autdlarpoĸ Elia
ligdlugo kivfartorfigalugulo.

kapitalit 20.

Sêriap kúngia Bîn-Hâtat Aagap ajugauvfigigâ.

1 Bîn-Hâtatip Sêriap kúngiata sákutôrpagssuane tamaisa ka-
rssorpai, kúnginik pingasunik ĸulilingnik mardlungnigdlo ila-
ardlune ĸimugtuarssungnigdlo ĸamutinigdlo nagsagaĸardlune;
juardlunilo Samâria ungujartorpâ sorssugdlugo. 2 Aagalo Is-
îlip kúngia arpârtunik autdlartitsivigâ igdloĸarfianut 3 oĸarfigi-
tdlugo: Bîn-Hâtat ima oĸarpoĸ: sîlviutitit kûltiutititdlo pigãka,
liatitdlo ĸitornatitdlo pínernerit pigãka. 4 Israîlivdlo kúngiata

akivâ oĸardlune: oĸautsit pile, nâlagara kúnge ûmâ; pigârma pig-
-ssákalo tamaisa táputdlugit. 5 arpârtutdle uterput oĸardlutik: Bîn
Hâtat ima oĸarpoĸ: autdlartitsivigigavkit oĸarĸussivdlunga: sil-
-viutitit kûltiutititdlo nuliatitdlo ĸitornatitdlo uvavnut túniúsagit;
6 aĸago tauva mána nagdlerpago kivfáka ilingnut autdlartíkumi-
-páka, igdlutdlo kivfavitdlo igdlue ujardlerfigísavait, sakimer-
-ssatitdlo tamaisa agssamingnut ilísavait nagsardlugitdlo. 7 tau-
-va Israîlip kúngiata nunap utorĸaunertai tamaisa ĸaerĸuv-
2 kúng. 5,7. oĸardlunilo: nalujungnaerdlusilo takuniaritse-ait, ajortumik táuna
pilerssârtoĸ; autdlartitsivigingmanga nuliáka ĸitornákalo silvini-
-kalo kûltiutíkalo piumavdlugit, uvangalo erdligûtíngíkiga. 8 utor-
-ĸauneritdle tamarmik inuitdlo tamarmik oĸarfigât: nâlangniaĸinak
taima piumaniaĸinak. 9 Bîn-Hâtatip arpârtitainut tauva oĸarpoĸ
nâlagkavnut kúngimut oĸaritse: tamaisa kivfangnut sujugdlern-
autdlartitsíssutigissatit nãmagsiumârpáka, oĸauserdle tamána n-
-magsineĸ saperpara. arpârtutdlo autdlarput akíssut orĸutdlu-
10 tauvale Bîn-Hâtatip autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune: Gûtit pi-
-dlaĸilínga, Samâriap ĸassernere nãmásagpata inuit malingnigtin-
tamarmik eĸisimiagssáinainut. 11 Israîlivdlo kúngiata akivâ oĸa-
-dlune: ĸiterusersoĸ usorssitsâĸinane ĸiterutaersutut. 12 oĸaus-
tamána tusaramiuk imertitdlune, nangminerdlo kúngitdlo tupi-
-ssane, tauva kivfaminut oĸarpoĸ: siagitse; siagputdlo igdloĸa-
-fingmut sorssúsavdlutik. 13 atale, pruvfîte Aagamut Israîlip kú-
-ngianut savssarpoĸ oĸardlune: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: ujameriag-
-ssuit ukorssuit tamaisa takuvigit? ata, uvdlume agssangnut pi-
-síkumârîka, ilisimásagangma, uvanga tássa Nâlagaĸ. 14 Aagal
erĸ. 6,15. oĸarpoĸ: kíkutigut? akivâ: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: nunat nâlagais
erĸ. 1,1; inûsugtortaisigut; oĸarpoĸ: kina sorssorĸãsava? akivâ: ivdlit
20,18. 15 nunat nâlagaisa inûsugtortait tauva nautsorssorpai, mardlungn-
untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit mardlugdlo tamássa; kingor-
-natigutdlo inuit ilũngaisa Israîlip kinguai tamaisa nautsorssorpai
arfineĸ-mardlungnik tûsintigdlit. 16 uvdlup ĸerĸata nalâgut anipat
Bîn-Hâtat putumanartumik imertoĸ tupiussane, nangminerdlo kú-
-ngitdlo táuko, kúngit pingasunik ĸuligdlit mardlugdlo ikiortai.
17 nunat nâlagaisa inûsugtortait sujugdliuvdlutik anîput; Bîn-Hâ-
-tatdlo arpârtitsingmat, nalunaerfigât oĸardlutik: angutit anilersut
Samâriamit. 18 oĸarpoĸ: erĸigsisaiumavdlutik anigpata, tigusigit
ûmassut; sorssugkumavdlutigdlo anigpata, tigusigik ûmassut. 19 ta-
-kule igdloĸarfingmit anigamik, nunat nâlagaisa inûsugtortait s-

utôrpagssuitdlo malingnigtitik, [20]perdlugtitsíput nalinginaĸ ínug-
aminik, Sêriamiutdlo ĸimângmata Israîlíkut malerssorpait; Bîn-
itatdlo Sêriamiut kúngiat ánagpoĸ ĸimugtuarssûp ĸâne ĸimug-
igdlit ilagalugit. [21]Israîlivdlo kúngia anivoĸ ĸimugtuarssuitdlo
nugsersutdlo perdlugtitdlugit; Sêriamiutdlo perdlugtípai per-
lugtitsinermik angisûmik.
[22]tauva pruvfîte táuna Israîlip kúngianut savssarpoĸ oĸar-
galugo: autdlarit, pinertusârit, nalujungnaerdlutitdlo takuniarit
noĸ-iliúsassutit; mássa ukioĸ ĸímûgpat Sêriap kúngiata ma-
uarfigísavâtit. [23]Sêriavdle kúngia kivfaisa oĸarfigât: ĸáĸanut
ûtiussut Gûtigait, taimáitumik artorssartípâtigut; ímaĸale tor-
igsume sorssugkuvtigik, artorssarteĸajaĸâvut; [24]imailioritdlo:
ngit pêrsíkit nungutdlugit najugainit, nâlagkanigdlo sivnersig-
sainik ivertitsît; [25]sákutôrpagssuarnigdlo pigssangnik nautsor-
suigit sákutôrpagssuavit ivkua ordlorarsimassut taimaeĸatainik,
mugtuarssungnigdlo ĸimugtuarssuit ivkua taimaeĸatainik, ĸamu-
inigdlo ĸamutit ivkua taimaeĸatainik, torĸigsumilo sorssungniar-
igik, atago artorssartísavavut; nipâtdlo nâlagdlugo taimailiorpoĸ.
ukiordlo ĸímûngmat Bîn-Hâtatip Sêriamiut nautsorssorpai, ma-
uardlunilo Avfangmut Israîlíkut sorssugkiartordlugit. [27]Israî-
ivdlo kinguai nautsorssorneĸaramik pigssíneĸardlutigdlo, aut-
llarput pâriartordlugit; Israîlivdlo kinguai akiánut tangmârput
irdlo savaussat katerssánguit mardluit, Sêriamiutdle nuna ta-
nákerât. [28]tauva Gûtip inoĸutâ savssarpoĸ Israîlip kúngianut
ardlune ima: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: Sêriamiut oĸarsimangmata:
iĸanut Nâlagaĸ Gûtiuvoĸ ĸôrĸunutdle Gûtiunane, taimáitumik 23.
ameriagssuit ukorssuit tamaisa agssangnut pisíkíka, ilisimása- 13.
avsinga, uvanga tássa Nâlagaĸ. [29]akiáne táuko tangmârsimáput
rdlut arfineĸ-mardluk; uvdlutdlo arfineĸ-áipâne patdligúkamik
rssugdlutik, Israîlip kinguaisa Sêriamiut perdlugtípait, pisuínait
ntritilingnik tûsintigdlit uvdlorme atautsime. [30]amiákûssut ĸi-
māput igdloĸarfingmut Avfangmut, ungalorssuatale angutit amiá-
kûssut mardlungnik ĸulilingnik arfineĸ-mardlungnigdlo tûsintig-
dlit nákarfigai; Bîn-Hâtat ĸimâvoĸ, igdloĸarfingmut pivdlune,
ínguamit inínguamut avdlamut. [31]tauva kivfaisa oĸarfigât: ata, 22,25;
sraîlíkut kúngê tusaravtigik kúngiussut isumagssuissut, ĸitivut 2 kúng. 9,2.
ûgssialerdlavut-ait ĸungatsivutdlo agdlunaussalerdlugit, Israîlivdlo
úngianut anisa; ímaĸa tarnit inûtísavâ. [32]pûgssianigdlo ĸiteru-
serdlutik agdlunaussanigdlo ĸungaseĸuserdlutik Israîlip kúngia

ornigpât oĸardlutik: kivfat Bîn-Hâtat oĸarpoĸ: tarniga inûtíkiul
ait. akivai: sule inûva? ĸatángutiga tamássa. 33 angutitdlo tá
-kua neriussâramik tuaviortumik navsuerĸuvât ilumôrnersoĸ oĸar
-dlutik: ĸatángutit-una Bîn-Hâtat; akivailo: iseritse piartordlugo
Bîn-Hâtatip tauva ánivigingmane ĸamutiminut ĸaĸitípâ. 34 oĸar
-figâlo [Bîn-Hâtatip]: igdloĸarfît atâtama atâtangnit tiguagai ute
-tíkumârpáka, ilingnutdlo avĸusiniliorumârputit Damaskusime ig
-dlut akornáne, sôrdlo atâtat Samâriame avĸusiniliortoĸ; akivi
angerfigigungma autdlartíkumârpavkit; angerfigingmanilo autdlartípá
35 angut pruvfítit ajoĸersugaisa ilât tugdliminut oĸarpoĸ Nâ
-lagkap oĸausiagut: patínga-ait; angutdle táuna pináipoĸ patig
-kumanago. 36 tauva oĸarfigâ: Nâlagkap nipâ nâlángínagko, at
13,24. uvavnit autdlaleruvit lîuvip patísavâtit. sanianitdlo autdlarmat
lîuvip nâpípâ patigdlugulo. 37 angutdlo avdla nâpíkamiuk oĸarpoĸ
patínga-ait; angutivdlo táussuma pateĸâ ikilerdlugo. 38 tauva
pruvfîte táuna autdlarpoĸ kúngip avĸutigssânut ĸeĸariartordlune
issimigutdlo ĸaoruserdlune ilisaritínavêrsârpoĸ. 39 kúngilo sar
-ssungmat, kúngimut nivdliavoĸ oĸardlune: kivfat anivoĸ sor
-ssugtut akornánut, atalo, angut saĸiatdlagpoĸ angúmik âtsiviga
-lunga oĸardlune: angut táuna pârûk; maĸaissineĸaleraluarpat
2kúng.10,24. inũssusia inũssutsivit sivnísavâ, imalũnît talantimik sîlviussumi
akilîsautit. 40 kivfatdle suliagssaĸartitdlugo tamatigut tamaum
táuna taimak. tauva Isrâîlip kúngiata oĸarfigâ: taimáipoĸ erĸar
-tũneĸarssutsit, nangminek uniorĸúnavêrsitsivutit. 41 tuaviortumi
tauva ĸaorut issiminit pêrpâ, Isrâîlip kúngianut ilisarititdlun
pruvfîtit ilagigâne; 42 oĸarfigâlo: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: angut u
-tertínavêrsagara agssangnit iperaragko, inũssusia inũssutsivi
sivnísavâ, ínugtailo ínugtavit sivnisavait. 43 tauva Isrâîlip kúngi
21,4. igdluminut autdlarpoĸ ajuatdlagdlune ûmitsagdlunilo, Samâriamut
-dlo pivdlune.

kapitalit 21.

Nâpûtip nautsîvianik vîneĸutilingmik.

1 pivordlo tamákua taimailissut kingornatigut Nâpût Jisrî
-limio vîneĸutilingmik nautsîveĸartoĸ Jisrîlimîtumik Aagap, Samâ
-riap kúngiata, igdlússârssuata saniane. 2 Aagavdlo Nâpût oĸalug
-figâ oĸardlune: nautsîvingnik vîneĸutilingmik tunínga, nautsîvigi
5 Môr.11,10. -sagavko ĸuarartûnik naussulersugagssaĸ, igdluma saninguanîngmat

nísavavkitdlo taortigssânik nautsîvingmik vînexutilingmik táu-
sumánga ajúngíneruasumik; iluarigugkulũnît, tunísavavkit ani-
gaussanik akigssainik. ³Nâpûtdle Aagamut oxarpox: Nâlagkap
avnut ajornarsisexiliuk sujuaissavnit kingornússara ilingnut tú- 3 Môr. 25,23;
iúsavdlugo. ⁴tauva Aaga igdluminut angerdlarpox ajuatdlag- Hsk. 46,18.
lune ûmitsagdlunilo oxausex tamána pivdlugo Nâpûtip Jisrîlimiup
auserissâ, oxarfigingmane: sujuaissavnit kingornússara ilingnut
niúkumángilara; ínángavingminut ínarpox kîne tunúngatitdlugo
niussamigdlo neriumanane. ⁵nuliata Jisipîlip tauva iserfigâ o-
alûtdlugulo ima: sussox-una anernerpit ajuatdlautigissâ, suv-
lutitdlo timiussamik neriumángilatit? ⁶akivâ: Nâpûtimut Jisrî-
miumut oxalugkama oxarfigalugo: tunínga nautsîvingnik vîne-
utilingmik aningaussanik akilersitdlugo, piumaguvitdlũnît tuní-
avavkit nautsîvingmik vînexutilingmik taortigssânik; oxarpordle:
utsîviga vînexutilik ilingnut túniúkumángilara. ⁷tauvale nuliata
iipîlip oxarfigâ: ivdlit mãna Israîlimut kúngiussutut pigit; ma-
igit, timiussamik nerigit ũmatigkutdlo kajumigdlutit; uvanga tu-
ísavavkit Nâpûtip Jisrîlimiup nautsîvianik vînexutilingmik. ⁸ag-
lagkanik tauva agdlagpox Aagap arxa pigalugo naxíssuserdlu-
itdlo naxitsisânik; agdlagkatdlo nagsiúpai utorxaunernut akima-
ernutdlo igdloxarfianîtunut Nâpûtip nunaxatainut. ⁹agdlagka-
ilo agdlagpox ima: îsíngíniarfigssax tordlulautigisiuk Nâpûtdlo
gdlíngortitdlugo inungne; ¹⁰akianîtísigigdlo angutit mardluk inu-
ilûssut nalunaiautigerxuvdlugo ima: Gûtilo kúngilo pivdluarxu-
ilugsimavatit; anisitdlugulo ujarxanik mitdlôrsiuk toxutdlugo.
igdloxarfiatalo angutitai utorxaunerit akimarnitdlo nunaxatai tai- Dân. 6,5 tt;
nailiorput, sôrdlo Jisipîlip arpârtitsivigigâtik, sôrdlo agdlagsi- tugs. 94,21.
nassox agdlagkane táukunúnga nagsiússaine: ¹²îsíngíniarfigssax
rdlulautigât Nâpûtdlo sagdlíngortitdlugo inungne; ¹³angutitdlo
ardluk inupilûssut tikiúput akianutdlo ingitdlutik; inupilûssut tugs. 35,11;
ukua Nâpût nalunaiautigât inuit tutsãne oxardlutik: Gûtilo kú- Mat. 26,
igilo Nâpûtip pivdluarxupilugsimavai; igdloxarfiuvdlo avatânut 60. 61.
iisitdlugo ujarxanik mitdlôrpât toxutdlugo. ¹⁴Jisipîlilo arpârtit- ap. sul. 7,58.
iivigât oxarxussivdlutik: Nâpût ujarxanik mitdlûgauvox toxu-
auvdlune. ¹⁵Jisipîlip tusaramiuk Nâpût ujarxanik mitdlûgauv-
llune toxutaussox, Aagamut Jisipîle oxarpox: makigit, pigiler-
iaruk Nâpûtip Jisrîlimiup nautsîvia vînexutilik pináissutigissâ
ingnut túniúkumanago aningaussanik akilersísavdlugo, Nâpût inû-
ungnaermat, toxungmat. ¹⁶Aagavdlo tusaramiuk Nâpût toxu-

Jûp. 24,6. -ssoĸ, makípoĸ Nâpûtip Jisrílimiup nautsîvianut vînexutilingmu
aterumavdlune pigilerniarumavdlugo. [17] tauvale Nâlagkap oĸausi
Eliamut Tispimiumut pivoĸ oĸardlune: [18] nikuigit, Aaga Israîlip kú-
-ngia Samâriamîtoĸ naláukiartordlugo aterit; ata, Nâpûtip nautsi-
-viane vînexutilingme ítoĸ, tássunga aterame pigilerniarumavdluog
[19] oĸalugfigísavatdlo oĸardlutit: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: inungmik to
-ĸutsisimavit pigiligagssarsivfigalugulo agdlât? âma oĸalugfigísava
oĸardlutit: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: ĸingmit Nâpûtip auanik alugtuiv
22,38; -fiáne ivdlítaoĸ aut ĸingmit alugtúsavât. [20] Aaga tauva Eliamu
2 kúng. 9,25. oĸarpoĸ: naneĸainga, ĸíngarssortiga? akivâ: nanivavkit, ilingnu
14,10. akiginiaravit Nâlagkap iluaríngisânik iliordlutit. [21] ata, perdlung
-nartumik nagdliutitsivigiumârivkit kingulisitdlo pêrsitdlugit; Aag
16,11; pêrúkumârpara ĸarmamut ĸuissartunik, mátússanik iperagkanigdl
2 kúng. 9,8. Israîlime; [22] inoĸutititdlo taimaisiumârpáka Jarûpiâp Nîpatip ern
16,3. 15,29. -rata inoĸutaisut Baisavdlo Agiap ernerata inoĸutaisut, narrutsagt
15,30. -sineĸ pivdlugo, narrutsagtíkangma Israîlíkutdlo ajortuliartitdlu
[23] Jisipîlilo Nâlagkap âma oĸalûtigâ oĸardlune: ĸingmit Jisipi
nerísavât Jisrílip avatdliliartâne; [24] Aagákut ilait igdloĸarfingm
14,11; 16,4. toĸussugssat ĸingmit nerísavait, narssamilo toĸussugssat ting
-míssat ĸilaup atânîtut nerísavait. [25] ilumúme Aaga naleĸángila
20. ingminut akiginiarame Nâlagkap iluaríngisânik iliordlune, nuliam
11,8. Jisipîlip pilerisârmane; [26] narrujûminartulingârdlunilo Gûtiliarnju
maligpai, taimardluínaĸ sôrdlo Amoríkut iliortut, táuko Nâlagka
anisíkai Israîlip kinguaisa tákuánit. [27] oĸautsit tamáko Aag
Esr. 9,3; tusaramigit, ánorássane aligpai timinilo pûgssiamik atititdlugo is
Jûp. 1,20. -ngíniardlunilo; pûgssiamigdlo ĸâĸarpoĸ arrîtsúnguamigdlo ang
-lavdlune. [28] tauva Nâlagkap oĸausia Eliamut Tispimium
pivoĸ oĸardlune: [29] Aaga takuviuk sâvne ĸunussoĸ? sâvne ĸu
-nungmat, perdlungnartoĸ nagdliutíkumángilara inûtitdlugo; erner
inûtitdlugo perdlungnartoĸ nagdliutíkumârpara inoĸutainut.

2 nal. 18.

kapitalit 22.

Aaga Jûsavfatdlo Sêriamiunut sorssoĸatigîgsut. Aaga sorssungnerme toĸutaussoĸ. Jûsavfat Jûtamut kúngiussoĸ. Agâsia Israîlimut kúngíngortoĸ.

[1] ukiut pingasut uníngáput; Sêriamiut Israîlíkutdlo sorssû-
2 nal. 18,2. -tíngitdlat; [2] pivordle ukiut pingajuáne Jûsavfat Jûtap kúngia Is-
-raîlip kúngianut atertoĸ; [3] Israîlivdlo kúngia kivfaminut oĸarpoĸ:
ilisimavise Râmût Gîliatimîtoĸ pigigigput? uvagutdlo nipangiar-

ıgut, Sêriap kúngianit tiguniarnago. [4] Jûsavfámutdlo oʀarpoʀ:
tdlaʀatigiumavinga Râmût Gîliatimītoʀ sorssugkiartordlugo? Jû- Jôrs. 21,38.
ıvfat Israîlip kúngianut oʀarpoʀ: iligtut písaunga, ínugtáka 2 kúng. 3,7.
ıgtagtut písáput, ʀimugtuarssûtíka ʀimugtuarssûtigtut. [5] Jûsav-
ıtdlo āma Israîlip kúngianut oʀarpoʀ: Nâlagkap oʀausia uvdlume 2 kúng. 3,11.
junersioruk-ait. [6] tauva Israîlip kúngiata pruvfītit katerssorpai,
gutit sisamanik untritigdlit migssiliordlugit, oʀarfigailo: autdlá-
ınerpunga Râmûtimut Gîliatimītumut sorssugkiartordlunga, tai-
ıaitísanerdlugulūnît? oʀarput: majuarit, Nâlagkap túniúkumârpâ
ngip agssainut. [7] Jûsavfatdle oʀarpoʀ: tamâne Nâlagaʀ av- 2 kúng. 3,11.
lamik pruvfîteʀángila sujunersiuivfigssavtínik? [8] Israîlip kúngia
savfámut oʀarpoʀ: avdlamik anguteʀaraluarpoʀ Nâlagkamik su-
ınersiuivfigisínaussavtínik, uvangale ûmigâra, ajúngitsumik suju-
gtûtigineʀ ajormanga, kisiáne ajortumik, tamássa Miggaia Jimlap
nera; Jûsavfatdle oʀarpoʀ: taima kúnge oʀángíkile. [9] tauva
raîlip kúngiata saʀissartut ilât ʀaerʀuvâ oʀardlunilo: Miggaia
nlap ernera ʀainasuardle. [10] Israîlivdlo kúngia Jûsavfatdlo Jûtap
ngia igsiassut tamarmik igsiavfingmingne ʀilâlingne ánorârssuit
ısimavdlugit Samâriap isâvfiata pâta silatâne, sānilo pruvfītit
marmik takordlûgkerssârtut; [11] Sitīkialo Kanânap ernera ingminut
viussunik nagssûssaliorsimavdlune oʀarpoʀ: ima oʀarpoʀ Nâ-
ıgaʀ: mákunínga Sêriamiut nagssungmigarumârpatit núngutaer-
erdlugit; [12] taimatutdlo pruvfītit tamarmik takordlûgkerssârput
ʀardlutik: Râmûtimut Gîliatimītumut majuarit, pivdluásautit,
âlagkap túniúsavâ kúngip agssainut. [13] arpârtoʀ autdlarsimassoʀ
iggaia ʀaerʀujartordlugo táussumúnga ima oʀalugpoʀ: ata, pruv-
îtit oʀausê isumaʀatigîgdluínardlutik kúngimut ajúngitdlat; oʀau-
igssavit táukua ilâta oʀausia ássigiliuk-ait, ajúngitsumigdlo oʀa-
ugit. [14] Miggaiale oʀarpoʀ: ilumut ûmangmat Nâlagaʀ, ʀanoʀ
âlagkap oʀarfigigpanga, taima oʀalúsaunga. [15] kúngimut pingmat,
ıngip oʀarfigâ: Miggaia, autdlâsanerpugut Râmûtimut Gîliatimī-
umut sorssugkiartordluta, taimaitísanerdlugulūnît? akivâ: ma-
uarit, pivdluásautit, Nâlagkap túniúsavâ kúngip agssainut. [16] kú-
ıgivdle oʀarfigâ: ʀavsiningme tauva ugpernarsaivfigísavavkit su-
nik oʀalugfigerʀunanga, kisiáne ilumôrtûssumik Nâlagkap arʀagut;
tauva oʀarpoʀ: Israîlíkut ilūngaisa takuváka ʀáʀanut siámarsi-
nassut savatut pârssissoʀángitsutut; Nâlagardlo oʀartoʀ: uko 4 Môr. 27,17;
ılagaʀángínamik uterilit nungutdlutik igdlumingnut erʀigsivdlutik. Mat. 9,36.
Israîlip kúngia tauva Jûsavfámut oʀarpoʀ: oʀarfigíngínerivkit:

ajúngitsumik sujuligtûtiginex ajorpânga, kisiáne ajortumik. [19]iv-
-nale oĸarpoĸ: taimáitumik Nâlagkap oĸausia tusaruk: Nâlagaĸ
takuvara igsiavfingmine ĸilâlingme igsiassoĸ, katerssârssuitdlo ĸi-
-langmiut tamaisa saniane ĸeĸartut talerpiatalo sâmiatalo tungâne;
[20]Nâlagardlo oĸartoĸ: kiatoĸ Aaga misigíngitsôrtíkiliuk majuar-
-titdlugo toĸutíkiartortitdlugulo Râmûtime Gtliatimîtume? ar-
Jûp. 1,6. -dlâtdlo ima oĸartoĸ, áipâle ima oĸardlune; [21]tauva anernex ani-
-ssoĸ Nâlagkap sânut ĸeĸariartordlune oĸardlunilo: uvanga mi-
-sigíngitsôrtíkumârpara; Nâlagkavdlo oĸarfigigâ: suvdlutit? [22]oĸar-
-toĸ: anísaunga anerneruvdlunga sagdlutôĸ pruvfîtertaisa tamarmik
ĸarnine; akigâ: misigíngitsôrtísavat itigásanagulo; ánît taimailio-
-riartordlutit. [23]mãnalo takûk, anernex sagdlutôĸ Nâlagkap pisíkà
pruvfîtertavit ukua tamarmik ĸarninut, Nâlagardlo perdlûtigssang-
-nik oĸalugtoĸ. [24]tauva Sitĩkiap Kanânap ernerata patdligdlune
Miggaia erssârpâ oĸardlunilo: ĸanoĸ, Nâlagkap anernerata uvanga
ĸimagdlunga oĸalugfigilerpâtit? [25]Miggaia oĸarpoĸ: ata, takujumâr-
20,30; -pat uvdlugssame ivssumane, iseruvit inínguamit inínguamut avdla-
2 kúng. 9,2. -mut issertoriartordlutit. [26]tauvale Israîlip kúngia oĸarpoĸ: Miggaia
tigûk utersardlugulo Aamunimut igdloĸarfiup nâlagânut Jûarsi-
-mutdlo kúngip erneranut; [27]oĸásautitdlo: kúnge ima oĸarpoĸ:
Jer. 37,15. una igdlumut parnaerússivingmut pisísiuk, neĸigssamigdlo erdlo-
Is. 30,20. -ĸíssúmik imigssamigdlo erdloĸíssúmik nerisísiuk, erĸigsivdlunga
tikiutserdlunga. [28]Miggaiale oĸarpoĸ: erĸigsivdlutit uteraluaruvit,
Nâlagaĸ uvavkut oĸalugsimásángilaĸ; oĸarujordlo: tusâgitse, i-
-nuiaussuse tamavse-â.

2 nal. 18,28. [29]tauva Israîlip kúngia Jûsavfatdlo Jûtap kúngia Râmûtimut
Gtliatimîtumut majuarput. [30]Israîlivdlo kúngia Jûsavfámut oĸar-
-poĸ: avdlaussârdlunga sorssugkiartúsaunga, ivdlitdle ánorássatit
atíkit; avdlaussârdlune tauva Israîlip kúngia sorssugkiartorpoĸ.
20,16. 24. [31]Sêriavdle kúngiata ĸamutit pigissame nâlagait pingasunik ĸu-
-ligdlit mardlugdlo inápai oĸardlune: mikissumutdlũnît angisû-
-mutdlũnît sorssúsángilase kisiáne Israîlip kúngianut, táussumú-
-ngáinaĸ. [32]ĸamutitdle nâlagaisa Jûsavfat takugamíko oĸarput:
ilumut tássa Israîlip kúngia, táussumúngalo saĸiatdlagput sor-
-ssugkumavdlugo; tauva Jûsavfat nivdliavoĸ. [33]ĸamutitdlo nâla-
-gaisa takugamíko Israîlip kúngia táunáungitsoĸ, uterput malig-
-kungnaerdlugo. [34]angutivdle pisigsine taimungáinaĸ ĸiluvdlugo
Israîlip kúngia pisigpâ sâgtuaussâta kánerisigut; ĸimugsiússissi-

-minut tauva oĸarpoĸ: sangugit katerssanit anisitdlunga, ikiligau-
-gama. 35 sorssungnerdle uvdloĸ táuna sualugkiartormat, kúnge 2 nal. 18,34.
ĸamutimine ĸeĸartuartitaugame Sêriamiut akiáne, únugkâ toĸuvoĸ;
)isingneratalo aunârnera ĸamutit iluánut kûgpoĸ. 36 seĸineĸ tarri-
-lerâ tangmârfîkut ĸîmagtarpalugput oĸardlutik: nalingínaĸ igdlo-
-ĸarfingminut, nalingínaĸ nunaminut [pile]. 37 kúngile toĸuvoĸ
Samâriamutdlo ãneĸardlune; Samâriamilo kúnge iliverpât; 38 ĸa-
-mutailo assangmatigik Samâriap tasiata sinâne, ĸingmit aua alug- 21,19;
-torpât, uverssartutdlo errortorpât, Nâlagkap oĸausia oĸauserissâ 2 kúng. 9,25.
ıâpertordlugo. 39 Aagamik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ- 14,19;
liornere tamarmik igdlulo tûgaussoĸ igdluliarissâ igdlorpagdlitdlo 15,31.
:armagai tamarmik, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip
:úngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 40 Aaga tauva sujuaissaminut
narpoĸ; Agâsialo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.

41 Jûsavfat Aasap ernera Jûtamut kúngíngorpoĸ ukiut sisa-
-mãne Aaga Israîlime kúngiutitdlugo. 42 pingasunik ĸulilingnik 2 nal. 20,31.
atdlimanigdlo ukioĸardlune Jûsavfat kúngíngorpoĸ, ukiutdlo mar-
-dlungnik ĸuligdlit tatdlimatdlo kúngiuvoĸ Jerûsalâme; arnâta aterâ
ʟsûpa Siligîp pania. 43 Aasap angúme avĸutai tamaisa ingerdlaviga- 2 nal. 20,32.
lugit saĸivoĸ nigornagit, Nâlagkap iluarissânik iliordlune. 44 taimái- 15,14;
toĸ kingigtúnguit pôrsíneĸángitdlat; sule inuit tunississardlutigdlo 2 kúng. 12,3;
ipigigsautigdlîssarput kingigtúnguane. 45 Israîlip kúngia Jûsavfatip 2 nal. 20,33.
rĸigsiveĸatigâ. 46 Jûsavfámik oĸalugtuarissagssat avdlat píssau- 2 nal. 20,34.
neralo, ĸanoĸ-iliornere sorssugtarnerilo, tamáko agdlagsimáput
nagpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 47 angú-
nunigssamârtut ilait avdlat Aasa angúne inûgatdlartitdlugo amiákû- 15,12.
ssut nunamit pêrsípai. 48 Eitumime kúngeĸángilaĸ, ilitsersuissûti-
taĸ kúngigât. 49 Jûsavfat ĸulinik umiarssualiorpoĸ Tarsisilianik 9,28.
)uvferimut autdlartugssanik kûltîsordlutik; apũngitdlatdle, umiar-
ssuit aseroramik Eitsiun-Gîperime. 50 tauva Agâsia Aagap ernera 9,26.
ûsavfámut oĸarpoĸ: kivfama kivfatit ingerdlaĸatigilisigik umiar-
ssuarne; Jûsavfatdle piumángilaĸ. 51 Jûsavfatdlo sujuaissaminut 2 nal. 20,
ıarpoĸ, sujuaissanilo ilissaoĸatigai Dâvip sujuaissame igdloĸar- 35-37. 2 nal. 21,1.
fiane; Jôrâtdlo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo. 1 nal. 3,11.

52 Agâsia Aagap ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ Samâriame
kiut arfersaneĸ-aipãne Jûsavfat Jûtame kúngiutitdlugo: ukiutdlo
ıardluk Israîlimut kúngiuvoĸ. 53 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoĸ; 15,26. 34.
ngúme avĸutâ arnamilo avĸutâ Jarûpiâvdlo Nîpatip ernerata Is-

-raîlíkúnik ajortuliartitsissup avкutâ ingerdlavigalugo saкivoк:
16,31; 21,22. 54 Bâle kivfartorfigâ patdlorfigalugulo; Nâlagardlo Israîlip Gûtia
narrutsagtípâ, taimardluínaк sôrdlo angúne iliortoк.

kúnginik agdlagkat áipait.

kapitale 1.

Elia ingnermik кilangmit nákartitsissoк. Agâsia toкussoк.

3,5. [1] Mûapíkut Israîlíkúnut tunússíput Aagap toкunerata kingor-
-nagut.
[2] Agâsia ungalúkut кaliarssuautimine Samâriamītume náka-
-rame arкunardlune, arpârtunik autdlartitsivoк oкarfigalugit: aut-
Is. 19,3. -dlaritse Eikerûnimiut Gûtigissât Bâl-Sipûve sujunersioriartor-
-dlugo, inūsanersunga matumínga arкunarneкardlunga. [3] Nâlag-
-kavdle íngilia Eliamut Tispimiumut oкalugpoк ima: nikuigit,
majuarit Samâriap kúngiata arpârtitai pâriartordlugit, oкalugfigi-
-kitdlo ima: Israîlime Gûteкánginermat autdlarpise Eikerûnimiut
Gûtigissât Bâl-Sipûve sujunersioriartordlugo? [4] taimáitumik ima
oкarpoк Nâlagaк: ínángavingmit кaкissangnit arкásángilatit, toкú-
-sagavit. Elialo autdlarpoк. [5] arpârtut uterfigingmáne [Agâsiap]
oкarfigai: sôrme uterpise? [6] oкarfigât: angut pâriartordluta ma-
-juartoк uvavtínut oкarmat: autdlaritse kúngimut autdlartitsissiv-
-sínut uterdluse, imalo oкalugfigisiuk: ima oкarpoк Nâlagaк: Is-
-raîlime Gûteкángínermat autdlartitsivit Eikerûnimiut Gûtigissât
Bâl-Sipûve sujunersioriartorкuvdlugo? taimáitumik ínángavingmit
кaкissangnit arкásángilatit, toкúsagavit. [7] aperai: кanoк-ítumik
táutoкarpa angut táuna pâriartordluse majuartoк oкautsinigdlo
táukunínga ilivsínut oкalugtoк? [8] oкarfigât: angut-una merкor-
Sagg. 13,4; -tûmik atissalik кiterúmigdlo amiussumik кitermigut кiterusersi-
Mat. 3,4. -massoк; oкarpoк tauva: Elia Tispimio tamássa. [9] tauvalo aut-
-dlartitsivigâ tatdlimanik кulilingnut nâlagaussumik tatdlimanigdlo
кulilînik; táussumalo majuarfigâ, atalo, кáкap кârpiâne igsiassoк.
imalo oкalugfigâ: Gûtip inoкutâ ûmâ, kunge oкalugpoк: ateríngôk.
[10] Eliavdle akivâ tatdlimanik кulilingnut nâlagaussoк ima oкalug-

igalugo: Gûtip inokutigigpanga, ingnek kilangmit nákardle nu- Lúk. 9,54.
ıgutdlusilo ivdlitdlo tatdlimanigdlo kulilisit. tauva ingnek ki-
angmit nákarpok nungutdlugitdlo táunalo tatdlimanigdlo kulilê.
ãma autdlartitsivigâ tatdlimanik kulilingnut nâlagaussumik av-
llamik tatdlimanigdlo kulilînik; táunalo pilerpok okalugfigalugo
ıa: Gûtip inokutâ ûmâ, kúnge ima okarpok: tuaviordlutit aterit.
Elia akivok okalugfigalugit ima: Gûtip inokutigigpanga, ingnek
langmit nákardle nungutdlusilo ivdlitdlo tatdlimanigdlo kulilisit.
uva Gûtip ingnera kilangmit nákarpok nungutdlugitdlo táunalo
tdlimanigdlo kulilê. 13 pingajugssãnik tauva ãma tatdlimanik
ılilingnut nâlagaussok tatdlimanigdlo kulilê autdlartípai; tatdli-
nanigdlo kulilingnut nâlagaussut pingajuat majuarpok, tikiúka-
nilo sêrkumiarpok Eliap sâne, kínuvigalugulo okalugfigâ ima:
ûtip inokutâ ûmâ, inũssusera kivfavitdlo ukua tatdlimanik ku-
igdlit inũssusê erdlingnaríkit-ait. 14 ata, ingnek kilangmit ná-
karmat tatdlimanik kulilingnut nâlagaussut mardluk sujugdlît tat-
llimanigdlo kulilê nungutdlugit, mãna inũssusera erdlingnarûk.
'Nâlagkap íngilia tauva Eliamut okalugpok ima: atekatigûk, er-
ıigekinago; tauva nikuípok atekatigalugulo kúngimut. 16 imalo
kalugfigâ: ima okarpok Nâlagak: arpârtunik autdlartitsigavit Eike-
rûnimiut Gûtigissât Bâl-Sipûve sujunersioriartorkuvdlugo, tai-
mailiornerpit Israîlime Gûtekángingmat okausekartumik sujuner-
siugagssangnik? taimáitumik ínángavingmit kakissangnit arkásá-
ngilatit, tokúsagavit. 17 tokuvok tauva Nâlagkap okausia Eliap
kauserissâ nâpertordlugo, Jôrâtdlo kúngíngorpok kingorârdlugo
kiup áipâne Jôrât Jûsavfatip ernera Jûtame kúngiutitdlugo, nang-
minek ernekángingmat. 18 Agâsiamik okalugtuarissagssat avdlat,
anok-iliornere, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip kú-
ngê pivdlugit nalunaerssûtilingne.

kapitalit 2.

Elia kilangmut pavungnartok. Elîsa tupingnartuliortok Jêriggume Bîtilimilo.

1 pivordlo Nâlagkap Elia anorerssuákut kilangmut pavungnar-
tíkumangmago, tauva Elia Elîsalo Gilkâlimit autdlarput. 2 Elialo
Elîsamut okarpok: mâne unigit-ait, Nâlagkap Bîtilimut autdlar-
tingmanga; Elîsale okarpok: ilumut ûmangmat Nâlagak ilumutdlo
ımangmat tarnit, kimásángilavkit. Bîtilimutdlo aterput. 3 pruv-
fîtitdlo ajokersugaisa Bîtilimîtut Elîsa ánivigât okarfigalugo: ili-

-simavit, Nâlagkap uvdlume nâlagkat pīsagâ niarкuvit кulâgut
oкarpoк: uvangátaoк ilisimavara, nipangīnaritse. 4 Eliap tauv
oкarfigâ: Elīsa, mâne unigit-ait, Nâlagkap Jêriggumut autdlar-
-tingmanga; akivâle: ilumut ûmangmat Nâlagaк ilumutdlo ûmang-
-mat tarnit, кimásángilavkit. Jêriggumutdlo tikiúput. 5 pruvfi-
-titdlo ajoкersugaisa Jêriggumītut Elīsa savssarfigât oкarfigalugo
ilisimavit, Nâlagkap uvdlume nâlagkat pīsagâ niarкuvit кulâgut
oкarpoк: uvangátaoк ilisimavara, nipangīnaritse. 6 Eliap tauv
oкarfigâ: mâne unigit-ait, Nâlagkap Jôrtanimut autdlartingmanga
akivâle: ilumut ûmangmat Nâlagaк ilumutdlo ûmangmat tarnit
кimásángilavkit. tamarmigdlo autdlarput. 7 angutitdlo tatdlima-
-nik кuligdlit pruvfītit ajoкersugaisa ilait autdlarput кeкariartor-
-dlutik akiánut alisimavdlutik, táukule mardluk Jôrtanip sinâne
кeкartut. 8 tauva Eliap кagdlersáune tiguvâ, imuvdlugulo ermit
2 Môr.14,21; patigpai avigsârtitdlugitdlo igdlugtut, táukulo mardluk panertúkut
Jôrs. 3,16. ikârput. 9 ikâramigdlo Elia Elīsamut oкarpoк: кinugit кanoк
iliorfigísagivkit ilingnit pêrneкángínivne; Elīsa oкarpoк: anernerit
ilángardlugo ilángautit mardluk uvavnīkilit-ait. 10 akivâ: artornar-
-tumik кinugaluarputit; takugungma ilingnit pêrneкalersitdlunga
taima pineкásautit; kisiáne píngíkuvit taimailísángilaк. 11 pivordl
táuko ingerdlagamik ingerdlagamik oкaloкatigīgdlutik, tauváinaк
кamutit ingnerussut кimugtuarssuitdlo ingnerussut avigsârtíkátd
1 Môr. 5,24; táuko mardluk; Elialo anorerssuákut кilangmut pavungnarpoк
ap. sul. 1,9. 12 Elīsap takugamiuk nivdliavoк: atâtaga atâtaga, Isralīp кamuta
13,14. кimugtilīlo, tauvalo takúsaerdlugo; ánorássanilo tiguvdlugit aligpai
8. avitdlugit; 13 Eliavdlo кagdlersautâ táussumánga katagtoк kivigpa
uterdlunilo Jôrtanip sinâne кeкarpoк; 14 Eliavdlo кagdlersauti
táussumánga katagtoк tiguvdlugo ermit patigpai oкardlune: nauk
Nâlagaк Eliap Gûtia, táuname? patingmatigdlo ermit igdlugtut
avigsârput, Elīsalo ikârpoк.

15 pruvfītit ajoкersugaisa Jêriggume akiane ítut takugamiko
9. oкarput: Eliap anernerata Elīsa uníngavigâ; pâriartordlugulo nuna-
-mut patdlorfigât; 16 oкarfigâtdlo: takúsagitit-ait, kivfavit ilagigait
angutit tatdlimanik кuligdlit píssaussut; autdlarilit-ait nâlagkat
ujariartordlugo, Nâlagkap anernerata кangátartíkamiuk igísimaneráne
кáкat ilãnut кôrкutdlūnīt ilãnut; oкarpordle: autdlartitsinase.
17 kimigīserfigingmánile pakatsisitdlune oкarpoк: autdlartitsigitse;
tauva angutinik tatdlimanik кulilingnik autdlartitsíput, táukulo
ujardleraluarput uvdlut pingasut naninagule. 18 uterfigingmáne

ıuva, táuna Jêriggume uníngagatdlartoĸ, oĸarfigai: oĸarfigíngine-
rivse: autdlarnase.
19 igdloĸarfiuvdlo inue Elîsamut oĸarput: ata, igdloĸarfik na-
oruminaraluaĸaoĸ, sôrdlo nâlagara takussoĸ; ermale ajorpoĸ,
ınalo erninerdlungnarpoĸ. 20 oĸarpoĸ: aigdliúsinga pûgútamik
ıtâmik, taratsunigdlo tássunga ikissivdluse; aigdliúpâtdlo. 21 er-
ıup pikialârfianut tauva anivdlune taratsut tássunga igípai oĸar-
llunilo: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: imeĸ mána perĸingnartúngortí-
para, kingorna toĸússutaujungnáisavoĸ erninerdlungnaĸutaujung-
ıaerdlunilo; 22 tauva imeĸ perĸingnarsivoĸ uvdlumimut agdlât
lîsap oĸausia oĸauserissâ nâpertordlugo.
23 tássánga Bîtilimut majuarpoĸ; avĸusiníkut majuartitdlugo
ıkagpiarĸat igdloĸarfingmit anivdlutik inúkutigât oĸarfigalugo:
ajuarit nujaerútorssuaĸ-â, majuarit nujaerútorssuaĸ-â. 24 kingu-
ıerminut tauva ĸiviardlune takugamigit perdlorĸuvai Nâlagkap
ĸagut; tauva nánut mardluk arnat orpigssuartûmit anivdlutik
ukua ilait merdlertut sisamanik ĸuligdlit mardlugdlo míkagpait.
tássánga Karmalip ĸáĸânut autdlarpoĸ, tássángalo Samâriamut 4,25.
erdlune.

kapitalit 3.

Jôrât Israîlimut kúngíngortoĸ. Mûapíkúnut sorssugtut.

1 Jôrât Aagap ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ Samâriame 1,17.
ĸiut arfersaneĸ-pingajuáne Jûsavfat Jûtame kúngiutitdlugo; ukiut-
llo arĸaneĸ-mardluk kúngiuvoĸ. 2 Nâlagkap iluaríngisânik ilior-
ıoĸ, taimáitoĸ angúmisut arnamisutdlo pinane, Bâlimut napa-
ısuliaĸ angúme sanâ pêramiuk. 3 taimáitoĸ Jarûpiâp Nîpatip
ıerata ajortuliausê Israîlíkúnut ajortuliautigititai átavigai; nigú- 15,24. 28.
ıgilaĸ tássánga.
4 Mîsa Mûapip kúngia nerssutautiligssûgame, Israîlip kúngia
ilerârtarfigâ savârĸanik untritilingnik tûsintilingnik savarssuar-
ıigdlo untritilingnik tûsintilingnik kivssarneĸángitsunik; 5 Aagale
ĸungmat, Mûapip kúngia Israîlip kúngianut tunússivoĸ. 6 tai- 1,1.
nailissúkut kúnge Jôrât Samâriamit anivoĸ Israîlíkutdlo ilũngaisa
ıutsorssordlugit; 7 autdlardlunilo Jûsavfat Jûtap kúngia autdlar-
itsivigâ oĸarĸussivdlune: Mûapip kúngia uvavnut tunússingmat,
ıtdlaĸatigiumavinga Mûapíkúnut, sorssugkiartordlugit? akivâ:
ajuásaunga, iligtut písaunga, ínugtáka ínugtagtut písáput, ĸimug- 1 kúng. 22,4.
uarssûtíka ĸimugtuarssûtigtut. 8 oĸarpordlo: suna avĸutigalugo

majuásaugut? akivâ: Eitumip puilassuitsua avkutigalugo. [9]aut-
-dlarput tauva Israîlivdlo kúngia Jûtavdlo kúngia Eitumivdlo kú-
-ngia; uvdlutdle arfinek-mardluk ingerdlassariákut angalagamik
katerssat nerssutautaitdlo malingnigtigissatik imigssaerúput. [10]Is-
-raîlip kúngia tauva okarpok: alianak, Nâlagkap kúngit uko pi-
-ngasut kaerkusimangmagit Mûapíkut agssainut túniúkumavdlugit.
1 kúng. 22,7. [11]Jûsavfatdle okarpok: tamâne Nâlagak pruvfítekángila Nâlagkami
sujunersiuivfigssavtínik? Israîlip kúngiata kivfaisa ilâta akivâ o-
1kúng.19,19. -kardlune: tamânîpok Elîsa Savfatip ernera Eliap agssainut imer-
-mik kuississartok. [12]Jûsavfat okarpok: táussumanîpok Nâlagkap
okausia; aterfigât tauva Israîlivdlo kúngiata Jûsavfativdlo Eitumiv-
-dlo kúngiata. [13]Elîsale Israîlip kúngianut okarpok: súsagangma
1kúng.18,19. autdláinarit atâtavit pruvfítertainut anânavitdlo prufítertainut; Israî-
-lip kúngiata akivâ: nâgga, Nâlagkap kúngit uko pingasut kaerkusi-
-mangmagit Mûapíkut agssainut túniúkumavdlugit. [14]Elîsa okarpok:
1 kúng. 17,1. ilumut ûmangmat Nâlagak katerssârssuit Gûtiat kivfartorfigissara
Jûsavfatip Jûtap kúngiata táunáussusia sokutigíngíkaluaruvko, kiva-
-sángerkajakâvkit issigísanatitdlo; [15]mānale kúkilagtariarssortumik
Hsk. 1,8. aigdliúsinga; pivordlo kúkilagtariarssortok kúkilagtulermat, Nâlag-
-kap agssaisa kulangilerât; [16]okarpordlo: ima okarpok Nâlagak
kôrok mána imigssamausivilersorsiuk; [17]mássa ima okarpok Nâ-
-lagak: anorimik takúsángilase, sialungmigdlo takúsángilase; ta-
-máitok kôrok mána imiligssuángúsavok, imísausilo ilivsilo savas-
-tisilo nerssutautisilo. [18]tamánalo Nâlagkap nāmagíngínamik
āma Mûapíkut agssavsínut túniúkumârpai; [19]igdlokarfítdlo igpilic-
-gagdlit tamaisa igdlokarfítdlo pitsaunerit tamaisa perdlugtísavase
orpît ajúngitsut tamaisa úpitísavase, imermik puilassut tamaisa
milísavase, nunamernit ajúngitsut tamaisa ujarkanik atorungnaer-
-sásavase. [20]pivordlo uvdlākut tunissutip nekigssap pigdliarine-
-karfiata nalâgut, sunauvfa Eitumip avkusernanit imeroriartortok
nunalo imiligssuángorpok. [21]Mûapíkut tamarmik tusaramíkik ku-
-ngit majuardlutik sorssugkiartorâtik, atautsimut kaerkunekarpat,
sákulersorsínaussutdlo tamarmik utorkaunerussutdlo, nunamigdle
kigdlinganut kekariartordlutik. [22]uvdlākut makiâramik sekernup
imek nuivfigilerâ, Mûapíkut imek akianit takuvât augpalugtok auk
ássigalugo; [23]okarput tauva: auk-una, kúngit ingmingnut piu-
-rutdluínarput ardlâta áipe perdlugtitdlugo; kâ, paggatigissagssa-
-nut, Mûapíkut ukorsê-â. [24]Israîlíkutdle tangmârfiánut tikiu-
-mata, Israîlíkut makitdlutik Mûapíkut perdlugtípait kînaminut

mâtitdlugit; nunãnutdlo iserdlutik Mûapíkut perdlugterĸigpait;
igdlorpagssue nákartípait, nunamernit ajúngitsut tamaisa ujar- 19.
anik igitsivigait nungutdlutik tigumiagkamingnik, ulivkârtitdlugit,
ermik puilassut tamaisa miligpait, orpît ajúngitsut tamaisa úpi-
ípait, Kerrârasime ujaráinait amiákûtitdlugit; táuna igdlusaissut Is. 16,7. 11.
atangerpât perdlugtitdlugulo. [26] Mûapip kúngia takulerame sor-
sugtut artorssartíkãne, angutit arfineĸ-mardlungnik untritigdlit
kulersortut ilaserai Eitumip kúngia ĸerdlertoruvfiginiarumav-
llugo; saperputdle. [27] tauva erne angajugdleĸúne kingorârdlune
ngiussugssaugaluaĸ tiguvâ tuníssutitutdlo ikivkagagssatut pig-
lliutigalugo ungalorssûp ĸâne; Israîlíkut tauva ajuatdlagtorssuá-
gordlutik autdlarput ĸimagdlugo nunamingnutdlo uterdlutik.

kapitalit 4.

Elisa ãma tupingnartuliortartoĸ.

[1] arnaĸ pruvfîtit ajoĸersugaisa nuliaisa ilât Elîsamut nivdlia-
oĸ oĸardlune: kivfat uvîga toĸuvoĸ, ivdlitdlo ilisimavutit, kiv-
avit Nâlagaĸ mianerigâ; akiligagssarsisitsissâle aggerpoĸ, er-
íka mardluk tigujartordlugit kivfarsiariumavdlugit. [2] Elîsap
arfigâ: ĸanoĸ-iliorfigísavavkit? nalunaerfigínga: sumik igdlume
gissaĸarpit? oĸarpoĸ: kivfat arnaĸ igdlume avdlamik pigissa-
ángilaĸ kisiáne puiaussamik ûliamik imalingmik. [3] oĸarpoĸ: 1kúng.17,12.
artorit, sanilisit tarĸamanîtut tamaisa igssoraivfingnik atugag-
sangnik piniarfigíkit, igssoraivfingnik imaĸángitsunik, ikinâĸi-
agit; [4] isísautitdlo matulo matuvdlugo kingunigkut ernivitdlo ki-
gornatigut, igssoraivfingnutdlo tamákunúnga tamanut kuerái-
autit; ulivkârtoĸarângatdlo inâlítarumârpat. [5] autdlarpoĸ tauva
magdlugo, matulo matuvâ kingunermigut ernimilo kingornatigut;
ukua âtsivigingmáne táuna kueraivoĸ. [6] igssoraivfît ímeramigit
nerminut oĸarpoĸ: igssoraivfingmik ãma ĸaitsît; oĸarfigâ: ig-
soraivfigssaĸarungnaerpoĸ; ûlia tauva unigpoĸ. [7] Gûtip inoĸutâ
uva nalunaerfigiartormane oĸarpoĸ: piartorit, ûlia tuniuk, akili-
agssatitdlo akilíkit; amiákúngortugssatdlo ernivitdlo inûtigiu-
nârpase.

[8] pivordlo taimaníkut Elîsa Sûnamiliartoĸ, arnavdlo pisûp
ssanîtup unigtíkâ timiussartorĸuvdlugo; kingornalo avĸutigissa-
ângamiuk tássunga saĸiatdlagtaraoĸ timiussartoriartordlune. [9] u-
iminut tauva oĸarpoĸ: ata, Gûtip inoĸutâ uvavtínut tikerâgí-

-nartoĸ ilisimavara ivdlernartûssoĸ; [10]ĸaliane inêraliorta-ait ig-
-lingmik tássanilo ilissíssutdlugo sinigfingmik nerrivingmigdlo ig-
-siavfingmigdlo nanerûserfingmigdlo; kingornagutdlo uvavtínut pi-
-ssarângame tássuuga isertarumârpoĸ. [11]taimaníkutdlo tássung-
pigame, ĸalialiardlune inêrĸamut iserpoĸ ínardlunilo tássane. [12]inû-
-sugtortaminutdlo Gîgasimut oĸarpoĸ: arnaĸ Sûnamimio táuna
ĸaerĸuguk; ĸaerĸungmanilo sânut ĸeĸariartorpoĸ. [13]inûsugtor-
-taminut oĸarpoĸ: oĸarfigitsiaruk-ait: ata, ilungersûtigigavtigut
ilungersornerssuarmik matumínga, ĸanoĸ iliorfigerĸuvit? oĸar-
-sûtigssaĸarpit kúngimut sákutûtdlĭũnît nâlagãnut? akivâle: ínug-
-tama akornáne uvanga najugaĸarpunga. [14]oĸarmatdlo: ĸano
iliorfigísavara? Gîgase oĸarpoĸ: ilumut, ernexángilaĸ uvialo utor-
-ĸauvoĸ. [15]tauva oĸarpoĸ: ĸaerĸuguk; ĸaerĸungmanilo isertar-
1 Môr. 18, -fianut ĸeĸariartorpoĸ. [16]oĸarpoĸ: mána nagdlerpago, nagdler-
10. 14. -ĸigpago, ernermik eĸitaĸásautit; akivâle: nâgga, nâlagara Gût-
inoĸutâ ûmâ, kivfangnut arnamut sagdloĸinak.

[17]arnardlo nârtulerpoĸ ernertârdlunilo tamána nagdlerma-
nagdlerĸingmago, sôrdlo Elîsap oĸalugfigigâne. [18]merdlertord-
agdliartorpoĸ; pivordlo taimaníkut angúminut anigame kivdl-
-ssunut, [19]tauva angúminut oĸarpoĸ: niaĸora, niaĸora; inûsug-
-tortaminut tauva oĸarpoĸ: arnânut âtsiaruk. [20]âtdlugulo arnâ-
-nut tikiúpâ; sêrĸuinilo igsiavoĸ uvdlup ĸiterarneranut, tauva
toĸuvoĸ. [21]majûtdlugulo Gûtip inoĸutâta sinigfianut ínartipâ
mátutdlugulo anivoĸ. [22]uvinilo ĸaerĸuvâ oĸardlunilo: autdlartit-
-sivigínga-ait inûsugtut ilãnik siutitûtdlo ilãnik; Gûtip inoĸutâ-
arpãsaunga uterssardlunga. [23]oĸarpoĸ: sôĸ uvdlume orningniar-
-piuk? ĸáumánigfiúngilaĸ sapâtiunanilo; sãpâle: taimáikile. [24]si-
-titôĸ igsiautserpâ inûsugtortaminutdlo oĸardlune: ungôrsivdlu-
autdlarit; persaĸuseĸinanga ingerdlatsailivdlunga, kisiáne oĸar-
2,25. -giguvkit. [25]autdlarpoĸ tauva, Gûtip inoĸutânut pivdlune Kar-
-malip ĸáĸânut; Gûtivdlo inoĸutâta takugamiuk akianit, Gîgasimut
inûsugtortaminut oĸarpoĸ: takûk, âjuna arnaĸ Sûnamimio; [26]ar-
-pârit-ait mãna pâriartordlugo, oĸarfigigiugdlo: ajúngilatit? uvit
ajúngila? merdlertoĸ ajúngila? akivâ: ajúngilagut. [27]Gûtip ino-
-ĸutânut pigame ĸáĸamut, isigai exípai; Gîgasilo patdligung-
ajagtorumavdlugo, Gûtip inoĸutâ oĸarpoĸ: taimaitíssuk, tarnimigut
aliatsangmat, Nâlagkavdlo ángiungmanga nalunaerfiginanga. [28]ar-
-naĸ oĸarpoĸ: nâlagara ĸínuvigineriga ernermik? oĸángínerssunga
16. sagdloĸításángilarma? [29]táunale Gîgasimut oĸarpoĸ: ĸitigkut ĸi-

ɪruserit, ajáupiaralo tigumiardlugo autdlarit; nâpitagssatit inûv- 9,1.
luarĸúsángilatit, inûvdluarĸussissigssatit akísángilatit; ajáupiaralo Lúk. 10,4.
kagpiarĸap kînânut ilísavat. 30 nukagpiarĸavdle arnâ oĸarpoĸ:
mut ûmangmat Nâlagaĸ ilumutdlo ûmangmat tarnit, ĸimásángi-
ɪvkit; tauva nikuípoĸ autdlardlunilo maligdlugo. 31 Gîgasip su-
ɪrneramigit ajáupiaĸ nukagpiarĸap kînânut ilivâ, nipeĸángilardle
nigissaĸarnanilo; tauva uterpoĸ pâriartordlugo, nalunaerfigalu-
ɪlo oĸarpoĸ: nukagpiaraĸ itíngilaĸ. 32 Elîsa igdlumut iserame,
t, nukagpiaraĸ toĸussoĸ sinigfingminut ínartitaussoĸ. 33 iser-
lunilo mato matuvâ mátússaoĸasiutdlune; Nâlagkamutdlo tug-
ɪarpoĸ; 34 ĸaĸivdlunilo merdlertoĸ ĸagdlerpâ ĸarne ĸarnanut 1kúng.17,21;
inilo issainut itúmanilo itumainut tugtitdlugit, ĸâgutdlo siârpoĸ; ap.sul. 20,10.
ɪva merdlertup uvingna ũnagpoĸ. 35 makitdlunilo igdlo saĸi-
sârfigâ atausiardlugo, majuardlunilo ãma ĸâgut siârpoĸ; tauva
kagpiaraĸ tangajortarpoĸ arfineĸ-mardloriardlune agdlât, nukag-
iarardlo uípoĸ. 36 Gîgase tauva ĸaerĸuvdlugo oĸarpoĸ: arnaĸ
namimio táuna ĸaerĸuguk; ĸaerĸungmanilo iserfigâ; tauva oĸar-
oĸ: ernerit tigûk. 37 iseramilo isigaisa sãnut patdlorpoĸ nuna- Lúk. 7,15.
ɪut tugtitdlune; ernilo tiguvâ anivdlunilo.

38 Elîsa Gilkâlimut uterpoĸ nuname kâgtut, pruvfîtitdlo ajo- 2,1.
ersugait kînâta sâne igsiáput; inûsugtortaminut tauva oĸarpoĸ:
ɪmik angisûmik iggaserit ûtsivdlutitdlo pruvfîtit ajoĸersugaisa
rissagssainik. 39 ardlâtdlo narssamut anivoĸ naussunik kater-
suiartordlune, vîneĸutaussanigdlo narssap pînik navssârame tá-
sánga neĸaussartûnik narssap pînik katerssuivoĸ ánorásse uliv-
ɪrdlugo; tikíkamilo avgordlugit igamut ûgdliúpai igânut ilaliut-
ɪlugit, mássame naluvdlugit. 40 angutinutdlo niussíput nererĸuv-
ɪlugit; igâtdle nerileramíkik nivdliáput oĸardlutik: toĸunartut-
ɪo igamîtut, Gûtip inoĸutâ ûmâ; nerinerdlo sapilerpait. 41 oĸar-
ɪoĸ: ĸajûssanik aigdleritse; igamutdlo ikivai oĸardlunilo: niussît
ungnut nererĸuvdlugit; tauva sumik ajortumik igamîtoĸángilaĸ.

42 angut tikiúpoĸ Bâl-Salîsamit Gûtip inoĸutâ âtsivigalugo
niussanik pernautinik, timiussianik suaussausianik mardlungnik 3 Môr. 23,20.
ɪdilingnik karrinigdlo aserortigkanik pũmine; oĸarpordlo: inuit
níkit nererĸuvdlugit. 43 kivfâ oĸarpoĸ: ĸanoĸ tamáko savssaig- Juán. 6,9.
lliutigísaváka inungnut untritilingnut? akivâle: inuit tuníkit ne-
ɪerĸuvdlugit, ima oĸarmat Nâlagaĸ: nerísáput amiákûtitaĸásav-
llutigdlo. 44 tauva savssaigdlerfigai, neríputdlo amiákûtitaĸar- Mat. 15,37;
llutigdlo Nâlagkap oĸausia nâpertordlugo. Juán. 6,10 tt.

kapitalit 5.

Nãmât pupêrutitaussoĸ. Gîgase perĸuserdlugtuligame pitdlarneĸartoĸ.

1 Nãmât Sêriap kúngiata sákutûisa nâlagât angutauvoĸ ai-
-langnartoĸ nâlagkame kînâta sâne atarĸissaussordlo, Nâlagta
táussumûna Sêria ánagtingmago; angutdlo táuna sorssutdlarĸigpoĸ
pupigdlunile. 2 Sêriamiut katerssat anigamik, Israîlip nunânit
autdlarúpât inûsugtúnguaĸ arnaĸ Nãmâp nuliaunut kivfángortoĸ
3 táuna arnamut nâlagkaminut oĸarpoĸ: ĸanortoĸ nâlagara Sama-
-riamîtup pruvfîtip sânîkile, tauva pupêrutísagaluarpâ. 4 nâlag-
-kaminut tauva [Nãmât] iserpoĸ nalunaerfigiartordlugo oĸardlune
ima imánalo oĸarpoĸ inûsugtoĸ arnaĸ Israîlip nunânit pissoĸ
5 Sêriavdlo kúngia oĸarpoĸ: autdlarit, tássungnarit, Israîlip kúngi
agdlagkanik nagsiússivigísavara; autdlarpoĸ tauva nagsataĸardlune
talantinik sîlviussunik ĸulinik sîkilinigdlo kûltiussunik arfinilingnik
tûsintilingnik ardlautagssanigdlo ĸulinik; 6 Israîlivdlo kúngianut
10,2. agdlagkat ãpai imáitut: mãnalo, agdlagkat uko ilingnut apûgpata
takúsagit, kivfara Nãmât ilingnut autdlartíkiga pupêruterĸuvdlugo
7 pivordlo Israîlip kúngiata agdlagkat atuaramigit, tauva ánoríssame
aligpai oĸardlunilo: Gûtiunerama toĸutsisínauvdlunga ûmartitsisi-
-nauvdlungalo, ûma autdlartitsivigânga inuk pupêruterĸuvdlugo
1 kúng. 20,7. nalujungnaerdlusilume takuniaritse-ait, uvavnut táuna patsisig-
-ssarsiortoĸ.

8 Elîsale Gûtip inoĸutâ tusarame, Israîlip kúngiata ánoríssame
aligkai, kúnge arpârtitsivigâ oĸarĸussivdlune: suvdlutit ánorissutit
aligpigit? uvanga ornigdlinga-ait, tauva nalujungnáisavoĸ Israîlime
pruvfîteĸartoĸ. 9 Nãmât tauva ĸimugtuarssûtiminik ĸamutiminigdlo
tikiúpoĸ, Elîsap igdluata isertarfiata silatâne unigdlune; 10 Elîsavdlo
arpârtumik autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune: autdlarit Jôrtanimut
Juán. 9,7. 11. uvfariartordlutit arfineĸ-mardloriardlutit, tauva uvingnit iluarsi-
-savoĸ, minguitdlísautitdlo. 11 Nãmâtdle ajuatdlagpoĸ autdlar-
-dlunilo; oĸarpordlo: isumalioraluarama, ánivigísagânga, ĸeĸar-
-dlunilo Nâlagaĸ Gûtine arĸagut tordlorfigísagâ, pupigfigdlo ag-
-ssangminik tagiásagâ pupêrutitdlugo; 12 ajúngínerúngínerpat Da-
-maskusip kûe Apâna Parparilo Israîlip erminit tamanit? taa-
-kunane uvfaruma minguitdlísángínerpunga? tunússivdlunilo aut-
-dlarpoĸ kamagdlune. 13 kivfaisale patdligutdlutik oĸalugfigât o-
-ĸardlutik: atâtaga, sumik pissariussumik pruvfîtip oĸalugfigiga-
-luarpatit, nãmagsísángínerpiuk? mãnale oĸarfigînarpâtit: uvfa-

uva minguitdlísautit. 14 aterdlune tauva Jôrtanimut misugpoĸ
fineĸ-mardloriardlune Gûtip inoĸutâta oĸausia maligdlugo; u-
ingnalo iluarsivoĸ nukagpiarángûp uvingnatut isivdlune, pupê- Lúk. 4,27.
úpordlo. 15 tauva Gûtip inoĸutânut uterpoĸ, nangminerdlo ka-
erssanilo tamarmik, iserdlunilo kînâta sânut ĸeĸariartordlune
arpoĸ: ata, nalujungnailerpunga nuname tamarssuarme Gûte-
ángitsoĸ, Israîlime kisiáne; mãnalo pivdluarĸússutinik tigusît-ait
ɾfangnit. 16 akivâle: ilumut ûmangmat Nâlagaĸ kivfartorfigi-
sara, tigusísángilanga. kimigîserfigigaluarmanilo tiguserĸuvdlune
náipoĸ. 17 tauva Nãmât oĸarpoĸ: kivfat tauva tunineĸarile-ait
ssumik siutitôrssuit igdlugît nangmâgssãnik, kingorna kivfat tu-
íssutigssanik ikivkagagssanik tunîssutigssanigdlo toĸutagssanik
gdlĩsángîname Gûtinut avdlanut, Nâlagkamutdle kisiáne; 18 ma-
umíngale Nâlagkap kivfat isumákêrfigiliugtoĸ: nâlagara Rímûnip
dluanut iserângat patdloriartordlune tássane, táussumalo najú-
nissigissarmanga patdlorângama Rímûnip igdluane, taima pat- 7,2.
llortarama Rímûnip igdluane, Nâlagkap kivfat taimailissartoĸ
ımákêrfigiliugtoĸ. 19 oĸarfigâ: autdlarit erĸigsivdlutit; autdlar- 1 Môr.35,16;
ıoĸ tauva ĸimagdlugo nunákut ûgtorneĸ atauseĸ. 48,7.

20 tauvale Gîgase Gûtip inoĸutâta Elîsap inûsugtortâ oĸarpoĸ:
a, nâlagkama Sêriamio táuna Nãmât ĸajagssũkâ, tikiússai ag-
sainit tigunagit; ilumut ûmangmat Nâlagaĸ, arpagdlunga malí-
avara sumik pissaĸarfiginiardlugo. 21 Gîgasip tauva Nãmât ma-
igkasuarpâ; Nãmâvdlo takugamiuk arpagdlune maligkâne, ĸa-
nutiminit arĸarasuarpoĸ pâriartordlugo oĸardlunilo: ajúngilase?
oĸarpoĸ: ajúngilagut; nâlagkama autdlartípânga oĸarĸussivdlune:
a, mãnarpiaĸ uvavnut tikiúput inûsugtut mardluk Eivfarâp ĸá-
:ânit pruvfîtit ajoĸersugaisa ilait; tuníkit-ait talantimik sîlviu-
ısumik ardlautagssanigdlo mardlungnik. 23 Nãmât oĸarpoĸ: piu-
naguvit, talantit mardluk tigúkit; kimigtusârfigâlo talantitdlo
ardluk sîlviussut aningaussivingnut mardlungnut pôrtordlugit ar-
llautagssatdlo mardluk ilaliutdlugit; inûsugtortamilo ilainut mar-
llungnut túniúpai, sujornane nangmarĸuvdlugit. 24 ĸáĸánguardle
kíkamiuk, agssainit tiguvai torĸordlugitdlo igdlumut; autdlar-
ɩungmatigdlo angutit autdlarput. 25 tauva iserpoĸ nâlagkaminut
ɔĸariartordlune; Elîsavdle oĸarfigâ: sumit pivit, Gîgase? oĸar-
ɔoĸ: kivfat autdlarsimángilaĸ maungalũnît ikungalũnît. 26 oĸar-
igâle: ũmatiga ingerdlaĸatáungínerpa, angut kingumut sângmat
amutine ĸimagdlugit pâriartordlutit? tigusivfiunermat sîlvinik

táukunínga? pigssarsiorfiunermat ánorássanik nautsîvingnigdlo ûîa-
-kutilingnik nautsîvingnigdlo vînekutilingnik savanigdlo ugsingnig-
2 Sâm. 3,29. -dlo kivfanigdlo angutinik kivfanigdlo arnanik? 27 Nâmâp puping-
2 Môr. 4,6; -nera nipísavok ilingnutdlo kinguâgssangnutdlo nâgssáungitsumik
4 Môr. 12,10. kînânitdlo anivok pupigsok aputitut kakortigalune.

kapitalit 6.

sáko saviussok imermut nákartok Elîsap pugtatíkâ. Sêriamiut tagpîtdlissu:
Samâria ungungmássuk, ungussat kâgtorssuángortut.

1 pruvfîtit ajokersugait Elîsamut okarput: takuvat, najugaq
kînavit sâne najugarissarput nivnigilerparput; 2 Jôrtanimut au-
-dlarta-ait, tássángalo tigusilata nungutdluta páukarutigssamik
atautsimik, tássanilo najugagssiorta najugarisínaussavtínik; oka-
-pok: autdlaritse. 3 ardlâtdlo okarmat: piumaguvit, kivfatit ili-
-gíkit-ait, akivâ: iláusaunga. 4 ilagai tauva; Jôrtanimutdlo p-
-gamik orpingnik kivdluíput; 5 ardlâtdle páukarutigssamik úpitit-
-siniarmat, sákua saviussok imermut nákarpok; nivdliavdlunik
okarpok: ata, nâlagara, átartugak-una. 6 Gûtivdle inokutâ okarpok:
sumut nákarame? nákarfianigdlo uparûngmane kissuminek kipiv
igitdlugulo tássunga, sáko saviussok pugtatitdlugo; 7 okarpordlo:
kakíkiuk; tauva agssane isagtípai tiguvdlugulo.

8 Sêriap kúngiata Israîlíkut sorssugfigigamigit, kivfane isu-
-maliokatigai okardlune: tássunga taerigkavnut tangmâsaunga.
9 Gûtivdle inokutâta Israîlip kúngia arpârtitsivigâ okarkussivdlune:
misigssorit tamána avkutiginiarkunago, tássunga Sêriamiut ater-
-simásangmata. 10 Israîlip kúngia tauva autdlartitsivok tássunga
Gûtip inokutâta ingminut okautigissânut inerterkutigissânutdlo,
tássanilo misigssorpok atausiáinarnane mardloriáinarnanilo. 11 tau-
-vale Sêriap kúngiata ûmatâ katsungaerssorpok tamána taimaili-
-ssok pivdlugo, kivfanilo kaerkuvdlugit okarfigai: nalunaerfigiuma-
-ngilisinga, kia ilavta ilâta Israîlip kúngia igdlersorâ? 12 kivfaisale
ilât okarpok: taimáingilak, nâlagara kúnge ûmâ; kisiáne Israîli-
-kúnîtup pruvfîtip Elîsap Israîlip kúngia nalunaerfigissarâ okaut-
-simik inínguame sinigtarfingne okauserissangnik. 13 okarpok: aut-
1 Sâm 23,22. -dlaritse takujartordlugo táuna sumînersok, tauva autdlartitsiv-
-dlunga tiguniásavara; nalunaerfiginekarpok tauva ima: ata, Dûta-
-nimîpok. 14 tauva tássunga autdlartitsivok kimugtuarssungui
kamutinigdlo sákutôrparujugssuarnigdlo; únuákutdlo tikiúkamik

llokarfik avatangerpât. [15]Gûtip inokutâta kivfâ makiârpok pikiv-
lune, anigamilo sunauvfa sakutôrpagssuit igdlokarfik ilugât kimug-
ıarssuitdlo kamutitdlo; inûsugtortâta tauva okarfigâ: ata nâlagara,
nok písaugut? [16]okarpok: ersekinak, uvagut ilagissavut amer- 2 nal. 32,7.
lanerungmata ilagissainit. [17]Elísalo tugsiarpok okardlune: Nâ-
ıgak, issai uisíkit-ait takungnigtitdlugo; inûsugtup issai tauva
ılagkap uisípai takungnigtitdlugo, sunauvfalo, kákak ulivkârtok 1 Môr. 32,1;
nugtuarssungnik kamutinigdlo ingnerussunik Elísamik kaujat- tugs. 34,8.
laissunik. [18]ivkuale aterfigingmáne Elísa Nâlagkamut tugsiar-
ok okardlune: akimángitsut uko patíkit-ait tagpítdlisitdlugit;
tigpai tauva tagpítdlisitdlugit Elísap okausia maligdlugo. [19]Elí- 1 Môr. 19,11.
avdlo okarfigai: avkut mána ingerdlavigssaríngilarse, igdlokar-
gdlo mána ornigagssaríngilarse; maligsinga, apûtíkumârpavse a-
gúmut ujagkavsínut; Samâriamutdlo apûtípai. [20]Samâriamutdlo
lersut Elísa okarpok: Nâlagak, ukua issait uisíkit takungnigtit-
lugit; issait tauva Nâlagkap uisípai takungnigtitdlugit, sunauv- 4 Môr. 22,31.
ılo Samâriap kerkanítdlutik. [21]Israílip kúngiata takugamigit
ísa okarfigâ: unatardlugit unatakiláka, atâtaga? [22]okarpordle:
atásángilatit, panangnik pisigsingnigdlo tigussatit unatarumâr-
ıatit; timiussamik imermigdlo savssaigdlerfigíkit nererkuvdlugit úss. 25,21.
ıerkuvdlugitdlo nâlagkamingnutdlo autdlarkuvdlugit. [23]angisûmik Lúk. 14,16.
uva nerdlítagssiorpai nerisitdlugit imertitdlugitdlo; autdlarkung-
ıatigdlo nâlagkamingnut autdlarput; kingornale Sêriamiut ka-
erssat isertarungnaerput Israílip nunânut.

[24]pivordle kingornagut, tauva Bín-Hâtatip Sêriap kúngiata
terssane tamaisa katerssorpai, majuardlunilo Samâria ungujar-
orpâ. [25]Samâriamilo kâgtorssuángorput, atalo, ungujuarmássuk,
ıtitûp niakua sikilinik arfinek-pingasunik kulilingnik sílviussunik
ekartarpok, tuínguitdlo anait ûgtûtíngûp sisamararterutâta imai
kilinik tatdlimanik sílviussunik akekartardlutik. [26]pivordlo Is-
aílip kúngia ungalorssûp kâne sarssungmat, tauva arnap niv-
lliavfigâ okardlune: ánáussít, nâlagara kúnge ûmâ. [27]okarpok: 2 Sâm. 14,4.
âlagkap ánáungingmatit, sumit uvanga ánássutigssarsiúsavavkit,
erterivingmit tunguiaivfingmitdlûnît? [28]kúngip âma okarfigâ:
ıvit? sâpâ: arnap ûma okarfigânga: ernerit káissuk, uvdlumilo
risigo, tauva akago ernera neriumârparput. [29]tauva ernera û- 5 Môr. 28,53;
ıarput nerivdlugulo; akagúkutdle okarfigigavko: ernerit káissuk úp. 4,10.
rísigulo, erne issertorpâ. [30]pivordlo arnap okausê kúngip tu-
ıaramigit, tauva ánorássane aligpai ungalorssûp kâne sarssugtit-

1kúng.21,27. -dlune; inuitdlo takuvât, sunauvfa pûgssiaĸ ilordlerigâ uvineĸuti-
1 kúng.19,2; -galugo. 31 oĸarpordlo: Gûtip pitdlaĸilinga, Elîsa Savfatip er-
20,10. -nera niaĸuata uvdlume âtavigigpago. 32 Elîsa igdlumine ig-
-siassoĸ utorĸauneritdlo igsiaĸatigigât, angúmik autdlartitsivoĸ
sujornersitdlune; arpârtordle sule ingminut apûtínago Elîsa utor-
1kúng.21,19. -ĸaunernut oĸarpoĸ: takuvisiuk toĸutsissartup ernera táuna aut-
-dlartitsissoĸ niaĸuerĸuvdlunga; misigssoritse, arpârtoĸ isileriarpat
1 kúng.14,6. mato matusiuk ajagdlugulo matumik; nâlagâta isigai tungmarpa-
-lúngínerpat kingornagut? 33 sule oĸaloĸatigititdlugit, ata, arpâr-
-tup aterfigâ oĸariartordlune: takuvat, perdluk mána Nâlagkamit
pissoĸ; sumik sule Nâlagaĸ neriugfigísavara?

kapitalit 7.

sôrdlo Elîsap sujuligtoràtik Samâriamiut Sèriamiunit ánagtut.

1 tauva Elîsa oĸarpoĸ: Nâlagkap oĸausia tusarsiuk; im
oĸarpoĸ Nâlagaĸ: aĸago mána nagdlerpago ĸajûssat ûgtûtip ima
sîkilimik akeĸásáput suaussiagssatdlo ûgtûtit mardluk imait sîki-
5,18. -limik Samâriap isâvfiane. 2 sákutôrĸingneritdle ilâta kúngip ta-
-júmissigissartagâta sãpâ Gûtip inoĸutâ oĸardlune: ata, Nâlagkaj
ĸilak angmavilioraluarpago, oĸauseĸ tamána písanerpa? akivâ
ata, ivdlit issingnik takúsavat, tássángale nerísángilatit.
3 Môr. 13,46. 3 angutit sisamat pupigsut isâvfiup pânîtut; oĸaloĸatigîgput
suvdluta uvagut mâne uníngáinartugut toĸutserdluta? 4 oĸaruvta
igdloĸarfingmut iserta, igdloĸarfingme kângmata tássane toĸú-
-saugut; tamânilo uníngáinaruvta, ãma toĸúsaugut; ĸâ, tunú-
Est. 4,16. -ssivdluta mãna Sêriamiut tangmârfiánut pisa; inûtigpatigut inû-
-saugut, toĸugpatigutdlo toĸúsaugut. 5 târsilersúkutdlo pikíput
Sêriamiut tangmârfiánut piniardlutik; Sêriamiutdle tangmârfiata
isuanut pigamik, sunauvfa inoĸángitsoĸ tamána. 6 mássa Nâlagkap
Sêriamiut tangmârsimassut tusartingmatik ĸimugserpalungmik ĸi-
-mugtuarssugpalungmigdlo, sákutôrpagssuit amerdlasôrssuit per-
-palungnerânik, oĸarfigeĸatigîgput: ata, sorssorĸuvdluta Israêlip
kúngiata Hîtîkut kúngê Egivtinimiutdlo kúngê akilerdlugit iligssar-
-siarai, uvavtínut sorssugkiartorĸuvdlugit; 7 taimáitumik pikíput
ĸimâvdlutigdlo târsilersúkut tupisigdlo ĸimugtuarssûtitigdlo siu-
-titûtitigdlo ĸimagdlugit, tangmârfik aulángitsoĸ taimaititdlugo.
ĸimãput inũssusertik pivdlugo. 8 pupigsut táuko tangmârfiup isua-

ıut pigamik tupeĸ tikípât nerivdlutigdlo imerdlutigdlo tigusiv-
llutigdlo tássánga sîlvinik kûltinigdlo ánorássanigdlo, autdlardlu-
igdlo issertoriartordlugit; uterdlutigdlo tupeĸ avdla tikípât tá-
ısángalo āma tigusivdlutik, autdlardlutigdlo issertoriartordlugit.
auvale oĸarfigeĸatigīgput: taimailiúsángilagut; uvdloĸ mána tássa
dloĸ tipaitsungnartumik oĸáussutilik; nipangīnaruvta nautsor-
ısuivdlutalo ĸaulerserdlugo aĸago, nanissáusaugut ajortulisimav-
lluta; mānale autdlarta kúngip inoĸutai nalunaerfigiartordlugit.
tikíkamik igdloĸarfiup matuíssartuinut tordlorput nalunaerfigalu-
ıitdlo oĸardlutik: Sêriamiut tangmârfiat tikíparput, sunauvfa ino-
ıángitsoĸ-una, inûp nipâlūnît nâme; kisiáne ĸimugtuarssuit pitug-
ıimassut, siutitûtdlo pitugsimassut, tovĸitdlo aulángitsut. [11] tauva
atuîssartut tordlorput kúngip inoĸutai ĸamanītut nalunaerfigalugit.
kúnge tauva makípoĸ únuákut kivfaminutdlo oĸardlune: nalunaer-
igilavse-ait, ĸanoĸ Sêriamiut iliorfigigâtigut; ilisimagamisigut kâg- 6,25.
ugut, tangmârfingmit anisimáput narssamut issertoriartordlutik,
ıardlutik: igdloĸarfingmit anilerpata, tigúsavavut ûmassut igdloĸar-
ingmutdlo iserdluta. [13] kivfaisale ilâta akivâ oĸardlune: ĸimug-
uarssuit amiákûssut matumane amiákûssut ilait tatdlimat tigulisi-
ıik-ait, ata, táukua taimaeĸatigait Israīlip ujameriagssue tamaisa
ıatumane amiákûssut, taimaeĸatigaitdlo Israīlip ujameriagssue ta-
maisa nungúsimassut; autdlartitsivdluta takuniarta. [14] ĸimugtuar-
ssuit igdlugît mardluit tauva tigungmatigik, kúngip autdlartípai,
êriamiunik tangmârsimassunik malingnaorĸuvdlugit, oĸardlune:
ıtdlardluse takujartoritse. [15] malingnáuputdlo táukuninga Jôrtane
kitdlugo, atalo, avĸutât tamarme ulivkârtoĸ ánorássanik peĸutinig-
llo Sêriamiut ĸimânasuardlutik igitainik; arpârtutdlo uterput kú-
ıgilo nalunaerfigalugo. [16] tauva inuit anivdlutik Sêriamiut tang-
mârfiat ujajârpât; ĸajûssatdlo ûgtûtip imai sīkilimik akeĸalerput,
ıaussiagssatdlo ûgtûtit mardluk imait sīkilimik, Nâlagkap oĸausia 1.
âpertordlugo. [17] sákutôrĸingnerit ilât najúmissigissartagke kúngip
âvfingmut takusaissûtingmago, inuit tugdlarpât toĸutdlugo; sôrdlo
ûtip inoĸutâ oĸalugsimassoĸ, kúngip aterfigingmane oĸalugkame.
ıpivordlo sôrdlo Gûtip inoĸutâ kúngimut oĸalugsimassoĸ oĸar-
dlune: aĸago mána nagdlerpago suaussiagssat ûgtûtit mardluk 1.
ıait sīkilimik akeĸásáput ĸajûssatdlo ûgtûtip imai sīkilimik Sa-
mâriap isâvfiane; [19] sákutôrĸingneritdle ilâta Gûtip inoĸutâ sāpâ 2.
ĸardlune: ata, Nâlagkap ĸilak angmavilioraluarpago, oĸauseĸ

tamána písanerpa? akivâlo: ata, ivdlit issingnik takúsavat, ta-
-ssángale nerísángilatit. [20]taimalo pinekarpok: isâvfingme inuit
tugdlarpât tokutdlugo.

kapitalit 8.

arnamik Sûnaminiumik. Hâsaile Sêriame kúngíngortok. Jôrâm Agàsialo
Jûtame kúngiussut.

4,35. [1]Elîsa okalugpok arnamut ũmartitaminik ernekartumut okar-
-dlune: pikigit autdlardlutitdlo, ivdlitdlo inokutititdlo, takornar-
-tauvdlutitdlo takornartauvfigisínaussangne; mássa Nâlagkap nag-
-dliuterkungmane kângnek nunamut nagdliúkumârujok ukiut ar-
-finek-mardluk [atásavdlune]. [2]arnak tauva pikivok Gûtip ino-
Rút. 1,1. -kutâta okausia maligdlugo; autdlardlunilo, nangminerdlo inoku-
-tinilo, takornartauvok Filisterit nunãne ukiut arfinek-mardluk.
Rút. 1,6. [3]ukiut arfinek-mardluk kímûngmata, arnak táuna Filisterit nunãnit
uterame anivok nivdliajartordlune kúngimut igdluminik narssauti-
5,20. -minigdlo. [4]kúngile Gûtip inokutâta inûsugtortânut Gîgasimut
okalugtok okardlune: malungnangârtuliat tamaisa Elîsap nãmag-
-sissai uvavnut okalugtuaríkit-ait. [5]pivordlo táuna kúngimut o-
-kalugtuartitdlugo tokussumik ũmartitânik, tauvardluínak arnak
ũmartitânik ernekartok kúngimut nivdlialerpok igdluminik nar-
-ssautiminigdlo; Gîgase tauva okarpok: nâlagara kúnge ûmâ, ta-
4,35. -mássa arnak táuna, tamássalo ernera Elîsap ũmartitâ. [6]kú-
-ngivdlo aperssormane arnap okalugtũpâ; tauva kúngip sakissartai
ilãnut ilagitípâ okardlune: pigissai tamaisa utersákit narssautimi-
-nitdlo pigssarsiagssai tamaisa taimanernit nuna kimangmago mi-
-namutdlo agdlât.

[7]kingorna Elîsa Damaskusimut pivok, Bîn-Hâtate Sêriamiut
kúngiat náparsimassok; nalunaerfigâtdlo okardlutik: Gûtip inokuti
tamaunga pivok. [8]tauva kúnge Hâsailimut okarpok: pajugutig-
5,5. -ssamik nagsatakardlutit autdlarit Gûtip inokutâ pâriartordlugo.
Nâlagardlo táussumûna sujunersioruk okardlutit: inũsanerpunga
matumínga nápautekardlunga? [9]Hâsaile tauva autdlarpok pâriar-
-tordlugo, pajugutigssamik nagsatakardlune ajúngitsunigdlo tama-
-lânik Damaskusip pînik katigagtût sisamanik kuligdlit nangmai-
-nik; iserdlunilo kekariartorpok kînâta sânut okardlune: ernerpit
Bîn-Hâtatip Sêriap kúngiata ilingnut autdlartípânga okarkussiv-
-dlune: inũsanerpunga matumínga nápautekardlunga? [10]Elîsap

arfigâ: autdlarit oкariartordlutit: inûnaviásángilatit; Nâlagkap
ɩungnigtingmanga toкúsassoк. [11] issíkúpâlo taimailiortuarsínar-
lunilo pakatsitserdlugo; Gûtivdlo inoкutâ кíssaserpoк. [12] tauva
ɩsaile oкarpoк: suna pivdlugo nâlagara кiava? akivâ: ilisima-
avko ajortoк Israîlip kinguainut nãmagsissagssat: igdloкarfît
›iliugagdlit ikitísagitit, sákunerdlârtait panamik toкúsagitit, nâ- 10,32.
ɩngiartait seкumisísagitit, nârtussortait sīsagitit. [13] Hâsaile o-
arpoк: sûgame kivfat, кingmeк táuna, taima agtigissunik nã- 1 Sâm. 24,15.
ɩagsisitsísava? Elîsavdle akivâ: Nâlagkap takungnigtípânga, Sê- 1 kúng. 19,15.
ɩamut kúngíngúsassutit. [14] tauva Elîsamit autdlarpoк nâlagka-
ɩinutdlo pivdlune; táussumalo oкarfigâ: Elîsap кanoк oкarfi-
âtit? akivâ: oкarfigânga: inũsautit. [15] pivordle aкagûngmat,
ɪva кipik tiguvâ, imermutdlo misugdlugo kînânut isuípâ toкut-
lugo; Hâsaililo kúngíngorpoк kingorârdlugo.
[16] ukiut tatdlimãne Jôrât Aagap ernera Israîlime kúngiutit-
lugo, Jûsavfat Jûtame kúngiungmat, kúngíngorpoк Jôrât Jûsav- 1 kúng. 22,51;
ɩtip ernera Jûtap kúngia. [17] pingasunik кulilingnik mardlung- 2 nal. 21,1. 2 nal. 21,5.
igdlo ukioкardlune kúngíngorpoк, ukiutdlo arfineк-pingasut kú-
giuvoк Jerûsalâme. [18] Israîlip kúngîsa avкutât ingerdlavigalugo 2 nal. 21,6.
кivoк, sôrdlo Aagákut iliortut, Aagap pania nuliarigamiuk; Nâ-
ɩgkavdlo iluaríngisânik iliorpoк. [19] Nâlagkavdle Jûta aseroru- 2 nal. 21,7.
nángilâ kivfe Dâve pivdlugo, sôrdlo oкarfigigingne nanerússamik 2 Sâm. 7,13 tt.
niumavdlugo ernerisigut uvdlut nungutdlugit. [20] inûtitdlugo Ei- 1 kúng. 11,36; 15,4.
umíkut tunússíput Jûtákúnut nálásaerdlutik, kúngimigdlo ing- 2 nal. 21,8.
oingnut ivertitsíput. [21] taimáitumik Jôrât Saeriliarpoк кamú- 2 nal. 21,9.
suit tamaisa nagsardlugit; únuautitdlugulo pikivdlune táussuma
tumíkut perdlugtípai avatangermáne кamússuisalo nâlagait tá-
ᐧutdlugit; inuitdlo tupimingnut кimãput. [22] Eitumíkutdle tunú- 2 nal. 21,10.
siuarput Jûtákúnut nálásaerdlutik uvdluminut agdlât; tauvalo
pna tunússigujoк uvdlune táukunane. [23] Jôrâmik oкalugtua-
issagssat avdlat, кanoк-iliornere tamarmik, tamáko agdlagsimáput
ɩgpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. [24] Jô-
âtdlo sujuaissaminut ínarpoк, sujuaissanilo ilissaoкatigai Dâvip
ìloкarfiane; Agâsialo ernera kúngíngorpoк kingorârdlugo. 2 nal. 22,1.
[25] ukiut arкaneк-áipãne Jôrât Aagap ernera Israîlime kúngiu- 9,29.
itdlugo kúngíngorpoк Agâsia Jôrâp ernera Jûtap kúngia. [26] mar- 2 nal. 22,2.
lungnik кulilingnik mardlungnigdlo ukioкardlune Agâsia kúngí-
ɩgorpoк, ukiordlo ataauseк kúngiuvoк Jerûsalâme; arnâta aterâ 11,1.
ɩâlia, Israîlip kúngiata Oúmerip ernutâ. [27] Aagákut avкutât inger-

-dlavigalugo saKivoK Nâlagkap iluaríngisânik iliordlune, sôrdl
Aagákut, Aagákúnut ningáussiúkame. 28 Jôrât Aagap ernera Hi-
9,14; -sailimut Sêriap kúngianut sorssugkiartoKatigâ Râmûtime Gîlia-
2 nal. 22,5. -timîtume; Sêriamiutdlo Jôrât unatarpât. 29 tauva kúnge Jôrât
9,15; uterpoK nakorsartíkiartordlune Jisrílime unatarneKarnine píssut-
2 nal. 22,6. -galugit, Sêriamiut unatarmáne Râmame, Hâsaile Sêriap kúngi
sorssugkamiuk; Agâsialo Jôrâp ernera Jûtap kúngia aterpoK u-
-kusardlugo Jôrât Aagap ernera JisrîlimîtoK, náparsimangmat.

kapitalit 9.

Jîgô kúngíngortoK; Jôrât Agâsialo Jisipîlilo toKúkai.

1 pruvfîtit ajoKersugaisa ilât pruvfîtip Elîsap Kaerkuvâ oKar-
-figalugo: Kitigkut Kiteruserit, marrardlo mána ûliamik imalik
nagsardlugo autdlarit Râmûtimut Gîliatimîtumut; 2 tássunga tikí-
-kuvit, Jîgô Jûsavfatip ernera Nimsip ernutâ tássane takuniásavat;
iserdlutitdlo nikuitísavat Katángutaisa akornánit isertitdlugulo im-
1kúng.22,25. -nguamit inínguamut avdlamut. 3 marrardlo ûliamik imalik tigu-
-savat, niaKuanutdlo kuivdlugo oKásautit: ima oKarpoK Nâlagk:
1kúng.19,16. taníparkit Israîlimut kúngíngortitdlutit. matulo magpísavat ú-
-mâvdlutitdlo, mulúsángilatit. 4 inûsugtoK pruvfîtip inûsugtort
tauva autdlarpoK Râmûtimut Gîliatimîtumut. 5 tikiúkame u-
-kulerpai sákutût nâlagait igsiassut, oKarpordlo: oKausigssaKar-
-punga ilingnut, sákutût nâlagât-â; Jîgô oKarpoK: kimut u-
-dlavtínut? akivâ: ilingnut, sákutût nâlagât-â. 6 nikuitdlunil
igdlumut iserpoK, ûlialo niaKuanut kuivdlugo oKarfigâ: ima oKarpoK
NâlagaK Israîlip Gûtia: taníparkit Nâlagkap ínugtainut Israîlikut
1 kúng. 21, kúngíngortitdlutit; 7 nâlagkavit Aagap inoKutai perdlugtísavat
22 tt. kivfamalo pruvfîtit aue Nâlagkavdlo kivfaisa tamarmik aue ak-
-niúsaváka Jisipîlimut; 8 nungutitáusáput Aagap inoKutai ilûngar-
1kúng.14,10. -mik; Aaga pêrutísavara Karmamut Kuissartunik, mátússanik ipe-
5 Môr.32,36. -ragkanigdlo Israîlime; 9 Aagavdlo inoKutai taimaisísaváka Jarúpiap
1kúng.15,29; Nîpatip ernerata inoKutaisut Baisavdlo Agiap ernerata inoKutaisut:
16,3. 10 Jisipîlilo Kingmit nerísavât Jisrîlip narssâne ilissisoKásanani-
1kúng.21,23. tauva mato magperpâ Kimâvdlunilo. 11 nâlagkame kivfainut Jîgô
25. aningmat, oKarfigât: perdloKángila? suna pivdlugo pivdlingârtut
táuna ilingnut tikiúpa? oKarfigai: nalúngilarse angut táuna u-
-nordlo isumaKartoK. 12 oKarput: taimáingilaK, nalunaerfigitigut-
ait; oKarpoK: ima imánalo oKarfigânga oKardlune: ima oKarpoK

ilagaκ: tanípavkit Israîlimut kúngíngortitdlutit. [13]tuaviordlutik
ıva tigusíput nungutdlutik ánorássamingnik, atânutdlo ilivdlugit Mat. 21,7.
ıgmeráinarnut; suvdluartáussuarnigdlo κardlortarput oκardlutik:
;ô kúngiuvoκ. [14]tauvalo Jîgô Jûsavfatip ernera Nimsip ernutâ
râmut pikigtitsivoκ. Jôrâp Râmût Gîliatimîtoκ ungugamiuk Is- 8,28.
ıîlikut ilũngaisa ilagalugit Hâsailimut Sêriap kúngianut sorssug-
lune, [15]uterpoκ kúnge Jôrât nakorsartíkiartordlune Jisrîlime u- 8,29.
ıtarneκarnine píssutigalugit, Sêriamiut unatarmáne Hâsailimut
riap kúngianut sorssugkame. Jîgô oκarpoκ: ilumarse taimaigpat,
lloκarfingmit anissoκásángilaκ aniguissumik nalunaeriartortugssa-
ık Jisrîlime. [16]κimugserdlune tauva Jîgô Jisrîlimut autdlarpoκ,
rât tássane nalangmat; Agâsiale Jûtap kúngia atersimassoκ Jôrât 8,29.
ιusardlugo. [17]κinerdlersûssup Jisrîlime κaκivfiliap κâne κeκartup 2 Sâm. 18,24.
;ũkut aggersorpagssuit takugamigit oκarpoκ: aggersorpagssuit
igãka; Jôrâtdlo oκarpoκ: κimugtilingmik aigdlerit autdlartitdlu-
ılo pâriartorκuvdlugit; oκásavoκ: erκigsinarpise? [18]κimugtilik
ıva autdlarpoκ pâriartordlugo oκardlunilo: kúnge ima oκarpoκ:
ιigsinarpise? Jîgûp akivâ: erκigsinarssuserput súsaviuk? tu-
ıarit kingunivnut. κinerdlersûssordle nalunaerpoκ oκardlune:
ıârtup tikíkaluarpai uternanile. [19]κimugtilingmigdlo avdlamik
tdlartitsivoκ; tikíkamigit oκarpoκ: kúnge ima oκarpoκ: erκig-
narpise? Jîgûp akivâ: erκigsinarssuserput súsaviuk? tunuarit
ıgunivnut. [20]κinerdlersûssordlo nalunaerpoκ oκardlune: tikíka-
ıarpai uternanile; ingerdlausiatdlo sôrdlo Jîgûp Nimsip ernutâta
;erdlausia, mássa pivdlerortutut ingerdlatípai. [21]tauva Jôrât
arpoκ: pitugtuigitse; κamutailo κimugtugssalersípait; aníputdlo
râtdlo Israîlip kúngia Agâsialo Jûtap kúngia, tamarmik ingmíkut
ımuteκardlutik, aníput Jîgô pâriartordlugo, nâpípâtdlo Nâpûtip
ırîlimiup narssautâne. [22]Jôrâp Jîgô takugamiuk oκarpoκ: Jîgo, 1 kúng. 21, 1. 19.
ιigsinarpit? akivâ: κanoκ, erκigsinarssusera? Jisipîlip arnavit
erssartarnere ilisîtsarnerilo taima amerdlatigititdlugit. [23]tauva
rât sanguvoκ κimâvdlune; Agâsiamutdlo oκarpoκ: Agâsia-â, per-
luliornerssuaκ. [24]Jîgûvdle pisigsine κilutdlardlugo Jôrât pisigpâ
îsa akornatigut κarssoκ ũmatâgut anitdlagtitdlugo; táunalo κa-
ıutiminut aκugdlârpoκ. [25]tauvalo Bitkarimut sákutôrκingnerta-
ıinut oκarpoκ: kivigdlugo Nâpûtip Jisrîlimiup narssautânut ige-
ıuk; mássame erκaimagit, ivdlitdlo κimugseκatigîgkavta igdlu-
gdluta Aaga angutâ maligdlugo, Nâlagkap oκauseκ nanertui- 1 kúng. 21,19; 22,38.
ıugssaκ mána táussumúnga aníkâ: [26]Nâpûtip aua ernerisalo aue

igpagssaĸ takúngínerîka? oĸarpoĸ Nâlagaĸ, akilísavavkitdlo na-
-ssame tamatumane, oĸarpoĸ Nâlagaĸ. mānalo kivigdlugo na-
2 nal. 22,9. -ssamut igeĸiuk Nâlagkap oĸausia maligdlugo. 27 Agâsiap Jûta
1 kúng. 21,2. kúngiata takugamiuk ĸimâvoĸ avĸusiníkut igdlup nautsívingmit
tungânut; Jîgûvdle malerssorpâ oĸardlunilo: táunátaoĸ ĸamutai
perdlugtísiuk Jivdligâp erĸânītup Guerip majuariâne: Makitumut
ĸimâvdlune tássane toĸuvoĸ. 28 kivfaisa Jerûsalâmut ĸimugsiupâ
iliversiânutdlo ilivât sujuaissainut Dâvip igdloĸarfiane. 29 ukiu
arĸarnáne Jôrât Aĸgap ernera kúngiutitdlugo Agâsia Jûtamut k-
-ngíngorpoĸ.
30 Jîgô Jisrílimut tikiútoĸ Jisipîlip tusaramiuk kīne amiumi
agiarpâ niarĸilo pínersardlugo igalākutdlo itsuardlune; 31 Jîgûm
1 kúng. 16, isâvfingmut iseriarmat, oĸarpoĸ: perdloĸángínerdlune Símere m
10. 18. -lagkaminik toĸutsissoĸ? 32 kīnile igalâmut ârdlortitdlugo tau
oĸarpoĸ: kina iligâra, kina? tauva saĸissartut mardluk pingasu
-dlūnît itsuarpât. 33 oĸarpoĸ tauva: nákartísiuk; nákartípâtdl
auatalo ilâta ĸarmaĸ ĸimugtuarssuitdlo serpartarfigai; tugdlarpâtdl
34 isersimavdlune nerigame imeramilo oĸarpoĸ: takusarsiuk u
1 kúng. 16,31. perdlorĸussaussoĸ táuna iliverdlugulo, kúngip pania tássaung
35 iliveriartoramíkule avdlamik nanissaĸángitdlat kisiáne niaĸuka
isigainigdlo agssaisalo itumainik. 36 uterdlutigdlo nalunaerfig
-mâne oĸarpoĸ: Nâlagkap oĸausia tamássa, kivfamigut Elia
10; Tíspimiúkut oĸauserissâ oĸardlune: Jisrílip narssâne ĸingmit
1 kúng. 21,23. -rísavât Jisipîlip uvingna; 37 Jisipîlivdlo timâ toĸungassoĸ in
Jer. 8,2. ísavoĸ narssap ĸâne, Jisrílip narssâta ĸâne, oĸartoĸarnavêrsitdl
tássa Jisipîle.

kapitalit 10.

Aagákut Bâlíkutdlo Jîgûp piarai.

erĸ. 8,30. 1 Aaga arfineĸ-mardlungnik ĸulilingnik erneĸarpoĸ Samâria
Jîgûlo agdlagkanik agdlagpoĸ Samâriamutdlo autdlartitsivdlune Ji-
-rílip nâlagainut, utorĸaunernut Aagavdlo [erniminut] angut
5,6. -titainut, oĸarĸussivdlune: 2 mānalo, agdlagkat uko ilivsínut a
-pata, ilivsíníngmata nâlagkavse ernere, ilivsíníngmatalo ĸa
ĸimugtuarssuitdlo igdloĸarfigdlo igpiliugalik sákutdlo: 3 nâlag
ernerisa ajúngínerssât iluarnerssât ĸinerniásavarse angutâta ig-
-fianut ĸilâlingmut ingititdlugo, sorssugdlusilo nâlagkavse inoĸa
9,24. 27. igdlersordlugit. 4 ersingâleĸautdle oĸardlutigdlo: ata, kúngit ta
mardluk atasínáungingmata sâne, ĸanoĸ uvagut atasínáuss

dlumilo augnex igdloxarfingmilo angnex utorxauneritdlo anguti- 1.
itdlo táuko Jîgûmut autdlartitsíput oxarxussivdlutik: kivfarâv-
;ut, xanordlo oxarfigiguvtigut, taimardluínax iliúsaugut; kimig-
ũnît kúngíngortitsiumángilagut; ivdlit iluarissangnik piumârputit.
uva agdlagkanik avdlanik agdlagfigai oxardlune: uvanga pigiguvse
igalo nâlagkumaguvsiuk, angutit nâlagkavse ernerisa niaxue ti-
savase Jisrîlimutdlo aggiutdlugit uvavnut axago mána nagdler-
go. kúngivdle ernere angutit arfinex-mardlungnik xuligdlit ig-
oxarfiup angnertaine perorsaissimingne ítut. [7]agdlagkatdlo apûv-
iugmatik tiguvait. kúngip ernere toxutdlugitdlo, angutit arfinex- ert. 9,5.
rdlungnik xuligdlit; niaxuilo uuioragkanut ikivdlugit Jisrîlimut
;siúpait táussumúnga. [8]arpârtup tikiutdlune nalunaerfigingmane
ı: kúngip ernerisa niaxue ãpait, oxarpox: isâvfiup pânut iligat-
arsigik mardluvingordlugit axagumut. [9]axagûngmat anigame
sunga xexariartordlune, inungnut tamanut oxarpox: iluartûvuse
se; takuvavsinga, uvanga nâlagara pikigtitsivfigigiga toxutdlugo;
le uko tamaisa perdlugtípai? [10]nalujungnaeritse mãna, atúngit- Jôrs. 21,45;
xángitsox Nâlagkap oxausiata ilànik, Aagap inoxutainut Nâ- 1 kúng. 8,56. 1kúng.21,22.
gkap oxauserissâta; kivfamigut Eliákut oxauserissane Nâlagkap
nagsivâ. [11]Jisrîlimĩtutdlo Aagap inoxutai amiákûssut tamaisa
ûp perdlugtípai angnertailo ilisarexatigissailo palasertailo ani-
ússumik táussuma ilagigaluanik amiákuerutdlugo. 4 Môr. 21,35.

[12]tauva pikivox piartordlunilo Samâriamut autdlarpox; avxu-
nermîtdlune Bît-Eíkite savanik pârssissut piat tikilerdlugo
Agâsiap Jûtap kúngiata xatángutai Jîgûp nâpíkamigit oxarpox:
ûvise? akivât: Agâsiap xatángutigâtigut, aterpugut kúngip xi- 2 nal. 22,8.
rnai kúngivdlo nuliata xitornai takujartordlugit ajúngínersut. [14]o-
ırpox: tigusigik ûmassut; tiguvaitdlo ûmassut toxutdlugitdlo Bît-
itip iterssaliartâta saniane, angutit sisamanik xuligdlit mardlug-
o; ilât atauserdlũnît amiákûtíngilât. [15]tássánga autdlarame Jû-
ta Rîggap ernera nâpíkamiuk pârâne, pivdluarxuvâ oxarfigalugo:
atit perxusersuípa, sôrdlo ũmatiga ũmatingnut? Jûnâtap anger-
ane oxarpox: taimaigpat, agssagkut exitigit; agssangmigutdlo Jer. 35,6 tt.
tingmat, xamutinut ingminut xaxitípâ [16]oxardlune: áiparínga,
lagkamut ilungersornera takúsavat. xamutainilo ximugsiúpât.
amâriamutdlo pigame, Aagákut Samâriame amiákûssut tamaisa
dlugtípai nungutserdlugit, Nâlagkap oxausia Eliamut oxauserissâ 1kúng.21,21.
ertordlugo.

[18]kingorna Jîgûp inuit ilũngaisa katerssorpai oxarfigalugitdlo:

1kúng. 16, 31 tt. Aaga Bâlimut kivfartornikingmat, Jìgô táussumúnga kivfartorner-
-túsavoĸ; [19] mãnalo Bâlip pruvfîtai tamaisa kivfailo tamaisa pa-
-lasertailo tamaisa uvavnut ĸaerĸusigik maĸaissinartoĸarĸunago,
Bâlimut angisûmik tunissutigssaĸarama toĸutagssamik; maĸaissi-
-nartoĸarpata kinaunersumigdlũnît, inũsángilaĸ. Jìgûle taimailiorpoĸ
terdlinganêriniardlune, Bâlip kivfai pîarumavdlugit. [20] Jìgûlo oĸar-
-poĸ: Bâlimut uvdlormik katisimavigssamik ivdlernartitsigitse. tor-
-dlulautigât tauva. [21] Israîlilo ilũngât Jìgûp autdlartitsivigingmago,
Bâlip kivfai tamarmik tikiúput, atautsimigdlũnît amiákoĸángitdlui
tikiutíngitsumik; Bâlivdlo igdluanut iseramik tátoĸipât Bâlip igdlua
isuanit isuanut. [22] ánorausivingmut ivertitaussoĸ tauva oĸarfigâ: Bâ-
-lip kivfai tamaisa sarĸúmersitsivigikit ássûtigssainik, ássûtigssaitdlo
15. sarĸúmersipai. [23] tauvalo Jìgô Jûnâtalo Rîggap ernera Bâlip igdlua-
-nut iserput; Bâlivdlo kivfainut oĸarpoĸ: ujardleritse takuniardlu-
-silo, Nâlagkap kivfaisa ilãnik tamâne ilaĸarĸinavuse, kisiáne Bâlip
kivfáinainik. [24] isermatalo tunissutinik toĸutagssanik tunissutinigdlo
ikivkagagssanik pigdlĩsavdlutik, Jìgûp angutit arfineĸ-pingasunik
ĸuligdlit katerssortípai silatânut oĸardlunilo: angutit agssavsinut
1kúng.20,39. pisitama ilât atauserdlũnît ánagpat, inũssusia inũssutsimik sivner-
-neĸásavoĸ. [25] tunissut ikivkagagssaĸ pigdliarineĸarêrmat, Jìgô
arpagtartunut sákutôrĸingnernutdlo oĸarpoĸ: iserdluse perdlugti-
1kúng.18,40. -sigik, ilât atauserdlũnît anisínago; perdlugtípait tauva panap ki-
-nânik, arpagtartutdlo sákutôrĸingneritdlo igípait autdlardlutigdlo
Bâlip igdluata nunaĸarfigtânut. [26] Bâlivdlo igdluata napassuliartai
3,2. anípait ikivkardlugitdlo; [27] Bâlimutdlo napassuliaĸ ũkautípât: Bâ-
-livdlo igdlua inguvterdlugo anartarfiliarât uvdlumimut agdlât.
3,3. [28] taima Jìgûp Bâle piunêrutípâ Israîlimit pêrsitdlugo. [29] taimáitoĸ
13,2. 11: 14,24. Jarũpiâp Nîpatip ernerata ajortuliausê Israîlíkúnut ajortuliautigi-
-titai Jìgûp nigúngilai malísaerdlugit, norraussat kûltiussut Bîtili-
-mĩtut Dánimĩtutdlo.

[30] Nâlagardle Jìgûmut oĸarpoĸ: iluarissara nãmagsivdluaragko
Aagap inoĸutainut iliordlutit ũmámiugissáka migssiliordluínardlugit,
15,12. kinguâgssavit sisamagssait Israîlip igsiavfiutâne ĸilâlingme igsiáâ-
-put. [31] Jìgûle misigssúngilaĸ, Nâlagkap Israîlip Gûtiata inatsisai
ilerĸoralugit ũmámigut ilũngardlune saĸíngilaĸ; nigúngilaĸ Jarũ-
15,18. 28; -piâp ajortuliausînit Israîlíkúnut ajortuliautigititainit. [32] uvdlume
1kúng.16,19. tamákunane Nâlagkap Israîle ilángaissarfigilerpâ, Hâsailivdlo Israîlíkut
8,12. perdlugtípai tamatigut nunãne, [33] Jôrtanimit seĸernup nuissarfiata
tungâgut, Gîliatip nunâ ilũngardlugo, Gâtíkut Rûpiníkutdlo Mânar-

síkutdlo, Aaruêrimit kũngûp Arnûnip sinânĩtumit Gîliatilo Bâsanilo.
[1]Jîgûmik okalugtuarissagssat avdlat, kanok-iliornere tamarmik pí-
ssauneralo tamarme, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Is-
raîlip kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. [35]Jîgûlo sujuaissaminut
narpok, iliverpâtdlo Samâriame; Jûagarsilo ernera kúngíngorpok 13,1.
ingorârdlugo. [36]uvdlut Jîgûp Israîlimut kúngiuvê Samâriame
ássa ukiut mardlungnik kuligdlit arfinek-pingasutdlo.

kapitalit 11.

Atâliamik. Jûarse kúngíngortok.

[1]Atâliap Agâsiap arnâta takugamiuk erne tokusimassok, pi- 8,26; 2 nal. 22,10.
kivok kúngitdlo kinguait tamaisa pîardlugit. [2]Jûsipavdle, kúngip 2 nal. 22,11.
lôrâp paniata, Agâsiap najâta, Jûarse Agâsiap ernera tiguvâ tig- 1 nal. 3,11.
dligdlugo kúngip ernerisa tokutaussut akornánit, táunalo milugtit-
sissâlo ininguame sinigtarfingme ititdlugit, Atâliamitdlo issertorpâ
okúnekartailivdlugo; [3]táussumanîtdlune Nâlagkap igdluane ukiut 2 nal. 22,12.
arfinigdlit issertorsimavok; Atâliale nunamut kúngiussok. erk. 9,5.
[4]ukiut arfinek-áipãne Jûjatâp autdlartitsivdlune aisípai sáku- 2 nal. 23,1.
tût kúngip pârssissaisa arpagtartutdlo untritilîsa nâlagait ingmi-
nutdlo isertitdlugit Nâlagkap igdluanut; angerfigalugitdlo ugper-
narsaisípai Nâlagkap igdluane kúngivdlo ernera táukunúnga taku-
titdlugo. [5]inápailo okardlune: tássa kanok-iliornigssarse: ilavse 2 nal. 23,4.
pingajue sapâtíkut kivfartûtekartut pigãsáput pigârfingme kúngip
igdluata sânĩtume, [6]pingajuilo isâvfingme Suerime, pingajuilo isâv-
fingme arpagtartut [inâta] tunuanĩtume; pigãsausilo pigârfingme
igdlup sânĩtume patdlingnekartailivdlugo. [7]ilavsile mardluvîsa sa-
pâtíkut kivfartûtekángitsut tamarmik pigârfingme Nâlagkap ig-
dluata sânĩtume kúnge pigáusavât; [8]kúnge avatangísavarse kau- 2 nal. 23,7.
jatdlagdlugo, nungutdluse sákuse tigumiaralugit, kinalo siagtitanut
pissok tokúnekásavok; kúngilo ilagiuarsiuk anissarângatdlo iserâ-
ngatdlo. [9]untritilingnutdlo nâlagaussut taimardluínak iliorput, 2 nal. 23,8.
sôrdlo Jûjatâ palase inatsissok; nungutdlutik angutitatik ilaserait,
kivfartûtekartutdlo sapâtíkut kivfartûtekángitsutdlo sapâtíkut, Jûja-
tâmutdlo palasimut iserdlutik; [10]palasivdlo untritilingnut nâla- 2 nal. 23,9.
gaussut tunivai kalugiussanik erkornavêrkutinigdlo kúngip Dâvip
pigissaraluinik Nâlagkap igdluanĩtunik. [11]arpagtartutdlo kekarput, 2 nal. 23,10.
nungutdlutik sákutik tigumiaralugit, igdlup sanerânit talerpiata tu-
ngânĩtumit igdlup sanerânut sâmiata tungânĩtumut, tunissivingmut

2 nal. 23,11. igdlumutdlo sangmivdlutik, kúnge kaujatdlagdlugo. 12 kúngivdlo
5 Môr. 17, ernera tauva anisípâ niaкorússuarmigdlo ivertitsivigalugo naluaián-
18. 19. -migdlo tunivdlugo; kúngíngortitdlugulo tanípât, agssatigdlo er-
2 nal. 23,12. -ssârtordlugit oкarput: kúnge inûgile. 13 arpagtartut inuitdlo nipât
Atâliap tusaramiuk, inungnut Nâlagkap igdluanītunut iserpoк; 14 ta-
2 nal. 23,13. -kungnigkamilo, sunauvfa kúnge tungmarfiliame кeкartoк ilerкûssoк
maligdlugo, nâlagaussutdlo кardlortáussuitdlo kúngimītut, nunavdlo
inue tamarmik tipaitsugdlutik кardlortâussuarnik кardlortartut:
tauva Atâliap ânorássane aligpai tordlordlunilo: pikigtitsinek, pi-
2 nal. 23,14. -kigtitsinek. 15 Jûjatâvdle palasip uutritilingnut nâlagaussut sáku-
-tûnut ivertitat inápai oкarfigalugit: anisekisiuk siagtitanut ilutit-
-dlugo, kinalo tâussumínga malingnigtoк panamik toкúsiuk. taima
palase oкarpoк Nâlagkap igdluanc toкorкunago. 16 agssamingnigdlo
2 nal. 23,15. tugtitsivigingmáne avкusiníkut кimugtuarssuit iserfigissartagâtigut
kúngip igdluanut iserpoк, tássanilo toкutauvoк.
2 nal. 23,16. 17 tauva Jûjatâp Nâlagardlo kúngilo inuitdlo angerfigeкatigig-
-sípai, Nâlagkap ínugtarísagai, kúngilo inuitdlo angerfigeкatigígsit-
2 nal. 23,17. -dlugit. 18 nunavdlo inue tamarmik tauva Bâlip igdluanut iserput
10,26. 27. tunissiviutailo ũkautitdlugit inûssaliartailo navdlordluínardlugit, Mâ-
2 nal. 23,18. -tânilo Bâlip palasertâ toкúpât tunissivît sãne; Nâlagkavdle ig-
2 nal. 23,20. -dluanut palase takusaissunik ivertitsivoк. 19 uutritilingnutdlo nâ-
-lagaussut sákutûtdlo kúngimik pârssissut arpagtartutdlo nunavdlo
inue tamaisa ilaserai, táukualo kúnge atertípât Nâlagkap igdluanit,
arpagtartutdlo [inâta] isâvfia avкutigalugo iserput kúngip igdluanut;
2 nal. 23,21. kúngitdlo igsiavfiutãnut кilâlingmut táuna ingípoк. 20 nunavdlo inue
tamarmik tipaitsugput, igdloкarfingmilo uníngaveкarput, Atâlia pa-
2 nal. 24,1. -namik toкúkamíko kúngip igdluane. 21 arfineк-mardlungnik ukio-
4. -кardlune Jûarse kúngíngorpoк.

kapitalit 12.

Jûarse Jûtame kúngiussoк; Nâlagkap igdlua iluarsarâ; Hâsailip Sèriap kúngiat-
sorssunguialermane pajugdlugo autdlartíkâ; kivfaminit toкutaussoк.

2 nal. 24,1. 1 ukiut arfineк-áipãne Jīgô kúngiutitdlugo Jûarse kúngíngorpoк,
ukiut sisamanik кuligdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; arnâta ateкâ
2 nal. 24,2. Sipia Bêrsâpamio. 2 Jûarse Nâlagkap iluarissânik iliorpoк uv-
-dlune tamaisa Jûjatâ palase ajoкersortigalugo. 3 taimáitoк ki-
14,4; 1kúng.22,44. -ngigtúnguit pêrsíneкángitdlat; sule inuit tunississardlutigdlo tipi-
-gigsautigdlissarput kingigtúnguane.

[4]Jûarse palasinut oĸarpoĸ: aningaussat tamaisa, ivdlernar- 2 nal. 24,5 tt.
titat Nâlagkap igdluanut erĸússat akê, aningaussat inuit [naut- 2 Mór. 30,
sorssugkanut] ilángútut [túniússait], aningaussat tarnigdlit [utertí- 13. 14. 3Mór. 27,1 tt.
ssutait] naligititáussusertik nâpertordlugo, aningaussat tamaisa nali-
ngínaup isúmerutigissai Nâlagkap igdluanut ãkumavdlugit, [5]palasit
igmingnut tigúsavait, nungutdlutik ilisareĸatigissamingnit, igdluvdlo
serĸue iluarsardlugit, tamatigut aserĸunik navssârfiginеĸarângat.
ukiutdle mardlungnik ĸuligdlit pingajuáne Jûarse kúngiutitdlugo
alasit igdlup aserĸue iluarsarsimángingmatigik, [7]kúngip Jûarsip
ûjatâ palase palaseĸatailo ĸaerĸuvai oĸarfigalugitdlo: suna piv-
dlugo igdlup aserĸue iluarsarsimángilisigik? mãna aningaussat
isareĸatigissavsínit tigúsaersigik túniutdlugitdlo igdlup aserĸuinut
tortitdlugit. [8]palasit akuerât aningaussat inungnit tigúsanagit
igdluvdlo aserĸue iluarsásanagit. [9]Jûjatâ palase tauva igdler-
fingmik tigusivoĸ matualo putuvdlugo; táunalo ilingmago tunissi- 2 nal. 24,8.
viup sanianut talerpiata tungânut Nâlagkap igdluata iseriânut,
ássunga palasit avdloriussamik pârssissut aningaussat Nâlagkap
igdluanut ãneĸartut tamaisa iliorarpait. [10]aningaussatdlo igdler-
fingmĩtut amerdlasũngortut takussarângamíkik, kúngip agdlagtartua 2 nal. 24,11.
palasiunerdlo majuararaut aningaussatdlo Nâlagkap igdluane nani-
ssaussut pôrtordlugit nautsorssordlugitdlo. [11]aningaussatdlo ûg-
tugaussut tauva túniúpait suliarissariaĸartunik suliagssalingnut Nâ- 2 nal. 24,12.
lagkap igdluane takusaissûtitaussunut, akigerĸuvdlugit sanassunut
igdluliortunutdlo Nâlagkap igdluane sulissunut [12]ĸarmaissunutdlo
ujarĸanigdlo avguissunut, pisiniutigerĸuvdlugitdlo ĸissungnik ujar-
ĸanigdlo avgugkanik Nâlagkap igdluata aserĸuisa iluarsarneĸau-
tigssainik, akigerĸuvdlugitdlo igdlup iluarsarneĸarnerinut tamanut.
[13]taimáitoĸ pûgutarssuit sĩlviussut, tarĸigssûtit, pûgútat, ĸardlor-
táussuit, peĸutit kûltiussut peĸutitdlo sĩlviussut tamaisa Nâlagkap
igdluata pê sanatíngilait aningaussat Nâlagkap igdluanut erĸússat
akiliutigalugit; [14]kisiáne suliarissariaĸartunik suliagssalingnut túniú-
pait, Nâlagkavdlo igdlua iluarsarpât akigssautigalugit. [15]nautsor- 22,7.
ssueĸatigíngilaitdlo angutit aningaussanik túniússivigissatik suliari-
ssariaĸartunik sulissunut túniuterĸuvdlugit, ilumôrdlutik táuko pi-
ssarmata. [16]aningaussat tuníssutit pitdlarnavêrĸússutit akê ani-
ngaussatdlo tuníssutit ajortaeruterĸússutit akê Nâlagkap igdluanut
erĸúneĸángitdlat; palasit pigssarait.

[17]tauva Hâsaile Sêriap kúngia majuarpoĸ, Gãtimutdlo sor-
ssugdlune tiguarpâ; kĩnilo Hâsailip sangmisípâ Jerûsalâmut ma-

16,8; -juarumavdlune. 18 Jûarsivdle Jûtap kúngiata tiguvai pît ivdlernart-
18,15; tamaisa Jûsavfatip Jôrâvdlo Agâsiavdlo sujuaissame Jûtap kúng-
1kúng.15,18. -sa ivdlernartitait nangminerdlo ivdlernartitane kûltitdlo Nâlagk-
igdluata kúngivdlo igdluata pexûsivîne nanissaussut tamaisa nag-
-siutdlugitdlo Hâsailimut Sêriap kúngianut; tauva majuarpox Je-
-rûsalât ximagdlugo. 19 Jûarsimik oxalugtuarissagssat avdlat, ua-
-nox-iliornere tamarmik, tamáko agdlagsimáput magpersagkan
2 nal. 24,25. Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 20 kivfai makíput pi-
-kigtitsexatigîgdlutigdlo; Jûarsilo perdlugtípât Milup igdluane Sig-
2 nal. 24,26. -dlâp ateriâne; 21 kivfaisa ukua Jûsakarip Simiâtip ernerata Jûsa-
-pativdlo Sûmerip ernerata perdlugtípât toxutdlugo; sujuaissainutdlo
14,1; iliverpât Dâvip igdloxarfiane. Amâsialo ernera kúngíngorpox ki-
2 nal. 24,27. -ngorârdlugo.

kapitalit 13.

Jûagarse Jûarsilo Israilimе kúngiussut. Sêriamiut Israilíkúnit perdlugtitaussut. Elisap sujuligtûtigigai. toxussox.

1 ukiut mardlungnik xuligdlit pingajuáne Jûarse Agâsiap er-
10,35. -nera Jûtame kúngiutitdlugo Jûagarse Jîgûp ernera Israîlimut kú-
-ngíngorpox, ukiut arfersanex-mardluk kúngiuvdlune Samâriame.
10,29. 31; 2 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpox; Jarûpiâp Nîpatip ernerata ajor-
15,9. 18. -tuliausê Israîlíkúnut ajortuliautigititai maligdlugit saxivox, nigu-
-ngilax tássánga. 3 tauva Nâlagkap níngangnera katsungailerpox
1kúng.19,15; Israîlíkúnut, túniúpailo Hâsailip Sêriap kúngiata agssainut Bin-
2kúng.10,32. Hâtativdlo Hâsailip ernerata agssainut uvdlut tamaisa. 4 Jûagar-
-sile manigûtdlune xinungmat Nâlagkap sâne, Nâlagkap tusarpâ
Israîlíkut xunutitaussut issigigamigit, Sêriap kúngiata xunutingmagit.
14,27; 5 Nâlagkavdlo Israîlíkut ánáussissumik tunivai aniguisitdlugit Sê-
Nîm. 9,27. -riamiut agssainit; Israîlivdlo kinguai tupimingne uníngáput sujor-
-nagutut. 6 taimáitox nigúngitdlat Jarûpiâp inoxutaisa ajortuliau-
-sînit Israîlíkúnut ajortuliautigititainit, ilerxoralugit saxíput; orpig-
-ssuarmiuliax agdlât Samâriame unînarpox. 7 Jûagarsivdle ínugtai
ukuníngáinax amiákoxarput: ximugtilingnik tatdlimanik xulilingnik
xamutinigdlo xulinik pisuínarnigdlo xulinik tûsintilingnik; Sêriap
2 Sâm. 22,43. kúngiata nungutingmagit pujoralanertutdlo tungmagagssángortitdlugit.
8 Jûagarsimik oxalugtuarissagssat avdlat, xanox-iliornere tamarmik
píssauneralo, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip kúng-
pivdlugit nalunaerssûtilingne. 9 Jûagarsilo sujuaissaminut ínarpox

liverpâtdlo Samâriame; Jûarsilo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.
10 ukiut pingasunik ĸuligdlit arfineĸ-áipâne Jûarse Jûtame kú-
ngiutitdlugo Jûarse Jûagarsip ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ,
ɩkiut arfersanigdlit kúngiuvdlune Samâriame. 11 Nâlagkap iluarí- 14,24;
ngisânik iliorpoĸ; nigúngitdluínarpoĸ Jarûpiâp Nîpatip ernerata 15,9.
ȷortuliausînit Israîlíkúnut ajortuliautigititainit, ilerĸoralugit saĸivoĸ.
2 Jûarsimigdle oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere tamarmik
ɩíssauneralo, ĸanoĸ Amăsia Jûtap kúngia sorssugkâ, tamáko ag- 14,8 tt.
dlagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit nalunaerssû- 2 nal. 25,
18. 21 tt.
tilingne. 13 Jûarsilo sujuaissaminut ínarpoĸ, Jarûpiâtdlo igsiav- 14,16.
fianut ĸilâlingmut ingípoĸ; Jûarsivdlo Samâriame Israîlip kúngê
lissaoĸatigai.
14 Elîsa náparmat nápauteĸardlune toĸússutigissaminik, Jûarsip
sraîlip kúngiata aterfigâ, kînâtalo sâne ĸiavdlune oĸarpoĸ: atâtaga, 2,12.
ɩtâtaga, Israîlip ĸamutai ĸimugtilîlo. 15 Elîsap oĸarfigâ: pisigsimik
:arssunigdlo aigdlerit; aigdliúpâlo pisigsimik ĸarssunigdlo. 16 tauva
sraîlip kúngianut oĸarpoĸ: pisigse agssangnik tigúmiuk; agssang-
minigdlo tigúmivâ; Elîsavdlo agssane ilivai kúngip agssainut 17 o-
ĸardlunilo: igalâĸ magperuk kangimut; magperpâlo; Elîsalo oĸar-
poĸ: piseriarit; piseriarpordlo; tauva oĸarpoĸ: ĸarssoĸ ánássu-
taussoĸ Nâlagkamit pissoĸ, ĸarssoĸ ánássutaussoĸ Sêriamiunut
ɩissugssaĸ; Sêriamiut perdlugtísavatit Avfangme núngutaerser-
dlugit. 18 ăma oĸarpoĸ: ĸarssut tigúkit; tiguvailo; oĸarpordlo
sraîlip kúngianut: nunamut anaulerigit; pingasoriardlunilo anaule-
rivoĸ unigdlunilo. 19 tauva Gûtip inoĸutâta níngautilerpâ oĸar-
dlunilo: tatdlimariardlutit arfinileriardlutitdlûnît anaulerigaluaruvit,
auva Sêriamiut perdlugterĸajaĸâtit núngutaerserdlugit; mănale pi-
ngasoriardlugit Sêriamiut perdlugtísavatit.
20 Elîsa tauva toĸuvoĸ, iliverpâtdlo. Mûapíkutdle katerssat
ɩunamut pitoráuput ukiup autdlarĸautâne. 21 pivordlo inungmik
lississut takuleramíkik katerssat táuko, tauva inuk igípât Elîsap
ɩerfanut; inûvdle táussuma tasamunga tugdlune Elîsap saorne
ɩgtoramigit ŭmarpoĸ makitdlunilo isigkaminut túngavdlune.
22 Hâsailip Sêriap kúngiata Israîlíkut ĸunutípai Jûagarsip uv-
dlue tamaisa. 23 Nâlagkavdle sáimáupai nagdligtordlugitdlo sâg-
figalugitdlo Aaperâmut Iisâmutdlo Jăkumutdlo angerutse pivdlugo; 2 Môr. 2,24;
ɩserorumángilailo kînamilo sânit igíkumanagit tamána tikitdlugo. 3 Môr. 26,42.
24 Hâsaile Sêriap kúngia toĸungmat, Bîn-Hâtate ernera kúngíngor-
poĸ kingorârdlugo. 25 tauva Jûarsip Jûagarsip ernerata Bîn-

Hâtate Hâsailip ernera kingumut tiguaivfigâ igdlorpalingnik angú-
-minit Jûagarsimit tiguagainik; pingasoriardlugo saperssisíkamiuk
Jûarsip kingumut tiguarpai Israîlip igdlorpalê.

kapitalit 14.

Amãsia Asarialo Jûtame kúngiussut; Jarûpiât Jûarsip ernera Israîlime kúngiussut

1 ukiup áipâne Jûarse Jûagarsip ernera Israîlime kúngiutit-
-dlugo Amãsia Jûarsip Jûtap kúngiata ernera kúngíngorpoĸ. 2 mar-
2 nal. 25,1. -dlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸardlune kúngíngorpoĸ.
ukiutdlo mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-sisamatdlo kúngiuvoĸ Jerû-
2 nal. 25,2. -salâme; arnâta ˈaterâ Jûátâne Jerûsalâmio. 3 Nâlagkap iluari-
-ssânik iliorpoĸ, taimáitoĸ Dâvisut sujuaissamisut pinane; Jûarsip
12,3; augúme ĸanoĸ-iliornere tamaisa maligdlugit iliorpoĸ. 4 taimáitoĸ
1 kúng. 15,14. kingigtúnguit pêrsíneĸángitdlat; sule inuit tunississardlutigdlo tipi-
2 nal. 25,3. -gigsautigdlîssarput kingigtúnguane. 5 nâlagauvfingme aulajanger-
12,20. 21. -síkame, kivfane kúngimik angúminik toĸutsissut toĸúpai; 6 toĸut-
2 nal. 25,4. -sissutdle ˈkitornait toĸúngilai, sôrdlo Môrsasip inatsisaisa agdlag-
-simavfiáne agdlagsimassoĸ, Nâlagkap inássutigissâ imáitoĸ: angá-
5 Môr. 24,16. -jorĸait toĸúneĸásángitdlat ĸitornatik pivdlugit, ĸitornaitdlo toĸúne-
-ĸásángitdlat angajorĸâtik pivdlugit; kisiáne nungutdlutik nangmineĸ
2 nal. 25,11. ajortuliauserissatik pivdlugit toĸúneĸásáput. 7 Eitumíkut saper-
2 Sâm. 8,13. -ssisípai ĸôrĸume tarajortûme, ĸulinik tûsintigdlit, Sîlalo tiguar-
-pâ sorssûtitdlutik; ateĸartípâtdlo Jugtîlimik uvdlumimut agdlât.
2 nal. 25,17. 8 tauva Amãsia arpârtunik autdlartitsivoĸ Jûarsimut Jûagarsip
erneranut Jîgûp ernutânut Israîlip kúngianut, oĸarĸussivdlune:
2 nal. 25,18. ĸarrît, kînarsivdluta issigisa. 9 Jûarsivdle Israîlip kúngiata Amãsia
erĸ. 9,14. Jûtap kúngia autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune: orpitsiaup kînarigsup
Lîpanûnimîtup sîtere Lîpanûnimêĸáne autdlartitsivigâ oĸarĸussiv-
-dlune: panît ernivnut nulíssiutíssuk; narssavdle nerssutaisa Lîpa-
-nûnimîtut orpitsiaĸ kînarigsoĸ avĸutigalugo tugdlarpât. 10 Eitu-
2 nal. 25,19. -míkut saperssisitdlaragkit, ûmatigkut makitasûngorputit; ataĸi-
úss. 11,27. -ssaugínardlutit igdlungne uníngáinarit; sôĸ perdlugsisíkumavit? or-
2 nal. 25, -dlutdlásautit, ivdlitdlo Jûtalo peĸatigalutit. 11 Amãsiale tusaru-
20. 21. -mángingmat, Jûarse Israîlip kúngia majuarpoĸ, kînarsivdlutigdlo
issigaut, táunalo Amãsialo Jûtap kúngia, Bîtsîmisime Jûtap piane.
2 nal. 25,22. 12 Jûtákutdle saperssisitáuput Israîlíkut sâne ĸimâvdlutigdlo nalingí-
2 nal. 25,23. -naĸ tuperminut. 13 Amãsia Jûtap kúngia Jûarsip ernera Agâsiap er-

nutâ Jûarsìp Israîlip kúngiata tiguvâ Bîtsîmisime; Jerûsalâmutdlo
igame Jerûsalâp ungalorssuata ilâ nákartípâ Eivfarâp isâvfianit
sâvfingmut tekerkordlermut, tatdlisut sisamanik untritiligtut taki-
tigissok. 14 kûltilo sîlvilo tamât pekutitdlo tamaisa Nâlagkap ig- 2 nal. 25,24.
dluane kúngivdlo igdluata pekûsivîne nanissaussut tiguvai sivnî-
ssugssatdlo sagdlokítainavêrkutigititat; Samâriamutdlo uterpok.
15 Jûarsimik okalugtuarissagssat avdlat, kanok-iliornere píssauneralo, 13,12.
anordlo Amãsia Jûtap kúngia sorssugkâ, tamáko agdlagsimáput
nagpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 16 Jûar- 13,13.
silo sujuaissaminut ínarpok, Samâriamilo Israîlip kúngê ilissaoka-
tigai; Jarûpiâtdlo ernera kúngíngorpok kingorârdlugo:
17 Amãsia Jûarsip ernera Jûtap kúngia ukiut arkanek-tatdlimat 2 nal. 25,25.
nûvok, Jûarse Jûagarsip ernera Israîlip kúngia tokungmat ki-
ngornagut. 18 Amãsiamik okalugtuarissagssat avdlat agdlagsi- 2 nal. 25,26.
máput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne.
19 Jerûsalâme pikigtitsekatigigfigingmáne Lãkisimut kimâvok; ma- 2 nal. 14,27.
ligtitdlugule autdlartitsíput Lãkisimut, tássanilo tokúpât. 20 ki- 2 nal. 25,28.
mugtuarssungnigdlo ãpât; sujuaissanilo ilissaokatigai Jerûsalâme
)âvip igdlokarfiane. 21 Jûtavdlo ínugtaisa ilûngarmik Asaria tiguvât, 15,1;
rfersanilingnik ukiokartok táuna, kúngíngortitdlugulo angutânut 2 nal. 26,1.
mãsiamut kingorârtigititdlugo. 22 táussuma Eilat karmarpâ Jû- 16,6;
tamutdlo utertitdlugo, kúnge sujuaissaminut ínarmat kingornagut. 2 nal. 26,2.
23 ukiut arkanek-tatdlimãne Amãsia Jûarsip ernera Jûtame
úngiutitdlugo Jarûpiât Jûarsip Israîlip kúngiata ernera kúngí- Hús. 1,1;
ngorpok, ukiut sisamanik kuligdlit atauserdlo kúngiuvdlune Sa- Aam. 1,1.
mâriame. 24 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpok; nigúngitdluínarpok
arûpiâp Nîpatip ernerata ajortuliausînit Israîlíkúnut ajortuliautigi-
titainit. 25 Israîlip kigdligfigissâ Hâmatip ornigtariânit narssap
ûgaitsup taserssua tikitdlugo táussuma kingumut tiguarpâ Nâ-
lagkap Israîlip Gûtiata okausia nâpertordlugo, kivfamigut Jûná- Jûn. 1,1.
kut Amítaip erneragut pruvfítíkut Gãte-Hîvferimiúkut okauserissâ.
26 mássa Nâlagkap takuvâ Israîlip nâgdliugssusia sualungârtok, má- 5 Mór. 32,36;
tússatdlo piujungnaersut iperagkatdlo piujungnaersut, Israilíkutdlo 1 kúng. 14,10;
kiortigssakángitsut; 27 Nâlagardlo okalugsimángilak Israîlip arka 21,21.
tarumavdlugo kilaup atânit; ánagtípaile Jarûpiãkut Jûarsip erne- 13,5.
ragut. 28 Jarûpiâmik okalugtuarissagssat avdlat, kanok-iliornere
amarmik píssauneralo, kanok sorssugtok, kanordlo Damaskuse 2 Sâm. 8,6;
lâmatdlo Jûtap pigigalue Israîlimut utertíkai, tamáko agdlagsimáput 2 nal. 8,8.

magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 29 Ja-
15,8. -rûpiâtdlo sujuaissaminut Israîlip kúngînut ínarpoĸ; Saggarialo
ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.

kapitalit 15.

Asaria Usiamigtaoĸ taissaĸ Jûtame kúngiussoĸ. Saggaria, Salût, Minagit, Pikau
Pika Israîlime kúngiussut. Jûtât Jûtame kúngiussoĸ.

1 ukiut mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-áipâne Jarûpiât Israîlime
1 nal. 3,12. kúngiutitdlugo Asaria Amâsiap Jûtap kúngiata ernera kúngíngor-
2 nal. 26,3. -poĸ. 2 arfersanilingnik ukioĸardlune kúngíngorpoĸ, ukiutdlo tat-
-dlimanik ĸuligdlit mardlugdlo kúngiuvoĸ Jerûsalâme; arnâta ateĸ
2 nal. 26,4. Jiggûlia Jerûsalâmio. 3 Nâlagkap iluarissânik iliorpoĸ, taimar-
12,3; -dluínaĸ sôrdlo Amâsia angúne iliortoĸ. 4 taimáitoĸ kingigtúngut
1 kúng. 22,44. pêrsíneĸángitdlat; sule inuit tunississardlutigdlo tipigigsautigdli-
2 nal. 26, -ssarput kingigtúnguane. 5 Nâlagkavdle patingmane kúnge pupi-
19. 21. -súngorpoĸ uvdlormut torĸuvingminut agdlât, náparsímavingme ine-
-ĸardlune; Jûtâtdlo kúngip ernera igdluanut ivertitauvoĸ nunavdlo
2 nal. 26,22. inue erĸartûtdlugit. 6 Asariamik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸa-
-noĸ-iliornere tamarmik, tamáko agdlagsimáput magpersagkane
2 nal. 26,23. Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 7 Asarialo sujuaissa-
-minut ínarpoĸ, sujuaissainutdlo iliverpât Dâvip igdloĸarfiane; Jû-
1 nal. 3,12. -tâtdlo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.

8 ukiut pingasunik ĸuligdlit arfineĸ-pingajuáne Asaria Jûtame
14,29. kúngiutitdlugo Saggaria Jarûpiâp ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ.
ĸáumatit arfinigdlit kúngiuvdlune Samâriame. 9 Nâlagkap iluari-
-ngisânik iliorpoĸ, sôrdlo sujuaissane iliortut; nigúngilaĸ Jarûpiâp
Nîpatip ernerata ajortuliausînit Israîlíkúnut ajortuliautigititainit.
10 Salûp Jâpasip ernerata pikigtitsivfigâ perdlugtitdlugulo inuit ta-
-kuáne, toĸutdlugo; kingorârdlugulo kúngíngorpoĸ. 11 Saggariamik
oĸalugtuarissagssat avdlat agdlagsimáput magpersagkane Israîlip
kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 12 tamássa Nâlagkap oĸausia
10,30. Jîgûmut oĸauserissâ oĸardlune: kinguâgssavit sisamagssait Israîlip
igsiavfiutâne ĸilâlingme igsiásáput; taimalo pivoĸ.

13 Salût Jâpasip ernera kúngíngorpoĸ ukiut pingasunik ĸu-
-ligdlit arfineĸ-sisamâne Usia Jûtame kúngiutitdlugo; ĸáumatdlo
nâvdlugo kúngiuvoĸ Samâriame. 14 tauva majuarpoĸ Minagît Gâtip
ernera Tersamit, Samâriamutdlo pivdlune Salût Jâpasip ernera
perdlugtípâ Samâriame, toĸutdlugo; kingorârdlugo kúngíngorpoĸ.

5 Salûmik oкalugtuarissagssat avdlat, pikigtitsineralo pikigtitsigame,
amáko agdlagsimáput magpersagkanc Israîlip kúngê pivdlugit na-
lunaerssûtilingne. 16 tauva Minagîp Tivsa perdlugtípâ tássanītutdlo
amaisa kigdligfigissâlo Tersamit agdlât táputdlugit; matuerfigí-
ngingmáne perdlugtípai; nârtussortait tamaisa sîgpai.
17 ukiut pingasunik кuligdlit arfineк-sisamāne Asaria Jûtame
:úngiutitdlugo Minagît Gâtip ernera Israîlimut kúngíngorpoк, ukiut
:ulit kúngiuvdlune Samâriame. 18 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoк;
nûtitdlune nigúngilaк Jarûpiâp Nîpatip ernerata ajortuliausînit Is-
raîlíkúnut ajortuliautigititainit. 19 Fûlip Asôriap kúngiata nuna
ikingmago, Minagîp Fûle tunivâ talantinik tûsintilingnik sîlviu-
ssunik ikiorкuvdlune aulajangersarкuvdlunilo nâlagauvfingme. 20 ani-
ngaussat táuko Asôriap kúngianut túniússagssat Minagîp Israîlí- 23,35.
kúnut, peкutitôrtainut tamanut, nâvferarкuvai, inungmut atautsimut
îkilit tatdlimanik кuligdlit sîlviussut nâvferautigerкuvdlugit; tauva
Asôriap kúngia uterpoк tássane nuname uníngajungnaerdlune.
1 Minagîmik oкalugtuarissagssat avdlat, кanoк-iliornere tamarmik,
amáko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit na-
lunaerssûtilingne. 22 Minagîtdlo sujuaissaminut ínarpoк; Pikaialo
rnera kúngíngorpoк kingorârdlugo.
23 ukiut tatdlimanik кuliliáne Asaria Jûtame kúngiutitdlugo Pi-
kaia Minagîp ernera Israîlimut kúngíngorpoк, ukiut mardluk kú-
ngiuvdlune Samâriame. 24 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoк; nigú-
ngilaк Jarûpiâp Nîpatip ernerata ajortuliausînit Israîlíkúnut ajortu-
liautigititainit. 25 sákutôrкingnertâta Pîkap, Rimâliap ernerata, pi-
kigtitsivfigâ perdlugtitdlugulo Samâriame kúngip igdlússârssuane
Arako Arajîlo ilángutdlugit najortailo angutit tatdlimanik кuligdlit
Gîliatíkut ilait; toкúkamiugdlo kúngíngorpoк kingorârdlugo. 26 Pi-
kaiamik oкalugtuarissagssat avdlat, кanoк-iliornere tamarmik, ta-
máko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit na-
lunaerssûtilingne.
27 ukiut tatdlimanik кuligdlit áipāne Asaria Jûtame kúngiu-
titdlugo Pîka Rimâliap ernera Israîlimut kúngíngorpoк, ukiut
mardlungnik кuligdlit kúngiuvdlune Samâriame. 28 Nâlagkap ilua-
ríngisânik iliorpoк; nigúngilaк Jarûpiâp Nîpatip ernerata ajortu-
liausînit Israîlíkúnut ajortuliautigititainit. 29 Pîka Israîlime kúngiu-
titdlugo Tigdlat-Pilîser Asôriap kúngia tikiúpoк tiguardlugitdlo
ûtdlo Aapal-Bit-Mâggalo Jânualo Kîtasilo Hâtsorilo Gîliatilo Ga- 1kúng.15,20.
liîtalo, Navtalîp nunâ ilũngât, inuilo Asôriamut autdlarutdlugit.

30 Húsiap Eilap ernerata Pīka Rimâliap ernera pikigtitsivfigâ per-
-dlugtitdlugulo toĸutdlugo, kingorârdlugulo kúngingorpoĸ Jūtâp
Usiap ernerata ukiuisa [kúngiuvîsa] mardlungnik ĸuliliáne. 31 Pī-
2 nal. 28,6. -kamik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere tamarmik, ta-
-máko agdlagsimáput magpersagkane Israîlip kúngê pivdlugit na-
-lunaerssûtilingne.
32 ukiup áipâne Pīka Rimâliap ernera Israîlime kúngiutitdlugo
Jūtât Usiap Jûtap kúngiata ernera kúngingorpoĸ. 33 mardlungnik
2 nal. 27,1. ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸardlune kúngingorpoĸ, ukiutdlo ar-
-fersanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; arnâta aterâ Jerûsa Sâtū-
2 nal. 27,2. pania. 34 Nâlagkap iluarissâuik iliorpoĸ; sôrdlo Usia angúne iliortoĸ
12,3. taimardluínaĸ iliorpoĸ. 35 taimáitoĸ kingigtúnguit pêrsíneĸángitdlat:
sule inuit tunississardlutigdlo tipigigsautigdlîssarput kingigtúnguane.
2 nal. 27,3. Nâlagkap igdlua táussuma isâvfiliorpâ portunermik. 36 Jūtâmik
2 nal. 27,7. oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere tamarmik, tamáko ag-
-dlagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûti-
Is. 7,1. -lingne. 37 uvdlune tamákunane Nâlagkap Jûtamut autdlartilerpai
2 nal. 27,9. Rîtsinilo Sêriap kúngia Pīkalo Rimâliap ernera. 38 Jūtâtdlo sujuar-
-ssaminut ínarpoĸ, sujuaissanilo ilissaoĸatigai Dâvip sujuaissame
igdloĸarfiane; Aagarsilo ernera kúngingorpoĸ kingorârdlugo.

kapitalit 16.

Aagarse Jûtame kúngiussoĸ.

1 ukiut arfersaneĸ-áipāne Pīka Rimâliap ernera kúngiutitdlugo
Aagarse Jūtâp Jûtap kúngiata ernera kúngingorpoĸ. 2 mardlungnik
2 nal. 28,1. ĸulilingnik ukioĸardlune Aagarse kúngingorpoĸ, ukiutdlo arfersa-
-nigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; Nâlagkavdle Gûtime iluarissâuik
2 nal. 28,2. 3. iliúngilaĸ Dâvisut sujuaissamisut pinane. 3 Israîlip kúngîsa avĸutât
5 Môr. 18,10. ingerdlavigalugo saĸivoĸ; erne agdlât ingníkut ingerdlatípâ, akimá-
1 kúng. 14,24. -ngitsut Nâlagkap Israîlip kinguaisa tákuánit ĸimâtitaisa maujung-
-nartuliait íssuardlugit; 4 tunississarpoĸ tipigigsautigdlîvdlunilo ki-
17,10; -ngigtúnguane ĸáĸánguitdlo ĸaine orpîtdlo pilutartût tamarmik
Jer. 2,20. ataine. 5 tauva Rîtsine Sêriap kúngia Pīkalo Rimâliap ernera
15,37;
Is. 7,1. Israîlip kúngia Jerûsalâmut majuarput sorssugkiartordlutik; Aagar-
-silo unguvât sorssungnerdle ajulerdlutik. 6 uvdlune tamákunane
14,22. Rîtsinip Sêriap kúngiata Eilat utertípâ Sêriamut Jûtitdlo ajagtor-
-dlugit Eilámit; Sêriamiutdlo Eilámut iserput uníngavdlutigdlo ta-
-ssane uvdlumimut agdlât. 7 tauva Aagarse arpârtunik autdlarti-

ivoĸ Tigdlat-Pilîserimut Asôriap kúngianut, oĸarĸussivdlune: 15,29.
ranga-una kivfat erneritdlo; majuarua ánáukiartordlunga Sêriap
íngiata Israîlivdlo kúngiata uvavnut makítut agssainit; [8]sîlvilo
iltilo Nâlagkap igdluane kúngivdlo igdluata peĸûsivîne nani- 12,18;
saussut Aagarsip tiguvai nagsiutdlugitdlo Asôriap kúngianut 1kúng.15,18.
ıjugdlugo. [9]Asôriavdlo kúngiata nâlagpâ, Asôriavdlo kúngia 1kúng.15,20.
amaskusimut majuarpoĸ tiguardlugulo inuilo autdlarutdlugit Kê- Am. 1,5.
imut; Rîtsinile toĸúpâ. [10]tauva kúnge Aagarse Damaskusimut
ıtdlarpoĸ Tigdlat-Pilîser Asôriap kúngia pâriartordlugo; tuuissi-
rigdlo Damaskusimîtoĸ takugamiuk, tunissiviup ássinga sanane-
ıarneratalo tamarme ássilissaunera kúngip Aagarsip nagsiúpai
eriamut palasimut. [11]Ueriavdlo palasip tunissivik piliarâ; kúngip Is. 8,2.
agarsip Damaskusimit nagsiússai tamaisa migssiliordlugit taimai-
iorpoĸ Ueria palase, kúnge Aagarse Damaskusimit tikitserdlugo.
kúngilo Damaskusimit tikíkame, tunissivik kúngip takuvâ; tuni-
ısivigdlo kúngip patdligpâ tunissivdlunilo ĸâne; [13]tunissúnilo ikiv-
ıagagssaĸ tunissúnilo neĸigssaĸ tipigigsautigdliutigai tunissúnilo
ıeragagssaĸ kuerardlugo; tunissivigdlo serpartarpâ tunissutit ĸu-
aniutit pigissame auinik. [14]tunissivigdle kangnúsaussoĸ Nâlagkap
ınâta sânîtoĸ alisípâ igdlup sânit, tunissiviuvdlo [sanatitame] Nâ-
agkavdlo igdluata akornánîkungnaersitdlugo; ilivâlo tunissivingme
ınianut avangnâta tungânut. [15]kúngivdlo Aagarsip Ueria palase
ıápâ oĸardlune: tunissiviup angnerup ĸâne tipigigsautigdliutigissá-
ıavatit tunissutigssat ikivkagagssat uvdlâkut tunissutigssatdlo ne-
ıigssat únúkut kúngivdlo tunissutigssai ikivkagagssat tunissutig-
ısailo neĸigssat nunavdlo inuisa tamarmik tunissutigssait ikivka-
ıagssat tunissutigssaitdlo neĸigssat tunissutigssaitdlo kueragagssat,
ınissutigssatdlo ikivkagagssat auinik tamanik tunissutigssatdlo to-
ıutagssat auinik tamanik serpartásavat; tunissivigdle kangnúsau-
ısoĸ isumaliûtigigatdlásavara. [16]Uerialo palase taimailiorpoĸ
úngip Aagarsip inássutigissai tamaisa maligdlugit. [17]ikorfat nat-
ıingnartait kúngip Aagarsip pîarpai ĸânitdlo ĸátaussarssuaĸ pêr- 1kúng. 7,23.
ilugo, pûgutaussarssuardlo arĸarpâ atânîtut ugsiussat kangnúsau- 25. 28. 30.
ısut ĸainit ilivdlugulo ujarĸanik núniugkamut; [18]pârdlo ĸuleĸut-
ıigaĸ sapâtíkut isâvfiussoĸ, [Nâlagkap] igdluanut pâliarissât, iser-
ıarfigdlo kúngip iserfigissartagâ silatâta tungânîtoĸ avdlángordlugit
âlagkap igdluata iluanîtipai Asôriap kúngia pissutigalugo. [19]Aa-
ıarsimik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere, tamáko ag- 2 nal. 28,26.
ilagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssû-

2 nal. 28,27. -tilingne. [20] Aagarsilo sujuaissaminut ínarpoĸ, sujuaissanilo ili-
18,1. -ssaoĸatigai Dâvip igdloĸarfiane; Hiskialo ernera kúngíngorpoĸ
kingorârdlugo.

kapitalit 17.

Húsia Israîlime kúngiussoĸ; táuna kúngiutitdlugo Israîlíkut Asôriamut autdlarúneĸartut. Samâriame nunasissunik.

[1] ukiut arĸaneĸ-áipãne Aagarse Jûtame kúngiutitdlugo Húsia
15,30. Eilap ernera Israîlimut kúngíngorpoĸ Samàriame, ukiut arfineĸ-
sisamat kúngiuvdlune. [2] Nâlagkap iluaríngisâûnik iliorpoĸ. tu-
-máitoĸ Israîlip kúngîsut sujulimisut pinane. [3] Salmanásarip A-
-sôriap kúngiata majuarfigingmane Húsia kivfángorpoĸ táussumúnga
tunissutinigdlo âtsivigalugo. [4] Asôriavdle kúngiata Húsia navssâr-
-figigamiuk pikigtitsinermik, arpârtunik autdlartitsingmat Sûmua
Egivtinip kúngianut Asôriavdlo kúngia majûssivfiginago tunissu-
-tinik ukiut nungutdlugit, Asôriap kúngiata parnaerúpâ ĸilerssor-
-titdludlugulo igdlume parnaerússivingme. [5] Asôriavdlo kúngia
majuarpoĸ nunamut ilũngarmut, Samâriamutdlo majuardlune ukiut
pingasut unguvâ. [6] Húsiap ukiuisa [kúngiuvîsa] arfineĸ-sisamiane
Asôriap kúngiata Samâria tiguarpâ Israîlíkutdlo autdlarutdlugit
Asôriamut; ineĸartípailo Hâlame Hâpôrimilo Gûsanip kûata er-
-ĸâne Mîteritdlo igdloĸarfîne.
[7] taima pivoĸ, Israîlip kinguai ajortuliarmata Nâlagkamut
2 Môr. 20,2. Gûtimingnut, majuartitsissimingnut Egivtinimit, Fâraûp Egivtinip
kúngiata agssainit, Gûtitdlo avdlat mianeringmatigik; [8] akimángitsut
16,3; Nâlagkap Israîlíkut tákuánit ĸimâtitaisa ilerĸue ilerĸoralugit Is-
21,2. -raîlivdlo kúngîsa ilerĸorissait ilerĸoralugit saĸíput; [9] Israîlip ki-
-nguai pilianik navssàrissaĸarput Nâlagkamut Gûtimingnut ilu-
1 kúng. 14,23. -ngitsunik; kingigtúnguanik ingmingnut ĸarmáiput igdloĸarfing-
-mingne tamane ĸaĸivfilianilo ĸinerdlerfingne igdloĸarfingnilo ig-
-piliugalingne; [10] ingmingnut nápartitsíput napassulianik orpig-
16,4; -ssuarmiulianigdlo ĸáĸánguit kingigtut tamarmik ĸaine orpîtdlo
Jer. 2,20. pilutartût tamarmik ataine; [11] tipigigsautigdlîssarput tássane king-
16,3. -túnguane tamane akimángitsut Nâlagkap tákumingnit autdlarússa-
íssuardlugit; ajortunigdlo piliaĸarput Nâlagaĸ narrutsagtitdlugo.
2 Môr. 20, [12] Gûtiliarujuit kivfartorfigait, táuko pivdlugit Nâlagkap oĸarfigisa-
2 tt; -luarmatik: taimailiúsángilase. [13] Nâlagkavdlo nalunaiaivfigai Is-
23,13. -raîlíkutdlo Jûtákutdlo pruvfîtimigut tamatigut, takordlûissutigi-

matigut, oκardlune: sângniaritse ingerdlavivsínit ajortunit, inásutíkalo ilerκorerκussákalo maleruarsigik inatsisit ilũngaisa magdlugit, sujuaissavsínut inássutigissáka ilivsínutdlo autdlartitsísutigissáka kivfavkut pruvfîtitigut. [14]nâlángitdlatdle, pukutsutik ingertípait, sôrdlo sujuaissamik pukutsutik mángertíkait, Nâlagaκ itertik ugperfiginago; [15]asigínarpaitdlo ilerκorerκussai angeruialo sujuaissamingnut angerutigissâ nalunaiautailo nalunaiaivfiingmatik; saκíputdlo piúngitsut maligdlugit piúngitsuliordlutigdlo imángitsutdlo avatimingnĩtut maligdlugit, táuko pivdlugit Nâgkap inákaluarmatik táukuatut iliorκunatik; [16]Nâlagkavdlo Gû- 3 Mór. 18,24.
imik inássutai tamaisa κimagdlugit ingmingnut kuissanik ássialiorput norraussanik mardlungnik; orpigssuarmiuliordlutigdlo 1kúng. 12,28.
aup perpagssue tamaisa patdlorfigait Bâlilo kivfartorfigalugo; 1kúng. 16,31.
ernitigdlo panisigdlo ingníkut ingerdlatípait erκuiniartardlutigdlo 5 Mór. 18,10.
rrassardlutigdlo; ingmingnutdlo akiginiarput Nâlagkap iluaríngiânik iliordlutik narrutsagtitdlugo. [18]Nâlagkavdlo tauva Israílíkut mautingârpai pêrsitdlugitdlo kĩnaminit; amiákoκángitdlat, Jûikut nagguvexatigît kisimik amiákũput. [19]Jûtákutdle ãma Nâgkap Gûtimik inássutai maleruarneκ ajorpait; Israílíkut ilerorissait ilerκoralugit saκíput. [20]tauva Nâlagkap asigínalerpai atlip kinguai tamaisa nâgdliugtitdlugit ujajaissutdlo agssainut erκ. 2,14.
niutdlugit, kĩname sânit igitserdlugit. [21]mássa Israílíkut Dâvip κutai avigsâramíkik, Jarûpiât Nîpatip ernera kúngíngortípât; 1kúng. 12,19.
rûpiâvdlo Israílíkut nigortípai Nâlagaκ maligkungnaersitdlugo, rtuliartípailo ajortuliautsimik angisûmik; [22]Israílivdlo kinguai uva Jarûpiâp ajortuliauserissai tamaisa ilerκoralugit saκíput; 1kúng. 12,30.
gúngitdlat tássánga [23]Nâlagkamut Israílíkut pêrsitserdlutik kĩaminit, sôrdlo kivfamigut tamatigut pruvfîtitigut oκalugtoκ; uva Israílíkut nunamingnit Asôriamut autdlarúneκarput uvdlunimut agdlât.

[24]Asôriap kúngia inungnik tikiutitsivoκ Bâpalimit Kútamitdlo ivamitdlo Hâmatimitdlo Sivfaruâmitdlo nunatârtitdlugitdlo Saâriap igdloκarfîne Israílip kinguai sivnersitdlugit; Samârialo gilerpât igdloκarfîlo nunatârilerdlugit. [25]pivordlo tássane nunailerκâramik Nâlagaκ mianeríngíkât; tauva Nâlagkap autdlartit- 3 Môr. 26,22.
ivigai Ruvinik ilainik toκutsissunik. [26]tauva Asôriap kúngianut arput ima: akimángitsut nûgtitavit Samâriavdlo igdloκarfîne natârtitavit nunap Gûtiata ilerκorerκussâ nalungmássuk, aut-

-dlartitsivigai îluvinik, âritdlo, táukua toкúkait, nunap Gûtian
ilerкorerкussâ nalungmássuk. [27] Asôriap kúngia tauva perкussivoк
oкardlune: palasit tássánga autdlarússavse ilât tássungnartísiuk
tássunga nunasiartorкuvdlugo; ajoкersorumârpailo nunap Gûtiata
ilerкorerкussânik. [28] tauva palasit Samâriamit autdlarússaisa ilât
tikiúpoк Bītilimilo nunasivdlune; ajoкersorpailo, кanoк Nâlagaк
mianerísagât. [29] akimángitsutdle nungutdlutik Gûtiliorput pigssa-
-mingnik, inigssaкartitdlugitdlo igdlune Samâriamiut nungutdlutik
igdloкarfingmingne nunatârissamingne kingigtúngualiaisa pîne; [30] i-
-ngutit Bâpalimiut Suggût-Binût piliarât, angutit Kútamiut Nêr-
-gale piliarât, angutit Hâmatimiut Asîma piliarât, [31] Aavamiut
Nivgarse Tartagdlo piliarait, Sivfaruâmiut кitornatik ingnerme
ikivkarpait, Atramîlangmut Anangmîlangmutdlo Sivfaruâmiut Gû-
-tigissainut pigititdlugit. [32] āma Nâlagaк mianerigamîko, ing-
1kúng.12,31. -mingnut palasíngortitsíput ilatik nalingínarsiordlugit kingigtu-
-nguit palasertainik pigdlîssardlutigdlo táukunúnga kingigtúngu
igdluine. [33] Nâlagaк mianerât, Gûtisigdlo āma kivfartorfigait, aki-
-mángitsut nûgdlutik кimagkamik ilerкue maligdlugit. [34] uvdla-
-mimut agdlât ilerкutik sujugdlît maligdlugit iliorput; Nâlaga
mianeríngilât, malíngilait ilerкugssatik erкartûssisigssatigdlûnît i-
1 Mór. 32,28; -natsisitdlûnît perкússutdlûnît Nâlagkap perкússutigissâ Jâk
1kúng.18,31. Israîlimik atsigkame kinguainut, [35] Nâlagkap angerfigissainut inat
2 Mór. 23, -dlugit ima: Gûtit avdlat mianerísángilase patdlorfigísanagitdl
13. 24; erк. 6,10. kivfartorfigísanagitdlo tunissivfigísanagitdlo; [36] kisiáne Nâlagaк E-
-givtinimit píssaunerssuarmik talermigdlo isagtísimassumik iliv-
-sínik majuartitsissoк táuna mianerísavarse, táuna patdlorfigsa-
-varse, táuna tunissivfigísavarse; [37] ilerкugssat erкartûssisigssatdl
inatsisitdlo perкússutdlo ilivsínut agdlautigissai maleruásavase ni-
-magsivdlugit uvdlut nungutdlugit; Gûtitdle avdlat mianerísa-
-ngilase; [38] angerusek ilivsínut angerutigissara puiúsángilarse: Gû-
1 Sâm.12,24; -titdlo avdlat mianerísángilase; [39] kisiáne Nâlagaк Gûterse mia-
tugs. 34,10. -nerísavarse; táussumalo ánagtíkumârpâse кíngarssortivse tamar-
-mik agssainit. [40] nâlángitdlatdle; kisiáne ilerкortik sujugdlek
maligdlugo iliorput. [41] akimángitsut táukua tauva Nâlagaк mia-
-nerât, inûssaliatigdlo кiperugkat āma kivfartorfigalugit: кitor-
-naitdlo ernutaitdlo taimailiorpútaoк uvdlumimut agdlât, sôrdlo
sujuaissatik iliortut.

kapitalit 18.

ˌkia Jûtamut kúngíngortoĸ. Asôriap kúngiata Sanarrerip Jerûsalât ungulerssârâ.

[1] pivordlo ukiut pingajuáne Húsia Eilap ernera Israîlime
ıngiutitdlugo Hiskia Aagarsip Jûtap kúngiata ernera kúngíngortoĸ. 16,20.
nardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸardlune kúngíngorpoĸ, 2 nal. 29,1.
ˌiutdlo mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-sisamatdlo kúngiuvoĸ Jerû-
alâme; arnâta aterâ Aape Saggariap pania. [3] Nâlagkap iluari- 2 nal. 29,2.
sânik iliorpoĸ, taimardluínaĸ sôrdlo Dâve sujuaissane iliortoĸ.
ˌingigtúnguit táussuma pêrsípai napassuliatdlo navdlordlugit or- 2 nal. 17,6. 2 Môr. 34,13.
ıigssuarmiuliardlo kipivdlugo; pulateriârssûssardlo kangnúsaussoĸ 4 Môr. 21, 8 tt.
ôrsasip sanâ aserorterpâ, tamána tikitdlugo Israîlip kinguaisa
ɔigigsautigdlîvfigissarmássuk; Nigustânimik taissarpât. [5] Nâlagaĸ
raîlip Gûtia isumavdluarfigâ, naleĸángilardlo kingunermigutdlũnît 23,25;
ˌjunermigutdlũnît Jûtap kúngîne tamane. [6] Nâlagaĸ átavigâ, ni- 1 kúng. 3,12.
ˌúngilaĸ maligkungnaerdlugo; inássutai Nâlagkap Môrsasimut
ássutigissai maleruarpai. [7] Nâlagkavdlo najormane sumut ani-
sarângame sianisûtut iliorarao ĸ; Asôriap kúngia nâlagkumajung-
ıaeramiuk kivfartorfigísaerpâ. [8] Filisterit táussuma perdlugtípai
àsamut agdlât kigdligfigissânutdlo, ĸaĸivfiliat ĸinerdlerfît igdlo-
ˌarfîtdlo igpiliugagdlit táputdlugit.
[9] pivordlo ukiut Hiskiap kúngiuvîsa sisamãne, tamássa Húsiap
ılap ernerata Israîlime kúngiutitdlugo ukiuisa arfineĸ áipãne, Sal-
nanásare Asôriap kúngia Samâriamut majuartoĸ unguvdlugulo. 17,5.
ukiutdlo pingasut ĸímûngmata tiguarpât ukiutHiskiap kúngiuvîsa 17,6.
fernáne; tamássa Húsiap Israîlime kúngiutitdlugo ukiuisa arfineĸ-
samãne Samâria tiguagaussoĸ. [11] Asôriavdlo kúngiata Israîlíkut
ıtdlarúpai Asôriamut; unigfeĸartípailo Hâlame Hâpôrimilo Gûsa-
ıp kûata erĸâne Mîteritdlo igdloĸarfîne; [12] Nâlagkap Gûtimik
pâ nâlángingmássuk angerusialo saneĸutdlugo, Môrsasip Nâlag-
ˌap kivfâta inássutigissai tamaisa; nâlangnagitdlo nãmagsíngilait.
[13] ukiutdlo Hiskiap kúngiuvîsa arĸaneĸ-sisamãne Sanarrere Is. 36,1;
sôriap kúngia majuarpoĸ Jûtap igdloĸarfînut igpiliugalingnut ta- 2 nal. 32,1.
nanut tiguardlugitdlo. [14] tauva Hiskia Jûtap kúngia Lãkisimut
ıtdlartitsivoĸ Asôriap kúngianut, oĸarĸussivdlune: ajortuliarpunga,
erit sorssungnanga, uvavnut nangmagkiuterĸussagssat nangmá-
ˌavara; Asôriap kúngiata tauva Hiskia Jûtap kúngia akilérĸuvâ
lantinik pingasunik untritilingnik sîlviussunik talantinigdlo pi-
ıgasunik ĸulilingnik kûltiussunik. [15] tauvalo Hiskiap sîlve Nâ- 16,8; 1kúng.15,18.

-lagkap igdluane kúngivdlo igdluata pekûsivîne nanissaussok tamât
16,17. túniúpâ. [16] uvdlunilo táukunane Nâlagkap nâlagfiutâta matue
matserfîlo Hiskiap Jûtap kúngiata kagdligai Hiskiap pîaivfigai [kûl-
-titainik]; túniúpailo Asôriap kúngianut.
Is. 36,2-22. [17] tauva Asôriap kúngiata Tartane sakissartutdlo nâlagât ímit-
2 nal. 32,9. -sissutdlo nâlagât Lākisimit autdlartípai Jerûsalâmut kúngimut
Hiskiamut, sákutôrpagssuarnik ilakartitdlugit; majuardlutigdlo Je-
-rûsalâmut tikiúput; majuardlutigdlo tikiúkamik kekarput tatsip
kutdliup kûane kugssiugkame, errorsissut narssâta avkusinerssuata
sanianîtume; [18] kúngilo kaerkuvât. táukunúnga tauva aníput Eliâ-
-kît Hilkiap ernera igdlume angnek Sîpnalo nautsorssuissok Jûak
Aasavfip ernera pisimassunik erkaissagssanik agdlagtartok. [19] ímit-
-sissutdlo nâlagât táukunúnga okarpok: Hiskiamut okaritse-ât:
kúngerssuak Asôriap kúngia ima okarpok: mána tatigissat kanok-
ingmat tatigissagssauva? [20] okaraluarputit — kardluínait tamássa —
sorssulerssârtut pigínaorpalugput. kiname tatigigagko nâlagku-
Hsk. 29,6. -majungnaerpinga? [21] ímaka âsît ajáupiak mána suvdlortôk nag-
-falik Egivtine tatigigagko? tamatumúnga ajapersokaraluaráingat
itumânut tauva kápútaraok putuvdlugulo. taimáipok Fâraô Egiv-
-tinip kúngia tamanut ingminut isumavdluartunut. [22] imalūnît u-
-vavnut okarumanersuse: Nâlagkamut Gûtivtínut isumavdluarpugut
táunáungínerpa Hiskiap pîaivfigissâ kingigtúngnautainik tunissiviu-
-tainigdlo Jûtamutdlo Jerûsalâmutdlo okardlune: tunissiviup ma-
-tuma sâne patdlorumârpuse Jerûsalâme? [23] kâ, nâlagara Asôriap
kúngia unangminiaraluásagit: tunísavavkit kimugtuarssungnik mar-
-dlungnik tûsintilingnik, kimugsersugssainik sapiutísángínerpatit.
[24] kanorme tauva ilivdlutit kimâtísaviuk nunat nâlagaisa ardláinât-
-dlūnît atausek, nâlagkama kivfaisa mingnertaisa ilât? kisiánè
Egivtine isumavdlûtigât kamutit kimugtigdlitdlo pivdlugit. [25] Nâ-
-lagak ilaginago majuarnerpunga najugkamut matumúnga ase-
-roriartordlugo? Nâlagak uvavnut okarpok: nunamut matumúnga
majuarit aseroriartordlugo. [26] Eliākît Hilkiap ernera Sîpnalo Jûak
tauva ímitsissut nâlagānut okarput: kivfatit okalugfigíkit-ait Sé-
-riamiut okausînik, uvagut tusâgavtigik, Jûtitdlo okausînik oka-
-lugfiginata inuit ungalorssûp kânîtut tutsāne. [27] ímitsissutdle
nâlagât táukunúnga okarpok: nâlagkangnutdlūnît ilingnutdlūnît
autdlartínerpânga nâlagkama okautsinik tamákuninga okalorkuv-
-dlunga? autdlartíngínerpânga angutinut ungalorssûp kâne igsia-
-ssunut, táukua anartik nerísagât kôrtigdlo imísagât ilagaluse'

ĸeĸarpordlo ímitsissut nâlagât niperssuarmik tordlulavdlune
ıtit oĸausînik, oĸalugdlune ima: kúngerssûp Asôriap kúngiata
.ausia tusarsiuk; 29 kúnge ima oĸarpoĸ: Hiskiap sagdloĸítar-
ıavêrdlise, aniguisísínáungínamise agssavnit. 30 Nâlagkamutdlo
ımavdluarsarnavêrdlise Hiskiap oĸardlune: Nâlagkap aniguisit-
lluásavâtigut; igdloĸarfigdlo mána Asôriap kúngiata agssainut 19,10.
sitáusángilaĸ. 31 Hiskia nâlangnavêrsiuk, Asôriap kúngia ima
.armat: erĸigsivigssioĸatigalunga uvavnut anigitse; tauva neriu-
aârpuse nalingínaĸ vîneĸutautimimit nalingínaĸ fîgeĸutautiminit 1 kúng. 4,25.
ıerdlusilo nalingínaĸ puilassuliaminit, 32 tikiutserdlunga aisitser- úss. 5,16.
llusilo nunamut nunavse taimaeĸatânut, nunamut karrinik vînig-
satdlo tunguánik pilingmut, nunamut neĸigssalingmut nautsî-
ingnigdlo vîneĸutilingnik pilingmut, nunamut ûliaĸutinik ûlia-
aigdlo tungusungnitsûmigdlo pilingmut; tauva inûsause toĸúsa-
ıasilo; Hiskiale nâlangnavêrsiuk, kimigtserfigingmase oĸardlune:
ìlagkap aniguisísavâtigut. 33 akimángitsut Gûtîsa aniguisínerpait 2 naI. 32,18.
ıngutdlutik nunatik Asôriap kúngiata agssainit? 34 Hâmatip Ar-
ıâtivdlo Gûtê nauk? Sivfaruâp Hînâvdlo Iivâvdlo Gûtê nauk?
ımârialûnît agssavnit aniguisínerpât? 35 nunat táukua Gûtîne
mane kíkut nunartik agssavnit aniguisingmássuk, Nâlagkap Je-
ûsalât agssavnit aniguisísagâ? 36 inuitdle nipangerput akíngit-
lluínardlugulo, kúngip inássutâ tássaungmat, oĸarmat: akísá-
ıgilarse. 37 tauva Eliâkît Hilkiap ernera igdlume angneĸ Sîpnalo
.utsorssuissoĸ Jûalo Aasavfip ernera pisimassunik erĸaissag-
sanik agdlagtartoĸ Hiskiamut tikiúput ánorássatik aligsimav-
llugit, ímitsissutdlo nâlagâta oĸausînik nalunaerfigât.

kapitalit 19. Is. 37.

ánilârnermit Hiskiap autdlartitsivigingmane pruvfîtip Isaiap sujôrarĸúngíkà.
Nâlagkap íngiliata Asôriamiut toĸorarai. Sanarrere angerdlartoĸ; toĸutaussoĸ.

1 pivordlo kúngip Hiskiap tusaramigit, ánorássane tauva alig-
ıai, pûgssiamigdlo uligdlune Nâlagkap igdluanut iserpoĸ; 2 Eliâ- 1kúng.21,27.
:îtdlo igdlume angneĸ Sîpnalo nautsorssuissoĸ palasitdlo utor-
:aunertait pûgssianik uligsimassut autdlartípai Isaiamut pruvfî-
imut Aamorsip erneranut. 3 táussumúngalo oĸarput: Hiskia ima
:artoĸ: uvdloĸ mána tamássa uvdloĸ angnikitdliorfik pitdlarne-
:arfigdlo mitagdlerneĸarfigdlo; ilumiut igdlíssap pânut apûsi- Hús. 13,13.
nangmata, erninermutdle nukigssaĸángilaĸ. 4 Nâlagkap Gûtivit

tusarumásanerpai ímitsissut nâlagâta oκausê tamaisa, táuna nâla-
-gâta Asôriap kúngiata autdlartíkâ Gûte ûmassoκ kángusûtigssior-
-κuvdlugo; inerterumásanerâlo oκautsit tamáko Nâlagkap Gûtivit
tusagai pivdlugit; tugsiut tauva anissuk amiákûssut peκaratdlartut
pivdlugit. 5 kúngivdle Hiskiap kivfai Isaiamut pingmata, 6 Isaiap
tauva oκarfigai: nâlagkavsínut ima oκarumârpuse: ima oκarpoκ
Nâlagaκ: sujôrásángilatit oκautsit tusagkatit pivdlugit, tamákuninga
Asôriap kúngiata inûsugtortai uvavnut mitagdlersut. 7 takuvat,
isumagssamik ilumiulerumârpara, kalerríkunilo nunaminut utísavoκ:
37. tássane nunâne panamik ordlutíkumârpara. 8 ímitsissut nâ-
-lagât uterame Asôriap kúngia nâpípâ Lipnamut sorssugtoκ, Lâ-
-kisimit autdlartoκ tusaramiuk. 9 tusâmalerpâlo Terrâka Ai-
-tiũpiap kúngia, oκarmata: ata, anisimavoκ ilingnut sorssug-
-kiartordlune; kingumut tauva arpârtunik autdlartitsivoκ His-
-kiamut oκardlune: 10 ima oκarumârpuse Hiskiamut Jûtap kú-
-ngianut: Gûtivit sagdloκítarnavêrdlisit, táuna isumavdluarfigi-
-gagko oκardlutit: Jerûsalât Asôriap kúngiata agssainut pisi-
-táusángilaκ. 11 ârit, tusâmagaluarputit Asôriap kúngê κanoκ-
iliortut nunanut tamanut utertínavêrsardlugit; ivdlitdlo anigui-
18,33. -sanersutit? 12 akimángitsut sujuaissama aserugait Gûtísa anigui-
-sínerpait, imáitut: Gûsanilo Hâranilo Rítserfilo Eitanivdlo kinguai
Talásarimîtut? 13 Hâmatip kúngia nauk? Arpâtivdlo kúngia ig-
-dloκarfiuvdlo Sivfaruâp Hínâvdlo Iivâvdlo kúngiat nauk?
14 Hiskiap agdlagkat tigugamigit arpârtut agssainit, atuara-
-migit Nâlagkap igdluanut majuarpoκ isuitdlugitdlo Nâlagkap ki-
-nâta sâne. 15 Hiskialo Nâlagkap kínâta sâne tugsiarpoκ oκar-
tugs. 80,2; -dlune: Nâlagaκ Israîlip Gûtia, kêrupít κulâne igsiassutit, ivdlit
99,1. kisivit Gûtiuvutit nuname nâlagauvfingnut tamanut; ivdlit κilagdlo
nunalo píngortípatit. 16 Nâlagaκ, siutitit maníkit tusardlutitdlo
Nâlagaκ, issitit magpíkit takuvdlutitdlo; Sanarrerivdlo oκausê tu-
-sákit, táussuma oκausererκussai Gûte ûmassoκ kángusûtigssior-
-κuvdlugo. 17 mássame, Nâlagaκ, Asôriap kúngísa piunêrúpait
akimángitsut nunâtdlo, 18 Gûtîlo ingnermut igípait, Gûtiúngingmata
tugs. 115,4. táuko, kisiáne inuit agssaisa sanârait κissûssut ujaraussutdlo, táuko
aserorpait. 19 mãnalo, Nâlagaκ Gûterput, ánáutigut-ait agssainit
nuname nâlagauvfít tamaisa ilisimalerκuvdlugit, ivdlit, Nâlagaκ
Gûtiussutit kisivit.
20 tauva Isaia Aamorsip ernera Hiskiamut autdlartitsivoκ o-
-κarκussivdlune: ima oκarpoκ Nâlagaκ Israîlip Gûtia: tugsiarfigi-

ꞔangma Sanarrere Asôriap kúngia pivdlugo, tusarpavkit; [21]ta-
nássa oĸausek Nâlagkap oĸauserissâ táuna pivdlugo: narruga-
utitdlo mitautigâtit niviarsiap, Sîunip paniata; kingunigkut ile-
ĸimisârpoĸ Jerûsalâp pania. [22]kina kángusûtigssiorpiuk mitag-
llugulo? kimutdlo nipit anípiuk? issitit ârdlortingârpatit Is-
ꞌaîlip ivdlernartua akerartordlugo. [23]arpârtitagkut Nâlagaĸ ká-
ŋgusûtigssiorpat oĸardlutitdlo: ĸamuterpagssuavnik uvanga ma-
uarpunga ĸáĸat kingingnerinut Lîpanûnip isordlînut, sîterîlo
)rtoĸissut kivdlorpáka kanungnerilo pitsaunerit, tikíparalo isuata
ĸungnigtarfigtâ, nautsîviussâta orpigpalia; [24]uvanga imersiordlu-
ŋgalo imerpunga takornartat pînik, isigkamalo aluinik Egivtinip
ìgârtue tamaisa parĸersípáka. [25]tusâmángínersutit sujornagut
imailiortunga, uvdlune itsarnitsane piliarerêriga? mãnalo nag-
lliutípara, igdloĸarfît igpiliugagdlit piunêruterĸuvdlugit ĸerrú-
ŋgordlugit ûkarnerínait; [26]inuilo ajulersúngúsassut ĸugsalavdlu-
ŋgdlo pakatsivdlutigdlo, narssap naussuisut ísassut ivigtutdlo
naussutut, ivigkatut igdlut ĸainîtutut karrisutdlo sivkersínagit tugs. 129,6.
atut. [27]najugkatdlo anissarnititdlo isertarnititdlo ilisimavâka,
ŋgagtorssûgavitdlo uvavnut. [28]tamána pivdlugo, uvavnut níngag-
orssûgavit, ĸatdlangáissutsitdlo siutivnut ĸangátarmat, ĸarsor- Hsk. 29,4;
ıarumârpavkit ĸíngagkut supigsautigalo eĸingnut ilivdlugo, avĸu- 38,4.
ıiníkutdlo aggerfigkut utersarumârpavkit. [29]mánalo nalunaerĸu-
igísavat: ukiume matumane isumamingnik naussut nerísavatit, 3 Môr. 25,
ĸiuvdlo áipâne isumamingnik naorĸigsut; ukiutdle pingajugssâne 5-11.
aruarterísause katerssuivdlusilo vîneĸutilingnigdlo nautsîvilior-
lluse paornaitdlo nerivdlugit. [30]Jûtákutdlo aniguisimassut amiá-
ĸûssut mángoĸalísáput âma atimíkut paornaĸalerdlutigdlo ĸuli-
níkut; [31]amiákûssut Jerûsalâmit aniumârmata, aniguisimassutdlo
:unip ĸáĸânit. Nâlagkap ilungersornerata tamána nãmagsiu-
nârpâ. [32]taimáitumik Nâlagaĸ ima oĸarpoĸ Asôriap kúngia
vdlugo: igdloĸarfingmut matumúnga písángilaĸ ĸarssumigdlo
seriarfigísanago erĸornavêrĸutinigdlo avatangísanago ivssumigdlo
ıgssoráisanane tungânut. [33]avĸusiníkut aggerfingmigut utísavoĸ
dloĸarfingmutdlo matumúnga písanane, oĸarpoĸ Nâlagaĸ; [34]ig-
lloĸarfik mána sernigiumâravko ánáukumavdlugo, uvavnut píssu- 20,6.
igalunga Dâvilo kivfara píssutigalugo.

[35]pivordlo únuaĸ táuna, tauva Nâlagkap íngilia anivoĸ Asô-
ꞌiamiut tangmârfiáne toĸorardlugit untritilingnik arfineĸ-pinga-
ıunigdlo ĸulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit; uvdlãkutdlo ma-

-kiârmata tássa-uko tamarmik timit toĸungassut. 36 Sanarrerik
Asôriap kúngia autdlarpoĸ angerdlariartordlune, Nînivimilo unigpoĸ.
37 pivordle Gûtime Nisrûp igdluane patdlormat, ernerisa Atrami-
-laup Sarîtsarivdlo panamik toĸúpât, Ararâtivdlo nunânut ánagput;
erneralo Asarratût kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.

Is.38,1-8; 39.

kapitalit 20.

Hiskia nápartoĸ. Nâlagkap iluaríngisânik usorssitsârtoĸ. toĸussoĸ.

Is. 38,1; 1 uvdlune táukunane Hiskia inûnángitsumik nápalerpoĸ. I-
2 nal. 32,24. -saiavdlo Aamorsip ernerata pruvfîtip ornigpâ oĸarfigalugo: ima
oĸarpoĸ Nâlagaĸ: inoĸutingnut perĸussît, inûsángínavit, toĸúsa-
-gavit. 2 tauva kîne ĸarmamut sâgtípâ, Nâlagkamutdlo tugsiarpoĸ
oĸardlune: 3 asassaĸ Nâlagaĸ, erĸainiarit-ait, kînavit sâne saĸigama
ilumôrdlunga ûmativkutdlo ilûngardlunga iluarissarnigdlo iliordlu-
-nga. Hiskialo ĸiavoĸ ĸiangârdlune. 4 Isaiale silardlíkut ĸi-
-terdlíkut sule aníngitsoĸ Nâlagkap oĸausia táussumúnga pivoĸ
oĸardlune: 5 uterit, Hiskiamut ínugtama sujulerssortânut oĸariar-
-tordlutit: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ sujuaissavit Dâvip Gûtia: tug-
-siutit tusarpara, ĸuvdlisitdlo takuváka; takuvat katsorsásavavkit,
aĸaguago Nâlagkap igdluanut majuásautit; 6 uvdlugssatitdlo ukiunik
arĸaneĸ-tatdlimanik ilaváka; Asôriavdlo kúngiata agssainit ánau-
19,34. -kumârpavkit igdloĸarfigdlo mána, sernigiumârparalo igdloĸarfik
mána uvavnut píssutigalunga kivfaralo Dâve píssutigalugo. 7 Isaia
Is. 38,21. tauva oĸarpoĸ: fîginik paornausianik atautsinik aigdleritse; ai-
-vaitdlo ajússamutdlo mátutigalugit, tauva ajorungnaerpoĸ. 8 His-
Is. 38,22. -kiale Isaiamut oĸarpoĸ: suna nalunaerĸutigísavara, Nâlagkap kat-
-sorsásangmanga, aĸaguagulo Nâlagkap igdluanut majuásagama?
9 Isaia oĸarpoĸ: mána nalunaerĸutigísavat Nâlagkamit, Nâlagkap
tamána oĸauserissane nâmagsísangmago. tarraĸ tungmeraussatut
ĸulitut agtigissumik sujumut ingerdlásava, imalûnît tungmeraussatut
ĸulitut agtigissumik utísavdlune? 10 Hiskia oĸarpoĸ: ajornángilaĸ
tarramut sujumôrdlune tungmeraussatut ĸulitut agtigissumik; ki-
-siánile tarraĸ kingumut uterdle tungmeraussatut ĸulitut agtigi-
-ssumik. 11 Isaia pruvfîte tauva Nâlagkamut tordlormat, tarraĸ
Is. 38,8. tungmeraussane ámut kigdligfigissânit Aagarsip tungmeraussiaine
kingumut utersarpâ tungmeraussatut ĸulitut agtigissumik.
Is. 39,1 tt. 12 uvdlune táukunane Berûtak-Bâlatâp, Bâlatâp ernerata, Bi-
-palip kúngiata, Hiskia autdlartitsivigâ agdlagkanik pajugutinigdlo

ısâmagamiuk Hiskia náparsimassoĸ. 13 Hiskiavdlo tusarnârpai,
ugssamausivinilo tamât táukunúnga takutitdlugo, sîlvitdlo kùl-
itdlo naussutdlo tipigigsautit ûlialo erdlingnarneĸ, sákugssamau-
ivinilo tamât, sûtdlo tamaisa peĸûsivingmine ítut; igdluane per-
ussissarfianilo tamarssuarme súnguaĸángilaĸ Hiskiap táukunúnga
kutíngisânik. 14 tauva Isaia pruvfîte kúngimut Hiskiamut tikiú-
oĸ oĸarfigalugo: ĸanoĸ oĸarpat angutit táuko, sumitdlo ilingnut
kiúpat? Hiskialo oĸarpoĸ: nunamit ungasigsumit tikiúput, Bâ-
alimit. 15 oĸarpoĸ: suna takuvât igdlungne? Hiskialo oĸarpoĸ:
dluvnîtut sût tamaisa takuvait, súnguaĸángilaĸ peĸûsivivne táu-
unúnga takutíngisavnik. 16 Isaialo Hiskiamut oĸarpoĸ: Nâlagkap
ausia tusaratdlauk: 17 takuvat, uvdlut nagdliúkumârput, tauva
dlungnîtut sût tamarmik sujuaissavitdlo uvdloĸ mána tikitdlugo 24,13.
eĸûsiarissait Bâpalimut autdlarúneĸásáput; súnguamik amiáko-
ásángitdlat, oĸarpoĸ Nâlagaĸ. 18 tigusiumârputdlo ernivit ilingnit
ngortugssat ilainik, kinguâgssavit ilainik, Bâpalip kúngiata ig-
lússârssuane saĸissartôrĸuvdlugit. 19 Hiskiale Isaiamut oĸarpoĸ:
âlagkap oĸausia oĸalûtigissat ajúngilaĸ. oĸarpordlo: ajúsanerpa,
ûtitdlunga erĸigsivdlutik unigdluásagpata.

20 Hiskiamik oĸalugtuarissagssat avdlat, píssauneralo tamarme 2 nal. 32,32.
tsiâlo kugssiâlo igdloĸarfingmut imermik kûgtitsiviliâ, tamáko
gdlagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssû-
ilingne. 21 Hiskialo sujuaissaminut ínarpoĸ; Mánarsilo ernera 2 nal. 32,33.
úngíngorpoĸ kingorârdlugo.

kapitalit 21.

Mánarse Amunilo Jûtame kúngiussut.

1 arĸaneĸ-mardlungnik ukioĸardlune Mánarse kúngíngorpoĸ, 2 nal. 33,1-10.
kiutdlo tatdlimanik ĸuligdlit tatdlimatdlo kúngiuvdlune Jerûsa-
lâme; arnâta aterâ Hivfitsîpa. 2 Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoĸ,
kimángitsut Nâlagkap Israîlip kinguaisa tákuánit ĸimâtitaisa mau- 1 kúng 14,24;
jungnartuliait íssuardlugit. 3 kingigtúnguit Hiskiap angúme ase- 5 Môr. 18,9.
rugai ĸarmarĸigpai; tunissivingnigdlo nápartitsivoĸ Bâlimut pigi-
titdlugit orpigssuarmiuliordlunilo, sôrdlo Aaga Israîlip kúngia 1 kúng. 16,
iortoĸ, ĸilauvdlo perpagssue tamaisa patdlorfigai kivfartorfiga- 30-33.
lugitdlo. 4 tunissiviliortarujordlo Nâlagkap igdluane, tamána piv- 17,16.
dlugo Nâlagaĸ oĸartoĸ: Jerûsalâme atera inigssaĸartíkumavara; 1 kúng. 8,29;
tunissiviliortarpoĸ ĸilaup perpagssuinut tamanut Nâlagkap ig- 9,3.

5 Môr. 18, -dluata silardlîne mardlungne. 6 erne ingníkut ingerdlatípâ tôr-
10. 11. 1 Sâm. 28,8.9. -nissardlunilo serrassardlunilo, timaiagarsiortunigdlo nalunaerкuti-
-nigdlo sukuiaissunik ivertitsivdlune; Nâlagkap iluaríngisânik ilior-
-nertoкaoк narrutsagtitdlugo; 7 orpigssuarmiuliaк кiperugke inig-
-ssaкartípâ igdlume Nâlagkap Dâvimut Sâlumûmutdlo ernerанut
1 kúng. 8,29; oкautigissâne: igdlume matumane Jerûsalâmilo Israîlíkut nagguve-
9,3. -кatigígsortainit tamanit кinigkavne atera inigssaкartíkumavara
nâgssáungitsumik; 8 kingornalo Israîlíkut isigait inigssaisuatísángi-
-láka pêrsitdlugit nunamit sujuaissainut túniússavnit, misigssui-
-narpata kisiáne perкússutíka tamaisa maligdlugit, inatsisit ilū-
-ngaisa nâpertordlugit, sôrdlo kivfama Môrsasip inákâtik. 9 nâla-
-ngitdlatdle, Mánarsip támartingmatik pinerdlungnerutitdlutik aki-
5 Môr. 2, -mángitsunit, táuko Nâlagkap nungutitdlarai Israîlip kinguaisa
12. 21. 22. sujornatigut. 10 tauva Nâlagaк kivfamigut pruvfîtitigut oкalugpoк
Jer. 15,4. oкardlune: 11 Mánarsip Jûtap kúngiata maujungnartut tamáko iler-
-кoringmagit sualungnerutitdlugit Amoríkut sujulime ilerкuinit
tamanit, Jûtákutdlo ãma ajortuliartingmagit Gûtiliarujungminik,
12 tamána pivdlugo ima oкarpoк Nâlagaк Israîlip Gûtia: ata, Jerûsa-
Jer. 19,3; 1 Sâm. 3,11. -lât Jûtalo perdlungmik nagdliutitsivigiumârpáka; nalingínaup táu-
17,6. 23. -ssumínga tusâmalersup siutai igdlugtut avilorumârput. 13 Samâria-
10,11. 17. -mut sorкârutigissaк Aagavdlo inoкutainut oкimailutarissaк Jerû-
-salâmut siârumârpáka; Jerûsalâtdlo atdlarterumârpara pîardlugo,
sôrdlo pûgutaк atdlarterniaráine, atdlarterdlugo mumigdlugulo.
14 kingornússamalo amiákue taimaitíkumârpáka кíngarssortaisa ag-
-ssainut pisitdlugit, ujajâgagssángortitdlugit pîagagssángortitdlu-
-gitdlo кíngarssortainut tamanut, 15 mána píssutigalugo: iluaríngi-
-savnik iliormata narrutsagtitdlungalo uvdlormit ivssumánga, su-
-juaissatik Egivtinimit aningmata, uvdlordlo mána tikitdlugo.
16 píngitsorpagssuitdlo aue Mánarsip ãma kuivai Jerûsalât ulivv-
-kârserdlugo isuanit isuanut; nautsorssornagit ajortuliansê Jûtá-
-kúnut ajortuliautigititai Nâlagkap iluaríngisânik iliortitdlugit.
2 nal. 33, 17 Mánarsimik oкalugtuarissagssat avdlat, кanoк-iliornere tamarmik
1–20. ajortuliauserissailo, tamáko agdlagsimáput magpersagkane Jûtap
kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne. 18 Mánarsilo sujuaissaminut
ínarpoк, ilissauvordlo inoкutime ilâta nautsîviane, Usap nautsî-
1 nal. 3,14. -viane; Amunilo ernera kúngíngorpoк kingorârdlugo.
2 nal. 23,21. 19 mardlungnik кulilingnik mardlungnigdlo ukioкardlune Amune
kúngíngorpoк, ukiutdlo mardluk kúngiuvdlune Jerûsalâme; arnáu

erâ Misulîmat Hârutsip pania Jûtpamio. [20]Nâlagkap iluaríngi- 2 nal. 33,22.
ânik iliorpoĸ, sôrdlo Mánarse angúne iliortoĸ. [21]avĸut tamât
igúme avĸutigissâ ingerdlavigalugo saĸivoĸ, Gûtiliarujuitdlo a-
igúme kivfartorfigissai kivfartorfigai patdlorfigalugitdlo. [22]Nâ-
agaĸ sujuaissame Gûtiat ĸimagpâ, Nâlagkavdlo avĸutigerĸussâ
gerdlaviginago saĸivoĸ. [23]Amune kivfaisa pikigtitsivfigât, kú- 2 nal. 33,24.
igilo toĸutdlugo igdluane. [24]nunavdle inuisa kúngimut Amuni- 2 nal. 33,25.
nut pikigtitseĸatigît tamaisa toĸúpait, Jôrsialo ernera nunap
uisa kúngíngortípât kingorârtigititdlugo táussumúnga. [25]Amu-
iimik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere, tamáko ag- 2 nal. 33,
llagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssû- 21 tt.
ilingne. [26]ilivâtdlo iliversiânut Usap nautsîvianîtumut; Jôrsialo 1 nal. 3,14.
nera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.

kapitalit 22.

Jôrsia Jûtame kúngiussoĸ; Nâlagkap iluarissânik iliortoĸ. inatsisit agdlagsimavfiat navssârineĸartoĸ.

[1]arfineĸ-pingasunik ukioĸardlune Jôrsia kúngíngorpoĸ, ukiut- 2 nal. 34,1.
llo pingasunik ĸuligdlit atauserdlo kúngiuvdlune Jerûsalâme;
nâta aterâ Jitîta Ataiap pania Bûtsikámio. [2]Nâlagkap iluari- 2 nal. 34,2.
sânik iliorpoĸ, Dâvivdlo sujuaissame avĸutâ tamât ingerdlavi-
;alugo saĸivoĸ nigornane talerpiuvdlûnît tungânut sâmiuvdlûnît Jôrs. 23,6;
ngânut. [3]pivordlo ukiut arfersaneĸ-pingajuáne Jôrsia kúngiu- úss. 4,27.
itdlugo, tauva kúngip Savfane Atsâliap ernera Misulâp ernutâ 2 nal. 34,8.
iutsorssuissoĸ autdlartípâ Nâlagkap igdluanut oĸardlune: [4]Hil-
:iamut palasiunermut majuarit, aningaussat Nâlagkap igdluanut 12,9;
ieĸartut avdloriussamik pârssissut inungnit katerssugait nungut- 2 nal. 34,9.
llugit atautsimut ilerĸuvdlugit [5]túniuterĸuvdlugitdlo suliarissa- 2 nal. 34,10.
iaĸartunik suliagssalingnut takusaissûtitaussunut Nâlagkap ig-
lluane; táukualo túniúsagait Nâlagkap igdluane suliarissariaĸar-
unik sulissunut, igdlup aserĸue iluarsarĸuvdlugit, [6]sanassunut 12,12;
dluliortumutdlo ĸarmaissunutdlo, pisiniutigerĸuvdlugitdlo ĸissung- 2 nal. 34,11.
nik ujarĸanigdlo avgugkanik igdlup iluarsarneĸautigssainik. [7]ki-
iáne nautsorssueĸatigineĸásángitdlat, aningaussat ingmingnut tú- 12,15.
niúneĸartugssat pivdlugit, ilumôrdlutik táuko písagamik.

[8]Hilkialo palasiuneĸ Savfanimut nautsorssuissumut oĸarpoĸ: 2 nal. 34,15.
atsisit agdlagsimavfiat navssârâra Nâlagkap igdluane; agdlagsi-

-mavfiatdlo Hilkiap túniúpâ Savfanimut, táussumalo atuarpâ.
[9] Savfanilo nautsorssuissoκ kúngimut tikiúpoκ, kúngilo navsuer-
-figalugo oκarpoκ: aningaussat igdlumîtut kivfavit sarκúmersipait
túniutdlugitdlo suliarissariaκartunik suliagssalingnut Nâlagkap ig-
2 nal. 34,18. -dluane takusaissûtitaussunut; [10] Savfanivdlo nautsorssuissup kúngi
nalunaerfigâ oκardlune: agdlagsimavfingmik Hilkia palase uvavnut
2 nal. 34,19. túniússivoκ; Savfanivdlo atuarpâ kúngip kînâta sâne. [11] pivordlo
19,1. inatsisit agdlagsimavfiata oκausê kúngip tusaramigit, ánorássane
2 nal. 34,20. tauva aligpai. [12] Hilkialo palase Agíkâtdlo Savfanip ernera Ag-
-pôrilo Miggaiap ernera Savfanilo nautsorssuissoκ Asaialo kúngip
2 nal. 34,21. kivfâ kúngip inápai oκardlune: [13] Nâlagaκ sujunersioriartorsiuk siv-
-nerdlunga inuitdlo sivnerdlugit Jûtákutdlo ilũngaisa sivnerdlugit
agdlagsimavfiup matuma navssârissaussup oκausê pivdlugit, ange-
-κingmat Nâlagkap kamangnera uvavtínut katsungaitsoκ, agdlag-
-simavfiup matuma oκausê sujuaissavta tusarumángingmatigik, u-
2 nal. 34,22. -vavtínut agdlagsimassut tamaisa maleruarnagit. [14] tauva Hilkia
palase Agíkâtdlo Agpôrilo Savfanilo Asaialo autdlarput Hultamut
arnamut pruvfîtiussumut, Harrasip ernerata Tíkuap ernerata Salûp
ánorássanik pârssissup nulianut, táuna Jerûsalâme agfardliane
2 nal. 34,23. najugaκartoκ; oκalugfigâtdlo. [15] táukunúngalo oκarpoκ: ima oκar-
-poκ Nâlagaκ Israîlip Gûtia: angut ilivsínik uvavnut autdlartit-
2 nal. 34,24. -sissoκ oκarfigisiuk: [16] ima oκarpoκ Nâlagaκ: ata, najugaκ manna
inuilo nagdliutitsivigiumârîka perdlunguartunik, agdlagsimavfiup o-
2 nal. 34,25. -κausînik tamanik Jûtap kúngiata atuagainik; [17] κimagsimangmánga
Gûtitdlo avdlat tipigigsautigdlîvfigalugit, narrutsagtitdlunga agssa-
-mik pilainik tamanik, kamangnera katsungáipoκ najugkamut ma-
2 nal. 34,26. -tumúnga soráisananilo. [18] Jûtavdle kúngianut, ilivsínik autdlar-
-titsissumut Nâlagaκ sujunersiorκuvdlugo, táussumúnga ima oκa-
-sause: ima oκarpoκ Nâlagaκ Israîlip Gûtia: oκautsit tusagkatit
2 nal. 34,27. pivdlugit [19] ũmatigkut κugsalalerdlutit Nâlagkap sâne κunuga-
1 kúng. 21,29. -vit, tusaravit κanoκ oκalugtunga najugaκ mána inuilo pivdlugit
piunêrússáusassut perdlorκussáusassutdlo, ánorássatitdlo aligkagkit
κiavdlutitdlo kînama sâne —, uvangátaoκ tamána tusarpara, oκarpoκ
2 nal. 34,28. Nâlagaκ. [20] tamána pivdlugo, takuvat, katerssorumârpavkit su-
-juaissangnut, katerssornεκásautit ilivigssangnut erκigsivdlutit, issi-
-vitdlo issigísángilait perdlungnartut tamaisa najugkamut matu-
-múnga nagdliutitagssáka. kúngilo navsuerfigât.

kapitalit 23.

Jôrsiap Gûtipilugsiortut soraersíkai; κângîvfigsiortoκ; Fâraô-Niggup toκúkâ.
Jûagarse Jûjaκîtdlo Jûtame kúngiussut.

1 kúnge tauva autdlartitsingmat, táussumúnga Jûtap Jerûsa- 2 nal. 34,29.
lâvdlo utorκaunertait tamaisa katerssorpait; 2 kúngilo Nâlagkap 2 nal. 34,30.
;dluanut majuarpoκ, Jûtavdlo angutitaisa tamarmik Jerûsalâvdlo
ıuisa tamarmik ilagât palasitdlo pruvfîtitdlo inuitdlo ilûngarmik
ıikissutdlo angisûtdlo; tusâtitdlugitdlo angerutsip agdlagsimavfiata
âlagkap igdluane navssârissaussup oκausê tamaisa atuarpai.
kúngivdlo tungmarfiliame κeκardlune angerusek angerutigâ Nâ- 2 nal. 34,31.
lagkap kînâta sâne, Nâlagaκ maligkumavdlugo inássutailo nalu-
ıaiautailo ilerκorerκussailo maleruarumavdlugit ûmámigut ilû-
ıgardlune tarnimigutdlo ilûngardlune, angerutsip tamatuma oκausê
ıssane magpersagkane agdlagsimassut aulajangersarumavdlugit;
ıuitdlo ilûngarmik angerusek aulajangiúpât. 4 kúngivdlo Hilkia
ılasiunek palasitdlo tugdliussut avdloriussamigdlo pârssissut inâ-
ıai, Nâlagkap nâlagfiutânit ánissorκuvdlugit peκutit tamaisa, Bâ-
ımut orpigssuarmiuliamutdlo κilauvdlo perpagssuinut tamanut
ıaussut; ikivkarpaitdlo Jerûsalâp avatâne Kîtrûnip narssaine,
ssaitdle Bîtilimut âpait. 5 soraersípai kivfartûssigajugtortat Jû- Sivf. 1,4;
ıap kúngîsa ivertitait tipigigsautigdlîssugssángortitdlugit kingigtú- Hús. 10,5.
ıguane Jûtap igdloκarfînîtune Jerûsalâvdlo avatânîtune, soraersit-
llugitdlo tipigigsautigdlîssartut Bâlimut seκinermutdlo κáumámut-
llo uvdlorissanutdlo nikítartunut κilauvdlo perpagssuinut tamanut.
ánípâ orpigssuarmiuliaκ Nâlagkap igdluanit Jerûsalâp avatânut
ítrûnip κôruanut ikivkardlugulo Kîtrûnip κôruane aserorterdlugulo
κungnerínángordlugo; seκungnerilo igípai inuit κitornaisa ilerfinut.
ınguvterpai angúnunigssamârtut igdlue Nâlagkap igdluata sanianî-
ıut, táukunane arnat ikârtiterissut tupiliordlutik orpigssuarmiuliap
ıgssainik. 8 κaerκuvai palasit tamaisa Jûtap igdloκarfînit, kingig-
úunguitdlo palasit tipigigsautigdlîssarfê mingugtitdlugit Gîpamit
érsâpamut agdlât; inguvterpai isâvfît kingigtúnguartait Jôrsuap
dloκarfiup nâlagâta isâvfiutâta pâta sanianîtut, táuna igdloκarfiup
âvfiagut isertut sâmiata tungânîtoκ. 9 taimáitoκ kingigtúnguit
ılasertait pigdlîssaríngitdlat Nâlagkap tunissiviutâne Jerûsalâme;
ısiáne sêrnaκangitsunik timiussartortarput κatángutimik akornáne.
mingugtípâ iterssaκ ingnilik κernualassut κôruáne, ernerminik Jer. 7,31.
ıningminigdlûnît ingníkut Mûlorrimut ingerdlatitsissoκarκunago. 3 Môr. 18,21.

[11] soraersípai ĸimugtuarssuit Jûtap kúngîsa túniússait seĸinermut
pigititdlugit, Nâlagkap igdluata isâriâne ítut, pârdliussarssuarme
sukartûme saĸissartup Nítat-Mîlaup najornigfiata saniane; ĸamú-
-ssuitdlo seĸinermut pigititat ingnermik ikivkarpai. [12] tunissivît
Aagarsip ĸaliarssuata ĸulânîtut Jûtap kúngîsa sanait tunissivîtdlo
21,5. Mánarsip sanai Nâlagkap igdluata silardlîne mardlungne kúngip
inguvterpai; tássángalo autdlarasuardlune seĸungnere igípai Ki-
-trûnip ĸôruanut. [13] kingigtúnguitdlo Jerûsalâp akiane ítut ĸáĸap
1 kúng. 11, aseruissup talerpiata tungâne, Sâlumûp Israîlip kúngiata ĸarmagâ
5. 7. Astarũmut Sîtûmiut maujungnartuánut Kâmorsimutdlo Mûapip
maujungnartuanut Milkûmimutdlo Amunip kinguaisa maujungnar-
-tuliãnut, kúngip mingugtípai; [14] napassuliatdlo navdlorpai orpig-
-ssuarmiuliatdlo kipivdlugit, inait inuit saorninik ulivkârdlugit.
1kúng.12,32. [15] ãma tunissivik Bîtilimîtoĸ kingigtúnguardlo Jarûpiâp Nîpatip
ernerata ĸarmagâ Israîlíkut ajortuliartitdlugit, ãmame tunissivik
tamána kingigtúnguartâlo inguvterpai; kingigtúnguardlo ikivkarpá
aserorterdlugulo seĸungnerínángordlugo, orpigssuarmiuliardlo ikiv-
-karpâ. [16] ĸiviardlune Jôrsiap ilerfit takugamigit tássane ĸáĸame
ítut, autdlartitsivoĸ saornit tigorĸuvdlugit ilivernit, táukulo ikiv-
-karpai tunissiviup ĸâne mingugtitdlugo Nâlagkap oĸausia nâper-
1 kúng. 13,2. -tordlugo, sôrdlo Gûtip inoĸutâ tordlortoĸ oĸautsit tamáko tor-
-dlulautigalugit. [17] oĸarpordlo: suna mána nalunaerĸut issigissara
igdloĸarfiup angutitaisa oĸarfigât: tássa Gûtip inoĸutâta ilerfia
1 kúng. 13, ivssuma Jûtamit tikiútup oĸautsit tamáko Bîtilip tunissiviane
30. 32. nãmagsissatit tordlulautigalugit. [18] tauva oĸarpoĸ: taimaitdle
1kúng.13,31. saorne ínardlerneĸángíkilit; saornilo ánagtípait, pruvfîtip Sami-
-riamit tikiútup saorne táputdlugit. [19] ãma kingigtúnguit igdlui
tamaisa Samâriap igdloĸarfînîtut Israîlip kúngîsa ĸarmagait [Gû-
-timik] narrutsagtitsivdlutik Jôrsiap pêrsípai; táukunúngalo ilior-
-poĸ, taimardluínaĸ sôrdlo Bîtilime iliorame. [20] kingigtúnguitdlo
1 kúng. 13,2. palasertait tássanîtut tamaisa toĸúpai tunissivît ĸaine inuitdlo
saorninik ikivkaivdlune ĸaine. Jerûsalâmutdlo tauva uterpoĸ.
[21] kúngivdlo inuit tamaisa inápai oĸardlune: ĸângîvfigsiorits
2 nal. 35,1 tt. Nâlagkamut Gûtivsínut, sôrdlo agdlagsimassoĸ angerutsip matuma
2 nal. 35,18. agdlagsimavfiane. [22] mássa ĸângîvfigsiorfik matumatut ítoĸ nag-
-dliússisimángilât erĸartũssissut Israîlíkut erĸartũssissaisa uvdlui-
-nit agdlât Israîlivdlo kúngîsa Jûtavdlo kúngîsa uvdluine tamane:
2 nal. 35,19. [23] kisiáne ukiut arfersaneĸ-pingajuáne Jôrsia kúngiutitdlugo ĸi-
-ngîvfigsiorfik mána Nâlagkamut nagdliússivât Jerûsalâme. [24] ãma

maiagarsiortut nalunaerĸutinigdlo sukuiaissut Gûtiliautitdlo Gû- 21,6.
tiliarujuitdlo maujungnartutdlo Jûtap nunâne Jerûsalâmilo taku- 1 Môr. 31, 19. 34.
neĸartut tamaisa Jôrsiap pêrsípai, aulajangersarumavdlugit inat-
sisit oĸausê agdlagsimassut magpersagkane palasip Hilkiap nav- 22,8.
ssârissaine Nâlagkap igdluane. 25 naleĸángilaĸ sujunermigut kú- 18,5.
ngiussumik Nâlagkamut sângmiartumik ũmámigut ilũngardlune
rnimigutdlo ilũngardlune nukinilo tamákerdlugit Môrsasip inat-
sisai ilũngaisa maligdlugit; naleĸángilardlo kingunermigut makí-
tumik. 26 taimáitoĸ Nâlagaĸ sãngilaĸ níngangnerssuarme katsu-
ngáineranit, níngangnine Jûtamut katsungaingmat narrutsag-
titsinerit tamaisa pivdlugit, Mánarsip narrutsagtítarmane; 27 Nâ- 21,11 tt.
lagardlo oĸarpoĸ: ãma Jûtákut pêrsíkumârpáka kĩnavnit, sôrdlo
raîlíkut pêrsíkíka; igdloĸarfigdlo mána ĸinigara Jerûsalât asi- 17,18.
ginarumârpara igdlulo oĸautigissara: tássanĩsavoĸ atera. 28 Jôr- 1 kúng. 8,29;
siamik oĸalugtuarissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere tamarmik, 9,3.
máko agdlagsimáput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit na-
lunaerssûtilingne. 29 inûtitdlugo majuarpoĸ Fâraô-Niggo E- 2 nal. 35,20;
givtinip kúngia Asôriap kúngianut kûngmut Aivfaratimut; kú- Jer. 46,2.
ngivdle Jôrsiap pâriartormane toĸúpâ Makitume, takugamiuk.
kivfaisalo ĸimugsiúpât toĸussoĸ Makitumit, Jerûsalâmutdlo ti- 2nal.35,24 tt.
kiúkamíko ilivât iliversiânut. nunavdlo inuisa Jûagarse Jôrsiap 2 nal. 36,1.
rnera tiguvât, tanitdlugulo kúngíngortípât angutânut kingorâr-
tigititdlugo.

31 mardlungnik ĸulilingnik pingasunigdlo ukioĸardlune Jûa- 2 nal. 36,2.
garse kúngíngorpoĸ, ĸáumatit pingasut kúngiuvdlune Jerûsalâme;
mâta aterâ Hamutâle Jerimiap pania Lipnamio. 32 Nâlagkap 24,18.
uaríngisânik iliorpoĸ, taimardluínaĸ sôrdlo sujuaissane iliortut.
Fâraô-Niggup ĸilerssortípâ Rivdlâme Hâmatip erĸânĩtume Jerû- 2 nal. 36,3.
salâme kúngiujungnaersitdlugo; nunalo akilĩsípâ talantinik untri-
tilingnik sĩlviussunik talantimigdlo kûltiussumik. 34 Fâraô-Nigguv-
llo Eliâkĩt Jôrsiap ernera kúngíngortípâ, Jôrsiamut angutânut 2 nal. 36,4.
ngorârtigititdlugo, arĸalo avdlángordlugo Jûjaĸĩmik ateĸartípâ;
agarsile nagsarpâ, Egivtinimutdlo táuna pigame tássane toĸuvoĸ. Jer. 22,12.
sĩlvitdlo kûltitdlo táuko Jûjaĸĩp túniúpai Fâraûmut; kisiáne
nap inue naligssaĸartitdlugit akilerartípai aningaussat túniú- 15,20.
savdlugit, sôrdlo Fâraûp perĸugâne; nungutdlugit sôrdlo nalig-
ssaĸartitaussut nunap inue akĩsorsivai sĩlvinik kûltinigdlo táuku-
nínga, túniúsavdlugit Fâraô-Niggumut.

36 mardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸardlune Jûjaĸĩt 2 nal. 36,5.

kúngíngorpoĸ, ukiutdlo arĸanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; ar-
-nâta aterâ Sipûta Pitaiap pania Rûmâmio. [37]Nâlagkap iluan-
-ngisânik iliorpoĸ, taimardluínaĸ sôrdlo sujuaissane iliortut.

kapitalit 24.

Jûjaĸît Jûjaggîtdlo Sitîkialo Jûtame kúngiussut. Jûtákut ilarssue Bâpaliu-ut autdlarússaussut.

[1]inûtitdlugo majuarpoĸ Nipukánîtsare Bâpalip kúngia: Jû-
-jaĸîtdlo táussumúnga kivfángorpoĸ ukiut pingasut; tauva kingu-
-mut nâlagkumajungnaerpâ. [2]sâssutitdlugulo Nâlagkap autdlar-
-típai Kaltîarit katerssat Sêriamiutdlo katerssat Mûapíkutdlo ka-
-terssat Amuníkutdlo katerssat, Jûtamut pitorautitdlugit aseror-
-ĸuvdlugo, Nâlagkap oĸausia kivfamigut pruvfîtitigut oĸauseri-
-ssâ nâpertordlugo. [3]ilumut Nâlagkap perĸussânik Jûtákut taima
pineĸarput kînaminit pêrsingmatik Mánarsip ajortuliausê píssuti-
-galugit, ĸanoĸ-iliornere tamaisa migssiliordlugit, [4]píngitsutdlo
21,16. aue kuissai âma píssutigalugit, Jerûsalât ulivkârmago pingitsut
2 nal. 36,8. auinik; Nâlagardlo isumákîumángilaĸ. [5]Jûjaĸîmik oĸalugtua-
-rissagssat avdlat, ĸanoĸ-iliornere tamarmik, tamáko agdlagsi-
-máput magpersagkane Jûtap kúngê pivdlugit nalunaerssûtilingne.
[6]Jûjaĸîtdlo sujuaissaminut ínarpoĸ; Jûjaggîtdlo ernera kúngíngor-
-poĸ kingorârdlugo. [7]kingornale Egivtinip kúngia anerĸíngilaĸ
nunaminit, Egivtinip kûnguanit kûngmut Aivfaratímut agdlât Egiv-
-tinip kúngiata pigissâ tamât Bâpalip kúngiata tigungmago.
2 nal. 36,9. [8]arfersaneĸ-pingasunik ukioĸardlune Jûjaggît kúngíngorpoĸ.
ĸáumatit pingasut kúngiuvdlune Jerûsalâme; arnâta aterâ Nigusta
Elnâtap pania Jerûsalâmio. [9]Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoĸ
2 nal. 36,10. taimardluínaĸ sôrdlo angúne iliortoĸ. [10]taimailissúkut majuarput
Nipukánîtsarip Bâpalip kúngiata kivfai Jerûsalâmut, igdloĸarfigdlo
ungunеĸarpoĸ. [11]Nipukánîtsarilo Bâpalip kúngia igdloĸarfingmut
tikiúpoĸ kivfame ungugât. [12]Jûjaggîtdlo Jûtap kúngia Bâpalip
kúngianut anivoĸ nangminerdlo arnilo kivfanilo nâlagartanilo sa-
-ĸissartunilo; tauva Bâpalip kúngiata tiguvâ kúngiússutsime u-
-kiuisa arfineĸ-pingajuáne. [13]tássángalo Nâlagkap igdluata pe-
-ĸûtai tamaisa kúngivdlo igdluata peĸûtai ánípai, peĸutitdlo kûl-
18,16. -tiussut tamaisa Nâlagkap nâlagfiutâne Sâlumûp Israîlip kúngiata
20,17. sanai pîarpai, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugtoĸ. [14]Jerûsalâmiutdlo ta-
-maisa autdlarúpai nâlagaussutdlo tamaisa sorssutdlarĸigsutdlo ta-

ıaisa, autdlarússat ĸulinik tûsintigdlit, sanassutdlo savfiortutdlo
naisa; avdlanik amiákoĸángitdlat, nunap inuinik nikanartunik 25,12.
ıiáne. [15]Jûjaggît autdlarúpâ Bâpalimut; kúngivdlo arnâ kú- Jer. 22,26.
givdlo nuliai saĸissartuilo nunamilo píssaussut autdlarússatut
ɾerdlatípai Jerûsalâmit Bâpalimut; [16]angutitdlo sorssugsínaussut
naisa, arfineĸ-mardlungnik tûsintigdlit, sanassutdlo savfiortut-
lo, tûsintigdlit, sorssugtugssat píkorigsut tamaisa, táuko Bâ-
alip kúngiata autdlarutdlugitdlo tikiúpai Bâpalimut. [17]Bâpa-
vdlo kúngiata Mátanja ákâ kúngíngortípâ kingorârtigitítdlugo; Jer. 37,1. 2 nal. 36,10.
ĸalo avdlângordlugo Sitīkiamik ateĸartípâ. 23,34.
[18]mardlungnik ĸulilingnik atautsimigdlo ukioĸardlune Sitīkia Jer. 52,1;
ngíngorpoĸ, ukiutdlo arĸanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; ar- 2 nal. 36,11.
âta aterâ Hamutâle Jerimiap pania Lipnamio. [19]Nâlagkap i- 23,31.
ıaríngisânik iliorpoĸ, taimardluínaĸ sôrdlo Jûjaĸît iliortoĸ; [20]Nâ- Jer. 52,2; 2 nal. 36,12.
ıgkap Jerûsalâtdlo Jûtalo níngaungmagit, kīnaminit igitdluí- Jer. 52,3.
arserdlugit. Bâpalivdle kúngia Sitīkiap nâlagkumajungnaerpâ. 2 nal. 36,13.

kapitalit 25. Jer.52,4-34.

lerûsalât piunérússaussoĸ. Jûtame amiákûssunut Gitâlia takusaissûtitaussoĸ; toĸutaussoĸ. inuit Egivtinimut ĸimâssut.

[1]pivordle ukiut arfineĸ-sisamâne kúngiutitdlugo ĸáumatit Jer. 39,1.
lingáne ĸáumatip uvdluisa ĸulingáne, tauva Nipukánîtsare Bâ-
alip kúngia sákutôrpagssuilo tamarmik Jerûsalâmut tikiúput;
ianutdlo tangmârput, tungânut igpiliordlutik kaujatdlagdlugo.
ıima igdloĸarfik unguneĸarpoĸ Sitīkiap ukiuisa kúngiuvîsa ar-
arnánut. [3]ĸáumatip uvdluisa arfineĸ-sisamâne kângneĸ sualug- Jer. 39,2.
poĸ igdloĸarfingme, nunavdlo inuinut neĸigssaĸángilaĸ. [4]tauva
lloĸarfingmut ĸerdlertorúput; sákutûtdlo tamarmik [ĸimâput]
uame isâvfikut ungalorssuit tapitalerît akornánītúkut, kúngip
ıtsîvianut sangmissúkut, mássa Kaltîarit igdloĸarfik avatangerât;
ɾerdlavordlo [kúnge] narssarssûp tungâgut. [5]Kaltîaritdle sá-
ıtôrpagssuisa kúnge malerssorpât anguvdlugulo Jêriggup nar-
ıarssuane; sákutôrpagssuilo tamarmik táussumánga siámarput.
úngilo tiguvât, Bâpalivdlo kúngianut āpât Rivdlâmut erĸartût-
lugulo. [7]Sitīkiavdlo ĸitornai toĸúpait issigititdlugo; Sitīkiavdlo Jer. 39,6.
ai tagpîtdlivait, ĸilerssordlugulo kalivnernik kangnúsaussunik erĸ. 16,21.
palimut tikiúpât.

8 káumatitdlo tatdlimāne káumatip uvdluisa arfinek-áipãat
tássa ukiut arfersanek-sisamãne Nipukánîtsare Bâpalip kung
kúngiutitdlugo, Nipusarâtane kúngimik pârssissut nâlagât, Bâpali
Esr. 5,12. kúngiata kivfâ, Jerûsalâmut tikiúpok, 9 Nâlagkap igdlua kúngivdl
igdlua ikivkartitdlugit, Jerûsalâvdlo igdlue tamaisa igdlorssuitdl
tamaisa ingnermik ikivkartitdlugit; 10 Jerûsalâvdlo ungalorssu
kaujaluissut Kaltîarit sákutôrpagssuisa kúngimik pârssissut nâl
-gâta ilagissaisa tamarmik ũkautípait. 11 inuitdlo sivnerussut, ig
-dlokarfingme amiákûssut, tunússissutdlo Bâpalip kúngianut sig
-simassut ujameriagssuitdlo sivnerussut Nipusarâtanip kúngimi
24,14. pârssissut nâlagâta autdlarúpai. 12 kisiáne nunap inuisa nikanartu
ilait kúngimik pârssissut nâlagâta amiákûtípai vînekutilerissugssa
1 kúng. 7, naussorigsaissugssatdlo. 13 sukarssuitdlo kangnúsaussut Nâlagka
15. 23. 27. igdluanītut ikorfatdlo pûgutaussarssuardlo kangnúsaussok Nâlag
-kap igdluanītut Kaltîarit avgorpait, kangnúsaitdlo Bâpalimu
1 kúng. 7, nagsarpait. 14 igatdlo kalutautitdlo tarkigssûtitdlo ajánguajâtdl
45. 50. tamaisalo pekutit kangnúsaussut kivfartũssinermut atortut tigu
-vait; 15 aumausivîtdlo pûgútatdlo sût kûltînaussut sîlvînaussutdl
kúngimik pârssissut nâlagâta tiguvai. 16 sukarssuit mardl
pûgutaussarssuardlo atausek ikorfatdlo Sâlumûp sanai Nâlagka
igdluanut, pekutit tamákua tamarmik kangnúsât okimáinerm
1 kúng. 7,15. ússersagagssáungilak. 17 tatdlit arfersanek-pingasut sukarssûp i
1 kúng. 7,16. -tautsip portússuserai; kâvekússualo kangnúsauvok, kâvekússûvdl
1 kúng. 7, tatdlit pingasut portússuserai, nuerssagaussatdlo kingmernarssua
17. 18. -ssatdlo kâvekússuarmîtut kaujatdlagdlugo tamarmik kangnúsau
-put; ãma sukarssûp áipâ taimatut ípok, nuerssagaussatdlo ta
-putdlugit. 18 kúngimigdlo pârssissut nâlagâta Seraia palasiune
Sivfânialo palase tugdlek avdloriussamigdlo pârssissut pingas
tiguvai; 19 igdlokarfingmitdlo tiguvai: kúngip sakissartua ataus
sákutûnik takusaissûtitak angutitdlo tatdlimat kúngip kînânik ta
-kussartut ilait, igdlokarfingme nâpínekartut, agdlagtartordlo ka
-terssat nâlagât, nunap inuinik sorssungnermut kaerkussissartu
angutitdlo arfinilingnik kuligdlit nunap inuisa ilait, igdlokarfingm
nâpínekartut. 20 táuko Nipusarâtanip kúngimik pârssissut nâlagât
tiguvai, Bâpalip kúngianut pisitdlugit Rivdlâmut; 21 Bâpalivdl
kúngiata perdlugtípai tokutitdlugit Rivdlâme Hâmatip erkânitun
taima Jûtákut nunamingnit autdlarúnekarput.

22 inungnutdle Jûtap nunâne amiákûssunut, Nipukánîtsarip Bâ-
Jer. 40,5. -palip kúngiata amiákûtitaminut, táukunúnga takusaissûtípâ Gitûli

gíkâp ernera Savfanip ernutâ. 23 sákutût nâlagait tamarmik angu- Jer. 40,7.
itaitdlo tusaramik, Bâpalip kúngiata Gitâlia takusaissûtíkâ, tauva Jer. 40,8.
ispamut tikiúput Gitâliamut: Ismaîle Nitániap ernera Juánâtdlo
ârîap ernera Seraialo Taggumîtip Nituvfamiup ernera Jasánialo
âggatîp ernera, táukulo angutitaitdlo. 24 Gitâlialo ugpernarsaivoĸ Jer. 40,9.
ukunúnga angutitainutdlo, oĸarfigalugit: sujôrásángilase, Kaltîa-
inut kivfáusagavse; nuname unigitse Bâpalip kúngianut kivfauv-
lluse, tauva iluanãsause. 25 pivordle ĸáumatit arfineĸ-áipãne, tauva Jer. 41,1 tt.
maîle Nitániap ernera Elisâmap ernutâ kúngit kinguaisa ilât
kiúpoĸ angutinik ĸulinik ilaĸardlune, Gitâlialo perdlugtípât to-
ĸutdlugo, Jûtitdlo Kaltîaritdlo Mispame táussumanîtut ilángut-
llugit. 26 tauva pikíput inuit tamarmik mikissutdlo angisûtdlo Jer. 41,16 tt.
kutûtdlo nâlagait Egivtinimutdlo pivdlutik, Kaltîarit sujôragi-
ţamíkik.

27 pivordle ukiut pingasunik ĸuligdlit arfineĸ-áipãne, Jûjaggît Jer. 52,31 tt.
ltap kúngia autdlarússaungmat kingorna, ĸáumatit arĸaneĸ-áipãne
umatip uvdluisa mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-áipãne, tauva
vîle-Merûtaup Bàpalip kúngiata ukiume kúngingorfingmine Jû-
aggîp Jûtap kúngiata niaĸua makitípâ, parnaerússivingmit ani- 1 Môr. 40,20.
ıitdlugo; 28 ajúngitsumigdlo oĸalũpâ, igsiavfialo pingârnerutípâ Est. 3,1.
ingit ingmine Bâpalime ítut igsiavfînit; 29 ánorailo parnaerússi-
ringme atugai avdlángortípai, ingmine nerissartuínartitdlugo uv- 2 Sâm. 9,7.
llut inûvfigissai tamaisa nâvdlugit. 30 inûtigssainigdlo kúngimit
mineĸartarpoĸ aulagsángitsunik, uvdlut nungutdlugit uvdlup pig-
ssânik, uvdlut inûvfigissai tamaisa nâvdlugit.

nalunaerssûtigdlit sujugdlit.

kapitale 1.

inuit nagguvingmíkut kinguârîgssusînik Aatamimit Jãkumut. Eitumíkut
kúngînik nâlagkersortainigdlo.

1 Aatame, Sáte, Einorse, 2 Kînât, Magalâlîle, Jârat, 3 Einoĸ, 1 Môr. 5,3 tt.
Mitûsalâ, Lâmak, 4 Nûa, Síme, Káme, Jâvfat.
5 Jâvfatip kinguai: Gûmer, Mâkôĸ, Mâtai, Jâvan, Tûpal, 1 Môr. 10,2.

Mîsak, Têras. 6 Gûmerip kinguai: Askanâs, Divfât, Tukarmà.
7 Jâvanip kinguai: Elîsa, Tarsis, Kitîtdlo Rûtanîtdlo.
1 Môr. 10,6. 8 Kámip kinguai: Kúss, Misra, Púte, Kânât. 9 Kússip ki-
-nguai: Sîpâ, Hâvilâ, Savta, Raima, Savtikâ. Raimap kinguai:
Ssîpa, Dîtan. 10 Kússivdlo ernertârâ Nimrut, táuma píssarssûlerpoк
1 Môr. 10,13. nuname. 11 Misrap kinguârai Lûtît Anamîtdlo Liapîtdlo Navtu-
-gîtdlo 12 Pâtrusîtdlo Kaslugîtdlo, tássánga Filisterit pisimáput
1 Môr. 10,15. Kavtorîtdlo. 13 Kânâvdlo kinguârai Sîtût angajugdliliane Hītilo
14 Jîpusíkutdlo Amoríkutdlo Gerrâsíkutdlo 15 Hîvíkutdlo Aarкíkutdlo
Sîníkutdlo 16 Aaruatíkutdlo Simârikutdlo Hâmatíkutdlo.
1 Môr. 10,22. 17 Símip kinguai tássa: Eilam, Asôr, Arfagsât, Lût, Aaram.
1 Môr. 10,24. Us, Hûl, Gīter, Mîsak. 18 Arfagsâtip ernertârâ Sâlâ, Sâlâp erner-
1 Môr. 10,25; -târâ Eipere, 19 Eiperip ernertârai mardluk: áipâta aterâ Pîlak
11,16. nuna taimane avingmat; nukâta aterâ Joкtân. 20 Joкtânivdlo er-
-nertârai Almûtat Salavfilo Hásarmâvatdlo Jâralo 21 Hâtorâtdlo
Uusalilo Díkilalo 22 Eipalilo Apimaililo Ssîpalo 23 Ouvferilo Hâvi-
-lâlo Jûpalo; táuko tamaisa Joкtânip kinguârai. 24 Síme, Arfagsât,
1 Môr. 17,5. Sâlâ, 25 Eipere, Pîlak, Rîgô, 26 Sêruk, Nâgôre, Târâ, 27 Aapera
tamássa Aaperât.
1 Môr. 21,3. 28 Aaperâp ernere tássa: Iisâк Ismaîlilo. 29 tamássa táuku-
1 Môr. 25,13. -nínga agdlagkat: Nipâjût Ismaîlip angajugdliliâ, Kîtar, Atpîl,
Mivsam, 30 Míssima, Dûma, Māsa, Hâtar, Tîma, 31 Jîtor, Nâvfiss,
1 Môr. 25,2. Kîtama; tássáuput Ismaîlip ernere. 32 Aaperâvdlo panerfâta Ki-
-tûarap ernere: ernertârai Símeratdlo Joкassânilo Mîtatdlo Mi-
-tiâtdlo Jispagdlo Suarrilo. Joкassânivdlo ernertârai Ssîpalo Di-
-tanilo. 33 Mîtiâvdlo kinguârai Eivfalo Eivferilo Hânôrdlo Apitâlo
Eiltâgalo; táuko tamaisa Kítûarap kinguârai.
1 Môr. 25, 19. 25. 34 Aaperâvdlo ernertârâ Iisâк; Iisâp ernere tássa Eisaue
1 Môr. 36, 10 tt. Israîlilo. 35 Eisauip ernere: Eilivfarse, Rîguile, Jîgus, Jâgdla, Kôra.
36 Eilivfarsip ernere: Tîman, Oumar, Sivfe, Gáitam, Kînas, āma
Tivna Amalagdlo. 37 Rîguilip ernere: Nâgat, Sêra, Sáma, Mísa.
1 Môr. 36,20. 38 Sîarip ernere: Lūtan, Sûpal, Sîpiun, Aana, Dîsun, Eitser, Dîsan.
1 Môr. 36,22. 39 Lūtanip ernere: Hôre, Hûmam; Tivna Lūtanip najagâ. 40 Sû-
-palip ernere: Aalian, Manâgat, Eipal, Sîvfe, Ounam. Sîpiunip
ernere: Aja, Aana. 41 Aanap ernera: Dîsun. Dîsunip ernere:
Hamaran, Eispan, Jītaran, Kêran. 42 Eitserip ernere: Bîlan, Sâ-
-gavan, Aкan. Dîsanip ernere: Us, Aran.
1 Môr. 36, 31 tt. 43 tamássa kúngit Eitumip nunâne kúngiussut, Israîlip kinguai
kúngeкángíkatdlarmata: Bîla Biorip ernera; igdloкarfialo Dinâ-

ɔamik ateᴋarpoᴋ. 44 Bîla toᴋungmat kingornagut kúngiuvoᴋ Jûpa
ȅrap ernera, Bûsramit. 45 Jûpa toᴋungmat kingornagut kúngiuvoᴋ
ûsât, Tîmaníkut nunãnit. 46 Hûsât toᴋungmat kingornagut kú-
ıgiuvoᴋ Hâtat Bîtatip ernera, táussuma Mîtiãkut saperssisípai
ûapíkut narssãne; igdloᴋarfialo Avîtimik ateᴋarpoᴋ. 47 Hâtat
ᴋungmat kingornagut kúngiuvoᴋ Sámala, Maserîkamit. 48 Sámala
ᴋungmat kingornagut kúngiuvoᴋ Sâvdle, Riupûtimit kûgssûp
nânîtumit. 49 Sâvdle toᴋungmat kingornagut kúngiuvoᴋ Bâl-
ânat Agpôrip ernera. 50 Bâl-Hânat toᴋungmat kingornagut kú-
ıgiuvoᴋ Hâtat; igdloᴋarfia Pâgîmik ateᴋarpoᴋ, nulialo Mîtapî-
imik, Mâtrîtip panigâ Mîsâp paniata.
51 Hâtat toᴋungmat, Eitumíkut nâlagkersortеᴋalerput: nâlag- 1 Môr. 36,40.
ᴋersuissut Tivna, Aalua, Jîtît, 52 Oulipâma, Eila, Pinûn, 53 Kînas,
îman, Mivsar, 54 Magtial, Jêram. tássáuput Eitumíkut nâlag-
ᴋersortigissait.

kapitalit 2.

Jãkup ernerinik. Jûtap kinguainik.

1 tamássa Israîlip ernere: Rûpine, Símiût, Lîve, Jûta, Iisag- 1 Môr. 35,
ısâre, Sîpulût, 2 Dáne, Jûserfe, Bînjamît, Navtalê, Gâte, Agsera. 23-26.
3 Jûtap ernere: Gêre, Ounân, Sîla; táuko pingasut ernertârai 1 Môr. 46,12.
ûap panianit Kânãkûssumit. kisiáne Gêre Jûtap angajugdliliâ 1 Môr. 38,2. 7.
ortûvoᴋ Nâlagkap issainut, taimáitumik toᴋúpâ. 4 Tâmarimitdlo 1 Môr. 38,
ᴋússaminit ernertârai Pêrásilo Sêralo; katitdlugit Jûtap ernere 29. 30.
tdlimáuput. 5 Pêrásip ernere: Hîtserûn Hâmulilo. 6 Sêrap 1 Môr. 46,12.
ınere: Símere, Eítane, Hîman, Kalkûle, Dâra, katitdlugit tat-
llimat. 7 Karmip ernera: Aaggâre; táussuma Israîle perdlug- Jôrs. 7,1 tt.
ısiorpâ, utertínavêrsagkat perᴋuserdlugtulíssutigigamigit. 8 Eí-
ʌanip ernera: Asaria.
9 Hîtserûnip ernere ernertârissai tássa: Jerarramîle Râmilo Rút. 4,19 tt.
alupailo. 10 Râmip ernertârâ Aminâta. Aminâtap ernertârâ
agásût, Jûtap kinguaisa sujulerssortât. 11 Nagásûp ernertârâ 4 Môr. 7,12.
alma. Salmap ernertârâ Bûarse. 12 Bûarsip ernertârâ Oupate.
upatip ernertârâ Jísai. 13 Jísaip ernertârai: Eliâve angajugdli- 1 Sâm. 16,6 tt.
iane, Apinâta áipâ, Simia pingajuat, 14 Natâniale sisamât, Ratai 2 Sâm. 13,3.
ıtdlimât, 15 Outsim arfernat, Dâve arfineᴋ-áipât. 16 najagait Sê-
ɾujalo Apikaililo. Sêrujap ernere tássa Apisai Jûapilo Asaîlilo, 2 Sâm. 2,18.

2 Sâm. 17,25. pingasut. 17 Apikailip ernertârâ Amâsa; Amâsap angutâ tási
Jîtere Ismaîlíkûssoĸ.
18 Kâlîvip Hîtserûnip ernerata ĸitornivigai Asûpalo nulé Je
-riûtdlo; tamássalo ernere: Jîser, Sûpâve, Artût. 19 Asûpa t
-ĸungmat, Kâlîvip Eivfarat nulíssiúpâ, táussumalo ernertáu
4,4. 2 Môr. 31,2. Huerimik. 20 Huerip ernertârâ Uere. Uerip ernertârâ Bisâli
21 kingorna Hîtserûnip iseĸatigâ Mâggerip Gîliatip angutâta pa
nulíssiutdlugulo, arfinilingnik ĸulilingnik ukioĸarame; táussuma
erĸ. 10,3. 4. ernertáupâ Sîgumik. 22 Sîgup ernertârâ Jaere; igdloĸarfît ma
-dlungnik ĸuligdlit pingasutdlo Gîliatip nunânîtut táussuma pig
4 Môr. 32,41. 23 Gisuerimiutdle Sêriamiutdlo arsârpait Jaerip nunaĸarfigissaini
Kinât nunaĸarfinguartailo igdloĸarfît arfinilingnik ĸuligdlit îlángu
-dlugit. táuko tamaisa Mâggerip Gîliatip angutâta kinguâri
24 Hîtserûn Kâlîve-Eivfarâtame toĸungmat kingornagut Hîtserûni
nuliata Aapiap ernertáupâ Asgorimik Tîkuap angutânik.
25 Jerarramîlip Hîtserûnip angajugdliliâta ernere tássa: anga
-jugdliliâ Râme Bûnalo Oorinilo Outsimilo Agiamit; 26 Jerarram
-lilo avdlamik nuliaĸarpoĸ Atâramik atilingmik; tássa Ounami
arnâ. 27 Râmip Jerarramîlip angajugdliliâta ernere tássa: Mâts
Jâmine, Eíkere. 28 Ounamip ernere tássa Sámai Jâtalo. Sámai
ernere tássa Nâta Apisuerilo. 29 Apisuerip nuliata aterâ Apigail
táussuma ernertáupâ Agpânimik Mûlitimigdlo. 30 Nâtap erne
tássa Sîlat Agpâtdlo. Sîlat ĸitornaĸarane toĸuvoĸ. 31 Agpâp er
-nerâ Jisge. Jisgip ernerâ Sîsâne. Sîsânip ĸitornarâ Agila
32 Sámaip nukâta Jâtap ernere tássa Jîtere Jûntâtdlo. Jîtere ĸi
-tornaĸarane toĸuvoĸ. 33 Jûntâp ernere tássa Pîlat Sâsalo. ta
-mássa Jerarramîlip kinguai. 34 Sîsâne erneĸángilaĸ, kisiáne pa
-neĸarpoĸ; Sîsânilo kivfaĸarpoĸ Egivtinimiumik Jarramik atiling
-mik; 35 Sîsânivdlo páne túniúpâ Jarramut kivfaminut nuliare
-ĸuvdlugo; táussumalo ernertáupâ Agtaimik. 36 Agtaip ernertâr
Nâtat. Nâtap ernertârâ Sâpate. 37 Sâpatip ernertârâ Eivfilâle
Eivfilâlip ernertârâ Oupate. 38 Oupatip ernertârâ Jîgô. Jigûp
ernertârâ Asaria. 39 Asariap ernertârâ Hâlatse. Hâlatsip erner
-târâ Elâsa. 40 Elâsap ernertârâ Sismai. Sismaip ernertârâ Salût
41 Salûp ernertârâ Jíkamja. Jíkamjap ernertârâ Elisâma.
42 Kâlîvip Jerarramîlip nukâta ernerâ Mîsa angajugdliliane
táuna Sivfip nagguvigâ, Marîsavdlo Hîprûnip angutâta ernera
[nagguvigalugo]. 43 Hîprûnip ernere tássa: Kôra, Tápua, Rikime
Sîma. 44 Sîmap ernertârâ Râgam Jorĸiâp angutâ. Rîkimip er-

ɪrtârâ Sámai. 45Sámaip ernerâ Maune. Maune Bît-Suerip
;utigâ. 46Eivfap Kâlîvip panerfâta ernertârai Hâranilo Mûtsalo
sasilo; Hâranip ernertârâ Gãsase. 47Jâtaip ernere tássa: Rî-
ım, Jũtât, Gîsan, Pîlat, Eivfa, Sâvfe. 48Kâlîvip panerfâta
ggap ĸitornartârai Sîperilo Terrînalo; 49ãma ĸitornartârai Sâv-
o Matmánap angutâ Sîvalo Magpînap angutâ Gîpiavdlo angutâ
lîvivdlo pania Aggisa. 50uko Kâlîvip kinguârai: Bîn-Huere Jôrs. 15, 16. 17.
rfaratip angajugdliliâ, Sûpal Kêriat-Jîarîp angutâ, 51Salma Bît- 4,4.
îmip angutâ, Hârîvfe Bît-Gâterip angutâ. 52Sûpalip Kêriat-
rîp angutâta ernere tássa: Hârue, Hatse, Háminugût. 53Kê-
at-Jîarîkut erĸardlerît tássa Jîteríkut, Pútíkut, Sûmákut, Mis-
ɪkut; táukunánga pisimáput Sôramiut Eistajûlimiutdlo. 54Sal- 4,2;
ɪap kinguai tássa: Bîtdlîme, Nitûvfamiut, Atârût, Jûapíkut, erĸ. 13,25.
ɪtse, Manâgatíkut, Sôríkut. 55erĸardlerît agdlagtartut Jãpásip
ıe tássa: Teriãkut, Simiãkut, Suggãkut; tássáuput Kînikut Hâ-
ıatimit Rîggákut sujuaissãnit pisimassut.

kapitalit 3.

Dâvip kinguainik.

1tamássa Dâvip ernere Hîprûnime ernertârissai: angajugdliliâ 2 Sâm. 3,2.
nnûne Aginuamimit Jisrîlimiumit, áipâ Dâniale Apikailimit Kar- 2 Sâm. 3,3.
ıalimiumit, 2pingajuat Avsalût Mâggap ernera Gisuerip kúngiata
ıdlmaip paniata, sisamât Atûnia Hagîtip ernera, 3tatdlimât Sav- 2 Sâm. 3,4.
ìtia Apitalimit, arfernat Jîteriât Eigdlamit nuliaminit. 4arfi- 2 Sâm. 3,5.
ıigdlit ernertârai Hîprûnime, tássane kúngiugame ukiut arfineĸ-
ırdlûk ĸáumatitdlo arfinigdlit; ukiutdlo pingasunik ĸuligdlit pi-
ıgasutdlo Jerûsalâme kúngiuvoĸ. 5ukulo ernertârai Jerûsa- 2 Sâm. 5,14.
âme: Simia, Sûpâve, Nãtat, Sâlumô, sisamat Básûamit Amialip 2 Sâm. 11,3.
ınianit, 6Jivgarse, Elisâma, Elivfîlat, 7Nûgâ, Nivfak, Jâvfia,
Elisâma, Eliâta, Elivfîlat arfineĸ-sisamat, 9tamarmik Dâvip er-
ıere, panerfat ernere ilángúnagit; Tâmarilo najagât. 2 Sâm. 13,1.
10Sâlumûp ernerâ Riâpiât, táussuma Aapiâ ernerâ, táussuma 1kúng. 11,43.
ısa ernerâ, táussuma Jûsavfat ernerâ, 11táussuma Jôrât ernerâ,
ussuma Agâsia ernerâ, táussuma Jûarse ernerâ, 12táussuma
mâsia ernerâ, táussuma Asaria ernerâ, táussuma Jũtât ernerâ,
táussuma Aagarse ernerâ, táussuma Hiskia ernerâ, táussuma
ánarse ernerâ, 14táussuma Amune ernerâ, táussuma Jôrsia er-
ıerâ. 15Jôrsiap ernere tássa: angajugdliliâ Juánât, áipâ Jûjaĸît,

pingajuat Sitîkia, sisamât Salût. 16 Jûjaкîp ernere tássa: Jiggúni
ernera, Sitîkia ernera. 17 Jiggúniap parnaerússap ernere tássa
Sialtiale ernera, 18 āma Malkêrât, Pitaia, Sinãsare, Jîkamja, Ha
-sâma, Nitapia. 19 Pitaiap ernere tássa Serupâpale Símîlo; Seru
-pâpalip ernere tássa Misulât Hanánialo, Salûmît najagât, 20 āma
Hasûpa, Ogîle, Beriggia, Hasâtia, Jussa-Hîsat, tatdlimat. 21 Ha
-nániap kinguai tássa: Pilãtia, Isaia, Rivfaiap кitornai, Arnâp кi
-tornai, Opâtiap кitornai, Sigganjap кitornai. 22 Sigganjap erner
Simaia, Simaiavdlo ernere tássa Hátus, Jîgiale, Bâria, Nârj
Savfat, [katitdlugit] arfinigdlit. 23 Nârjap ernere tássa Eliuîna
Hiskia, Asrîkât, pingasut. 24 Eliuînaip ernere tássa Hutaiv
Eliâsîve, Pilaia, Agko, Juánât, Dilaia, Anâne, arfineк-mardluk.

kapitalit 4.

Jûtap kinguai nangítut. Símiûp kinguainik.

1 Môr. 46,12. 1 Jûtap ernere tássa: Pêráse, Hîtserûn, Karme, Huere, Sûpal
2 Râjap Sûpalip ernerata ernertârâ Jâgat; Jâgatip ernertârai Agu
2,53. -mailo Lâgatilo. tamássa Sôramiut erкardlerîgsortait. 3 uku
[nagguvigât] Eitâp angutâ: Jisrîlip, Jismap, Jitpâsip; najâta ate
Hásililpûne. 4 Pinûîle Gitôrip angutigâ, Eiserilo Hûsâp angutigâ
táuko ernerai Huerip Eivfaratip angajugdliĥâta Bîtdlîmip angutâta
5 Asgor Tîkuap angutâ mardlungnik nuliaкarpoк, Hîlâmigdlo Ni
-ramigdlo. 6 Nârap ernertáupâ Agúsâmik Hîvferimigdlo Tîvni
-migdlo Agastârimigdlo; Nârap ernere tamássa. 7 Hîlâp ernere
tássa: Sêrat, Jitsûgar, Eítinât. 8 Kûtsip kinguârai Aanulo Ha
-supîpalo Agarrîlíkutdlo Hârumip erneragut erкardlerît. 9 Jãpâse
кatángutiminit atarкissauneruvoк; arnâtalo atserpâ Jãpásimik o
-кardlune: erdloкivdlunga ernigama. 10 Jãpásilo Israîlip Gûtiane
1 Môr. 28,20. tordlorpoк oкardlune: кanortoк pivdluarкungâringa kigdligfigssan
nerugtortitdlugo, agssavitdlo najorilînga, sumigdlo ajortumik erdlo
-кíssutigssaкarnavêrsíkinga; Gûtivdlo erкûtípâ кínutigissâ. 11 Kî
-lup Sûgâp кatángutâta ernertârâ Migêre; táuna Eistûnip angu
-tigâ. 12 Eistûnip ernertârai Bît-Râvfalo Pasîalo Tigînalo Jér
Jôrs. 15,17. Nâgasip angutâ; Rîggap angutitai tamássa. 13 Kînasip ernere
erк. 1,13. tássa Otnîale Seraialo; Otnîalip ernerâ Hãtat. 14 Miunũtaip er
Nîm. 11,35. -nertârâ Ouvfera. Seraiap ernertârâ Jûape sanassut кôruânitut
4 Môr. 32,12. angutât, mássa sanassûssut táuko. 15 Kâlîvip Jivfúnip ernerata
ernere tássa Jêro, Eila, Nâme; āma [kinguârai] Eilap ernere Kî-

ıasilo. 16 Jigálilîlip ernere tássa: Sivfe, Sivfâ, Têria, Asârîle. Esrap ernere tássa: Jîtere, Mêrate, Eivfere, Jalûn; nârtuler›ordlo [Mêratip nulia] Merjalo Sámailo Jispardlo Estimûap angutâ tornartâralugit; 18 nuliatalo Jûtákûssup ernertârai Jêratilo Giôrip angutâ Hîperilo Sùggup angutâ Jíkûtialilo Sanûap angutâ; kule Bítiâp Fâraûp paniata ĸitornarai, táuna Mêratip nulíssiung- 17.
nago. 19 Hûtiâp nuliata Nâgamip najâta ernere tássa Kîgilap ›ramíkûssup angutâ Estimûalo Mâggákûssoĸ. 20 Sîmûp ernere ssa Amnûne, Rína, Bîn-Hânât, Tilûne. Jisgip ernere tássa ıgît Bîn-Sûgîtdlo.

21 Sîlap Jûtap ernerata ernere tássa Gêre Liggap angutâ ıitalo Marîsap angutâ; âma [kinguârai] inoĸutigît ĸaugdlorigunik ánorâgssiortut Aspîákut erĸardlerît, 22 âma Jôĸît Kusî›avdlo angutitai Jûarsilo Sarâvfilo Mûapime nâlagaussut Jasu›ilîmilo; itsardle taimailissut. 23 táuko marriortûput, íkússug:ersimassunik ungalulersimassunik najugaĸardlutik; kúnge naɒrdlugo sulisingmatik tássane uníngáput.

24 Símiûp ernere tássa: Nîmuile, Jâmine, Jârîve, Sêra, Sâvdle. 1 Môr. 46,10.
táussuma ernerâ Salût, táussuma ernerâ Mivsam, táussuma erıerâ Míssima. 26 Míssimap kinguai imáiput: Hámuîle ernera, ussuma ernera Sákore, táussuma ernera Símê. 27 Símê arfer›anilingnik erneĸarpoĸ arfinilingnigdlo paneĸardlune; ĸatángu›aile amerdlasûnik ĸitornaĸángitdlat; erĸardlerîgsortaitdlo tanarmik Jûtap ĸitornaisut amerdliartortigíngitdlat. 28 nunaĸarput êrsâpame, Mulâtame, Hâtsar-Sûalime, 29 Bîgdlame, Eitsimime, Jôrs. 19,2 tt.
ılâtime, 30 Bîtuilime, Hormame, Sigdlangme, 31 Bît-Markapûtime, âtsar-Sûsîme, Bît-Bêrime, Sagarâme; tamássa igdloĸarfê Dâvip ingiulerfia tikitdlugo. 32 igdlorpángualiutait tássa Eitât, Ajine, ímûne, Tûggin, Asan, igdloĸarfît tatdlimat, 33 igdlorpángualiu:aitdlo tamarmik igdloĸarfît táukua avatainîtut Bâle tikitdlugo. mássa ineĸarfê nautsorssorneĸarnerilo ingmíkôrtitat. 34 âma isupâve, Jamlak, Jûsâ Amâsiap ernera, 35 Jûîtdle, Jîgô Asîalip nerata Seraiap ernerata Jusîpiap ernera, 36 Eliuînai, Jâkupa, sugaia, Asaia, Atîale, Jisîmiale, Binaia, 37 Sîsa Simaiap ernerata ımerip ernerata Jitaiap ernerata Alûnip ernerata Sivfîp ernera. táuko atimíkut taiorarneĸartut sujulerssuissûput erĸardlerîgsor:amingne; sujuaissaĸatigigîgsortaitdlo siámariartorput amerdla›ûngordlutik. 39 autdlarput Gitôrip ornigtariâta tungânut ĸôrıata ilâ seĸernup nuissarfiata tungânîtoĸ tikitdlugo, savautimik

mangiarfigssãnik ujardleriartordlutik; [40]nanissíputdlo mangiarfig-
erk. 18,7. 10. -ssamik naggorigsumik pitsaoxissumik, nunamik tamagingnut ini-
-tùmik uníngavigiuminartumik inûvdluarnartumik, inue sujornagut
tássanītut Kámimit pisimangmata. [41]táukulo atimíkut agdlaut-
2 kúng. 18,1. -ginexartut tikiúput Hiskia Jûtap kúngia inûtitdlugo, tovxitdlo
inaitdlo tássanītut úpitípait utertínavêrsardlugitdlo uvdlumimut
agdlât, sivnerdlugitdlo tássane nunasíput, savautitik mangiarfig-
-ssaxarmata tássane. [42]ilait, Símiûp kinguaisa ilait, angutit tat-
-dlimanik untritigdlit autdlarput Sïarip xáxânut, Pilãtia Nârjai
Rivfaialo Usîlilo Jisgip ernere nâlagaralugit. [43]Amalákutdlo ia-
-miákûssut aniguisimassut perdlugtípait, tássanilo nunasivdlutik
uvdlumimut agdlât.

kapitalit 5.

Rûpinip kinguainik. Gâtip kinguainik. Mánarsíkut nagguvexatigit agfaisa kinguainik.

[1]Rûpinip Israîlip angajugdliliâta ernere — táunname anga-
1 Môr.35,22; -jugdliugaluarpox, angúmile natdlarfia nalingínautingmago, anga-
49,4. -jugdliússusia túniússauvox Jûserfip Israîlip ernerata xitornainut
nautsorssornexángilardlo angajugdliussutut; [2]mássa Jûta píssar-
1 Môr. 49,10. -ssûgaluarpox xatángutimine, sujulerssuissordlo táussumánga pi-
-ssugssaugaluardlune, angajugdliússuserdle Jûserfip pigâ — [3]Rû-
2 Môr. 6,14; -pinip Israîlip angajugdliliâta ernere tássa: Hânôx, Palô, Hît-
4 Môr. 26,5. -serûn, Karme. [4]Jûîtdlip kinguai imáiput: Simaia ernera, táu-
-ssuma ernera Gôx, táussuma ernera Símê, [5]táussuma ernera
Migga, táussuma ernera Râga, táussuma ernera Bâle, [6]táussuma
2kúng.15,29. ernera Bêra Asôriap kúngiata Tilgat-Pilnîserip autdlarússâ; Rû-
-piníkúnut sujulerssuissûvox táuna. [7]xatángutaile ingmíkut er-
-xardlerîgsortagdlit nautsorssordlugit sugîgsortaisigut tássa: na-
-lagaussox Jîle, Saggaria, [8]Bîla Jûîtdlip ernerata Sîmap ernerata
Aasasip ernera; táuna Aaruêrime nunaxarpox Nîpumut Bâl-Miû-
-nimutdlo; [9]sexernuvdlo nuissarfiata tungâne nunaxarpox pua-
-ssuitsup ornigtariânut agdlât kûngmit Aivfaratimit; nerssutautai
amerdlaxingmata Gîliatip nunâne. [10]Sâvdle inûtitdlugo Hâgar-
-kúnut sorssugkamik agssamingnik ordlorartitdlugit, tovxe naju-
-garilerpait Gîliatip ilâ sexernup nuissarfiata tungânîtox tama-
-kerdlugo.

[11]akiáne Gâtip kinguai nunaxarput Bâsanime Salka tikit-

lugo; 12 Jûîtdle nâlagauvoĸ, Savfame tugdlerâ; Jânai Savfatdlo
sanimīput; 13 sujuaissaĸatigîgsortamíkut ĸatángutigissait tássa:
ggaitdle, Misulât, Ssîpa, Jôrai, Jâggan, Sîa, Eipere, arfineĸ-
ırdluk. 14 tamássa Apigailip ernere, Bûsip ernerata Jagitup
ıerata Jîsisip ernerata Miggaitdlip ernerata Gîliatip ernerata
ruap ernerata Huerip ernerata; 15 Age Gûnip ernerata Avtîalip
ıera nâlagauvoĸ sujuaissaĸatigîgsortainut; 16 nunaĸarput Gîlia-
me Bâsanimilo nunaĸarfinguartainilo Sârunivdlo avalîne tamane
ıe tikitdlugit. 17 tamarmik nautsorssorneĸarput Jūtât Jûtap 2 kúng. 15,7.
ngia inûtitdlugo Jarûpiâtdlo Israîlip kúngia inûtitdlugo. 18 Rû- 1 kúng. 12,20.
inip kinguai Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo nagguveĸatigît agfait
rssugsínaussut, angutit erĸornavêrĸúmik panamigdlo pigdlit pi-
igsimigdlo noĸaissartut sorssungnermik ilíniarsimavdlutik, tássa
ıamanik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsintigdlit arfineĸ-mardlungnig-
lo untritigdlit arfinilingnigdlo ĸuligdlit sorssugtugssanut ilángú-
înaussut; 19 sorssugputdlo Hâgaríkúnut Jítorimutdlo Nâvfissi-
ıutdlo Nûtamutdlo. 20 táukunúngalo sorssugtitdlutik ikiorneĸar-
ut; Hâgaríkut ilagissaitdlo tamarmik túniúneĸarput agssainut;
ıssa sorssungnerme Gûtimut nivdliagamik tusarneĸarput, isu-
ıavdluarfigigamíko. 21 nerssutautaitdlo autdlarúpait, ĸatigagtûtait
tdlimanik ĸulilingnik tûsintigdlit savautitdlo mardlungnik untri-
ilingnik tatdlimanigdlo ĸulilingnik tûsintigdlit siutitûtdlo mar-
lungnik tûsintigdlit inuitdlo tarnigdlit untritilingnik tûsintigdlit.
mássame toĸutaussorpagssuit ordlúput, sorssungneĸ Gûtimit
ngmat; sivnerdlugitdlo tássane nunaĸalerput autdlarússauvfigtik 4,41.
gdliutserdlugo.

23 Mánarsíkut nagguveĸatigît agfaisa kinguaisa nuna nunagât
ısanimit Bâl-Hermûmut Sinîarimutdlo ĸáĸamutdlo Hermûmut;
ıerdlaĸaut táuko. 24 tamássalo sujuaissaĸatigîgsortaine nâla-
;aussut: Eivfere, Jisge, Elîale, Asrîale, Jerimia, Hutâvia, Jâ-
îale, angutit sorssutdlarĸigsut, angutit tusâmassat, sujuaissaĸa-
igîgsortamingnut nâlagaussut. 25 sujuaissamigdle Gûtiat per-
ĸuserdlugtulivfigalugo uverssarput nunap inuisa Gûtê maligdlugit,
ûtip sujunermíkut nungutitaisa. 26 tauva Israîlip Gûtiata pileri-
ıârpai Fûlivdlo Asôriap kúngiata anernera Tilgat-Pilnîserivdlo 2 kúng. 15,19.
sôriap kúngiata anernera, Rûpiníkut Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo
ıgguveĸatigît agfait autdlarutitdlugit, pisitdlugit Hâlamut Hâpô- 2 kúng. 17,6.
rimutdlo Hâramutdlo Gûsanivdlo kûanut uvdlumimut agdlât.

kapitalit 6.

Livíkut nagguvexatigîngnik.

2 Môr. 6, 16 tt. [1] Lîvip ernere tássa: Gêrsûn, Kâgat, Merâre. [2] Kâgatip
ernere tássa: Amrât, Jitsiâre, Hîprûne, Usîle. [3] Amrâp xitornai
tássa: Aarune, Môrsase, Merja; Aarunip ernere tássa: Nâta,
Aapigô, Eliâsare, Igtamâre. [4] Eliâsarip ernertârâ Pîniarse; Pî-
Esr. 7,5. -niarsip ernertârâ Apisûa; [5] Apisûap ernertârâ Búke; Búkip er-
-nertârâ Use; [6] Usip ernertârâ Seraia; Seraiap ernertârâ Merajût;
[7] Merajûtip ernertârâ Amâria; Amâriap ernertârâ Agito; [8] Agitup
ernertârâ Sâtûk; Sâtûp ernertârâ Agimâtse; [9] Agimâtsip erner-
-târâ Asaria; Asariap ernertârâ Juánât; [10] Juánâp ernertârâ Asaria,
2 naJ. 26,17. una palasiussox igdlume Sâlumûp Jerûsalâme igdluliarissâne.
[11] Asariap ernertârâ Amâria; Amâriap ernertârâ Agito; [12] Agitup
2 kúng. 22,4. ernertârâ Sâtûk; Sâtûp ernertârâ Salût; [13] Salûp ernertârâ Hilkia;
Hilkiap ernertârâ Asaria; [14] Asariap ernertârâ Seraia; Seraiap
ernertârâ Jũsatâx; [15] Jũsatâx autdlaxatauvox, Jûtavdlo Jerûsa-
2kúng.25,11. -lâvdlo inue Nâlagkap autdlarutingmagit Nipukánîtsarîkut.
1. [16] Lîvip ernere tássa: Gêrsûm, Kâgat, Merâre. [17] ukulo tássa
23,12. Gêrsûmip ernerisa arxe: Lipne Símîlo. [18] Kâgatip ernere tássa
23,21. Amrât, Jitsiâre, Hîprûne, Usîle. [19] Merârip ernere tássa Mâgile
Mússilo. tamássa Lîvíkut erxardlerîgsortait ingmíkut sujuaissa-
-xatigît. [20] Gêrsûmíkut imáiput: Lipne ernera, táussuma ernera
Jâgat, táussuma ernera Síma, [21] táussuma ernera Jûa, táussuma
ernera Ito, táussuma ernera Sêra, táussuma ernera Jãtarai. [22] Kâ-
2 Môr. 6,23tt. -gatip kinguai imáiput: Aminâta ernera, táussuma ernera Kôra,
táussuma ernera Asêre, [23] táussuma ernera Elkâna, táussuma er-
-nera Aapiasavfe, táussuma ernera Asêre, [24] táussuma ernera
Tâgat, táussuma ernera Ueriale, táussuma ernera Usia, táussuma
ernera Sâvdle. [25] Elkânap ernerai Amâsailo Agimûtdlo; [26] Elkâ-
-nákut imáiput: ernerâ Elkâna, táussuma ernerâ Sûvfai, táussuma
ernerâ Nâgat, [27] táussuma ernerâ Eliâve, táussuma ernerâ Jerugit,
1Sâm.1,1.20. táussuma ernerâ Elkâna. [28] Sâmualip ernere tássa angajugdliliâ
Vasne Aapialo. [29] Merârip kinguai imáiput: Mâgile, táussuma
ernera Lipne, táussuma ernera Símê, táussuma ernera Usa, [30] táu-
-ssuma ernera Simia, táussuma ernera Hagia, táussuma ernera
Asaia.

[31] tássa-uko Dâvip ivertitai erínersârtugssángordlugit Nâlagkap
igdluane, igdlerfik uníngavigssaxalerêrmat. [32] kivfartorput eriner-

ârdlutik inexarfiup tovxup nâpítarfiup sâne, Nâlagkap igdlua
rûsalâme Sâlumûmut xarmarserdlugo; ilerxugssartigdlo malig-
llugo kivfartordlutik xexartarput. [33]ukulo tássa táuko xexar-
artut ernitik ilángutdlugit: Kâgatíkut ilagât Hîmaň erínersâr- 15,17.
artox, táuna Jûîtdlip enerâ, táuna Sâmualip ernerâ, [34]táuna
kânap ernerâ, táuna Jerugâp ernerâ, táuna Elîalip ernerâ, táuna
iap ernerâ, [35]táuna Suvfip ernerâ, táuna Elkânap ernerâ, táuna
âgatip ernerâ, táuna Amâsaip ernerâ, [36]táuna Elkânap ernerâ,
una Jûîtdlip ernerâ, táuna Asariap ernerâ, táuna Sivfâniap er-
ierâ, [37]táuna Tâgatip ernerâ, táuna Asêrip ernerâ, táuna Aapia-
avfip ernerâ, táuna Kôrap ernerâ, [38]táuna Jitsiârip ernerâ,
una Kâgatip ernerâ, táuna Lîvip ernerâ, táuna Israîlip ernerâ.
[39]xatángutigâ Aasavfe talerpingme tungâne xexartartox. Aasavfe 15,17.
ɜriggiap ernerâ, táuna Simiap ernerâ, [40]táuna Miggaitdlip ernerâ,
una Baisîap ernerâ, táuna Malkiap ernerâ, [41]táuna Eitnip er-
ierâ, táuna Sêrap ernerâ, táuna Ataiap ernerâ, [42]táuna Eítanip
nerâ, táuna Símap ernerâ, táuna Símîp ernerâ, [43]táuna Jâgatip
nerâ, táuna Gêrsûmip ernerâ, táuna Lîvip ernerâ. [44]Merârip
nguai, xatángutait, sâmiup tungânîtartut imáiput: Eítane, táuna 15,17.
îsip ernerâ, táuna Avtip ernerâ, táuna Malûp ernerâ, [45]táuna
ısâpiap ernerâ, táuna Amãsiap ernerâ, táuna Hilkiap ernerâ,
táuna Amitsip ernerâ, táuna Bânip ernerâ, táuna Sîmerip er-
ierâ, [47]táuna Mâgilip ernerâ, táuna Mússip ernerâ, táuna Me-
ârip ernerâ, táuna Lîvip ernerâ. [48]xatángutait Lîvíkut iverti-
áuput nalingínarnik kivfartûtexásavdlutik inexarfingme Gûtip
dluane; [49]Aarunile kinguailo tipigigsautigdlîssugssáuput tunissi-
ingme ikivkaivingme tunissivingmilo tipigigsautigdlîvfingme, iv-
llernarnerpâme suliarissariaxartut tamaisa ãma suliagssaralugit,
raîlîkut sáimáunartísavdlugit, taimardluínax sôrdlo Môrsase Gû-
ip kivfâ perxussissox.

[50]tamássa Aarunip kinguai: Eliâsare ernera, táussuma ernera s tt.
ɦiarse, táussuma ernera Apisûa, [51]táussuma ernera Búke, táu-
ısuma ernera Use, táussuma ernera Seraia, [52]táussuma ernera
erajût, táussuma ernera Amâria, táussuma ernera Agito, [53]táu-
ısuma ernera Sâtûk, táussuma ernera Agimâtse. [54]ukulo
ssa inexarfê ungalulîsigut nunamingne, imáitut Aarunip ki-
ıguaisa, Kâgatíkut erxardlerît, ímerautíkut pigssarsiarigamíkik;
táuko tunivait Hîprûnimik Jûtap nunânîtumik avatdligssainigdlo
ıujatdlagdlugo. [56]igdloxarfiuvdle narssâ igdlorpángualigtailo tú- Jôrs. 21, 12-17.

-niúpait Kâlîvimut Jivfúnip erneranut. 57 Aarunip kinguaine
tauva túniúpait igdloxarfît ximarravigssat uko: Hîprûne, Lipna
avatdligssailo, Jãtere, Estimûa avatdligssailo, 58 Hilîne avatdlig-
-ssailo, Dipêre avatdligssailo, 59 Asan avatdligssailo, Bîtsîmise
avatdligssailo; 60 Bînjamîkutdlo nagguvexatigîngnit: Gîpa avatdlig-
-ssailo, Alîmat avatdligssailo, Anatût avatdligssailo; igdloxarfig-
-ssarsiait katitdlugit tássa igdloxarfît arxanex-pingasut erxardle-
Jôrs. 21,6-9. -rîgsortaine. 61 Kâgatip kinguaisa ilaisa avdlat nagguvexatigît
erxardlerîgsut ímerautíkut igdloxarfît xulit pigssarsiarait Mánar-
-síkut nagguvexatigît agfainit. 62 Gêrsûmip kinguaisa erxardle-
-rîgsortamíkut igdloxarfît arxanex-pingasut pigssarsiarait Iisag-
-ssârîkut nagguvexatigîngnit Agserákutdlo nagguvexatigîngnit Nav-
-talîkutdlo nagguvexatigîngnit Mánarsíkutdlo nagguvexatigîngnit
Bâsanimîtunit. 63 Merârip kinguaisa erxardlerîgsortamíkut igdlo-
-xarfît arxanex-mardluk ímerautíkut pigssarsiarait Rûpiníkut
nagguvexatigîngnit Gâtíkutdlo nagguvexatigîngnit Sîpulûkutdlo
nagguvexatigîngnit. 64 Israîlip kinguaisa tauva igdloxarfît tauko
avatdligssaitdlo túniúpait Lîvíkúnut; 65 ímerautíkut túniúpait ig-
-dloxarfît táuko arxisigut taissatik Jûtákut nagguvexatigîngnit
Símiûkutdlo nagguvexatigîngnit Bînjamîkutdlo nagguvexatigîngnit.
Jôrs. 21, 20-39. 66 Kâgatíkut erxardlerîgsortaisa ilaisa igdloxarfît nunagssarsiarait
Eivfarãkut nagguvexatigîngnit; 67 táukunúnga túniúpait igdloxarfît
ximarravigssat uko: Siggîme avatdligssailo Eivfarâp xáxânîtut,
Gîsere avatdligssailo, 68 Júkimiât avatdligssailo, Bît-Hôrune avat-
-dligssailo, 69 Ajalûne avatdligssailo, Gãte-Rímûne avatdligssailo.
70 Mánarsíkutdlo nagguvexatigît agfainit: Aanere avatdligssailo,
Bîliame avatdligssailo, Kâgatíkut erxardlerîngnut avdlanut pig-
-ssarititdlugit. 71 Gêrsûmip kinguainut uko túniúpait, Mánar-
-síkut nagguvexatigît agfainit erxardlerîgsunit: Gûlane Bâsani-
-mîtox avatdligssailo, Astarût avatdligssailo; 72 Iisagssârîkutdlo
nagguvexatigîngnit: Kîtase avatdligssailo, Dúparat avatdligssailo,
73 Râmût avatdligssailo, Aanîm avatdligssailo; 74 Agserákutdlo
nagguvexatigîngnit: Mâsal avatdligssailo, Avtûn avatdligssailo,
75 Húkox avatdligssailo, Rîggûve avatdligssailo; 76 Navtalîkutdlo
nagguvexatigîngnit: Kîtase Galilîamîtox avatdligssailo, Hámûne
avatdligssailo, Kêriátât avatdligssailo. 77 Merârip kinguainut
avdlanut túniúpait uko, Sîpulûkut nagguvexatigîngnit: Rímûne
avatdligssailo, Tâpore avatdligssailo; 78 Jôrtanivdlo ungatâne Je-
-riggup erxâne, Jôrtanip kangiane Rûpiníkut nagguvexatigîngnit

Bîsere puilassuitsumîtoĸ avatdligssailo, Jãsa avatdligssailo, 79 Kî-
·timût avatdligssailo, Mivfãte avatdligssailo; 80 Gâtíkutdlo naggu-
·veĸatigîngnit: Râmût Gîliatimîtoĸ avatdligssailo, Maranât avat-
·dligssailo, 81 Hîspûne avatdligssailo, Jaisere avatdligssailo.

kapitalit 7.

Iisagssâríkúnik, Bîŋjamîkúnik, Navtalîkúnik, Mánarsíkúnik, Eivfarãkúnik, Agserákúnik.

1 Iisagssârip ernere ukũput: Tûla, Puva, Jâsûve, Símerûne, 1 Môr. 46,13;
isamat. 2 Tûlap ernere tássa: Use, Rivfaia, Jêriale, Jarramai, 4 Môr. 26, 23 tt.
ivsâm, Sâmuale, sujuaissaĸatigîgsortamingnut Tûlákúnut nâla-
gaussut, sorssutdlarĸigsut sugîgsortamingne; Dâve inûtitdlugo
nardlungnik ĸulilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit arfinilingnigdlo
mtritigdlit amerdlássuserait. 3 Usip ernerâ Jisrarria; Jisrarriavdlo
rnerai Miggaitdlilo Opâtialo Jûîtdlilo Jísialo; táuko tatdlimat
amarmik nâlagáuput. 4 ilagait sugîgsortamíkut sujuaissaĸatigîg-
sortamíkut katerssat sorssugtugssaussut pingasunik ĸulilingnik
rfinilingnigdlo tûsintigdlit, amerdlasûnik nuliaĸaramik ĸitornaĸar-
dlutigdlo. 5 ĸatángutait, Iisagssârikut erĸardlerît tamákerdlugit,
erssutdlarĸigput; katitdlugit arfineĸ-pingasunik ĸulilingnik ar-
·fineĸ-mardlungnigdlo tûsintigdlit nautsorssorneĸarput.
6 Bînjamîp ernere tássa: Bîla, Bîker, Jitiâle, pingasut. 7 Bî- 1 Môr. 46,21;
·lap ernere tássa: Eispône, Use, Usîle, Jerimût, Iere, tatdlimat, 4 Môr. 26,38.
ujuaissaĸatigîgsortamingne nâlagaussut, sorssutdlarĸigsut; naut-
·sorssorneĸarput mardlungnik ĸulilingnik mardlungnigdlo tûsin-
·tigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit sisamatdlo. 8 Bîkerip ernere tássa:
Simêra, Jûarse, Eliâsare, Eliutuai, Oúmere, Jerîmût, Aapia, Ana-
·tût, Alîmat; táuko tamaisa Bîkerip ernerai. 9 sugîgsortamíkut
nautsorssorneĸarput, sujuaissaĸatigîgsortamingne nâlagaussut, sor-
·ssutdlarĸigsut, mardlungnik ĸulilingnik tûsintigdlit mardlungnigdlo
mtritigdlit. 10 Jitiâlip ernerâ Bîlan; Bîlanivdlo ernerai Jîgusilo
Bînjamîtdlo Eigûtdlo Kanânalo Sîtanilo Tarsisilo Agîsagarilo. 11 táu-
·ko tamaisa Jitiâlip kinguârai, sujuaissaĸatigît nâlagait, sorssut-
·dlarĸigsut, arfersaneĸ-mardlungnik tûsintigdlit mardlungnigdlo
mtritigdlit, katerssat ilagalugit anissartut sorssungnermut; 12 ãma
Súpim Húpimilo Jêrip ernere, Húsim Agêrip ernera.
13 Navtalîp ernere tássa: Jâtsîl, Gûne, Jîtser, Salût, Bîgdlap 1 Môr. 46,24;
kinguai. 4 Môr. 26, 48. 49.

4 Môr. 26, 14 Mánarsip kinguai imáiput: Asriale [nuliata] ernertárissi:
29. 31. panerfâta Sêriamiup ernertârâ Mâggere Gîliatip angutâ. 15 Mâgge-
-rivdlo Húpim Súpimilo nuliarsarpai, najâta aterâ Mâgga. [ivssuma
4 Môr.26,33; ernerata áipâta aterâ Silavgât; Silavgât panexarpox. 16 Mâgga
27,1. Mâggerip nulia ernertârpox atserdlugulo Pêrasimik, nukâta aterâ
Sèrase; táussuma ernerai Ulâmilo Rĩkimilo. 17 Ulâmip ernerâ
Bîtât; tamássa Gîliatip kinguai, Mâggerip ernerata Mánarsip ernu-
-tâta. 18 najagâ Mulîggat; táussuma ernertârai Iisûtilo Apiaserilo
Mâgilalo. 19 Simîtap ernere tássa: Agian, Saggîme, Líkige,
Aniam.
4 Môr. 26,35. 20 Eivfarâp ernerâ Sũtalâ, táussuma ernerâ Bârat, táussuma
ernerâ Tâgat, táussuma ernerâ Eliâta, táussuma ernerâ Tâgat.
21 táussuma ernerâ Sâpate, táussuma ernerâ Sũtalâ, ãma Eisere
Eliâtilo; angutitdle Gãtimiut nuname erniusimassut toxúpait táuko,
atersimangmata nerssutautait tigujumavdlugit. 22 Eivfarâtdlo atâtât
uvdlorpagssuit aliasungmat, xatángutai tikiúput tugpatdlersariar-
-tordlugo. 23 nulê tauva isexatigâ, nârtulerpordlo ernertârdlu-
-nilo; atserpâlo Berîamik, inoxutime perdlungneráne taimai-
-lingmat. 24 pania tássa Sêra; táussuma Bît-Hôrune atdlerdle
xutdlerdlo ãma Usîn-Sêra xarmarpai; 25 Rîvfalo ernerâ Rîsavfilo,
táussuma ernerâ Tîlax, táussuma ernerâ Tâgane, 26 táussuma er-
4 Môr. 1,10. -nerâ Laitâne, táussuma ernerâ Amiût, táussuma ernerâ Elisâma,
4 Môr. 13, 27 táussuma ernerâ Núne, táussuma ernerâ Jôrsua. 28 pigissag-
8. 16. -ssarsiarait nunaxarfigalugitdlo Bîtililo nunaxarfinguartailo sexer-
-nuvdlo nuissarfiata tungâne Nârât tarritsarfiatalo tungâne Gisere
nunaxarfinguartailo Siggîmilo nunaxarfinguartailo, Gâsa nunaxar-
-finguartailo tikitdlugit, 29 Mánarsivdlo kinguaisa saniánîtut: Bît-
-sâne nunaxarfinguartailo, Tânax nunaxarfinguartailo, Makito nu-
-naxarfinguartailo, Dôre nunaxarfinguartailo; táuko Jûserfip Is-
-raîlip ernerata kinguaisa nunagait.
1 Môr.46,17; 30 Agserap ernere tássa: Jivna, Jíssua, Jíssue, Berîa; najagât
4 Môr. 26, Sêra. 31 Berîap ernere tássa Hîpere Malkîlilo; táuna Bersaitip
44. 45. angutigâ. 32 Hîperip ernertârai Javfilîtdlo Sûmerile Hũtamilo:
Sûa najagât. 33 Javfilîtip ernerai Pâsardlo Bimâlilo Agsuatdlo:
tamássa Javfilîtip ernere. 34 Sîmerip ernere tássa: Age, Râga.
Jigúpa, Aaram. 35 nukâta Hîlamip ernere tássa: Sûvfa, Jivna.
Sîlas, Aamal. 36 Sûvfap ernere tássa: Suax, Harinîvfare, Sûal.
Bêre, Jimera, 37 Bĩsere, Hûte, Sáma, Sîlisa, Jĩtaran, Bêra. 38 Jĩ-
-terip ernere tássa: Jivfúne, Fispa, Aara. 39 Ulap ernere tássa:

Aarak, Háníale, Ritsîa. 40 Agserap kinguai táuko tamarmik su-
-juaissakatigîgsortamingne nâlagáuput, kinigaussut, sorssutdlar-
-kigsut, sujulerssuissut nâlagaunertait; nautsorssornekaramigdlo
sorssugtugssanut ilángutdlutik, amerdlássuserait angutit mardlung-
-nik kulilingnik arfinilingnigdlo tûsintigdlit.

kapitalit 8.

Binjamikúnik; Sâvdlip kinguainik.

1 Bînjamîp ernertârai Bîlalo angajugdliliane Aspîlilo áipâ 7,6.
Arrerardlo pingajuat 2 Nûgalo sisamât Râvfalo tatdlimât. 3 Bîla 1 Môr.46,21; 4 Môr. 26, 38 tt.
ernekarpok; tamássa: Aatar, Gêra, Aapigût, 4 Apisûa, Nãmât,
Agûak, 5 Gêra, Sivfûfan, Hueram. 6 táuko Eigûtip kinguârai; táuko
ássa Gîpamiut inokutiligtaisa nâlagait; autdlarúnekarputdle Ma-
-nâgatimut; 7 Nãmât Agialo Gêralo autdlarúpait; táussuma erner-
-târai Usalo Agiûtilo. 8 autdlartínekaramik kingornagut Mûapíkut
nunãne Sagarâp nuliane Húsimilo Baeralo kitornivigai; 9 nuliami-
-nitdlo Hûtasimit ernertârai uko: Jûpa, Sipia, Mîsa, Malkam,
0 Jîgutse, Sûggia, Merima; ernere táuko sujuaissakatigîngne nâ-
-lagáuput. 11 Húsimimit ernertârai Apitulo Elpâlilo. 12 Elpâlip
ernere tássa Eipere Misiâtdlo Sîmerilo; táussuma Ounulo Lutilo
nunakarfînguartailo karmarpai; 13 ãma Berîa Sîmalo; táuko tássa
Ajalûnimiut inokutiligtaisa nâlagait. táukua Gãtimiut kimâtípait.
4 Agio, Sãsak, Jerîmût, 15 Sipâtia, Arate, Eitere, 16 Miggaitdle,
Jispa, Jûga Berîap ernerai. 17 Sipâtia, Misulât, Hiske, Hîpere,
8 Jismerai, Jislîa, Jûpa Elpâlip ernerai. 19 Jãkim, Siggere, Savte,
0 Eliïnai, Siltai, Elîale, 21 Ataia, Baraia, Simerat Símîp ernerai.
2 Jîsipan, Eipere, Elîale, 23 Avtûn, Siggere, Hânât, 24 Hanánia,
Eilam, Antûtia, 25 Jivtia, Pinîale Sãsaup ernerai. 26 Samsarai,
Sigaria, Atâlia, 27 Jagarîsia, Elia, Siggere Jerugâp ernerai. 28 ta-
-mássa sujuaissakatigît nâlagait, sugîgsortamingnut nâlagaussut.
áukua Jerûsalât nunagât.

29 Gîpiûnime nunakarpok Gîpiûnip angutâ, nuliata aterâ Mâgga; 9,35 tt.
0 Avtûn ernerâ angajugdliliane, ãma Suere, Kíse, Bâle, Nâta,
1 Gitôre, Agio, Sîggere erneralugit. 32 Migdlûtip ernertârâ Simia.
áukútaok katángutimik akiáne Jerûsalâme nunakarput katángu-
-titik ilagalugit. 33 Nêrip ernertârâ Kíse, Kísip ernertârâ Sâv- 1Sâm. 14,51.
-dle; Sâvdlip ernertârai Jûntâtdlo Malkisualo Apinâtalo Eispâlilo.
4 Jûntâp ernerâ Merípâle, Merípâlip ernertârâ Migga; 35 Miggap 2 Sâm. 9,6.

ernere tássa: Pîtun, Mîlak, Tarîa, Aagarse; 36 Aagarsip ernertâr
Jûáta; Jûátap ernertârai Alîmatdlo Asimâvatdlo Símerilo; Símerip
ernertârâ Mûtsa; 37 Mûtsap ernertârâ Bînâ, táussuma ernerâ Râvfa
táussuma ernerâ Elâsa, táussuma ernerâ Atsîl. 38 Atsîl arfini-
-lingnik ernekarpok, tamássalo arkit: Asrîkât, Buggero, Jismaîl,
Siaria, Opâtia, Hânât; táuko tamaisa Atsîlip ernerai. 39 nukâta
Eisaup ernere tássa: Ulâm angajugdliliâ, Jîguse áipâ, Elivfilat
pingajuat. 40 Ulâmip ernere tássa angutit sorssutdlarkigsut, pi-
-sigsimik nokaissartut, amerdlasûnik ernigdlit ernutagdlitdlo. un-
-tritilingnik tatdlimanigdlo kulilingnik; táuko tamaisa Bînjamîp
kinguaisa ilagait.

kapitalit 9.

Jerûsalâme nunakartunik. âmalo Sâvdlîkúnik.

1 Israîlîkut ilûngarmik nautsorssornekarput, tássa-uko ag-
2kúng.24,15; 25,11. -dlagsimassut Israîlip kúngînik agdlagkane; Jûtákutdle Bâpalimut
autdlarúnekarput perkuserdlugtulinitik píssutigalugit. 2 sujugdlît
pigissagssarsiamingne igdlokarfingmingne nunagdlit tássa Israîlîkut,
Esr. 8,20; palasit, Lîvíkut, nâlagfingme kivfarsiat. 3 Jerûsalâmile nunakarput
Jòrs. 9,23-27. Nîm. 11,3 tt. Jûtap kinguaisa ilait Bînjamîvdlo kinguaisa ilait Eivfarâvdlo Ma-
-narsivdlo kinguaisa ilait, imáitut: 4 Uútai, táuna Amiûtip ernerâ,
táuna Oúmerip ernerâ, táuna Imerip ernerâ, táuna Bânip ernerâ,
Pêrásip Jûtap ernerata kinguaisa ilait; 5 Sîlumiutdlo ilait, imáitut:
Asaia angajugdliussok ernerilo; 6 Sêravdlo kinguaisa ilait, imáitut:
Jîguile katángutailo, arfinilingnik untritigdlit arfinek-sisamanigdlo
kuligdlit; 7 Bînjamîvdlo kinguaisa ilait, imáitut: Salo, táuna Mi-
-sulâp ernerâ, táuna Hutâviap ernerâ, táuna Hásinûap ernerâ,
8 Jivnia Jerugâp ernera, Eila, táuna Usip ernerâ, táuna Miggerip
ernerâ, Misulât, táuna Savfâtiap ernerâ, táuna Rîguilip ernerâ,
táuna Jivnîap ernerâ; 9 katángutaitdlo sugîgsortaisigut tássa ar-
-finek-sisamanik untritigdlit tatdlimanigdlo kuligdlit arfinigdlitdlo.
angutit táuko tamarmik sujuaissakatigîngne nâlagáuput sujuaissa-
-katigîgsortamíkut.
Nîm.11,10 tt. 10 palasit ilagait uko: Jitaia, Jûjarîve, Jâggin, 11 Asaria, táuna
1 nal. 6,13. Hilkiap ernerâ, táuna Misulâp ernerâ, táuna Sâtûp ernerâ, táuna
Merajûtip ernerâ, táuna Agitup ernerâ, Gûtip igdluane sujuler-
-ssuissup; 12 âma Ataia, táuna Jerugâp ernerâ, táuna Pássûrip
ernerâ, táuna Malkiap ernerâ; Maisailo, táuna Attalip ernerâ,
táuna Jagsêrap ernerâ, táuna Misulâp ernerâ, táuna Misilîmitip

nerâ, táuna Ingmerip ernerâ; [13]katángutait ilángutdlugit, su-
uaissaкatigîgsortamingnut nâlagaussut, tûsintigdlit arfineк-mar-
llungnigdlo untritigdlit arfinilingnigdlo кuligdlit, angutit píkorig-
sut, sulivdluartut Gûtip igdluane kivfartordlutik.
[14]Lîvíkut ilagait uko: Simaia, táuna Hásûvip ernerâ, táuna Nîm.11,15 tt.
srîkâp ernerâ, táuna Hasâpiap ernerâ, Merârip kinguaisa ilait;
âma Bagpákar, Hêrâse, Gâlale, Mátanja, táuna Miggap ernerâ,
una Siggerip ernerâ, táuna Aasavfip ernerâ, [16]Opâtia, táuna
maiap ernerâ, táuna Gâlalip ernerâ, táuna Jîtútûp ernerâ;
eriggialo, Elkânap ernerata Aasap ernera, Nitûvfamiut igdlor-
pángualiutaine nunalik.
[17]matuîssartut ukũput: Salût, Agko, Talmûne', Agimât, кa- Nîm. 11,19.
ángutait ilángutdlugit; Salût nâlagauvoк; [18]mánalo tikitdlugo
ingip isâvfiane seкernup nuissarfiata tungâne íput matuîssartut
uko, Lîvip kinguaisa tangmârfiánut ivertitaussut. [19]Salût Kôrap 2 Môr. 6,24.
nerata Aapiasavfip ernerata Kôrîp ernera кatángutailo angutâta
oкutai Kôrákut suliagssaкarput kivfartordlutik, tovкup avdlo-
riussai pârísavdlugit, sôrdlo sujuaissatik Nâlagkap tangmârfianut
ertitaussut iseriâ pârísavdlugo; [20]Pîniarse Eliâsarip ernera 2 Môr. 6,25;
ijornagut táukunúnga sujulerssuissûvoк; táuna Nâlagkap najorpâ. 4 Môr. 25,7.
Saggaria Misalámiap ernera matuîssartûvoк tovкup nâpítarfiup
ine. [22]avdloriussane matuîssartugssat кinigaussut tássa katit-
llugit mardlungnik untritigdlit arкaneк-mardlugdlo; táuko naut-
sorssorneкarput igdlorpángualingne najugkamingne. Dâvip Sâ-
nualivdlo takordlûissup ivertípait táuko, aulagsásángingmata,
táukulo kinguaitdlo Nâlagkap igdluata igdlup tupiussap isâvfînut,
irssissôrкuvdlugit; [24]anordlersarfingne sisamane matuîssartoкar-
poк: kangiata tungâne, kitâta tungâne, avangnâta tungâne, kuja-
tâta tungâne; [25]кatángutaitdlo, igdlorpángualingne najugkamingne
ut, tikiútartugssáuput uvdlut arfinigdlit avdlortardlugit, taimai-
iorfigssartik nagdliúkângat, táuko peкatigalugit; [26]aulagsásángí-
namik táuko matuîssartut angnertait sisamat, Lîvíkũput táuko;
ajornigfingnut Gûtivdlo igdluata peкûtainut ivertitáuput. [27]Gûtip
dlua kaujatdlagdlugo únuissarput pârssissugssaugamik, matuer-
sautdlo tigúmivât, uvdlât nungutdlugit [matuîssásavdlutik]. [28]ilait
eкutinut kivfartũssíssutinut ivertitáuput; mássa kisitdlugit erкú-
tarpait, kisitdlugitdlo ánítarpait; [29]ilaitdlo pârssissûtitáuput pe-
кutinut, ivdlernartûtip peкutainut tamanut, кajûssanutdlo vîni-
mutdlo ûliamutdlo tipigigsáumutdlo кaкortumut naussunutdlo

tipigigsautinut. 30 palasitdlo ernerisa ilaisa naussut tipigigsautit
2 Môr. 30,25. akûgaliarissarpait tarnutigssângordlugit. 31 Mátítia Lîvíkut ilît
Salûp Kôrákûssup angajugdliliâ, ûtigagssat sananeкarnerânut au-
-lagsásángitsumik ivertitauvoк. 32 кatángutaisa ilait, Kâgatikut
ernerisa ilait, timiussanut kīnerкússutinut ivertitáuput, upalungaer-
-sásavdlugit sapâtit nungutdlugit. 33 táukualo ilagait erinersâr-
-tartut, Lîvíkut inoкutiligtaisa nâlagait, najornigfingne kivfartor-
-tugssáungitsut, uvdlúkutdlo únuákutdlo suliagssaкaramik. 34 ta-
-mássa Lîvíkut inoкutiligtaisa nâlagait, sugîgsortamingnut nâla-
-gaussut; táuko Jerûsalâme nunaкarput.
8,29-38. 35 Gîpiûnime nunaкarpoк Gîpiûnip angutâ Jîle, nuliata ateri
Mâgga; 36 Avtûn ernerâ angajugdliliane, āma Suere, Kíse, Bâle,
Nêre, Nâta, 37 Gitôre, Agio, Saggaria, Migdlût erneralugit. 38 Mig-
-dlûtip ernertârâ Simia. táukútaoк кatángutimik akiáne Jerûsa-
-lâme nunaкarput кatángutitik ilagalugit. 39 Nêrip ernertârâ
Kíse, Kísip ernertârâ Sâvdle; Sâvdlip ernertârai Jûntâtdlo Mal-
-kisualo Apinâtalo Eispâlilo. 40 Jûntâp ernerâ Merípâle, Merípâlip
ernertârâ Migga; 41 Miggap ernere tássa: Pītun, Mîlak, Tarrâ;
42 Aagarsip ernertârâ Jaera; Jaerap ernertârai Alîmatdlo Asimâ-
-vatdlo Símerilo; Símerip ernertârâ Mûtsa; 43 Mûtsap ernertâr
Bînâ, táussuma ernerâ Rivfaia, táussuma ernerâ Elâsa, táussuma
ernerâ Atsîl. 44 Atsîl arfinilingnik erneкarpoк, tamássalo atsit
Asrīkât, Buggero, Jismaîl, Siaria, Opâtia, Hânât; Atsîlip erner
tamássa.

1 Sám. 31.

kapitalit 10.

Sâvdle ingminut toкútoк.

1 Filisterit Israîlíkúnut sorssugput; Israîlivdlo angutitai ...
-māput Filisterit sãnit, ordlorarputdlo toкutauvdlutik Gilpuap
кáкâne. 2 Sâvdlilo ernerilo Filisterit malerssoramíkik, Jûntâ
Apinâtalo Malkisualo Sâvdlip ernere toкúpait. 3 sualugtumigdle
Sâvdle sorssungneкarpoк, pisigsartutdlo nâperiarmâne ânilârutigâ
pisigsartut. 4 tauva Sâvdle sákugssamautiminik tigumiússissiminut
erк. 9,54. oкarpoк: panat amuguk kapivdlungalo tamatuminga, kipineкa-
-ngitsut ukorssuit tikeкinavānga silaiserivfigalungalo; sákugssa-
-mautiminigdle tigumiússissine piumángingmat ersingârame, Sâv-
-dlip panane tiguvâ, tássungalo tugtípoк káputdlune. 5 sákug-
-ssamautainigdlo tigumiússissâta Sâvdle takugamiuk toкussoк. âma

ıuna panaminut tugtípoĸ toĸutdlune. [6]taima toĸúput Sâvdlilo
·niuilo pingasut inoĸutinilo tamarmik, atautsíkut toĸúput. [7]Is-
·aĩlivdlo angutitaisa ĸôrĸumĩtut tamarmik takuleramíkik ĸimâssut
ivdlilo ernerilo toĸussut, igdloĸarfisik ĸimagpait ĸimâvdlutigdlo;
ilisteritdlo tikiúput uníngavigalugitdlo. [8]aĸagúkut Filisterit
kiúkamik toĸutaussut ujajaivfigiartordlugit, Sâvdle ernerilo nav-
ısârait Gilpuap ĸáĸâne ínangassut; [9]ujajaivfigâtdlo niaĸualo sá-
ıuilo tiguvdlugit, tamagingnutdlo Filisterit nunãne autdlartitsíput
ûtipilutik inuitdlo oĸariartortitsivigalugit. [10]sákuilo ilivait Gû-
:imik igdluanut, kavssikualo nivíngarpât Dâgunip igdluanut. erĸ. 16,23;
[11]Gĩliatimile Jâpasimiut tamarmik kalerríkamik Filisterit Sâv- 1 Sâm. 5,2.
llimut ĸanoĸ-iliornerinik tamanik, [12]pikíput angutit sorssugsí-
ıaussut tamarmik, Sâvdlivdlo timâ toĸungassoĸ ernerisalo timait
ıĸungassut tiguvait tikiutdlugitdlo Jâpasimut; saornilo iliverpait
·piup mángertûssap Jâpasimĩtup atânut; uvdlutdlo arfineĸ-mar- 2 Sâm. 1,12.
lluk ĩsíngíniarput.

[13]taima Sâvdle perĸuserdlugtulinermine toĸuvoĸ, Nâlagkamut
ırĸuserdlugtuligame, Nâlagkap oĸausia maleruángínamiuk, ti- 1 Sâm. 15,11.
naiagarsiortordlo agdlât sujunersioramiuk aperssordlugo; [14]Nâ- 1 Sâm. 28,8.
agardle aperssúngilâ, tauva toĸutípâ nâlagauvfigdlo pisitdlugo
âvimut Jísaip erneranut. *

kapitalit 11.

Dâve kúngíngortitdlugo taníkât. Jerûsalât tiguarâ. píssarssuartainik.

[1]kingorna Israĩlíkut ilũngarmik Hĩprûnimut katerssorput 2 Sâm. 5,1.
âvimut oĸardlutik: ata, uvagut sauneĸatigalutalo uvineĸatigâv-
.igut; [2]sujornagútaoĸ Sâvdle kúngiugatdlarmat agdlât, ivdlit Is- 2 Sâm. 5,2.
·aĩlíkúnik anissartitsissûvutit isertartitsissûvdlutitdlo; Nâlagardlo
ûtit ilingnut oĸarpoĸ: ivdlit ínugtáka Israĩlíkut pârísavatit, iv-
llitdlo ínugtavnut Israĩlíkúnut sujulerssuissũsautit. [3]Israĩlip
:orĸaunertai tamarmik tauva Hĩprûnimut tikiúput kúngimut, 2 Sâm. 5,3.
âvivdlo angerfigíngmatik Hĩprûnime Nâlagkap kĩnâta sâne, Dâve
.nípât Israĩlimut kúngíngortitdlugo Nâlagkap Sâmualíkut oĸausia 1Sâm.16,1.3.
ıpertordlugo.

[4]kingornalo Dâve Israĩlíkutdlo ilũngarmik autdlarput Jerû- 2 Sâm. 5,6.
ıalâmut, tamássa Jĩpusimut; tássanilo Jĩpusíkut nuna uníngave-
ıarfigât. [5]Jĩpusivdlo inue Dâvimut oĸarput: maunga isísángi-
atit; Dâvivdle tiguarpâ patdligtailissaĸ Stune, tamássa Dâvip 2 Sâm. 5,7.

igdloкarfia. 6 Dâve oкarmat: nalingínaк sujugdliuvdlune Jîpusi-
-kúnik saperssisitsissoк nâlagángúsavoк sujulerssuissúngúsavdlu-
-nilo, Jûape Sêrujap ernera sujugdliuvdlune majuarpoк nâlagá-
2 Sâm. 5,9. -ngordlunilo. 7 patdligtailissardlo Dâvip najugarilerpâ; tamána
pivdlugo Dâvip igdloкarfianik taissarpât; 8 igdloкarfigdlo кarmarpâ
avatâgut Milumit kaujatdlagdlugo; igdloкarfiup ilâ avdla Jûapip
2 Sâm. 5,10. iluarsarpâ. 9 Dâvilo angisũngoriartuínarpoк, Nâlagkavdlo kater-
-ssârssuit Gûtiata najorpâ.
10 uko tássa Dâvip píssarssuartaisa nâlagait; kúngiutitdlugu
táukua píssagtíkât Israîlíkut ilũngaisa ilagalugit, kúngíngortíkamiko
2 Sâm. 23, Nâlagkap Israîlimut oкausia nâpertordlugo. 11 tamássalo Dâvip
8-39. 1 nal. 27,2. píssarssuartaisa amerdlássusiat: Jâsupiât Haggimûnip ernera, sá-
-kutôrкingnerit nâlagât; táussuma кalugiussane кulangiúpâ pinga-
-sunik untritilingnut atautsíkut toкutaussunut. 12 tugdlerâ Eliá-
27,4. -sare Dûtup Agûgíkûssup ernera; táuna píssarssuit táukua pi-
1 Sâm. 17,1. -ngasut ilagât. 13 táussuma Dâve najorpâ Pas-Dámîme, Filisterit
tássane sorssungnermut katisimangmata, tássanîngmatdlo narssa-
-minek suaussiagssanik nautsîalik, inuitdlo Filisterit sãnit кimâv-
-dlutik: 14 tauva кeкariartorput nunamernup кerкanut, pineкásaer-
-sitdlugulo Filisterit unatarpait; Nâlagardlo angisûmik ánáussivoк
15 nâlagaussutdlo táukua pingasunik кûligdlit ilait pingasut кaer-
1 Sâm. 22,1. -súkut кârusungmut Atulâmut aterput Dâvimut, Filisterit kater-
-ssat tangmârsimassut Rîvfait кôruáne; 16 Dâve taimane patdlig-
-tailissamîtoк, Filisteritdle sákutûe uníngatitat taimane Bîtdlîmi-
-mîtdlutik. 17 perusulerdlunilo Dâve oкarmat: kiatoк ímitdlíngu
imermik Bîtdlîmip puilassuliartânit isâvfianîtumit? 18 tauva táukua
pingasut кerdlertorúput Filisterit tangmârfiánut imertardlutigdlo
Bîtdlîmip puilassuliartânit isâvfianîtumit, nagsardlugulo ãpât Dâ-
-vimut; Dâvivdle imerumángilâ kuerardlugulo Nâlagkamut pigi-
-titdlugo, 19 oкardlune: Gûtima uvavnut ajornarsiseкiliuk taimai-
-liúsavdlunga; angutit ukua auat imísanerpara, inũssusertik na-
-vêrsingmássuk? mássame inũssusertik navêrsitdlugo ãpât. ime-
-rumángilâlo. taimailiorput píssarssuit táuko pingasut.
20 Apisai Jûapip nukâ táukua pingasut nâlagarât; táussuma
кalugiussane кulangiúpâ pingasunik untritilingnut toкutaussunut;
táunalo táukua pingasut tusâmassaunerssarât. 21 táukua pingasut
ilaisa mardluk atarкinarnerssarigamíko sujulerssortigilerpât; ivkule
pingasut nagdlíngilai.
22 Binaia Jûjatâp ernera angutip sorssutdlarкigsup ernera

uliarssuartôĸ, Kavsîalimio; Gûtip Iîuvê Mûapíkûssut mardluk
ìussuma unatarpai, aterdlunilo lîuvivik unatarpâ puilassuliap
erĸane, ilãne aputeĸarmat; [23]táussumalo unatarujâ angut Egiv-
tinimio, angut tatdlisut tatdlimatut takitigissoĸ, Egivtinimio ĸa-
lugiussamik tigumiartoĸ ikârtiterutip ikârússuatut ítumik; ater- 1 Sâm. 17,7.
ĝgâ unatauteĸardlune, ĸalugiussardlo Egivtinimiup agssainit pêr-
dlugo toĸúpâ ĸalugiussânik. [24]taimailiormat Binaia Jûjatâp er-
nera, píssarssuit táukua pingasut tusâmassaunerssarât; [25]ata,
ingasunik ĸulilingnit táukunánga ataĸinarnerugame táuna, tai-
máitoĸ pingasut ivko nagdlíngilai; Davip isumalioĸatigîgsorta-
minut ilángúpâ.

[26]sákutôrpagssuit píssarssuartait tássa: Asaîle Jûapip nukâ,
.liganât Dûtup ernera Bîtdlîmimio, [27]Sámût Hârôrimio, Hîlatse
ilûníkûssoĸ, [28]Jêra Igkásip ernera Tĭkuamio, Apiasere Anatûtimio,
'Sivkai Husãkûssoĸ, Iilai Agûgíkûssoĸ, [30]Mârai Nitûvfamio, Hî-
late Bainap ernera Nitûvfamio, [31]Igtai Rîpaip ernera Gîpiame
ìnjamîp kinguaisa piáne nunalik, Binaia Periatûnimio, [32]Huerai
ásip ĸôruine nunalik, Apiîtdle Arapamio, [33]Asimâvat Bagorîmio,
.liarpâ Sâlapîmio, [34]Hâsîmip Gisûníkùssup ernere, Jûntât Sâgîp
rnera Hârarimio, [35]Agiât Sâggarip ernera Hârarimio, Elivfal
'erip ernera, [36]Hîvfere Miggêramio, Agia Pilûníkûssoĸ, [37]Hîtsero
.armalimio, Nârai Eispaip ernera, [38]Jûîtdle Nãtap ĸatángutâ,
livgar Gêrip ernera, [39]Sîlak Amuníkûssoĸ, Nagerai Bêrûtimio
ûapip Sêrujap ernerata sákugssamautainik tigumiússissoĸ, [40]Jêra
iteríkûssoĸ, Gârîve Jĭterikûssoĸ, [41]Ueria Hĭtíkûssoĸ, Sâpate Agi-
laip ernera, [42]Atîna Sîsap ernera Rùpiníkûssoĸ Rûpiníkúnut
âlagaussoĸ, angerĸingilo pingasunik ĸuliliúput, [43]Hânât Mâggap
rnera, Jûsavfat Mítinimio, [44]Usia Astarûtíkûssoĸ, Sâma Jîlilo
lûtamip Aaruêrimiup ernere, [45]Jitiâle Símerip ernera Jûgalo
ukâ Titsíkûssoĸ, [46]Elîale Magavíkûssoĸ, Jêripai Jusâvialo Elinâp
rnere, Jítima Mûapíkûssoĸ, [47]Elîale, Oupate, Jâsiale Mitsupaiamio.

kapitalit 12.

Dàvimut kúngíngortíkumavdlugo tikiútut nautsorssorneĸartut.

[1]uko tássa Sigdlangmut tikiútut Dâvimut mátúkatdlarmat 1 Sâm. 27,6.
âvdle Kísip ernera píssutigalugo; tássalo píssarssuit ilait sor-
ssungnerme ikiuissut; [2]pisigsimik sákulersimavdlutik talerping-
mingnigdlo sâmingmingnigdlo mitdlôrtarput ĸarssunigdlo pisig- erĸ. 20,16.

-sardlutik; Sâvdlip κatángutaisa ilait Bînjamîkûssut tássa: [3]Agia-
-sere nâlagaussoκ Jûarsilo Simaiap Gîpiamiup ernere, Jisîale Pî-
-latdlo Asimâvatip ernere, Beragga, Jîgô Anatûtimio, [4]Jismaia
Gîpiûnimio pingasunik κuligdlit píssarssuartât táukualo pingasunik
11,42. κuligdlit angerκingat, Jerimia, Jagâsiale, Juánât, Jûsapate Gitê-
-ramio, [5]Elusai, Jerimût, Biâlia, Simaria, Savfâtia Hâruvfimio,
[6]Elkâna, Jísia, Asarîle, Jûsere, Jâsupiât Kôrákûssoκ, [7]Jûgîtdla
Sipâtialo Jerugâp ernere Gitôrimiut.

[8]Gâtíkutdlo ilait Dâvimut ornigúput puilassuitsume patdlig-
-tailissamîtitdlugo, sorssutdlarκigsut, angutit katerssat sorssug-
-tugssat ilait, erκornavêrκutinik κalugiussanigdlo pilersorsimassut,
îtuvit kînaisut kînagdlit, oκíninguatut κáκat κainîtutut aulagsa-
-rigsut; [9]Eisere sujugdliuvoκ, Opâtia áiparâ, Eliâve pingajorât,
[10]Misimána sisamarât, Jerimia tatdlimarât, [11]Agtai arfinerât,
Elîale arfineκ-áiparât, [12]Juánât arfineκ-pingajorât, Elisâpate ar-
-fineκ-sisamarât, [13]Jerimia κulerât, Maggipánai arκanerât. [14]ta-
-mássa Gâtip kinguaisa ilait sákutûnut nâlagaussut, ilât mingnerssaκ
untritilingnut ivertitauvdlune angnerdlo tûsintilingnut ivertitauv-
-dlune. [15]táuko tássa Jôrtaníkut ikârtut κáumáme sujugdlerme,
Jôrs. 3,15. kûgtusinermit táussuma sinine tamaisa súpúkai, κôrormiutdlo ta-
-maisa κimâtíkait kangimutdlo kímutdlo.

[16]Bînjamîp kinguaisa ilait Jûtákutdlo ilait âma patdligtaili-
-ssamut tikiúput Dâvimut. [17]Dâvilo sãnut anivoκ pilerdlunilo
1 kúng. 2,13. oκarfigai: erκigsinartumik uvavnut tikiúkuvse ikioriartordlunga
ûmáma peκatigísavâse; kisiánile sagdloκítariartoruvsinga κíngarssor-
Jûp. 16,17. -tivnut pisíkumavdlunga, nauk iluaitsuliamik agssavnîtoκángitsoκ,
tauva sujuaissavta Gûtiata issigilise pitdlaivdlune. [18]tauva aner-
erκ. 6,34. -nerup atissaringmane Amâsai táukua pingasunik κuligdlit nâlagait
oκarpoκ: ivdlit, Dâve-â, pigâvtigut, ivdlit, Jísaip ernera, najússa-
-vavtigit; erκigsigit, erκigsigit ivdlit, erκigsilitdlo ikiortitit, Gû-
-tivit ikiormatit. Dâvip tauva ilagsivai katerssanutdlo nâlagá-
-ngortitdlugit.

[19]Mánarsíkutdlo ilait tunússissut Dâvimut sâgput, taimane
Filisterit Sâvdlimut sorssugkiartoκatigingmagit ikiornagitdle, Fili-
1 Sâm. 29,4. -sterit sujulerssortaisa piâralutik autdlartingmáne oκardlutik: niar-
-κuvut navêrκajaκaut, tunússivdlune nâlagkaminut Sâvdlimut sâg-
-kaluarpat. [20]Sigdlangmut autdlarmat, táussumúnga sâgput Má-
-narsíkut ilait tunússissut uko: Atina, Jûsapate, Jitiâle, Miggait-
-dle, Jûsapate, Eiligô, Siltai, tûsintileκatigît Mánarsíkûssut nâlagait.

1 táukua Dâve ikiorpât katerssanut sorssugdlutik, sorssutdlarĸig- 1Sâm.30,1tt.
·sûgamik tamarmik; sákutûnutdlo nâlagángorput. 22 mássa tai-
·manîkut uvdlut tamaisa Dâvimut tikiútoĸarpoĸ ikiortainik, kîsalo
:aterssarpagssuángorput sôrdlo Gûtip katerssai. 1 Môr. 32,2.
23 tamássa sákulersorsimassut nâlagaisa amerdlássusê Hî-
·prûnimut tikiútut Dâvimut Sâvdlip nâlagauvfia táussumúnga pi-
·sîkumavdlugo Nâlagkap oĸausia nâpertordlugo: 24 Jûtap kinguai
:rĸornavêrĸutinik ĸalugiussanigdlo tigumiartut, arfinilingnik tûsin-
·tigdlit arfineĸ-pingasunigdlo untritigdlit sákulersorsimassut; 25 Sî-
·miûp kinguaisa ilait, sorssutdlarĸigsut, sákutûssut, arfineĸ-mar-
·dlungnik tûsintigdlit untritigdlitdlo; 26 Lîvip kinguaisa ilait, sisa-
·manik tûsintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit; 27 Jûjatâ Aaruníkúnut
:ujulerssuissoĸ, táussumanîtut pingasunik tûsintigdlit arfineĸ-
nardlungnigdlo untritigdlit; 28 Sâtûk, inûsugtoĸ sorssutdlarĸigsoĸ, 2Sâm.15,24.
ıngutâtalo inoĸutai, nâlagkat mardlungnik ĸuligdlit mardlugdlo;
9 Bînjamîp kinguaisa ilait Sâvdlip ĸatángutaisa, pingasunik tû-
·sintigdlit, tamána tikitdlugo amerdlanerssaisa Sâvdlip igdluane
sumagissagssat isumagigamíkik; 30 Eivfarâp kinguaisa ilait, mar-
·dlungnik ĸulilingnik tûsintigdlit arfineĸ-pingasunigdlo untritigdlit,
:orssutdlarĸigsut, angutit sujuaissaĸatigîgsortamingne tusâmassau-
·ssut; 31 Mánarsíkut nagguveĸatigît agfaisa ilait, arfersaneĸ-pinga-
·sunik tûsintigdlit, atimíkut taineĸartut Dâve kúngíngortíkiartú-
·savdlugo; 32 Iisagssârip kinguaisa ilait uvdlunik sujuneĸardluartut Est. 1,13.
lisimavdlutik ĸanoĸ-iliúsassut Israîlíkut, nâlagait mardlungnik
ıntritigdlit ĸatángutaitdlo oĸausînik malingnigtut tamarmik.
3 Sîpulûkut ilait sorssúsavdlutik anissut, sorssungnermut sá-
·kulersorsimassut sorssûtinik tamalânik, tatdlimanik ĸulilingnik
ùsintigdlit, siagtartut mardlûngitsumik ûmateĸardlutik; 34 Navta- tugs. 12,3.
·lîkut ilait nâlagaussut tûsintigdlit táukunanîtutdlo erĸornavêrĸu-
·tinik ĸalugiussanigdlo pigdlit, pingasunik ĸulilingnik arfineĸ-
nardlungnigdlo tûsintigdlit; 35 Dáníkut ilait sorssungnermut sá-
·kulersorsimassut, mardlungnik ĸulilingnik arfineĸ-pingasunigdlo
:ùsintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit; 36 Agserákut ilait sorssú-
·savdlutik anissut sorssungnermut sákulersorsimavdlutik, sisa-
·manik ĸulilingnik tûsintigdlit; 37 Jôrtanip ungatânîtut ilait, Rû-
·piníkut Gâtíkutdlo Mánarsíkutdlo nagguveĸatigît agfaisa ilait
ıákunik sorssûtinik tamalânik pigdlit, untritilingnik mardlungnigdlo
ĸulilingnik tûsintigdlit. 38 sorssugtugssat siagkiartortut táuko ta-
·marmik ilumôrtumik ûmateĸardlutik Hîprûnimut tikiúput, Dâve

Israîlimut ilũngarmut kúngíngortíkumavdlugo; ãma Israîlíkut ilait
ap. sul. 4,32. avdlat tamarmik ũmatimíkut atausiúput Dâve kúngíngortíkumav-
-dlugo; [39]tássanilo Dâve najorpât uvdlut pingasut nerivdlutik
imerdlutigdlo, ĸatángutimik nerissagssanik upalungaersaungmatik;
[40]ãma táukunúnga ĸaningnerussut, Iisagssâre Sîpulûtdlo Navtalîlo
tikitdlugit, timiussanik âtsíput siutitût ĸatigagtûtdlo siutitôrssuitdlo
ugsigitdlo nangmagtigalugit ĸajûssanigdlo nerissagssianik fîginigdlo
tiggútunik vĩnigssanigdlo panertunik tigumassunik vĩnimigdlo ûlia-
-migdlo ugsingnigdlo savanigdlo amerdlasûnik, Israîlime tipait-
-sungmata.

kapitalit 13.

Gûtip igdlerfia Oupate-Ēitumip igdluanut ãkât.

[1]Dâvip tûsintilingnut untritilingnutdlo nâlagaussut sujuler-
-ssuissutdlo tamaisa isumalioĸatigigigamigit, [2]Israîlíkut ilagît ilũ-
-ngaisa oĸarfigai: iluariguvsiuk Nâlagardlo Gûterput taima per-
-ĸussigpat, tamatigut autdlartitsiniarta ĸatángutivtínut Israîlip
nunaine tamane amiákûssunut ãmátaoĸ palasinut Lîvíkúnutdlo
4 Môr. 35,3. avatdligssat pigissamik igdloĸarfîne ítunut, katerssoriartorĸuvdlugit
uvavtínut; [3]Gùtivtalo igdlerfia tamaungnáutigo uvavtínut, sujuner-
-siuivfigíngínavtigo Sâvdle inûtitdlugo. [4]ilagîtdlo ilũngarmik o-
-ĸarput taimailiorĸuvdlugo, tamána inuit ilũngarmik iluaringmà-
15,3; -ssuk. [5]tauva Dâvip Israîlíkut ilũngaisa katerssorĸuvai Sîgôrimit
2 Sâm 6,1. Egivtinip pianit Hâmatip ornigtariânut agdlât, Gûtip igdlerfia àr-
2 Sâm. 6, -ĸuvdlugo Kêriat-Jîarîmit. [6]Dâvilo Israîlíkutdlo ilũngarmik ma-
2-11. -juarput Bâlatimut, Kêriat-Jîarîmut Jûtap pianut, tássánga ma-
1 Sâm. 4,4; -jũkumavdlugo Gûtip Nâlagkap igdlerfia, kêrupît ĸulãne igsiassup.
2kúng.19,15. tordlulautigineĸartumik ateĸartup. [7]Gùtivdlo igdlerfia ĸimug-
-siúpât ĸamutinut nutânut ikivdlugo Apinâtap igdluanit. Usavdlo
Agiuvdlo ĸamutit ingerdlatípait; [8]Dâvilo Israîlíkutdlo ilũngarmik
pínguarput Gûtip sâne nukisik tamákerdlugit eríniugkanigdlo kú-
-kilagtaríssanigdlo kúkilagutilingnigdlo ĸilautinigdlo sujanãngua-
-nigdlo ĸardlortáussuarnigdlo. [9]Kîtunip iserterivianut pigamik.
Usap agssane isagtípai igdlerfik tigujumavdlugo, ugsigit avĸúmit
nigoriatdlarmata. [10]tauva Nâlagkap níngangnera Usamut katsu-
-ngailerpoĸ, patigpâlo, agssane igdlerfingmut isagtingmagit; tássa-
-nilo toĸuvoĸ Gûtip kînâta sâne. [11]Dâvilo ajuatdlagpoĸ, Nâlagkap
15,13. Usa aserortingmago aserortôrnermik; najugardlo tamána Usap

ɪserortôrfianik taissarpât uvdloĸ mána tikitdlugo. [12]Dâvivdlo
Gûte sujôragilerpâ uvdlorme tamatumane oĸardlune: ĸanoĸ-iliv-
-dlunga Gûtip igdlerfia uvavnut pisísavara? [13]Dâvivdlo igdlerfik
ngminut âtíngilâ Dâvip igdloĸarfianut, sangutitdlugule Oupate-
Eitumip Gãtimiup igdluanut. [14]Gûtivdlo igdlerfiata Oupate-Ei-
-tumip inoĸutai uníngavigai igdluanîtdlune ĸáumatit pingasut;
Nâlagkavdlo pivdluarĸuvai Oupate-Eitumip inoĸutai pigissailo
ːamaisa.

kapitalit 14.

2 Sâm. 5, 11–25.

Dâvip ernerinik. Filisterit saperssisíkai.

[1]Hueramilo Tôrup kúngia arpârtunik autdlartitsivoĸ Dâvimut 2 nal. 2,3.
ɩissungnigdlo sîteriussunik ĸarmaliortunigdlo sanassunigdlo, ig-
-dluliorĸuvdlugo. [2]tauva Dâve misigilerpoĸ Nâlagkap aulaja-
-ngersarâne Israîlimut kúngíngortitdlune, nâlagauvfine akímagtíne-
-ĸangârmat ínugtane Israîlíkut pivdlugit.

[3]Dâve sule nuliartarpoĸ Jerûsalâme, sulilo Dâve ernertâr-
-tarpoĸ panigsârtardlunilo. [4]tamássalo Jerûsalâme ernertâri- 3,5 tt.
-ssaisa arĸit: Sámua, Sûpâve, Nãtat, Sâlumô, [5]Jivgare, Elisua,
Eliptlat, [6]Nûgâ, Nivfak, Jâvfia, [7]Elisâma, Bîliâta, Elivfîlat.

[8]Filisterit kalerríkamik, Dâve tanitaussoĸ Israîlimut ilũ-
-ngarmut kúngíngordlune, majuarput Filisterit tamarmik Dâve
ujariartordlugo; Dâvivdlo tusaramiuk anivoĸ pâriartordlugit. [9]Fi-
-listeritdlo tikiúput ujajaivdlutigdlo Rîvfait ĸôruáne. [10]Dâvivdlo
Gûte sujunersiorpâ oĸardlune: majuásanerpunga Filisterinut? ag-
-ssavnutdlo túniúsavigit? Nâlagkavdlo oĸarfigâ: majuarit, ag-
-ssangnut túniúsaváka. [11]Bâl-Parâtsîmut tauva majuarput, tá- Is. 28,21.
-ssanilo Dâvip saperssisíkamigit oĸarpoĸ: Gûtip ĸíngarssortíka
agssavkut siámartípai, sôrdlo ermit siámartartut. tamána piv-
-dlugo najugaĸ tamána atserpât Bâl-Parâtsîmik. [12]tássungalo
Gûtitik ĸimangmatigik, Dâvilo perĸussingmat, ingnermik ikivkar-
-pait. [13]kâmûmivdlutik Filisterit ĸôrĸumut ujajaerĸigkiartor- 5 Môr. 7,5. 25.
-mata, [14]Dâvip Gûte sujunersiorĸigpâ; Gûtivdle oĸarfigâ: majuá-
-sángilatit maligdlugit; saĸiatdlagit ĸimagkatdlardlugit, tikíniar-
-dlugitdlo fîgeĸutdlugssuit nalãnit; [15]fîgeĸutdlugssuitdlo kârfisigut
ingerdlarpaluk tusalerugko, tauva sorssungnermut anísautit, Gûte
sujunigkut anisimásangmat Filisterit katerssat perdlugtíkiartor-
-dlugit. [16]Dâvilo iliorpoĸ, sôrdlo Gûtip inákâne; Filisteritdlo

katerssat perdlugtípai Gîpiûnimit Gîserimut. 17 Dâvilo tusâma-
-ssaulerpoĸ nunane tamane; sujôranarneralo Nâlagkap akimángit-
-sunut tamanut túngatípâ.

kapitalit 15.

Gûtip igdlerfia Dâvip igdloĸarfianut majûkât.

1 [Dâve] ingminut igdluliortarame Dâvip igdloĸarfiane, Gûtip
16,1. igdlerfia inigssiorpâ tupigssâ nápartitdlugo. 2 tauva Dâve oĸarpoĸ:
Gûtip igdlerfianik erssugtoĸásángilaĸ, Lîvíkúnik kisiáne, táuko
Nâlagkap ĸinigaringmagit Gûtip igdlerfia erssugtarĸuvdlugo kiv-
-fartorfigerĸuvdlunilo nâgssáungitsumik. 3 Dâvivdlo Israîlíkut ilū-
13,5. -ngaisa Jerûsalâmut katerssorĸuvai, Nâlagkap igdlerfia majûter-
-ĸuvdlugo inigssânut, táussumúnga piarêrsagkaminut. 4 Dâvivdlo
katerssorpai Aarunip kinguai Lîvíkutdlo; 5 Kâgatip kinguaisa ilait:
Ueriale nâlagaussoĸ ĸatángutailo, untritigdlit mardlungnigdlo ĸu-
-ligdlit; 6 Merârip kinguaisa ilait: Asaia nâlagaussoĸ ĸatángutailo.
mardlungnik untritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit; 7 Gêrsûmip ki-
-nguaisa ilait: Jûîtdle nâlagaussoĸ ĸatángutailo, untritigdlit pi-
-ngasunigdlo ĸuligdlit; 8 Elisâvfap kinguaisa ilait: Simaia nâla-
-gaussoĸ ĸatángutailo, mardlungnik untritigdlit; 9 Hîprûnip ki-
-nguaisa ilait: Elîale nâlagaussoĸ ĸatángutailo, arfineĸ-pingasunik
ĸuligdlit; 10 Usîlip kinguaisa ilait: Amináta nâlagaussoĸ ĸatángu-
-tailo, untritigdlit arĸaneĸ-mardlugdlo.

11 Dâvip tauva ĸaerĸuvai Sâtûgdlo Apiātarilo palasit Lîvi-
-kutdlo, Ueriale, Asaia, Jûîtdle, Simaia, Elîale, Aminâta, 12 táu-
-kunúngalo oĸarpoĸ: ilivse Lîvíkúnut sujuaissaĸatigîngnut nâla-
-gaugavse, ingmivsínut ivdlernarsaritse ĸatángutisilo ivdlernarsar-
-dlugit, Nâlagkavdlo Israîlip Gûtiata igdlerfia majūsiuk inigssânut
piarêrsagkavnut. 18 mássa sujugdlermik ilivse iláungitsuse Nâlagaĸ
13,10 f. Gûterput uvavtíne aserortôrtitsivoĸ, sujunersiúngínavtíne sôrdlo
ilerĸugssaugaluartoĸ. 14 tauva palasit Lîvíkutdlo ingmingnut iv-
-dlernarsarput Nâlagkap Israîlip Gûtiata igdlerfia majūsavdlugo:
2 Môr. 25,14. 15 Lîvivdlo kinguaisa Gûtip igdlerfia erssugpât, sôrdlo Môrsase
4 Môr. 4,15; inatsissoĸ Nâlagkap oĸausia nâpertordlugo, akiutitai erssûtigalugit.
7,9. 16 Dâvilo Lîvíkut nâlagainut oĸarpoĸ, ĸatángutitik erínersár-
-tartut ĸeĸariartortísagait nipilerssûtilissartitdlugit kúkilagutiling-
-nik kúkilagtaríssanigdlo sujanānguanigdlo, tusarnârtísangmata ni-
-pitusârdlutik tipaitsungnermit. 17 Lîvíkut tauva ĸeĸariartortipait

Hîmanilo Jûtdlip ernera ĸatángutaisalo ilât Aasavfe Beriggiap
ernera ĸatángutimigdlo Merârip kinguaisa ilât Eítane Kusaiap
ernera; 18táukunanîputdlo ĸatángutait tugdliussut: Saggaria, Bîn,
Jâsiale, Simêramût, Jigîale, Ungne, Eliâve, Binaia, Magasîa, Má-
-títia, Elivfilîgo, Míkinîa, Oupate-Eitume, Jîle, matuîssartûssut.
19erínersârtartut Hîman Aasavfilo Eítanilo tusarnârtíput sujanã-
-nguanik kangnúsaussunik; 20Saggaria Asîalilo Simêramûtdlo Ji-
-gîalilo Ungnilo Eliâvilo Magasîalo Binaialo kúkilagutilingnik ĸa-
-tikínêrput; 21Mátítia Elivfilîgulo Míkinîalo Oupate-Eitumilo Jîlilo
Asasialo kúkilagtaríssanik ĸatitunêrput agpítartûvdlutik; 22Kinania
Lîvíkut ilitsersortigât erinarssornermik; erinarssornermik ajoĸer-
-suivoĸ sianisûgame táuna. 23Beriggia Elkânalo igdlerfingme ma-
-tuîssartũput. 24Sipania Jûsavfatdlo Natânialilo Amâsailo Sagga-
-rialo Binaialo Eliâsarilo palasit ĸardlortáussuarnik ĸardlortarput
Gûtip igdlerfiata sâne; Oupate-Eitume Jigîalo igdlerfingme ma- 13,18 t.
-tuîssartũput.
25Dâve Israîlivdlo utorĸaunertai tûsintileĸatigîngnutdlo nâla- 2 Sâm. 6,12.
-gaussut tauva autdlarput Nâlagkap angerusiata igdlerfia majũkiar-
-tordlugo Oupate-Eitumip igdluanit tipaitsugdlutik. 26Gûtivdlo
kiormagit Lîvíkut Nâlagkap angerusiata igdlerfianik erssugtut, tuni- 2 Sâm. 6,13.
-ssíput ugsingnik arfineĸ-mardlungnik savarssuarnigdlo arfineĸ-mar-
-dlungnik. 27Dâve ássûsersimavoĸ ĸagdlersáumik sãtumik ĸaug-
-dlorigsumik, taimáiputdlo Lîvíkut igdlerfingmik erssugtut tamarmik
erínersârtartutdlo Kinanialo erínersârtartut erinarssornermik ilit-
-sersortât; Dâvilo ãma kiapeĸússuarmik merĸuluaitsumik atissa- 2 Sâm. 6,14.
-ĸarpoĸ. 28taima Israîlíkut ilũngarmik Nâlagkap angerusiata
igdlerfia majũpât, tipaitsungnermit nivdlingârdlutik nipilerssordlu-
-tigdlo suvdluartáussuarnik ĸardlortáussuarnigdlo sujanãnguanigdlo,
tusarnârtitdlutigdlo kúkilagutilingnik kúkilagtaríssanigdlo. 29pi-
-vordlo Nâlagkap angerusiata igdlerfia Dâvip igdloĸarfianut er- 2 Sâm. 6,16.
-ĸutilermássuk, Miggale Sâvdlip pania igalássákut itsuartoĸ, kú-
-ngilo Dâve issigileramiuk pigsigsârtoĸ tapardlunilo, ũmámigut
narrugâ.

kapitalit 16.

Gûtip igdlerfia inânut iligât. Dâvip Nâlagaĸ ĸujaniúmik ĸutsavigigâ.
igdlerfiup sâne kivfartortugssanik ivertitsissoĸ.

1Gùtip igdlerfia tauva erĸúpât ilivdlugulo tovĸup ĸerĸanut, 2 Sâm. 6,17.
Dâvip inigssiordlugo nápartitâta; tunissutinigdlo ikivkagagssanik

2 Sâm. 6,18. tuníssutinigdlo ĸujaniutinik pigdlîput Gûtip sâne. 2 tuníssutit
4 Môr. 6,23 t. ikivkagagssat tuníssutitdlo ĸujaniutit Dâvip pigdliutigerêramigit.
1 kúng. 8,55. inuit pivdluarĸuvai Nâlagkap arĸagut. 3 Israîlíkúnutdlo tamanut
2 Sâm. 6,19. angutinutdlo arnanutdlo avguaivoĸ, nalingínaĸ tunivdlugo timiu-
-ssamik angmalortumik neĸiminerssuarmigdlo vînigssausiamigdlo.
4 Nâlagkavdlo igdlerfiata sâne Lîvíkut ilait kivfartortúngortípai.
Nâlagaĸ Israîlip Gûtia erĸartorĸuvdlugo ĸutsavigerĸuvdlugulo ú-
-nersiutigerĸuvdlugulo; 5 Aasavfe nâlagauvoĸ, Saggaria tugdlerá:
Jîle, Simêramût, Jigîale, Mátítia, Eliâve, Binaia, Oupate-Eitume.
Jîle kúkilagutilerssordlutigdlo kúkilagtariarssorput, Aasavfe suja-
-nãnguanik tusarnârtípoĸ; 6 Binaia Jagâsialilo palasit ĸardlortûu-
-ssuarnik kipisuitsumik ĸardlortarput Gûtip angerusiata igdlerfiata
sâne. 7 taimane uvdlorme tamatumane Dâvip Nâlagaĸ ĸutsavigiu-
-mavdlugo sujugdlermik mána atulersípâ Aasavfíkut ĸatángu-
-taisigutdlo:
tugs. 105, 8 Nâlagaĸ ĸutsavigisiuk, arĸagut tordlorfigisiuk, piliai inuia-
1-15. -ĸatigîngne nalunaiarsigik. 9 erínersârfigisiuk, nipilerssorfigisiuk.
tupingnartuliai tamaisa oĸalûtigisigik. 10 arĸa ivdlernartoĸ usor-
-ssitsautigisiuk, Nâlagkamik ujardlersut ũmatait tipaitsugdlit.
11 Nâlagaĸ aperĸutigisiuk píssauneralo, nungutdlugit kînâ ujarsiuk.
12 tupingnartuliai erĸainiarsigik suliarissai, nalunaerĸutiliailo ĸar-
-natalo erĸartũssinere; 13 ilivse kivfâta Israîlip kinguârissai, ilivse
Jãkup ĸitornai táussuma ĸinigai. 14 tássa-una Nâlagaĸ Gûterput.
erĸartũssinerisa silarssuaĸ tamákerpât. 15 angerusia nâgssáungit-
-sumik erĸainiarsiuk, oĸausek kinguârîngnut tûsintilingnut perĸu-
-ssutigissâ? 16 Aaperât angerfigigamiuk lisâĸ ugpernarsaivfigalugo
17 aulajangersardlugulo Jãkumut ilerĸugssarerĸuvdlugo. Israîlimut
angerusigerĸuvdlugo nâgssáungitsumik; 18 oĸarame: ilingnut túniu-
-kumârpara Kânâp nunâ, kingornússagssarse ûgtugarsiagssarse:
1 Môr. 34,30. 19 taimane ínugtakitsúngûssuse ikigtoralángûvdluse takornartauv-
-dlusilo tássane. 20 angaláputdlo inuiangnit inuiaĸatainut. nâla-
-gauvfît ardlãnit inungnut avdlanut. 21 kimut inungmut înardler-
1 Môr. 12,17. -kúngilai, kúngitdlo pitdlartarpai táuko pivdlugit. 22 tanitáka ag-
tugs. 96, -toĸinasigik, pruvfîtíkalo ajortumik pinavêrsigik. 23 Nâlagaĸ
1-13. erínersârfigisiuk silamiut tamavse-â; ánáussinera oĸautigisiuk uv-
-dlut nungutdlugit. 24 nâlangnarssusia oĸalugtuarisiuk akimángit-
-sune, tupingnartuliai oĸalugtuarisigik inuiaĸatigîngne tamane:
25 Nâlagaĸ angingârmat únersiutigissariaĸangârdlunilo, Gûtiussunit

amanit mianernangârtoĸ; 26 mássa inuiaĸatigît Gûtigissait tamar-
mik Gûtipilũput, Nâlagkavdle ĸilak píngortípâ. 27 naleĸángíssut
tarĸinautdlo kînâta sânîput, píssaut tipaitsûtdlo inânîput. 28 Nâ-
lagaĸ âtsivigisiuk, inuiaĸatigît erĸardlerîgsortait ukorsê, Nâlagaĸ
tsivigisiuk nâlangnáumik píssaunermigdlo. 29 Nâlagaĸ âtsivigisiuk
rĸata nâlangnautigssânik, tuníssutinik aggiússivdluse kînâta sânut
iartoritse, Nâlagaĸ patdlorfigisiuk ivdlernartunik ássuarsimavdluse. tugs. 29,2.
)issigernanit ûligitse, silamiut tamavse-â; inuit najugãtaoĸ aula-
jáipoĸ saĸigssaunanilo. 31 ĸilak tipaitsugdle, nunalo ĸîmasugdle;
kimángitsune oĸardlit: Nâlagaĸ kúngiuvoĸ. 32 imaĸ igtugdle ilua-
nîtutdlo, narssaĸ nuánârdle ĸânîtutdlo tamarmik. 33 orpigssuartûp
rpê tauva ĸîmagtardlit Nâlagkap kînâta sâne, aggermat nuna
rĸartũkiartordlugo. 34 Nâlagaĸ ĸutsavigisiuk avâgingnigtûngmat, tugs. 106,
ıumagssuinera nâgssáungingmat; 35 oĸaritsilo: ánáutigut, Gûterput 1. 47. 48.
nagtitsisserput-â, akimángitsunit katerssordlutalo aniguisítigut, tugs. 79,9.
rĸit ivdlernartoĸ ĸujássutigerĸuvdlutigo, nersornautigissat usor-
ssitsautigerĸuvdlutigo. 36 Nâlagaĸ Israîlip Gûtia ĸujanarsile nâg-
ssáungitdluínartumik. inuitdlo tamarmik oĸarput: ãman, Nâ-
lagardlo únersiutigalugo.

37 tássunga tauva Nâlagkap angerusiata igdlerfiata sânut Aa-
savfe ĸatángutailo ĸimápai, igdlerfiup sâne kivfartorĸuvdlugit kipi-
suitsumik, uvdlut nungutdlugit uvdlormut suliagssaussumik; 38 Ou-
pate-Eitumilo ĸatángutaitdlo arfinilingnik ĸuligdlit arfineĸ-pinga-
sutdlo, Oupate-Eitume Jîtítûp ernera, Hûsâlo matuîssartôrĸuvai;
'Sâtûgdlo palase ĸatángutailo palasit Nâlagkap ineĸarfiata sânîtípai,
ingigtúnguame Gîpiûnimîtume, 40 tuníssutinik ikivkagagssanik Nâ-
lagkamut pigdlîssarĸuvdlugit tunissivingme ikivkaivingme kipi-
suitsumik uvdlãkutdlo únúkutdlo, Nâlagkap inatsisaine Israîlimut
erĸússutigissaine agdlagsimassut tamaisa nâpertordlugit; 41 táu-
kunanîputdlo Hîmanilo Jîtútûtdlo ĸinigkatdlo avdlat atimíkut
ineĸartut Nâlagaĸ ĸutsavigísavdlugo, isumagssuinera nâgssáu-
ngingmat; 42 táukunanîpúme Hîmanilo Jîtútûtdlo, ĸardlortáu-
ssuarnik sujanãnguanigdlo erinalerssûtinigdlo Gûtip pînik tusar-
nârtítunut ivertitaussut; Jîtútûvdle ernere isâvfingmut iverti-
áuput. 43 inuit ilũngarmik tauva autdlarput nungutdlutik 2 Sâm. 6,19 t.
dlumingnut; Dâvilo uterpoĸ inoĸutine pivdluarĸujartordlugit.

2 Sâm. 7.

kapitalit 17.

Dâvip igdluliulerssârmane Nâlagkap Nãtákut inerterâ; Dâve Nâlagkamut tugsiartoĸ.

1 pivordlo Dâvip igdlune ineĸarfigigamiuk, Nãtamut pruvfî-
-timut tauva Dâve oĸarpoĸ: ata, uvanga igdlume sîteriussume
ineĸartunga, Nâlagkavdle angerusiata igdlerfia tovĸup ĸaleraisa
atãnîtoĸ. 2 Nãtatdlo Dâvimut oĸarpoĸ: ũmápit iluarissânik pi-
-narit, Nâlagkap najormatit. 3 únuardle táuna Gûtip oĸausia
Nãtamut pivoĸ oĸardlune: 4 kivfavnut Dâvimut oĸariartorit: ima
oĸarpoĸ Nâlagaĸ: ivdlit igdluliúsángilarma ineĸarfigssavnik; 5 mássa
Is. 66,1. igdlume ineĸarnanga, taimanimit Israîlíkut majuartíkavkit uvdloĸ
mána tikitdlugo, tupermit tupermut avdlamut pissarpunga ine-
-ĸarfingmitdlo ineĸarfeĸatânut. 6 sumilũnît angalassardlunga Is-
-raîlime tamarssuarme oĸautsimik oĸalungnerpunga Israîlíkut
erĸartũssissortaisa ilãnut atautsimutdlũnît ínugtavnik pârsserĸu-
-ssavnut, oĸardlunga: sôĸ igdluliúngilisinga sîteriussumik? 7 mã-
-nalo kivfavnut Dâvimut oĸásautit imána: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ
tugs. 78,70; katerssârssuit Gûtiat: uvanga tiguvavkit savautit uníngaviánit ma-
1 Sâm. 16, -lísaersitdlugit, sujulerssuissôrĸuvdlutit ínugtavnut Israîlíkúnut;
11 tt. 8 najorpavkitdlo tamatigut, súkut ingerdlassarângavit, ĸíngarssor-
-tititdlo tamaisa pîarpáka sângnit, tusâmassángortípavkitdlo, sôrdlo
nuname angnerit tusâmassaussut; 9 ínugtákalo Israîlíkut najugag-
-ssarsisípáka íkússordlugitdlo, initârfigtigdlo nunagísavât aulajung-
-náisavdlutik; iluaitsulissutdlo kingumut nakûserfigísángilait su-
-jornagutut, 10 taimanimit agdlât erĸartũssissunik ínugtavnut Is-
-raîlíkúnut ivertitsigama; ĸíngarssortititdlo tamaisa ĸunutíkumâr-
-páka, nalunaerfigâvkitdlo, Nâlagkap igdluliorumagâtit. 11 piu-
-mârpordlo uvdlugssatit nâgpata sujuaissangnut autdlaruvit, ki-
-ngunigkut kinguâgssat makitíkumârpara ernernit piumârtugssaĸ,
22,10. nâlagauvfialo aulajangersarumârpara; 12 táussuma igdluliorumâr-
-pânga, igsiavfialo ĸilâlik aulajaugersarumârpara nâgssáungitsumik.
tugs. 89,27; 13 uvanga atâtagísavânga, táunalo erneriumârpara; isumagssuine-
Epr. 1,5. -ralo táussumánga nigortísángilara, sôrdlo sujulerissangnit nigor-
1 Sâm. 15,26. -tíkiga; 14 táunale igdluvne nâlagauvfivnilo atatíkumârpara nâg-
-ssáungitsumik, igsiavfialo ĸilâlik aulajáisavoĸ soraiuitsumik.

15 oĸautsit tamáko tamaisa íssuardlugit takordlûgardlo tamána
tamât nâpertordlugo taima Nãtat oĸalugpoĸ Dâvimut. 16 tauva
kúnge Dâve iserpoĸ, Nâlagkavdlo kînâta sâne uníngavdlune oĸar-
1 Môr. 32,10. -poĸ: kinaugama, Nâlagaĸ Gûte ûmâ, kíkûngmatalo inoĸutíka,

mána tikitdlugo tasíssersũpinga? 17 tamánalo mikigigagko, Gûte
ìmà, okalugputit kivfavit inokutainik uvdlugssane ungasigsune;
nùvdlo ilerkua atordlugo issigârma, Nâlagak Gûte kutsingnermĩ-
-tutit-â. 18 sumik Dâve ilingnut sule okalúsava, kivfat atarki-
-nartíkagko? kivfat ivdlit ilisimagagko. 19 Nâlagak, kivfat piv-
-dlugo ũmápitdlo iluarissâgut angingârtok tamána tamât nãmag-
-sivat, tamákunínga tamanik angisûnik nalunaerumavdlutit. 20 Nâ-
-lagak, iligtut ítokángilak, Gûtekángilardlo ivdliúngitsumik, siu-
-tivtínik tusagkavut tamaisa nâpertordlugit. 21 kíkutdlo inuiáupat
tausiussut nuname ínugtagtut Israîlíkutut? táuko Gûtip utertí-
-kiartorai ínugtariumavdlugit, tusâmassángortíkumavdlutit sulianik
ngisûnik ánilârnartunigdlo, akimángitsut kimâtíkagkit ínugtavit 5 Môr. 10,21.
ânit, Egivtinimit utertitavit. 22 ínugtatitdlo Israîlíkut táukûtípatit
nugtariumavdlugit nâgssáungitsumik; ivdlitdlo, Nâlagak, Gûtigãtit.
3 mãnalo, Nâlagak, okausek kivfangnut inokutainutdlo okauserissat
tátuínardle nâgssáungitsumik, taimailioritdlo sôrdlo okalugtutit.
4 atátuínardlime, tauva arkit nâlangnartitáusavok nàgssáungitsumik,
kásangmata: Nâlagak katerssârssuit Gûtiat, Israîlip Gûtia, Is-
raîlimut Gûtiuvok; Dâvivdlo kivfavit igdlua aulajáisavok kĩnavit
âne; 25 mássa ivdlit, Gûtiga, kivfat tusardlerpat igdluliorumav-
dlugo; tamána pivdlugo kivfat kajumigsivok tugsiarumavdlune
ĩnavit sâne. 26 mãnalo, Nâlagak, ivdlit Gûtiuvutit, kivfangnutdlo
kalugputit ajúngitsumik tamatumínga; 27 autdlarnîgit tauva kiv-
favit inokutai pivdluarkuvdlugit, kĩnavit sâne ítuínarkuvdlugit; tugs. 41,13.
nássame, Nâlagak, ivdlit pivdluarkussigavit, pivdluarkunekásáput
âgssáungitsumik.

kapitalit 18. 2 Sâm. 8.

akimángitsut erkaminĩtut Dâvip saperssisíkai.

1 kingornagut Dâvip Filisterit saperssisípai kunutitdlugitdlo;
'ilisteritdlo arsârpai Gãtimik nunakarfínguartainigdlo. 2 Mûapí-
kutdlo saperssisípai; Mûapíkutdlo Dâvimut kivfángorput tuní-
ssutinik âtsissut. 3 ãma Hâtarîser Sûpap kúngia Dâvip saper-
ssisípâ Hâmatime, autdlariarmat agssane kûngmut Aivfaratimut
âgtíkumavdlugit. 4 Dâvivdlo arsârpâ kamússuarnik tûsintiling-
nik kimugtilingnigdlo arfinek-mardlungnik tûsintilingnik anguti-
nigdlo mardlungnik kulilingnik tûsintilingnik pisuínarnik; kamú-
ssuit kimugtuarssugtait tamaisa Dâvip navdluiarpai, ilait ka- Jôrs. 11,6. 9.

-músssuit untritigdlit ĸimugtuarssugtait taimáitoĸ amiákûtitdlugit.
[5] Sêriamiutdlo Damaskusimiut tikiungmata Hâtarîser Sûpap kúngia
ikioriartordlugo, Sêriamiut ilait angutit mardlungnik ĸulilingnik
mardlungnigdlo tûsintigdlit Dâvip perdlugtípai. [6] sákutûnigdlo
Dâve Sêriame Damaskusime uníngatitsingmat, Sêriamiut Dâvimut
kivfángorput tuníssutinik âtsissut. Nâlagkavdlo Dâve ánáutarpâ
tamatigut, súkut ingerdlassarângat. [7] erĸornavêrĸutit kûltiussut
Hâtarîserip kivfainîtut Dâvip tiguvai âtdlugitdlo Jerûsalâmut.
[8] Tipigatimit Kûnimitdlo Hâtarîserip igdloĸarfiutainit Dâve kang-
-núsagparujugssuarnik tigusivoĸ; tássánga Sâlumûp pûgutaussar-
-ssuaĸ kangnúsaussoĸ sukarssuitdlo peĸutitdlo kangnúsaussut
piliarai.

[9] Tugo Hâmatip kúngia kalerríkame, Hâtarîserip Sûpap kú-
-ngiata sákutôrpagssue ilũngaisa Dâvip saperssisíkai, [10] Hâtorit
erne kúngimut Dâvimut autdlartípâ apererĸuvdlugo ĸanoĸ-issu-
-sianik pivdluarĸorĸuvdlugulo, Hâtarîser sorssugdlugulo saperssi-
-singmago — Hâtarîser Tugup akerarigamiuk —; igssoraivfîtdle
tamalât kûltiussutdlo sîlviussutdlo kangnúsaussutdlo nagsiúpai.
[11] tamákútaoĸ kúngip Dâvip ivdlernartípai Nâlagkamut pigitítdlugit,
ilaliutdlugitdlo sîlvimut kûltimutdlo akimángitsoĸatigîngnit tamanit
tigussaminut, Eitumíkúnit Mûapíkúnitdlo Amunivdlo kinguainit
Filisterinitdlo Amalákúnitdlo. [12] Apisaip Sêrujap ernerata Eitu-
-míkut saperssisípai ĸôrĸume tarajortûme, arfersaneĸ-pingasunik
tûsintigdlit, [13] sákutûnigdlo uníngassugssanik Eitumimîtitsingmat.
Eitumíkut ilũngarmik Dâvimut kivfángorput. Nâlagkavdlo Dâve
ánáutarpâ tamatigut, súkut ingerdlassarângat.

[14] Dâve tauva kúngiuvoĸ Israîlimut ilũngarmut; erĸartũssi-
-sitdlo erĸordluartípai ínugtaminut tamanut. [15] Jûape Sêrujap
ernera sákutûnut ivertitauvoĸ, Jûsavfatdlo Agilûtip ernera pisi-
-massunik erĸaissagssanik agdlagtartûvdlune. [16] Sâtûk Agitup
ernera Apimîlagdlo Apiãtarip ernera palasiúput, Sâvsalo agdlag-
-tartûvdlune. [17] Binaia Jûjatâp ernera sákutûnut kúngimik pârssi-
-ssunut ivertitauvoĸ; Dâvivdlo ernere kúngip saniane sujugdliúput.

2 Sâm. 10.

kapitalit 19.

Dâvip autdlartitai Amunip kinguaisa mitangnarsisíkait. Dâvip saperssisíkai.

[1] pivordlo kingornagut Nâgase Amunip kinguaisa kúngiat
toĸungmat, erneralo kúngíngormat kingorârdlugo, [2] tauva Dâve

ɪкarpoк: Hânune Nâgasip ernera isumagísavara, angutâta uvanga
sumagingmanga; Dâvilo arpârtunik autdlartitsivoк tugpatdlersar-
кuvdlugo angutigigalua pivdlugo; Dâvivdlo kivfai Amunip ki-
nguaisa nunãnut tikiúput Hânunimut tugpatdlersariartordlugo.
Amunivdle kinguaisa nâlagartait Hânunimut oкarput: atâtat Dâ-
vimut atarкiniarsoraiuk, tugpatdlersaissugssanik autdlartitsivi-
gingmatit? mána píssutigíngíneramíko, nuna kigdlisiorumavdlugo
numisíkumavdlugulo misiligkumavdlugulo, kivfai ilingnut tikiúpat?
Dâvip kivfai tauva Hânunip tiguvai savingmigdlo salíssúmik sa-
livdlugit ánoraitdlo кerкisigut kipivdlugit akulainut agdlât; aut-
dlartípailo. 5 nalunaerfigiartormáne angutit táuko pivdlugit Dâve
utdlartitsivoк naláukiartortitdlugit, mássame angutit táuko mitang-
narsisíneкangârput; kúngilo oкarкussivoк: Jèriggume uníngagat-
dlaritse umise nautserdlugit; uterumârpuse tauva. 6 Amunip ki- 1 Môr.34,30;
nguai malugileramik Dâvimut ûminarsarsimavdlutik, Hânune A- 2 Môr. 5,21;
munivdlo kinguai talantinik tûsintilingnik sîlviussunik nagsiússíput 1 Sâm. 13,4.
kiliutigalugit iligssarsiordlutik Misuputâmiamit Sêria-Mâggamitdlo
ûpamitdlo кimugsersunik кimugtilingnigdlo; 7 akilerdlugitdlo ilig-
ssarsiarait кimugsersut pingasunik кulilingnik mardlungnigdlo tû-
sintigdlit Mâggavdlo kúngia táussumalo ínugtai, tangmâriartor-
putdlo Mípap sânut; Amunivdlo kinguai igdloкarfingmingnit ka-
terssorput sorssugkiartordlutigdlo.
8 tamána Dâvip tusaramiuk, Jûape sákutôrpagssuitdlo pí-
ssarssuit ilũngaisa autdlartípai. 9 aníputdlo Amunip kinguai, sor-
ssúsavdlutigdlo siagput igdloкarfiup [isâvfiata] pâne; kúngitdle
kiútut narssame ingmíkôrput. 10 Jûapip sorssugtugssat takuga-
nigit sangmigãne sujunerminitdlo kingunerminitdlo, Israîlip sá-
кuuerdlârtai tamaisa кinersivigai siagtitsivdlunilo Sêriamiut pâ-
riartorumavdlugit; 11 inuit sivnerussut túniúpai Apisaimut nug-
кaminut sujulerssorкuvdlugit, táukulo siagtíput Amunip kinguai
iriartorumavdlugit; 12 oкarpordlo: Sêriamiut artorssartíkaluar-
pánga, ikiúsavarma; Amunivdle kinguaisa artorssartíkaluarpátit,
iúsavavkit; 13 tugpatdlerit sapîserniartalo ínugtavut pivdlugit Gû-
ivtalo igdloкarfiutai pivdlugit; Nâlagaк tauva iluarissaminik piu-
nârpoк. 14 Jûape tauva inuitdlo ilagissai savssarmata Sêriamiut
rssugkiartordlugit, кimarratigât. 15 Amunivdlo kinguaisa taku-
ramíkik Sêriamiut кimâssut, ãma táukua Apisai nukâ кimarra-
igât igdloкarfingmutdlo pivdlutik; Jûapile Jerûsalâmut pivoк.
16 Sêriamiut takugamik Israîlíkut sãne saperssisitauvdlutik,

arpârtunik autdlartitsíput Sêriamiut kûgssûp ungatânītut aner-
-kuvdlugit; Sûvfardlo Hâtarîserip sákutûisa nâlagât táukua suju-
-lerssortigât. 17 Dâvimut taimailissut nalunaernekarmata, Israîlíkut
ilûngaisa katerssorpai, Jôrtanilo ikârdlugo tikípai siagtitsivdlunile
táukunúnga; Dâvilo siagtitsivdlune pâriartormatik sorssungnermut
Sêriamiut sorssugpât. 18 Sêriamiutdle kimãput Israîlíkut sãnit
Dâvivdlo tokúpai Sêriamiut ilait kimugsersut arfinek-mardlungnil
tûsintigdlit angutitdlo pisuínait sisamanik kulilingnik tûsintigdlit
ãma Sûvfak sákutût nâlagât tokúpâ. 19 Hâtarîserip kivfai taku-
-gamik Israîlíkut sãne saperssisitauvdlutik, Dâve erkigsivigssio-
-katigât kivfartorfigilerdlugulo; kingornalo Sêriamiut ikiorumángi-
-lait Amunip kinguai.

kapitalit 20.

Amuníkut Filisteritdlo Dâvip saperssisítarai.

2 Sâm. 11,1. 1 taimáineragut ukiok kímûngmat kúngit sorssugkiartordlutik
anissarfiata nalâgut Jûapip katerssat sákutût autdlarúpai Amu-
-nivdlo kinguaisa nunât aserordlugo, Rapalo ungujartorpâ, Dâvil
2 Sâm. 12,26. Jerûsalâme uníngassok; Rapalo Jûapip perdlugtípâ igdlue nákar-
2 Sâm. 12,30. -titdlugit. 2 kúngiatalo niakorússua niakuanit Dâvip tiguvâ; ta-
-lantimik kûltiussumik okimáissusekartípâ navssârfigalugulo ujar-
-kanik erdlingnartunik; Dâvivdlo niakuanut pivok; paggatigissar-
2 Sâm. 12,31. -parujugssuitdlo igdlokarfingmit ánípai. 3 inuitdlo tássanītut ani-
-sípai pilagtordlugitdlo pilagtûtinik kamutinigdlo sekugterutinik
saviussunik ulimautinigdlo; taima Amunip kinguaisa igdlokarf-
tamaisa Dâvip iliorfigai. tauvalo Dâve inuitdlo tamarmik Jerû-
-salâmut uterput.
2 Sâm. 21,18. 4 kingornagut Filisteritdlo sorssûtileramik Gĩserime, taima
1 nal. 11,29; 27,11. Sivkaip Husãkûssup Sivfai Râvfap ernerisa ilât saperssisípâ, ka-
-nutitáuputdlo.
2 Sâm. 21,19. 5 kingumut Filisteritdlo sorssûtileramik, Eliganâp Jaerip er-
-nerata Lâme saperssisípâ, Gûliatip Gãtimiup katánguta; táu-
-ssuma kalugiussâta ipua ikârtiterutip ikârússuatut ípok.
2 Sâm. 21,20. 6 kingumutdlo Gãtime sorssûtilerput; angutekarpordlo taki-
-sûmik, igdlugtut agssangmigutdlo isigkamigutdlo arfinilingnik inu-
-valingmik, mardlungnik kulilingnik sisamanigdlo katitdlugit. ama-
2 Sâm. 21,21. -taok Râvfamut erniussumik; 7 Israîlíkut táussuma mítatiging-

nagit, Dâvip angajuata Simiap ernerata Jûntâp saperssisípâ.
ıáuko Gãtime Râvfamut erniussut ordlúput Dâvip agssaisigut 2 Sâm. 21,22.
vfaisalo agssaisigut.

kapitalit 21.

2 Sâm. 24.

Israilíkut Dâvip nautsorssortingmagit, toĸorarneĸ Nâlagkap nagdliutíkâ.
Ornap iserterivia Dâvip pisiaringmago Nâlagkamut tunissiviliorfigalugo,
perdluk soraersitaussoĸ.

1 Sãtane Israîlimut akerartorame Dâve pilerisârpâ Israîlíkut Jûp. 1,6 tt;
serĸuvdlugit. 2 Dàvilo Jûapimut inuitdlo nâlagainut oĸarpoĸ: Sagg. 3,1.
ıtdlardluse Israîlíkut kisísigik Bêrsâpamit Dánilo tikitdlugo,
ravnutdlo nalunaeriartoritse, ĸavsiússusê ilisimásagavkit. 3 Jûape
ıarpoĸ: Nâlagkap ínugtane ilaligit ukua untritileriagainik; ta-
narmik, nâlagara kúnge ùmâ, nâlagkavnut kivfáungínerpat? sôrme
uva nâlagkama tamána aperĸutigâ? sôrme Israîle pitdlagag-
ısáussutigssaĸalísava? 4 kúngivdle oĸausia aulajangermat Jûa-
ıimut, Jùape anivoĸ Israîle ilũngàt angalavfigalugo Jerûsalâ-
nutdlo tikitdlune. 5 inuiaitdlo nautsorssugkat ĸavsiússusînik
ıapip Dâve nalunaerfigâ: Israîlíkut ilũngarmik tássa angutit sá-
ıulersortut arĸanilingnik untritilingnik tûsintigdlit, Jûtákutdlo,
ıgutit sákulersortut sisamanik untritilingnik arfineĸ-mardlung-
ıigdlo ĸulilingnik tûsintigdlit. 6 akornánîtutdle Lîvíkut Bînja-
nîkutdlo nautsorssúngilai, kúngip oĸausia Jûapimut narrujũmi-
ıarmat. 7 Nâlagkavdle issainut tamána ajortûngmat, Israîle
ıtigpà.
8 tauva Dâve Gûtimut oĸarpoĸ: ajortuliaĸaunga taimailiorama;
ãnalo kivfavit ajortuliâ isumákêriuk-ait, sujuneĸángitsutut ilio-
ıigama. 9 Nâlagaĸ tauva Gâtimut Dâvip takordlûissuanut oĸa-
ugpoĸ oĸardlune: 10 Dâvimut oĸalugkiartorit oĸardlutit: ima
ıarpoĸ Nâlagaĸ: pingasunik sarĸangiússivigâvkit; tamákua ardlât
ngnut ĸineruk, taimailiorumârpavkit. 11 Gâte Dâvimut tikiúkame
ıarfigâ: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: ilingnut ĸinersît: 12 imalũnît ukiut
ngasut kângnermik; imalũnît ĸáumatit pingasut ĸimânermik ĸí-
ıgarssortivit kînainit, akerĸavit panainit angunеĸardlutit; ima-
ũnît uvdlut pingasut Nâlagkap panânik toĸorarnermigdlo nu-
ıame, Nâlagkap íngilia aseruissigalugo Israîlip nunâne tamar-
ısuarme. mãnalo misigssorit, oĸauseĸ sordleĸ autdlartitsissivnut
ĸúsagiga. 13 Dâve tauva Gâtimut oĸarpoĸ: angnikitdliuleĸaunga;

Gûtip agssainut pīnardlanga-ait, nagdligtuíssusia angingârmat:
inuitdle agssainut piumángilanga. 14 tauva Nâlagkap tokorarnek
nagdliutípâ Israîlime, Israîlíkutdlo ilait angutit arfinek-mardlungnik
kulilingnik tûsintigdlit ordlorarput. 15 Gûtilo íngilimik autdlartit-
-sivok Jerûsalâmut aserorkuvdlugo; aserorâle Nâlagak issiging-
Jer. 42,10. -nigpok, ajortordlo perkigsimíssutigalugo íngilimut aseruissumut
okarpok: nāmagpok, agssatit māna písaersíkit; Nâlagkap íngilia
tauva Ornap Jîpusíkûssup iserteriviata saniane kekartok. 16 Dâ-
-vip issine ârdlortíkamigit takulerpâ Nâlagkap íngilia nunavdlo
kilauvdlo akornáne kekartok, panaminik amusimassumik tigu-
-miartok Jerûsalâp kulâgut isagtitamik; tauva Dâve utorkaune-
1 kúng. 21,27; -ritdlo pûgssiamik uligsimassut kīnamingnik patdlorput. 17 Dâvilo
2 kúng. 19,1. Gûtimut okarpok: uvanga-una okartûngínersunga inuit kisernut-
-dlugit? uvangame, uvanga-una ajortuliartunga pinerdlokalunga
ukule savat susimápat? Nâlagak Gûtiga, agssatit uvavnut â-
-kilit-ait atâtamalo inokutainut, ínugtavnut pinatik perdlugtitdlugit.
18 tauva Nâlagkap íngilia Gâtimut okarpok Dâve okarfigeru-
-kuvdlugo, Dâve majuásassok tunissivingmigdlo Nâlagkamut ma-
-partitsísavdlune Ornap Jîpusíkûssup iserteriviane. 19 Dâve tauva
majuarpok Gâtip okausia nâlagdlugo, Nâlagkap arka túngavigalugo
okauserissâ. 20 Ornat sâgkame íngile takulerpâ; ernerilo sisa-
-mat najortai issertorput, Ornatdle kajûssiagssanik túkartuissok
21 Dâvilo Ornamut tikiúpok; Ornavdlo kiviardlune Dâve takuler-
1 kúng. 1,23. -miuk iserterivingmit anivok, Dâvilo patdlorfigâ kīne nunamut
tugtitdlugo. 22 Dâve Ornamut okarpok: tunínga iserteriviup inânik
tâssane Nâlagkamut tunissiviliorumagama; naligssânik akilersit-
-dlugo táussumínga tunínga, perdluk inuiangne soraersitaorkuv-
-dlugo. 23 Ornat Dâvimut okarpok: tiguínaruk, nâlagara kúnge
iluarissaminik iliordle; takûk, ugsik túniúpara tuníssutigssak ikiv-
-kagagssak, kamutitdlo sekugterutit kissugssat, kajûssiagssatdlo
tuníssutigssat nekigssat, tamaisa túniúpáka. 24 kúngile Dâve Or-
-namut okarpok: nâgga, pisiarīnásavâka naligssānik akilerdlugit;
ivdlit pigissatit tigujumángínavkit Nâlagkamut pigititdlugit, tuni-
-ssutinik ikivkagagssanik pigdlîvdlunga akilînanga. 25 [iserterivium
inâta akigssai tauva Dâvip Ornamut túniúpai, sīkilit kûltiussut
ússersarîgkat arfinilingnik untritigdlit. 26 tássanilo Dâve Nâlag-
-kamut tunissiviliorpok pigdlîvdlunilo tuníssutinik ikivkagagssanik
1 kúng. 18, tuníssutinigdlo kujaniutinik; Nâlagkamutdlo tordlormat, akivâ ing-
24. 38.

nermik kilangmit tunissivingmut ikivkaivingmut nákartumik. 27 Nâ-
lagkavdlo okarfigingmane íngilip panane pûanut kingumut mangúpâ.
28 uvdlune táukunane Dâve takugame Nâlagkap akigâne Ornap
ipusikùssup iserteriviane, tássane tunississarpok. 29 Nâlagkap
tekarfia Môrsasip puilassuitsume sanâ tunissivigdlo ikivkaivik
úmane Gîpiúnime kingigtúnguame íput; 30 sânutdle savssarnek 16,39;
Dâve sapilerpok Gûte ujariartordlugo, Nâlagkap íngiliata panâ 2 nal. 1,3.
nilârutigigamiuk.

kapitalit 22.

Nâlagkap igdlugssânik Dâve upalungaersaissok.

1 Dâvilo okarpok: mânîsavok Nâlagkap Gûtip igdlua, mânî-
savok Israîlip tunissivia ikivkaivik.
2 Dâvivdlo katerssorkuvai takornartat Israîlip nunânîtut, ujar- 2 nal. 2,17.
kanigdlo avguissunik ivertitsivok, ujarkanik síkigigsaerkuvdlugit,
ûte igdluliorkuvdlugo; 3 savingnigdlo perpagssuarnik isâvfît ma-
ugssaisa kikiagssainik karsorsartugssanigdlo Dâve upalungaer-
saivok kangnúsangnigdlo amerdlanermit úsersagagssáungitsunik
kissungnigdlo sîteriussunik kisíneritsunik, Sîtûmiut Tôrumiutdlo
issungnik sîteriussunik perpagssuarnik Dâvimut tikiússissarmata.
mássa Dâve isumakarpok: Sâlumô ernera inûsugtûvdlunilo mait- 29,1.
nûngmat, igdlugssardlo Nâlagkamut igdluliarinekásassok angingã-
sangmat tusâmassángúsavdlune nâlangnarsísavdlunilo nunane ta-
nane, upalungaersáukumârpara. perpagssuarnigdlo Dâve upalu-
ngaersaivok tokúngíkatdlarame. 6 Sâlumûlo erne kaerkuvdlugo
ápâ Nâlagak Israîlip Gûtia igdluliorkuvdlugo.
7 Sâlumûmut Dâve okarpok: ernera, uvanga ũmámiugissaka- 17,1; 28,2;
raluarama Nâlagkap Gûtima arka igdluliorumavdlugo, 8 Nâlagkap 1 kúng. 8,17.
kausia uvavnut pivok okardlune: augpagssuarnik kuissigavit sor- 1 nal. 28,3.
isungnernigdlo angisûnik sorssugtitsivdlutit, atera igdluliúsángilat,
ingnik amerdlasûnik nunamut kuissakaravit kĩnama sâne; 9 atale,
nek ilingnut erniúsassok tássáusavok angut uníngássutigssak,
úngavigssakartísagavko kíngarssortainit tamanit avatânîtunit pi-
lekásaersitdlugo; mássalo Sâlumô aterísavâ, erkigsinermigdlo
ligdluarnermigdlo Israîlimut nagdliutitsiumârpunga táuna inûtit-
llugo; 10 táussuma atera igdluliorumârpâ, táunalo ernerísavara, 17,12. 13;
rangalo atâtagísavânga; igsiavfigdlo kilâlik nâlagauvfiata pia Is- 2 Sâm. 7,13; 1 kúng. 5,5;
raîlimut aulajangersíkumârpara nâgssáungitsumik. 11 mãna ernera, Epr. 1,5.

Nâlagkap najorumârmatit pivdluásautit, Nâlagardlo Gûtit igdlu-
1 kúng. 3,12. -liúsavat, sôrdlo pivdlutit oкalugtoк. 12 ilumut Nâlagkap tunisa-
-vâtit sianíssutsimik sujuneкarssutsimigdlo Israîlimutdlo ivertit-
-dlutit, Nâlagkap Gûtivit inatsisai maleruarкuvdlugit. 13 taava
pivdluásautit, misigssoruvit nãmagsiniardlugit ilerкorerкussat er-
-кartũssisitdlo Nâlagkap Môrsasimut inássutigissai Israîle piv-
Jôrs. 1,9; -dlugo; tugpatdlerit píssagtitdlutitdlo, sujôranak ánilârnatitdlo.
5 Môr. 1,21. 14 atalo Nâlagkap igdlugssânut nâgdliungnivne upalungaersaivunga
29,2. kûltinik talantinik untritilingnik tûsintilingnik sîlvinigdlo talan-
-tinik tûsintilingnik tûsintileriarsimassunik kangnúsangnigdlo sa-
-vingnigdlo ússersarneritsunik amerdlaкingmata; кissungnigdlo u-
-jarкanigdlo upalungaersaivunga, tamáko ilajumârpatit. 15 ilingni-
-putdlo suliarissariaкartunik sulissugssarpagssuit, ujarкanik av-
-guissut ujarкanigdlo кissungnigdlo sanatût, suliagssanik tamalint
ilisimassut tamarmik; 16 kûltit sîlvitdlo kangnúsaitdlo savitdlo
kisíneríput; pigínãngorsarit sulivdlutitdlo, Nâlagkavdlo najúsavâtit.
17 Israîlivdlo nâlagartai tamaisa Dâvip inápai Sâlumô erne ikior-
-кuvdlugo: 18 Nâlagkap Gûtivse najúngínerpâse uníngavigssaкartit-
-dlusilo avativsínĩtunit pineкásaersitdluse? mássa nunap inue
agssavnut túniúpai, nunalo Nâlagkamut ínugtainutdlo nâlagtigiti-
-tauvoк; 19 ũmatise tarnisilo mãna túniúsigik Nâlagaк Gûteвt
ujardlugo; pigínãngorsaritsilo ivdlernartûtiliordlusilo Nâlagkap Gû-
-tivse pigssânik, Nâlagkap angerusiata igdlerfia Gûtivdlo ivdler-
-nartûtâta peкutai erкuterкuvdlugit igdlumut, Nâlagkap arкanut
pigititauvdlune igdluliarineкásassumut.

kapitalit 23.

Lîvíkut kisíneкartut; кanoк kivfartûtigssaкásassut.

1 Dâve utorкaugame inûnerminigdlo nãmagsisimavdlune Sâlu-
-mô erne Israîlimut kúngíngortípâ. 2 Israîlivdlo nâlagartai tamaisa
palasitdlo Lîvíkutdlo katerssorpai. 3 kisíneкarputdlo Lîvíkut pi-
-ngasunik кulilingnik ukiugdlit кângiútutdlo; amerdlássusîlo tassa
angutit atausiákûtârdlugit pingasunik кulilingnik arfíneк-pingasu-
-nigdlo tûsintigdlit. 4 táukua ilait mardlungnik кulilingnik sisa-
-manigdlo tûsintigdlit ilitsersuissũsáput Nâlagkap igdluane suliari-
-ssariaкartunut, ãma misigssuissut erкartũssissutdlo arfinilingnik
tûsintigdlit 5 matuíssartutdlo sisamanik tûsintigdlit, sisamanigdlo

ısintigdlit Nâlagak únersiutigísavât nipilerssûtinik únersiutiging-
ıigtunut atugagssángordlugit sanârissavnik.
6 Dâvivdlo ingmíkôrtiterpai sivnîssokatigîngordlugit, Lîvip
nere Gêrsûn Kâgatdlo Merârilo ingmíkôrtiterutigalugit. 7 Gêr- 2 Môr. 6,16.
ıûnikut: Laitâne Símîlo. 8 Laitânip ernere: Jigîale sujugdliussok, 2 Môr. 6,17.
tame, Jûîtdle, pingasut. 9 Símîp ernere: Salûmît, Hasîale,
ârane, pingasut; tamássa Laitâníkut sujuaissakatigît nâlagait.
Símîp ernere: Jâgat, Sîna, Jîguse, Berîa; tamássa Símîp ernere
samat. 11 Jâgat sujugdliuvok, Sîsa áiparâ; Jîguse Berîalo amer-
llángitsunik ernekarmata, sujuaissakatigîgsortait atausíngortitáu-
ıut nautsorssornekaramik. 12 Kâgatip ernere: Amrât, Jitsiâre, 2 Môr. 6,18.
Iprùne, Usîle, sisamat. 13 Amrâp ernere: Aarune Môrsasilo; 2 Môr. 6,20.
ırune ingmíkôrtitauvok ivdlernarnerpâk ivdlernartísavdlugo, nang-
ıinerdlo erninilo nâgssáungitsumik, tipigigsautigdlîsavdlune Nâ-
ıgkap sâne, kivfartorfigísavdlugo pivdluarkussísavdlunilo arka tú-
gavigalugo nâgssáungitsumik; 14 Môrsasivdlo Gûtip inokutâta er-
ere Lîvíkúnut nagguvekatigîngnut ilaliússáuput. 15 Môrsasip er- 2 Môr. 2,22.
ere: Gêrsûm Eliâsarilo. 16 Gêrsûmip ernere: Sîpuale sujugdliussok.
Eliâsarip ernerâ Rigapia sujugdliussok; Eliâsare avdlanik erne-
ángilak, Rigapiavdle ernere amerdlasôrssûput. 18 Jitsiârip er-
ere: Salûmît sujugdliussok. 19 Hîprûnip ernere: Jêria sujugdliat,
nâria áipâ, Jagâsiale pingajuat, Jíkamiât sisamât. 20 Usîlip er-
ere: Migga sujugdliussok, Jísia áipâ. 21 Merârip ernere: Mâgile 2 Môr. 6,19.
ússilo; Mâgilip ernere: Eliâsare Kísilo. 22 Eliâsare tokuvok
ıekarnane, kisiáne panekardlune; táuko katángutaisa Kísip er-
erisa nulíssiúpait. 23 Mússip ernere: Mâgile, Eitere, Jerîmût,
ıgasut. 24 tamássa Lîvip kinguai ingmíkut sujuaissakatigît,
juaissakatigît nâlagait nautsorssornekartut kisitdlugit arkisigut
ıusiákûtârdlugit, suliarissariakartunik suliagssagdlit, Nâlagkap
lluane kivfartortugssauvdlutik, mardlungnik kulilingnik ukiugdlit
ngiútutdlo. 25 mássa Dâve okarsimavok: Nâlagkap Israîlip Gû- 22,18.
ata ínugtane uníngavigssakartípai, Jerûsalâmilo inekásáput nâg-
sáungitsumik. 26 Lîvíkutdlo âma inekarfingmik erssugtugssáu-
gitdlat pekutainigdlûnît nalingínarnik tássane kivfartûssinermut
ırtunik; 27 mássa Dâvip okausê kingugdlît nâpertordlugit Lîvip
ıguai kisínekartut tássa-uko mardlungnik kulilingnik ukiugdlit
ngiútutdlo, 28 Aarunip kinguaisa saniánîtásassut, Nâlagkap ig-
luane kivfartortugssauvdlutik, silardlernut najornigfingnutdlo iv-
lernartutdlo sût nalingínait minguersarnekarnigssânut ivertitauv-

-dlutik, Gûtip igdluane kivfartortásavdlutik, [29] timiussatdlo kîne
-kússutit kajûssatdlo tunissutinut nekigssanut atortugssat timi
-ssatdlo kakortugssiat sãtut sêrnakángitsut sujatsivigdlo akuss
-liatdlo ûgtornekartugssatdlo ímiússagssatdlũnît isâgagssatdlũ
nalingínait kivfartûtigssaralugit, [30] uvdlâtdlo nungutdlugit kekartu
-ssauvdlutik Nâlagak kutsavigalugo únersiutigalugulo, únúkut
ãma taimailiortugssauvdlutik, [31] sapâtíkutdlo káumánigfíkutdlo n
-dliússivíkutdlo tunissutigssat ikivkagagssat tamaisa Nâlagkam
pigdliutigisavdlugit kavsiússusigssait erkordlugit, ilerkugssatik
-tordlugit kipisuitsumik Nâlagkap kînâta sâne; [32] pârssísáput
4 Môr. 3,7. tuperme nâpítarfingme isumagissagssat ivdlernartũmilo isuma
-ssagssat Aarunivdlo kinguaisa isumagissagssait isumagalugit, N
-lagkap igdluane kivfartordlutik.

kapitalit 24.

palasit Livíkutdlo ingmíkôrtiternekartut sivnissokatigîngordlutik mardlungu kuligdlit sisamatdlo.

23,6. [1] Aarunivdlo kinguaisa sivnîssokatigîgsortait ukũput: Aaru
2 Môr. 6,23. ernere: Nâta, Aapigô, Eliâsare, Igtamâre. [2] Nâta Aapigûlo ang
3Môr.10,1.2. -timingnit sujugdliuvdlutik tokúput kitornakaratik; Eliâsare Igt
2 nal. 8,14. -mârilo palasíngorput. [3] Dâvivdlo ingmíkôrtiterpai Sâtûgdlo Eli
-sarip kinguaisa ilât Agimîlagdlo Igtamârip kinguaisa ilât, kivf
-tûtimingne ingmíkut isumagissagssagdlit ingmíkôrtítardlugit: [4] E
-liâsarivdlo kinguai nâpípait amerdlanerussunik ilakartut angut
-tamingnut nâlagaussunik Igtamârip kinguainit, ingmíkôrtiterami
Eliâsarip kinguai arfersanilingnik ilakarmata sujuaissakatigîgso
-tamingnut nâlagaussunik, Igtamârivdle kinguai arfinek-pingasuni
ilakardlutik sujuaissakatigîgsortamingnut nâlagaussunik; [5] ingm
-kôrtiterpaitdlo ímerautekatigîgsitdlugit, ivdlernartût nâlagar
-karmat Gûtilo nâlagartakardlune Eliâsarivdlo kinguaisa ila
Igtamârivdlo kinguaisa ilainik.

[6] Simaiap Natânialip ernerata agdlagtartup Lîvíkut ilâta a
-dlagpai kúngip nâlagkatdlo Sâtûvdlo palasip Agimîlauvdlo Ap
-tarip ernerata palasitdlo Lîvíkutdlo inokutiligtaisa nâlagaisa sâ
Eliâsaríkut sujuaissakatigît atautsit tigunekarângata nungutdlu
ãma Igtamâríkut sujuaissakatigît atautsit tigunekararaut. [7] ime
-rautip sujugdliup Jûjarîve erkorpâ, áipâta Jitaia, [8] pingaju
Hârît, sisamâta Sigorît, [9] tatdlimâta Malkia, arfernata Mîjami

arfineĸ-áipâta Hákûtse, arfineĸ-pingajuata Aapia, 11 arfineĸ-sisa- Lúk. 1,5.
nâta Jîsua, ĸulingata Sigganja, 12 arĸarnata Eliâsîve, arĸaneĸ-
pâta Jâkim, 13 arĸaneĸ-pingajuata Huvfa, arĸaneĸ-sisamâta Jisi-
ɒâve, 14 arĸaneĸ-tatdlimâta Bilka, arfersarnata Ingmere, 15 arfer-
ıaneĸ-áipâta Hîsere, arfersaneĸ-pingajuata Havfîsatse, 16 arfer-
ıaneĸ-sisamâta Pítagia, mardlungnik ĸuliliata Hisîkiale, 17 mar-
llungnik ĸuligdlit sujugdliata Jâggin, mardlungnik ĸuligdlit áipâta
ımûle, 18 mardlungnik ĸuligdlit pingajuata Dilaia, mardlungnik
ıligdlit sisamâta Magasia. 19 táukua kivfartûtimingne isuma-
ɉissagssait tássa Nâlagkap igdluanut isísavdlutik ilerĸugssatik
aligdlugit sujuaissartik Aarune úmersũssissigalugo, sôrdlo Nâ-
agkap Israîlip Gûtiata inákâ.
20 Lîvip kinguai sivnerussut tássa: Amrâp ernerisa ilât Sû- 23,16.
ıâle, Sûpâlip ernerisa ilât Jigitîa; 21 Rigapiákut: Rigapiap 23,17.
ıerisa sujugdliat Jísia; 22 Jitsiârîkut: Salûmût; Salûmûtip erne- 23,18.
isa ilât Jâgat; 23 Jêriavdlo ernere: Amâria áipât, Jagâsiale pi- 23,19.
ıgajuat, Jíkamiât sisamât; 24 Usîlip ernerisa ilât Migga; Miggap 23,20.
nerisa ilât Samêre; 25 Miggap nukâ Jísia; Jísiap ernerisa ilât
ıggaria; 26 Merârip ernere: Mâgile Mússilo; ernerata Jagâsiap 23,21.
nere; 27 Merârip ernermigut Jagâsiákut kinguai: Sûgam, Sákore,
ere. 28 Mâgilîkut: Eliâsare; táuna erneĸángilaĸ; 29 Kísíkut: 23,22.
ísip ernerisa ilât Jerarramîle; 30 Mússip ernere: Mâgile, Eitere, 23,23.
rimût. tamássa Lîvíkut ingmíkut sujuaissaĸatigît; 31 táukútaoĸ
ıeráuput ĸatángutitik Aarunip kinguai peĸatigalugit Dâvip kúngip
ıtûvdlo Agimîlauvdlo palasitdlo Lîvíkutdlo inoĸutiligtaisa nâla-
ɉaisa sãne, inoĸutigdlit nâlagaussut ĸatángutitigdlo nukardlît pe-
ːatigîgdlutik.

kapitalit 25.

Gûtip igdluane erínersârtunik nipilerssortunigdlo.

1 Dâvivdlo sákutûtdlo nâlagaisa ingmíkôrtípait kivfartortug-
·sángordlugit Aasavfip Hîmanivdlo Jîtútûvdlo kinguaisa ilait,
kordlûgkerssârtartut kúkilagtaríssanik kúkilagutilingnigdlo suja-
ıãnguanigdlo nipilerssordlutik; tássalo amerdlássusê, angutit su-
issut ingmíkut kivfartûtigdlit ingmíkôrtítardlugit: 2 Aasavfip ki-
ıguai: Sákore, Jûserfe, Nitánia, Asarîla, Aasavfip ernere Aasav-
imut nâlagtigititaussut, takordlûgkerssârtartumut kúngip nâlag-
ĸersûtai migssiliordlugit; 3 Jîtútûkut: Jîtútûp ernere: Gitâlia,

Sêre, Isaia, Hasâpia, Mátítia, arfinigdlit, angúmingnut Jîtútûmut
nàlagtigititauvdlutik, takordlûgkerssârtartumut kúkilagtarissamik
nipilerssordlune, Nâlagak kutsavigalugo únersiutigalugulo; 4 Hîma-
-níkut: Hîmanip ernere: Búkia, Mátanja, Usîle, Sîpuale, Jerimût,
Hanánia, Hanâne, Eliãta, Gitalte, Rûmamíte-Eisere, Jusipîkasa
Malũte, Hũtêre, Magasiût; 5 táuko tamaisa Hîmanip ernerai, Gûtip
1 Sâm. 2,10; okausînik kúngip takordlûissuata; nagssugdlo kutsigsisísavât; massa
tugs. 89,18. Gûtip Hîman tunivâ ernernik arkanek-sisamanik paningnigdlo pi-
-ngasunik. 6 táuko tamarmik angúmingnut nâlagtigititáuput. Nâ-
-lagkap igdluane erínersârtugssauvdlutik, sujanãnguanik kúkilag-
-tilingnigdlo kúkilagtaríssanigdlo nipilerssordlutik, Gûtip igdluane
kivfartorângamik kúngip Aasavfivdlo Jîtútûvdlo Hîmanivdlo na-
-lagkersûtait migssiliordlugit; 7 amerdlássusîlo ilángutdlugit kat-
-ngutait Nâlagkamut erínersârnermik ilíniarsimassut, ilisimassut
tamarmik, tássa mardlungnik untritigdlit arfinek-pingasunigdlo
kuligdlit arfinek-pingasutdlo.

8 isumagissagssatdlo ímerautigait pekatigîgdlutik, nukardlîtdlo
24,31. angajugdlîtdlo, ilisimassut ilatik ilínialersut pekatigalugit. 9 íme-
-rautip sujugdliup Aasavfikut ilât Jûserfe erkorpâ; áipâta Gitália
táunalo katángutailo ernerilo, arkanek-mardluk; 10 pingajuata Sa-
-kore ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 11 sisamâta Jitsere
ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 12 tatdlimâta Nitánia er-
-nerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 13 arfernata Búkia ernerilo
katángutailo, arkanek-mardluk; 14 arfinek-áipâta Isarîla ernerilo
katángutailo, arkanek-mardluk; 15 arfinek-pingajuata Isaia ernerilo
katángutailo, arkanek-mardluk; 16 arfinek-sisamâta Mátanja ernerilo
katángutailo, arkanek-mardluk; 17 kulingata Símê ernerilo kata-
-ngutailo, arkanek-mardluk; 18 arkarnata Asarîle ernerilo kata-
-ngutailo, arkanek-mardluk; 19 arkanek-áipâta Hasâpia erner-
katángutailo, arkanek-mardluk; 20 arkanek-pingajuata Sûpâle er-
-nerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 21 arkanek-sisamâta Matítia
ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 22 arkanek-tatdlimâta Je-
-rîmût ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 23 arfersarnata Ha-
-nánia ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 24 arfersanek-áipâta
Jusipîkasa ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 25 arfersanek-
pingajuata Hanâne ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; 26 ar-
-fersanek-sisamâta Malũte ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk;
27 mardlungnik kuliliata Eliãta ernerilo katángutailo, arkanek-
mardluk; 28 mardlungnik kuligdlit sujugdliata Hũtêre ernerilo ka-

tángutailo, arkanek-mardluk; [29]mardlungnik kuligdlit áipâta Gi-
talte ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk; [30]mardlungnik ku-
ligdlit pingajuata Magasiût ernerilo katángutailo, arkanek-mardluk;
[1]mardlungnik kuligdlit sisamâta Rûmamíte-Eisere ernerilo katá-
ngutailo, arkanek-mardluk.

kapitalit 26.

matuîssartunik, pekûtinut ivertitanik, misigssuissunik, erkartûssissunik.

[1]matuîssartut sivnîssokatigîgsortait: Kôrákut ilât Misalámia 2 nal. 8,14.
Kôrîp ernera, Aasavfip kinguaisa ilâta; [2]Misalámiap ernere: Sagga-
ria angajugdlek, Jitiâle áipâ, Sipâtia pingajuat, Jãtintale sisamât,
Eilam tatdlimât, Juánât arfernat, Eliuînai arfinek-áipât. [4]Oupate-
Eitumip ernere: Simaia angajugdlek, Jûsapate áipâ, Jûa pingajuat,
Sâggare sisamât, Natâniale tatdlimât, [5]Amiale arfernat, Iisagssâre
arfinek-áipât, Pigultai arfinek-pingajuat; mássa Gûtip pivdluar-
kusimavâ. [6]Simaiamut erneranut erniúput ernerit, sujuaissaka-
tigîgsortamingnut nâlagaussut, sorssutdlarkigkamik táuko. [7]Si-
maiap ernere: Otnê katángutailo Râvfâle, Oupate, Elisâpate,
angutit píkorigsut, Eiligô, Simaggia. [8]táuko tamaisa Oupate-
Eitumip kinguârai erneritdlo katángutaitdlo, angutit píkorigsut,
sivfartornek sapíngitsut; arfinilingnik kuliliúput mardlûvdlutigdlo
Oupate-Eitumíkut. [9]Misalámiap ernere katángutailo, angutit pí-
korigsut, arfersanek-pingasûput. [10]Hûsâp, Merârip kinguaisa 16,38.
ilâta, ernere: Símere nâlagaussok — mássa angajugdliúngíkaluartok
angutâta nâlagángortípâ —, [11]Hilkia áipâ, Tipalia pingajuat, Sagga-
ria sisamât; katitdlugit Hûsâp ernere katángutailo arkanek-
pingasûput. [12]matuîssartut sivnîssokatigîgsortait táuko anguti-
tamingnut nâlagaussut pârssissugssáuput katángutitik pekatiga-
lugit, Nâlagkap igdluane kivfartordlutik; [13]ímeráuputdlo, nukar- 24,31;
dlîtdlo angajugdlîtdlo, ingmíkut sujuaissakatigît, isâvfît nungut- 25,8.
dlugit. [14]kangiata tungâ Salámiap ímiarsiarâ; Saggarialo ernera, 1. 2.
ajúnersuissok sianisôk, ímeraungmáne avangnâta tungâ ímiarsiarâ;
[15]kujatâta tungâ Oupate-Eitumip ímiarsiarâ, ernerisalo igdlo pe- 2 nal. 25,24;
kûsivik; [16]kitâta tungâ Súpimip Hûsâvdlo ímiarsiarât isâvfiup Nlm. 12,25.
alîggatip saninguane, avkusinerssuarme, pigârtok pigârtokáme sa-
nianîtugssak. [17]kangiata tungâne Lîvikûssut arfinigdlit íput, avang-
nâta tungâne uvdlúkut sisamat, kujatâta tungâne uvdlúkut sisa-

-mat, pekûsivingmilo mardluk mardlugdlo akilerît; 18 pârdliussar-
-ssuarme sukartûme kitâta tungâne sisamat avkusinerssuarme,
mardluk pârdliussarssuarme sukartûme. 19 tamássa matuîssartut
sivnîssokatigîgsortait Kôrákûssut Merârivdlo kinguaisa ilait.
9,26. 20 Lîvíkut ilât Agia Gûtip igdluata pekûtainut ivertitauvok pekû-
23,7. 8. -tinutdlo ivdlernartitanut. 21 Laitânip kinguai, Gêrsûnip Laitânikut
kinguai, Laitânip Gêrsûníkûssup sujuaissakatigîgsortaisa nâlagait
tássa Jigîalíkut. 22 Jigîalíkûssut Sîtame Jûîtdlilo nukâ Nâlagkap
23,12. igdluata pekûtainut ivertitáuput. 23 Amrãkut Jitsiâríkutdlo Hîprû-
23,15. -níkutdlo Usîlíkutdlo 24 ilagait Sîpualilo, Gêrsûmip ernera Môrsasip
ernutâ, pekûtinut misigssuissûtitak, 25 katángutailo Eliâsaríkut
táussuma ernera Rigapia, táussuma ernera Isaia, táussuma ernera
Jôrât, táussuma ernera Siggere, táussuma ernera Salûmût; 26 Sa-
-lûmût táuna katángutinilo pekûtinut ivdlernartitanut tamanut iver-
-titáuput, Dâvip kúngip sujuaissakatigîtdlo nâlagaisa tûsintilingmut
untritilingnutdlo nâlagaussut sákutûtdlo nâlagaisa ivdlernartitainut.
27 sorssungnernit paggatigissarsiat ilait ivdlernartíkamíkik Nâlagkap
9,22; igdluata iluarsarnekarnigssânut; 28 Sâmualivdlo takordlûissup Sau-
1Sâm.9,9. 11. -dlivdlo Kísip ernerata Apnêrivdlo Nêrip ernerata Jûapivdlo Se-
-rujap ernerata ivdlernartitait tamaisa, ivdlernartitat tamarssuisa
Salûmîtip katángutaisalo pârissagssarait.
29 Jitsiâríkut ilait Kinania ernerilo avatdliussunik suliagssa-
-karput Israîlíkúnut misigssuissûvdlutik erkartûssissûvdlutigdlo.
30 Hîprûníkut ilait Hasâpia katángutailo, angutit píkorigsut, tû-
-sintigdlit arfinek-mardlungnigdlo untritigdlit, Israîlime isumagi-
-ssagssakarput Jôrtanip tungâne, sekernup tarritsarfiata tungâne,
Nâlagkap suliarerkussai nalinginait suliarísavdlugit kúngilo kivfar-
23,19. -tûsavdlugo. 31 Hîprûníkut ilât Jêria Hîprûníkúnut sujuaissaka-
-gîgsortame sugîgsortainut nâlagauvok; ukiut sisamanik kulíliut
Dâve kúngiutitdlugo táuko ujardlerfiginekaramik nanissivfiginekar-
-put sorssutdlarkigsunik Jaiserime Gîliatip piane. 32 katángutai
angutit píkorigsut, mardlungnik tûsintiliúput arfinek-mardlungnig-
-dlo untritiliuvdlutik, sujuaissakatigît nâlagait; táuko Dâvip kúngip
Rûpiníkúnut Gâtíkúnutdlo Mánarsíkutdlo nagguvekatigît agfainut
takusaissûtípai sût tamaisa Gûtivdlo pê kúngivdlo pê pivdlugit

kapitalit 27.

Israîlíkut sivnîssoκatigìgsortainik. nagguveκatigìgsortaisa nâlagainik. Dâvip peκutainut pârssissûtitaussunik.

[1] Israîlip kinguai amerdlássusîsigut — sujuaissaκatigît nâ-
agait tûsintilingnutdlo untritilingnutdlo nâlagaussut misigssui-
sortaitdlo kúngimik kivfartûssissut sût tamaisa pivdlugit sivnî-
soκatigîngnut suliagssarititat isertartunut anissartunutdlo κáu-
natit tamaisa ukiup κáumatai nungutdlugit — tássa nungutdlugit
mîssoκatigît atautsit mardlungnik κulilingnik sisamanigdlo tû-
intigdlit. [2] sivnîssoκatigîngnut sujugdlernut κáumáme sujug-
lerme sivnîssugssanut ivertitauvoκ Jâsupiât Savtîalip ernera, 11,11;
mîssoκatigîtdlo táussumúnga nâlagtigitítaussut mardlungnik κu- 2 Sâm. 23,8.
lingnik sisamanigdlo tûsintiliúput; [3] Pêrásip kinguaisa ilagât
ma, sákutût nâlagaisa κáumáme sujugdlerme sivnîssugssat ta-
armik nâlagaunertât. [4] κáumatit áipâne sivnîssoκatigîgsugssanut
rtitauvoκ Dûtai Agûgíkûssoκ, Migdlûtdlo sujulerssuissoκ âma 11,12;
ssuma sivnîssoκatigîgsortainîpoκ; sivnîssoκatigîtdlo táussumúnga 2 Sâm. 23,9.
agtigitítaussut mardlungnik κulilingnik sisamanigdlo tûsinti-
úput. [5] sákutût nâlagaisa pingajuat κáumatit pingajuáne sivnî-
ugssaκ tássa Binaia Jûjatâp palasip ernera nâlagaussoκ; siv- 2 Sâm. 8,18.
ssoκatigîtdlo táussumúnga nâlagtigitítaussut mardlungnik κuli-
ngnik sisamanigdlo tûsintiliúput. [6] Binaia táuna pingasunik 11,22 tt;
igdlit píssarssuartarât, pingasunigdlo κulilingnut táukunúnga 2 Sâm. 23,20.
rtitauvoκ; sivnîssoκatigîgsortainîpoκ Amisâpate ernera. [7] sisa-
ât κáumatit sisamâne sivnîssugssaκ tássa Asaîle Jûapip nukâ, 2,16.
âtialo erne tugdlerâ; sivnîssoκatigîtdlo táussumúnga nâlagtigi-
taussut mardlungnik κulilingnik sisamanigdlo tûsintiliúput. [8] tat-
imât κáumatit tatdlimâne sivnîssugssaκ tássa sujulerssuissoκ
miut Jisrákûssoκ; sivnîssoκatigîtdlo táussumúnga nâlagtigiti-
ussut mardlungnik κulilingnik sisamanigdlo tûsintiliúput. [9] ar-
rnat κáumatit arfernâne sivnîssugssaκ tássa Jêra Igkásip er- 11,28;
ra Tikuamio; sivnîssoκatigîtdlo táussumúnga nâlagtigitítaussut 2 Sâm. 23,26.
rdlungnik κulilingnik sisamanigdlo tûsintiliúput. [10] arfineκ-áipât
matit arfineκ-áipâne sivnîssugssaκ tássa Hîlatse Pilûníkûssoκ 11,27;
rfarâp kinguaisa ilât; sivnîssoκatigîtdlo táussumúnga nâlagtigi- 2 Sâm. 23,26.
taussut mardlungnik κulilingnik sisamanigdlo tûsintiliúput. [11] ar-
eκ-pingajuat κáumatit arfineκ-pingajuâne sivnîssugssaκ tássa
kai Husâkûssoκ Sêrákut ilât; sivnîssoκatigîtdlo táussumúnga 11,29; 2 Sâm. 21,18.

nâlagtigititaussut mardlungnik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsintiliúput
[12] arfineĸ-sisamât ĸáumatit arfineĸ-sisamāne sivnîssugssaĸ táss
11,28; 2 Sâm. 23,27. Apiasere Anatûtimio Bînjamīkut ilât; sivnîssoĸatigîtdlo táuss-
-múnga nâlagtigititaussut mardlungnik ĸulilingnik sisamanigdl
tûsintiliúput. [13] ĸulingat ĸáumatit ĸulingáne sivnîssugssaĸ táss
11,30; 2 Sâm. 23,28. Mârai Nitûvfamio Sêrákut ilât; sivnîssoĸatigîtdlo táussumung
nâlagtigititaussut mardlungnik ĸulilingnik sisamanigdlo tûsinti
11,31; 2 Sâm. 23,30. -liúput. [14] arĸarnat ĸáumatit arĸarnáne sivnîssugssaĸ tássa Bin
Periatûnimio Eivfarâp kinguaisa ilât; sivnîssoĸatigîtdlo táuss
-múnga nâlagtigititaussut mardlungnik ĸulilingnik sisamanigdl
tûsintiliúput. [15] arĸaneĸ-áipât ĸáumatit arĸaneĸ-áipāne sivn
11,30; 2 Sâm. 23,29. -ssugssaĸ tássa Hîlatai Nitûvfamio Otnîalíkut ilât; sivnîssoĸa
-gîtdlo táussumúnga nâlagtigititaussut mardlungnik ĸuliling
sisamanigdlo tûsintiliúput.

[16] Israîlip nagguveĸatigîgsortainut ivertitáuput. Rûpiníkun
sujulerssuissoĸ Eliâsare Siggerip ernera, Símiũkúnut: Savfat
Mâggap ernera, [17] Lîvíkúnut: Hasâpia Kîmuilip ernera, Aarun
-kúnut: Sâtûk, [18] Jûtákúnut: Eiligô Dâvip ĸatángutaisa ilât, Iss
-ssâríkúnut: Oúmere Miggaitdlip ernera, [19] Sîpulũkúnut: Jism
Opâtiap ernera, Navtalīkúnut: Jerimût Asrîalip ernera, [20] Eivfa
kinguainut: Húsia Asasiap ernera, Mánarsíkut nagguveĸatigît
-fainut: Jûîtdle Pitaiap ernera, [21] Mánarsíkut nagguveĸatigît
-fainut Gîliatimītunut: Ito Saggariap ernera, Bînjamīkúnut: Ja
-siale Apnêrip ernera, [22] Dáníkúnut: Asarîle Jerugâp ernera: t
-mássa Israîlip nagguveĸatigîgsortaisa nâlagait.

[23] mardlungnik ĸulilingnik ukiugdlit inũtutdlo Dâvip amer
5 Môr. 10,22. -dlássusersiúngilai, Nâlagaĸ oĸarmat ĸilaup uvdloriaisut Isr
-líkut amerdlatigissúngortíkumavdlugit; [24] Jûape Sêrujap ern
21,14; 2 Sâm. 24,15. kisitsilerame nâssíngilaĸ, níngangneĸ Israîlimut nagdliung
tamána pivdlugo; amerdlássusiatdlo ivertísimángilaĸ magpers
-kanut kúnge Dâve pivdlugo nalunaerssûtilingnut.

[25] kúngip peĸûtainut ivertitauvoĸ Asimâvat Atîalip ern
peĸûtinutdlo narssamītunut igdlorpagssualingnītunutdlo igdlorp
-ngualingnītunutdlo ĸaĸivfilianītunutdlo ivertitauvoĸ Jûntât U
ernera. [26] narssame suliarissariaĸartunik nuna sanarfisavdl
suliagssalingnut ivertitauvoĸ Esrê Kîlup ernera. [27] nautsîving
vīneĸutilingnut ivertitauvoĸ Símê Râmamio, vīniutinutdlo peĸût
nautsîvingne vīneĸutilingne ítunut Savte Sivfâmimio. [28] nauts-
-vingnut ûliaĸutilingnut fîgeĸutdlugssuarnutdlo naĸigtuanît

rtitauvoĸ Bâl-Hânat Gîterimio, ûliautinutdlo peĸûtinut Jûarse.
ıgsiutinut Sârunime mangiartunut ivertitauvoĸ Sítrai Sârunimio,
ıiutinutdlo ĸôrĸunîtunut Savfat Atilaip ernera. 30 ĸatigagtûtinut
rtitauvoĸ Oupile Ismaîlíkûssoĸ, siutitûtinutdlo Jigitîa Mêrunû-
mio. 31 savautinut ivertitauvoĸ Jâsise Hâgaríkûssoĸ. táuko
ıarmik pârssissûtitáuput peĸutinut kúngip Dâvip pigissainut.
32 Jûntât Dâvip ákâ sujúnersuissûvoĸ, angut sianisôĸ agdlag- 2 Sâm. 21,21.
ınigdlo ilisimassoĸ; Jigîalip Haggimûnip ernerata kúngip ernere
orpai; 33 Agitûvfale kúngip sujúnersortigâ; Hûsai Ariggimio 2 Sâm. 15,12.
ıgip ikíngutigâ; 34 Agitûvfalip tugdlerai Jûjatâ Binaiap ernera 2 Sâm. 15,
iâtarilo; Jûape kúngip sákutûisa nâlagarât. 32. 37.

kapitalit 28.

t pingârnerssait katisimatitdlugit kingorârtigsse Sâlumô erne Dâvip oĸalûtigigâ,
ıĸalûtdlugulo Nâlagaĸ igdluliorĸuvdlugo nâlagfigssamut peĸuterpagssuinutdlo
ássilissagssíkâ.

1 Dâvip Jerûsalâmut katerssorĸuvai Israîlíkut nâlagait ta-
aisa, nagguveĸatigîgsortaisa nâlagait sivnîssoĸatigîgsortaisalo
ıgimik kivfartûssissut nâlagait tûsintilinguutdlo nâlagaussut un-
itilingnutdlo nâlagaussut kúngivdlo ernerisalo peĸutainut ner-
utautainutdlo tamanut pârssissûtitat, âma saĸissartut píssar-
uitdlo sorssutdlarĸigsutdlo tamaisa. 2 Dâvilo kúnge nikuípoĸ
orfavdlunilo oĸarpoĸ: tusarsinga, ĸatángutíka ínugtákalo; uva-
;a ûmámiugissaĸaraluarama igdluliorumavdlunga Nâlagkap ange- 22,7; 2 Sâm. 7,2;
siata igdlerfiata uníngavigssânik Gûtivtalo isigaisa tungmarfig- 1 kúng. 8,17.
ânik, upalungaersaraluardlungalo taimailiorumavdlunga. 3 Gûtip 22,8;
ırfigânga: atera igdluliúsángilat, sorssugtartûgavit aungmigdlo 2 Sâm. 7,5; 1 kúng. 5,3.
ssivdlutit. 4 Nâlagkavdle Israîlip Gûtiata uvanga ĸinigarânga
tama inoĸutainit tamanit, Israîlimut kúngiorĸuvdlunga nâgssáu-
;itsumik; mássa Jûta ĸinigarâ sujulerssuissôrĸuvdlugo Jûtavdlo 1 Môr. 49,10.
ĸutaine atâtama inoĸutai ĸinigaralugit; atâtamalo ernerine uva- 1 Sâm. 16,
;a nuánarânga kúngíngortitdlunga Israîlimut tamarssuarmut. 1. 12.
nivnitdlo tamanit — mássa ernernik amerdlasûnik Nâlagkap
ivânga — Sâlumô ernera ĸinigarâ igsiarĸuvdlugo igsiavfingme
ilingme Nâlagkap Israîlimut nâlagaussup nâlagauvfiata piane;
ıarfigângalo: Sâlumûp ernerpit táussuma igdlugssara silardliu- 22,10;
ȝssákalo ĸarmásavai, ĸinigarigavko erneriumavdlugo, uvangalo 2 Sâm. 7,13; 1 kúng. 5,5.
tagísavânga; 7 nâlagauvfialo aulajangersíkumârpara nâgssáungit-

-sumik, inássutíka erкartũssisigerкussákalo aulajangiugpagit uvdlu
-misut. 8 mãnalo Israîllíkut ilũngarmik Nâlagkap ilagîgsaisa ti
-kuáne Gûtivtalo tutsâne maleruardlugitdlo sujunersiutigisigik Nâ
-lagkap Gûtivse inássutai tamaisa, nuna mána ajúngitsoк piger
-кuvdlusiuk kingornússagssángorterкuvdlusiugdlo кitornavsínut ki
-ngunivsigut nâgssáungitsumik. 9 ivdlitdle, Sâlumô ernera, atâtavi
Gûtia ilisarûk kivfartûtdlugulo ũmámik ilumôrtumik tarnimigdl
tugs. 7,10. kajumigtumik, ũmatit tamaisa Nâlagkap misigssormagit erкarsaa
Is. 55,6; -titdlo isumaliûtigissait tamaisa ilisimavdlugit; ujarugko ilingnu
Jer.29,13.14; nanisíkumârpoк, kisiáne кimagkugko ajagtortuínásavâtit; 10 misig
2 nal. 15,2. -ssorit mãna, Nâlagkap кinigaringmatit ivdlernartût igdluliorкuv
-dlugo; tugpatdlerit taimailiordlutitdlo.
2 Môr. 25, 11 tauvalo Dâvip Sâlumô erne ássilissagssípâ pârdligssáinu
9. 40; igdlugssartainutdlo akigssamausivigssainutdlo кaliarssuagssainutdl
26,30. ininguagssainutdlo ilordlernut sáimauvfiuvdlo inigssânut, 12 isuma
-minĩtut tamaisa ássilivdlugit: Nâlagkap igdluata silardligssai na
-jornigfigssatdlo kaujaluîssugssat tamaisa, Gûtip igdluata peкûsi
-vigssai ivdlernartitatdlo peкûsivigssait, 13 palasitdlo Lîvíkutdlo si
-nîssoкatigîgsortaisa inigssait Nâlagkavdlo igdluane suliarissari
-кartunik nalingínarnik kivfartûtigdlit inigssait peкutitdlo Nâlagka
igdluane kivfartûtigissagssat nalinginait inigssait; 14 kûltit ússe
-sarpai peкutinut kûltiussunut tamanut atugagssat, ingmíkut ki
-fartûtigineкartugssat tamaisa ingmíkôrtítardlugit; ãma peкuti
sîlviussunut nalingínarnut atugagssat ússersarpai, peкutinut tamaa
atugagssat, ingmíkut kivfartûtigineкartugssat tamaisa ingmíkôrtita
-dlugit; 15 nanerûserfingnutdlo kûltiussunut кutdlersagssainutdl
kûltiussunut atugagssat ússersarpai nanerûserfît tamarmik ingmík
кutdlersagssaisalo oкimáissusigssait migssiliordlugit; ãma naneri
-serfingnut sîlviussunut atugagssat ússersarpai nanerûserfingmu
atautsimut кutdlersagssainutdlo atugagssat ússersartardlugit, na
-nerûserfît tamaisa ingmíkut kivfartûtigineкartugssat ingmíkôrtita
-dlugit; 16 kûltitdlo timiussat kînerкússutit nerriviussartainut atu
-gagssat ússersarpai, nerriviussat tamaisa ingmíkut, ãma sîlvi
úsersardlugit nerriviussaunut sîlviussunut atugagssat; 17 ajagssa
2 Môr. 27,3. -ssuit pûgútatdlo serpartaivfît кúmuátaussatdlo kûltiúsáput akui
-sut; ermutsinutdlo kûltiussunut atugagssat ússersarpai, ermutsit
tamaisa ingmíkut; ãma ermutsinut sîlviussunut atugagssat ússer
-sarpai, ermutsit tamaisa ingmíkut; 18 tunissivingmutdlo tipigîgsar
-tigdlîvfingmut atugagssat kûltit akuiagkat ússersarpai; ãma kûlti

ısersarpai], åssilerкuvdlugit кamutit kêrupiussat kûltiussut, táukua
ılutik siârsimásagait Nâlagkap angerusiata igdlerfia uligsordlugo.
[oкarpoк:] agdlagkanik Nâlagkap agssainit pissunik ajoкersor-
ıeкarpunga tamákuninga tamanik, suliarissagssanik åssilissanik 19.
manik.
[20] Dâvilo Sâlumûmut ernerminut oкarpoк: tugpatdlerit píssag- 22,13;
ıtdlutitdlo taimailiordlutit, sujôranak ânilârnatitdlo, Nâlagkap 5Môr. 31,6. 8.
ıtip Gûtima najormatit; iperásángilâtit кimásanatitdlo suliari-
ıagssat Nâlagkap igdluane kivfartûtiginекartugssat tamaisa iner-
ımatserdlugit. [21] âjuko āma palasit Lîvíkutdlo sivnîssoкatigîg-
ırtait Nâlagkap igdluane nalingínarnik kivfartûtigssagdlit; iling-
iputdlo sunik tamanik sulissugssat, kajumigtut tamarmik, ilisi-
ıåssusigdlit nalingínarnik kivfartorsínauvdlutik, nâlagaussutdlo
ıaitdlo ilūngarmik, oкausigssatit tamaisa nâlásavdlugit.

kapitalit 29.

ıálagfigssamut túniússissut; Dâvip Nâlagaк nersorâ. Nâlagkamut tunississut Sâlumûlo tanitdlugo. Dâve toкussoк.

[1] Dâvivdlo kúngip katisimassut ilūngaisa oкarfigai: Sâlumô
era Gûtip кinigarissâ inûsugtûvdlunilo maitsûvoк, suliagssardlo 22,5.
ıeкaoк; mássame inûp igdlugssaríngilâ igdlússârssuaк tamána,
lagkavdle Gûtip igdlugssarâ; [2] taimaingmat Gûtima igdlugssânut
íngisavnik upalungaersaivunga kûltinik kûltiussugssanut atugag-
ınik sîlvinigdlo sîlviussugssanut kangnúsangnigdlo kangnúsau-
ugssanut savingnigdlo saviussugssanut кissungnigdlo кissûssug- 2 Môr. 25,7.
ınut, āma ujarкanik tungujuartunik issiliússagssanigdlo, ujarкanik
ersârкutigssanik agdlagigsârtunik ujarкanigdlo erdlingnartunik
ıalânik ujarкanigdlo orssuiaussanik perpagssuarnik; [3] āmátaoк
tima igdlua nuánarigavko, pigiuagagssarsiarissáka kûltit sîlvitdlo
iúpáka Gûtima igdlugssânut, igdlugssamut ivdlernartumut upa-
ıgaerкutigssavnut ilaliutdlugit: [4] talantit pingasunik tûsintigdlit
tiussut, Ouvferip kûltiata ilai, talantitdlo arfineк-mardlungnik
ntigdlit sîlviussut akuiagkat, igdlugssat кarmaisa кalipagssait,
ltiussugssat kûltiorкuvdlugit sîlviussugssatdlo sîlviorкuvdlugit,
ıagssángordlugitdlo sanatût agssaisigut sanârissagssanut tamanut; 2 Môr. 35,5.
ılo kajumigpa Nâlagaк uvdlume túkorfigiumavdlugo?
[6] kajumigput tauva sujuaissaкatigît nâlagait Israîlivdlo naggu-
кatigîgsortaisa nâlagait tûsintilingnutdlo untritilingnutdlo nâla-

-gaussut kúngivdlo suliarerkussainut nâlagautitat, [7]túniúpaitd
Nâlagkap igdluane atugagssângortitdlugit kûltit talantit tatdlima
tûsintigdlit aningaussarssuitdlo Pêrserit pê kûltiussut kulinik t
-sintigdlit silvitdlo talantit kulinik tûsintigdlit kangnúsaitdlo tala
arfersanek-pingasunik tûsintigdlit savîtdlo talantit untritiling
2 Mór. 35,27. tûsintigdlit, [8]ujarkanigdlo pigingnigtut túniúpait Nâlagkap i
-dluanut pekûtigssângordlugit, Jigîalimut Gêrsûníkûssumut pá
-titdlugit; [9]inuitdlo tipaitsugput kajumigssusiat pivdlugo, ũma
-míkut ilumôrdlutik kajumingmata Nâlagkamut túniússivdlutik: ii
Dâve kúnge tipaitsugpok tipaitsungnermik angisûmik.
[10]Dâvivdlo Nâlagak nersorpâ katisimassut ilũngarmik tâku
Dâvilo okarpok: kujanarsît ivdlit Nâlagak, Israîlip sujuaissa
Gûtia, nâgssâungitdluínartumik; [11]Nâlagak ûmâ, angingârssu
sark. 4,11; artorssajuíssuserdlo nâlangnarssuserdlo ajugâussutdlo nalekângiss
5,12. -dlo ivdlit pigâtit, sût tamaisa kilangmilo nunamilo pigigagti
Mat. 6,13. nâlagauvfik ivdlit pigât, Nâlagak ûmâ, angnerssûvutitdlo, tama
Evf. 1,22. tugs. 96,6. niakorititdlutit; [12]pisũssut atarkinautdlo kînavit sânîput, ivd
2 nal. 20,6. tamanut nâlagaussutit; agssangnîput píssaut artorssajuíssutdlo, a
-ssangnîpok pigínâussut, tamaisa angisũngortísínauvdlugit píssa
-sínauvdlugitdlo. [13]mãnalo Gûterput ûmâ kutsavigâvtigit, a
nâlangnarssutsivit pia únersiutigârput; [14]uvangame sûgama in
-tákalo sûgamik pigínâussusekásanerpugut taimatut túniússisina
-dluta kajumigdluta? mássame ilingnit tamáko tamarmik pip
tugs. 39,13. agssaugnit píput ilingnut túniússavut; [15]uvagúme tikerauvugut i
Jûp. 14,2; tugs. 90,10; -navit sâne nunasissûvdlutalo, sôrdlo sujuaissavut tamarmik it
144,4; nuname uvdluvut tarrartut íput unigfigssakartínatalo. [16]Nâlag
Epr. 11,13. Gûterput, perpagssuit tamáko tamarmik upalungaerkutigssiavut
-dluliorumavdlutit aternut ivdlernartumut pigititagssavtínik, agss
tugs. 7,10; -nit píput, tamaisa ivdlit pigâtit. [17]ilisimagavkitdlo, Gûtiga, ũmati
sark. 2,23. misiliîssutit perkusersuitsutdlo nuánaralugit, uvanga ũmativkut p
-kusersuitdlunga tamáko tamaisa túniúpáka kajumigdlunga, ínugt
-titdlo mânîtut mãna tipaitsugdlunga takuváka ilingnut túniússis
2 Mór. 3, kajumigdlutik. [18]Nâlagak, Aaperâp lisâvdlo Israîlivdlo sujuaiss
6. 15. 16; 1kúng.18,36; ap. sul. 3,13. Gûtiat, taimáissusiat atatíssuk nâgssâungitsumik ínugtavit ũmat
erkarsautaisa isumaliûtigissainut píssuseritítdlugo, ũmataitdlo il
-nut sâgtíkit; [19]Sâlumûlo ernera ũmámik ilumôrtumik tuniuk, i
-ssutitit nalunaiautititdlo ilerkorerkussatitdlo maleruarkuvdlugit
-maisalo nãmagserkuvdlugit igdlússârssualiorkuvdlugulo pia
-sagkavnik.

[20]katisimassutdlo ilũngaisa Dâvip oĸarfigai: Nâlagaĸ Gûterse
rsorsiuk; katisimassutdlo ilũngarmik tauva Nâlagaĸ sujuaissamik
itiat nersorpât, sikigputdlo patdlordlutigdlo Nâlagkamut kúngi-
iutdlo. [21]tunissíputdlo Nâlagkamut tunissutinik toĸutagssanik
ɟdlivdlutigdlo Nâlagkamut tunissutinik ikivkagagssanik uvdlup
ıssuma aĸaguane: ugsingnik tûsintilingnik, savarssuarnik tûsin-
lingnik, savanik tûsintilingnik, ãma tunissutimingnik kueragag-
ıanik tunissuterpagssuarnigdlo toĸutagssanik Israĩlíkut ilũngaisa
ᵣdlugit; [22]nerivdlutigdlo imerput Nâlagkap kînâta sâne uvdloĸ
ına tipaitsungârdlutik; Sâlumûlo Dâvip ernera áipagssânik kú-
ɟingortípât tanitdlugulo Nâlagkamut sujulerssuissortarerĸuvdlugo,
tûgdlo palasíngortitdlugo.
[23]Sâlumô tauva Nâlagkap igsiavfiutâne ĸilâlingme igsiavoĸ
ngiuvdlune Dâve angúne sivnerdlugo; pivdluarpoĸ, Israĩlíkutdlo
ngarmik nâlagpât; [24]nâlagaussutdlo tamarmik píssarssuitdlo kú-
ɟivdlo Dâvip ernerisa tamarmik agdlât Sâlumô kúnge nâlagar-
orfigât; [25]Nâlagkavdlo Sâlumô angisôrssuángortípâ Israĩlíkut 2 nal. 1,1.
ngarmik tákuáne, kúngisut akitsíssuseĸartitdlugo sujornagut Is-
ĩlimut kúngiussup avdlap akitsíssuseríngisânik.
[26]Dâve Jísaip ernera Israĩlimut tamarssuarmut kúngiuvoĸ;
ıvdlutdlo Israĩlimut kúngiuvê tássa ukiut sisamanik ĸuligdlit; 1 kúng. 2,11.
orûnime kúngiuvoĸ ukiut arfineĸ-mardluk, Jerûsalâmilo kúngiu-
ıĸ ukiut pingasunik ĸuligdlit pingasutdlo; [28]toĸuvoĸ iluartumik 1 Môr. 25,8;
·sûvdlune, inûnerminik pisũssutsiminigdlo atarĸinarssutsiminigdlo Jûp. 42,17.
nagsisimavdlune; Sâlumûlo ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo.
[29]Dâvip kúngip ĸanoĸ-iliornere sujugdlîtdlo kingugdlîtdlo tássa-
ı agdlagsimassut Sâmualip takordlûissup iliornernik agdlagainut
tavdlo pruvfîtip iliornernik agdlagainut Gâtivdlo takordlûissup 21,9.
rnernik agdlagainut ilagititdlugit, [30]ilaliúputdlo kúngiunera tamât
sauneralo uvdlutdlo táussumúnga ĸângiútut Israĩlimutdlo nuna-
ıtdlo nâlagauvfiussunut tamanut.

~~~~~~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~~~~~~

nalunaerssûtigdlit áipait.

kapitale 1.

Sâlumô Nâlagkamut ĸinussoĸ; ilisimássusianik pisũssusianigdlo.

1 Sâlumô Dâvip ernera nâlagauvfingminut píssagtíkiartorpoĸ.
1 nal. 29,25. Nâlagkavdlo Gûtiata najorpâ angisôrssuángortitdlugo; 2 Israîlíkutdlo
ilũngarmik, tûsintilingnut untritilingnutdlo nâlagaussut, erĸartũssi-
-ssutdlo Israîlíkutdlo ilũngarmik sujulerssortait tamarmik, sujuaissa-
-ĸatigît nâlagait, Sâlumûp oĸarfigingmatik 3 autdlarput Sâlumô
1 kúng. 3,4. katisimassutdlo ilũngarmik táussumanîtut kingigtúnguamut Gîpiû-
-nimîtumut, tássanîngmat tupeĸ Gûtip nâpítarfiutâ Môrsasip Nâ-
-lagkap kivfâta puilassuitsume sanâ. 4 mássa Gûtip igdlerfia Dâvip
1 nal. 13,6; Kêriat-Jîarîmit majũpâ, inigssiordlugo tupigssâ Jerûsalâme nápar-
15,1. -tíkamiuk. 5 tunissivigdlo kangnúsaussoĸ Bisâlîlip Uerip ernerata
2 Môr. 31, 2 tt. Huerip ernutâta sanâ tássanîngmat Nâlagkap ineĸarfiata sâne.
Sâlumûp katisimassutdlo sujunersioriartorpât. 6 tássane Nâlagkap
kînâta sâne Sâlumô pigdlîvoĸ tunissivingme kangnúsaussume tovĸup
1 kúng. 3,4. nâpítarfiup sânîtume, ĸâne tuníssutit ikivkagagssat tûsintigdlit pig-
-dliutigalugit.

1 kúng. 3, 5 tt. 7 únuaĸ táuna Gûte Sâlumûmut takutípoĸ oĸarfigalugo: ĸi-
-nugit sumik tunísagivkit. 8 Sâlumûlo Gûtimut oĸarpoĸ: isumag-
-ssuingârtutit Dâvimik atâtavnik, kúngíngortitdlungalo sivnersit-
1 kúng. 8,26. -dlugo, 9 mãna, Nâlagaĸ Gûte-â, atátuínarile Dâvimut atâtavnut
oĸautsit; mássa kúngíngortíkingma inuiangnut nuname ĸassernertut
amerdlatigissunut; 10 ilisimássutsimik sujuneĸarssutsimigdlo mãna
tunínga, inuiait ukua sãne anissarsínãngortitdlunga isertarsínãngor-
-titdlungalo; kiame ínugtatit uko amerdlangârtut erĸartũsínauvai?
11 Gûtilo Sâlumûmut oĸarpoĸ: tamatumínga ũmámiugissaĸaravit
ĸínutigissaĸarnatitdlo pisũssutinik peĸûtinigdlo atarĸináumigdlo,
ûmigssortivitdlo inũssusiánik inûnertunigssamigdlũnît ĸínutigissa-
-ĸarnatit, ilisimássutsimigdle sujuneĸarssutsimigdlo ilingnut ĸinu-
-gavit ínugtáka erĸartũsínãngorĸuvdlugit, táukunúnga kúngíngor-
-tíkavkit, 12 ilisimássutsimik sujuneĸarssutsimigdlo tunineĸarputit:
pisũssutinigdlo peĸûtinigdlo atarĸináumigdlo ãma tunísavavkit, i-
-nornarsisitdlutit kúnginut sujunigkut ítunut inornarsisitdlutitdlo
kingunigkut ítugssanut. 13 Sâlumô tauva kingigtúnguamit Gîpiûni-

mītumit Jerûsalâmut pivoĸ, tupermit nâpítarfingmit, Israîlimutdlo
úngiuvdlune.
14 Sâlumô ĸamutinik ĸimugtilingnigdlo katerssuivoĸ, tûsinti- 1kúng.10,26.
lingnik sisamanigdlo untritilingnik ĸamuteĸardlune arĸaneĸ-mar-
dlungnigdlo tûsintilingnik ĸimugtileĸardlune; igdloĸarfingne ĸa-
musiviussune kúngimilo Jerûsalâme uníngatípai. 15 kúngivdlo
ilvit kûltitdlo Jerûsalâme ujarĸanut nagdlersípai sîteritdlo fîge- 1kúng.10,27.
ĸutdlugssuarnut naĸigtuanītunut nagdlersitdlugit amerdlássusîsigut.
ĸimugtuarssuit Sâlumûp pigssai Egivtinimit ánítarpait; kúngivdlo 1kúng.10,28.
iuvertorpâluisa perpâluit aissarpait aningaussanik akilerdlugit;
majuardlutigdlo Egivtinimit ĸamutinik ánitsissarput, atautsit sī- 1kúng.10,29.
kilinik arfinilingnik untritilingnik sîlviussunik akilerdlugit, ĸimug-
uarssungnigdlo, atauseĸ sīkilinik untrilingnik tatdlimanigdlo ĸu-
ilingnik akilerdlugo; taimalo ánîneĸartarput táukunatigut Hītíkut
úngînut tamanut Sêriavdlo kúngînut.

kapitalit 2.

Sâlumûp Hueram ikiortigssarsiarigâ Nâlagaĸ igdluliorumavdlugo.

1 Sâlumô oĸarpoĸ igdluliorumavdlune Nâlagkap arĸata pig-
sânik igdluliorumavdlunilo nâlagauvfingme pigssânik; 2 Sâlumûlo
isitsivoĸ angutinik arfineĸ-mardlungnik ĸulilingnik tûsintilingnik 1 kúng. 5,15.
gssartortugssanik angutinigdlo arfineĸ-pingasunik ĸulilingnik tû-
intilingnik ulimassugssanik ĸáĸame, ilitsersortigssainigdlo pinga-
unik tûsintilingnik arfinilingnigdlo untritilingnik. 3 kingornagut
âlumûp Hueram Tôrup kúngia autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune: 1 kúng. 5,2.
ardlo Dâvimut atâtavnut iliortutit nagsiússivigalugo sîterinik ine- 2 Sâm. 5,11;
arfigssaminut igdluliûtigssainik, [taima uvavnut iliorit]; 4 takuvat 1 nal. 14,1.
âlagkap Gûtima arĸanut igdluliorumavunga ivdlernartitagssavnik
ussumúnga pigititdlugo, tássane kînâta sâne tipigigsautigdlîssar-
uvdlugit tipigigsautinik tipigivfâringnik, tássanêrĸuvdlugitdlo ki-
isuitsumik timiussat kīnerĸússutit, tássanilo tunissutit ikivka-
agssat pigdliarineĸarĸuvdlugit uvdlākut únúkutdlo, sapâtíkut ĸáu-
nánigfíkutdlo Nâlagkamutdlo Gûtivtínut nagdliússivíkut; nâgssáu-
gitsumik Israîlíkut taimailiortugssaungmata. 5 igdlulo igdluliari-
sagssara angísavoĸ, angingârmat Gûterput Gûtiussunit tamanit; 1 nal. 16,25.
kiname pigínáussuseĸarpa igdluliorsínauvdlugo táuna, ĸilak ĸi-
auvdlo ĸulâne ĸilaussut tátormagit? uvangalo sûgama igdluliú- 1 kúng. 8,27.
anerpara táuna, kînâta sâne tipigigsautigdlîvfigssamik kisiáne?

7 mãnalo autdlartitsivigínga angúmik ilisimassumik, kûltimik sîlvi-
-migdlo kangnúsangmigdlo savingmigdlo [ánorâgssiagssanigdlo] aug-
-patdlarigsunik augpalujagtunigdlo tungutsorigsunigdlo sanasínau-
-ssumik ĸiperugagssanigdlo ĸiperuineĸ nalúngitsumik, ilisimassut
ilagerĸuvdlugit uvavne Jûtame Jerûsalâmilo ítut, Dâvip atâtama
upalungaerĸutigssiai; 8 ĸissungnigdlo nagsiússivigínga sîteriussunik
kanungnerussunigdlo ĸissungnigdlo augpalârtunik Lîpanûnimit; má-
-ssa kivfatit ilisimaváka Lîpanûnip orpînik kivdluineĸ nalúngitsut;
atalo, kivfama kivfatit ilagísavait, 9 upalungaersáukumârpãngalo ĸi-
-ssungnik perpagssuarnik, igdlo igdluliarissagssara angísangmat
tupingnardlunilo. 10 atalo, kivfatit ĸissugssiortugssat orpingnik
kivdluissugssat tunísaváka ĸajûssiagssanik anaulerigkanik kôrit mar-
-dlungnik ĸulilingnik tûsintigdlit imainik suaussiagssanigdlo kôrit
mardlungnik ĸulilingnik tûsintigdlit imainik vînimigdlo pãtit mar-
-dlungnik ĸulilingnik tûsintigdlit imãnik ûliamigdlo pãtit mar-
-dlungnik ĸulilingnik tûsintigdlit imãnik. 11 tauva Hueram Tôrup
kúngia agdlagkatigut Sâlumûmut nagsiússamigut oĸarpoĸ: Nâlagkap
1 kúng. 10,9. ínugtane asagamigit, táukunúnga kúngíngortípâtit. 12 oĸarujordlo
1 kúng. 5,7. Hueram: ĸujanarsilat Nâlagaĸ Israîlip Gûtia, ĸilangmigdlo nuna-
-migdlo piliortoĸ, kúnge Dâve ilisimassumik erneĸartingmago, sia-
-nissusilingmik sujuneĸarssusilingmigdlo isumaĸartumik, igdlulin-
-sassumik Nâlagkap pigssânik igdluliúsavdlunilo nâlagauvfingme
pigssânik. 13 angúmik ilisimassumik sujuneĸardluartumik autdlar-
-titsilerpunga mãna, Hueramimik atâtavnik; 14 — táuna arnap Dâ-
1 kúng. 7,14. -níkut pantsa ilâta ernerâ, angutâ Tôrumiussoĸ; kûltimik sîlvi-
-migdlo kangnúsangmigdlo savingmigdlo ujarĸanigdlo ĸissungnigdlo
[ánorâgssiagssanigdlo] augpatdlarigsunik tungutsorigsunigdlo sâtu-
-nigdlo ĸaugdlorigsunik augpalujagtunigdlo sánarigpoĸ, ĸiperugag-
-ssanigdlo nalingínarnik ĸiperuisínauvdlune, erĸarsarnartunigdlo ta-
-malânik ingminut suliagssaritítanik isumaliorsínauvdlune; — ilisi-
-massortatit ilagerĸuvdlugit nâlagkamalo Dâvip atâtavit ilisima-
-ssortai. 15 mãnalo nâlagkama kivfaminut nagsiúkiligit ĸajûssiagssat
suaussiagssatdlo ûlialo vînilo oĸautigissatit; 16 uvagutdlo Lîpanû-
-nime orpingnik kivdluísaugut ajorssautigissatit tamaisa migssilior-
1 kúng. 5,9. -dlugit, aggiúsavavutdlo ilingnut tivssaĸatdlugit ímákut Javfumut;
ivdlitdle majûtíkumârpatit Jerûsalâmut.
17 angutit takornartat Israîlip nunânîtut tamaisa Sâlumûp ki-
1 nal. 22,2. -sípai kisíneĸarnerata kingornagut, Dâvip angúme kisingmagit;
nanissáuputdlo untritilingnik tatdlimanigdlo ĸulilingnik pingasu-

nigdlo tûsintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit; 18 táukua ilait ar- 1 kúng. 5,15.
finek-mardlungnik kulilingnik tûsintigdlit agssartortúngortípai,
ırfinek-pingasunigdlo kulilingnik tûsintigdlit ulimassúngortitdlugit
:ákame; pingasunigdlo tûsintigdlit arfinilingnigdlo untritigdlit ilit-
sersuissúngortípai, inuit kivfartorterkuvdlugit.

kapitalit 3.

Sâlumô nâlagfiliortok.

1 tauva Sâlumô autdlarnîvok Nâlagkap igdlua suliarilerdlugo 1 kúng. 6,1.
Ierûsalâme kákame Môriame, Dâvimut angúminut takutivfiane,
ıajugkame Dâvip upalungaersagâne Ornap Jîpusíkûssup iserteri- 1 nal. 21,18;
viane; 2 autdlarnîvok igdluliulerdlune káumatit áipâne uvdluisa 2 Sâm. 24,25.
ıipâne ukiut kúngiuvingme sisamâne. 3 tamássalo Sâlumûp tú-
ngavigititâ Gûtip igdlua suliarigamiuk: takíssusia ûgtûmik itsar-
nitsamik ûgtordlugo tatdlit arfinilingnik kuligdlit atitússusialo 1 kúng. 6,2.
atdlit mardlungnik kuligdlit; 4 pârdlek sujorânîtok tatdlisut mar- 1 kúng. 6,3.
dlungnik kuliligtut takitigaok igdlup atitússusia nâpertordlugo,
atdlitdlo untritigdlit mardlungnigdlo kuligdlit portússuserai; ilua-
gutdlo kagdlerpâ kûltimik akuitsumik; 5 igdlorssuartâ kagdlerpâ
ıissungnik kanungnerussunik kalipagdlugulo kûltimik pitsaussumik;
palmiussanigdlo kalivnêrkanigdlo pilersorpâ; 6 igdlulo kagdlersorpâ
ıjarkanik erdlingnartunik pínersautaussunik, kûltitâlo kûltiussok
Paravâp pia; 7 igdlo, páukarutai avdloriussailo karmailo matuilo
kûltimik kalipagpai karmailo kiperornilerdlugit kêrupiussanik.
ʾāma igdlup ivdlernarnerpârtâ sanavâ; tatdlit mardlungnik ku-
ligdlit takíssuserai igdlup atitússusia nâpertordlugo, tatdlitdlo
mardlungnik kuligdlit nerutússuserai; kûltimigdlo pitsaussumik ka-
lipagpâ, talantit arfinilingnik untritigdlit migssigissânik. 9 kikíssat
okimáissuserait sîkilit tatdlimanik kuligdlit kûltiussut; kaliarssuitdlo
kûltimik kalipagpai.

10 igdlup ivdlernarnerpârtâne kêrupiussat mardluk sanavai ki- 2 Môr. 25,18;
-perugkiat kûltimigdlo kagdlerdlugit. 11 kêrupiussat suluisa tatdlit 1 kúng. 6, 23 tt.
mardlungnik kuligdlit takíssuserait; atautsip sulua tatdlisut tatdli-
-matut takitigalune igdlup karmânut agtûmavok, suluatalo igdlua
tatdlisut tatdlimatut takitigissok kêrupiussakáme suluanut agtû-
-mavok; 12 kêrupiussavdlo áipâta sulua tatdlisut tatdlimatut taki-
-tigissok igdlup karmânut agtûmavok, suluatalo igdlua tatdlisut
tatdlimatut takitigissok kêrupiussakáme suluanut agtûmavok. 13 kê-

-rupiussat táukua sulutik siârsimagamíkik, tatdlisut mardlungnik
ĸuliligtut isorartutigaut; isigkamingnik túngáput, kīnatigdlo ilung-
2 Môr. 26,31. -mut sangmisitdlugit. [14]āma umigssuaĸ sanavâ, [ujalugssiagssat
tungutsorigsut augpatdlarigsutdlo augpalujagtutdlo sātutdlo ĸaug-
-dlorigsut piliutdlugit; kêrupiussanigdlo pilersorpâ.
1 kúng. 7,15. [15]igdlup sâne mardlungnik sukarssualiorpoĸ tatdlisut pinga-
-sunik ĸuliligtut tatdlimatutdlo takitigissunik, nôĸutaitdlo tatdlisut
tatdlimatut takitigaut. [16]ĸíngordliane kalivnêrĸiorame, āma tai-
-máitunik ivertitsivoĸ sukarssuit nûinut, kingmernarssuaussalior-
1 kúng. 7,21. -dlunilo untritilingnik kalivnêrĸanut ivertípai; [17]sukarssuitdlo na-
-partípai nâlagfiup sâne, áipâ talerpiata tungâne áipâlo sâmiata
tungâne; talerpigdleĸ Jâgginimik atserpâ, sâmigdlerdlo Bûarsimik
atserpâ.

kapitalit 4.

nâlagfiup peĸutainik.

7,7. [1]āma tunissiviliorpoĸ kangnúsaussumik, tatdlisut mardlungnik
ĸuliligtut takitigissumik, tatdlisut mardlungnik ĸuliligtut siligtigi-
-ssumik, tatdlisut ĸulitut portutigissumik. [2]pûgutaussarssuardlo
1 kúng. 7,23. kuissaĸ sanavâ, sinâta igdluanit igdluanut tatdlit ĸulit, angmalor-
-dluínartoĸ, tatdlisut tatdlimatut portutigissoĸ, sorĸârutivdlo tat-
-dlisut pingasunik ĸuliligtut takitigissup kaujaluigâ tamákerdlugo;
1 kúng. 7,24. [3]ugsigit ássinge atâne íput tamardluínât kaujatdlagdlugo, tatdlime
ĸulit pûgutaussarssuaĸ avatâgut kaujatdlagdlugo, ugsigit mardlori-
-ardlugit siagtitat, kuissaĸatai kuissaunermine; [4]túngavigai ugsiu-
1 kúng. 7,25. -ssat arĸaneĸ-mardluk, pingasut avangnamut sangmissut pinga-
-sutdlo kímut sangmissut pingasutdlo kujámut sangmissut pinga-
-sutdlo kangimut sangmissut, pûgutaussarssuardlo ĸainítdlune:
1 kúng. 7,26. tunuilo tamarmik ilungmut sangmíput; [5]agssait siligssusiatut iv-
-ssutigaoĸ, sinâlo ermutsip sinâtut sanasimavoĸ, assorutip ĸaug-
-dloringnertap kâveĸutâtut; pātit pingasunik tûsintigdlit imari-
-ssarpai.
1 kúng. 7, [6]ĸátaussarssuitdlo ĸulit sanavai, tatdlimat ilivai talerpiup
38 t. tungânut tatdlimatdlo sâmiup tungânut errorfigssángordlugit; ikiv-
-kagagssatut tunissutiginеĸartugssat tássane errortortarait; pûgu-
-taussarssuardle palasit uvfarfigssarât.
1 kúng. 7,49. [7]nanerûserfítdlo kûltiussut ĸulit sanavai ilerĸugssât erĸor-
-dlugo, nâlagfingmutdlo ilivai, tatdlimat talerpiata tungânut tatdli-

matdlo sâmiata tungânut. 8 nerriviussatdlo ĸulit sanavai nâlagfing-
mutdlo inâlitdlugit, tatdlimat talerpiata tungânut tatdlimatdlo sâmiata
ungânut; ãma pûgútat serpartaivfît kûltiussut untritigdlit sanavai.
9 ãma palasit silardliutigssãnik piliorpoĸ ungaluliugardlo a-
ngisôĸ piliaralugo; ungaluliugardlo matulersorpâ matuilo kangnú-
sangmik ĸagdlerdlugit. 10 pûgutaussarssuardle ilivâ talerpiup tu- 1 kúng. 7, 39-50.
ngânut, kangimut kujámukáneĸ sangmisitdlugo. 11 Hueramip sa-
navai igatdlo ĸalutautitdlo pûgútatdlo serpartaivfît; Hueramivdlo
ıerpai sanâgssane, kúnge Sâlumô sanautdlugo Gûtip igdluata pig-
ssainik: 12 sukarssuit mardluk kâveĸússuitdlo angmalortut sukar-
ssuit mardluk nûinîtut, nuerssagaussatdlo mardluit sukarssuit
ûinîtut kâveĸússuit mardluk angmalortut matôrutigssait, 13 king-
mernarssuaussatdlo sisamanik untritigdlit, nuerssagaussat mardluit
isatait, kingmernarssuaussat mardloriardlugit siagtitat, nungut-
dlugit nuerssagaussat atautsit pisatait, sukarssuit ĸainîtut kâve-
ĸússuit mardluk angmalortut matôrutigssait; 14 ikorfatdlo sanavai,
ātaussarssuitdlo sanavai ikorfat ĸainîtut, 15 ãma pûgutaussarssuaĸ
tausiussoĸ atânîtutdlo ugsiussat arĸaneĸ-mardluk; 16 igatdlo ĸalu-
tautitdlo ajagssáussuitdlo pisataitdlo tamaisa Hueramip, atâtâta, 2,13.
anavai, kúnge Sâlumô sanautdlugo Nâlagkap igdluata pigssainik,
angnúsak ĸivdlarigsagaĸ piliutdlugo. 17 Jôrtanip nerutornane kú-
ngip kuissaliarai ivssume mavtusûme, Suggûtip Saritãtavdlo akor-
náne. 18 Sâlumûp peĸutit tamáko tamaisa sanavai amerdlasôr-
ssuángordlugit; mássame kangnúsâta oĸimáissusia misilingne-
ĸángilaĸ.

19 Sâlumûvdlo sanavai peĸutit Gûtip igdluata pê tamaisa:
unissivigdlo kûltiussoĸ nerriviussatdlo, tamákua ĸainîtut timiussat
înerĸússutit, 20 nanerûserfîtdlo ĸutdlersaitdlo, ilerĸûssoĸ malig-
dlugo ĸíngordliata sâne ikumassugssat, kûltiussut pitsaunerit,
1 kâveĸutaussatdlo ĸutdlîtdlo ĸiûtitdlo kûltiussut, ilũngardluínarmik
ûltiussut, 22 tarĸigssûtitdlo pûgútatdlo ajánguajâtdlo aumausivîtdlo
ûltiussut pitsaunerit; igdluvdlo isertarfiata matue ilordlît ivdler-
narnerpâp pè igdluvdlo nâlagfigtâta matue ãma kûltiúput.

kapitalit 5. 1 kúng. 7,51 -8,11.

Nâlagkap igdlua Sâlumûp atorĸârfigsiorâ.

1 inerput tauva suliarissariaĸartut tamarmik Sâlumûp sanai
Nâlagkap igdluanut; Dâvivdlo angúme ivdlernartitai Sâlumûp er- 1 nal. 28, 14 tt.

-ĸúpai, sîlvitdlo kûltitdlo peĸutitdlo tamaisa ilivai Gûtip igdluata
peĸûsivianut. [2]tauva Sâlumûp katerssorĸuvai Israîlip utorĸau-
-nertai nagguveĸatigîngnutdlo nâlagaussut tamaisa, sujuaissaĸati-
-mingne sujulerssuissut, Israîlip kinguaisa ilait, Jerûsalâmut, Nâ-
-lagkap angerusiata igdlerfia majûsavdlugo Dâvip igdloĸarfianit.
tamássa Sîunimit. [3]katerssoriartorputdlo kúngimut Israîlip angu-
-titai tamarmik nagdliússivingme, tamássa ĸáumatit arfineĸ-áipâne.
[4]Israîlip utorĸaunertai tamarmik tikiúput, Lîvíkutdlo igdlerfik er-
-ssugpât; [5]igdlerfigdlo tuperdlo nâpítarfik peĸutitdlo ivdlernartûtip
pè tamaisa tupermîtut majûpait; palasit Lîvíkutdlo majûpait.
[6]kúngilo Sâlumô Israîlíkutdlo ilagît ilûngarmik táussumúnga kater-
2 Sâm. 6,13. -ssorsimassut igdlerfiup sânîput tunissivdlutik savanik ugsingnigdlo
kisigssáungitsunik nautsorssugagssáungitsunigdlo amerdlanermit.
[7]palasitdle Nâlagkap angerusiata igdlerfia pisípât inigssânut, igdlup
ĸíngordlianut, ivdlernarnerpâmut, kêrupiussat suluisa atânut; [8]kêru-
2 Môr. 37,9. -piussatdlo sulutik igdlerfiup inânut siârsimagamíkik, igdlerfik a-
-kiutitailo uligsorpait ĸulânit. [9]akiutitaile takisûgamik, igdlerfiup
akiutitaisa nûe erssíput ĸíngordliata sujorânit, silatânitdle erssi-
-ngitdlat; tássanîtuarpordlo uvdlumimut agdlât. [10]igdlerfik avdla-
2 Môr. 25, -mik imaĸángilaĸ, kisiáne agdlagfigssianik mardlungnik Môrsasip
16. 21; Epr. 9,4. tássunga ikissainik Hôrîpime, taimane Nâlagkap angerfigingmagit
Israîlip kinguai Egivtinimit anisimassut.
1 kúng. 8,10. [11]pivordlo palasit ivdlernartûmit anilermata — mássa palasit
tássanîtut tamarmik ivdlernarsarsimáput sivnîssoĸatigîgsugssáussu-
-sertik maleruarnago — [12]Lîvíkutdlo erínersârtartut tamarmiussut
Aasavfilo Hîmanilo Jîtútûtdlo erneritdlo ĸatángutaitdlo tunissiviup
kangiata tungâne ĸeĸarmata sâtunik ĸaugdlorigsunik atissaĸardlutik.
sujanânguanik kúkilagutilingnigdlo kúkilagtaríssanigdlo nipilerssor-
-dlutik, táukunanîtutdlo palasit untritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit
ĸardlortáussuarnik ĸardlortarmata, [13]atautsíkôrdlutingme ĸardlor-
-tariarmata erínersârdlutigdlo, tusarnârtingmata erinarssoĸatigîg-
-dlutik Nâlagaĸ únersiutigalugo ĸutsavigalugulo, nipitusârmatalo
ĸardlortáussuarnik sujanânguanigdlo nipilerssûteĸatainigdlo Nâla-
7,3; tugs. 106,1. -gardlo únersiutigalugo, avâgingnigtûngmat, isumagssuinera nâgssân-
1 kúng. 8,10. -ngingmat, tauva Nâlagkap igdluata ilua nuiap tamákerpâ, [14]pala-
-sitdlo kivfartûssísavdlutik unínganeĸ sapilerput nuia ajoĸutigalugo.
Nâlagkap nâlangnarssusiata Gûtip igdluata ilua tamákermago.

kapitalit 6.

1 kúng. 8, 12-49.

Sâlumô Nâlagkamut tugsiartoĸ igdlua atorĸârtitdlugo.

1 tauvalo Sâlumô oĸarpoĸ: Nâlagaĸ oĸarpoĸ tarrajugtume 2 Mör. 20,21.
neĸarumavdlune; 2 uvangalo igdluliorivkit ineĸarfigssangnik, naju-
gagssamik inigissagssangnik nâgssâungitsumik. 3 kúngip tauva kĩne
âgtitdlugo Israîlíkut ilagît ilũngaisa pivdluarĸuvai, Israîlíkut ilagît 2 Sâm. 6,18.
lũngarmik nikorfassut. 4 oĸarpordlo: ĸujanarsilat Nâlagaĸ Israîlip
ûtia ĸanerminik oĸalugtoĸ Dâvimut atâtavnut, agssangminigdlo
âmagsisitsivdlune oĸarame: 5 taimanimit ínugtáka Egivtinimit ani- 2 Sâm. 7,6.
síkavkit, igdloĸarfingmik ĸinigaĸángilanga Israîlíkut nagguveĸati-
gîgsortaisa tamarmik ilaisa piánik, igdluliorfigssamik aterma na-
jugagssânik; angúmigdlũnît ĸinigaĸángilanga ínugtavnut Israîlíkúnut
ujulerssuissugssamik; 6 Jerûsalâtdle ĸinerpara, atera tássanêrĸuv-
dlugo; Dâvilo ĸinerpara, ínugtavnut Israîlíkúnut nâlagaorĸuvdlugo.
Dâvilo atâtaga ũmámiugissaĸaraluarpoĸ Nâlagkap Israîlip Gûtiata 2 Sâm. 7,2;
rĸa igdluliorumavdlugo; 8 Nâlagardle Dâvimut atâtavnut oĸarpoĸ: 1 nal. 17,1;
mámiugissaĸaravit atera igdluliorumavdlugo ajúngitsumik pivutit, 22,7;
aima ũmámiugissaĸaravit; 9 taimáitoĸ ivdlit tamatumínga igdluliúsá- 28,2.
ngilatit; kisiáne ernerpit, ĸiternit píngorumârtugssap, táussuma atera
gdluliorumârpâ. 10 Nâlagkavdlo oĸautse oĸalûtigissane aulajanger-
sarmago, uvanga makípunga Dâve atâtaga sivnerdlugo Israîlíkut
gsiavfiutâne ĸilâlingme igsiavdlunga, sôrdlo Nâlagaĸ oĸalugtoĸ,
Nâlagkavdlo Israîlip Gûtiata arĸa igdluliorpara; 11 tássungalo ig-
dlerfik ilivara, tássanĩtoĸ Nâlagkap angerusia Israîlip kinguainut 2 Mör. 20,
ngerutigissâ. 12 Nâlagkavdlo tunissiviutâta sâne ĸeĸarpoĸ Israî- 1 tt.
líkut ilagît ilũngarmik tákuáne agssanilo siârdlugit. 1 kúng. 8,22.
13 Sâlumûlo tungmerarssualiorsimavoĸ kangnúsaussumik iliv-
dlugulo ungaluliugkap ĸerĸanut; tatdlit tatdlimat takíssuserai,
atdlit tatdlimat atitússuserai tatdlitdlo pingasut portússuseralugit;
áussuma ĸânut ĸeĸariartorpoĸ, sêrĸuminigdlo sêrĸumiardlune Is-
raîlíkut ilagît ilũngarmik tákuáne agssane ĸilaup tungânut siârpai
4 oĸardlunilo: Nâlagaĸ Israîlip Gûtia, iligtut Gûteĸángilaĸ ĸilang- 1 kúng. 8,23.
milũnît nunamilũnît, angerutsimik isumagssuinermigdlo aulajangî- 5 Mör. 7,9.
ssutit kivfartortingnut, ũmatimíkut ilũngardlutik kĩnavit sâne sa-
ĸissunut; 15 kivfangnut Dâvimut atâtavnut aulajangîssutit táussu-
múnga oĸauserissangnik; ĸanernik oĸalugtutit agssangnigdlo nã-
magsisitsivdlutit, sôrdlo mãnákut erssitsoĸ; 16 mãnalo, Nâlagaĸ
Israîlip Gûtia, kivfangnut Dâvimut atâtavnut aulajangîgit táussu-

2 Sâm. 7,16; -múnga oĸauserissangnik, oĸaravit: pêrutísángilatit angúmik kīnam
Jer. 33,17. 18. sânītugssamik, Israīlíkut igsiavfiutāne ĸilâlingme igsiásassumil
kisiáne ernivit avĸutigissartik misigssorpássuk inatsisíka ilerĸom
-lugit saĸivdlutik, sôrdlo ivdlit kīnama sâne saĸissutit. 17 mānal
Nâlagaĸ Israīlip Gûtia, atátuínarile oĸautsit, kivfangnut Dâvimu
oĸauserissat. 18 ilumutdle, Gûtip inuit ineĸarfigísanerpai nunam
ata, ĸilak ĸilauvdlo ĸulâne ĸilaussut tátoragkit, igdlo mána igdlu
-liarissara nāmaginaviángilat; 19 sâgitdle kivfavit tugsiutânut ĸinu
-tânutdlo, Nâlagaĸ Gûtiga, nâlagdlutit nivdlianermut tugsiúmutdl
kivfavit tugsiutigissânut kīnavit sâne, 20 issitit magpersimarĸuvdlugi
igdlumut matumúnga uvdlúkutdlo únuákutdlo, najugkamut oĸaut
-gissangnut arĸit tássanîtíkumavdlugo, nâlagdlutit tugsiutinut kiv
-favit tugsiutigissagssainut najugkame matumane, 21 nâlagdlutitdl
kivfavitdlo ínugtavitdlo Israīlíkut ĸinussarnerinut tugsiutigissag
-ssainut najugkame matumane, ivdlíme nâlagdlutit najugkami
inigissangnit ĸilangmit, nâlagdlutit isumákîvdlutitdlo. 22 inuk tug
-dlerminut ajortuliarpat, ugpernarsaisigpássugdlo ugpernarsáissu
-tigssaĸartitdlugo, ugpernarsautdlo tunissiviutivit sânut pigpat ig
-dlume matumane, 23 tauva ivdlit ĸilangmit nâlagdlutit piumâr
-putit, taimailiordlutitdlo kivfatit erĸartūkumârpatit, iluaitsoĸ aki
-lerdlugo avĸutigissâ niaĸuanut ilivdlugo, iluartordlo iluartûtitdlug
iluarssusiata migssinganik tunivdlugo. 24 ínugtatit Israīlíkut per
-dlugtitaugpata ĸíngarssuissut sâne ilingnut ajortuliarsimagamik
sângniardlutigdlo arĸit ĸujássutigigpássuk tugsiardlutigdlo ĸinu
-dlutigdlo kīnavit sâne igdlume matumane, 25 tauva ivdlit ĸilangmit
nâlagdlutit piumârputit ínugtavitdlo Israīlíkut ajortuliausiat isuma-
-kêrdlugo; nunamutdlo táukunúnga sujuaissainutdlo túniússangnut
5 Môr. 11,17; utersarumârpatit. 26 ĸilak matugpat siagdlísaerdlune, ilingnut
28,23 t. ajortuliarsimangmata, najugkamilo matumane tugsiardlutigdlo ar
ĸujássutigigpássuk ajortuliarnermingnitdlo sângniardlutik nâgdliug-
-tíkagtik, 27 tauva ivdlit ĸilangme nâlagdlutit piumârputit kivfa-
-vitdlo ínugtavit Israīlíkut ajortuliausiat isumákêrdlugo, ajoĸersorn-
-mâragkit avĸúmik ajúngitsumik ingerdlavigissagssānik; siagdler-
-sitsiumârputitdlo nunamut ínugtangnut kingornússaritîtangnut.
28 kângneĸ nuname nagdliugpat, toĸorarneĸ nagdliugpat, karri
ûtat karritdlo amíkakut, pigdlertat piarĸat pigdlertatdlo inertut
nagdliugpata, ĸíngarssortaisa angnikitdliortigpatigik nunane igdlo-
-ĸarfigissāne, nagdliugpata perdluit nalingínait, nápautit nalingínait,
29 tauva tugsiutit tamaisa, ĸínutit tamaisa piumârtugssat inungmit

ılingínarmit inugtangnitdlo Israîlíkúnit tamanit, nalingínarmit per-
llûtiminik erdloĸíssutiminigdlo nalujungnaersumit agssanilo siâr-
llugit igdlup matuma tungânut, 30 ivdlit ĸilangmit najugkamit ine-
:arfingnit tusarumârpatit isumákîvdlutitdlo, nalingínardlo tuniu-
nârpat ingerdlavigissai tamaisa migssiliordlugit, ũmatâ ilisima-
¦agko, ivdlit kisivit inuit ĸitornaisa ũmatait ilisimagagkit, 31 ivdlit tugs. 7,10;
ianererĸuvdlutit avĸutigerĸussatit ingerdlavigalugit uvdlut nungut- 1 Sâm. 16,7.
ılugit nuname sujuaissavtínut túniússangne inûtitdlutik. 32 ã-
name inungmut avdlanertamut ínugtavit Israîlíkut ilagíngisãnut,
ĸit angingârtoĸ píssutigalugo agssatitdlo píssaussut tatdlitdlo 5 Mór. 7,19.
agsimassoĸ píssutigalugit nunamit ungasigsumit tikiúkumârtug-
samut, igdlumut matumúnga tugsiariartordlune, 33 ivdlit ĸilangmit
ıjugkamit ineĸarfingnit nâlagdlutit piumârputit, inûvdlo avdlaner-
ap táussuma ilingnut tordlulanere tamaisa migssiliordlugit ilioru-
nârputit, inuiaĸatigîngnut nunamîtunut tamanut arĸit ilisariler-
.uvdlugo, mianererĸuvdlutitdlo ínugtatit Israîlíkut ássigilerdlugit,
simarĸuvdlugulo igdlo mána igdluliarissara aternik atserneĸartoĸ.
34 ínugtatit anigpata ĸíngarssortimingnut sorssugkiartordlutik, av-
.utíkut súkut autdlartíkugkit, ilingnutdlo tugsiarpata sangmiv-
llutik igdloĸarfingmut matumúnga ĸinigkangnut igdlumutdlo aternut
gititdlugo igdluliarissavnut, 35 tauva ivdlit ĸilangmit tugsiutait
nutaitdlo tusarumârpatit ínardluíssutigssiordlugit. 36 ilingnut
ortuliarpata — mássa inungmik ajortuliángitsoĸángilaĸ —, ní- 1 kúng. 8,46.
ıgautdlugitdlo ĸíngarssuissut sãnut túniúkugkit, autdlarússissai-
alo autdlarugpatigik nunamut ungasigsumutdlũnît ĸanigtumut-
llũnît, 37 kingumutdlo ũmámiugilerpássuk nuname autdlarússauv-
ıngmingne, sângniardlutigdlo ĸínuvigigpâtit nuname autdlarússauv-
ıngmingne oĸardlutik: ajortuliarpugut, pinerdlugdlutalo iluaitsu-
iorpugut, 38 ilingnúme sângniarpata ũmatimíkut ilũngardlutik tar-
ıimíkutdlo ilũngardlutik nuname autdlarússauvfingmingne autdla-
últssautitdlutik, tugsiarpatalo sangmivdlutik nunamut sujuaissa-
ningnut túniússangnut igdloĸarfingmutdlo ĸinigkangnut igdlumutdlo
.ernut pigititdlugo igdluliarissavnut, 39 tauva ĸilangmit najugkamit
eĸarfingnit tugsiutait ĸínutaitdlo tusarumârpatit ínardluíssutig-
siordlugitdlo, ínugtatitdlo isumákêrfigalugit ilingnut ajortuliar-
ıerinik. 40 mãna, Gûtiga, issitit magpersimalit-ait siutititdlo 1 kúng. 8,52.
únerardlutik najugkame matumane tugsiutigineĸartumut. 41 mã-
ıalo nikuigit, Nâlagaĸ Gûte, uníngavigssangnut pivdlutit, ivdlitdlo 4 Mór. 10,35;
¦dlerfigdlo píssaunerpit pia; palasertavit, Nâlagaĸ Gûte, ánássut tugs. 132, 8. 9. 16.

atilíssuk, uugagissivitdlo ajúngitsoк tipaitsugfigilíssuk. 42 Nâlagu
1 kúng. 2,16. Gûte, tanitavit kînâ tunuarteкinago; Dâvimut kivfangnut isumag-
Is. 55,3. -ssuinitit erкáikit.

kapitalit 7.

Nâlagkap nâlangnarssusia sarкúmersoк. Nâlagaк Sâlumûmut takutítoк.

3 Môr. 9,24; 1 Sâlumô tugsiarêrmat, ingneк кilangmit nákarpoк tuníssu
1kúng.18,38. ikivkagagssaк tuníssutitdlo toкutagssat núngutaerdlugit; Nâlagkavdl
2 Môr.40,34; 1 kúng. 8,11; nâlangnarssusiata igdlup ilua tamákerpâ; 2 palasitdlo Nâlagkap ig-
Hsk. 43,5. -dluanut isernек sapilerput, Nâlagkap nâlangnarssusiata Nâlagka
igdluata ilua tamákermago. 3 Israîlip kinguaisa tamarmik ingne
nákartoк takugamíko, Nâlagkavdlo nâlangnarssusiata igdlo кulanger
núniugkamut sêrкumiarput kînatik nunamut tugtitdlugit, patdlor-
5,13. -dlutigdlo Nâlagaк кutsavigât, avâgingnigtûngmat, isumagssuinen
1 kúng. 8,62. nâgssáungingmat. 4 kúngilo inuitdlo ilũngarmik tuníssutinik toкu-
1 kúng. 8,63. -tagssanik tunissíput Nâlagkap kînâta sâne. 5 kúngivdlo Sâlumû
tuníssutitut toкutagssatut pigdliutigai ugsigit mardlungnik кuli-
-lingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit savatdlo untritilingnik mardlung-
-nigdlo кulilingnik tûsintigdlit; taima Gûtip igdlua kúngip inuitdl
ilũngarmik atorкârfigsiorpât. 6 palasitdlo isumagissagssamingn
кeкarput Lîvíkutdlo nipilerssûtilissardlutik Nâlagkap pînik, Dâvi
kúngip sanainik Nâlagkamut кujaniutigssángordlugit, isumagssu-
-nera nâgssáungingmat, táukunatigut Dâvip Gûte únersiutigissa-
4 Môr. 10,10. -rângamiuk; akiánilo palasit кardlortáussuarnik кardlortarput, Is-
1 kúng. 8,64. -raîlíkut ilũngarmik nikorfassut. 7 silardliup кerкa Nâlagkap ig-
-dluata sujorânîtoк Sâlumûp ivdlernartípâ, tuníssutit ikivkagagssat
tuníssutitdlo кujaniutit túnulê tássane pigdliarigamigit; tunissu-
4,1. -viugme kangnúsaussume Sâlumûp sanâne tuníssutit ikivkagagssat
tuníssutitdlo neкigssat túnugdlitdlo inigssaкángingmata. 8 tai-
-maníkutdlo Sâlumûp nagdliússivik nagdliússivâ uvdlut arfineк-
mardluk Israîlíkut ilũngaisa peкatigalugit, katisimassorpagssuit Ha-
-matip ornigtariânit Egivtinip kũngua kigdligalugo; 9 uvdlutdlo arfi-
-neк-pingajuat katisímavigât naggataussoк, tunissivik atorкârfigsiora-
-miko uvdlut arfineк-mardluk, nagdliússivdlutigdlo uvdlut arfineк-
mardluk. 10 uvdlut mardlungnik кuligdlit pingajuáne кáumatit arfineк-
áipâne inuit autdlartípai tovкinut, táuko tipaitsugtut kajumigdlutigdl
ajúngitsoк pivdlugo, Nâlagkap Dâvimut Sâlumûmutdlo Israîlíku-
1 kúng. 9,1. -nutdlo ínugtaminut кanoк-iliornera. 11 Sâlumûp tauva inerpâ

âlagkavdlo igdlua kúngivdlo igdlua; ũmámiugissanilo tamaisa Nâ-
agkavdlo igdluane nangminerdlo igdlumine sanâgssat pivdluarpai.
[12]tauva Nâlagaĸ Sâlumûmut takutípoĸ únuákut, oĸarfigalugo: 1 kúng. 9,2.
gsiutit tusariga, najugardlo mána ĸinigarigiga igdlugiumavdlugo
'avnut tunississarfik. [13]ata, ĸilak matuguvko siagdlísaersitdlugo,
gdlertanut nuna núngutaersivigerĸuguvko toĸorarnermigdlũnît
ugtáka nagdliutitsivigalugit, [14]inugtákalo ativnik atserneĸartut
ınuvdlutik tugsiarpata kînaralo ujardlugo, avĸutigissamingnit
ortunit sângniardlutik, tauva uvanga ĸilangmit tusarnigkumâr-
ıunga ajortuliausê isumákêrdlugit, nunâtdlo iluarsisíkumârpara.
māna issíka magpersimásáput siutíkalo siúnerardlutik najugkame 6,40.
atumane tugsiutiginеĸartumut; [16]mānalo igdlo mána ĸinigaralu- 1 kúng. 9,3.
ulo ivdlernartípara atera tássanîtíkumavdlugo nâgssáungitsumik;
ıíkalo ũmatigalo tássanīsáput uvdlut nungutdlugit. [17]ivdlitdlo 1 kúng. 9,4.
nama sâne saĸiguvit, sôrdlo Dâve atâtat saĸissoĸ, taimardluí-
ıardlo iliordlutit, sôrdlo inákivkit, ilerĸorerĸussákalo erĸartũssi-
igerĸussákalo maleruardlugit, [18]tauva igsiavfik ĸilâlik kúngiú- 1 kúng. 9,5.
sutsivit pia aulajangersarumârpara, sôrdlo atâtangnut Dâvimut
gersunga oĸardlunga: pêrutísángilatit angúmik Israîlime nâla- 6,16.
áusassumik. [19]tunússivdlusile ilerĸorerĸussáka inatsisíkalo 1 kúng. 9,6.
vsínut sarĸangiússáka ĸimagkuvsigik, Gûtitdlo avdlat kivfartor-
giartoruvsigik patdlorfigalugitdlo, [20]tauva nutsugkumârpavse nu- 1 kúng. 9,7;
autivnit ilivsínut túniússavnit; igdlulo mána ativnut pigititdlugo 5 Môr. 4,26;
llernartitara kînama sânit igíkumârpara ússatigissagssángordlugo Jôrs. 23,16.
itautigissagssángordlugulo inuiaĸatigîngne tamane. [21]igdlulo
ána akimassûgaluaĸ sarssússissâta nalingínaup tataitsagdlune 1 kúng. 9,8.
autigísavâ: suna pivdlugo Nâlagkap nuna mána igdlulo mána Jer. 22,8.
imailiorfigai? [22]oĸarumârputdlo: Nâlagaĸ sujuaissamik Gûtiat 1 kúng. 9,9;
givtinimit anisitsissertik ĸimangmássuk, Gûtitdlo avdlat aula- Jer. 22,9.
angiungmatigik patdlorfigalugit kivfartorfigalugitdlo; tamána piv-
llugo ajortoĸ tamána tamât táukunúnga nagdliutísimavâ.

kapitalit 8.

lumûp igdlorpagdlit ĸarmarai. inuit Israîlíkut ilagíngisait kivfartortugssángortíkai.
tunississartoĸ. Ouvferimit kûltimik aigdlersitsissoĸ.

[1]ĸímûngmata ukiut mardlungnik ĸuligdlit Sâlumûp igdlu- 1 kúng. 9,10.
iorfigissai Nâlagkavdlo igdluanik nangminerdlo igdluminik, [2]ig-
llorpagdlit Hueramip Sâlumûmut túniússai Sâlumûp ĸarmarpai 1 kúng. 9, 11-13.

Israîlivdlo kinguai tássane inexartitdlugit. 3 kingorna Sâlum
Hâmat-Sûpamut autdlarpox inuilo artorssartitdlugit; 4 Tatim
1 kúng. 9,18. puilassuitsume xarmarpâ igdloxarfîtdlo pexûsiviussut tamaisa Hi
-matime igdluliorfigissane; 5 Bît-Hôrunilo xutdlex Bît-Hôrun
5 Môr. 3,5. atdlex xarmarpai, igdloxarfît igpiliugagdlit ungalorssuagdlit m
1 kúng. 9,19. -torssuagdlit sánerússuagdlit, 6 Bâlatdlo igdloxarfîtdlo pexûsivi
-ssut Sâlumûp pigissai tamaisa igdloxarfîtdlo xamusiviussut t
-maisa igdloxarfîtdlo ximugtigdlit inait Sâlumûvdlo kajungeriss
tamaisa Jerûsalâme Lîpanûnimilo nunamilo tamarssuarme nál
-gauvfingmine igdluliariumassane [xarmardlugit].
1 kúng. 9,20. 7 inuit amiákûssut tamaisa Hîtíkut Amoríkutdlo Fêrisikutdl
1 kúng. 9,21. Hîvíkutdlo Jîpusíkutdlo ilait Israîlíkut ilagíngisait, 8 kinguaisa il
kingornisigut nuname amiákûssut, Israîlip kinguaisa nungúngis
Jôrs. 16,10. táuko Sâlumûp akilerârtartûlersitdlugitdlo kivfartortugssángort
1 kúng. 9,22. uvdlumimut agdlât. 9 Israîlivdle kinguaisa ilainik Sâlumô kiv
-tortugssángortitaxángilax suliarerxussaminut, táuko sorssugt
-ssaungmata sákutôrxingnertainutdlo nâlagauvdlutik xamutainut
1 kúng. 9,23. ximugtilînutdlo nâlagauvdlutik; 10 tamássalo kúngip Sâlumûp il
-sersuissortai angnerit: mardlungnik untritigdlit tatdlimanig
xuligdlit, inungnut nâlagaussut.
1 kúng. 9,24. 11 Fâraûp pania Sâlumûp majuartípâ Dâvip igdloxarfianit i
-dlumut táussumúnga igdluliarissaminut, oxarame: nuliara in
-xásángilax Dâvip Israîlip kúngiata igdluane, ivdlernartûngm
tamáko, Nâlagkap igdlerfia tássunga erxúsimangmat.
12 tauva Sâlumô tunissutinik ikivkagagssanik Nâlagkamut p
-dlîssarpox Nâlagkap tunissiviutâne pârdliup sujorâne piliaris
4 Môr. 28, -mine, 13 uvdlut nungutdlugit uvdlorme pigdliutigissagssamik, M
2. 9. 11. -sasip inássutâ maligdlugo, sapâtíkutdlo xáumánigfíkutdlo, na
-dliússivíkutdlo ukiut nungutdlugit pingasoriardlune: nagdliu
2 Môr. 23, -vingme sêrnaxángitsunik timiussartorfingme nagdliússiving
14 tt; 5 Môr. 16, sapâtit akúnerinik kisitsivigissaríssame nagdliússivingmilo tupi
10. 18. -liorfingme; 14 Dâvivdlo angúme ilerxorerxussâgut palasit sivnis
1 nal. 24,3 tt. -xatigîgsortait ivertípai kivfartûtigissagssainut, Lîvíkutdlo ivert
-dlugit isumagissagssainut Gûte únersiutigerxuvdlugo kivfartor
-dlugitdlo palasit akiáne, uvdlut nungutdlugit uvdlorme pissar
1 nal. 26,1 tt. -xartumik, matuîssartutdlo sivnîssoxatigîgsortaisigut ivertípai. n
-ngutdlugit isâvfingnut kivfartûtigissagssainut; taima inatsing
Dâve Gûtip inoxutâ; 15 nigúngitdlatdlo kúngip palasinut Lîvík

ıtdlo inássutânit suliagssaĸ nalingínaĸ pivdlugo peĸûtitdlo piv-
ugit. [16]Sâlumûvdlo suliarerĸussâ tamarme upalungaersagauvoĸ
llormut Nâlagkap igdluata túngavilerneĸarfianut inerneranutdlo
llât. Nâlagkap igdlua inerdluarpoĸ.
[17]tauva Sâlumô autdlarpoĸ Eitsiun-Gîperimut Eilûtimutdlo 1 kúng. 9,26.
ıp sinâne Eitumip nunâne ítumut. [18]Hueramivdlo kivfamigut 1 kúng. 9,27.
dlartitsivigâ umiarssuarnik kivfanigdlo imarsiutdlarĸigsunik;
kulo Sâlumûp kivfai ilagalugit Ouvferimut tikiúput, tássángalo 1 kúng. 9,28.
timik aigdlerdlutik talantit sisamanik untritigdlit tatdlimanigdlo
igdlit naligissãnik; kúngimutdlo Sâlumûmut āpât.

kapitalit 9.

1 kúng. 10, 1–28.

Ssîpap kúngiata arnap Sâlumô tikerârâ. Sâlumô kúngeĸatiminit tamanit akitsissoĸ. toĸussoĸ.

[1]Sâlumûp tusâmassáussusia Ssîpap kúngiata arnap tusâma- Mat. 12,42;
ımiuk, Sâlumô nalorssitsârutinik ússerumavdlugo Jerûsalâmut Lúk. 11,31.
iúpoĸ katerssarparujugssuarnik ilaĸardlune ĸatigagtûteĸardlunilo
ıssunik tipigigsautinik kûltinigdlo perpagssuarnik ujarĸanigdlo
llingnartunik nangmagtunik; Sâlumûmutdlo iserdlune oĸaloĸatigâ
ámiugissaminik tamanik. [2]Sâlumûvdlo nalunaiaivfigâ oĸausînik
ıanik; oĸautsimik Sâlumûmut issertorsimassoĸángilaĸ táussu-
únga nalunaiautigíngisânik. [3]Ssîpap kúngiata arnap takugamiuk
umûp ilisimássusia, igdlo igdluliarissâ, [4]nerissagssat nerrivia-
tut, kivfaisa ineĸarfiat, kivfartortaisa ĸeĸartarfiat atissaitdlo,
tsissue atissaitdlo, majuartarfiliâ Nâlagkap igdluanut majuar-
ḑissartagâ [takuvdlugit], tauva tupigutsagdluínalerpoĸ; [5]kúngi-
ıutdlo oĸarpoĸ: ilumôrpoĸ oĸauseĸ nunavne tusagara pitit ili-
mássutsitdlo pivdlugit; [6]oĸausît ugperíngíkatdlaravkit tamaung-
ırserdlunga issivnik takujartordlunga, sunauvfa ilisimássuser-
ıuarpit ĸiterĸúneralũnît uvavnut nalunaerutigineĸángilaĸ; tu-
ırdliut tusagara akimorpat; [7]pivdluarput angutitatit, pivdluar-
ıtdlo kivfatit uko kînavit sâne ĸeĸartuínartut ilisimanerit tu-
ıvdlugo. [8]ĸujanarsilat Nâlagaĸ Gûtit, iluarigamisit igsiavfiuti-
inut ĸilâlingmut ingititdlutit, kúngiorĸuvdlutit Nâlagkap Gûtivit
ıe; Gûtivit Israîlíkut asagamigit nâgssáungitsumik atatíkumav- 2,11.
lugit, ivdlit táukunúnga kúngíngortípâtit, erĸartũssisigssaĸ er- Jer. 33,15.
ɒrdluarterĸuvdlugo. [9]kúngilo tunivâ talantinik kûltiussunik
tritilingnik mardlungnigdlo ĸulilingnik naussunigdlo tipigigsautinik

perparujugssuarnik ujarkanigdlo erdlingnartunik; ássekángitdl
naussut tipigigsautit táuko Ssîpap kúngiata arnap kúngimut Sål
-mûmut túniússai. 10 Hueramip kivfai Sâlumûvdlo kivfai Ûn
-ferimit kûltîsortut ãma kissungnik augpalârtunik ujarkanigd
erdlingnartunik tikiússíput. 11 kissuit augpalârtut kúngip maju
-tarfiliarai Nâlagkap igdluata pigssai kúngivdlo igdluata pigss
kúkilagtarialiaralugitdlo kúkilagutililiaralugitdlo erinarssortartut pi
-ssait; sujornagut taimáitut takunekángitdlat Jûtap numa
12 Ssîpap kúngia arnak kúngip Sâlumûp tunivâ piumass
tamanik kínutigissainik, kisiáne kúngimut tikiússai pinagit: ta
uterpok nunaminut autdlardlune kivfane ilagalugit.
13 kûltit ukiume atautsime Sâlumûmut tikiússat okimáis
-serait talantit kûltiussut arfinilingnik untritigdlit arfiniling
kuligdlit arfinigdlitdlo, 14 niuvfagianit pissarinekartut niuver
tikiússait kisínagit; ãma Arâpiap kúngê tamarmik nunavdlo
-lagai kûltimik sîlvimigdlo tikiússissarput Sâlumûmut. 15 kú
Sâlumô mardlungnik untritilingnik erkornavêrkutiliorpok kûlt
-ssunik singartitigkanik: sîkilit arfinilingnik untritigdlit kûltiu
singartitigkat kalipaliarai erkornavêrkúmut atautsimut; 16 pinga
-nigdlo untritilingnik avssêrkiorpok kûltiussunik singartitigka
sîkilit pingasunik untritigdlit kûltiussut kalipaliarai avssêrka
1 kúng. 7,2. atautsimut; kúngivdlo ilivai igdlumut orpigpangnitsamut Lîpanû
pianut. 17 kúngilo kilâlingmik igsiavfiliorpok, tûgaussumik, a
-sûmik, kagdlerdlugulo kûltimik akuitsumik; 18 igsiavfik kil
arfinilingnik tungmerakarpok tungmarfigtakardlunilo igsiavfing
kilâlingmut kûltimik kátúsimassunik, igdlugtutdlo ornavagfek
igsiautâta avatâgut; ornavagfitdlo saniáne lîuviussat mardluk
-karput; 19 lîuviussatdlo arkanek-mardluk tássane kekarput
-dlugtut tungmeraine arfinilingne. ássinga sananekángilak n
-gauvfingme avdlame. 20 kúngip Sâlumûp imertarfê tama
kûltiúput, igdluvdlo orpigpangnitsap Lîpanûnip piata pekuta
-tiúput pitsaunerit; sîlviussokángilak, Sâlumûp uvdlune
sugssarinekángilak. 21 mássa kúngip umiarssuautai Tarsisi
-tarput Hueramip kivfai kivfartortigalugit; ukiune pingasune a
-siardlutik nunalitsarput umiarssuit Tarsisiliat kûltimik sîlvimi
tûgânigdlo âpakânigdlo pâvûnigdlo âtsivdlutik.
22 kúnge Sâlumô silarssûp kúngînit tamanit akitsivok pi
-ssutsimigutdlo ilisimássutsimigutdlo. 23 silavdlo kúngîsa tam
-mik Sâlumûp kînâ ujartarpât ilisimássusia Gûtip ũmámi

arumavdlugo; [24]táukulo nungutdlutik pajugutimingnik âtsíput:
:utinik sîlviussunik peкutinigdlo kûltiussunik atissagssanigdlo
unigdlo naussunigdlo tipigigsautinik кimugtuarssungnigdlo siu-
ôrssuarnigdlo, ukiut nungutdlugit ukiumut pigssaussunik. 1,14.
[5]Sâlumô sisamanik tûsintilingnik кueкarpoк кimugtuarssuit 1 kúng. 4,26;
nutitdlo inainik arкaneк-mardlungnigdlo tûsintilingnik кimug- 10,26.
eкardlune; igdloкarfingne кamusiviussune kúngimilo Jerûsalâme
ngatípai. [26]nâlagauvoк kúnginut tamanut kûgssuarmit Fili- 1 kúng. 4,21.
eritdlo nunãnut Egivtinivdlo kigdlinganut agdlât. [27]kúngivdlo 1,15;
it Jerûsalâme ujarкanut nagdlersípai sîteritdlo figeкutdlug- 1kúng.10,27.
uarnut naкigtuanîtunut nagdlersitdlugit amerdlássusîsigut. [28]кi- 1,16;
ugtuarssuit Sâlumûp pigssai Egivtinimit ánítarpait nunanitdlo 1kúng.10,28.
ıanit.
[29]Sâlumûmik oкalugtuarissagssat avdlat, sujugdlîtdlo kingug- 1kúng.11,41.
ltdlo, tamáko agdlagsimáput Nãtap pruvfîtip iliornernik agdla-
inut ilángúsimavdlutik Agiavdlo Sîlumiup takordlûgkerssâru-
inut ilángúsimavdlutik Jîtivdlo takordlûissup takordlôrnerine
ûpiât Nîpatip ernera pivdlugo. [30]Sâlumô Jerûsalâme Israîlimut 1kúng.11,42.
ıgarmut kúngiuvoк ukiut sisamanik кuligdlit; [31]tauva Sâlumô
ıaissaminut ínarpoк, angutâtalo Dâvip igdloкarfiane iliverpât; 1kúng.11,43.
piâtdlo ernera kúngíngorpoк kingorârdlugo.

kapitalit 10. 1 kúng. 12, 1-19.

Israilíkut Dâvip inoкutainik tunússissut; Riâpiât Jûtákúnut kúngiussoк,

[1]Riâpiât Siggîmimut autdlarpoк, kúngíngortíkumavdlune Is-
tlíkut ilũngarmik Siggîmimut tikiungmata. [2]pivordlo Jarûpiât
ıatip ernera kalerríkame — táuna Egivtinimîtdlune, tássunga
ıge Sâlumô кimarratigigamiuk — tauva Jarûpiât Egivtinimit 1kúng.11,40.
rpoк, [3]autdlartitsivdlutik кaerкungmáne; Jarûpiâtdlo Israîlí-
.tdlo ilũngarmik tikiúput, Riâpiâmutdlo oкalugput oкardlutik:
âtavit nangmagkavut artornarsisingmagit, ivdlit mãna atâtavit
fartûtigititai artornartut nangmagarititailo oкimaitsut uvavtínut
gmagkiutitai oкilisíkit, tauva kivfartorfigiumârpavtigit. [5]akivai:
lut pingasut кímûgpata uvavnut uterumârpuse. inuitdlo aut-
arput. [6]kúngip Riâpiâp tauva utorкaunerit sujunersiorpai,
ımô angúne inûgatdlartitdlugo kînâta sâne кeкarsimassut, o-
.rdlune: ilivse кanoк sujúnersuivise inuit uko akerкuvdlugit?
:alugfigâtdlo ima: inuit uko ajúngitsumik pigugkit, ilagsivdlu-

-gitdlo oĸautsinik ajúngitsunik oĸalugfigigugkit, kivfarísavatit uv-
-dlut nungutdlugit. 8 utorĸauneritdle sujúnersormáne sujúnersûtâ
taimaitípâ, inûsugtutdlo ilutigissane kĩname sâne ĸeĸartut suju-
-nersiorpai 9 oĸarfigalugit: ilivse sumik sujúnersuivise inuit uk
akerĸuvdlugit, uvavnut oĸalugtut oĸardlutik: nangmagkat atâtavit
uvavtínut nangmagkiutitai oĸilisíkit. 10 inûsugtut ilutigissaisa oĸa-
-lugfigât oĸardlutik: imána oĸásautit inungnut ilingnut oĸalugtunut
oĸardlutik: atâtavit nangmagkavut oĸimaitdlisingmagit, ivdlit oĸi-
-lisitsivigitigut; imána oĸásautit táukunúnga: agssama eĸerĸut
atâtama ĸerĸanit silingneruvoĸ; 11 mãnalo, atâtama oĸimaitsumik
nangmagkersormase, uvanga nangmagkase ilásaváka; atâtama ipe-
-ráutanik pitdlarmase, uvanga sukorpiûninik pitdlarumârpavse.
12 uvdlut pingasúngormata Jarûpiât inuitdlo ilũngarmik Riâpiâmut
tikiúput, sôrdlo kúnge oĸalugtoĸ oĸardlune: uvavnut utísaut
uvdlut pingasúngorpata. 13 kúngivdlo sukangnersumik akivai, utor-
-ĸauneritdlo sujúnersûtât kúngip Riâpiâp taimaitípâ; 14 oĸalug-
-figailo inûsugtut sujúnersûtât maligdlugo oĸardlune: atâtama
nangmagkase oĸimaitdlisingmagit, uvanga ilivsínut ilásaváka; atâ-
-tama iperáutanik pitdlarmase, uvanga sukorpiûninik pitdlaru-
-mârpavse. 15 kúngip inuit nâlángilai Gûtip taimailisingmane
oĸautse Nâlagkap aulajangersarumagamiuk Agiákut Sĩlumiumik
Jarûpiâmut Nĩpatip erneranut oĸauserissane. 16 Israîlíkut ilũngar-
-mik kúnge takugamíko tusarumángíkâtik, inuit kúnge akivât
oĸardlutik: sumik Dâve avgûtigssarseĸatigârput? Jísaip ernera
kingornússagssarseĸatigíngilarput; tupivsínut angerdlaritse nungu-
-dluse, Israîlíkut-â; inoĸutitit mãna takusákit, Dâve ûmâ. tauva
Israîlíkut ilũngarmik tupimingnut autdlarput. 17 Israîlivdle kingua
Jûtap igdloĸarfíne nunagdlit, táuko Riâpiâp nâlagauvfigai. 18 ki-
2 Sâm. 20,24. -ngorna kúngip Riâpiâp Hâtorât akilerârtautinik pârssissûsa
autdlartingmago, Israîlip kinguaisa ujarĸanik mitdlôrpât toĸu-
-dlugo; kúngile Riâpiât ĸamutiminut ĸaĸinasuarpoĸ ĸimâvdlune
Jerûsalâmut. 19 tauva Israîlíkut Dâvip inoĸutainik tunússipût
uvdlumimut agdlât.

kapitalit 11.

Israîlíkut Riâpiâp sorssungniarmagit Nâlagkap inerterâ. palasit Livíkutdlo ĸimángíkât. Riâpiât nuliartoĸ ĸitornartârdlunilo.

1 kúng. 12,21. 1 Riâpiât Jerûsalâmut pigame, Jûtákut Bĩnjamĩkutdlo kater-
-ssorpai, sorssugtut ĸinigkat untritilingnik arfineĸ-pingasunigdlik

ılilingnik tûsintigdlit, Israîlíkut sorssugkumavdlugit, nâlagauvfik
âpiâmut utertíniarumavdlugo. [2]Nâlagkavdle oĸausia Simaiamut 1kúng.12,22.
ìtip inoĸutânut pivoĸ oĸardlune: [3]Riâpiâmut Sâlumûp erneranut 1kúng.12,23.
tap kúngianut Israîlíkúnutdlo tamanut Jûtákúnītunut Bînjamī-
únītunutdlo imána oĸarit: [4]ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: majuásá- 1kúng.12,24.
gilase ĸatángutise sorssugkiartordlugit; uteritse nalingínaĸ ig-
luminut, mássa uvanga-una tamatumínga taimailisitsissoĸ. Nâ-
ıgkavdlo oĸausê nâlagpait uterdlutigdlo, Jarûpiâmut autdlaratik.
[5]Riâpiâp Jerûsalât najorpâ, igdloĸarfingnigdlo ĸarmaivoĸ
tame igpiliugaligtaorĸuvdlugit; [6]ĸarmarpai Bîtdlîmilo Eítamilo 14,6.
kualo [7]Bît-Suerilo Sûggulo Atulâtdlo [8]Gãtilo Marîsalo Sivfilo
ıtoràtdlo Lãkisilo Asîkalo [10]Sôralo Ajalûnilo Hîprûnilo, Jûtame
njamîmilo ítut, igdloĸarfît igpiliugagdlit; [11]igdloĸarfîtdlo igpi-
ugagdlit patdlingnavêrsarpai; sujulerssuissunigdlo ivertitsivigai
ĸùtilersordlugitdlo nerissagssanik ûliamigdlo vînimigdlo, [12]igdlo-
arfîtdlo tamaisa ingmíkut pilersordlugit erĸornavêrĸutinik ĸalu-
iussanigdlo patdlingnavêrĸutsersordlugitdlo ĸajangnaitsorssuarnik.
talo Bînjamîtdlo pigiuarpai.
[13]palasit Lîvíkutdlo Israîlime tamarssuarme ítut sâgfigât nu-
amingnit tamanit. [14]mássa Lîvíkut igdloĸarfingmik avatdligssait 4 Môr. 35,
ʒissagssarsiatigdlo ĸimagpait autdlardlutigdlo Jûtamut, Jerûsa- 2 tt.
ımut, Jarûpiâp ernerisalo ajagtormatik Nâlagkamut palasisut
›rungnaersitdlutik; [15](táuname ingminut palasinik ivertitsivoĸ, 1 kúng. 12,
ıgigtúnguanut merĸortôrssuarnutdlo norraussaliaminutdlo ator- 31 tt.
ıgssanik.) [16]táukulo maligpait Israîlíkut nagguveĸatigîgsortaisa 3 Môr. 17,7.
narmik ilaisa, ũmatimingnik túniússissut Nâlagaĸ Israîlip Gûtia 1 nal. 22,19.
ırdlugo; Jerûsalâmut píput, Nâlagkamut sujuaissamik Gûtiánut
ıissiumavdlutik; [17]táukua Jûtap nâlagauvfia aulajangersarpât
âpiâtdlo Sâlumûp ernera píssagtitdlugo ukiut pingasut, Dâvip
lumûvdlo avĸutât ingerdlavigalugo saĸigamik ukiut pingasut.
[18]Riâpiâp ingminut nulíssiúpâ Mâgalat Jerimûtip Dâvip er-
erata pania ãma Apigaile Eliâvip Jísaip ernerata pania; [19]táu- 1 Sâm. 16,6;
ıuma ernertáupâ Jîgusimik Simariamigdlo Sâgamimigdlo. [20]ki- 17,13.
gorna nulíssiúpâ Mâgga Avsalûp pania; táussumalo ernertáupâ
piamik Agtaimigdlo Sîsamigdlo Salûmîmigdlo. [21]Mâgga Avsalûp 1kúng.14,31.
nia Riâpiâp asaneruvâ nuliaminit panerfaminitdlo avdlanit ta-
ıanit; mássa arfersaneĸ-pingasunik nuliaĸarpoĸ panerfaĸardlu-
ilo arfinilingnik ĸulilingnik; ĸitornartârpoĸ ernernik mardlungnik
lilingnik arfineĸ-pingasunigdlo paningnigdlo arfinilingnik ĸuli-

-lingnik. [22] Aapialo Mâggap ernera Riâpiâp nâlagángortipâ. ka-
-tángutaine sujulerssuissúngortitdlugo, kúngíngortíniaramiuk. [23] su-
-junekartutut iliorpok ernerpagssuame ilait siámartitdlugit nu-
-nanut tamanut Jûtap Bînjamîvdlo pînut, igdlokarfingnut igpiliu-
-galingnut tamanut, nerissagssamautekartitdlugitdlo perpagssuarnik
arnarpagssuarnik piniarpok.

kapitalit 12.

Egivtinip kúngiata Sisaup Riâpiât sorssugkâ ujajaivfigalugulo. Riâpiât tokuss ...

[1] pivordle Riâpiâp nâlagauvfia aulajangersagaungmat píssag-
-tíkamilo, tauva Nâlagkap inatsisai kimagpai Israîlíkut ilûngáa
1kúng.14,25. pekatigalugit; [2] tauvalo ukiut tatdlimâne Riâpiât kúngiutitdlugo
Sisak Egivtinip kúngia majuarpok Jerûsalâmut sorssugdlune, Nâlag-
-kamut perkuserdlugtulingmata, [3] tûsintilingnik mardlungnigdlo un-
-tritilingnik kamutekardlune arfinilingnigdlo kulilingnik tûsintilingnik
kimugtilekardlune; kisíneritsorssũputdlo inuit aggekatai Egivti-
-nimit: Liupiamiut tupermiutdlo Aitiũpiamiutdlo. [4] igdlokarfit
igpiliugagdlit Jûtap pigissai tiguarpai Jerûsalâmutdlo tikiutdlune.
[5] Simaialo pruvfîte Riâpiâmut iserpok Jûtavdlo nâlagainut, Jerû-
-salâmut katerssorsimassunut Sisak píssutigalugo, okarfigalugitdlo
15,2; ima okarpok Nâlagak: ilivse kimagkavsinga uvangátaok kimápavse
24,20. Sisaup agssainut. [6] tauva Israîlip nâlagai kúngilo kunulerput
okardlutigdlo: Nâlagak iluarpok. [7] Nâlagkavdlo takugamigit ka-
-nussut, Nâlagkap okausia Simaiamut pivok okardlune: kunung-
-mata aserúsángiláka; kilamik aniguisíkumârpáka, kamangnerma
Jerûsalâmut kuissáusángilak Sisaup agssaisigut; [8] kisiáne táussu-
-múnga kivfángúsáput, ilisarssilerkuvdlugit uvavnut kivfartorner-
-mik nâlagauvfingnutdlo nunanîtunut kivfartornermik. [9] Sisak
Egivtinip kúngia tauva majuarpok Jerûsalâmut sorssugdlune: Nâ-
1kúng.14,26. -lagkavdlo igdluata pekûtai kúngivdlo igdluata pekûtai tiguvai, ta-
-maisa tiguvai; erkornavêrkutitdlo kûltiussut Sâlumûp sanai tiguvai.
1kúng.14,27. [10] taortigssainik kúnge Riâpiât erkornavêrkutiliorpok kangnúsaussu-
-nik, takusartarnekartitdlugitdlo arpagtartut kúngip igdluata iser-
1kúng.14,28. -tarfianik pârssissûssut nâlagainut; [11] kúngilo Nâlagkap igdluanut
iserângat, arpagtartut tigumiartarpait, kingumutdlo utertitdlugit ar-
-pagtartut inãnut. [12] kunungmat, Nâlagkap táussumúnga ni-
-ngangnera soraerpok aserordluínarumángínamiuk, Jûtame âma
ajúngitsokarmat.

13kúnge Riâpiât Jerûsalâme píssagtíkiartorpoĸ kúngiuvdlune;
ıssa sisamanik ĸulilingnik atautsimigdlo ukioĸardlune kúngí- 1kúng.14,21.
gorame, ukiut arfersaneĸ-mardluk kúngiuvoĸ Jerûsalâme, igdlo-
arfingme Nâlagkap ĸinigâne Israîlíkut nagguveĸatigîgsortainit
nanit arĸe tássanîtíkumavdlugo; arnâta aterâ Naima Amuní-
ûssoĸ. 14ajortoĸ ilerĸorâ ũmáne nakimaitdlisángínamiuk Nâ-
ıgaĸ ujardlugo. 15Riâpiâmik oĸalugtuarissagssat, sujugdlîtdlo 1kúng.14,29.
ıgugdlîtdlo, tamáko agdlagsimáput Simaiap pruvfîtip iliornernik
dlagaine Itumilo takordlûissume nautsorssorneĸardlutik. Riâpiât 13,22.
rûpiâtdlo sorssũput uvdlutik tamaisa. 16Riâpiâtdlo sujuaissa- 1kúng.14,30. 1kúng.14,31.
ıinut ínarpoĸ ilissauvdlunilo Dâvip igdloĸarfiane; Aapialo ernera
ngíngorpoĸ kingorârdlugo.

kapitalit 13.

Aapia Jûtame kúngiussoĸ; Aapia Jarûpiâtdlo sorssũtut; Aapia ajugaussoĸ.

1ukiut arfersaneĸ-pingajuáne Jarûpiât kúngiutitdlugo Aapia 1kúng. 15,1.
tamut kúngíngorpoĸ. 2ukiut pingasut kúngiuvoĸ Jerûsalâme; 1kúng. 15,2.
ıâta aterâ Miggaia Uerialip Gîpiamiup pania. Aapia Jarûpiâtdlo
rssũput; 3Aapia sorssorĸârpoĸ katerssaĸardlune sorssutdlar-
igsunik, sisamanik untritilingnik tûsintilingnik, angutinik ĸiner-
imassunik; sorssúsavdlugulo Jarûpiâp arfineĸ-pingasunik untri-
ilingnik tûsintigdlit siagtípai, angutit ĸinersimassut, sorssut-
larĸigsut. 4Aapialo ĸaĸivoĸ ĸáĸap Simarâp Eivfarâp ĸáĸaisa
ta ĸânut oĸardlunilo: tusarsinga, Jarûpiât Israîlíkutdlo ilũ-
gavse-â; 5nalúsángíkaluarpuse, Nâlagkap Israîlip Gûtiata Dâve
raîlimut nâlagaussugssángortíkâ nâgssáungitsumik, táunalo ki-
guailo angerutsimik aserfatdlajuitsumik; 6Jarûpiâtdle Nîpatip
nera, Sâlumûp Dâvip ernerata kivfâ, makípoĸ nâlagke nâlagku- 1kúng.11,26.
ıajungnaerdlugo; 7táussumúngalo katerssorput angutit atúngitsut, erĸ. 9,4.
upilûssut, Riâpiâmutdlo Sâlumûp erneranut akerartordlutik;
iâpiâtdlo inûsugtûvdlunilo ũmámigut ĸugsalagame artorssartí-
ıgilai; 8mãnalo ilivse isumaĸarpuse Nâlagkap nâlagauvfia Dâvip
nguaisa agssainîtoĸ artorssartísasoralugo, ujameriarujugssûgavse,
vsinîngmatalo norraussat kûltiussut Jarûpiâp ilivsínut sanai 1kúng.12,28.
ûtigerĸuvdlugit; 9Nâlagkap palasertai Aarunip kinguai Lîvíkutdlo
mâtíngínerpisigik, ilivsínutdlo nangmineĸ palasíngortitsivdluse 1kúng.12,31.
uiaĸatigît nunanîtut ássigilerdlugit? nalingínaĸ atortugssángor-

-tíkiartortox ugsingmik piaraussumik savarssuarnigdlo arfinex-
-mardlungnik pigdlîvdlune palasíngoraraox Gûtiúngitsunut. 10uva-
-gutdle Nâlagax Gûtigârput, ximángilarput; palasitdlo Nâlagax
kivfartorfigât, Aarunip kinguaisa Lîvíkutdlo, suliuardlutik, 11Nâ-
-lagkamutdlo tuníssutinik ikivkagagssanik tipigigsautigdlîssarput
uvdlât nungutdlugit únuitdlo nungutdlugit tipigigsautinigdlo tipi-
-givfâringnik, timiussatdlo kînerxússutit ilissarpait nerriviussamut
minguitsumut nanerûserfigdlo kûltiussox xutdlersailo únuit nungu-
-dlugit ikítartut; uvagut isumagigavtigik Nâlagkap Gûtivta isuma-
-gerxussai, ilivsile táuna ximagkigse. 12takuvarse, najorpâtigut
sujulerssorpâtigut Gûtip palasertaisalo xardlortáussuitdlo xardlor-
tarulûtit ilivsínut xardlortarulugtásassut; Israîlip kinguai ukoro.
Nâlagax sujuaissavse Gûtiat sorssoxinasiuk, pivdluásángínavse.

13Jarûpiâvdle xoxagssîssugssat sangutípai terdlinganêrnut-
-xuvdlugit; Jûtákutdlo sânîngmata, tunuánîput xoxagssîssugssat;
14Jûtákutdlo xiviaramik sunauvfa sâmingnilo tunumingnilo sor-
-ssugtoxartox; tauva Nâlagkamut nivdliáput, palasitdlo xardlor-
-táussuarnik xardlortarput, 15Jûtavdlo angutitai nivdlingârput
pivordlo Jûtap angutitai nivdlingârtitdlugit. Gûtip Jarûpiât Isra-
-líkutdlo ilũngaisa perdlugtíkai Aapiap Jûtákutdlo sâne; 16Israî-
-livdlo kinguai ximâlersut Jûtákut sânit agssainut Gûtip túniúpai.
17Aapiavdlo ínugtaisalo saperssisitsivigait saperssisitsinermik angi-
-sûmik, toxutaussut Israîlíkut ilait ordlussut tatdlimanik untriti-
-lingnik tûsintiliuvdlutik, angutit xinersimassut. 18taima Israîlip
kinguai xunutitáuput taimane; Jûtavdle kinguai píssagput, Nâlagax
sujuaissamik Gûtiat tatigigamíko. 19Aapiap Jarûpiât malerssorpâ
arsârdlugulo igdloxarfingnik, Bîtilimik nunaxarfinguartainigdlo, Ji-
-sânamik nunaxarfinguartainigdlo, Eivfrûnimik nunaxarfinguarta-
-nigdlo. 20kingornagutdlo Jarûpiât nukigdlângavox Aapia inûti-
-dlugo, Nâlagkavdlo perdlugtingmane toxuvox. 21Aapiale píssa-
-tíkiartorpox, ingminutdlo arxanex-sisamanik nulíssiússivox x-
-tornartârdlunilo ernernik mardlungnik xulilingnik mardlungnigdlo
paningnigdlo arfersanilingnik. 22Aapiamik oxalugtuarissagssat
12,15. avdlat, avxutailo suliailo, agdlagsimáput pruvfîtip Itup sukuian-
1 kúng. 15,8. -tiliaine. 23Aapialo sujuaissaminut ínarpox, iliverpâtdlo Dâvit
igdloxarfiane; Aasalo ernera kúngíngorpox kingorârdlugo. tauma
inûtitdlugo nuna uníngavexarpox ukiut xulit.

kapitalit 14.

Aasa Jûtame kúngiussoĸ; Gûtiliat pêrsíkai; Aitiũpiamiunut ajugaussoĸ.

1 Aasa Nâlagkap Gûtime ajúngigissânik iluarissânigdlo iliorpoĸ; 1kúng.15,11.
tunissiviliat avdlanertat kingigtúnguitdlo pêrsípai, napassuliatdlo 1kúng.15,12.
avdlorpai orpigssuarmiuliatdlo kivdlordlugit; 3 Jûtákúnutdlo o- 5 Mốr. 7,5.
ĸarpoĸ Nâlagaĸ sujuaissamik Gûtiat ujarĸuvdlugo inatsisitdlo
iássutitdlo nãmagserĸuvdlugit. 4 Jûtap igdloĸarfînit tamanit ki-
ngigtúnguit seĸinermutdlo nápartitat pêrsípai; nâlagauvfiuvdlo
níngaveĸarfigâ. 5 igdloĸarfîtdlo igpiliugagdlit ĸarmarpai Jûtame,
una uníngaveĸarmat sorssungneĸángínamilo ukiut tamáko, Nâ-
lagkap uníngaveĸartingmane; 6 Jûtákúnut oĸarpoĸ: igdloĸarfît uko
armartigik, ungalorssualertigigdlo ĸaĸivfiliartalingnik matorssua- 8,5.
lingnigdlo sánerússualingnigdlo nuname nâlagaugatdlartitdluta;
iássa Nâlagaĸ Gûterput ujarparput, ujaravtínilo uníngaveĸartípâti-
gut avativtínîtunit pineĸásaersitdluta. ĸarmaigamigdlo iluanârput.
7 Aasa katerssaĸarpoĸ erĸornavêrĸutinik ĸalugiussanigdlo pi-
lingnik Jûtákûssunik pingasunik untritilingnik tûsintilingnik Bîn-
iamîkûssunigdlo erĸornavêrĸutilingnik pisigsimigdlo noĸaissartunik
iardlungnik untritilingnik arfineĸ-pingasunigdlo ĸulilingnik tûsin-
tilingnik; sorssutdlarĸigput táuko tamarmik. 8 táuko ánivigai
èrap Aitiũpiamiup katerssaĸardlune tûsintilingnik tûsintileriar-
simassunik ĸamuteĸardlunilo pingasunik untritilingnik; Marîsa-
mutdlo kigdligpoĸ; 9 tauva Aasa anivoĸ pâriartordlugo, sorssú-
savdlutigdlo siagput ĸôrĸume Sîvfatame Marîsap erĸânîtume.
'Aasalo Nâlagkamut Gûtiminut tordlorpoĸ oĸardlune: Nâlagaĸ,
iuísavdlutit ilingnut soĸutáungilaĸ nukeĸangârpatdlũnît nukeĸá- 1 Sâm. 14,6.
ngigpatdlũnît; ikiortigut, Nâlagaĸ Gûterput, ivdlit tatigâvtigit
'dlitdlo arĸit tunâralugo savssariartorpugut ujameriagssuarnut
kunúnga; Nâlagaĸ, ivdlit Gûtigâvtigit, ilingnut inuk saperssásavoĸ.
Nâlagkavdlo Aitiũpiamiut perdlugtípai Aasap sâne Jûtákutdlo
ine; Aitiũpiamiutdlo ĸimângmata, 12 Aasap inuitdlo ilagissaisa
ialerssorpait Gêrârimut kigdligdlutik; Aitiũpiamiutdlo ordlorarput
iûssortánguerutdlutik, Nâlagkap sâne katerssaisalo sãne aserorti-
gaugamik; paggatigissarsingârput amerdlasôrssuarnik. 13 igdlo-
ĸarfîtdlo Gêrârip avatânîtut tamaisa perdlugtípait, inuinut Nâ- 1 Mốr. 35,5;
lagkamit ersineĸ túngangmat; igdloĸarfîtdlo tamaisa ujajaivfigait, 1 Sâm. 11,7.

ujajâgagssat tássane amerdlaxingmata; 14 ãma tovxit nerssutau-
-tigdlit perdlugtípait; savanigdlo perpagssuarnik xatigagtùnigdlo
autdlarússaxardlutik Jerûsalâmut uterput.

kapitalit 15.

Asaria Outatip ernera takordlûgkerssârtox. Aasa Gûtimut ilumórtox.

1 Asaria Outatip ernera Gûtip anernerata xulangerpâ; 2 ani-
-vordlo Aasa pâriartordlugo oxarfigalugulo: tusarsinga, Aasa Jûta-
Is. 55,6; -kutdlo Bînjamîkutdlo ilũngavse-â, Nâlagkap najorpâse najorav-
Jer. 29,13. 14; -síne, ujaruvsínilo ilivsínut nanisíkumârpox, ximagkuvsínile ilivse
1 nal. 28,9. ximásavâse. 3 uvdlutdlo Israîlíkúnut amerdlásaxaut ilumut Gû-
-tiussoxarfiúngitsut palasexarfiúngitsutdlo ajoxersuissunik inatsis-
-xarfiúngitsutdlo; 4 angnikitdliornermingnile Nâlagkamut Israîlip
Gûtianut sângniarpata ujardlugulo, táukunúnga nanisíkumârpox;
Mat. 24,6 tt. 5 uvdlugssane táukunane erxigsivigssaxásángilax anissumutdlũnit
isertumutdlũnît, pikigtitsinerssuit túngásangmata nunat inuinut
Is. 19,2; tamanut; 6 aportaxátáusáputdlo inuiait inuiaxatimingnut, igdlor-
Mat. 24,7; -pagssualik igdlorpagssualexatiminut, Gûtip ánilârsarumârmagit
Lúk. 21,10.
Lúk. 21,28. angnikitdliornartunik tamalânik. 7 ilivsile tugpatdleritse, agssasile
Jer. 31,16; nukingerúnavêrilit, sulissarnise akigssaxarmata.
1 Kor. 15,58. 8 oxautsit tamáko Outatip pruvfîtip takordlûgkerssârutai
Aasap tusaramigit tugpatdlilerpox, maujungnartutdlo anisípai Jûtap
Bînjamîvdlo nunãnit tamarmit igdloxarfingnitdlo tiguagkaminit
Eivfarâp xáxânîtunit; Nâlagkavdlo tunissiviutâ Nâlagkap pârdliu-
-tâta sânîtox nutãngortípâ. 9 Jûtákutdlo Bînjamîkutdlo ilũngaisa
katerssorpai takornartatdlo táukunanîtut Eivfarâkut Mánarsíkutdlo
Símiũkutdlo ilait; mássa Israîlíkut ilarpagssuit tunússivdlutik tau-
-ssumúnga sâgput, takugamíko Nâlagkap Gûtiata najorâ. 10 Jerû-
-salâmut táuko katerssoriartorput xáumatit pingajuáne ukiut ar-
-xanex-tatdlimãne Aasa kúngiutitdlugo; 11 Nâlagkamutdlo tun-
-ssíput uvdlox táuna paggatigissarsiamik ilainik ugsingnik arfinex-
mardlungnik untritilingnik savanigdlo arfinex-mardlungnik tûsintí-
-lingnik. 12 angerutsimigdlo angerput Nâlagax sujuaissamik Gû-
-tiat ujarumavdlugo ũmatimíkut ilũngardlutik tarnimíkutdlo ilũ-
-ngardlutik; 13 nalingínardlo Nâlagkamik Israîlip Gûtianik ujardle-
-rumángitsox toxúnexásassox, mikissordlo angisôrdlo, angutdlo
arnardlo; 14 Nâlagardlo ugpernarsaivfigât nipitûmik tipaitsungnar-
-nermigdlo, xardlortáussuarnik suvdluartáussuarnigdlo; 15 Jûta-

kutdlo ilũngarmik ugpernarsaut tipaitsûtigât, ũmatimíkut ilũngar-
dlutik ugpernarsaigamik; piumássutsimíkutdlo ilũngardlutik ujar-
máne táukunúnga nanisípoĸ, Nâlagkavdlo uníngaveĸartípai ava- 14,6;
tãnĩtunit pineĸásaersitdlugit. [16] āma Mâgga arne Aasap kúngip 20,30. 1kúng.15,13.
êrsípâ kúngip nuliatut atúsaersitdlugo, tatáinartumik orpigssuar-
miuliormat; tatáinartuliâlo Aasap pĩarpâ aserorterdlugulo ikiv-
kardlugulo kũngûp Kĩtrûnip sinâne. [17] kingigtúnguitdle Israîlimit 1kúng.15,14.
êrsíneĸángitdlat; taimáitoĸ Aasap ũmatâ ilumôrpoĸ uvdlune ta-
maisa; [18] angúme ivdlernartitai nangminerdlo ivdlernartitane Gûtip 5,1;
;dluanut erĸúpai, sîlvitdlo kûltitdlo peĸutitdlo. [19] sorssugtoĸá- 1kúng.15,15. 1kúng.15,16.
ngilardlo ukiut pingasunik ĸuligdlit tatdlimât tikitdlugo Aasa
úngiutitdlugo.

kapitalit 16.

Israîlip kúngiata Baisap Aasa sorssugkaluarâ; Hanânimik takordlûissumik.
Aasa sujuneĸángitsutut iliortoĸ; toĸussoĸ.

[1] ukiut pingasunik ĸuligdlit arfernáne Aasa kúngiutitdlugo 1kúng.15,17.
aisa Israîlip kúngia Jûtamut majuarpoĸ Râmalo ĸarmardlugo,
asa Jûtap kúngia ilaĸarĸunago anissumigdlũnĩt isertumigdlũnĩt.
tauva Aasa sîlvimik kûltimigdlo Nâlagkap igdluata kúngivdlo 1kúng.15,18.
dluata peĸûtaisa ilainik ánitsivoĸ nagsiutdlugitdlo Bîn-Hâtatimut
êriap kúngianut Damaskusime igdloĸartumut, oĸarĸussivdlune:
ngerfigeĸatigĩgkavta uvanga ivdlitdlo, atâtagalo atâtatdlo, uvfa, 1kúng.15,19.
gsiússivigâvkit sîlvimigdlo kûltimigdlo; autdlarit, Baisamut Is-
raîlip kúngianut angerutsit atorungnaersíkiartoruk, majuarĸuv-
ilugo ĸimagdlunga. [4] Bîn-Hâtativdlo kúnge Aasa nâlagpâ, sá- 1kúng.15,20.
ĸutôrpagssuamilo nâlagait autdlartípai Israîlip igdloĸarfînut, Iût
ánilo Aapal-Mâtdlo perdlugtitdlugit Navtalîvdlo igdloĸarfê pe-
ĸûsiviussut tamaisa. [5] tamána Baisap tusaramiuk, Râma tai- 1kúng.15,21.
naitípâ ĸarmásaerdlugo pilerssârutinilo isumákêrdlugo. [6] tauva
asap kúngip Jûtákut ilũngaisa ilaserai, Râmalo pĩaivfigât uja- 1kúng.15,22.
rainik ĸissuinigdlo Baisap ĸarmaliússainik; tamákulo piliutdlugit
îpa Mispalo ĸarmarpai.

[7] taimailissúkut Hanâne takordlûissoĸ Aasamut Jûtap kú-
ngianut tikiúpoĸ oĸarfigalugulo: Sêriap kúngia tatigigagko Nâ- Jer. 17,5.
lagaĸ Gûtit tatiginago, tamána píssutigalugo Sêriap kúngiata
ikutôrpagssue agssangnit ánagput. [8] Aitiũpiamiut Liupiamiutdlo 14,8.
ikutôrparujugssũngínerpat ĸamuteĸardlutik ĸimugtileĸardlutigdlo

amerdlasôrssuarnik? Nâlagardle tatigigagko, agssangnut túniúpai
Sagg. 4,10. [9] mássa Nâlagkap issai angalassarput nuna tamákerdlugo, ûmati-
-míkut ilumôrfigissine píssagtíkumavdlugit; sujuneĸángitsutut iliorn-
-putit tamatumûna, mãnamit ilingnut sorssugtoĸartásangmat.
1kúng.22,27. [10] Aasale takordlûissumut narrutsagpoĸ igdlumutdlo kiggitsivingi-
-mut pisitdlugo, ûmitsáukamiuk tamána pivdlugo; inuitdlo ilait
1kúng.15,23. Aasap ĸunutítarpai uvdlune táukunane. [11] Aasamigdlo oĸalug-
-tuarissagssat, sujugdlítdlo kingugdlítdlo, tássa-uko agdlagsima-
-ssut Jûtap Israílivdlo kúngínik agdlagkane. [12] ukiut pingasunik
ĸuligdlit arfineĸ-sisamãne kúngiutitdlune Aasa isigagdlulerpoĸ.
nápautâ sualugtíkiartordlune; Nâlagardle ujángilâ náparsimatit-
-dlunilũnît, nakorsatdle kisísa. [13] Aasalo sujuaissaminut ínarpoĸ.
1kúng.15,24. ukiut sisamanik ĸuligdlit sujugdliáne kúngiutitdlune toĸuvoĸ
[14] iliverpâtdlo iliversiânut Dâvip igdloĸarfiane agssagtitânut, ĸa-
-titdlugo ínángavingmut naussunik tipigigsunik tamalânik ímersi-
21,19; -massumut, tarnusianik isumaliornartuliaussunik; ikivkaiviliũpâtdlo
Jer. 34,5. angisôrssuarmik.

kapitalit 17.

Jûsavfat Jûtame kúngiussoĸ. mianeringmane Nâlagkap najorà.

[1] Jûsavfat ernera kúngíngorpoĸ kingorârdlugo; Israílimutdle
píssagtíkiartorpoĸ; [2] Jûtap igdloĸarfê igpiliugagdlit tamaisa sako-
-tôrpagssualersorpai, Jûtavdlo nunâ Eivfarâvdlo igdloĸarfê angúmai
Aasap tiguagai ilitsersuissunik ivertitsivigai. [3] Nâlagkavdlo Jû-
-savfat najorpâ, Dâvip sujuaissame avĸutai sujugdlît ingerdlan-
-galugit saĸingmat Bâlitdlo ujarnagit, [4] angúme Gûtia ujarnagâ
inássutailo ilerĸoralugit saĸingmat, Israílíkut ilerĸue malingnagit.
[5] Nâlagkavdlo nâlagauvfik aulajangersarpâ táussumûna, Jûtákutdlo
ilũngarmik Jûsavfat pajugutinik tunivât; taima pisôrssuángorpoĸ
18,1. atarĸinartorssuángordlunilo. [6] ũmámigutdlo isumavdlualerame Nâ-
1 kúng. 18,4. -lagkap avĸutigerĸussai ingerdlavigalugit, kingigtúnguit orpigssuar-
-miuliatdlo pêrsípai Jûtamit. [7] ukiut pingajuáne kúngiutitdlune
nâlagartane autdlartípai, Bín-Haitdle, Opâtia, Saggaria, Natánialo,
Miggaia, Jûtap igdloĸarfíne ajoĸersuerĸuvdlugit; [8] táukununga ili-
-gitípai Lívíkut: Simaia, Nitánia, Sipâtia, Asaíle, Simêramutlo,
Jûntât, Atûnia, Tupia, Tûp-Atûnia, Lívíkûssut, táukunúngalo ila-
-gititdlugit Elisâmalo Jôrâtdlo, palasiussut. [9] táuko Jûtame ajo-
-ĸersuíput magpersagkat Nâlagkap inatsisaisa agdlagsimavfê nag-

arsimavdlugit; Jûtavdlo igdlokarfê tamaisa angalavfigait inungnik
okersuivdlutik. 10 Nâlagkamitdlo ersinek tungmat nâlagauv- 14,13.
ngnut tamanut nunane Jûtap avatânītune ítunut, Jûsavfat sor-
súngilât. 11 Filisteritdlo ilaisa Jûsavfat âtsivigât pajugutinik
vinigdlo akilerârtautigssanik; ãma Arâpiamiut âtsivigât savanik,
varssuarnik arfinek-mardlungnik tûsintilingnik arfinek-mardlung-
igdlo untritilingnik savaussarssuarnigdlo arfinek-mardlungnik tû-
intilingnik arfinek-mardlungnigdlo untritilingnik. 12 Jûsavfatdlo
gisũngoriartuínarpok angingâlerdlune; Jûtamilo igdlússârssuarnik
llokarfingnigdlo pekûsiviussunik karmaivok; 13 pigissakangârpok
tap igdlokarfine, angutitakardlunilo sákutûnik sorssutdlarkigsunik
rûsalâme; 14 tamássalo nautsorssornekarnere ingmíkut sujuai-
sakatigît ingmíkôrtítardlugit, Jûtame tûsintilingnut nâlagaussut:
ina nâlagaussok táussumanītutdlo sorssutdlarkigsut pingasunik
tritilingnik tûsintigdlit, 15 tugdlia Juánât nâlagaussok táussuma-
ītutdlo mardlungnik untritilingnik arfinek-pingasunigdlo kuliling-
ik tûsintigdlit, 16 tugdlia Amasia Siggerip ernera, Nâlagkap ka-
migtortâ, táussumanītutdlo mardlungnik untritilingnik tûsintig-
lit sorssutdlarkigsut, 17 Bīnjamīkutdlo ilait: Eliâta, sorssutdlar-
igsok, táussumanītutdlo pisigsimik erkornavêrkúmigdlo sákuler-
orsimassut mardlungnik untritilingnik tûsintigdlit, 18 tugdlialo
sapate táussumanītutdlo untritilingnik arfinek-pingasunigdlo ku-
lingnik tûsintigdlit, sorssungnermut sákulersorsimassut. 19 táu-
ua kúnge kivfartorfigât, Jûtame tamarssuarme igdlokarfingne
piliugalingne kúngip unîngatitai nautsorssornagit.

kapitalit 18.

1 kúng. 22, 2–35.

Jûsavfat Aagalo Israîlip kúngia Sèriamiunut sorssokatigígsut.
Aaga sorssungnerme tokutaussok.

1 Jûsavfat pisôrssuángorpok atarkinartorssuángordlunilo; Aa- 17,5.
amutdlo ningáussiúpok. 2 ukiutdlo kavsínguit nângmata, Sa- 1 kúng. 22,2.
mâriamut aterpok Aagamut; Aagalo savanik ugsingnigdlo per-
agssuarnik tokutsivok pigdliutigalugit táussumúnga inungnutdlo
gissainut; kimigîserfigâlo Râmûtimut Gîliatimītumut majuarkuv-
lugo; 3 Aaga Israîlip kúngia Jûsavfámut Jûtap kúngianut okar-
ok: autdlakatigiumavinga Râmûtimut Gîliatimītumut? akivâ:
gtut písaunga, ínugtákalo ínugtagtut písáput, sorssungnerme 2 kúng. 3,7.
katigísavavtigit. 4 Jûsavfatdlo ãma Israîlip kúngianut okarpok:

kapitalit 19.

Jigûp takordlûissup Jûsavfat agpisalûkâ. erкartûssissunik Jûsavfat ivertitsissoк.

1 Jûsavfatdle Jûtap kúngia Jerûsalâmut igdluminut erкigsi-
1 kúng. 16,1. -dlune uterpoк. 2 tauvale Jígô Hanânip ernera takordlûissoк
anivoк pâriartordlugo, kúngimutdlo Jûsavfámut oкarpoк: iluaitsoк
ikiúsaviuk Nâlagkavdlo ûmigssortai asavdlugit? tamána pivdlugo
Nâlagkap níngangnerata кulangerpâtit. 3 taimáitoк ajúngitsu-
-lianik navssârfigineкarputit, orpigssuarmiuliat nunamit pérsala-
-kit, ũmatitdlo nakimaitdlisaragko Gûte ujardlugo.
4 Jûsavfat tauva Jerûsalâme uníngavoк; inuitdlo akornanut
kingumut anivoк Bêrsâpamit Eivfarâp кáкâ tikitdlugo, Nâlagka-
-mutdlo sujuaissaisa Gûtiánut utersarpai. 5 erкartûssissunigdle
nuname ivertitsivoк Jûtap igdloкarfîne igpiliugalingne tamane
igdloкarfît tamákerdlugit; 6 erкartûssissunutdlo oкarpoк: misig-
5 Môr. 1,17. -ssoritse кanoк-iliortuse, inuk tunârinago Nâlagardle tunârdlugo
erкartûssísagavse, táussuma najortarmase erкartûssissarnivsine.
7 mãnalo Nâlagkamik mianeringningneк ilivsínîkile; misigssorнig-
5 Môr. 32,4. -sârdluse pigitse, Nâlagaк Gûterput iluáissuseкángingmat imaкa
5 Môr. 10,17; ap.sul. 10,34; Gal. 2,6. táunáussusianik soкutigingningnane pajugúmigdlûnît tigusisanane.
8 ãma Jerûsalâme Jûsavfat ivertitsivoк Lívíkut palasitdlo ilaínik
Israîlíkutdlo sujuaissaкatigîgsortainut nâlagaussut ilainik Nâlagkap
erкartûssíssutigerкussai saкitsautitdlo suliarerкuvdlugit; Jerûsalê-
-milo uníngatípai; 9 inápailo oкardlune: imailiúsause Nâlagaк mia-
-neralugo perкusersuitdluse ũmativsigutdlo ilumôrdluse: 10 sulu-
-saut nalingínaк ilivsínut sarкangiúneкarpat кatángutivsínit igdlo-
5 Môr. 17,8. -кarfingmingne uníngassunit, augdlûnît aoкatânut inatsisitdlûnît
inássuteкatainut ilerкorerкussanut erкartûssisigerкussanutdlo er-
-кartûssíssutigissariaкarpata, navsuiaivfigísavase Nâlagkamut pi-
-dlagagssauterкunagit níngangnerdlo ilivsínut кatángutivsinutdlo
nagdliuterкunago; taimailiúsause, tauva pitdlagagssautísángilase.
11 atalo, Amâria palasiuneк ilivsínut nâlagáusavoк Nâlagkap pissu-
-tigerкussai tamaisa pivdlugit, Sipâtialo Ismaîlip ernera Jûtap
inoкutiligtainut sujulerssuissoк [nâlagáusavoк] kúngip píssutiger-
-кussai tamaisa pivdlugit; misigssuissutdle Lívíkut kivfartortig-
-savase. tugpatdlerdluse taimailioritse; ajúngitsoк Nâlagkap ua-
-júsavâ.

kapitalit 20.

Amuníkut Mûapíkutdlo Jûsavfatip ajugauvfigigai.

1 kingornagut Mûapip kinguai Amunivdlo kinguai inuiaĸa-
mik ilait ilagalugit Jûsavfámut sorssugkiartorput. 2 Jûsavfatdlo
unaerfigiartorpât oĸardlutik: ilingnut pitoráuput ujameriarujug-
uit ímap ungatânit Sêriamit, ata, Hâtsatsûn-Tâmarime, tássa 1 Mór. 14,7.
gkatîme, ítut. 3 ersilerdlune tauva Jûsavfatip kîne sâgtípâ
lagaĸ ujardlugo, tsíngíniarfigssardlo tordlulautigâ Jûtamut ta- 1 kúng. 21,9;
arssuarmut. 4 Jûtákutdlo katerssorput Nâlagaĸ ujarumavdlugo, Esr. 8,21.
avdlo igdloĸarfînit tamanit aggerput Nâlagaĸ ujariartordlugo.
ûsavfatdlo Jùtákut Jerûsalâmiutdlo ilagît akornáne ĸeĸarpoĸ
lagkap igdluane silardlertâp sâne 6 oĸardlunilo: Nâlagaĸ, su-
aissavta Gûtiat, ivdlit táunáungínerpit Gûte ĸilangmiussoĸ?
mángitsut nâlagauvfînut tamanut ivdlit nâlagauvutit; agssang-
iput píssaut artorssajuíssutdlo, sângnilo ataginaussoĸángilaĸ; 1 nal. 29,12.
dlit, Gûterput ûmâ, nunap matuma inue ĸimâtíngínerpigit ínug-
vit Israîlíkut sujornatigut nunalo túniutdlugo Aaperâp asassavit
guainut nâgssáungitsumik? 8 tássanilo ineĸardlutik tássane i-
ngnut ivdlernartûtiliorput aternut pigititdlugo oĸardlutik: 9 per- 6,28;
luk uvavtínut nagdliugpat, pana erĸartûssutaussoĸ toĸorarner- 1 kúng. 8, 33 tt.
lûnît kângnerdlûnît, igdlup matuma sâne ĸeĸásaugut kînavitdlo
e, arĸit igdlume matumane ingmat, ilingnutdlo nivdliásau-
t angnikitdliornivtíne, tauva tusarnigdlutitdlo ánáussiumârputit.
nânalo takuvat, Amunip kinguai Mûapíkutdlo Sîarivdlo ĸáĸâ-
iut, Israîlíkúnut ingerdlavigerĸúngisatit Egivtinimit aggermata 5 Mór. 2,9. 19.
saĸiatdlagputdlo nigordlugit nungutitdlarnagitdlo —, 11 táukuame
lerpâtigut, aggeramik anisíkiartordluta pigissangnit uvavtínut
ititangnit; 12 Gûterput-â, erĸartûssivigiumángiligit? mássa u-
gut ujameriarujugssuit uko uvavtínut pitoráutut artorpavut na-
lerdlutalo ĸanoĸ písassugut; ilingnutdle issivut sangmíput.
13 Jûtákutdlo ilûngarmik Nâlagkap kînâta sâne ĸeĸartut, ĸitor-
ânguit nuliaitdlo erneritdlo âma.

14 Jagâsialilo Mátanjap ernerata Jîlip ernerata Binaiap er-
erata Saggariap ernera Lîvíkûssoĸ Aasavfip kinguaisa ilât Nâ-
gkap anernerata ĸulangermane ilagît akornánîtitdlune 15 oĸarpoĸ:
nerarítse, Jûtákut ilûngavse Jerûsalâmiussusilo kúngilo Jûsavfat;
a oĸarpoĸ Nâlagaĸ ilivsínut: ujameriarujugssuit táuko sujôrá-
sutiginagitdlo ánilârutigísángilase; mássa ilivse sorssugtûngilase,

Gûtile sorssugtûvoĸ. 16 aĸago táukunúnga atísause, ata, Sitsip
majuariágut majuartut; nâpísavasilo ĸôrĸup isuane, Jèruitdlip
puilassuitsuata akiane. 17 ilivse sorssugtugssáungilase tamatumûna
2 Môr. 14,13. ĸeĸarsínardluse unînásassuse Nâlagkavdlo ilivsínik ánáussiniarnera
takuniardlugo, Jûtákut Jerûsalâmiutdlo ukorsê: sujôranase ânilâr-
-nasilo, aĸago aniniaritse pâriartordlugit, Nâlagkap najorpâse.
18 tauva Jûsavfat kînaminik nunamut sikigpoĸ, Jûtákutdlo Jerû-
-salâmiutdlo tamarmik patdlorput Nâlagkap kínâta sânut, Nâlagu
patdlorfigalugo; 19 Lívíkutdlo Kâgatíkûssut Kôrákûssutdlo nikúput
Nâlagaĸ Israîlip Gûtia únersiutigalugo nipitôrssuarmik. 20 aĸa-
-gúkut makiârdlutik Tîkuap puilassuitsuanut aníput; anilernatdlo
Jûsavfat tássane ĸeĸarpoĸ oĸardlune: tusarsinga, Jûtákut Jerûsa-
-lâmiutdlo ukorsê, Nâlagkamut Gûtivsínut ugperitse, tauva su-
-lajangersitáusause; pruvfîtai ugperisigik, tauva pivdluássause
21 inuitdlo isumalioĸatigai Nâlagkamigdlo erínersârtugssanik iver-
-titsivdlune, táukua únersiutigísagât ivdlernartunik ássuarsimavdlu-
tugs. 106,1; -tik; sákoĸartutdlo sujornatigut savssariartorunik oĸásassut: Nâla-
136,1. -gaĸ ĸutsavigisiuk, isumagssuinera nâgssáungingmat. 22 pilerià-
-dlarmatalo ĸîmagtardlutik únersiutigingnigdlutigdlo, Amunip ki-
-nguai Mûapíkutdlo Sîarivdlo ĸáĸâmiut Jûtamut pitoráutut Nâlagkap
ĸoĸagssîssunut terdlinganêrsípai perdlugtitdlugitdlo. 23 Amunip
kinguai Mûapíkutdlo Sîarip ĸáĸâta inuinut akerartulerput uter-
-navêrsardlugit nungutitdlardlugitdlo; Sîarivdlo inue núngutaera-
-míkik ikiortigîlerput ingmingnut aserordlutik. 24 Jûtákut puila-
-ssuitsup ĸinerdlerfianut tikiúkamik, ujameriagssuit ĸiviarpait:
sunauvfa timit toĸungassuínait nunamut ordlusimassut, anigúisi-
-massoĸángilaĸ. 25 Jûsavfativdlo ínugtaisalo paggatigissagssanik
ujajaivfigiartoramíkik, navssârfigait perpagssuarnik, peĸutinigdlo
timit toĸungassut pínik erdlingnartulianigdlo, ingmingnutdlo tigu-
-ssaĸarput ardliartitdlutik; uvdlutdlo pingasut paggatigissagssat
ujajaivfigait, amerdlaĸingmata. 26 uvdlut sisamât ĸôrĸumut ner-
-suivfingmut katerssorput; Nâlagaĸ tássane nersoramíko, najugaĸ
tamána ĸôrĸumik nersuivfingmik atserpât uvdlumimut agdlât.
27 uterput tauva Jûtap Jerûsalâvdlo angutitait tamarmik Jûsavfat
sujulerssortigalugo; Jerûsalâmut uterput tipaitsugdlutik, Nâlagkap
ĸíngarssortimingnik tipaitsugtingmatik; 28 Jerûsalâmutdlo iserput
kúkilagutilingnik kúkilagtaríssanigdlo ĸardlortáussuarnigdlo nipiler-
14,18; -ssordlutik, Nâlagkap igdluanut pivdlutik. 29 Gûtimitdlo ersineĸ
17,10. nálagauvfingnut nunanîtunut tamanut tugpoĸ, tusaramíko Nâlagkap

'aîlip kíngarssortainut sorssugtoĸ; 30 Jûsavfativdlo nâlagauvfia
ingaveĸarpoĸ, Gûtiata unîngaveĸartingmago avatânîtunit pine- 14,6;
ásaersitdlugo. 15,15.

31 Jûsavfat Jûtamut kúngiuvoĸ; pingasunik ĸulilingnik tatdli- 1kúng.22,42.
ıanigdlo ukioĸardlune kúngíngorpoĸ, ukiutdlo mardlungnik ĸu-
gdlit tatdlimatdlo kúngiuvoĸ Jerûsalâme; arnâta aterâ Asûpa
igîp pania. 32 angúme Aasap avĸutâ ingerdlavigalugo saĸivoĸ 1kúng.22,43.
;ornago, Nâlagkap iluarissânik iliordlune. 33 taimáitoĸ kingig-
inguit pêrsíneĸángitdlat, inuit ũmatitik sule nakimaitdlisarsimá- 1kúng.22,44.
gingmatigik sujuaissamik Gûtiánut sâgtitdlugit. 34 Jûsavfámik
alugtuarissagssat avdlat, sujugdlîtdlo kingugdlîtdlo, tássa-uko 1kúng.22,46.
llagsimassut Jîgûp Hanânip ernerata iliornernik agdlagaine Is- 19,2.
ıîlip kúngînik agdlagkanut ilaliúsimassune. 35 kingornagut
savfatip Jûtap kúngiata iligilerpâ Agâsia Israîlip kúngia, táuna 1kúng.22,50.
noĸ-iliornermigut iluaitsoĸ. 36 iligilerpâ umiarssualioĸatigiu-
ıavdlugo Tarsisilianik; umiarssualiorputdlo Eitsiun-Gîperime.
Eliâsarile Dûtâvap ernera Marîsamio Jûsavfâmut takordlûgker-
sârpoĸ oĸardlune: Agâsia iligileragko, Nâlagkap sanâtit alig-
orpai. umiarssuitdlo aserorput Tarsisimut ingerdlasînaujung- 1kúng.22,49.
aerdlutik.

kapitalit 21.

Jôrât Jûtame kúngiussoĸ; ĸatángutine toĸúkai; inuit Gûtipilugsiortíkai; Elia agdlagarsivfigigâ; nápáumik perdlugtitauvdlune toĸussoĸ.

1 Jûsavfatdlo sujuaissaminut înarpoĸ, sujuaissanilo ilissaoĸa- 1kúng.22,51.
igai Dâvip igdloĸarfiane; Jôrâtdlo ernera kúngíngorpoĸ kingo- 2 kúng. 8,16;
ârdlugo. 2 ĸatángutigai uko Jûsavfatip ernere: Asaria, Jigîale, 1 nal. 3,11.
ggaria, Asaria, Miggaitdle, Savfâtia; táuko tamaisa Jûsavfatip
raîlip kúngiata ernerai. 3 angutâta tunivai tunîssutinik amer-
lasûnik, sîlviussunigdlo kûltiussunigdlo erdlingnartulianigdlo, ig-
loĸarfît igpiliugagdlit Jûtamîtut ilait ilángutdlugit; nâlagauvfigdle
râmut túniúpâ, táuna angajugdliungmat. 4 angúme nâlagauv-
ıanut Jôrât ivertíkame píssagtitdlunilo, ĸatángutine tamaisa pa-
ıamik toĸúpai Israîlivdlo nâlagaisa ilait ãma.

5 pingasunik ĸulilingnik mardlungnigdlo ukioĸardlune Jôrât 2 kúng. 8,17.
ingíngorpoĸ, ukiutdlo arfineĸ-pingasut kúngiuvoĸ Jerûsalâme.
sraîlip kúngîsa avĸutât ingerdlavigalugo saĸivoĸ, sôrdlo Aagákut 2 kúng. 8,18.
ortut, Aagap pania nuliarigamiuk; Nâlagkavdlo iluaríngisânik

2 kúng. 8,19. iliorpoκ. 7 Nâlagkavdle aserorumángilai Dâvip inoκutai angerusa
2Sâm.7,12ff; píssutigalugo Dâvimut angerutigissane, sôrdlulo oκarame táunu
1kúng.11,36. ernerilo nanerússamik tuniumavdlugit uvdlut nungutdlugit. 8 inû-
2 kúng. 8,20. -titdlugo Eitumíkut tunússíput Jûtákúnut nâlásaerdlutik, kúngi-
2 kúng. 8,21. -migdlo ingmingnut ivertitsíput. 9 taimáitumik Jôrât tássung-
-narpoκ nâlagartane ilagalugit κamússuitdlo tamaisa nagsardlugit;
únuautitdlugulo pikivdlune Eitumíkut perdlugtípai avatangermiut
2 kúng. 8,22. κamússuisalo nâlagait táputdlugit. 10 Eitumíkutdle tunússiuarput
Jûtákúnut nâlásaerdlutik uvdlumimut agdlât; tauvalo Lipnamiut
tunússípútaoκ uvdlune táukunane nâlásaerdlugo, Nâlagaκ sujuai-
-ssame Gûtiat κimangmago. 11 Jûtap κáκaine táuna âma kingig-
-túngualiorpoκ, Jerûsalâvdlo inue uverssartípai Jûtákutdlo tamar-
-titdlugit.

12 tauvale agdlagarsivoκ Eliamit pruvfîtimit imáitumik: imá
oκarpoκ Nâlagaκ Dâvip sujuaissavit Gûtia: saκigavit Jûsavfatip
angúpit avκutai ingerdlaviginagit Aasavdlûnît Jûtap kúngiata av-
-κutai ingerdlaviginagit, 13 Israîlivdle kúngísa avκutât ingerdlav-
-galugo saκigavit, Jûtákutdlo Jerûsalâvdlo inue uverssartíkagkit
Aagap inoκutai uverssarnerisigut íssuartitdlugit, κatángutititdlu
angúpit inoκutai ilingnit ajúngínerugaluartut âma toκúkagkit, 14 ta
tamána pivdlugo Nâlagkap ínugtatit κitornatitdlo nuliatitdlo pe-
-κutititdlo tamaisa perdlugtitsivigiumârpai perdlungmik angisûmik
15 ivdlitdlo nápautinik amerdlasûnik, erdlavingnit nápartitdlutit
erdlavisit anitdlagserdlugit nápáumit uvdlut tamaisa sualugtíkiar-
-túsassumit.

16 Nâlagkap tauva Jôrâmut pilerisârpai Filisterit anernera:
Arâpiamiutdlo anernerat, Aitiûpiamiut sanilîsa; 17 táukualo Jûti
majuarfigât κerdlertoruvfigalugulo, peκutitdlo kúngip igdluane na-
-nissaussut tamaisa autdlarúpait ernerilo nuliailo táputdlugit: av-
-dlamik erneκángilaκ amiákûssumik, kisiáne Jûagarsimik ernine
nukardlersânik. 18 tamákualo tamarmik kingornatigut Nâlagkap
perdlugtípâ erdlavîsigut nápáumik naligssaκartitagssáungitsumik.
19 uvdlut tamaisa sualugtíkiartorpoκ, ukiuvdlo áipâ nâlermat, er-
-dlavê nápautâgut anitdlagput, igpigissaκardlunilo ajortorssuarmik
16,14. toκuvoκ; ínugtaisalo ikivkaiviliûtíngilât, sôrdlo sujuaissai ikivkai-
-viliûkitik. 20 pingasunik κulilingnik mardlungnigdlo ukioκardlune
kúngíngorpoκ, ukiutdlo arfineκ-pingasut kúngiuvoκ Jerûsalâme
maκaissineκarnane toκuvoκ; Dâvip igdloκarfiane iliverpât. ki-
24,25. -ngitdle iliveκarfiánut pisínago.

kapitalit 22.

Agâsia Jûtame kúngiussoĸ. Atâliamik.

1 Jerûsalâp inuisa Agâsia ernera nukardleĸ táussumúnga kingo-
ârtigititdlugo kúngíngortípât, angajugdliussut tamaisa katerssat 2 kúng. 8,24.
ngmârfingmut Arâpiamiut aggeĸataisa toĸungmatigik; Agâsia Jôrâp 21,16.
itap kúngiata ernera tauva kúngíngorpoĸ. 2 sisamanik ĸulilingnik 2 kúng. 8,26.
ardlungnigdlo ukioĸardlune Agâsia kúngíngorpoĸ, ukiordlo atau-
ieĸ kúngiuvoĸ Jerûsalâme; arnâta aterâ Atâlia Oúmerip ernutâ.
Aagákut avĸutait ingerdlavigalugit âma táuna saĸivoĸ, arname
ijúnersormane iluaitsuliorĸuvdlune; 4 Nâlagkap iluaríngisânik i-
iorpoĸ, sôrdlo Aagákut, táuko sujúnersortigigamigit angúme to-
ĸunerata kingornagut aserûtigssaminik. 5 táukuátaoĸ sujúner-
iormáne Jôrât Aagap ernera Israîlip kúngia Hâsailimut Sêriap 2 kúng. 8,28.
ingianut sorssugkiartoĸatigâ Râmûtime Gîliatimîtume; Sêriamiut-
llo Jôrât unatarpât; 6 tauva táuna uterpoĸ nakorsartíkiartordlu- 2 kúng. 8,29.
ie Jisrîlime unatarneĸarnine píssutigalugit, unatarmáne Râmame,
âsaile Sêriap kúngia sorssugkamiuk; Asarialo*) Jôrâp ernera Jûtap
ûngia aterpoĸ takusardlugo Jôrât Aagap ernera Jisrîlimîtoĸ,
âparsimangmat. 7 Gûtimitdle Agâsiap aserornera pivoĸ, Jôrâmut
iartortitdlugo; tikiúkame Jôrât aneĸatigâ Jîgûmut Nimsip erne- 2 kúng. 9,2 ff.
ranut, Nâlagkap tanitânut Aagákut pîarĸuvdlugit; 8 Aagákutdlo
igûp erĸartûkamigit, Jûtap nâlagai Agâsiavdlo ĸangiai Agâsiamut
ivfartortut nâpípai toĸutdlugitdlo; 9 Agâsialo ujarmago, tiguvât
amâriame issertorsimassoĸ, Jîgûmutdlo âtdlugo toĸúpât iliver-
dlugulo, oĸaramik: Jûsavfatip ernera tamássa, Nâlagkamik ujar-
ilersup ũmámigut ilũngardlune. Agâsiavdle inoĸutai ilaĸángitdlat
ilagauvfingmut ivertísínaussumik.

10 Atâliap Agâsiap arnâta takugamiuk erne toĸusimassoĸ, 2 kúng. 11,1.
ikivoĸ kúngitdlo kinguait tamaisa Jûtap inoĸutaisa ilait pîardlugit.
11 Jûsapiativdle, kúngip paniata, Jûarse Agâsiap ernera tiguvâ 2 kúng. 11,2.
gdligdlugo kúngip ernerisa toĸutaussut akornânit, táunalo mi-
iugtitsissâlo inínguamut sinigtarfingmut pisitdlugit; Jûsapiativdlo,
úngip Jôrâp paniata, Jûjatâp palasip nuliata, Agâsiap najaging-
mane, Atâliamit issertorpâ, táussumúnga toĸúnavêrsitdlugo;
táukunanîtdlune Gûtip igdluane ukiut arfinigdlit issertorsimavoĸ; 2 kúng. 11,3.
tâliale nunamut kúngiussoĸ.

*) imáisagaluartoĸ: Agâsia.

kapitalit 23.

Jûarse Jûjatâp palasip kúngíngortíkâ. Atâlia toĸúkât. Bâlivdlo igdlua inguvterdlugo.

2 kúng. 11,4. [1] ukiut arfineĸ-áipãne Jûjatâp píssagtitdlune ilaserai uko
untritilingnut nâlagaussut: Asaria Jerugâp ernera Ismaîlilo Juánâp
ernera Asarialo Oupatip ernera Magasîalo Ataiap ernera Elisâv-
-fatdlo Siggerip ernera, ingminut angersitdlugit; [2] Jûtalo angalav-
-figalugo Lîvíkut Jûtap igdloĸarfînit tamanit katerssorpait Israî-
-líkutdlo inoĸutiligtaisa nâlagait Jerûsalâmutdlo pivdlutik; [3] katí-
-simassutdlo tamarmik Gûtip igdluane kúnge angerfigât; táuko-
-núngalo oĸarpoĸ: ârit, kúngip ernera kúngiúsavoĸ, sôrdlo Nâ-
-lagaĸ oĸalugsimassoĸ Dâvip ernere pivdlugit; [4] tássa ĸanoĸ-
2 kúng. 11,5. iliornigssarse: ilavse pingajue sapâtíkut kivfartûteĸartut palasit
Lîvíkutdlo ilait avdloriussane matuîssartûsáput; [5] pingajue kúngip
igdluanîsáput, pingajue túngaviup isâvfianîsáput; inuitdlo ilûngar-
-mik Nâlagkap igdluata silardlînîsáput; [6] Nâlagkavdle igdluanut
avdlanik isertoĸásángilaĸ, kisiáne palasinik Lîvíkúnigdlo kivfar-
-tortunik; táuko isísáput ivdlernartûgamik; inuitdlo ilûngarmik
Nâlagkap isumagerĸussai isumagísavait; [7] Lîvíkutdlo kúnge avá-
2 kúng. 11,8. -tangísavât kaujatdlagdlugo, nalingínaup sákune tigumiaralugit.
kinalo igdlumut isertoĸ toĸúneĸásavoĸ; kúngilo ilagiuarsiuk, ise-
-rângatdlo anissarângatdlo. [8] Lîvíkutdlo Jûtákutdlo ilûngarmik
2 kúng. 11,9. taimardluínaĸ iliorput, sôrdlo Jûjatâ palase inatsissoĸ; nungut-
-dlutik angutitatik ilaserait, kivfartûteĸartugssatdlo sapâtíkut kiv-
-fartûteĸángitsugssatdlo sapâtíkut, sivnîssoĸatigît Jûjatâp palasip
2kúng.11,10. kivfartorungnaersíngingmagit. [9] Jûjatâvdlo palasip untritilingnut
nâlagaussut tunivai ĸalugiussanik avssêrĸanigdlo erĸornavêrĸut-
-nigdlo kúngip Dâvip pigissaraluinik Gûtip igdluanîtunik. [10] inuit-
2kúng.11,11. -dlo tamaisa ĸeĸartípai, nungutdlugit sákuinik tigumiartitdlugit.
igdlup sanerânit talerpiata tungânîtumit igdlup sanerânut sâmiata
tungânîtumut, tunissivingmut igdlumutdlo sangmisitdlugit, kúngi-
2kúng.11,12. -mik kaujatdlaisitdlugit. [11] kúngivdlo ernera tauva anisípât ná-
5 Mõr. 17, -ĸorússuarmigdlo ivertitsivigalugo nalunaiáumigdlo tunivdlugo kú-
18. 19. -ngíngortitdlugo; Jûjatâvdlo ernerisalo tanípât, oĸarputdlo: kúnge
inûgile.
2kúng.11,13. [12] inuit nipât Atâliap tusaramiuk, táukua arpagdlutigdlo kúnge
únersiutigigât, inungnut Nâlagkap igdluanîtunut iserpoĸ; [13] takung-
2kúng.11,14. -nigkamilo, sunauvfa kúnge tungmarfiliautimine ĸeĸartoĸ iseriáne
nâlagaussutdlo ĸardlortáussuitdlo kúngimîtut, nunavdlo inue tu-

narmik tipaitsugdlutik ĸardlortáussuarnik ĸardlortartut, erínerârtartutdlo nipilerssûtigdlit únersiutigingnerĸussissut; tauva Atâiap ánorássane aligpai oĸardlunilo: pikigtitsineĸ, pikigtitsineĸ.
Jûjatâvdle palasip untritilingnut nâlagaussut sákutûnut ivertitat 2kúng.11,15.
erĸuvai oĸarfigalugit: aniseĸisiuk siagtitanut ilutitdlugo, kinalo
ussuminga malingnigtoĸ panamik toĸúneĸásavoĸ. mássa palase
arpoĸ: Nâlagkap igdluane toĸúsángilarse. [15]agssamingnigdlo
gtitsivigingmáne ĸimugtuarssuit isâvfiata kúngip igdluanītup i- 2kúng.11,16.
ertariânut iserpoĸ, tássanilo toĸúpât.
[16]tauva Jûjatâp inuit tamaisa kúngilo peĸatigîgsitdlugit ing- 2kúng.11,17.
ninut angersípai, Nâlagkamut ínugtaritíkumásassut. [17]inuit ilũ-
igarmik tauva Bâlip igdluanut iserput inguvterdlugulo, tunissi- 2kúng.11,18.
iutailo inûssaliartailo navdlorpait, Mátânilo Bâlip palasertâ to-
úpât tunissivît sãne. [18]Nâlagkavdle igdluanut Jûjatâ takusai-
sunik ivertitsivoĸ, palasinut Lîvíkúnutdlo nâlagtigititdlugit, táuko
ávip ingmíkôrtiterai Nâlagkap igdluanut, tunissutinik ikivkagag- 1 nal. 24,3.
sanik Nâlagkamut pigdlîssarĸuvdlugit, sôrdlo Môrsasip inatsi-
aine agdlagsimassoĸ, tipaitsugdlutik erínersârdlutigdlo Dâvip
dagkersûtai migssiliordlugit; [19]matuîssartutdlo Nâlagkap igdluata
ávfînut ĸeĸartípai, sumik nalingínarmik mingugtítut iserterĸu-
agit. [20]untritilingnutdlo nâlagaussut akimarnitdlo inungnutdlo 2kúng.11,19.
dagaussut nunavdlo inue tamaisa ilaseralugit kúnge atertípâ
âlagkap igdluanit, isâvfíkutdlo portusũkut kúngip igdluanut
erput; kúngilo igsiavfingmut ĸilâlingmut nâlagauvfiup pianut
gitípât. [21]nunavdlo inue tamarmik tipaitsugput, igdloĸarfing- 2kúng.11,20.
nilo uníngaveĸarput, Atâlia panamik toĸúkamíko.

kapitalit 24.

arse Jûtame kúngiussoĸ. Nâlagkap igdlua iluarsarât. Jûjatâ palase toĸussoĸ.
Jûarse Gûtipilungnut sâgkame pitdlarneĸartoĸ.

[1]arfineĸ-mardlungnik ukioĸardlune Jûarse kúngíngorpoĸ, u- 2kúng.11,21.
ĸiut sisamanik ĸuligdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; arnâta aterâ 2 kúng. 12,1.
ipia Bêrsâpamio. [2]Jûarse Nâlagkap iluarissânik iliorpoĸ Jûjatâp 2 kúng. 12,2.
alasip uvdlue tamaisa. [3]Jûjatâp mardlungnik nuliarsarmane
itornartârpoĸ ernernigdlo paningnigdlo.
[4]kingornagut Jûarse ũmámigut isumaliorame Nâlagkap igdlua
utãngortíkumavdlugo, [5]palasit Lîvíkutdlo katerssorpai oĸarfiga- 2 kúng. 12,
lugitdlo: Jûtap igdloĸarfînut anivdluse aningaussanik katerssui- 4 tt.

-gitse Israîlíkúnit tamanit Gûtivse igdluata iluarsautigssainik uki-
nungutdlugit, nukingísausilo tamatumínga; Lîvíkutdle nukin-
-ngitdlat. [6]kúngip tauva Jûjatâ palasiunex xaerxuvà oxaú-
-galugulo: suua pivdlugo Lîvíkut misigssúngiligit, Môrsasip Ni-
2 Mór. 30, -lagkap kivfâta Israîlíkutdlo ilagît tunissutigerxussait ârxuvdlu-
12 tt. Jûtamit Jerûsalâmitdlo nalunaiautip tovxanut? [7]mássa Atália
iluaitsorssûp ernerisalo Gûtip igdlua ínardliortípât; ivdlernartu
Nâlagkap igdluata pê tamaisa agdlât Bâlinut piliúpait. [8]ki-
-ngilo perxussingmat igdlerfiliorput atautsimik ilivdlugulo Nâlagka
igdluata isâvfiata silatânut; [9]Jûtamilo Jerûsalâmilo nalunaerpa
Nâlagax âtsivigerxuvdlugo tunissutinik Môrsasip Gûtip kivfâ
2 Mór. 30, puilassuitsume Israîlíkúnut perxússutigissainik. [10]nâlagaussut u-
12 tt. -marmik inuitdlo ilûngarmik tauva tipaitsugput, âtsivdlutigdlo ig-
-dlerfik ilioraivfigât ulivkârserdlugo. [11]igdlerfigdlo Lîvíkutigut ine-
-xartugssángorâugat kúngip takusaissûtitainut, aningaussatdlo a-
2kúng.12,10. -merdlasûngortut takussarângamíkik, kúngip agdlagtartua pala-
-siuneruvdlo takusaissûtitâ tikiútaraut igdlerfigdlo imaerdlugo, u-
-guvdlugulo inânut utertítarpât; uvdlut nungutdlugit taimailior-
-taramik, aningaussanik perpagssuarnik katerssuíput. [12]kúngivdl
2kúng.12,11. Jûjatâvdlo túniúpait suliarissariaxartunik suliagssalingnut Nâlagka
2kúng.12,12. igdluane kivfartortunut, ujarxanigdlo avguissunik sanassunigdl
sulissugssarsíput Nâlagkap igdluanik nutângortitsissugssanik, ima
savingmik kangnúsangmigdlo sánarigsunik [sulissugssarsíput] Ni-
-lagkap igdluanik iluarsaissugssanik. [13]sulíput tauva suliarissa-
-riaxartunik suliagssagdlit, iluarsagagssatdlo iluarsiartorput sar-
-neratigut; Gûtip igdlua piorsarpât xajangnaitdlisitdlugulo. [14]ine-
-ramigdlo aningaussat sivnerussut kúngip Jûjatâvdlo sânut ipait.
tauvalo pexutiliorput Nâlagkap igdluata pigssainik, pexutinik kiv-
-fartûtigssanik pigdlîssutigssanigdlo ajánguajânigdlo igssoraivfing-
-nigdlo kûltiussunik sîlviussunigdlo; tunissutinigdlo ikivkagagssanik
Nâlagkap igdluane kipisuitsumik pigdlîssarput Jûjatâp uvdlue
1 Môr. 35,29. tamaisa. [15]Jûjatâ utorxángorame inûnerminigdlo nâmagsisimar-
-dlune toxuvox; untritilingnik pingasunigdlo xulilingnik ukioxarpox
toxugame. [16]iliverpât Dâvip igdloxarfiane kúnginut ilivdlugo,
ajúngitsuliormat Israîlime Gûtimutdlo igdluanutdlo.

[17]Jûjatâvdle toxunerata kingornagut Jûtap nâlagai tikiúpu
patdlordlutigdlo kúngimut; tauva kúngip nâlagpai; [18]Nâlagka
sujuaissamik Gûtiata igdlua ximagpât orpigssuarmiuliat Gûtip-
-luitdlo kivfartûtdlugit; níngangnerdlo Jûtamut Jerûsalâmutdl

ɪgdliúpoĸ pitdlagagssáussutât tamána pivdlugo. [19]pruvfîtinik
ɪtdlartitsivigineĸarput Nâlagkamut sângniarĸuvdlutik; nalunaiav-
ìgingmatigdle siúmigsarumángitdlat. [20]Gûtip anernerata tauva erĸ. 6,34;
ɪssaringmane Saggaria Jûjatâp palasip ernera inuit ĸulãnut ĸe- 1 nal. 12,18.
ɪariartorpoĸ oĸarfigalugit: ima oĸarpoĸ Gûte: sôĸ Nâlagkap
ássutai uniorpisigik? pivdluásángilase, mássa Nâlagaĸ ĸimag- 15,2.
ɪavsiuk ĸimagpâse. [21]pikigtitsivfigâtdle, kúngivdlo inangmatik
arĸanik mitdlôrpât Nâlagkap igdluata silardliane. [22]Jûarsip Mat. 23,
ìngip erĸaimángilâ isumagssuineĸ ingminut angutâta Jûjatâp 35. 37.
ərĸorissâ erneralo toĸutdlugo; toĸulerdlune táuna oĸarpoĸ: Nâ-
lagkap issigísavâ aperĸutigalugulo.

[23]ukioĸ nâungmat Sêriamiut katerssat majuarput táussumúnga 2 kúng. 12,
ɪrssugdlutik, Jûtamutdlo Jerûsalâmutdlo tikiutdlutik inuit nâ- 17 tt.
lagait tamaisa aserorpait inungnit pîardlugit; paggatigissarsia-
tigdlo tamaisa Damaskusip kúngianut nagsiúpait. [24]nauk Sê-
riamiut katerssat tikiútut ikigtúnguanik angutitaĸartut, agssainut
ɪimáitoĸ Nâlagkap sákutôrparujugssuit pisípai, Nâlagaĸ sujuai-
ssamik Gûtiat ĸimangmássuk; Jûarsilo erĸartũssutinik nãmagsi-
sitsivigât. [25]táussumánga autdlarmata náparsimangârtoĸ ĸimag-
dlugo, kivfaisa pikigtitsivfigât Jûjatâp palasip ernerisa aue piv- 2kúng.12,20.
dlugit, ínángavianîtitdlugulo toĸúpât; taima toĸuvoĸ; iliverpâtdlo
ɪâvip igdloĸarfiane, kúngitdle iliveĸarfiánut ilíngilât. [26]táussu- 21,20.
múnga pikigtitsissut ukũput: Sâpate Simiãtip arnap Amuníkûssup 2kúng.12,21.
rnera Jûsapatilo Símeritip arnap Mûapíkûssup ernera. [27]ernere
ĸauserpagssuitdlo nanertuissugssat táussumúnga túngassut Gû-
tivdlo igdluata túngavia [iluarsagaussoĸ] tássa-uko agdlautigine-
ĸartut kúnginik agdlagkat sukuiautaine. Amãsialo ernera kúngí- 2kúng.12,21.
ngorpoĸ kingorârdlugo.

kapitalit 25.

Amãsia Jûtame kúngiussoĸ. Eitumíkut saperssisíkai. Gûtipilugsiulersoĸ Nâlagkap pruvfîtâ tusarumanago. pitdlarneĸartoĸ.

[1]mardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸardlune Amãsia 2 kúng. 14,2.
ɪúngíngorpoĸ, ukiutdlo mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-sisamatdlo
ɪúngiuvoĸ Jerûsalâme; arnâta aterâ Jûátâne Jerûsalâmio. [2]Nâ-
lagkap iluarissânik iliorpoĸ, taimáitoĸ ũmámigut ilumôrane. 2 kúng. 14,3.
nâlagauvfingme aulajangersíkame, kivfane kúngimik angúminik 2 kúng. 14,5.
oĸutsissut toĸúpai; [4]ĸitornaitdle toĸúngilai, sôrdlo inatsisine 24,25. 2 kúng. 14,6.

Môrsasip agdlagaine agdlagsimassoĸ, Nâlagkap inássutigissâ imai-
5 Môr. 24,16. -toĸ: angajorĸait toĸúneĸásángitdlat ĸitornatik pivdlugit, ĸitor-
-naitdlo toĸúneĸásángitdlat angajorĸâtik pivdlugit; kisiáne nu-
-ngutdlutik nangmineĸ ajortuliauserissatik pivdlugit toĸúneĸásáput.
[5]Amãsiap Jûtákut katerssorpai ĸeĸartitdlugitdlo, ingmikut
sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit, tûsintilingnut nâlagaussut un-
-tritilingnutdlo nâlagaussut ingmíkôrtítardlugit, Jûtákut Bínjami-
-kutdlo tamákerdlugit; nautsorssorpailo mardlungnik ĸulilingnik
ukiugdlit ĸângiútutdlo, navssârfigalugitdlo pingasunik untritilingnik
tûsintilingnik ĸinersimassunik sorssungnigssamut anisínaussunik
ĸalugiussamik erĸornavêrĸúmigdlo tigumiartartunik. [6]Israĭlíkutdlo
ilait iligssarsiarai, untritilingnik tûsintigdlit sorssutdlarĸigsut, ta-
-lantinik untritilingnik sílviussunik akilerdlugit. [7]Gûtivdle inu-
-ĸutâta tikiuvfigâ oĸardlune: kúnge ûmâ, sákutût Israĭlíkut pera-
-tiginiaĸinagit, Israĭlíkut Eivfarâvdlûnît kingnai nalingínait Nâ-
-lagkap najúngingmagit; [8]kisiáne ivdlit nangmineĸ autdlarit, tai-
-mailiorit píssagtitdlutitdlo sorssungnigssamut; Gûtip ordlutera-
-navâtit ĸíngarssuissut sãne; mássa Gûte píssáussuseĸarpoĸ ikiu-
-sínauvdlune ordlutitsisínauvdlunilo. [9]Amãsia Gûtip inoĸutânut
oĸarpoĸ: talantitdle untritigdlit Israĭlíkúnut katerssanut túniússaka
ĸanoĸ-iliordlugit? Gûtivdle inoĸutâ oĸarpoĸ: Nâlagkap tunisi-
-nauvâtit tamákunánga amerdlanerssuarnik. [10]tauva Amãsiap
katerssat Eivfarãkut ilait ingminut tikiútut ingmíkôrtípai naju-
-kamingnut autdlarĸuvdlugit; níngangneratdle Jûtamut katsungai-
-leĸaoĸ, najugkamingnutdlo uterput kamangârdlutik. [11]Amãsia
2 kúng. 14,7. píssagtípoĸ, ínugtanilo ingerdlatípai autdlardlune ĸôrĸumut tara-
-jortûmut; Sîarivdlo kinguai saperssisípai, ĸulinik tûsintigdlit
[12]ĸulinigdlo tûsintigdlit Jûtap kinguaisa tiguvait ûmassut autdla-
-rutdlugitdlo ĸaersup ĸârpiânut; ĸaersuvdlo ĸârpiânit nákarting-
-matik tamarssuarmik seĸumíput. [13]katerssatdle Amãsiap sor-
-ssungnermut autdlaĸatigerĸunane utertitaisa Jûtap igdloĸarfé si-
-ssúpait Samâriamit Bît-Hôrunimutdlo kigdligdlutik; inuisalo ilait
pingasunik tûsintigdlit perdlugtípait, ujajaivdlutigdlo amerdlasûnik
paggatigissarsíput.
[14]Amãsia tikiúkame Eitumíkut saperssisísimavdlugit, Sîarip
kinguaisa Gûtê nagsarpai nápartitdlugitdlo Gûtigiumavdlugit; si-
-nilo patdlortarpoĸ tipigigsautigdlîvdlunilo táukunúnga. [15]tauva
Nâlagkap níngangnera Amãsiamut katsungailerpoĸ, pruvfîtimigdlo
5 Môr. 32, 37 tt; autdlartitsivigâ oĸarfigititdlugo: inuiait Gûtê ínugtamingnik ag-

ssangnit ánagtitsíngitsut sôĸ ujarpigit? 16 oĸalûngmanile oĸarfigâ: erĸ. 10,14.
úngimut sujúnersuissûtitauvit? taimaitdle, sôĸ unatásavātit;
ıuva pruvfîtip taimaitípâ oĸardlune: malugilerpara Gûte piler-
ssârtoĸ aserorumavdlutit, taimailioravit sujúnersûtigalo tusaru-
managο.
17 isumaliorêrame Amāsia Jûtap kúngia autdlartitsivoĸ Jûar- 2 kúng. 14,8.
simut Jûagarsip erneranut Jîgûp ernutânut Israîlip kúngianut,
ĸarĸussivdlune: ĸarrît, kînarsivdluta issigisa. 18 Jûarsivdle Is-
raîlip kúngiata Amāsia Jûtap kúngia autdlartitsivigâ oĸarĸussiv- 2 kúng. 14,9.
dlune: orpitsiaup kīnarigsup Lîpanûnimītup sîtere Lîpanûnimê-
ĸáne autdlartitsivigâ oĸarĸussivdlune: panît ernivnut nulíssiutíssuk;
arssavdle nerssutaisa Lîpanûnimītut orpitsiaĸ kīnarigsoĸ avĸuti-
galugo tugdlarpât. 19 oĸarputit: ata, Eitumíkut saperssisíkíka, 2kúng. 14,10.
matigkutdlo makitasũngoravit atarĸerĸutûvutit; mānale igdlungne
nigit, sôĸ perdlugsisíkumavit? ordlutdlásautit, ivdlitdlo Jûtalo
eĸatigalutit. 20 Amāsiale tusarumángilaĸ, Gûtip taimailisingmane 2kúng. 14,11.
gssainut pisitaorĸuvdlugit, Eitumíkut Gûtê ujarmatigik. 21 Jûarse 1kúng. 12,15.
ıraîlip kúngia tauva majuarpoĸ, kînarsivdlutigdlo issigaut, táunalo
.māsialo Jûtap kúngia, Bîtsîmisime Jûtap piane. 22 Jûtákutdle
ıperssisitáuput Israîlíkut sāne ĸimâvdlutigdlo nalingínaĸ tuper- 2kúng. 14,12.
minut. 23 Amāsia Jûtap kúngia Jûarsip ernera Jûagarsip ernutâ 2kúng. 14,13.
ûarsip Israîlip kúngiata tiguvâ Bîtsîmisime; Jerûsalâmutdlo āpâ
erûsalâvdlo ungalorssuata ilâ nákartitdlugo Eivfarâp isâvfianit
ıâvfingmut teĸerĸordlermut, tatdlisut sisamanik untritiligtut ta-
kitigissoĸ. 24 kûltilo sîlvilo tamât peĸutitdlo tamaisa Gûtip ig-
dluane Oupate-Eitumime nanissaussut tiguvai kúngivdlo igdluata
eĸûtai sivnîssugssatdlo sagdloĸítainavêrĸutigititat; Samâriamutdlo
terpoĸ.
25 Amāsia Jûarsip ernera Jûtap kúngia ukiut arĸaneĸ-tatdlimat 2kúng. 14,17.
ıûvoĸ, Jûarse Jûagarsip ernera Israîlip kúngia toĸungmat ki-
ngornagut. 26 Amāsiamik oĸalugtuarissagssat avdlat, sujugdlîtdlo 2kúng. 14,18.
ingugdlîtdlo, tássa-uko agdlagsimassut Jûtap Israîlivdlo kúngînik
gdlagkane. 27 taimanimit Amāsia nigormat Nâlagaĸ malísaerdlugo,
erûsalâme pikigtitseĸatigîgfigât, Lākisimutdlo ĸimâvoĸ; maligtit- 2kúng. 14,19.
dlugule autdlartitsíput Lākisimut, tássanilo toĸúpât. 28 ĸimug-
tuarssungnigdlo āpât; sujuaissainutdlo iliverpât Jûtap igdlo- 2kúng. 14,20.
ĸarfiane.

kapitalit 26.

Usia Jûtame kúngiussoĸ; Nâlagkap pupingnermik patigkâ.

2kúng.14,21; 1 Jûtavdlo inuisa ilũngarmik Usia tiguvât, arfersanilingni
15,1. ukioĸartoĸ táuna, kúngíngortitdlugulo angutânut Amãsiamut ki-
2kúng.14,22. -ngorârtigititdlugo. 2 táussuma Eilût ĸarmarpâ Jûtamutdlo uter-
-titdlugo, kúnge sujuaissaminut ínarmat kingornagut. 3 arfersa-
2 kúng. 15,2. -nilingnik ukioĸardlune Usia kúngíngorpoĸ, ukiutdlo tatdlimanil
ĸuligdlit mardlugdlo kúngiuvoĸ Jerûsalâme; arnâta aterâ Jiggûlia
2 kúng. 15,3. Jerûsalâmio. 4 Nâlagkap iluarissânik iliorpoĸ, taimardluínaĸ sôrdlo
Amãsia angúne iliortoĸ. 5 Gûte ujarpâ Saggaria Gûtip takor-
-dlûgarititainik ilisimassoĸ inûtitdlugo; Nâlagardlo ujaratdlar-
-mago Gûtip pivdluartípâ. 6 anivoĸ Filisterit sorssugkiartor-
-dlugit, Gãtivdlo ungalorssua Javnivdlo ungalorssua Astûtivdlo
ungalorssua nákartípai; igdloĸarfingnigdlo ĸarmaivoĸ Astûtip er-
-ĸâne Filisterinilo. 7 Gûtivdlo ikiorpâ Filisterit agssortorsini-
-ngordlugit Arâpiamiutdlo Guere-Bâlime nunaĸartut Mauniminutdlo.
17,11. 8 Amuníkutdlo Usia pajugutinik tunivât; tusâmassáussusialo piar-
-tuínarpoĸ Egivtinimut agdlât kigdligdlune píssagtípatdlâĸigame.
9 Usia ĸaĸivfilialiorpoĸ Jerûsalâme isâvfiup teĸerĸordliup ĸiane
isâvfiuvdlo ĸôrĸiarfiup ĸâne teĸerĸuvdlo ĸâne patdlingnavérsar-
-dlugitdlo. 10 puilassuitsumilo ĸaĸivfilialiorpoĸ puilassulianigdlo
amerdlasûnik tuggaivdlune nerssutauterpagssuaĸarame naĸigtuanilo
narssamilo; naussorigsaissoĸarpoĸ vîneĸutilerissoĸardlunilo ĸáĸame
Karmalimilo, naussorigsaineĸ nuánarigamiuk. 11 Usia sorssugtug-
-ssanik sákutôrpagssuaĸarpoĸ, sorssungnigssamut anissartunik
katerssákûtârdlutik, nautsorssorneĸarnermíkut amerdlássuseĸartu-
-taussunik, Jîlip agdlagtartup Magasîavdlo misigssuissup naut-
-sorssormatik Hanánia kúngip nâlagartaisa ilât nâlagaralugu.
12 sujuaissaĸatigît nâlagait sorssutdlarĸigsut katitdlugit tamarmik
amerdlássusê tássa mardlungnik tûsintigdlit arfinilingnigdlo ua-
-tritigdlit; 13 táukunúnga nâlagtigititáuput sákutôrpagssuit sor-
-ssugtugssat, pingasunik untritilingnik arfineĸ-mardlungnigdlo tû-
-sintigdlit tatdlimanigdlo untritigdlit, sorssugtut sákutût píssau-
-ssut, kúngimik ikiuissugssat ĸíngarssuissunut. 14 táuko, sor-
-ssugtugssat ilũngaisa, Usiap upalungaersáupai erĸornavêrĸutinik
ĸalugiussanigdlo niaĸorornavêrĸutinigdlo sâgtuaussanigdlo pisigsi-
-nigdlo igdlûtinigdlo. 15 Jerûsalâme igitsíssualiorpoĸ isumalior-
-nartuliaussunik ĸaĸivfiliat teĸerĸutdlo ĸainîtugssanik, ĸarssunik

rĸanigdlo angisûnik igitsisigssanik; tusâmassángorpordlo unga-
gsunut agdlât, tupingnartumik ikiorneĸarame píssagtitserdlune.
ıissagtíkamile ũmatâ makitalerpoĸ aserûtigssaminik: Nâlagkamut 25,19.
timinut perĸuserdlugtulivoĸ Nâlagkap nâlagfiutânut iserdlu-
: tunissivingme tipigigsautigdlîvfingme tipigigsautigdlîumavdlune.
Asariale palase iserpoĸ maligdlugo Nâlagkap palasertainik ar- 1 nal. 6,10.
ıeĸ-pingasunik ĸulilingnik ilaĸardlune, angutinik píkorigsunik;
Usialo kúnge agssortorpât oĸarfigalugo: Usia, ivdlit Nâlagkamut
igigsautigdlîssugssáungilatit, kisiáne palasit Aarunip kinguai,
ıko ivdlernartitaugamik tipigigsautigdlîsavdlutik; ivdlernartũmit
ıt, perĸuserdlugtuligavit atarĸinarsíssutigísanagulo Nâlagkamut
ıtimut. 19 tauva Usia ûmitsagpoĸ pujôrtitsivik tigumiardlugo
ıigigsautigdlîumavdlune; palasitdlo ûmitsautilerai pupingneĸ ĸau-
ne sivkerpoĸ, palasit sãne Nâlagkap igdluane tunissiviup ti-
igigsautigdlîvfiup akiane ititdlugo; 20 Asariavdlo palasiunerup
lasitdlo tamarmik ĸiviarpât sunauvfa ĸaumigut pupigsoĸ; tauva
ısánga anisínasuarpât, nangminerdlo ãma tuaviorpoĸ aniniardlune
ılagkap patingmane; 21 Usialo kúnge pupigsûvoĸ uvdlormut tor- 2 kúng. 15,5.
uvingminut agdlât, náparsímavingme ineĸardlune pupigsoĸ, Nâ-
ıgkap igdluanit pêrsitauvdlune; Jũtâtdlo ernera kúngip igdluanut
ırtitauvoĸ nunavdlo inue erĸartûtdlugit. 22 Usiamik oĸalugtuari- 2 kúng. 15,6.
sagssat avdlat, sujugdlîtdlo kingugdlîtdlo, Isaiap Aamorsip er- Is. 1,1.
ıerata pruvfítip agdlagsimavai. 23 Usialo sujuaissaminut ínarpoĸ, 2 kúng. 15,7.
juaissainutdlo iliverpât narssame iliverfigssame kúngit pigissãne,
.aramik: pupigsoĸ-una; Jũtâtdlo ernera kúngíngorpoĸ kingo-
ârdlugo.

kapitalit 27.

Jũtât Jûtame kúngiussoĸ; Amunikut artorssartíkai.

1 mardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo ukioĸardlune Jũtât 2kúng.15,33.
ıngíngorpoĸ, ukiutdlo arfersanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme;
nâta aterâ Jerûsa Sâtûp pania. 2 Nâlagkap iluarissânik iliorpoĸ,
ımardluínaĸ sôrdlo Usia angúne iliortoĸ, kisiáne Nâlagkap nâ-
agfiutânut iserneĸ ajorpoĸ; inuitdle sule aserûtigssamingnik i-
iorput. 3 Nâlagkap igdlua táussuma isâvfiliorpâ portunermik, 2kúng.15,35.
uvfilivdlo ungalorssua ĸarmaivfigingârpâ; 4 Jûtap ĸáĸâne igdlo- Nîm. 3,26.
ĸarfingnik ĸarmaivoĸ, orpigpagssualingnilo igdlússârssualiortarpoĸ
aĸivfilialiortardlunilo. 5 Amunip kinguaisa kúngiat sorssugpâ,

artorssartingmatigdlo Amunip kinguaisa ukiume tamatumane ta-
-nivât talantinik untritilingnik sîlviussunik kajûssiagssanigdlo kôrit
kulinik tûsintigdlit imainik suaussiagssanigdlo kôrit kulinik tû-
-sintigdlit imainik; taimatut Amunip kinguaisa âma âtsivigât
ukiup áipâne ukiutdlo pingajuáne. [6] Jûtâtdlo píssagtípok, avku-
-tine Nâlagkamut Gûtiminut sangmisíkamigit. [7] Jûtâmik oka-
2kúng.15,36. -lugtuarissagssat avdlat, sorssugtarnerilo tamarmik avkutigissailo
tássa-uko agdlagsimassut Israîlip Jûtavdlo kúngînik agdlagkane.
[8] mardlungnik kulilingnik tatdlimanigdlo ukiokarpok kúngiulerame.
ukiutdlo arfersanigdlit kúngiuvok Jerûsalâme. [9] Jûtâtdlo sujuai-
2kúng.15,38. -ssaminut ínarpok, Dâvivdlo igdlokarfiane iliverpât; Aagarsilo
ernera kúngíngorpok kingorârdlugo.

kapitalit 28.

Aagarse Jûtame kúngiussok. Nâlagkap iluaríngisânik iliortok perkuserdlugtulivdlu-

2 kúng. 16,2. [1] mardlungnik kulilingnik ukiokardlune Aagarse kúngíngorpok,
ukiutdlo arfersanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme; Nâlagkap iluari-
-ssânik iliúngilak, Dâvisut sujuaissamisut pinane. [2] Israîlip ki-
2 kúng. 16,3. -ngîsa avkutait ingerdlavigalugit sakivok; Bâlit agdlât kuissanil
ássiliorpai; [3] kernualassut kôruáne tipigigsautigdlîvok; ernine ing-
5 Môr. 18,9; -níkut ingerdlatípai, akimángitsut Nâlagkap Israîlip kinguaisa ta-
1kúng.14,24. -kuánit kimâtitaisa maujungnartuliait íssuardlugit; [4] tunississarpok
2 kúng. 16,4. tipigigsautigdlîvdlunilo kingigtúnguane kákánguitdlo kaine orpitdlo
Jer. 2,20. pilutartût tamarmik ataine. [5] tauva Nâlagkap Gûtiata pisipâ
Sêriamiut kúngiata agssainut; táukua perdlugtípât ínugtaisalo ilar-
-pagssuit tigussaralugit autdlarúpait Damaskusimut âtdlugit; âma
Israîlip kúngiata agssainut pisitauvok, táussumalo perdlugtípâ
perdlugtitsinermik angisûmik; [6] Pîkavdlo Rimâliap ernerata Jûtame
untritilingnik mardlungnigdlo kulilingnik tûsintigdlit uvdlorme a-
-tautsime tokúpai, sorssugtuínait, Nâlagak sujuaissamik Gûtiat
kimangmássuk; [7] Siggerivdlo, píssarssûp Eivfarâkûssup, Magasia
kúngip ernera tokúpâ Asrîkâtdlo igdluane angnek Elkânalo kúngip
tugdlia [tokutdlugit]; [8] katángutaisalo ilait mardlungnik untritu-
-lingnik tûsintigdlit, arnat erneritdlo panîtdlo, Israîlip kinguaisa
autdlarúpait, paggatigissarpagssuarnigdlo âma ujajaivfigait; pagga-
-tigissatdlo Samâriamut nagsarpait. [9] tássanîpordle Nâlagkap
pruvfîtâ Outatimik atilik; táussuma sákutût Samâriamut tikiutut
ánivigai okarfigalugitdlo: takuvarse, Nâlagkap sujuaissavse Gûtiata

ımangnera Jûtákúnut túngangmat, agssavsínut pisípai; ilivsile
ĸoraivfigigise ûmitsangnerssuarmik ĸilangmut apigsítumik. [10]mā-
ıalo oĸartuse Jûtap kinguai Jerûsalâmiutdlo nâlagtigitíkumav-
llugit ilivsínut, kivfariumavdlugit angutitdlo arnatdlo, ilivse
ngmineĸ pitdlagagssautíngínerpise Nâlagkamut Gûtivsínut? [11]tu-
arsinga tauva, inuitdlo tigussat ĸatángutivsínit autdlarússase
ertísigik, Nâlagkap níngangnera katsungaitsoĸ ilivsínut túngangmat.
[12]tauva nikuíput angutit Eivfarâp kinguainut nâlagaussut ilait,
ıaria Juánâp ernera, Beriggia Mísilîmûtip ernera, Hiskia Salûp
nera, Amâsa Hâtilaip ernera; táukua sorssungnermit tikitsut
ssortorpait; [13]oĸarfigait: inuit tigussat tamaunga isertísángilase,
ilagkamut pitdlagagssáussutigssavtínik pilerssâravse ajortuliaut-
ivut pitdlagagssáussuserputdlo ilajumavdlugit; mássame pitdla-
agssáussuserput angeĸaoĸ, níngangnerdlo katsungaitsoĸ Israîlí-
únut túngavoĸ. [14]tauva sákoĸartut táukua iperarpait inuit
ussaussut paggatigissatdlo nâlagaussut katisimassutdlo ilũngar-
ıik tákuáne. [15]angutitdlo ivko atimíkut taineĸartut nikuíput
tdlarússatdlo tiguvdlugit, tamaĸángitsortaitdlo tamaisa paggati-
issanit ánorârtorpait, ánorârtârtitdlugitdlo kamigtârtitdlugitdlo
rdlerdlugitdlo ímitdlugitdlo tanitdlugitdlo, aĸugdlârtutdlo tamaisa úss. 25,21 t;
ıtitûnik ingerdlatípait âtdlugitdlo Jêriggumut, igdloĸarfingmut Rûm. 12,20.
lmitûmut, ĸatángutainut; Samâriamutdlo uterput.

[16]taimailissúkut kúnge Aagarse autdlartitsivoĸ Asôriap kú- 2 kúng. 16,7.
gînut ikiorĸuvdlune, [17]Eitumíkut kingumut pitoraungmata Jû-
ikut perdlugtitsivigalugit ilaitdlo tigussatik autdlarutdlugit;
Filisteritdlo sãssúpait igdloĸarfît naĸigtuanîtut Jûtavdlo kujatâ-
îtut; tiguarpait Bîtsîmise, Ajalûne, Gitêrût, Sûggo nunaĸarfí-
guartailo, Tivnâ nunaĸarfínguartailo, Gimiso nunaĸarfínguartailo,
íngavdlutigdlo tássane; [19]mássa Nâlagkap Jûtákut ĸunutípai
ıgarse Israîlip kúngia píssutigalugo, táussuma Jûtákut isuma-
ıingnik ingerdlalersingmagit Nâlagkamut perĸuserdlugtulivdlune.
Tilgat-Pilnîserivdlo Asôriap kúngiata tikíkamiuk angnikitdlisī-
arpâ píssagtínago; [21]mássa Nâlagkap igdlua kúngivdlo nâlagau- 2 kúng. 16,8.
sutdlo igdluat Aagarsip piaivfigigaluaramigit Asôriap kúngia
nivdlugo, iluanâĸutigíngilâ; [22]táussumalo angnikitdlilersingmane
gnermik Nâlagkamut perĸuserdlugtulivoĸ; taimáipoĸ kúnge Aa-
arse. [23]Damaskusip Gûtînut perdlugtitsissiminut tunissivoĸ
ardlune: Sêriamiut kúngîsa Gûtîsa ivko ikiormatigik, táuku-
ıúnga tunissísaunga ikiorĸuvdlunga. táukule ordlússutigai Is-

-raîlíkutdlo ilũngarmik. 24 Gûtip igdluata pekutai Aagarsip kater-
29,19. -ssorpai, Gûtivdlo igdluata pekutai aserorpai Nâlagkavdlo igdluata
matue matuvdlugit; ingminutdlo tunissiviliorpok Jerûsalâp teker-
-kuine tamane; 25 Jûtavdlo igdlokarfîne tamardluínarne kingigtu-
-ngualiorpok Gûtinut avdlanut tipigigsautigdlîvfigssanik, Nâlagardlo
2kúng.16,19. sujuaissame Gûtiat narrutsagtípâ. 26 táussumínga okalugtuari-
-ssagssat avdlat, avkutigissai tamarmik sujugdlîtdlo kingugdlîtdlo,
tássa-uko agdlagsimassut Jûtap Israîlivdlo kúngînik agdlagkane.
2kúng.16,20. 27 Aagarsilo sujuaissaminut ínarpok, iliverpâtdlo igdlokarfingme
Jerûsalâme, Israîlivdle kúngîsa ilivekarfiánut pisíngilât; Hiskiak
ernera kúngíngorpok kingorârdlugo.

kapitalit 29.

Hiskia Jûtame kúngiussok; Nâlagkap igdlua ivdlernarsarâ tássanilo kivfartũssinek iluarsisitdlugo.

2 kúng. 18,2. 1 Hiskia kúngíngorpok mardlungnik kulilingnik tatdlimanigdlo
ukiokardlune, ukiutdlo mardlungnik kuligdlit arfinek-sisamatdlo
kúngiuvok Jerûsalâme; arnâta aterâ Aapia Saggariap pania. 2 Nâ-
2 kúng. 18,3. -lagkap iluarissânik iliorpok, taimardluínak sôrdlo Dâve sujuaissa
iliortok. 3 ukiume sujugdlerme kúngiutitdlune káumáme suju-
-dlerme Nâlagkap igdluata matue táussuma magperpai iluarsar-
-dlugitdlo; 4 palasitdlo Lîvíkutdlo isertípai katerssordlugit silatime
sekernup nuissarfiata tungânîtumut; 5 táukunúngalo okarpok: ta-
-sarsinga, Lîvíkut ukorsê, ivdlernarsaritse mãna, Nâlagkavdlo su-
-juaissavse Gûtiata igdlua ivdlernarsarsiuk mingungnakutaussut
ivdlernartũmit ánitdlugit; 6 mássa sujuaissavut perkuserdlugtulípat
Nâlagkap Gûtivta iluaríngisânik iliordlutik kimagdlugulo; Nâlagkap
inekarfianut kĩnatik tunúngatípait tunutik sâgtitdlugit; 7 pârdliut
28,24. matue agdlât matuvait kutdlîtdlo kamitdlugit, tipigigsautinigdlo
tipigigsautigdlîsimángitdlat tunissutinigdlo ikivkagagssanik Israîlip
Gûtianut pigdlînatik ivdlernartũme. 8 taimáitumik Nâlagkap Jû-
30,7; -tákut Jerûsalâmiutdlo níngáukamigit, unigfigssaisuatípai uitsatdli-
Jer. 25,9; -ginekartitdlugitdlo asigssornekartitdlugitdlo, sôrdlo issivsinik ta-
29,18. -kugise; 9 taimáitumingme angutivut panamit ordlúput, ernivutdlo
panivutdlo nuliavutdlo autdlarússáuput. 10 mãna ũmativkut isa-
-maliorpunga Nâlagak Israîlip Gûtia angerfigiumavdlugo, uvavtinut
níngangnera katsungaitsok soraerkuvdlugo. 11 támakinase mãna

rníka, Nâlagkap ĸinigaringmase kĩname sâne ĸeĸarĸuvdluse kiv- 5 Môr. 10,8.
iartũsavdlune, kivfariumavdluse tipigigsautigdlêrĸuvdlusilo.
12 pikíput tauva Lîvíkut: Mâgat Amâsaip ernera, Jûîtdle
sariap ernera, Kâgatip kinguaisa ilait; Merârivdlo kinguaisa ilait:
ise Avtip ernera, Asaria Jigálilîlip ernera; Gêrsûníkutdlo ilait:
ûa Símap ernera, Eitan Jûap ernera; 13 Elisâvfavdlo kinguaisa
ait: Símere, Jîle; Aasavfivdlo kinguaisa ilait: Saggaria, Mátanja;
Hîmanivdlo kinguaisa ilait: Jigîale, Símê; Jîtútûvdlo kinguaisa
ait: Simaia, Usîle; 15 ĸatángutitigdlo katerssordlugit ivdlernar-
arput, kúngivdlo inangmatik Nâlagkap oĸausê nâpertordlugit
erput Nâlagkap igdlua minguersarumavdlugo. 16 palasit iserput
âlagkap igdluata ilordlianut minguersaiartordlutik, mingungnar-
utdlo Nâlagkap nâlagfiutâne nanissatik tamaisa ánípait Nâlagkap
dluata silardlianut; tássane Lîvíkut tiguvait agterdlugitdlo silamut
inguamut Kîtrûnimut. 17 ĸáumatip sujugdliup uvdluisa sujug-
lliáne autdlarnĩput ivdlernarsaivdlutik, ĸáumativdlo uvdluisa ar-
inek-pingajuáne Nâlagkap pârdlîutânut iserput, Nâlagkavdlo igdlua
dlernarsarpât uvdlut arfineĸ-pingasut; ĸáumatip sujugdliup uv-
lluisa arfersarnáne inerput. 18 tauva Hiskiamut kúngimut iserput
ĸardlutik: Nâlagkap igdlua ilũngât minguersarparput, tunissivigdlo
ivkaivik peĸutailo tamaisa nerriviussardlo timiussanut kĩnerĸú-
sutinut atugagssaĸ peĸutailo tamaisa táputdlugit; 19 peĸutitdlo
maisa, kúngip Aagarsip kúngiutitdlune nalingínautitai perĸuser-
lugtulivdlune, upalungaersarpavut ivdlernarsardlugitdlo; tássa,
âlagkap tunissiviutâta sânĩput. 20 Hiskialo kúnge tauva ma-
iârpoĸ igdloĸarfiuvdlo nâlagai tamaisa katerssordlugit; Nâlagkav-
lo igdluanut majuarpoĸ; 21 âtsíputdlo ugsingnik arfineĸ-mardlung-
ik savarssuarnigdlo arfineĸ-mardlungnik savârĸanigdlo arfineĸ-
ardlungnik savaussarssuarnigdlo arfineĸ-mardlungnik, ajortaeruter-
ússutitut tunissutigissagssanik nâlagauvfik pivdlugo ivdlernartûtdlo
vdlugo Jûtákutdlo pivdlugit; Aarunivdlo kinguainut palasinut
ĸarpoĸ Nâlagkap tunissiviutâta ĸâne pigdlêrĸuvdlugit. 22 ugsigit
uva toĸúpait, augdlo palasit tiguvât tunissivingmutdlo serpar-
autigalugo; savarssuitdlo toĸúpait augdlo tunissivingmut serpartau-
igalugo; ãma savârĸat toĸúpait augdlo tunissivingmut serpartau-
igalugo; 23 tauvalo savaussarssuit savssáupait, ajortaeruterĸússu-
itut tunissutigissagssat, kúngip ilagîtdlo sãnut pisitdlugit; agssa-
igdlo táukunúnga tugtípait; 24 palasitdlo toĸúpait tunissivigdlo

ajortaiardlugo auánik Israîlíkut ilũngaisa sáimáunnartísavdlugit,
kúnge oĸarmat, Israîlíkut ilũngaisa pivdlugit tunissut ikivkagagssai
tunissutdlo ajortaeruterĸússut pigdliutiginεĸásassut. 25 Lîvíkut Nâ-
-lagkap igdluane ĸeĸartípai sujanãnguanik kúkilagutilingnigdlo ku-
-kilagtaríssanigdlo pilersordlugit, sôrdlo Dâve Gâtilo kúngip ta-
-kordlûissua Nãtatdlo pruvfîte inatsissut, taimaingmat Nâlagkap
pruvfîtimigut inássutâ. 26 Lîvíkut Dâvip nipilerssûtiliainik pigdlu-
tássane ĸeĸarput palasitdlo ĸardlortáussuaĸardlutik. 27 Hiskia-
tauva oĸarpoĸ tunissut ikivkagagssaĸ tunissivingme pigdliutiger-
-ĸuvdlugo; tunissutdlo ikivkagagssaĸ pigdliutiginεĸaleriarmat, ag-
-píput Nâlagkamut erínersârtut ĸardlortáussuitdlo Dâvip Israîlip
kúugiata nipilerssûtiliai ingiortigalugit; 28 ilagîtdlo ilũngarmik pat-
-dlorput erínersârtut erínersârtitdlugit ĸardlortáussuitdlo ĸardlor-
-tartitdlugit, taimailiortuarsínardlutik tunissut ikivkagagssaĸ na-
-ngutserdlugo. 29 pigdlêrêrmata, kúnge táussumanîtutdlo tamarmik
sêrĸumiarput patdlordlutigdlo. 30 Hiskialo kúnge nâlagaussutdlo
Lîvíkúnut oĸarput Nâlagaĸ únersiutigerĸuvdlugo Dâvip Aasavfivdlo
takordlûissup taigdliainik; únersiutigât tauva tipaitsugdlutik, sikig-
-dlutigdlo patdlorput. 31 Hiskialo pilerpoĸ oĸardlune: mána
Nâlagkamut atortugssángortíkavse ĸaigitse, tunissutinik toĸutag-
3 Môr. 7,12 t; -ssanik tunissutinigdlo nersuiniutinik âtsivdluse Nâlagkap igdluanut;
22,29. ilagît tauva tunissutinik toĸutagssanik tunissutinigdlo nersuiniutinik
âtsíput, nalingínaitdlo ũmatimíkut kajumigtut tunissutinik ikivka-
-gagssanik âtsíput; 32 tunissutitdlo ikivkagagssat ilagît âtaisa amer-
-dlássusê tássa: ugsigit arfineĸ-mardlungnik ĸuligdlit, savarssuit
untritigdlit, savârĸat mardlungnik untritigdlit, Nâlagkamut tunissu-
-tigssat ikivkagagssat táuko tamarmik; 33 ivdlernartitatdlo tássa
ugsigit arfinilingnik untritigdlit savatdlo pingasunik tûsintigdlit.
34 palasitdle ikingnermit tunissutit ikivkagagssat tamaisa amernei
sapilermatigik, ĸatángutaisa Lîvíkut ikiorpait, suliarissagssat ine-
-rêrserdlugit palasitdlo ivdlernarsarserdlugit, Lîvíkut ivdlernarsar-
-nermut ũmatimíkut perĸusersuínerugamik palasinit; 35 mássame
3 Môr. 3,8. tunissutit ikivkagagssat amerdlaĸaut, túnulingnik tunissutit kuu-
4 Môr. 28,7 t. -niutit pînik tunissutinigdlo kueragagssanik tunissutit ikivkagagssat
pînik ilaĸardlutik. taima Nâlagkap igdluane kivfartũssineĸ ilua-
-sivoĸ. 36 Hiskialo inuitdlo ilũngarmik tipaitsugput, inuit Gûtip
nakimaitdlisingmagit; tássángainaĸ tamána pingmat.

kapitalit 30.

Hiskia ĸângîvfigsiortitsissoĸ.

1 kingornagut Hiskiap Israîlíkut Jûtákutdlo ilũngaisa autdlar-
itsivigai Eivfarãkutdlo Mánarsíkutdlo ãma agdlagkanik agdlag-
galugit aggerĸuvdlugit Nâlagkap igdluanut Jerûsalâmĩtumut, ĸâ-
gîvfigsiúsagamik Nâlagkamut Israîlip Gûtianut; 2 kúngilo nâlagar- 35,1;
ailo ilagîtdlo ilũngarmik Jerûsalâme isumalioĸatigîgput ĸângîvfig- 2kúng.23,21;
iorumavdlutik ĸáumatip áipâne; 3 nagdliuvfigssaugaluartume nag- 4 Mór.9,1-14.
liússineĸ saperatdlaramíko, palasit nãmagtumik ivdlernarsarsimá-
gingmata inuitdlo Jerûsalâmut katerssorsimanatik. 4 tamánalo kú-
gip ilagîtdlo ilũngarmik iluarigamíko, 5 matumínga aulajangersáiput,
raîlime tamarssuarme Bêrsâpamit Dánimut agdlât angalatíkumav-
lugit tordlulásassut Jerûsalâmut ĸângîvfigsioriartorĸuvdlugit Nâ-
agkamut Israîlip Gûtianut; sivisûmik nagdliússíngínamíko agdlag-
at ilerĸorerĸussãnik. 6 agdlagkat tauva kúngimit nâlagartainitdlo 2 Mór. 12,
gsardlugit arpagtut Israîle Jûtalo tamât ingerdlavigât, sôrdlo 8 tt.
ingip inákâtik, oĸardlutik: Israîlip kinguai ukorsê, sâgitse Nâ-
agkamut, Aaperâp lisâvdlo Israîlivdlo Gûtiánut, tauva anigui- 2Mór.3,6.15;
imassut sâgfigísavai, Asôriap kúngîsa agssainit ilivsínut amiá- 1kúng.18,36.
ússut; 7 sujuaissasilo ĸatángutisilo ássigeĸinasigik; táuko Nâlag-
amut sujuaissamik Gûtiánut perĸuserdlugtulingmata, uitsatigine-
artípai, sôrdlo takugise. 8 mãna pukutsuse mángerteĸinasigik 29,8.
ijuaissavsisut isivdluse; agssavsínik Nâlagaĸ exísiuk, ivdlernar-
ûtânut nâgssáungitsumik ivdlernartitânut iserdluse Nâlagardlo
ûterse kivfartorfigísiuk, ilivsínut níngangnera katsungaitsoĸ tauva
ráisavoĸ; 9 mássa Nâlagkamut sâgkuvse, ĸatángutise ĸitornasilo
tdlarússissimingnit nagdligineĸásáput nunamutdlo matumúnga utí-
avdlutik; Nâlagaĸ Gûterse sáimauvdlunilo nagdligtuigame, kĩne
vsínit alisísángilâ sâgfigiguvsíne. 10 arpagtutdlo igdloĸarfingmit tugs. 103,8.
dloĸarfingmut angaláput Eivfarâp Mánarsivdlo nunaine Sîpu-
ûtdlo tikitdlugo; igdlautigaitdle mítatigalugitdlo. 11 taimáitoĸ Ag-
erákut Mánarsíkutdlo Sîpulũkutdlo ilait ĸunúput Jerûsalâmutdlo 36,16.
vdlutik; 12 ãma Jûtákut Gûtip agssaisa najorpait atautsimik ũma-
eĸartitdlugit, kúngip nâlagaussutdlo inássutât Nâlagkap oĸausiagut ap.sul.11,21.
ssoĸ nãmagserĸuvdlugo. 13 inugpagssuitdlo Jerûsalâmut kater- Jer. 32,39.
sorput nagdliússivik sêrnaĸángitsunik timiussartorfik nagdliú-
sísavdlugo ĸáumatip áipâne, katisimassorparujugssuángordlutik.
pikivdlutigdlo tunissivît Jerûsalâmĩtut pêrsípait, tipigigsautigdlîv-

-fîtdlo tamaisa pêrsípait igitdlugitdlo kũnguamut Kîtrûnimut.
4 Mór. 9,11. 15 káumatip áipâta uvdluisa arkanek-sisamãne kângîvfigsiutigssar
tokúpât; palasitdlo Lîvíkutdlo kángusulerdlutik ivdlernarsarput
tuníssutinigdlo ikivkagagssanik âtsivdlutik Nâlagkap igdluanut:
16 kekarfigssamingne kekarput ilerkumigsut Môrsasip Gûtip inoku-
-tâta inatsisai maligdlugit; auk palasit serpartautigât Lîvíkut ag-
-ssainit tiguvdlugo. 17 ilagît amerdlasûnik ilakarmata ivdlernar-
-sarsimángitsunik, Lîvíkut kângîvfigsiutigssat tokúpait minguitsũ-
-ngitsut tamaisa sivnerdlugit, Nâlagkamut ivdlernartitdlugit; 18 má-
-ssa inuit amerdlanerssait, Eivfarãkut Mánarsíkutdlo Iisagssâri-
-kutdlo Sîpulũkutdlo ilarpagssuit, minguersarsimángínamik kângîv-
-figsiutigssak nerivât agdlagkat malingnagit; Hiskiavdle tugsiúpai
okardlune: Nâlagkap avâgingnigtup matôrfigiligit 19 nalinginait
ũmatimingnik nakimaitdlisaissut Gûte Nâlagak sujuaissamik Gûtiat
ujardlugo, minguíssusek ivdlernartok píssuseríngíkaluardlugo. 20 Nâ-
-lagkavdlo Hiskia tusarpâ inuitdlo katsorsardlugit. 21 Israîlip
kinguaisa tauva Jerûsalâme ítut nagdliússivik sêrnakángitsunik
timiussartorfik nagdliússivât uvdlut arfinek-mardluk tipaitsungâr-
-dlutik; Lîvíkutdlo palasitdlo Nâlagak únersiutigât uvdlut tamaisa
nipilerssûtinik nipitôrssuarnik Nâlagkap pînik; 22 Hiskialo oka-
-lugpok Lîvíkut sianisût tamarmik ũmatainut, Nâlagak pivdlugo
ajúngitsumik sianíssusekartut. nagdliútorsiutit nerivait uvdlut
arfinek-mardluk, tuníssutinik kujaniutinik tunissivdlutik Nâlagar-
-dlo sujuaissamik Gûtiat kutsavigalugo. 23 ilagît ilũngarmik
isumaliokatigîgkamik uvdlut arfinek-mardluk avdlat nagdliússiu-
-mavdlutik, ãma uvdlut arfinek-mardluk nagdliússíput tipaitsug-
-dlutik; 24 mássa Hiskia Jûtap kúngia ilagîngnut túniússivok ug-
-singnik tûsintilingnik savanigdlo arfinek-mardlungnik tûsintilingnik.
nâlagaussutdlo ilagîngnut túniússíput ugsingnik tûsintilingnik sa-
-vanigdlo kulinik tûsintilingnik; palaserpagssuitdlo ivdlernarsarput:
25 tipaitsugput Jûtákut ilagît ilũngarmik palasitdlo Lîvíkutdlo ila-
-gîtdlo ilũngarmik Israîlimit tikiútut takornartaussutdlo Israîlip
nunânit tikiútut Jûtamilo nunasissut; 26 tipaitsungârpúme Jerûsa-
-lâme, Sâlumûp Dâvip ernerata Israîlip kúngiata uvdluinit agdlât
taimatut pisimángingmat Jerûsalâme. 27 palasit Lîvíkutdlo tauva
nikuíputdlo inuitdlo pivdluarkuvdlugit; nipâtdlo tusarnekarpok, tug-
5 Môr. 26,15. -siutâtdlo apũpok inânut ivdlernartumut, kilangmut.

kapitalit 31.

Hiskiap Gûtipilugsiornek soraersíkâ; palasit Lîvíkutdlo pigssisíkai.

[1] tamáko tamaisa nârêramíkik, Israîlíkut tássanĩtut tamarmik
ɪtap igdlokarfînut anivdlutik napassuliat navdlorpait, orpigssuar- 5 Mór. 7,5;
ɪiuliatdlo kivdlorpait, kingigtúnguitdlo tunissivîtdlo ũkautípait 2kúng.11,18; 23,12-15.
ɪngutaerserdlugit, Jûta Bînjamîtdlo Eivfarâtdlo Mánarsilo ilũ-
gardlugit; tauva Israîlip kinguai tamarmik igdlokarfingmingnut
erput, nalingínak pigissarsiaminut. [2] palasit Lîvíkutdlo sivnî-
sokatigîgsortait Hiskiap ivertípai, ingmíkut sivnîssokatigît ingmí-
.ôrtítardlugit, nalingínak ingmíkut kivfartûsilik ingmíkôrtitdlugo,
ɪlasitdlo Lîvíkutdlo, tunissutinik ikivkagagssanik tunissutinigdlo
ɪjaniutinik pigdlîssarkuvdlugit, kivfartorkuvdlugit nersuerkuvdlu-
itdlo únersiutigingnerkuvdlugitdlo Nâlagkap tangmârfiutaisa isâv-
ɪne. [3] nangminerissame ilait kúngip pajugutigai tunissutigssat
ivkagagssat, tunissutigssat ikivkagagssat uvdlãkut únúkutdlo pig-
liutigissagssat, tunissutigssatdlo ikivkagagssat sapâtíkut káumá-
igfíkutdlo nagdliússivíkutdlo pigdliutigissagssat, sôrdlo Nâlag- 4 Mór. 28,
.ap inatsisaine agdlagsimassok; [4] inungnutdlo Jerûsalâme ine- 3. 27.
.artunut okarpok, palasit Lîvíkutdlo pigssísagait Nâlagkap inat-
isai aulajangiuterkuvdlugit. [5] okausek tamána tutsiungmat, Is-
aîlip kinguai amerdlasûnik túniússíput, karrit vînigssatdlo tu-
ɪguata ûliavdlo tungusungnitsûtivdlo narssamitdlo pigssarsiamik
marmik naorkârnerinik; sûtdlo tamarmik kulinginik perpag- 2 Mór. 23,19. 5 Mór. 14,22.
suarnik âtsíput. [6] Israîlivdlo Jûtavdlo kinguai Jûtap igdlokarfîne
ekartut ãma ugsigit savatdlo kulinginik âtsíput pîtdlo ivdlernartut
âlagkamut Gûtimingnut ivdlernartitamik kulinginik; iliorarpaitdlo
ɪnilerîgsitdlugit ekimagtángortardlugit. [7] káumatit pingajuáne aut-
llarnîput ekimagtat kagssorardlugit, káumatitdlo arfinek-áipãne iner-
ɪait. [8] Hiskialo nâlagaussutdlo tikiúkamik ekimagtatdlo takuvdlugit,
âlagak nersorpât ínugtailo Israîlíkut pivdluarkuvdlugit; [9] Hiskiavdlo
ɪlasit Lîvíkutdlo aperssorpai ekimagtat pivdlugit. [10] tauva Asa-
iap palasiunerup, Sâtûp inokutaisa ilâta, akivâ okardlune: tai-
nanimit autdlarnîgamik tunissutitilioragagssat Nâlagkap igdluanut 4 Mór. 5,9.
ɪdlugit, nerivugut kârsitdlardluta amiákûtitakaugârdlutalo; Nâlag-
ɪap ínugtane pivdluarkungmagit, ukorpagssuit sivnerúput. [11] His-
ɪia tauva najornigfingnik piarêrsaerkussivok Nâlagkap igdluane;
ɪarêrsaramíkigdlo, [12] tunissutitilioragagssat pigssarsiatdlo kulinge
'dlernartitatdlo erkússorpait ilumôrdlutik; Kanánia Lîvíkûssok

tamákunúnga misigssuissûtitauvoĸ Símê ĸatángúne tugdleralugo:
13 Jigîale, Asasia, Nâgat, Asaîle, Jerimût, Jûsapate, Elîale, Jis-
-maggia, Mâgat, Binaia takusaissũput Kanániamut Símîmutdlo
ĸatángutânut nâlagtigititauvdlutik, taima perĸungmatik Hiskiap
kúngip Asariavdlo Gûtip igdluane sujulerssuissup. 14 Kôrê Jivnap
ernera Lîvíkûssoĸ seĸernup nuissarfiata tungâne matuîssartoĸ tu-
-níssutinut ivertitauvoĸ, kajumingnermit Gûtimut pigdliutiginerar-
-tunut, tuníssutit ilioragagssat Nâlagkamut pigdliutiginerartut iv-
-dlernartorssuitdlo tunioráusavdlugit; 15 iligai Eitan, Minjamît, Jisua,
Simaia, Amâria, Sigganja, palasit igdloĸarfîne aulagsásángitsumik
ivertitaussut, ĸatángutitik sivnîssoĸatigît ilagissait tuniorásavdlugit
angnerdlo mingnerdlo taimaeĸatigîgsitdlugit; 16 angutit nautsor-
-ssorneĸartut pingasunik ukiugdlit ĸângiútutdlo ilángutdlugit Nâ-
-lagkap igdluanut isertut tamaisa [tuniorásavait] uvdlut nungut-
-dlugit uvdlup pigssânik kivfartûtât isumagissagssât migssilior-
-dlugo, ingmíkut sivnîssoĸatigît ingmíkôrtítardlugit; 17 palasitdlo
nautsorssorneĸartut [tuniorásavait], ingmíkut sujuaissaĸatigît ing-
-míkôrtítardlugit, Lîvíkutdlo mardlungnik ĸulilingnik ukiugdlit ĸâ-
-ngiútutdlo, isumagissagssait nâpertordlugit, ingmíkut sivnîssoĸa-
-tigît ingmíkôrtítardlugit; 18 nautsorssorneĸartut [tuniorásavait] ni-
-tornángue tamaisa nuliaitdlo erneritdlo panîtdlo ilángutdlugit, ilagît
ilũngardlugit, ilumôrdlutik ivdlernarsarsimangmata ivdlernarsir-
-dlutik. 19 Aarunip kinguai palasit igdloĸarfingmik avatdligssaisa
narssaine, nungutdlugit igdloĸarfingne tamaue, ilaĸarput angutinik
atimíkut taineĸartunik; palasine angutaussut tamaisa Lîvíkúnilo
nautsorssorneĸartut tamaisa táukua pigssísavait. 20 taimatut Hiskia
iliorpoĸ Jûtame tamarssuarme; ajúngitsumigdlo iluartumigdlo ilu-
-môrtumigdlo iliorpoĸ Nâlagkap Gûtime kînâta sâne; 21 suliami-
-nilo tamane autdlarnigkamine, Gûtip igdluane kivfartũssivdlune
inatsisitdlo inássutitdlo migssiliordlugit Gûtine ujardlugo, ũmámigut
ilũngardlune pivoĸ pivdluardlunilo.

kapitalit 32.

Hiskia Sanarrerip agssainit ánáuneĸartoĸ. nápalersoĸ. pisôrssúvdlunilo atarĸinangârtoĸ. toĸussoĸ.

1 tamákua taimailissut taimalo ilumôrtulissut kingornatigut
2kúng.18,13; Sanarrere Asôriap kúngia tikiúpoĸ; Jûtamut iserdlune igdlo-
Is. 36,1. -ĸarfingnut igpiliugalingnut tangmârpoĸ tiguarnialerssârdlugitdlo

Hiskiap takugamiuk Sanarrere tikiútoĸ Jerûsalâmutdlo sorssu-
erssârtoĸ, 3 nâlagartane píssarssuartanilo isumalioĸatigai puila-
sut erme igdloĸarfiup avatânītut miligkumavdlugit; ikiorpâtdlo;
nugpagssuit katerssorput puilassutdlo tamaisa kũnguardlo nunap
ərĸagut kûgtoĸ miligdlugit oĸardlutik: sôĸ Asôriap kúngê tikiú-
unik, imerpagssuit nanísavait? 5 píssagtitdlunilo ungalorssuaĸ 25,23.
ikartitaĸ ilũngât ĸarmarpâ ĸaĸivfiliatdlo portusisitdlugit, avatâ-
utdlo ungalorssuaĸ áipiutdlugo; Milo Dâvip igdloĸarfiane pat-
lingnavêrsarpâ sákuliordlunilo perpagssuarnik erĸornavêrĸutilior-
llunilo. 6 sorssugtut nâlagainik inungnut ivertitsivoĸ; ingminutdlo
iterssordlugit igdloĸarfiup isâvfiata niuveriartortarfigtânut oĸalug-
ioĸ ũmatainut, oĸardlune: 7 tugpatdleritse píssagtitdlusilo, Asôriap 2 Môr. 31,6.
íngia ujameriagssuitdlo ilagissai tamaisa ersigeĸinasigik sujôrássu-
iginagitdlo, najortigissarput angnerungmat najortigissânit; 8 taleĸ 2 kúng. 6,16;
riniussoĸ najortigâ, uvagutdle Nâlagaĸ Gûterput najortigârput; 1 Juán. 4,4. Jer. 17,5. 7.
ussuma ikiúsavâtigut sorssugagssavut sorssugdlugit. Hiskiavdlo
ìtap kúngiata oĸausê inuit tugdlũssutigait. 9 tamatuma ki- 2kúng.18,17.
ıgornagut Sanarrerip Asôriap kúngiata kivfane Jerûsalâmut aut-
llartípai, nangmineĸ Lãkisip avatânîtdlune nâlagaussortane ta-
naisa ilagalugit, Hiskiamut Jûtap kúngianut Jûtákúnutdlo Jerû-
ıalâmītunut tamanut oĸariartorĸuvdlugit: 10 Sanarrere Asôriap
úngia ima oĸarpoĸ: suna tatigigavsiuk Jerûsalâme uníngavise
ngunеĸartitdlugo? 11 Hiskiap kimigîserfigíngínerpâse toĸutíkumav- 2kúng.18,22.
lluse perdlertitdluse ĸilagtitdlusilo, oĸardlune: Nâlagkap Gûtivta
niguisísavâtigut Asôriap kúngiata agssainit? 12 Hiskia táunáungí- 2kúng.18,22.
ıerpa kingigtúnguinik tunissiviutainigdlo pêrsitsissoĸ Jûtamutdlo
erûsalâmutdlo oĸardlune: tunissiviup atautsip sâne patdlorumâr-
puse, tamatumalo ĸâne tipigigsautigdlîumârpuse? 13 naluvise,
anoĸ-iliortugut uvangalo sujuaissákalo inuiaĸatigîngnut nunanī-
tunut tamanut? nunane akimángitsut Gûtísa nunartik aniguisísi- 2kúng.18,33;
naunerpât agssavnit? 14 táukua akimángitsut sujuaissama utertí- 19,12.
navêrsagaisa Gûtê tamarmik kimik ilaĸarmata ínugtaminik ag-
ssavnit aniguisitsisínaussumik, ilivse Gûtivse aniguisísináusavâse
gssavnit? 15 mãnalo Hiskiap sagdloĸítarnavêrdlise, taimatut ki- 2kúng.18,29.
migîserfigeĸinavâse, ugperinasiugdlo; mássa akimángitsut tamarmik
âlagauvfigdlo nalingínaĸ Gûteĸángingmata ínugtaminik agssavnit
ujuaissamalũnît agssainit aniguisitsisínaussumik, ilivse Gûtivse
niguisínaviángilâse agssavnit. 16 ãmátaoĸ kivfai oĸalugput Nâ-
lagaĸ Gûte agssuaralugo Hiskialo kivfâ agssuaralugo. 17 agdlag-

2 kúng. 19, -kanigdlo agdlagpoĸ, Nâlagkamut Israîlip Gûtianut mitagdliutinik
9–14. agssuardliutinigdlo, oĸardlune: sôrdlo nunane akimángitsut Gûtii
ínugtatik agssavnit aniguisínek ajorait, taimátaoĸ Hiskiap Gûtiata
ínugtane aniguisísángilai agssavnit. 18 nipitûmigdlo tordlorput Jûtit
oĸausînik Jerûsalâp inuinut ungalorssûp ĸânîtunut ersisârumav-
-dlugit ánilârsarumavdlugitdlo, igdlorpagssualik tiguarniarumavdlugo:
19 Jerûsalâvdlo Gûtia oĸalûtigât silap inuiaĸatigîgsortaisa Gûtiinut
tugs. 115,4. ássigititdlugo, inuit agssaisa sanainut. 20 Hiskiale kúnge Isaialo
2 kúng. 19,1. Aamorsip ernera pruvfîte tamána pivdlugo tugsiarput, ĸilangmut
Is. 1,1.
2 kúng. 19, nivdliavdlutik. 21 tauva Nâlagaĸ íngilimik autdlartitsivoĸ, táussu-
35–37. -malo sorssutdlarĸigsut tamaisa sujulerssuissutdlo nâlagaussutdlo
Asôriap kúngiata tangmârfianîtut pîarpai; pakatsivdlune tâma
nunaminut uterpoĸ, Gûtimilo igdluanut isermat, timânit píngortut
ilaisa tássane panamik toĸúpât. 22 taima Nâlagkap Hiskia Jerû-
-salâmiutdlo ánáupai Sanarrerip Asôriap kúngiata agssainit ta-
-marmigdlo agssainit, avataisigutdlo sernigssorpai. 23 ĸavsêrssutdlo
tunissutinik Jerûsalâmut tikiússíput Nâlagkamut erdlingnartulia-
-nigdlo Hiskiamut Jûtap kúngianut; kingornagutdlo táuna akimá-
-ngitsunut tamanut atarĸinarsivoĸ.

2 kúng. 20, 24 uvdlune táukunane Hiskia inûnángitsumik nápalerpoĸ; tug-
1 tt. -siarfigingmanilo Nâlagkap akivâ tupingnartulivfigalugo. 25 anga-
-jorĸautserfigingmanile Hiskiap akilíngilâ ûmámigut makitalermat:
níngangnerdlo tauva táussumúnga tugpoĸ Jûtamutdlo Jerûsalâ-
-mutdlo; 26 Hiskiale ĸunungmat ûmámigut makitalersimagame, nang-
-minerdlo Jerûsalâmiutdlo, Nâlagkap níngangnera táukunúnga nag-
-dliutíngilaĸ Hiskia inûtitdlugo.

27 Hiskia pisûssuteĸangâĸaoĸ atarĸinauteĸangârdlunilo; ingmi-
-nutdlo peĸûsiviliorpoĸ sîlvinut kûltinutdlo ujarĸanutdlo erdling-
-nartunut naussunutdlo tipigigsautinut erĸornavêrĸutinutdlo er-
-dlingnartulianutdlo tamalânut atugagssanik; 28 ĸimatulíviliorpoĸ
pigssarsianut, karrinut vînigssatdlo tunguánut ûliamutdlo, imilior-
-dlunilo nerssutautit tamalât inigssainik, ungûgarsivdlunilo tássane
ineĸásassunik. 29 ingminut igdlorpaliliorpoĸ nerssutautisivdlunilo
savanigdlo ugsingnigdlo perpagssuarnik, Gûtip perĸuterpanujug-
-ssuarnik tuningmane. 30 Hiskiap táussuma âma Gîgûp ermissa
pikialârfê ĸatsigsut miligpai samûnalo kûgtitdlugit Dâvip igdloĸar-
-fiata kitâta tungâgut; Hiskialo pivdluarpoĸ ĸanoĸ-iliortarnermine
2 kúng. 20, tamane. 31 tauvale Bâpalip nâlagai oĸautsinik nugterissartunik tâu-
12 tt.; -ssumúnga autdlartitsingmata tupingnartoĸ nuname pisimassoĸ aper-
Is. 39,1 tt.

sûtigerĸuvdlugo, Gûtip ĸimagpâ ússerumavdlugo ũmatânĩtut ta- 5 Mŏr. 8,2;
naisa nalunarungnaerĸuvdlugit. erĸ. 2,22.
32 Hiskiamik oĸalugtuarissagssat avdlat isumagssuinerilo tássa- 2kúng.20,20.
ĸo agdlagsimassut Isaiap Aamorsip ernerata pruvfîtip takordlôr- Is. 36,1 tt.
ıerine Israîlip Jûtavdlo kúngînik agdlagkanut ilángúsimassune. 2 kúng. 18,
Hiskialo sujuaissaminut ínarpoĸ, iliverpâtdlo Dâvip kinguaisa 1 tt.
ıveĸarfiata majuariânut; toĸunerane Jûtákut ilũngarmik Jerûsalâ- 2kúng.20,21.
niutdlo atarĸinartípât. Mánarsilo ernera kúngíngorpoĸ kingo-
ârdlugo.

kapitalit 33.

Mánarse Jûtame kúngiussoĸ; Nâlagkap iluaríngisânik iliorame kingornagut
Nâlagkamut ĸunussoĸ. Amune Jûtame kúngiussoĸ; Nâlagkap
iluaríngisânik iliortoĸ; kivfaisa toĸúkât.

1 arĸaneĸ-mardlungnik ukioĸardlune Mánarse kúngíngorpoĸ, 2 kúng. 21,
ıiutdlo tatdlimanik ĸuligdlit tatdlimatdlo kúngiuvdlune Jerûsalâme. 1-10.
Nâlagkap iluaríngisânik iliorpoĸ akimángitsut Nâlagkap Israîlip
nguaisa tákuánit ĸimâtitaisa maujungnartuliait íssuardlugit. 3 ki-
ıgigtúnguit Hiskiap angúme ũkautitai ĸarmarĸigpai; tunissiving-
ıigdlo nápartitsivoĸ Bâlinut pigititdlugit orpigssuarmiuliortardlu-
ıilo, ĸilauvdlo perpagssue tamaisa patdlorfigai kivfartorfigalu-
;itdlo. 4 tunissiviliortarujordlo Nâlagkap igdluane, tamána piv-
llugo Nâlagaĸ oĸartoĸ: Jerûsalâme atera ineĸásavoĸ nâgssáu- 1 kúng. 9,3.
ıgitsumik; 5 tunissiviliortarpoĸ ĸilaup perpagssuinut tamanut Nâ-
agkap igdluata silardlîne mardlungne. 6 ernine ingníkut inger- 5 Mŏr. 18,
llatípai ĸernualassut ĸôruáne tôrnissardlunilo serrassardlunilo 10. 11.
ıgákuarnigtardlunilo, timaiagarsiortunigdlo nalunaerĸutinigdlo su- 1Sâm.28,8.9.
ıuiaissunik ivertitsivdlune; Nâlagkap iluaríngisânik iliornertoĸaoĸ
ırrutsagtitdlugo; 7 inûssaliaĸ ĸiperugke inigssaĸartípâ Gûtip ig-
lluane, Gûtip Dâvimut Sâlumûmutdlo erneranut oĸautigissâne:
dlume matumane Jerûsalâmilo Israîlip nagguveĸatigîgsortainit
ımanit ĸinigkavne atera inigssaĸartíkumavara nâgssáungitsumik;
kingornalo Israîlíkut isigait pêrsísángiláka nunamit sujuaissainut
igssiarititavnit, misigssuínarpata kisiáne perĸússutíka tamaisa
ıaleruardlugit, inatsisit ilũngaisa ilerĸorerĸussatdlo erĸartũssisitdlo
Iôrsasíkut perĸússutiginеĸartut nâpertordlugit. 9 Mánarsivdle Jû-
ákut Jerûsalâmiutdlo támartípai pinerdlungnerutitdlugit akimá-
ıgitsunit, táuko Nâlagkap nungutitdlarai Israîlip kinguaisa sujor-

-natigut; [10]Nâlagardlo Mánarsimut ínugtainutdlo oкalungmat, sû-
24,19. -nerarumángitdlat. [11]tauva Nâlagkap sákutût nâlagait Asôriap
kúngiata ínugtai táukunúnga aggersípai; Mánarse tiguvât orpitsiane
36,6. kīnarigsune, kalivnernigdlo kangnúsaussunik кilerssordlugo Bâpı-
-limut autdlarúpât. [12]angnikitdlisingmánilo manigûtdlune кinuvoк
Nâlagkap Gûtime sâne, кunungârdlune sujuaissame Gûtiata kinâa
sâne; [13]tugsiarfigingmanilo ilagsivâ кínutâ tusardlugo, Jerûsali-
-mutdlo nâlagauvfianut utertípâ; tauva Mánarsip Nâlagaк ilisari
Gûtiussoк. [14]kingornagut Dâvip igdloкarfianut ungalorssuaк
avatdleк кarmarpâ Gîgûp kitâta tungânit кôrкume aulisagaernit
isâvfiata ornigtariânut, Ouvfile kaujatdlagtitdlugo, portusôrssuángor-
-titdlugulo; sákutûtdlo nâlagainik ivertitsivoк Jûtap igdloкarfine
7. igpiliugalingne tamane. [15]Gûtit avdlanertat inûssaliardlo Nâlagkap
igdluanit pêrsípai tunissivîtdlo Nâlagkap igdluata кáкâne Jerû-
-salâmilo piliane tamaisa igdloкarfiuvdlo avatânut igitdlugit; [16]Nâ-
-lagkavdlo tunissiviutâ nápartípâ tunissivdlunilo кâne tunissutinik
кujaniutinik tunissutinigdlo nersuiniutinik, Jûtákúnutdlo oкarpoк
Nâlagaк Israîlip Gûtia kivfartorfigerкuvdlugo. [17]taimáitoк inuit
sule kingigtúnguane tunississarput, kisiáne Nâlagkamut Gûti-
-mingnut.

[18]Mánarsimik oкalugtuarissagssat avdlat, Gûtiminut tugsiuti
takordlûissutdlo oкausê, Nâlagkap Israîlip Gûtiata arкa túngar-
-galugo oкalugfigingmássuk, tássa-uko Israîlip kúngînik agdlagkat
ítut; [19]tugsiutâlo ilagsineкarneralo ajortuliarnerilo perкuserdlugtu-
-linerilo tamarmik najugkatdlo kingigtúngualiorfê orpigssuarminilu-
-nigdlo Gûtilianigdlo nápartitsivê кunutíneкángíkatdlarame, tássa-
uko agdlagsimassut takordlûissut agdlagaine. [20]Mánarsilo sujuai-
2kúng.21,18. -ssaminut ínarpoк, iliverpâtdlo igdluanut; Amunilo ernera kúngi-
-ngorpoк kingorârdlugo.
2kúng.21,19. [21]mardlungnik кulilingnik mardlungnigdlo ukioкardlune Amune
kúngíngorpoк, ukiutdlo mardluk kúngiuvdlune Jerûsalâme. [22]Nâ-
2kúng.21,20. -lagkap iluaríngisânik iliorpoк, sôrdlo Mánarse angúne iliortoк
2kúng.21,21. inûssalianutdlo Mánarsip angúme sanainut tamanut Amune tuni-
-ssivoк kivfartorfigalugit; [23]кunúngilardlo Nâlagkap sâne, sôrdlo
Mánarse angúne кunussoк; Amunivdle táussuma pitdlagagssaun-
2kúng.21,23. -ssutine amerdlisarpai. [24]kivfaisa pikigtitsivfigât toкutdlugulo
2kúng.21,24. igdluane. [25]nunavdle inuisa kúngimut Amunimut pikigtitseкatigit
tamaisa toкúpait, Jôrsialo ernera nunap inuisa kúngíngortípât ki-
-ngorârtigititdlugo táussumúnga.

kapitalit 34.

rsia Jûtame kúngiussok; Nâlagkap iluarissânik iliortok; inatsisit agdlagsimavfiat navssârinekartok; inûtitdlugo Nâlagak kivfartorfigigât.

1 arfinek-pingasunik ukiokardlune Jôrsia kúngíngorpok, ukiut- 2 kúng. 22,1.
llo pingasunik kuligdlit atauserdlo kúngiuvdlune Jerûsalâme.
Nâlagkap iluarissânik iliorpok, Dâvivdlo sujuaissame avkutai 2 kúng. 22,2.
gerdlavigalugit sakivok nigornane talerpiuvdlũnît tungânut sâ-
niuvdlũnît tungânut. 3 ukiut arfinek-pingajuáne kúngiutitdlune
ûsugtûgatdlarame Dâvip sujuaissame Gûtia ujalerpâ; ukiutdlo
kanek-áipãne Jûta Jerûsalâtdlo minguersalerpai, kingigtúnguit
pigssuarmiuliatdlo inûssaliatdlo, kiperugkatdlo kuissatdlo, pîar-
llugit; 4 Bâlit tunissiviutait ũkautípait issigititdlugo, kulainĩtutdlo 5 Môr. 12,3; 2kúng. 11,18.
kinermut nápartitat tássánga kivdlorpai; orpigssuarmiuliat inû- Hsk. 6,4. 6.
saliatdlo, kiperugkatdlo kuissatdlo, navdlorpai aserortigángor- 2 kúng. 23,6.
llugit siaruardlugitdlo táukunúnga tunississut ilerfisa kainut; 5 pa-
asitdlo saorne ikivkarpai tunissivîsa kaine Jûtalo Jerûsalâtdlo 2kúng. 23,20.
inguersardlugit; 6 ãma Mánarsip Eivfarâvdlo Símiûvdlo igdlo-
arfîne Navtalîlo kigdligalugo tamatigut piunêrúnikuine 7 tunissivît
orpigssuarmiuliatdlo ũkautípai, kiperugkiatdlo sekumípai aserorti-
gángordlugit, sekinermutdlo nápartitat tamaisa kivdlorpai Isralîlip
unâne tamarssuarme uterdlunilo Jerûsalâmut.

8 ukiut arfersanek-pingajuáne kúngiutitdlune, nunalo igdlulo 2 kúng. 22,3.
inguersarêramigit, Savfane Atsâliap ernera Magasîalo igdlokarfiup
âlagâ Jûalo Jûagarsip ernera pisimassunik erkaissagssanik ag-
llagtartok autdlartípai Nâlagkap Gûtime igdlua iluarsarkuvdlugo.
Hilkiamut palasiunermut tikiúkamik aningaussat Gûtip igdluanut 2 kúng. 22,4.
nekartut túniúpait, Lîvíkut avdloriussamik pârssissut katerssugait
lánarsíkúnit Eivfarãkúnitdlo Isralîlíkúnitdlo amiákûssunit tamanit
ûtákúnitdlo Bînjamĩkúnitdlo tamanit Jerûsalâmiunitdlo; 10 túniú-
pait suliarissariakartunik suliagssalingnut Nâlagkap igdluane ta- 2 kúng. 22,5.
kusaissûtitaussunut, táukualo túniúpait suliarissariakartunik suli-
ssartunut, Nâlagkap igdluane sulissunut igdlo ajorungnaersásav-
dlugo iluarsásavdlugulo; 11 túniúpait sanassunut igdluliortunutdlo, 2 kúng. 22,6.
isiniutigerkuvdlugit ujarkanik avgugkanik kissungnigdlo âvigssanik,
gdlup Jûtap kúngîsa aserugâta páukarusersornigssânut. 12 suliari-
ssariakartut angutit ilumôrdlutik suliarait; táukunúnga takusai-
ssûtitáuput Jâgat Opâtíalo, Lîvíkut Merârip kinguaisa ilait, Sagga-
rialo Misulâtdlo, Kâgatip kinguaisa ilait ilitsersuissũsavdlutik,

Lîvíkutdlo tamarmik nipilerssûtinik ilisimassut; [13]āma agssart
-tunut ivertitáuput, suliarissariaĸartunigdlo sulissut tamaisa ii
-míkut kivfartûteĸartut nungutdlugit ilitsersúsavait; Lîvíkutdlo il
agdlagtartũput misigssuissûvdlutigdlo matuîssartûvdlutigdlo.
[14]aningaussat Nâlagkap igdluanut erĸúsimassut sarĸúmersîl
-míkik, Nâlagkap Môrsasíkut inatsisaisa agdlagsimavfiat Hilki
2 kúng. 22, palasip navssârâ. [15]Hilkialo pilerpoĸ Savfanimut nautsorssuiss
8-20. -mut oĸardlune: inatsisit agdlagsimavfiat navssârâra Nâlagkap i
-dluane; agdlagsimavfiatdlo Hilkiap túniúpâ Savfanimut. [16]agdla
-simavfiat Savfanip kúngimut āpâ, kúngilo āma navsuerfigâ oĸa
-dlune: kivfangnut perĸússutigissaussut tamaisa nāmagsivait; [17]ai
-ngaussat Nâlagkap igdluanîtut sarĸúmersípait túniutdlugitdlo t
-kusaissûtitaussunut suliarissariaĸartunigdlo suliagssalingnut; [18]Sa
-fanivdlo nautsorssuissup kúnge nalunaerfigâ oĸardlune: agdlag
-mavfingmik Hilkia palase uvavnut túniússivoĸ; Savfanivdlo atuarp
kúngip kînâta sâne. [19]pivordlo inatsisit oĸausê kúngip tusar
-migit, ánorássane tauva aligpai. [20]Hilkialo Agíkâtdlo Savfan
ernera Avtûnilo Miggap ernera Savfanilo nautsorssuissoĸ Asaia
kúngip kivfâ kúngip inápai oĸardlune: [21]Nâlagaĸ sujunersiori
-torsiuk sivnerdlunga Israîlimilo Jûtamilo amiákûssut sivnerdlug
agdlagsimavfiup navssârissaussup oĸausê pivdlugit, angeĸingm
Nâlagkap kamangnera uvavtínut kuissaussoĸ, Nâlagkap oĸaus
sujuaissavta maleruarsimángingmássuk, agdlagsimavfingme matu
-mane agdlagsimassut tamaisa maleruarnagit. [22]tauva Hilkia kú
-ngivdlo autdlarĸussai autdlarput Hultamnt arnamut pruvfitiussa
-mut, Hasrap ernerata Tũkatip ernerata Salûp ánorássanik pár
-ssissup nulianut, táuna Jerûsalâme agfardliane najugaĸartoĸ; oĸa
-lugfigâtdlo tamána nâpertordlugo. [23]táukunúugalo oĸarpoĸ: ima
oĸarpoĸ Nâlagaĸ Israîlip Gûtia: angut ilivsínik uvavnut autdlarĸit
-sissoĸ oĸarfigisiuk: [24]ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ: ata, najugaĸ mána
3 Mór. 26, inuilo nagdliutitsivigiumâríka perdlungnartunik, perdlorĸússutinik
14 tt; 5 Mór. 28, tamanik agdlagsimassunik agdlagsimavfingme Jûtap kúngiata kî
15 tt. -nâta sâne atuagāne; [25]ĸimagsimangmánga Gûtitdlo avdlat tipi
-gigsautigdlîvfigalugit narrutsagtitdlunga agssamik piliainik tamanik
kamangnera kuissáusavoĸ najugkamut matumúnga soráisanani lo.
[26]Jûtavdle kúngianut, ilivsínik autdlartitsissumut Nâlagaĸ sujuner
-siorĸuvdlugo, táussumúnga ima oĸásause: ima oĸarpoĸ Nâlagaĸ
Israîlip Gûtia: oĸautsit tusagkatit pivdlugit [27]ũmatigkut ĸugsalu
-lerdlutit Gûtip sâne ĸunugavit, oĸausê tusaragkit najugaĸ mána

ûlo pivdlugit, sâvne ĸunuvdlutit ánorássatit aligkagkit ĸiavdlu-
tdlo kīnama sâne —, uvangátaoĸ tamána tusarpara, oĸarpoĸ
lagaĸ. [28]takuvat katerssorumârpavkit sujuaissangnut, kater- 2kúng.22,20.
sorneĸásautit ilivigssangnut erĸigsivdlutit, issivitdlo issigísángilait
rdlungnartut tamaisa najugkamut matumúnga inuinutdlo nag-
tiutitagssáka. kúngilo navsuerfigât.
[29]kúnge tauva autdlartitsivoĸ Jûtap Jerûsalâvdlo utorĸaunertait 2kúng.23,1.
naisa katerssorĸuvdlugit; [30]kúngilo Nâlagkap igdluanut majuar- 2kúng.23,2.
oĸ Jûtap angutitai tamaisa Jerûsalâvdlo inue palasitdlo Lîvî-
utdlo inuitdlo ilũngaisa angisûtdlo mikissutdlo ilagalugit; tusâtit-
lugitdlo angerutsip agdlagsimavfiata Nâlagkap igdluane navssâri-
saussup oĸausê tamaisa atuarpai. [31]kúngivdlo ĸeĸarfigssamine 2kúng.23,3.
ĸardlune angeruseĸ angerutigâ Nâlagkap kînâta sâne, Nâlagaĸ
aligkumavdlugo inássutailo nalunaiautailo ilerĸorerĸussailo male-
narumavdlugit ũmámigut ilũngardlune tarnimigutdlo ilũngardlune,
gerutsip oĸausê tássane magpersagkane agdlagsimassut male-
uarumavdlugit; [32]Jerûsalâmilo Bînjamîmilo ítut tamaisa anger-
lpai; Jerûsalâvdlo inuisa Gûtip sujuaissamik Gûtiata angerusia
aleruarpât. [33]maujungnartuliat tamaisa Jôrsiap pêrsípai nunanit
manit Israîlip kinguaisa pigissainit, Israîlimītutdlo tamaisa kiv-
artũssisípai Nâlagaĸ Gûtertik kivfartorfigititdlugo; uvdlue tamaisa
ivdlugit nigúngitdlat Nâlagkamit sujuaissamik Gûtiánit.

kapitalit 35.

Jòrsia ĸângîvfigsiortoĸ; Egivtinip kúngia Niggo sorssugdlugo ikilerneĸarpoĸ toĸuvdlunilo.

[1]Jôrsia Jerûsalâme ĸângîvfigsiorpoĸ Nâlagkamut; ĸângîvfig- 30,1;
siutigssardlo toĸúpât ĸáumatip sujugdliup uvdluisa arĸaneĸ-sisa- 2kúng.23,21.
māne; [2]palasitdlo ivertípai isumagissagssainut píssagtitdlugitdlo
ivfartornigssãnut Nâlagkap igdluane. [3]Lîvíkut Israîlikúnik ta-
manik ajoĸersuissut Nâlagkamut ivdlernartûvdlutik oĸarfigai: ig-
dlerfik ivdlernartoĸ ilisiuk igdlumut Sâlumûp Dâvip ernerata Is- 1 kúng. 6,
raîlip kúngiata igdluliânut, erssugagssaĸángilase; Nâlagaĸ Gûterse 1 tt. 1 nal. 23,
nugtailo Israîlikut māna kivfartorfigisigik; [4]upalungaersaritsilo ing- 26 tt.
míkut sujuaissaĸatigît ingmíkôrtítardlugit sivnîssoĸatigîgsortavsíne,
ôrdlo Dâvimit Israîlip kúngianit perĸússutigineĸartoĸ Sâlumû-
mitdlo erneranit agdlautigineĸardlune. [5]ivdlernartũme ĸeĸaritse,
ĸatángutivse inuit ĸitornaisa sujuaissaĸatigîgsortait sugîgsortaisigut

ingmíkôrtítardlugit Lîvíkutdlo sujuaissaĸatigît ingmíkôrtortaisigut
ingmíkôrtítardlugit; 6 ĸângîvfigsiutigssardlo toĸúsiuk, ivdlernarsar-
-dlusilo piarêrsarsiuk ĸatángutivsínut Nâlagkap Môrsasíkut oĸausia
30,24. maleruardlugo. 7 inuit ĸitornainut Jôrsia túniússivoĸ savanik
savârĸanigdlo savaussârĸanigdlo, tamaisa tássanîtunut tamanut ĸâ-
-ngîvfigsiutigssarerĸuvdlugit, katitdlugit pingasunik ĸulilingnik tû-
-sintigdlit ugsigitdlo pingasunik tûsintigdlit; táuko tássa kúngip
nangminerissaisa ilait; 8 âma nâlagartai kajumingnermit inungnut
palasinutdlo Lîvíkúnutdlo túniússíput: Hilkia Saggarialo Jigîalilo
Gûtip igdluane sujulerssuissut palasinut túniússíput ĸângîvfigsiu-
-tigssainik, [savârĸanik] mardlungnik tûsintilingnik arfinilingnigdlo
untritilingnik ugsingnigdlo pingasunik untritilingnik; 9 Kanánia Si-
-maialo Natânialilo, ĸatángutai, Hasâpialo Jîlilo Jûsapatilo Lîvíkut
nâlagait Lîvíkúnut túniússíput ĸângîvfigsiutigssainik, [savârĸanik]
tatdlimanik tûsintilingnik ugsingnigdlo tatdlimanik untritilingnik.
10 kivfartûtigissagssat piarêrmata, palasit ĸeĸarfigssamingne ĸe-
-ĸarput Lîvíkutdlo sivnîssoĸatigîgsortamíkut ingmíkôrdlutik kúngip
perĸússutâ maligdlugo; 11 ĸângîvfigsiutigssaĸ toĸúpât, palasit auk
tiguvdlugo serpartautigât, Lîvíkut amêrsissut; 12 pêrsivigât tunissu-
-tigssanik ikivkagagssanik inuit ĸitornainut tuniorĸautigissagssa-
-mingnik, sujuaissaĸatigîgsortait sugîgsortaisigut ingmíkôrtítardlugit,
pigdliutigerĸuvdlugit Nâlagkamut, sôrdlo Môrsasip agdlagaine ag-
-dlagsimassoĸ; ugsigitdlo âma taimailivait; 13 ĸângîvfigsiutigssaĸ
ingnermik ũpât ilerĸûssoĸ maligdlugo, ivdlernartitat ûtdlugit igane
ũnaivingnilo sujatsivingnilo; inuitdlo ĸitornainut tamanut âkasuar-
-pait; 14 kingorna piarêrsáiput ingmingnut palasinutdlo; mássa pa-
-lasit Aarunip kinguaisa tunissutit ikivkagagssat túnugdlitdlo pig-
-dliutigissagssaringmatigik únuarorneranut agdlât, Lîvíkut piarêr-
-sáiput ingmingnutdlo palasinutdlo Aarunip kinguainut. 15 eríner-
-sârtartut Aasavfip kinguai ĸeĸartarfingmingne ĸeĸarput, sôrdlo
1 sam. 25,1 tt. Dâve Aasavfilo Hîmanilo Jîtútûtdlo kúngip takordlûissua inatsissut,
matuîssartutdlo isâvfingue tamane; kivfartorfingmingnit nigortoĸá-
-ngitdlat, ĸatángutimik Lîvíkut piarêrsaungmatik. 16 taima Nâlag-
-kamut kivfartûtigissariaĸartut tamarmik uvdloĸ táuna piarêrmata,
ĸângîvfigsiorfik nagdliússisínãngoramíko tunissutinik ikivkagagssanik
Nâlagkap tunissiviutâne pigdlîvdlutik kúngip Jôrsiap perĸússutâ
maligdlugo, 17 Israîlip kinguaisa tássanîtut ĸângîvfigsiorfik nagdliú-
30,21. -ssivât uvdlune táukunane nagdliússivigdlo sêrnaĸángitsunik timiu-
-ssartorfik nagdliússivdlugo uvdlut arfineĸ-mardluk; 18 ĸângîvfig-

siorsimángitdlatdlo Israîlime matumatut ítumik Sâmualip pruvfîtip 2kúng.23,22.
ıvdluinit agdlât; Israîlip kúngê tamarmik ᴋângîvfigsiorfingmik nag-
dliússissoᴋángitdlat Jôrsiap palasitdlo Lîvíkutdlo Jûtákutdlo ilũ-
ngarmik Israîlíkutdlo tássanītut Jerûsalâmiutdlo nagdliússissâtut
tumik. 19 ukiut arfersaneᴋ-pingajuáne Jôrsia kúngiutitdlugo ᴋâ- 2kúng.23,23.
ngîvfigsiorfik tamána nagdliússivât.
20 tamákua tamarmik taimailissut kingornatigut Jôrsiap igdlo
luarsarêrmago, Niggo Egivtinip kúngia majuarpoᴋ, Karrimissimut 2kúng.23,29; Jer. 46,2.
ıivfaratip erᴋânîtumut sorssugkiartordlune; Jôrsialo anivoᴋ pâ-
riartordlugo. 21 arpârtunigdle autdlartitsivigâ oᴋarᴋussivdlune:
úsagangma, Jûtap kúngia? ilingnut mássákut piartúngilanga,
:isiáne inoᴋutigîngnut sorssungnigtivnut piartorpunga, Gûtilo oᴋar-
poᴋ tuaviorᴋuvdlunga; Gûte najortigissara narssungniaᴋinago,
seroᴋinavâtit. 22 Jôrsiale sangúngilaᴋ taimaititdlugo; sorssugku-
mavdlugo avdlaussârpoᴋ Niggup oᴋausê Gûtip ᴋarnanit pissut
ılangnagit; Makituvdlo iterdlâne sorssugkiartorpoᴋ. 23 pisigsar- Sagg. 12,11.
tutdlo kúnge Jôrsia pisigpât; tauva kúnge kivfaminut oᴋarpoᴋ:
nãnga pêrsíniarsinga, agsut ikiligaugama. 24 kivfaisa tauva ᴋa- 18,33.
músssuarnit pêrpât, ᴋamutinigdlo avdlanik pigissainik ᴋimugsiut-
dlugo Jerûsalâmut ãpât; toᴋuvoᴋ ilissauvdlunilo sujuaissame ili- 2kúng.23,30.
versiãne. Jûtákutdlo Jerûsalâmiutdlo ilũngarmik Jôrsia aliasû-
tigât. 25 Jerimiavdlo Jôrsia úputigâ, erinarssortartutdlo tamarmik
ngutitdlo arnatdlo úputimingne Jôrsia oᴋautigât uvdlumimut ag-
dlât, Israîlíkutdlo taima ilerᴋoᴋalersípait; tássa-uko úputine
gdlagsimassut.
26 Jôrsiamik oᴋalugtuarissagssat avdlat, isumagssuinere Nâ- 2kúng.23,28.
lagkap inatsisaine agdlagsimassut nâpertordlugit 27 ᴋanoᴋ-ilior-
nerilo, sujugdlîtdlo kingugdlîtdlo, tássa-uko agdlagsimassut Is-
raîlip Jûtavdlo kúngînik agdlagkane.

kapitalit 36.

Jûagarse, Jûjaᴋît, Jûjaggît, Sitikia Jûtame kúngiussut. inuit Bâpalimut autdlarúneᴋartut. Kôrássip Pèrserit kúngiata uterᴋugai.

1 nunap inuisa Jûagarse Jôrsiap ernera tiguvât kúngíngortit- 2kúng.23,30.
dlugulo angutânut kingorârtigititdlugo Jerûsalâme. 2 mardlungnik
ulilingnik pingasunigdlo ukioᴋardlune Jûagarse kúngíngorpoᴋ, 2kúng.23,31.
áumatit pingasut kúngiuvdlune Jerûsalâme; 3 Egivtinip kúngiata
oraersípâ Jerûsalâme; nunalo akiltsípâ talantinik untritilingnik 2kúng.23,33.

2kúng.23,34. sîlviussunik talantimigdlo kûltiussumik. 4 Egivtinivdlo kúngiata
Eliākît angajua Jûtamut Jerûsalâmutdlo kúngíngortípâ, arкalo
avdlángordlugo Jûjaкîmik ateкartípâ; Jûagarsile nukâ Niggup nag-
-sarpâ Egivtinimut pisitdlugo.
2kúng.23,36. 5 mardlungnik кulilingnik tatdlimanigdlo ukioкardlune Jûjaкît
kúngíngorpoк, ukiutdlo arкanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme: Nâ-
2kúng.23,37. -lagkap Gûtime iluaríngisânik iliorpoк. 6 táussumúnga majuarpoк
2 kúng. 24,1. 33,11. Nipukánîtsare Bâpalip kúngia, kalivnernigdlo kangnúsaussunik ĸi-
-lerssorpâ Bâpalimut autdlarúkumavdlugo; 7 Nâlagkavdlo igdluata
peкutaisa ilait Nipukánîtsarip Bâpalimut nagsarpai nâlagfingminut-
2 kúng. 24,5. -dlo Bâpalimîtumut ilivdlugit. 8 Jûjaкîmik oкalugtuarissagssat
avdlat, maujungnartuliai piliarissai кanordlo navssârfigineкartoк,
tássa-uko agdlagsimassut Israîlip Jûtavdlo kúngînik agdlagkane.
Jûjaggît ernera kúngíngorpoк kingorârdlugo.
2 kúng. 24,8. 9 arfineк-pingasunik ukioкardlune Jûjaggît kúngíngorpoк, кau-
-matit pingasut uvdlutdlo кulit kúngiuvdlune Jerûsalâme; Nâlagkap
2 kúng. 24,9. 2 kúng. 24, iluaríngisânik iliorpoк. 10 ukioк кímûngmat kúnge Nipukánîtsare
10. 12. autdlartitsivoк Bâpalimutdlo pisitdlugo erdlingnartuliat Nâlagkap
Jer. 52,1; 2kúng.24,17; igdluata pê táputdlugit; Sitîkialo кatángutâ Jûtamut Jerûsalâ-
1 nal. 3,15. -mutdlo kúngíngortípâ.
2kúng.24,18. 11 mardlungnik кulilingnik atautsimigdlo ukioкardlune Sitîkia
kúngíngorpoк, ukiutdlo arкanigdlit kúngiuvdlune Jerûsalâme. 12 Nâ-
2kúng.24,19. -lagkap Gûtime iluaríngisânik iliorpoк; кunúngilaк Jerimiap pruf-
2kúng.24,20. -fîtip sâne, Nâlagkap oкalugtigissâta; 13 kúnge Nipukánîtsare âma
nâlagkumajungnaerpâ, nauk táussuma ugpernarsaisíkâne Gûte nar-
-кigsigititdlugo; pukutsune mángertípâ ũmánilo uteriajuitsúngor-
-titdlugo, Nâlagkamut Israîlip Gûtianut sângniarumanane. 14 âma
palasinut inungnutdlo nâlagaussut tamarmik perкuserdlugtuliner-
5 Môr. 18,9. -toкaut akimángitsut maujungnartuliait tamaisa íssuardlugit; Nâ-
-lagkavdlo igdlua Jerûsalâme ingmíkôrtitâ mingugtípât. 15 Nâlag-
Jer. 25,4. -kavdlo sujuaissaisa Gûtiata autdlartitsivigissarpai autdlartitami-
-gut, piârdlunilo pissardlunilo, ínugtane ininilo кajagssũkamigit;
16 Gûtivdle autdlartitai mítatigait, oкausê asigínarpait, pruffîtai
inúkutigait, Nâlagkap ínugtaminut kamangnera katsungaerssor-
-serdlugo nigugssaujungnaersumik. 17 Kaltîarit kúngiat táukunúnga
majuartípâ, angutitainik inûsugtunik panamik toкutsissoк igdlume
ivdlernartûtâne; кajagssũssaкángilaк nukagpíssamigdlũnît niviar-
-siamigdlũnît utorкalilersumigdlũnît utorкarssuarmigdlũnît; tamaisa
2 kúng. 25, 13 tt. agssainut pisípai. 18 Gûtivdlo igdluata peкutai tamaisa angisûtdlo

nikissutdlo Nâlagkavdlo igdluata pekûtai kúngivdlo nâlagartaisalo
pekûtait — tamaisa Bâpalimut ãpai; 19 Gûtip igdlua ikivkarpât,
Jerûsalâp ungalorssua ũkautípât, igdlússârssue tamaisa ingnermik 2 kúng. 25, 9. 10.
kivkarpait pekutai erdlingnartut tamaisa aserordlugit; 20 panap
umiákûtitai Bâpalimut autdlarúpai; kivfángorputdlo táussumúnga
arnerinutdlo, Pêrserit nâlagauvfiat pingârnerutserdlugo; 21 erkûter-
kuvdlugo Nâlagkap okausia Jerimiákut okauserissak, nunamut Jer. 25,11 tt; 29,10.
sapâtisiornere nãmagilerserdlugit; uvdlut piunêrúsimavfine nâv- 3 Môr. 26, 34 tt.
dlugit sapâtisiorpok ukiut arfinek-mardlungnik kuligdlit nãmag-
titdlugit.
22 Kôrássip Pêrserit kúngiata ukiuisa [kúngiuvfisa] sujugdliáne Esr. 1,1.
Nâlagkap okausia Jerimiákut okauserissak nãmagserkuvdlugo Nâ- Jer. 29,10.
lagkap pilerisârmane, Kôrássip Pêrserit kúngiata nâlagauvfing- Is. 44,28.
mine tamarssuarme tordlulásassut angalatípai agdlagkatigutdlo
ima nalunaerdlune ima: 23 Kôrásse Pêrserit kúngiat ima okarpok: Esr. 1,2.
nunap nâlagauvfê tamaisa Nâlagkap kilaup Gûtiata uvavnut tú-
niúpai, táussumalo perkuvânga igdluliorkuvdlune Jerûsalâme Jû-
tamĩtume; kinalũnît ilivsíne ínugtaisa ilũngarmik ilagigpássuk,
áuna Nálagkap Gûtiata najordliuk, táunalo majuardle.

Esrap agdlagai.

kapitale 1.

Jûtit Bâpalimut autdlarússaussut Kôrássip Pêrserit kúngiata uterkugai.

1 Kôrássip Pêrserit kúngiata ukiuisa [kúngiuvfisa] sujugdliáne 2 nal. 36,22.
Nâlagkap okausia Jerimiamit okauserissak nãmagserkuvdlugo Nâ- Jer. 25,11 tt; 29,10.
lagkap pilerisârmane, Kôrássip Pêrserit kúngiata nâlagauvfing-
mine tamarssuarme tordlulásassut angalatípai agdlagkatigutdlo
ima nalunaerdlune ima: 2 Kôrásse Pêrserit kúngiat ima okarpok: 2 nal. 36,23.
nunap nâlagauvfê tamaisa Nâlagkap kilaup Gûtiata uvavnut tú-
niúpai, táussumalo perkuvânga igdluliorkuvdlune Jerûsalâme Jû-
tamĩtume; 3 kinalũnît ilivsíne ínugtaisa ilũngarmik ilagigpássuk,
áuna Gûtiata najordliuk, táunalo majuardle Jerûsalâmut Jûtamĩ-

-tumut; Nâlagkavdlo Israîlip Gûtiata igdlugssâ igdluliariniardlunk
tássaungmat Gûtiussoĸ Jerûsalâmītoĸ. 4 nalingínardlo amiákûssoĸ
najugkane sunilũnît takornartauvfîne najugâta angutitaisa ikiúsavai
sîlvimik kûltimigdlo peĸutinigdlo nerssutautinigdlo, Gûtip Jerû-
-salâmītup igdlugssânut kajumingnermit tunissutigssatik ilángut-
-dlugit.

5 pikíput tauva Jûtavdlo Bînjamîvdlo sujuaissaĸatigîgsortaisa
nâlagait palasitdlo Lîvíkutdlo, tamarmik Gûtip pilerisâgai ma-
-juarĸuvdlugit, Nâlagkap Jerûsalâmītup igdlugssânik igdlulioĸar-
-dlugit; 6 erĸainītutdlo tamarmik ikiorpait igssoraivfingnik sîlviu-
-ssunik kûltimigdlo peĸutinigdlo nerssutautinigdlo erdlingnartulia-
-nigdlo, kajumigdlutik túniússarssue taiornagit; 7 kúngivdlo Kôrássip
anisípai igssoraivfît Nâlagkap igdluata pê, Nipukánîtsarip Jerûsa-
-lâmit ánissai Gûtimilo igdluanut ilissai. 8 Kôrássip Pêrsemit
kúngiata anisípai Mítaritât aningaussautit pârssissât misigssuisit-
-dlugo; táussuma kisitdlugit túniúpai Sássipatsarimut Jûtakut
sujulerssortānut; 9 tamássalo amerdlássusê: pûgutarssuit kûltiu-
-ssut pingasunik ĸuligdlit, pûgutarssuit sîlviussut tûsintigdlit. ima
savigssuit toĸutsisit mardlungnik ĸuligdlit. arfineĸ-sisamatdlit
10 ermutsit kûltiussut pingasunik ĸuligdlit, ermutsit sîlviussut ak-
-kínerussut sisamanik untritigdlit ĸulitdlo, igssoraivfît avdlat t-
-sintigdlit; 11 igssoraivfît kûltiussut sîlviussutdlo katitdlugit u-
-maisa tássa tatdlimanik tûsintigdlit sisamanigdlo untritigdlit;
tamáko tamaisa Sássipatsarip majũpai, autdlarússaussut Bâpalimit
Jerûsalâmut majuartut ilagalugit.

Nîm. 7,6-73.

kapitalit 2.

Jûtit Bâpalimit utertut amerdlássutsimíkut nautsorssorsimassut. Nâlagkap
igdlua náparterĸuvdlugo túniússissut.

Nîm. 7,6 tt.

1 ukulo tássa nunasissut, autdlarússauvfingmit majuartut
Nipukánîtsarip Bâpalip kúngiata Bâpalimut autdlarungmatik. Je-
-rûsalâmutdlo Jûtamutdlo utertut nungutdlutik igdloĸarfingmin-
-nut, 2 Serupâpale, Jîsua, Nīmia, Seraia, Rigîlaia, Martugai,
Bilsan, Mispar, Biguai, Rîgût, Baina aggeĸatigalugit; tássa
Israîlip ínugtaisa angutitaisa amerdlássusê:

3 Pârigûsip kinguai, mardlungnik tûsintigdlit untritigdlit
arfineĸ-mardlungnigdlo ĸuligdlit mardlugdlo; 4 Savfâtiap kingu-
pingasunik untritigdlit arfineĸ-mardlungnigdlo ĸuligdlit mardlugdlit

Aarкap kinguai, arfineк-mardlungnik untritigdlit arfineк-mar-
llungnigdlo кuligdlit tatdlimatdlo; [6] Pagat-Mùapip kinguai Jîsua-
lapíkut ilait, mardlungnik tûsintigdlit arfineк-pingasunigdlo un-
ritigdlit arкaneк-mardlugdlo; [7] Eilamip kinguai, tûsintigdlit mar-
llungnigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit sisamatdlo; [8] Sá-
up kinguai, arfineк-sisamanik untritigdlit sisamanigdlo кuligdlit
tdlimatdlo; [9] Saggaip kinguai, arfineк-mardlungnik untritigdlit
finilingnigdlo кuligdlit; [10] Bânip kinguai, arfinilingnik untritigdlit
samanigdlo кuligdlit mardlugdlo; [11] Bîpaip kinguai, arfinilingnik
ıtritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit pingasutdlo; [12] Asgâtip kinguai,
sintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit
ardlugdlo; [13] Atunîkâp kinguai, arfinilingnik untritigdlit arfi-
ilingnigdlo кuligdlit arfinigdlitdlo; [14] Biguaip kinguai, mardlungnik
sintigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit arfinigdlitdlo; [15] Atînip kinguai,
samanik untritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit sisamatdlo; [16] Atêrip
nguai Hiskiákut ilait, arfineк-sisamanik кuligdlit arfineк-pinga-
ıutdlo; [17] Bîtsaip kinguai, pingasunik untritigdlit mardlungnigdlo
ıligdlit pingasutdlo; [18] Jôrâp kinguai, untritigdlit arкaneк-mar-
llugdlo; [19] Hásumip kinguai, mardlungnik untritigdlit mardlung-
ıigdlo кuligdlit pingasutdlo; [20] Gíparip kinguai, arfineк-sisamanik
uligdlit tatdlimatdlo; [21] Bîtdlîmip kinguai, untritigdlit mardlung-
nigdlo кuligdlit pingasutdlo; [22] Nitûvfap angutitai, tatdlimanik
uligdlit arfinigdlitdlo; [23] Anatûtip angutitai, untritigdlit mardlung-
nigdlo кuligdlit arfineк-pingasutdlo; [24] Asimâvatip kinguai, sisa-
nanik кuligdlit mardlugdlo; [25] Kêriat-Arîp Kivfêravdlo Bêrûtivdlo
ıue, arfineк-mardlungnik untritigdlit sisamanigdlo кuligdlit pinga-
sutdlo; [26] Râmap Gîpavdlo inue, arfinilingnik untritigdlit mardlung-
ıigdlo кuligdlit atauserdlo; [27] Mikmâsip angutitai, untritigdlit mar-
llungnigdlo кuligdlit mardlugdlo; [28] Bītilip Aivdlo angutitait, mar-
llungnik untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit pingasutdlo; [29] Nîpup
inguai, tatdlimanik кuligdlit mardlugdlo; [30] Magpîsip kinguai, un-
tritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit arfinigdlitdlo; [31] Eilamip avdlap 7.
inguai, tûsintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit tatdlimanigdlo кu-
ligdlit sisamatdlo; [32] Hârîp kinguai, pingasunik untritigdlit mar-
dlungnigdlo кuligdlit; [33] Lutip Hâtitivdlo Ounuvdlo inue, arfineк-
ıardlungnik untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit tatdlimatdlo;
Jêriggup inue, pingasunik untritigdlit sisamanigdlo кuligdlit tat-
dlimatdlo; [35] Sînâp kinguai, pingasunik tûsintigdlit arfinilingnigdlo
ntritigdlit pingasunigdlo кuligdlit; [36] palasit: Jitaiap kinguai

Jîsuap inoкutaisa ilait, arfinex-sisamanik untritigdlit arfinex-mar-
-dlungnigdlo кuligdlit pingasutdlo; 37 Ingmerip kinguai, tûsintigdlit
tatdlimanigdlo кuligdlit mardlugdlo; 38 Pássôrip kinguai, tûsintigdlit
mardlungnigdlo untritigdlit sisamanigdlo кuligdlit arfinex-mardlug-
-dlo; 39 Hârîp kinguai, tûsintigdlit arfersanex-mardlugdlo; 40 Li-
-víkut: Jîsuap Katimîalivdlo kinguait Hutâviákut ilait, arfinex-mar-
-dlungnik кuligdlit sisamatdlo; 41 erínersârtartut: Aasavfip kinguai
untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit arfinex-pingasutdlo; 42 matui-
-ssartut kinguait: Salûp kinguai, Atêrip kinguai, Talmûnip kinguai.
Agkup kinguai, Hatîtap kinguai, Sûpaip kinguai; katitdlugit: untri-
-tigdlit pingasunigdlo кuligdlit arfinex-sisamatdlo; 43 nâlagfingme
kivfarsiat: Sîgap kinguai, Hasûvfap kinguai, Tápagûtip kinguai.
44 Kêrusip kinguai, Sîgâp kinguai, Patûnip kinguai, 45 Lipânap
kinguai, Hagâpap kinguai, Agkup kinguai, 46 Hâgap kinguai, Sam-
-laip kinguai, Hânâp kinguai, 47 Gitîlip kinguai, Gâgarip kinguai.
Râjap kinguai, 48 Rîtsinip kinguai, Níkûtap kinguai, Gásâp kinguai.
49 Usap kinguai, Pasîap kinguai, Bîsaip kinguai, 50 Asnap kinguai.
Migunîp kinguai, Nivfusîp kinguai, 51 Bákipûp kinguai, Hákûvfap
kinguai, Harrorip kinguai, 52 Batsilutip kinguai, Migîtap kinguai.
Harsap kinguai, 53 Barkûsip kinguai, Siserap kinguai, Tâmap ki-
-nguai, 54 Nitsîap kinguai, Hatîvfap kinguai; 55 Sâlumûp kivfaisa
kinguait: Sûtaip kinguai, Suvfêratip kinguai, Perûtap kinguai.
56 Jâlap kinguai, Darкûp kinguai, Gitîlip kinguai, 57 Savfâtiap ki-
-nguai, Hátîlip kinguai, Puggêrat-Hatsipâp kinguai, Aamip ki-
-nguai; 58 nâlagfingme kivfarsiat Sâlumûvdlo kivfaisa kinguait
katitdlugit: pingasunik untritigdlit arfinex-sisamanigdlo кuligdlit
mardlugdlo.

59 uko tássa majuartut Tîl-Mîlamit, Tîl-Harsamit, Kêrupimit,
Atanimit, Ingmerimit; sujuaissaкatigîgsortatigdle kinguârinexar-
-ssusertigdlo nalunaerutiginex saperpait, Israîlíkut ilagineràtik
60 Dilaiap kinguai, Tupiap kinguai, Níkûtap kinguai, arfinilingnik
untritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit mardlugdlo; 61 palasitdlo ki-
-nguaisa ilait: Hapaiap kinguai, Hákûtsip kinguai, Barsilaip ki-
-nguai; táuna nuliarame Barsilaip Gîliatíkûssup pantsa ilânik
arкanik tainexartox. 62 táukua agdlangnexarnitik ujaraluarpait
nautsorssornexartut agdlagsimavfiáne; naninexángingmatale, ma-
-ngugsimassutut tunuartínexarput palasiorкussaunatik; 63 nunarдlo
nâlagâta oкarfigai ivdlernartorssuarnit nererкunagit, palase кäo-
2 Mòr. 28,30. -marкúmik agssuarnaerкúmigdlo pilik savssarsimatínago.

64 ilagît ilũngaisa atautsimut katiterdlugit tássa sisamanik
ılilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit pingasunigdlo untritigdlit
finilingnigdlo ĸuligdlit, 65 kivfait angutitdlo arnatdlo ilángúnagit;
ıko arfineĸ-mardlungnik tûsintiliúput pingasunigdlo untritiliuv-
llutik pingasunigdlo ĸuliliuvdlutik arfineĸ-mardlûvdlutigdlo; erí-
ıersârtartoĸarputdlo angutinigdlo arnanigdlo mardlungnik untri-
ilingnik. 66 ĸimugtuarssûtait tássa arfineĸ-mardlungnik untri-
igdlit pingasunigdlo ĸuligdlit arfinigdlitdlo, siutitôrssuautait mar-
llungnik untritigdlit sisamanigdlo ĸuligdlit tatdlimatdlo; 67 ĸati-
ıagtûtait tássa sisamanik untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit tat-
llimatdlo, siutitûtait arfinilingnik tûsintigdlit arfineĸ-mardlung-
ıigdlo untritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit.

68 sujuaissaĸatigît nâlagaisa ilait Nâlagkap igdluanut Jerûsa-
âmĩtumut pigamik, Gûtip igdluanut túniússíput kajumigdlutik,
ânut náparterĸuvdlugo; 69 suliarissariaĸartumut peĸûsiángordlugit
ıpíngisamingnik túniússíput kûltinik aningaussarssuarnik Pêrserit
ınik arfinilingnik ĸulilingnik atautsinigdlo tûsintilingnik, sîlvinigdlo
ıîninik tatdlimanik tûsintilingnik, ãma ánorássanik ilordlernik
ılasit pînik untritilingnik. 70 palasit tauva Lîvíkutdlo inuitdlo
ait erínersârtartutdlo matuîssartutdlo nâlagfingmilo kivfarsiat ig-
dloĸarfingmingne nunaĸalerput, Israîlíkutdlo ilũngarmik igdlo-
ĸarfingmingne.

kapitalit 3.

ikivkaivingmik tunissiviliortut. nagdliússivik tupiussaliorfik nagdliússigât.
Nâlagkap nâlagfiutâ túngavilerneĸartoĸ.

1 ĸáumatit arfineĸ-áipât nagdliungmat Israîlivdlo kinguai ig-
lloĸarfingnĩkamik, inuit Jerûsalâmut katerssorput inugtut ataut-
ıitut; 2 Jîsualo Jũsatâp ernera ĸatángutailo palasit Serupâpalilo
ıaltialip ernera ĸatángutailo pigínãngorsarput, Israîlivdlo Gûtiata
ınissiviutâ sanavât tunissutinik ikivkagagssanik ĸâne pigdlîumav-
llutik, sôrdlo agdlagsimassoĸ Môrsasip Gûtip inoĸutâta inatsi- 3 Mór. 6,2.
ıaine. 3 tunissivik túngavigssânut ilivât, ánilârnartup nunat
ıuiaĸatigîgsortainit pissup tugfigigaluarmatik; ĸânilo tunissutinik
ivkagagssanik Nâlagkamut pigdlîssarput, tunissutinik ikivkagag-
ssanik uvdlãkutdlo únúkutdlo pigdliutigineĸartartunik. 4 nag-
dliússivigdlo tupiussaliorfik nagdliússivât agdlagkat maligdlugit;
ınissutinigdlo ikivkagagssanik pigdlîssarput uvdlut nungutdlugit,

amerdlássusigssât erкortardlugo ilerкûssoк maligdlugo, uvdl
nungutdlugit uvdlup pigssânik; 5 āmátaoк tunissutinik ikivkagag
-ssanik kipisuitsunik pigdlîssarput, кáumánigfingnilo nagdliútuni
tamane Nâlagkamut ivdlernartitaussune pigdliutigissagssanik, tuni-
-ssutinigdlo Nâlagkamut kajumingnermit pigdliutigineкartuni
6 кáumatit arfineк-áipâta uvdluisa sujugdliat autdlarnîvigalugo tu
-nissutinik ikivkagagssanik Nâlagkamut pigdlîssarput, Nâlagk
nâlagfiutâ túngavilerneкángíkatdlarmat. 7 aningaussanik túniússiput
ujarкanik avguissunut sanassunutdlo, nerissagssanigdlo imigagssa-
-nigdlo ûliamigdlo Sîtûmiunut Tôrumiunutdlo, кissungnik sîteriu-
2 nal. 2,16. -ssunik Lîpanûnimit ímamut Javfup tungânîtumut aggiússerкur-
-dlugit, sôrdlo Kôrássip Pêrserit kúngiata akuerigâtik.
8 ukiup áipâne Gûtip igdluanut Jerûsalâmîtumut apûkamik
kingornagut кáumatip áipâne Serupâpale Sialtialip ernera Jîsualo
Jūsatâp ernera кatángutaitdlo amiákûssut palasit Lîvíkutdlo au-
-dlarússauvfingmitdlo Jerûsalâmut tikiútut tamarmik autdlarnîput
Lîvíkutdlo mardlungnik кulilingnik ukioкartut кângiútutdlo ive-
-típait Nâlagkap igdluane suliarissariaкartunut ilitsersuissúngor-
-titdlugit. 9 Jîsua tauva ernerilo кatángutailo Katimîalilo ernerilo
Jûtap kinguârissai tássane кeкarput atausioкatigîgdlutik, Gûtip
igdluane suliarissariaкartunik sulissut ilitsersúsavdlugit, āma Hi-
-nâtatip ernere táukualo ernerit кatángutaitdlo, Lîvíkut; 10 Nâlag-
-kavdlo nâlagfiutâ igdluliortut túngavilermássuk, palasit ássûser-
-simassut кardlortáussuagdlit Lîvíkutdlo Aasavfip kinguai sujani-
1 nal. 25,2; -nguagdlit tássane кeкartípait Nâlagaк únersiutigerкuvdlugo. Dāvip
2 nal. 29,26. Israîlip kúngiata nâlagkersûtai migssiliordlugit; 11 akiorigdlutik
2 nal. 5,13; Nâlagaк únersiutigât кutsavigalugulo, avâgingnigtûngmat, Israîlimut
7,3. isumagssuinera nâgssáungingmat; inuitdlo ilũngarmik tipaitsung-
-nermit nivdlerput nivdlianermik angisûmik Nâlagaк únersiutiga-
-lugo, Nâlagkap igdlua túngavilerneкarmat. 12 palasitdle Lîvi-
-kutdlo sujuaissaкatigîtdlo nâlagaisa ilarpagssuit, utorкaussut ig-
-dlumik sujugdlermik takungnigsimassut, nipitûmik кiáput igdlo
mána túngavilersimassoк issigigamíko; amerdlasûtdle tipaitsung-
-nermit nivdliavdlutik nipitik anípait; 13 inungnutdlo ilisarssau-
-jungnaerput tipaitsungnermit nivdliassut nipait кiassutdlo nipait
inuit nivdlermata nivdlianermik angisûmik, niperssuaк ungasig-
-sumut tusarssautitdlugo.

kapitalit 4.

nàlagfiliulermata, κíngarssortaisa Samâriamiut kúngimut Artarssartamut
únerdlûtigalugit pitsailisíkait.

1 Jûtákutdle Bînjamîkutdlo κíngarssortait tusaramik, inuit
utdlarússausimassut Nâlagkamut Israîlip Gûtianut nâlagfiliortut,
Serupâpalimut sujuaissaκatigîtdlo nâlagainut savssarput oκarfi-
·galugit: peκatigaluse igdluliordlata; mássa ilivsisut Gûterse uja-
·rumârparput, táussumúngalo tunississarpugut taimanimit, Asarra- 2 kúng. 17,
·tûp Asôriap kúngiata tamaunga majuartingmatigut. 3 Serupâ- 24-41;
·palivdle Jîsuavdlo ilaisalo Israîlíkut sujuaissaκatigîgsortaisa nâ- 19,37.
·lagaisa akivait: ilivsilo peκatigîgdluta Gûtivtínut igdluliortug-
·ssáungilagut; uvagutdle kisivta Nâlagaκ Israîlip Gûtia igdluliú-
·savarput, sôrdlo kúngip Kôrássip Pêrserit kúngiata inákâtigut. 1,8.
4 nunavdle inuisa nukingerutípait Jûtap ínugtaisa agssait, áni-
·lârsarpaitdlo igdluliortailivdlugit; 5 táukunúngalo sujúnersuissug-
·ssarsíput pilerssârutât persaκusersorκuvdlugo Kôrássip Pêrserit
kúngiata uvdlue tamaisa nâvdlugit, Darîuse Pêrserit kúngiat kú-
·ngíngorserdlugo.
6 Aκassvêrusse kúngiutitdlugo nâlagáussusiata autdlarκautâne
agdlagput Jûtap Jerûsalâvdlo inue únerdlûtigalugit; 7 Artarssartalo
nûtitdlugo Bislâm Mítaritâtdlo Tâpîlilo ilagissailo avdlat agdlagput
Artarssartamut Pêrserit kúngiánut; agdlagkat agdlangnere agdlag-
·simáput Sêriamiut agdlausiánik Sêriamiut oκausînut nugtigauv-
·dlutik. 8 Rîgûp inatsissartut angnertâta Simsaivdlo agdlagtartup
Artarssarta kúnge agdlagfigât Jerûsalât pivdlugo agdlagkanik
máitunik:
9 Rîgût inatsissartut angnertât Simsailo agdlagtartoκ ila-
·gissaitdlo, Dînamiut Avfarsatkamiut Tarpîlamiut Avfarsamiut
Erangmiut Bâpalimiut Sûsamiut Digâvamiut Eilamimiut, 10 inuit-
·dlo avdlat Ousnáparip angeκissup nâlangnartup autdlarússai, ig-
·dlorpalingme Samâriame nunaκartitdlugit, kûgssûvdlo tungânîto-
·κatait — ilait ilaliutdlugit. 11 tamássa agdlagkat ássinge táussu-
·múnga, Artarssartamut kúngimut, nagsiússaisa:
kivfatit angutit kûgssûp tungânîtut — ilait ilaliutdlugit.
12 kúngimut nalunaerneκarile, Jûtit ilingnit uvavtínut majuar-
·simassut Jerûsalâmut tikiúkamik, igdloκarfik nâlagserîtsunik ajor-
·torssuarnik inulik igdluliorfigigât ungalorssua inerniardlugo túnga-

-vialo iluarsardlugo; 13 kúngimut mãna nalunaerneĸarile, igdlo-
-ĸarfik táuna igdluliorfigineĸarpat ungalorssuilo inerneĸardlutik,
akilerârtautinik ilángautinigdlo tapigssanigdlo túniússísángitsut,
kîsalo kúngit ujariagissaĸásassut. 14 kúngip igdlússârssuanit mãna
akigssarsissaravta, uvavtínut iluásángilaĸ kúngip pigssaerúnera
takuínardlugo; tamána pivdlugo autdlartitsivugut kúnge nalunaer-
-figalugo, 15 pisimassut erĸaissagssat agdlagsimavfiat sujuaissavit
piat ujardlerfigerĸuvdlugo, nanissísassutit tauva pisimassut erĸai-
-ssagssat agdlagsimavfiáne nalujungnaerdlutitdlo, igdloĸarfik táuna
tássa igdloĸarfik nâlagserîtsunik inulik kúnginut nunanutdlo uja-
-riatsíssutaussunik, tássanilo itsarssuarmit perdluliortartut; tamána
píssutigalugo igdloĸarfik táuna piunêrutitaussoĸ; 16 kúnge nalu-
-naerfigârput: igdloĸarfik táuna igdluliorfigineĸarpat ungalorssuilo
inerneĸardlutik, tauva pigssaĸarungnáisautit kûgssûp tungânîtunik.
17 akíssut kúngip nagsiúpâ Rîgûmut inatsissartut angnertânut
Simsaimutdlo agdlagtartumut ilagissainutdlo avdlanut Samâriame
nunaĸartunut kûgssûvdlo ungatânîtoĸatainut:
erĸigsigitse — ilait ilaliutdlugit.
18 agdlagkat uvavtínut nagsiússase navsuitsumik uvavnut atuar-
-simáput; 19 inatsigamalo ujardlerĸuvdlugit, nanissíput, igdloĸarfiup
táussuma inue itsarssuarmit kúnginut makitassartut nâlagserît-
-dlutigdlo perdluliortartut tássane; 20 píssaussunigdlo kúngeĸar-
-simavoĸ Jerûsalâme kûgssûp ungatânîtumut tamarmut nâlagau-
-ssunik; akilerârtautit ilángautitdlo tapigssatdlo táukunúnga tu-
-niúneĸartarput. 21 inatsigitse mãna angutit táuko nangartorĸur-
-dlugit, igdloĸarfik táuna igdluliorfigineĸarĸunago uvavnit perĸu-
-ssutigineĸarserdlugo; 22 inerterneĸarpusilo pinerdlorĸunase tama-
-tumínga; sôĸ ajoĸutaussoĸ agdliartúsava kúngit ujariatsíssutig-
-ssãnik?
23 Artarssartap kúngip agdlagaisa ássinge tauva atuarneĸar-
-mata Rîgûmut Simsaimutdlo agdlagtartumut ilagissainutdlo, tua-
-viordlutik Jerûsalâliarput Jûtinut pitsailivdlugitdlo tatdlimik nu-
-kiligssuarmik. 24 tauva Gûtip igdlua Jerûsalâmîtoĸ suliarissau-
-jungnaeratdlarpoĸ pitsailineĸardlunilo Darîusip Pêrserit kúngiata
nâlagáussusiata ukiuisa áipãnut.

kapitalit 5.

nâlagfiup ᴋarmarneᴋarnera nangíkât.

[1] Haggai pruvfîte Saggarialo Itup ernera pruvfîte Jûtinut Hagg. 1,1.
ûtame Jerûsalâmilo ítunut takordlûgkerssârput ᴋulangertâta Is- Sagg. 1,1.
raîlip Gûtiata arᴋagut. [2] tauva Serupâpale Sialtialip ernera Jî-
sualo Jũsatâp ernera pigínãngorsarput Gûtivdlo igdlua Jerûsalâ-
mĩtoᴋ ᴋarmalerdlugo; ilagait Gûtip pruvfîtai nakússagtitsissitik.
[3] taimaníkut táukunúnga tikiúpoᴋ Tatnai kûgssûp ungatâne
nunap nâlagâ ãma Sítar-Busnai ilagissaitdlo, imalo oᴋarfigait: kia
nápâse igdlo mána igdluliarerᴋuvdlugo ᴋarmarssuardlo mána iner-
ᴋuvdlugo? [4] oᴋarfigâvut tauva, ᴋanoᴋ ateᴋartut angutit igdlumik
natumínga igdluliortut. [5] Gûtiatale issâta Jûtit utorᴋaunertait
ᴋulangermagit, pitsailíngilait ᴋanoᴋ-iliornerat Darîusimut sarᴋa-
ngiúsimatserdlugo; tauva kingumut agdlagkat nagsiúneᴋarput ta-
mána pivdlugo.
[6] agdlagkat ássinge Tatnaip, kûgssûp ungatâne nunap nâla-
gâta, Sítar-Busnaivdlo ilagissaisalo Avfarsangmiut kûgssûp unga-
tânĩtut Darîusimut kúngimut nagsiússaisa — [7] nalunaerut táussu-
múnga nagsiúpât, imánalo tássane agdlagsimavoᴋ —:
Darîusimut kúngimut, erᴋigsivdluarile.
[8] kúngimut nalunaernekarile, nunamut Jûtamut apũtugut Gû- 4,12.
terssûp igdluanut, tamána ᴋarmarât ujarᴋanik síkigigsagkanik
igkersordlugulo ᴋissungnik; suliagssardlo tamána suliarineᴋarᴋig-
sârtoᴋ pivdluardlunilo agssaisigut. [9] utorᴋaunerit tauva aperâvut
táukunúnga ima oᴋardluta: kia inápâse igdlo mána igdluliarer- 3.
ᴋuvdlugo ᴋarmarssuardlo mána inerᴋuvdlugo? [10] arᴋitdlo ãma
táukunúnga aperᴋutigâvut nalunaerfigiumavdlutit, angutit nâlagari-
ssaisa arᴋit agdlagkumavdlugit. [11] imáitumigdlo akivâtigut oᴋar-
dlutik: uvagut ᴋilauvdlo nunavdlo Gûtiata kivfarâtigut, igdlulior-
pugutdlo sujornagut igdluliarineᴋaraluartumik, ukiorpagssuit mãna
tímũput, Israîlime kúngerssûp igdluliaringmago inerdlugo. [12] su- 1 kúng. 6,1.
juaissavtale níngagsârmáne ᴋilaup Gûtiata túniúpai Nipukánîtsarip
Bâpalip kúngiata Kaltîariussup agssainut; igdlulo mána táussuma 2 kúng. 25,9.
aserorpâ inuitdlo autdlarutdlugit Bâpalimut. [13] ukiutdle Kôrássip
Bâpalime kúngiuvîsa sujugdliáne Korásse kúnge inatsivoᴋ Gûtip 1,1.
igdlua mána ᴋarmarᴋuvdlugo. [14] ãmame igssoraivfît Gûtip igdluata
ᴋôê, kûltiussutdlo sîlviussutdlo, Nipukánîtsarip nâlagfingmit Jerû-
salâmĩtumit tigussai nâlagfingmut Bâpalimĩtumut âtdlugit, ãma

táuko Korássip kúngip nâlagfingmit Bâpalimītumit tiguvai tú-
1,8. -niutdlugitdlo inungmut Sássipatsarimik atilingmut nuname nâla-
-gángortitaminut; [15] táussumúngalo oкarpoк: igssoraivfît uko ti-
-gúkit, autdlardlutitdlo nâlagfingmut Jerûsalâmītumut erкúkit:
Gûtivdlo igdlua inimine кarmarneкardle. [16] Sássipatsare táuna
tauva tikiúkame, Gûtip igdlua Jerûsalâmītoк túngavilerpâ; taima-
-nimitdlo mānamut suliarineкarpoк inerneкarnane. [17] mānalo kú-
-ngip iluarigpago, kúngip akigssamausivia Bâpalimītoк ujardlerfi-
-gineкarile, Kôrássimit kúngimit inássutigineкarnersoк Gûtip ig-
-dlua mána Jerûsalâmītoк кarmarкuvdlugo, tamánalo pivdlugo kú-
-ngip perкússutâ uvavtínut nagsiúneкarile.

kapitalit 6.

nâlagfik inerât atorкârfigsiordlugulo. кângîvfigsiortut.

[1] kúnge Darîuse tauva inatsingmat, agdlagarssuausivingme
ujardlerput, Bâpalime akigssamautit torкorneкartarfiáne; [2] Ag-
-mītamilo ungalorssuartûme. Mîterit nunānītume magpersagkamik
atautsinik nanissíput, tássanilo erкaissagssángordlugit agdlagsi-
1,1; -máput imáitut: [3] Kôrássip kúngip ukiuisa [kúngiuvîsa] sujugdliane
2 nal. 36,22. Kôrássip kúngip inatsíssutigâ Gûtip igdlua Jerûsalâmītoк, igdlo
кarmarneкásassoк tunissutinik tunississarfigineкásavdlune, túnga-
-vilerneкardluásassordlo tatdlit arfinilingnik кuligdlit portússuse-
-rísavdlugit tatdlitdlo arfinilingnik кuligdlit nerutússuserísavdlugit:
[4] ujarкat síkigigsagkat pingasoriardlugit кalerîgsitáusassut кissung-
-migdlo nutâmik кagdlerneкásavdlutik; akigssâlo kúngip igdluanit
5,14. túniúneкásassoк; [5] āma igssoraivfît Gûtip igdluata pê, kûltiussutdlo
sîlviussutdlo, Nipukánîtsarip nâlagfingmit Jerûsalâmītumit tigussai
Bâpalimut âtdlugit, utertíneкásassut, nâlagfingmut Jerûsalâmītumut
pisíneкásavdlutik inimingnut Gûtivdlo igdluanut erкúneкásavdlutik
5,3. [6] māna ivdlit, Tatnai kûgssûp ungatâne nunap nâlagâ, ivdlitdlo
Sítar-Busnai, ilagissasilo Avfarsangmiut kûgssûp ungatânîtut, ta-
-ssánga alingârsínaritse; [7] Gûtip igdlua mána suliarisínardlíssuk.
Jûtit nunâta nâlagânut Jûtitdlo utorкaunertainut Gûtip igdlua
mána кarmarкuvdlugo inâne. [8] uvavnitdlo inássutigineкarpoк
кanoк Jûtit táukua utorкaunertait iliorfigísagise Gûtip igdlua māna
кarmarneкarкuvdlugo, imáitumik: kúngip peкûtigissainit akilerár-
-tautinit kûgssûp ungatânītunit akigssâ túniúneкarкigsāsavoк angu-
-tinut táukunúnga, pitsailineкarкunagit; [9] sûtdlo pissariaкartut

orrait savarssuitdlo savârкatdlo, кilaup Gûtianut tunissutigssat
kivkagagssat, кajûssiagssatdlo taratsutdlo vīnilo ûlialo, palasit
erûsalâmîtut oкarângata, táukunúnga túniúneкartásáput uvdlut
ungutdlugit; tamatumínga pinerdlugtoкángíkile, [10]кilaup Gûtianut 4,22.
igdlêrкuvdlugit naimajuminartugssamik, kúngivdlo кitornaisalo
nûssusiat tugsiuterкuvdlugo. [11]uvavnit āma inássutigineкarpoк,
ialûnît perкússut tamána avdlángortíkuniuk, táussuma igdluanit
issuk pîarneкásassoк, tássungalo nivíngarneкardlunilo pâgúne- Dân. 2,5;
кásassoк; igdlualo agtakúngortitáusavoк tamána píssutigalugo. 3,29.
[12]Gûtivdlo aterminik tássane ineкartitsissup kúnge nalingínaк
nuiaitdlo nalingínait ajagtordligit, agssamingnik isagtitsissut av-
dlángortíkumavdlugo, Gûtip igdlua mána Jerûsalâmîtoк aseroru-
mavdlugo; uvanga Darîuse inatsivunga maleruarкigsâgagssamik.
[13]Tatnai kûgssûp ungatâne nunap nalagâ Sítar-Busnailo ila-
gissaitdlo tauva taimailiorкigsârput, Darîusip kúngip arpârtitsi-
vigingmatik; [14]Jûtitdlo utorкaunertait igdluliorput pivdluardlu-
tigdlo, Haggaip pruvfîtip Saggariavdlo Itup ernerata takordlûg- 5,1.
kerssârutât nâpertordlugo; igdluliordlutigdlo inerput Israîlip Gû-
tiata inássutâ maligdlugo Kôrássivdlo Darîusivdlo Artarssartavdlo
Pêrserit kúngiata inássutât maligdlugo; [15]igdlulo tamána inerpoк
кáumatip Aatarip uvdluisa pingajuáne, kúngip Darîusip nâlagáu- 4,24.
ssusiata ukiuisa arfernáne. [16]Israîlip kinguaisa, palasit Lîví-
kutdlo autdlarússausimassoкataisalo Gûtip igdlua tamána ti-
paitsugdlutik atorкârfigsiorpât; [17]Gûtivdlo igdlua tamána ator-
кârfigsiordlugo pigdlîput ugsingnik untritilingnik, savarssuarnik 8,35.
nardlungnik untritilingnik, savârкanik sisamanik untritilingnik,
ma savaussarssuarnik arкaneк-mardlungnik tunissutinik ajortae-
ruterкússutinik Israîlíkut ilûngaisa pivdlugit, Israîlíkut nagguve-
кatigîgsortaisa amerdlássusiat nâpertordlugo. [18]palasitdlo iver-
típait sugîgsortaisigut Lîvíkutdlo sivnîssoкatigîgsortaisigut, Gûte
Jerûsalâmîtoк kivfartorfigerкuvdlugo, sôrdlo Môrsasip agdlagaine
agdlagsimassoк.

[19]inuit autdlarússausimassut кângîvfigsiorfik nagdliússivât кáu-
matip sujugdliup uvdluisa arкaneк-sisamâne; [20]mássa palasit
Lîvíkutdlo atausioкatigîgdlutik minguersarsimagamik tamardluí-
narmik minguitsûvdlutik, кângivfigsiutigssat toкúpait inuit aut-
dlarússausimassut tamarmik pigssait кatángutimigdlo palasit pig-
ssait nangminerdlo pigssatik. [21]nerípot tauva Israîlip kinguai
autdlarússauvfingmit utersimassut ilatârissaitdlo tamarmik nuname

akimángitsut mingungnarssusiánit ingmíkôrtítut Nâlagak Israîlip
Gûtia ujarumavdlugo; 22 nagdliússivigdlo sêrnakángitsunik timiu-
2 nal. 30,21. -ssartorfik nagdliússivât uvdlut arfinek-mardluk tipaitsugdlutik.
Nâlagkap tipaitsugtingmatik Asôriavdlo kúngiata ũmatâ ingmingnut
sâgtitdlugo, agssatik píssagtitdlugit Gûtip Israîlip Gûtiata igdlua
suliarisínãngortitdlugo.

kapitalit 7.

kúngip perkungmane Esra Jerûsalâmut majuartok.

1 tamákua taimailissut kingornatigut Artarssarta Pêrserit kú-
1 nal. 6,3-14; -ngiat nâlagautitdlugo majuarpok Esra Seraiap ernera, — táuna
50-53. Asariap ernerâ, táuna Hilkiap ernerâ, 2 táuna Salûp ernerâ, táuna
Sâtûp ernerâ, táuna Agitup ernerâ, 3 táuna Amâriap ernerâ, táuna
Asariap ernerâ, táuna Merajûtip ernerâ, 4 táuna Seragiap ernerâ,
táuna Usip ernerâ, táuna Búkip ernerâ, 5 táuna Apisûap ernerâ,
táuna Pîniarsip ernerâ, táuna Eliâsarip ernerâ, táuna Aarunap
palasiunerup ernerâ — 6 Esra táuna Bâpalimit majuarpok, tássalo
agdlagkanik ilisimassok, sujunekardluartok Môrsasip inatsisainik
Nâlagkap Israîlip Gûtiata túniússainik; Nâlagkavdlo Gûtiata ag-
-ssaisa kulangermássuk, kínutainik tamanik kúngip tunissarpâ.
7 ãma Israîlip kinguaisa ilait palasitdlo ilait Lîvíkutdlo erínersiar-
-tartutdlo matuîssartutdlo nâlagfingmilo kivfarsiat ilait Jerûsalâ-
-mut majuarput ukiut Artarssartap kúngiuvîsa arfinek-áipâne
8 Jerûsalâmut apũpok káumatit tatdlimãne, kúngip ukiuisa [kú-
-ngiuvîsa] arfinek-áipãne; 9 káumatip sujugdliup uvdluisa sujug-
-dliáne Bâpalimit majualerame, káumatit tatdlimâta uvdluisa su-
8,18; -jugdliáne Jerûsalâmut apũpok, Gûtip agssaisa avâgingnigtut ku-
Nim. 2,8. -langermáne; 10 Esrap ũmáne nakimaitdlisingmago Nâlagkap inat-
-sisai ujardlugit maleruardlugitdlo Israîlimilo ilerkugssanik ersar-
-tũssisinigdlo ajokersuivdlune.
11 tamássa agdlagkat ássinge, kúngip Artarssartap túniússaisa
Esramut palasimut agdlagkanik ilisimassumut, Nâlagkap inássu-
-tainik Israîlimutdlo ilerkorerkussainik ilisimassumut.
Hak 26,7. 12 Artarssarta kúngit kúngiat Esramut palasimut agdlagkanik
ilisimassumut, kilaup Gûtiata inatsisainik ilisarssivdluínartumut
— ilait ilaliutdlugit.
13 uvavnit inássutiginekarpok, nâlagauvfivnĩtut nalingínait Is-
-raîlip ínugtaisa ilait palasitdlo Lîvíkutdlo ilait kajumigdlutik

erûsalâmut autdlarumassut ilagalutit autdlarsínáusassut, [14]imáitoĸ
ivdlugo: kúngimit sujúnersortainitdlo arfineĸ-mardlungnit autdlar-
titaugavit Jûta Jerûsalâtdlo misilísavdlugit Gûtivit inatsisai ag-
ssangnītut misilígntigalugit, [15]aggiúsavdlugitdlo sîlvit kûltitdlo
úngip sujúnersortaisalo kajumigdlutik túniússait Israîlip Gûtianut
erûsalâme ineĸartumut, [16]āma sîlvit kûltitdlo Bâpalip nunâne
ımarssuarme nanisínaussatit tamaisa, ilángutdlugit kajumingner-
mit tuníssutigissat inuit palasitdlo kajumigdlutik túniússait Gû-
timik igdluanut Jerûsalâmītumut, [17]perĸigsârdlutit aningaussat
ımáko pisiniutigerĸuvdlugit ugsingnik savarssuarnigdlo savârĸa-
nigdlo ilagssainigdlo tuníssutinik neĸigssanigdlo kueragagssa-
nigdlo, táukulo pigdliutigerĸuvdlugit tunissivingme Gûtivse ig-
dluane Jerûsalâmītume. [18]ĸanordlo iluariguvsiuk, ivdlitdlo ĸa-
tángutivitdlo, sîlvit kûltitdlo amiákûssut atorumavdlugit, taimai-
lioritse Gûtip perĸussâ maligdlugo. [19]igssoraivfît ilingnut tú-
niúsimassut Gûtip igdluane kivfartûtigssat utertíkit Jerûsalâp
ûtiata sânut. [20]sûtdlo avdlat Gûtivit igdluanut pissariaĸartut
rdlit túniússagssatit túniúsavatit kúngip akigssamausivianit. [21]u-
vavnitdlo Artarssartamit kúngimit aningaussautit pârssissait kûg-
ssûp ungatânītut tamarmik ináneĸarput, sumigdlûnît Esrap pa-
lasip, ĸilaup Gûtiata inatsisainik ilisimassup, piumavfigigpase ma-
leruarĸigsârneĸásassoĸ, [22]sîlvimigdlûnît talantit untritigdlit tikit-
dlugit ĸajûssiagssanigdlûnît kôrit untritigdlit imait tikitdlugit
inimigdlûnît pātit untritigdlit imât tikitdlugo ûliamigdlûnît pātit
ntritigdlit imât tikitdlugo taratsunigdlo ĸavsiússusê agdlangnagit;
[23]sût tamaisa ĸilaup Gûtiata inatsíssutigissai ilungersûtigísavait
ilaup Gûtiata igdluanut, níngangneĸ kúngip ĸitornaisalo nâla-
gauvfiánut nagdliuterĸunago. [24]nalunaerfigâvsilo palasit Lîvíkutdlo
rínersârtartutdlo matuîssartutdlo nâlagfingmilo kivfarsiat Gûtivdlo
gdluata tamatuma kivfartortai tamaisa pivdlugit, pigínáussuseĸá-
sángitsuse akilerârtautinik ilángautinigdlo tapigssanigdlo akilîsit-
dlugit. [25]ivdlitdle Esra, ilisimássuseĸ Gûtimit pissoĸ iling-
nītoĸ nâpertordlugo ivertitsît kigdlisiuissunik erĸartûssissunigdlo,
ıungnik kûgssûp ungatânītunik tamanik erĸartûssissugssángor-
dlugit, Gûtivit inatsisainik nalúngitsunik tamanik; nalussutdlo
alujungnaersísavase; [26]nalingínardlo Gûtivit inatsisainik kúngivdlo
natsisainik maleruaerĸigsāngitsoĸ, táuna erĸartûssúmik nāmagsi-
sitsiviginеĸásavoĸ, toĸutaunermigdlûnît nunamitdlûnît pêrsitau-

-nermik aningaussautinigdlũnît akilīsitaunermik parnaerússauner-
-migdlũnît.
27 ĸujanarsile Nâlagaĸ sujuaissavta Gûtiat, kúnge taimáitumik
ũmámiugissaĸartíkamiuk, Nâlagkap igdlua Jerûsalâmītoĸ takori-
-nersarĸuvdlugo, 28 uvangalo isumagssorneĸartíkaminga kúngimit
sujúnersortainitdlo kúngivdlo nâlagartainit píssarssuarnit tamanit:
8,18. 22. uvangame píssagtípunga Nâlagkap Gûtima agssaisa ĸulangermánga.
Israîlíkutdlo ilait nâlagaussut katerssorpáka majuaĸatigerĸuvdlunga.

kapitalit 8.

Esra Jerûsalâmut apũtoĸ.

1 tamássa sujuaissaĸatigígsortamingne nâlagaussut nautsor-
-ssorneĸarsimassut, Bâpalimit majuaĸatigissáka Artarssarta kúnge
nâlagautitdlugo: 2 Pîniarsip kinguaisa ilât, Gêrsûm; Igtamârip ki-
-nguaisa ilât, Dâniale; Dâvip kinguaisa ilât, Hátus; 3 Sigganjap
kinguaisa Pârigûsíkut ilât, Saggaria ilagissailo nautsorssorneĸartut
angutit untritigdlit tatdlimanigdlo ĸuligdlit; 4 Pagat-Mûapip ki-
-nguaisa ilât, Eliuînai Seragiap ernera ilagissailo, angutit mar-
-dlungnik untritigdlit; 5 Sigganjap kinguaisa ilât, Jagâsialip ernera
ilagissailo, angutit pingasunik untritigdlit; 6 Atînip kinguaisa ilât,
Eipate Jûntâp ernera ilagissailo, angutit tatdlimanik ĸuligdlit;
7 Eilamip kinguaisa ilât, Isaia Atâliap ernera ilagissailo, angut
arfineĸ-mardlungnik ĸuligdlit; 8 Savfâtiap kinguaisa ilât, Sipátia
Miggaitdlip ernera ilagissailo, angutit arfineĸ-pingasunik ĸuligdlit;
9 Jûapip kinguaisa ilât, Opâtia Jigîalip ernera ilagissailo, angutit
mardlungnik untritigdlit arfersaneĸ-pingasutdlo; 10 Salûmîtip ki-
-nguaisa ilât, Jûsivfiap ernera ilagissailo, angutit untritigdlit ar-
-finilingnigdlo ĸuligdlit; 11 Bîpaip kinguaisa ilât, Saggaria Bîpaip
ernera ilagissailo, angutit mardlungnik ĸuligdlit arfineĸ-pingasutdlo.
12 Asgâtip kinguaisa ilât, Juánât Hákatânip ernera ilagissailo. a-
-ngutit untritigdlit ĸulitdlo; 13 Atunīkâp kinguaisa ilait kingugdlit
imáitunik atigdlit: Elivfîlat, Jîle, Simaia ilagissaitdlo, angutit ar-
-finilingnik ĸuligdlit; 14 Biguaip kinguaisa ilait, Uútai Sáputile
ilagissaitdlo, angutit arfineĸ-mardlungnik ĸuligdlit.

15 katerssorpáka kûgssuarmut Agâvamut kigdleĸartumut, ta-
-ssungalo tangmârpugut uvdlut pingasut; inuitdle palasitdlo na-
-lunaerssoravkit, Lîvip kinguainik tássanītoĸángitsoĸ. 16 taava
Eliâsare, Aariale, Simaia, Elnãtat, Jârîve, Elnãtat, Nãtat, Saggaria

Nisulât nâlagaussut autdlartípáka ãma Jûjarîve Elnãtatdlo ilisi-
massut, [17] perкuvdlugit Itumut nâlagaussumut Kasivfiame najug-
kame ítumut; orкersorpákalo oкausigssainik Itumut кatángu-
tainutdlo nâlagfingme kivfarsianut Kasivfiame najugkame ítunut,
Gûtivta igdluata kivfartortigssainik uvavtínut aggiússerкuvdlugit.
[18] Gûtivtalo agssaisa avâgingnigtut кulangermatigut, uvavtínut ti- 7,6. 9. 28.
kiússíput angúmik sianisûmik Israîlip ernerata Lîvip kinguâta
Mâgilip kinguaisa ilãnik Sêrîpiamik ernerinigdlo кatángutainigdlo,
rfersaneк-pingasunik, [19] ãma Hasâpiamik ilagissânigdlo Isaiamik
Merârip kinguaisa ilãnik táussumalo кatángutainik ernerinigdlo,
mardlungnik-кulilingnik, [20] nâlagfingmilo kivfarsiat Dâvip nâlagau-
ssutdlo Lîvíkúnut kivfartortigititaisa ilainik, kivfarsianik mar-
dlungnik untritilingnik mardlungnigdlo кulilingnik; táuko tamarmik
timíkut taineкarput.

[21] Isíngíniarfigssaк tássane tordlulautigâra kûgssûp Agâvap
inâne, Gûtivta sâne manigũkumavdluta, кínuvigiumavdlugo avкu-
tigssamik iluartumik uvavtínut кitornánguavtínutdlo peкutivtí-
nutdlo tamanut; [22] igtôrama kúngimit кinúsavdlunga sákutû-
nik кimugtilingnigdlo кíngarssuissunut ikiortigssavtínik inger-
dlanivtíne; ima kúngimut oкaravta: Gûtivta agssai ujardlersainut
amanut кulangiúput iluanâкutigssãnik, píssaunerale níngangne-
ralo кimagtainut tamanut sangmíput. [23] Isíngíniardlutalo Gûterput
ínuvigigavtigo tamána pivdlugo, tusarpâtigut. [24] palasit nâlagainit
кaneк-mardluk ingmíkôrtípáka, uko: Sêrîpia Hasâpialo ilagi-
ssaitdlo кatángutaisa ilait кulit; [25] táukulo ûgtorfigãka sîlvimik
kûltimigdlo igssoraivfingnigdlo Gûtivta igdluanut ilioragagssatut
uníssutiginекartunik, kúngip sujúnersortaisalo nâlagartaisalo Is-
raîlíkutdlo tássanîtut tamarmik tuníssutigissainik; [26] agssait ûg-
torfigãka sîlvinik talantinik arfinilingnik untritilingnik tatdlima-
nigdlo кulilingnik igssoraivfingnigdlo sîlviussunik talantit untri-
tigdlit naligissainik kûltinigdlo talantinik untritilingnik [27] ermut-
sinigdlo kûltiussunik mardlungnik кulilingnik, aningaussarssuit
Pêrserit pîsa kûltiussut tûsintigdlit naligissainik, igssoraivfing-
nigdlo kangnúsaussunik кivdlarigsunik pitsaussunik mardlungnik
kûltisut erdlingnartigissunik. [28] oкarfigãkalo: ilivse Nâlagkamut
ivdlernartûvuse igssoraivfîtdlo ivdlernartûvdlutik, sîlvilo kûltilo
Nâlagkamut sujuaissavse Gûtiánut kajumingnermit túniússáuput;
[29] erкumaniaritse pâralugitdlo, palasitdlo Lîvíkutdlo nâlagait Israî-
líkutdlo inoкutiligtaisa nâlagait ûgtorfigitserdlugit Jerûsalâme,

Nâlagkap igdluata najornigfigtaine. [30]palasit Lîvíkutdlo tauva
sîlvilo kûltilo igssoraivfîtdlo ûgtornexartut tiguvait Jerûsalâmut
Gûtivta igdluanut aggiúsavdlugit.
[31]kûgssuarmit Agâvamit autdlarpugut káumatip sujugdliup
uvdluisa arxanex-áipãne Jerûsalâliásavdluta, Gûtivtalo agssaisa
xulangerpâtigut ánagtitdlutalo xíngarssuissut avxutivtíne xoxag-
-ssîssut agssainit; [32]Jerûsalâmutdlo pivugut uvdlutdlo pingasut
tássane unîngavdluta; [33]uvdlut sisamãne sîlve kûltilo igssoraiv-
-fîtdlo Gûtivta igdluane ûgtornexarput Merîmûtimut Ueriap pa-
-lasip erneranut ilagissânutdlo Eliâsarimut Pîniarsip erneranut
táukualo ilagissainut Jûsapatimut Jîsuap erneranut Nûgâtiamutdlo
Bínûip erneranut Lîvíkûssunut; [34]sût tamaisa kisitdlugitdlo ûg-
-tordlugitdlo pivait; tamarmigdlo oximáissusê agdlangnexarput
taimane.
[35]inuit autdlarússausimassut autdlarússauvfingmit tikiútut Is-
-raîlip Gûtianut tunissutinik ikivkagagssanik pigdlîput, ugsigit
arxanex-mardluk pigdliutigalugit Israîlíkut ilũngaisa pivdlugit, ima
savarssuit arfinex-sisamanik xuligdlit arfinigdlitdlo, savârxat ar-
-finex-mardlungnik xuligdlit arfinex-mardlugdlo, savaussarssuitdle
6,17. tunissutit ajortaeruterxússutit arxanex-mardluk; tamaisa Nâlag-
-kamut tunissutaussut ikivkagagssat. [36]kúngivdlo inatsisai kúng:
sivnersainut nunavdlo nâlagainut kûgssûp ungatânîtunut túnimag-
-matigik, inuitdlo Gûtivdlo igdlua igdlersorpait.

kapitalit 9.

Israîlíkut avdlanertanik nuliartut aliatsautigalugit Esra Gûtimut tugsiartox

[1]tamáko taimailerérsut nâlagaussut savssarfigãnga oxardlutik
Israîlip ínugtai palasitdlo Lîvíkutdlo inuiangnit numanîtunit ing-
5 Môr. 18,9. -míkôrtísimángitdlat, maujungnartulioraluarmata Kânãkut, Hitikut,
Fêrisíkut, Jîpusíkut, Amuníkut, Mûapíkut, Egivtinimiut, Amorikut.
5 Môr. 7,3; [2]mássa panîsa ilait ingmingnut nulíssiúpait ernimingnutdlo nuk-
erx. 3,6. -ssiutitdlugit, kinguârissatdlo ivdlernartut akuliúput inuiangnit
nunanîtunut; nâlagaussutdlo misigssuissutdlo agssait sujugdliuv-
-dlutik taima perxuserdlugtulíput. [3]oxausex tamána tusaravko
Jûp. 1,20; ánorâra xagdlersautigalo aligpáka nutsavnigdlo umivnigdlo nusug-
4 Môr. 14,6. -sivdlunga, târxordlungalo igsiavunga. [4]autdlarússausimassut per-
-xuserdlugtulinerat pivdlugo Israîlip Gûtiata oxausînik ánilârt-
tamarmik tauva uvavnut katerssorput; uvangale târxordlunga ig-

siassunga tunissutip únúkorsiutigssap pigdliarinekarfia nagdliut-
serdlugo. 5 tunissutip únúkorsiutigssap pigdliarinekarfia nag-
dlermago nâgdliungnivnit nikuípunga ánorâra kagdlersautigalo
ligsimassut, sêrkumiardlungalo agssáka Nâlagkamut Gûtivnut 1 kúng. 8,
ârpáka 6 okardlunga: Gûtiga, pakatsivunga kángusugdlungalo kî- 22. 54. Dân. 9,7.
nara ilingnut ârdlortísavdlugo, Gûtiga; ajortuliavut amerdlaking- tugs. 38,5.
mata niarkuvut karssutdlugit, pitdlagagssáussuterputdlo ange-
kingmat kilangmut apigsitdlune. 7 sujuaissavta uvdluinit pitdlagag-
ssáussusiligssûvugut uvdlormut matumúnga agdlât, ajortuliavutdlo
ivdlugit pisitauvugut, uvagut kúngivutdlo palasivutdlo, nunat
íngîsa agssainut, panagauvdluta autdlarússauvdluta ujajâgauvdluta
ıkatsisitauvdluta, sôrdlo mānákut erssitsok. 8 mānale sáimáu-
ıekatdlatsiánguarpugut Nâlagkamit Gûtivtínit, aniguisimassunik
niákokartingmatigut tunivdlutalo unigfigssamik inimine ivdler-
ıartume, issivut Gûtivta káumarsarmagit inûtigssánguamigdlo
mivdluta kivfartornivtíne; 9 mássa kivfauvugut, Gûtivtale kimá-
ıgilâtigut kivfartornivtíne; isumagssornekartípâtigut Pêrserit kú-
ıgînit, inûtigssamik tunerkuvdluta Gûtivta igdlua sanasínāngor-
itdlugo piunêrúnikuilo nápartititdlugit, ungalulingmigdlo tuner-
:uvdluta Jûtame Jerûsalâmilo. 10 mānale kanok okásaugut, Gû-
erput, matuma kingornagut? inatsisitit taimaitíkavtigik, 11 kiv-
ágkut pruvfîtitigut inássutigissatit okardlutit: nuna apûvfigissag- 3 Môr. 20,
sarse pigilísavdlugo tássa nuna mingugsimássutaussok inuiait 22. 23.
ınanîtut mingugssusiatigut, maujungnartuliaisigut, isuanit isuanut
mákeramíko mingungnartitsinermingnik. 12 mānalo panise tú- 5 Môr. 7,3.
iúsángilase ernerinut, panîtdlūnît nulíssiutísángilase ernivsínut,
kigsíssutigssānigdlo ajúngekutigssānigdlo piniúsángilase isuanut 5 Môr. 23,6.
dlât, píssagtíkiartorkuvdluse nunavdlo ajúngitsue nererkuvdlugit Is. 1,19.
tornavsínutdlo pigilerniartitdlugo nâgssáungitsumik. 13 tamarmig-
lo kingornatigut uvavtínut nagdliúsimassut piliavut ajortut piv-
lugit pitdlagagssáussuserputdlo angekissok pivdlugo, ivdlit, Gû-
erput ûmâ, kajagssūkavtigut ajortuliavut inortumik nalekartitdlugit
nivdlutalo ánagfigssamik matumínga, 14 uvagut tauva kingumut
ıtsisitit uniorkutísagivut inuiait tamákuninga maujungnartuliortut
ıgáussiutekatigalugit? níngáusángínerpisigut núngutaerserdluta
ıiákokángitsumik aniguisimassokángitsumigdlo? 15 Nâlagak Is-
aîlip Gûtia, nâpertuivdluartûvutit, amiákûgavta aniguisimavdluta,
rdlo mānákut erssitsok; takuvat, kînavit sânîpugut pitdlagag-
sauvdluta, tamáname pivdlugo kînavit sâne atagínaussokángilak.

kapitalit 10.

arnat avdlanertat anisíkait.

1 Esra tugsiarmat, ĸiavdlune ángtarmat Gûtip igdluata sâne
patdlorsimavdlune, katerssorfigât Israîlíkut ilaisa, katisimassut a-
-merdlasôrssuit, angutitdlo arnatdlo mêrĸatdlo, mássa inuit ĸiäput
ĸiangârdlutik. 2 tauva pilerpoĸ Sigganja Jigîalip ernera Eilamip
kinguaisa ilât Esramut oĸardlune: Gûterput perĸuserdlugtulivfiga-
-lugo arnanik avdlanertanik nunap inuisa ilainik nuliaĸarpugut;
taimáitordle Israîlíkúnut neriûtigssaĸaratdlarpoĸ. 3 Gûtivtínut mâ-
-na angerta arnat tamaisa erniaitdlo anisíkumavdlugit Nâlagkap
9,4. sujúnersûtâ Gûtivtalo inássutainik mianeringnigtut sujúnersûtâit
nâpertordlugo; inatsisit maleruarneĸardlit. 4 nikuigit, tamâna
ilingnut túngangmat; uvagutdlo najúsavavtigit; tugpatdlerit tai-
-mailiordlutitdlo.
5 tauva Esra nikuípoĸ palasinutdlo Lîvíkúnutdlo Israîlíku-
-nutdlo tamanut nâlagaussut ugpernarsaisitdlugit, oĸauseĸ tamâna
maleruásagât; ugpernarsáiputdlo. 6 Esra nikuípoĸ Gûtip igdluata
sânit najornigfingmut Juánâp Eliâsîvip ernerata pianut piartor-
-dlune; tássunga pigame timiussamik neríngilaĸ imermigdlo imer-
-nane, autdlarússausimassut perĸuserdlugtulinerat aliasûtigigamiuk
7 Jûtamilo Jerûsalâmilo tordlulassut angalatípait, inuit aut-
-dlarússausimassut tamaisa Jerûsalâmut katerssoriartorĸuvdlugit.
8 nalingínardlo uvdlut pingasut ĸângiutínagit aggíngíkune nâlagau-
-ssut utorĸauneritdlo sujúnersûtât malingnago, táussuma peĸutai
tamarmik utertínavêrsarneĸásassut nangminerdlo avigsârtíneĸásar-
-dlune autdlarússausimassunit ilagîngnit. 9 Jûtap Bînjamîvdlo
angutitai tamarmik tauva Jerûsalâmut katerssoriartorput uvdlut
pingasut ĸângiutínagit, tássa ĸáumatit arfineĸ-sisamâne ĸáumatip
uvdluisa mardlungnik ĸuliliáne; inuitdlo tamarmik igsiáput Gûtip
igdluata silatâne sajugdlutik tamána pivdlugo sialugssuarmitdlo.
10 tauva Esra palase nikuípoĸ oĸarfigalugit: perĸuserdlugtulivuse
arnanik avdlanertanik nuliaĸaravse Israîlíkut pitdlagagssáussutit
ilavdlugo. 11 mânale Nâlagaĸ sujuaissavse Gûtiat ángtarfigisiuk
perĸussâlo nâmagsisiuk nunap inuinit arnanitdlo avdlanertanit
ingmíkôrtitdluse. 12 tauva ilagît ilûngarmik akivât nipitûmik o-
-ĸardlutik: sôrdlo oĸarfigigivtigut taimailiúsaugut. 13 kisiane
inuit amerdlaĸingmata sialugssuarfiungmatdlo, silame ĸeĸarnes
sapernaĸaoĸ; uvdlormilo atautsime mardlungnilûnît suliarissag-

ssáungilaĸ, amerdlaĸigavta tamatumûna pinerdlugsimassugut;
ʻnâlagkavut tauva ĸeĸarilit-ait ilagît ilũngaisa sivnerdlugit, kí-
kutdlo igdloĸarfivtíne arnanik avdlanertanik nuliaĸartut agger-
niardlit taimailiorfigssat nagdlersîssat nãmagtitdlugit nungutdlugit-
dlo igdloĸarfingmik utorĸaunertait erĸartũssissortaitdlo ilagalugit,
vavtínit tunuartíneĸarserdlugo Gûtivta níngangnera katsungaitsoĸ
ımána pivdlugo. 15 tauva Jûntât Asaîlip ernera Jagasialo Tí-
kuap ernera kisimik ĸeĸarput tamána pivdlugo, Misulâvdlo Sav-
taivdlo Lîvíkûssup ikiorpait. 16 taimailiorput inuit autdlarússau-
simassut, ingmíkôrtíneĸarputdlo Esra palase angutitdlo sujuai-
ssaĸatigît nâlagait sujuaissaĸatigîgsortamíkut, tamarmik atimíkut
ıineĸardlutik; ĸáumatit ĸulingata uvdluisa sujugdliáne ingíput
ımána sujunersiutigísavdlugo; 17 angutitdlo arnanik avdlanertanik
ıliagdlit tamaisa nâvait ĸáumatip sujugdliup uvdluisa sujugdliat
kitdlugo.

18 nanineĸarput palasit kinguaisa ilait arnanik avdlanertanik
ıliagdlit, imáitut: Jîsuap Jûsatâp ernerata kinguaisa ĸatángutai-
salo ilait, Magasîa, Eliâsare, Jârîve, Gitâlia; 19 agssamíkutdlo eĸi- Hsk. 17,18.
:íput nuliatik anisíkumavdlugit, savarssuarmigdlo savautit ilãnik
ınissutitut pitdlarnavêrĸússutitut pigdlîput pitdlagagssáussutertik
ıvdlugo. 20 taimaeĸatigaitdlo Ingmerip kinguaisa ilait: Hanâne,
ipâtia; 21 Hârîp kingnaisa ilait: Magasîa, Elia, Simaia, Jigîale,
sia; 22 Pássôrip kinguaisa ilait: Eliuînai, Magasîa, Ismaîle, Na-
:âniale, Jûsapate, Elâsa; 23 Lîvíkut ilait: Jûsapate, Símê, Kîlaia
ssa Kilîta, Pítagia, Jûta, Eliâsare; 24 erínersârtartut ilât: Eliâ-
ıîve; matuîssartut ilait: Salût, Tîlam, Uere; 25 Israîlíkut, Pâri-
ɡûsip kinguaisa ilait: Râmia, Jísia, Malkia, Mîjamît, Eliâsare,
[alkia, Binaia; 26 Eilamip kinguaisa ilait: Mátanja, Saggaria, Ji-
ɡîale, Avte, Jerîmût, Elia; 27 Sátup kinguaisa ilait: Eliuînai,
liâsîve, Mátanja, Jerîmût, Sâpate, Asîsa; 28 Bîpaip kinguaisa
ıit: Juánât, Hanánia, Sãpai, Atdlai; 29 Bânip kinguaisa ilait:
isulât, Maluk, Ataia, Jâsûve, Sîale, Jeramût; 30 Pagat-Mûapip
nguaisa ilait: Atina, Kilâle, Binaia, Magasîa, Mátanja, Bisâlîle,
ínûe, Mánarse; 31 Hârîp kinguaisa ilait: Eliâsare, Jísia, Malkia,
maia, Símiût, 32 Bînjamît, Maluk, Simaria; 33 Hásumip kinguaisa
ıit: Matnai, Mátatâ, Sâpate, Elivfîlat, Jerîmai, Mánarse, Símê;
Bânip kinguaisa ilait: Magatai, Amrât, Uuîtdle, 35 Binaia, Bîtia,
îluge, 36 Uania, Merîmût, Eliâsîve, 37 Mátanja, Matnai, Jagasai,

[38]Bâne, Bínûe, Símê, [39]Salámia, Nãtat, Ataia, [40]Magginâtapai,
Sâsai, Sârai, [41]Asarîle, Salámia, Simaria, [42]Salût, Amâria, Jù-
-serfe; [43]Nîpup kinguaisa ilait: Jîle, Mátítia, Sâpate, Saptna,
Jatai, Jûîtdle, Binaia. [44]táuko tamarmik arnanik avdlanertanik
nuliarsimáput; arnatdlo táuko ilaĸarput ĸitornartârsimassunik.

Nĩmiap agdlagai.

kapitale 1.

Nĩmiap Jerûsalâme ĸanoĸ-ilissut tusaramigit Gûtimut tugsiúkai.

[1]Nĩmiap Haggaliap ernerata oĸalugtuarissai.
2,1. pivoĸ ĸáumáme Kislîvime ukiut mardlungnik ĸuliliáne Sû-
-same ungalorssuartûme íkama, [2]tauva Hanâne ĸatángutima ilá:
tikiúpoĸ, nangminerdlo angutitdlo Jûtákut ilait; aperssoravkitdlo
Jûtit aniguisimassut pivdlugit, autdlarússauvfingmit amiákûssut
Jerûsalâtdlo pivdlugo, [3]uvavnut oĸarput: amiákûssut autdlaru-
-ssauvfingmit amiákûsimassut tasamane nuname perdlungârput:
2 nal. 36,19. mitangnarsisimavdlutik; Jerûsalâvdlo ungalorssua nákartitauvc
Esr. 9,8. isâvfîlo ingnermik ikivkagauvdlutik. [4]oĸautsit tamáko tusaravki:
ingípunga ĸiavdlunga aliasugdlungalo uvdlut ĸavsît; îsíngíniar-
Dân. 9,4. -dlungalo tugsiarpunga Gûtip ĸilangmiup sâne [5]oĸardlunga: asa-
-ssaĸ Nâlagaĸ, ĸilaup Gûtia, Gûtiussutit angingârtoĸ mianernartoĸ.
angerutsingnik isumagssuinermigdlo aulajangîssutit ilingnik asang-
-nigtunut inatsisingnigdlo maleruaissunut, [6]siúnerarna-ait issititdlo
magpersimatitdlugit kivfavit tugsiutâ tusardlugo, kĩnavit sâne
uvdlume tugsiutigissara uvdlúkutdlo únuákutdlo Israîlip kingua:
kivfatit pivdlugit; Israîlip kinguaisa ajortuliausê ángîautigâka
ilingnut ajortuliarissavut, uvangalo atâtamalo inoĸutai ajortulia-
-ravta; [7]ilingnut kigdlormôrsimassorssûvugut; inássutit ilerĸorer-
-ĸussatdlo erĸartũssisitdlo Môrsasimut kivfangnut perĸússutigi-
-ssatit maleruarsimángilavut; [8]erĸaiguk-ait oĸausek Môrsasimut
5 Môr. 28,64. kivfangnut inássutigissat oĸardlutit: perĸuserdlugtuliguvse, sia-
-martíkumârpavse inuiaĸatigîngne; [9]uvavnutdle uteruvse inatsisikâ
5 Môr. 30,4. maleruardlugit nãmagsivdlugitdlo: ĸilaup isuanut ilase ĸimâtitâ-

galuarpata agdlât, tássánga katerssorumârpáka pisitdlugitdlo na-
jugkamut ĸinigkavnut atera tássane ineĸartíkumavdlugo. [10]iv- 5 Mór. 9,29; 7,8.
dlíme tássa kivfatit ínugtatit, píssaunerssuangnik agssangnigdlo
akûssunik uteĸtitatit. [11]asassaĸ Nâlagaĸ, siúnerarna-ait kivfavit
ugsiutânut kivfavitdlo tugsiutãnut, kajungerdlutik aternik miane-
ringnigtut, kivfatdlo uvdlume pivdluartíkiuk-ait nagdligtuivfigitit-
dlugulo angúmut ûmunga.
mássa uvanga kúngip ímitsissigânga.

kapitalit 2.

kúngip perĸungmane Nîmia Jerûsalâliartoĸ.

[1]pivordlo ĸáumáme Nîsanime ukiut mardlungnik ĸuliliáne
ırtarssarta kúngiutitdlugo vĩnimik kînâta sânĩtoĸarmat, tauva
îne tiguvara kúngimutdlo túniutdlugo, ajoríngilângalo. [2]kúngivdlo
ıĸarfigânga: sôĸ táutordlugpit? náparsimángerĸôrputit, taimaisi-
mángilatit, kisiáne ũmatigkut erdloĸíssuteĸarputit. tauva ersi-
ngâleĸaunga [3]kúngimutdlo oĸardlunga: kúnge isuanut inûgile. Dân. 2,4; 3,9.
uvdlunga táutordlúsángilanga, igdloĸarfik sujuaissama iliveĸarfiat
ıiunêrungmat, isâvfîlo ingnermik nungutitauvdlutik? [4]kúngip tauva
ıĸarfigânga: suname-una piumassat? uvangale Gûtimut ĸilang-
miumut tugsiarpunga. [5]kúngimutdlo oĸarpunga: kúngip ilua-
rigpago, kivfatdlo iluarigugko, Jûtamut autdlartíkinga igdloĸar-
fingmut sujuaissama iliveĸarfiánut igdluliorfigiartorĸuvdlugo. [6]tau-
va kúnge kúngivdlo nulia saniane igsiassoĸ uvavnut oĸarput:
utdlarsimanerit ĸanoĸ sivisutigísava, ĸaĸugulo utísavit? kúngivdlo
luarâ autdlartitdlungalo, pigatdlarfigssamik taisivigigavne. [7]kú-
ngimutdlo oĸarpunga: kúngip iluarigpago, agdlagkanik tunilínga
ıunap nâlagainut kûgssûp ungatânĩtunut, ingerdlaterĸuvdlunga
[J]ûtamut apûtitdlunga, [8]agdlagkanigdlo Aasavfimut nautsîvingmik
ıuánârfigssiamik kúngip pigissânik pârssissumut, tunerĸuvdlunga
ıissungnik igdlússârssûp igdlup ilagissagssâta isâvfîsa páukaru- 1 nal. 29,1.
sersornigssainut igdloĸarfiuvdlo ungalorssuanut igdlumutdlo íniv-
figissagssavnut; kúngivdlo tunivânga, Gûtima agssaisa avâging- Esr. 7,9; 8,18.
nigtut ĸulangermánga. [9]nunap nâlagainut kûgssûp ungatânĩ-
tunut tikiúkama, kúngip agdlagai táukunúnga túniúpáka; ilagitit-
dlungalo sákutût nâlagait ĸimugtigdlitdlo kúngip autdlartípai.
[10]Sanapalâtdle Horunâmio Tupialo kivfaĸ Amuníkûssoĸ kalerrí-

-kamik ajuatdlautigerujugssuaкât, inuk tikiungmat Israîlip ki-
-nguaisa iluaкutigssãnik piniásavdlune.
11 Jerûsalâmut apũkama tássanilo pingasunik uvdlisimavdlunga.
12 nikuípunga únuame, uvangalo angutitdlo ikigtúnguit ilagissáka
inungmik nalunaerfigissaкarnanga, кanoк Gûtima ũmámiuleránga
Jerûsalât sulíssuterкuvdlugo; nerssutáumigdlo avdlamik uvavnito-
-кángilaк, kisiáne nerssutáumik кimugserfigissavnik. 13 isâvfikut
кôrкiarfíkut anivunga únuame ûmassorujugssûp puilassuata tu-
-ngânut isâvfingmutdlo agterissarfingmut pivdlunga; Jerûsalâvdlo
ungalorssue nákartitaussut isâvfîlo ingnermik nungutitaussut mi-
-siligpáka; 14 isâvfingmutdlo puilassuliarfingmut kúngivdlo tasiaut
ikungnarama, nerssutaut кimugserfigissara ingerdlavigssaerúpoк.
15 кôrкúkutdlo únuame majuarpunga ungalorssuaк misiligdluge
isâvfikutdlo кôrкiarfíkut kingumut iserdlunga uterpunga. 16 misig-
-ssuissut naluvãnga sumungnartunga sumigdlo sulissunga; Jûtitdlo
palasitdlo akimarnitdlo misigssuissutdlo ilagissaitdlo suliarissari-
-кartunik sulissugssat nalunaerfigíngíkatdlarpáka tamána tikitdluge.
17 tauvale oкarfigãka: takuvavsigut perdlungnartorsiortugut, Jerû-
-salât piunêrungmat, isâvfîlo ingnermik ikivkagauvdlutik; кâ, Je-
-rûsalâp ungalorssua кarmarniartigo, tauva mitangnarsísángilagut
kingorna; 18 oкalugtûkavtigdlo, кanoк Gûtima agssaisa avâging-
-nigtulivfigalunga кulangerãnga, ãma kúngip oкausînik кanoк oкar-
-figigânga, oкarput: pigínãngorsardluta кarmainiarta; píssagtíput-
-dlo ajúngitsuliagssamut. 19 Sanapalâtdle Horunâmio Tupialo kiv-
-faк Amunîkûssoк Gîsamilo Arâpiamio kalerríkamik, mitautigàtigut
asigssordlutalo oкardlutik: sussorssuaк mána piliagssarse? kúngit
nâlagkumajungnaerpisiuk? 20 akiváka oкarfigalugit: Gûtip кilang-
-miussup, táussuma pivdluartísavâtigut, uvagutdlo kivfai pigíni-
-ngorsardlutalo кarmainiásaugut; ilivsile avgûtisiagssaкángilase
ínardluíssutigssaкarasilo puiorneкarnavêrutigssaкarasilo Jerûsalâme.

kapitalit 3.

Jerûsalâp isâvfê ungalorssualo iluarsarait.

1 Eliâsîve palasiuneк кatángutinilo palasit tauva pigínãngor-
-sarput savatdlo isâvfiat кarmardlugo; ivdlernarsarpât matuile
ivertitdlugit; кaкivfiliaк Mîa kigdligalugo ivdlernarsarpât Hananîlip
кaкivfiliâ tikitdlugo. 2 saniane Jêriggup angutitai кarmáiput. sa-
-niánilo кarmaivoк Sákore Imerip ernera. 3 aulisagaerniat isâvfiat

ìnâp kinguaisa ĸarmarpât; páukarusersorpât matuilo ivertitdlugit,
arnaersautai sánerússuilo táputdlugit. 4 saniáne iluarsaivoĸ Me-
rîmût Ueriap ernera Hákûtsip ernutâ; saniane iluarsaivoĸ Misulât
eriggiap ernera Misîsapîlip ernutâ; saniane iluarsaivoĸ Sâtûk
ainap ernera; 5 saniane Tîkuamiut iluarsáiput; akimanertaisale
ungasertik maníngilât nâlagkamingnut kivfartortigititdlutik. 6 isâv-
fitoĸaĸ Jûjatâp Pasîap ernerata Misulâvdlo Bisûtiap ernerata
uarsarpât; páukarusersorpât matuilo ivertitdlugit, parnaersautai
ánerússuilo táputdlugit. 7 saniáne Milãtia Gîpiûnimio Jâtûtdlo
Ìérunûtimio Gîpiûnivdlo Mispavdlo angutitai iluarsáiput, igsiavfik
ilâlik nunap nâlagâta kûgssûp ungatânîtup erĸartũssivia kigdli-
galugo; 8 saniane iluarsaivoĸ Usîle Harraiap ernera kûltimik aug-
titsissoĸ; saniane iluarsaivoĸ Hanánia tarnusiortup ernera; Je-
rûsalât taimaitísimangmássuk ungalorssuaĸ siligtoĸ tikitdlugo.
saniane iluarsaivoĸ Rivfaia Huerip ernera, Jerûsalâp nâlagaĸar-
fiata agfâta nâlagâ; 10 saniane iluarsaivoĸ Jitaia Harumavfip er-
nera igdlume akiane; saniane iluarsaivoĸ Hátus Hasavniap ernera;
1 ilâ avdla Malkiap Hârîp ernerata Hásûvivdlo Pagat-Mûapip
rnerata iluarsarpât, ĸaĸivfiliaĸ ûterivilik táputdlugo; 12 saniane
luarsaivoĸ Salût Hálûgasip ernera Jerûsalâp nâlagaĸarfiata agfâta
âlagâ, nangminerdlo paninilo. 13 isâvfik ĸôrĸiarfik Hânunip Sa-
nûavdlo inuisa iluarsarpât; ĸarmarpât matuilo ivertitdlugit, par-
naersautai sánerússuilo táputdlugit; ãma ungalorssuaĸ ĸarmaiv-
figât tatdlisut tûsintiligtut takitigissumik isâvfik agterissarfik
ikitdlugo. 14 isâvfik agterissarfik iluarsarpâ Malkiap Rîggap er-
nerata, vîneĸutigdlup igdlutâta nâlagaĸarfiata nâlagâta; ĸarmarpâ
natuilo ivertitdlugit, parnaersautai sánerússuilo táputdlugit. 15 isâv-
fik puilassuliarfik iluarsarpâ Salûp Kûl-Hûsip ernerata, Mispap
âlagaĸarfiata nâlagâta; ĸarmarpâ ĸulivdlugulo matuilo ivertitdlugit,
arnaersautai sánerússuilo táputdlugit; ãma ungalorssuaĸ Sîlap
asiata kigdlingane ĸarmarpâ kúngip nautsîvia kigdligalugo tung-
merĸatdlo Dâvip igdloĸarfianit aterfiussut tikitdlugit. 16 kingorna
luarsaivoĸ Nîmia Aspûp ernera, Bît-Suerip nâlagaĸarfiata agfâta
âlagâ, Dâvip iliveĸarfiata akianut tatsimutdlo Asujamut píssar-
ssuitdlo igdluánut kigdligdlune; 17 kingorna iluarsáiput Lîvíkut,
ìgût Bânip ernera; saniane iluarsaivoĸ Hasâpia, Kîgilap nâla-
gaĸarfiata agfâta nâlagâ, nâlagaĸarfingme sulivfigissamine; 18 ki-
ngorna iluarsáiput ĸatángutait, Bâvai Hînâtatip ernera, Kîgilap
âlagaĸarfiata agfâta nâlagâ; 19 saniane ilâ avdla Eiserip Jîsuap

ernerata Mispap nâlagâta iluarsarpâ sákugssamausiviup teкerкor-
-dliup majuariâta akiane; 20 kingorna ilâ avdla Bârûp Sāpaip er-
-nerata ilungersordlune iluarsarpâ teкerкumit Eliâsîvip palasiu-
-nerup igdluata isertarfianut; 21 kingorna ilâ avdla Merîmûtip Ue-
-riap ernerata Hákûtsip ernutâta iluarsarpâ Eliâsîvip igdluata
isertarfianit Eliâsîvip igdluata isuanut; 22 kingorna iluarsáiput pa-
-lasit erкâmiut; 23 kingorna Bînjamît Hásûvilo iluarsáiput igdlu-
-mik akiane; kingorna iluarsaivoк Asaria Magasîap ernera Ana-
-niap ernutâ igdlume saniane; 24 kingorna ilâ avdla Bínûip Hi-
-nâtatip ernerata iluarsarpâ Asariap igdluanit teкerкumut кi-
-nguanutdlo; 25 Palâle Usaip ernera [iluarsaivoк] teкerкup кa-
-кivfiliavdlo akiáne, tamána kúngip igdluanit кutdlermit par-
-naerússiviup silardliata saniani̇̄tumit anîngassoк; kingorna Pi-
11,21. -taia Pârigûsip ernera [iluarsaivoк]. 26 nâlagfingme kivfarsiat
Ouvfilime najugaкarput isâvfiup imertartarfiup akia kangimut kig-
-dligalugo кaкivfiliardlo anîngassoк. 27 kingorna Tikuamiut ilâ avdla
iluarsarpât кaкivfiliarssûp anîngassup akiane Ouvfilivdlo ungalor-
-ssua tikitdlugo; 28 кimugtuarssuit isâvfiánit iluarsáiput palasit
nungutdlutik igdlumik akiane; 29 kingorna iluarsaivoк Sâtûk Ing-
-merip ernera igdlume akiane; kingorna iluarsaivoк Simaia Siggan-
-jap ernera, isâvfingmik kangigdlermik pârssissoк; 30 kingorna ilâ
avdla Hanániap Salámiap ernerata Hânunivdlo Salavfip ernerisa
arfernata iluarsarpât; kingorna iluarsaivoк Misulât Beriggiap er-
-nera najornigfingme akiane; 31 kingorna iluarsaivoк Malkia kûl-
-timik augtitsissup ernera nâlagfingme kivfarsiat niuvertartutdlo
igdluat kigdligalugo, nautsorssuissut isâvfiata akiane majuartarfigdlo
teкerкordleк tikitdlugo; 32 majuartarfiuvdlo teкerкordliup savatdlo
isâvfiata akornáne iluarsáiput kûltimik augtitsissut niuvertartutdlo.

kapitalit 4.

Sanapalâtip ilagissaisalo ajoкusersoraluarmatik ungalorssuaк uningnatik suliarsi-

1 pivordlo Sanapalât kalerríkame, ungalorssuaк кarmarigput
tauva katsungaerssorpoк agsut narrutsagdlune; Jûtitdlo mitautigai
2 кatángutime Samâriavdlo sákutûisa sāne oкardlune ima: suleкat
Jûtit nukigdlângassut? taimaitînásavavut? tunissisápat? uvdlorme
atautsime inísápat? ūkarnikorssuarnit ujarкat nápartísavait massa
ikivkagaussut? 3 Tupialo Amuníkûssoк sanianîtoк oкarpoк: кar-
-maigínardlit; teriangniap кaкigunigit ujarкat ungaluliait nákartu-

-savai. 4 tusarit, Gûterput-â, ĸanoĸ asigínagaussugut, mitang-
-narsisitsineratdlo niaĸuinut utertíssuk; ujajâgagssángortíkit nu-
-name autdlarússauvfingme; 5 ajortuliât matôrnavêriuk, ajortuliau-
-siatdlo kīnavit sânit pīarneĸángíkile, narrutsagtitsingmata ĸar-
-maissut tutsãne. 6 ungalorssuardle ĸarmarparput, ungalor-
-ssuardlo ilũngarme ĸagssoragauvoĸ ĸiterĸutdlugo, inuit suliu-
-matdlermata.
7 pivordlo Sanapalât Tupialo Arâpiamiutdlo Amuníkutdlo
Astûtimiutdlo kalerríkamik, Jerûsalâp ungalorssuine iluarsagagssat
luarsiartortut, angmanerit milíkiartulersut, tauva katsungaerssu-
-leĸaut; 8 tamarmigdlo pikigtitseĸatigígput Jerûsalât sorssugkiar-
-torumavdlugo perdlugssiordlugo. 9 uvagutdle Gûtivtínut tugsiar-
-pugut, píssutigalugitdlo uvdlúkutdlo únuákutdlo táukunúnga ala-
-pernaerssuissugssanik ivertitsivugut. 10 tauva Jûtákut oĸarput:
agssartortut nukeĸarungnángitdlat, ũkarnikutdlo pissarioĸalutik;
uvagut ungalorssuaĸ ĸarmaivfiginex sapilerparput; 11 ĸíngarssor-
-tivutdlo oĸarput: arajutsísáput takúsanatigdlo akúnermingnut
ikerûtitdluta; tauva toĸúsavavut suliarineĸartordlo kipisitdlugo.
12 pivordle saniáne najugagdlit Jûtit uvavtínut oĸariartormata ĸu-
-leriardlutik agdlât, najugkanit tamanit uvavtínut uteĸátâramik,
13 tauva atsingnerisa kigdlingánit ungalorssûp tunuagut inung-
-nik ĸeĸartitsivunga parĸitsune; inuitdlo ĸeĸartípáka erĸardlerît
ingmíkôrtítardlugit, panamingnik ĸalugiussamingnigdlo pisigsiming-
-nigdlo pilersorsimassut; 14 ĸimerdlôravkitdlo nikuípunga, akimaner-
-nut misigssuissunutdlo inungnutdlo avdlanut oĸardlunga: ersigeĸi-
-nasigik; Nâlagaĸ angingârtoĸ mianernartoĸ erĸaisiuk, sorssugdlu- 1,5.
-silo ĸatángutise ernisilo panisilo nuliasilo inoĸutisilo igdlersordlugit.
15 ĸíngarssortivutdle kalerringmata, nalunaerfiginеĸartugut piler- Jûp. 5,12.
-ssârutertigdlo Gûtip uniortíkâ, ungalorssuarmut uterpugut tamavta,
nalingínaĸ suliagssaminut. 16 uvdlormitdlo táussumánga inûsugtor-
-tama agfaisa suliarissariaĸartoĸ suliarât, agfaisalo ĸalugiussat
erĸornavêrĸutitdlo pisigsitdlo sâgtuaussatdlo tigumiarpait, Jûtavdlo
inoĸutaisa ilũngarmik tunuánīput nâlagaussut; 17 ungalorssuarme
ĸarmaissut agssartugagssanigdlo nangmagtut nangmagkersuissutdlo
agssamik igdluánik suliarissariaĸartoĸ suliarât igdluánigdlo sáko
tigumiardlugo; 18 ĸarmaissutdlo nungutdlutik panatik ĸiterúmiugait
ĸarmaivdlutik; suvdluartáussuarmigdlo ĸardlortartoĸ sanivnīpoĸ.
19 akimanernutdlo misigssuissunutdlo inungnutdlo avdlanut oĸar-
-punga: suliarissariaĸartoĸ angeĸaoĸ pissariuvdlunilo; ungalor-

-ssuarmilo siámarsimagavta nalingínaĸ áiparminit ungasigdlune.
[20] sumilũnît suvdluartáussûp nipâ tusaruvsiuk, tássunga katerso-
5 Môr. 1,30; 3,22. -ritse uvavtínut; Gûterput sorssugkumârpoĸ igdlersordluta. [21] su-
-liarissariaĸartoĸ tauva suliarârput agfainut ĸalugiussat tigumiar-
-titdlugit ĸaulerneranit uvdloríssat erssilerneránut; [22] taimáinera-
-nilo ãma .inungnut oĸarpunga: nalingínaĸ inûsugtortanilo únuigdlit
Jerûsalâp ĸerĸane, únuákut alapernaerssuissugssarísagavtigik uv-
-dlúkutdlo sulissugssaralugit. [23] uvangale ĸatángutimalo inûsug-
-tortamalo angutitdlo alapernaerssuissugssat malingnigtima ánorá-
-ssavut iperarneĸ ajorpavut; nalingínaĸ sákuminik pilersorsimavoĸ
imermigdlo.

kapitalit 5.

átartorpatdlârtut pigissatik tamaisa akigísavdlugit nivdliavfigingmáne Nîmiap ikiorai; nangminigssarsiujuitsoĸ.

[1] inuitdle nuliatigdlo nivdliassorssuángorput ĸatángutitik Jûtit
agssuaralugit, [2] ilaitdlo oĸarput: ernivutdlo panivutdlo amerdla-
-ĸaugut; karrinik pilata nerissagssavtínik inûtigssavtínik; [3] ilaitdlo
oĸarput: narssautivut nautsîvivutdlo vîneĸutigdlit igdluvutdlo sag-
-dlunavêrutitut túniúpavut; karrinik pilata kângnartume; [4] ilaitdle
oĸarput: aningaussanik átartorpugut kúngimut akilerârtautigssanik
narssautivut nautsîvivutdlo vîneĸutigdlit akiliutigalugit; [5] ĸatángu-
-tivta timait uvagut timivta naligigaluarpait ernerilo uvagut er-
-nivta; atale, ernivut panivutdlo nâlagtigitísagivut kivfângortit-
-dlugit, panivta ilait nâlagtigititaorêrput, agssavutdlo sapíngisaĸa-
-ngitdlat, narssautivutdlo nautsîvivutdlo vîneĸutigdlit avdlanit pi-
-gineĸarput.

[6] katsungaerssuleĸaunga, nivdlianerat oĸautsitdlo tamáko tusa-
-ravkit; [7] ũmativkutdlo isumaliorsimagama, akimarnit misigssuissut
2 Môr. 22,25; 3 Môr. 25,36. -dlo saĸitsarpáka oĸarfigalugit: akiliúmik akimortitsiniarfigîgpise?
katisimassorpagssuarnigdlo atautsimîtitsíssutigãka [8] oĸarfigalugitdlo:
ĸatángutivut Jûtit akimángitsunut akigineĸartut uvagut sapíngi-
-savtínik pisiarigavtigik, ilivse tauva ãma ĸatángutise akiginiar-
-pisigik uvavtínut akigineĸarĸuvdlugit? tauva nipangerput oĸau-
-sigssaerutdlutik; [9] ãma oĸarpunga: ĸanoĸ-iliornerse tamána ajû-
-ngíngilaĸ; Gûterput mianeralugo saĸísángínerpise akimángitsut
ĸíngarssortivta mitangnarsisitsinerat pivdlugo? [10] uvangátaoĸ ĸa-
-tángutimalo inûsugtortamalo akiligagssarsisípavut aningaussanigdlo
karrinigdlo; akítsugkat tamáko isumákînartigik-ait; [11] uvdloĸ mána

utertitsivigisigik-ait narssautainik nautsîvînigdlo vînekutilingnik nautsîvînigdlo ûliakutilingnik igdluinigdlo āma aningaussat karritdlo vînigssatdlo tunguata ûliavdlo untritiliánik, akiligagssarsisíkavsigik akiliutigerkussavsínik. [12]okarput tauva: utertitsísaugut akilîsí-nagit; taimailiúsaugut, sôrdlo okartutit. palasitdlo kaerkuvdlugit ugpernarsaisípáka okausek tamána maleruarkuvdlugo. [13]āma sâra ivsugtorpara okardlunga: taima Gûtip angut nalinginak okautsimik tamatumínga malingníngitsok ivsugtordliuk igdluanit sulíssutigi-ssainitdlo pêrsitdlugo, taimame ivsugtornekardle sutánguerut-dlune. ilagîtdlo ilūngarmik okarput: āman; Nâlagardlo únersiu-tigât, inuitdlo okausek tamána maleruarpât.

[14]āma taimanimit Jûtap nunâne nâlagáusavdlunga ivertitau-gama, ukiut mardlungnik kuliliánit ukiutdlo pingasunik kuligdlit áipānut Artarssarta kúngiutitdlugo, ukiut arkanek-mardluk, uvanga katángutíkalo nerissagssanit nuname nâlagaussup pigssaraluinit neríngilagut. [15]nunap nâlagaisa sujugdlît sujulima inuit naner-torpait tigusivfigalugit timiussamik vînimigdlo sîlvinigdlo sīkilinik sisamanik kulilingnik agdlât, āma inûsugtortait inungnut nâlagau-niarput; uvangale taimailiúngilanga, Gûte mianerigavko. [16]āmá-taok ungalorssûp matuma suliarissariakartuanik iluarsaivunga; narssautigssamik pisiarissakángilagut, inûsugtortáka tamarmik tá-ssane katisimangmata suliarissariakartume. [17]Jûtiussut misig-ssuissûssutdlo angutit untritigdlit tatdlimanigdlo kuligdlit aki-mángitsunitdlo avativtínîtunit uvavtínut tikiútut nerrivivnut pi-ssarput; [18]uvdlormutdlo atautsimut nerissagssiarinekartartut tá-ssa ugsik atausek savatdlo arfinigdlit kinersimassut tingmíssatdlo uvavnut nerdliutiginekartut, uvdlutdlo kulit avdlortardlugit vînit tamalât amerdlasût savssaigdliutiginekarput; taimáitordle neri-ssagssat nuname nâlagaussup pigssaralue aperkutigíngiláka, kiv-fartornerssuak inungnut ukunúnga nanertûtaungmat. [19]erkai-ginga, Gûtiga, iluanâkutigssavnik, inungnut ukunúnga kanok-iliorníka tamaisa pivdlugit.

kapitalit 6.

kinugigaluarmáne Nîmia pinekángilak.

[1]pivordlo Sanapalāmut Tupiamutdlo Gîsamimutdlo Arâpia-miumut kíngarssortivtínutdlo avdlanut tutsiungmat, ungalorssuak karmariga angmanekarungnaersordlo, nauk taimane isâvfît matu-

-língíkatdlaríka, 2 tauva Sanapalât Gîsamilo uvavnut autdlartitsipuk
oкarкussivdlutik: кâ, atautsimut katerssoriartorta igdlorpángua-
-lingnut Ounup iterdlânîtunut; táukule pilerssârtut ajortumik piu-
-mavdlunga. 3 arpârtunik tauva autdlartitsivigãka oкarкussiv-
-dlunga: suliarissariaкartumik angisûmik suliagssaкarama, tasa-
-mungnarneк saperpunga; sôк suliarissariaкartoк kipísava, iliv-
-sínut ateruma taimaititagssara? 4 taima sisamariardlutik orкer-
-suivfigingmánga, taimatut akissarpáka. 5 tauva Sanapalâtip tat-
-dlimagssãnik taima orкersuivfigânga kivfamigut, agdlagkanik mag-
-persimassunik nagsitdlugo; 6 táukunane agdlagsimavoк: akima-
-ngitsune tutsiúpoк Gâsimuvdlo oкautigâtit, Jûtitdlo nâlagkuma-
-jungnailerssârtuse, tamána pivdlugo ungalorssuaк кarmarit: tau-
-kunúngalo kúngiujumatdlersutit únerpãtit; 7 ãmagôк pruvfitimik
ivertitsissutit Jerûsalâme tordlulautigerкuvdlutit ima: Jûtame ku-
-ngiuvoк; mãnalo kúngimut tutsiúsangmat taima oкautiginекar-
-tartoк, кâ, atautsimut isumalioкatigígkiartorta. 8 uvangale ar-
-pârtitsivigâra oкarкussivdlunga: sunik taimáitumik pisimassoкa-
-ngilaк oкautigissangnik, ivdlitdle nangmineк ũmatingnit navssa-
-râtit. 9 mássa táukua tamarmik ersisâraluarpâtigut oкardlutik
agssait nukingerúsáput suliarissariaкartoк taimaititdlugo suliarina-
-gulo. mãnale agssáka píssagtíkit.

10 iserpungalo Simaiap Dilaiap ernerata Mîtapîlip ernutata
igdluanut; táuna ingminut parnaerúsimassoк oкarpoк: Gûtip ig-
-dluanut katerssorta nâlagfiup iluanut nâlagfiuvdlo matue matuv-
-dlugit, aggísangmata toкúkumavdlutit; únuaro aggísáput toкu-
-kiartordlutit. 11 oкarpunga: angut uvavtut ítoк кimãsava? ki-
-name uvavtut itdlune nâlagfingmut isísava inûjumavdlune? is-
-sángilanga. 12 ilisarileravkume Gûtip autdlartíngíkâ, sujuligtui-
-gigângale Tupiap Sanapalâtivdlo akilerdlune ilagssarsiaringmane.
13 mássame táuma akilerdlugo ilagssarsiarât imáitoк pivdlugo. er-
-siordlunga taimailiúsasoralunga ajortuliardlunga ingmingnutdlo:
ajortumik tusâmassángortitdlunga, kángusûtigssiorumangmanga.
14 Gûtiga, Tupia Sanapalâtdlo erкaigigit кanoк-iliornere tamak-
migssiliordlugit, ãmátaoк Nûgâtia arnaк pruvfítiussoк pruvfitekа-
-tailo uvavnik ersisârissut.

15 кáumatip Eilûlip uvdluisa mardlungnik кuligdlit tatdlimanik
ungalorssuaк inerpoк uvdlut tatdlimanik кuligdlit mardlugdlo su-
-liarineкardlune. 16 кíngarssortivta tamarmik tamána tusaruma-
-gamíko, akimángitsut avativtínîtut tamarmik ersilerput, ingming-

nutdlo nikagilexaut nalujungnaeramik, Gûtivtínit nãmagsinexartox
uliax tamána. 17 uvdlune táukunane ãma Jûtap akimanertaisa
arpagssuit agdlagkiorput Tupiamut pissugssanik Tupiamitdlo ag-
dlagarsissardlutik, 18 Jûtame amerdlasût táuna ugpernarsaivfiging-
mássuk [igdlersorumavdlugo]; mássa ningáussiúpox Sigganjamut
arxap erneranut, táussumalo ernera Juánât nuliaxarpox Misulâp
leriggiap ernerata panianik. 19 uvavnut ãma pitsáussusia oxauti-
gissarpât oxautsíkalo táussumúnga ánitardlugit; agdlagkanik tauva
'upia nagsiússivox ersisârdlunga.

kapitalit 7.

erûsalât pigârtugssalersornexartox. inuit Bâpalimit utertut nautsorssornexarnerisa agdlagsimavfiat navssârinexartox; tássane xanox agdlagsimassox.

1 ungalorssuax xarmarnexarmat matulersoravkulo, matuíssar-
tut erínersârtartutdlo Lívíkutdlo ivertínexarput. 2 Jerûsalâmut
lanâne xatángutiga ivertípara ãma Hanánia igdlússârssûp nâlagâ,
ngut táuna ilumôrtûngmat Gûtilo mianeralugo amerdlanernit ang-
nerussumik; 3 oxarfigãkalo: Jerûsalâp isâvfê matuernexásángitdlat
ekinex kíssagtínago, tássanilo [pigârtugssat] xexartitdlugit matut
natúsavait parnaerdlugit; Jerûsalâvdlo inuinik pigârtugssatut iver-
titsísáput nungutdlugit pigârfiáne nungutdlugitdlo igdluisa akiáne.
igdloxarfigdlo tamagingnut initoxaox angexalunilo, inuitdle tar-
xamane ikigput, igdlutdlo xarmarnexángitdlat.
5 Gûtima taima ũmámiulermanga, akimanerit misigssuissutdlo
nuitdlo katerssorpáka nautsorssorxuvdlugit; sujugdlermigdlo ma-
juarsimassut nautsorssornexarnerisa agdlagsimavfiánik navssârama,
ássane agdlagsimassox nanivara imáitox: 6 uko tássa nunasissut, Esr. 2,1-70.
utdlarússauvfingmit majuartut, Nipukánítsarip Bâpalip kúngiata
utdlarungmatik, Jerûsalâmutdlo Jûtamutdlo utertut nungutdlutik
gdloxarfingmingnut, 7 Serupâpalip, Jísuap, Nîmiap, Asariap, Ra-
gamiap, Nagamânip, Martuggaip, Bilsanip, Mispêratip, Biguaip,
Nígûvip, Bainap aggexatait; tássame Israîlip ínugtaisa angutitaisa
merdlássusê:
8 Pârigûsip kinguai, mardlungnik tûsintigdlit untritigdlitdlo
rfinex-mardlungnigdlo xuligdlit mardlugdlo; 9 Savfâtiap kinguai,
ingasunik untritigdlit arfinex-mardlungnigdlo xuligdlit mardlugdlo;
0 Aarxap kinguai, arfinilingnik untritigdlit tatdlimanigdlo xuligdlit
nardlugdlo; 11 Pagat-Mûapip kinguai Jísuákut Jûapíkutdlo ilait,

mardlungnik tûsintigdlit arfineк-pingasunigdlo untritigdlit arfer-
-saneк-pingasutdlo; 12 Eilamip kingnai, tûsintigdlit mardlungnigdlo
untritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit sisamatdlo; 13 Sátup kinguai,
arfineк-pingasunik untritigdlit sisamanigdlo кuligdlit tatdlimatdlo;
14 Saggaip kinguai, arfineк-mardlungnik untritigdlit arfinilingnigdlo
кuligdlit; 15 Bínûip kinguai, arfinilingnik untritigdlit sisamanigdlo
кuligdlit arfineк-pingasutdlo; 16 Bîpaip kinguai, arfinilingnik un-
-tritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit arfineк-pingasutdlo; 17 Asgâtip
kinguai, mardlungnik tûsintigdlit pingasunigdlo untritigdlit mar-
-dlungnigdlo кuligdlit mardlugdlo; 18 Atunîkâp kinguai, arfinilingnik
untritigdlit arfinilingnigdlo кuligdlit arfineк-mardlugdlo; 19 Biguaip
kinguai, mardlungnik tûsintigdlit arfinilingnigdlo кuligdlit arfineк-
mardlugdlo; 20 Atînip kinguai, arfinilingnik untritigdlit tatdlima-
-nigdlo кuligdlit tatdlimatdlo; 21 Atêrip kinguai Hiskiákut ilait
arfineк-sisamanik кuligdlit arfineк-pingasutdlo; 22 Hásumip kinguai
pingasunik untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit arfineк-pingasutdlo;
23 Bîtsaip kinguai, pingasunik untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit
sisamatdlo; 24 Hârivfip kinguai, untritigdlit arкaneк-mardlugdlo
25 Gîpiûnip kinguai, arfineк-sisamanik кuligdlit tatdlimatdlo; 26 Bît-
-dlîmip Nitûvfavdlo angutitait, untritigdlit arfineк-pingasunigdlo
кuligdlit arfineк-pingasutdlo; 27 Anatûtip angutitai, untritigdlit
mardlungnigdlo кuligdlit arfineк-pingasutdlo; 28 Bît-Asimâvatip
angutitai, sisamanik кuligdlit mardlugdlo; 29 Kêriat-Jîarîp Kiv-
-fêravdlo Bêrûtivdlo angutitait, arfineк-mardlungnik untritigdlit
sisamanigdlo кuligdlit pingasutdlo; 30 Râmap Gîpavdlo angutitait
arfinilingnik untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit atauserdlo; 31 Mik-
-mâsip angutitai, untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit mardlugdlo;
32 Bîtilip Aivdlo angutitait, untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit
pingasutdlo; 33 Nîpup avdlap angutitai, tatdlimanik кuligdlit mar-
12. -dlugdlo; 34 Eilamip avdlap kinguai, tûsintigdlit mardlungnigdlo
untritigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit sisamatdlo; 35 Hârîp kinguai
pingasunik untritigdlit mardlungnigdlo кuligdlit; 36 Jêriggup inue
pingasunik untritigdlit sisamanigdlo кuligdlit tatdlimatdlo; 37 Lutip
Hâtitivdlo Ounuvdlo inue, arfineк-mardlungnik untritigdlit mar-
-dlungnigdlo кuligdlit atauserdlo; 38 Sînâp kinguai, pingasunik tû-
-sintigdlit arfineк-sisamanigdlo untritigdlit pingasunigdlo кuligdlit;
39 palasit: Jitaiap kinguai Jîsuap inoкutaisa ilait, arfineк-sisa-
-manik untritigdlit arfineк-mardlungnigdlo кuligdlit pingasutdlo;
40 Ingmerip kinguai, tûsintigdlit tatdlimanigdlo кuligdlit mardlugdlo;

[1]Pássôrip kinguai, tûsintigdlit mardlungnigdlo untritigdlit sisa-manigdlo ĸuligdlit arfineĸ-mardlugdlo; [42]Hârîp kinguai, tûsin-tigdlit arfersaneĸ-mardlugdlo; [43]Lîvíkut: Jîsuap kinguai Ka-timîalíkûssut Hûtivãkut ilait, arfineĸ-mardlungnik ĸuligdlit sisa-matdlo; [44]erínersârtartut: Aasavfip kinguai, untritigdlit sisa-manigdlo ĸuligdlit arfineĸ-pingasutdlo; [45]matuîssartut: Salûp inguai, Atêrip kinguai, Talmûnip kinguai, Agkup kinguai, Hatĩtap inguai, Sûpaip kinguai, untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit arfineĸ-ingasutdlo; [46]nâlagfingme kivfarsiat: Sîgap kinguai, Hasûvfap inguai, Tápagûtip kinguai, [47]Kêrusip kinguai, Sîgâp kinguai, 'atûnip kinguai, [48]Lipânap kinguai, Hagâpap kinguai, Salmaip inguai, [49]Hânâp kinguai, Gitîlip kinguai, Gâgarip kinguai, [50]Râjap inguai, Rîtsinip kinguai, Níkûtap kinguai, [51]Gásâp kinguai, Usap inguai, Pasîap kinguai, [52]Bîsaip kinguai, Migunîp kinguai, Niv-fusîp kinguai, [53]Bákipûp kinguai, Hákûvfap kinguai, Harrorip inguai, [54]Batsilîtip kinguai, Migîtap kinguai, Harsap kinguai, [5]Barkûsip kinguai, Siserap kinguai, Tâmap kinguai, [56]Nitsîap inguai, Hatîvfap kinguai; [57]Sâlumûp kivfaisa kinguait: Sũtaip inguai, Suvfêratip kinguai, Perîtap kinguai, [58]Jâlap kinguai, Dar-ĸûp kinguai, Gitîlip kinguai, [59]Savfâtiap kinguai, Hátîlip kinguai, Puggêrat-Hatsipâp kinguai, Amunip kinguai; [60]nâlagfingme kiv-farsiat Sâlumûvdlo kivfaisa kinguait katitdlugit: pingasunik un-tritigdlit arfineĸ-sisamanigdlo ĸuligdlit mardlugdlo.

[61]uko tássa majuartut Tîl-Mîlamit, Tîl-Harsamit, Kêrupimit, ltûnimit, Ingmerimit; sujuaissaĸatigîgsortatigdle kinguârineĸar-ssusertigdlo nalunaerutigineĸ saperpait, Israîlíkut ilaginerâtik: [2]Dilaiap kinguai, Tupîap kinguai, Níkûtap kinguai, arfinilingnik ıntritigdlit sisamanigdlo ĸuligdlit mardlugdlo; [63]palasitdlo ki-nguaisa ilait: Hapaiap kinguai, Hákûtsip kinguai, Barsilaip ki-nguai; táuna nuliarame Barsilaip Gîliatíkûssup panîsa ilãnik, ırĸanik taineĸartoĸ. [64]táukua agdlangneĸarnitik ujaraluarpait ıautsorssorneĸartut agdlagsimavfiáne; naninekángíngmatale, mi-ngugsimassutut tunuartíneĸarput palasiorĸussaunatik; [65]nunavdlo ıâlagâta oĸarfigai ivdlernartorssuarnit nererĸunagit, palase ĸáu-marĸúmik agssuarnaerĸúmigdlo pilik savssarsimatínago.

[66]ilagît ilũngaisa atautsimut katiterdlugit tássa sisamanik ulilingnik mardlungnigdlo tûsintigdlit pingasunigdlo untritigdlit ırfinilingnigdlo ĸuligdlit, [67]kivfait angutitdlo arnatdlo ilángúnagit; áuko arfineĸ-mardlungnik tûsintiliúput pingasunigdlo untritiliuv-

-dlutik pingasunigdlo ĸuliliuvdlutik arfineĸ-mardlûvdlutigdlo: eri-
-nersârtartoĸarputdlo angutinigdlo arnanigdlo mardlungnik untriti-
-lingnik sisamanigdlo ĸulilingnik tatdlimanigdlo. [68]ĸimugtuarssûtait
tássa arfineĸ-mardlungnik untritigdlit pingasunigdlo ĸuligdlit arfi-
-nigdlitdlo, siutitôrssuautait mardlungnik untritigdlit sisamanigdlo
ĸuligdlit tatdlimatdlo; [69]ĸatigagtûtait tássa sisamanik untritigdlit
pingasunigdlo ĸuligdlit tatdlimatdlo, siutitûtait arfinilingnik tûsin-
-tigdlit arfineĸ-mardlungnigdlo untritigdlit mardlungnigdlo ĸuligdlit.
[70]sujuaissaĸatigît nâlagaisa ilait suliarissariaĸartumut túniú-
8,9. -ssíput; peĸûsiángordlugit nunap nâlagâ túniússivoĸ kûltimik ani-
-ngaussarssuarnik Pêrserit pînik tûsintilingnik pûgûtanigdlo tat-
-dlimanik ĸulilingnik ánorássanigdlo ilordlernik palasit pînik tat-
-dlimanik untritilingnik pingasunigdlo ĸulilingnik; [71]sujuaissaĸa-
-tigîtdlo nâlagaisa ilait suliarissariaĸartumut peĸûsiángordlugit tú-
-niússíput kûltinik aningaussarssuarnik Pêrserit pînik mardlungnik
ĸulilingnik tûsintilingnik sîlvinigdlo mîninik mardlungnik tûsinti-
-lingnik mardlungnigdlo untritilingnik; [72]inuitdlo ilaisa avdlat tú-
-niússait tássa kûltit aningaussarssuit Pêrserit pît mardlungnik
ĸulilingnik tûsintigdlit sîlvitdlo mînit mardlungnik tûsintigdlit áno-
-rássatdlo ilordlît palasit pît arfinilingnik ĸuligdlit arfineĸ-mar-
-dlugdlo. [73]palasit tauva Lîvîkutdlo matuîssartutdlo erinersâr-
-tartutdlo inuitdlo ilait nâlagfingmilo kivfarsiat Israîlíkutdlo ilû-
-ngarmik igdloĸarfingmingne nunaĸalerput; ĸáumatit arfineĸ-áipât
nagdliúpoĸ Israîlip kinguai igdloĸarfingmingnîtut.

kapitalit 8.

inatsisinik Esrap inuit atuaivfigigai. nagdliússivik
tupiussaliorfik nagdliússigât.

[1]inuit ilûngarmik inugtut atautsitut katerssorput niuveriar-
-tortarfingmut isâvfiup imertartarfiup sujorânîtumut, Esramutdlo
agdlagkanik ilisimassumut oĸarput Môrsasip inatsisaisa agdlagsi-
-mavfiat aerĸuvdlugo, táuko Nâlagkap Israîlíkúnut inássutigigai.
[2]Esrap palasip tauva inatsisit ãpai ilagît sãnut, angutitdlo arnatdlo
tusâsínaussutdlo tamarmik sãnut, ĸáumatit arfineĸ-áipâta uvdluisa
sujugdliáne; [3]tássanilo atuarpoĸ niuveriartortarfingmut sangmiv-
-dlune, isâvfiup imertartarfiup sujorânîtumut, ĸaulerneranit uvdlup
ĸiterĸúneranut, angutit arnatdlo sujuneĸartutdlo tusâtitdlugit; inuit-

-dlo ilũngarmik inatsisit agdlagsimavfiat siúnerarfigât. 4 Esra ag-
-dlagkanik ilisimassoĸ ĸeĸarpoĸ oĸalugtarfingme ĸissûssume oĸa-
-lugtarfigssiarissãne, sanianilo ĸeĸarput: Mátítia, Sĩma, Anaia,
Ueria, Hilkia, Magasĩa talerpiata tungânĩtdlutik, sâmiatalo tungâne
Pitaia, Mĩsaile, Malkia, Hásum, Hasipatâna, Saggaria, Misulât.
5 magpersagkat Esrap magperpai inuit tamaisa issigititdlugit, inung-
-nit tamanit ĸutsingnerugame; magpermagitdlo, inuit ilũngarmik
nikuíput; 6 Nâlagardlo Gûte angingârtoĸ Esrap nersorpâ, inuitdlo
ilũngarmik akíput: ãman, ãman, agssatik ĸutdlardlugit, sikigdlu-
-tigdlo Nâlagaĸ patdlorfigât kĩnatik nunamut tugtitdlugit. 7 Jĩsuap,
Bânip, Sêrĩpiap, Jâminip, Agkup, Savtaip, Hûtiâp, Magasĩap, Ki-
-lĩtap, Asariap, Jûsapatip, Hânâp, Pilaiap, ãma Lĩvíkut inuit ajo-
-ĸersorpait inatsisinik, inuit ĸeĸarfingmingnĩtut; 8 magpersagkanilo
Gûtip inatsisaine navsuitsumik atuarput sianigisínãngortitdlugit
atuagkatigdlo sukuiardlugit.
9 Nĩmialo, tássa nunap nâlagâ, Esralo palase agdlagkanik ilisi-
-massoĸ Lĩvíkutdlo inungnik ajoĸersuissut inungnut tamanut oĸar-
-put: uvdloĸ mána Nâlagkamut Gûtivsínut ivdlernartûvoĸ, aliasoĸi-
-nase ĸianasilo; mássa inuit ilũngarmik ĸiassut inatsisit oĸausê
tusaramíkik. 10 ãma oĸarfigai: autdlardluse pualagunartut nerisigik
tungusungnitsutdlo imersigik, upalungaerĸuteĸángitsutdlo pajugsigik
pigssainik, uvdloĸ mána nâlagkavtínut ivdlernartûngmat; isumâloĸi- 5 Môr.12,12;
-nasilo, Nâlagkap tipaitsugfigerĸussâ píssagtíssutigísagavsiuk; 11 Lĩ- 16,14.
-víkutdlo nipangersarpait inuit tamaisa oĸardlutik: nipangeritse,
uvdloĸ mána ivdlernartûngmat, isumâlúsángilase. 12 inuit ilũngar-
-mik tauva autdlarput neriartordlutik imeriartordlutigdlo pajugkiar-
-tordlutigdlo angisûmigdlo tipaitsugfigsioriartordlutik, oĸautsit su-
-juneĸartíkamíkik ingmingnut nalunaerutigineĸartut.
13 aĸagûngmat inuit tamarmik sujuaissaĸatigĩgsortaisa nâlagait
palasitdlo Lĩvíkutdlo Esramut agdlagkanik ilisimassumut kater-
-ssorput inatsisit oĸausê nalunaerssorumavdlugit; 14 inatsisinilo Nâ-
-lagkap Môrsasíkut inássutigissaine agdlagsimassoĸ nanivât, Israĩlip 3 Môr. 23,
ĸinguai tupiussane ineĸásassut nagdliússivingme ĸáumatit arfineĸ- 34-42.
ĸipãne; 15 tusardliússísassutdlo tordlulassutdlo ingerdlatísagait ig-
-dloĸarfingmíkut tamatigut Jerûsalãkutdlo oĸarĸussivdlutik: ĸáĸa-
-mut anigitse aigdlerdlusilo ûliaĸutit avaleĸutainik orpĩtdlo orssû-
-tigdlit avaleĸutainik tipigigsûssánguitdlo avaleĸutainik palmitdlo
avaleĸutainik orpĩtdlo pilutartût avaleĸutainik tupiussaliûtigssanik,
sôrdlo agdlagsimassoĸ. 16 inuit tauva aníput aigdleriartordlutik,

ingmingnutdlo tupiussaliorput, nalingínaĸ igdlume ĸâne, silardliu-
-timingnilo Gûtivdlo igdluata silardlîne isâvfiuvdlo imertartarfiup
niuveriartortarfigtâne Eivfarâvdlo isâvfiata niuveriartortarfigtâne;
17 ilagît ilũngarmik autdlarússauvfingmit utersimassut tupiussaliorput
tupiussanilo ineĸardlutik, mássa Jôrsuap Núnip ernerata uvdluinit
uvdloĸ tamána tikitdlugo Israîlip kinguai taimailiorsimángitdlat:
tipaitsungâĸautdlo. 18 Gûtivdlo inatsisaisa agdlagsimavfiáne atuarput
uvdlut nungutdlugit uvdlut sujugdliánit kingugdliánut; uvdlutdlo
arfineĸ-mardluk nagdliússigamik, uvdlut arfineĸ-pingajuat katisí-
-mavigât naggataussoĸ ilerĸûssoĸ maligdlugo.

kapitalit 9.

Israîlip kinguai perĸigsimivdlutik ángîardlutigdlo Nâlagkamut tugsiartut. angenat

1 ĸáumatip tamatuma uvdluisa mardlungnik ĸuligdlit sisamâne
Est. 4,1. katerssorput Israîlip kinguai îsíngíniardlutik pûgssialerdlutigdlo
ingmingnutdlo sauvdlutik; 2 Israîlivdlo kinguârissai avdlanertanit
tamanit ingmíkôrtíput, ĸeĸardlutigdlo ajortuliautsitik sujuaissamigdlo
ajortuliait ángîautigait; 3 ĸeĸarfingmingne nikorfauardlutik Nâlagkap
Gûtimik inatsisaisa agdlagsimavfiáne atuarput uvdlup agfâ ĸiter-
-ĸutdlugo; agfâtalo ĸerĸata áipâne ángîarput Nâlagaĸ Gûtertik
patdlorfigalugo. 4 Lîvíkutdlo tungmarfiliautãne nikuíput Jîsua,
Bâne, Katimîale, Sipania, Búne, Sêrîpia, Bâne, Kinâne, Nâlag-
-kamutdlo Gûtimingnut nipitûmik nivdliáput; 5 Lîvíkutdlo Jîsua,
Katimîale, Bâne, Hasavnia, Sêrîpia, Hûtiâ, Sipania, Pítagia oĸar-
-put: nikuigitse, Nâlagaĸ Gûterse nâgssáungitdluínartumik úner-
-siutigisiuk. ateĸ nâlangnautit nersordlíssuk, nersuiniúmut úner-
-siúmutdlo tamarmut inornaraluartoĸ. 6 ivdlit tássa Nâlagaĸ, iv-
5 Môr. 10,14; -dlit kisivit; ĸilak ĸilauvdlo ĸulâne ĸilaussut ivdlit píngortíkitit
ap. sul. 4,24; perpagssuitdlo tamaisa, nunalo táussumanîtutdlo tamaisa imardlo
14,15. iluanîtutdlo tamaisa, tamaisalo ivdlit ûmatíkitit, ĸilauvdlo perpag-
-ssuisa patdlorfigigãtit. 7 ivdlit tássa Nâlagaĸ Gûtiussoĸ, Aapera-
-mik ĸinersissoĸ Uerimit Kaltîarit pigissãnit anisitdlugo, Aaperâ-
-migdlo ateĸartíkit; 8 ũmatâ ilingnut ilumôrtoĸ malugigagko anger-
1 Môr. 15,18. -figigit Kânãkut Hĩtíkutdlo Amoríkutdlo Fêrisíkutdlo Jîpusíkutdlo
Gerrâsíkutdlo nunât túniúkumavdlugo, kinguâgssainut túniúkumav-
-dlugo; oĸautsisitdlo aulajangersaritit iluartûgavit. 9 sujuaissavta
2 Môr. 3,7. Egivtinime nâgdliugssusiat takugagko nivdlianeratdlo tusardlugo
ímap ĸerĸuartûp kigdlingane, 10 nalunaerĸutiliordlutitdlo tuping-

nartuliortarputit Fâraûme kivfainilo tamane nunâtalo inuine ta-
mane, ilisimagagkit sorĸusaivfigigait, tusâmassángortíputitdlo, sôr-
dlo mãnákut erssitsoĸ. 11 imaĸ táukua sujornatigut avigsârtíkagko, 2 Môr. 14,21;
map ĸerĸagut ingerdláput panertúkut; malerssortait itinernut igí- tugs. 136, 13 tt.
patit sôrdlo ujarak imerssuarnut píssaussunut. 12 napassoĸ nuiau- 2 Môr. 13,
ssoĸ inigalugo tasíssersũkitit uvdlúkut, napassordlo ingnerussoĸ 21. 22.
nigalugo únuákut, avĸutigssât ingerdlavigissagssât ĸáumarsarniar-
dlugo; 13 ĸáĸap Sĩnaip ĸânut arĸardlutit ĸilangmit oĸalũkitit, tu- 2 Môr. 19,18;
nivdlugit erĸartũssisinik iluartunik inatsisinigdlo ilumôrtunik iler- 20,1.
ĸorerĸussanigdlo inássutinigdlo ajúngitsunik; 14 sapãmik ivdlernar-
titangnik nalunaerfigigitit, perĸússutinik ilerĸorerĸussanigdlo inat-
sisinigdlo inákitit Môrsasíkut kivfagkut; 15 timiussamik ĸilangmit 2 Môr. 16,
tunigitit kângneráne; imermik ĸaersumit anisitsivigigitit ĸilalerne- 4. 14. 2 Môr. 17,6;
ráne; oĸarfigigitit nuna pigilerniariartorĸuvdlugo, agssangnik ĸût- 4 Môr. 20,
dláissutigissat táukunúnga túniúkumavdlugo. 16 táukule sujuaissavut 8. 11.
sorĸusáiput; tunusutik mángertípait inatsisitit tusarumanagit; 17 pi- Jer. 7,26.
náiput tusarumanatik, tupingnartuliatit erĸaimángilait ĸanoĸ-ilior-
figigigtik, tunusutigdlo mángertípait nâlagagssamingnik ivertitsiv- 4 Môr. 14,4.
dlutik, uterĩnermingne kivfartorfingmingnut uterumavdlutik; iv-
dlitdle Gûtiussutit isumákêrfigingnigtartoĸ, sáimaussoĸ nagdlig- 2 Môr. 34,6;
tuissoĸ, kamajuitsoĸ isumagssuingârtoĸ, ivdlit ĸimángilatit; 18 ing- tugs. 103,8.
mingnut kuissamik norraussaliormata agdlât oĸardlutik: tássa 2 Môr. 32,4.
Gûtit Egivtinimit ilingnik majuartitsissoĸ, angisûmigdlo asigssui-
ssarmata, 19 ivdlit nagdligtuingârdlutit ĸimángíkitit puilassuitsume;
napassoĸ nuiaussoĸ nigúngilaĸ najúsaerdlugit uvdlúkut, avĸutíkut 2 Môr. 13,
tasíssersũsavdlugit, napassordlũnît ingnerussoĸ únuákut, ĸáumar- 21. 22.
sásavdlugit avĸutdlo ingerdlavigissagssât. 20 anernerit ajúngitsoĸ
túniúkit ajoĸersorĸuvdlugit; mánautingnik ĸarnit erdligûtíngíkitit 2 Môr. 16,
imermigdlo tunivdlugit ĸilalerneráne; 21 ukiut sisamanik ĸuligdlit 14 tt. 31. 5 Môr. 2,7.
puilassuitsume pigssíkitit, ajorssángitdlat; atissait nungutdlángitdlat, 5 Môr. 8,4;
isigaitdlo putdlángitdlat. 22 tunigitit nâlagauvfingnik inuiaĸatigĩng- 29,5.
nigdlo tamagingnutdlo nunatâriartortitdlugit; Sĩgûp nunâ tássa 4 Môr. 21,
Hĩspûnip kúngiata nunâ Ougivdlo Bâsanip kúngiata nunâ pigilerpait; 23-35. 1 Môr. 15,5;
23 kinguait amerdlisaritit ĸilaup uvdloriaisut; nunamut apûtíkitit 22,17.
sujuaissainut oĸautigissangnut, pigileriartorĸuvdlugo; 24 ernerisalo
nuna pigileriartormássuk, sãne nunap inue Kânãkut ĸunutíkitit
agssainutdlo pisitdlugit, nunap kúngê inuiaĸatigĩgsortailo táput-
dlugit, iluarissamingnik iliorfigerĸuvdlugit; 25 igdloĸarfît igpiliu-
gagdlit nunalo naggorigsoĸ tiguarpait, igdlut pigilerpait ajúngit-

5 Mór. 6,11. -sunik tamalânik piligssuit, puilassulianik tuggagkanik, nautsîvingnik
vînexutilingnik, nautsîvingnik ûliaĸutilingnik, orpingnik nerissag-
5 Mór. 32,15. -ssalingnik perpagssuarnik; neríput ĸârsitdlardlutik, puatdlarput
nuánârsârdlutik avâgingningnerssuarnit; [26] uterîtdlutigdle nâlagku-
Hsk. 23,35. -majungnaerpâtit, inatsisit tunumingnut igípait, pruvfîtititdlo toĸu-
-pait nalunaiaivfigingmatik ilingnut utersarumavdlutik; angisûmigdlo
asigssuissarput; [27] ĸíngarssortaisa agssainut tauva pisíkitit angni-
-kitdlisitdlugit; angnikitdliornermingnile ilingnut nivdliassarângata
ivdlit ĸilangmit tusardlutit nagdligtuingârssutsit nâpertordlugo a-
erĸ. 3,9. 15; 2 kúng. 13,5. -náussissunik tunissarpatit ĸíngarssortaisalo agssainit ánagtitdlugit.
[28] uníngaveĸalerângamigdle kingumut kînavit sâne ajortulissarput:
ĸíngarssortaisa agssainut tauva ĸimákitit nâlagauvfigititdlugit; sâng-
-nialerângatale ilingnut nivdliavdlutik, ivdlit ĸilangmit tusardlutit
aniguisítarpatit ĸavsêrssuarnik nagdligtuíssutsit nâpertordlugo: [29] na-
-lunaiaivfigitíkititdlo inatsisingnut sângniarĸuvdlugit, sorĸusáipatdle
inássutitit tusarumanagit erĸartûssisigerĸussatitdlo ajortuliarfiga-
3 Mór. 18,5; Hsk. 20,11. -lugit, tamáko inûp ilerĸoralugit inûssutigissarai; uterîtdlutik tu-
-nússíput tunusutik mángertitdlugit tusarumanatigdlo. [30] ukior-
-pagssuit ukiûtitdlugit mutdlutigigaluaritit anernernut nalunaiaiv-
-figititdlugit pruvfîtigkut, siúmigsarumángitdlatdle; tauva inuiaĸatigit
nunanîtut agssainut pisípatit; [31] nagdligtuinertoĸigavitdle núngutaer-
Jer. 4,27. -simángíkitit ĸimangnagitdlo, Gûtiugavit sáimaussoĸ nagdligtuissoĸ.
1,5. [32] mânalo Gûterput-â, Gûtiussutit angingârtoĸ píssaussoĸ mianer-
-nartoĸ, angerutsimik isumagssuinermigdlo aulajangîssutit, mikigi-
-ĸinagit nâgdliungnartut atugkavut tamaisa, kúngivta nâlagarssuav-
-talo palasivtalo pruvfîtertavtalo sujuaissavtalo ínugtavitdlo ilûngar-
-mik atugait Asôriap kúngiata uvdluinit uvdloĸ mána tikitdlugo.
Dân. 9,7 14. [33] ivdlit uvavtínut nagdliútutigut tamatigut nâpertuivdluartûvutit
Dân. 9,6. 8. ilumôrtumik pissaravit, uvagutdle iluaitsuliorpugut; [34] kúngivta nâ-
-lagarssuavtalo palasivtalo sujuaissavtalo inatsisitit ilerĸoríngilait;
inássutitit siúnerarfigíngilait nalunaiautititdlûnît ingmingnut nalu-
-naiautigititatit; [35] nâlagauvfingmingne, ajúngitsûterpagssuarnik tuni-
-ssaragtik, nuname initûme naggorigsume ingmingnut túniússang-
-ne kivfartorfigíngilâtit; sângniarumángitdlat ajortuliarnermingnit:
[36] ata, uvagut mânákut kivfauvugut; nuname sujuaissavtínut túniu-
-ssangne nautitai ajúngitsûtailo nererĸuvdlugit, takuvat, tássane
kivfauvugut; [37] ineritítailo kúnginut ajortuliautsivtíne uvavtínut iver-
-titangnut amerdlíput; táuko timivtínutdlo nerssutautivtínutdlo ilua-

ĸissamingnik nâlagáuput, uvagutdlo angnikitdlioĸaugut. 38 tamáko
amarmik taimailingmata, aulajangersagkamik angerpugut agdlag-
-dluta, nâlagarssuavta Lîvíkûssortavtalo palasivtalo naĸíssusigãnik.

kapitalit 10.

angerusek naĸíssuserdlugulo narĸiutigigât.

1 naĸíssusîssut tássa: Nîmia nunap nâlagâ Haggaliap ernera,
Sitîkia, 2 Seraia, Asaria, Jerimia, 3 Påssôre, Amâria, Malkia, 4 Hátus,
Sipania, Maluk, 5 Hârît, Merîmût, Opâtia, 6 Dâniale, Gintût, Bâruk,
7 Misulât, Aapia, Mîjamît, 8 Magasia, Bilkai, Simaia; tamássa pa-
-lasit: 9 Lîvíkutdlo: Jîsua Asaniap ernera, Bínûe Hînâtatip ki-
-nguaisa ilât, Katimîale, 10 ãma ĸatángutait: Sipania, Hûtiâ, Kilîta,
Pilaia, Hânât, 11 Migga, Rîggûve, Hasâpia, 12 Sákore, Sêrîpia, Si-
-pania, 13 Hûtiâ, Bâne, Binîno; 14 inuit nâlagait: Pârigûse, Pagat-
Mûape, Eilam, Sáto, Bâne, 15 Búne, Asgâte, Bîpai, 16 Atûnia, Bi-
-guai, Atîne, 17 Atêre, Hiskia, Atsôr, 18 Hûtiâ, Hásum, Bîtsai,
19 Hârivfe, Anatût, Nîpai, 20 Magpîas, Misulât, Hîsere. 21 Misîsapîle,
Sâtûk, Jâtua, 22 Pilãtia, Hânât, Anaia, 23 Húsia, Hanánia, Hásûve,
24 Hátûgase, Pilga, Sûpak, 25 Rîgût, Hasavna, Magasîa, 26 Agia,
Hânât, Aanât, 27 Maluk, Hârît, Baina.

28 inuit ilait avdlat, palasit Lîvíkutdlo matuîssartutdlo erîner-
-sârtartutdlo nâlagfingmilo kivfarsiat inuiaĸatigîngnitdlo nunanîtunit
ingmíkôrtítut tamarmik Gûtip inatsisainut sâgdlutik, nuliait erne-
-ritdlo panîtdlo táputdlugit, ilisimassut sujuneĸartutdlo tamarmik
29 ĸatángutimingnut akimauertainut aulajangerput, perdlorĸússúmig-
-dlo ugpernarsáumigdlo narĸigput Gûtip inatsisai ilerĸoralugit sa-
-ĸiumavdlutik, tamáko Môrsasíkut Gûtip kivfâgut túniússaussut,
Nâlagkavdlo nâlagkavta inássutai tamaisa erĸartûssisigerĸussailo iler-
-ĸorerĸussailo aulajangerfigiumavdlugit nãmagsiumavdlugitdlo; 30 pa-
-nivut nunap inuinut nulíssiutísángíkivut panînigdlûnît ernivut nu-
-liarsásanagit; 31 nunavdlo inue niorĸutinik karrinigdlo tamalânik
aggiússississarângata uvdlorme sapâtaussume pisiarerĸuvdlugit, pisiv- 13,15.
-figísángíkivut sapãme uvdloĸatainilûnît ivdlernartune; ukiutdlo ar-
-fineĸ-áipât taimaititsivigiumagigput nanertuísassunik sunik tamanik; 5 Môr. 15,
32 uvavtínutdlo inássúmik aulajangersáisassugut, ukiut nungutdlugit 1 tt.
sîkilip pingajorarterutâ túniúsagigput Gûtivta igdluane kivfartûtigi-
-ssariaĸartunut, 33 timiussanut kînerĸússutinut tunissutigssamutdlo
neĸigssamut kipisuitsumut tunissutigssamutdlo ikivkagagssamut ki-

-pisuitsumut, sapâtine ĸáumánigfingmilo pigdliutigissagssamut, nag-
-dliútorsiutigssanut ivdlernartûtitanutdlo tunissutigssanutdlo ajortae-
-ruterĸússutinut Israîlíkut sáimáunarterĸuvdlugit, Gûtivtalo igdluane
suliarissariaĸartunut tamanut. 34 ĸissugssat tunissutigissagssat
ímerautigâvut, palasit Lîvíkutdlo inuitdlo, Gûtivta igdluanut aggû-
-tarĸuvdlugit, sujuaissaĸatigîgsortavut ingmíkôrtítardlugit, ukiut nu-
-ngutdlugit nagdlersîssat nãmagtíkângata, Nâlagkap Gûtivta tuni-
3 Môr. 6,5. 6. -ssiviutâta ĸâne ĸissugissagssat, sôrdlo inatsisine agdlagsimassoĸ:
35 nunautivtínilo naorĸârtut orpîtdlo nalingínait ineritítait naorĸârtut
Nâlagkap igdluanut ãsagivut ukiut nungutdlugit, 36 ãma ernivut
2 Môr. 13, nerssutautivutdlo angajugdliliaussut, sôrdlo inatsisine agdlagsima-
2. 12. -ssoĸ; ugsiutivtalo savautivtalo ernerĸautait ãtásagivut Gûtivta ig-
-dluanut, palasinut Gûtivta igdluane kivfartortunut; 37 ûtigagssav-
-talo ilángarĸârneránik tunissutivtínigdlo ilioragagssanik orpîtdlo
nalingínait ineritítainik vînigssatdlo tunguánik ûliamigdlo âtsisa-
4 Môr. 18,21; -ssugut palasinut, Gûtivta igdluata najornigfînut, nunautivtínitdlo
5 Môr. 14,22. pigssarsiavta ĸulinginik Lîvíkúnut; igdloĸarfivtínile sanarfissaussar-
-tumik nunalingne tamane pigssarsiat ĸulinginik Lîvíkut nangminek
tigusísassut; 38 palasiussuvdlo, Aarunip kinguârissâta, Lîvíkut ta-
-jortásagai, pigssarsiat ĸulinginik Lîvíkut tigusissarângata; pigssar-
4 Môr. 18, -siatdlo ĸulingisa avgornerisa ĸulinge Lîvíkut majûsagait Gûtivta
26. 28. igdluanut, najornigfingnut peĸûsivingmîtunut; 39 mássa najornig-
-fingnut Israîlip kinguaisa Lîvivdlo kinguaisa tunissutitilioragagssat
ãsagait, karrit vînigssatdlo tunguat ûlialo, tássanîngmata igsso-
-raivfît ivdlernartûtip pê palasitdlo kivfartortut matuíssartutdlo
erínersârtartutdlo, Gûtivtalo igdlua ĸimásángínavtigo.

kapitalit 11.

Jerûsalâme igdloĸarfeĸatainilo initârtut.

1 inuit nâlagarssue Jerûsalâme ineĸarput; inuit ilait avdlat
Mat. 4,5. ímeráuput, ĸuliussut ilât atausek Jerûsalâmut igdloĸarfingmut iv-
-dlernartumut initâriartorĸuvdlugo, ilait arfineĸ-sisamat igdloĸarfe-
-ĸatainêrĸuvdlugit. 2 angutitdlo Jerûsalâme kajumigdlutik initârtut
tamaisa inuit pivdluarĸuvait.
3 uko tássa nuname nâlagaussut Jerûsalâme ineĸartut — Jûtap
1 nal. 9,2 tt. igdloĸarfîne ineĸarput nungutdlutik pigissagssarsiamingne, igdlo-
-ĸarfingmingne: Israîlíkut, palasit, Lîvíkut, nâlagfingme kivfarsiat
ãma Sàlumûp kivfaisa kinguait —; 4 Jerûsalâme ineĸarput Jûtap

.inguaisa ilait Bînjamîvdlo kinguaisa ilait; Jûtap kinguaisa ilait
ıko: Agtaia, táuna Usiap ernerâ, táuna Saggariap ernerâ, táuna
Amâriap ernerâ, táuna Savfâtiap ernerâ, táuna Magalâlîlip ernerâ,
Pèrásip kinguaisa ilâta; 5 ãma Magasîa, táuna Bârûp ernerâ, táuna
Kûl-Hûsip ernerâ, táuna Hasaiap ernerâ, táuna Ataiap ernerâ,
áuna Jûjarîvip ernerâ, táuna Saggariap ernerâ, táuna Sîlumiup
ernerâ. 6 Pêrásip kinguai Jerûsalâme inexartut tamaisa katit-
dlugit tássa sisamanik untritigdlit arfinilingnigdlo xuligdlit arfinex-
pingasutdlo, angutit pîkorigsut. 7 uko tássa Bînjamîp kinguai:
Salo, táuna Misulâp ernerâ, táuna Jûgîtip ernerâ, táuna Pitaiap
ernerâ, táuna Kulaiap ernerâ, táuna Magasîap ernerâ, táuna Jí-
-tialip ernerâ, táuna Isaiap ernerâ; 8 kingorna Gápai, Salai, ar-
-finex-sisamanik untritigdlit mardlungnigdlo xuligdlit arfinex-pinga-
-sutdlo; 9 Jûîtdle Siggerip ernera táukunúnga takusaissûtitauvox,
Jûtalo Sinûap ernera tugdliuvox igdloxarfingmut ivertitauvdlune.
10 palasit ilagait uko: Jitaia Jûjarîvip ernera, Jâggin, 11 Seraia, 1 nal. 9,10 tt.
táuna Hilkiap ernerâ, táuna Misulâp ernerâ, táuna Sâtûp ernerâ,
táuna Merajûtip ernerâ, táuna Agitup ernerâ, Gûtip igdluane su-
-julerssuissup; 12 xatángutait ilángutdlugit, igdlume suliarissaria-
-xartunik suliagssagdlit, arfinex-pingasunik untritigdlit mardlung-
-nigdlo xuligdlit mardlugdlo; ãma Ataia, táuna Jerugâp ernerâ,
táuna Pilaliap ernerâ, táuna Amitsip ernerâ, táuna Saggariap er-
-nerâ, táuna Pássôrip ernerâ, táuna Malkiap ernerâ, 13 xatángutai
ilángutdlugit, sujuaissaxatigît nâlagait, mardlungnik untritigdlit si-
-samanigdlo xuligdlit mardlugdlo; ãma Amásai, táuna Asarîlip
ernerâ, táuna Agisaip ernerâ, táuna Mísilîmûtip ernerâ, táuna
Ingmerip ernerâ, 14 xatángutait ilángutdlugit, sorssutdlarxigsut, un-
-tritigdlit mardlungnigdlo xuligdlit arfinex-pingasutdlo; Savtîale
Gitulîp ernera táukunúnga takusaissûtitauvox. 15 Lîvíkut ilagait 1 nal. 9,14 tt.
uko: Simaia, táuna Hásûvip ernerâ, táuna Asrîkâp ernerâ, táuna
Hasâpiap ernerâ, táuna Búnip ernerâ; 16 ãma Savtai Jûsapatilo,
Gûtip igdluata silatâgut suliarissariaxartunut ivertitaussut, Lîvíkut
nâlagaisa ilait; 17 ãma Mátanja, táuna Miggap ernerâ, táuna Savtip
ernerâ, táuna Aasavfip ernerâ, nâlagaussup tugsiarângamik xuja-
-niúmik agpítartup, ãma Bákipúkia, xatángutime angajugdlersâta
tugdlia, Avtalo, táuna Sámuap ernerâ, táuna Gâlalip ernerâ, táuna
Jitútûp ernerâ; 18 Lîvíkut igdloxarfingme ivdlernartume ítut tamaisa
katitdlugit tássa mardlungnik untritigdlit arfinex-pingasunigdlo xu-
-ligdlit sisamatdlo. 19 matuîssartut ukũput: Agko, Talmûne, 1 nal. 9,17.

ʞatángutait ilángutdlugit, isâvfingnik pârssissut, untritigdlit arfineʞ-
mardlungnigdlo ʞuligdlit mardlugdlo. 20 Israîlíkut ilait avdlat
palasitdlo Lîvíkutdlo Jûtap igdloʞarfîne tamane [ineʞarput], nali-
-ngínaʞ kingornússarsiamine. 21 nâlagfingme kivfarsiat Ouvfilime
ineʞarput; Sîga Gispalo nâlagfingme kivfarsianut ivertitáuput. 22 Je-
-rûsalâme Lîvíkúnut takusaissûtitauvoʞ Use, táuna Bânip ernerâ,
táuna Hasâpiap ernerâ, táuna Mátanjap ernerâ, táuna Miggap
ernerâ. Aasavfip kinguaisa ilagait erînersârtartut Gûtip igdluane
suliagssagdlit; 23 mássa kúngip inatsíssutigingmatik erînersârtartut
aulagsásángitsumik akigssarsiagssaʞarput, uvdlut nungutdlugit uv-
-dlup pigssânik. 24 Pítagia Misîsapîlip ernera, Sêrap Jûtap erne-
-rata kinguaisa ilât, kúngip sanianîtarpoʞ, inuit pivdlugit isumagi-
-ssagssat sût tamaisa suliagssaralugit.

25 Jûtap kinguaisa ilait, narssautimingne igdlorpánguaîngne
ítut, ineʞarput Kêriat-Arapame nunaʞarfinguartainilo, Dîpûnime
nunaʞarfinguartainilo, Jíkavsîalime igdloʞarfinguartainilo, 26 Jîsuame,
Mulâtame, Bît-Pîlatime, 27 Hâtsar-Sûalime, Bêrsâpame nunaʞar-
-finguartainilo, 28 Sigdlangme, Miggûname nunaʞarfinguartainilo,
29 Ajin-Rímûnime, Sôrame, Jarmutime, 30 Sanûame, Atulâme ta-
-mákualo igdloʞarfinguartaine, Lãkisime narssautitainilo, Asîkame
nunaʞarfinguartainilo; Bêrsâpamit tangmârput ʞernualassut ʞôruat
tikitdlugo. 31 Bînjamîp kinguaisa Gîpamiut [ineʞarfigait] Mik-
-mâse, Aiâ, Bîtile nunaʞarfinguartailo, 32 Anatût, Nûpe, Anánia,
33 Hâtsore, Râma, Gítât, 34 Hâtite, Sîpuît, Nipalât, 35 Lute Ounulo
1 nal. 4,14. sanassut ʞôruáne. 36 Lîvíkut ilait, sivnîssoʞatigît Jûtákûssut, Bîn-
-jamîkúnut ilángutitáuput.

kapitalit 12.

palasit Lîvíkutdlo taiorneʞartut. atorʞârfigsiortut.
isumagissagssagdlit ivertíneʞartut.

1 uko tássa palasit Lîvíkutdlo Serupâpalip Sialtialip ernerata
Jîsuavdlo majuaʞatigissait: Seraia, Jerimia, Esra, 2 Amâria, Maluk,
Hátus, 3 Sigganja, Rîgût, Merîmût, 4 Ito, Gintûe, Aapia, 5 Mijamît,
Mâtia, Bilka, 6 Simaia, Jûjarîve, Jitaia, 7 Salo, Aamoʞ, Hilkia,
Jitaia; táuko palasinut ʞatángutimingnutdlo nâlagáuput Jîsua inû-
-titdlugo. 8 Lîvíkut ukũput: Jîsua, Binûe, Katimîale, Sêrîpia, Jûta,
Mátanja; táuna ʞatángutailo ʞujaniúmik suliagssalingnut ivertítáuput;
9 Bákipúkia Ungnilo ʞatángutait táukutut isumagissagssaʞarput.

10 Jîsuap ernertârâ Jûjaĸît; Jûjaĸîp ernertârâ Eliâsîve; Eliâ-
sîvip ernertârâ Jûjatâ; 11 Jûjatâp ernertârâ Jûntât; Jûntâp erner-
târâ Jâtua. 12 Jûjaĸît inûtitdlugo palasit sujuaissaĸatigîngnut
âlagaussut ukũput: Seraiákúnut Meraia, Jerimiákúnut Hanánia,
13 Esrákúnut Misulât, Amâriákúnut Juánât, 14 Miluggúkúnut Jûntât,
Sipaniákúnut Jûserfe, 15 Hârĩkúnut Atina, Merajûtíkúnut Hilkai,
16 Itúkúnut Saggaria, Giutũkúnut Misulât, 17 Aapiákúnut Siggere,
Mîjamĩkúnut Muâtiákûssunut Piltai, 18 Bilkákúnut Sámua, Simaiá-
-kúnut Jûntât, 19 Jûjarîvíkúnut Matnai, Jitaiákúnut Use, 20 Salái-
-kúnut Kalai, Aamúkúnut Eipere, 21 Hilkiákúnut Hasâpia, Jitaiá-
-kúnut Natâniale. 22 Eliâsîve Jûjatâlo Juánâtdlo Jâtualo inûtit-
-dlugit Lîvíkut sujuaissaĸatigîngnut nâlagaussut agdlagsimáput pa-
-lasitdlo Darîusip Pêrseriussup nâlagauneranut agdlât. 23 Lîvip
kinguai sujuaissaĸatigîngnut nâlagaussut magpersagkane nalunaer- 1 nal. 9,10 tt.
-ssûtilingne agdlagsimáput Juánâp Eliâsîvip ernerata uvdluinut
agdlât; 24 Lîvíkúnut nâlagaussut tássa Hasâpia, Sêrîpia, Jîsua Ka-
-timîalip ernera; ĸatángutaitdlo táukutut únersiutigingnigtugssáuput
ĸujassugssauvdlutigdlo Dâvip Gûtip inoĸutâta inássutâ nâpertor-
-dlugo, peĸatigîgsugssat sivnerserautdlutik; 25 Mátanja, Bákipúkia,
Opâtia, Misulât, Talmûne, Agko matuîssartutut pârissagssaĸarput,
peĸûsivingne isâvfingnĩtune pigârtugssauvdlutik. 26 táukua Jûjaĸît
Jũsatâp ernerata Jîsuap ernera inôĸatigât Nĩmialo nuname nâla-
-gaussoĸ Esralo palase agdlagkanik ilisimassoĸ inôĸatigalugit.
27 Jerûsalâp ungalorssua atorĸârfigsiorĸuvdlugo Lîvíkut ujarpait
najugainit tamanit Jerûsalâmut aerĸuvdlugit, atorĸârfigsiorumagamik
tipaitsugdlutik ĸujassardlutigdlo erínersârdlutigdlo, sujanãnguanik
kúkilagutilingnigdlo kúkilagtarîssanigdlo nipilerssordlutik; 28 eríner-
-sârtartutdlo katerssorput narssarssuarmitdlo Jerûsalâp avatânĩ-
-tumit Nitûvfamiutdlo igdlorpángualigtainit 29 Gilkâlivdlo igdlutânit
Gîpavdlo Asimâvativdlo narssautitainit, erínersârtartut ingmingnut
igdlorpángualiorsimagamik Jerûsalât kaujatdlagdlugo. 30 palasit
Lîvíkutdlo minguersarput inuitdlo isâvfîtdlo ungalorssuardlo mi-
-nguersardlugit. 31 Jûtap nâlagarssue tauva majuartípáka ungalor-
-ssûp ĸânut; ĸujaniutinigdlo erinarssoĸatigîgpagssuit maligtarît
mardluvît savssartípáka, [ardlait] talerpiata tungânut ungalorssûp
ĸâgut ingerdlatitdlugit isâvfingmut agterissarfingmut; 32 maligdlugit
ingerdláput: Husaia Jûtavdlo nâlagarssuisa agfait, 33 ãma Asaria,
Esra, Misulât, 34 Jûta, Bînjamît, Simaia, Jerimia, 35 ãma palasit
ernerisa ilait ĸardlortáussuagdlit Saggarialo, táuna Jûntâp ernerâ,

táuna Simaiap ernerâ, táuna Mátanjap ernerâ, táuna Miggaiap
ernerâ, táuna Sákorip ernerâ, táuna Aasavfip ernerâ; 36 katângu-
-tailo: Simaia, Asarîle, Milalai, Gilalai, Mâgai, Natâniale, Jûta
2 nal. 29,26. Hanâne, Dâvip Gûtip inoxutâta nipilerssûtiliainik pigdlit: Esrap
agdlagkanik ilisimassup sujulerssorpai. 37 isâvfikut puilassuliarfik
akimôrdlutik tungmerxatigut majuarput Dâvip igdloxarfianut, unga-
-lorssuarmut majuartarfik avxutigalugo, Dâvip igdluanut majuar-
-dlutik isâvfigdlo imertartarfik kigdligalugo kangimut. 38 kujania-
-tinik erinarssoxatigît ardlait akianut ingerdlassut uvanga malig-
-páka, inuitdlo agfaisa maligpait ungalorssûp xâgut, xaxivfiliax
ûterivilik sanerxutdlugo ungalorssuardlo siligtox tikitdlugo 39 inger-
-dlavdlutigdlo Eivfarâp isâvfiata xâgut isâvfitorxavdlo aulisagaer-
-niatdlo isâvfiata xaisigut Hanânîlip xaxivfiliâ xaxivfiliardlo Mîa
sanerxutdlugit savatdlo isâvfiat tikitdlugo; parnaerússiviuvdlo i-
-sâvfiane unigput. 40 kujaniutinik erinarssoxatigît mardluvît tama
kingorna Gûtip igdluane xexarput, uvanga misigssuissutdlo agfai
uvavnîtut ilauvdluta, 41 âma palasit: Eliâkît, Magasîa, Minjamin,
Miggaia, Eliuînai, Saggaria, Hanánia, xardlortáussuarnik pigdlit,
42 âma Magasîa, Simaia, Eliâsare, Use, Juánât, Malkia, Eilam,
Eisere; erínersârtartutdlo tusarnârtíput Jisrarria ilitsersortigalugo.
43 tunissutinigdlo angisûnik uvdlox táuna tunissíput tipaitsugdlutik
Gûtip tipaitsugtingmatik tipaitsungnartumik angisûmik, arnatdlo
merdlertutdlo agdlât tipaitsugput; Jerûsalâmiutdlo tipaitsugssusia
ungasigsumut tusarssauvox.

44 uvdlox táuna augutit najornigfingnut ivertínexarput, tuni-
-ssutinik ilioragagssanik pernautinigdlo pigssarsiatdlo xulingiuk
pexûsivingnut, tássunga igdloxarfît narssautitainit katerssuísavdlutik
palasit Lîvíkutdlo pigssainik inássutiginexartunik; mássa Jûtakut
tipaitsûtigissaxarput palasit Lîvíkutdlo pivdlugit, xexartuarmata
45 Gûtimik isumagerxussai isumagalugit, minguersarnexartugssatdlo
erínersârtartutdlo matuíssartutdlo pivdlugit isumagissagssat isuma-
1 nal. 24. -galugit, Dâvip erneratalo Sâlumûp inássutât maligdlugo; 46 mássa
25. 26. itsardle Dâve Aasavfilo inûgatdlarmata, erínersârtartut nálaga-
-xarput, Gûte erinalerssûtigissarângamíko únersiutigalugo xutsan-
-galugulo. 47 Serupâpalilo Nîmialo inûtitdlugit erínersârtartut ma-
-tuíssartutdlo Israîlíkut ilüngarmik pigssítarpait, uvdlut nungut-
-dlugit uvdlup pigssânik, Lîvíkutdlo pigssitdlugit pigssainik iv-
-dlernarsagkanik; Aarunivdle kinguai Lîvíkut pigssítarpait pigssai-
-nik ivdlernarsagkanik.

kapitalit 13.

ilerĸordlungnerit soraersíneĸartut.

1 uvdloĸ táuna Môrsasip agdlagaine atuarput inuit tusâtit-
dlugit; tássanilo agdlagsimassoĸ navssârât, Amuníkut Mûapíkutdlo 5 Môr. 23,3.
Gûtip ilagîgsainut písángitsut, písángivigdluínardlutik, 2 Israîlip ki-
-nguai timiussamik imermigdlo savssaivfigiartúngíuamíkik, agssor- 5 Môr. 23,4.
-tordlugitdlo Bîliame akileramíko perdlorĸorĸuvdlugit; perdlorĸú- 4 Môr. 22, 5 tt.
-ssutigssaugaluardle Gûtivta mumíkâ pivdluarĸússutigssáugortit- 5 Môr. 23,5.
-dlugo. 3 pivordlo inatsisit tusaramíkik, ilaviúngitsut tamaisa Is-
-raîlíkúnit avigsârtípait.
4 tamatuma sujornagut Eliâsîve palase najornigfingmut Gû-
-tivta igdluata pianut ivertitaussoĸ Tupiamut ningáussiúkame, 5 na-
-jornigfingmik angisûmik sanáupâ, sujornagut ilissivfigissartagau-
-ssumik, tuníssutit neĸigssat tipigigsautdlo ĸaĸortoĸ igssoraivfîtdlo
karritdlo vînigssatdlo tunguata ûliavdlo pigssarsiat ĸulinge, Lîví-
-kúnut erínersârtartunutdlo matuîssartunutdlo pigssarerĸussaussut,
tuníssutitdlo ilioragagssat palasit pigssait tássunga ilissarmatigik.
6 tamákule tamaisa taimailisitdlugit Jerûsalâmîngilánga; mássa
ukiut pingasunik ĸuligdlit áipâne Artarssarta Bâpalime kúngiutit-
-dlugo kúngimut tikiúpunga, ukiordlo ĸímûngmat kúnge ĸínuvigi-
-gavko autdlarumavdlunga, 7 Jerûsalâmut pivunga; tauvalo ajortoĸ
malugileravko Eliâsîve ĸanoĸ-iliorsimassoĸ Tupia pivdlugo, najor-
-nigfingmik sanáukâ Gûtip igdluata silardliane, 8 ajuatdlautigeĸâra;
Tupiavdlo igdluata peĸutai tamaisa najornigfingmit silamut igípáka;
9 perĸussigamalo najornigfît minguersarpait. tauva Gûtip igdluata
peĸutai tuníssutitdlo neĸigssat tipigigsautdlo ĸaĸortoĸ tássunga
utertípáka.
10 âma Lîvíkut pigssait nalujungnaeravkit túniúneĸángitsut,
Lîvíkutdlo eríuersârtartutdlo suliarissariaĸartunik suliagssagdlit ĸi-
-mâsimassut nungutdlutik narssautimingnut, 11 misigssuissut saĸit-
-sarpáka oĸardlunga: suna píssutigalugo Gûtip igdlua ĸimagauva?
atautsimut pisitdlugit tauva ĸeĸartarfiánut ĸeĸariartortípáka; 12 karrit-
-dlo vînigssatdlo tunguata ûliavdlo pigssarsiat ĸulinginik Jûtákut
ilûngarmik peĸûsivingnut âtsíput; 13 peĸûsivingnutdlo Salámia pa-
-lase Sâtûgdlo agdlagkanik ilisimassoĸ Pitaialo Lîvíkut ilât pâr-
-ssissúngortípáka, Hânât Mátanjap ernerata Sákorip ernera iligi-
-titdlugo táukunúnga, ilumôrsorineĸarmata; táukulo ĸatánguti-
-mingnut avguaissugssáuput. 14 erĸaiginga, Gûtiga, tamána piv- 5,19; Epr. 6,10.

-dlugo; isumagingningnîka Gûtima igdluane pârerĸussainilo ilerĸo-
-rissáka pîaĸinagit.
[15]uvdlune táukunane Jûtame tunguiaivfingnik sapãme tung-
-maissut takuváka eĸitigkanigdlo iserterissut siutitût nangmagker-
-sordlugit vînimik agdlât vînigssanigdlo fîginigdlo nangmagagssa-
-nigdlo tamalânik Jerûsalâmutdlo erĸutdlugit uvdlorme sapãme:
nalunaiaivfigãkalo uvdlorme nerissagssanik nuisitsiviáne. [16]Tôru-
-miutdlo tássane ineĸartut ãma aulisagkanik niorĸutigssanigdlo
nalingínarnik erĸússissarput sapãmilo nuisitdlugit Jûtap kinguainut
Jerûsalâmilo. [17]tauva Jûtap akimanertai saĸitsarpáka oĸarfiga-
-lugit: sussorssuaĸ mána ajortuliarissarse, uvdloĸ sapât nalingínau-
-tíkavsiuk? [18]imáingínerpa: sujuaissase taimailiormata, Gûtivta per-
-dlungnartoĸ tamána tamât uvavtínut nagdliutípâ igdloĸarfingmutdlo
matumúnga? ilivsilo Israîlimut níngangneĸ ilalerigse, sapât nali-
-ngínautíkavsiuk. [19]tauvalo Jerûsalâp isâvfê târsilerângata sapât
nagdliutilersoĸ, matut matussarĸuváka perĸussivdlunga magperĸu-
-nagit sapât ĸângiutserdlugo; inûsugtortamalo ilait isâvfingne ĸe-
-ĸartípáka nangmagkamik erĸússaĸarĸunago uvdlorme sapãme.
[20]niuverniartut tauva niorĸutinigdlo tamalânik nuisitsissut Jerû-
-salâp avatâne atausiarnatik únuingmata, [21]nalunaiaivfigãka oĸar-
-figalugit: suna pivdlugo únuivise ungalorssûp akiane? taimailior-
-ĸigkuvse agssangnik isagtitsivigísavavse. taimanimit sapâtikut
tikiúkungnaerput. [22]Lîvíkúnutdlo oĸarpunga ingmingnut minguer-
-sarĸuvdlugit isâvfitdlo pâriartorĸuvdlugit, uvdloĸ sapât ivdler-
tugs. 25,7. -narterĸuvdlugo. tamánátaoĸ pivdlugo erĸaiginga, Gûtiga, isu-
-magssuingârssutsitdlo migssiliordlugo nãkiginga.
[23]uvdlune táukunane ãma Jûtit takuváka arnanik Astûtimiunik,
Amuníkûssunik, Mûapíkûssunik nuliaĸartut; [24]ĸitornait Astûtimiu-
-tungajak oĸalugtut Jûtisut oĸalungneĸ naluvdlutik, inuit tamalât
oĸausê atordlugit. [25]tauva saĸitsarpáka perdlorĸuvdlugitdlo ilaitdlo
angutit unatardlugit nutsanigdlo nusugsivfigalugit; Gûtilo narĸug-
5 Mór. 7,3; -sigititdlugo ugpernarsaisípáka: panise túniúsángilase ernerinut
Esr. 9,2. panîsalo ilait ernivsínut nulíssiutísángilase ingmivsínutdlũnît nuli-
-ssiúsanagit. [26]tássûna Sâlumô Israîlip kúngia ajortuliángínerpa?
naugdlo akimángitsorpagssuarne táussumatut kúngeĸángitsoĸ, Gû-
-timut asanartûngmat, Israîlimutdlo ilũngarmut Gûtip kúngíngor-
-tingmago, táunátaoĸ arnat avdlanertat ajortuliartípât. [27]ilivse tauva
mãna nâláinásanerpavse ajortorssuaĸ mána tamât pivdlugo Gûtimut
perĸuserdlugtulivdluta, arnanik avdlanertanik nuliaĸartînardluse!

28Jûjatâp, Eliâsîvip palasiunerup ernerata, ernerisa ilât Sa-
-napalãmut Horunâmiumut ningáussiungmat, uvavnit pêrsípara.
29erkainiákit, Gûtiga, palasiússut mingunguartingmássuk ange-
-ruserdlo palasiússutaussok Lîvíkutdlo angerutigissât.
30taima minguersarpáka, avdlanertat tamaisa pêrsitdlugit; pa-
-lasitdlo Lîvíkutdlo isumagissagssípáka, nalingínak ingmíkut suliag-
-ssakartitdlugo, 31kissugssatdlo tunissutiginekartartugssat nagdler-
-sîssat nãmagtíkângata naorkârtutdlo ãma isumagerkuvdlugit. er-
-kaiginga, Gûtiga, iluanâkutigssavnik.

Estarimik agdlagkat.

kapitale 1.

nâlagkumángingmane kúngip Akassvêrussip nulê Vaste ajagtorâ.

1Akassvêrusse inûtitdlugo, Akassvêrusse una Intiamit Aitiũpia
tikitdlugo kúngiussok nunanut untritilingnut mardlungnigdlo kuli-
-lingnut arfinek-mardlungnutdlo, 2taimane kúnge Akassvêrusse ig-
-siagame igsiavfingme kilâlingme nâlagauvfingme piane Sûsame
ungalorssuartûme ítume, 3kúngiússutsime ukiuisa pingajuáne nâla-
-gartane tamaisa kivfanilo kagssimiuârtípai; Pêrserit Mîteritdlo kati- Dân. 5,1.
-simassorpagssuit, nuname angnerit nunatdlo nâlagait kînâta sânîng-
-mata, 4nâlagauvfingme pisũssutai alutornakissut angingârssutsimi-
-nigdlo usorssitsautigissane erdlingnakissut takutípai uvdlut amer-
-dlasût, uvdlut untritigdlit arfinek-pingasunigdlo kuligdlit. 5uv-
-dlutdlo táuko nângmata, kúngip inuit ilũngaisa Sûsame ungalor-
-ssuartûme ítut angneritdlo mingneritdlo kagssimiuârtípai uvdlut
arfinek-mardluk kúngip igdlússârssuata nautsîviata silardliane.
6[tássane] ánorâgssat kaugdlorigsut tungutsorigsutdlo ungerutig-
-ssianik kaugdlorigsunik augpatdlarigsunigdlo nigalilingnut sîlviu-
-ssunut sukarssuarnutdlo orssuiaussanut nâtísimassut; nalaussârfît
kûltiussut sîlviussutdlo [iliorarsimassut] uvkusigssaussamik or-
-ssuiaussamigdlo uitdlumigdlo ujarkamigdlo kernarigsumik núniug-
-kamut. 7ímípaitdlo ermutsinik kûltiussunik, ermutsinik ássigî-
-ngitsuínarssuarnik; vînimigdlo kúngip pianik arsissorssũput kú-

-ngip peĸangârnera nâpertordlugo. 8 imertarputdlo ilerĸorerĸussaĸ
maligdlugo: inánеĸarnatik; taima kúngip igdlumine angnerit ta-
-maisa nâlagkermagit nalingínaĸ iluarissânik perĸuvdlugo. 9 âma
Vastip kúngip nuliata arnat ĸagssimiuârtípai igdlume kúngip piane
kúngip Aĸassvêrussip pigissâne.
10 uvdlut arfineĸ-áipãne kúnge vînimit ũmámigut kajumilerame
oĸarpoĸ Mîumâmut Bistamutdlo Harpûnamutdlo Bigtamutdlo Apag-
-tamutdlo Sîtarimutdlo Karkasimutdlo, saĸissartunut arfineĸ-mar-
-dlungnut kúngip Aĸassvêrussip sâne kivfartortunut, 11 Vaste kú-
-ngip nulia aggiutísagât kúngip kînâta sânut niaĸorusigaĸ kúngip
pianik, inuiaĸatigîngnut nâlagaussunutdlo takorĸuvdlugo pínerssusia
issigalugo pínersûngmat. 12 kúngivdle nulia Vaste pináipoĸ kúngip
saĸissartimigut orĸersuinera aggíssutigiumanago; tauva kúnge ni-
-ngaleĸaoĸ, kamangneralo katsungailerpoĸ iluane. 13 kúngivdlo ilisi-
-massut uvdlunik sujuneĸartut oĸarfigai — taimane kúngip sujumer-
-siutâ sarĸangiútarpoĸ ilerĸorerĸussanik erĸartũssisinigdlo sujuneĸar-
-tunut; 14 tugdlîlo tássa Karsina, Sîtare, Atimãta, Tarsise, Mérse,
Marsina, Mimukât, Pêrserit Mîteritdlo nâlagait arfineĸ-mardluk
kúngip kînânik takussartut nâlagauvfianilo sagdliuvdlutik igsia-
-ssartut —: 15 ilerĸorerĸussat nâpertordlugit ĸanoĸ-iliorfigissaria-
-ĸarpa kúngip nulia Vaste, kúngip Aĸassvêrussip saĸissartimigut
orĸersûtâ maleruángínamiuk? 16 tauva Mimukât kúngip nâlagau-
-ssutdlo sãne oĸarpoĸ: kúngimuínaĸ pinerdlugsimángilaĸ Vaste
kúngip nulia, kisiáne nâlagaussunut tamanut inuiaĸatigîngnutdlo
tamanut nunane kúngip Aĸassvêrussip pigissaine tamane ítunut.
17 mássa kúngip nuliata oĸausia tutsiúkumârmat arnanut tamanut
uvitik asigínásavait oĸardlutik: kúnge Aĸassvêrusse oĸarmat, Vaste
kúngip nulia aggiutísagât kîname sânut, aggíngilaĸ; 18 uvdlordlo
táuna Pêrserit Mîteritdlo nâlagaisa nuliait kúngip nuliata oĸausianik
tusarnigtut taimatut oĸarumârput kúngip nâlagartainut tamanut:
nãmagtumigdlo asigínartigîgdlutigdlo níngautilísáput. 19 kúngip ilua-
-rigpago inássut kúngip pia inássutiginеĸarile, Pêrserinut Mîteri-
-nutdlo ilerĸorerĸussat akornánut agdlangneĸartugssaĸ atorungnaer-
-navêrsitdlugo imáitoĸ: Vaste kúngip Aĸassvêrussip kînâta sânut
pissugssaujungnaermat, kúngiússutâ kúngip túniúkumârâ tugdlianut
ajúngerĸinganut. 20 tusarneĸarpatdlo kúngip erĸartũssutigissagssâ
nâlagauvfiane tamarssuarme — mássame angisûvoĸ —, tauva arnat
tamarmik uvitik akimassutdlo nikanartutdlo atarĸísavait. 21 oĸau-
-sialo kúngip nâlagaussutdlo iluarigamíko, kúnge taimailiorpoĸ Mi-

-mukâp oĸausia maligdlugo. 22 agdlagkatdlo tauva autdlartípai
nunanut tamanut kúngip pigissainut nungutdlugit nunane agdlau- 3,12.
-serissat inuisalo oĸausê atordlugit, imáitut: angut nalingínaĸ 1 Môr. 3,16.
igdlumine nâlagáusassoĸ inoĸatimilo oĸausînik oĸalúsavdlune.

kapitalit 2.

Estare kúngip nuliarilerâ.

1 tamákua taimailissut kingornatigut kúngip Aĸassvêrussip
kamangnera soraimingmat, Vaste erĸailerpâ ĸanoĸ-iliorsimassoĸ 1,12.
ĸanordlo pivdlugo aulajangersagaussoĸ. 2 tauva kúngip inûsug-
-tortai kivfartortai oĸarput: kúnge ujardliúkilíssuk niviarsianik
inûsugtunik táutumíkut pínersunik, 3 takusaissugssanigdlo kúnge
ivertitsigile nunane tamane nâlagauvfigissamine, niviarsiatdlo inû-
-sugtut tamaisa issigalugit pínersut táukua Sûsamut ungalorssuar-
-tûmut katerssordlisigik arnat igdluánut, Hîgaimut kúngip saĸi-
-ssartuanut arnanik pârssissumut nâlagtigititdlugit; minguersar-
-neĸautigssainigdlo tunilisigik; 4 inûsugtordlo arnaĸ kúngip ilua-
-rissagssâ kúngip nuliariliuk Vastimut sivnersigititdlugo. oĸau-
-siatdlo kúngip iluarigamiuk taimailiorpoĸ.
5 Sûsame ungalorssuartûme ípoĸ angut Jûtiussoĸ Martuggai- Nîm. 7,7.
-mik atilik, Jaerip ernera Símîp ernutâ Kísip ernutarĸiutâ, angut
Bînjamîkûssoĸ, 6 Jerûsalâmit autdlarússaussoĸ autdlarússat Jiggú-
-niap Jûtap kúngiata autdlarússaĸatai ilagalugit; táuna Nipuká-
-nîtsarip Bâpalip kúngiata autdlarúkâ. 7 ákâtalo paniata Ha-
-tásap, tamássa Estarip, angutisiarâ atâtaĸángíname anânaĸaranilo;
inûsugtoĸ arnaĸ táuna inugigdlunilo táutumigut pínerpoĸ, atâtâlo
anânâlo toĸungmata, Martuggaip panigsiarilerpâ. 8 pivordlo kúngip
oĸausia ilerĸorerĸussâlo tusarneĸarmata, inûsugtorpagssuitdlo ar-
-nat katerssugaulermata Sûsamut ungalorssuartûmut, Hîgaimut
nâlagtigititauvdlutik, tauva Estare âma tiguneĸarpoĸ kúngip ig-
-dluanut, Hîgaimut arnanik pârssissumut nâlagtigititauvdlune.
9 táussuma inûsugtoĸ arnaĸ iluarigamiuk isumagssorneĸartugssá-
-ngortingmatdlo kîname sâne, tuninasuarpâ minguersarneĸautig-
-ssainik pigssainigdlo tuninasuardlugulo inûsugtunik arnanik ar-
-fineĸ-mardlungnik ĸinigaussunik kúngip inoĸutaisa ilainik; nûgtí-
-pâlo inûsugtortailo arnat táputdlugit, arnat igdluáne ajúngínermik
ineĸartitdlugo. 10 inoĸatine inúngorfinilo Estarip nalunaerutigí-
-ngilai, Martuggaip inangmane nalunaerutigerĸunagit. 11 uvdlutdlo

tamaisa Martuggai saĸissârtarpoĸ arnat igdluata silardliata sila-
-tâne Estare nalujungnaerumavdlugo ajúngínersoĸ ĸanordlo pine-
-ĸásassoĸ. 12 tugdlerîgsitâgaunertik maligdlugo inûsugtoĸ arnaĸ
kúngimut Aĸassvêrussimut isertugssángorângame, ĸáumatit ar-
-ĸaneĸ-mardluk pineĸarêrângame arnanut ilerĸorerĸussaĸ nâper-
-tordlugo — uvdlut taimánat nâssariaĸarmata minguersarneĸar-
-nigssainut, ĸáumatit arfinigdlit morrap ûliânik ĸáumatitdlo arfi-
-nigdlit tipigigsautinik arnatdlo minguersarneĸautigssainik — 13 inû-
-sugtoĸ arnaĸ tauva kúngimut isilerângame, oĸautigissaminik ta-
-manik tunineĸararaoĸ nagsatagssaminik arnat igdluánit kúngip
igdluanut iseriartorune. 14 únúkut isertugssaĸ uvdlăkut uteraraoĸ
arnat igdluata áipânut, Sâssigasimut kúngip saĸissartuanut paner-
-fainik pârssissumut nâlagtigititaujartordlune; kingorna kúngimut
isertugssáungilaĸ, kisiáne kúngip kajumigigpane atermigutdlo tai-
-neĸarune.

15 tugdlerîgsitâgaunertik maligdlugo Estare Martuggaip pa-
-nigsiâ ákâta Apigailip pania kúngimut isertugssángorame av-
-dlamik ĸínutigissaĸángilaĸ kisiáne Hîgaip kúngip saĸissartuata
arnanik pârssissup oĸautigissânik; Estarilo sáimáunarsivoĸ ta-
-kungnigtime tamarmik issainut. 16 kúngimutdlo Aĸassvêrussimut
igdlumut kúngip pianut Estare tiguneĸarpoĸ ĸáumatit ĸulingáne,
tamássa ĸáumáme Tîpîtime, ukiut kúngiuvîsa arfineĸ-áipâne.
17 kúngivdlo Estare asanerugamiuk arnanit tamanit, sáimáunar-
-singmat isumagssorneĸartugssángortitdlunilo kîname sâne niviar-
-siaĸatiminit tamanit angnerussumik, niaĸorut kúngip pia nia-
-ĸuanut ivertípâ nuliarilerdlugulo Vastimut sivnersigititdlugo. 18 kú-
1,8. -ngilo angisûmik ĸagssimiuârtitsivoĸ nâlagartaminut tamanut kiv-
-faminutdlo Estare ĸagssimiuârtitsíssutigalugo; nunanilo akilerár-
-tautigssat taimaititíkatdlarpai pajugutinigdlo túniússissardlune
1,7. kúngip peĸangârnera nâpertordlugo. 19 áipagssânigdlo niviarsianik
katerssuingmata, Martuggai kúngip isâvfiutâne igsiavoĸ. 20 inú-
-ngorfine inoĸatinilo Estarip nalunaerutigíngilai, sôrdlo Martuggaip
inákâne, Martuggaip oĸausia Estarip maleruaramiuk sôrdlo pissa-
-rame ilasiarigatdlarmane.

21 uvdlune táukunane Martuggai kúngip isâvfiutâne igsiatit-
-dlugo Bigtâne Têrásilo kúngip saĸissartue mardluk avdloriu-
-ssame pârssissûssut níngalerput kúngimutdlo Aĸassvêrussimut
agssatik isagtínialerdlugit. 22 tamánalo Martuggaimut nalunarung-
-naermat Estare kúngip nulia nalunaerfigâ, Estarivdlo kúngimut

ĸautigâ Martuggaip arĸa túngavigalugo. 23 kigdlisioramíkulo pâ-
sivdlugulo ilumut taimáisimassoĸ, táuko mardluk ĸissungmut
ivíngarpait; nalunaerssûtigdlitdlo agdlagtagkat magpersagartainut 6,1.
gdlangneĸarpoĸ kúngip kînâta sâne.

kapitalit 3.

Hâmâp Jûtit nunguterĸugai.

1 tamákua taimailissut kingornatigut Hâmât Hámitãtap er-
nera Aagákûssoĸ kúngip Aĸassvêrussip angisũngortípâ akitsisit-
dlugulo; igsiavfialo nâlagaussunit tamanit ingminĩtunit sagdlí- 2kúng.25,28.
ngortípâ. 2 kúngivdlo kivfaisa kúngip isâvfiutânĩtut tamarmik
Hâmât sêrĸumiarfigalugulo patdlorfigât, kúngip taima inássuti-
gingmago; Martuggaile sêrĸumiarnanilo patdlúngilaĸ. 3 tauva
kúngip kivfai kúngip isâvfiutânĩtut Martuggaimut oĸarput: suna
pivdlugo kúngip inássutâ uniorĸutípiuk? 4 taimalo uvdlut tamaisa
oĸarfigissaramíko nâlángingmatigdlo Hâmât nalunaerfigât Mar-
tuggaip oĸausê takujumavdlugit atásanersut, Jûtiuvdlune nalu-
naerfigingmatik. 5 Hâmâp Martuggai takugamiuk sêrĸumiarfigi-
nanilo patdlorfigíngíkâne, Hâmât kamagtorssuángorpoĸ. 6 sug-
ssaríngínamiugdle agssane isagtísavdlugit Martuggaimuínaĸ, na-
lunaerfigingmáne Martuggaip inoĸatainik, Jûtit tamaisa Aĸassvê-
russip nâlagauvfiane tamarssuarme ítut Martuggaip inoĸatai Hâ-
mâp nungutíniarpai.

7 ĸáumatit sujugdliáne, tamássa ĸáumáme Nîsanime, ukiut
Aĸassvêrussip kúngiuvîsa arĸaneĸ-áipãne Pôrimik tamássa íme- 9,24. 26 tt.
ráumik ímeráuput Hâmâp kînâta sâne uvdlormit uvdloĸatânut
ĸáumámitdlo ĸáumateĸataisa arĸaneĸ-áipãnut, tamássa ĸáumámut
Aatarimut. 8 Hâmâtdlo kúngimut Aĸassvêrussimut oĸarpoĸ: i-
nuiait atautsit siámarsimavdlutik akutdlartersimavdlutigdlo inuia-
ĸatigît akornánîput nunane tamane nâlagauvfigissangne; ilerĸo-
rerĸussait avdlaungmata inuiait nalingínait pînit, kúngivdlo iler-
ĸorerĸussai maleruarneĸ ajormatigik, kúngimut iluaĸutáusángilaĸ
ilagínardlugit. 9 kúngip iluarigpago agdlagkilit pîarĸuvdlugit, tauva 1,19; 5,4. 8.
kivfartûtigdlit agssait ûgtorfigiumârpáka talantinik sîlviussunik ku-
linik tûsintilingnik kúngip akigssamausivianut âtagssanik. 10 tau- 8,2;
va kúngip agssangmiune naĸitsit agssangminit pêrpâ túuiutdlu- 1 Môr. 41,42.
gulo Hâmâmut Hámitãtap erneranut Aagákûssumut Jûtinik ang-

-nikitdliortitsissumut. 11 kúngilo Hâmâmut oĸarpoĸ: sîlviutitit táuko
ilingnut túniússáusáput inuiaitdlo táuko táputdlugit iluarissangnik
iliorfigerĸuvdlugit. 12 kúngip agdlagtartue tauva ĸaerĸuneĸarput
ĸáumatit sujugdliáne uvdluisa arĸaneĸ-pingajuáne, agdlagputdlo Hâ-
-mâp perĸússutai tamaisa maligdlugit kúngip sivnersainut nunatdlo
nâlagainut nunanut tamanut ivertitaussunut inuiaĸatigîtdlo tamar-
-mik sujulerssortainut, nungutdlugit nunane agdlauserissat inuisalo
oĸausê atordlugit; kúngip Aĸassvêrussip arĸa túngavigalugo ag-
-dlagput naĸitsivdlutigdlo kúngip agssangmiuanik naĸitsisimik.
13 agdlagkatdlo nagsiúneĸarput arpagtutigut nunanut tamanut kúngip
pigissainut, Jûtit tamaisa inûsugtutdlo utorĸaitdlo mêrĸatdlo arnat-
-dlo nunguterĸuvdlugit toĸorarĸuvdlugit pîarĸuvdlugitdlo uvdlorme
atautsime ĸáumatit arĸaneĸ-áipâta, tamássa ĸáumatip Aatarip.
uvdluisa arĸaneĸ-pingajuáne paggatigissagssanigdlo ujajaivfigerĸuv-
-dlugit. 14 agdlagkat táukua ássinge nunane tamardluínarne iler-
-ĸorerĸussautitagssat nalunaigagssáuput inuiaĸatigîngnut tamanut
pigînãngorsarĸuvdlugit uvdlugssamut tamatumúnga. 15 arpagtut
anîput tuaviordlutik kúngip oĸausia nâlagdlugo. ilerĸorerĸussaĸ
tamána Sûsame ungalorssuartûme túniússauvoĸ. kúngilo Hâmâtdlo
ingîput imeĸatigîgkumavdlutik, Sûsap inue uiversorssûssut.

kapitalit 4.

Martuggai Jûtitdlo aliatsagtut.

1 Martuggaip tamáko tamaisa pisimassut nalujungnailera-
1 Môr. 37,34. -migit, ánorássane aligpai pûgssiamik atissivdlune arssanigdlo
sauvdlune, igdloĸarfiuvdlo ĸerĸanut anivdlune nivdlianerssuarmik
nivdliavoĸ ajuatdlangnermit; 2 kúngivdlo isâvfiutâta sânut agdlât
pivoĸ; kúngivdle isâvfiutâgut pûgssiamik atissalik isertugssáungilaĸ.
3 nunanilo tamane sumut kúngip oĸausia ilerĸorerĸussâlo apû-
-kângat, Jûtit aliasugtorssûput îsinatigdlo ĸiavdlutigdlo kápia-
Jûn. 3,6. -lavdlutigdlo; ĸavsêrssuit pûgssiamut arssanutdlo înarput. 4 ta-
-matumínga inûsugtortame arnat saĸissartumilo nalunaerfigiartor-
-máne Estare kúngip nulia ánilângârpoĸ, ánorássanigdlo nagsiú-
-ssivoĸ Martuggaimut aterĸuvdlugit pûgssiardlo iperarĸuvdlugo;
tigujumángilaile. 5 tauva Estarip Hãtak ĸaerĸuvâ, kúngip saĸi-
-ssartuisa ilât [nuliame] sâne ĸeĸartarĸussâ, táunalo inápâ Mar-
-tuggai pivdlugo, nalujungnaerumavdlugo sunaunersoĸ sunalo pi-
-ssutigalugo taimailissoĸ. 6 Hãtauvdlo Martuggai ánivigâ igdlo-

-ĸarfiup narssaussiartânut kúngip isâvfiutâta sujorânîtumut. 7 Mar-
-tuggaip tauva nalunaerfigâ tamanik ĸanoĸ pineĸarnerminik nav-
-suiaivfigalugulo sîlvinik Hâmâp oĸautigissainik, kúngip akigssa- 3,9.
-mausivia ûgtorfigiumangmago Jûtit pîagautíkumagpagit; 8 tuni-
-vâlo ilerĸorerĸussap agdlagsimassup Sûsame túniússaussup ássi-
-nganik nungutitaunigssartik pivdlugo, Estarimut takuterĸuvdlugo
nalunaerfigerĸuvdlugulo inarĸuvdlugulo kúnge ornísagâ sáimar-
-sariartordlugo ĸínússivfigalugulo inoĸatiminik. 9 Hātauvdlo Estare
nalunaerfigiartorpâ Martuggaip oĸausînik. 10 tauva Estare Hā-
-tangmut oĸarpoĸ Martuggaimut orĸersordlugo: 11 kúngip kivfai
tamarmik nunatdlo kúngiuvîsa inue ilisimáput, nungutdlugit angú-
-migdlūnît arnamigdlūnît silardliutânut ilordlermut isertoĸarângat
kúngimut ĸaerĸuneĸángitsumik, atautsimik ilerĸorerĸussaĸartartoĸ
toĸorĸuvdlugo, kisiáne kúngip tigumiaminik kûltiussumik isagtit- 5,2; 8,4.
-siviglngigpago inôrĸuvdlugo; uvangalo ĸaerĸuneĸángilanga kúngi-
-mut iserĸuvdlunga tamássa uvdlut pingasunik ĸuligdlit. 12 Mar-
-tuggai nalunaerfigât Estarip oĸausînik; 13 Martuggaile oĸarpoĸ
Estare akerĸuvdlugo ima: tarnigkut isumalioĸinak kúngip igdlua-
-nīkavit Jûteĸatingnit tamanit pingârdlutit ánásasoralutit. 14 mássa
nipangînaruvit uvdlune mákunane, ilorrâtdlagfigssaĸ ánagfigssardlo
Jûtinut nagdliúkumârput najugkamit avdlamit, ivdlitdle atâtavitdlo
inoĸutai nungutitáusause; ímaĸalo uvdlut mákuatut ítut pivdlugit 1 Mos. 45,7.
nâlagáussuseĸ pigilerit. 15 tauva Estare oĸarpoĸ Martuggai aker-
-ĸuvdlugo ima: 16 ĸâ, Jûtit Sûsamītut tamaisa katerssúkit, îsí-
-ngíniutigisingalo, nereĸinasilo imeĸinasilo uvdlut pingasut únuá-
-kutdlūnît uvdlúkutdlūnît; uvangátaoĸ inûsugtortáka arnat ilaga-
-lugit taima îsíngíniásaunga; taimalo kúngimut isísaunga iler-
-ĸorerĸussáungitsumik, nungutitáusagumalo nungutitaoĸinaunga. 2 kúng. 7,4.
17 Martuggai tauva autdlarpoĸ, taimardluínardlo iliorpoĸ, sôrdlo
Estarip inákâne.

kapitalit 5.

Estare kúngimut isertoĸ. Hâmâp Martuggai nivíngarĸugâ.

1 uvdlutdlo pingajuáne tauva Estare atissivoĸ kúngiússutsip
pînik ĸeĸariartordlunilo kúngip igdluata silardlianut ilordlermut
kúngip igdluata akianut; kúngilo igsiavoĸ igsiavfingme ĸilâlingme
nâlagauvfingme piane igdlume kúngip piane igdlumut isertarfiup
akiane. 2 pivordlo kúngip Estare nulê takuleriarmago silardlerme

ĸeĸartoĸ, tauva sáimáunarsivoĸ issainut; kúngivdlo tigumiaminik
4,11; 8,4. kûltiussumik isagtitsivigingmane Estare patdligúpoĸ tigumiâtalo
nûa agtordlugo. [3]kúngivdlo oĸarfigâ: Estare kúngip nulia ûmâ,
Mák. 6,23. suvit? sumigdlo ĸínutigssaĸarpit? nâlagauvfingma agfâ agdlât
1,19. [ĸínutigigaluarugko], ilingnut túniúkumârpoĸ. [4]Estare oĸarpoĸ:
kúngip iluariguniuk, kúnge Hâmâtdlo uvdlume ĸagssimiuârfingmut
aggerilit táussumúnga piarêrsagkavnut. [5]kúnge tauva oĸarpoĸ:
Hâmât tuaverssorsiuk Estarip oĸausia maleruarĸuvdlugo; kúngilo
Hâmâtdlo ornigúput ĸagssimiuârfingmut Estarip piarêrsagânut.
7,2; [6]tauvalo kúnge ĸagssimiuârfingme vînisoramik Estarimut oĸarpoĸ:
Mák. 6,22. sumik piumassaĸarpit? ilingnut túniúkumârpoĸ; sumigdlo ĸínutig-
-ssaĸarpit? nâlagauvfingma agfâ agdlât [ĸínutigigaluarugko] piu-
-mârpat. [7]Estarip akivâ oĸardlune: piumassara ĸínutigssaralo
7,3. imáipoĸ: [8]sáimáunarsiguma kúngip issainut, kúngivdlo iluariguniuk
piumassara túniúkumavdlugo ĸínutigssaralo nâmagsiumavdlugo,
kúnge Hâmâtdlo ĸagssimiuârfingmut aggerilit táukunúnga piarêr-
-sagagssavnut; aĸago tauva kúngip oĸausia maligdlugo piumâr-
-punga.
[9]uvdloĸ táuna Hâmât anivoĸ tipaitsugdlune ũmámigutdlo
3,2. 5. kajumigdlune; Hâmâvdle Martuggai kúngip isâvfiutâne takugamiuk
nikuivfiginanilo aulagsássutigíngíkâne, Martuggaimut kamagtor-
-ssuángorpoĸ. [10]Hâmâtdle nunuvoĸ igdluminutdlo angerdlardlune:
autdlartitsivdlunilo asassine Sêrásilo nulê aisípai. [11]táukulo Hâ-
9,10. -mâp oĸalugtũpai pisũssutime alutornarssusiánik ernerpagssua-
3,1. -minigdlo tamanigdlo, ĸanoĸ kúngip angisũngortíkâne ĸanordlo
akitsisíkâne nâlagaussunut kúngivdlo kivfainut. [12]oĸarpordlo Hâ-
-mât: ãma Estare kúngip nulia kúngimut iseriartoĸatigititaĸá-
-ngilaĸ ĸagssimiuârfingmut piarêrsagkaminut uvavnik kisiáne; ã-
-mame aĸago uvanga ĸaisagauvunga táussumúnga kúnge peĸati-
-galugo. [13]tamákule tamaisa nãmagíngiláka, Martuggai Jûtiussoĸ
6,10. issigissáinásaguvko kúngip isâvfiutâne igsiassoĸ. [14]tauva nuliata
Sêrásip asassîsalo tamarmik oĸarfigât: ĸissungmik sanalit tatdlisut
tatdlimanik ĸuliligtut portússuseĸartitdlugo, aĸagulo kúngimut
oĸarna Martuggai tássunga nivíngagaorĸuvdlugo, tipaitsugdlutitdlo
kúnge ĸagssimiuârfingmut iseriartoĸatigûk; oĸauseĸ tamána Hâ-
-mâp iluarâ ĸissugdlo sanatípâ.

kapitalit 6.

Martuggai atarĸinarsissoĸ.

1 únuaĸ tamána kúnge sinigssaerúkame ınagpersagkat erĸai-
-ssagssanik nalunaerssûtigdlit aerĸuvai; kúngimutdlo atuarneĸar-
-put. 2 erĸorneĸarpordlo agdlagsimassoĸ, ĸanoĸ Martuggaip na- 2,21. 22.
-lunaerutigigai Bigtâna Têrásilo kúngip saĸissartue mardluk av-
-dloriussame pârssissûssut, kúngimut Aĸassvêrussimut agssatik
isagtínialermatigik. 3 tauva kúnge oĸarpoĸ: sumik atarĸináumik
nâlangnáumigdlo piva Martuggai tamána pivdlugo? kúngip inû-
-sugtortai kivfarissai oĸarput: nâme, sumik píngilaĸ. 4 kúnge
tauva oĸarpoĸ: kina silardlermīpa? Hâmâtdle isersimassoĸ kú-
-ngip igdluata silardlianut avatdlermut, kúngimut oĸariartordlune
Martuggai ĸissungmut nivíngarĸuvdlugo táussumúnga upalungaer-
-sagkaminut. 5 inûsugtortamilo oĸarfigingmáne: ata, Hâmât si-
-lardlerme ĸeĸartoĸ, kúnge oĸarpoĸ: iserdle. 6 Hâmât isermat,
kúngip oĸarfigâ: ĸanoĸ iliorfigissariaĸarpa angut kúngip atarĸi-
-nartíkumassâ? Hâmâtdle ũmámigut oĸarpoĸ: kina kúngip atar-
-ĸinartíkumásanerpâ uvangáungitsoĸ? 7 kúngimutdlo Hâmât oĸar-
-poĸ: angut kúngip atarĸinartíkumassâ 8 âtsivigísavât atissagssanik
kúngip pînik kúngip atissarisimassainik ĸimugtuarssungmigdlo kú-
-ngip ĸimugserfigisimassânik niaĸoruserdlugulo kúngip pianik;
9 atissagssatdlo ĸimugtuarssugdlo tigúmisísavait angúmut kúngip
nâlagartaisa nuname angnerit ilãnut, atitísavâtdlo angut kúngip
atarĸinartíkumassâ; ĸimugsersísavâtdlo ĸimugtuarssungme igdlo-
-ĸarfiup igdluisa akornisigut tordlordlutik sâne: taimailiúsavât
angut kúngip atarĸinartíkumassâ. 10 tauva kúnge Hâmâmut oĸar-
-poĸ: tuaviordlutit, atissagssat ĸimugtuarssugdlo tigúkit sôrdlo
oĸartutit, Martuggailo Jûtiussoĸ kúngip isâvfiutâne igsiassoĸ tai-
-mailioruk; atortíngisaĸaĸinak oĸautsimik oĸauserissavit tamarmik
ilãnik. 11 atissagssatdlo ĸimugtuarssugdlo tauva Hâmâp tiguvai
Martuggailo atititdlugo; ĸimugsersípâlo igdloĸarfiup igdluisa akor-
-nisigut tordlordlune sâne: taimailiúsavât angut kúngip atarĸi-
-nartíkumassâ. 12 Martuggai kúngip isâvfiutânut uterpoĸ, Hâ-
-mâtdle igdluminut tuaviorpoĸ aliasugdlune niarĸilo uligsimav-
-dlugo. 13 Sêrásilo nulê asassinilo tamaisa Hâmâp oĸalugtũpai
ĸanoĸ pineĸarnerminik tamanik; ilisimassortaisale nuliatalo Sê-
-rásip oĸarfigât: Martuggai nikanarsíssutigiligkat Jûtit kinguârig-
-pássuk, sapísavat nikanarsíssutigivdluínásavdlugulo. 14 táuku-

-núnga sule oĸaloĸatigititdlugo kúngip saĸissartue tikiúput; pi-
-nasuarputdlo Hâmât ãsavdlugo ĸagssimiuârfingmut Estarip pia-
-rêrsagânut.

kapitalit 7.

Hâmât ĸissungmut sanatitânut nivíngarât.

1 kúnge Hâmâtdlo iserêramik Estare kúngip nulia imeĸati-
-gîgfigiartordlugo, 2 kúnge Estarimut ãma oĸarpoĸ uvdlup áipâne
5,6. ĸagssimiuârfingme vĩnisoramik: sumik piumassaĸarpit, Estare kú-
-ngip nulia ûmâ? ilingnut túniúkumârpoĸ; sumigdlo ĸínutigssa-
-ĸarpit? nâlagauvfingma agfâ agdlât [ĸínutigigaluarugko] piu-
-mârpat. 3 Estarip kúngip nuliata akivâ oĸardlune: issingnut
5,8. sáimáunarsiguma, kúnge ûmâ, kúngivdlo iluarigpago, inũssusera
uvavnut túniúkile piumassavkut, inoĸatíkalo ĸínutigissavkut; 4 aki-
-gineĸaravta uvanga inoĸatíkalo nungutitagssángordluta toĸutagssá-
-ngordluta pĩagagssángordlutalo; angutaussugutdlo arnaussugutdlo
kivfarsiángordluta akigineĸaraluaruvta nipangĩnásagaluarpunga, uvnit
kúngip ujariatsinera ĸíngarssortaisa naligssaĸartíngíkât. 5 kúnge
Aĸassvêrusse tauva pilerpoĸ oĸardlunilo Estarimut nuliaminut:
kina-una sumĩtordlo una ũmámigut pilerssârtoĸ taimailiorumav-
-dlune? 6 Estare oĸarpoĸ: angut ĸíngarssuissoĸ akeraussoĸ tá-
-ssa una Hâmât ajortoĸ. Hâmâtdlo ersileĸaoĸ kúngip kúngiv-
-dlo nuliata sãne. 7 kúnge tauva kamagdlune nikuípoĸ ĸagssi-
1,5. -miuârfingmit vĩnisorfingmit igdlússârssûp nautsĩvianut pivdlune.
Hâmâtdle ĸeĸartoĸ inũssutse ĸínutigiumavdlugo Estarimit kúngip
1 Sâm. 25,17. nulianit, misigilerame, perdluk ingminut nagdliútugssaĸ aulaja-
-ngersimassoĸ kúngimit. 8 kúnge igdlússârssûp nautsĩvianit ute-
-rame igdlumut ĸagssimiuârfingmut vĩnisorfingmut, Hâmâtdlo úpi-
-karmat nalaussârfingmut Estarip igsiavfigissânut, kúnge oĸarpoĸ:
ãma kúngip nulia narrunarsarniarnerpâ igdlume uvavne? oĸauseĸ
1,10. tamána kúngip ĸarnanit aningmat, Hâmâp kĩna uligpât. 9 Har-
-pûnalo saĸissartut kúngip sânĩtartut ilât oĸarpoĸ: uvfa ãma ĸi-
5,14. -ssuk Hâmâp Martuggaimut kúngip iluaĸutigssânik oĸalugtumut
sanatitâ Hâmâp igdluata saniane napassoĸ, tatdlisut tatdlima-
-nik ĸuliligtut portutigissoĸ; tauva kúnge oĸarpoĸ: tássunga
nivíngarsiuk. 10 Hâmâtdlo tauva ĸissungmut nivíngarpât Mar-
2,1. -tuggaimut upalungaersagânut; kúngivdlo kamangnera soraimivoĸ.

kapitalit 8.

Jûtit akuerineĸartut nungutitsiniartimingnut igdlersorsînãngordlutik.

1 uvdloĸ tamána Hâmâp Jûtinik angnikitdliortitsissup ig-
-dlua kúngip Aĸassvêrussip túniúpâ Estarimut nuliaminut, Mar-
-tuggailo kúngip kînâta sânut pivoĸ, Estarip nalunaerutigingmago
sugigingne. 2 kúngivdlo agssangmiune naĸitsit Hâmâmit tigussane 3,10.
pêrpâ túniutdlugulo Martuggaimut; Estarivdlo Martuggai ivertípâ
Hâmâp igdluanut. 3 kâmûmivdlunilo Estare kúngimut oĸalugpoĸ pat-
-dlordlunilo isigaisa sãnut; ĸiavdlunilo ĸínuvigâ Hâmâp Aagákûssup
ajorssusia pitsailerĸuvdlugo pilerssârutâlo Jûtinut pilerssârutigissâ.
4 kúngip tauva tigumiaminik kûltiussumik isagtitsivigingmane Estare 5,2.
nikuípoĸ kúngivdlo sâne ĸeĸardlune. 5 oĸarpordlo: kúngip ilua- 5,4. 8;
-rigpago, kînânutdlo sáimáunarsiguma, tamánalo kúngip ajúngigig- 7,3.
-pago, uvangalo iluarissauguma, agdlagkilit uterterĸuvdlugit ag-
-dlagkat Hâmâp Hámitãtap ernerata Aagákûssup pilerssârutai,
agdlangmat Jûtit nunane tamane kúngip pigissaine ítut pîarĸuv-
-dlugit; 6 ĸanorme perdluk inoĸativnut nagdliúkumârtugssaĸ issi-
-gisínáusagiga? ĸanordlo erĸardlima pîagaunigssât issigisínáusa-
-giga? 7 tauva kúnge Aĸassvêrusse Estarimut nuliaminut Mar-
-tuggaimutdlo Jûtiussumut oĸarpoĸ: takuvarse, Hâmâp igdlua
Estarimut túniúkiga, táunalo ĸissungmut nivíngarât, agssane Jû-
-tinut isagtingmagit; 8 ilivsilo mãna Jûtit pivdlugit iluarissavsínik
agdlagitse kúngip arĸa túngavigalugo naĸitsivdlusilo kúngip ag- 3,12.
-ssangmiuanik naĸitsisimik, agdlagkat kúngip arĸagut agdlagsi-
-massut naĸíssusernĕĸartutdlo kúngip agssangmiuanik naĸitsisimik
utertitagssáungingmata. 9 kúngip agdlagtartue tauva ĸaerĸune-
-ĸarput uvdlune táukunane ĸáumatit pingajuáne, tamássa ĸáumáme
Sîvanime, uvdluisa mardlungnik ĸuligdlit pingajuáne, agdlagputdlo
Martuggaip perĸússutai tamaisa maligdlugit Jûtinut kúngivdlo
sivnersainut nunatdlo nâlagainut nunanilo angnernut Iutiamit Ai-
-tiũpia tikitdlugo, nunanut untritilingnut mardlungnigdlo ĸuliling-
-nut arfineĸ-mardlungnutdlo, nungutdlugit nunane agdlauserissat 1,22; 3,12.
inuisalo oĸausê atordlugit, Jûtinutdlo agdlausiat oĸausîlo ator-
-dlugit. 10 kúngip Aĸassvêrussip arĸa túngavigalugo agdlagpoĸ
naĸitsivdlunilo kúngip agssangmiuanik naĸitsisimik; agdlagkatdlo
nagsiúpai arpârtutigut ĸimugtigdlisigut pangalitdlarĸigsunik ĸi-
-mugserfigissaĸartutigut siutitôrssuarnik ĸimugtuarssungnit aku-
-taussunik; 11 nalunaerdlune kúngip Jûtit igdloĸarfingne tamar-

-ssuarne ítut akuerigai katerssorкuvdlugit inũssusertik igdlersor-
-niarкuvdlugo, inuiaitdlo nunatdlo katerssarpagssue tamaisa ing-
3,13. -mingnik angnikitdliortitsissut nunguterкuvdlugit toкorarкuvdlugit
pîarкuvdlugitdlo, mêrкatdlo arnatdlo, paggatigissagssanigdlo nja-
-jaivfigerкuvdlugit, [12] uvdlorme atautsime nunane tamane kúngip
Aкassvêrussip pigissaine, кáumatit arкanex-áipâta, tamássa кáu-
3,14. -matip Aatarip, uvdluisa arкanex-pingajuáne. [13] agdlagkat táukua
ássinge nunane tamardluínarne ilerкorerкussautitagssat nalunai-
-gagssáuput inuiaкatigîngnut tamanut, Jûtit pigínãngorsarкuvdlugit
3,15. uvdlugssamut tamatumúnga кíngarssortitik akiniásavdlugit. [14] ar-
-pârtut siutitôrssuarnik pangalitdlarкigsunik кimugserfigissaкartut
aníput pinasuardlutik tuaviordlutigdlo kúngip oкausia nâlagdlugo.
ilerкorerкussaк tamána Sûsame ungalorssuartûme túniússauvoк.
[15] Martuggai kúngimit anivoк kúngisut atissaкardlune tungutsorig-
-sunik кaugdlorigsunigdlo niaкorússuaкardlunilo kûltiussumik angi-
-sûmik кagdlersáussuaкardlunilo sãtumik кaugdlorigsumik aug-
3,15. -patdlarigsumigdlo; igdloкarfiuvdlo Sûsap inue nipitusârdlutigdlo
tipaitsugput. [16] Jûtinut nagdliúput кaumassoк tipaitsungnerdlo
nuánârnerdlo ataкissaunerdlo. [17] nunanilo tamardluínarne igdlo-
-кarfingnilo tamardluínarne, sumut kúngip oкausia ilerкorerкussâlo
apũtarângat, Jûtit tipaitsugput nuánârdlutigdlo, кagssimiuârput
2 nal. 17,10; inûvdluardlutigdlo; nunavdlo inue amerdlasût Jûtingorput, Jûtinut
20,29. sujôraneк táukunúnga túngangmat.

kapitalit 9.

кíngarssortimik ilarpagssue Jûtit toкorarait. uvdlunik Pôrinik.

[1] кáumatit arкaneк-áipãne, tamássa кáumáme Aatarime, uv-
-dluisa arкaneк-pingajuáne, kúngip oкausiata ilerкorerкussâtalo
nãmagsineкarfia nagdliungmat, uvdlorme tamatumane Jûtit кíngar-
-ssortait neriungmata artorssartísavdlugit, tamána mumípoк, Jû-
-titdlo nangmineк ûmigissitik artorssartípait. [2] nunane tamane
kúngip Aкassvêrussip pigissaine Jûtit igdloкarfingmingnut kater-
-ssorput agssatik isagtíkumavdlugit perdlugtitsiniarfigissimingnut;
8,17. sãnilo ataginaussoкángilaк, táukunúnga sujôraneк inuiaкatigîngnut
tamanut túngangmat. [3] nunanilo angnerit tamarmik kúngivdlo
sivnersaisa nunatdlo nâlagaisa kúngivdlo kivfartûteкartitaisa Jûtit
igdlersorpait, Martuggaimut sujôraneк ingmingnut túngangmat.
10,3. [4] Martuggai kúngip igdluane angingmat nunanilo tamane tusâma-

-ssauvdlune; mássa angut táuna Martuggai angisũngoriartuínarpoĸ.
5 ĸíngarssortitik tamaisa tauva Jûtit perdlugtípait panardlugit to-
-ĸutdlugitdlo pĩardlugitdlo; ûmigissitik iluarissamingnik iliorpait.
6 Sûsame ungalorssuartûme Jûtit toĸúpait pĩardlugitdlo angutit
tatdlimanik untritigdlit. 7 ãma Parsantãta, Dalifûne, Aspãta,
8 Porãta, Atalia, Aritâta, 9 Parmasta, Arisai, Aritai, Vajisãta,
10 Hâmâp Hámitãtap ernerata Jûtinik angnikitdliortitsissup ernere
ĸulit toĸúpait; paggatigissagssanutdle agssatik isagtíngilait. 11 uv-
-dloĸ tamána Sûsame ungalorssuartûme toĸutat amerdlássusiat
kúngimut tusardliúpoĸ. 12 kúngilo Estarimut nuliaminut oĸarpoĸ:
Sûsame ungalorssuartûme Jûtit toĸúpait pĩardlugitdlo angutit tat-
-dlimanik untritigdlit Hâmâvdlo ernere ĸulit; nunane avdlane
kúngip pigissaine ĸanoĸ-iliornerpat? sumigdle piumassaĸarpit?
ilingnut túniúkumârpoĸ; sumigdlo sule ĸínutigssaĸarpit? piu-
-mârpat. 13 Estare oĸarpoĸ: kúngip iluarigpago, ãma aĸago Jûtit 1,19.
Sûsamĩtut akuerineĸarilit uvdlorme matumane ilerĸorerĸussaussoĸ
maligsínãngordlugo, Hâmâvdlo ernere ĸulit ĸissungmut nivíngari-
-lisigik. 14 kúnge tauva taimailiorĸussivoĸ, ilerĸorerĸussaĸ Sûsame
túniúneĸarpoĸ, Hâmâvdlo ernere ĸulit nivíngarpait. 15 Jûtitdlo
Sûsamĩtut ãma katerssorput ĸáumatip Aatarip uvdluisa arĸaneĸ-
sisamãne, Sûsamilo angutit pingasunik untritigdlit toĸúpait; pagga-
-tigissagssanutdle agssatik isagtíngilait. 16 Jûteĸataitdlo nunane
kúngip pigissaine ítut katerssorput inũssusertik igdlersordlugo,
ĸíngarssortimingnitdlo ĸasuerserfigssarsíput, ûmigissimik ilait ar-
-fineĸ-mardlungnik ĸulilingnik tatdlimanigdlo tûsintigdlit toĸúka-
-míkik; paggatigissagssanutdle agssatik isagtíngilait. 17 [taimai-
-liorput] ĸáumatip Aatarip uvdluisa arĸaneĸ-pingajuáne; uvdluisa
arĸaneĸ-sisamãne ĸasuersârput, uvdlordlo táuna ĸagssimiuârfig-
-ssángortípât tipaitsugfigssángortitdlugulo. 18 Jûtitdle Sûsamĩtut
katerssorput uvdluisa arĸaneĸ-pingajuáne uvdluisalo arĸaneĸ-si-
-samãne; uvdluisalo arĸaneĸ-tatdlimãne ĸasuersârput, uvdlor-
-dlo tamána ĸagssimiuârfigssángortípât tipaitsugfigssángortitdlugulo.
19 taimaingmat Jûtit asimiut igdloĸarfingnik igdluínalingnik naju-
-gaĸartut ĸáumatip Aatarip uvdluisa arĸaneĸ-sisamât tipait-
-sugfigssángortípât ĸagssimiuârfigssángortitdlugulo inûvdluarfigssá- 8,17.
-ngortitdlugulo pajugfigeĸatigĩgfigssartik. 20 tamáko taimailissut Nîm. 8,10.12.
Martuggaip agdlautigai, agdlagkatdlo nagsiutdlugit Jûtinut tamanut
nunane kúngip Aĸassvêrussip pigissaine tamane ítunut ĸanig-
-tunutdlo ungasigsunutdlo, 21 táukunúnga aulajangersarĸuvdlugo,

ĸáumatip Aatarip uvdluisa arĸaneĸ-sisamât uvdluisalo arĸaneĸ-tatdlimât nagdliússissarĸuvdlugit ukiut nungutdlugit, [22] uvdlut táuko ássigititdlugit, Jûtit ĸíngarssortimingnit ĸasuerserfigssarsingmata, ĸáumatdlo táukunúnga mumítoĸ alianartumit tipaitsungnartumut, inûserdliornartumit inûvdluarnartumut: ĸagssimiuârfigssángortit-dlugit tipaitsugfigssángortitdlugitdlo pajugfigeĸatigîgfigssatik ajor-ssartutdlo tunineĸartarfigssait. [23] Jûtitdlo ilerĸoriligartik ma-ligagssángortípât, sôrdlo Martuggaip agdlagfigigâtik. [24] mássa Hâmâp Hámitâtap ernerata Aagákûssup Jûtinik tamanik ang-nikitdliortitsissup Jûtit pilerssârfigai pîarumavdlugit, Pôrimigdlo tamássa ímeráumik ímeráupoĸ núngutaerumavdlugit pîarumavdlu-
8,3. 5. -gitdlo. [25] [Estarivdle] iserfigingmane kúnge agdlagkatigut nalu-naerpoĸ, pilerssârutipilua Jûtinut pilerssârutigissâ niaĸuanut uti-
7,10; 9,14. -sassoĸ; táuna ernerilo tauva ĸissungmut nivíngarpait. [26] tamána pivdlugo uvdlut táuko Pôrinik taissarpait Pôre atsiutdlugo, ag-dlagkat tamákua oĸausê tamaisa pivdlugit taimalo takussatik ingmingnutdlo nagdliútut pivdlugit. [27] Jûtit aulajangersarpât ma-ligagssángortitdlugulo uniugagssáungitsumik ingmingnut kinguâg-ssamingnutdlo ilatârissagssamingnutdlo tamanut uvdlut táuko mardluk nagdliússissarumavdlugit agdlagarsiatik nâpertordlugit tai-maivfigssaisigut ukiut nungutdlugit; [28] uvdlúme táuko erĸaimane-ĸásassut nagdliússineĸásavdlutigdlo kinguârîgsoĸartitdlugo erĸar-dlerîngne tamane nunanilo tamane igdloĸarfingnilo tamane, uv-dlutdlo táuko Pôrit atúsaersíneĸásángitsut Jûtine erĸaimane-ĸarneratdlo soráisanane kinguâgssaine. [29] Estare kúngip nulia Apigailip pania Martuggailo Jûtiussoĸ tauva píkunartorssuarnik agdlagput, Pôrinik agdlagkat táuko áipagssânik aulajangersaru-mavdlugit; [30] agdlagkatdlo [Martuggaip] nagsiúpai Jûtinut ta-manut, nunanut untritilingnut mardlungnigdlo ĸulilingnut arfineĸ-mardlungnutdlo Aĸassvêrussip nâlagauvfigissainut, erĸigsinartunik ilumôrtunigdlo oĸauseĸardlune, [31] uvdlut táuko Pôrit aulajanger-sarĸuvdlugit taimaivfigssaisigut, sôrdlo Martuggaip Jûtiussup Estarivdlo kúngip nuliata aulajangersaritik táukunúnga, sôrdlulo aulajangersarait ingmingnut kinguâgssamingnutdlo îsíngíniarfigssat nivdliavfigssatigdlo pivdlugit. [32] taima Estarip oĸausiagut aulaja-ngersarneĸarput perĸússutit táuko Pôrit pivdlugit; magpersag-kanilo agdlagsimáput.

kapitalit 10.

Martuggaip angíssusianik.

1 kingorna kúngip Aĸassvêrussip akilerârtartûlersípai nu-
-navdlo ímavdlo ĸeĸertaisa inue. 2 sapiuínermigutdle píssauner-
-migutdlo ĸanoĸ-iliortarnere tamarmik navsuiautdlo Martuggaip
angíssusianik, kúngip angisũngortitâta, tamáko agdlagsimáput mag- 8,15; 9,4.
-persagkane Mîterit Pêrseritdlo kúngê pivdlugit nalunaerssûti-
-lingne. 3 mássa Martuggai Jûtiussoĸ kúngip Aĸassvêrussip tug-
-dlerâ, Jûteĸataisalo angnertarât, ĸatánguterpagssuisalo sakímerât,
inoĸatine iluaĸutigssãnik piniungmagit oĸalugdlunilo kinguâgssame
tamarmik erĸigsíssutigssãnik.

naĸiternere inerput uk. 1897.

